Hapit Apo Jos

Wycliffe

Hapit Apo Jos

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines
[ifu]

Translation: © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Web version: 2016, Wycliffe Bible Translators, Inc., Orlando, FL
35862-8200 USA
http://www.Wycliffe.org

http://www.ScriptureEarth.or

© 2016, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http: creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/)
In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
● You must give **Attribution** to the work.
● You do not sell this work for a **profit**.
● You do not make any **derivative works** that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Table of Contents

Matthew . . . . . .Mat 5
Mark . . . . . .Mar 78
Luke . . . . . .Luk 123
John . . . . . .Joh 197
Acts . . . . . .Act 251
Romans . . . . . .Rom 319
1 Korinto . . . . . .1 Ko 354
2 Korinto . . . . . .2 Ko 386
Galatia . . . . . .Gal 407
Efesus . . . . . .Efe 420
Filipos . . . . . .Flp 431
Kolosas . . . . . .Kol 439
1 Tesalonika . . . . . .1 Te 447
2 Tesalonika . . . . . .2 Te 454
1 Timoti . . . . . .1 Ti 458
2 Timoti . . . . . .2 Ti 468
Titus . . . . . .Tit. 475
Filemon . . . . . .Flm 480
Hebrews . . . . . .Heb 482
James . . . . . .Jam 508
1 Peter . . . . . .1 Pe 517
2 Peter . . . . . .2 Pe 527
1 John . . . . . .1 Jo 533
2 John . . . . . .2 Jo 542
3 John . . . . . .3 Jo 544
Jude . . . . . .Jud 546
Apokalipsis . . . . . .Apo 550
Read the New Testament 587

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

MATTHEW

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an Ebanghelyo an intula' Matthew ja ipa-innila na an hi Hesus hini Hennag Apo Jos an Mamahhod an pinilin Apo Jos an manakhu ja mun-ap-apo hana Hudju ja an amin hana mamati ay hija. Impa-innila na an chin ingkarin Apo Jos chin hophopapna hay hachi tatakhu na an Hudju ja nipa-annung khapo ay Hesus.

Ay tay an tula' ja ipatikhaw na an hi Hesus hini natakhay an mehtolo an hennag Apo Jos an umali heto lota. Hotti gwa ay hija hini apfalinan an mangpa-innila ay ni urchin Apo Jos ja ay ni atona an mun-ap-apo.

Hana intuchu na an nitula' ay tay an libju ja pinanuh Matthew. Hay oha hi intula' na ja chin tukhun Hesus hi gwachaana hichi pfuludna hi hay amatan chi pi'takhuwan, tamu ja hay lagpfun chi midchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. (Kapitulo 5-7) Hay oha khu an intula' na ja chin imbilin Hesus hachi himpolo ta chugwa an adalana an hennag na an i muntudtuchu. (Kapitulo 10) Intula' na khu hana in-arig Hesus an oma'-atan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. (Kapitulo 13) Ja intula' na hana intuchun Hesus hi ma'ma-at ja unot machakngan hini Pun-ap-apugwan Apo Jos an apogpokhan tay lota. (Kapitulo 24-25)

Cho-or hana istorya an ay tay libjun Matthew ja angkhay chi achakngana. An amat hachi manomnom an linala-e an nannig chin pfittuwan ja immuy cha ad Betlehem, ja chin chimmalanan Peter chin chanum. Ja chin khu nangakhahan Hesus chin chugwa an napfulaw, ja chin nangalan cha hi pela' chin ta-on chi ekan ta gway empfajad cha hi pakha. Ja hachi khu pangngarig chin ay numpokhah hi ubas, ja chin chugwa an unga, ja chin kasar chin empfalay chi ari, ja chin himpolo an pfabpfalahang.

Chin himpangapo an narpugwan Hesu Kristo

1 [1] Hay hato chi napfulog an himpangapo an narpugwan Hesu Kristo
an holag Ari David an narpu ay Abraham. [2] Nunholag hi Abraham ta
hi Isaak. Nunholag hi Isaak ta hi Jakob. Nunholag hi Jakob ta hi Judah
ja chin a-akhi na an linala-e. [3] Ja nunholag cha Judah ay Tamar ta cha
Perez ja hi Zerah. Nunholag hi Perez ta hi Hezron. Nunholag hi Hezron ta
hi Ram. [4] Ja nunholag hi Ram ta hi Aminadab. Nunholag hi Aminadab ta

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi Nashon. Nunholag hi Nashon ta hi Salmon. 5 Ja nunholag cha Salmon
ay Rahab ta hi Boaz. Nunholag cha Boaz ay Ruth ta hi Obed. Nunholag
hi Obed ta hi Jesse. 6 Ja nunholag hi Jesse ta hi David an hija chin Arin
chi Israel. Nunholag cha Ari David ay Batsheba an namalo ay Uriah ta
hi Solomon. 7 Ja nunholag hi Solomon ta hi Rehoboam. Nunholag hi
Rehoboam ta hi Abijah. Nunholag hi Abijah ta hi Asa. 8 Ja nunholag hi
Asa ta hi Jehoshafat. Nunholag hi Jehoshafat ta hi Joram. Nunholag
hi Joram ta hi Uziah. 9 Ja nunholag hi Uziah ta hi Jotam. Nunholag hi
Jotam ta hi Ahaz. Nunholag hi Ahaz ta hi Hezekiah. 10 Ja nunholag hi
Hezekiah ta hi Manaseh. Nunholag hi Manaseh ta hi Amos. Nunholag hi
Amos ta hi Josiah. 11 Ja nunholag hi Josiah ta hi Jekoniah ja chin a-akhi
na. Ja metongor chin timpon Jekoniah chin nangapfakan hachi eBabilon
hay hachi Hudju ja enekak cha chicha ad Judea ta in-uy cha ad Babilon.
12 Chin agawwachaan cha ad Babilon, ja nunholag hi Jekoniah ta
hi Shealtiel. Nunholag hi Shealtiel ta hi Zerubabel. 13 Ja nunholag hi
Zerubabel ta hi Abiud. Nunholag hi Abiud ta hi Eliakim. Nunholag hi
Eliakim ta hi Azor. 14 Ja nunholag hi Azor ta hi Zadok. Nunholag hi
Zadok ta hi Akim. Nunholag hi Akim ta hi Eliud. 15 Ja nunholag hi Eliud
ta hi Eleazar. Nunholag hi Eleazar ta hi Mattan. Nunholag hi Mattan ta
hi Jakob. 16 Ja nunholag hi Jakob ta hi Josep an ahagwan Mary an hijay
nangto'khong ay Hesus an ma-ali hi Kristo.
17 Hotti himpolo ta apat hana napfulog an himpangapo nete-a ay
Abraham ingkhana ay Ari David. Ja himpolo ta apat khu nete-a ay Ari
David ingkhanah chin nangpakakan cha ay chicha ta immuy cha ad
Babilon. Ja himpolo ta apat khu hana napfulog an himpangapo nete-a
chin agawwachaan cha ad Babilon ingkhanah chin nitu'khungan Kristo.

Chin nitu'khungan Hesu Kristo

18 Amat heto chin nitu'khungan Hesu Kristo an empfalay Mary.
Nihahhapit hi Mary an ahagwaon Josep. Agkhuy cha pay tenom-on ja
inannilan Mary an nunhapfin hija khapo ay ni apfalinan ni Espiritu
Santo. 19 Na'na-unnud hi Josep hana urchin chi Hudju, muti achi na
podhon an pfa-inan hi Mary. Hotti hay nenomnom na an aton ja un amat
hina an ma-id ar-ali ja tenaynana hi Mary. 20 Khuna nomnomnomon hitay
an aton muti enenop na hi nalo-ana ja tinnig na han angher Apo Jos an
nangali hi, “Josep an holag Ari David, achi a mun-ub-ubjah an manget-on
ay Mary. Ti nunhapfin hija khapo ay ni apfalinan ni Espiritu Santo. 21 Hot
eto'khong na han lala-e ja hay epengachan mu ja hi Hesus,[a] ti hija hini
manakhu hi tatakhu na ta achi cha matoy khapoh pfahor cha.” Hitay chi
inalin chin angher. 22 Na-at an amin hay hato ta nipa-annung chin inalin

[a] **1:21** Hitay ngachan an hi Hesus ja hay podhona an hapiton ja Manakhu.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apo Jos an impadtun profeta Isaiah, 23 chin nangarjana hi, “Munhapfin
han pfupfai an ma-id oh-ohhah lala-e nangelo' ay hija, hot eto'khong na
han lala-e an mangadnan hi Emanuel.”[b] Hitay podhona an hapiton ay
tay ngachan an Emanuel ja hi Apo Jos ja gawwacha ay chita-o. 24 Enelan
Josep ja inunud na chin inalin chuy angher. Hotti entoloy na an nanget-
on ay Mary 25 muti nungkhipid hi Josep ingkhanah neto'khong chin
empfalay Mary an lala-e. Ja nginadnan Josep hija hi Hesus.

Chin nundayawan hachi mun-anomnom an linala-e ay Hesus

2 1 Neto'khong hi Hesus ad Betlehem an provincian chi Judea, an nun-
ap-apugwan Ari Herod. Ja gwacha han mun-anomnom an linala-e
an narpu hichi pfutajan omarkhaw ja immuy cha ad Jerusalem. Ja khun
cha epfokha hachi tatakhu hi, 2 “Chaad mah hinuy unga an neto'khong
an Ari ju an Hudju? Ti tinnig mi han pfittuwan hichi pfutajan omarkhaw
an hinjar ni nitu'khungana, hijaot un ami immali ta i mi dayawon hija.”
3 Unot chengngor Ari Herod hitay khun allon hachi linala-e, ja napukhit hi
punnomnomana, ja amat khu hina an amin hachi tatakhu ad Jerusalem.
4 Empa-ajag Herod an amin hana a-ap-apon chi papachi ja hana memehtolon
chi urchin Moses, ja empfokha na nu ngay pitu'khungan ni Hennag Apo Jos
an Mamahhod. 5 Tempfar cha ja inali cha hi, “Meto'khong ad Betlehem an
provincian chi Judea. Ti amat heto chin impatula' Apo Jos ay profeta Micah
hi nangarjana hi, 6 ‘Hichuy pfuglay ad Betlehem an provincian chi Judea, ja
achi matalili-an ti mumpfalin hi ma-ar-ali an pfuglay. Ti gwa han mun-ap-
apo an marpu ad Betlehem an mangpapto' hana tatakhu' an holag Israel.’ ”[c]
7 Amat hichi ja empa-ajag Ari Herod hachi mun-anomnom an linala-e
ta un cha umi-igway ta enhanhana ay chicha nu a'-anuna chin nahhun
an nannikhan cha chin pfittuwan. 8 Napfalin ja hennag na chicha an
umuy ad Betlehem ja inali na hi, “Umuy aju ta ep-ephod ju an i hingiton
hinuy an unga. Chinakngan ju ayya ja numpfangngad aju ta ipa-innila ju
ay ha-in ta mi'juja' khu an i mundayaw ay hija.”
9-10 Napfalin an chengngor cha hitay inalin Ari Herod ja entoloy cha
an umuy ta i cha hingiton hichin unga. Ja tinnig cha khu chin pfittuwan
an narpu hichi pfutajan omarkhaw, ja achi anhan chin an-anla cha. Ja
khun cha un-unuchon chin pfittuwan ingkhana hi inta'chug na chin
agawwachaan chin unga. 11 Himmikhop cha ay chuy an pfalay ja tinnig
cha chin unga ja hi Mary an ammod na. Nunheppe cha an nundayaw
ay hija ja nun-ipapfutay cha hachi isagot cha an pfalitu', ja insenso,
ja mira. 12 Ja numpa-enop hi Apo Jos ay chicha ja inali na hi achi cha
mumpfangngad ay Ari Herod. Hotti empacheh cha an umanamut an nab-
on chin enenggwa cha.

---

[b] **1:23** Isaiah 7:14 [c] **2:6** Micah 5:2

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin nangpfakgwitan cha ay Hesus hichi ad Egypt

13 Nakak hachi linala-e ja nun-enop khu hi Josep ja tinnig na han
angher Apo Jos. Ja inalin chin angher hi, “Pfumangon a ta ipfakgwit mu
hini unga ja hi ina na. Umuy aju ad Egypt ja nihihidchi aju ingkhana
hi ha-in chi mangali hi mumpfangngad aju. Ti tan hay nenomnom Ari
Herod ja honakhona hana umali an maningit ay tay unga ta epapatoy
na.” 14 Hotti pfimmangon hi Josep ja enekak na chin unga ja hi Mary ay
chuy an lapfi, ja immuy cha ad Egypt. 15 Ja nihihidchi cha ingkhanah
chin natajan Ari Herod. Na-at hay hato ta mipa-annung chin inalin
Apo Jos an impadtun han ohan profeta hi nangarjana hi, “Ajakha' hini
empfalay u ta makak ad Egypt.”[d]
16 Unot inannilan Ari Herod an un pfinarpfalijan hachi mun-anomnom
an linala-e hija ja nunhegla chin pfungot na. Hennag na hachi hinchalo
na ta umuy cha ad Betlehem ja hana nun-ehnot an pfuglay ta i cha
patajon an amin chi ung-ungungnga an linala-e an chugway tagwona ja
mumpababa. Ti impa-innilan hachi mun-anomnom an linala-e chin timpo
an nitu'khungan ni unga. 17 Na-at hitay ta mipa-annung chin impadtun
profeta Jeremiah hi nangarjana hi, 18 “Gwa han mun-okhab an magngor
ad Ramah, an kumila ja omepfer. Hi Rakel ja khuna kilaan hachi
empfapfalay na. Ja achi na podhon an mumpa-ay-ajub ti nun-atoy cha.”[e]

Chin numpfangngachan cha Josep ad Israel

19 Nihihidchi cha pay ad Egypt chin natajan Ari Herod. Nun-enop
khu hi Josep ja tinnig na han angher Apo Jos. Inalin chin angher hi,
20 “Pfumangon a ta ekak mu hini unga ja hi ina na, ta mumpfangngad
aju ad Israel. Ti natoy hini mamhod an mamatoy ay ni unga.” 21 Hotti
pfimmangon hi Josep ja empacheh cha an mumpfangngad ad Israel.
22 Muti chengngor Josep an hi Arkelaus an empfalay Herod chi nepallog
an mun-ap-apo ad Judea, ja temma-ot an mumpfangngad hichi.
Numpa-enop khu hi Apo Jos ja inali na hi achi cha umuy ad Judea ta
un cha umuy ad Galilee. Ja inunud Josep. 23 Immuy cha ad Nazaret an
provincian chi Galilee. Hot nipa-annung chin inalin hachi profeta an
“Ma-ali hija an oha an eNazaret.”

Chin nuntudtuchugwan John Bautista

3 1 Ay chuy an timpo ja immuy hi John Bautista hichi let-ang ad Judea
an khun i mangaskasaba. Ja hay khuna allon ja, 2 “Muntutuju aju ja
chin-ug ju hana pfahor ju. Ti achi mapfajag hot machakngan hini Pun-ap-
apugwan Apo Jos hi tatakhu.” 3 Hitay an hi John ja hija chin impadtun

---

[d] **2:15** Hosea 11:1 [e] **2:18** Jeremiah 31:15

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

profeta Isaiah ay tay intula' na an nangarjana hi, “Gwa han khun mun-
ugwap hichi let-ang an khuna allon hachi tatakhu hi, ‘Epaphod ju hini
agwun ni umali an Apo. Anchongon ju hana nakillokillo an chalan ta
maphod hi agwuna.’ ”[f]
4 Han lopfong John ja na-apfor an chutchut chi kemer, ja chin pfalekeh na
ja lalat. Hay khuna ijilog ja chuchun ja chilu. 5 Ja cho-ocho-or chin tatakhu
an narpu ad Jerusalem ja hana apfuglapfuglay ad Judea ja an amin hana
pfuglay an nun-ehegkhon ay chuy gwanggwang an Jordan an immuy chin
agawwachaan John. 6 Khun cha ipudnu hana pfahor cha hon numpabautisar
cha ay John hichi gwanggwang an Jordan. 7 Ja cho-or hachi Farisee ja
Saducee an ni'juy ta i cha me'pabautisar ay John. Unaagkhu tinnig chicha
ja inali na hi, “Cha'ju an lomahlalahlah! Ngay nangali hi mapfalin an
mergwang aju ay ni pundusaan Apo Jos hana pfimmahor? 8 Achi mapfalin,
ti mahapor an aton juy maphod an mangpatikhaw an umannung an chin-ug
ju hana pfahor ju. 9 Ja achi ju punhohodlanan an mi'takhu khapo ta holag
cha'ju ay Abraham. Hay allo' ay cha'ju ja anong un hato pfato ja mapfalin
an pumpfalinon Apo Jos hi holag Abraham ta maparkhan aju! 10 Hini
Punhugijan Apo Jos ja amat hi gwahay an lenallajat ni munli-oy hi ajiw. Ti
an amin chi ajiw an achi maphod chi pfunga na ja mali-oy ta mituud ay ni
apoy hot mapoolan. Ja amat hina hini umali an adusaan ju.
11 Gwa han umali an metob ay ha-in ja munnaud an napfagpfagto.
Ja achi mapfalin an ipadchunga' ay hija.[g] Ha-in ayya ja bautisara'
cha'ju hi chanum ta matikhaw an chin-ug ju hana pfahor ju, muti hija
ja bautisaran cha'ju hi Espiritu Santo ja apoy. 12 Ja to'nona hay hana
namati ay cha nuy agkhuy namati an amat ay ni muntaap an etapar na
hini chukhi ta mataynan hini pfokhah. Ja enorpfong na hini pfokhah ja
penoolana hini chukhi hi apoy an achi madmachop.”

Chin numpabautisaran Hesus

13 Amat hichi ja nakak hi Hesus ad Galilee ja immuy ay John hichi
gwanggwang an Jordan ta i me'pabautisar. 14 Achi podhon John an hijay
mumbautisar ay Hesus ja inali na hi, “Ha-in koma chi mumpabautisar
ay he-a, ta pfu-un agkhu he-a chi mumpabautisar ay ha-in.” 15 Tempfar
Hesus ja inali na hi, “Achi a mun-okhon, ta ad ugwani ja aton ta an amin
chi magpong an penhod Apo Jos.” Hotti inapfulut John ja binautisarana.
16 Napfalin an nabautisaran hi Hesus, ja chimma-ar ja nipfughor ad
langit. Tinnig na chin Espiritu Santo an nun-ohop an amat hi kaloma

---

[f] **3:3** Isaiah 40:3 [g] **3:11** Literal: munnaud an napfagpfagto, ja achiya' mipfilang an mangchon ay ni hapato na. Ay chuy an timpo ja hini mangaan ay ni hapaton ni apo ja tamun chi nababbabaan an takhala. Hotti hay penhod John an allon ja nababbaba pay hija mu hay nababa an takhala nu mipadchung ay Hesu Kristo.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chin tikhaw na, ja numpatto' ay hija. 17 Ja gwa han chengngor cha
an hapit an narpu ad langit an nangali hi, “Hitay hini podpodho' an
Empfalay u. Mun-an-anlaa' khapo ay hija.”

Chin nanoptopngan Satanas ay Hesus

4 1 Napfalin an nabautisaran hi Hesus ja enedchong ni Espiritu Santo
an umuy hichi let-ang ta toptopngan Satanas. 2 Agkhuy nangnangan
hi Hesus hi apat chi poloh arkhaw hotti hemmenaang. 3 Ja immuy hi
Satanas an i manopngan ay hija ja inali na hi, “He-a ja' hini Empfalay
Apo Jos. Hotti allom hay hato pfato ta mumpfalin cha hi tenapay ta gway
anum.” 4 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Achi. Ti allona ay ni hapit Apo Jos
hi, ‘Pfu-un hini anun ja angkhay chi atakhuwan chi takhu, ti mahahapor
khu an amin hini hapit an marpu ay Apo Jos ja un gway pi'takhuwan.’ ”[h]
5 Amat hichi ja initnud Satanas hi Hesus ja immuy cha ad Jerusalem
an nasantuwan an siudad, ja i cha numpatto' chin Templo. 6 Ja inalin
Satanas ay hija hi, “He-a ja' hini Empfalay Apo Jos, hotti oma'pfaw a.
Ti allona ay ni Hapit Apo Jos hi, ‘Honakhon Apo Jos hana angher na
ta halimunan chi-a, ja tapajaon chi-a hot achi a mepahpah hi pfato.’ ”[i]
7 Tempfar Hesus ja inali na ay Satanas hi, “Achi, ti achi' podhon an
toptopngan hi Ama. Ti nitula' khu ay ni Hapit Apo Jos an allona hi,
‘Achim toptopngan hi Apo Jos an Apom.’ ”[j]
8 Initnud khu Satanas hi Hesus ja immuy cha han pfuludna an
nata'nang hi munnaud, ja impatikhaw na an amin hana numpfino-ob-on
an pun-ap-apugwan heto lota ja hini enachangjan cha. 9 Ja inali na ay
Hesus hi, “An amin hay hato an pun-ap-apugwan ay tay lota ja ichat u ay
he-a nu munheppe a an mundayaw ay ha-in.” 10 Tempfar Hesus ja inali
na hi, “Makak aot, Satanas! Ti allona ay ni hapit Apo Jos hi, ‘Hi Apo Jos
an Apom chi edaydayaw mu ja unuchom ja angkhay.’ ”[k] 11 Amat hichi
ja nakak hi Satanas. Ja immuy hachi angher Apo Jos an nanulungan ay
Hesus.

Chin nangte-aan Hesus an puntudtuchugwan

12 Unagkhu chengngor Hesus an nipfalud hi John Bautista ja
numpfangngad ad Galilee 13 muti agkhuy numpfangngad ad Nazaret, an
i ne'heto ad Kapernaum an nehnot hichi Baybay ad Galilee ja hajop chin
lota an inchat Apo Jos chin holag cha Zebulun ja holag Naftali. 14 Amat
hichi ja nipa-annung chin inalin Apo Jos an impadtun profeta Isaiah hi
nangarjana hi, 15 “Ad Galilee an gwachaan hachi holag cha Zebulun ja
holag Naftali, an negpong ay ni baybay an chammang ni gwanggwang an

---

[h] **4:4** Deuteronomy 8:3 [i] **4:6** Psalms 91:11-12 [j] **4:7** Deuteronomy 6:16
[k] **4:10** Deuteronomy 6:13

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jordan ja hijay gwachaan hana Hentil. 16 Hachi tatakhu hichi ja napfajag
an naheherngan chi pi'takhuwan cha, muti mahilagwan cha ad ugwani
han mumpfinang an hilaw. Hichuy pfuglay cha an naherngan an amat ad
Chalom ja nahilagwan ad ugwani."[l]
17 Nete-a ay chuy ja ente-an Hesus an khun mangaskasaba an khuna
allon hi, "Muntutuju aju ja chin-ug ju hana pfahor ju. Ti achi mapfajag
hot machakngan hini Pun-ap-apugwan Apo Jos hi tatakhu."

Chin nahhun an enajakhan Hesus an adalana

18 Gwa han ohan arkhaw an khun chumalan hi Hesus hichi pingngit
ni Baybay ad Galilee, ja gwa han tinnig na an chugwa an linala-e an
hin-akhi, an cha Simon an nangadnan hi Peter, ja hi Andrew an ibpfa na.
Gwa an khun cha manapfukur ti tamu chay mangachiw. 19 Ja ni'hapit hi
Hesus ja inali na hi, "Umali aju ta mitnud aju ay ha-in, ta gway honakho'
an i mun-ajag hana tatakhu ta mi'-unud cha ay ha-in." 20 Amat hichi ja
tenaynan cha hachi tapfukur cha ja nitnud cha ay Hesus.
21 Empacheh cha an umuy ja tinnig Hesus han chugwa khu an linala-e
an hin-akhi, an cha James ay John an empfalay Zebedee. Inu-umpfun cha
an hen-a-amma ay chuy pfalangay cha an khun cha ephod hachi tapfukur
cha. Enajakhan Hesus cha chuy an hin-akhi, 22 ja tenaynan chaot chin
pfalangay ja hi ama cha, ja nitnud cha ay Hesus.

Chin nangpatengngan Hesus hachi mumpunchokhoh

23 Immuy hi Hesus hana apfuglapfuglay ad Galilee an i nuntudtuchu
hana sinagogan chi Hudju. Ja engkasaba na hini Ebanghelyo an
mangpa-innila ay ni umali an Pun-ap-apugwan Apo Jos ay tay lota. Ja
khuna epatenong an amin chi chokhoh ja likhat cha. 24 Nunchongor
hay hato khuna aton an amin ad Syria, hotti in-uy cha ay hija hachi
mumpunchokhoh ja hachi mumpunlikhat an nun-ahu'lungan ja
mumpun-orchah ja nun-apechoy. Ja empatenong Hesus chichan amin.
25 Cho-ocho-or cha an nakhagong an narpu ad Galilee ja hachi himpolo
an pfuglay an nangadnan hi Dekapolis, ja ad Jerusalem, ja ad Judea,
ja hachi apfuglapfuglay hichi chammang ni gwanggwang an Jordan, ja
ninitnud cha ay Hesus.

Chin nangtuchugwan Hesus nu ngachah hana akha'khaja

5 1 Unot tinnig Hesus hachi atakhutakhu an nakhagong ja nunti-id
han pfuludna ja inumpfun. Ja immuy hachi disipolo na ay hija 2 ja
ente-a na an muntudtuchu. Inali na hi, 3 "Akha'khaja hana tatakhu an
mangapfulut an ma-id olog cha an mangat hi maphod nu achi tomolong

---

[l] **4:16** Isaiah 9:1-2

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi Apo Jos, ti chichay midchum ay ni Pun-ap-apugwana. 4 Akha'khaja
hana tatakhu an kumila an muntutuju hi pfahor cha ti ichat Apo Jos
chi pun-ar-alenagwaan chi nomnom cha. 5 Akha'khaja hana tatakhu an
napakumbaba ti me'pfanoh cha hay hana mun-aphod an ingkarin Apo
Jos. 6 Akha'khaja hana tatakhu an munhenaang ja ma-ugaw an mangat hi
magpong, ti mapnek cha. 7 Akha'khaja hana tatakhu an gway nignikha na
ti nignikhaon khu Apo Jos chicha. 8 Akha'khaja hana tatakhu an e-ohha
chay nomnom cha ay ni penhod Apo Jos, ti tikhan cha hi Apo Jos.
9 Akha'khaja hana tatakhu an mangipanuh hi pun-oh-ohhaan chi tatakhu,
ti ma-ali cha an empfapfalay Apo Jos. 10 Akha'khaja hana tatakhu an
maparpalikhat khapo hi pangatan cha hana magpong an penhod Apo
Jos, ti midchum cha ay ni Pun-ap-apugwana.
11 Akha'khaja aju nu pahigwon ja pinarpalikhat cha'ju ja un cha
tugwali luti-on hon nun-epa-abpfa chay pfahor ay cha'ju khapo hi ni'-
unuchan ju ay ha-in. 12 Mun-an-anla aju nu ma-at hay hato, ti gwacha han
lagpfu ju an napfalor an enchachaag Apo Jos hichi ad langit. Nomnomon
ju an hija khu chi enat cha hay hachi profetan Apo Jos chin nahop."

Chin in-arig Hesus an ahin ja hilaw

13 Inalin khu Hesus hi, "Cha'ju an khun mi'-unud ay ha-in ja khenong
aju hi ahin hay hana tatakhu ay tay lota. Muti nu achi ju etoloy an mi'-
unud ja hihiya aju ay ni penomhaw an ahin an ma-id mahpay tamtam na.
Penomhaw ayya ja achi mi-ahin ja ma-id herpfi na, hotti un metapar ja
ilait chi tatakhu.
14 Amat aju khu hi hilaw an khun manilagwan hana tatakhu ay tay
lota. Nomnomon ju an hini pfuglay an gwa hi panpantoto' chi pfulludna
ja ma'-attikhaw ti ma-id munhalin. 15 Achi ta-o torkhan hay panor ja
i ta-o halinan, ta un ta-o gwot epatto' hay napataw ta an amin hana
humikhop ay nuy an pfalay ja mahilagwan cha. 16 Amat hina khu an
matikhaw koma hana mun-aphod an khun ju aton ta munhilaw aju, ta
dayawon chi tatakhu hi Apo Jos an Ama ju an gwa ad langit."

Ipa-annung Hesus hana urchin Moses

17 Inalin khu Hesus hi, "Unchani ja khemhon ju hi una' immali an
mangpa'-igwin hay hana urchin Apo Jos ja hana intudtuchun hachi
profetan Apo Jos. Muti achi an hay immaliya' ja ta mipa-annung hay
hato. 18 Umannung hitay allo' ay cha'ju an ma-upfah hitay lota ja ad
uchu muti achi ma-ub-upfah hay hato urchin Apo Jos, anong un hay
it-ittang hi nikhulit, ingkhanah ma-at an amin chi nitula'. 19 Hotti hana
mangpa'-igwin hi oha ay cha tay an urchin, anong un hini it-ittangan, ja
tinuchugwan cha khu hana uchumna ta pe'-at cha, ja chichay nababa ay
ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. Hana ayya mangunud ay cha tay an urchin

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja tinuchugwan cha hana uchumna ta unuchon cha, ja chichay natakhay
ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. 20 Hay allo' ay cha'ju ja mahapor an
ilahiyan ju hachi Farisee ja memehtolon chi urchin Moses ay ni magpong
an pi'takhuwan ju. Ti achi ju ayya ja achi aju midchum ay ni Pun-ap-
apugwan Apo Jos."

Hini oma'-atan chi mapfungot

21 Ja inalin khu Hesus hi, "Chin khun cha itudtuchu chin nahop ja,
'Achi aju pomatoy, ti hana pomatoy ja mechalom cha hot madusa cha.'
22 Muti hay allo' ay cha'ju ja, anong un hay pfumungtan hi ibpfah takhu
ja madusa. Hini mangali ay ni ibpfa na an takhu hi, 'Ma-id inherpfim'
ja hugijon chi Sanhedrin. Ja hini mangali hi 'Un a nagwonggwong' hot
madusa ad impferno an gwachaan chi apoy.
23 Hotti, gwa ayya chi in-uy mu hichi Templo an i idaton ay Apo Jos
ja nenomnom mu an gway enat mu hi pukhiton chi ibpfam ay he-a, 24 ja
egwallang mu hini im idaton ta mumpfangngad a ta i ju epfanag hini
pukhitona ay he-a. Napfalin ayya ja un mu etoloy an i mundaton.
25 Nu khulat ta gway mangchalom ay he-a ja itnud chi-a an umuy hichi
korti ja hay maphod hi atom ja epacham gwot an epfanag hini pfahor
mu ay ni nangchalom ay he-a ta achi khahin un chi-a ijuy ay ni hugi.
Ti nu achim ayya aton heto hot echalom chi-a ay ni hugi. Ja hini hugi
ja ichat chi-a ay ni pulih ta ipipfalud chi-a. 26 Ja allo' ay he-a an achi
chi-a ipapfutay hi pfaluchan ingkhana hi pfajacham an ami-amin hini
mortam."

Achi ta umilugtap

27 Entoloy khu Hesus an nangali hi "Chengngor ju khu hitay khun
cha itudtuchu chin nahop an 'Achi aju umilugtap.' 28 Muti hay allo' ay
cha'ju ja anong mangkay un hini aton ni lala-e an mannig ay ni pfupfai
ja khuna nomnomon hini podhona an aton, ja hihiya an ne'kammalala.
29 Nu hini agwan an matam chi chumalat hi pfumahulam ja to'-onot un
mu u-iton ja entapar mu. Ti anongkay ja ma-id hini oha an mata ja akhaja
ta mi'takhu taot ni' ad langit. Ti anong un chugway mata ja mituud
chamchama an amin hini achor mu ad impferno. 30 Ja nu hini agwan an
ngamoy mu chi chumalat hi pfumahulam ja to'-onot un mu potnan. Ti
anongkay ja ma-id hini oha an ngamoy ja akhaja ta mi'takhu taot ni' ad
langit. Ti anong un chugway ngamoy ja mituud chamchama hini achor
mu ad impferno."

Achi koma munhijan hana hempfalay

31 Inalin khu Hesus hi, "Hay oha khu an khun cha ituchu chin nahop ja,
'Hini lala-e an manghijan hi ahagwa na ja mahapor an gway mapermaan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi tula' an nunhijan cha ta u-ugnan ni pfupfai.' 32 Muti hay allo' ay cha'ju
ja, nu khulat ta hini pfupfai an agkhuy na inlugtap hini ahagwa na ja
achi khulaton ni lala-e an ihijan hini pfupfai. Ti atona ayya, ja hijay
chumalat hi umilugtapan ni pfupfai hi un marhin hi uchumna. Ja hay
lala-e an mangahagwa hi pfupfai an nihijan, ja hihiya an immilugtap."

Hini oma'-atan chi munhapata

33 Inalin khu Hesus hi, "Hay oha khu hi khun itudtuchun hachi tatakhu
chin nahop ja, 'Achi ju pa'-iyon hay enhapata ju. Mahapor an aton an
amin hana enhapata ay ni ngachan Apo Jos.' 34 Muti hay allo' ay cha'ju
ja achi aju koma munhapata. Achi aju koma munhapata an ad langit
chi ehapata ju, ti hijay trono an inu-umpfunan Apo Jos. 35 Achi aju khu
munhapata an hitay lota chi ehapata ju, ti hijay nangchacha'-angan
Apo Jos. Achi aju khu munhapata ay ni ngachan an Jerusalem, ti hijay
pfuglay ni Napfagpfagto an Ari an hi Apo Jos. 36 Achi aju khu munhapata
ay ni ulu ju, ti anong un hay oha hi pfuu' ay ni ulu ju ja ma-id olog ju
an mangpapuchaw ja mangpangitit. 37 Hay maphod ja nu allon ju hi,
'Aa, ato'' ja enat ju. Ja nu allon ju hi, 'Achi' aton' ja achi ju aton. Hana
punhapataan hay hato an ngachan ja narpu ay Satanas."

Achi ta-o epfalloh hay napukhit

38 Inalin khu Hesus hi, "Hay oha khu an chengngor ju an khun
mitudtuchu ja, 'Nu gway munlu-it ay ni matam ja lu-iton cha khu hini
matan ni limmu-it ta pfalloh na. Ja nu gway mamanguwan ay ni pfapfam
ja panguwan cha khu ta pfalloh na.'[m] 39 Muti hay allo' ay cha'ju ja achi
ju epfalloh hay napukhit an enat chi takhu ay cha'ju. Nu gway manoplat
ay ni apeng mu ja entajam khu hini oha. 40 Ja nu gway mangchalom ay
he-a ta alaona hini lopfong mu ja achim i-achi, ja anong kay ja ne'-ala na
khu hini jaket mu. 41 Ja nu gway mangpapilit an itulud mu hija hi ohah
kilomitlu ja achi a mun-ad-achi, ja anong kay ja intulud mu hi chugwah
kilomitlu. 42 Ichatam hana mun-achaw ja pa-utangam nu gway umutang."

Podhon ta-o hana khun pfomohor ay chita-o

43 Inalin khu Hesus hi, "Hay oha khu hi chengngor ju an khun
mitudtuchu ja, 'Podpodhon ju hana ibpfa ju an tatakhu, ja apfoholan
ju hana mabmapfohhor ay cha'ju.' 44 Muti hay allo' ay cha'ju ja
podpodhon ju hana mabmapfohhor ay cha'ju ja ekalalakhan ju hato
an mamarpalikhat ay cha'ju. 45 Nu amat hetoy aton ju hot cha'juy
empfapfalay Apo Jos ad langit. Ti hijay nangephod ay ni hukhit an khun
pfumutay ta munchichipat an mahilagwan ta-o an amin, an anong un

---

[m] **5:38** Exodus 21:24

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hana napukhit ja hana maphod an takhu. Ja hijay mangchat hi uchan
ay ni lotan hana tatakhu an mangat hi maphod ja anong un hana khun
mangat hi napukhit. 46 Ma-id lagpfu ju nu hana mammamhod ay cha'ju
chi podpodhon ju ja angkhay. Ti anong un hay hana me'pepela' an khun
munhenger hi pakha ja podpodhon cha hana mammamhod ay chicha.
47 Ja nu hana i-ibpfa ju ja angkhay chi pangpatikhagwan ju hi maphod
ja un aju chamchama amat hana ma-id anila na ay Apo Jos, ti hitay chi
khun cha khu aton. 48 Mahapor an mi'takhu aju hi magpong an amat ay
Ama ju ad langit an magpong."

Hay aton an umchat

6 1 "Tikhan ju ta achi ju epa-akhaja hana maphod an khun ju aton ta
achi khahin un annilaon hana tatakhu. Ti nu amat hetoy aton hot
ma-id lagpfu ju ay Jos Ama an gawwa ad langit. 2 Hotti hana umchat hay
hana napubli, achi cha khurkhulaton an mangpa-innila ay ni inchat cha.
Ti hitay chi khun aton hana mumpfuhuur an etongor cha hi acho'lan chi
tatakhu hichi sinagoga ja hichi palaha an ipa-innila hini inchat cha, ta
gway aton cha kan kaykhu an madayaw. Allo' ay cha'ju hi nakhibpfoh
an enala cha hini dayaw cha hot angkhaynana, ma-id lagpfu cha ay Apo
Jos. 3 Hay aton ju koma an umchat hay hana napubli, ja achi khahin un
annilaon ni ikhid an ngamoy hini inchat ni agwan an ngamoy. 4 Achi
khahin un gway manginnila ay ni inchat ju. Ti anong un ma-id oh-ohhah
nanginnila ay ni maphod an enat ju, ja tinnig chamchama Jos Ama, ja
hijay mangchat hi lagpfu ju."

Hay aton an mungkalalag

5 Ja inalin khu Hesus hi, "Mungkalalag aju ayya ja achi ju eng-enghon
hana mumpumpfuhuur. Am-amja' cha an tumata'chug an mungkalalag
hi acho'lan chi tatakhu hichi sinagoga ja hichi palaha ta gway aton cha
kan kaykhu an madayaw. Muti allo' ay cha'ju an nakhibpfoh an enala
cha hini dayaw cha hot ma-id lagpfu cha ay Apo Jos. 6 Cha'ju ayya, nu
mungkalalag aju ja humikhop aju ay ni kwarto ju ja impfukhot ju hini
pantaw ja un aju gwot mungkalalag ay Jos Ama an achi matikhaw. Hotti
anong un ma-id oh-ohhah nanginnila ay tay maphod an enat ju, ja tinnig
chamchama Jos Ama, ja hijay mangchat hi lagpfu ju. 7 Ja nu mungkalalag
aju, ja achi khahin un ju lupillupiton hay allon ju. Ti hitay chi khun aton
hana agkhuy nanginnila ay Apo Jos, an hay khemhon cha ja chonglon
Apo Jos hana kalalag cha nu anchu-anchu-oy. 8 Hi Apo Jos an Ama ju
ja ani'-ila na hana mahapor ju ja un ju epfokha, hotti achi khahin un ju
lupillupiton an mungkalalag. 9 Amat heto chi aton ju an mungkalalag:

'Jos Ama an gawwa ad langit, he-a adni' chi daydayawon chi
tatakhu.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 He-a adni' chi mun-ap-apo ay cha'mi.
Hini adni' penhod mu chi aton mi heto lota an amat ay ni khun cha aton hina ad langit.
11 Ichat mu khu hay anun mi ad ugwani an arkhaw.
12 Ja pakawanom an amin chi pfahor mi, amat khu ay ni pammakawan mi hay hana pfimmahor ay cha'mi.
13 Ja i-achawwim ay cha'mi hana atopngan an achi ami pa'-ahchor, ta achi cha'mi apfakon ay Satanas.'
14 Mahapor an pakawanon ju hana pfimmahor ay cha'ju hot pakawanon cha'ju khu ay Ama ju ad langit. 15 Muti achi aju ayya pomakawan ja achi cha'ju khu pakawanon ay Jos Ama."

Hay aton an mun-ayunar

16 Ja inalin khu Hesus hi, "Nu mun-ayunar aju, achi aju amat hana mumpumpfuhuur an tatakhu an ipatikhaw cha an amat cha hi mun-ayyong. Nguningunit cha ja agkhuy nahukhud hini pfuu' cha, ta ipa-innila cha an khun cha mun-ayunar. Allo' ay cha'ju an nakhibpfoh an enala cha hini dayaw cha, hot ma-id lagpfu cha ay Apo Jos. 17 Cha'ju ayya, nu mun-ayunar aju, lampfon ju hini ulu ju ja mun-ihu aju 18 ta achi matikhaw an khun aju mun-ayunar. Ti anong un ma-id oh-ohhah nanginnila ay tay maphod an enat ju ja tinnig chamchama Jos Ama, ja nangamong hija an mangchat hi lagpfu ju."

Hini nahamad an enachangjan ad langit

19 Ja inalin khu Hesus hi, "Achi aju mun-amung hana enachangjan ay tay lota an mapfutan, ja machonot, ja ma-akaw. 20 Ehakhanaan ju gwot hini achor ju ay ni enachangjan ad langit an achi mapfutan, achi machonot ja achi ma-akaw. 21 Ti hini ipfilang ju an napfalor ay cha'ju ja hinuy hini mun-o-onan ay ni nomnom ju.
22 Hini mata ju chi hilaw nuy achor ju. Nu maphod hini pannig ju ja mahilagwan an amin hini nomnom ju. 23 Muti napukhit ayya hini pannig ju ja munhehellong an amin hini nomnom ju. Hotti nu ma-id manilagwan ay ni pi'takhuwan ju hot munnaud aju an naherngan.
24 Hini takhala ja achi mapfalin an munchehhan an mi'tamu ay ni chugwa an ap-apo, ti hay atona ja podhona hini oha ja chin-ug na hini oha. Unuchona hini oha ja pinahiw na hini oha. Amat khu hina ay cha'ju an achi mapfalin an punchehhanon ju an munserbi ay Apo Jos ja hay enachangjan.
25 Hitay chi khapo na hi pangarja' ay cha'ju hi achi aju mundanag ay ni pi'takhuwan ju, hi hay anun ja inumon ju. Ja achi aju mundanag hi hay elopfong ju. Hay atakhuwan ja pfu-un anun ja elopfong ja angkhay.
26 Tikhagwun ju akay ni' hay hana hagwiti an achi cha muntanum ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mumpfoto', ja ma-id alang cha, muti hi Apo Jos an Na-ilangitan an
Ama ju ja panganuna chamchama chicha. Hotti achi aju mundanag, ti
munna'naud aju an napfalor mu hay hana hagwiti. 27 Ma-id chi oha hi
mangpa-anchu'chu'-oy hi pi'takhuwana khapo hi danag na. 28 Ja anagkha
ta madanakhan aju hi elopfong ju? Tikhan ju akay ni' hay hana palagwer
hichi acha an achi cha muntamu ja mun-apfor. 29 Allo' ay cha'ju an ma-
id oha hi me'me'nong chi lopfong na hay hato palagwer, anong un hi
Ari Solomon an pfuher chin lopfong na. 30 Hana agkhu ni' holo' an un
homangaw hon napoolan ja khun lupfungan Apo Jos hi maphod. Hotti un
chah achi om-omod ay cha'ju? It-ittang kaykhu hini pammati ju! 31 Hotti
achi aju agkhu madanakhan ja inali ju chi, 'Ngay nin i ta-o pangalan hi
anun, ja hay inumon ja elopfong?' 32 Hay hana gwah to lota an agkhuy
namati ja hay hato chi ikhimoh cha an hingiton. Muti anilan Jos Ama an
gwa ad langit an mahapor ju hay hato. 33 Hotti hay pachot-anan juwot
ni' ja hini pun-ap-apugwan Apo Jos ay cha'ju ja hini pangatan ju ay ni
magpong an penhod na, hot an amin hana mahapor ju ja ichat na.
34 Hotti achi aju madanakhan hi hay likhat an umali hi uchum chi
arkhaw. Khenong ta umali hinuy an arkhaw ja un hanguwon, ti ammuna
otni' hana likhat ad ugwani an arkhaw hi hanguwon ju."

Achi hugijon chi padchung an takhu

7 1 Inalin khu Hesus hi, "Achi ju hugijon hana papadchung ju an
tatakhu ta achi cha'ju khu hugijon ay Apo Jos. 2 Ti hugijon cha'ju
khu an amat ay ni aton ju an manugwi hi uchumna. Ti hini punlukud ju
ay ni ibpfa ju an takhu ja amat hina khu hini punlukud Apo Jos ay cha'ju.
3 Anagkha ta matikhaw mu hini pfahor ni padchung mu an takhu an
amat ay ni it-ittang an pfuta, muti niya an achim matikhaw hini ot-ottong
an pfahor mu an amat hi pfin-u an immuy ay ni matam? 4 Achi mapfalin
an allom ay ni padchung mu an takhu hi, 'Ijam ta aanu' hinuy pfuta ay
ni matam' nu gawwacha hini pfin-u an immuy ay ni matam. Un chah
pa'-at a ay tay? 5 Mumpfuhuur a! Pahhunom pay an ánun hinuy pfin-u an
immuy ay ni matam hot mattag hini pannig mu an mangaan ay ni pfutan
ni padchung mu an takhu.
6 Allo' khu hitay pangngarig, an achi ju ichat hana napfalor an khina-u
hana na-akhar an aho ti omalat cha. Ja achi ju khu ichat hana pfoong
hana pfapfuy, ti pun-ilait cha."

Chin nangtuchugwan Hesus hi aton an mungkalalag

7 Ja inalin khu Hesus hi, "Mun-achaw aju hot michatan aju, hingiton
ju hot chakngan ju, mungkorkug aju hot mipfughor hini pantaw. 8 Ti
hini mun-achaw ja michatan, ja hini maningit ja machakngana, ja hini
mungkorkug ay ni pantaw ja mipfughor.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ma-id ammod hi mangchat hi pfato nu hay tenapay chi epfokhan ni
empfalay na. 10 Ja achi na khu ichat chi ulog nu khachiw chi epfokha
na. 11 Hotti, anong un aju khun pfumahor ja anila ju an mangchat
hi mapmaphod ay ni empfalay ju. Nu amat hina chi khun ju aton, ja
un chah achi om-omod hi Ama ju an gwa ad langit an ichatana hi
mapmaphod hana mumpfokha ay hija? 12 Hotti hini podhon ju an aton
chi tatakhu ay cha'ju ja hija khu chi aton ju ay chicha. Hitay chi ituchun
ni urchin Moses ja hachi profetan Apo Jos."

Hana chugwa an pantaw

13 Ja inalin khu Hesus hi, "Mi'hikhop aju ay ni nahugkhipfit an pantaw.
Ti gwa han ampfilog an pantaw an nalaka hi hongkhopan muti un agwun
an mi-uy ad impferno, ja cho-or hana manggwa. 14 Ja nahugkhipfit
hini pantaw an humikhupan, ja nalikhat hini agwun an mi-uy ay ni
pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna, ja un cha tortollo hana manakngan
ay tay an chalan."

Chin pangngarig han ajiw ja hini pfunga na

15 Inalin khu Hesus hi, "Achi aju ma-allilaw hana munlahlah an
profeta. Mumpatikhaw cha an maphod cha an amat hi karnero an
ma'ma-ulloy, muti hini umannung an oma'-atan cha ja un cha amat hi
khenger an pomatoy. 16 Imatunan ju chicha nu tikhan ju hana napukhit
an pfungan ni khun cha aton. Ma-id alaon ju hi ubas ay ni karkalunay
ja ma-id khu alaon ju hi higos hay hana nun-apakhatan an holo'. 17 Hini
ayya maphod an ajiw ja pfumunga hi maphod. Hini ayya napukhit an
ajiw ja pfumunga khu hi napukhit. 18 Achi pfumunga hini maphod an ajiw
hi napukhit ja achi khu pfumunga hini napukhit an ajiw hi maphod. 19 An
amin hana ajiw an achi pfumunga hi maphod ja mali-oy ta mituud ay ni
apoy hot mapoolan. 20 Ja amat hina khu hana munlahlah an profeta, an
ma-innila hini gwa ay ni nomnom cha ay ni pfungan ni khun cha aton.
21 Achi an amin hana mangali ay ha-in hi, 'Apo, Apo' ja midchum ay
ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. Hana midchum ja hana khun mangat ay
ni penhod Ama an gwa ad langit. 22 Ay nuy an arkhaw an Panugija' hi
tatakhu ja cho-or hana mangali hi, 'Anagkha, Apo, an un he-ay narpugwan
ni apfalinan mi an numpadtu, ja penakak mi hana napukhit an ispiritu
ay ni apfalinan ni ngachan mu, ja cho-or chin enat mi an milagro ay ni
apfalinam?' 23 Ja tompfala' an allo' ay chicha hi, 'Ma-id oh-ohhah anila' ay
cha'ju. Hotti makak aju, cha'ju an khun mangat hi napukhit.' "

Han chugwa an linala-e an numpakhad hi pfalay

24 Inalin khu Hesus hi, "Hitay chi amatan ni takhu an munchongor
ay ni ituchu' ja inunud na, an mipadchung ay ni manomnom an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lala-e an numpakhad hi pfalay na. Empfo-eh na hichin pfato ta hijay
nangpapfunana chin tu-ud. 25 Napfalin an naha'-ad chin pfalay ja
pimmuwo' ja nunchatong. Ja nituchug chin chanum ay chuy an
pfalay muti agkhuy natu'-in, ti nehamad chin tu-ud an nipapfun chin
pfato. 26 Ja hini ayya munchongor ay ni ituchu' ja achi na unuchon, ja
mipadchung ay ni napfongang an takhu an numpakhad hi pfalay na
muti una impapfun chin tu-ud chin panag. 27 Immali khu chin puwo' ja
nunchatong. Immijah ja natu'-in chin pfalay ja nun-apa'-i."
28 Nakhibpfoh hitay nuntudtuchugwan Hesus, ja nanor chin tatakhu an
nakhagong chin panudtuchu na. 29 Ti matikhaw cha an gway apfalinana,
an achi amat hachi memehtolon chi urchin Moses.

Han na-unit an empatenong Hesus

8 1 Unot nunchayyu hi Hesus ay chuy pfuludna ja cho-or chin tatakhu
an nangunud. 2 Ja gwacha han lala-e an na-unit an immuy ay Hesus
an i nunheppe ja inali na hi, "Apo, otong hini apfalinam hotti podhom
ayya ja epatenonga'." 3 Ja hen-an Hesus chin na-unit ja inali na hi,
"Podho'. Hotti tomenong a." Ja emmat an na-aan gwot chin unit na. 4 Ja
inalin Hesus hi, "Achi la-ahna ja gway im pangar-arjan ay tay an na-at ay
he-a. Hay atom ja umuy a ay ni pachi ta i a mumpatikhaw an temmenong
a. Ja ipidaton mu ay hija hini allon ni urchin Moses an khun idaton ay
Apo Jos an panginnilaan an umannung an na-aan hini unit mu."

Chin nangpatengngan Hesus han takhalan han kapitan an eRome

5 Emmatam cha Hesus ad Kapernaum ja gwa han kapitan chi hinchalo
an eRome an immuy ay hija. Ja numpakpaka-ahi 6 ja inali na hi, "Apo,
gwa han takhala' an un la-ahna ja napechoy ja gwa an numpepekheng
hichi pfalay mi ja munnaud an malikhatan." 7 Ja inalin Hesus hi, "Aa,
umuy ta, ta epatenong u hija." 8 Muti inalinot chin kapitan hi, "Apo,
khahinon un a mi'jali hi pfalay mi. Ti pfuma-ina'. Ti ammuna un mu
allon hi tomenong hitay takhala' hot ma-at. 9 Ti anong un ha-in ja gway
apo' an khun mamaar ay ha-in, ja gwacha khu hana hinchalo' an khun
u pfaalon. Ti allo' ay ni oha an hinchalo hi, 'Umuy a!' ja immuy. Ja allo'
khu ay ni oha hi, 'Umali a!' ja immali. Ja allo' ay ni takhala' hi, 'Atom
hitay!' ja enat na. Ja om-omod ay he-a an gway apfalinam an mangali
hot ma-at." 10 Ja nanor hi Hesus hi nangngolana ay tay inali na. Ja inali
na hachi tatakhu an ninitnud ay hija hi, "Umannung hitay allo' ay cha'ju,
an ma-id oha hi Hudju hi tinnig u an gway pammati na an mi'padchung
ay ni otong an pammatin tay pfu-un Hudju. 11 Allo' ay cha'ju hi cho-or
hay hana tatakhu an marpu hana nunlene'gwoh tay lota ta me'-orpfong
cha ay cha Abraham, Isaak ja hi Jakob hichi Pun-ap-apugwan Apo Jos.
12 Muti cho-or hana Hudju an holag Abraham an midchum koma ay ni

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pun-ap-apugwan Apo Jos ja agkhuy cha penenhod an mi'-unud, hot
pakakon Apo Jos chicha ta umuy cha ay ni munhehellong. Ja mihihidchi
cha an midchum hana khun mun-okhab ja khun mungngelot hana pfapfa
cha."
13 Amat hichi ja ni'hapit khu hi Hesus chin kapitan ja inali na hi, "Aa,
umanamut a. Ti ma-apja hini empfokham khapo ay ni pammatim." Ja
emmat, an unot ay chuy ja temmenong chin takhala na an napechoy.

Chin nangpatengngan Hesus hachi cho-
or an mumpunchokhoh an tatakhu

14 Immuy cha Hesus hichi pfalay cha Peter an adalana. Ja tinnig na
chin pfupfai an ammod ni ahagwan Peter an numpepekheng, ti mapfi-
ah han potang na. 15 Penchon Hesus ja na-aan gwot chin potang na.
Amat hichi ja pfimmangon hitay pfupfai ja enhakhanaana cha Hesus hi
anun cha. 16 Unot nahilip ja in-uy cha ay Hesus hachi cho-or an tatakhu
an nun-ahu'lungan hi napukhit an ispiritu. Ja un ammuna chin aton
Hesus an munhapit hon nun-a-akak hachi napukhit an ispiritu. Ja nun-
epatenong na an amin hachi mumpunchokhoh. 17 Ay tay an enat na ja
nipa-annung chin inalin profeta Isaiah hi nangarjana hi, "Hena'pfatana
hana likhat ja chokhoh ta-o ta tomenong ta-o."

Achi nalaka chi mi'-unud ay Hesus

18 Khapo hachi cho-or an tatakhu an khun malimali-ub ay Hesus ja
inali na hachi disipolo na ta mumpfalangay cha ta gway aton cha an
umuy hichi chammang ni baybay. 19 Agkhuy cha pay nakak ja gwa han
mehtolon chi urchin Moses an immuy ay hija ja inali na hi, "Rabbi,
mimitnucha' ay he-a an amin hi omajam." 20 Tempfar Hesus ja inali
na hi, "Un chah angkhiloh, ti ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja ma-id
nunhitugwa' hi khun u alo-an, an uchu'chuna agkhu ni' hay hana amunin
ti gway hogong hi humigpan cha, ja hay hana hagwiti ti gway hapang hi
pumpattu-an cha." 21 Ja immuy khu han oha an disipolo na, ja inali na hi,
"Apo, mi'jaliya' koma ay he-a muti unchani mah ta umanamota' pay ta
uja' ilupfu' hi ama." 22 Muti inalin Hesus ay hija hi, "Achi ti tan enajakha'
he-a ta mitnud a ay ha-in, ti hay hana agkhuy namati chi manikhaw hay
hana i-ibpfa cha an natoy."

Chin nangpata'chukhan Hesus han puwo'

23 Amat hichi ja nunlukhan hi Hesus chin pfalangay ja nitalinud
khu hachi disipolo na. 24 Empacheh cha ta umuy cha ad Gadara ja
himpfumagkha ja gwacha han mapfi-ah an puwo'. Nuntepja'-ong chin
chanum ja nittugwan chin pfalangay ja gwa an munlinong. Hi Hesus
ayya ja gwa an nanallo'. 25 Immuy hachi disipolo na ja pfinangon cha hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hesus. Ja inali cha hi, “Apo, tulungan cha'mi! Ti tayya an marteng ta-
o!” 26 Enelan Hesus ja inali na hi, “Anagkha ta toma-ot aju? Un kaykhu
it-ittang hini pammati ju!” Lemmeggwat ja inhingar na chin puwo' ja
chin chanum an khun muntipja'-ong. Khemmenong cha ja munnaud
an malenong. 27 Nanor hachi tatakhu an nannig ja khun cha allon hi,
“Ngachah chi atakhuwan tay an takhu? Anong un puwo' ja chanum ja
unuchon cha hini allona!”

Chin nangpakakan Hesus hachi napukhit an ispiritu an nun-eho'long chin chugwa an lala-e

28 Emmatam cha Hesus hichi chammangna, an pfuglay hachi eGadara.
Ja chinittum na han chugwa an linala-e an narpu cha hichi lijang an
lupfu' ja nun-ahu'lungan cha hi napukhit an ispiritu. Hay hachi chugwa
an linala-e ja munnaud an mun-apfungot cha hotti ma-id aton chi takhu
an maloh ay ni agawwachaan cha. 29 Ja ini'gwap cha an nangali hi, “He-a
an Empfalay Apo Jos! Ngachah ni atom ay cha'mi? Un a chah immali an
mamalikhat ay cha'mi an un agkhuy pay nachakngan hini timpo na?”
30 Ja cho-or hachi apfapfupfapfuy an nenebtaw ay chuy agawwachaan
cha an khun cha munhu-oy. 31 Ja numpakpaka-ahi hachi napukhit an
ispiritu an inali cha ay Hesus hi, “Nu pakakon cha'mi, ja un ami mah ni'
meho'long hachi pfapfuy.” 32 Ja inalin Hesus hi, “Umuy aju!” Hotti nun-
a-akak hachi napukhit an ispiritu ay cha chuy chugwa an linala-e ja icha
nun-eho'long hachi apfapfupfapfuy. Ja nungkhakhayyat hachi pfapfuy an
nunchayyu ja nun-ilipaw cha ay chuy baybay ja nun-arteng cha. 33 Hachi
khun mumpfantay hachi pfapfuy ja nungkhakhayyat cha an nakak. Ja
immuy cha hichi pfuglay an i nangpa-innila an amin chin tinnig cha an
na-at hachi nahuhu'lungan an linala-e ja hachi pfapfuy. 34 Hotti napfu-
ar hachi tatakhu an i nanittum ay Hesus. Un chaot tinnig hi Hesus ja
numpakpaka-ahi hachi tatakhu an nangali hi makak hija ay nuy pfuglay
cha.

Chin nangpatengngan Hesus han napechoy an lala-e

9 1 Amat hichi ja nunlukhan cha Hesus chin pfalangay ta pfumad-
ang cha an umuy ad Capernaum an pfuglay na. 2 Ja gwah chi
han napechoy an lala-e an impfapfalahhong cha an in-uy ay Hesus.
Na-ormana chin pammati cha ja inali na ay chuy napechoy hi, “Achi
a madanakhan, akhi', ti napakawan hana pfahor mu.” 3 Ja gwa hichi
hana uchumna an memehtolon chi urchin Moses an khun cha allon hi,
“Anagkha agkhu ni' hitay an takhu an ipadchung na hichuy achor na
ay Apo Jos, an allona hi un pomakawan hi pfahor.” 4 Anilan Hesus chin
khun cha nomnomnomon ja inali na ay chicha hi, “Anagkha ta amat hina
hini nomnom ju an napukhit? 5 Ma-id olog chi takhu an mamakawan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi pfahor ja ma-id khu olog cha an mangpatenong hi chokhoh.[n] 6 Muti
ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja epatenong u hitay an napechoy ta
panginnilaan ju an gwacha khu chi apfalina' heto lota an mamakawan hi
pfahor." Ja inali na chin napechoy hi, "Pfumangon a ja impi-ug mu hinuy
pfalahhong mu ja immanamut a." 7 Ja natantanna'chug chin napechoy
ja immanamut. 8 Unagkhu tinnig hachi atakhutakhu chin na-at ja nang-
entata-ot cha, ja khun cha dayawon hi Apo Jos an nangchat hi amat hina
an apfalinan ay ni ohan takhu.

Chin nangajakhan Hesus ay Matthew

9 Empacheh Hesus ja gwa an khun umuy ja tinnig na han lala-e an
hay ngachana ja hi Matthew. Oha hija an khun munhenger hi pakha an
inu-umpfun hichin opihhina na. Ja inalin Hesus ay hija hi, "Umali a ta
mitnud a ay ha-in." Amat hichi ja nitnud hi Matthew ay Hesus.
10 Ja gwa han namenghan an i nangan hi Hesus ja hachi disipolo na
hichi pfalay cha Matthew. Ja ne'-orpfong hachi cho-or an khun munhenger
hi pakha ja hachi uchumna an allon cha an napfahulan an tatakhu an i
ni-ib-ipfun ay cha Hesus ja cha chuy disipolo na. 11 Tinnig hachi Farisee
ja inali cha hachi disipolon Hesus hi, "Anagkha mah hitay mehtolo ju ta
me'-orpfong hay hachi khun munhenger hi pakha ja hachi uchumna an
nun-apfahulan?" 12 Unot chengngor Hesus hitay inali cha ja tempfar na ja
inali na ay chicha hi, "Hana gway chokhoh na chi munhapor hi choktor an
pfu-un hini ma-id chokhoh na. 13 Annilaon ju koma hini podhon Apo Jos an
hapiton ay tay impatula' na hi nangarjana hi, 'Hay aton ju an munnignikha
hi papadchung ju ja napfarpfalor ay ha-in mu hini pangdatunan ju hi
animar.'[o] Ti immalija' an tomolong hana napfahulan ta chu'khon cha hana
pfahor cha an pfu-un hana mangali hi ma-id pfahor cha."

Chin agkhuy ni'-ayunalan hachi disipolon Hesus

14 Gwacha hana disipolon John Bautista an immuy ay Hesus ja inali
cha hi, "Cha'mi ayya ja khun ami mun-ayunar ja amat hina khu hachi
Farisee. Hotti anagkha ta hato disipolom ja achi cha mi'-ayunar?"
15 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Nu khulat ta gway mungkasar ja un
ju chah allon hi umayyong hay hana na-ila nu gawwacha pay hini
mungkasar? Achi mit mapfalin. Muti umali han arkhaw an ekak cha hini
lala-e an nungkasar ja hijay pun-ayunalan cha. Hotti gawwachaa' ayya ja
achi pay mun-ayunar hato disipolo'."
16 Ja nun-arig hi Hesus ja inali na hi, "Ma-id manger-ob hi pfakhu
an pfinacha ay ni nachochonot an lopfong. Ti nu amat hetoy atona hot

---

[n] **9:5** Hay pammatin chin Hudju ja hi Apo Jos ja angkhay chi gway apfalinana an mamakawan hi pfahor ja an mangpatenong hi chokhoh. [o] **9:13** Hosea 6:6

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mun-ohon hini pfakhu an ner-ob ja inatona hini nachochonot hot omom-
omod an mapfingit. 17 Ma-id khu mangitto hi pa'-arpoh an chanum chi
ubas ay ni na-usar an lalat an khun pittugwan hi ma-inum. Ti nu amat
hetoy atona hot mapfughi hini lalat, ja metapar hini chanum chi ubas ja
mapa'-i khu hini lalat. Hini ayya pa'-arpoh an chanum chi ubas ja mitto
ay ni pfakhu an lalat ta meha'pfa."

Chin nanakhuwan Hesus han empfalay chi ap-apo ja chin nangpatengngana han pfupfai

18 Gwa an khun munhapit hi Hesus ja immuy han oha an ap-apo an
i nunheppe ay hija. Ja inali na hi, "Mi'jali a adni' hi pfalay mi, ti unot
pa'-atoy han empfalay u an pfupfai, ta ho'-om hija ta tumakhu." 19 Amat
hichi ja nitnud hi Hesus ja hachi disipolo na. 20 Ja gwa han ohan pfupfai
an khun mangunud ay chicha an hay chokhoh na ja achi maymajat
han chala an khun pfumutay ay hija hi himpolo ta chugwa hi tagwon.
Immuy ay chuy negpong chin khatud Hesus ja hene'khad na hini
khalampfay ni lopfong na. 21 Ti hay gwa hi nomnom na ja un ammuna
hi una he'khachon chin lopfong Hesus hot tomenong hija. 22 Nunligkhoh
hi Hesus ja tinnig na chin pfupfai, ja inali na hi, "Achi a madanakhan,
hiton akhi', ti khapo ay ni pammatim ja temmenong a." Ja emmat an
temmenong gwot hija.
23 Un chaagkhu emmatam chin pfalay chin ap-apo ja tinnig Hesus
hachi atakhutakhu an khun cha mahanala' an umiha, ja hachi uchumna
an khun manongngali. 24 Ja inali na hi, "Makak aju adchiya, ti agkhuy
natoy hichuy an unga an un nanallo'." Muti kenekejan cha hitay inali
na. 25 Impapfutay Hesus hachi tatakhu an nakhagong ja himmikhop. Ja
inugnana chin ngamoy chuy unga ja pfimmangon. 26 Ja nunchongor hitay
an enat na hachi apfuglapfuglay.

Chin nangpatengngan Hesus han chugwa an napfulaw ja han nakalud

27 Gwa an empacheh cha Hesus ja khun mangumangunud han
chugwa an napfulaw. Ja ini'gwap cha an nangali hi, "Apo an holag Ari
David, ka-ahiyan cha'mi adni'." 28 Unot himmikhop hi Hesus ay chuy
nunhihittugwana ja immuy hachi napfulaw ja inalin Hesus ay chicha hi,
"Mamati aju chah an gway apfalina' an mangakhahan ay cha'ju?" Tempfar
cha ja inali cha hi, "Aa, Apo, mamati ami." 29 Amat hichi ja hen-an Hesus
chin mata cha ja inali na hi, "Hot ma-at hinuy pinati ju." 30 Ja mitikhaw
gwot chin mata cha. Ja na'na'-allon Hesus ay chicha hi, "Tikhan ju ta ma-
id i ju pangar-arjan ay tay an na-at." 31 Muti agkhuy cha inunud hitay inali
na, ti un chaagkhu ay nun-ipa-innila hitay enat Hesus hi apfuglapfuglay.
32 Gwa an epacheh cha chuy chugwa an na-akhahan ja in-uy cha khu
han lala-e an nakalud khapo ta nahuhu'lungan hi napukhit an ispiritu.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Empakak Hesus chin napukhit an ispiritu ja himmapit chin lala-e.
Ja nanor chin atakhutakhu an nakhagong ja khun cha allon hi, “Ma-id
tintinnig ta-o hi mipadchung ay tay heto ad Israel.” 34 Muti inalin hachi
Farisee hi, “Un kaykhu hini ap-apon chi nun-apukhit an ispiritu chi
nangchat ay hija ay ni apfalinana an khun mangpakak hana napukhit an
ispiritu.”

Un tortollo hana khun mi'tamu ay ni tamun Apo Jos

35 Khun munlawlaw hi Hesus an amin hana pfarju ja pfuglay an
khun muntudtuchu hay hana sinagoga. Engkasaba na hini Ebanghelyo
an mangpa-innila ay ni umali an Pun-ap-apugwan Apo Jos. Ja khuna
epatenong an amin chi chokhoh ja likhat cha. 36 Unaagkhu tinnig hachi
tatakhu an nakhagong ja na-apja chin nignikha na. Ti amat cha hi
karnero an maliglikhatan ja naka'ka-ahi khapo ta ma-id mangpuno' ay
chicha. 37 Ja inali na hachi disipolo na hi, “Cho-or hana mabto' muti
un aju tortollo an mumpfoto', ti cho-or hana tatakhu an nehahagkhana
an matuchugwan muti tan un aju tortollo an umuy muntuchu. 38 Hotti
ekalalag ju ay Ama an khun mangpagpong hi mumpfoto' ta honakhona
hana umuy mumpfoto'.”

Chin nannakhan Hesus chin himpolo ta chugwa an apostol na

10 1 Enajakhan Hesus chin himpolo ta chugwa an adalana ja
inchatana chicha hi apfalinan an mangpakak hi napukhit
an ispiritu an khun meho'long. Inchat na khu hay apfalinan cha an
mangpatenong an amin hi chokhoh. 2 Ja hay hato chi ngachan hay
hachi himpolo ta chugwa an nginadnana hi apostol. Chin nahhun ja hi
Simon an nangadnan hi Peter, ja hi Andrew an akhi na, ja hi James an
empfalay Zebedee, ja hi John an akhi na, 3 ja hi Philip, ja hi Bartolomew,
ja hi Tomas, ja hi Matthew an chin khun munhenger hi pakha, ja hi
James an empfalay Alfeus, ja hi Tadeus, 4 ja hi Simon an oha an Zealot,
ja hi Judas Iskariot an hijay mangngina ay Hesus. 5 Hennag Hesus hay
hato himpolo ta chugwa ja hijah tay chi imbilina an inali na ay chicha
hi, “Achi aju umuy hana pfuglay chi Hentil ja achi aju khu umuy hana
pfuglay chi Samaritan. 6 Hay pahhunon ju gwot ni' an omajan ja hana
gwachaan hachi holag Israel an amat cha hi karnero an na-utaw. 7 An
amin chi omajan ju ja mangaskasaba aju ja allon ju hi, ‘Achi mapfajag hot
machakngan hini Pun-ap-apugwan Apo Jos hi tatakhu.’ 8 Epatenong ju
hana mumpunchokhoh, ja tinakhu ju hana natoy ja akhahan ju khu hana
na-unit, ja pun-epakak ju hana napukhit an ispiritu an nun-eho'long. Ja
achi aju mumpapfajad, ti agkhuy ju pfinajachan hitay apfalinan an nichat
ay cha'ju. 9 Achi aju mun-ochon hi pihu, 10 ja hape-eng. Achi aju mun-
ochon hi hay pun-orkhan ju ja hay hapato ja hay pfunguhan. Ti an amin

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hana muntamu ja kalintikhan cha an omagwat hana mahapor cha ay ni
takhu an pi'tamuwan cha.
11 Nu omatam aju ay ni ohan pfuglay ja tikhan ju hay takhu an
mamhod an mangajakhan ay cha'ju, ja me'heto aju ay hija ingkhana hi
akakan ju ay nuy an pfuglay. 12 Nu humikhop aju ay ni pfalay ja allon
ju hi, ‘Pomhod hini pi'takhuwan ju an nunheto ay tay an pfalay.’ 13 Ja
nu hini nunheto ay ni pummangiliyan ju ja apfuluton cha hitay allon ju
hot pomhod cha. Muti achi cha ayya apfuluton hot mumpfangngad hini
bindisyon ay cha'ju. 14 Ja nu khulat ta hana tatakhu ay nuy an pfuglay ja
achi cha'ju podhon an mangiliyon ja achi cha egngor hini itudtuchu ju,
ja pumpu'pu-an ju hay chapor an nep-ot ay ni chapan ju hi akakan ju ay
nuy an pfalay wenno pfuglay.[p] 15 Umannung hitay allo' ay cha'ju an umali
ayya hini arkhaw an Panugijan Apo Jos hi tatakhu, ja machamchamot
hini dusan hana tatakhu ay nuy an pfuglay mu hachi tatakhu ad Sodom
ja Gomorah an khenhob Apo Jos chin timpon Abraham.
16 Tan pfaalo' cha'ju an amat hi na'na-unnud an karnero an umuy
hana achaan chi tatakhu an amat hi mun-apfungot an khenger. Hotti
manomnom ja ma'ma-ulloy aju koma. 17 Tikhagwun ju, ti gwacha
mangkay hana tatakhu an pfumuhur ay cha'ju. Ijuy cha'ju hana hugi ta
echalom cha'ju, ja ipahuplit cha'ju hichi sinagoga. 18 Ja ijuy cha'ju hana
gobernador ja ar-ari khapo hi immunuchan ju ay ha-in. Ja hinuy chi
timpo an puntihtikhuwan ju ay chicha ja hana Hentil ay ni hapit u. 19 Nu
echalom cha'ju ja achi aju madanakhan hi hay allon ju an ehongpfat
ju ay chicha. Ti ay nuy an timpo an humanguwan ju ja ituchun Apo
Jos hay ehongpfat ju. 20 Ti pfu-un cha'ju ja angkhay chi munhapit, an
hini Espiritun Apo Jos chi mangchalan ay cha'ju. 21-22 Ay nuy an timpo
ja pfuhulon cha'ju an amin hi tatakhu khapo ay ni nangunuchan ju
ay ha-in. Hana uchumna ja anong un hana a-akhi cha ja epfaag cha
hana ap-apo ta patajon cha. Amat khu hina chi aton ni oha an ammod
hay empfalay na. Ja hana ungunga, chu'khon cha hana a-ammod cha
ja empapatoy cha chicha. Muti hana mangedpor hay hato ingkhanah
atajan cha an achi cha epfot hini pammati cha, ja mi'takhu cha. 23 Nu
palikhaton cha'ju ay ni oha an pfuglay ja lomajaw aju ta umuy aju ay
ni oha. Umannung hitay allo', an achi ju pacha'puhon an lawlagwon
an amin hana apfuglapfuglay ad Israel hot umali hini arkhaw an
pumpfangngacha' an Na-ilangitan an Takhu.”
24 Ja inalin khu Hesus hi, “Hini mun-ad-achar ja achi nangatngato
mu hini mehtolo na. Ja hini takhala ja achi napfagpfagto mu hini
apo na. 25 Hotti nu ma-apfoholan hini mehtolo, ja nomnomon ni khun

---

[p] **10:14** Aton cha hitay ta panginnilaan an taynan cha hana tatakhu ay chuy an pfuglay ta un cha ikhad, ja hugijon Apo Jos chicha khapo hi achi cha pammatiyan ay ni hapit na.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mitudtuchugwan an anong un hija ja ma-apfoholan khu. Ja amat khu ay
ni himpfut, an ma-apfoholan nu ma-apfoholan hini apo na. Ja ay ha-in
an apo ju, ja tayya an ma-apfoholana', ti nan allon cha hi un ha-in hi
Beelzebul an ap-apon chi napukhit an ispiritu. Hotti achi mehalla an
omom-omod an pfuhulon cha'ju an tatakhu'.
26 Hotti achi aju toma-ot ay chicha. Ti an amin hana ilili'-ud cha an
aton an achi ma-innila ad ugwani muti gwa han arkhaw an ma-innila
chamchama. 27 Hotti nu amat heto ja an amin hana inali' ay cha'ju ad
ugwani an immi'-igway ta-o, ja epagngor jun to hi achaan chi tatakhu.
Ad ugwani ja i-am-amu heto unig muti i'gwap jun to hichi pfutayna. 28 Ja
achi aju toma-ot hay hana umali an mamatoy ay ni achor ju, ti ma-id olog
cha an mamatoy ay ni lennagwa ju. Eta-ot juwot ni' hi Apo Jos an gway
apfalinana an mama'-i ay ni achor ja lennagwa hichi impferno. 29 Anila ju
an anong un hini chugwa an pfucheng an mahalape, ja ma-id oh-ohha hi
makhah ay tay lota nu achi apfuluton Jos Ama. 30 Ja anong un hay hana
pfuu' ju ja pfinibpfilang na. 31 Hotti achi aju toma-ot, ti napfarpfalor aju
mu hay hana cho-or an pfucheng. 32 An amin hana achi mangpfa-in an
mangpa-innila hi nidchuman cha ay ha-in, ja achi' khu ipfa-in chicha an
ipa-innila hichi gwachaan Ama ad langit. 33 Muti hay hana mangpfa-in ay
ha-in hi hangon hana tatakhu, ipfa-in u khu chicha hichi gwachaan Ama
ad langit.
34 Un chah khemhon ju un hay apanuhan ju chi immaliya' heto lota?
Achi amat heto, ti hitay immaliya' ja mangchat hi punchichinnu'-ukhan
ju. 35 Khapo ay ha-in ja chu'khon ni lala-e hinuy ammod na an lala-e, ja
chu'khon ni pfupfai hinuy ammod na an pfupfai, ja chu'khon ni na-apo
an pfupfai hini ammod ni ahagwa na. 36 Hana pfuhur ni ohan takhu an
namati ja hana a-akhi na. 37 Hini ayya takhu an ot-ottong chi pamhod na
ay ni ammod na wenno empfalay na mu hini pamhod na ay ha-in ja achi'
ipfilang hi takhu'. 38 Ja achi' ipfilang hi takhu' hini achi mami-ug ay ni
kros na ta unuchona'.[q] 39 Ti hini ayya takhu an mangpa-ennongan ay ni
pi'takhuwana heto lota ja angkhay, ja achi mi'takhu ay Apo Jos. Muti hini
takhu an man-ug ay ni pi'takhuwana heto lota khapo hi pangunuchana
ay ha-in, ja mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi pogpogna.
40 Hini mangakhamid ay cha'ju ja inakhamicha' khu. Ja hini
mangakhamid ay ha-in ja inakhamid na hi Ama an nannag ay ha-
in. 41 Hini mangakhamid ay ni profetan Apo Jos khapo ta profeta ja
michatan hi lagpfu an hihiya ay ni lagpfun chi ohan profeta. Ja hini
mangakhamid ay ni magpong an takhu khapo ta magpong ja michat
ay hija hini lagpfun chi oha an magpong an takhu. 42 Ja allo' ay cha'ju

---

[q] **10:38** mami-ug ay ni kros na: hay podhona an hapiton ja hodlona hana likhat an umali khapoh pangunuchana ay Hesus anong un hijay chumalat hi i na atajan.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an hini takhu an tomolong hi oha an nabnababba an namati khapo hi
pangunuchana ay ha-in, anong un himpfahpfahhu hi chanum chi ichat na
hi inumona, ja gwachay linagpfu na ay nuy an enat na.”

Chin inalin Hesus hachi hennag John Bautista

11 1 Napfalin hitay nuntukhunan Hesus hachi himpolo ta chugwa an
adalana ja empacheh na an umuy muntudtuchu ja mangaskasaba
hachi apfuglapfuglay chi Hudju. 2 Ay chuy an timpo ja nipfabpfalud
hi John Bautista ja chengngor na chin khun at-aton Hesu Kristo. Hotti
hennag na hana disipolo na 3 an umuy ay Hesus an i mangpfokha hu-un
hija chah hini inalin John an hennag Apo Jos an hahadchon cha, wenno
hay oha. 4 Enhanhan cha ay Hesus ja tempfar na ja inali na ay chicha hi,
“Mumpfangngad aju ta allon ju ay John hay hato tinnig ju ja chengngor ju.
5 Allon ju chi tinnig mi an hana napfulaw ja tumikhaw cha, hana napechoy
ja chumalan cha, hana na-unit ja temmenong cha, hana napo-it ja chomngor
cha, ja hana nun-atoy ja timmakhu cha. Ja khun mekasaba hini maphod an
Hapit Apo Jos hana napubli. 6 Ja allon ju khu chi madmachennor hini takhu
an achi munhalinchugwa hini nomnom na ay ha-in.”
7 Amat hichi ja empacheh chin disipolon John an nakak ja inalin Hesus
hini oma'-atan John ay cha chuy atakhutakhu. Inali na hi, “Chin immajan
ju ay John hichi let-ang ja ngay nenomnom ju hi i ju tikhan? Unchah hay
potaar an khun mumpfiwpfiwwapfiw? Pfu-un. 8 Hot ngachah mah chi
i ju tinnig? Un aju chah immuy ta tikhan ju hay takhu an maphod chi
lopfong na? Pfu-un khuh ni', ti hana ayya khun munlopfong hi maphod
ja hay pfalay chi ari chi punhihittugwan cha. 9 Hotti ngachah tugwali chi
i ju tinnig? Hay profetan Apo Jos? Aa, ja allo' ay cha'ju an napfagpfagto
pay hija mu hana uchumna an profeta. 10 Ti hi John hini nitulungan
ni nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, ‘Tayya an honakho' hitay
mangpangpangullu ja un he-a ta ehakhana na hini agwum.’ ”[r] 11 Ja inalin
khu Hesus hi, “Umannung hitay allo' ay cha'ju an hi John Bautista hini
napfagpfagto an amin hi hay takhu heto lota. Muti napfagpfagto pay
hini nabnababba an takhu an nidchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos hi
tatakhu. 12 Nete-a chin immaliyan John ja ingkhana ad ugwani ja cho-or
hachi mungkhikhihhu an mun-e-egkhad an midchum ay ni Pun-ap-
apugwan Apo Jos. 13 Hini oma'-atan chuy Pun-ap-apugwana ja intuchun
hachi profetan Apo Jos ja chin Urchin Moses ingkhanah immaliyan John
Bautista. 14 Ja na-awatan ju koma an hi John hinuy nipadtu an Elijah an
umali. 15 Hotti pa-ennongan ju an munchongor ay tay allo'.
16 Allo' ay cha'ju hini e'-e'nongan ju an tatakhu ad ugwani an timpo,
an me'me'nong aju hana ung-ungungnga an um-umpfun hinun palaha an

---

[r] **11:10** Malachi 3:1

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

munlewlegwa muti ma-id mapto' hi podhon cha. Ti i'gwap hana uchumna
an allon cha ay ni khun cha pe'lewlegwa hi, 17‘Nanongngali ami muti
agkhuy aju temmajaw. Ja emmepfer ami muti agkhuy aju ni'kila.’ 18 An
amat ay cha'ju an ma-id mapto' hi podhon ju. Ti immali hi John Bautista
ja khun mun-ayunar ja achi umin-inum hi pfajah, ja allon ju hi un
mun-angaw. 19 Ja tan immaliya' an Na-ilangitan an Takhu, ja khuna' me'-
orpfong an me'-an, ja nuja an pahigwona' an khun ju allon hi, ‘Tikhan
ju akay ni' hitay an takhu an nahopo ja khun mapfutong. Ja ni'khayyum
khu hana khun munhenger hi pakha ja hana uchumna an nun-
apfahulan an tatakhu!’ Hotti tayya an pahigwon cha'mi an chugwa. Muti
nomnomon ju hitay, an hini aphod ja kinala-eng Apo Jos ja matikhaw ay
ni pi'takhuwan hay hana nangapfulut ay ni itudtuchu mi ay John.”

Hini dusan hana tatakhu an agkhuy namati ay Hesus

20 Nunhapit khu hi Hesus ja pinahiw na hana tatakhu an gwa ay
cha chuy pfuglay an nangatana hachi otong an milagro ti agkhuy cha
chamchama chin-ug hana pfahor cha. 21 Ja inali na hi, “Ka-ahi cha hay
hana eKorazin ja eBetsaida! Nu na-at ad Tiro ja ad Sidon hachi otong an
milagro an enat u ay chuy pfuglay cha, hot gwa agkhu ni' an napfajag
an nunlopfong cha hi kamma ja inlipfu chay chapor ay ni ulu cha an
pangpatikhagwan chay nan-ukhan cha hi pfahor cha. 22 Allo' ay cha'ju
hi, umali ayya hini arkhaw an Panugijan Apo Jos an amin hi tatakhu,
ja machamchamot hini dusan hana eKorazin ja eBetsaida mu hay hana
eTiro ja hana eSidon. Ti hay hato an eKorazin ja eBetsaida ja khun cha
tikhan hay hato milagro ja achi cha chamchama chu'khon hana pfahor
cha. 23 Ja hay hana eKapernaum, khemhon chaot un cha ma-ar-ali an
napfagpfagto. Muti pfu-un an chicha chi umuy ad chalom. Ti nu na-
at ad Sodom hachi otong an milagro an enat u ay nuy pfuglay cha hot
chidchin-ug agkhu ni' hachi eSodom hana pfahor cha hot agkhuy koma
khenhob Apo Jos chin pfuglay cha ta gawwacha ingkhana ad ugwani.
24 Allo' ay cha'ju hi, umali ayya hini arkhaw an Panugijan Apo Jos hana
tatakhu, ja machamchamot hini dusan hana tatakhu ad Capernaum mu
hay hachi tatakhu ad Sodom an khenhob Apo Jos chin timpon Abraham.”
25 Emmopoh hitay an inalin Hesus ja nungkalalag an inali na hi, “Ama,
munyamana' ay he-a an Ap-apo hina ad langit ja heto lota, ta agkhuy mu
impa-innila hay hato hana tatakhu an mangali an manomnom an cho-or
chi achar cha, ta hay hana ma-id achar na chi nangpa-innilaam. 26 Maphod
hitay, Ama, ti hijah tay hini penhod mu.” 27 Inalin khu Hesus hachi
tatakhu hi, “Impulang Ama an amin ay ha-in ta ha-in chi mangpagpong.
Ma-id chi uchumnah nanginnila hi oma'-ata' nu pfu-un hi Ama ja angkhay.
Amat hina khu ay Ama an ma-id chi hay nanginnila hi oma'-atana nu pfu-
un ha-in an Empfalay na ja hana podho' an pangpa-innilaan ay hija.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Umali aju an amin ay ha-in, cha'ju an machachamtan ja
maliglikhatan.[s] Ehchor ju an amin ay ha-in hot ha-in chi mangchat hi
pun-ar-alenagwaan ju. 29 Unuchon ju hana tukhun u ja mumpatuchu aju
ay ha-in, ti ma-oloja' ja napakumbaba, hot mun-ar-alenagwa aju. 30 Ti
hana tukhun u ja achi nalikhat hi unuchon an achi pumalikhat."

Hay amatan chi ngilin an Hapfachu

12 1 Unot achi mapfajag ja enenggwan cha Hesus han natamman hi
trigo. Ja netongor ja Hapfachu an ngilin chi Hudju. Hemmenaang
hachi disipolo na an ninitnud ay hija ja ente-a cha an pfumangkhi hachi
trigo ta anun cha. 2 Gwacha hachi Farisee an nannig ja inali chaot ay
Hesus hi, "Tikham akay ni' hay hato disipolom an khun cha mun-utim.
Ja un chah pfu-un tamu chi mun-utim an pa'-iyona hini urchin ta-o, an
paniyaw chi muntamu ti ngilin?" 3 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Un ju
chah agkhuy pfinaha chin enat chin apo ta-o an hi Ari David ja chin
numpun-ibpfa na hi i cha hemmenaangan, 4 an himmikhop hi David
hichin pfalay Apo Jos ja enala na chin tenapay an netpfar ay Apo Jos, ja
inana ja inchatana khu chin numpun-ibpfa na. Ja paniyaw chi mangan
ay ni netpfar an tenapay, ti hana papachi chi mangan ja angkhay. Ja
ma-id inalin Apo Jos hi un pfahor hitay enat cha. 5 Ja pfinaha ju mit
khu ay ni urchin Moses hini aton chi pachi, an khun cha muntamu hichi
Templo hi nun Hapfachu an ngilin, ja pfu-un pfahor hitay khun cha aton.
6 Allo' ay cha'ju an gwacha ad ugwani an mimidchum ay cha'ju hini
napfagpfagto mu hini Templo. 7 Allon ni Hapit Apo Jos hi, 'Hini aton ju an
munnignikha hi papadchung ju an tatakhu chi napfarpfalor ay ha-in mu
hini pangdatunan ju hi animar.'[t] Nu na-awatan ju hitay hot achi ju koma
papfaholon hana ma-id pfahor na." 8 Ja en-ang-angonoh Hesus an nangali
hi, "Ha-in an Na-ilangitan an Takhu chi mangali nu ngay paniyaw ay ni
arkhaw chi ngilin."

Chin nangpatengngan Hesus han lala-e hi Hapfachu an ngilin

9 Ato'togna chin agawwachaan cha hichi pajaw ja immuy cha Hesus
hichi sinagoga. 10 Ja gwa hichi han lala-e an napechoy chin oha an
ngamoy na. Ja khun hempfogpfokhon hana tatakhu ay Hesus hi,
"Mapfalin chah ay ni urchin Moses chi mangpatenong hi munchokhoh
hi timpon chi ngilin?" Ja henehemmon cha hay pehallaan ni pampfar
Hesus ta gway ipapfahor cha ay hija. 11 Muti tempfar Hesus ja inali na hi,
"Nu khulat ta gway oha hi karnero ju an na-ubhung hi pfito hi arkhaw
chi ngilin, ja un ju chah achi i inaton khapo ta ngilin? 12 Ja munnaud an

---

[s] **11:28** Hay hato allon Hesus an machamot ja hija hana cho-or an apfig ja urchin chi Hudju an ipapilit cha an unuchon chi takhu. [t] **12:7** Hosea 6:6

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

napfarpfalor hini takhu mu hay karnero. Hotti achi puma'-i ay ni urchin
hini pangatan hi maphod anong un arkhaw chi ngilin." 13 Ja inalin Hesus
ay chuy napechoy hi, "U'jachom hini ngamoy mu." Unaot inu'jad ja
numpfangngad mahpay an mechon chin ngamoy na ja ni'padchung chin
oha. 14 Amat hichi ja nakak hachi Farisee ja i cha nunhahappitanan nu
ngay aton cha an mamatoy ay Hesus.

Hini pfaar Apo Jos an pinili na

15 Inannilan Hesus hitay khun hahapiton hachi Farisee ja nakak ay
chuy an pfuglay. Cho-or hachi ninitnud ay hija ja empatenong na an amin
hachi gway chokhoh na. 16 Ja inali na ay chicha ta ma-id i cha pangar-
allan ay ni nitakhuwana. 17 Inali na hitay ta ipa-annung na chin intula'
profeta Isaiah chin nangarjana hi,
18 "Tayya hitay pfaar u an pinili'.
Hijay podpodho' ja munchenola' ay hija.
Honakho' hitay Espiritu' ta munheto ay hija
Ja ipa-innila na hini ato' an manugwi hi tatakhu.
19 Ja achi me'hohongnger ja achi mun-ugwap,
Ja achi mango-otong an munhapit hichi kurha.
20 Achi na punhopi' hini nahpa' an hepeng,
Ja achi na odpon hini mamadchop an panor.[u]
Amat heto chi atona ingkhana hi mangapfak hini magpong an
planon Apo Jos,
21 ja hijay pangehcholan an amin chi tatakhu."

Narpu ay Apo Jos hini apfalinan Hesus an pfu-un hi Satanas

22 Gwa han in-uy cha ay Hesus an lala-e an napfulaw ja nakalud
khapo ta nahuhu'lungan hi napukhit an ispiritu. Empakak Hesus chin
napukhit an ispiritu ja himmapit chin nakalud ja mitikhaw chin mata
na. 23 Ja nanor hachi tatakhu an nannig ay tay an na-at. Khun cha allon
hi, "Ma-id mapto' nu hitay hini Mamahhod an holag Ari David?" 24 Muti
unagkhu chengngor hachi Farisee hitay inalin hachi tatakhu ja inali cha
hi, "Un kaykhu hi Beelzebub an ap-apon chi nun-apukhit an ispiritu hini
nangchat ay hija ay ni apfalinana an khun mangpakak hana napukhit
an ispiritu." 25 Ani'-ilan Hesus chin khun cha nomnomon ja inali na ay
chicha hi, "Nu khulat ta hana tatakhu ay ni oha an himpangili ja ma-a-
aggwa cha ta un chicha khu hon numpapattoy cha, hot un lo'tatna hot
mapa'-i hinuy an himpangili. Amat hina khu nu itannong hana hen-
a-amma hon numpapattoy cha, hot un lo'tatna hot mapa'-i cha khu.

---

[u] **12:20** Hini podhon tay texto an hapiton ja hi Hesus ja achi na te-a-an hana mamagkhah hi pammati na ta una gwot tulungan chicha.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Oma'-at hina khu nu hi Beelzebub an hi Satanas chi mangpakak hi
napukhit an ispiritu. Nu amat heto hot un mah hi Satanas hon ne'patoy
khu hay hana in-inupfor na. Ja khulat ta amat heto chi i na amatan hot
un hija hon pina'-i na khu hini pun-ap-apugwana. 27 Allon ju hi un narpu
ay Beelzebub hitay apfalina' an mangpakak hi napukhit an ispiritu. Ja
gwacha khu hana padchung ju an Hudju an khun mangpakak hi napukhit
an ispiritu. Hot un ju chah allon un narpu ay Beelzebub hini apfalinan
cha? Hotti tayya an hay hato padchung ju chamchama an Hudju chi
muntihtikhu an nehahalla hini khun ju nomnomnomon ay ha-in. 28 Ay
ha-in ja inchat ni Espiritun Apo Jos hini apfalina' an mangpakak hi
napukhit an ispiritu, ja hay hato chi panginnilaan ju an nete-a hini pun-
ap-apugwan Apo Jos ay tay lota.
29 Hi Satanas ja amat ay ni mapfi-ah an takhu an mumpfantay ay ni
pfalay na. Nu khulat ta gway mamhod an mangakaw ay ni khina-u na ja
ma-id olog na. Khahin un kha-utan hinuy mapfi-ah an takhu ja un ma-ala
hana khina-u na. 30 Hana takhu an achi midchum ay ha-in ja chicha hini
pfomopfohhor ay ha-in. Ja hay hana achi tomolong an mangajakhan hana
tatakhu an mi'-unud ay ha-in ja chicha hana mangaapfor hi tatakhu ta
achi cha midchum ay ha-in.
31 Hotti hitay chi allo' ay cha'ju, an mapakawan an amin hana
pfumahulan chi tatakhu ja hana pangallan cha hi napukhit an mipfuhur
hi ibpfa chah takhu. Muti hana munhapit hi mipfuhur ay ni Espiritu
Santo ja achi cha mapakawan ta pfahor cha ja ingkhana. 32 Ja an
amin hana munhapit hi napukhit ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja
mapakawan cha, muti hana munhapit hi napukhit ay ni Espiritu Santo ja
achi cha mapakawan, ta pfahor cha ad ugwani ja ingkhana ay ni me-
aggwa an pi'takhuwan."

Hay napukhit ja maphod an ajiw

33 "Hini ayya ma-ali an maphod an ajiw ja maphod chi pfunga na.
Napukhit ayya hini pfunga na ja hija hini napukhit an ajiw. Ti hini
pfungan ni ajiw chi panginnilaan ay ni kalahe na. 34 Hotti cha'ju an
napukhit chi nomnom na ja achi mehalla an hay pfumutay ay ni ta-o ju
ja napukhit. Ti hini pfumutay ay ni ta-on ni takhu ja hijah nuy hini gwa
ay ni nomnom na. 35 Nahamad ayya hini takhu an maphod hini nomnom
na ja maphod hini hapitona. Napukhit ayya hini takhu an napukhit hini
gwa ay ni nomnom na ja napukhit khu chi hapitona. 36 Allo' ay cha'ju hi,
ay nuy arkhaw an Punhugijan Apo Jos ja hongpfatan hana tatakhu ay
hija an amin hana agkhuy cha enor-olo'la an hinapit. 37 Ti hini hinapit
mu chi panugijan Apo Jos ay he-a. Maphod ayya ja hijay panginnilaan
an maphod hini nomnom mu hot achi a madusa. Napukhit ayya ja hijay
panginnilaan hi gway pfahor mu hot madusa a."

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hay ma-achar chin profeta an hi Jonas

38 Amat hichi ja himmapit chin uchumna an Farisee ja memehtolon
chi urchin Moses an inali cha ay Hesus hi, “Apo, ipatikhaw mu adchiya
hay milagro ta panginnilaan mi an narpu ay Apo Jos hini apfalinam.”
39 Ja inalin gwot Hesus hi, “Un aju kaykhu mumpunlahlah an tatakhu ad
ugwani an timpo, ti napukhit hini nomnom ju ja chin-ug ju hi Apo Jos.
Itugtukha ju an mangpfokha hi hay ipatikhaw u hi panginnilaan ju an
narpu ay Apo Jos hitay apfalina'. Muti ma-id, ti un angkhay hini oma'-at
chin na-at ay profeta an hi Jonah chi ipatikhaw u ay cha'ju. 40 Ti hi Jonah
ja inu'mun chin ekan ja nihihidchi poto na hi toloh arkhaw. Amat hina
khu ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu, an milupfu-a' hi toloh arkhaw.
41 Machakngan ayya chin arkhaw an Panugijan Apo Jos hi tatakhu hot
mi'ta'chug hay hana eNineveh hot chichay mangpatikhaw an gway
pfahor ju. Ti hay hachi eNineveh ja chengngor cha chin engkasaban
Jonah ja chin-ug chay pfahor cha. Ja tayya an ad ugwani ja gawwa ay
cha'ju han napfagpfagto mu hi Jonah an muntugtukhun ay cha'ju ja niya
an achi ju chu'khon hana pfahor ju. 42 Ja mi'ta'chug khu hichin pfupfai
an reyna ad Sheba chin nahop hot hijay mangpatikhaw an gway pfahor
ju. Ti hichuy an reyna ja narpu hi achawwi ta i na chonglon hichin
manomnom an muntukhun an hi Ari Solomon. Ja tayya an gawwa ay
cha'ju ad ugwani han napfagpfagto mu hi Solomon muti niya an achi ju
chonglon hini tukhuna.”

Hay pumpfangngachan ni napukhit an ispiritu ay ni takhu an nakakana

43 Inalin khu Hesus hi, “Nu makak hini oha an napukhit an ispiritu
an neho'long ay ni takhu hot umuy hana lukhar an ma-id nunheto
ta i maningit hi i na pun-enanaan muti ma-id machakngana. 44 Hotti
allona hi, ‘Un u gwot pfangngachon chin pfalay an tenayna'.’ Hotti
mumpfangngad ja tikhana chin pfalay na an maleneh ja napanuh, ti
ma-id nepallog an munheto. 45 Hot epacheh na khu an i mun-aw-agwit
hi peto hi munna'naud an napukhit an ispiritu ta gway pun-ibpfa na an
i munheto ay ni pfalay an tenaynana. Hotti munna'naud an ka'ka-ahi
hinuy an takhu mu hichin pengpenghana. Ja hijah nuy chi ma-at ay
cha'ju ad ugwani an nunchongor ay tay tukhun u muti achi ju pattiyon.”

Hana a-ammod ja a-akhin Hesus

46 Gwa an khun muntudtuchu hi Hesus chin tatakhu ja emmatam
chin ammod na an hi Mary ja chin a-akhi na an linala-e ay chuy
agawwachaana. Timmata'chug cha hichi pfutayna ja empa-ajag cha hi
Hesus ti penhod cha an mi'hapit ay hija. 47 Ja gwa han oha an nangali ay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hesus hi, “Chiya an gwacha hi inam ja hana a-akhim an timmata'chug
hichi pfutayna ja khun chi-a epa-ajag ta mi'hapit cha ay he-a.” 48 Ja
inalin Hesus hachi tatakhu hi, “Aa, muti un chah chicha chi a-ammod
u ja a-akhi' ja angkhay?” 49 Ja lenchong na hachi disipolo na ja inali na
hi, “Hay hato khu chi a-ammod u ja a-akhi'. 50 Ti hay hana khun mangat
ay ni penhod Ama an gwa ad langit ja chichay mipfilang hi a-akhi' ja
chichay a-ammod u.”

Chin pangngarig han khun munhapuwa' hi pfugwa

13 1 Ay chuy gwot an arkhaw ja nakak cha Hesus ay chuy an
pfalay ja immuy cha hichi pingngit chi baybay, ja inumpfun
hi Hesus. 2 Ja munhihi'-ig hachi atakhutakhu an mali-ub ay hija, hotti
immuy nunlukhan han pfalangay an nebnebtaw ay chuy palantag an
timmata'chukhan chin cho-or an tatakhu, ja inumpfun ta muntuchu. 3 Ja
cho-or chin intuchun Hesus an in-ari-arig na. Ja inali na hi, “Gwa han
ohan takhu an immuy nunhapuwa' hi pfugwa hichi hapfar na. 4 Khun
munhapuwa' ja nepochag chin uchumna ay ni chalan, ja numpanga-
ali chin hagwiti ja nun-a-an cha. 5 Chin uchumna ja nepochag chin
mapfinato an lota. Khagkhaju cha an hemmangaw ti maymayyapit
chin lota 6 muti chin apfi-ahan chi hukhit ja na'leng, ti un nitutu-i chin
hemmangagwana. 7 Nepochag khu chin uchumna chin acho'lan chi
holo' an nun-apakhatan. Un chaagkhu hemmangaw ja emma'lap hachi
nun-apakhatan an holo' ja hina'pfungan cha chin nitanum hotti agkhuy
penomhod. 8 Ja chin uchumna ja nepochag chin maphod an lota, ja
numpangahangaw cha ja numpangapfunga cha. Ja hachi uchumna ja
pfimmunga hi hinkhakhahot, ja hachi uchumna ja pfimmunga hi unum
chi polo, ja hachi uchumna ja pfimmunga hi tolom polo.” 9 Ja inalin khu
Hesus hi, “Pa-ennongan ju an munchongor ay tay allo'.”

10 Immuy hachi disipolo ay Hesus ta i cha epfokha hi, “Anagkha mah
ta pangngarig hini atom an muntudtuchu ay cha tay an tatakhu?” 11 Ja
inalin Hesus hi, “Aa, ti cha'ju hana pangpa-innilaan Apo Jos ay ni oma'-
atan ni Pun-ap-apugwana. Hana ayya uchumna an achi mi'-unud ja
achi mipa-innila ay chicha. 12 Ti hini takhu an mi'-unud ay ni ituchu' ja
umannung an ma-ug-ugman hini mituchu ay hija ta chomchom-or chi
annilaona. Hini ayya takhu an una lamangon an achi mi'-unud ay ni
ituchu' ja anong un hini anila na ja ma-utaw ay ni nomnom na. 13 Hotti
hini ato' an muntudtuchu ja pangngarig, hot anong un cha khun tikhan
hana khun u aton ja chengngor cha hana khun u itudtuchu ja achi cha
chamchama ma-awatan. 14 Ti immannung chin impadtun profeta Isaiah
hi nangarjana hi,

‘Hay hato an tatakhu, anong un nun-alu-angan hana inga cha ja achi
cha chomngor,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ja anong un himulimuli hini mata cha ja achi cha tumikhaw.
15 Empop cha hachi inga cha ta achi cha chonglon chi tukhun,
Ja inimit cha hachi mata cha ta achi cha tikhan hini umannung an oma'-atana.
Ja pfimmato hini nomnom cha.
Ti allon Apo Jos hi, "Anaad tugwali ta achi cha podhon an tumikhaw ja an chomngor? Ja anagkha ta achi cha podhon an matuchugwan? Ja anagkha ta achi cha chu'khon hana pfahor cha ja achi cha mungkalalag ay ha-in ta takhuwo' chicha?" ' "[v]
16 Ja inalin Hesus hachi disipolo na hi, "Akha'khaja aju ti mitikhaw hana mata ju ja chomngor hana inga ju. 17 Ja umannung hitay allo' ay cha'ju an akha'khaja aju pay mu hachi cho-or an profetan Apo Jos ja magpong an tatakhu chin nahop, ti penhod cha an ah-upan an manikhaw hato khun ju tikhan muti agkhuy cha ni'tikhaw. Ja penhod cha khu an munchongor hato khun ju chonglon muti agkhuy cha ne-egngor.
18 Hotti chonglon ju ta allo' hini podhon tay pangngarig an hapiton.
19 Hana pfugwa an nepochag ay ni chalan ja hija hana tatakhu an nunchongor ay ni mitudtuchu an oma'-atan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos ja agkhuy cha na-awatan. Ja umuy hi Satanas ta akagwona chin hapit an chengngor cha. 20 Ja hana ayya nepochag ay ni mapfinato an lota ja hija hana tatakhu an nun-an-anla an nunchongor ay ni Hapit Apo Jos ja inapfulut cha gwot, 21 muti un na'na'-omtang, ti agkhuy limmamot hini hapit na ay chicha. Unchani ta umali hana apalikhatan ja apahigwan khapo hi nangapfulutan cha ay ni hapit Apo Jos ja chin-ug chaot hini pammati cha. 22 Ja hana ayya nepochag ay ni acho'lan chi holo' an napakhatan ja hija hana tatakhu an nunchongor, muti immali ayya hana pundanakhan ay tay pi'takhuwan ja hana homalegwa an nomnom hi omachangjanan, ja nahi-ig hini Hapit Apo Jos ja achi cha mi'pfunga.
23 Hana ayya nepochag ay ni maphod an lota ja hija hana nunchongor ay ni Hapit Apo Jos ja na-awatan cha. Ja pfimmunga cha hi maphod, hachi uchumna ja hinkhakhahot chi pfunga cha, ja hachi uchumna ja hin-u'num chi polo, ja hachi uchumna ja hintotlompolo."

Chin pangngarig han holo' an ne'hangaw han nitanum an trigo

24 Inalin khu Hesus hachi atakhutakhu han pangngarig an amat heto, "Hini pipadchungan tay Pun-ap-apugwan Apo Jos ja mipadchung ay ni takhu an i na enhamar han pfinlungan an trigo. 25 Unot limmapfi an nalo' an amin chi tatakhu ja immuy hini pfuhur na ja i na nun-epfeta' an intanum han holo' ay chuy trigo ja nakak. 26 Ja hemmangaw chin trigo ingkhana an numpfuhug, ja matikhaw hachi holo' an ne'hangaw.

---

[v] **13:15** Isaiah 6:9-10

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Ja immuy hachi takhala na ja inali cha ay ni apo cha an nanghapfar
hi, ‘Apo, maphod chin intanum mu an trigo ay ni hapfar mu, muti gwa
mangkay hana holo' an nun-epfeta' ay nuy trigo.’ 28 Tempfar chin apo
cha ja inali na hi, ‘Aa, ti gwacha han pfuhur ta-o an hijay nangat.’ Ja
inali cha hi, ‘Ti podhom ayya ja i mi pumpfa'khut hinuy holo'.’ 29 Muti
inali na hi, ‘Achi ju, ti unchani ja ni'pfa'khut hana trigo. 30 Anong kay ja
ne'-otong hana holo' ingkhana an machakngan chin ahebto'. Ja allo' hana
mumpfoto' ta pahhunon cha an ánun hana holo' ja pfina-ud cha ta i cha
poolan, ja un chaot etoloy an pfot-on hinuy trigo ta amungon cha ja i cha
emponpon ay ni alang u.’ ”

Chin pangngarig han pfugwan chi lakotta

31 Intuchun khu Hesus han pangngarig ja inali na hi, “Hini Pun-ap-
apugwan Apo Jos ja mipadchung ay ni ohan pfugwan chi lakotta an
intanum han takhu ay ni hapfar na. 32 Hija hini it-ittangan an amin hi
pfugwa heto lota muti hemmangaw ayya ja khun um-umuy chi arkhaw ja
umajiw ja ot-ottongan mu hay hana uchumna an hamcha'. Ja mapfalin an
pun-emengan chi hagwiti hini hepeng na.”

Han in-arig Hesus hi pfino'pfo'

33 Ja intuchun khu Hesus han pangngarig ja inali na hi, “Hini Pun-ap-
apugwan Apo Jos ja ipadchung u khu ay ni pfino'pfo' an inidchum han
pfupfai han toloh halug an alena. Ja impala'-ukhun chuy it-ittang an
pfino'pfo' hichuy cho-or an alena.”
34 Pangngarig chin enat Hesus an nangtuchu an amin hay hato, ja ma-
id intuchu na hi agkhuy na in-arig. 35 Enat na heto ta mipa-annung chin
inalin chin oha an profetan Apo Jos hi nangarjana hi,

“Pangngarig hini panudtuchu' ay chicha,
Ja chin agkhuy nipa-innila nete-a chin narmugwan tay lota ja
itudtuchu' ay chicha ad ugwani.”[w]

Chin nangpa-innilaan Hesus chin in-arig na an nepfeta' an holo'

36 Amat hichi ja tenaynan Hesus chin atakhutakhu ja himmikhop cha
ay ni pfalay an nunhihittugwan cha. Ja ni'hapit chin disipolo na ja inali
cha hi, “Ituchum adchiya ngay i-arig ni holo' an nepfeta' ay ni trigo.” 37 Ja
inalin Hesus hi, “Hini ayya nuntanum ay ni maphod an trigo ja ha-in an
Na-ilangitan an Takhu. 38 Hini ayya hapfar ja hija hitay lota. Hana maphod
an pfugwan chi trigo ja chicha hana tatakhu an nidchum ay ni Pun-ap-
apugwan Apo Jos. Hana ayya holo' ja chicha hana tatakhun Satanas.
39 Hinuy pfuhur an i nangpfeta' ay ni holo' ja hi Satanas. Hini pfoto' ja

---

[w] **13:35** Psalms 78:2

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hija hini apogpokhan tay lota, ja hana mumpfoto' ja chicha hana angher.
40 Tipunon cha hachi holo' ja mapoolan cha, ja amat hina khu chi ma-at
chin apogpokhan tay lota. 41 Ti ha-in an Na-ilangitan an Takhu, ja honakho'
hana angher u ta umuy cha an amin ay ni Pun-ap-apugwa', ta amungon cha
an amin hana nangat hi napukhit ja hana chimmalat hi pfimmahulan chi
ibpfa chah takhu. 42 Amungon cha ja intuud cha ay ni khun munchalang an
apoy hot mun-okhab cha ja mungngelot hana pfapfa cha. 43 Ja hana ayya
magpong an tatakhu ja humilaw cha ay ni Pun-ap-apugwan Ama cha an
amat ay chuy hukhit. Hotti pa-ennongan ju an ekhongahan hitay allo'."

Chin pangngarig chin nilulupfu' an pfalitu' ja chin perlas

44 Inalin khu Hesus hi, "Hini Pun-ap-apugwan Apo Jos ja mipadchung
han pfalitu' an nilulupfu' han lota. Unot chinakngan han ohan takhu ja
munnaud an mun-an-anla. Amat hichi ja khinapfunana ja empacheh na
an i nangepla' an amin hachi khina-u na ta i na pola-on hichuy an lota an
nilub-an chuy pfalitu'.
45 Hay oha khu an pipadchungan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos ja amat
ay ni mungkumerchu hi perlas an homenad an i maningit hi maphod an
perlas. 46 Unaagkhu chinakngan han ma'-aphod an perlas ja ina enepla'
an amin hana khina-u na ta pola-ona hichuy an perlas."

Chin pangngarig chin tapfukur an napnu hi akhachikhachiw

47 Inalin khu Hesus hi, "Hini Pun-ap-apugwan Apo Jos ja mipadchung
han tapfukur an en-apja cha hichi baybay ja cho-or hachi numpfino-ob-on
an khachiw an ne'na. 48 Napnu ayya chin tapfukur ja khinujud cha ta echa-
ar cha. Inumpfun cha ta polenan cha hana maphod hi ihcha ja nun-itto cha
hana tempfa. Hana ayya achi mihcha ja nun-etapar cha. 49 Amat hina khu
chi ma-at chin apogpokhan tay lota. Umali hana angher ta annikhon cha
hana tatakhu an napukhit chi ugali na, ja annikhon cha khu hana tatakhu
an ipfilang Apo Jos hi magpong. 50 Hot hana napukhit chi ugali na ja etapar
cha ay ni apoy. Ja mun-okhab cha ja mungngelot hana pfapfa cha."
51 Ja inalin Hesus hi, "Hot na-awatan ju chah an amin hay hato?" Ja
inali cha chi aa. 52 Ja inali na khu hi, "Hot ma-awatan ju hitay allo' an
nu gway mehtolon chi urchin Moses an natudtuchugwan ay ni oma'-atan
tay Pun-ap-apugwan Apo Jos, ja mipadchung ay ni oha an nangpfalay an
gway enha'pfa na hi pfakhu an khina-u, ja gwacha khu chi enha'pfa na hi
napfajag an khina-u. Hot anila na an mangpapfutay ay ni mahapor na, nu
pfakhu wenno napfajag."

Chin nan-ukhan hachi eNazaret ay Hesus

53 Napfalin an intuchun Hesus hay hato an pangngarig ja nakak
54 ta numpfangngad ay ni pfuglay an emmer-erkhana. Ja immuy hichi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sinagoga an i nuntudtuchu. Ja nanor hachi khun munchongor, ja inali cha
hi, “An ngay nangalan tay ay ni nomnom na? Ja ngay nangalana ay ni
apfalinana an mangat hi milagro? 55 Un chah pfu-un hitay hini empfalay
ni karpentero? Un chah pfu-un hi Mary chi ammod na, ja a-akhi na cha
James ay Josep ja hi Simon ja hi Judas? 56 Ja ne'hehetto khu hana i-ibpfa
na an pfinapfai. Hot ngay nangalana ay ni nomnom na ja apfalinana?”
57 Ja angkhay hachi ja pfen-on cha. Ja inalin Hesus ay chicha hi, “Egngor
hana tatakhu hini profeta an narpu hi uchumna an pfuglay muti achi
cha egngor ay ni pfuglay an narpugwana ja anong un hini pamilya na.”
58 Hotti ma-id cho-or hi milagro hi enat Hesus ad Nazaret khapo hi achi
cha pammatiyan ay hija.

Chin namatajan Ari Herod ay John Bautista

14 1 Nunchongor chin oma'-atan Hesus hachi apfuglapfuglay ja
chengngor khu Herod an ap-apo ad Galilee. 2 Ja inali na hachi
takhala na hi, “Hitay an hi Hesus ja hija khuh ni' hi John Bautista an un
nummahu, hijaot un gway apfalinana an mangat hi milagro.” 3-4 Inalin
Herod hitay khapo ta hijay nangpapatoy ay John. Chimmalat chin
himminglan John, ti hi Herod ja ma-id mahamma na ja i na penloh hi
Herodias an ahagwan Philip an ibpfa na. Khun allon John ay Herod
hi pfahor hitay enat Herod, hotti hennag na hana i naniliw ay John ja
impipfalud na. 5 Penhod na an mangpapatoy ay John muti ma-id enat na,
ti temma-ot hija hachi tatakhu an namati ay John an hijay profeta.
6 Unot nachakngan chin arkhaw an i nitu'khungan Herod ja nun-ajag
hi tatakhu ta pfehtaan cha. Ja gwa han empfalay Herodias ay Philip
an pfalahang ja immuy nunsala ta tikhan hachi tatakhu an na-amung.
Enamnagwan Herod chin enat na an nunsala, 7 hotti enhapata na an ichat
ay hija nu ngachah ni epfokha na. 8 Timpug nuy pfalahang chin ammod
na an hi Herodias nu ngay epfokha na ay chuy Ari hi ichat na. Ja hay
intukhun Herodias ja inali na ay ni pfalahang hi epfokha na ay Herod hini
ulun John Bautista ta itto cha hi chuju ja inchat cha ay hija. Inunud chin
pfalahang chin intukhun ni ammod na, 9 ja muntutuju hi Ari Herod chin
inali na muti un amat ja inimit na, ti chengngor hachi na-ila chin enhapata
na. 10 Hotti hennag na han hinchalo na ta immuy hichi pfaluchan ta i na
pinutulan chin ulun John. 11 Ja initto na chin ulu han chuju ja in-uy na
ay chuy pfalahang. Ja in-uy khu chuy pfalahang ay chuy ammod na an hi
Herodias. 12 Ja immuy hachi disipolon John ja enala cha chin achor na ta i
cha inlupfu'. Napfalin ja i cha impa-innila ay Hesus hitay an na-at.

Chin namanganan Hesus chin lemay lipfu an linala-e

13 Inannilan Hesus an penatoy cha hi John ja initnud na hachi disipolo
na an nakak ay chuy an pfuglay ta i cha mun-ohha an i mun-eblajan.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hotti nunlukhan cha han pfalangay ja empacheh cha an umuy. Muti
unagkhu inannilan hachi tatakhu hi apfuglapfuglay chin immajan cha
Hesus ja chinallan cha an nangunud.
14 Unagkhu emmatam cha Hesus ja nakak ay chuy pfalangay ja
tinnig na hachi atakhutakhu. Ja na-apja hini nignikha na ay chicha, ja
empatenong na hachi mumpunchokhoh. 15 Unot gwa an nahilip ja immuy
hachi disipolo ay Hesus ja inali cha hi, “Honakhom hato tatakhu ta umuy
cha hachi pfarju ta i cha ngumina hi anun cha. Ti chiya an nahilip ja
ma-id pfarpfalay ay tay agawwachaan ta-o.” 16 Ja inalin Hesus hi, “Achi
khahin un cha makak ta cha'juwot chi mangchat hi anun cha.” 17 Ja inali
cha ay hija hi, “Ma-id ichat ta-o hi anun cha, Apo, ti tan un angkhay
han lema an tenapay ja han chugwa an khachiw chi gwa heto.” 18 Ja
inalin Hesus hi, “Ijali ju ay ha-in.” 19 Amat hichi ja impapfun Hesus hachi
tatakhu. Enala na chin lema an tenapay ja chin chugwa an khachiw, ja
entangad na an nunyaman ay Apo Jos. Napfalin ja initta-ittang na ja
inchat na hachi disipolo ta egwanah cha hachi tatakhu. 20 Nangan cha
hotti na-apchan cha an amin. Inamung hachi disipolo hachi nahagwar ja
nun-apnu han hempolo ta han chugwa an pfahkit. 21 Ja umuy hi lemay
lipfu hana linala-e an penangan Hesus, ja to-ona hachi nidchum an
pfinapfai ja inung-ungungnga.

Chin chimmalanan Hesus chin chanum

22 Unot napfalin hay hato ja hennag Hesus hachi disipolo na ta i
cha nunlukhan chin pfalangay ta ipangpangullu cha an umuy chin
chammangna. Nuntaynan hi Hesus ja nun-ipa-anamut na chin tatakhu.
23 Un chaot nakak ja nunti-id hi Hesus ay chuy pfuludna ta i omohha an
mungkalalag.
Gwa an nadhom ja gawwa pay hi Hesus hichi pfuludna an emmo-
ohha. 24 Ja chin pfalangay an nunlulukhanan hachi disipolo ja gwacha
hichi khawwan chi baybay. Ja khun matangitangillig, ti gwa han ijah an
mangpapfangngad ay chuy pfalangay ja mapfi-ah an muntipja'-ong chin
chanum.
25 Unot penghan chi talanu ja nangunud hi Hesus ay chuy
agawwachaan cha an khun chumalan ay chuy chanum. 26 Unot tinnig
hachi disipolo ja nang-entata-ot cha. Ja ini'gwap cha hi, “Chiya han
pfanig!” 27 Ja himmapit gwot hi Hesus ja inali na hi, “Achi aju toma-ot ti
ha-in. Hotti papfi-ahon ju hini nomnom ju.” 28 Amat hichi ja ni'hapit hi
Peter ja inali na hi, “Ti he-a ayya, Apo, ja mapfalin chah an me'chalana'
ay tay chanum ta umaliya' ay he-a?” 29 Ja inalin Hesus hi, “Aa, hotti
umali a.” Ja pfimmutay hi Peter chin pfalangay ja ente-a na an chumalan
ay chuy chanum an umuy ay Hesus. 30 Muti unaagkhu tinnig chin
chanum an khun muntipja'-ong ja temma-ot, ja ente-a na an munlinong.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ja nun-ugwap an allona hi, “Apo, tulungana'!” 31 Inchugwagwan Hesus
chin ngamoy na ja penchona hi Peter ja inali na ay hija hi, “Un kaykhu
it-ittang hini pammatim! Agkhuy a koma nunharhalinchugwa.” 32 Amat
hichi ja immuy cha ni'lukhan chin pfalangay ja khemmenong gwot
chin ijah. 33 Ja hachi nunlulukhan ay chuy pfalangay ja ente-a cha an
mundayaw an allon cha hi, “Umannung an he-a hini Empfalay Apo Jos.”
34 Pfinad-ang cha chin baybay ja emmatam cha ad Genesaret.
35 Immatunan hachi tatakhu ad Genesaret hi Hesus hotti empa-ajag
cha an amin hana mumpunchokhoh hay hachi nun-ehegkhon an
apfuglapfuglay ta in-uy cha ay Hesus. 36 Ja numpakpaka-ahi cha ay Hesus
ta hachi mumpunchokhoh ja ho'-on cha chin lopfong na, anong un hichin
khalampfay na. Ja numpangatenong hachi nan-a chin lopfong na.

Hachi ugali an empfanoh chin a-ammod

15 1 Gwacha hachi uchumna an Farisee ja memehtolon chi urchin
Moses an narpu ad Jerusalem ja immuy cha ay ni gwachaan
Hesus. Ja inali cha ay hija hi, 2 “Anagkha mah ta hachi disipolom ja achi
cha khun unuchon chin intuchun hachi a-ammod ta-o an paniyaw chi
mangan nu agkhuy ta numpfulu?” 3 Ja inalin khu Hesus hi, “Cha'ju mah,
chin-ug ju ja' hana urchin Apo Jos, ti hinurpfuchan ju hini aton ju an
mangat hana nepfanoh an ugali ju. 4 Ti in-urchin Apo Jos an, ‘Mahapor
an unuchon ju hana a-ammod ju.’ Ja in-urchina khu an, ‘Hini mamahiw
ay ni ammod na an lala-e wenno pfupfai ja patoy hini ohong na.’ 5 Muti
nab-on hini khun ju itudtuchu, ti hay allon ju ja nu enetpfar ni takhu ay
Apo Jos hay mapfalin hi itolong na hana a-ammod na, ja achi na ichat ay
cha nuy ammod na, ta achi mapa'-i chin inali na an netpfar ay Apo Jos.
6 Hotti tayya an khapo ay ni pangatan ju ay nuy nepfanoh an ugali ju ja
amat hi ma-id pfalor nuy umannung an urchin Apo Jos.
7 Un aju kaykhu mumpfuhuur! Umannung chin impadtun profeta Isaiah
an oma'-atan ju chin nangarjana hi,
8 ‘Allon Apo Jos hi, “Hay hato an tatakhu ja khuna' edaydayaw ay
chicha
muti un mepogpog ay ni ta-o cha
an achi cha nomnomon an umunud ay ha-in.
9 Ma-id inherpfin ni khun cha aton an mundayaw ay ha-in
ti un hana urchin an enephod chi takhu hini khun cha itudtuchu,
hon inali cha hi un narpu ay ha-in.” ’ ”[x]
10 Enajakhan Hesus hachi tatakhu ta immuy cha ay hija ja inali na
ay chicha hi, “Chonglon ju hitay allo' ta ma-awatan ju. 11 Pfu-un hana
anun an umuy ay tay ta-o chi mangpapukhit ay ni ohan takhu. Ti hini

[x] **15:9** Isaiah 29:13

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mangpapukhit ay hija ja hana na-uti-ot an nomnom na an pfumutay ay ni
ta-o na."
12 Immuy hachi disipolo ay Hesus ja inali cha hi, "Anilam, Apo, an
pukhiton hachi Farisee hinuy inalim." 13 Ja nun-arig hi Hesus an nangali
hi, "An amin chi homangaw an pfu-un hi Ama ad langit chi nangtanum
ja mapfa'khut. 14 Un cha ikhad, hay hachi Farisee, ti allon cha hi khun
cha ituchu hini agwun chi tatakhu muti napfulaw cha. Ja nu itnud ni
napfulaw hini padchung na an napfulaw hot muntunud cha an makhah
hay khohang." 15 Ja nunhanhan pay hi Peter an empfokha na ay Hesus
nu ngay podhon tay pangngarig an hapiton. 16 Tempfar Hesus ja inali na
hi, "Un chah anong un cha'ju ja achi ju pay ma-awatan? 17 Ti umannung
chin inali' an hana anun an umuy ay tay ta-o ja achi umuy ay ni nomnom
ni takhu, an un umuy ay ni poto na ja pfumutay khu ta metapar. 18 Ti
hini mangpapukhit ay ni ohan takhu ja hana na-uti-ot an nomnom na an
pfumutay ay ni ta-o na.
19 Hini napukhit an nomnom chi takhu ja hijay arpugwan chi napukhit.
Ja hay ipfunga na ja napukhit an ugali, an amat hay hana i pomatoy,
me-elo' hi pfu-un ahagwa cha, omakaw, munlahlah an muntihtikhu,
ja pumahiw. 20 An amin hay hato an napukhit an ugali ja hijay
mangpapukhit ay ni ohan takhu. Hini ayya un ta mangan an agkhuy ta
numpfulu ja pfu-un hinuy chi mangpapukhit ay ni takhu."

Chin pammatin chin pfupfai an Hentil

21 Napfalin hay hato ja nakak cha Hesus ta umuy cha han pfuglay an
nehegkhon ad Tiro ja ad Sidon. 22 Ja gwah chi han pfupfai an eKana-an
an Hentil. Immuy ay Hesus ja numpakpaka-ahi an nangali hi, "Apo an
holag Ari David, ka-ahiyana' adni', ti nahuhu'lungan han empfalay u an
pfupfai hi napukhit an ispiritu ja munnaud an maliglikhatan." 23 Muti
agkhuy tempfar Hesus. Immuy hachi disipolo ja inali cha ay hija hi, "Apo,
honakhom hitay an pfupfai, ti tan khun mangumangunud an lulud an
mumpakpaka-ahi." 24 Ja inalin Hesus hi, "Hay immaliya' ja ta hingito'
hana holag Israel an amat hi karnero an na-utaw, pfu-un hana Hentil an
amat ay tay an pfupfai." 25 Nehnot chamchama chin pfupfai ay hija ja
nunheppe ja inali na hi, "Apo, tulungana' adni'." 26 Impangngarig Hesus
an nunhapit ja inali na hi, "Panganun ta-o pay hana ung-ungungnga ta
ma-apchan cha. Ti achi maphod un alaon hini anun hana ung-ungungnga
ja empa-an hana aho."[y] 27 Tempfar chin pfupfai ja inali na hi, "Umannung
hini inalim, Apo, muti nu ipadchung cha'mi an Hentil hi aho, ja anun chi
aho hana mun-akhah hi un mangan hana nang-aho." 28 Ja inalin Hesus
hi, "Otong hinuy pammatim! Hotti ma-at hini penhod mu." Ja unot na-

---

y **15:26** Hay hato ung-ungungnga an hinapit Hesus ja hachi Hudju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

omtang hi nangarjan Hesus ay tay ja nakak chin napukhit an ispiritu an
nehoho'long ay chuy unga.

Chin nangpatengngan Hesus hachi mumpunchokhoh

29 Amat hichi ja nakak cha Hesus ay chuy an pfuglay ja numpfangngad
hichi Baybay ad Galilee. Nunti-id han pfuludna ja inumpfun. 30 Ja cho-
ocho-or hachi immuy ay hija, an initnud cha hachi napilay, napfulaw,
napunguchan, nakalud, ja hachi pay uchumna an gway chokhoh na.
In-uy cha chin agawwachaan Hesus ja nun-epatenong na chicha. 31 Ja
manoto'-ong hachi atakhutakhu an nannig, ti himmapit hachi nakalud, ja
nepfangngad hachi nun-apunguchan, ja khun chumalan hachi napilay, ja
mitikhaw hachi matan hachi napfulaw. Ja khun cha daydayawon hi Apo
Jos an Jos cha an holag Israel.

Chin namanganan Hesus hachi nahulok hi apat chi lipfu an tatakhu

32 Chin me-atloh arkhaw hi nihihidchijan cha ad Galilee ja enajakhan
Hesus hachi disipolo ja inali na hi, “Tayya an nignikhao' hay hato an
tatakhu ti ne'hehetto cha ay chita-o hi toloh arkhaw ja chiya an napoh
chin hongot cha. Achi' podhon an mangpa-anamut ay chicha an agkhuy
cha nangan, ti mahichingan cha an umuy.” 33 Ja inalin chin disipolo na
hi, “Hotti ngay mah aton ta-o? Ti ma-id i ta-o pangalan hi omanay hi
epa-an ay cha tay an cho-or an tatakhu, ti tan nenebtaw hitay agwachaan
ta-o hichi pfuglay.” 34 Ja inalinot Hesus hi, “Atanay tenapay hi gawwa ay
cha'ju?” Tempfar cha ja inali cha hi, “Ti tan un peto, ja han tortollo an
i-itang an khachiw.”
35 Amat hichi ja impapfun Hesus hachi tatakhu. 36 Enala na chin peto
an tenapay ja chin khachiw, ja nunyaman ay Apo Jos. Napfalin ja initta-
ittang na ja inchat na hachi disipolo ta egwanah cha hachi tatakhu, ja
enat cha. 37 Nangan hachi tatakhu hotti na-apchan cha an amin. Inamung
chin disipolo hachi nahagwar ja nun-apnu han peto an otong an pfahkit.
38 Hay pfilang hachi nangan ja apat hi lipfu an linala-e, ja to-ona hachi
nidchum an pfinapfai ja inung-ungungnga. 39 Amat hichi ja impa-anamut
Hesus hachi tatakhu ja nunlukhan cha Hesus han pfalangay ta umuy cha
han ohan pfuglay an ad Magadan.

Chin nangarjan cha ay Hesus hi atona hay milagro an panginnilaan ay ni apfalinana

16 1 Immuy hachi uchumna an Farisee ja Saducee ay Hesus ta
toptopngan cha. Inali cha ta ipatikhaw na hay milagro ta
panginnilaan cha an narpu ay Apo Jos hini apfalinana. 2 Muti agkhuy
inapfulut Hesus ja inali na hi, “Nu gwan mahilip ta munlatikha ad uchu
ja allon ju chi ukhaw ay nuy mun-inggwi'gwiit. 3 Ja nu gwa ayya ta

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nanong ta mango-orpfob ja allon ju chi lomomlom ay nuy an arkhaw.
Anila ju an mangmatunan ay ni podhonan hapiton hana matikhaw
hichi ad uchu, ja anagkha mah ta achi ju imatunan hini podhonan
hapiton hay hato khun ma'ma-at ad ugwani an timpo? 4 Un aju kaykhu
mumpunlahlah an tatakhu ad ugwani an timpo, ti napukhit chi nomnom
ju ja chin-ug ju hi Apo Jos. Itugtukha ju an mangpfokha hi hay ipatikhaw
u hi panginnilaan ju an narpu ay Apo Jos hitay apfalina'. Muti ma-id, ti
un angkhay hini amat chin na-at chin profeta an hi Jonah chi ipatikhaw
u ay cha'ju." Amat hichi ja empacheh Hesus ja tenaynana chicha.

Hini pfino'pfo' hachi Farisee ja hachi Saducee an hija hana khun cha itudtuchu an nehahalla

5 Amat hichi ja nunlukhan cha Hesus chin pfalangay ja pfinad-ang
cha chin baybay. Emmatam cha hichi chammangna ja nenomnom hachi
disipolo an nalichuwan cha an nunhongot. 6 Himmapit hi Hesus ja inali
na ay chicha hi, "Elanna mangkay, achi la-ahna ja i ju inapfulut hini
pfino'pfo' hachi Farisee ja hachi Saducee." 7 Ja khun munhahapit chin
disipolo an khun cha allon chi, "Inalin Hesus hinuy khapo ta ma-id
hengngot ta-o hi tenapay." 8 Ani'-ilan Hesus chin khun cha hapiton ja
inali na hi, "Anagkha ta unagkhu hini a-id chi tenapay chi ikhimoh ju
an haphapiton? Un kaykhu it-ittang hini pammati ju! 9 Akamoh ja achi
ju ma-awatan. Nomnomon ju chin lema an tenapay an empa-an u hachi
lemay lipfu an tatakhu, ja atanay pfahkit hi pinnu ju chin nahagwar?
10 Ja nomnomon ju khu chin peto an tenapay an empa-an u hachi apat
hi lipfu an tatakhu, ja atana hachi otong an pfahkit hi pinnu ju chin
nahagwar? 11 Na-awatan ju koma an pfu-un hay tenapay chi khun u
hapiton. Hay allo' ja achi ju apfuluton hini pfino'pfo' hachi Farisee ja
hachi Saducee." 12 Ja na-awatan mahpay chin disipolo an pfu-un hini
pfino'pfo' an mangpalu'-ukhu hi tenapay chi khuna hapiton, an hay
penhod na an hapiton ja hini khun itudtuchun hachi Farisee ja Saducee.

Chin nangarjan Peter an hi Hesus ja hija hini Hennag Apo Jos an Mamahhod

13 Immuy cha Hesus han lukhar an nehnot ad Cesarea Filipos. Ja inali
na hachi disipolo hi, "Ngachah tugwali chi allon hana tatakhu hi oma'-ata'
an Na-ilangitan an Takhu?" 14 Tempfar cha ja inali cha hi, "Gwacha hana
mangali hi un he-a hi John Bautista. Ja gwacha khu hana mangali hi un
he-a hi Elijah, ja allon khu hana uchumna hi un he-a hi Jeremiah wenno
hay uchumna an profeta chin nahop." 15 Ja inali na hi, "Cha'ju mah? Ngay
allon ju tugwali hi oma'-ata'?" 16 Tempfar Simon Peter ja inali na hi, "He-a
hini Hennag Apo Jos an Mamahhod. He-a hini Empfalay ni mamattakhu
an Jos." 17 Ja inalin Hesus hi, "Akha'khaja a, Simon an empfalay Jona, ti

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfu-un takhu chi nangtuchu ay he-a ay tay an inalim, ti hi Ama an gwa
ad langit chi nangtuchu. 18 Ja ha-in chi mangali ay he-a, an he-a hi Peter
an hay podhona an hapiton ja pfato. Ja hitay an pfato chi pangpfanguna'
ay ni iglesia', an hija hana tatakhu an mamati ay ha-in. Ja anong un hini
apfalinan chi patoy ja achi na apfakon chicha. 19 Ja ichat u ay he-a hini
torpfo' ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. Hotti nu gwacha chi achim i-apfulut
heto lota ja achi khu mi-apfulut ad langit. Ja hini i-apfulut mu heto lota
ja mi-apfulut khu ad langit." 20 Ja na'na'-allon Hesus hi, "Achi ju pay
epfa'pfaag hachi tatakhu an ha-in hini Hennag Apo Jos an Mamahhod."

Chin nangpa-innilaan Hesus ay ni umali an atajana

21 Nete-a ay chuy ja khun ipa'pa-innilan Hesus hachi disipolo hana
umali an punlikhatana. Khuna allon hi, "Mahapor an umuja' ad
Jerusalem, ti mahapor an hortapo' hana cho-or an likhat an epaha'pfat
hay hana a-ap-apon chi Hudju ja hana a-ap-apon chi papachi ja
memehtolon chi urchin Moses. Patajona' muti ay ni me-atloh arkhaw
hot mummahuwa'." 22 Chengngor Peter hitay an inalin Hesus ja enegnad
Peter hija ja inali na hi, "Achi maphod an im hapiton chi amat hina, Apo,
ti achi mapfalin an ma-at hay hato ay he-a!" 23 Muti nunchu-ug hi Hesus
ja inali na ay Peter hi, "Makak a, Satanas, ay ha-in! Achi mapfalin an
halegwaona' ay he-a. Ti hini podhom ja pfu-un hini penhod Apo Jos, an
un me'-ampoy ay ni penhod chi tatakhu."
24 Inalin Hesus hachi disipolo na hi, "Hini mamhod an midchum ay
ha-in ja mahapor an chu'khona hini pi'takhuwana heto lota ja pi-ukhona
hini kros na,[z] ja inunucha'. 25 Ti hini takhu an mangpa-ennongan ay ni
pi'takhuwana heto lota ja angkhay ja achi mi'takhu ay Apo Jos. Muti hini
takhu an man-ug ay ni pi'takhuwana heto lota khapo hi pangunuchana
ay ha-in, ja mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi pogpogna. 26 Anong un
alan ni takhu an amin chi enachangjan ay tay lota ja ma-id pfalor na hu-
un ma-utaw chamchama hini pi'takhuwana ja nadusa hija hi ma-id chi
pogpogna. Ma-id ichat na hi hugwar ni pi'takhuwana. 27 Mumpfangngacha'
an Na-ilangitan an Takhu an magwachaan ay ni apfalinan ja pfinang Apo
Jos ja itnud u hana angher, hot oha-ohao' an amin chi tatakhu an ichatan
hi lagpfu na an me-okor ay ni ne'-at na. 28 Muti umannung hitay allo'
an gwacha hana uchumna ay cha'ju an achi matoy hot ah-upan cha hini
pangte-aa' an Pun-ap-apugwan an Na-ilangitan an Takhu."[a]

---

[z] **16:24** pi-ukhon hini kros na; hay podhona an hapiton ja hodlona hana likhat an umali khapo hi pangunuchana ay Hesus anong un hijay chumalat hi i na atajan. [a] **16:28** Chin nete-aan ni Pun-ap-apugwan Hesu Kristo ja chin nummahuwana ta temmolo ad langit ja inumpfun ay ni nun-appit hi agwan Ama na ja unaot honakhon hini Espiritu Santo hachi tatakhu na.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin narmanan chin tikhaw Hesus

17 1 Nalahin chi unum hi arkhaw ja initnud Hesus hi Peter ja cha
James ay John an hin-akhi, hotti un cha emma-angkhay an
nunti-id han pfuludna. 2 Unagkhu la-ahna ja tinnig cha hi Hesus an
narman chin tikhaw na. Humili hichin angah na an amat ay chuy hukhit,
ja pomoo' chin pinuchaw chin lopfong na. 3 Tinnig cha khu ja gawwacha
cha Moses ay Elijah an khun cha mi'hapit ay Hesus. 4 Himmapit hi Peter
ja inali na ay Hesus hi, "Apo, maphod ta immali ta-o heto. Penhod mu
ayya ja mun-ephocha' hi tolo hi apfong ta henohha aju ay cha Moses ja
hi Elijah." 5 Unagkhu khun munhapit hi Peter ja himpfumagkha ja gwa
han munhenag an pfonot an nunli'nup ay chicha. Ja gwacha han hapit an
narpu ay chuy pfonot an allona hi, "Hitay hini podpodho' an Empfalay u.
Mun-an-anlaa' khapo ay hija. Hotti egngor ju hija!" 6 Unagkhu chengngor
hachi tolo an adalan hichuy an hapit ja nunlu'pfub cha ti nang-entata-
ot cha. 7 Nehnot hi Hesus ja hen-a na chicha, ja inali na hi, "Achi aju
toma-ot. Tuma'chug aju." 8 Menohgwat cha hi Hesus ja nama-id chin
numpun-ibpfa na an un angkhay hija.
9 Amat hichi ja empacheh cha an nunchayyu ja khun allon Hesus
ay chicha hi, "Achi ju epfa'pfaag hitay an tinnig ju ingkhana hi
mummahuwa' an Na-ilangitan an Takhu." 10 Ja inalin hachi adalan
hi, "Anagkha mah, Apo, ta hachi memehtolon chi urchin Moses ja
ituchu cha an mahapor an mahhun hi Elijah an umali ja un umali hini
Mamahhod?" 11 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Umannung an mahapor an
mahhun hi Elijah an umali an manghakhana hana tatakhu ja un umali
hini Mamahhod. 12 Muti allo' ay cha'ju hi immali mahpay hi Elijah muti
agkhuy cha immatunan ja enat cha an amin hana napukhit an penhod
cha an aton ay hija. Ja amat khu ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu, an
palikhatona' ay chicha." 13 Na-awatan hachi tolo an adalan hitay inali na,
an hichuy Elijah an hinapit na ja hi John Bautista.

Chin nangpatengngan Hesus han mun-orchah an unga

14 Emmatam cha Hesus ay chuy agawwachaan hachi numpun-ibpfa cha
ja cho-or chin tatakhu an na-amung. Ja gawwacha han lala-e an nidchum
chin tatakhu an immuy ay Hesus. Nunheppe an numpakpaka-ahi ja inali
na hi, 15 "Apo, ka-ahiyam adni' han empfalay u an lala-e. Ti un mun-
orchah ja munnaud an malikhatan. Mahmahkhod an mepolo' hi apoy ja
makhah hi gwanggwang. 16 Ja un u agkhu in-ali ay cha tay disipolom ta
epatenong cha ja ma-id olog cha." 17 Ja inalin Hesus hi, "Munlinapoh aju
kaykhu an tatakhu an napukhit chi ugali na. An akamoh an una' napfajag
an gawwacha ay cha'ju ja inanuha' cha'ju, ja un kaykhu la-ahna ja
ingkhana ad ugwani ja ma-id pammati ju. Ijali ju heto hini unga." 18 In-uy

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha ja inalin Hesus hi “Makak a, ton napukhit an ispiritu.” Ja nakak chin
nehoho'long an ispiritu, ja ma-id mahpay chin likhat chuy unga.
19 Ay chuy an arkhaw ja immi-igway cha Hesus ay cha chuy disipolo
na ja inali cha ay hija hi, “Anagkha ta ma-id olog mi an mangpakak ay
nuy napukhit an ispiritu?” 20 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Ti aa, ti un
it-ittang hini pammati ju. Umannung hitay allo' ay cha'ju, nu gwa koma
hay pammati ju hi mipadchung ay ni it-ittang an pfugwan chi lakotta,
ja mapfalin an allon ju ay tay pfuludna hi omo'-ojay ta umuy hichi
pangngerna, hot umuy. An amin ja mapfalin ju an ma-at nu nahamad
hini pammati ju ay ha-in. 21 Muti hichuy an kalahen chi ispiritu ja achi
makak nu achi ta mungkalalag ja mun-ayunar.”

Chin me-aggwa an nangpa-innilaan Hesus ay ni atajana ja amahuwana

22 Gwa han namenghan an na-amung cha Hesus ja hachi disipolo na
ad Galilee ja inalin Hesus ay chicha hi, “Ha-in an Na-ilangitan an Takhu,
ja achi mapfajag hot michata' hana pfuhur u, 23 hot patajona'. Muti ay
ni me-atloh arkhaw hot mummahuwa'.” Ja immayyong hachi disipolo hi
nangngolan cha ay tay.

Chin numpfajachan cha Hesus ay ni pakha an michat hi Templo

24 Emmatam cha Hesus ja hachi disipolo na ad Kapernaum ja gwah
chi hana khun munhenger hi pakha an michat hi Templo. Immuy cha
ay Peter ja inali cha hi, “Hinuy mehtolo ju an hi Hesus, pi'pfajad na
chah hini pakha?” 25 Ato'togna ja inalin Peter hi, “Aa, pfajachana.” Unot
numpfangngad hi Peter chin gwachaan cha Hesus ja nahhun hi Hesus
an ni'hapit ja inali na hi, “Ngay tugwali allom, Simon? Ngay anilam hi
punhengelan hana ar-ari heto lota hi pakha? Un chah hana pamilya
cha, wenno hana uchumna an tatakhu?” 26 Tempfar Peter ja inali na
hi, “Ti hana ma-id nikhamilana an tatakhu chi mahenger chi pakha
cha.” Ja inalin khu Hesus hi, “Aa, hotti achi khahin un me'pfajad hana
empfapfalay. 27 Muti anong un amat heto, ja mumpfajad ta, ta ma-id
apahigwan. Hotti umuy a ta i a mamunggwit, ta hini mahhun an me'na
an khachiw ja ta-angom hini ta-o na hot gwacha han chakngam an
pela' an omanay ay ni pakha ta an chugwa. Alaom ja in-uy mu hana
munhenger.”

Hay allon Hesus hi napfagpfagtuwan

18 1 Hichin gawwachaan cha ad Capernaum ja immuy hachi disipolo
ay Hesus ja inali cha hi, “Ngachah chi napfagpfagto ay cha'mi
ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos?” 2 Enajakhan Hesus han ung-ungnga ja
impita'chug na, 3 ja inali na hi, “Umannung hitay allo', an mahapor an
hukatan ju hini nomnom ju hi na-umlong an amat hi nomnom chi ung-

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ungnga. Ti achi ju ayya hot achi aju midchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo
Jos. 4 Hini mangpakumbaba ay ni achor na, an amat ay tay unga, ja hija
hini napfagpfagto ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos.
5 Hini mangakhamid hi takhu an nabnababba an amat ay tay unga
khapo hi pammati na ay ha-in ja ma-id uchumna hi inakhamid na nu
pfu-un ha-in. 6 Muti hini takhu an chimmalat hi pfimmahulan chi oha
an nabnababba an namati ay ha-in, ja madusa. To'-onot un ekho-od hay
machamot an pfato ay ni pfokhang na ja intuud hichi baybay ta marteng,
mu hini un hijay chumalat hi pfumahulan.
7 Ahighikha hana tatakhu ay tay lota ti khun cha matoptopngan.
Umannung an cho-or hana khun pfumahulan, ti khangayna. Muti
munna'naud an ka-ahi hini takhu an chumalat hi pfumahulan. 8 Hotti nu
hini ngamoy wenno hu-i chi chumalat hi pfumahulam ja to'-onot un mu
potnan! Ti anong kay ja un oh-ohha hini ngamoy wenno hu-i ja akhaja ta
mi'takhu taot ni' ad langit. Ti anong atag un chugway ngamoy ja hu-i ja
mituud ta chamchama hichi impferno an gawwachaan chi apoy an achi
madmachop. 9 Ja nu hini matam chi chumalat hi pfumahulam ja to'-
onot un mu u-iton ja entapar mu! Ti anong kay ja un oh-ohha hini mata
ja akhaja ta mi'takhu taot ni' ad langit. Ti anong un chugway mata ja
mituud ta chamchama hichi impferno an gawwachaan chi apoy."

Chin pangngarig han na-utaw an karnero

10 Entoloy Hesus an nangali hi, "Tikhan ju ta achi ju pahigwon hana
amat ay tay an unga, ti allo' ay cha'ju hi halimunan hana angher cha
an gawwacha ay Ama ad langit. 11 Ja ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja
immaliya' an manakhu hana na-utaw an tatakhu. 12 Nomnomon ju akay
ni' hitay allo'. Nu khulat ta gwa hay takhu an hingkhahot chi karnero na,
ja na-utaw chi oha. Ngay tugwali atona? Taynana hini hijam chi polo ta
han hijam an karnero hichi pahto ta i na hingiton hini oha an na-utaw.
13 Ja chinakngana ayya hot munna'naud pay chi pun-an-anlaana khapo
ay nuy oha an nachakngan mu hachi hijam chi polo ta hijam an agkhuy
na-utaw. 14 Amat hina khu an achi podhon Ama ad langit an ma-utaw
hana tatakhu na, anong un hay oha an nababa."

Hay aton nu gway ibpfa an pfimmahor

15 "Nu khulat ta gway ibpfam an namati ja pfimmahor ay he-a, ja
umuy a ay hija ta chumuchuwwa aju an munhapit ta allom hini pfahor
na. Ja apfulutona ayya hini tukhun mu ta muntutuju hot maphod an
mepfangngad hini i ju pun-oh-ohhaan. 16 Muti achi na ayya apfuluton
ja ajakham hay oha wenno chugwa hi pun-ibpfam ta muntutunud aju
an i manukhun ay hija ta gway chugwa wenno tolo an mun-oh-ohha an
muntihtikhu ay ni allon ju. 17 Nu achi na khu egngor ja ipa-innilam ay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ni iglesia. Ja nu achi na khu egngor hini tukhun chi iglesia, ja chu'khon
ju hija an amat ay ni achi ju khun pangidchuman hana Hentil ja hana
uchumna an achi mi'-unud ay Apo Jos.[b]
18 Umannung hitay allo' ay cha'ju an hini achi ju i-apfulut heto lota ja
achi khu mi-apfulut ad langit. Ja hini i-apfulut ju heto lota ja mi-apfulut
khu ad langit.
19 Ja hay oha khu hi allo' ay cha'ju ja nu chugwa aju an mun-oh-ohha
an mungkalalag hot aton Ama an gwa ad langit hini epfokha ju. 20 Ti
anong un aju chugwa wenno tolo an na-amung khapo hi nidchuman ju ay
ha-in, ja gawwachaa' ay cha'ju."

Chin pangngarig han takhala an achi pomakawan

21 Amat hichi ja immuy hi Peter ay Hesus ja inali na hi, "Apo, nu
khulat ta gway oha hi ibpfa an takhu an khun pfumapfumahor ay ha-in
hon numpakawan, ja apo'pongna mah hi pamakawanan? Ti ammuna
nin hini mumpapeto an pamakawanan." 22 Tempfar Hesus ja inali na
hi, "Achi amat hina, an hay amatana ja numpapetoy polo ta han peto
an pakawanom hini ibpfam an takhu." 23 Amat hichi ja gwa han in-arig
Hesus an oma'-atan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos an pun-achalan ay ni
aton an mamakawan hi ibpfa. Inali na hi, "Gwa han ohan ari an podhona
an hengelon chin inutang hachi takhala na. 24 Ente-a na an munhenger
hotti empa-ajag na han ohan takhala an himpoloy milyon chin utang
na. 25 Ma-id omanay hi pumpfajad na ja inalin chuy ari hi 'Ma-id ayya
omanay hi pumpfajad mu ja epla' mu an amin hana khina-um ja mingina
aju an pamilya ta gway pamajad mu ay tay utang mu.' 26 Nunheppe
hichuy takhala an numpakpaka-ahi ay chuy ari ja inali na hi, 'Apo Ari,
ka-ahiyana' adni'! Ta hadhachom muti pfajacha' an amin hato utang
u.' 27 Ninignikhan tay an ari ja inali na hi, 'Aa, hotti umanamut a ja
angkhaynana an achi' epapfajad hitay otong an utang mu.'
28 Unagkhu nakak hichuy takhala ja chinittum na han padchung na an
takhala an immutang ay hija hi lemay khahot. Empfogkhangana hitay
oha an takhala ja khuna allon hi, 'Hukatam gwot chin inutang mu ay
ha-in!' 29 Nunheppe hichuy gway utang na ja numpakpaka-ahi ja inali na
hi, 'Hadhachom adni' muti hukata' hitay utang u ay he-a.' 30 Muti ma-id
nignikhan tay an takhu ja unaagkhu i impipfalud ingkhana an hukatana
chin utang na.
31 Tinnig hachi numpun-ibpfa cha an takhala hitay enat na ja napukhit
hi i cha punnomnoman. Hotti i cha empfaag ay chuy ari an apo cha.
32 Empa-ajag chin ari hichuy takhala ja inali na hi, 'Napukhit hitay an
im enat! Un u agkhu penakawan chin otong an utang mu ja inali' hi

---

[b] **18:17** Literal: hana Hentil ja hana munhenger hi pakha.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

achim pfajachan khapo ta numpakpaka-ahi a, 33 ja anagkha ta achim
nignikhaon hinuy padchung mu an takhala an gway utang na ay he-a?
Kina-ahiyam koma khu an amat ay ni enat u ay he-a.' 34 Nunlinapoh chin
pfungot tay an ari ja impipfalud na hichuy takhala na ta maparpalikhat
ingkhana hi hukatana an amin chin otong an utang na. 35 Amat heto
khu chi aton Ama an gwa ad langit ay cha'ju nu achi napudnu hini
pammakawanan ju hi papadchung ju an tatakhu."

Hay intuchun Hesus hana mumpunhihijan an hempfapfalay

19 1 Napfalin an inalin Hesus hay hato ja nakak ad Galilee ja immuy
ad Judea an chammang ni gwanggwang an Jordan. 2 Cho-or chin
tatakhu an nangunud, ja empatenong na hachi gway chokhoh na.
3 Ja gwacha hachi uchumna an Farisee an immuy ay hija ta toptopngan
cha. Ja inali cha hi, "Ngay allom, mapfalin chah ay ni urchin ta-o an
ihijan ni lala-e hini ahagwa na an pfupfai nu ngachah chuy an chumalat
hi achi na pamhochan ay hija?" 4 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Anila'
an pfinaha ju hini Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, chin hunhunana an
narmugwan tay lota ja himpfun Apo Jos chi takhu an lala-e ja pfupfai.
5 Ja inalin Apo Jos hi 'Hijaot un taynan ni lala-e hana a-ammod na ta i
midchum ay ni ahagwa na an pfupfai, hot mumpfalin cha hi ohah achor.'[c]
6 Hotti achi cha chugwa an un cha oh-ohha. Hotti hini numpfalinon Apo
Jos hi oh-ohha ja achi mapfalin an punhijanon chi takhu." 7 Ja inalin
khu hachi Farisee hi, "Nu amat hina ayya, ja anagkha mah ta agkhuy
empagwan Moses an ihijan ni lala-e hini ahagwa na an pfupfai? Ti
in-urchina an ichatan ni lala-e hini pfupfai hi tula' an napermaan an
nunhijan cha ja unaot pakakon." 8 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Chin
hunhunana ja achi amat heto. Muti khapo ta munnaud aju an nalikhat hi
matuchugwan, hijaot un himmikha hi Moses ja in-urchina hini aton ni
lala-e nu ihijana hini ahagwa na. 9 Hay allo' ay cha'ju ja, nu khulat ta hini
pfupfai an achi na lugtapan hini ahagwana ja un tugwali luti-on ni lala-e
an manghijan ta i pumiggwa, ja hihiya an immilugtap chamchama."
10 Himmapit hachi disipolon Hesus ja inali cha hi, "Nu amat hina ayya an
mepagwa chi punhijanan, ja uchu'chuna agkhu ni' un ta achi marhin." 11 Ja
inalin Hesus hi, "Aa, gwacha hana uchumna an nichatan hi apfalinan ay
Apo Jos ta achi cha marmarhin. Muti achi an amin chi tatakhu ja kaya cha
an aton hitay. 12 Numpfino-ob-on hini khumapo hi achi arhinan chi linala-e.
Hana uchumna ja un nihikhud an un ma-id pamhod cha an marhin, ja hana
uchumna ja achi cha marhin ti napnahan cha. Ja hana uchumna ja achi cha
marhin khapo ta achi cha podhon an mahalegwa an munserbi ay Apo Jos.
Hana mungkaya an mangat ay tay ja inunud cha koma."

---

[c] **19:5** Genesis 2:24

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Penenpenhod Hesus hachi ung-ungungnga

13 Gwa han namenghan an in-uy cha hachi ung-ungungnga ay Hesus,
ti podhon cha an eh-a na hini ngamoy na ta ekalalakhana chicha, muti
nun-ihingar hachi disipolo chicha. 14 Ja inalin Hesus hachi disipolo na hi,
“Anong khu ja in-ali cha ay ha-in hato ung-ungungnga. Achi ju epagwa,
ti hay hana tatakhu an mi'padchung hi ung-ungungnga ja chicha chi
midchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos.” 15 Amat hichi ja enohha-ohha
na an hen-a ta engkalalakhana chicha. Napfalin ja empacheh cha Hesus
an umuy.

Han achangjan an takhu

16 Immuy han lala-e ay Hesus ja inali na hi, “Apo, ngay ngata maphod
hi pe'-at u ta magwachaana' hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna?”
17 Ja inalin Hesus ay hija hi, “Anagkha ta ha-in chi punhanhanam nu
ngay maphod hi atom? Oh-ohha hi Apo Jos an maphod. Hotti nu penhod
mu an mi'takhu hi ma-id chi pogpogna, ja unuchom hana urchina.”
18 Ja inalin khu chin lala-e hi, “Ngachan hay hana urchin an unucho'?”
Tempfar Hesus ja inali na hi, “Achi aju pomatoy, ja achi aju umilugtap, ja
achi aju omakaw, ja achi aju muntihtikhu hi achi umannung. 19 Unuchon
ju hana a-ammod ju, ja podhon ju hana papadchung ju an takhu an
amat ay ni pamhod ju ay ni achor ju.” 20 Tempfar chin lala-e ja inali
na hi, “Khun u unuchon hay hato an urchin. Hot ngay uchumna pay hi
ato'?” 21 Ja inalin Hesus ay hija hi, “Nu penhod mu an ma-id oh-ohha hi
pungkulangam ja umuy a ta epla' mu an amin hana enachangjan mu, ja
inchat mu hini pola' na hana napubli, hot michatan a hi enachangjan ad
langit. Enat mu ayya hitay ja immali a ta mitnud a ay ha-in.” 22 Unaagkhu
chengngor hitay inalin Hesus ja immayyong an nangpacheh, ti munnaud
chi enachangjana ja ay-ayyugwana.
23 Ni'hapit hi Hesus hachi disipolo na ja inali na hi, “Allo' ay cha'ju hi
nalikhat hana achangjan an midchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos.
24 Nalaklaka agkhu ni' hini kemer an lompfot ay ni opfot ni tanud mu
hini achangjan an midchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos.” 25 Nanor
hachi disipolo hi nangngolan cha ay tay, ja inali cha hi, “Hotti nu achi
mi'takhu hana achangjan, ja ngay ngachah mah chi hay mi'takhu ay Apo
Jos?” 26 Emmohchong Hesus chicha ja inali na hi, “Hana achi mapfalin
chi takhu ja mapfalin an amin ay Apo Jos.” 27 Himmapit hi Peter ja
inali na ay Hesus hi, “Hot cha'mi mah an nanaynan an amin ta nitnud
ami ay he-a?” 28 Ja inalin Hesus ay chichan amin hi, “Umannung hitay
allo' ay cha'ju, an machakngan ayya hini ahukatan tay lota ja ma-innila
hini apfalina' an Na-ilangitan an Takhu, ti umpfuna' ay ni tronon chi
mumpapto' ta mun-ap-apowa'. Ja mi-ipfun aju han himpolo ta chugwa

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an trono ta midchum aju ay ha-in an mun-ap-apo hana tatakhu an narpu
ay ni himpolo ta chugwa an holag Israel. 29 Ja hana nanaynan hi pfalay
cha, a-akhi cha, a-ammod cha, empfapfalay cha, ja lota cha khapo hi
pamhod cha an munserbi ay ha-in, ja cho'cho'-olan chi michat ay chicha
ay tay pi'takhuwan cha heto lota, ja oma'-angonoh ja michatan cha khu
hi pi'takhuwan hi ma-id chi pogpogna. 30 Cho-or cha hana nun-apfagto
heto lota an chicha chi mi-ud-uchichi hichi ad langit. Ja gwacha hana
tatakhu an ma-id nitagtakhuwana heto lota muti chicha agkhu chi
mipapfagpfagto ad langit."

Chin pangngarig hana me'pfo'la an mumpokhah hi ubas

20 1 Inalin Hesus hi, "Hitay chi pipadchungan ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos, an amat ay ni takhu an gway kharchina an natamman
hi ubas. Nalum chin ubas ja henerhelong na an umuy mun-ajag hana
mumpokhah. 2 Gwacha hachi chinakngana hotti nunhahappitanan cha
an malagpfuwan cha hi henohha hi denarius hi ohay arkhaw, ja unaot
honakhon chicha an i mumpokhah ay ni ubas. 3 Unot nungkhagwa ja
immuy khu hichi palaha an i maningit hi uchumna an i me'pokhah.
Chinakngana han linala-e an numpangata'chug ti ma-id i cha pe'pfo'laan.
4 Ja inali na ay chicha hi, 'Mangunud aju hay hana immuy hichi kharchin
u ta i aju me'pokhah ay ni ubas, muti lagpfuwo' cha'ju ay ni ohto an
lagpfu ju.' 5 Ja immuy hato an linala-e. Unot gwa an naha'-ad ja gwacha
khu hachi hennag na an i me'pokhah. Unagkhu gwa khu an napujaw ja
gwacha khu hachi uchumna an hennag na an midchum an i me'pokhah.
6 Unot gwa an mahilip ja immuy pay an i maningit khu hay uchumna
an i me'pokhah, ja gwacha pay hachi chinakngana an ma-id at-aton
cha. Ja inali na ay chicha hi, 'Anagkha ta linahin ju hitay ohay arkhaw
an ma-id tinamtamuwan ju?' 7 Tempfar cha ja inali cha hi, 'Ti ma-id
immali an nangajakhan ay cha'mi ta i ami me'pfo'la.' Ja inali na khu hi,
'Hot mangunud aju hichi kharchin u ta i aju me'pokhah ay ni ubas.' Ja
immuy cha. 8 Unot gwa an madhom ja inalin chuy takhu ay ni khuna
pumpfantajon ay chuy kharchina hi, 'Ajakham hana nuntamu ta ichat mu
hini pfino'la cha. Pahhunom hana ne-ang-angonoh an immali ja en-ang-
angonoh mu hay hana nahnahhun.' 9 Amat hichi ja immuy hachi nangte-a
hi nahilip ja enala cha chin linagpfu cha an henohha hi denarius.
10 Inannilan hachi nahnahhun an nangte-a an nuntamu chin herhelong
hini pfino'lan hana nangte-a hi nahilip, ja khemhon cha gwot hi cho'cho'-
or chi michat ay chicha. Na-ajakhan cha ta pe'-ala cha hichin pfino'la
cha, muti un chaagkhu ne'-ala ja un mi'padchung ay ni nichat hana
uchumna. 11 Hotti ngimmulungur cha an inali cha ay chuy numpapfo'la
hi, 12 'Anagkha mah ta un na-omtang hi nuntamuwan hato uchumna ja
ay cha'mi an henen-arkhaw mi an naghitan an nuntamu, ja un la-ahna ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

un mumpapadchung hitay panerchum ay cha'mi.' 13 Ja chin nangpapfo'la
ja inali na ay chuy oha ay chicha hi, 'Agkhuy u lenahlahan cha'ju. Ti
nunhahappitanan ta-o mit hini pfo'laon ju hi ohay arkhaw. 14 Hotti tayya,
alaom hitay pfino'lam ta umanamut a. Hay podho' ja pumpapadchungo'
hini ichat u ay cha'ju, anong un hay hana ne-ang-angonoh an nuntamu.
15 Un ju chah agkhuy anila an ikhacha' an mangpadchong hi pihu'? Hotti
anagkha ta pukhitona' hi una' ma'ma-idchat?' " 16 Ja en-ang-angonoh
Hesus an nangali hi, "Amat hina tugwali ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos,
an mipapfagpfagto hana uchumna an ma-id pfirpfilang na heto lota, ja
mi-ud-uchichi hana uchumna an napfagpfagto ad ugwani."

Chin me-atlo an nangpa-innilaan Hesus ay ni atajana

17 Khun munti-id cha Hesus an umuy ad Jerusalem ja en-ohha na hachi
himpolo ta chugwa an adalana, ja inali na ay chicha hi, 18 "Chonglon
ju! Tayya an umuy ta-o ad Jerusalem ja ha-in an Na-ilangitan an Takhu
ja michata' hay hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi memehtolon chi
urchin Moses. Hugijona' ay chicha ja epapatoja'. 19 Ja mipulanga' hay
hana Hentil an mangekejan ja manuplit ay ha-in. Epfakhata' han kros ta
matoja', muti ay ni me-atlon arkhaw ja mummahuwa'."

Chin empfokhan chin ahagwan Zebedee ay Hesus

20 Immuy ay Hesus chin ahagwan Zebedee ja initnud na hachi chugwa
an empfalay na an linala-e an adalan. Nunheppe ay Hesus ja inali na hi,
"Apo, gwa akkay han epfokha' ay he-a." 21 Ja inalin Hesus hi, "Ngachah
nuy epfokham?" Tempfar na ja inali na hi, "Machakngan ayya chin
pipapfagpfagtuwam ta umpfun a an mun-ap-apo, ja allom mah ta mi-
ipfun hay hato chugwa an empfalay u an mi'-ap-apo, oha ay ni nun-appit
hi agwan mu ja oha ay ni nun-appit hi ikhid mu." 22 Ja inalin Hesus ay
cha chuy chugwa an adalana hi, "Ma-id anila ju ay ni epfokha ju. Agkhuy
ju atag anila chi hay oma'-atana. Un chah angkhiloh un aju pa'-ahchor ay
ni likhat an ha'pfato'?" Ja inali cha hi, "Olog mi." 23 Ja inalin khu Hesus
hi, "Umannung an ha'pfaton ju hana likhat an amat ay ni likhat u. Muti
tan pfu-un ha-in chi mangpadchong ay ni mi-ipfun ay tay nun-appit hi
agwan u ja ay tay nun-appit hi ikhid u, ti hi Ama chi mangpadchong ay
ni enchachaag na." 24 Unagkhu inannilan hachi himpolo an papadchung
cha an adalan hichuy an empfokhan cha James ay John ja mapfungot
cha. 25 Hotti inam-amamung Hesus chicha an amin, ja una allon
hi, "Nomnomon ju akay ni' hana khun mun-ap-apo hi tatakhu heto
lota an khun cha ipapilit hini podhon cha. Ja hana mun-ap-apo an
gway apfalinana, ja khun cha palikhaton hana tatakhu an khun cha
pfaapfaalon. 26 Achi koma amat hetoy aton ju. Ti hini mamhod an ma-ar-
ali ja mahapor an tulunganay padchung na an takhu. 27 Ja hini mamhod

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an mumpfalin hi pangulu ja mahapor an munhimpfut hana padchung na
an takhu. 28 Amat ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu, an agkhuja' immali
ta cha'ju an tatakhu chi munserbi ay ha-in. Muti immaliya' an munserbi
hana cho-or an tatakhu, ja ta matoja' an pfajad chi pfahor cha."

Chin nangpatengngan Hesus han chugwa an napfulaw

29 Tenaynan cha Hesus ad Jeriko ja cho-or chin tatakhu an ninitnud.
30 Ja gwa han chugwa an napfulaw an inu-umpfun ay chuy pingngit
chi kurha an khun mun-ad-adchaw. Un chaot chengngor an maloh hi
Hesus ja ente-a cha an mun-ugwap an mangali hi, "Hesus an holag Ari
David, ka-ahiyan cha'mi adni'!" 31 Hachi tatakhu ja inhingar cha chicha
ta khomenong cha muti en-om-omod hachi napfulaw an nangi'gwap hi,
"Apo Hesus an holag Ari David, ka-ahiyan cha'mi adni'!" 32 Inta'chug
Hesus ja empa-ajag na chicha. Ja empfokha na hi, "Ngay podhon ju hi
ato' ay cha'ju?" 33 Ja inali cha hi, "Apo, penhod mi an mitikhaw hato
mata mi!" 34 Ja ninignikhan Hesus chicha, ja hen-a na chin mata cha. Ja
mitikhaw gwot chin matan hachi napfulaw ja nitnud cha ay Hesus.

Chin nangdaydayawan chin tatakhu ay Hesus hi omajana ad Jerusalem

21 1 Empacheh cha Hesus an khun cha homnot ad Jerusalem.
Emmatam cha ad Betfage an achaan chuy pfulludna an
nangadnan hi Olibo ja hennag Hesus han chugwa an disipolo na 2 an inali
na hi, "Ipangulu ju ay chuy pfarju hichi chammangna. Nu omatam aju
hot chakngan ju han nekhokho'-od an donkey ja han pfo'tot an empfalay
na. Upfachon ju ja in-ali ju heto. 3 Ja nu gway mangpfokha hi, 'Anagkha
ta alaon ju hato donkey?' ja allon ju hi, 'Alaon mi, ti nan mahapor Apo
ta-o,' hot i-apfulut cha." 4 Na-at hitay ta mipa-annung chin inalin chin
profetan Apo Jos chin hophopapna hi nangarjana hi,

5 "Allon ju hana tatakhu an eSion hi,
'Chiya an umali hichuy Ari ju,
An napakumbaba ja nunhahakkay han pfo'tot an donkey.' "[d]

6 Immuy hachi chugwa an disipolo ja inunud cha chin inalin Hesus.
7 Enala cha chin donkey ja chin empfalay na ja in-uy cha ay Hesus.
Enopnan cha chin khatud cha hi lopfong ja nunhakay hi Hesus ay ni oha.
8 Hi khun cha omajan ja chenom-or chin tatakhu, ja nunloh-op cha chin
uchumna an lopfong cha hon en-ap-ap cha chin chalan. Hachi uchumna
ja numpateng cha chin tupfun chi ajiw ja nun-e-ap-ap cha khu ay chuy
chalan. 9 Hachi ayya nangpangpangullu ja hachi khun mangun-unud an
atakhutakhu ja khun cha i'gwap hi, "Madaydayaw a an holag Ari David.
Mabindisyonan a an hennag Apo Jos. Madaydayaw hi Apo Jos ad langit!"

---

[d] **21:5** Zechariah 9:9

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Unagkhu emmatam cha Hesus ad Jerusalem ja napfu-ar hachi
atakhutakhu ja khun cha allon hi, “Ngay ngachan tay an takhu?” 11 Ja
hachi nitnud ja hi-a-ali cha hi, “Hitay hinuy profetan Apo Jos an hi Hesus
an eNazaret hichi provincian chi Galilee.”

Chin nangpakakan Hesus hachi khun mungngina hichi Templo

12 Immuy hi Hesus ay chuy partug chi Templo ja chinakngana hachi
khun mungkumerchu hi animar an hijay khun nguminaan hana takhu
hi ipidaton cha ay Apo Jos. Ja nun-epakak na hay hachi khun ngumina
ja mungngina. Nun-ipfu-allo na hachi lamehaan hachi khun munhukat
hi pihu, ja chin umpfunan hachi khun mungngina hi hagwiti an pfalug.
13 Ja inali na ay chicha hi, “Allona ay ni hapit Apo Jos hi, ‘Hitay pfalay
u ja pfalay an pungkalalakhan.’ ”[e] Muti tayya an numpfalinon ju hi
a-amungan chi mangakaw.[f]
14 Chin agwachaan Hesus hichi Templo ja immuy ay hija hachi nun-
apfulaw ja hachi nun-apilay ja nun-epatenong na. 15 Muti hachi a-ap-apon
chi papachi ja hachi memehtolon chi urchin Moses ja emmomohchong
cha hay hato milagro an enat na, ja chedchengngor cha hachi ung-
ungungnga an gwah chi partug chi Templo an khun cha i'gwap hi,
“Madaydayaw hitay holag Ari David!” Ja pfimmungot hato a-ap-apo 16 ja
inali cha ay Hesus hi, “Chonglom akay ni' hay hato khun cha i'gwap.” Ja
inalin Hesus hi, “Aa, chengngor u. Un ju chah agkhuy pfinaha hitay Hapit
Apo Jos hi nangarjana hi,

‘Tinuchugwam hana ung-ungungnga ja hana pa'-ipfutay an khun
mun-inum
Ta mapmaphod hini aton cha an mundayaw ay he-a.’ ”[g]

17 Amat hichi ja tenaynan Hesus chicha ad Jerusalem ja immuy
nunnanong ad Betani.

Chin nangtubtupfan Hesus han ajiw an higos

18 Chin nun-inggwi'gwiit ja pfimmugwah cha Hesus an mumpfangngad
ad Jerusalem ja hemmenaang hija. 19 Enamang na han ajiw an higos ay
chuy pingngit chuy chalan ja immuy ta i omala hay pfunga na. Unagkhu
emmatam chin achaan chuy ajiw ja ma-id oh-ohhah pfunga na, an un
angkhay chin malupfong an tupfu na. Ja inalin Hesus ay chuy an ajiw
hi, “He-a ton ajiw, achi a mahpay pfumungpfunga ja ingkhana!” Unot
empa-opoh Hesus hitay an inali na ja na'leng chin higos. 20 Nanor hachi
disipolo ja khun cha allon hi, “Anagkha ta ngay na-at ta hin-alina ja i
na'leng hitay higos?” 21 Ja inalin Hesus hi, “Umannung hitay allo' ay
cha'ju, nu munchomo' aju ay Apo Jos an atona hini epfokha ju, an achi

---

[e] **21:13** Isaiah 56:7 [f] **21:13** Jeremiah 7:11 [g] **21:16** Psalms 8:2

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

munharhalinchugway nomnom ju, hot mapfalin an aton ju khu chi amat
ay tay enat u ay tay higos. Ja pfu-un hitay ja angkhay, an mapfalin an
allon ju ay tay an pfulludna hi, ‘Makak a heto ta i a mituud hichi baybay’
hot ma-at. 22 Hotti nu ngachah chi ekalalag ju ay Apo Jos, ja ma-at an
ma-at nu gway pammati ju.”

Chin nangpfokhaan cha nu ngay narpugwan chi apfalinan Hesus

23 Emmatam cha ad Jerusalem ja immuy cha ay chuy partug chuy
Templo. Khun muntudtuchu hi Hesus ja immuy hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi uchumna an a-ap-apon chi Hudju ja empfokha cha
ay hija hi, “Ngachah chi narpugwan ni apfalinam an mangat hay hato
khun mu aton? Ja ngay nangchat ay nuy apfalinam?” 24 Tempfar Hesus
ja inali na hi, “Unchani adchiya ta topfalon ju pay hitay pe'pfokha'. Nu
topfalon ju hot allo' ay cha'ju hini narpugwan tay apfalina' an mangat
hato.
25 Hotti allon ju adchiya tugwali, ngay nannag ay John Bautista an
immali an khun mumbautisar? Hi Apo Jos wenno hay takhu?” Ja khun
cha manghempfopfogkha an khun cha allon hi, “Hot ngachah chi allon
ta-o mah? Nu allon ta-o hi un hennag Apo Jos hot allona hi ‘Nu hi Apo
Jos chi nannag ay John ja anagkha mah ta agkhuy ju pinati hija?’ 26 Ja nu
allon ta-o khu hi hennag chi hay takhu hot pfumungot hay hato tatakhu,
ja unakkay gway aton cha ay chita-o, ti namati cha an amin an profetan
Apo Jos hi John.” 27 Hotti hay nampfar cha ay Hesus ja inali cha hi, “Ma-
id anila mi nu ngachah chi nannag ay hija.” Tempfar khu Hesus ja inali
na hi, “Nu amat hina hot achi' khu epfaag nu ngay nangchat ay ha-in hi
apfalina' an mangat hay hato.”

Chin pangngarig han chugwa an hin-akhi

28 Inalin khu Hesus hachi a-ap-apo hi, “Ut-utnuwon ju akay ni' nu
ngay penhod tay pangngarig an hapiton. Gwa han lala-e an chugwa
han empfalay na an linala-e. Immuy ni'hapit ay chuy panguluwan ja
inali na hi, ‘Umuy a akay ta i a muntamu hichi kharchin ta-o.’ 29 Ja
inalin chin panguluwan hi, ‘Ti tan mahulit hotti achiya' umuy.’ Muti
unagkhu nahnahop ja nunnomnom ja immuy chamchama. 30 Immuy
khu hi ama cha ay chuy netob ja inali na khu hi, ‘Umuy a akay ta i a
muntamu hichi kharchin ta-o.’ Ja inalin chin netob hi, ‘Aa, umuja',’ muti
agkhuy chamchama immuy. 31 Hot ngay allon ju ay cha tay an chugwa
hi nangat ay ni penhod ama na?” Tempfar cha ja inali cha hi, “Hinuy
panguluwan.” Ja inalin Hesus hi, “Aa, ja umannung hitay allo' ay cha'ju,
an khun mahhun hana nun-apfahulan an tatakhu an midchum ay ni Pun-
ap-apugwan Apo Jos, an amat hana khun munhenger hi pakha ja hana
putah. 32 Ti immali hi John an nangtuchu hana magpong an pe'-at cha

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja inunud cha. Muti cha'ju ayya ja agkhuy ju inunud. Tinnig ju mit hitay
enat cha an namati ja agkhuy ju tugwali chin-ug hana pfahor ju ta ni'pati
aju koma."

Chin pangngarig hana khun me'pfengpfeng

33 Inalin khu Hesus hi, "Chonglon ju pay hitay oha khu an pangngarig.
Gwa han ohan lala-e an nuntanum hi cho-or hi ubas ay ni kharchina.
Enalad na chin kharchin ja tinau-ana han pfato an khun cha pang-
amungan hi chanum chi ubas hi un cha lochehon. Empaha'-ad na khu
han nata'nang an ab-abpfong an oma-ayyan chi mumpfantay. Napfalin
hay hato ja empapfengpfeng na hichuy kharchina ja unot makak an umuy
hichi achawwi. 34 Unot nachakngan chin ahipokhah ja hennag na hachi
takhala na an i me'-aggwa ay chuy penokhah cha an ubas. 35 Muti hay
hato an ne'pfengpfeng ja enala cha hachi takhala ja numpakhuh cha
hichuy oha, penatoy cha khu hichuy oha, ja nungkhajang cha hichuy
oha. 36 Ja hennag na khu hana cho'cho'-or pay an takhala na, ja hihiya,
an pinalikhat hachi ne'pfengpfeng. 37 Unot oma'-angonoh ja hennag na
chin empfalay na an lala-e an umuy me'-aggwa ta alom ja egngor hachi
ne'pfengpfeng hija. 38 Muti unot nangalimutugwan hachi ne'pfengpfeng
hichuy empfalay na ja nunhahapit cha ja inali cha hi, 'Hijah tay hini
empfalay ni khun ta-o pe'pfengpfengan an hijay mamanoh ay tay lotan
ama na. Unot la-ahna ja penatoy ta-o ta chita-oy manghe'-a ay tay lota.'
39 Amat hichi ja enekak cha ja penatoy cha." 40 Ja inalin Hesus hachi
a-ap-apon chi papachi ja hachi Farisee hi, "Ngachah tugwali chi aton
tay an takhu hay hachi ne'pfengpfeng ay hija?" 41 Tempfar cha ja inali
cha hi, "Epapatoy na kaykhu hay hato an napupukhit an tatakhu ja
empapfengpfeng na hinuy kharchin hi uchumna an achi ngumangannu
an mangchat ay ni khaggwa na." 42 Ja entoloy Hesus an nangali hi,
"Anila' an pfinaha ju hitay nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,

'Hinuy pfato an namlenan hay hana mumpakhad hi pfalay
Ja hijay numpfalin hi na-ahammad an pognad tay an pfalay.
Hi Apo Jos chi nangat ay tay,
Ja nakaskasda-aw hi pannikhan ta-o!'[h]

43 Hijaot un u khun allon ay cha'ju an pfu-un mahpay cha'ju an Hudju
chi tatakhun Apo Jos an midchum ay ni Pun-ap-apugwana, ti enaan
cha'ju ja empallog na hana khun mangat ay ni penhod na. 44 Hinuy pfato
an namlenan cha ja nu gway makhah ta me'na ay tay an pfato ja mun-
igwa-itay. Ja nu me'na hitay an pfato ay ni takhu hot mun-akhupung."
45 Unagkhu chengngor hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi Farisee hay
hato in-arig Hesus ja anila cha an chicha hana khuna hapiton an nan-ug

---

[h] **21:42** Psalms 118:22

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay hija. 46 Penhod cha an tiligwon hi Hesus muti agkhuy cha entoloy ti
toma-ot cha hachi cho-or an tatakhu an nangapfulut an profetan Apo Jos
hija.

Chin pangngarig hachi na-ila an i me'kasar

22 1 Inalin khu Hesus han ohan pangngarig an amat heto. 2 "Hini
pipadchungan tay Pun-ap-apugwan Apo Jos ja ipadchung
u han ari an nunhakhana ta mungkasar hini empfalay na an lala-e.
3 Nachakngan chin arkhaw an pungkasalan cha ja hennag chuy ari hachi
takhala na ta i cha allon ta umali hachi na-ila. Muti achi cha penhod
an i me'kasar. 4 Hennag na khu hachi uchumna an takhala ta i cha khu
allon ay cha chuy na-ila hi, 'Umali aju ti tan nehakhana hitay kasar, ja
naparti hato nepatapfa an pfakah hi ihcha ta-o, ti nan marhin hinuy
empfalay na.' 5 Muti agkhuy cha enegngor chin i nun-ila ja unagkhu
immuy hichuy oha an i muntamuh pajaw, ja immuy khu hichuy oha an
i mungkumerchu. 6 Ja na-ala agkhu hato uchumna an na-ila ja chimpap
cha hay hachi takhala an khun mun-ajag, ja pinalikhat cha ja penatoy
cha chicha. 7 Pfimmungot chin ari ja hennag na hachi hinchalo na ta i
cha penatoy hay hachi namatoy chin takhala na ja khenhob cha chin
pfuglay cha. 8 Ja enajakhana hachi uchumna an takhala na ja inali na hi,
'Tayya an enep-ephod u an enhakhana hitay kasar muti hachi na-ila ja
achi cha ma-ikari. 9 Hotti umuy aju hana kurha ay tay an pfuglay ta-o ta
ajakhan ju an amin hana tatakhu an ah-upan ju.'
10 Amat hichi ja immuy chin takhala na hachi kurha ja initnud cha an
amin hana inah-upan cha an tatakhu, napukhit man wenno mapmaphod
chi ugali cha. Na-amung cha hichi pungkasalan hotti napnu hichuy
pfalay.
11 Amat hichi ja immuy chin ari ta i mi'-an-annila hay hachi immuy
ne'kasar, ja gwa han tinnig na an takhu an agkhuy ne'lopfong ay ni
empegwanah nuy ari an elopfong hachi ay ne'kasar. 12 Ja inalin chin
ari ay hija hi, 'Anagkha ta ni'hikhup a an agkhuy mu ne'lopfong hinuy
lopfong chi me'kasar?' Muti khemmegkhenong hichuy takhu. 13 Ja
inalinot chin ari hachi takhala na hi, 'Kha-utan ju hini ngamoy na ja hu-i
na ja entapar ju hichi munhehellong, hot midchum hana khun mun-
okhab ja mungngelot hana pfapfa na hichi.' "
14 Ja en-ang-angonoh Hesus an nangali hi, "Cho-or hana ajakhan Apo
Jos muti un tortollo hana piliyona an midchum ay nuy Pun-ap-apugwana."

Chin nangpfokhaan cha nu ichat cha hini pakha cha ay ni Emperador ad Rome

15 Hachi Farisee an ne-egngor hay hato inalin Hesus ja nakak cha ta i
cha hahapiton hay aton cha an manoptopngan ay hija ta alom ja gway

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ehallaana ay ni atona an munhapit. 16 Hotti hennag cha hachi uchumna
an disipolo cha an Farisee ja nitnud khu hachi uchumna an Herodianes.[i]
Immuy cha ja inali cha ay Hesus hi, “Apo, anila mi an umannung hana
khun mu allon anong un pahigwon chi tatakhu. Ti anong un nun-atakhay
hana tatakhu an munchongor wenno nababa ja khun mu gwot itudtuchu
hini umannung an podhon Apo Jos.” 17 Ja khun cha hempfogpfogkhon
an allon cha hi, “Hotti hay podhon mi adchiya an annilaon ja ngay
punnomnomam? Mapfalin chah ay ni urchin ta-o an Hudju nu
mumpfajad ta-o hi pakha ay ni Emperador ad Rome? Pfajachan mi chah
wenno achi mi?” 18 Na-orman Hesus an un cha toptopngan hija ja inali
na hi, “Anagkha ta toptopngana' ay cha'ju an khun pfumuhupfuhuur?
19 I-ali ju hay pihu an michat hi pakha ta tikha'.” Inchugwagwa cha han
denarius an pihu 20 ja inali na hi, “Ngay nang-angah ay tay gwa ay tay
pihu? Ja ngay nang-enngachan ay tay an nitula'?” 21 Tempfar cha ja inali
cha hi, “Hini Emperador.” Ja inalin khu Hesus hi, “Hotti ichat ju ay ni
Emperador hini michat ay ni Emperador, ja inchat ju ay Apo Jos hini
michat ay Apo Jos.” 22 Un chaagkhu chengngor hichuy nampfar na ja
nanor cha, ti agkhuy nehalla an nungkhokhodchong. Hotti tenaynan cha
hi Hesus ja nakak cha.

Intuchun Hesus an gway amahuwan chi tatakhu

23 Ay chuy khu an arkhaw ja gwacha hay hana uchumna an Saducee an
immuy ay Hesus. Saducee ayya ja achi cha mamati an gway amahuwan.
24 Ja inali cha ay hija hi, “Apo, intula' Moses chi urchin ay chita-o an,
matoy ayya hini oha an lala-e an narhin ja ma-id empfalay na, ja mahapor
an ahagwaon ni akhi na an lala-e hitay an pfupfai an napfalo, ta hana
empfapfalay cha ja mipfilang an empfalay nuy natoy an ibpfa na. 25 Hotti
gwacha han peto an hin-a-agkhi an linala-e ay tay an pfuglay mi. Narhin
hitay panguluwan ja natoy an ma-id empfalay cha. Hijaot un nepallog
chin netob ta enahagwa na khu hitay an pfalo 26 ja natoy khu an ma-id
empfalay cha. Hotti nepallog khu chin me-atlo ja ingkhana chin me-apeto
ja nun-a-atoy cha an amin an ma-id empfalay cha. 27 Oma'-angonoh ja
ne-etoy hitay an pfupfai an napfalo. 28 Hotti nu allom chi gway amahuwan
chi natoy ja ngacha mah ay cha tay peto an linala-e chi nang-en-ahagwa
ay tay pfupfai nu umali hini amahuwan chi tatakhu? Ti enahagwa cha mit
an amin hitay an pfupfai.” 29 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Nehalla aju ti
ma-id anila ju ay ni Hapit Apo Jos ja hini apfalinana. 30 Mummahu ayya
hana tatakhu ja achi cha mangah-ahagwa, an amat cha hay hana angher

---

[i] **22:16** Hachi Herodianes ja Hudju cha an nun-appit ay Ari Herod an enhaad chi eRome. Hachi ayya Farisee ja achi cha podhon an mun-ap-apo hachi eRome ay chicha an Hudju, muti ni'-apfulut cha chin achi pamhochan hachi Herodianes ay Hesus.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ad langit an achi mangahagwa. 31 Ja hini ayya amahuwan chi nun-a-atoy,
un ju chah agkhuy pfinaha chin nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,
32 'Ha-in chi Jos an khun dayawon Abraham, ja hi Isaak, ja hi Jakob.'[j] Inali
na hitay anong un napfajag an nanattoy cha Abraham. An hay podhona an
hapiton ja hijay Jos hana mamattakhu an pfu-un Jos chi natoy. Hotti niya
an khun aju mehalla nu ehaot ju hini amahuwan chi natoy." 33 Ja nanor
hachi atakhutakhu hi nangngolan cha hay hato intuchu na.

Hini napfarpfalor an urchin hi unuchon

34 Unagkhu chengngor hachi Farisee an ma-id olog hachi Saducee
an manoptopngan ay Hesus ja nuntutunud cha an immuy ta i cha khu
toptopngan hija. 35 Ja himmapit chin oha ay chicha an mehtolon chi
urchin Moses ta toptopngana hi Hesus, ja empfokha na hi, 36 "Rabbi, ngay
ngachah nuy urchin Apo Jos an napfarpfalor hi unuchon?" 37 Tempfar
Hesus ja inali na hi, "Hini urchin an allona hi, 'Mahapor an podhon
ju hi Apo Jos an amin hi puhu ja nomnom ja pfi-ah ju ja an amin hi
pi'takhuwan ju.'[k] 38 Hitay hini napfarpfalor an urchin hi unuchon. 39 Ja
oma'-at hina khu hitay me-aggwa an urchin an allona hi, 'Podhon ju hini
padchung ju an takhu an amat ay ni pamhod ju ay ni achor ju.'[l] 40 Hay
hato chugwa an urchin chi nepognachan an amin hana urchin ja chin
intula' hachi profeta."

Hay oma'-atan ni allon cha an Mamahhod

41 Ay chuy an na-amungan hachi Farisee ja gwa han empfokhan Hesus
ay chicha 42 an inali na hi, "Ngay anila ju hi oma'-atan nuy Hennag Apo
Jos an Mamahhod? Ngay nangholag ay hija?" Tempfar cha ja inali cha
hi, "Hijay holag Ari David." 43 Ja inalin khu Hesus hi, "Nu holag na ayya
hini Mamahhod ja anagkha tugwali ta allon khu David hi 'Apo' ay hija?
Umannung an hijay Apon David, ti enchalan ni Espiritu Santo hi David ta
inali na hi,

44 'Inalin Apo Jos ay nuy tenangad u an Apo' hi,
"Umpfun a ay tay nun-appit hi agwan u,
Ingkhana hi pangapfaka' an amin hana pfuhur mu ta he-ay
tangachon cha." '[m]

45 Inalin Ari David ay tay Hennag Apo Jos an Mamahhod hi, 'Apo'
ti napfagpfagto mu hija. Nu amat heto chi allon Ari David hotti hini
hahadchon ju ja pfu-un la-eng holag David ja angkhay."

46 Ma-id oh-ohhah pampfar cha ja tabpfi na ay chuy ja mun-okhon cha
an i mangpfokha hi uchumna.

---

[j] **22:32** Exodus 3:6 [k] **22:37** Deuteronomy 6:5 [l] **22:39** Leviticus 19:18
[m] **22:44** Psalms 110:1

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin namahigwan Hesus hachi Farisee ja memehtolon chi urchin Moses

23 1 Inalin khu Hesus hachi nakhagong an tatakhu ja hachi disipolo
na hi, 2 "Hay hachi memehtolon chi urchin Moses ja hachi
Farisee, ja nehaad cha an muntudtuchu ay nuy urchin Moses, 3 hotti
mahapor an unuchon ju an amin hana ituchu cha. Muti achi ju pe'-at
hana khun cha aton. Ti achi cha khun unuchon hana khun cha itudtuchu.
4 Cho-or hana nalikhat an allon hachi Farisee hi aton hachi tatakhu an
achi cha pa'-at, ja ma-id oh-ohha hi itolong cha. 5 Ipatpatikhaw cha hana
khun cha aton ta gway aton kan kaykhu chi tatakhu an mangdayaw ay
chicha. Epa-otong cha hana pangittugwan hi texto an ingkha-ut cha ay
ni ulu cha ja ay ni ta'lay cha, ja nun-ipa-anchu-oy cha hana khalampfay
chi lopfong cha. 6 Ja am-amja-on cha khu an i umpfun hana umpfunan
chi a-ap-apo hichi sinagoga ja nun gwachaan chi pfehta. 7 Ja penhod cha
khu an gway khun mangpa'pa-innila ay chicha hi acho'lan chi tatakhu,
ja mahapor an allon hi 'Rabbi' ay chicha. 8 Muti ay cha'ju ayya ja achi
khahin un cha allon hi, 'Rabbi' ay cha'ju, ti hin-a-agkhi aju ja un oh-ohha
hini mehtolo ju. 9 Ja ma-id chi oha hi takhu hi i ju dayawon an allon hi,
'Ama' ay hija, ti un oh-ohha hini dayawon ju an Ama ju an gwa ad langit.
10 Ja achi khahin un allon hana i-ibpfa ju hi 'Apo' ay cha'ju ti ha-in an hi
Kristo hini oh-ohha an Apo ju. 11 Hini napfagpfagtuwan ay cha'ju ja hija
hinuy khun tomolong hana i-ibpfa na an takhu. 12 Hini mangpapfagto ay
ni achor na ja ma-ibaba. Ja ma-ipapfagto hana mumpakumbaba.

13 Ka-ahi aju, cha'ju an memehtolon chi urchin Moses ja cha'ju an
Farisee, ti mumpfuhuur aju! Henalegwa ju hana tatakhu an midchum
ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. Achi aju midchum ja enchagkha ju
khu an nangpagwa hana mamhod an midchum. 14 Ka-ahi aju an khun
munlahlah! Ti pomloh aju hi khina-un chi pfalo, ja khurkhulaton ju an
manganchu-oy an mungkalalag ta allon kan kaykhu hana tatakhu hi
nasantuwan aju. Hotti munnaud chi i ju adusaan khapo hay hato khun ju
aton! 15 Ka-ahi aju mangkay an memehtolon chi urchin Moses ja cha'ju an
Farisee ti un aju mumpfuhuur! Ti pfad-angon ju hana baybay ja umuy aju
hana ni-achawwi an pfuglay ta i aju mannig hi midchum ay cha'ju, anong
un hay oh-ohha. Ja nu gway midchum, hot pfumi-ah an mangat ay ni
napukhit an khun ju aton. Madusa aju ad impferno hi ma-id pogpogna ja
e-ar-alla na pay hinuy dusan nuy oha an nidchum ay cha'ju.

16 Ka-ahi aju, ti un aju napfupfulaw ja khun aju agkhu muntuchu hi
agwun. Nu khulat ta gway munhapata ja hinuy Templo chi ehapata na,
ja allon ju hi pfu-un pfahor hini achi na pangatan ay nuy enhapata na.
Muti nu khulat ta hini pfalitu' hichi Templo chi enhapata na ja allon ju hi
pfahor nu achi na aton hinuy enhapata na. 17 Naherngan tugwali hinuy

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nomnom ju! Un ju chah agkhuy anila an napfagpfagto hini Templo mu
hini pfalitu'? Hini pfalitu' ja napfalor ay Apo Jos khapo ta gawwacha
ay ni Templo. 18 Ja amat hina khu nu gway munhapata ja hini altar chi
ehapata na, ja allon ju hi pfu-un pfahor hini achi na pangatan ay ni
enhapata na. Muti nu khulat ta hini indatona an negwallang ay nuy altar
chi enhapata na ja pfahor nu achi na aton hini enhapata na. 19 Naherngan
hini nomnom ju! Un ju chah agkhuy anila an napfagpfagto hini altar mu
hini negwallang an nidaton ay Apo Jos? Hinuy nidaton ja napfalor ay
Apo Jos khapo ta gawwacha ay ni altar. 20 Hini munhapata an hini altar
chi enhapata na, ja midchum an amin hana gwa ay ni altar an pe'hapata
na. 21 Ja amat hina khu, hini munhapata an hini Templo chi ehapata na
ja midchum an amin hana gwa ay ni Templo an pe'hapata na, ja hi khu
Apo Jos an nunheto. 22 Ja hini munhapata an hichi ad langit chi ehapata
na ja nidchum hichuy tronon Apo Jos ja hi Apo Jos an inu-umpfun ay nuy
trono an pe'hapata na.

23 Ka-ahi aju mangkay, cha'ju an memehtolon chi urchin Moses
ja cha'ju an Farisee ti un aju mumpfuhuur! Manu ti anong un hana
munnaud an i'-i'-itang an i'nut ju, ja khun ju ichat hini khaggwan Apo
Jos. Muti tayya an achi ju nomnomon hana napfarpfalor an urchin,
an amat ay ni allon Apo Jos hi mungkhochong koma hini aton ju an
munhugwi, ja chin khu inali na hi nignikhaon ju hana ka-ahi, ja chin
inali na hi achi aju munlahlah. Hay aton ju koma ja khun ju ichat hini
khaggwan Apo Jos muti achi ju alichuwan an mangunud hay hato
napfarpfalor an urchin. 24 Un aju napfupfulaw an memehtolo! Ti pa-
ennongan ju an ánun hinuy it-ittang an imo' ay ni inumon ju ja agkhuy ju
gwot anila an ni'-u'mun ju hini otong an kemer.

25 Ka-ahi aju, cha'ju an memehtolon chi urchin Moses ja cha'ju an
Farisee, ti mumpfuhuur aju! Ti ipatpatikhaw ju an mangat hi maphod
muti hini pi'takhuwan ju ja na-ikot ja mangakaw. Amat aju ay ni takhu
an ep-ephod na an ulahan hini nangimpfuttay ni pfahu ja chuju, muti
achi na ulahan hichi chohar na. 26 Naherngan hinuy nomnom ju an
Farisee! Ulahan ju pay hinuy unig ni pfahu ja chuju, hot maleneh khu
hini nangimpfuttay.

27 Ka-ahi aju, cha'ju an memehtolon chi urchin Moses ja cha'ju an
Farisee, ti mumpfuhuur aju! Oma'-at aju hi lupfu', ti hini nangimpfuttay
ja napintulan hi mapuchaw ja maphod hini tikhaw na, muti hichi unig ja
nittugwan hi paang ja napfulu' an achor chi natoy. 28 Amat hina khu ay
cha'ju, an maphod hi pannig chi tatakhu hana ipatpatikhaw ju an ugali
ju, muti napnu aju hi lahlah ja napukhit hini nomnom ju.

29 Ka-ahi aju, cha'ju an memehtolon chi urchin Moses ja Farisee, ti
mumpfuhuur aju! Un ju agkhu khun ep-e-ep-ephod hana lupfu' chin
profetan Apo Jos, ja ar-arkuhan ju hana lupfu' hana magpong an takhu.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Allon ju hi, ‘Nu cha'mi koma chi gawwacha chin timpon chin a-ammod
mi, hot agkhuy ami ne'-op ay chuy namatajan cha hachi profetan Apo
Jos.’ 31 Hotti tayya an cha'ju hitay mangpa-innila an holag cha'ju hay
hachi namatoy hachi profeta. 32 Hot takha, ikhibpfoh ju an aton hato
napupukhit an ena-enat chin a-apo ju.
33 Haw cha'ju pay an lomahlalahlah an khun umallilaw hi tatakhu,
ngay nin aton ju ta achi aju umuy ad impferno? 34 Hijaot agkhu un
u honakhon hay hana profeta ja mun-anomnom an tatakhu ja hana
muntudtuchu ay ni Hapit Apo Jos. Muti anila' an patajon ju hana
uchumna, ja epepfakhat ju hana uchumna hi kros. Ja pumpakhuh ju
hana uchumna hina sinagoga ju ja lomajaw cha ayya, hon inunud ju nu
ngay omajan cha ta palikhaton ju chicha. 35 Cha'ju chi manchor hi dusan
nuy nun-a-atajan an amin chin magpong an tatakhu an penatopatoy
cha. Nahhun hi Abel an penatoy cha ja hachi uchumna ingkhanah chin
namatajan cha ay Zekariah an empfalay Barakiah an inah-upan cha ay ni
numpfattanan ni altar ja hini Templo. 36 Umannung hitay allo' ay cha'ju,
an cha'ju an tatakhu ad ugwani chi manchor an amin hi dusa khapo hi
nun-a-atajan hato tatakhun Apo Jos.
37 Haw inay atag kaykhu cha'ju an tatakhu ad Jerusalem, an un la-ahna
ja un ju patajon hana profeta ja nungkhajang ju an amin hana honakhon
Apo Jos ay cha'ju! Khun u nomnonomnomon an manga-allungan ay
cha'ju an amat hi upfuwan an elo'-ob na hana empah na, muti achi ju
podhon! 38 Hotti tayya an te-a-an cha'ju ay Apo Jos ja ipulang na hitay
pfuglay ay cha'ju ta un aju ikhad. 39 Allo' ay cha'ju hi achiya' mahpay
matigtikhaw ay cha'ju ingkhanah chin arkhaw an pangallan ju hi,
‘Mabindisyonan hini Hennag Apo Jos an immali an mun-ap-apo ay
chita-o.’ ”[n]

Impa-innilan Hesus hini apa'-iyan ni Templo

24 1 Unagkhu gwa an makak hi Hesus hichi Templo ja gwacha
gwot hachi disipolo na. Ja podhon cha an ipatikhaw ay Hesus
hichuy Templo an napfarpfalongabpfingan. 2 Ja inalin Hesus hi, “Tayya
an matikhaw ju hitay aphod tay Templo, muti umannung hitay allo' ay
cha'ju, an umali han arkhaw hot mun-ahagwer ja mun-egwa-at cha hay
hato pfato an apja na.”

Hana likhat an umali chin ang-angonoh chi ar-arkhaw

3 Nunti-id cha Hesus ay chuy pfulludna an ad Olibo ja inumpfun.
Immi-igway hachi disipolo na an i ni'hapit ay hija ja inali cha hi, “Apo, a'-
anunay pa-atan hay hato inalim? Ipa-innilam adchiya hay pangmatunan

---

[n] **23:39** Psalms 118:26

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay ni pumpfangngacham an apogpokhan tay lota.” 4 Tempfar Hesus ja
inali na hi, “Tikhagwun ju gwot ni' ta achi aju ma-allilaw. 5 Ti cho-or
chi umali an mangali hi, ‘Ha-in hini Hennag Apo Jos an Mamahhod,’
ja cho-or chay mamati muti un cha napfarpfalijan. 6 Ja chonglon ju an
gway mungkhukhupfat hana nehegkhon an pfuglay ja ipa-innila cha khu
an gway mungkhukhupfat hana nun-i-achawwi an pfuglay, muti achi
aju tomakhaw. Ti mahapor an ma-at hay hato muti pfu-un pay hitay chi
pogpogna. 7 Hay ma-at ja mungkhukhupfat chi apfuglapfuglay ja anong
un hay hana nasyon. Ja gwachay khihu ja umali chi ulat ton numpfino-
ob-on an pfuglay. 8 Muti hay hato ja un pay te'te-an hana umali an
punlikhatan heto lota.
9 Ijuy cha'ju hana hugi ta palikhaton cha'ju, ja patajon chay uchumna.
Ja pfuhulon cha'ju an amin hi tatakhu khapo hi nangunuchan ju ay ha-
in. 10 Ay nuy an timpo ja cho-or hana man-ug ay ni pammati cha ay ha-in.
Ja hana tatakhu ja itannong cha hon inliput cha hana ibpfa cha hay
hana ap-apo ta patajon cha. Hot mumpfipfinnuhur cha. 11 Ja cho-or hana
umali an munlahlah an profeta, ja cho-or hana allilagwon cha. 12 Khapo
hi chom-olan hato napukhit an khun aton chi tatakhu ja ma-apfak hini
pumpepennohhochan cha. 13 Muti hana mangedpor hay hato ingkhanah
atajan cha an achi cha epfot hini pammati cha, ja mi'takhu cha. 14 Ja
mekasaba hitay Ebanghelyo ta mipa-innila hini Pun-ap-apugwan Apo Jos
an amin hi apfuglapfuglay ta chonglon chi atakhutakhu. Na-at ayya hitay
hot mapogpog hitay lota.”

Chin apa'-iyan ni pfuglay ad Jerusalem

15 Entoloy Hesus an nangali hi, “Unchani hot tikhan ju hini na-ali-
ali an ‘Pumapa'-i an Apfopfohor hi Pannikhan Apo Jos’ an hija chin
hinapit chin profetan Apo Jos an hi Daniel. Ti tikhan ju an i tuma'chug
hichi Templo an nasantuwan. Cha'ju an khun mumpfaha, mahapor an
ma-awatan ju. 16 Nu pfumutay hitay na-ali an Pumapa'-i hot lomajaw
hana gwa ad Judea ta umuy cha hichi pfuludna. 17 Hini takhu an gwa
hi partug ni pfalay na ja achi agkhu i humikhop ta alaonay khina-u na,
ta un ato'togna ja empacheh na an lomajaw. 18 Ja hini takhu an gawwa
hichi pajaw ja achi na ihi-ar an umanamut an i mangala hi uchumnah
lopfong na ta un ato'togna ja lemmajaw. 19 Munnaud aju an malikhatan
ay nuy an timpo, om-omod hay hana numpunhapfin ja hana khun
mumpahuhu! 20 Mungkalalag aju ta ma-at ayya hay hato ja achi metongor
hi ahitungnin wenno hay Hapfachu an arkhaw chi ngilin. 21 Ti nete-a
chin na-apjaan tay lota ja ingkhana ad ugwani ja ma-id chi hay immali
hi likhat hi mi'padchung ay tay umali an munlinapoh an likhat. Ja
anong un hi uchum chi arkhaw ja ma-id ma-at hi likhat an amat heto.
22 Ma-umah an amin chi tatakhu nu agkhuy koma inhumang Apo Jos an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mangpaho'ho'chod ay nuy timpo an punlikhatan cha. Ho'ho'chochona
khapo hi khohkhoh na hay hana tatakhu an pinili na.
23 Nu khulat ta gway mangali hi, ‘Tayya hini Hennag Apo Jos an Mamahhod!’
wenno ‘Chuyya hija!’ ja achi ju pattiyon. 24 Ti gwacha hana pfumarpfali an
mangali hi un chicha anu hini Hennag Apo Jos an Mamahhod, ja uchumna ja
allon cha hi chicha anu chi profetan Apo Jos. Gway apfalinan cha an mangat hi
numpfino-ob-on an milagro ta mapfalijan chi tatakhu, anong un hana tatakhu
an pinilin Apo Jos nu apfalinan cha an aton. 25 Hotti pa-ennongan ju, ti tayya
an impa-innila' an amin hay hato ja un cha ma-at.
26 Nu khulat ta gway mangali hi, ‘Numpfangngad hi Kristo ja gawwa
hichi let-ang’ ja achi aju umuy an i mannig. Ja nu khulat ta allon cha khu
hi, ‘Gwah to unig’ ja achi ju pattiyon. 27 Ti ha-in an Na-ilangitan an Takhu
ja mumpfangngacha' an amat hi ilat an mepfachong ad uchu ja tikhan
an amin chi tatakhu. 28 Anila ju an ay ni achaan chi natoy ja ma-amung
hana hagwiti an i omman ay ni achor na.”[o]

Chin pumpfangngachan Hesus an marpu ad langit

29 Entoloy Hesus an nangali hi, “Mahi'nut an ma-at hay hato an likhat an inali'
hot homelong hichuy hukhit ja achi khu humilaw hichuy pfulan. Makiharpfu
ad uchu hot mun-a-akhah hachi pfittuwan. 30 Ja gwa han matikhaw ad uchu
an panginnilaan ay ni khumaju an umaliya' an Na-ilangitan an Takhu. Kumila
hana atakhutakhu heto lota ti nehnot hini ahugijan cha. Ja una' gwot tikhan
ay chicha an Na-ilangitan an Takhu, an marpuwa' ad langit an midchum hi
pfonot. Munnaud chi pfinang u ja magwachaana' hi apfalinan. 31 Khumangoh
hay abpfuu ja honakho' hana angher u an umuy ay tay nunlene'gwoh tay lota ta
amungon cha hana tatakhu an pinili' an amin hi apfuglapfuglay.”

Hay epa-achar ni ajiw an higos

32 Inalin khu Hesus hi, “Nomnomon ju hini ajiw an higos ti gwa han epa-
achar na. Ti hini ayya higos, nu tikhan ju an umugho' ja tumupfu hot ma-annila
an nehnot hini tijarkhaw. 33 Amat hina khu, nu tikhan ju an khun ma-at hay
hato inali', hot ma-annila ju an nenehnot hini pumpfangngacha'. 34 Umannung
hitay allo' an achi pay matoy an amin chi tatakhu ay tay an himpangapo hot
ma-at an amin hay hato inali'. 35 Hitay lota ja ad uchu ja ma-upfah cha, muti
achi ma-ub-upfah hitay hapit u.”

Ma-id nanginnila hi pumpfangngachan Hesu Kristo

36 Entoloy Hesus an nangali hi, “Ma-id oh-ohhah nanginnila ay nuy
arkhaw wenno oras an pumpfangngacha', anong un hana angher Apo Jos

---

[o] **24:28** Hini allon chi uchumna an nun-achar ay tay Biblia ja hini penhod tay an hapiton ja mumpfangngad ayya hi Hesu Kristo ja gwacha hana matikhaw an panginnilaan.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja ha-in an Empfalay na. Angkhay hi Jos Ama chi nanginnila. 37 Hay oma'-
atan ni pumpfangngacha' an Na-ilangitan an Takhu ja amat chin na-at chin
timpon Noah, 38 an chin agkhuy pay nartotan tay lota ja khun mangmangan
hachi tatakhu, ja khun cha mangin-inum, ja khun cha mumpun-ah-ahagwa
ingkhanah chin arkhaw an himmikhupan cha Noah chin papor. 39 Khe'-emhon
cha ja immali chin lotot ja ni-anud cha an amin hot nun-a-atoy cha. Amat hina
ay ni pumpfangngacha' an Na-ilangitan an Takhu.
40 Ay nuy pumpfangngacha' ja nu gway chugwa hi takhu an khun
muntamu hichi pajaw, ma-ala hini oha ja mataynan hini oha. 41 Ja khulat
na ta gwacha hay chugwa hi pfupfai an khun mungkheleng, ma-ala hini
oha ja mataynan hini oha. 42 Hotti pe'hehemad ju, ti agkhuy ju anila
hini timpo an pumpfangngacha' an Apo ju. 43 Anila ju an nu khulat ta
hini ammod ay ni oha an pfalay ja anila na hini timpo an umaliyan ni
mangakaw, hot tumu-ar ta mumpfantay ta epagwa na hi humigpana ay
ni pfalay na. 44 Hotti munhahagkhana aju, ti mumpfangngacha' an Na-
ilangitan an Takhu ay ni timpo an agkhuy ju anila."

Hay oma'-atan hana na'na-unnud an takhala ja hana ngumangannu

45 "Allo' ay cha'ju hay amatan chi takhala an manomnom ja mapagtarkan.
Hijay potpot-on ni apo na an mangpagpong ay ni pfalay na, ja managwit
ay ni enarkhaw an pe'-an hana papadchung na an takhala ay ni timpon chi
punhapulan cha. 46 Mun-an-anla hini takhala an chakngan ni apo na an khun
mangat ay ni impatamu na. 47 Allo' ay cha'ju hi ehaad tay apo na hitay an
takhala ta hijay mumpfantay an amin ay ni enachangjana. 48 Muti khulat ta
napukhit hini nomnom tay an takhala ja allona hi, 'Aa, tayya an mapfajag ja
un umanamut hini apo',' 49 ja ente-a na an mumpanuplit hana padchung na
an takhala, ja khun mangmangan ja khun mi'-in-inum hana khun mapfutong.
50 Umali han timpo an agkhuy inannilan tay takhala ja umanamut hinuy apo na
hot ah-upana hato an khuna aton. 51 Hot punnauchon nuy apo na an palikhaton
hija ja etapar na ad impferno ta midchum hay hana tatakhu an mumpfuhuur ta
maparpalikhat. Ja mun-okhab cha ja mungngelot chi pfapfa cha."

Chin pangngarig han himpolo an pfabpfalahang

25 1 Inalin Hesus hi, "Amat heto chi pipadchungan tay Pun-ap-apugwan
Apo Jos. Mipadchung han himpolo an pfabpfalahang an nahnag an i
manittum ay ni lala-e an marhin. Enala cha chin panor cha ja empacheh cha.
2 Natottot chin lema ay chicha ja manomnom khu chin lema. 3 Ti hachi lema
an natottot ja inugnan cha chin panor cha muti ma-id uchumna hi inugnan
cha hi lana[p] hi itto cha chin panor cha hi un mapoh hini nitto. 4 Hachi lema ja

---

[p] **25:3** Hini khun usaron hana Hudju ta gway itto cha hi panor ja hini lana an pohog chi lencheh cha an olibo.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

manomnom, ti nenomnom cha an mangala pay hi pfoterja an nittugwan hi lana
ta gway usaron cha hi un machop chin chilag cha. 5 Nataktak chin lala-e an i
cha chittumon hotti immijahop cha ja nalo' cha hi papannochan cha ay hija.
6 Unagkhu temmonga ja gwa han mun-ugwap an allona hi, 'Chan umali
hini lala-e an marhin! Umali aju ta i ta-o chittumon.' 7 Napfalle'gwachang
hachi himpolo an pfabpfalahang ja enhakhana cha chin panor cha. 8 Ja
inalin hachi lema an natottot hay hachi lema an manomnom hi, 'Achi
aju amat hina ta ichatan cha'mi ay nuy lana ju, ti tan mamadchop hay
hato panor mi.' 9 Ja inalin hachi lema an manomnom hi, 'Achi mapfalin
ti un akkay ad-adchi hi usaron ta-o an amin. Umuy aju gwot ta un aju i
ngumina.' 10 Immuy cha an i ngumina ja unchaagkhu nakak ja emmatam
hichin lala-e. Nitnud hachi lema an nunhahagkhana an immuy ay chuy
pfalay an pungkasalana. Himmikhop cha ja nipfukhot ja nicha-ig chin
pantaw.
11 Ma-id umijahop ja tuwoy chin lema an natottot an pfabpfalahang ja
khun cha mun-ugwap hichi pfutayna an allon cha hi, 'Apo! Ipfughor mu
ta mi'hikhop ami!' 12 Ja tempfar chin lala-e ja inali na hi, 'Achi mapfalin,
ti umannung an ma-id anila' ay cha'ju.' "
13 Ja en-ang-angonoh Hesus an nangali hi, "Hotti pe'hehemad ju, ti
agkhuy ju anila hini arkhaw ja oras an pumpfangngacha'."

Chin pangngarig han tolo an takhala an nichatan hi pihu

14 Inalin khu Hesus hi, "Amat heto khu chi pipadchungan ni Pun-
ap-apugwan Apo Jos. Mipadchung ay ni takhu an munhakhana an i
mumpfaat. Empapfokha na hana takhala na ta ipulang na ay chicha
hinuy enachangjana ta ikumerchu cha. 15 Hotti inchat na ay chicha hini
me-okor ay ni la-eng cha an mungkumerchu. Inchatana chin oha hi
lemay lipfu, ja inchatana khu chin oha hi chugway lipfu, ja inchatana
khu chin oha hi ohay lipfu, ja unaot epacheh an umuy.
16 Chin ayya oha an takhala an nichatan hi lemay lipfu ja ingkumerchu
na gwot ja lemah lipfu chin intu-u na. 17 Hichuy khu oha an nichatan
hi chugwah lipfu ja ingkumerchu na ja chugwah lipfu khu chin intu-u
na. 18 Ja na-ala agkhu hitay oha an nichatan hi ohay lipfu ja unaagkhu
kaykhu ay in-ukah ta eha'pfa na chin pela' chuy apo na.
19 Nalahin chi at hichi hi arkhaw ja numpfangngad chin apon hachi
takhala, ja empapfokha na chicha ta annilaona nu atanay intu-un ni
pihu na. 20 Immuy chin oha an inchatana hi lemah lipfu ja inugnana chin
himpoloh lipfu, ja inali na hi, 'Apo, lemay lipfu chin impulang mu ay ha-
in ja ingkumerchu' ja tayya han lemay lipfu khu an intu-u na.' 21 Inalin
chin apo na hi, 'Maphod a an takhala ja mapagtarkan. Empa-ennongam
an nangpapto' ay nuy it-ittang an impulang u ay he-a, hotti ehaad u he-a
an mangpapto' hi cho'cho'-or. Hot me'-an-anla a ay ha-in.' 22 Ja immuy

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

khu chin oha an inchatana hi chugway lipfu ja inali na hi, ‘Apo, chugway
lipfu chin impulang mu ay ha-in ja ingkumerchu' ja tayya han chugway
lipfu khu an intu-u na.’ 23 Ja inalin chin apo na hi, ‘Maphod a an takhala
ja mapagtarkan. Empa-ennongam an nangpapto' ay nuy it-ittang an
impulang u ay he-a, hotti ehaad u he-a an mangpapto' hi cho'cho'-or.
Hot me'-an-anla a ay ha-in.’ 24 Ja immuy khu chin oha an inchatana hi
ohay lipfu ja inali na hi, ‘Apo, anila' an mapfungot a an takhu, ja khun
cha'mi alan ta pungkumerchuwon cha'mi ta gway atom an omachangjan.
25 Hotti temma-ota' atag ja ija' in-ukah hitay pela' mu ta meha'pfa. Tayya
an nunchochodcha hotti alaom.’ 26 Ja inalin chin apo na hi, ‘Napukhit a
an takhala ti nahachot a! Nu anilam koma an khun u pungkumerchuwon
cha'ju ta gway ato' an omachangjan, 27 ja anagkha ta agkhuy mu mah
ni' i imbangko hinuy pela' u ta gway ma-ala' hi intu-u na ad ugwani an
numpfangngacha'?’ 28 Ja inalin chin apo na hachi uchumna an takhala
na hi, ‘Alaon ju hichuy pela' an gwa ay hija ta ichat ju ay chuy takhala
an himpoloy lipfu chi pihu na. 29 Ti hini mangpa-ennongan ay ni nichat
ay hija ja ma-ug-ugman ta cho'cho'-or. Muti hini ayya achi mangpa-
ennongan ay ni nichat ay hija hot anong un hay it-ittang hi gwa ay hija
ja pfangngachon Apo Jos. 30 Ja hitay ayya ma-id herpfi na an takhala,
etapar ju hichi gwachaan chi munhehellong ta midchum hana khun mun-
okhab an mungngelot chi pfapfa na.’ ”

Chin ahumarjaan chi tatakhu

31 Inalin khu Hesus hi, “Mumpfangngacha' an Na-ilangitan an Takhu
an magwachaan hi pfinang ja apfalinan. Mitnud hana a-anghe-angher
ja umpfuna' ay ni trono' an mun-ap-apo. 32 An amin hana tatakhu ja
ma-amung cha an humango ay ha-in. Ja khaggwo' chicha an amat
hi mumpahtor an annikhona hana karnero ja inannig na khu hana
khancheng. 33 Hana magpong an tatakhu an ipadchung u hi karnero, ja
ipi-uy u ay tay nun-appit hi agwan u. Ja hana ipadchung u hi khancheng,
ipi-uy u ay tay nun-appit hi ikhid u.
34 Ja ha-in an Ari, allo' hay hana tatakhu an gwa ay tay nun-appit
hi agwan u hi, ‘Binindisyonan cha'ju ay Jos Ama hotti umali aju an
midchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos an enchachaag na hichin
narmugwan tay lota hi pfanoh ju. 35 Ti hemmenaanga' ja penangana'
ay cha'ju, na-ugaga' ja inchat juy ininum u. Ma-id anila' hi uja'
punnangngan hon minangiliya' ay cha'ju. 36 Ma-id pohodna hi pe'lopfong
u ja linupfungana' ay cha'ju. Nunchokhoha' ja enggwangala' ay cha'ju, ja
nipfalucha' ja immali aju an nannig ay ha-in.’
37 Hot allon cha tay an magpong an tatakhu hi, ‘Apo, a'-anunay
nannikhan mi ay he-a an hemmenaang ja penangan mi he-a, wenno na-
ugaw ja inchat mi hay ininum mu? 38 A'-anunay immaliyam ja minangili

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mi he-a, wenno ma-id pohodna hi pe'lopfong mu ja linupfungan mi he-a?
39 Ja ngay nunchogham wenno nipfalucham ja immali ami an nannig ay
he-a?' 40 Ja ha-in an Ari, ja allo' ay chicha hi, 'Umannung hitay allo' an
hay hato an enat ju an temmolong hay hana tatakhu', anong un hana ma-
id pfirpfilang na an takhu, ja hihiya an ha-in chi nangatan ju.'
41 Ja allo' khu hana tatakhu an gwa ay tay nun-appit hi ikhid u hi,
'Makak aju, cha'ju an nahumarja ta madusa aju. Umuy aju ad impferno
an gwachaan chi apoy an achi madmachop an nechachaag hi pituuchan
Satanas ja hana i-ibpfa na an nun-apukhit an angher. 42 Ti hemmenaanga'
ja agkhuja' penangan ay cha'ju. Na-ugaga' ja ma-id inchat ju hi ininum u.
43 Ma-id anila' hi uja' punnangngan ja agkhuja' minangili ay cha'ju. Ma-id
pohodna hi pe'lopfong u ja agkhuja' linupfungan ay cha'ju. Nunchokhoha'
ja nipfalucha' ja ma-id immali ay cha'ju an nanggwangar ay ha-in.' 44 Hot
allon cha hi, 'Apo, a'-anunay nannikhan mi ay he-a an hemmenaang,
ja na-ugaw, ja ma-id im punnangngan, ja ma-id pohodna hi pe'lopfong
mu, ja nunchokhoh a, ja nipfalud a, ja agkhuy chi-a hinalimunan?' 45 Ja
allo' ay chicha hi, 'Umannung hitay allo' ay cha'ju, an hini enat ju an
agkhuy nanulungan hay hana nababa an tatakhu', ja hihiya an ha-in chi
nangatan ju.'
46 Hotti hay hato ja umuy cha ad impferno ta madusa cha hi ma-id
pogpogna. Ja hana magpong an tatakhu, ja mi'takhu cha ay Apo Jos hi
ma-id pogpogna."

Chin nunhahappitanan cha hi aton cha an mamatoy ay Hesus

26 1 Napfalin an intuchun Hesus hay hato ja inali na hachi
disipolo na hi, 2 "Anila ju an malahin chi chugwah arkhaw hot
machaknngan chin Pfehta an Pangnomnoman cha chin Nalohan chin
Angher Apo Jos chin A-apo cha ad Egypt, ja ha-in an Na-ilangitan an
Takhu, me-agwata' hana pfuhur u ta epfakhata' han kros."
3 Netongor ja na-amung hachi a-ap-apon chi papachi ja hana uchumna
an a-ap-apon chi Hudju hichi pfalay nuy Natakhay an Pachi, an hi
Kayfas. 4 Nunhahappitanan cha hay aton cha an maniliw ay Hesus ta
ma-id oh-ohhah manginnila ta epapatoy cha. 5 Ja inali cha hi, "Achi ta-o
koma etongor ay tay umali an pfehta an acho'lan chi tatakhu, ti unchani
ja chumalat ja gway pumpapattajan chi tatakhu."

Chin nanghiitan han pfupfai hi lanob chin ulun Hesus

6 Hichin agawwachaan cha Hesus ad Betani hi pfalay cha Simon an
oha an na-unit an enakhahan Hesus 7 ja khun cha mangan hi himmigpan
han pfupfai. Inu-ugnana han alabastro an pfoterja an nittugwan hi
na'-angngina an lanob. Nehnot chin pfupfai ay Hesus ja inhiit na chin
lanob chin ulu na. 8 Unot tinnig hachi disipolo na ja lemmallata' cha ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

khun cha allon hi, “Ay-ayyu a mah hichuy an lanob an una am-amhan.
9 Uchu'chuna agkhu ni' una ingngina ta ichat na hini pfajad na hay hana
napubli.” 10 Muti anilan Hesus hini khun cha allon ja inali na hi, “Achi
ju amujuwan hija! Pfuher hitay enat na ay ha-in. 11 Hana ayya publi ja
gawwacha cha ay cha'ju hi a-arkha-arkhaw, muti ha-in ja nehnot chin
arkhaw an panayna' ay cha'ju. 12 Hitay an pfupfai ja inhiit na hitay lanob
ay tay achor u ta mehahagkhana ay nuy umali an pilub-a'. 13 Umannung
hitay allo'. An amin chi omajan hana mangkaskasaba ay ni Ebanghelyo
ay tay nunlene'gwoh tay lota, ja pigpiggwon cha hitay enat tay pfupfai ta
achi malidlichuwan.”

Ni'-apfulut hi Judas hi pamatajan cha ay Hesus

14 Amat hichi ja immuy hi Judas Iskariot, an oha ay cha chuy himpolo
ta chugwa an adalan Hesus, ta i ni'hapit hachi a-ap-apon chi papachi.
15 Inali na ay chicha hi, “Atanay lagpfu' nu e-agwat u hi Hesus ay cha'ju?”
Ja inchatan cha hija hi tolompolo hi pela'.[q] 16 Hotti nete-a ay chuy ja
henehemmon Judas hay atona an mangtuchu ay Hesus ta tiligwon cha.

Chin ni'-orpfungan Hesus hachi adalana chin Pfehta

17 Nachakngan chin penghan chi arkhaw chi Pfehta an Panganan cha
hi Tenapay an Ma-id Pfino'pfo' na.[r] Immuy hachi adalan ay Hesus ja inali
cha hi, “Ngay podhom hi i mi punhakhanaan ay ni anganan ta-o ay tay
Pfehta?” 18 Ja inalin Hesus hi, “Umuy aju ad Jerusalem hichi pfalay nuy
lala-e an anila ta-o, ja allon ju ay hija hi, ‘Empaad nuy Apo ta-o an allon
mi hi gwa an machakngan hini timpo an pa-atan chin ene'chan Apo Jos
an ma-at ay ha-in. Hotti umaliya' an midchum hana adalan u ta heto
pfalay ju chi anganan mi ay tay an Pfehta.’ ” 19 Hotti inunud hachi adalan
chin inali na ja immuy cha ta i cha nunhakhana ay ni anun cha ay chuy
an pfehta an i cha Pangnomnoman chin Nalohan chin Angher Apo Jos.
20 Unagkhu nadhom ja ne'-orpfong hi Hesus hachi himpolo ta chugwa
an adalan ay chuy an pfalay. 21 Khun cha mangan ja inalin Hesus
hi, “Umannung hitay allo' ay cha'ju, an gwa han oha ay cha'ju an i
mangpfaag ay ha-in hana pfuhur u.” 22 Magkhoh hi punle'naan hachi
adalan ay chuy inalin Hesus ja un gwahchinonon hon at hi mangpfokha
hi, “Apo, un chah ha-in hini allom an mangat?” 23 Tempfar Hesus ja
inali na hi, “Hini mangngina ay ha-in ja oha an khun me'hawhaw ay
ha-in hi tenapay ay tay chuju. 24 Ti ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja

---

[q] **26:15** Hini ohan pihun chi Hudju ja pfalor na hini pfino'lan chi ohan takhu hi apat hi arkhaw. [r] **26:17** Hinuy an penghan chi arkhaw nuy Pfehta chi khun cha pamartiyan hana pfo'tot an karnero an ihcha cha, ta Pangnomnoman cha Chin Nalohan Chin Angher Apo Jos chin A-apo cha ad Egypt.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

matoja' an matoy ta mipa-annung chin impatula' Apo Jos hachi profeta
chin hopapna. Muti ka-ahi hini mangngina ay ha-in! To'-onot un agkhuy
neto'khong hija!" 25 Ja himmapit hi Judas an hija hinuy mangngina ay
Hesus ja inali na hi, "Apo, un chah ha-in hini mangat?" Ja inalin Hesus
hi, "Aa, he-a."

Chin angonoh chi pi'-orpfungan Hesus hachi adalan

26 Gwa an khun cha mangan ja unot alan Hesus han tenapay ja
nunyaman ay Apo Jos ja initta-ittang na. Ja enggwanah na chin adalan
ja inali na hi, "Tayya, alaon ju hitay tenapay ja inan ju, ti hitay hini
achor u." 27 Ja enala na khu chin pfahu an nittugwan hi chanum chi
ubas. Nunyaman ay Apo Jos ja inchat na ay chicha ja inali na hi, "Hini'-
itangon ju an inumon 28 ti hijah tay hini chala' an mangpa-annung hi
ne'tobpfalan Apo Jos ay cha'ju. Umajuh hitay chala' ta gway aton chi
pfahor hana cho-or an tatakhu an mapakawan. 29 Allo' ay cha'ju hi hitay
chi ang-angonohna hi pi'-inuma' hi chanum chi ubas ingkhanah chin
arkhaw an pi'-inuma' ay cha'ju ay nuy nat-on an chanum chi ubas ay nuy
Pun-ap-apugwan Ama."
30 Emmopoh hitay inalin Hesus ja engkanta cha han ohan Psalm ja un
chaot epacheh an umuy hichi pfulludna an ad Olibo.

Chin nangpa-innilaan Hesus hi panghaotan Peter ay hija

31 Inalin Hesus chin adalana hi, "Ad ugwani an lapfi ja anila' an
te-a-ana' ay cha'ju. Ti allona ay ni hapit Apo Jos hi, 'Patajo' hini khun
mumpahtor hot mahihija' hay hana karnero.'[s] 32 Muti nummahuwa'
ayya ja ipangulu' an umuy ad Galilee ta hichi punchichittuman ta-o."
33 Himmapit hi Peter ja inali na hi, "Anong un chi-a taynan hato uchumna
an adalan, muti ay ha-in ja achi' mangkay taytaynan he-a." 34 Ja inalin
Hesus ay Peter hi, "Umannung hitay allo'. Ehaota' ay he-a hi mumpitlo ad
ugwani an lapfi ja unot tumalanu." 35 Muti inalin Peter hi, "Achi' ehaot
he-a, anong una' me-etoy." Ja amat khu hina chin inalin an amin hachi
adalan.

Chin nungkalalakhan Hesus ad Getsemane

36 Amat hichi ja immuy cha Hesus han lukhar an nangadnan
hi Getsemane, ja inali na chin adalan hi, "Mehetay aju ta umuja'
mungkalalag." 37 Muti initnud na cha Peter ja hachi chugwa an empfalay
Zebedee. Munnaud an munchokhoh hi punnomnomana, 38 hotti inali na
ay chicha hi, "Ma-id ay chita an munnaud an machamot hi punle'naa'
ja tan omata' hi matoy. Hotti mehetay aju ja achi aju agkhu malo' ta un

---

[s] **26:31** Zechariah 13:7

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aju mi'tu-ar ay ha-in." 39 Ja pfinumtaw ja i nunheppe an nungkalalag ja
inali na hi, "Ama, nu mapfalin koma, ja i-achawwim adni' hini umali
an apalikhata'. Muti pfu-un hini podho' chi ma-at ta hini podhom."
40 Numpfangngad hi Hesus chin agawwachaan chin tolo an adalana ja
chinakngana chicha an nanallo'. Ja inali na ay Peter hi, "Un chah achi
mapfalin an mi'tu-ar a ay ha-in hi ohay upfun mah ni'? 41 Achi aju agkhu
malo' ta un aju gwot me'kalalag ta achi aju ma-apfak nu matopngan hini
pammati ju. Ti anila' an ay ni nomnom ju ja podhon ju an mi'-unud muti
ma-id olog ni achor ju." 42 Amat hichi ja immuy an i khu nungkalalag
ja inali na khu hi, "Ama, nu achi mapfalin an ergwanga' ay tay uja'
apalikhatan ja apfuluto' ta ma-at hini penhod mu." 43 Numpfangngad
khu chin agawwachaan hachi tolo an adalan ja chinakngana chicha an
nanallo', ti achi medpor chin enlo' cha. 44 Hotti tenaynana khu chicha
ja immuy nungkalalag an hihiya chin engkalalag na. 45 Chin petlon chi
pumpfangngachana ja inali na hachi adalan hi, "Hot anagkha mah un
aju mamamallo' ja mun-en-enana? Pfumangon aju ti toja an nachakngan
hitay timpo an ene'chan Apo Jos hi ipulanga' an Na-ilangitan an Takhu
ay cha nuy napfahulan an tatakhu. 46 Lomeggwat aju, ti chuja an umali
hichuy nangngina ay ha-in."

Chin naniligwan cha ay Hesus

47 Khun pay munhapit hi Hesus ja emmatamot hi Judas, an oha ay
cha chuy himpolo ta chugwa an adalan, an impfupfulog na hachi cho-
or an tatakhu an numpumpfangid ja numpumpang-or cha. Hay nannag
ay chicha ja chin a-ap-apon chi papachi ja chin uchumna an a-ap-apon
chi Hudju. 48 Ja intuchun Judas han pangmatunan cha ay Hesus, an
hini takhu an agwalona ja hija chi tiligwon cha. 49 Un chaot emmatam
ja immuy hi Judas ja enagwar na hi Hesus ja inali na hi, "Immali ami,
Apo!" 50 Ja inalin Hesus ay hija hi, "Akhi', anagkha ta immali a heto?" Ja
nehom hachi numpun-ibpfan Judas an i numpangugnan ay Hesus.
51 Heno'not chin oha an nun-ibpfan Hesus chin pfangid na ja impakhit
na chin takhalan chi natakhay an pachi hotti nakhingahan chin inga na.
52 Ja inalin Hesus hi, "Ehe-ot mu gwot hinuy pfangid mu. Ti nu pomatoy
a an usarom chi pfangid ja mumpfangngad an hija khu chi im atajan.
53 Khemhom un amat hetoy atom an tomolong ay ha-in muti agkhuy mu
nenomnom an nu podho' an mumpatolong hot allo' ay Ama ta honakhona
gwot hay hingkhahot hi lipfu an angher ta gway tomolong ay ha-in.
54 Muti nu ato' hitay ja ngay mah aton ni nitula' an Hapit Apo Jos an
mipa-annung?"
55 Ja inalin Hesus hachi atakhutakhu hi, "Una' chah ngumangannu ta
numpfapfangid ja numpun-ochon aju hi pang-or an immali an mampap
ay ha-in? A-arkha-arkhaw ja gawwacha ta-o an amin hichi Templo hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

khun u puntudtuchugwan ja agkhuja' tiniliw. 56 Muti na-at hay hato ta
mipa-annung hana impatula' Apo Jos chin profeta." Nakhibpfoh hitay an
inalin Hesus ja nahija' hachi adalan ja nataynan hija.

Chin nanumarjaan chin a-ap-apo ay Hesus

57 Hay hachi naniliw ay Hesus ja in-uy cha hija ay ni pfalay chin
natakhay an pachi an hi Kayfas, ti hichi chi na-amungan chin
memehtolon chi urchin Moses ja chin uchumna an a-ap-apon chi Hudju.
58 Khun mangun-unud hi Peter ingkhanah emmatam chin partug chin
pfalay chuy natakhay an pachi. Himmikhop ja ni-ipfun hachi gwarja ta
annilaona hay ma-at.
59 Chin a-ap-apon chi papachi ja an amin chin numpun-ibpfa cha an
membron chi Sanhedrin, ja henehemmon cha hay panghi'-ingan cha hi
pamatajan cha ay Hesus, anong un achi ohto. 60 Muti ma-id chinakngan
cha, anong un cho-or hana nunlahlah an nuntihtikhu. Unot napfaypfajag,
ja gwa han chugwa an immuy hichi sango, 61 ja inali cha hi chengngor
cha an inalin Hesus hi, "Pa'-iyo' hini Templon Apo Jos muti un umuy
chi toloh arkhaw hot eha'-ad u khu." 62 Hotti timma'chug chin Natakhay
an Pachi ja inali na ay Hesus hi, "Anagkha ta achi a tompfar? Ngay
pampfar mu hay hato epapfahor cha ay he-a?" 63 Muti khemmegkhenong
hi Hesus. Ja inalin khu chin natakhay an pachi hi, "Allo' ay he-a hi
mahapor an ipudnum khapo ay tay mamattakhu an Jos nu he-a chah
hini Mamahhod an Empfalay Apo Jos?" 64 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Ti niya mah an he-a chi nangali. Ja hay allo' khu ay cha'ju ja umali han
arkhaw an panikhan ju ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu an mi-i-ibpfun
ay ni nun-appit hi agwan Apo Jos an gway apfalinana. Ja tikhana' khu
hi pumpfangngacha' an marpu ad uchu an midchum hi pfonot." 65 Amat
hichi ja hina'-in chin natakhay an pachi chin lopfong na khapo hi pfungot
na. Ja inali na hachi tatakhu hi, "Tayya an chengngor ta-o hitay inali na
an ipadchung na hitay achor na ay Apo Jos. Hotti un chah khahin khu un
gway muntihtikhu? 66 Ngay allon ju tugwali?" Ja hi-a-ali cha hi, "Un ta-o
gwot epapatoy, ti otong chi pfahor na!" 67 Ja tinuppaan cha chin angah
na ja hinuntuk cha, ja henoplat chin uchumna 68 hon inali cha hi, "Nu
profeta a, he-a an Kristo, ja pfugwaom adchiya nu ngachah nuy nanuntuk
ay he-a."

Chin nanghaotan Peter ay Hesus

69 Ay chuy an ni-i-ibpfunan Peter chin partug chuy pfalay ja immuy han
pfalahang an takhala ay hija ja inali na hi, "Oha a ja' an khun mitnud ay
Hesus an eGalilee." 70 Enhaot Peter ja inali na hay hachi gwah chi hi, "Pfu-un
mangkay! Ma-id anila' ay nuy allom." 71 Immuy hichi pingngit chin partug ja
tinnig han oha khu an pfalahang an takhala. Ja inali na hachi ni'tata'chug hi,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Hitay an lala-e, ja hija chi oha an khun mitnud ay Hesus an eNazaret." 72 Ja
hen-enhaot khu Peter an inali na hi, "Anilan Apo Jos an umannung an agkhuy
u anila hinuy an takhu." 73 Unot achi mapfajag ja immuy hachi ni'tata'chug ta
inali cha ay Peter hi, "Umannung an nidchum a ay chicha, ti omod hinuy atom
an munhapit an hapit chi eGalilee." 74 Ja hen-enhaot Peter an inali na hi, "Pfu-
un numpay! Anong ja dusaona' ay Apo Jos hi un lahlah hitay allo', ti agkhuy u
anila hinuy an takhu an khun ju hapiton." Ja timmalanu gwot chin agwitan.
75 Ja nenomnom Peter chin inalin Hesus ay hija an, "Ehaota' hi mumpitlo ad
ugwani an lapfi ja unot tumalanu." Pfimmutay hi Peter ja achi anhan chin kila
na khapo hi tutuju na.

Chin nang-ajan chan Hesus ay Pilato

27 1 Unot gwa an nagwa-ah ja na-amung chin a-ap-apon chi papachi
ja chin uchumna an a-ap-apon chi Hudju ta nunhahapit cha hay i
cha aton an mamatoy ay Hesus. 2 Napfalin ja pinawwid cha chin ngamoy
na ja in-uy cha ay chuy Gobernador an hi Pilato ta mahumarja.

Chin natajan Judas

3 Hi ayya Judas an nangngina ay Hesus, unaot inannila an hugijon cha
hi Hesus ta matoy, ja nuntutuju chin enat na. Enala na chin tolompolo an
pela' an inchat hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi uchumna an ap-apo,
ja immuy ay chicha. 4 Ja inali na hi, "Pfimmahola' ti ingngina' han takhu
an ma-id pfahor na ja tan patajon cha hija." Ja inali cha hi, "He-aot ti un
chah gway anila mi?" 5 Hotti impuchit Judas chin pela' hichi Templo ja
nakak. Immuy numpfe'khor ja natoy.
6 Nun-alan hachi a-ap-apon chi papachi chin pela' ja inali cha hi, "Achi ay
chita mapfalin ay ni urchin ta-o an i ta-o idchum hitay ay ni pihun ni Templo,
ti hijay palit chi ohan takhu. Hot ngay pang-atan ta-o?" 7 Hay nunhahappitanan
cha ja pomla' cha han lotan chin khun munchugwin hi pfanga ta gway panglub-
an cha hu-un gway matoy hi mangili cha. 8 Hijaot un cha nginadnan hichuy
lota hi Lota an Negwa'gwa-an hi Chala, ja hijay ngachana ingkhana ad ugwani.
9 Hotti nipa-annung chin inalin Jeremiah an profetan Apo Jos hi nangarjana hi,
"Enala cha chin tolompolo an pela' an nunhahappitanan cha chuy
Hudju an holag Israel hi palit na.
10 Ja inchat cha an pfajad han lotan nuy khun munchugwin hi pfanga,
ti hijah tay chi inalin Apo Jos ay ha-in hi ma-at."[t]

Chin nunhumarjaan Pilato ay Hesus

11 Timmata'chug hi Hesus hi gwachaan gobernador Pilato ja inalin
Pilato ay hija hi, "Un chah he-a hini Arin chi Hudju?" Tempfar Hesus

---

[t] **27:10** Zechariah 11:12-13; Jeremiah 32:6-9

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja inali na hi, “Ti niya mah an inalim.” 12 Muti agkhuy henongpfatan
Hesus hachi cho-or an empapfahor hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi
uchumna an a-ap-apon chi Hudju. 13 Ja inalin Pilato ay hija hi, “Un chah
achim chonglon hay hato cho-or an epapfahor cha ta achim topfalon?”
14 Muti agkhuy tenomtompfar hi Hesus, ja nanor hi Pilato.

15 Hay khun aton gobernador Pilato hi un Pfehtan Chin Nalohan Chin
Angher Apo Jos, ja emmengha ay hija an khun mangpfu-aan hi oha hi
nipfalud an piliyon hachi tatakhu. 16 Ja netongor ay chuy an timpo ja gwa
han nipfalud an hi Barabas[u] chi ngachana, ja nunchongor hachi nun-
apupukhit an enat na. 17 Gwa an na-amung hachi atakhutakhu ja inalin
Pilato ay chicha hi, “Ngachan nuy penhod ju hi ipfu-aa' hi pfalud ad
ugwani an pfehta? Hi Barabas wenno hi Hesus an ma-ali hi Kristo?” 18 Inali
na hitay ti anila na an hachi a-ap-apo chi nang-agwat ay Hesus khapo hi
ámoh cha, ja podhona khu an chonglon nu ngay pi'-alin hachi tatakhu.

19 Hay oha khu hi pamhochan Pilato an mangpfu-aan ay Hesus ja ay
chuy inu-umpfunana ay chuy umpfunan chi munhugwi, ja gwa han
empaad cha an inalin ni ahagwa na an, “Achi a manger-er hi im aton ay
nuy an takhu an ma-id pfahor na, ti enenop u ad a-ukhab, ja atattata-
ot ja tan una' omelo-elob.” 20 Muti hay hachi a-ap-apon chi papachi ja
hachi uchumna an a-ap-apo ja enchokhochokhor cha hachi tatakhu ta
allon chay Barabas chi mipfu-aan, ja matoy koma hi Hesus. 21 Hotti chin
piggwana hi nangarjan Pilato hi, “Hot ngachan ni penhod ju hi mipfu-
aan ay cha tay an chugwa?” ja inali cha gwot hi, “Hi Barabas!” 22 Ja
inalin khu Pilato hi, “Nu amat hina ayya ja ngay allon ju hi ato' ay tay
an hi Hesus an ma-ali hi Kristo?” Ja hi-a-ali cha hi, “Epepfakhat mu hi
kros!” 23 Ja inali na khu hi, “Anagkha? Ngay tugwali pfahor na?” Muti en-
ar-alla cha an nangi'gwap hi, “Epepfakhat mu!”

24 Amat hichi ja tinikhaw Pilato an achi ma-arjan hachi tatakhu ja gwa
an munhohongnger cha. Hotti empa-ala na han pfatja an nittugwan hi
chanum ja numpfulu ta tikhan hachi atakhutakhu. Ja inali na hi, “Tayya
an pfinulugwa' hay hato ngamoy u ta panginnilaan ju an agkhuja' ne'-
ampoy ay cha'ju ay tay i ju pamatajan ay tay an takhu. Hotti nangamong
aju!” 25 Ja inalin hachi tatakhu hi, “Aa, nangamong ami. Epapatoy mu ja
anong kay ja cha'mi ja hana holag mi chi ipuypujan chi pfahor.” 26 Hotti
na-arjan hi Pilato ja impfu-aana hi Barabas, muti hi Hesus ja impahuplit
na ja impulang na hachi hinchalo na ta i cha epfakhat hi kros.

Chin nanangkhatangkhaan cha ay Hesus

27 Initnud hachi hinchalo hi Hesus an inhikhop chin pfalay chi
gobernador, ja inamung cha an amin chin nun-ibpfa cha an hinchalo.

---

[u] **27:16** Wenno: hi Hesus Barabas.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Enaan cha chin lopfong na ja linupfungan cha han lopfong an mumpfolah
an amat hi lopfong chi ari. 29 Ja pfenalengawngaw cha han pagwit ja
impihu'lub cha ay chuy ulun Hesus an amat hi korona. Ja enala cha han
lunu ja empachon cha chin agwan an ngamoy na an amat hi hinjar chi ari.
Nunheppe cha ay hija hon tenangkhatangkhaan cha hi khun cha pangarjan
hi, "Madaydayaw a, he-a an Arin chi Hudju." 30 Hon tinuppaan cha ja enala
cha khu chin lunu ja impakhuh cha ay chuy ulu na. 31 Himmikha cha an
nangekejan ay hija ja enaan cha chin impilopfong cha an mumpfolah ja
empallog cha chin lopfong na. Ja initnud cha an i epfakhat hi kros.

Chin nangpfakhatan cha ay Hesus

32 Hi khun cha omajan ja chinittum cha han hi Simon an eCyrene.
Impapilit hachi hinchalo an pi-ukhona chin kros Hesus. 33 Ja emmatam
cha ay chuy pfulludna an nangadnan hi Golgota, an hay podhona an
allon ja pfulludna an amat hi ulun chi paang. 34 Ja allon chaot ta ipa-
inum cha ay Hesus han pfajah an nidchuman hi mumpa-it ta poh-onay
chokhoh hi pangpfakhatan cha ay hija. Muti unaagkhu tenamtaman ja
achi na penhod hotti agkhuy na ininum.
35 Amat hichi ja empfakhat cha. Ja numpfepfeleng hachi hinchalo ta
machoto' hay mumpangala hachi lopfong Hesus. 36 Ja inumpfun cha an
khun mumpfantay. 37 Ja gwa han ne'pfakhat cha ay chuy uhun chin ulu
na an natutula-an ay ni chiklamu cha ay hija, an hay nitula' ja, "Hitay
hi Hesus an Arin chi Hudju." 38 Ja gwacha khu han chugwa an lala-e an
napfahulan an ne'chehhan an nepfakhat, hotti nun-appiton cha hi agwan
Hesus chin oha, ja nun-appit hi ikhid chin oha. 39 Gwa hachi tatakhu an
naloh ja munggwiggwikhigwig cha hon pinahiw cha hi Hesus 40 an inali
cha hi, "Un mangkay tugwali he-a hini nangali hi pa'-iyom hini Templo
muti un umuy hi toloh arkhaw ja eha'-ad mu khu! Hot chaadma mah
hini apfalinam ta takhuwom hinuy achor mu? Nu umannung an he-a
hini Empfalay Apo Jos, ja mun-opah a ay nuy kros!" 41 Amat khu hina an
tenangkhatangkhaan chin a-ap-apon chi papachi ja hachi memehtolon
chi urchin Moses ja hachi uchumna an a-ap-apon chi Hudju, an khun
cha allon hi, 42 "Tinakhu na hana uchumna an tatakhu muti ma-id olog
na an manakhu ay chuy achor na. Hija anu hini Ari ta-o an holag Israel,
hotti mun-opah koma ay chuy kros hot mamati ta-o ay hija. 43 Mamati
hija anu ay Apo Jos ja allona an hija hini Empfalay Apo Jos, hotti hi Apo
Jos chi manakhu ay hija nu penhod na." 44 Anong un chin chugwa an
ne'pfapfakhat ja khun cha pi'pahiw hi Hesus.

Chin natajan Hesus

45 Unagkhu gwa an naha'-ad ja himpfumagkha ja hemmelong an amin
ay chuy an lota ingkhana hichin napujaw. 46 Ja chin napujaw ja unagkhu

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la-ahna ja nun-ugwap hi Hesus an nangali hi, “Eli, Eli, lama sabachtani?”
an hay podhona an hapiton ja, “Jos u, Jos u, anagkha ta tene-a-ana' ay
he-a?” 47 Chengngor hachi uchumna an ni'tata'chug hichuy an ini'gwap
na ja inali cha hi, “Niya an khuna ajakhan hi Elijah an manakhu ay hija.”
48 Chin oha ja temmagtag an i emmala han oma'-at hi apoh ja entamor na
han pfimmanger an pfajah, ja empa-aw na han paor. Immuy ay chuy kros
ja intumu' na chin ta-on Hesus ta inumona. 49 Muti inalin hachi uchumna
hi, “Khenong adchiya tugwali ta tikhan ta-o hu-un umali hi Elijah an
manakhu ay hija.” 50 Ja impiggwan Hesus an nun-ugwap ja na-ongoh chin
hochohcha na.

51 Ja hichi Templo ad Jerusalem ja himpfumagkha ja na-ittang chin ma-
u'tor an kurtina an nanahhalin ay chuy Na-assantuwan an Kwarto, nete-a
chin uhuna ja chimmapoh chin puuna. Ja nungkhihu, ja naphar hachi
o-otong an pfato. 52 Ja nipfughor hachi lupfu' ja timmakhu hachi cho-or
an nun-a-atoy an tatakhun Apo Jos, 53 ja pfimmutay cha ay ni lupfu' cha.
Nalahin chin nummahuwan Hesus ja immuy hato an namahuwan an
tatakhu ad Jerusalem an Siudad Apo Jos, ja cho-or hachi nanikhaw ay
chicha.

54 Chin kapitan chi hinchalo ja chin numpun-ibpfa na an khun
mumpfantay ay Hesus ja nale'na cha chin khihu ja tinnig cha hachi na-at,
ja nang-entata-ot cha. Ja inali cha hi, “Umannung ay chita an Empfalay
Apo Jos hitay an takhu!”

55 Ja gwah chi chin cho-or an pfinapfai an nenebtaw an nannig chin
natajan Hesus. Chicha hana ninitnud ay Hesus nete-a chin agawwachaana
ad Galilee an khun tomolong ay hija. 56 Ja nidchum cha Mary Magdalen,
ja hi Mary an ammod cha James ay Josep, ja hini ahagwan Zebedee.

Chin nilub-an Hesus

57 Unot gwa an mahilip, ja emmatam han achangjan an lala-e an
e-Arimatea, an hi Josep chi ngachana. Oha hija an disipolon Hesus.
58 Immuy ay Pilato an i nangippug ta i na ilupfu' chin achor Hesus.
Inapfulut Pilato ja inali na ta opahon cha chin achor Hesus ja inchat cha
ay Josep. 59 Enalan Josep ja pinuttiputana han pfinacha an maphod ja
maleneh. 60 Ja in-uy Josep chin achor Hesus ay chuy pa'-ephod cha an
linijangan cha an pfato an hijay ilub-ana hu-un matoy. Ja impahikhup na
chin achor Hesus ja inulina han otong an pfato an tanglib chin lupfu' ja
unot makak. 61 Ja gwah chi khu cha Mary Magdalen ja chin oha an Mary
an inu-umpfun cha an homahhakhang ay chuy lupfu'.

Chin nangpapfantajan cha chin nilub-an Hesus

62 Hichuy an arkhaw ja Alemana an Punhakhanaan hachi Hudju ay
ni Hapfachu an khun cha ngilinon. Ja chin nun-ingwi'gwiit an ngilin

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja immuy hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi Farisee ay Pilato 63 ja
inali cha hi, “Apo Gobernador, nenomnom mi an chin atattakhun
nuy munlahlah an hi Hesus, ja inali na hi mummahu hija ay ni me-
atloh arkhaw hi natajana. 64 Hotti un chah achi mapfalin an gway im
pumpfantajon ay nuy lupfu' na ingkhanah chin me-atloh arkhaw ay ni
natajana? Ti khemhon ja gway umuy hana disipolo na an i manglajaw ay
nuy achor na ta gway aton cha an mamarpfalijan hato tatakhu an allon
chay nummahu hija. Hot pa-am-amchon cha chin lahlah na.” 65 Ja inalin
Pilato hi, “Aa, ajakhan ju hana hinchalo ta ep-ephod ju an pfantajan
hinuy lupfu'.” 66 Hotti immuy cha hichi lupfu' ja linita cha hi maphod
chin tanglib ta matikhaw nu gway mangpfughor, ja empapfantay cha
hachi hinchalo.

Chin nummahuwan Hesus

28 1 Unot nun-inggwi'gwiit an Markhachu an nalahin chin ngilin, ja
pfimmugwah cha Mary Magdalen ay Mary an chin nun-ibpfa na
an immuy hichi lupfu'. 2 Himpfumagkha ja gwa han mapfi-ah an khihu
ti nun-opah han angher Apo Jos an narpu ad langit, ja inulina chin pfato
an tanglib ja inumpfunana. 3 Mumpfinang hichuy angher an amat hi
ilat, ja munnaud chin pinuchaw chin lopfong na. 4 Nang-entata-ot hachi
gwarja ja khun cha munggwoggwog, ja nun-achapor cha an amat cha hi
natoy. 5 Muti ni'hapit chin angher hachi pfinapfai ja inali na hi, “Achi aju
toma-ot. Anila' an khun ju hingiton hi Hesus an empfakhat cha chin kros.
6 Ma-id heto ti nummahu ti hijah tay chin inali na. Umali aju ta tikhan ju
chin negwagwallangana. 7 Hotti khalakhalon ju an umuy ay ni gwachaan
hana disipolo na ta allon ju hi, ‘Nummahu hi Hesus, ja ipangpangulu na
an umuy ad Galilee ta hichi chi i ju panittuman ay hija.’ Hitay chi allon
ju.” 8 Temma-ot hachi pfinapfai muti mun-an-anla cha khu. Empacheh
cha gwot an umuy ta i cha ipa-innila hay hachi disipolon Hesus. Mun-
igwigwilit cha an umuy 9 ja unagkhu himpfumagkha ja gwacha hi Hesus
an i nanittum ay chicha. Ja inali na hi, “Omod aju.” Nehnot cha ja
nunheppe cha ja impukhud cha chin hu-i na ja nundayaw cha ay hija.
10 Ja inalin Hesus hi, “Achi aju toma-ot. Umuy aju ta i ju allon hachi
disipolo' an i-ibpfa' ta umuy cha ad Galilee ta hichi punchichittuman mi.”

Chin nangchatan cha hi pasuksuk hachi gwarja

11 Immuy hato pfinapfai hichi gwachaan hachi disipolon Hesus, ja
gwa an nunhalemottongan hachi hinchalo an nunggwarja chin lupfu'
ja empacheh chin uchumna an umuy ad Jerusalem ta ipa-innila cha
hay hachi a-ap-apon chi papachi hay hato na'na-at. 12 Empapfokhan
hachi a-ap-apon chi papachi hay hachi uchumna an a-ap-apon cu
unhahappitanan cha nu ngay aton cha ta achi cha epfaag hini umannung

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an na-at. Hotti hay inali cha ja un cha pfajachan hachi hinchalo, 13 ja
intuchu cha hini allon cha an amat heto, “Hay allon ju hana tatakhu
ja immali hachi disipolon Hesus ja inah-upan cha'mi an nanallo' ja
enlajaw cha chin achor na ay chuy an lapfi. 14 Hijay allon ju ja, nu khulat
ta chonglon Gobernador ja allonay, ‘Anagkha ta amat hetoy na-at?’ ja
nangamong ami an mangar-alo' ay hija hot ma-id ma-at ay cha'ju.”
15 Hotti enalan hachi hinchalo chin pasuksuk ja enat cha chin inalin
hachi a-ap-apo. Ja ingkhana ad ugwani ja hitay chi khun allo-allon hana
Hudju.

Chin numpatikhan Hesus hachi adalana

16 Immuy chin himpolo ta oha an adalan Hesus ad Galilee ay chuy
pfulludna an inalin Hesus. 17 Ja un chaot tinnig hi Hesus ja dinaydayaw
cha hija, muti gwacha hachi uchumna an munharhalinchugway nomnom
na hi un hi Hesus hichuy numpatikhaw. 18 Nehnot hi Hesus ja inali ni
hi, “An amin chi apfalinan hichi ad langit ja heto lota ja nichat ay ha-in.
19 Hotti umuy aju hana nunlene'gwoh tay lota ta itudtuchugwan ju an
amin chi tatakhu ta mi'-unud cha ay ha-in. Bautisaran ju chicha ay ni
ngachan Jos Ama ja ha-in an Empfalay na ja hini Espiritu Santo. 20 Ja
an amin chin in-urchin u aycha'ju hi unuchon ju, ja ituchu ju khu hana
tatakhuta pe'-at cha.

Nomnomon ju an mimidchuma' ay cha'ju hi a-arkha-arkhaw ja
ingkhanah chin apogpokhan tay lota.”

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

MARK

Hini oma'-atan tay an libju

Hini nangtula' ay tay an libju ja hi Mark an empfalay Mary ad Jerusalem (Acts 12:12). Hana nangachar ay tay Biblia ja mano'cho'-or ay chicha chi mangali an hitay Mark ja hija hi John Mark an akhin Barnabas (Kolosas 4:10). Ja hijay nitnud ay cha Paul ay Barnabas chin pengpenghan chi i cha nunlawlagwan an ay nangkaskasaba ay tay Ebanghelyo (Acts 12:25; 13:5). Anila ta-o khu an hi Mark ja oha hija an ne'kakadwa ay Apostol Peter (1 Peter 5:13). Cho-or khu hana mangali an hi Peter hini nun-achalan Mark hana intula' na an en-enat Hesu Kristo.

Intolong Mark hitay libju hana Hentil an tatakhu, nidchum hana Hentil an gwa ad Rome. Hijaot un tortollo hana padtu ay ni Daan an Tulag an ni'tula' na, an achi amat ay cha Matthew ay Luke. Inidchum khu Mark an enlawlawag hana ugalin ja hapit chi Hudju ta ma-awatan hana Hentil, amat ay ni Mark 3:17; 7:1-4, 11, 34.

Hitay an libju an intula' Mark ja ipa-innila na an hi Hesus ja neto'khong an numpfalin hi takhu an munserbi ay Apo Jos ja hana tatakhu. Hini versikulo an nitula-an tay ja gwa ay ni 10:45 an allona hi, “Amat ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu, an agkhuja' immali ta cha'ju an tatakhu chi munserbi ay ha-in. Muti immaliya' an munserbi hana cho-or an tatakhu ja ta matoja' an pfajad chi pfahor cha.” Penhod Mark an hana mamaha ay tay an intula' na ja ma-awatan cha an hi Hesus ja maphod an amin chi khuna aton, hijaot un cho'cho'-or hini inali na an ena-enat Hesus mu hana intudtuchu na. Penaneknekana hini apfalinan ja haad Hesus an Empfalay Apo Jos khapo hachi nakaskasda-aw an milagro an en-enat na, ja khapo hi nangakhahana hachi gway chokhoh na ja nangpakakana hachi napukhit an ispiritu an nun-eho'long.

Hini ang-angonoh tay an libju ja agkhuy nidchum hachi nahnahhun an manuskrito an nitula' hi Griego an hapit (16:9-20). Hotti hay allon chi uchumna ja ma-id mapto' nu hi Mark chi nangtula'.

Chin nuntudtuchugwan John Bautista

1 [1] Hitay itula' u ja hitay Ebanghelyo an manapit ay ni oma'-atan Hesu
Kristo an Empfalay Apo Jos. Hay nete-aana ja [2] chin inalin Apo Jos
an impatula' na ay profeta Isaiah hi nangarjana hi,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Tayya an honakho' hay mangpangpangullu an manghakhana ay ni
agwum.[a]
3 Gwa han khun mun-ugwap hichi let-ang an khuna allon hachi
tatakhu hi,
'Epaphod ju hini agwun ni umali an Apo.
Anchongon ju hana nakillokillo an chalan ta maphod hi agwuna.' "[b]
4 Ja emmat, ti tinnig cha hi John Bautista hichi let-ang ja
tinudtuchugwana hachi i nunchongor. Ja hay engkasaba na ja,
"Muntutuju aju ja chin-ug ju hana pfahor ju ja mumpabautisar aju ta
pakawanon Apo Jos hana pfahor ju." 5 Ja cho-ocho-or chin tatakhu
an narpu ad Jerusalem ja hana apfuglapfuglay ad Judea an immuy
chin agawwachaan John. Khun cha ipudnu hana pfahor cha hon
numpabautisar cha ay John hichi gwanggwang an Jordan.
6 Han lopfong John ja na-apfor an chutchut chi kemer, ja chin pfalekeh
na ja lalat. Hay khuna ijilog ja chuchun ja chilu. 7 Ja khun mangaskasaba an
allona hi, "Gwacha han umali an metob ay ha-in an munnaud an napfagto
ja achi mapfalin an ipadchunga' ay hija.[c] 8 Ha-in ayya ja binautisara' cha'ju
hi chanum, muti hija ja bautisaran cha'ju hi Espiritu Santo."

Chin numpabautisaran Hesus

9 Chin khun puntudtuchugwan John ja immuy hi Hesus an narpu ad
Nazaret an provincian chi Galilee, ja i numpabautisar ay John hichi
Jordan. 10 Unot chimma-ar hi Hesus ja tinnig na an nipfughor ad langit.
Ja tinnig na chin Espiritu Santo an nun-ohop an amat hi kaloma chin
tikhaw na, ja numpatto' ay hija. 11 Ja gwa han chengngor cha an hapit an
narpu ad langit an nangali ay hija hi, "He-a hini podpodho' an Empfalay
u. Mun-an-anlaa' khapo ay he-a."

Chin nanoptopngan Satanas ay Hesus

12 Amat hichi ja enedchong ni Espiritu Santo hi Hesus an umuy hichi
let-ang. 13 Ja nihichi hi apat chi polo hi arkhaw ja tenopngatopngan
Satanas. Ja gwah chi hana atattata-ot an animar muti gwa hachi angher
Apo Jos an immuy ay Hesus an nanulungan ay hija.

Chin nangte-aan Hesus an nuntudtuchugwan ad Galilee

14 Napfalin an nipfalud hi John ja numpfangngad hi Hesus ad Galilee
an i nangkaskasaba ay ni Ebanghelyo an narpu ay Apo Jos. 15 Khuna

---

[a] **1:2** Malachi 3:1 [b] **1:3** Isaiah 40:3 [c] **1:7** Literal: munnaud an napfagpfagto, ja achiya' mipfilang an munheppe an mangaan ay ni hapato na. Ay chuy an timpo ja hini mangaan ay ni hapaton ni apo ja tamun chi nababbabaan an takhala. Hotti hay penhod John an allon ja nababbaba pay hija mu hay nababa an takhala nu mipadchung ay Hesu Kristo.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

allon hi, “Tayya an nachakngan chin arkhaw an ene'chan Apo Jos. Achi mapfajag hot machakngan hini Pun-ap-apugwana hi tatakhu. Hotti chu'khon ju hana pfahor ju ja pinati ju hitay Ebanghelyo an khun u itudtuchu.”

Chin nangajakhan Hesus han apat an khun manapfukur

16 Gwa han namenghan ja enenggwan Hesus hichi pingngit ni Baybay
ad Galilee ja tinnig na cha Simon ay Andrew an hin-akhi. Gwa an khun
cha manapfukur ti tamu chay mangachiw. 17 Ni'hapit hi Hesus ja inali na
hi, “Umali aju ta mitnud aju ay ha-in, ta gway honakho' an i mun-ajag
hana tatakhu ta mi'-unud cha ay ha-in.” 18 Amat hichi ja tenaynan cha
hachi tapfukur cha ja nitnud cha ay Hesus.
19 Gwa an emmo'-ojay cha ja tinnig khu Hesus cha James ay John an
hin-akhi an empfalay Zebedee. Inu-umpfun cha ay chuy pfalangay cha an
khun cha ephod hachi tapfukur cha. 20 Enajakhan Hesus cha chuy an hin-
akhi ja nitnud cha khu ay hija. Hotti tenaynan cha chin ammod cha an hi
Zebedee ja hachi numpun-ibpfa na an khun me'pfo'la ay hija.

Chin nangpakakan Hesus han napukhit an espiritu an neho'long han lala-e

21 Napfalin hay hato ja immuy cha Hesus ad Kapernaum. Unot
nachakngan chin Hapfachu an ngilin chi Hudju, ja immuy cha hichi
sinagoga ja ente-an Hesus an muntudtuchu. 22 Ja nanor hachi tatakhu
chin panudtuchu na, ti matikhaw cha an gway apfalinana, an achi amat
hachi memehtolon chi urchin Moses.
23 Ay chuy gwot ja gwa han lala-e ay chuy sinagoga an nahuhu'lungan
hi napukhit an ispiritu. Ja nungkii ja inali na hi, 24 “Hesus an eNazaret!
Ngachah chi atom ay cha'mi? Un a chah immali an mangdusa ay
cha'mi? Anila' he-a, an he-a hini nasantuwan an Empfalay Apo Jos.”
25 Ja himmingar hi Hesus ja inali na ay chuy napukhit an ispiritu hi,
“Khomegkhenong a, ja makak aot!” 26 Unot inalin Hesus hitay ja nun-
egwakhot chin napukhit an ispiritu hichuy lala-e an nihuhu'lungana
ja ini'gwap na an nungkii ja nakak. 27 Nanor cha an amin ja khun cha
munhahapit an khun cha allon hi, “Ngay ngachah tay nabnab-on an
panudtuchu? Anong un hana nehoho'long an napukhit an ispiritu ja gway
apfalinana an mummanjar ay chicha hon inunud cha hini allona.” 28 Ja
nunchongor hi apfuglapfuglay hichi ad Galilee hana ena-enat Hesus.

Chin nangpatengngan Hesus hachi tatakhu an mumpunchokhoh

29 Nakak cha Hesus chin sinagoga ja empacheh cha an umuy hi pfalay
cha Simon ja hi Andrew, ja nitnud cha James ay John. 30 Gwah chi chin
pfupfai an ammod chin ahagwan Simon an numpepekheng, ti mapfi-

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ah han potang na. Unot ne-atam cha Hesus ja impa-innila cha ay hija.
31 Immuy hi Hesus ay chuy munchokhoh ja pfenohgwat na. Na-aan gwot
chin potang na ja enhakhanaana cha Hesus hi anun cha.
32 Gwa an na-uynu hichin hukhit ja in-uy cha ay Hesus hachi
mumpunchokhoh ja hachi nun-ahu'lungan hi napukhit an ispiritu. 33 An
amin chi tatakhu ay chuy an pfuglay ja na-amung cha hi pfalay cha Simon.
34 Ja empatenong Hesus hachi numpfino-ob-on an chokhoh hachi cho-or
an tatakhu. Nun-epakak na khu chin cho-or an nun-apukhit an ispiritu. Ja
agkhuy na nunhapiton hay hachi napukhit an ispiritu, ti anila cha an hija hini
Hennag Apo Jos an Mamahhod muti achi na podhon an chichay mangpfaag.

Chin nuntudtuchugwan Hesus ad Galilee

35 Chin nun-inggwi'gwiit hi herhelong ja pfimmangon hi Hesus ja
nakak ay chuy an pfalay ta immuy han lukhar an ma-id takhu ta i
mungkalalag. 36 Unot pfimmangon cha Simon ja hachi numpun-ibpfa na
ja i cha hiningit hi Hesus. 37 Un chaagkhu chinakngan ja inali cha hi, “An
amin hana tatakhu ja khun chi-a i hingiton.” 38 Ja inalin Hesus hi, “Umuy
ta-o chamchama hana uchumna an nun-ehnot an pfuglay ta gway ato' an
mungkasaba khu ay chicha. Ti hijah tay hini immaliya'.” 39 Amat hichi ja
immuy hi Hesus hana apfuglapfuglay ad Galilee ja khun mangaskasaba
hachi sinagoga cha. Ja nun-epakak na hachi napukhit an ispiritu an nun-
eho'long ay cha chuy uchumna an tatakhu.

Chin nangpatengngan Hesus han lala-e an na-unit

40 Gwa han namenghan an immuy han lala-e an na-unit ay Hesus.
Nunheppe ja numpakpaka-ahi an nangali hi, “Apo, otong hini apfalinam hotti
podhom ayya ja epatenonga'.” 41 Ninignikhan Hesus hitay an na-unit ja hen-a
na, ja inali na hi, “Podho'. Hotti tomenong a.” 42 Ja emmat an na-aan gwot
chin unit na. 43-44 Ja na'na'-allon Hesus ay hija hi, “Achi la-ahna ja gway im
pangar-arjan ay tay an na-at ay he-a. Hay atom ja umuy a ay ni pachi ta i a
mumpatikhaw an temmenong a. Ja ipidaton mu ay hija hini allon ni urchin
Moses an khun idaton ay Apo Jos an panginnilaan an umannung an na-aan
hini unit mu.” 45 Muti hichuy lala-e an temmenong ja agkhuy na inunud chin
inalin Hesus. Immuy ja khuna hapihapiton chin na-at ay hija.

Nunchongor hichuy an enat Hesus hotti ma-id atona an umuy hachi pfuglay
an acho'lan chi tatakhu, ti tinnig cha ayya hon hemmajomhom cha ay hija.
Hotti un khun umuy hachi lukhar an ma-id nunheto, muti cho-or chamchama
hachi tatakhu an khun umuy ay hija an narpu hi apfuglapfuglay.

Chin nangpatengngan Hesus han lala-e an napechoy

2 1 Nalahin chi at hichi hi arkhaw ja numpfangngad hi Hesus ad
Kapernaum, ja inannilan hachi tatakhu an immuy hija ay chuy

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfalay an khuna chumakngan. 2 Achi omopoh hachi tatakhu an umuy ay
chuy agwachaana ingkhanah napnu cha anong un chin negpongan chin
pantaw, ja khun cha munhihi'-ig. Gwa an khun mangaskasaba hi Hesus
3 ja in-ali cha han napechoy an impfapfalahhong han apat an linala-e.
4 Muti khapo ta cho-or hachi tatakhu ja ma-id enat cha an i mangehnot
ay Hesus. Hotti in-uy cha chin atop chin pfalay ja khinutapfan cha chin
negpong ay chuy gwachaan Hesus. Napfalin ja inujuy cha chin napechoy.
5 Unagkhu tinnig Hesus hitay otongngan an pammati cha ja inali na ay
chuy napechoy hi, "Akhi', napakawan hana pfahor mu." 6 Ja gwa hichi
hana uchumna an memehtolon chi urchin Moses an ni-i-ibpfun ja khun
cha nomnomnomon hi, 7 "Anagkha agkhu ni' hitay an takhu an ipadchung
na hichuy achor na ay Apo Jos, an allona hi un pomakawan hi pfahor.
Ti un chah gway uchumna hi mamakawan hi pfahor an un hi Apo Jos
ja angkhay." 8 Anilan Hesus hini gwa ay ni nomnom cha ja inali na ay
chicha hi, "Anagkha ta amat hina hini nomnom ju? 9 Ma-id olog chi takhu
an mamakawan hi pfahor ja ma-id khu olog cha an mangpatenong hi
chokhoh.[d] 10 Muti ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja epatenong u hitay
an napechoy ta panginnilaan ju an gwacha khu chi apfalina' heto lota
an mamakawan hi pfahor." Ja inali na chin napechoy hi, 11 "Allo' ay he-a
hi pfumangon a, ipi-ug mu hinuy pfalahhong mu ja immanamut a." 12 Ja
tinnig hachi tatakhu an natantanna'chug chin napechoy, impi-ug na chin
nipfalahhungana ja empacheh na an umanamut. Nanor an amin hachi
tatakhu ja khun cha mundaydayaw ay Apo Jos ja khun cha allon hi,
"Anagkha ay chita an nabnab-on hitay tinnig ta-o ad ugwani an arkhaw."

Chin nangajakhan Hesus ay Levi an mungngadngachan khu hi Matthew

13 Nakak hi Hesus ad Kapernaum ja immuy khu ay chuy pingngit chi
baybay ad Galilee. Na-amung hachi tatakhu ja ente-a na an tuchugwan
chicha. 14 Napfalin ja empacheh na ja unagkhu gwa an khun chumalan ja
tinnig na han khun munhenger hi pakha an hay ngachana ja hi Levi an
empfalay Alfeus, an inu-umpfun chin opihhina na. Ja inalin Hesus ay hija
hi, "Umali a ta mitnud a ay ha-in." Amat hichi ja nitnud hi Levi ay Hesus.
15 Ja gwa han namenghan an i nangan hi Hesus ja hachi disipolo na
hichi pfalay Levi. Ja ne'-orpfong hachi cho-or an khun munhenger hi
pakha ja hachi uchumna an allon cha an napfahulan an tatakhu an khun
umalipfuypfuy ay Hesus. 16 Hachi Farisee an khun muntudtuchu ay ni
urchin Moses ja tinnig cha an ne'-orpfong cha Hesus hachi mapahiw an
tatakhu ja inali cha hachi disipolo na hi, "Anagkha mah hitay Apo ju
ta me'-orpfong hay hachi khun munhenger hi pakha ja hachi uchumna

---

[d] **2:9** Hay pammatin chin Hudju ja hi Apo Jos ja angkhay chi gway apfalinana an mamakawan hi pfahor ja an mumpatenong hi chokhoh.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an nun-apfahulan?” 17 Unot chengngor Hesus hitay inali cha ja tempfar
na ja inali na ay chicha hi, “Hana gway chokhoh na chi munhapor hi
choktor an pfu-un hana ma-id chokhoh na. Immalija' an tomolong hana
napfahulan ta chu'khon cha hana pfahor cha an pfu-un hana mangali hi
ma-id pfahor cha.”

Chin agkhuy ni'-ayunalan chin disipolon Hesus

18 Gwa han namenghan an khun mun-ayunar hachi disipolon John
Bautista ja amat khu hachi Farisee. Immuy hachi uchumna an tatakhu
ay Hesus ja inali cha hi, “Tinnig mi an khun mun-ayunar hachi disipolon
John Bautista ja amat hina khu hana disipolon hachi Farisee. Hotti
anagkha ta hato disipolom ja achi cha mi'-ayunar?” 19 Tempfar Hesus ja
inali na hi, “Nu khulat ta gway mungkasar ja un ju chah allon hi achi
mangan hay hana i na-ila nu gawwacha pay hini mungkasar? Achi mit
mapfalin. 20 Muti umali han arkhaw an ekak cha hini lala-e an nungkasar
ja hijay pun-ayunalan cha. Hotti gawwachaa' ayya ja achi pay mun-
ayunar hato disipolo'.”
21 Ja nun-arig hi Hesus ja inali na hi, “Ma-id manger-ob hi pfakhu an
pfinacha ay ni nachochonot an lopfong. Ti nu amat hetoy atona hot mun-
ohon hini pfakhu an ner-ob ja inatona hini nachochonot hot omom-omod
an mapfingit. 22 Ma-id khu mangitto ay ni pa'-arpoh an chanum chi ubas
ay ni na-usar an lalat an khun pangittugwan hi ma-inum. Ti nu amat
hetoy atona hot mapfughi hini lalat, ja metapar hini chanum chi ubas ja
mapa'-i khu hini lalat. Hini ayya pa'-arpoh an chanum chi ubas ja mitto
ay ni pfakhu an lalat ta meha'pfa.”

Hini oma'-atan chi Hapfachu an ngilin

23 Gwa han ohan Hapfachu an ngilin chi Hudju an nanggwaan cha
Hesus han natamman hi trigo. Pfimmangkhi hachi disipolo na chin
trigo ja inutim cha ta anun cha. 24 Gwacha hachi Farisee an nannig ja
inali chaot ay Hesus hi, “Tikham akay ni' hay hato disipolom an khun
cha mun-utim. Ja un chah pfu-un tamu chi mun-utim an pa'-iyona hini
urchin ta-o, an paniyaw chi muntamu ti ngilin?” 25 Tempfar Hesus ja
inali na hi, “Un ju chah agkhuy pfinaha chin enat chin apo ta-o an hi
Ari David ja chin numpun-ibpfa na hi i cha hemmenaangan? 26 Chin
nehaachan Abiatar an Natakhay an Pachi ja himmikhop hi David chin
pfalay Apo Jos ja enala na chin tenapay an netpfar ay Apo Jos, ja inana
ja inchatana khu chin numpun-ibpfa na. Ja paniyaw chi mangan ay ni
netpfar an tenapay, ti hana papachi chi mangan ja angkhay. Ja ma-id
inalin Apo Jos hi un pfahor hitay enat cha.” 27 Ja en-ang-angonoh Hesus
an nangali hi, “Agkhuy enephod Apo Jos hana tatakhu ta ngilinon cha
hini Hapfachu. Hini nangephochan Apo Jos ay ni Hapfachu an ngilin

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja ta aphochan chi tatakhu. 28 Hotti ha-in an Na-ilangitan an Takhu chi
mangali nu ngay paniyaw ay ni arkhaw chi ngilin."

Chin nangpatengngan Hesus han napechoy chi ngamoy na

3 1 Gwa khu han ohan arkhaw an ngilin ja immuy hi Hesus hichi
sinagoga ja gwa hichi han lala-e an napechoy chi oha an ngamoy
na. 2 Ja henehemmonot hachi na-amung hi un epatenong Hesus hichuy
lala-e ay chuy an arkhaw chi ngilin ta gway ipapfahor cha ay hija. 3 Ja
inalin gwot Hesus ay chuy napechoy chi ngamoy na hi, "Umali a heto." Ja
immuy. 4 Ja inalin Hesus hachi tatakhu hi, "Allon ju adchiya tugwali nu
ngay allon ni urchin Moses hi aton ta-o hi un ngilin. Tomolong ta-o chah
hi takhu wenno mun-ephod ta-o hi napukhit? Inali na chah hi takhuwon
ta-o hini ohan takhu wenno patajon ta-o?" Muti khemmegkhenong cha.
5 Intikhaw Hesus hachi atakhutakhu ja pfimmungot, ti napukhit chi
punnomnomana hachi pfimmatoy nomnom na. Ja inalin Hesus chin
lala-e hi, "U'jachom hini ngamoy mu." Unaot inu'jad ja numpfangngad
mahpay an mechon chin ngamoy na. 6 Amat hichi ja nakak hachi Farisee
hichi sinagoga ja i cha ni'-amung hay hachi allon cha an Herodianes[e] ta i
cha punhahappitanan hay aton an mamatoy ay Hesus.

Chin cho-or an tatakhu an nangunud ay Hesus

7 Nakak hi Hesus ja hachi disipolo na ay chuy an pfuglay ja immuy cha
hichi pingngit chi baybay. Ja cho-or hachi eGalilee an nitnud ay chicha. Ja
cho-or khu hachi narpu ad Judea, 8 ja ad Jerusalem, ja ad Idumea, ja ay chuy
chammang chi gwanggwang an Jordan. Ja gwa hana narpu ad Tiro ja ad
Sidon ja ay chuy nunlene'gwoh an apfuglapfuglay. Immuy cha ay Hesus ti
chengngor cha hana natnat-on an khuna aton. 9 Cho-or hachi tatakhu hotti
inalin Hesus hachi disipolo na ta i cha tikhan hay pfalangay hi punlukhanana
ta pfumpfumtaw ta achi mahajomhoman. 10 Ti lini-ub hachi cho-or an tatakhu
hi Hesus, ja anong un hachi mumpunchokhoh ja munhihi'-ig cha an i mehnot
ta gway aton cha an man-a ay hija ta tomenong cha. 11 Tinnig ayya hachi
tatakhu an nun-ahu'lungan hi napukhit an ispiritu hi Hesus hon nunheppe
cha hon nungkii cha an nangali hi, "He-a hini Empfalay Apo Jos!" 12 Ja
inhingar Hesus chicha ta ma-id i cha pangar-allan ay ni nitakhuwana.

Chin namiliyan Hesus chin himpolo ta chugwa an adalana

13 Napfalin hay hato ja inti-id Hesus han pfulludna, ja enajakhana hachi
penhod na an itnud. Ja un chaagkhu na-amung ja 14 pinilin Hesus han

---

[e] **3:6** Hachi Herodianes ja Hudju cha an nun-appit ay Ari Herod an enhaad chi eRome. Hachi ayya Farisee ja achi cha podhon an mun-ap-apo hachi eRome ay chicha an Hudju, muti ni'-apfulut cha chin achi pamhochan hachi Herodianes ay Hesus.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

himpolo ta chugwa an ngenadnana hi apostol ta mimidchum cha ay hija
ta gway honakhona an i mangaskasaba. 15 Ja ichatana chicha hi apfalinan
an mangpakak hi napukhit an ispiritu an khun meho'long.
16 Hay hato chi pinili na, an hi Simon an ngenadnana hi Peter, 17 ja
cha James ay John an empfapfalay Zebedee an ngenadnan Hesus hi
Boanerges, an hay podhona an hapiton ja amat hi ichor, 18 ja hi Andrew,
ja hi Philip, ja hi Bartolomew, ja hi Matthew, ja hi Tomas, ja hi James an
empfalay Alfeus, ja hi Tadeus, ja hi Simon an oha an Zealot, 19 ja hi Judas
Iskariot an hijay mangngina ay Hesus.

Chin nangarjan hachi a-ap-apo hi un nahuhu'lungan hi Hesus

20 Amat hichi ja immanamut cha Hesus. Ja na-amung gwot hachi
tatakhu hotti ma-id chi hay aton cha Hesus an mangan. 21 Unagkhu
inannilan chin a-akhin Hesus hachi na'na-at ja empacheh cha ta i cha
ekak ay chuy nunnanangngana. Ti chengngor cha chin khun allon hachi
tatakhu hi un emmangaw hi Hesus. 22 Ja inalin hachi memehtolon chi
urchin Moses an narpu ad Jerusalem hi, “Nahuhu'lungan mangkay hitay
an hi Hesus ay Beelzebub an hini ap-apon chi nun-apukhit an ispiritu, ja
un kaykhu hi Beelzebub hini nangchat ay hija ay ni apfalinana an khun
mangpakak hi napukhit an ispiritu.” 23 Hotti enajakhan Hesus chicha ja
inali na hitay an pangngarig, “Nomnomon ju adchiya. Un chah hi Satanas
hon empakak na hini achor na? 24 Nu khulat ta hana tatakhu ay ni oha
an himpangili ja ma-a-aggwa cha ta un chicha khu hon numpapattoy
cha, hot un lo'tatna hot mapa'-i hinuy an himpangili. 25 Amat hina khu
nu itannong hana hen-a-amma hon numpapattoy cha, hot lo'tatna hot
munhihijan cha. 26 Oma'-at hina khu nu hi Satanas hon ne'patoy khu hay
hana in-inupfor na. Ja khulat ta amat heto chi i na aton hot ma-a-aggwa
hini pun-ap-apugwana hot mapogpog. 27 Hi Satanas ja amat ay ni mapfi-
ah an takhu an mumpfantay ay ni pfalay na. Nu khulat ta gway mamhod
an mangakaw ay ni khina-u na ja ma-id olog na. Khahin un kha-utan
hinuy mapfi-ah an takhu ja un ma-ala hana khina-u na.
28 Umannung hitay allo' ay cha'ju, an mapakawan an amin hana
pfumahulan chi tatakhu ja hana pangallan cha hi napukhit an mipfuhur
hi ibpfa chah takhu. 29 Muti hana munhapit hi mipfuhur ay ni Espiritu
Santo ja achi cha mapakawan, ta pfahor cha ja ingkhana.” 30 Inalin
Hesus hitay khapo ta pinahiw cha hini Espiritu Santo an gwa ay hija hi
nangarjan cha hi un hi Satanas chi nangchat ay ni apfalinana.

Hana a-ammod ja a-akhin Hesus

31 Emmatam chin ammod Hesus an hi Mary ja chin a-akhi na an
linala-e ay chuy agawwachaana. Timmata'chug cha hichi pfutayna ja
empa-ajag cha hi Hesus. 32 Inu-umpfun hi Hesus an linili-ub chin cho-

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

or an tatakhu ja inali cha ay hija hi, “Chiya an gwacha hi inam ja hana
a-akhim an timmata'chug cha hichi pfutayna, ja khun chi-a epa-ajag ta
mi'hapit cha ay he-a.” 33 Ja inalin Hesus hi, “Aa, muti un chah chicha chi
ammod u ja a-akhi' ja angkhay?” 34 Intikhaw Hesus hachi inu-umpfun
an nangakhawwong ay hija ja entoloy na an nangali hi, “Hay hato khu
chi a-ammod u ja a-akhi'. 35 Ti hay hana mangat ay ni penhod Apo Jos ja
chichay mipfilang hi a-akhi' ja chichay a-ammod u.”

Chin pangngarig han khun munhapuwa' hi pfugwa

4 1 Gwa khu han namenghan ja immuy hi Hesus hichi pingngit
chi baybay ja ente-a na an muntudtuchu. Munhihi'-ig hachi
atakhutakhu an mali-ub ay hija, hotti immuy nunlukhan han pfalangay
an nebnebtaw ay chuy palantag an timmata'chukhan chin cho-or an
tatakhu, ja inumpfun ta muntudtuchu. 2 Ja cho-or chin intuchun Hesus
an in-ari-arig na. Ja inali na hi, 3 “Ep-ephod ju an chonglon. Gwa han
ohan takhu an immuy nunhapuwa' hi pfugwa hichi hapfar na. 4 Khun
munhapuwa' ja nepochag chin uchumna ay ni chalan, ja numpanga-
ali chin hagwiti ja nun-a-an cha. 5 Chin uchumna ja nepochag chin
mapfinato an lota. Khagkhaju cha an hemmangaw ti maymayyapit
chin lota, 6 muti chin apfi-ahan chuy hukhit ja na'leng, ti un nitutu-i
chin hemmangagwana. 7 Nepochag khu chin uchumna chin acho'lan
chi holo' an nun-apakhatan. Un chaagkhu hemmangaw ja emma'lap
hachi nun-apakhatan an holo' ja hina'pfungan cha chin nitanum, hotti
agkhuy ni'pfunga. 8 Ja chin uchumna ja nepochag chin maphod an lota,
ja numpangahangaw cha ja numpangapfunga cha. Ja hachi uchumna
ja pfimmunga cha hi hintotlompolo, ja hachi uchumna ja pfimmunga
hi unum chi polo, ja hachi uchumna ja pfimmunga hi hingkhahot.” 9 Ja
inalin khu Hesus hi, “Pa-ennongan ju an munchongor ay tay allo'.”

Empfaag Hesus hini podhon ni pangngarig an hapiton

10 Unot nakak hachi cho-or an tatakhu, ja immuy hachi himpolo ta
chugwa an adalan Hesus ja hachi uchumna an nitnud ay chicha ta i
cha hanhanan ay Hesus hay podhon chin pangngarig an hapiton. 11 Ja
inalin Hesus hi, “Aa, cha'ju hana pangpa-innilaan Apo Jos ay ni oma'-
atan ni Pun-ap-apugwana an agkhuy na empfaag chin hophopapna.
Hana ayya achi mi'-unud ja pangngarig hini ato' an mangtuchugwan
ay chicha. 12 Hot anong un himulimuli hini mata cha ja achi cha khun
tikhan hana khun u aton, ja anong un nun-alu-angan hana inga cha ja
achi cha chamchama ma-awatan hana khun u itudtuchu. Chu'khon cha
koma hana pfahor cha ta pakawano' chicha.”[f] 13 Ja inalin khu Hesus ay

[f] **4:12** Isaiah 6:9

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chicha hi, “Umannung chah an agkhuy ju anila hitay an pangngarig?
Ngay aton ju mah an manginnila hi uchumna? 14 Hitay hini podhona an
hapiton. Hachi pfugwa an nihapuwa' ja hija hini Hapit Apo Jos an khun
mitudtuchu. 15 Ja hana nepochag ay ni chalan ja hija hana tatakhu an
nunchongor ay ni Hapit Apo Jos muti immuy hi Satanas ta akagwona
chin hapit an chengngor cha. 16 Ja hana ayya nepochag ay ni mapfinato
an lota ja hija hana tatakhu an nun-an-anla an nunchongor ay ni Hapit
Apo Jos ja inapfulut cha gwot, 17 muti un na'na'-omtang, ti agkhuy
limmamot hini hapit na ay chicha. Unchani ta umali hana apalikhatan
ja apahigwan khapo hi nangapfulutan cha ay ni Hapit Apo Jos ja chin-
ug chaot hini pammati cha. 18 Ja hana ayya nepochag ay ni acho'lan chi
holo' an napakhatan ja hija hana tatakhu an nunchongor, 19 muti immali
ayya hana pundanakhan ay tay pi'takhuwan ja hana homalegwa an
nomnom hi omachangjanan ja hana uchumna an ma-amnagwan, ja nahi-
ig hini Hapit Apo Jos ja achi cha mi'pfunga. 20 Hana ayya nepochag ay ni
maphod an lota ja hija hana nunchongor ay ni Hapit Apo Jos, ja inapfulut
cha ja inunud cha, ingkhana hi matikhaw hana maphod an pfunga cha.
Hachi uchumna ja hintotlompolo, ja hachi uchumna ja hin-u'num chi
polo, ja hachi uchumna ja hinkhakhahot chi pfunga cha.”

Chin pangngarig han panor an nepataw

21 Inalin khu Hesus hi, “Achi ta-o torkhan hay panor ja i ta-o halinan
wenno epachaor hi kama, ta un ta-o gwot epatto' hay napataw. 22 Ja
amat hina khu hay hato in-arig u, ti an amin hana enha'pfan Apo Jos
an agkhuy na pay impa-innila ja umali han arkhaw hot ipa-innila na. Ja
hana achi ma-awatan ja umali khu han arkhaw hot ma-awatan. 23 Hotti
pa-ennongan ju an munchongor ay tay allo'.”
24 Ja inalin khu Hesus hi, “Ehemad ju an munchongor hay hato allo'.
Hini lopong ni aton ju ja hija khu hini lopong ni aton Apo Jos ay cha'ju ja
ma-ug-ugman pay. 25 Hini takhu an gway pamhod na an mi'-unud ay ni
ituchu' ja umannung an ma-ug-ugman hini anila na. Hini ayya takhu an
una lamangon an achi mi'-unud ay ni ituchu' ja anong un hini maphod an
anila na ja ma-utaw ay ni nomnom na.”

Chin pangngarig ni oma'-atan ni homangaw an pfugwa

26 Inalin khu Hesus han pangngarig an amat heto. “Hini Pun-ap-
apugwan Apo Jos ja mipadchung ay ni ma-at nu gway i munhamar hi
pakhuy. 27 Napfalin ja khun um-umuy chi arkhaw ja malo' hini khun
muntamu hi amadhomadhom hon pfimmangon hi nun nanong an i
muntamu. Ja khun homangaw chin intanum na, ja achi na anila hini aton
cha an khun homangaw, 28 ti un cha ikhad. Mahhun hini lumipiyana ja
unot mumpfoto ja unot mumpfohpfoh. 29 Unchani ta natong ja immuy khu

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hini nangtanum ta i na pfot-on, anong una agkhuy inannila hini enat cha
an hemmangaw."

Chin pangngarig han pfugwan chi lakotta

30 Inalin khu Hesus hi, "Tayya han oha an i-arig u an pipadchungan
tay Pun-ap-apugwan Apo Jos. 31 Mipadchung ay ni ohan pfugwan chi
lakotta an hija hini it-ittangan an amin hi pfugwa heto lota. 32 Muti
hemmangaw ayya ja khun um-umuy chi arkhaw ja umajiw ja ot-ottongan
mu hana uchumna an hamcha'. Umanchu-oy hana hepeng na ja hijay
pun-emengan chi hagwiti."
33 Ja cho-or pay chin pangngarig an inalin Hesus hi khuna
puntudtuchugwan ay ni hapit Apo Jos, an ne-ano'nong ay ni kaya cha
an ma-awatan. 34 An amin chin nuntudtuchugwana ja pangngarig chin
khuna aton, muti unchani ta umi-igway cha ayya hana adalana hon
empfaag na ay chicha hini podhona an hapiton.

Chin nangpita'chukhan Hesus han puwo'

35 Unot gwa an nahilip ja inalin Hesus hachi disipolo na hi, "Pfumad-
ang ta-o ay tay baybay." 36 Hotti ni'lukhan cha chin pfalangay an
inu-umpfunan Hesus ja tenaynan cha hachi tatakhu. Ja nitnud khu hachi
uchumna an pfalangay. 37 Unagkhu himpfumagkha ja gwacha han mapfi-
ah an puwo'. Ja mapfi-ah an muntipja'-ong chin chanum ja nittugwan
chin pfalangay ja gwa an munlinong. 38 Hi Hesus ayya ja i nanallo' han
opfog ay chuy halugitiw chin pfalangay. Immuy hachi disipolo na ja
pfinangon cha hi Hesus. Ja inali cha hi, "Rabbi! Anagkha ta nanallo' a
ti tayya an marteng ta-o!" 39 Enelan Hesus ja inali na chin puwo' ja chin
chanum an khun muntipja'-ong hi, "Khomenong aju!" Khemmenong
cha ja munnaud an malenong. 40 Ja inalin Hesus hachi disipolo na hi,
"Anagkha ta temma-ot aju? Un chah ma-id pammati ju ay ha-in?" 41 Ja
nang-entata-ot cha ja khun cha allon chi, "Ngachah ay chita tay an
takhu? Anong un puwo' ja chanum ja unuchon cha hini allona!"

Chin nangpakakan Hesus chin cho-or an napukhit an ispiritu han ohan lala-e an eGerasa

5 1 Entortoloy cha Hesus an immuy ja emmatam cha hichi
chammangna, an pfuglay hachi eGerasa. 2 Unot pfimmutay hi Hesus
chin pfalangay ja chinittum na han lala-e an narpu hichi lijang an lupfu'
ja nahuhu'lungan hi napukhit an ispiritu. 3 Hitay an mun-angaw ja un
amja' na an munhehetto hana lijang an lupfu', ja anong un cha epacha
an pfangkelengan ja ma-id olog cha. 4 Un chaagkhu pfangkelengan hon
nunhopchot na ja ad-adchi cha pa-adchon ay hija. 5 A-arkha-arkhaw ja
amadhomadhom ja mihihidchi lupfu' ja un la-ahnaon hichi pfuludna,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hon ingkhimoh na an kumii, hon nun-okhod na chin achor na hi pfato.
6 Nebnebtaw hi Hesus hi nannikhan tay an lala-e ja entagtag na an i
nanittum ja nunheppe an mundayaw ay hija. 7 Ja ini'gwap na an nangali
hi, “Hesus an Empfalay chi Napfagto an Jos! Ngachah ni atom ay ha-in?
Ehapatam ay Apo Jos ta achiya' adni' palikhaton!” 8 Hay nangarjana ay
tay ja inalin Hesus ay chuy napukhit an ispiritu hi makak ay chuy takhu.
9 Ja inalin Hesus ay hija hi, “Ngay ngachan mu?” Tempfar na ja inali na
hi, “Linipfulipfu ami, ti munhikhapfu ami.” 10 Ja pemmakhomakhoh
hachi napukhit an ispiritu an inali cha hi, “Achi cha'mi adni' epakak
ay tay an pfuglay.” 11 Ja cho-or hachi apfapfupfapfuy an khun munhu-
oy ay chuy an pfulludna. 12 Ja numpakpaka-ahi hachi napukhit an
ispiritu an inali cha ay Hesus hi, “Hotti un ami mah ni' meho'long hay
hachi pfapfuy!” 13 Ja inalin Hesus hi, “Umuy aju.” Hotti nun-a-akak
hachi napukhit an ispiritu ay chuy an lala-e ja i cha nun-eho'long hachi
apfapfupfapfuy. Ja nungkhakhayyat hachi pfapfuy an nunchayyu ja nun-
ilipaw cha ay chuy baybay ja nun-arteng cha. Ja hay pfilang chin pfapfuy
ja chugway lipfu.

14 Hachi khun mumpfantay hachi pfapfuy ja nungkhakhayyat cha an
nakak. Ja immuy cha hichi pfuglay cha ja hachi uchumna an pfuglay
an i nangpa-innila hato an tinnig cha. Hotti napfu-ar hachi tatakhu an
i mi'tikhaw. 15 Un chaot emmatam chin agawwachaan Hesus ja tinnig
cha chin mun-angaw an ni-i-ibpfun an nunlolopfong ja nagwachaan hi
maphod an nomnom. Ja nang-entata-ot cha. 16 Ja impa-innilan hachi
nannig ay chuy na-at chin lala-e an nakakan hachi ispiritu ja chin khu
na-at hachi pfapfuy. 17 Ja numpakpaka-ahi hachi tatakhu an nangali hi
makak hi Hesus ay nuy pfuglay cha. 18 Gwa an mi'lukhan hi Hesus chin
pfalangay ja inalin chuy an lala-e an nakakan hachi napukhit an ispiritu
hi, “Mitnucha' adni' ay he-a.” 19 Muti inalin Hesus hi, “Un aot umanamut
ta im ipa-innila hana khakhayyum mu hitay maphod an enat Apo Jos
ay he-a ja hini nunnignikhaana ay he-a.” 20 Hotti immanamut ja i na
impa-innila an amin chin nunlene'gwoh an apfuglapfuglay ad Dekapolis
hitay mapmaphod an enat Hesus ay hija. Ja an amin hachi nangngor ja
nanannor cha.

Chin nanakhuwan Hesus chin empfalay Jairus ja chin nangpatengngana han pfupfai

21 Nunlukhan khu cha Hesus ay ni pfalangay ja numpfangngad cha chin
narpugwan cha. Na-am-amamung khu hachi tatakhu ja lini-ub cha hija
ay chuy agawwachaana an pingngit chi baybay. 22 Ja immuy ay Hesus
han lala-e an hi Jairus an ap-apon han sinagoga hichi. Ja nunheppe ay
Hesus 23 an numpakpaka-ahi an nangali hi, “Mi'jali a adni' hi pfalay mi, ti
gwa an ma-u'lud han empfalay u an pfupfai, ta ho'-om hija ta tomenong

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta gway atona an mi'takhu." 24 Amat hichi ja nitnud hi Hesus ja immuy
cha, ja khun munhihi'-ig hachi tatakhu an immalipfuypfuy ay hija. 25 Ja
gwa han pfupfai an khun mangunud ay chicha an hay chokhoh na ja achi
maymajat han chala an khun pfumutay ay hija hi hempolo ta chugwa hi
tagwon. 26 Nunnaud an nalikhatan ti khinahto na an amin chi pela' na
an i numpa-akhah, muti agkhuy na-akhahan an unagkhu emmom-omod.
27 Immuy ay chuy negpong chin khatud Hesus ja hene'khad na chin lopfong
na. Ti chengngor na hana impa-innila cha an khun aton Hesus, 28 ja hay
gwa hi nomnom na ja un ammuna hi una he'khachon chin lopfong na
hot tomenong. 29 Ja emmat, an najat gwot chin chala an khun pfumutay
ay hija, ja nale'na na an temmenong chin chokhoh na. 30 Nale'nan Hesus
an gwa han immuy an apfalinana han takhu hotti nunligkhoh ja inali na
hi, "Ngay nane'khad ay tay lopfong u?" 31 Ja himmapit hachi disipolo na
ja inali cha hi, "Apo, ngay machoto' hi nane'khad ay he-a, an tan cho-
or hato tatakhu an nali-ub ay he-a an khun munhihi'-ig." 32 Muti khun
matmatmaton Hesus ta tikhana hini nane'khad ay hija. 33 Inannilan chin
pfupfai hitay na-at ay hija ja immuy nunheppe ay Hesus ja khun mun-elob.
Ja empfaag na an amin hini na-at. 34 Ja inalin Hesus ay hija hi, "Khapo ay
ni pammatim ja temmenong a. Hotti mun-an-anla a an umanamut ti achi
mumpfangpfangngad hini chokhoh mu."

35 Unagkhu khun mi'hapit hi Hesus chin pfupfai ja ne-atam gwot chin
hennag cha an narpu hichi pfalay cha Jairus. Ja inali cha ay Jairus hi, "Achi
ta-o ungalon hitay Apo ta-o, ti natoy chamchama atag hini empfalay mu."
36 Unot chengngor Hesus ja inali na ay Jairus hi, "Achi a mundanag. Ehchor
mu ay ha-in." 37 Amat hichi ja empacheh cha muti empagwan Hesus chi hay
mitnud, hotti un angkhay hi Peter ja cha James ay John an hin-akhi chi
nitnud. 38 Ne-atam cha Hesus hichi pfalay cha Jairus ja chengngor cha hachi
hingalangala an tatakhu an khun cha mahanala' an umiha. 39 Himmikhop
hi Hesus ja inali na hi, "Anagkha ta mahanala' aju an umiha? Agkhuy natoy
hichuy unga an un nanallo'." 40 Muti kenekejan cha hitay inali na. Amat hichi
ja impapfutay Hesus chicha an amin, ja un angkhay chin a-ammod chin
unga ja hachi ini-itnud na chi impahikhop na ay chuy agawwachaan chuy
unga. 41 Immu-immuy hi Hesus ja inugnana chin ngamoy chin unga ja inali
na ay ni hapit cha an Hudju hi, "Talita, kum" an hay podhona an hapiton ja,
"Pfumangon a, hiton unga." 42 Amat hichi ja napfanpfannangon chin unga
ja chimmalan, ja nanor hachi nannig. Hitay an unga ja muntagwon hi gway
hempolo ta chugwa. 43 Ja inalin Hesus hi, "Ichatan ju hitay unga hi anuna. Ja
achi la-ahna ja gway i ju pangar-arjan ay tay an na-at."

Agkhuy penenhod hachi eNazaret chin intudtuchun Hesus

6 1 Nitnud hachi disipolo na hi nakakan Hesus an omajana ay chuy
pfuglay an emmer-erkhana. 2 Nachakngan chin Hapfachu an

ngilin ja immuy hichi sinagoga an i nuntudtuchu. Ja cho-or chi nanor
ay chuy panudtuchu na, ja khun cha allon hi, “An ngay i nangalan tay
ay ni nomnom ja apfalinana? Ti tan otong chi apfalinana an mangat hi
milagro! 3 Un chah pfu-un hitay chin karpentero an empfalay Mary? Un
chah pfu-un a-akhi na cha James ay Joses ja hi Judas ja hi Simon? Ja
ne'hehetto khu hana i-ibpfa na an pfinapfai.” Ja un angkhay hato ja pfen-
on cha. 4 Ja inalin Hesus ay chicha hi, “Egngor hana tatakhu hini profeta
an narpu hi uchumna an pfuglay muti achi cha egngor ay ni pfuglay an
narpugwana, an anong un hana i-ibpfa na.” 5 Hotti ma-id aton Hesus an
mangat hi milagro ay chuy an pfuglay cha, an un angkhay han tortollo
an mumpunchokhoh an hen-a na ja temmenong cha. 6 Ja nanor hi Hesus
khapo hi achi cha pammatiyan ay hija.

Chin nannakhan Hesus chin hempolo ta chugwa an adalana

Amat hichi ja pfina-er Hesus hachi apfuglapfuglay an i muntudtuchu.
7 Enajakhana hachi hempolo ta han chugwa an adalana ja hininchuggwa
na chicha an hennag an i muntudtuchu, muti inchatana chicha hi
apfalinan an mangpakak hi napukhit an ispiritu an neho'long. 8 Ja inali
na ay chicha hi, “Un aju mangew-egwayya an umuy. Hay pfunguhan chi
ugnan ju ja angkhay. Achi aju munhongot ja munhape-eng ja mun-ochon
hi pihu. 9 Mumpunhapato aju muti un ammuna hini inlolopfong ju. 10 Nu
gway i ju punnangngan hi pfalay ja hijay punnanangngan ju ingkhana
hi akakan ju ay nuy an pfuglay. 11 Ja nu khulat ta hana tatakhu ay ni oha
an pfuglay ja achi cha'ju podhon an mangiliyon ja achi cha egngor hini
itudtuchu ju, ja nu makak aju ayya ay nuy an pfuglay ja pumpu'pu-an
ju hay chapor hi nep-ot ay ni chapan ju ta panginnilaan an hugijon Apo
Jos hana tatakhu ay nuy an pfuglay khapo hi achi cha pammatiyan ay ni
hapit na.”
12 Amat hichi ja empacheh hachi adalan an i mangaskasaba hachi
tatakhu ta mahapor an chu'khon cha hana pfahor cha. 13 Cho-or chin
nun-eho'long an napupukhit an ispiritu an nun-epakak cha. Ja nun-i-apjut
chay lanob hachi mumpunchokhoh hon numpangatenong cha.

Chin namutulan Herod chin ulun John Bautista

14 Hi Ari Herod ja chengngor na hachi ena-enat Hesus ti nunchongor
chin ngachana hi apfuglapfuglay. Ja khun allon chin uchumna an tatakhu
hi, “Hitay an hi Hesus ja hija hi John Bautista an un nummahu, hijaot
un gway apfalinana an mangat hi milagro.” 15 Ja inalin hachi uchumna
hi hija hi profeta Elijah an un immali an numpatikhaw. Ja gwacha khu
hachi khun mangali hi oha hija an profeta an un oma'-at chin profetan
Apo Jos chin nahop. 16 Muti unagkhu chengngor Herod hachi ena-
enat Hesus ja khuna allon hi, “Hijah tay ay chita hi John Bautista an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

empapotor u chi ulu na, ja tayya an nummahu.” 17 Inalin Herod hitay
khapo ta hijay nangpatiliw ja nangpipfalud ay John. Chimmalat chin
himminglan John, ti hi Herod ja ma-id mahamma na ja i na penloh hi
Herodias an ahagwan Philip an ibpfa na. 18 Khun allon John ay Herod
hi pfahor hitay enat na an namloh ay ni ahagwan ibpfa na, 19 hijaot un
pfen-on Herodias hi John, ja penhod na an epapatoy. Muti ma-id enat
na, 20 ti toma-ot hi Herod ay John, hotti empapfantay na khapo ta anila
na an magpong an takhu an immunud ay Apo Jos. Penpenhod Herod an
munchongor ay ni itudtuchun John anong un omab-a-ab-ab hini puhu na.
21 Amat hichi ja nachakngan chin arkhaw an nitu'khungan Ari Herod
ja ay chuy mahpay chi panghi'-ingan Herodias an mangpapatoy ay John.
Amat hetoy na-at, an empa-ajag Herod hachi nun-angangato an a-ap-
apon chi khupferno, ja hachi a-ap-apon chi hinchalo ja hachi uchumna
an ma-ar-ali an tatakhu ad Galilee. 22 Ja gwa han empfalay Herodias
ay Philip an pfalahang ja immuy nunsala ta tikhan hachi tatakhu an
na-amung. Ja enamnagwan Herod ja hachi tatakhu chin enat na an
nunsala, hotti inalin Herod ay hija hi, “Epfokham chi hay penenhod mu
hot ichat u ay he-a.” 23 Ja enhapata na an nangali hi, “Nu ngachah ni
epfokham ja ichat u an ichat, anong un makhaggwa hitay agawwachaan
ta-o an uja' nun-ap-apugwan.” 24 Immuy chin pfalahang ay chuy ammod
na an hi Herodias ja inali na hi, “Ngay ngata epfokha' ay Ari Herod?”
Ja inalin Herodias hi, “Hay epfokham ja ichat Herod hini ulun John
Bautista ay he-a.” 25 Ja engkhalakhar chuy pfalahang an numpfangngad
chin agawwachaan cha Herod ja inali na hi, “Hay podho' hi ichat mu ay
ha-in ad ugwani ja hini ulun John Bautista an mimitto hi chuju.” 26 Ja
nunheglay tutujun Ari Herod ay chuy inali na muti un amat ja inimit
na, ti achi na podhon an pa'-iyon chin enhapata na an chengngor hachi
na-amung. 27 Hotti amat hichi ja hennag na han hinchalo an immuy hichi
pfaluchan ta i na pinutulan chin ulun John. 28 Ja initto na chin ulu han
chuju ja in-uy na ay chuy pfalahang. Ja in-uy khu chuy pfalahang ay chuy
ammod na an hi Herodias. 29 Unot chengngor hachi disipolon John hitay
na-at ja i cha enala chin achor na ta i cha inlupfu'.

Chin namanganan Hesus chin lemay lipfu an tatakhu

30 Numpfangngad hachi himpolo ta chugwa an apostol ja inali cha ay
Hesus an amin chin intudtuchu ja ena-enat cha. 31 Ja inalin Hesus ay
chicha hi, “I ta-o omohha ta gway aton ta-o an mun-eblajan hi na'na'-
omtang.” Ti achi omopoh chin tatakhu an mun-en-enlog an umuy ja
ma-id aton cha Hesus an mangan. 32 Amat hichi ja i cha nunlukhan han
pfalangay an i emmohha. 33 Muti cho-or chamchama chin nannig an
nangmatunan ay cha Hesus hi nangpachihan cha. Hotti tenaynan cha
hachi apfuglapfuglay an numpun-arpugwan cha ja entagtag cha an umuy,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hotti nahhun cha an emmatam ay chuy omajan cha Hesus. 34 Unagkhu
emmatam cha Hesus ja pfimmutay ay chuy pfalangay, ja tinnig na hachi
cho-or an tatakhu, ja na-apja chin nignikha na. Ti amat cha hi karnero
an ma-id chi hay mangpuno' ay chicha. Amat hichi ja ente-a naot an
muntudtuchu ja ma-ar-ar chin intuchu na. 35-36 Unot gwa an nahilip ja
immuy hachi disipolo ay Hesus ja inali cha hi, "Honakhom hato tatakhu
ta umuy cha hachi nun-ehnot an pfarju ta i cha ngumina hay anun cha.
Ti chiya an nahilip ja ma-id pfarpfalay ay tay agawwachaan ta-o." 37 Ja
inalin Hesus hi, "Cha'juwot chi mangchat hi anun cha." Ja inalin hachi
disipolo na hi, "Un chah hay allom ja cha'mi chi mungkhahto hi linipfu[g]
h i mingina hi tenapay an mepa-an ay chicha?" 38 Ja inali na ay chicha
hi, "Atanay tenapay hi gwa ay cha'ju? I ju tikhan." I cha tinikhaw ja
numpfangngad cha, ja inali cha hi, "Tayya han lema an tenapay ja han
chugwa an khachiw." 39 Ja inalin Hesus hachi tatakhu hi, "Ma-aggwa-
aggwa aju an umpfun hana holo'." 40 Hotti na-aggwa-aggwa cha hi
hinkhakhahot, ja henlermay polo an numpanga-umpfun. 41 Enalan Hesus
chin lema an tenapay ja chin chugwa an khachiw, ja entangad na an
nunyaman ay Apo Jos. Napfalin ja initta-ittang na chin tenapay ja inchat
na hachi disipolo na ta egwanah cha hachi tatakhu. Ja enat na khu chin
khachiw. 42 Nangan cha hotti na-apchan cha an amin. 43 Inamung hachi
disipolo chin nahagwar ja nun-apnu han hempolo ta chugwa an pfahkit.
44 Ja umuy hi lemay lipfu hana linala-e an nidchum hay hachi nangan.

Chin chimmalanan Hesus chin chanum

45 Unot napfalin hay hato ja hennag Hesus hachi disipolo na ta i cha
munlukhan chin pfalangay ta ipangpangullu cha an umuy ay chuy
chammangna ad Betsaida. Nuntaynan hi Hesus ja nun-ipa-anamut na
chin tatakhu. 46 Un chaot nakak ja nunti-id hi Hesus ay chuy pfuludna
ta i mungkalalag. 47 Gwa an nadhom ja gawwacha pay hi Hesus
hichi pfuludna an emmo-ohha. Ja nungkhinawwa chin pfalangay an
nunlulukhanan hachi disipolo ay chuy baybay. 48 Inudhungan Hesus
hachi disipolo na ja tinnig na an malikhatan cha an mangedchong ay
chuy pfalangay, ti gwa han ijah an mangpapfangngad ay chicha. Unot
penghan chi talanu ja nangunud hi Hesus ay chuy agawwachaan cha an
khun chumalan ay chuy chanum. Gwa an ilahiyana chicha 49-50 ja tinnig
cha hija, hotti nang-entata-ot cha. Nun-ugwap cha, ti khemhon cha un
pfanig an khun chumalan ay chuy baybay. Ja himmapit gwot hi Hesus ja
inali na hi, "Achi aju toma-ot ti ha-in. Hotti papfi-ahon ju hini nomnom
ju." 51 Amat hichi ja ni'lukhan hija chin pfalangay ja khemmenong gwot

---

[g] **6:37** Literal: mungkhahto hi chugway khahot hi denarius. Hini oha an denarius ja hija hini pfino'lan ni ohan takhu hi hen-arkhaw.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chin ijah. Ja nunnaud an nanor hachi disipolo na, 52 ti anong un cha
tinnig chin enat na an nangpacho-or chin tenapay, ja agkhuy cha na-
awatan hay hato tinnig cha an enat na, ti pfimmato hini nomnom cha.

Chin nangpatengngan Hesus hachi mumpunchokhoh ad Genesaret.

53 Pfinad-ang cha chin baybay ja emmatam cha ad Genesaret ja
engkho-od cha chin pfalangay. 54 Un chaot pfimmutay ay chuy pfalangay
ja immatunan hachi tatakhu hi Hesus. 55 Nun-ekhalakhar hachi tatakhu
an umuy hachi nun-ehegkhon an apfuglapfuglay an i mangpfalahhong
hay hachi mumpunchokhoh, ta ijuy cha ay ni anila cha an agawwachaan
Hesus. 56 Ja an amin chin immajan Hesus, anong un it-ittang wenno
otongngan an pfuglay ja hana nun-ebtaw an lukhar, ja inamung
cha hachi mumpunchokhoh ay ni palaha an pummarkhachuwan. Ja
numpakpaka-ahi cha ay Hesus ta hachi mumpunchokhoh ja ho'-on cha
chin khalampfay chin lopfong na. Ja numpangatenong an amin hachi
nan-a chin lopfong na.

Hachi ugalin chi Hudju an khun mepfamepfanoh

7 1 Gwa han namenghan an hachi Farisee ja chin uchumna an
memehtolon chi urchin Moses an narpu ad Jerusalem ja na-amung
cha ay chuy gwachaan Hesus. 2 Ja nalimuhan cha an khun mangan hay
hachi uchumna an disipolon Hesus an agkhuy cha numpfulu. 3 Ti hitay chi
oha hi ugalin chin Farisee ja an amin chin uchumna an Hudju, an paniyaw
chi mangan nu agkhuy numpfulu, ti hijay intuchun chin a-ammod.
4 Paniyaw khu ay chicha hi mangan hana nanginaan hichi tenchaan nu
achi cha mumpfulu. Ja cho-or pay chi urchin, an amat ay ni aton cha an
mangulahan hi pfahu ja pun-otanan ja pfanga an khumo'. 5 Hijaot un hachi
Farisee ja hachi memehtolon chi urchin Moses ja inali cha ay Hesus hi,
"Anagkha mah ta hachi disipolom ja achi cha khun unuchon chin intuchun
hachi a-ammod an paniyaw chi mangan nu agkhuy ta numpfulu?" 6 Ja
inalin Hesus ay chicha hi, "Umannung chin impadtun profeta Isaiah an
oma'-atan ju an mumpfuhuur. Ti intula' Isaiah hi,

> 'Allon Apo Jos hi, Hay hato an tatakhu ja khuna' edaydayaw ay
> chicha muti un mepogpog ay ni ta-o cha an achi cha nomnomon
> an umunud ay ha-in.
> 7 Ma-id inherpfin ni khun cha aton an mundayaw ay ha-in, ti un
> urchin an enephod chi takhu hini khun cha itudtuchu, hon inali
> cha hi un narpu ay ha-in.' "[h]

8 Ja inalin Hesus ay chicha hi, "Empolag ju agkhu hana urchin Apo Jos ta
hana ugali an intuchun chi takhu hini khenokhotan ju."

---

[h] **7:7** Isaiah 29:13

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Entoloy Hesus an nunhapit ja inali na hi, “Nakha'-ila aju ti niya
an chin-ug ju hana urchin Apo Jos, ti hinurpfuchan ju hini aton ju an
mangat hana nepfanoh an ugali ju. 10 Ti impa-innilan Moses hitay an
urchin Apo Jos an, ‘Mahapor an unuchon ju hana a-ammod ju.’ Ja hitay
oha khu an, ‘Hini mamahiw ay ni ammod na an lala-e wenno pfupfai
ja patoy hini ohong na.’ 11 Muti nab-on hini khun ju itudtuchu. Ti hay
allon ju ja nu enetpfar ni takhu ay Apo Jos[i] hay mapfalin hi itolong na
hay hana a-ammod na, 12 ja hijay panghi'-ingan ju an Farisee an mangali
hi achi na ichat ay cha nuy ammod na, ta achi mapa'-i chin inali na an
netpfar ay Apo Jos. 13 Hotti tayya an khapo ay ni pangatan ju ay nuy
ugali ju an khun ju ituchu ja amat hi ma-id pfalor nuy umannung an
urchin Apo Jos. Ja cho-or hana uchumna an khun ju aton an oma'-at
hina.”

Hay mangpapukhit hi ohah takhu

14 Enajakhan khu Hesus hachi tatakhu ja inali na ay chicha hi, “An
amin aju, ja chonglon ju hitay allo' ta ma-awatan ju. 15 Pfu-un hana
anun an umuy ay tay ta-o chi mangpapukhit ay ni ohan takhu. Ti hana
mangpapukhit ay hija ja hana na-uti-ot an narpu ay ni nomnom na an
pfumutay ay ni ta-o na. 16 Hotti pa-ennongan ju an munchongor ay tay
allo'.”
17 Amat hichi ja tenaynan cha Hesus hachi cho-or an tatakhu ja
immanamut cha, ja henanhanan hachi disipolo na nu ngay penhod na
an hapiton ay nuy inali na an pangngarig. 18 Tempfar Hesus ja inali na
hi, “Un chah anong un cha'ju ja achi ju pay ma-awatan? Ti umannung
chin inali' an hana anun an umuy ay tay ta-o ja achi mangpapukhit ay
ni ohan takhu. 19 Ti hana u'munona ja achi umuy ay ni nomnom na, an
un umuy ay ni poto na ja pfumutay khu ta metapar.” Hay oha khu hi
intuchun Hesus ay tay an inali na ja an amin chi ma-an ja achi paniyaw
hi panganan.
20 Entoloy Hesus an nangali hi, “Hini marpu ay ni nomnom ni takhu
chi mangpapukhit ay hija. 21 Ti hini napukhit an nomnom chi takhu ja
hijay arpugwan chi napukhit. Ja hay ipfunga na ja hay napukhit hi ugali,
an amat hay hana khun me-elo' hi pfu-un ahagwa cha, omakaw cha,
pomatoy cha, 22 umilugtap cha, omamnaw cha, aton chay napukhit ay ni
ibpfa chah takhu, pfumarpfali cha, aton cha hana napukhit an penhod
chi achor, omaamoh cha, pumahiw cha, mumpa-akhaja cha, ja un cha
munlokhom. 23 An amin hay hato an napukhit an ugali ja narpu ay ni
nomnom chi takhu ja hay hato chi mangpapukhit ay hija.”

---

[i] **7:11** enetpfar ay Apo Jos: hay nitula' hana manuskrito ja Korban an hay podhona an hapiton ja midaton ay Apo Jos.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin pammatin han pfupfai an Hentil

24 Napfalin hay hato ja nakak hi Hesus ta umuy hana pfuglay an
nehegkhon ad Tiro ja ad Sidon. Himmikhop han pfalay ti penhod na an
achi cha annilaon muti inannila cha chamchama. 25-26 Ja gwa han pfupfai
ay chuy an pfuglay an narpu ad Fenisia an provincian chi Syria, an
Griego hini hapit na an pfu-un Hudju. Ja gwa han empfalay na an pfupfai
an nahuhu'lungan hi napukhit an ispiritu. Unaagkhu chengngor an gwa
hi Hesus ja immuy gwot an i nunheppe ay hija ja numpakpaka-ahi ta
pakakona chin nehoho'long ay chuy empfalay na. 27 Impangngarig Hesus
an nunhapit ja inali na hi, "Panganun ta-o pay hana ung-ungungnga ta
ma-apchan cha. Ti achi maphod un alan hini anun hana ung-ungungnga
ja empa-an hana aho."[j] 28 Tempfar chin pfupfai ja inali na hi, "Umannung
hini inalim, Apo, muti nu ipadchung cha'mi an Hentil hi aho, ja anun chi
aho hana mun-a-akhah hi un mangan hana ung-ungungnga." 29 Ja inalin
Hesus ay hija hi, "Maphod hitay enat mu an nampfar, hotti mapfalin an
umanamut a, ti nakak mahpay hini napukhit an ispiritu ay ni empfalay
mu." 30 Immanamut chin pfupfai ja enatamana chin empfalay na an
numpepekheng ja ma-id chin napukhit an ispiritu ay hija.

Chin nangakhahan Hesus han takhu an napo-it ja nangutar

31 Napfalin hitay ja tenaynan Hesus hana pfuglay an nun-eh-ehnot
ad Tiro ja enenggwa na ad Sidon ja unot hana pfuglay an Dekapolis ta
numpfangngad hichi Baybay ad Galilee. 32 Gwah chi han lala-e an napo-it
ja nangutar. In-uy cha ay Hesus ja numpakpaka-ahi cha ta ho'-ona ta
tomenong. 33 Amat hichi ja en-o'-ojay Hesus chin napo-it ja chenho' na
chin inga na, ja unaot tod-on chin tuppa na ja inchi'lah na ay chuy himot
chuy lala-e. 34 Ja entangad Hesus ad uchu ja khapo hi otong an nignikha
na ja inali na ay chuy napo-it hi, "Effata" an hay podhona an hapiton ja
"Mipfughor." 35 Ja himpfumagkha ja chomngor chin ingan chuy lala-e ja
ma-anchong mahpay chin panapit na.
36 Ja inalin Hesus hachi tatakhu hi ma-id i cha pangar-arjan ay chuy
an na-at. Na'na-arjona hi achi cha ipa-innila muti un chaagkhu khun
omala an mangpa-innila. 37 Nanor cha ja khun cha allon hi, "Mapmaphod
ay cha'ju an amin hitay enat na. Ti niya an anong un hana napo-it ja
chomngor cha, ja hana nangutar ja munhapit cha."

Chin namanganan Hesus hachi apat hi lipfu an tatakhu

8 1 Gwa khu han namenghan an na-amung hachi cho-or an tatakhu
ay chuy agawwachaan Hesus. Nihihidchi cha ja napoh chin hongot

---

j **7:27** Hay hato ung-ungungnga an hinapit Hesus ja hachi Hudju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha. Ja enajakhan Hesus hachi disipolo na ja inali na hi, 2 "Tayya an
nignikhao' hay hato an tatakhu ti ne'hehetto cha ay chita-o hi toloh
arkhaw ja chiya an napoh chin hongot cha. 3 Achi' podhon an mangpa-
anamut ay chicha an agkhuy cha nangan, ti mahichingan cha an umuy,
ti hana uchumna ja achawwi hana nun-arpugwan cha." 4 Himmapit
chin disipolo na ja inali cha chi, "Hotti ngay mah aton ta-o? Ti ma-id i
ta-o pangalan hi omanay hi epa-an ay cha tay cho-or an tatakhu, ti tan
nenebtaw hitay agwachaan ta-o hichi pfuglay." 5 Ja inalinot Hesus hi,
"Atanay tenapay hi gawwa ay cha'ju?" Tempfar cha ja inali cha hi, "Ti
tan un peto."
6 Inalin Hesus hachi tatakhu ta umpfun cha. Enala na chin peto an
tenapay ja nunyaman ay Apo Jos. Napfalin ja initta-ittang na ja inchat na
chin disipolo na ta egwanah cha hachi tatakhu, ja enat cha. 7 Ja gwacha
khu han tortollo an i-itang an khachiw ja nunyaman khu hi Hesus ja inali
na ta egwanah hachi adalana. 8 Nangan hachi tatakhu hotti na-apchan
cha an amin. Inamung chin disipolo hachi nahagwar ja nun-apnu cha
han peto an otong an pfahkit. 9 Hay pfilang hachi nangan ja umuy hi apat
hi lipfu. Impa-anamut Hesus hachi tatakhu 10 ja nunlukhan hija ja chin
disipolo na chin pfalangay ta umuy cha ad Dalmanuta.

Chin agkhuy namatiyan hachi Farisee ay Hesus

11 Emmatam cha Hesus ja gwacha hachi Farisee an i mi'tukki ay hija.
Tenoptopngan cha ta ipatikhaw na hay milagro ta panginnilaan cha
an narpu ay Apo Jos hini apfalinana. 12 Machamot hi punnomnoman
Hesus ja inali na hi, "Anagkha cha'ju an tatakhu ad ugwani an timpo
ta itugtukha ju an mangpfokha hi hay ipatikhaw u hi panginnilaan ju
an narpu ay Apo Jos hitay apfalina'. Allo' ay cha'ju hi ma-id oh-ohhah
ipatikhaw u hi hay amat hina."
13 Ja tenaynan Hesus chicha ja nunlukhan khu chin pfalangay, ja
empacheh cha an pfumad-ang chin chammangna.

Hini pfino'pfo' hachi Farisee an hija hana khun cha itudtuchu an nehahalla

14 Chin disipolon Hesus ja nalichuwan cha an nunhongot ja un oh-
ohha han inu-ugnan cha an tenapay hichi pfalangay. 15 Himmapit hi
Hesus ja inali na hi, "Elanna mangkay, achi la-ahna ja i ju inapfulut hini
pfino'pfo' hachi Farisee ja hini pfino'pfo' Herod." 16 Ja khun munhahapit
hachi disipolo an khun cha allon chi, "Inalin Hesus hinuy khapo ta ma-id
hengngot ta-o hi tenapay." 17 Ani'-ilan Hesus hini khun cha hapiton ja
inali na hi, "Anagkha ta unagkhu hini a-id chi tenapay chi ikhimoh ju
an haphapiton? Akamoh ja achi ju annilaon hini apfalina'. Unchani ja un
pfimmato hini nomnom ju. 18 Anong un khun mummulimuli hay hana

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mata ju ja achi ju matikhaw. Ja anong un nun-alu-angan hay hana inga ju
ja achi megngor. Khenong chi un ju nalichuwan hana ena-enat u. 19 Chin
nangi-ittanga' chin lema an tenapay an empa-an u hachi lemay lipfu an
tatakhu, ja atanay pfahkit hi pinnu ju chin nahagwar?" Tempfar cha ja
inali cha hi, "Himpolo ta chugwa." 20 Ja inalin khu Hesus hi, "Ja chin
nangi-ittanga' chin peto an tenapay an empa-an u hachi apat hi lipfu hi
tatakhu, ja atana hachi o-otong an pfahkit hi pinnu ju chin nahagwar?"
Ja inali cha hi, "Peto." 21 Ja inalin Hesus hi, "Aa, hotti un ju chah achi
pay ma-awatan hini podho' an allon?"

Chin nangakhahan Hesus han napfulaw

22 Emmatam cha Hesus ad Betsaida ja in-uy cha han napfulaw ay hija.
Numpakpaka-ahi cha ta ho'-ona ta ma-akhahan. 23 Hotti penchon Hesus
chin napfulaw ja initnud na ja in-uy na hichi pingngit chuy an pfuglay.
Inchi'lah Hesus chin tuppa na ay chuy matan chuy napfulaw ja hen-a
na ja inali na hi, "Gway chah matikhaw mu?" 24 Ja nummohmohgwat
chin napfulaw ja inali na hi, "Gwacha. Chiya hachi tatakhu muti oma'-at
cha hi ajiw an khun munchallachallan." 25 Impiggwan Hesus an nan-a
chin mata na. Ja nunchiyat na ja mattag mahpay chi pannig na. 26 Inalin
Hesus ay chuy napfulaw hi, "Umanamut a, muti achim e'gwa ay chuy
pfuglay an narpugwan ta."

Chin nangmatunan Peter hi nitagtakhuwan Hesus

27 Napfalin hitay ja empacheh Hesus ja hachi disipolo na an umuy
hachi apfuglapfuglay an nun-ehnot ad Cesarea Filipos. Hi khun cha
omajan ja inali na hi, "Ngachah tugwali chi allon hana tatakhu hi oma'-
ata'?" 28 Tempfar cha ja inali cha hi, "Gwacha hana mangali hi un he-a hi
John Bautista. Ja gwacha khu hana mangali hi un he-a hi Elijah, ja allon
khu hana uchumna hi un a oha an profeta chin nahop." 29 Ja inalin Hesus
hi, "Cha'ju mah? Ngay allon ju tugwali hi oma'-ata'?" Tempfar Peter ja
inali na hi, "He-a hini Hennag Apo Jos an Mamahhod." 30 Ja na'na'-allon
Hesus hi, "Achi ju pay epfa'pfaag hitay hana tatakhu."

Chin nangpa-innilaan Hesus hi atajana ja amahuwana

31 Nete-a ay chuy ja khun ipa'pa-innilan Hesus hachi disipolo na hini
cho-or an umali an punlikhatana. Khuna allon hi, "Ha-in an Na-ilangitan
an Takhu ja cho-or chi likhat hi hortapo'. Ja pfuhulona' hay hana a-ap-
apon chi Hudju ja hana a-ap-apon chi papachi ja memehtolon chi urchin
Moses. Patajona' muti ay ni me-atloh arkhaw hot mummahuwa'." 32 Ja
enhamahamaid Hesus an nangali hay hato ja enegnad Peter hija ja inali
na hi, "Achim khun allon hinuy." 33 Muti nunligkhoh hi Hesus ja intikhaw
na hachi disipolo na ja inhingar na hi Peter ja inali na hi, "Makak a,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Satanas, ay ha-in! Ti hini podhom ja pfu-un hini penhod Apo Jos, an un
me'-ampoy ay ni penhod chi tatakhu." 34 Amat hichi ja enajakhan Hesus
chin tatakhu ja chin disipolo na, ja inali na ay chicha hi, "Hini mamhod
an midchum ay ha-in ja mahapor an chu'khona hini pi'takhuwana heto
lota ja pi-ukhona hini kros na,[k] ja inunucha'. 35 Ti hini ayya takhu an
mangpa-ennongan ay ni pi'takhuwana heto lota ja angkhay, ja achi
mi'takhu ay Apo Jos. Muti hini takhu an man-ug ay ni pi'takhuwana heto
lota khapo hi pangunuchana ay ha-in ja hitay Ebanghelyo, ja mi'takhu ay
Apo Jos hi ma-id chi pogpogna. 36 Anong un alan ni takhu an amin chi
enachangjan ay tay lota ja ma-id pfalor na hu-un ma-utaw chamchama
hini pi'takhuwana ja nadusa hija hi ma-id chi pogpogna. 37 Ma-id ichat na
hi hugwar ni pi'takhuwana. 38 Cho-or cha ad ugwani chi nan-ug ay Apo
Jos ja napukhit hana ugali cha. Hotti hay hana tatakhu an mangpfa-in ay
ha-in ja hana khun u ituchu, ja ha-in an Na-ilangitan an Takhu, ja ipfa-in
u khu chicha ay ni arkhaw an pumpfangngacha', an magwachaan ay ni
pfinang ja apfalinan Ama ja mimitnud hana nasantuwan an angher."
9 1 Ja en-ang-angonoh Hesus an nangali hi, "Umannung hitay allo'
an gwacha hana uchumna ay cha'ju an achi matoy hot ah-upan
cha hini ete-aan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos hi tatakhu ay tay lota an
gwachaan hi apfalinan."

Chin narmanan chin tikhaw Hesus

2 Nalahin chi unum hi arkhaw ja initnud Hesus hi Peter ja hi James ja
hi John hotti un cha emma-angkhay an nunti-id han pfuludna. Unagkhu
la-ahna ja tinnig cha hi Hesus an narman chin tikhaw na, 3 ja pomoo'
chin pinuchaw chin lopfong na, an ma-id chi ipadchungan chin pinuchaw
na heto lota. 4 Tinnig cha khu ja gawwacha cha Elijah ay Moses an
khun cha mi'hapit ay Hesus. 5 Himmapit hi Peter ja inali na ay Hesus hi,
"Apo, maphod ta immali ta-o heto. Mun-ephod ami hi tolo hi apfong ta
henohha aju ay cha Moses ja hi Elijah." 6 Ma-id mapto' hi i na hapiton ti
nang-entata-ot cha.
7 Unagkhu himpfumagkha ja gwa han pfonot an nunli'nup ay chicha.
Ja gwacha han hapit an narpu ay chuy pfonot an allona hi, "Hitay
hini podpodho' an Empfalay u. Hotti egngor ju hija!" 8 Un chaagkhu
munlengngalengngaw ja himpfumagkha ja nama-id chin numpun-ibpfan
Hesus an un angkhay hija.
9 Amat hichi ja empacheh cha an nunchayyu ja khun allon Hesus
ay chicha hi, "Achi ju epfa'pfaag hitay an tinnig ju ingkhana hi
mummahuwa' an Na-ilangitan an Takhu." 10 Inunud cha hitay inali na

---

[k] **8:34** pi-ukhona hini kros na; hay podhona an hapiton ja hodlona hana likhat an umali khapo hi pangunuchana ay Hesus anong un hijay chumalat hi i na atajan.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muti khun cha haphapiton nu ngay podhona an allon ay ni nangarjana hi
mummahu hija. 11 Ja inali cha ay Hesus hi, “Anagkha mah, Apo, ta hachi
memehtolon chi urchin Moses ja ituchu cha an mahapor an mahhun
hi Elijah an umali ja un umali hini Mamahhod?” 12 Tempfar Hesus ja
inali na hi, “Umannung an mahapor an mahhun hi Elijah an umali an
manghakhana hana tatakhu ja un umali hini Mamahhod. Muti gwacha
khu hini Hapit Apo Jos an nitula' hi nangarjana hi, ha-in an Na-ilangitan
an Takhu ja cho-or chi uy u hortapon hi likhat ja chu'khona' hay hana
tatakhu. 13 Ja allo' ay cha'ju hi immali mahpay hi Elijah ja enat cha an
amin hana napukhit an penhod cha an aton ay hija, ti hijah tay chi inalin
ni Hapit Apo Jos an ma-at ay hija.”[l]

Chin nangpakakan Hesus han napukhit an ispiritu an khun meh-ap han unga

14 Emmatam cha Hesus ay chuy agawwachaan hachi uchumna an
disipolo na ja tinnig cha hachi cho-or an tatakhu an nangakhawwong ay
chicha. Ja gawwacha hachi memehtolon chi urchin ja khun cha mi'hanu
an mi'hahapit hay hachi disipolo. 15 Unagkhu tinnig hachi tatakhu hi
Hesus ja nanor cha ja temmagtag cha an i mang-alaw an mangali ay
hija hi, “Maphod ta immali a.” 16 Ja empfokhan Hesus hay hachi disipolo
na hi, “Ngachah ni khun ju pi'hahannugwan ay chicha?” 17 Ja gwa han
lala-e ay cha chuy tatakhu an tenompfar ja inali na hi, “Rabbi! In-ali' ay
he-a hitay empfalay u an lala-e an un la-ahnaon nahe'pan hi napukhit
an ispiritu, hijaot un makalud. 18 Gwa ayya ta neh-ap hini ispiritu hon
numpfitug ja mungngelot chi pfapfa na hon immupag hini ta-o na hon
nangu-ulajat. Ja un u agkhu inali ay cha tay disipolom hi pakakon cha
ja ma-id olog cha.” 19 Ja inalin Hesus hi, “Munlinapoh aju kaykhu an
tatakhu. An akamoh an una' napfajag an gawwacha ay cha'ju ja inanuha'
cha'ju, ja un kaykhu la-ahna ja ingkhana ad ugwani ja ma-id pammati
ju. Ijali ju heto hini unga.” 20 In-uy cha ja unagkhu tinnig chuy neh-ap
an ispiritu hi Hesus ja enggwakhot na chin unga ja pimmanullipullig ja
immupag chin ta-o na. 21 Ja empfokhan Hesus ay chuy aman chuy unga
hi, “A'-anunay nangte-aana hi amatana heto?” Tempfar na ja inali na hi,
“Nete-a chin a-ung-ungnga na. 22 Empachapachan ni ispiritu an mamatoy
ay hija hi khuna pangpulu-an hi apoy ja pangtuuchana hi gwanggwang.
Hotti ka-ahiyan cha'mi adni', Apo, ja tinulungan cha'mi ta alom adni' ja
gway apfalinam.” 23 Ja inalin Hesus hi, “Anagkha ta allom hi, nu gway
apfalina'? Mapfalin an amin ay ni takhu an gway pammati na ay Apo
Jos.” 24 Ja munluluwa an nangi'gwap hichuy ammod chuy unga hi, “Gwa
hitay pammati' muti tan un ad-adchi hotti un mu adni' ug-ugman!”

---

[l] **9:13** Hitay Elijah an napfuwa ay tay an versikulo ja hi John Bautista.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Tinnig Hesus an cho-or hachi tatakhu an umuy ay chicha ja henonglar
naot hichuy napukhit an ispiritu ja inali na hi, “He-a an napukhit an
ispiritun chi po-it ja kalud, allo' ay he-a hi makak a ay tay unga ja achi a
mumpfangpfangngad!” 26 Nungkii chin neh-ap an ispiritu ja mun-a-ajog-
og chin unga hi akakan chin ispiritu. Amat hi un natoy chin tikhaw chuy
unga hotti inalin hachi tatakhu hi, “Chiya an natoy.” 27 Muti penchon
Hesus ja pfinangona ja impata'chug na hichuy unga.
28 Napfalin ja himmikhop cha Hesus ay chuy pfalay an nunhihittugwan
cha ta immi-igway cha ja un allon hachi disipolo na hi, “Anagkha ta ma-
id olog mi an mangpakak ay nuy napukhit an ispiritu?” 29 Tempfar Hesus
ja inali na hi, “Hinuy an kalahen chi ispiritu ja achi makak nu achi ta
mungkalalag ay Apo Jos.”

Chin me-aggwa hi nangpa-innilaan Hesus hi atajana ja amahuwana

30 Empacheh cha Hesus ja enenggwa cha ad Galilee. Penhod Hesus an
ma-id manginnila ay chuy agawwachaan cha 31 ti khuna tuchugwan chin
disipolo na. Ja inali na ay chicha hi, “Ha-in an Na-ilangitan an Takhu, ja
achi mapfajag hot michata' hana pfuhur u hot patajona'. Muti ay ni me-
atloh arkhaw hot mummahuwa'.” 32 Muti agkhuy cha na-awatan hitay an
inali na ja mun-okhon cha an manghanhan.

Intuchun Hesus nu ngachah chi napfagpfagto

33 Amat hichi ja emmatam cha Hesus ad Kapernaum. Unagkhu gwa
an himmikhop cha han pfalay ja empfokhan Hesus hachi disipolo na
hi, “Ngachah ni khun ju punhahannugwan ay nuy chalan hi khun
ta-o umaliyan?” 34 Muti pfimma-in cha an mampfar ti chin khun cha
haphapiton ja nu ngachah chi napfagpfagto ay chicha. 35 Inumpfun hi
Hesus ja enajakhana hachi himpolo ta chugwa an adalana ja inali na
ay chicha hi, “Hini mamhod an mamangulu ja mahapor an na-upfay ja
hijay mi-ud-uchichi, ja tomolong an amin hi tatakhu.” 36 Penchon Hesus
han ung-ungnga ja impata'chug na. Len-om na ja inali na ay chicha hi,
37 “Hini mangakhamid hi takhu an nabnababba an amat ay tay unga
khapo hi pammati na ay ha-in ja ma-id uchumna hi inakhamid na nu pfu-
un ha-in. Ja hini mangakhamid ay ha-in ja pfu-un ha-in ja angkhay chi
inakhamid na, ti inakhamid na khu hi Ama an nannag ay ha-in.”

Hini achi pfumuhur ja hihiya na ay chita-o

38 Inalin John ay Hesus hi, “Apo, tinnig mi han ohan takhu an khun
mangpakak hi napukhit an ispiritu ay ni apfalinan ni ngachan mu.
Ja inhingar mi ta epokhong na, ti agkhuy nidchum ay chita-o.” 39 Ja
inalin Hesus ay chicha hi, “Achi ju epagwa. Ma-id chi hay mangat hi
milagro ay ni apfalinan ni ngachan u, ja napfalin ja gway i na agkhu

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

allon hi napukhit ay ha-in. 40 Ti chicha ja un hihiya na ay chita-o nu
achi cha pfumuhur. 41 Ja umannung hitay allo' ay cha'ju an hini takhu
an magmagkhohkhoh ay cha'ju khapo hi nidchuman ju ay ha-in, anong
un himpfahpfahhu hi chanum chi ichat na hi inumon ju, ja gwachay
linagpfu na ay nuy an enat na. 42 Muti hini takhu an chimmalat hi
pfimmahulan chi oha an nabnababba an namati ay ha-in, ja madusa.
To'-onot un ekho-od hay machamot an pfato ay ni pfokhang na ja intuud
hichi baybay ta marteng, mu hini un hijay chumalat hi pfumahulan.
43-44 Hotti nu hini ngamoy mu chi chumalat hi pfumahulam ja to'-onot un
mu potnan! Ti anongkay ja oh-ohha hini ngamoy ja akhaja ta mi'takhu
taot ni' ad langit. Ti anong un chugway ngamoy ja mituud a chamchama
hichi impferno an gawwachaan chi apoy an achi madmachop. 45-46 Ja
nu hini hu-im chi chumalat hi pfumahulam ja to'-onot un mu potnan! Ti
anongkay ja oh-ohha hini hu-i ja akhaja ta mi'takhu taot ni' ad langit.
Ti anong un chugway hu-i ja mituud a chamchama hichi impferno. 47 Ja
nu hini matam chi chumalat hi pfumahulam ja to'-onot un mu u-iton! Ti
anongkay ja oh-ohha hini mata ja akhaja ta mi'takhu taot ni' ad langit. Ti
anong un chugway mata ja mituud a chamchama hichi impferno. 48 Hini
oma'-atana hichi impferno ja mun-apfighan cha hi pfekheh an achi
matmatoy, ja mapleng cha hi apoy an achi madmachop."

49 Ja inalin khu Hesus hi, "An amin chi tatakhu ja mahapor an metnob
cha hi likhat ta gway aton cha an pomhod. An amat ay ni anun an
midaton, an mahapor an gway ahina ja un akhajaon Apo Jos."[m] 50 Ja
inalin khu Hesus hi, "Maphod hini ahin muti penomhaw ayya ja achi
mumpfangngad hini tatam na. Hotti amat aju koma hi maphod an ahin ta
mun-oh-ohha aju."

Hay intuchun Hesus hana mumpunhihijan an hempfalay

10 1 Nakak cha Hesus ad Galilee ta immuy cha ad Judea ja un
chaot pfad-angon hini gwanggwang an Jordan. Cho-or khu chin
tatakhu an immuy ay hija hotti intudtuchugwana chicha, ti hitay chi
emmengha hi atona.

2 Ja gwacha hachi uchumna an Farisee an immuy ay hija ta toptopngan
cha. Ja inali cha hi, "Ngay allom, mapfalin chah ay ni urchin ta-o an
ihijan ni lala-e hini ahagwa na an pfupfai?" 3 Ja inalinot Hesus hi,
"Ngay tugwali allon chin urchin Moses?" 4 Tempfar cha ja inali cha chi,
"Hay in-urchin Moses ja mapfalin an ihijan ni lala-e hini ahagwa na,
nu ichatana hi tula' an napermaan an nunhijan cha ja unaot pakakon."
5 Ja inalin Hesus hi, "Umannung an in-urchin Moses hitay, muti hay

---

[m] **9:49** Literal: An amin chi tatakhu ja ma-ahinan cha hi apoy. Cho-or chay mangali hi un likhat chin impadchung Hesus hi ahin.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

khapo na ja munnaud aju an nalikhat hi matuchugwan. 6 Ti chin ayya
hunhunana an narmugwan tay lota ja himpfun Apo Jos chi takhu an
lala-e ja pfupfai. 7 Ja inalin Apo Jos hi, 'Hijaot un taynan ni lala-e hana
a-ammod na ta i midchum ay ni ahagwa na an pfupfai, 8 hot mumpfalin
cha hi ohah achor.'[n] Hotti achi cha chugwa an un cha oh-ohha. 9 Hotti
hini numpfalinon Apo Jos hi oh-ohha ja achi mapfalin an punhijanon chi
takhu."
10 Unot numpfangngad cha Hesus chin nunhihittugwan cha ja entoloy
chin disipolo na an nunhanhan ay tay an intuchu na. 11 Ja inalin Hesus
ay chicha hi, "Hini lala-e an manghijan hi ahagwa na ta i pumiggwa ja
hihiya an inlugtap na hini ahagwa na. 12 Ja lugtap khu ay ni pfupfai nu
ihijana hini ahagwa na ja nangahagwa hi aha."

Chin numbindisyonan Hesus chin ung-ungungnga

13 Gwa han namenghan an in-uy cha hachi ung-ungungnga ay Hesus,
ti podhon cha an eh-a na hini ngamoy na ta bindisyonana chicha, muti
nun-ihingar hachi disipolo chicha. 14 Unot tinnig Hesus hitay an enat
hachi disipolo na ja himmingar an inali na hi, "Anong khu ja in-ali cha
ay ha-in hato ung-ungungnga. Achi ju epagwa, ti hay hana tatakhu an
mi'padchung hi ung-ungungnga ja chicha chi midchum ay ni Pun-ap-
apugwan Apo Jos. 15 Umannung hitay allo' ay cha'ju an hini aton ju an
mangapfulut ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos ja mahapor an amat ay ni
aton ni unga an mangakhamid hi michat ay hija. Ti nu achi amat heto
hot achi aju midchum." 16 Amat hichi ja len-om na hachi ung-ungungnga
ja enohha-ohha na an hen-a ta binindisyonana chicha.

Han achangjan an takhu an immuy ay Hesus

17 Unagkhu empacheh cha Hesus an umuy ay chuy i cha omajan
ja gwa han lala-e an khun tomagtag an i nunheppe ay hija. Ja inali
na hi, "Maphod a, Apo. Hotti ngay allom hi ato' ta magwachaana' hi
pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna?" 18 Ja inalin Hesus ay hija hi,
"Anagkha ta allom hi una' maphod? An un hay maphod ja hi Apo Jos ja
angkhay. 19 Anilam ja' hana urchin an allon cha hi, 'Achi aju pomatoy,
ja achi aju umilugtap, ja achi aju omakaw, ja achi aju i muntihtikhu hi
achi umannung, ja achi aju pfumarpfali, ja unuchon ju hana a-ammod
ju.' " 20 Tempfar chin lala-e ja inali na hi, "Khun u unuchon hay hato an
urchin, nete-a chin a-ung-ungnga'." 21 Intikhaw Hesus ay hija ja narmu
chin otong an pamhod na ay chuy an lala-e ja inali na hi, "Gwacha pay
han oha an agkhuy mu enat. Epla' mu an amin hana enachangjan mu ja
inchat mu hini pola' na hana napubli, hot michatan a hi enachangjan ad

---

[n] **10:8** Genesis 2:24

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

langit. Enat mu ayya hitay ja immali a ta mitnud a ay ha-in." 22 Unaagkhu
chengngor hitay an inalin Hesus ja nun-itong na ja immayyong an
nangpacheh, ti munnaud chin enachangjana ja ay-ayyugwana.
23 Inggwingin Hesus hachi disipolo na ja inali na ay chicha hi,
"Munnaud an nalikhat hana achangjan an midchum ay ni Pun-ap-
apugwan Apo Jos!" 24 Ja nanor hachi disipolo na hi nangarjana ay tay ja
impiggwa na an nangali hi, "Cha'ju an empfapfalay u, nalikhat mangkay
chi midchum ay ni pi'takhuwan ay Apo Jos. 25 Nalaklaka agkhu ni' hini
kemer an lompfot ay ni opfot ni tanud mu hini achangjan an midchum ay
ni Pun-ap-apugwan Apo Jos." 26 Nanor hachi disipolo na hi nangngolan
cha ay tay, ja inali cha hi, "Hotti nu achi mi'takhu hana achangjan
ja ngay ngachah mah chi hay mi'takhu ay Apo Jos?" 27 Emmohchong
Hesus chicha ja inali na hi, "Hana achi mapfalinan chi takhu ja kayan
Apo Jos ti mapfalin an amin ay hija." 28 Himmapit hi Peter ja inali na
hi, "Hot cha'mi mah an nanaynan an amin ta nitnud ami ay he-a?" 29 Ja
inalin Hesus hi, "Umannung hitay allo' ay cha'ju, an hana nanaynan
hi pfalay cha, a-akhi cha, a-ammod cha, empfapfalay cha ja lota cha
khapo hi pamhod cha ay ha-in ja hitay Ebanghelyo, 30 ja cho'cho'-olan
chi michat ay chicha ay tay pi'takhuwan cha heto lota. Gway ehakhanan
Apo Jos hi pfalay cha, a-akhi cha, a-ammod cha, empfapfalay cha ja
lota cha. Maparpalikhat cha khu muti oma'-angonoh ja michatan cha
hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna. 31 Cho-or cha hana nun-apfagto
heto lota an chicha chi mi-ud-uchichi hichi ad langit. Ja gwacha hana
tatakhu an ma-id nitagtakhuwana heto lota muti chicha agkhu chi
mipapfagpfagto ad langit."

Chin me-atlo an nangpa-innilaan Hesus ay ni atajana

32 Khun ipangpangullun Hesus hi khun cha punti-ichan an umuy ad
Jerusalem. Ja unagkhu la-ahna ja nun-elob chin disipolo na ja nanor cha.
Henhenod Hesus hachi himpolo ta chugwa an adalana ja impa-innila
na khu hay hana ma-at ay hija. 33 Inali na hi, "Chonglon ju! Tayya an
umuy ta-o ad Jerusalem ja ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja michata'
hay hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi memehtolon chi urchin Moses.
Hugijona' ay chicha ja epapatoja'. Ja mipulanga' hay hana Hentil 34 an
mangekejan ja manuppaan ja manuplit ay ha-in. Patajona' muti ay ni me-
atlon arkhaw ja mummahuwa'."

Penhod cha James ay John an mi'-ap-apo ay Hesus

35 Cha James ay John an empfalay Zebedee ja immuy cha ay Hesus an i
nangali hi, "Apo, gwa han epfokha mi ay he-a." 36 Ja inalin Hesus hi, "Ngachah
nuy epfokha ju?" 37 Tempfar cha ja inali cha hi, "Machakngan ayya chin
pipapfagpfagtuwam ta umpfun a an mun-ap-apo, ja hay epfokha mi ja pi'papfun

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha'mi an mi'-ap-apo, oha ay ni nun-appit hi agwan mu ja oha ay ni nun-appit
hi ikhid mu." 38 Ja inalin Hesus ay chicha hi, "Ma-id anila ju ay nuy empfokha
ju. Agkhuy ju atag anila chi hay oma'-atana. Un chah angkhiloh un aju pa'-
ahchor ay ni likhat an ha'pfato' ja pa'-ahchor ay ni patoy an amat ay tay uja'
pancholan an ataja'?" 39 Ja inali cha hi, "Olog mi." Ja inalin Hesus ay chicha hi,
"Umannung an ha'pfaton ju hana likhat an amat ay ni likhat u, ja matoy aju an
amat ay ni ato' an matoy. 40 Muti tan pfu-un ha-in chi mangpadchong ay ni mi-
ipfun ay tay nun-appit hi agwan u ja ay tay nun-appit hi ikhid u, ti hi Apo Jos chi
mangpadchong ay ni enchachaag na."
41 Unagkhu inannilan hachi himpolo an padchung cha an adalan hichuy an
empfokhan cha James ay John ja mapfungot cha. 42 Hotti inam-amamung Hesus
chicha an amin, ja una allon hi, "Nomnomon ju akay ni' hana khun mun-ap-apo
hi tatakhu heto lota an khun cha ipapilit hini podhon cha. Ja hana a-ap-apo an
gway apfalinana, ja khun cha palikhaton hana tatakhu an khun cha pfaapfaalon.
43 Achi koma amat hetoy aton ju. Ti hini mamhod an ma-ar-ali ja mahapor
an tulunganay padchung na an takhu. 44 Ja hini mamhod an mumpfalin hi
pangulu ja mahapor an munhimpfut an amin chi tatakhu. 45 Amat ay ha-in an
Na-ilangitan an Takhu, an agkhuja' immali ta cha'ju an tatakhu chi munserbi
ay ha-in. Muti immaliya' an munserbi hana cho-or an tatakhu ja ta matoja' an
pfajad chi pfahor cha."

Chin nangpatengngan Hesus han napfulaw an hi Bartimeus

46 Ene'gwan Hesus ja chin disipolo na ad Jeriko ja gwa an malahin cha ay
chuy an pfuglay ja nitnud khu chin cho-or an tatakhu. Ja gwah chi han napfulaw
an hi Bartimeus chi ngachana an empfalay Timeus. Inu-umpfun hija ay chuy
pingngit chi kurha an khun mun-ad-adchaw. 47 Unaot chengngor an maloh hi
Hesus an eNazaret ja ente-a na an nun-ugwap an nangali hi, "Hesus an holag
Ari David, ka-ahiyana' adni'!" 48 Cho-or hachi nanghingar ay hija ta khomenong
muti en-om-omod chin napfulaw an nangi'gwap hi, "Hesus an holag Ari David,
ka-ahiyana' adni'!" 49 Inta'chug Hesus ja inali na hachi tatakhu hi, "Ajakhan
ju hichuy lala-e." Hotti enajakhan cha ja inali cha ay hija hi, "Munchenor a, ti
chuyya an ajakhan chi-a ay Apo Hesus." 50 Enaana chin enhahapfelloy na an
lopfong ja natantanna'chug an umuy ay Hesus. 51 Ja inalin Hesus ay hija hi,
"Ngay podhom hi ato' ay he-a?" Tempfar chuy napfulaw ja inali na hi, "Apo,
podho' an mitikhaw hitay mata'!" 52 Ja empfokhan Hesus hi, "Aa, hotti umuy a
ay ni omajam, ti mitikhaw hini matam khapo ay ni pammatim." Ja mitikhaw
gwot chin matan chuy napfulaw ja nitnud ay cha Hesus.

Chin nangdaydayawan chin tatakhu ay Hesus chin immajana ad Jerusalem

11 1 Empacheh cha Hesus ja khun cha homnot ad Jerusalem.
Emmatam cha ad Betfage ja Betani an achaan chuy pfulludna an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nangadnan hi Olibo ja hennag Hesus han chugwa an disipolo na 2 an inali
na hi, “Ipangulu ju ay chuy pfarju hichi chammangna. Nu omatam aju
hot chakngan ju gwot han nekhokho'-od an donkey an pfo'tot an agkhuy
nahak-hakajan. Upfachon ju ja in-ali ju heto. 3 Ja nu gway mangpfokha
hi, ‘Anagkha ta alaon ju hitay donkey,’ ja allon ju hi, ‘Alaon mi, ti nan
mahapor Apo ta-o muti un na-omtang hot epepfangngad na.’ ”
4 Immuy hachi chugwa an disipolo ja immannung, ti chinakngan cha
chin inali na an donkey an pfo'tot an nekhokho'-od chin pantaw han
pfalay ay chuy pingngit chuy kurha. Unagkhu gwa an khun cha upfachon
5 ja inalin hachi ni'tata'chug hi, “Anagkha ta alaon ju hitay donkey?” 6 Ja
inali cha hi, “Alaon mi ti nan mahapor Apo ta-o.” Ja agkhuy empagwan
chin tatakhu hi nangujuchan cha. 7 In-uy cha chin donkey ay Hesus
ja enopnan cha chin khatud na hi lopfong ja nunhakay hi Hesus. 8 Hi
khun cha omajan ja chenom-or chin tatakhu, ja nunloh-op cha chin
uchumna an lopfong cha hon en-ap-ap cha chin chalan. Hachi uchumna
ja nun-e-ap-ap cha hachi tupfun chi ajiw an i cha numpateng. 9 Hachi
ayya nangpangpangullu ja hachi khun mangun-unud an atakhutakhu ja
khun cha i'gwap hi, “Madaydayaw a! Mabindisyonan a an hennag Apo
Jos! 10 Epaphod mu adni', Apo Jos, hini pun-ap-apugwan tay Ari mi an
mepallog chin ammod mi an hi Ari David! Madaydayaw hi Apo Jos ad
langit!”
11 Unagkhu emmatam cha Hesus ad Jerusalem ja himmikhop hija hichi
Templo. Ja tinnig na an amin chi hay gwa hichi muti khapo ta nahilip ja
empacheh na an umuy ad Betani. Ja nitnud chin himpolo ta chugwa an
adalana.

Chin nanubtupfan Hesus chin ajiw an higos

12 Chin nun-inggwi'gwiit ja empacheh cha Hesus ad Betani ta
mumpfangngad cha ad Jerusalem, ja hemmenaang hi Hesus. 13 Enamang
na han ajiw an higos an cho-or chi tupfu na. Ja immuy an i mangala
koma hay pfunga na. Unagkhu emmatam chin achaan chuy ajiw ja ma-id
oh-ohhah pfunga na an un angkhay chin malupfong an tupfu na, ja pfu-
un ahipfungan chi higos. 14 Ja inalin Hesus ay chuy an ajiw hi, “He-a ton
ajiw, mete-a ad ugwani ja ma-id oh-ohha hi mangan hi hay pfungam.” Ja
chedchengngor chin disipolo na hitay an inalin Hesus.

Chin nangpakakan Hesus hachi khun mungngina hichi Templo

15 Unagkhu emmatam cha Hesus ad Jerusalem ja immuy ay chuy
partug chi Templo ja chinakngana hachi khun mungkumerchu hi animar
an hijay khun nguminaan hana takhu hi ipidaton cha ay Apo Jos. Ja
nun-epakak na hachi khun ngumina ja mungngina. Nun-ipfu-allo na
hachi lamehaan hachi khun munhukat hi pihu, ja chin umpfunan hachi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

khun mungngina hi hagwiti an pfalug. 16 Ja empagwa na hachi tatakhu
an mange'gwa hachi khun cha ingina ay chuy partug chuy Templo.
17 Ay chuy puntudtuchugwan Hesus hachi tatakhu ja inali na hi, "Allona
ay ni Hapit Apo Jos hi, 'Hitay pfalay u ja pfalay an pungkalalakhan.'[o]
Muti tayya an numpfalinon ju hi a-amungan chi mangakaw."[p] 18 Unot
inannilan hachi a-ap-apon chi papachi ja memehtolon chi urchin hitay
an enat Hesus ja khun cha nomnomnomon hay aton cha an mamatoy
ay hija. Ti toma-ot cha ay hija khapo ta nanor hachi tatakhu ay chuy
khuna ituchu. 19 Ja nahilip ayya hon nakak hi Hesus ja hachi adalana ad
Jerusalem.

Hay ma-achar ay chuy ajiw an higos

20 Hichin nun-inggwi'gwiit hi nannanong an pumpfangngachan
cha Hesus ad Jerusalem ja tinnig cha chin ajiw an higos an na'leng,
anong un chin lamot na. 21 Ja nenomnom Peter chin enat Hesus ja inali
na hi, "Chiya, Apo, an na'leng hichuy higos an tinubtupfam!" 22 Ja
inalin Hesus hi, "Mamati aju ay Apo Jos. 23 Umannung hitay allo' ay
cha'ju, nu munchomo' aju ay Apo Jos an atona hini epfokha ju, an achi
munharhalinchugway nomnom ju, hot mapfalin an allon ju ay tay an
pfulludna hi, 'Makak a ta i a mituud hichi baybay' hot ma-at. 24 Hotti
hay allo' ay cha'ju ja nu ngachah chi ekalalag ju ay Apo Jos, ja ma-
at an ma-at nu munchomo' aju ay hija an atona. 25 Nu mungkalalag
aju ta nepanomnom hi hay pfimmahor ay cha'ju ja pakawanon ju,
ta pakawanon cha'ju khu ay Ama ju ad langit. 26 Muti achi aju ayya
pomakawan ja achi cha'ju khu pakawanon ay Jos Ama an gwa ad langit."

Chin nanghanhanan cha nu ngay narpugwan chi apfalinan Hesus

27 Emmatam cha ad Jerusalem ja unagkhu gwa an khun
munchallachallan hi Hesus ay chuy partug chuy Templo ja immuy hay
hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi memehtolon chi urchin Moses ja
hachi uchumna an a-ap-apon chi Hudju. 28 Ja empfokha cha ay hija hi,
"Ngachah chi narpugwan ni apfalinam an mangat hay hato khun mu
aton? Ja ngay nangchat ay nuy apfalinam?" 29 Tempfar Hesus ja inali na
hi, "Unchani adchiya ta topfalon ju pay hitay pe'pfokha'. Nu topfalon ju
hot allo' ay cha'ju hini narpugwan tay apfalina' an mangat hato. 30 Hotti
allon ju adchiya tugwali, ngay nannag ay John Bautista an immali
an khun mumbautisar? Hi Apo Jos wenno hay takhu?" 31 Ja khun cha
manghempfopfogkha an khun cha allon hi, "Hot ngachah chi allon ta-o
mah? Nu allon ta-o hi un hennag Apo Jos hot allona hi, 'Nu hi Apo Jos
chi nannag ay John ja anagkha mah ta agkhuy ju pinati hija?' 32 Ja nu

---

[o] **11:17** Isaiah 56:7 [p] **11:17** Jeremiah 7:11

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

allon ta-o khu hi hennag chi hay takhu hot pfumungot hay hato tatakhu."
Ti temma-ot hachi a-ap-apo hachi tatakhu ti namati cha an amin an
umannung an profetan Apo Jos hi John. 33 Hotti hay nampfar cha ay
Hesus ja inali cha hi, "Ma-id anila mi nu ngachah chi nannag ay hija."
Tempfar khu Hesus ja inali na hi, "Nu amat hina hot achi' khu epfaag nu
ngay nangchat ay ha-in hi apfalina' an mangat hay hato."

Chin pangngarig hana khun me'pfengpfeng

12 1 Amat hichi ja inalin khu Hesus ay chicha hitay an pangngarig.
"Gwa han ohan lala-e an nuntanum hi cho-or hi ubas ay ni
kharchina. Enalad na chin kharchin ja tinau-ana han pfato an khun cha
pang-amungan hi chanum chi ubas hi un cha lochehon. Empaha'-ad
na khu han nata'nang an ab-abpfong an oma-ayyan chi mumpfantay.
Napfalin hay hato ja empapfengpfeng na hichuy kharchina ja unot makak
an umuy hichi achawwi.
2 Unot nachakngan chin ahipokhah ja hennag na han ohan takhala
na an i me'-aggwa ay chuy penokhah cha an ubas. 3 Muti hay hato
an ne'pfengpfeng ja enala cha chin takhala ja numpakhuh cha ja
empapfangngad cha an ma-id oh-ohhah inchat cha. 4 Hennag na khu han
oha an takhala na ja numpang-or cha ja pinarpalikhat cha. 5 Hennag na
khu chin me-atlo an takhala na ja penatoy cha. Ja amat hina khu hay
hachi cho-or an takhala na an nepallog. Numpakhuh chay uchumna ja
penatoy cha chin uchumna. 6 Un emma-emmat heto ja napoh chin takhala
na, ja un angkhay hini oh-ohha an empfalay na an lala-e an penpenhod
na. Oma'-angonoh ja hennag na hitay an empfalay na an allona hi,
'Alom ja egngor hachi ne'pfengpfeng hija.' 7 Muti nunhahapit hay hachi
ne'pfengpfeng ja inali cha hi, 'Hijah tay hini empfalay ni khun ta-o
pe'pfengpfengan an hijay mamanoh ay tay lotan ama na. Unot la-ahna ja
penatoy ta-o ta chita-oy manghe'-a ay tay lota na.' 8 Amat hichi ja enala
cha ja penatoy cha, ja i cha entapar hichi pingngit chin kharchin." 9 Ja
inalin Hesus hachi tatakhu hi, "Ngachah tugwali chi aton tay an takhu
hay hachi ne'pfengpfeng ay hija? Umuy hija ja epapatoy na chicha ja
empapfengpfeng na hi uchumna." 10 Ja en-ang-angonoh Hesus an nangali
hi, "Anila' an pfinaha ju hitay nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,
'Hinuy pfato an namlenan hay hana khun mumpakhad hi pfalay
Ja hijay numpfalin hi na-ahammad an pognad ni pfalay.
11 Hi Apo Jos chi nangat ay tay,
Ja nakaskasda-aw hi pannikhan ta-o!' "[q]
12 Empa-opoh Hesus an nangali hay hato ja penhod hachi a-ap-apon chi
Hudju an tiligwon hija. Ti anila cha an mipfuhur hinuy an pangngarig

---

[q] **12:11** Psalms 118:22-23

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay chicha an nan-ug ay Hesus. Muti agkhuy cha entoloy, ti temma-ot cha
hachi cho-or an tatakhu. Amat hichi ja tenaynan cha hi Hesus.

Chin nangpfokhaan cha nu ichat cha hini pakha cha ad Rome

13 Gwacha hachi uchumna an Farisee ja Herodianes an hennag cha
an immuy ay Hesus an i manoptopngan ta hehemmon cha un gway
ehallaana ay ni atona an munhapit. 14 Immuy cha ja inali cha ay Hesus
hi, "Apo, anila mi an umannung hana khun mu allon anong un pahigwon
chi tatakhu. Ti anong un nun-atakhay hana tatakhu an munchongor
wenno nababa ja khun mu gwot itudtuchu hini umannung an podhon
Apo Jos." Ja khun cha hempfogpfogkhon an allon cha hi, "Hotti hay
podhon mi adchiya an annilaon ja mapfalin chah ay ni urchin ta-o an
Hudju nu mumpfajad ta-o hi pakha ay ni Emperador ad Rome? Ngay
allom, pfajachan mi chah wenno achi mi?" 15 Na-orman Hesus an un
cha toptopngan hija ja inali na hi, "Anagkha ta toptopngana'? I-ali ju
hay pihu an michat hi pakha ta tikha'." 16 Inchugwagwa cha han pihu
ja inali na hi, "Ngay nang-angah ay tay gwa ay tay pihu? Ja ngay nang-
enngachan ay tay an nitula'?" Ja inali cha hi, "Hini Emperador." 17 Ja
inalin khu Hesus hi, "Hotti ichat ju ay ni Emperador hini michat ay ni
Emperador, ja inchat ju ay Apo Jos hini michat ay Apo Jos." Un chaagkhu
chengngor hichuy nampfar na ja nanor cha, ti agkhuy nehalla an
nungkhokhodchong.

Intuchun Hesus an gway amahuwan chi tatakhu

18 Gwa hay hana uchumna an Saducee an immuy ay Hesus. Saducee
ayya ja achi cha mamati an gway amahuwan. Ja inali cha ay hija hi,
19 "Apo, intula' Moses chi urchin ay chita-o an matoy ayya hini oha an
lala-e an narhin ja ma-id empfalay na, ja mahapor an ahagwaon ni akhi
na an lala-e hitay an pfupfai an napfalo, ta hana empfapfalay cha ja
mipfilang an empfalay nuy natoy an ibpfa na. 20 Hotti gwacha han peto
an hin-a-agkhi an linala-e. Narhin hitay panguluwan ja natoy an ma-id
empfalay cha. 21 Hijaot un nepallog chin netob ta enahagwa na khu hitay
an pfalo ja natoy khu an ma-id empfalay cha. Hotti nepallog khu chin
me-atlo 22 ja ingkhana chin me-apeto ja nun-atoy cha an amin an ma-
id empfalay cha. Oma'-angonoh ja ne-etoy hitay an pfupfai an napfalo.
23 Hotti nu allom chi gway amahuwan chi natoy ja ngacha mah ay cha
tay an peto an linala-e chi nang-en-ahagwa ay tay pfupfai nu umali hini
amahuwan chi tatakhu? Ti enahagwa cha mit an amin hitay an pfupfai."
24 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Nehalla aju ti ma-id anila ju ay ni
Hapit Apo Jos ja hini apfalinana. 25 Mummahu ayya hana tatakhu ja
achi cha mangah-ahagwa, an amat cha hay hana angher Apo Jos an achi
mangahagwa. 26 Ja hini ayya amahuwan chi nun-a-atoy ja un ju chah

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

agkhuy pfinaha chin nitula' an Hapit Apo Jos an chin nannikhan Moses
chin ajiw an khun chumalang, ja inalin Apo Jos ay hija hi, 'Ha-in chi Jos
an khun dayawon Abraham, ja hi Isaak, ja hi Jakob.'[r] Inali na hitay anong
un napfajag an nanattoy cha Abraham. 27 An hay podhona an hapiton
ja hijay Jos hana mamattakhu an pfu-un Jos chi natoy. Nunnaud aju an
nehalla nu ehaot ju hini amahuwan chi natoy."

Hini napfarpfalor an urchin

28 Gwa han oha an mehtolon chi urchin Moses an ni'tata'chug chin khun
punhahappitan cha Hesus ja chin Saducee. Chengngor na an maphod chin
nampfar Hesus ja inali na ay hija hi, "Apo, ngay ngachah nuy urchin Apo
Jos an napfarpfalor hi unuchon?" 29 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Hini
urchin an allona hi, 'Chonglon ju, cha'ju an holag Israel. Un oh-ohha hini
Apo ju an hi Apo Jos ja ma-id uchumna. 30 Mahapor an podhon ju hi Apo
Jos hi an amin hi puhu ja nomnom ja pfi-ah ju ja an amin hi pi'takhuwan
ju.'[s] 31 Hini me-aggwa ja, 'Podhon ju hana padchung ju an takhu an amat ay
ni pamhod ju ay ni achor ju.'[t] Ma-id chi uchumna an urchin an napfarpfalor
mu hay hato." 32 Ja inalin chin mehtolon chi urchin hi, "Umannung hini
inalim, Apo. Un oh-ohha hi Apo Jos an ma-id uchumna. 33 Ja umannung
khu an mahapor an podhon ta-o hija hi an amin hi puhu ja nomnom ja pfi-
ah ja hi an amin hi gwa ay tay pi'takhuwan, ja penhod ta-o chi papadchung
ta-o an takhu an amat ay ni pamhod ay tay achor. Napfarpfalor hay hato ay
Apo Jos mu an amin chi animar an khun midaton ay hija ja hana uchumna
an khun midaton." 34 Unot chengngor Hesus hitay nampfar na ja anila na
an manomnom hichuy an lala-e ja inali na hi, "Niya an na-awatam, hotti
nehnot hini pidchumam ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos." Ja empokhong
cha an munhanhan ti mun-okhon cha an mangpfokha hi uchumna.

Hay oma'-atan ni allon cha an Mamahhod

35 Hi khun puntudtuchugwan Hesus hichi Templo ja inali na hi, "Hay
khun itudtuchun hachi memehtolon chi urchin, ja hini Hennag Apo Jos
an Mamahhod ja marpu hi holag Ari David. Anagkha nin ta allon cha
hitay? 36 Ti anong un hi Ari David ja enchalan ni Espiritu Santo ta intula'
na hitay Hapit Apo Jos an nangarjana hi,

> 'Inalin Apo Jos ay nuy tenangad u an Apo' hi,
> "Umpfun a ay tay nun-appit hi agwan u,
> Ingkhana hi pangapfaka' an amin hana pfuhur mu ta he-ay
> tangachon cha." '

37 Inalin Ari David ay tay Hennag Apo Jos an Mamahhod hi, 'Apo' ti
napfagpfagto mu hija. Nu amat heto chi allon Ari David hotti hini

---

[r] **12:26** Exodus 3:6 [s] **12:30** Deuteronomy 6:4-5 [t] **12:31** Leviticus 19:18b

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hahadchon ju ja pfu-un la-eng holag David ja angkhay." Ja hachi cho-or
an tatakhu an nunchongor chin khun itudtuchun Hesus, ja penpenhod
cha.

Pinahiw Hesus hachi memehtolon chi urchin

38 Entoloy na an nuntudtuchu ja inali na hi, "Tikhagwun juwot ni' ta
achi aju munchunu hay hana memehtolon chi urchin Moses. Ti hay hana
ayya ja un cha mumpa-akhaja an munlopfong hi makhajad, ja podhon
cha an gway khun mangpa'pa-innila ay chicha hi acho'lan chi tatakhu.
39 Ja am-amja-on cha khu an i umpfun hana umpfunan chi a-ap-apo hichi
sinagoga ja nun gwachaan chi pfehta. 40 Ja pomloh cha hi khina-un chi
pfalo ja khurkhulaton cha an manganchu-oy an mungkalalag ta allon
kan kaykhu hana tatakhu hi nasantuwan cha. Hotti munnaud chi i cha
adusaan khapo hay hato khun cha aton."

Chin chugwa an hepeng an inchat han pfalo

41 Inumpfun hi Hesus ay chuy nehnot hi khun cha pun-amungan hi
pihu hichi Templo ja khuna titigkhan chin tatakhu an mangitto hi pihu.
Cho-or chin a-achangjan an nangitto hi cho-or hi pihu. 42 Ja immuy han
oha an napubli an pfalo ja ni'juy na han chugwa an hepeng. 43 Enajakhan
Hesus hay hachi disipolo na ja inali na hi, "Umannung hitay allo' ay
cha'ju. Napfarpfalor hichuy it-ittang an inchat chuy napubli an pfalo mu
an amin hana inchat chi uchumna. 44 Ti hay hachi achangjan ja khun cha
mangchat muti un hini upag chi enachangjan cha chi khun cha ichat.
Hichuy ayya an pfalo an napubli ja khapo hi pamhod na an mangchat ja
inunghiw na an inchat hichuy pela' na."

Impa-innilan Hesus chi apa'-iyan ni Templo

13 1 Unagkhu gwa an makak cha Hesus hichi Templo ja inalin
han oha an disipolo na hi, "Tikham, Apo, hitay Templo an
mapmaphod ja napfarpfalongabpfingan, an o-otong hay hato pfato an
apja na!" 2 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Tayya an matikhaw ju hitay
otong an Templo an napfarpfalongabpfingan, muti umali han arkhaw hot
mun-ahagwer ja mun-egwa-at cha hay hato pfato an apja na."

Hana likhat ja apahigwan chi namati

3 Nunti-id cha Hesus ay chuy pfulludna an ad Olibo an ni-a-adchumang
chin Templo ja inumpfun. Immi-igway cha Peter ja hi James ja hi John ja
hi Andrew an i ni'hapit ay hija. 4 Ja inali cha hi, "Apo, a'-anunay pa-atan
hay hato inalim? Ipa-innilam adchiya hay pangmatunan ay ni pa-atana."
5 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Tikhagwun ju gwot ni' ta achi aju ma-
allilaw. 6 Ti cho-or chi umali an mangali hi, 'Ha-in hini Hennag Apo Jos

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an Mamahhod' ja cho-or chay mamati muti un cha mapfarpfalijan. 7 Nu
chonglon ju an gway mungkhukhupfat hana nehegkhon an pfuglay ja ipa-
innila cha khu an gway mungkhukhupfat hana nun-i-achawwi an pfuglay,
ja achi aju tomakhaw. Ti mahapor an ma-at hay hato muti pfu-un pay
hitay chi pogpogna. 8 Hay ma-at ja mungkhukhupfat chi apfuglapfuglay
ja anong un hay hana nasyon. Ja gwachay khihu ton numpfino-ob-on an
pfuglay, ja umali chi ulat. Muti hay hato ja un pay te'te-aan hana umali
an punlikhatan heto lota.
9 Hotti cha'ju an khun u tuchugwan ja pa-ennongan ju. Ti ijuy cha'ju
hana hugi ta echalom cha'ju, ja ipahuplit cha'ju hichi sinagoga. Ja ijuy
cha'ju hay hana gobernador ja ar-ari khapo hi nangunuchan ju ay ha-in,
ja hinuy chi timpo an puntihtikhuwan ju ay chicha ay ni hapit u. 10 Ja
mahapor an mekasaba hitay Ebanghelyo an amin hi apfuglapfuglay ja un
mapogpog hitay lota.
11 Nu tiligwon cha'ju ja enchalom cha'ju ja achi aju madanakhan hi
hay aton ju an manongpfatan ay chicha. Ti ay nuy an timpo ja ituchun
Apo Jos hay ehongpfat ju. Hot pfu-un cha'ju ja angkhay chi munhapit,
an hini Espiritu Santo chi mangchalan ay cha'ju. 12-13 Ay nuy an timpo ja
pfuhulon cha'ju an amin hi tatakhu khapo hi nangunuchan ju ay ha-in.
Hana uchumna ja anong un hana a-akhi cha ja epfaag cha hana a-ap-apo
ta patajon cha. Amat khu hina chi aton ni oha an ammod hay empfalay
na. Ja hana ungunga, chu'khon cha hana a-ammod cha ja empapatoy cha
chicha. Muti hana mangedpor hay hato ingkhanah atajan cha an achi cha
epfot hini pammati cha, ja mi'takhu cha."

Hini Pumapa'-i an Apfopfohor hi Pannikhan Apo Jos

14 Entoloy Hesus an nangali hi, "Unchani hot tikhan ju hini na-ali-ali
an 'Pumapa'-i an Apfopfohor hi Pannikhan Apo Jos' an immuy agkhu
ni' ta i tuma'chug hichi Templo an agkhuy nechaag hi i na oma-ayyan.
Cha'ju an khun mumpfaha, mahapor an ma-awatan ju. Nu pfumutay
hitay na-ali an Pumapa'-i hot lomajaw hana gwa ad Judea ta umuy cha
hichi pfuludna. 15 Hini takhu an gwa hi partug nuy pfalay na ja achi
agkhu i humikhop ta alaonay khina-u na, ta un ato'togna ja empacheh
na an lomajaw. 16 Ja hini takhu an gwa hichi pajaw ja achi na ihi-ar an
umanamut an i mangala hi uchumnah lopfong na ta un ato'togna ja
lemmajaw. 17 Munnaud aju an malikhatan ay nuy an timpo, om-omod
hay hana numpunhapfin ja hana khun mumpahuhu! 18 Mungkalalag
aju ta ma-at ayya hay hato ja achi metongor hi ahitungnin. 19 Ti nete-a
chin na-apjaan tay lota ja ingkhana ad ugwani ja ma-id chi hay immali
hi likhat hi mi'padchung ay tay umali an munlinapoh an likhat. Ja
anong un hi uchum chi arkhaw ja ma-id ma-at hi likhat an amat heto.
20 Ma-umah an amin chi tatakhu nu agkhuy koma inhumang Apo Jos

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an mangpaho'ho'chod ay ni timpo an punlikhatan cha. Ho'ho'chochona
khapo hi khohkhoh na hay hana tatakhu an pinili na.
21 Nu khulat ta gway mangali hi 'Tayya hini Hennag Apo Jos an
Mamahhod!' wenno 'Chuyya hija' ja achi ju pattiyon. 22 Ti gwacha
hana pfumarpfali an mangali hi un chicha anu hini Hennag Apo Jos
an Mamahhod, ja uchumna ja allon cha hi chicha anu chi profetan Apo
Jos. Gway apfalinan cha an mangat hi numpfino-ob-on an milagro ta
mapfalijan chi tatakhu, anong un hana tatakhu an pinilin Apo Jos nu
apfalinan cha an aton. 23 Hotti pa-ennongan ju, ti tayya an impa-innila'
an amin hay hato ja un cha ma-at."

Chin pumpfangngachan Hesus an marpu ad langit

24 Entoloy Hesus an nangali hi, "Mahi'nut an ma-at hay hato an likhat
an inali' hot homelong hichuy hukhit ja achi khu humilaw hichuy pfulan.
25 Makiharpfu ad uchu hot mun-a-akhah hachi pfittuwan. 26 Ay nuy
an timpo ja tikhana' an Na-ilangitan an Takhu, marpuwa' ad langit an
midchum hi pfonot. Magwachaana' hi pfinang ja munnaud chi apfalina'.
27 Ja honakho' hana angher u an umuy ay tay nunlene'gwoh tay lota ta
amungon cha hana tatakhu an pinili' an amin hi apfuglapfuglay."

Hay epa-achar ni ajiw an higos

28 Inalin khu Hesus hi, "Nomnomon ju hini ajiw an higos ti gwa han
epa-achar na. Ti hini ayya higos, nu tikhan ju an umugho' ja tumupfu hot
ma-innila an nehnot hini tijarkhaw. 29 Amat hina khu, nu tikhan ju an
khun ma-at hato inali', hot ma-innila ju an nehnot hini pumpfangngacha'.
30 Umannung hitay allo' an achi pay matoy an amin chi tatakhu ay tay an
himpangapo hot ma-at an amin hay hato inali'. 31 Hitay lota ja ad uchu ja
ma-upfah cha, muti achi ma-ub-upfah hitay hapit u."

Ma-id nanginnila hi pumpfangngachan Hesu Kristo

32 Entoloy Hesus an nangali hi, "Ma-id oh-ohhah nanginnila ay ni arkhaw
wenno oras an pumpfangngacha', anong un hana angher Apo Jos ja ha-in
an Empfalay na. Angkhay hi Jos Ama chi nanginnila. 33 Hotti pe'hehemad
ju ja ni'hahalichit ju, ti agkhuy ju anila hini timpo an pumpfangngacha'.
34 Hay oma'-atan chi pumpfangngacha' ja amat hi takhu an munhakhana an i
mumpfaat. Ipulang na ay cha nuy takhala na hini pfalay na ta gwahchinonon
hon anila nay pe'-at na. Ja inali na ay ni oha ta pfapfabpfantajana hini
pantaw. 35 Amat hina khu ay cha'ju an pe'hehemad ju, ti agkhuy ju anila
hini timpo an pumpfangngacha' an Apo ju, nu mahihilip, tongan chi lapfi,
tumalanu, wenno hi herhelong. 36 Ti nu himpfumagkha ja gwachaa', ja
maphod nu achi cha'ju ah-upan an nanallo'. 37 Hotti hitay inali' ay cha'ju ja
allo' an amin hi tatakhu ta munhahagkhana cha ay ni pumpfangngacha'."

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin nunhahappitanan cha hi aton cha an mamatoy ay Hesus

14 1 Chugway arkhaw hi malahin ja un machakngan chin penghan
chi arkhaw chin Pfehta an Panganan cha hi Tenapay an Ma-id
Pfino'pfo' Na, ja arkhaw an pangnomnoman hachi Hudju chin Nalohan
Chin Angher Apo Jos. Hachi a-ap-apon chi papachi ja chin memehtolon
chi urchin, ja nunhahapit cha hay aton cha an maniliw ay Hesus ta ma-id
manginnila ta epapatoy cha. 2 Ja inali cha hi, "Achi ta-o koma etongor ay
tay umali an pfehta an acho'lan chi tatakhu, ti unchani ja chumalat hi
pumpapattajan chi tatakhu."

Chin nanghiitan han pfupfai hi lanob chin ulun Hesus

3 Hichin agawwachaan cha Hesus ad Betani hi pfalay Simon an oha
an na-unit an enakhahan Hesus, ja khun cha mangan hi himmigpan
han pfupfai. Inu-ugnana han alabastro an pfoterja an nittugwan chi
na'-angngina an lanob an allon cha an nardo. Nehnot chin pfupfai ay
Hesus ja ento'gwab na chin pfoterja ja unaot ihiit chin lanob ay chuy
ulun Hesus. 4 Lemmallata' hachi uchumna an nangmomodhong ay chuy
enat na ja hingupfungupfu cha an mangali hi, "Ay-ayyu a mah hichuy
an lanob an una am-amhan. 5 Munnaud an nangina hichuy an lanob
an pfo'laon hi ohay tagwon. Uchu'chuna agkhu ni' una ingngina ta
ichat na hini pfajad na hay hana napubli." Ja khun cha amujuwan chin
pfupfai. 6 Muti nunhapit hi Hesus ja inali na hi, "Achi ju amujuwan hija!
Khegkhenong aju ta ikhad hija, ti pfuher hitay enat na ay ha-in. 7 Hana
ayya publi ja gawwacha cha ay cha'ju hi a-arkha-arkhaw ja mapfalin
an tulungan chicha hi kompormi an arkhaw. Ha-in ayya ja nehnot
chin arkhaw an panayna' ay cha'ju. 8 Hitay an pfupfai ja enat na hini
mapfalina an pe'-at. Ti inhiit na ta lanob ay tay achor u ta memehhod
ay ni umali an pilub-a'. 9 Umannung hitay allo'. An amin chi omajan
hana mangkaskasaba ay ni Ebanghelyo ay tay nunlene'gwoh tay lota, ja
pigpiggwon cha hitay enat tay pfupfai ta achi malidlichuwan."

Ni'-apfulut hi Judas hi pamatajan cha ay Hesus

10 Amat hichi ja immuy hi Judas Iskariot, an oha ay cha chuy himpolo
ta chugwa an adalan Hesus, an i nangali hay hachi a-ap-apon chi papachi
hi e-agwat na hi Hesus ay chicha. 11 Nun-an-anla cha an nangngor ja inali
cha hi ichat cha hay pihu an lagpfu na. Hotti henehemmon Judas hay
atona an mangtuchu ay Hesus ta tiligwon cha.

Chin ni'-orpfungan Hesus hachi adalana chin Pfehta

12 Nachakngan chin penghan chi arkhaw chi Pfehta an Panganan cha
hi Tenapay an Ma-id Pfino'pfo' Na, ja hichuy chi khun cha pumpartiyan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi pfo'tot an karnero an pangnomnoman cha chin Nalohan Chin Angher
Apo Jos. Immuy hachi adalan ay Hesus ja inali cha hi, “Ngay podhom hi
i mi punhakhanaan ay ni anganan ta-o ay tay pfehta?” 13 Hennag Hesus
han chugwa ay chicha ja inali na hi, “Umuy aju ad Jerusalem. Chittumon
cha'ju han lala-e an nangpipi-ug han pun-otanan, ja unuchon ju 14 ay ni
pfalay an i na humigpan, ja allon ju ay ni nunheto hi, ‘Inalin ni Apo ta-o
hi chaad mah anu hini kwarto an panganana an pe'-anan mi an adalana
ad ugwani an pfehta.’ 15 Hot hini nunheto ay nuy an pfalay ja ituchu na
hini nangenna'jab an otongngan an kwarto an gwah chi an amin chi
mahapor. Ja hichi chi punhakhanaan ju ay ni anganan ta-o.”
16 Empacheh chin chugwa an adalan an umuy ad Jerusalem ja immannung
an amin chin inalin Hesus. Ja enhakhana cha chin anun cha ay chuy an
pfehta an i cha Pangnomnoman chin Nalohan chin Angher Apo Jos.
17 Unagkhu nadhom ja immuy cha Hesus hachi himpolo ta chugwa an
adalana ay chuy an pfalay. 18 Khun cha mangan ja inalin Hesus hi, “Umannung
hitay allo' ay cha'ju, an gwa han oha ay cha'ju an ne'-o-orpfong an i
mangpfaag ay ha-in hana pfuhur u.” 19 Magkhoh hi punle'naan hachi adalan
ay chuy inalin Hesus ja un gwahchinonon hon at hi mangpfokha hi, “Apo, un
chah ha-in hini allom an mangat?” 20 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Ohanna
ay cha'ju an himpolo ta chugwa chi mangngina ay ha-in. Khun me'hawhaw ay
ha-in hi tenapay ay tay chuju. 21 Ti ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja matoja'
an matoy ta mipa-annung chin impatula' Apo Jos hachi profeta chin hopapna.
Muti ka-ahi hini mangngina ay ha-in. To'-onot un agkhuy neto'khong hija!”
22 Gwa an khun cha mangan ja unot alan Hesus han tenapay ja
nunyaman ay Apo Jos ja initta-ittang na. Ja enggwanah na chin adalan
ja inali na hi, “Anun ju, ti hitay hini achor u.” 23 Ja enala na khu hini
pfahu an nittugwan hi chanum chi ubas. Nunyaman ay Apo Jos ja inchat
na ay chicha ta hini'-itangon cha an inumon. 24 Ja inali na hi, “Hijah
tay hini chala' an mangpa-annung hi ne'tobpfalan Apo Jos ay cha'ju.
Umajuh hitay chala' ta gway aton chi pfahor hana cho-or an tatakhu an
mapakawan. 25 Allo' ay cha'ju hi hitay chi ang-angonohna hi pi'-inuma' hi
chanum chi ubas ingkhanah chin arkhaw an panginuma' ay ni nat-on an
chanum chi ubas ay nuy Pun-ap-apugwan Apo Jos.”
26 Emmopoh hitay inalin Hesus ja engkanta cha han ohan Psalm ja un
chaot epacheh an umuy hichi pfulludna an ad Olibo.

Impa-innilan Hesus chin panghaotan Peter ay hija

27 Inalin Hesus chin adalana hi, “Anila' an te-a-ana' ay cha'ju an amin. Ti
allona ay ni Hapit Apo Jos hi, ‘Patajo' hini khun mumpahtor hot mahihija' an
amin hay hana karnero.’[u] 28 Muti nummahuwa' ayya ja ipangulu' an umuy ad

[u] **14:27** Zechariah 13:7

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Galilee ta hichi punchichittuman ta-o.” 29 Ja inalinot Peter hi, “Anong un chi-a
taynan hato uchumna an adalan ja achi' taytaynan he-a.” 30 Ja inalin Hesus
ay hija hi, “Umannung hitay allo'. Ehaota' ay he-a hi mumpitlo ad ugwani an
lapfi ja unot mumpiggwa an tumalanu han agwitan.” 31 Muti impapilit Peter
an nangali hi, “Achi' ehaot he-a, anong una' me-etoy.” Ja amat khu hina chin
inalin an amin hachi adalan.

Chin nungkalalakhan Hesus hichi ad Getsemane

32 Amat hichi ja immuy cha Hesus han lukhar an nangadnan hi
Getsemane, ja inali na chin adalana hi, “Mehetay aju ta umuja'
mungkalalag.” 33 Muti initnud na hi Peter ja hi James ja hi John.
Munnaud an munchokhoh hi punnomnomana, 34 hotti inali na ay chicha
hi, “Ma-id ay chita an munnaud an machamot hi punle'naa' ja tan omata'
hi matoy. Hotti mehetay aju ja achi aju agkhu malo' ta un aju mi'tu-ar
ay ha-in.” 35 Nakhibpfoh chin inali na ja pfinumtaw an i nunheppe an
nungkalalag ta nu mapfalin ayya ja achi na koma ho'mon hini umali an
punlikhatana. 36 Inali na hi, “Ama, mapfalin mu an aton an amin hini
penhod mu, hotti nu mapfalin ja ergwanga' ay nuy umali an apalikhata'.
Muti pfu-un hini podho' chi ma-at ta hini podhom.”
37 Numpfangngad hi Hesus chin agawwachaan chin tolo an adalana
ja chinakngana chicha an nanallo'. Ja inali na ay Peter hi, “Simon, un a
chah agkhu nalo'? Un chah achi mapfalin an mi'tu-ar a ay ha-in hi ohay
upfun mah ni'? 38 Achi aju agkhu malo' ta un aju gwot me'kalalag ta achi
aju ma-apfak nu matopngan hini pammati ju. Ti anila' an ay ni nomnom
ju ja podhon ju an mi'-unud muti ma-id olog ni achor ju.” 39 Amat hichi ja
immuy an i khu nungkalalag ay Apo Jos ja piniggwa na chin engkalalag
na. 40 Numpfangngad khu hi agawwachaan cha chuy tolo an adalan ja
chinakngana chicha an nanallo', ti achi medpor chin enlo' cha. Pfimma-
in cha ja ma-id mapto' hi pampfar cha ay Hesus. 41 Hotti hin-immuy khu
hi Hesus an i nungkalalag. Ja chin petlon chi numpfangngachana ja inali
na hachi adalan hi, “Hot anagkha mah un aju agkhu mamallo' ja mun-
en-enana? Ammuna akay ni' hini enlo' ju, ti toja an nachakngan hitay
timpo an ene'chan Apo Jos hi ipulanga' an Na-ilangitan an Takhu ay cha
nuy napfahulan an tatakhu. 42 Lomeggwat aju, ti chuja an umali hichuy
nangngina ay ha-in.”

Chin naniligwan cha ay Hesus

43 Khun pay munhapit hi Hesus ja emmatamot hi Judas, an oha ay
cha chuy himpolo ta chugwa an adalan, an impfupfulog na hachi cho-
or an tatakhu an numpumpfangid ja numpumpang-or cha. Hay nannag
ay chicha ja chin a-ap-apon chi papachi ja chin memehtolon chi urchin
Moses ja chin uchumna an a-ap-apon chi Hudju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

44 Ja intudtuchun Judas han pangmatunan cha ay Hesus, an hini takhu
an agwalona ja hija chi tiligwon cha ta gwarjaan cha an ekak. 45 Hotti un
chaot emmatam ja immuy hi Judas ta enagwar na hi Hesus ja inali na hi,
“Apo!” 46 Ja nehom hachi numpun-ibpfa na an i numpangugnan ay Hesus.
47 Heno'not chin oha an ni'tata'chug ay Hesus chin pfangid na ja
impakhit na chin takhalan chi natakhay an pachi hotti nakhingahan
chin inga na. 48 Ja inalin Hesus hachi tatakhu hi, “Una' chah
ngumangannu ta numpfapfangidaju ja numpun-ochon aju hi pang-or
an immali an mampap ay ha-in? 49 A-arkha-arkhaw ja gawwacha ta-o
an amin hichi Templo hi khun u puntudtuchugwan ja agkhuja' tiniliw.
Mahapor chamchama an mipa-annung hana nitula' an Hapit Apo Jos.”
50 Nakhibpfoh hitay an inalin Hesus ja nahija' hachi adalan ja nataynan
hija.
51 Gwa han unga an lala-e an khun mangunud ay cha Hesus an nun-
u-uloh ja angkhay. Lenom hachi tatakhu an tiligwon hotti linapchu'
cha chin uloh na. 52 Ja at hi nangepolag chin uloh hotti lemmajaw an
nummomolleh.

Chin nanumarjaan chin a-ap-apo ay Hesus

53 Nun-ugnan cha hi Hesus ja in-uy cha ay ni pfalay chin natakhay
an pachi. Hichi chi na-amungan an amin chi a-ap-apon chi papachi
ja memehtolon chi urchin Moses ja chin uchumna an a-ap-apon chi
Hudju. 54 Khun mangun-unud hi Peter ingkhanah emmatam chin partug
chin pfalay chuy natakhay an pachi. Ja ni-ipfun ay cha chuy gwarja an
mi'-anichu.
55 Chin a-ap-apon chi papachi ja an amin chin numpun-ibpfa cha an
membron chi Sanhedrin, ja henehemmon cha hay panghi'-ingan cha an
pamatajan ay Hesus muti ma-id chinakngan cha. 56 Ti cho-or chi nunlahlah
an nuntihtikhu an nangpe'la hi pfahor Hesus, muti agkhuy numpapadchung
chin inali cha. 57 Gwacha hachi uchumna an munlahlah an timma'chug
ta tihtikhuwan cha 58 an chengngor cha an inalin Hesus hi, “Pa'-iyo' hini
Templo an hena'-ad chi tatakhu, muti un umuy chi toloh arkhaw hot eha'-
ad u hay oha hi mepallog an pfu-un takhuy nangephod.” 59 Muti anong
un chicha ja achi mumpapadchung chin inali cha. 60 Hotti timma'chug
chin natakhay an pachi ay chuy gawwachaan cha ja inali na ay Hesus hi,
“Anagkha ta achi a tompfar? Ngay pampfar mu hay hato epapfahor cha ay
he-a?” 61 Muti khemmegkhenong hi Hesus. Ja inalin khu chin natakhay an
pachi hi, “He-a chah hini Mamahhod an Empfalay ni madaydayaw an Jos?”
62 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Umannung hinuy inalim, ja umali han
arkhaw an panikhan ju ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu an mi-i-ibpfun
ay ni nun-appit hi agwan Apo Jos an Napfagpfagtuwan. Ja tikhana' khu hi
pumpfangngacha' an marpu ad uchu an midchum hi pfonot.” 63-64 Amat

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hichi ja hina'-in chin natakhay an pachi chin lopfong na khapo hi pfungot
na. Ja inali na hachi tatakhu hi, “Tayya an chengngor ta-o hitay inali na
an ipadchung na hini achor na ay Apo Jos. Hotti un chah khahin khu un
gway muntihtikhu? Ngay allon ju tugwali?” Ja inapfulut cha an amin an
gway pfahor na hotti mahapor an matoy hija. 65 Ja ente-an hachi uchumna
an manuppaan chin angah na ja inukupan cha chin mata na. Nunhuntuk
cha hija hon inali cha hi, “Nu profeta a, pfugwaom adchiya nu nga cha nuy
nanuntuk ay he-a.” Ja nunla'la' hachi gwarja ja nunhoplat cha hija.

Chin nanghaotan Peter ay Hesus

66 Ay chuy an ni-i-ibpfunan Peter chin partug chuy pfalay ja naloh
han pfalahang an takhalan chi natakhay an pachi. 67 Unaagkhu tinnig hi
Peter an ni'-a-anichu ja emmomohchong na ja inali na hi, “Oha a ja' an
khun mitnud ay Hesus an eNazaret.” 68 Enhaot Peter ja inali na hi, “Pfu-
un mangkay! Achi' anila ja achi' ma-awatan hinuy khun mu allon.” Amat
hichi ja empacheh na an umuy hichi pingngit chin partug. Ja timmalanu
han agwitan. 69 Hintinnig khu chin pfalahang hi Peter ja inali na hachi
ni'tata'chug hi, “Hitay an lala-e, ja hija chi oha an khun mitnud ay cha
Hesus.” 70 Ja hen-enhaot khu Peter. Unot achi mapfajag ja inalin hachi
ni'tata'chug ay hija hi, “Umannung an nidchum a ay chicha, ti un a chah
pfu-un eGalilee?” 71 Ja enhaot khu Peter an inali hi, “Pfu-un numpay!
Anong ja dusaona' ay Apo Jos hi un lahlah hitay allo', ti agkhuy u anila
hinuy an takhu an khun ju hapiton!” 72 Ja ay chuy gwot ja impiggwan
chin agwitan an timmalanu, ja nenomnom Peter chin nangarjan Hesus
ay hija hi, “Ehaota' hi mumpitlo ad ugwani an lapfi ja un mumpiggwa an
tumalanu han agwitan.” Ja achi anhan chin kilan Peter khapo hi tutuju na.

Chin nang-ajan chan Hesus ay Pilato

15 1 Chin mun-agwagwa-ah ja na-amung chin a-ap-apon chi papachi
ja memehtolon chi urchin Moses ja chin uchumna an a-ap-
apon chi Hudju, ja an amin chin Sanhedrin ta nunhahapit cha hay i cha
aton ay Hesus. Napfalin ja pinawwid cha hi Hesus ja in-uy cha ay chuy
Gobernador an hi Pilato ta mahumarja. 2 Ja empfokhan Pilato ay Hesus
hi, “Un chah he-a hini Arin chi Hudju?” Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Ti niya mah an inalim.” 3 Ja cho-or chi empapfahor hachi a-ap-apon chi
papachi ay Hesus, 4 ja inalin khu Pilato hi, “Tayya an chengngor mu an
amin hay hato chiklamu ay he-a ja un mu chah achi topfalon?” 5 Muti
agkhuy tenomtompfar hi Hesus ja nanor hi Pilato.

Chin nunhugijan Pilato ay Hesus

6 Hay khun aton Gobernador Pilato hi un Pfehtan Chin Nalohan Chin
Angher Apo Jos, ja emmengha ay hija an khun mangpfu-aan hi oha hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nipfalud an piliyon hachi tatakhu. 7 Ay chuy an timpo ja cho-or cha hachi
nipfalud, ti gway penatopatoy cha chin ne'papattajan cha hi khupferno, ja
hi Barabas chi oha ay chicha. 8 Ja inalin hachi tatakhu ay Pilato ta ipfu-
aana hay ohah pfalud ti hijah tay chi empa-engha na an aton. 9 Ja inalin
Pilato hi, "Penhod ju chah an ipfu-aa' hitay Ari ju an Hudju?" 10 Inali
na hitay ti anila na an hachi a-ap-apon chi papachi chi nang-agwat ay
Hesus khapo hi ámoh cha, ja podhona khu an chonglon hay pi'-alin hachi
tatakhu. 11 Muti chin a-ap-apon chi papachi ja enchokhochokhor cha
hachi tatakhu ta allon cha ay Pilato hi Barabas chi mipfu-aan an pfu-un
hi Hesus. 12 Himmapit khu hi Pilato ja inali na hi, "Nu amat hina ayya ja
ngay allon ju hi ato' ay Hesus an allon ju an Ari ju an Hudju?" 13 Ja hi-u-
ugwap cha an nangali hi, "Epepfakhat mu hi kros!" 14 Ja inalin Pilato hi,
"Anagkha? Ngay tugwali pfahor na?" Muti en-ar-alla cha an nangi'gwap
hi, "Epepfakhat mu!" 15 Hotti inunud Pilato chin inali cha ti podhona an
pa-anlaon chicha. Impfu-aana hi Barabas muti hi Hesus ja impahuplit na
ja impulang na hachi hinchalo na ta i cha epfakhat hi kros.

Chin nanangkhatangkhaan cha ay Hesus

16 Initnud hachi hinchalo hi Hesus an inhikhop chin pfalay chi
gobernador ja inamung cha an amin chin nun-ibpfa cha an hinchalo.
17 Linupfungan cha hi Hesus han lopfong an mumpfolah an amat hi
lopfong chi ari. Ja pfenalengawngaw cha han pagwit ja impihu'lub cha
ay chuy ulun Hesus an amat hi korona. 18 Ja ente-a cha an kekejan hi
khun cha pangarjan hi, "Madaydayaw a, he-a an Arin chi Hudju." 19 Ja
numpakhuh cha chin ulu na ja nuntuppaan cha hon tenangkhatangkhaan
cha hon nunheppe cha an nundayaw ay hija. 20 Himmikha cha an
nangekejan ay hija ja enaan cha chin impilopfong cha an mumpfolah ja
empallog cha chin lopfong na. Ja initnud cha an i epfakhat hi kros.

Chin nangpfakhatan cha ay Hesus

21 Hi khun cha omajan ja chinittum cha han hi Simon an umuy
ad Jerusalem. ECyrene hi Simon ja empfalay na cha Alexander ja hi
Rufus. Impapilit chin hinchalo an pi-ukhon Simon chin kros Hesus.
22 Ja entoloy cha an umuy ay chuy pfulludna an nangadnan hi Golgota,
an hay podhona an allon ja pfulludna an amat hi ulun chi paang.
23 Emmatam cha ja allon chaot ta ipa-inum cha ay Hesus han pfajah an
nidchuman hi mira ta poh-onay chokhoh hi pangpfakhatan cha ay hija.
Muti achi penhod Hesus an inumon. 24 Amat hichi ja empfakhat cha.
Ja numpfepfeleng hachi hinchalo ta machoto' hay mumpangala hachi
lopfong Hesus.
25 Nungkhagwa chin nangpfakhatan cha ay Hesus. 26 Ja gwa han ne'pfakhat
cha chin kros na an natutula-an ay ni chiklamu cha ay hija, an hay nitula'

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja "Hitay hini Arin chi Hudju." 27 Ja gwacha khu han chugwa an lala-e an
napfahulan an ne'chehhan an nepfakhat, hotti nun-appiton cha hi agwan
Hesus chin oha, ja nun-appit hi ikhid chin oha. 28 Hotti nipa-annung chin Hapit
Apo Jos hi nangarjana hi, "Ni'pfilang cha hini Hennag Apo Jos an oha an
napfahulan."[v] 29 Gwa hachi tatakhu an naloh ja munggwiggwikhigwig cha hon
pinahiw cha hi Hesus an inali cha hi, "Un mangkay tugwali he-a hini nangali
hi pa'-iyom hini Templo muti un umuy chi toloh arkhaw ja eha'-ad mu khu!
30 Hot chaadma mah hini apfalinam ta takhuwom hini achor mu ja nun-opah a
ay nuy an kros!" 31 Amat khu hina ja tenangkhatangkhaan chin a-ap-apon chi
papachi ja hachi memehtolon chi urchin Moses an khun cha allon hi, "Tinakhu
na hana uchumna an tatakhu muti ma-id olog na an manakhu ay chuy achor
na. 32 Tikhan ta-o adchiya hitay Hennag Apo Jos an Arin hato holag Israel, nu
mun-opah ay tay kros ta gway aton ta-o an mamati ay hija." Anong un chin
chugwa an ne'pfapfakhat ja khun cha pi'pahiw hi Hesus.

Chin natajan Hesus

33 Unagkhu gwa an naha'-ad ja himpfumagkha ja hemmelong an amin ay
chuy an lota ingkhana hichin napujaw. 34 Ja chin napujaw ja unagkhu la-
ahna ja nun-ugwap hi Hesus an nangali hi, "Eloi, Eloi, lama sabachtani?" an
hay podhona an hapiton ja, "Jos u, Jos u, anagkha ta tene-a-ana' ay he-a?"
35 Chengngor hachi uchumna an ni'tata'chug hichuy an ini'gwap na ja inali
cha hi, "Niya an khuna ajakhan hi Elijah an manakhu ay hija." 36 Chin oha ja
temmagtag an i emmala han oma'-at hi apoh ja entamor na han pfimmanger
an pfajah, ja empa-aw na han paor. Immuy ay chuy kros ja intumu' na chin ta-
on Hesus ta inumona. Ja inali na hi, "Khenong adchiya tugwali ta tikhan ta-o
hu-un umali hi Elijah an mangpah ay hija!" 37 Ja nun-ugwap hi Hesus ja na-
ongoh chin hochohcha na. 38 Ja hichi Templo ad Jerusalem ja himpfumagkha
ja na-ittang chin ma-u'tor an kurtina an nanahhalin ay chuy Na-assantuwan
an Kwarto, nete-a chin uhuna ja chimmapoh chin puuna. 39 Ja unot tinnig chin
kapitan chi hinchalo an nanahhangot ay Hesus chin enat na an natoy ja inali
na hi, "Umannung ay chita an Empfalay Apo Jos hitay an takhu!" 40 Ja gwah
chi hachi uchumna an pfinapfai an nenebtaw an nannig chin natajan Hesus. Ja
nidchum cha Mary Magdalen ja hi Salome, ja hi Mary an ammod cha James
ay Joses. 41 Chicha hana ninitnud ay Hesus nete-a chin agawwachaana ad
Galilee an khun tomolong ay hija. Ja gwah chi khu chin cho-or an pfinapfai an
ninitnud ay Hesus chin immajana ad Jerusalem.

Chin nilub-an Hesus

42-43 Hichuy an arkhaw ja Alemana an Punhakhanaan hachi Hudju ay
ni Hapfachu an khun cha ngilinon. Gwa han hi Josep an e-Arimatea, an

---

[v] **15:28** Isaiah 53:12

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

oha an malihpito an membron chi Sanhedrin, ja oha khu an mamannod
ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. Unot gwa an mahilip ja jinagjag na chin
ta-ot na ja immuy ay Pilato an i nangippug ta i na ilupfu' chin achor
Hesus. 44 Nanor hi Pilato chin nangngolana an natojagkhu gwot hi Hesus,
hotti empapfokha na chin kapitan chi hinchalo ta i na emamad un
umannung. 45 Unot chengngor Pilato chin inalin chin kapitan an natoy
hi Hesus ja inapfulut na an opahon Josep chin achor na. 46 Amat hichi
ja immuy hi Josep an i ngimmina hi maphod an pfinacha ja i na empah
chin achor Hesus. Pinuttiputana ja unaot ipahikhop han linijangan cha
an lupfu'. Ja inulina han otong an pfato ja intanglib na ay chuy lupfu'.
47 Ja gwah chi khu cha Mary Magdalen ja hi Mary an ammod Joses, ja
tinikhaw cha chin i nanglub-an Josep chin achor Hesus.

Chin nummahuwan Hesus

16 1 Chin nahilip an nalahin chin ngilin ja immuy cha Mary
Magdalen ja hi Mary an ammod James ja hi Salome an i
ngimmina hi mumpfango an lanob ta elanob cha ay chuy achor Hesus.
2 Hotti chin nun-inggwi'gwiit an Markhachu ja pfimmugwah cha an
immuy hi lupfu' ja ne-atam cha hi gwa an hurhulajap chin hukhit.
3 Ja khun cha munhahapit an nangali hi, “Ngacha mah ta'gway
mangulin chin pfato an tanglib ni lupfu'?” 4 Ti khun cha nomnomon
an otongngan chin tanglib. Emmatam cha ja un chaagkhu menohgwat
ja nangalimutugwan cha an nipapa'-igwin chin tanglib. 5 Un chaagkhu
himmikhop ja tinnig cha han unga an lala-e an inu-umpfun hi nun-
appit hi agwan cha an nunlolopfong hi mapuchaw. Ja temma-ot hachi
pfinapfai. 6 Ja inalin chin lala-e ay chicha hi, “Achi aju tomakhaw. Anila'
an khun ju hingiton hi Hesus an eNazaret an empfakhat cha chin kros.
Ma-id heto ti nummahu! Tayya chin nanggwagwallangan cha chin achor
na. 7 Hotti un aju gwot umuy ay ni gwachaan cha Peter ja hana uchumna
an disipolo na ta allon ju hi, ‘Ipangulun Hesus an umuy ad Galilee ta
hichi chi i ju panittuman ay hija, amat heto khu chin inali na ay cha'ju.’ ”
8 Temmakhaw hachi pfinapfai ja higwogwoggwog cha hi ta-ot cha, hotti
pfimmutay cha hichi lupfu' ja lemmajaw cha. Ja ma-id i cha nangarjan ay
tay tinnig cha, ti temma-ot cha.

Chin numpatikhagwan Hesus ay Mary Magdalen[w]

9 Nummahu hi Hesus chin Chumingkhu hi herhelong ja hay nahhun hi
numpatikhagwana ja hi Mary Magdalen, chin pfupfai an nangpakakan

---

[w] **16:9** Hitay Kapitulo 16:9-20 ja mapfalin an pfu-un hi Mark chi nangtula'. Ti chin ang-angonoh chin intula' na ja na-utaw ja ma-id nanginnila nu ngay nangtula' hato nepallog an versikulo.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hesus chin peto an napukhit an ispiritu an nehoho'long. 10 Empacheh
Mary an i mangpa-innila hay hachi numpun-ibpfan Hesus ja chinakngana
chicha an khun kumila khapo ay chuy natajan Hesus. 11 Ay chuy
nangngolan cha an timmakhu hi Hesus an tinnig Mary ja agkhuy cha
pinati.

Chin numpatikhagwan Hesus han chugwa an takhu

12 Chin me-aggwa an numpatikhagwan Hesus ja han chugwa
an disipolo an khun chumalan an umuy hichi pfarju. Muti chin
pengpenghana ja agkhuy cha immatunan, ti nat-on chin tikhaw na. 13 Un
chaagkhu inannila an hija hi Hesus an nummahu ja numpfangngad cha
ad Jerusalem ta i cha impa-innila hachi uchumna an disipolo, muti achi
cha chamchama pattiyon.

Chin numpatikhagwan Hesus chin himpolo ta oha an adalana

14 Napfalin ja immuy khu hi Hesus chin agawwachaan chin himpolo
ta oha an adalan ja metongor hi khun cha anganan. Inhingar na chicha
ti un ma-id pammati cha ja pfimmato chin nomnom cha, ti un cha
achi pattiyon chin inalin hachi nannig ay hija an nummahu. 15 Ja inali
na ay chicha hi, “Lawlagwon ju an amin hitay lota ta i ju ekasaba
hitay Ebanghelyo an amin hi tatakhu. 16 Ja hini ayya mamati ay ha-
in ja numpabautisar, hot mi'takhu ay Apo Jos. Hini ayya achi mamati
hot mahugwi ta nadusa. 17 Hana mamati ay ha-in ja ichata' chicha hi
apfalinan an panginnilaan an ha-in chi nannag ay chicha. Khapo ay ni
apfalina' ja pun-epakak cha hana napukhit an ispiritu an nun-eho'long,
ja munhapit cha hi numpfino-ob-on an hapit an pfu-un hapit cha.
18 Anong un cha ugnan chi ulog wenno pa-inuman cha chicha hi pfininu,
ja ma-id ma-at ay chicha. Ammuna un cha eh-a hini ngamoy cha hana
mumpunchokhoh hot tomenong cha.”

Chin timmalakhujan Hesus ad langit

19 Napfalin an nunhapit hi Apo Hesus hachi adalana ja timmalakhuy
hija ad langit ja i inumpfun ay nuy nun-appit hi agwan Apo Jos.
20 Ja immuy hachi adalana hachi apfuglapfuglay an i nangkaskasaba
ay ni Ebanghelyon Apo Hesus. Ja khuna tulungan chicha, ja khuna
tihtikhuwan an umannung hini itudtuchu cha hi nangchatana ay chicha
hi apfalinan an mangat hi milagro.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

LUKE

Hini oma'-atan tay an libju

Hini nangtula' ay tay an libju ja hi Luke an oha an choktor an namati ay Hesu Kristo. Hijay cho'cho'-or chi intula' na an enat Hesus ja hana intudtuchu na, nete-a chin nipadtu an pitu'khungan John Bautista ja hi Hesu Kristo ingkhana chin nummahuwana ja chin temmalakhujana ad langit. Hi Luke khu chi nangtula' ay ni toloy tay an libju an Acts, mipanggip hachi enat chin apostol Hesu Kristo, ja hay enat hachi cho-or an namati chin napfalin hi numpfangngachan Hesus ad langit. Hay nangtulungana ay tay chugwa an libju ja hi Teofilus an allon hana uchumna an oha an natakhay an takhu ad Rome. Ma-id anila ta-o hi uchumna hi atatakhu na.

Hitay an libju an intula' Luke ja ipa-innila na an hi Hesus ja hija hini Hennag Apo Jos an Mamahhod, wenno Mesias, an hijay ingkarin Apo Jos an manakhu hana Hudju ja hana uchumna an tatakhu an mamati ay hija. Intula' na an hi Apo Jos ja pinili na hi Hesus ta ekasaba na hitay Ebanghelyo hana napubli (4:18). Hotti ay tay an libju ja cho-or hana mapfaha an oma'-atan Hesus, ja hana tatakhu an numpfino-ob-on chi mahapor cha, om-omod hachi numpunchokhoh ja hachi nun-ahu'lungan hi napukhit an ispiritu, ja hachi tatakhu an khun cha pahigwon.

Cho-or hana istorya an ay tay Luke chi pachakngana ja angkhay an hija hay hato. Chin kantan hachi angher, ja hachi khun mumpahtor an i nannig ay Hesus chin nitu'khungana, ja chin nataynan Hesus hichi templo, ja chin inistoryan Hesus an achangjan an takhu ja hi Lazarus, ja chin istoryan chin maphod an takhu an Samaritan ja chin unga an nakak hi pfalay cha ama na.

Hana uchumna an intula' Luke ay tay an libju ja hini oma'-atan chi kalalag, ja hini Espiritu Santo ja hini an-anla, ja hachi pfinapfai an khun tomolong ay chuy tamun Hesus, ja hini pammakawan Apo Jos hi pfahor, ja hini punhakhanaan chi namati ay ni pumpfangngachan Hesu Kristo.

Han intula' Luke ay Teofilus

1 [1] Apo Teofilus, cho-or hachi nunnomnom an nangtula' hana na'na-at
hichin gawwachaan Hesus ay chita-o. [2] Hana uchumna an ninitnud
ay Hesus an khun mangi-ali ay ni tukhun Apo Jos, ja impa-innila cha
ay cha'mi hay hana tinnig cha an en-enat na. [3] Hotti ha-in khu ja enep-

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ephod u an menahmahan an amin, ja pinanuh u ta itula' u ay he-a, 4 ti
podho' an annilaom an umannung an amin hana nituchu ay he-a.

Chin nangpa-innilaan chin angher hi pitu'khungan John Bautista

5 Hitay an itula' u ay he-a ja hachi na'na-at nete-a chin nun-ap-
apugwan Ari Herod ad Judea. Ay chuy an timpo ja gwa han ohan pachi
an hi Zekariah an holag pachi Abijah. Ja hi Elisabet an ahagwa na ja oha
khu an holag Aaron an pengpenghan chi pachi. 6 Cha tay an hempfalay
ja magpong cha hi pannig Apo Jos, ti khun cha unuchon an amin chi
urchina. 7 Muti ma-id empfalay cha, ti un mumpfahig hi Elisabet ja nala-
ay cha khu an chugwa.
8 Nachakngan chin arkhaw an cha Zekariah chi umuy ad Jerusalem an
munserbi ay Apo Jos hichi Templo. 9 Immuy cha ay cha chuy numpun-
ibpfa na an papachi ja numbobonot cha nu ngachah ay chicha chi i
manorkhan chin insenso hichi Templo, ti hitay chi khun aton chi papachi.
Ja hay nabonot ja hi Zekariah.
10 Chin himmigpan Zekariah hichi Templo hi i na panorkhan chin
insenso, ja khun mungkalalag hachi tatakhu hichi pfutayna. 11 Unagkhu
gwa an khun mapoolan chin insenso ja tinnig Zekariah han angher
Apo Jos an timmata'chug ay ni nun-appit hi agwan ay chuy altar an
penonodnochan chi insenso. 12 Nun-objot ja nang-entata-ot hi Zekariah
ay chuy an tinnig na. 13 Ja inalin chuy angher hi, “Achi a toma-ot,
Zekariah. Ti tan una' immali an mangali ay he-a an chengngor Apo Jos
chin kalalag mu. Hot magwachaan aju ay Elisabet hi empfalay an lala-e.
Ja hay epengachan mu ay ni unga ja hi John. 14 Meto'khong ayya hitay
an unga hot munnaud chi pun-an-anlaan ju ja me'-anla khu hana cho-
or an tatakhu. 15 Ti ipapfagton Apo Jos hija. Ja magwachaan hija ay ni
apfalinan ni Espiritu Santo, anong un hi pihahabpfinana. Ja mahapor an
achi khu uminum hi pfajah ja hana uchumna an pfumutong.”
16 Ja inali na khu hi, “Umilog ayya hitay unga ja ituchugwana hana
cho-or an tatakhu an holag Israel ta muntutuju cha ja mumpfangngad
cha ay Apo Jos. 17 Hijay honakhon Apo Jos an umali an manghakhana hi
umaliyan ni Apo. Chin apfalinan ni Espiritu Santo an gawwa ay profeta
Elijah ja hijay magwacha khu ay hija. Ja ipanuh na hay hana hen-a-amma
ta mun-oh-ohha cha. Ja ituchugwana hana ngumangannu ay Apo Jos
ta pomhod hini nomnom cha. Hitay chi atona an manghakhana hana
tatakhu ja un umali hini Apo.”
18 Muti inalin Zekariah hi, “Ti ngay panginnilaa' un umannung hitay
inalim? Ti tayya an lakaja' ja pfakit hi ahagwa'.” 19 Tempfar na ja inali
na hi, “Ha-in hi Gabriel an oha an angher an khun honakhon Apo Jos.
Hennakha' an immali ta ipa-innila' hitay maphod an inali na hi ma-
at ay he-a. 20 Ja khapo ta achim pattiyon hitay inali', hot makalud a ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ingkhana chin arkhaw an pitu'khungan ni empfalay ju. Ti hitay an inali'
ja ma-at an ma-at ay ni timpo an ene'chan Apo Jos hi pa-atana."
21 Umijahop hachi tatakhu an gawwa hichi pfutayna an khun cha
nomnomnomon hi, "Anagkha ta ahop ja achi pfumutay hi Zekariah?"
22 Ja unagkhu pfimmutay ja achi humapit an un khun munhinjar ti
nakalud. Ja inannilan hachi tatakhu an gway numpatikhaw ay hija hichi
hikhop chi Templo.
23 Nakhibpfoh chin arkhaw an punserbiyan Zekariah hichi Templo ja
immanamut. 24 Immuy chi at hichi hi arkhaw ja nunhapfin hi Elisabet
an ahagwa na ja nilulu-u' hi lemay pfulan. 25 Ja khun nomnomnomon
Elisabet hi, "Maphod ta kina-ahiyana' ay Apo Jos ta inchat na hitay
empfalay u ta achiya' mahpay mipfapfa-in."

Chin nangpa-innilaan ni angher hi pitu'khungan Hesus

26 Chin me-adchang hi pfulan hi nunhapfinan Elisabet ja hennag
Apo Jos hi angher Gabriel an immuy ad Nazaret an provincian chi
Galilee. 27 Immuy hi Gabriel han pfalahang an hi Mary an nihahhapit
an ahagwaon Josep an oha an holag Ari David. 28 Henongkhop hitay
angher chin agawwachaan Mary ja inali na hi, "Mun-an-anla a Mary,
ti engkhohkhohan chi-a ay Apo Jos ja hijay gawwacha ay he-a." 29 Ja
temma-ot hi Mary ja khuna nomnomnomon chin inalin chin angher ay
hija. 30 Ja inalin khu chin angher hi, "Achi a toma-ot Mary, ti podhon
Apo Jos an ekhohkhohan chi-a. 31 Hot munhapfin a ja eto'khong mu
han lala-e, ja hay epengachan mu ja hi Hesus. 32 Ja magwachaan hija hi
apfalinan, hot allon cha chi hijay Empfalay Apo Jos an Napfagpfagto. Ja
ipapfun Apo Jos hija an mun-ari an amat ay apo na an hi Ari David 33 ta
hijay mun-ap-apo an amin hay hana holag Israel. Ja hitay an pun-ap-
apugwana ja achi mapogpog." 34 Tempfar Mary ja inali na hi, "Ti aa, muti
un chah la-ahnaon nunhapfina' an un ma-id ahagwa'?" 35 Ja inalin chin
angher hi, "Mapfalin an munhapfin a, ti ipa-alin Apo Jos hini Espiritu
Santo an gway apfalinana. Hotti meto'khong hitay an unga an ma-id
oh-ohha hi pfahor na ja hijay ma-ali hi Empfalay Apo Jos. 36 Ja hi ibpfam
khu an hi Elisabet an allon cha an mumpfahig, ja unum chi pfulan hini
inhahabpfina an anong un munnaud an pfakit. 37 Ti hi Apo Jos ja gway
apfalinana an mangat an amin hi podhona an aton." 38 Ja inalin Mary hi,
"Aa, apfuluto' an ma-at hini penhod Apo Jos an ma-at ay ha-in an pfaar
na." Amat hichi ja nakak chin angher.

Chin i nanggwangalan Mary ay Elisabet

39 Agkhuy napfajag ja immuy hi Mary ay chuy pfuglay an gawwachaan
cha Zekariah ad Judea. 40 Immuy hichi pfalay cha ja himmikhop ja
inali na ay Elisabet hi, "Tan immaliya', ibpfa'." 41 Ja unot chengngor

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Elisabet chin inalin Mary ay hija ja enhe'jad chin unga an inhahabpfina.
Nagwachaan hi Elisabet ay ni apfalinan ni Espiritu Santo 42 ja ini'gwap
na an nangali hi, “He-a Mary chi akha'khaja an amin hi pfinapfai! Ja hini
unga an inhahabpfin mu ja omepa-anla ay Apo Jos! 43 Anagkha agkhu
ni' ta ha-in an nababa an takhu chi egwangar mu Mary, an un he-a chi
nihahabpfinan ni Apo ta-o? 44 Ja tan un u agkhu chengngor hini inalim
ay ha-in ja enhe'jad tay unga an inhahabpfin u khapo hi an-anla na.
45 Mun-an-anla a, ti namati a an ma-at hini inalin Apo Jos ay he-a!”

Chin nungkantaan Mary hi nundayawana ay Apo Jos

46 Ja inalin Mary hi,
“Edaydayaw u hi Apo Jos,
47 ja mun-an-anlaa' ta tinakhuwa' ay hija.
48 Ti una' nababa an takhu an pfaar Apo Jos ja agkhuja' agkhu ni'
nalichuwan ay hija.
Mete-a ad ugwani ja hay allon chi tatakhu ja ha-in chi akha'khaja,
49 khapo ay tay maphod an enat Apo Jos ay ha-in,
ti napfagto ja nasantuwan hija!
50 Ti khuna ipa-ipatikhaw chi nignikha na hana tatakhu an umunud ay
hija,
nete-a chin hophopapna ja ingkhana ad ugwani.
51 Impatikhaw Apo Jos hini apfalinana an mama'-i hi napukhit an
nomnom hana mumpa-akhaja.
52 Nunlo-eh na hana uchumna an napfagto an ap-apo
ja empapfagto na hana nababa an tatakhu.
53 Penangana hana munhenaang hi maphod hi anun,
ja penakak na hana achangjan an nangew-egwayya cha.
54-55 Ja tinulungan chita-o an holag Israel an pfaar na, ti hijah nuy chin
inali na chin a-apo ta-o.
Ja nenomnom na an nignikhaon hi Abraham, ja an amin hana holag
na hi ma-id chi pogpog na!”
56 Ja ni'hihidchi hi Mary ay Elisabet hi toloh pfulan ja unot umanamut.

Chin nitu'khungan John Bautista

57 Nachakngan chin arkhaw an tumu'khungan Elisabet ja ento'khong
na han lala-e. 58 Unot chengngor hachi hahakhokhong na ja hachi a-akhi
na hini otong an nignikhan Apo Jos ay Elisabet ja ne'-an-anla cha an
amin. 59 Gwa an gwaloh arkhaw chin unga ja immuy hachi mungkugit
ja kinugit cha. Ja podhon cha an hi Zekariah chi epengachan cha ta
pfunatona hi ama na. 60 Muti inalin Elisabet hi, “Pfu-un ta hi John chi
epengachan ta-o ay hija.” 61 Ja inali cha hi, “Ti aa, muti un chah gway
a-ammod ju hi nangngachan hi John?” 62 Ja inhinjar cha ay Zekariah ta

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

annilaon cha nu ngay podhona hi epengachan. 63 Inhinjar Zekariah ta
ichat cha hay puntula-ana. Ja nanor cha an amin hi nangtula-ana an hini
ngachan chuy unga ja hi John. 64 Ja un gwot ay chuy ja pfimmutay chin
hapit Zekariah ja khuna edaydayaw hi Apo Jos.
65 Ja an amin hachi hahakhokhong cha ja narmu chin ta-ot cha ay
Apo Jos khapo hay hato an na-at. Ja nunchongor hitay an amin hachi
apfuglapfuglay ad Judea. 66 An amin hachi nangngor ja khun cha
nomnomnomon hi, "Ngay nin amatan tay an unga hi un umilog?"

Chin impadtun Zekariah

67 Nagwachaan hi Zekariah ay ni apfalinan ni Espiritu Santo ja
numpadtu an inali na hi,
68 "Edaydayaw ta-o hi Apo Jos an Apo ta-o an holag Israel.
Ti tinulungana hana tatakhu na ja hennag na hay Manugwar hi
pfahor cha
69 an narpu ay ni holag Ari David an pfaar na,
ja gway apfalinana an manakhu ay chita-o.
70 Hija chin impa-innilan chin nasantuwan an profeta an inalin Apo
Jos hi
71 haniyan chita-o hay hana pfuhur ta-o
ja hana humihigkha ay chita-o.
72 Ja ipa-annung na khu chin inali na chin a-ammod ta-o an
nignikhaona chicha
ja achi na alichuwan chin napfalor an ne'tobpfalana ay chicha.
73 Ja ingkarin Apo Jos ay Abraham an apo ta-o
74 an haniyan chita-o hana pfuhur ta-o
ta ma-id i ta-o toma'tan an umunud ay Apo Jos,
75 ta magpong ja najusan hini aton ta-o an munserbi ay hija ingkhana
hi apogpokhan chi pi'takhuwan."
76 Ja inalin khu Zekariah hi,
"He-a hiton empfalay u chi ma-ali hi profetan tay Numpfagto an Jos.
He-a chi mangpangpangullu ja un umali hini Apo ta im ipa-innila
hana tatakhu ta munhakhana cha.
77 Ja ipa-innilam khu an pakawanon Apo Jos hana pfahor cha hot
mi'takhu cha.
78-79 Ti na-anuh hi Apo Jos ja ma-id pogpog ni nignikha na.
Hot gwa han ipa-ali na an marpu ad langit an manenakhan ay
chita-o an nun-aherngan an ne'cha hi patoy.
Ja edchong chita-o ay ni malenong an pi'takhuwan."
80 Gwa an khun omer-ellog hi John ja khun omor-ortong chin nomnom
na. Ja i nun-ohha han lota an ma-id chi nunheto ingkhanah chin arkhaw
an pumpatikhagwana ja pangte-aana an panuchugwan hachi holag Israel.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin nitu'khungan Hesus

2 1 Hichin nitu'khungan John Bautista ja hi Emperador Agustus chi
ap-apo ad Rome. Ja in-urchina ta an amin chi tatakhu ja i cha
mumpalehta. 2 Ay chuy an pengpenghana an i cha pumpalehtaan ja hi
Kwirinius chi gobernador ad Syria. 3 Ja oha-ohanna hon empacheh na an
i mumpalehta ay ni pfuglay an narpugwan chin a-apo na.
4 Ne'pacheh khu Josep an narpu ad Nazaret an provincian chi Galilee,
ta umuy ad Betlehem an provincian chi Judea. Ti hijah tay chi pfuglay
an nitu'khungan Ari David an nangholag ay hija. 5 Ja initnud na hi
Mary an nihahhapit an ahagwaona ta umuy cha me'palehta. Ja ay
chuy ja nunhahabpfin hi Mary. 6 Chin gawwachaan cha ad Betlehem ja
nachakngan chin arkhaw an i tumu'khungan Mary. 7 Hotti ento'khong
na han lala-e an pengpenghan chi empfalay na. Pinuttiputana ja
empapekheng na chin anganan chi ampfaju, ti ma-id i cha pe'nangngan.

Chin numpatikhan chin angher hachi khun mumpahtor

8 Ay chuy an lapfi ja gwacha hachi timmu-ar an khun mumpahtor hi
karnero hichi pahto. 9 Unagkhu himpfumagkha ja numpatikhaw han
angher Apo Jos ay chicha ja nahenakhan cha chin pfinang Apo Jos, ja
nang-entata-ot cha. 10 Muti inalin chin angher hi, "Achi aju toma-ot, ti tan
una' immali an mangpa-innila han maphod an na-at an pun-an-anlaan an
amin chi tatakhu. 11 Ti ad ugwani ja neto'khong hini Manakhu ay cha'ju
hichi ad Betlehem an pfuglay Ari David, an hija hi Kristo an Apo ta-o.
12 Hitay chi pangmatunan ju ay hija, an naputtiputan ja nepapappekheng
han anganan chi ampfaju." 13 Unagkhu himpfumagkha ja pfimmutay
khu hachi cho-odcho-or an angher ja khun cha mundaydayaw ay Apo
Jos an hay khun cha allon ja, 14 "Madaydayaw hi Apo Jos an gwa hichi
ad langit. Pomhod hini pi'takhuwan ju heto lota, cha'ju an tatakhu an
engkhohkhohana."
15 Ja unot nakak chin cho-odcho-or an angher an numpfangngad
cha ad langit, ja nunhahapit hay hachi khun mumpahtor ja inali cha
hi, "Ita-o gwot mah hichi ad Betlehem ta i ta-o tikhagwun hitay an
na-at an impa-innilan Apo Jos ay chita-o." 16 Ja engkhalakhar cha an
i tikhan ja chinakngan cha hi Mary ja hi Josep ja tinnig cha tatagwa
chin pfu'jug an nepapappekheng chin anganan chi ampfaju. 17 Un chaot
tinnig ja impa-innila cha an amin chin inalin chin angher an oma'-atan
chin unga. 18 Ja nanor cha an amin hachi nangngor chin inali cha. 19 Hi
Mary ayya ja enhemahemad na an khun nomnomnomon hay hato an
na-at. 20 Ja numpfangngad hachi khun mumpahtor hichi pahto ja khun
cha edaydayaw hi Apo Jos khapo ay ni chengngor cha ja tinnig cha, ti
immannung an amin chin inalin chin angher.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin nangchatan cha hi ngachan Hesus

21 Nachakngan chin me-agwaloh arkhaw chin unga ja impakugit cha.
Ja empengachan cha hi Hesus, ti hijay inalin chin angher ja un mihapfin.

Chin nangdatunan cha ay Hesus hichi Templo ad Jerusalem

22 Nachakngan chin arkhaw an immajan cha Josep ay Mary hichi
Templo ad Jerusalem ta ipidaton cha hini ni-urchin an idaton ni pfupfai
an temmo'khong ta maleneh hi pannig Apo Jos. Hotti ne'-ajon cha hi
Hesus hichi Templo. 23 Ti allon ni urchin Apo Jos an midaton ay hija an
amin chi panguluwan an lala-e.[a] 24 Ja impidaton cha chin ni-urchin an
chugwa an kaloma wenno pfalug an daton chi pfupfai an temmo'khong.[b]
25 Gwa han lala-e ad Jerusalem an hi Simeon chi ngachana. Maphod
chi ugali na, ti khuna unuchon an amin chi urchin Apo Jos. Ja una
ipipitti-an an hahadchon hini umaliyan ni Manakhu ay chicha an holag
Israel. Ja gwacha ay hija hini Espiritu Santo 26 an nangali hi, "Achi a
matoy ingkhana hi tikham hi Kristo an honakhon Apo Jos." 27 Enedchong
ni Espiritu Santo hi Simeon an immuy hichi Templo chin nundatunan
cha Josep ay Mary ta ma-unud hini urchin Moses. 28 Hina'jujun Simeon
chin unga ja endaydayaw na hi Apo Jos an inali na hi, 29 "Tayya an
impa-annung mu, Apo Jos, hini inalim ay ha-in. Mun-an-anlaa', ti
angkhaynana hi hahadcho' hotti mapfalin an alaona' ad ugwani. 30 Ti
tinikhaw u mahpay hini hennag mu an Manakhu ay cha'mi an holag
Israel, 31 an hija chin empagpong mu an mipa-innila an amin hi tatakhu.
32 Hija chi hilaw an manenakhan hana Hentil ta annilaon cha an
mi'takhu ay Apo Jos. Ja hijay mangpapfagto hana tatakhum an holag
Israel." 33 Ja nanor cha Josep ay Mary ay tay an inalin Simeon. 34 Ja
binindisyonan Simeon chicha ja inali na ay Mary hi, "Hitay an empfalay
mu ja pinilin Apo Jos ta hijay khumapo hi adusaan hana cho-or an holag
Israel, ja cho-or khu hana mi'takhu khapo ay hija. Hijay mangpa-innila
ay ni oma'-atan Apo Jos, muti cho-or chi mamahiw ay hija, 35 ja hijay
panginnilaan an napukhit chi nomnom cha. Ja munchokhoh chi im
punnomnoman Mary, khapo hay hato an i ma-at."
36 Ja gwacha khu han oha an pfakit an profeta an hay ngachana ja hi
Ana an empfalay Fanuel an holag Aser. Petoy tagwon hi narhinana 37 ja
napfalo, ingkhana ay chuy an timpo an nuntagwon hi gwaloy polo ta han
apat. Khun umu-umuy hichi Templo an i mungkalalag ja mun-ayunar

---

[a] **2:23** Exodus 13:2 [b] **2:24** Hay intuchun ni Urchin Moses ja hini pfupfai an nangto'khong hi empfalay na an lala-e ja mipfilang hi nalukhit hi apat chi poloh arkhaw. Napfalin ja ijuy na hay pfo'tot chi karnero wenno hay kaloma hichi Templo ad Jerusalem ta ichat na ay ni pachi ta idatona ay Apo Jos. Hot mipfilang khu hini pfupfai hi maleneh hi pannig Apo Jos.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi a-arkhagwan ja anong un lapfi. 38 Gawwacha pay cha Josep ay Mary
hichi Templo hi immajan Ana. Nunyaman hi Ana ay Apo Jos ja inali na
hini amatan Hesus hay hachi tatakhu an mamannod ay ni pangpfu-aan
Apo Jos hay hana tatakhu an holag Israel.
39 Nakhibpfoh an enat cha Josep ay Mary an amin hana urchin Apo Jos
ja immanamut cha ad Nazaret an provincian chi Galilee. 40 Emmer-ellog
hi Hesus ja numpfalin hi manomnom, ti empapto' Apo Jos hija.

Chin nanakngan chin a-ammod Hesus ay hija hichi Templo

41 Atagwotagwon hon khun umuy cha Josep ay Mary ad Jerusalem an
i me'pfehta ta Pangnomnoman cha chin Nalohan chin Angher Apo Jos
chin a-apo cha ad Egypt. 42 Gwa an himpolo ta chugwa chi tagwon Hesus
ja ni'juy hija ay cha Josep ay Mary chin i cha pe'pfehtaan ad Jerusalem.
43 Gwa an nakhibpfoh chin pfehta ja empacheh cha an umanamut. Ja
nuntaynan hi Hesus ad Jerusalem muti agkhuy anilan chin ammod na,
44 ti khemhon cha chi un gwa an ni'pfupfulog. Hijaot un cha chimmalan
hi ohay arkhaw ja un cha ete-a an maningit ay Hesus hachi i-ibpfa cha ja
khakhayyum cha. 45 Ma-id chinakngan cha hotti numpfangngad cha ad
Jerusalem an i maningit. 46 Chin me-atloh arkhaw ja un cha chakngan
hi Hesus hichi Templo an ni-i-ibpfun hay hachi memehtolon chi urchin
Moses ta munchochongngor ay chicha, ja cho-or chin empfogpfokha
na. 47 Ja nanor an amin hachi nangnangngor chin atona an mi'hahapit
ja homongpfat. 48 Unagkhu tinikhaw cha ama na ay ina na ja nanor
cha khu. Ja inalin Mary hi, “Anagkha ta amat hetoy im enat? Ti tayya
an khun mi hingihingiton he-a ja ma-id mapto' hi aton mi.” 49 Ja inalin
Hesus hi, “Anagkha ta ija' khun hingihingiton ay cha'ju? Un ju chah
agkhuy anila an mahapor an mehehettuwa' heto Pfalay Ama?” 50 Muti
agkhuy cha na-awatan chi podhona an hapiton.
51 Amat hichi ja nitnud hi Hesus ay chicha an immanamut ad
Nazaret. Ja inunud na an amin chi allon cha. Ja hi Mary ja khuna
nomnomnomon hay hachi an na'na-at. 52 Emmer-ellog hi Hesus ja khun
manomnomnoman. Ja emmar-alla chin anlan Apo Jos ay hija ja amat
hina khu hachi tatakhu.

Chin nuntudtuchugwan John Bautista

3 1 Hichin me-ahimpolo ta leman tagwon hi nun-ap-apugwan
Emperador Tiberius ad Rome, ja hi Pontius Pilato chi gobernador
ad Judea ja hi Herod chi ap-apo ad Galilee. Hi Philip an ibpfan Herod
chi ap-apo ad Iturea ja Trakonitis, ja hi Lisanias chi ap-apo ad Abilene.
2 Hay hachi natakhay an pachi hichi Templo ad Jerusalem ja cha Anas
ay Kayfas. Ay chuy an timpo ja nihihidchi hi John an empfalay Zekariah
hichi let-ang. Ja hichi chi nangpa-innilaan Apo Jos ay hija hi hay i

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

na ituchu. 3 Hotti lene'gwoh John hichuy lota an nun-ehnot ay chuy
gwanggwang an Jordan an khun i mangaskasaba, an hay khuna allon
ja, “Muntutuju aju ja chin-ug ju hana pfahor ju ja mumpabautisar aju ta
pakawanon Apo Jos hana pfahor ju.” 4 Hitay chin impatula' Apo Jos ay
profeta Isaiah hi nangarjana hi,

“Hichi let-ang ja gwacha han khun mun-ugwap an khuna allon hachi
tatakhu hi,
‘Epaphod ju hini agwun ni umali an Apo.
Anchongon ju hana nakillokillo an chalan ta maphod hi agwuna.
5 Taponan ju hana na-alu-an ja nunchotalon ju an amin hana
pfuludna.
Ja enanchong ju hana nali'-oli'-ot an chalan
ja enep-ephod ju ta ma-id humalipadchung,
6 ta an amin chi tatakhu ja tikhagwun cha hini hennag Apo Jos an
Manakhu ay chita-o.’ ”[c]

7 Cho-or chin tatakhu an immuy ay John an i mumpabautisar. Ja
inali na ay chicha hi, “Cha'ju an lomahlalahlah! Ngay nangali hi
mapfalin an mergwang aju ay ni pundusaan Apo Jos hana pfimmahor?
8 Achi mapfalin, ti mahapor an aton juy maphod an mangpatikhaw an
umannung an chin-ug ju hana pfahor ju. Ja achi ju punhohodlanan an
mi'takhu khapo ta holag cha'ju ay Abraham. Hay allo' ay cha'ju ja anong
un hato pfato ja mapfalin an pumpfalinon Apo Jos hi holag Abraham
ta maparkhan aju! 9 Hini Punhugijan Apo Jos ja amat hi gwahay an
lenallajat ni munli-oy hi ajiw. Ti an amin chi ajiw an achi maphod chi
pfunga na ja mali-oy ta mituud ay ni apoy hot mapoolan. Ja amat hina
hini umali an adusaan ju.”

10 Ja inalin hana tatakhu hi, “Hot ngay aton mi mah?” 11 Tempfar John
ja inali na hi, “Hini gway chugwa hi lopfong na ja ichat na hini oha ay
ni ma-id lopfong na. Ja hini khu gway anuna ja ichatana hana napohan.”
12 Gwacha hachi uchumna an khun munhenger hi pakha an ni'juy ta
me'pabautisar cha. Ja empfokha cha ay John hi, “Ngay pe'-at mi, Apo?”
13 Tempfar na ja inali na hi, “Achi ju khun hulukan hini hengelon ju.” 14 Ja
ne'pfokhan hachi uchumna an hinchalo hi, “Hot cha'mi mah? Ngay pe'-at
mi?” Tempfar na ja inali na hi, “Achi aju mumpabpapfahor ja tomattata-
ot ta gway i ju panghunungan hi pangalan hi pela', ja achi ju unguhan
hini herchu ju.”

15 Unagkhu chengngor chin tatakhu chin khuna allon ja khun cha
nomnomnomon nu hi John hini Hennag Apo Jos an hahadchon cha.
16 Ja inalin John ay chichan amin hi, “Pfu-un ha-in hini Mamahhod.
Ti gwa han umali an metob ay ha-in an munnaud an napfagpfagto. Ja

---

[c] **3:6** Isaiah 40:3-5

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

achi mapfalin an ipadchunga' ay hija.[d] Ha-in ayya ja bautisara' cha'ju
hi chanum muti hija ja bautisaran cha'ju hi Espiritu Santo ja apoy. 17 Ja
to'nona hay hana namati ay cha nuy agkhuy an amat ay ni muntaap an
etapar na hini chukhi ta mataynan hini pfokhah. Ja enorpfong na hini
pfokhah ja penoolana hini chukhi hi apoy an achi madmachop." 18 Ja
cho-or pay chin tukhun John chin tatakhu ja engkasaba na khu hini
maphod an hapit Apo Jos.
19 Ja inhingar John hi Herod an ap-apo ad Galilee, ti penloh na hi
Herodias an ahagwan ibpfa na. Ja cho-or chi uchumna hi napukhit an
enat na. 20 Ja en-om-omod na an nangat hi napukhit ti i na impipfalud hi
John.

Chin numpabautisaran Hesus ay John Bautista

21 Chin agkhuy na pay nipfaluchan ja binautisaran John hachi cho-or
an tatakhu ja ni'juy hi Hesus an ne'pabautisar. Napfalin an binautisaran
John ja nungkalalag hi Hesus. Ja nipfughor ad langit 22 ja nun-ohop ay
hija hini Espiritu Santo an amat hi kaloma chi tikhaw na. Ja gwa han
chengngor cha an hapit an narpu ad langit an nangali hi, "He-a hini
podpodho' an Empfalay u. Mun-an-anlaa' khapo ay he-a."

Chin himpangapo an narpugwan Hesus

23-38 Hay hato chi napfupfulog an himpangapo an narpugwan Josep
an khemhon chin tatakhu hi un hijay ammod Hesus. [38] Himpfun
Apo Jos hi Adam ja nunholag ta hi Set. Nunholag hi Set ta hi Enos.
[37] Ja nunholag hi Enos ta hi Kainan. Nunholag hi Kainan ta hi
Mahalil. Nunholag hi Mahalil ta hi Jared. Nunholag hi Jared ta hi Enok.
Nunholag hi Enok ta hi Metusela. [36] Ja nunholag hi Metusela ta hi
Lamek. Nunholag hi Lamek ta hi Noah. Nunholag hi Noah ta hi Shem.
Nunholag hi Shem ta hi Arfaxad. Nunholag hi Arfaxad ta hi Kainan.
[35] Ja nunholag hi Kainan ta hi Shelah. Nunholag hi Shelah ta hi Eber.
Nunholag hi Eber ta hi Peleg. Nunholag hi Peleg ta hi Reu. Nunholag
hi Reu ta hi Serug. [34] Ja nunholag hi Serug ta hi Nahor. Nunholag
hi Nahor ta hi Terah. Nunholag hi Terah ta hi Abraham. Nunholag hi
Abraham ta hi Isaak. Nunholag hi Isaak ta hi Jakob. [33] Ja nunholag
hi Jakob ta hi Judah. Nunholag hi Judah ta hi Perez. Nunholag hi Perez
ta hi Hezron. Nunholag hi Hezron ta hi Ram. Nunholag hi Ram ta hi
Aminadab. [32] Ja nunholag hi Aminadab ta hi Nashon. Nunholag hi

---

[d] **3:16** Literal: munnaud an napfagpfagto, ja achiya' mipfilang an mangaan ay ni hapato na. Ay chuy an timpo ja hini mangaan ay ni hapaton ni apo ja tamun chi nababbabaan an takhala. Hotti hay penhod John an allon ja nababbaba pay hija mu hay nababa an takhala nu mipadchung ay Hesu Kristo.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nashon ta hi Sarmon. Nunholag hi Sarmon ta hi Boaz. Nunholag hi Boaz
ta hi Obed. Nunholag hi Obed ta hi Jesse. [31] Ja nunholag hi Jesse ta hi
David. Nunholag hi David ta hi Natan. Nunholag hi Natan ta hi Matata.
Nunholag hi Matata ta hi Mena. Nunholag hi Mena ta hi Melea. [30]
Ja nunholag hi Melea ta hi Eliakim. Nunholag hi Eliakim ta hi Jonam.
Nunholag hi Jonam ta hi Josep. Nunholag hi Josep ta hi Judah. Nunholag
hi Judah ta hi Simeon. [29] Ja nunholag hi Simeon ta hi Levi. Nunholag
hi Levi ta hi Mattat. Nunholag hi Mattat ta hi Jorim. Nunholag hi Jorim
ta hi Eliezer. Nunholag hi Eliezer ta hi Joshua. [28] Ja nunholag hi
Joshua ta hi Er. Nunholag hi Er ta hi Elmadam. Nunholag hi Elmadam
ta hi Kosam. Nunholag hi Kosam ta hi Adi. Nunholag hi Adi ta hi Melki.
[27] Ja nunholag hi Melki ta hi Neri. Nunholag hi Neri ta hi Shealtiel.
Nunholag hi Shealtiel ta hi Zerubabel. Nunholag hi Zerubabel ta hi Resa.
Nunholag hi Resa ta hi Joanan. [26] Ja nunholag hi Joanan ta hi Joda.
Nunholag hi Joda ta hi Josek. Nunholag hi Josek ta hi Semein. Nunholag
hi Semein ta hi Matatias. Nunholag hi Matatias ta hi Maat. [25] Ja
nunholag hi Maat ta hi Nagai. Nunholag hi Nagai ta hi Esli. Nunholag
hi Esli ta hi Nahum. Nunholag hi Nahum ta hi Amos. Nunholag hi Amos
ta hi Matatias. [24] Ja nunholag hi Matatias ta hi Josep. Nunholag hi
Josep ta hi Jannai. Nunholag hi Jannai ta hi Melki. Nunholag hi Melki
ta hi Levi. Nunholag hi Levi ta hi Mattat. [23b] Ja nunholag hi Mattat ta
hi Heli. Nunholag hi Heli ta hi Josep an allon cha an ammod Hesus. Ja
tolom poloh tagwon Hesus ja una ete-a an muntudtuchu.

Chin nanopngatopngan Satanas ay Hesus

4 1 Napfalin an nabautisaran hi Hesus ja nagwachaan hi apfalinan ni
Espiritu Santo. Nakak hichi gwanggwang an Jordan ja enedchong
ni Espiritu Santo an umuy hichi let-ang. 2 Ja immuy hi Satanas an i
nanopngatopngan ay Hesus hi agkhuy na nangnanganan hi apat chi
polon arkhaw hotti hemmenaang. 3 Inalin Satanas ay hija hi, “He-a ja'
hini Empfalay Apo Jos. Hotti allom hay hato pfato ta mumpfalin cha hi
tenapay ta gway anum.” 4 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Achi. Ti allona
ay ni hapit Apo Jos hi, ‘Pfu-un hini anun ja angkhay chi atakhuwan chi
takhu.’ ”[e]

5 Amat hichi ja initnud Satanas hi Hesus ja immuy cha han pfuludna,
ja impatikhaw na hi na'na'-omtang an amin hana numpfino-ob-on an
pun-ap-apugwan heto lota. 6 Ja inali na ay Hesus hi, “Ichatan chi-a hi
apfalinan an mun-ap-apo an amin hay hato an pun-ap-apugwan ta he-a
chi ipapfagpfagton chi tatakhu. Ti nichat an amin hay hato lota ay ha-in
hotti mapfalin an ichat u ay ni podho' an pangchatan. 7 Nu mundaydayaw

---

[e] **4:4** Deuteronomy 8:3

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

a ay ha-in hot ichat u an amin ay he-a hay hato." 8 Tempfar Hesus ja inali
na hi, "Achi. Ti allona ay ni hapit Apo Jos hi, 'Hi Apo Jos an Apom chi
edaydayaw mu ja unuchom ja angkhay.' "[f]
9 Initnud khu Satanas hi Hesus ja immuy cha ad Jerusalem an i
numpatto' chin Templo. Ja inalin Satanas ay hija hi, "He-a ja' hini
Empfalay Apo Jos, hotti oma'pfaw a. 10 Ti allona ay ni hapit Apo Jos hi,
'Honakhon Apo Jos hana angher na ta halimunan chi-a,'[g] 11 ja allona khu
hi, 'Tapajaon chi-a hot achi a mepahpah hi pfato.' "[h] 12 Tempfar Hesus ja
inali na ay Satanas hi, "Achi, ti achi' podhon an toptopngan hi Ama. Ti
allon khu ni hapit Apo Jos hi, 'Achim toptopngan hi Apo Jos an Apom.' "[i]
13 Empa-opoh Satanas an nanopngatopngan ay Hesus muti ma-id olog
na, ja tenaynana ta hachona khu hay uchumnah arkhaw.

Chin te'te-an chi nuntudtuchugwan Hesus

14 Numpfangngad hi Hesus ad Galilee an nagwachaan hi apfalinan
ni Espiritu Santo. Ja impa-innila cha hana ena-enat Hesus an amin
hana nunlene'gwoh an apfuglapfuglay ja chengngor an amin chin
tatakhu. 15 Ja khun umuy hana sinagoga an i muntudtuchu, ja hachi
nunchochongngor ja khun cha dayawon hija.

Agkhuy penenhod hachi eNazaret chin intudtuchun Hesus

16 Gwa han ohan arkhaw an immuy hi Hesus ad Nazaret, chin
pfuglay an emmer-erkhana. Nachakngan chin Hapfachu an arkhaw
an pungngilinan chi Hudju ja ni'juy hichi sinagoga cha, ti hitay chi
emmengha ay hija. Timma'chug ta hijay mangepfaha ay ni hapit Apo
Jos, 17 hotti inchat cha ay hija han nalolo-ot an nitula-an chin inalin
chin profeta an hi Isaiah. Pfini'lag na ja chinakngana chin podhona an
pfahaon hi nangarjana hi,
18 "Hini Espiritun Apo Jos ja gwacha ay ha-in.
Piniliya' ay hija an umuy mangkaskasaba ay ni maphod an hapit
Apo Jos hay hana napubli.
Hennakha' an umali an mangpa-innila an mipfu-aan hana pfinalud
Satanas,
tumikhaw hana napfulaw,
ja matulungan hana maliglikhatan.
19 Hennakha' khu an mangpa-innila an takhuwon Apo Jos hana
tatakhu na ad ugwani."[j]
20 Nakhibpfoh an pfinaha na ja leno-ot na khu ja empfangngad na ay
chuy nangchat ay hija ja inumpfun an muntudtuchu. Ja an amin hachi

---

[f] **4:8** Deuteronomy 6:13 [g] **4:10** Psalms 91:11 [h] **4:11** Psalms 91:12
[i] **4:12** Deuteronomy 6:16 [j] **4:19** Isaiah 61:1-2

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tatakhu hichi sinagoga ja intittikhaw cha ay Hesus. 21 Ja inali na ay
chicha hi, “Ad ugwani an arkhaw ja nipa-annung hitay nitula' an hapit
Apo Jos an chengngor ju.” 22 Dinayaw an amin hachi tatakhu hija ja
nanor cha, ti megngor chin khuna hapiton. Muti inali cha hi, “Un chah
pfu-un hitay hini empfalay Josep?” 23 Ja inalin Hesus ay chicha hi, “Gwa
han hapit an allona hi, ‘He-a an choktor, akhaham otni' hini achor mu.’
Ja anila' an hijay allon ju ay ha-in, ti allon ju hi, ‘Gwacha anu hana
milagro an enat mu ad Kapernaum hotti pe'-at mu adchiya heto pfuglay
ta-o.’ ” 24 Ja inalin khu Hesus ay chicha hi, “Umannung hitay allo' ay
cha'ju, an egngor hana tatakhu hini profeta an narpu hi uchumna an
pfuglay muti achi cha egngor ay ni pfuglay an narpugwana. 25 Umannung
hitay allo' ay cha'ju. Chin timpon profeta Elijah ja agkhuy immud-uchan
hi toloh tagwon ta han khaggwa, ja na-ulat an amin chi tatakhu ay tay
an lota. Ja ay chuy an timpo ja cho-or hachi pfalo heto ad Israel. 26 Muti
agkhuy hennag Apo Jos hi Elijah ta umuy tomolong hay hachi an pfalo
an Hudju, ta hini agkhu ni' tinulungana ja chin pfalo an pfu-un Hudju ad
Zarefat an provincian chi Sidon.
27 Ja cho-or khu hachi nun-a-unit heto ad Israel chin tempon profeta
Elisha. Ja ma-id oh-ohha hi enakhahan Apo Jos ay chicha, muti hi agkhu
ni' Naaman an eSyria an pfu-un Hudju chi na-akhahan.”
28 Ja nang-enpfupfungot hachi tatakhu an gwa hichi sinagoga hi
nangngolan cha ay tay an khun allon Hesus. 29 Lemmeggwat cha ja
enekak cha hi Hesus, ja inti-id cha ay chuy pfulludna an ha'jab chin
nunhihittugwan cha ta okhahon cha koma han tukhi. 30 Muti un hin-
alina ja enenggwan Hesus chin khawwan hachi tatakhu ja khun umuy.

Chin nangpakakan Hesus han neho'long an napukhit an ispiritu

31 Amat hichi ja immuy hi Hesus ad Kapernaum an provincian chi
Galilee. Nachakngan chin Hapfachu an ngilin chi Hudju ja ni'juy hija
hichi sinagoga an i nuntudtuchu hachi tatakhu. 32 Ja nanor cha chin
panudtuchu na ti gway apfalinana. 33 Ja gwa hichi han ohan lala-e an
nahuhu'lungan hi napukhit an ispiritu. Ja impfi-ah na an nungkii ja inali
na hi, 34 “Hesus an eNazaret! Ngachah ni atom ay cha'mi? Un a chah
immali an mangdusa ay cha'mi? Anila' he-a, an he-a hini nasantuwan
an Empfalay Apo Jos.” 35 Ja himmingar hi Hesus ja inali na ay chuy
napukhit an ispiritu hi, “Khomegkhenong a, ja makak aot!” Tinu'-in chin
napukhit an ispiritu chin lala-e chin gwachaan hachi tatakhu ja nakak.
Muti ma-id natipor ay chuy lala-e. 36 Nanor cha an amin ja gwahchinonon
hon inali na hi, “Ngachah nuy aton tay an munhaphapit? Anong un hana
nehoho'long an napukhit an ispiritu ja gway apfalinana an mummanjar
ay chicha hon nun-a-akak cha.” 37 Ja nunchongor hi apfuglapfuglay hana
ena-enat Hesus.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin nangpatengngan Hesus hachi cho-or an munchokhoh an tatakhu

38 Nakak hi Hesus hichi sinagoga ja immuy hichi pfalay cha Simon an
adalana. Ja gwah chi chin pfupfai an ammod chin ahagwan Simon an
mapfi-ah han potang na. Ja numpakpaka-ahi cha ay Hesus ta tulungana.
39 Henontan Hesus hichuy munchokhoh ja empakak na chin potang na, ja
na-aan. Napfanpfannangon hija ja enhakhanaana cha Hesus hi anun cha.
40 Gwa an na-uynu hichin hukhit, ja nun-i-ali cha hachi mumpunchokhoh
ay Hesus. Enohha-ohha na an hen-a chicha ja temmenong cha an amin.
41 Hachi cho-or an napukhit an espiritu an nehoho'long chin uchumna an
tatakhu ja nun-a-akak cha an khun cha pun-i'gwap an mangali ay Hesus
hi, “He-a hini Empfalay Apo Jos!” Muti himmingar hi Hesus ja agkhuy na
nunhapiton chicha, ti anila cha an hija hini Hennag Apo Jos an Mamahhod
muti achi na podhon an chichay mangpfaag.

Chin nuntudtuchugwan Hesus ad Judea

42 Unot nagwa-ah ja nakak hi Hesus ta immuy han lukhar an ma-
id takhu, ja ingkhimoh hachi tatakhu an i hingiton. Inah-upan cha ja
pinala-ud cha ta achi pay makak ay chuy pfuglay cha. 43 Himmapit hi
Hesus ja inali na hi, “Achi, ti mahapor an umuja' khu hana uchumna an
pfuglay ta uja' ekaskasaba hini Ebanghelyo an mangpa-innila ay ni umali
an Pun-ap-apugwan Apo Jos. Ti hijah tay hini nannakhana' ay Ama.”
44 Amat hichi ja immuy hachi sinagogan chi Hudju hichi provincian chi
Judea an i mangaskasaba.

Chin nahhun an enajakhan Hesus an adalana

5 1 Gwa han ohan arkhaw an i timmata'chug hi Hesus hichi pingngit
chi Baybay ad Genesaret ja khun muntudtuchu. Ja munhihi'-ig
hachi tatakhu an i munchongor ay ni hapit Apo Jos ja hemmajomhom
cha ay hija hotti ma-id atona an muntuchu. 2 Tinnig na han chugwa an
nipipingngit an pfalangay an tenaynan hachi khun mangachiw, ti i cha
nun-ulah chin tapfukur cha. 3 Ja immuy nunlukhan hi Hesus ay chuy oha
an pfalangay Simon, ja pfinokhaana hi Simon ta eb-ebtaw na. Inumpfun
hi Hesus chin pfalangay ja ente-a na an muntudtuchu chin tatakhu an
gawwacha ay chuy palantag chuy baybay.
4 Nakhibpfoh chin nuntudtuchugwan Hesus hachi tatakhu ja inali
na ay Simon hi, “Edchong mu hitay pfalangay ay chuy adchalum ta
manapfukur aju.” 5 Tempfar Simon ja inali na hi, “Apo, timmu-ar ami an
nanapfukur ad a-ukhab ja ma-id oh-ohha hi khinachiw mi! Muti anong
un amat heto ja khapo ta he-a chi nangali ja aton mi.”
6 Gwa an negpong cha chin adchalum ja intuud cha chin tapfukur.
Cho-or chin ne'na an khachiw ja mun-apfipfingit chin tapfukur cha.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ja gwinakhijan cha chin ibpfa cha ay chuy oha an pfalangay ta gway
tomolong ay chicha. Immuy cha ja pinnu cha chin chugwa an pfalangay
hi khachiw ja gwa an mumpunlinong, ti mun-achamot. 8 Unagkhu tinnig
Simon Peter hitay an na-at ja nunheppe ay Hesus ja inali na hi, “Apo,
pfuma-ina' ay he-a, ti ohaa' an napfahulan an takhu. Hotti achi a mehnot
ay ha-in.” 9 Ja nanor cha Simon ay chuy cho-or an khinachiw cha. 10 Ja
amat hina khu ay cha James ay John an empfalay Zebedee an khun itnud
Simon an i manapfukur. Ja inalin Hesus ay Simon hi, “Achi a pfuma-in an
midchum ay ha-in. Ti mete-a ad ugwani ja hay tamum ja un a i mun-ajag
hana tatakhu ta mi'-unud cha ay ha-in.” 11 Amat hichi ja encha-ar cha
chin pfalangay ja tenaynan cha an amin ta nitnud cha ay Hesus.

Chin nangpatengngan Hesus han na-unit

12 Gwa han ohan arkhaw an gawwacha hi Hesus han pfuglay an
agwachaan han lala-e an na-unit. Unagkhu tinikhaw tay na-unit hi Hesus
ja i nunheppe ay hija ja numpakpaka-ahi an nangali hi, “Apo, otong hini
apfalinam hotti podhom ayya ja epatenonga'.” 13 Ja hen-an Hesus chin
na-unit ja inali na hi, “Podho'. Hotti tomenong a.” Ja emmat an na-aan
gwot chin unit na. 14 Ja inalin Hesus hi, “Ma-id im pangar-arjan ay tay
an na-at ay he-a. Hay atom ja umuy a ay ni pachi ta i a mumpatikhaw
an temmenong a. Ja ipidaton mu ay hija hini allon ni urchin Moses an
khun idaton ay Apo Jos an panginnilaan an umannung an na-aan hini
unit mu.” 15 Muti anong un agkhuy penenhod Hesus an i na ipa-innila ja
nunchongor chamchama chin enat na. Achi omopoh hachi cho-odcho-or
an tatakhu an umuy munchongor ay Hesus ja hachi umuy mumpa-akhah
hi chokhoh cha. 16 Muti umu-udchum hon immuy nun-ohha hi Hesus ta
gway atona an mungkalalag.

Chin nangpatengngan Hesus han napechoy an lala-e

17 Gwa han namenghan an khun muntudtuchu hi Hesus, ja ni-i-ibpfun
hachi uchumna an Farisee ja hachi memehtolon chi urchin Moses.
Narpu cha hana apfuglapfuglay ad Galilee ja Judea, ja ad Jerusalem.
Nagwachaan hi Hesus ay ni apfalinan Apo Jos ja nun-epatenong na
chin mumpunchokhoh. 18 Gwa han napechoy an impfapfalahhong han
linala-e ta i cha ihikhop ta pe-ehnot cha ay Hesus. 19 Muti ma-id aton
cha, ti nahodhod hichin pfalay hi tatakhu. Hotti in-uy cha chin atop
chin pfalay ja khinutapfan cha. Napfalin ja inujuy cha chin napechoy ay
chuy tongan chin tatakhu an agawwachaan Hesus. 20 Unagkhu tinnig
Hesus hitay otongngan an pammati cha ja inali na ay chuy napechoy
hi, “Akhi', napakawan hana pfahor mu.” 21 Ja gwahchinonon hon inalin
hachi memehtolon chi urchin Moses ja hachi Farisee hi, “Anagkha agkhu
ni' hitay an takhu an ipadchung na hichuy achor na ay Apo Jos. Ti un

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chah gway uchumna hi mamakawan hi pfahor an un hi Apo Jos ja
angkhay?" 22 Ani'-ilan Hesus hini khun cha nomnomnomon ja inali na
ay chicha hi, "Anagkha ta amat hina hini nomnom ju? 23 Ma-id olog chi
takhu an mamakawan hi pfahor ja ma-id khu olog cha an mangpatenong
hi chokhoh.[k] 24 Muti ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja epatenong u
hitay an napechoy ta panginnilaan ju an gwacha khu chi apfalina' heto
lota an mamakawan hi pfahor." Ja inali na chin napechoy hi, "Allo' ay
he-a hi pfumangon a, ipi-ug mu hinuy pfalahhong mu ja immanamut a."
25 Ja tinnig hachi tatakhu an natantanna'chug chin napechoy, impi-ug na
chin pfalahhong na ja immanamut an khun mundaydayaw ay Apo Jos.
26 Nanor an amin hachi tatakhu ja khun cha mundaydayaw ay Apo Jos an
khun cha allon hi, "Anagkha ay chita an nabnab-on hitay tinnig ta-o ad
ugwani an arkhaw!"

Chin nangajakhan Hesus ay Levi

27 Nakhibpfoh hay hato an enat Hesus ja pfimmutay ay chuy an pfalay.
Ja tinnig na hi Levi an oha an khun munhenger hi pakha an inu-umpfun
hichin opihhina na. Ja inalin Hesus ay hija hi, "Umali a ta mitnud a ay
ha-in." 28 Amat hichi ja tenaynana an amin chin tamu na ja nitnud ay
Hesus. 29 Ja gwa han namenghan an i impartiyan Levi hi Hesus hichi
pfalay cha. Ja i ni'hahali-ochot hi Hesus hachi cho-or an papadchung
Levi an khun munhenger hi pakha ja hachi uchumna an tatakhu.
30 Ngimmulungur hachi Farisee ja hachi papadchung cha an khun
muntudtuchu ay ni urchin Moses ja inali cha hachi disipolon Hesus hi,
"Anagkha ta khun aju me'-orpfong hay hachi khun munhenger hi pakha
ja hachi uchumna an nun-apfahulan?" 31 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Hana gway chokhoh na chi munhapor hi choktor an pfu-un hana ma-id
chokhoh na. 32 Immalija' an tomolong hana napfahulan ta chu'khon cha
hana pfahor cha an pfu-un hana mangali hi ma-id pfahor cha."

Agkhuy ni'-ayunar hachi disipolon Hesus

33 Gwa hana immuy ay Hesus an nangali hi, "Hana disipolon John
Bautista ja omarkhaw cha an mun-ayunar ja mungkalalag. Ja amat
hina khu hana disipolon hana Farisee. Muti hay hato disipolom ja achi
cha mi'-ayunar?" 34 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Nu khulat ta gway
mungkasar ja un ju chah allon hi achi mangan hay hana i na-ila nu
gawwacha pay hini mungkasar? Achi mit mapfalin. 35 Muti umali han
arkhaw an ekak cha hini lala-e an nungkasar ja hijay pun-ayunalan cha.
Hotti gawwachaa' ayya ja achi pay mun-ayunar hato disipolo'."

---

[k] **5:23** Hay pammatin chin Hudju ja hi Apo Jos ja angkhay chi gway apfalinana an mamakawan hi pfahor ja an mumpatenong hi chokhoh.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 Ja nun-arig hi Hesus ja inali na hi, “Ma-id manger-ob hi pfakhu an
lopfong ay ni nachochonot an lopfong. Ti nu amat hetoy atona hot un ay-
ayyu hini pfakhu an lopfong ja mahahamma hi tikhan.
37 Ma-id khu mangitto hi pa'-arpoh an chanum chi ubas ay ni na-usar
an lalat an khun pittugwan chi ma-inum. Ti nu amat hetoy atona hot
mapfughi hini lalat, ja metapar hini chanum chi ubas ja mapa'-i khu hini
lalat. 38 Hini ayya pa'-arpoh an chanum chi ubas ja mitto ay ni pfakhu an
lalat ta meha'pfa. 39 Ja hini uminum hi na'na an chanum chi ubas ja achi
na podhon hini pa'-arpoh. Ti allona hi mapmaphochan hini na'na.”

Hay amatan chi ngilin an Hapfachu

6 1 Gwa han ohan Hapfachu an ngilin chi Hudju an nanggwaan cha
Hesus han natamman hi trigo. Pfimmangkhi hachi disipolo na chin
trigo hon inutim cha ja inan cha. 2 Tinnig hachi Farisee ja inali chaot hi,
“Anagkha ta khun aju mun-utim? Un chah pfu-un tamu chi mun-utim an
pa'-iyona hini urchin ta-o, an paniyaw chi muntamu ti ngilin?” 3 Tempfar
Hesus ja inali na hi, “Un ju chah agkhuy pfinaha chin enat chin apo ta-o
an hi Ari David ja chin numpun-ibpfa na hi i cha hemmenaangan, 4 an
himmikhop hi David hichin pfalay Apo Jos ja enala na chin tenapay an
netpfar ay Apo Jos, ja inana ja inchatana khu chin numpun-ibpfa na.
Ja paniyaw chi mangan ay ni netpfar an tenapay, ti hana papachi chi
mangan ja angkhay. Ja ma-id inalin Apo Jos hi un pfahor hitay enat
cha.” 5 Ja en-ang-angonoh Hesus an nangali hi, “Ha-in an Na-ilangitan an
Takhu chi mangali nu ngay paniyaw ay ni arkhaw chi ngilin.”
6 Gwa khu han ohan Hapfachu an i nuntudtuchugwan Hesus han ohan
sinagoga, ja gwa hichi han lala-e an napechoy chin agwan an ngamoy na. 7 Ja
henehemmonot hachi memehtolon chi urchin Moses ja hachi Farisee hi un
epatenong Hesus hichuy lala-e ay chuy an arkhaw chi ngilin ta gway ipapfahor
cha ay hija. 8 Anilan Hesus chin khun cha nomnomnomon muti inali na ay
chuy napechoy chi ngamoy na hi, “Umali a ta mi'ta'chug a heto.” Amat hichi
ja i ni'ta'chug. 9 Ja inalin Hesus hay hachi tatakhu hi, “Allon ju adchiya tugwali
nu ngay inalin ni urchin Moses hi aton ta-o hi un ngilin. Tomolong ta-o chah
hi takhu wenno mun-ephod ta-o hi napukhit? Inali na chah hi takhuwon ta-o
hini ohan takhu wenno un ta-o amhan hini pi'takhuwana?” 10 Intikhaw Hesus
hachi atakhutakhu ja unaot allon ay chuy napechoy hi, “U'jachom hini ngamoy
mu.” Unaot inu'jad ja numpfangngad mahpay an mechon chin ngamoy na. 11 Ja
nang-enpfupfungot hachi Farisee ja hachi memehtolon chi urchin Moses, ja
nunhahapit cha nu ngachah chi i cha aton ay Hesus.

Chin namiliyan Hesus hachi himpolo ta chugwa an adalana

12 Gwa han namenghan an immuy hi Hesus hichi pfuludna ja timmu-ar
an nungkalalag ay Apo Jos. 13 Unot nagwa-ah ja immuy an i nangajakhan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hachi disipolo na. Ja pinili na han hempolo ta chugwa an numpfalinona
hi apostol. 14 Ja hay hato chi ngachan cha, an hi Simon, an nginadnana
hi Peter, ja hi Andrew an akhi na, ja hi James, ja hi John, ja hi Philip, ja
hi Bartolomew, 15 ja hi Matthew, ja hi Tomas, ja hi James an empfalay
Alfeus, ja hi Simon an oha an Zealot, 16 ja hi Judas an empfalay James, ja
hi Judas Iskariot an hijay mangngina ay Hesus.

Chin nuntudtuchugwan Hesus ja chin nangpatengngana hachi mumpunchokhoh

17 Amat hichi ja nunchayyu cha han nunchochottar ja timmata'chug
hi Hesus. Ay chuy an timmata'chukhana ja na-amung hachi cho-or
an tatakhu an khun mitnud ay hija ja hachi uchumna an narpu hi
apfuglapfuglay hichi ad Judea, ja ad Jerusalem ja amat khu ad Tiro
ja ad Sidon an nehehegkhon hichi baybay. Na-amung cha an amin an
munchongor hay ituchu na, ja empatenong Hesus hachi gway chokhoh
na. 18 Ni'juy chin nun-ahu'lungan hi napukhit an ispiritu ja nun-
epakak Hesus hachi an ispiritu ay chicha. 19 Ja penhod an amin hachi
atakhutakhu an ho'-on hi Hesus, ti un ammuna un cha ho'-on hija hon
gwa han immuy an apfalinana ay chicha hon temmenong cha an amin.

Chin nangtuchugwan Hesus nu ngachah hana akha'khaja

20 Intikhaw Hesus ay cha chuy disipolo na ja inali na hi, “Akha'khaja
aju an napubli, ti midchum aju ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos!
21 Akha'khaja aju an munhenaang ad ugwani, ti mappog aju. Akha'khaja
aju an khun kumila ad ugwani, ti unchani hot mun-an-anla aju!
22 Akha'khaja aju an ma-apfoholan, mipapa'-igwin ja me-enga-engadnan
ja pa-abpfaan cha hi pfahor khapo hi pi'-unuchan ju ay ha-in an Na-
ilangitan an Takhu. 23 Ipatikhaw ju hini achi anhan an anla ju nu ma-at
hay hato ay cha'ju, ti gwacha han lagpfu ju an napfalor an enchachaag
Apo Jos hichi ad langit. Nomnomon ju an hija khu chi enat hachi
a-ammod cha hachi profetan Apo Jos chin nahop.
24 Ka-ahi aju gwot ni', cha'ju an achangjan, ti hempog ju hini aphochan
chi pi'takhuwan ju ad ugwani muti mapogpog! 25 Ka-ahi aju khu an
mamabhug ad ugwani, ti unchani hot homenaang aju! Ka-ahi aju an
makmakekke ad ugwani, ti unchani hot umayyong ja kumila aju! 26 Ka-
ahi aju, cha'ju an khun padayawon an amin chi tatakhu, ti nomnomon ju
an anong un achi umannung an profeta, ja dinayaw chin a-ammod ju.”

Hay pamhochan hana khun pfumuhur

27 Inalin khu Hesus hi, “Hitay chi itukhun u ay cha'ju. Podpodhon
ju hana mabmapfohhor ay cha'ju ja hay maphod chi aton ju hay hana
humihigkha ay cha'ju. 28 Ekalalag ju ta ekhohkhohan Apo Jos hay hana

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muntubtub ja mamahipahiw ay cha'ju. 29 Ja nu gway manoplat ay ni
apeng mu ja entajam khu hini oha. Ja nu gway mangala ay ni lopfong
mu ja achim i-achi, ja anong kay ja ne'-ala na khu hini uchumna. 30 Ja
ichatam an amin hana mun-achaw. Ja nu gway ne'-ala cha hi khina-
um ja achim pfangngachon. 31 Ja hini podhon ju an aton chi tatakhu ay
cha'ju ja hija khu chi aton ju ay chicha.
32 Ma-id linagpfu ju nu hana mammamhod ay cha'ju chi podpodhon ju
ja angkhay. Ti anong un hay hana achi khun mi'-unud ay ni hapit Apo Jos
ja podpodhon cha hana mammamhod ay chicha. 33 Ja ma-id khu linagpfu
ju nu aton juy maphod hana anila ju an mangat khu hi maphod ay cha'ju.
Ti hitay chi khun aton hana achi khun mi'-unud ay Apo Jos. 34 Ja ma-id
khu linagpfu ju nu pa-utangan ju ja angkhay hay hana anila ju an gway
panukat na. Ti anong un hay hana achi khun mi'-unud ay ni hapit Apo
Jos ja pa-utangan cha hay padchung cha nu anila cha an gway panukat
cha. 35 Muti achi aju koma amat hina ta un ju gwot podhon hana achi
mammamhod ay cha'ju ja aton juy mapmaphod ay chicha. Ja mumpa-
utang aju anong un hana anila ju an ma-id i cha pangalan hi pangojoh
cha. Nu amat hetoy iju aton hot otong chi lagpfu ju ja ma-ali aju an
empfapfalay ni Napfagpfagto an Jos. Ti hi Apo Jos ja magmakhohkhoh
an anong un hay hana ma-id anila na an munyaman ay hija ja hana khun
pfumahor. 36 Otong chi nignikhan Apo Jos hotti amat aju khu."

Achi hugijon hay padchung an takhu

37 Inalin khu Hesus hi, "Achi ju hugijon hana papadchung ju an
tatakhu hot achi cha'ju khu hugijon ay Apo Jos. Achi ju papfaholon hana
papadchung ju an tatakhu hot achi cha'ju khu papfaholon ay Apo Jos.
Pakawanon ju hana papadchung ju an tatakhu hot pakawanon cha'ju
khu ay Apo Jos. 38 Umchat aju hot mangchat khu hi Apo Jos ay cha'ju.
Ti hini lopong ni ichat ju ja amat hina khu hini lopong ni ichat Apo
Jos, ja cho'cho'-or pay an nahodhod ja nipu'-ug ja mun-etatappar hini
mepfangngad ay cha'ju."
39 Ja inalin Hesus hitay pangngarig ay chicha. "Achi mapfalin an itnud
ni napfulaw hini padchung na an napfulaw. Ti nu amat hetoy aton cha
hot muntunud cha an makhah hay khohang.
40 Hini mun-ad-achar ja achi nangatngato mu hini mehtolo na. Muti
nakhibpfoh ayya an natuchugwan ja mapfalin an mi'padchung ay ni
mehtolo na.
41 Anagkha ta matikhaw mu hini pfahor ni padchung mu an takhu an
amat ay ni it-ittang an pfuta, muti niya an achim matikhaw hini ot-ottong
an pfahor mu an amat hi pfin-u an immuy ay ni matam? 42 Achi mapfalin
an allom ay ni padchung mu an takhu hi, 'Ijam ibpfa', ta aanu' hinuy
pfuta ay ni matam' nu achim tikhan hini pfin-u an immuy ay ni matam.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Un chah pa'-at a ay tay? Mumpfuhuur a! Pahhunom pay an aanun hinuy
pfin-u an immuy ay ni matam hot mattag hini pannig mu an mangaan ay
ni pfutan ni padchung mu an takhu."

Han ajiw ja hay pfunga na

43 Inalin khu Hesus hi, "Achi pfumunga hini maphod an ajiw hi
napukhit ja achi khu pfumunga hini napukhit an ajiw hi maphod. 44 Hini
pfungan ni ajiw chi panginnilaan ay ni kalahe na. Ma-id alaon ju hi higos
ay ni karkalunay ja ma-id khu alaon ju hi ubas ay ni ugwoy. 45 Amat hina
khu hana tatakhu. Nahamad ayya hini takhu an maphod hini gwa ay
ni nomnom na ja maphod hini hapitona. Napukhit ayya hini takhu an
napukhit hini gwa ay ni nomnom na, ja napukhit khu chi hapitona. Ti
hini pfumutay ay ni ta-on ni takhu ja hijah nuy hini gwa ay ni nomnom
na."

Chin pangngarig han chugwa an linala-e an numpakhad hi pfalay

46 Inalin khu Hesus hi, "Anagkha ta allon ju an ha-in chi Apo ju ja achi
ju unuchon hini allo'? 47 Allo' ay cha'ju hini amatan ni takhu an umali
ay ha-in an munchongor ay ni ituchu' ja inunud na. 48 Mipadchung ay
ni takhu an numpakhad hi pfalay na an empfo-eh na hichin pfato ta
hijay nangpapfunana chin tu-ud. Napfalin an naha'-ad chin pfalay ja
nunchatong. Ja nituchug chin chanum ay chuy an pfalay muti agkhuy
natu'-in, ti nehamad chin tu-ud an nipapfun chin pfato. 49 Ja hini ayya
munchongor ay ni ituchu' ja achi na unuchon, ja mipadchung ay ni takhu
an numpakhad hi pfalay na muti una impapfun chin tu-ud chin lota.
Immali khu chin otong an chatong ja nituchug ay ni agawwachaan chin
pfalay. Ja himpfumagkha ja natu'-in ja nun-apa'-i."

Chin nangpatengngan Hesus han takhalan han kapitan an eRome

7 1 Empa-opoh Hesus hay hato inali na hachi tatakhu ja immuy hichi
ad Kapernaum. 2 Ja gwa hichi han ohan kapitan chi hinchalo. Ja
gwa han takhala na an podpodhona an khun munchokhoh ja khumaju
an matoy. 3 Unot chengngor chin kapitan an immali hi Hesus ja pfinaar
na hachi uchumna an ap-apon chi Hudju ta i cha pfokhaan hi Hesus ta
epatenong na hichuy takhala na. 4 Immuy cha ay Hesus ja numpakpaka-
ahi cha an nangali hi, "Umali a adni', ti mahahapor ni kapitan hini tolong
mu. 5 Ti anong un pfu-un padchung an Hudju ja podpodhon chita-o.
Ti empaha'-ad na han sinagoga mi." 6 Amat hichi ja ni'juy hi Hesus ay
chicha.

Unagkhu gwa an mehnot cha Hesus ay chuy pfalay chin kapitan ja
chinittum chaot hachi hennag na an khayyum na. Ja inali cha ay Hesus
chin inalin ni kapitan an amat heto. Inali na hi, "Apo, khahinon un a

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mi'jali hi pfalay mi. Ti pfuma-ina'. 7 Ja pfuma-ina' khu an umali ay he-a.
Ti ammuna un mu allon hi tomenong hitay takhala' hot ma-at. 8 Ti anong
un ha-in ja gway apo' an khun mamaar ay ha-in, ja gwacha khu hana
hinchalo' an khun u pfaalon. Ti allo' ay ni oha an hinchalo hi, 'Umuy
a!' ja immuy. Ja allo' khu ay ni oha hi, 'Umali a!' ja immali. Ja allo' ay
ni takhala' hi, 'Atom hitay!' ja enat na. Ja om-omod ay he-a an gway
apfalinam an mangali hot ma-at." 9 Ja nanor hi Hesus hi nangngolana
ay tay inali cha. Nunligkhoh ja inali na hachi atakhutakhu an ninitnud
ay hija hi, "Allo' ay cha'ju hi ma-id oha hi Hudju hi tinnig u an gway
pammati na an mi'padchung ay ni otong an pammatin tay pfu-un Hudju."
10 Numpfangngad hay hachi hennag chin kapitan ja chinakngan cha chin
takhala an temmenong.

Chin nanakhuwan Hesus han empfalay han pfalo

11 Amat hichi ja immuy khu hi Hesus han ohan pfuglay an ad Nain. Ja
ninitnud hachi disipolo na ja hachi cho-or an tatakhu. 12 Unagkhu gwa an
mehnot cha ay chuy an pfuglay ja chinittum cha hachi umuy munlapfun.
Hichuy an natoy ja un oh-ohha an lala-e an empfalay han pfalo. Ja cho-or
chin tatakhu ay chuy an pfuglay an nitnud. 13 Unagkhu tinnig Apo Hesus
hichuy an pfalo ja ninignikha na ja inali na hi, "Ammuna, epokhong mu
an kumila." 14 Immuy ja hen-a na chin longon chuy natoy ja inta'chug
hachi nangpipi-ug. Ja inalin Hesus chin natoy hi, "Pfumangon a."
15 Pfimmangon hichuy natoy ja himmapit. Ja inalin Hesus chin pfalo hi,
"Tayya hitay empfalay mu." 16 Nang-entata-ot an amin hachi atakhutakhu
ja nundaydayaw cha ay Apo Jos ja khun cha allon hi, "Tayya an
numpatikhaw ay chita-o hitay an napfagto an profeta. Maphod ti tayya
an nenomnom chita-o an takhuwon ay Apo Jos." 17 Hitay an enat Hesus ja
nunchongor an amin hichi ad Judea ja chin nun-ehnot an pfuglay.

Chin inalin Hesus hachi hennag John Bautista

18 Chin disipolon John Bautista ja impa-innila cha ay hija an amin
chi ena-enat Hesus. Hotti hennag John han chugwa an disipolo na 19 an
umuy ay Hesus ta i mangpfokha hu-un hija chah hini inalin John an
hennag Apo Jos an hahadchon cha, wenno hay oha.
20 Unot emmatam hachi hennag John ja inali cha ay Hesus hi, "Hennag
cha'mi ay John Bautista ta mahmahan mi hu-un he-a chah chin inali
na an mamahhod an umali?" 21 Amat hichi ja empatenong Hesus hachi
mumpunchokhoh ja nun-epakak na hachi nun-eho'long an napukhit
an ispiritu ja inchatana hi pannig hachi nun-apfulaw. 22 Nakhibpfoh
hay hato an enat Hesus ja unaot allon ay cha chuy hennag John hi,
"Mumpfangngad aju ta allon ju ay John hay hato tinnig ju ja chengngor
ju. Allon ju chi tinnig mi an hana napfulaw ja tumikhaw cha, hana

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

napechoy ja chumalan cha, hana na-unit ja temmenong cha, hana
napo-it ja chomngor cha, ja hana nun-atoy ja timmakhu cha. Ja khun
mekasaba hini maphod an Hapit Apo Jos hana napubli. 23 Ja allon ju khu
hi madmachennor hini takhu an achi munhalinchugwa hini nomnom na
ay ha-in."

Chin impa-innilan Hesus an oma'-atan John Bautista

24 Amat hichi ja nakak hachi hennag John, ja inalin Hesus hini oma'-
atan John ay cha chuy atakhutakhu. Inali na hi, "Chin immajan ju ay
John hichi let-ang ja ngay nenomnom ju hi i ju tikhan? Unchah hay
potaar an khun mumpfiwpfiwwapfiw? Pfu-un. 25 Hot ngachah mah chi
i ju tinnig? Un aju chah immuy ta tikhan ju hay takhu an maphod chi
lopfong na? Pfu-un khuh ni', ti hana ayya khun munlopfong hi maphod
ja maphod chi pi'takhuwan cha, ja hay pfalay chi ari chi punhihittugwan
cha. 26 Hot ngachah tugwali chi i ju tinnig? Hay profetan Apo Jos? Aa,
ja allo' ay cha'ju an napfagpfagto pay hija mu hana uchumna an profeta.
27 Ti hi John hini nitulungan ni nitula' an hapit Apo Jos hi nangarjana
hi, 'Tayya an honakho' hitay mangpangpangullu ja un he-a ta ehakhana
na hini agwum.' "[l] 28 Ja inalin khu Hesus hi, "Allo' ay cha'ju an hi
John Bautista hini napfagpfagto an amin hi hay takhu heto lota. Muti
napfagpfagto pay hini nabnababba an takhu an nidchum ay ni Pun-ap-
apugwan Apo Jos hi tatakhu."
29 Achechenor hi pangngolan hachi cho-or an tatakhu ja anong un
hachi khun munhenger hi pakha chin inalin Hesus. Ti inunud cha
hana magpong an in-urchin Apo Jos ja numpabautisar cha ay John.
30 Muti hana Farisee ja memehtolon chi urchin Moses ja ngumanu cha
an mangapfulut chin penhod Apo Jos hi aton cha ja agkhuy cha khu
numpabautisar ay John.
31 Ja inalin khu Hesus hi, "Allo' ay cha'ju hini e'-e'nongan ju an tatakhu
ad ugwani an timpo, an 32 me'me'nong aju hana ung-ungungnga an um-
umpfun hinun palaha an munlewlegwa muti ma-id mapto' hi podhon
cha. Ti i'gwap hana uchumna an allon cha ay ni khun cha pe'lewlegwa
hi, 'Nanongngali ami muti agkhuy aju temmajaw. Ja emmepfer ami muti
agkhuy aju ni'kila.' 33 An amat ay cha'ju an ma-id mapto' hi podhon ju.
Ti immali hi John Bautista ja khun mun-ayunar ja achi umin-inum hi
pfajah, ja allon ju hi un mun-angaw. 34 Ja tan immalija' an Na-ilangitan
an Takhu, ja khuna' me'-orpfong an me'-an, ja nuja an pahigwona' an
khun ju allon hi, 'Tikhan ju akay ni' hitay an takhu an nahopo ja khun
mapfutong. Ja ni'khayyum khu hana khun munhenger hi pakha ja
hana uchumna an nun-apfahulan an tatakhu!' Hotti tayya an pahigwon

---

[l] **7:27** Malachi 3:1

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha'mi an chugwa. 35 Muti nomnomon ju hitay, an hini aphod ja kinala-
eng Apo Jos ja matikhaw ay ni pi'takhuwan hay hana nangapfulut ay ni
intudtuchu mi ay John."

Han pfupfai an cho-or chi pfahor na an penakawan Hesus

36 Gwa han Farisee an hi Simon chi ngachana an nangajakhan ay
Hesus ta mi'juy hichi pfalay cha an i me'-an. Hotti ni'juy hi Hesus
ja i ne'-orpfong. 37 Ay chuy an pfuglay an ni'jajan Hesus ja gwa han
pfupfai an mi'lalala-e. Chengngor na an i nummangili hi Hesus ay chuy
nunhitugwan chin Farisee ja in-uy na han mumpfango an lanob an
ninitto han alabastro an pfoterja. 38 Timmata'chug hichin negpongan
Hesus ja khun kumila ja nuntidtid chin luwa na hichin hu-in Hesus.
Impu'nah chuy pfupfai chin pfuu' na ja inungngu na chin hu-in Hesus ja
unaot khu epelanob chin mumpfango an lanob.
39 Unot tinnig chin Farisee an nangajakhan ay Hesus ja khuna
nomnomnomon hi, "Mu pfu-un ay chita profeta hi Hesus. Ti khulat ta
profeta hot anila na an napukhit chi ugalin tay an pfupfai an khun man-a
ay hija." 40 Ja inalin Hesus ay chuy Farisee hi, "Simon, gwa han allo' ay
he-a." Tempfar Simon ja inali na hi, "Ngachah nuy allom, Apo?" 41 Ja
inalin Hesus hi, "Gwa han chugwa an lala-e an immutang han khun
mumpa-utang hi pihu. Lemay khahot chi utang chin oha ja lemay polo
chi utang chin oha. 42 Ma-id epfangngad cha ja agkhuy na empapallog.
Ngachah tugwali chi anilam ay cha tay an chugwa hi ot-ottong chi
pamhod na ay chuy immutangan cha?" 43 Tempfar Simon ja inali na
hi, "Hinuy nin ot-ottong chi utang na." Ja inalin Hesus hi, "Umannung
hitay nampfar mu." 44 Nunligkhoh ay chuy pfupfai ja inali na ay Simon
hi, "Tikham hitay an pfupfai. Tan immalija' heto pfalay ju ja agkhuy mu
enat hini ugali ta-o an ma-id inchat mu hi chanum ta nangulah u ay tay
hu-i'. Muti hitay an pfupfai ja inulahana hay hato hu-i' ay ni luwa na ja
impu'nah na hichuy pfuu' na ay tay hu-i'. 45 Ja agkhuja' inungngu ay he-a
hi immaliya' muti inungngu-ungngun tay an pfupfai hay hato hu-i' an
ente-a na hi chimmaknga'. 46 Ma-id ni-i'chat mu hi lanob ta elanob u ay
tay pfuu' u muti hitay an pfupfai ja lenanob na hitay hu-i' hi mumpfango
an lanob. 47 Ja tayya an allo' ay he-a an hitay otong an impatikhaw na an
pamhod na ja hijay panginnilaan an napakawan hay cho-or an pfahor na.
Muti hini takhu an it-ittang hini empakawana an pfahor ja it-ittang khu
hini pamhod na ay Apo Jos."
48 Ja inalin khu Hesus ay chuy pfupfai hi, "Napakawan an amin chi
pfahor mu." 49 Khun nomnomnomon chin uchumna an ne'-orpfong
ay Hesus hi, "Ngachah agkhu ni' tay an takhu an mamakawan pay hi
pfahor?" 50 Ja inalin Hesus ay chuy pfupfai hi, "Khapo ay ni pammatim ja
mi'takhu a. Hotti mun-an-anla a an umanamut."

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hana pfinapfai an nitnud ay Hesus

8 1 Immuy chi at hichi hi arkhaw ja immuy hi Hesus hachi
apfuglapfuglay ja apfarjupfarju an khun mangkaskasaba ay ni
Ebanghelyo an mangpa-innila ay ni umali an Pun-ap-apugwan Apo Jos
hi tatakhu ay tay lota. Ini-itnud na hachi himpolo ta chugwa an adalana.
2 Nitnud khu chin uchumna an pfinapfai an empatenong Hesus chi
chokhoh cha ja hachi uchumna an nangpakakana hi napukhit an ispiritu
an nun-eho'long ay chicha. Oha hi Mary an nginadnan cha hi Magdalen
an nakakan han peto an napukhit an espiritu an nehoho'long. 3 Ja hi
Joana an ahagwan ni ap-apon chi takhalan Ari Herod an hi Chusa, ja hi
Susana, ja chin cho-or pay an pfinapfai an temmolong an nangchat chin
mahapor cha Hesus ay cha chuy adalana.

Chin pangngarig han khun munhapuwa' hi pfugwa

4 Cho-or pay chin uchumna an tatakhu an khun umuy ay Hesus an
narpu cha hi numpfino-ob-on an pfuglay. Unot chenom-or hachi tatakhu
ja inali na hitay an pangngarig. 5 "Gwa han ohan takhu an immuy
munhapuwa' hi pfugwa hichi hapfar na. Khun munhapuwa' ja nepochag
chin uchumna ay ni chalan ja nun-ilait cha, ja numpanga-ali chin hagwiti
ja nun-a-an cha. 6 Chin uchumna ja nepochag chin mapfinato an lota.
Ja hemmangaw cha muti agkhuy napfajag ja nun-alango cha ja na'leng,
ti un nitutu-i chin hemmangagwana. 7 Nepochag khu chin uchumna
chin acho'lan chi holo' an nun-apakhatan. Un chaagkhu hemmangaw
ja emma'lap hachi nun-apakhatan an holo' ja hina'pfungan cha chin
nitanum ja agkhuy penomhod. 8 Ja chin uchumna ja nepochag chin
maphod an lota, ja numpangahangaw cha ja numpangapfunga cha hi
cho-odcho-or an hinkhakhahot." Ja inalin khu Hesus hi, "Pa-ennongan ju
an munchongor ay tay allo'."
9 Henanhanan hachi adalan ay Hesus nu ngay podhon tay an
pangngarig an hapiton. 10 Ja inalin Hesus hi, "Aa, ti cha'ju hana pangpa-
innilaan Apo Jos ay ni oma'-atan ni Pun-ap-apugwana. Hana ayya
uchumna an achi mi'-unud ja pangngarig hini ato' an mangtuchugwan ay
chicha. Hot anong un himulimuli hini mata cha ja achi cha khun tikhan
hana khun u aton, ja anong un nun-alu-angan hana inga cha ja achi cha
chamchama ma-awatan hana khun u itudtuchu.[m] 11 Hitay chi podhon tay
an pangngarig an hapiton. Hana pfugwa an nihapuwa' ja hija hini hapit
Apo Jos an khun mitudtuchu. 12 Ja hana nepochag ay ni chalan ja hija
hana tatakhu an nunchongor ay ni hapit Apo Jos muti immuy hi Satanas
ta akagwona chin hapit an chengngor cha ta achi cha mamati ta achi cha

---

[m] **8:10** Isaiah 6:9

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mi'takhu ay Apo Jos. 13 Ja hana ayya nepochag ay ni mapfinato an lota ja
hija hana tatakhu an nun-an-anla an nunchongor ay ni hapit Apo Jos ja
inapfulut cha, muti un na'na'-omtang, ti agkhuy limmamot hini hapit na
ay chicha. Unchani ta immali hana apalikhatan khapo hi nangapfulutan
cha ay ni hapit Apo Jos ja chin-ug cha hini pammati cha. 14 Ja hana ayya
nepochag ay ni acho'lan chi holo' an napakhatan ja hija hana tatakhu an
nunchongor, muti immali ayya hana pundanakhan ay tay pi'takhuwan ja
hana homalegwa an nomnom hi omachangjanan ja hana pun-an-anlaan
heto lota, ja nahi-ig hini pammati cha ja achi cha mi'pfunga. 15 Hana
ayya nepochag ay ni maphod an lota ja hija hana nunchongor ay ni
hapit Apo Jos ja intanum cha ay ni nomnom cha ja na-ennongan cha an
unuchon ingkhana an matikhaw hini pomhochan chi pi'takhuwan cha."

Hay aton hi natorkhan an hilaw

16 Inalin khu Hesus hi, "Achi ta-o torkhan hay panor ja i ta-o halinan
wenno epachaor hi kama, ta un ta-o gwot epatto' hay napataw ta
mahilagwan hay takhu an humikhop ay nuy an pfalay. 17 Ja an amin
hana nilili'-ud ja gwa han arkhaw an mipatikhaw. Ja hana achi ma-innila
ad ugwani ja gwa khu han arkhaw hot ma-innila chamchama. 18 Hotti
tikhan ju hini aton ju an munchongor ay ni ituchu'. Ti hini takhu an
mi'-unud ay ni ituchu' ja umannung an ma-ug-ugman hini anila na. Hini
ayya takhu an una lamangon an achi mi'-unud ay ni ituchu' ja anong un
hini anila na ja ma-utaw ay ni nomnom na."

Hana a-ammod ja a-akhin Hesus

19 Emmatam chin ammod Hesus an hi Mary ja chin a-akhi na an
linala-e ay chuy agawwachaana. Muti ma-id aton cha an mehnot, ti cho-
or hachi tatakhu. 20 Ja gwa han nangali ay Hesus hi, "Chiya an gwacha hi
inam ja hana a-akhim an timmata'chug hichi pfutayna ja khun chi-a epa-
ajag ta mi'hapit cha ay he-a." 21 Ja inalin Hesus hachi tatakhu hi, "Hana
mangegngor ja mangunud ay tay hapit Apo Jos ja chicha chi a-ammod u
ja a-akhi'."

Chin nangpita'chukhan Hesus han puwo'

22 Gwa han ohan arkhaw ja inalin Hesus chin adalana hi, "Pfumad-ang
ta-o ay tay baybay." Nunlukhan cha han pfalangay ja ente-a cha an umuy.
23 Gwa an khun cha umuy ja i nalo' hi Hesus. Unagkhu himpfumagkha ja
gwacha han mapfi-ah an puwo'. Nuntipja'-ong chin chanum ja nittugwan
chin pfalangay ja gwa an munlinong. 24 Immuy hachi disipolo na ja
pfinangon cha hi Hesus. Inali cha hi, "Apo! Tayya an marteng ta-o!" Enelan
Hesus ja inhingar na chin puwo' ja chin chanum an khun muntipja'-ong.
Khemmenong chin puwo' ja chin chanum ja munnaud an malenong.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Ja inali na hachi adalana hi, “Un chah ma-id pammati ju ay ha-in?”
Nanor cha ja nang-entata-ot cha ja khun cha allon chi, “Ngachah ay chita
tay an takhu? Anong un puwo' ja chanum ja unuchon cha hini allona!”

Chin nangpakakan Hesus hachi cho-or an napukhit an espiritu han lala-e

26 Entortoloy cha an khun umuy ja emmatam cha hichi chammangna,
an pfuglay hachi eGerasa. 27 Pfimmutay hi Hesus chin pfalangay ja
immuy ay chuy palantag chin baybay ja chinittum na gwot han lala-e an
eGerasa an nahuhu'lungan hi nun-apukhit an espiritu. Un mummomolleh
ja achi na podhon an munheto hi pfalay an un amja' na an munhehetto
hana lijang an lupfu'. 28-29 Omarkhaw an mahu'lungan hitay an lala-e ja
anong un cha ugnan ja pfangkelengan hana ngamoy na ja hu-i na hon
nunhopchot na hon empalajaw ni napukhit an espiritu ta umuy hichi
let-ang. Unot tinnig tay an lala-e hi Hesus ja nungkii ja nunheppe ay hija.
Ja ini'gwap na an mangali hi, “Hesus an Empfalay chi Napfagto an Jos!
Ngachah chi atom ay ha-in? Achiya' adni' palikhaton!” Hay nangarjana
ay tay ja inalin Hesus ay chuy napukhit an espiritu ta makak ay chuy
takhu. 30 Ja inalin Hesus ay hija hi, “Ngay ngachan mu?” Tempfar na ja
inali na hi, “Linipfulipfuwa'.” Ti cho-or hachi napukhit an espiritu an
nun-eho'long ay hija. 31 Ja inalin hachi napukhit an espiritu hi, “Achi
cha'mi adni' ipi-uy ad chalom.” 32 Ja cho-or hachi apfapfupfapfuy an khun
munhu-oy ay chuy an pfulludna. Ja numpakpaka-ahi hachi napukhit
an ispiritu an inali cha ay Hesus hi, “Hotti un ami mah ni' meho'long
hay hachi pfapfuy!” Ja inalin Hesus hi, “Umuy aju.” 33 Hotti nun-a-akak
hachi napukhit an espiritu ay chuy an lala-e ja i cha nun-eho'long hachi
apfapfupfapfuy. Ja nungkhakhayyat hachi pfapfuy an nunchayyu ja nun-
ilipaw cha ay chuy baybay ja nun-arteng cha.
34 Unagkhu tinnig hachi khun mumpfantay hachi pfapfuy chin na-at
ja nungkhakhayyat cha an nakak. Ja immuy cha hichi pfuglay cha ja
hachi uchumna an pfuglay an i nangpa-innila hay hato an tinnig cha.
35 Hotti napfu-ar hachi tatakhu an i mi'tikhaw. Un chaot emmatam chin
agwachaan Hesus ja tinnig cha chin lala-e an ni-i-ibpfun an nunlolopfong
ja nagwachaan hi maphod an nomnom. Ja nang-entata-ot cha. 36 Ja impa-
innilan hachi nannig chin enat Hesus an nangpakak hay hachi napukhit
an espiritu.
37 Khapo hi nunnaud an temma'tan cha ja empfokhan an amin hachi
eGerasa ta makak hi Hesus ay nuy pfuglay cha. Hotti nunlukhan cha
Hesus chin pfalangay ta epacheh cha. 38 Ja hichuy an lala-e an nakakan
hachi napukhit an espiritu ja inali na ay Hesus hi, “Mitnucha' adni' ay
he-a.” Muti inalin Hesus hi, 39 “Achi, ta un aot umanamut ta im ipa-innila
hitay maphod an enat Apo Jos ay he-a.” Hotti immanamut ja i na impa-

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

innila an amin hachi tatakhu ay chuy an pfuglay hitay mapmaphod an
enat Hesus ay hija.

Chin nanakhuwan Hesus chin empfalay Jairus ja chin nangpatengngana han pfupfai

40 Unagkhu numpfangngad cha Hesus chin chammangna an
narpugwan cha ja mun-an-anla hachi tatakhu an nanannod ay hija. 41 Ja
immuy ay Hesus han lala-e an hi Jairus an ap-apon han sinagoga hichi.
Ja nunheppe ay Hesus ja numpakpaka-ahi ta mi'juy hi Hesus hichi pfalay
cha. 42 Ti gwa an ma-u'lud hini oh-ohha an empfalay na an pfupfai an
himpolo ta chugwa chi tagwona. Hotti ninitnud hi Hesus ta umuy cha ja
khun munhihi'-ig hachi tatakhu an munli-ub ay hija.
43 Ja gwa han ohan pfupfai an khun mangunud ay chicha an hay
chokhoh na ja achi maymajat han chala an khun pfumutay ay hija hi
himpolo ta chugwa hi tagwon. Khun mumpa-akhah muti ma-id oh-ohha
hi nanginnila an mangakhahan ay hija. 44 Immuy ay chuy negpong chin
khatud Hesus ja hene'khad na chin khalampfay ni lopfong na ja najat
gwot chin chala an khun pfumutay ay hija. 45 Ja inalin Hesus hi, "Ngay
nane'khad ay ha-in?" Ja ohanna hon inali cha hi, "Pfu-un mangkay ha-
in." Ja himmapit hi Peter ja inali na hi, "Apo, cho-or hay hato nali-ub ay
he-a an tatakhu an khun munhihi'-ig." 46 Ja inalin Hesus hi, "Ti aa muti
nu han nane'khad ay ha-in. Ti omod an nale'na' an gwa han immuy an
apfalina' ay hija." 47 Na-orman tay an pfupfai an inannilan Hesus chin
enat na hotti immuy nunheppe ay hija an khun mun-elob. Ja chengngor
an amin hachi tatakhu chin khuna allon ay Hesus an khapo na hi
nane'khachana ay chuy lopfong na, ja chin enat na an temmenong. 48 Ja
inalin Hesus ay hija hi, "Khapo ay ni pammatim ja temmenong a. Hotti
mun-an-anla a an umanamut."
49 Unagkhu khun mi'hapit hi Hesus chin pfupfai ja ne-atam gwot chin
hennag cha an narpu hi pfalay cha Jairus. Ja inali na ay Jairus hi, "Achi
ta-o ungalon hitay Apo ta-o, ti natoy chamchama hini empfalay mu."
50 Chengngor Hesus hitay ja inali na ay Jairus hi, "Achi a mundanag.
Ehchor mu ay ha-in hot tumakhu hini empfalay mu." 51-53 Ne-atam cha
Hesus hichi pfalay cha Jairus ja gwa hana khun umiha ja inalin Hesus
hi, "Epokhong ju an umiha, ti agkhuy natoy hichuy unga an un nanallo'."
Muti kenekejan cha chin inalin Hesus, ti anila cha an natoy. Himmikhop
hi Hesus ja hay ni'higpona ja hi Peter ja hi John ja hi James ja chin
a-ammod chuy unga ja angkhay. 54 Amat hichi ja nehnot hi Hesus ay chuy
unga ja inugnana chin ngamoy na ja inali na hi, "Pfumangon a, hiton
unga." 55 Timmakhu hichin unga ja napfanpfannangon. Ja inalin Hesus
hi, "Ichatan ju hija hi anuna." 56 Nanor hachi a-ammod na ja inalin Hesus
ay chicha hi, "Ma-id i ju pangar-arjan ay tay an na-at."

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin nannakhan Hesus chin himpolo ta chugwa an adalana

9 1 Enajakhan Hesus hachi himpolo ta chugwa an adalan ta inchatana
chicha hi apfalinan an mangpakak an amin hi nehoho'long an
napukhit an ispiritu ja an mangpatenong hi chokhoh, 2 ja unaot honakhon
chicha an umuy ta i cha ekasaba hini umali an Pun-ap-apugwan Apo Jos
hi tatakhu ja an i mangpatenong hana mumpunchokhoh. 3 Ja inali na ay
chicha hi, "Un aju mangew-egwayya an umuy. Achi aju mumpfunguhan
ja mun-ochon hi hape-eng, hongot ja pihu, anong un hay ihukat ju.
4 Nu umuy aju ay ni oha an pfalay ja podhon cha'ju an mangiliyon, ja
munnanannong aju ingkhana hi akakan ju. 5 Ja nu achi cha'ju podhon
an mangiliyon, ja nu makak aju ayya ay nuy an pfuglay ja pumpu'pu-
an ju hay chapor an nep-ot ay ni chapan ju ta hitay chi panginnilaan
an hugijon Apo Jos hana tatakhu ay chuy an pfuglay khapo hi achi cha
pammatiyan ay ni hapit na." 6 Amat hichi ja empacheh chin adalan an
immuy hi apfarjupfarju ta i cha engkasaba hini Ebanghelyo. Ja nun-
epatenong cha hachi mumpunchokhoh an amin ay chuy immajan cha.

Chin khun pundanakhan Herod ay Hesus

7 Chengngor Herod an ap-apo ad Galilee an amin hana ena-enat Hesus
ja ma-id mapto' hi i na punnomnoman. Ti khun allon hachi uchumna
hi, "Hitay an hi Hesus ja hija hi John Bautista an un nummahu." 8 Ja
khun khu allon hachi uchumna hi un hija hi Elijah an immali an
mumpatikhaw. Ja gwacha khu hachi khun mangali hi un oha hija an
profetan Apo Jos chin nahop an nummahu. 9 Ja khun allon Herod hi,
"Empapotor u hini ulun John muti ngay ngachah tay khu an hi Hesus an
ikhimoh cha an haphapiton?" Hotti penenhod Herod an pe'mamad an
tikhan hi Hesus.

Chin namanganan Hesus han lemay lipfu an tatakhu

10 Numpfangngad hachi himpolo ta chugwa an apostol ja inali cha ay
Hesus an amin chin ena-enat cha. Amat hichi ja initnud Hesus chicha
ta immi-igway cha an immuy han pfuglay an ad Betsaida. 11 Unagkhu
inannilan hachi tatakhu hi apfuglapfuglay chin immajan cha Hesus ja
chinallan cha an nangunud. Emmatam cha chin agwachaan cha Hesus
ja inali na ay chicha hi, "Maphod ta immali aju." Ja intuchu na gwot ay
chicha hini oma'-atan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos hi tatakhu ja nun-
epatenong na hachi gway chokhoh na.
12 Unot gwa an nahilip ja immuy chin himpolo ta chugwa an adalan ay
Hesus ja inali cha hi, "Honakhom hato tatakhu ta umuy cha mannig hi
anun cha ja punnangngan cha hay hachi nun-ehnot an pfarju. Ti tan ma-
id pfarpfalay ay tay agawwachaan ta-o." 13 Ja inalin Hesus hi, "Cha'juwot

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chi mangchat hi anun cha." Ja inalin hachi adalan hi, "Ma-id ichat ta-o
hi anun cha, Apo, ti tan un angkhay han lema an tenapay ja han chugwa
an khachiw chi gwa heto. Ad-adchi ami mangkay pa-angina hi anun
an amin hato an tatakhu." 14 Ti lemay lipfu chin pfilang chin linala-e
an nidchum ay chuy an khagong. Ja inalin khu Hesus hi, "A-aggwon
ju hato tatakhu ta henlermay polo cha hon impapfun ju." 15 Hotti ena-
aggwa cha ja impapfun cha an amin hachi tatakhu. 16 Enalan Hesus chin
lema an tenapay ja chin chugwa an khachiw, ja entangad na ad uchu
an nunyaman ay Apo Jos. Napfalin ja initta-ittang na ja inchat na hachi
adalan ta egwanah cha hachi tatakhu. 17 Nangan cha ja na-apchan cha an
amin. Inamung hachi adalan hachi nahagwar ja nun-apnu han hempolo
ta chugwa an pfahkit.

Chin nangarjan Peter an hi Hesus ja hija hini Apo an Mamahhod

18 Gwa han namenghan an tenaynan Hesus hachi atakhutakhu ta i nun-
ohha an nungkalalag. Ja ninitnud hachi disipolo na, ja inali na ay chicha
hi, "Ngachah tugwali chi allon hana tatakhu hi oma'-ata'?" 19 Tempfar
cha ja inali cha hi, "Gwacha hana mangali hi un he-a hi John Bautista.
Ja gwacha khu hana mangali hi un he-a hi Elijah, ja allon khu hana
uchumna hi un a oha an profeta chin nahop an nummahu." 20 Ja inali na
hi, "Cha'ju mah? Ngay allon ju tugwali hi oma'-ata'?" Tempfar Peter ja
inali na hi, "He-a hini Hennag Apo Jos an Mamahhod!" 21 Ja na'na'-allon
Hesus hi, "Achi ju pay epfa'pfaag hitay hana tatakhu."

Chin nangpanomnoman Hesus ay ni umali an punlikhatana

22 Ja inalin khu Hesus hi, "Ha-in an Na-ilangitan an Takhu, ja mahapor
an hortapo' hana cho-or an likhat, ja pfuhulona' hana a-ap-apon chi
Hudju, ja hana a-ap-apon chi papachi ja hana memehtolon chi urchin
Moses. Patajona' muti ay ni me-atloh arkhaw hot mummahuwa'." 23 Ja
inali na khu ay chichan amin hi, "Hini mamhod an midchum ay ha-
in ja mahapor an chu'khona hini pi'takhuwana heto lota ja pi-ukhona
hini kros na[n] hi a-arkha-arkhaw, ja inunucha'. 24 Ti hini ayya takhu
an mangpa-ennongan ay ni pi'takhuwana heto lota ja angkhay, ja achi
mi'takhu ay Apo Jos. Muti hini takhu an man-ug ay ni pi'takhuwana heto
lota khapo hi pangunuchana ay ha-in, ja mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id
chi pogpogna. 25 Anong un alan ni takhu an amin chi enachangjan ay
tay lota ja ma-id pfalor hu-un ma-utaw chamchama hini pi'takhuwana ja
nadusa hija hi ma-id chi pogpogna. 26 Hini takhu an mangpfa-in ay ha-in
ja hana khun u ituchu, ja ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja ipfa-in u khu

---

[n] **9:23** pi-ukhona hini kros na; hay podhona an hapiton ja hodlona hana likhat an umali khapo hi pangunuchana ay Hesus anong un hijay chumalat hi i na atajan.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hija ay ni arkhaw an pumpfangngacha' an magwachaan hi apfalinan ja
pfinang u ja hini pfinang Ama ja hana nasantuwan an angher na. 27 Muti
umannung hitay allo' an gwacha hana uchumna ay cha'ju an achi matoy
hot ah-upan cha hini ete-aan ni i Pun-ap-apugwan Apo Jos hi tatakhu ay
tay lota."

Chin narmanan ni tikhaw Hesus

28 Nalahin chin ohay markhachu ja initnud Hesus hi Peter ja hi John
ja hi James, ja nunti-id cha han pfuludna ta i cha mungkalalag. 29 Gwa
an khun mungkalalag hi Hesus ja narman chin tikhaw chin angah na ja
pomoo' chin pinuchaw chin lopfong na. 30 Unagkhu la-ahna ja gwacha
han chugwa an linala-e an khun mi'hapit ay hija, an cha Moses ay Elijah.
31 Numpatikhaw cha an nagwachaan hi apfalinan ja pfinang Apo Jos ja
khun cha haphapiton hini umali an atajan Hesus ad Jerusalem ta mipa-
annung chin ene'chan Apo Jos an ma-at. 32 Khun michumor cha Peter
muti na-aan chin enlo' cha, ti tinikhaw cha hi Hesus an gway pfinang na
ja chin chugwa an linala-e an ni'tata'chug. 33 Gwa an makak cha Moses ja
inalin gwot Peter ay Hesus hi, "Apo, maphod ta immali ta-o heto. Mun-
ephod ami hi tolo hi apfong ta henohha aju ay cha Moses ja hi Elijah."
Inalin Peter hitay, ti un na-apfu khapo chin tinnig cha. 34 Unagkhu khun
munhapit hi Peter ja himpfumagkha ja gwa han pfonot an linigmana
chicha. Ja temma-ot hachi adalan, ti nun-opah chin pfonot ja lini'nupana
chicha. 35 Ja gwacha han hapit an narpu ay chuy pfonot an allona hi,
"Hitay hini Empfalay u an pinili'. Hotti egngor ju hija!" 36 Inta'chug chin
khun munhapit ja matikhaw hi Hesus an un emmo-ohha. Ja agkhuy
empfa'pfaag hachi adalan hato tinnig cha an na-at ingkhanah napfalin an
nummahu hi Hesus.

Chin nangpatengngan Hesus han mun-orchah an unga

37 Chin nun-inggwi'gwiit ja nunchayyu cha ja cho-or hachi tatakhu an
immuy an i nanittum ay Hesus. 38 Unagkhu la-ahna ja gwa han lala-e an
nanggwapan ay Hesus ja inali na hi, "Rabbi! Ka-ahiyam adni' han oh-ohha
an empfalay u an lala-e! 39 Ti khun mahu'lungan hi napukhit an ispiritu hon
himpfumagkha hon nun-ugwap hon immalipag ingkhana an umupag hini
ta-o na. Punnauchon tay napukhit an ispiritu an palikhaton hija ja ahop
hon un makak. 40 Ja numpakpaka-ahiya' hay hachi disipolom ta pakakon
cha hitay napukhit an ispiritu muti ma-id olog cha." 41 Ja inalin Hesus hi,
"Munlinapoh aju kaykhu an tatakhu an napukhit chi ugali ju. An akamoh
an una' napfajag an gawwacha ay cha'ju ja inanuha' cha'ju, ja un kaykhu la-
ahna ja ingkhana ad ugwani ja ma-id pammati ju." Ja inali na chin ammod
na hi, "Ijalim heto hini empfalay mu." 42 Gwa an mehnot chin unga ay Hesus
ja inhungpfub chin napukhit an ispiritu ja impa-alipag na. Muti henonglar

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hesus hichin ispiritu ja penakak na. Empatenong na chin unga ja inali na ay
ama na hi, “Tayya hitay empfalay mu.” 43 Ja nanor an amin hachi tatakhu
ay ni otongngan an apfalinan Apo Jos an gwa ay Hesus.

Chin me-aggwa hi nangpa-innilaan Hesus ay ni atajana

Khun cha pay haphapiton hichuy enat na ja inalin Hesus hachi disipolo
na hi, 44 “Achi ju alichuwan hitay allo' ay cha'ju! Ha-in an Na-ilangitan an
Takhu, ja achi mapfajag hot michata' hana pfuhur u ja patajona'.” 45 Muti
agkhuy cha na-awatan hitay inali na, ti agkhuy impa-innilan Apo Jos ay
chicha, ja mun-okhon cha an manghanhan.

Hay allon Hesus hi napfagpfagto

46 Gwacha han khun punhohongngilan hachi adalan nu ngachah
chi napfagpfagto ay chicha. 47 Inannilan Hesus chin khun cha
nomnomnomon, hotti penchona han ohan ung-ungnga ja timma'chug
cha an chugwa. 48 Ja inali na ay chicha hi, “Hini mangakhamid hay
hana namati an mipadchung ay tay unga ja inakhamicha' khu. Ja hini
mangakhamid ay ha-in ja inakhamid na hini nannag ay ha-in. Ti hini
nabnababba ay cha'ju ja chichay napfagpfagto ay Apo Jos.”

Un tomolong hini achi pfumuhur

49 Inalin John ay Hesus hi, “Apo, tinnig mi han ohan takhu an khun
mangpakak hi napukhit an espiritu ay ni apfalinan ni ngachan mu. Ja
inhingar mi ta epokhong na, ti agkhuy nidchum ay chita-o.” 50 Ja inalin
Hesus ay chicha hi, “Achi ju epagwa. Ti un hihiya na ay cha'ju nu achi
pfumuhur ay cha'ju.”

Hachi Samaritan ja agkhuy cha minangili hi Hesus

51 Unot gwa an khun mehmehnot chin arkhaw an puntalakhujan Hesus
ad langit ja nenomnom na an umuy an umuy hichi ad Jerusalem. 52 Hotti
hennag Hesus hana mangpangpangulu an umuy mangpa-innila han ohan
pfarjun chi Samaritan ta ehakhanaan cha hija. 53 Muti achi penhod hachi
tatakhu hichi an mangiliyon hi Hesus khapo ta Hudju ja un maloh an
umuy ad Jerusalem. 54 Unagkhu inannilan chin adalan an cha James ay
John chin inalin hay hachi Samaritan ja empfokha cha ay Hesus hi, “Apo,
epfokha mi chah ay Apo Jos ta khobhona hay hana Samaritan?” 55 Muti
nunligkhoh hi Hesus ja inhingar na chicha. 56 Amat hichi ja empacheh
cha an umuy han oha an pfarju.

Hay aton an mangunud ay Hesus

57 Un chaagkhu khun chumalan an umuy ja gwa han immuy ay Hesus
an nangali hi, “Mimitnucha' ay he-a an amin hi omajam.” 58 Tempfar

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hesus ja inali na hi, “Un chah angkhiloh, ti ha-in an Na-ilangitan an
Takhu ja ma-id nunhitugwa' hi khun u alo-an, an uchu'chuna agkhu ni'
hay hana amunin ti gway hogong hi humigpan cha, ja hay hana hagwiti
ti gway hapang hi pumpattu-an cha.” 59 Ja inalin khu Hesus han oha
hi, “Mi'jali a ay ha-in.” Tempfar na ja inali na hi, “Mapfalin, Apo, muti
unchani mah ta umanamota' pay ta uja' ilupfu' hi ama.” 60 Muti inalin
Hesus ay hija hi, “Achi, ti hay hana agkhuy namati chi manikhaw hay
hana i-ibpfa cha an natoy. Muti ay he-a ja tamum chi i mangpa-innila ay
ni umali an Pun-ap-apugwan Apo Jos.” 61 Ja inalin khu han oha ay hija
hi, “Apo, mi'jalija' ay he-a. Muti khenong mah ta umuja' pfumukha pay
hichi pfalay mi.” 62 Muti inalin Hesus ay hija hi, “Unchah gway takhu hi
mun-alachu ja nunliligkhoh? Amat khu hina ay ni takhu an nangte-a an
mi'-unud ay ha-in ja nunligkhoh hay hana homalegwa, ja ma-id inherpfin
ni punserbiyana ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos.”

Chin nannakhan Hesus chin petompolo ta han chugwa an tatakhu

10 1 Gwa han ohan arkhaw ja pinilin Hesus han petoy polo ta
chugwa an tatakhu ja hininchuggwa na chicha an hennag ta
ipangulu cha an umuy hay hana pfarju ja pfuglay an nenomnom na
an omajan. 2 Ja inali na ay chicha hi, “Cho-or hana mabto' muti un
aju tortollo an mumpfoto', ti cho-or hana tatakhu an nehahagkhana
an matuchugwan muti tan un aju tortollo an umuy muntuchu. Hotti
ekalalag ju ay Ama an khun mangpagpong hi mumpfoto' ta honakhona
hay umuy mumpfoto'.” 3 Ja inali na khu hi, “Tan pfaalo' cha'ju an
amat hi na'na-unnud an pfo'tot an karnero an umuy hana achaan
chi tatakhu an amat hana mun-apfungot an khenger. 4 Achi aju mun-
ochon hi pihu, hape-eng ja hapato, ja achi aju khu mi'hapihapit hana
alagwon ju hiton chalan. 5 Nu humikhop aju hi ohah pfalay ja hitay chi
mahhun hi allon ju, ‘Pomhod hini pi'takhuwan ju an nunheto ay tay an
pfalay.’ 6 Ja nu gway mangapfulut ay ni pomhochan cha hot pomhod
cha. Muti ma-id ayya mangapfulut hot mumpfangngad hini bindisyon
ay cha'ju. 7 Munnanannong aju ay nuy an pfalay ja anun ju ja inumon
ju hay epahango cha ay cha'ju, ti hitay chi lagpfu ju. Ti an amin hana
muntamu ja kalintikhan cha an omagwat hi linagpfu cha ay ni takhu
an pi'tamuwan cha. Achi aju i mumpfa-er hi i ju punnangngan. 8 Nu
umuy aju ay ni oha an pfuglay ja penhod cha'ju an mangiliyon, ja ihcha
ju an amin chi hay epahango cha ay cha'ju. 9 Ja epatenong ju hay hana
mumpunchokhoh ay nuy an pfuglay, ja allon ju ay chichan amin hi,
‘Nehnot hini Pun-ap-apugwan Apo Jos ay tay lota.’ 10 Muti nu umuy aju
ay ni oha an pfuglay ja achi cha'ju ayya podhon an mangiliyon, ja umuy
aju ay nuy kurha ja inali ju ay chicha hi, 11 ‘Anong un hay chapor ay tay
an pfuglay ju an nep-ot ay tay chapan mi ja pu'pu-an mi ta panginnilaan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ju an nakhibpfoh hini tamu mi ay cha'ju. Hotti ikhad aju. Ti nuyya an
chengngor ju hitay inali mi an nehnot hini Pun-ap-apugwan Apo Jos ay
tay lota.' " 12 Ja inalin khu Hesus hi, "Hotti allo' ay cha'ju, an umali ayya
hini arkhaw an Panugijan Apo Jos hi tatakhu, ja machamchamot hini
dusan hana tatakhu ay tay an pfuglay mu hachi tatakhu ad Sodom an
khenhob Apo Jos chin timpon Abraham."

Chin amatan hana tatakhu ay ni pfuglay an agkhuy namati ay Hesus

13 Inalin khu Hesus hi, "Ka-ahi cha hay hana eKorazin ja eBetsaida!
Nu na-at ad Tiro ja ad Sidon hachi otong an milagro an enat u ay
chuy pfuglay cha hot gwa agkhu ni' an napfajag an inumpfun cha
an nunlolopfong hi kamma ja inlipfu chay chapor ay ni ulu cha an
pangpatikhagwan chay nan-ukhan cha hi pfahor cha. 14 Umali ayya hini
arkhaw an Panugijan Apo Jos an amin hi tatakhu ja machamchamot
hini dusan hana eKorazin ja eBetsaida mu hay hana eTiro ja eSidon. Ti
hay hato an eKorazin ja eBetsaida ja khun cha tikhan hay hato milagro
ja achi cha chamchama chu'khon hana pfahor cha. 15 Ja hay hana
eKapernaum, khemhon chaot un chicha chi ma-ar-ali an napfagpfagto.
Muti pfu-un an chicha chi umuy ad chalom."
16 Ja ni'hapit khu hi Hesus hachi adalana ja inali na hi, "Hay hana
mangegngor ay cha'ju ja enegngola' khu. Ja hay hana achi mamhod ay
cha'ju ja agkhuja' khu penenhod ay chicha. Ja hay hana achi mamhod ay
ha-in ja agkhuy cha khu penenhod hi Ama an nannag ay ha-in."

Chin numpfangngachan chin petompolo ta han chugwa

17 Immuy chi at hichi hi arkhaw ja numpfangngad chin petoy polo ta
chugwa an hennag Hesus an immuy nuntudtuchu. Ja mun-an-anla cha
an mangali hi, "Apo, anong un hana napukhit an ispiritu ja nuntornug
cha ay cha'mi ja lemmajaw cha khapo ay ni apfalinan ni ngachan mu."
18 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Amat tugwali hina, ti tinnig u hi Satanas
an amat hi ilat an nakhah ad langit. 19 Inchat u ay cha'ju chi apfalinan
an mangkhamchit hi ulog ja hana pomatoy an oneneper ja an mangameh
khu hana pfumuhur ay cha'ju an ipangpanguluwan Satanas. Hotti achi
cha'ju apfakon. 20 Muti achi aju mun-an-anla khapo ta muntornug hana
napukhit an ispiritu ay cha'ju. Hay pun-an-anlaan ju gwot ja hini nitula-
an ni ngachan ju ad langit."

Akha'khaja hana tatakhu an nangpa-
innilaan Apo Jos hi oma'-atan Hesus

21 Emmopoh hitay an inalin Hesus ja empa-anlan ni Espiritu Santo hija
ja nungkalalag an inali na hi, "Ama, munyamana' ay he-a an Apo hina ad
langit ja heto lota, ta agkhuy mu impa-innila hay hato hana tatakhu an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mangali an manomnom an cho-or chi achar cha, ta hay hana ma-id achar
na chi nangpa-innilaam. Maphod hitay, Ama, ti hijah tay chi penhod
mu." 22 Inalin khu Hesus hachi tatakhu hi, "Impulang Ama an amin ay
ha-in ta ha-in chi mangpagpong. Ma-id uchumnah nanginnila hi oma'-
ata' nu pfu-un hi Ama ja angkhay. Amat hina khu ay Ama an ma-id chi
hay nanginnila hi oma'-atana nu pfu-un ha-in an Empfalay na ja hana
podho' an pangpa-innilaan ay hija."
23 Emmopoh chin inalin Hesus ja nunligkhoh ay cha chuy disipolo na
ja inali na hi, "Akha'khaja aju ti tayya an khun ju tikhan hay hato khun
ma'ma-at. 24 Ja umannung hitay allo' ay cha'ju an akha'khaja aju pay mu
hachi cho-or an profetan Apo Jos ja magpong an tatakhu chin nahop, ti
penhod cha an ah-upan an manikhaw hato khun ju tikhan muti agkhuy
cha ni'tikhaw. Ja penhod cha khu an munchongor hato khun ju chonglon
muti agkhuy cha ne-egngor."

Chin pangngarig han maphod an Samaritan

25 Gwa han ohan arkhaw ja khun muntudtuchu hi Hesus ja timma'chug
han ohan mehtolon chi urchin Moses ta toptopngana hi Hesus. Ja
empfokha na hi, "Rabbi, ngay pe'-at u ta magwachaana' hi pi'takhuwan
an ma-id chi pogpogna?"
26 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Ngay allon ni urchin Apo Jos?
Ngachah chi anilam hi podhona an hapiton?" 27 Ja inalin chin lala-e hi,
"Allon ni urchin Apo Jos hi mahapor an podhon ta-o hi Apo Jos an amin
hi puhu ja nomnom ja pfi-ah ta-o, ja an amin ay tay pi'takhuwan ta-o.[o]
Ja allon khu tay urchin Apo Jos hi podhon ta-o hana papadchung ta-o
an tatakhu an amat ay ni pamhod ay tay achor ta-o."[p] 28 Ja inalin Hesus
hi, "Umannung hinuy inalim. Hotti atom hay hato hot mi'takhu a ay Apo
Jos."
29 Ja achi podhon chin lala-e an mapfa-inan hotti inali na khu hi, "Aa,
ja ngay ngachah hay hana padchung u an tatakhu?" 30 Tempfar Hesus ja
inali na hi, "Gwa han ohan lala-e an narpu hichi ad Jerusalem an umuy
ad Jeriko, ja pfinta-an chi mangakaw. Nun-ala cha chin lopfong na, ja
numpakhuh cha ja tenaynan cha hija an gwa an mamattoy. 31 Netongor
ja naloh han oha an pachi. Ja tinnig na chin lala-e an mamattoy ja
inliglig na. 32 Gwacha khu han Levita an naloh chin agwachaana ja
gwan tinnig na ja inliglig na khu. 33 Ja naloh khu han ohan Samaritan
an nunhahakkay. Ja unot emmatam chin gwachaan chin mamattoy
an lala-e ja tinnig na ja ninignikha na hija. 34 Immuy ja inulahana[q] ja

---

[o] **10:27** Deuteronomy 6:5 [p] **10:27** Leviticus 6:7 [q] **10:34** Literal: inulahana hi pfajah. Ay chuy an timpo ja hay khun cha i-ulah hi hukhat ja hay pfajah an chanum chi ubas an narpoh.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

enakhahana hi lanob ja pfinachar na chin hukhat na ja unaot ehakay, ja
in-uy na han ohan pfalay an khun ma-apfangan ja hinalimunana. 35 Chin
nun-inggwi'gwiit ja inchat na han pihu ay chuy khun mumpfantay ay
chuy pfalay ja inali na hi, 'Halimunam hitay an lala-e ja un ayya ad-adchi
hitay hi khahtuwom ay hija ja pfajacha' hi pumpfangngacha'.' " 36 Ja
empfokhan Hesus ay chuy mehtolon chi urchin hi, "Ngay allom tugwali
ay cha tay an tolo an naloh chi gway ni'-ibpfa na ay tay lala-e an pfinta-
an cha?" 37 Tempfar na ja inali na hi, "Hinuy nanakha-uy ay hija." Ja
inalin Hesus ay hija hi, "Hotti hijah tay chi atom."

Minangilin cha Marta ay Mary hi Hesus

38 Entoloy cha Hesus ja hachi adalan an umuy ja ne-atam cha han ohan
pfarju. Ja gwa han pfupfai ay chuy an pfarju an hi Marta chi ngachana,
ja enajakhana chicha hichi pfalay cha. 39 Ja gwa han ibpfan Marta an
hay ngachana ja hi Mary. Ja enep-ephod Mary an inumpfun chin hangon
Hesus ta munchongor chin haphapitona. 40 Muti hi Marta ja agkhuy ne-
egngor, ti cho-or chin ehaghakhana na. Immuy ay Hesus ja inali na hi,
"Achim adni' aton hina, ti tan una' empa-ohha ay ibpfa' an munhakhana.
Ta allom ay hija ta tulungana'!" 41 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Anagkha
kaykhu, Marta, ta un cho-or chi pundanakham 42 an un hitay hini oha
an mahapor. Ti tan pinilin Mary hini mapmaphochan hotti ma-id chi hay
mangpagwa ay hija an munchongor."

Chin nangtuchugwan Hesus hi aton an mungkalalag

11 1 Gwa han ohan arkhaw an nakak hi Hesus an i nungkalalag.
Emmopoh chin kalalag na ja inalin han ohan disipolo na hi,
"Apo, ituchugwan cha'mi adchiya an mungkalalag, amat chin enat John
hachi disipolo na." 2 Ja inalin Hesus ay chicha hi, "Nu mungkalalag aju ja
amat heto chi aton ju:

'Ama, he-a adni' chi daydayawon chi tatakhu.
He-a adni' chi mun-ap-apo ay cha'mi.
3 Ichat mu khu hay anun mi ad ugwani an arkhaw.
4 Ja pakawanom an amin chi pfahor mi, amat khu ay ni pammakawan
mi hay hana pfimmahor ay cha'mi.
Ja i-achawwim ay cha'mi hana atopngan an achi ami pa'-ahchor.' "

5 Inalin khu Hesus hay hachi disipolo na hi, "Nu khulat ta gway oha
ay cha'ju hi immuy ay ni khayyum na hi tongan chi lapfi ja inali na
hi, 'Akhi', ichatana' adni' hay epa-an u 6 han mangili an immali an
nunnanong hi pfalay mi, ti ma-id oh-ohhah epa-an u ay hija.' 7 Nu ngay
allon ni i na numpfokhaan hi, 'Achi a umali hina an mamangopfangon,
ti tayya an nicha-ig hitay pantaw ja tan ene-ello' u hay hato ung-
ungungnga. Hotti ma-id ato' an pfumangon an mangchat ay ni

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

epfokham.’ 8 Hotti allo' ay cha'ju hi anong un cha pfelot an khayyum
ja achi na podhon an pfumangon an mangchat ay ni epfokha na. Muti
khapo ta achi na penhod an gway ipahiw cha ay hija, ja pfumangon
chamchama an mangchat ay ni mahapor na.” 9 Ja inalin Hesus hi,
“Hitay chi allo' ay cha'ju. Mun-achaw aju hot michatan aju, hingiton
ju hot chakngan ju, mungkorkug aju hot mipfughor hini pantaw. 10 Ti
hini mun-achaw ja michatan, ja hini maningit ja machakngana, ja hini
mungkorkug ay ni pantaw ja mipfughor.
11 Ma-id ammod hi mangchat hi ulog nu hay khachiw chi epfokhan ni
empfalay na. 12 Ja achi na khu ichat chi oneneper nu iklug chi epfokha
na. 13 Hotti anong un aju khun pfumahor ja anila ju an mangchat hi
mapmaphod ay ni empfalay ju. Nu amat hina chi khun ju aton ja un chah
achi om-omod hi Ama ju an gwa ad langit an ichat na hini Espiritu Santo
hay hana mumpfokha ay hija?”

Narpu ay Apo Jos hini apfalinan Hesus an pfu-un hi Satanas

14 Gwa han namenghan an empakak Hesus han ohan ispiritun chi
nakalud an nehoho'long han ohan takhu. Ja unot gwa an empakak na ja
himmapit chin lala-e. Ja nanor chin tatakhu an nannig ay chuy an na-at.
15 Muti allon hachi uchumna hi, “Un kaykhu hi Beelzebub an hini ap-
apon chi nun-apukhit an ispiritu hini nangchat ay hija ay ni apfalinana
an khun mangpakak hana napukhit an ispiritu.” 16 Ja hachi uchumna
ja podhon cha khu an toptopngan hi Hesus, ja inali cha ta ipatikhaw
na hay milagro an panginnilaan an narpu ay Apo Jos hini apfalinana.
17 Ani'-ilan Hesus chin khun cha nomnomon ja inali na ay chicha hi,
“Nu khulat ta hana tatakhu ay ni oha an himpangili ja ma-a-aggwa
cha ta un chicha khu hon numpapattoy cha, hot un lo'tatna hot mapa'-i
hinuy an himpangili. Amat hina khu nu itannong hana hen-a-amma hon
numpapattoy cha, hot lo'tatna hot mapa'-i cha khu. 18 Oma'-at hina khu ay
ni allon ju an hi Beelzebub an hi Satanas chi mangpakak hi napukhit an
ispiritu. Nu amat heto hot un mah hi Satanas hon ne'patoy khu hay hana
in-inupfor na. Ja khulat ta amat heto chi i na amatan hot un hija hon
pina'-i na khu hini pun-ap-apugwana. 19 Allon ju an narpu ay Beelzebub
hitay apfalina' an mangpakak hi napukhit an ispiritu. Ja gwacha khu
hana padchung ju an Hudju an khun mangpakak hi napukhit an ispiritu.
Hot un ju chah allon un narpu ay Beelzebub hini apfalinan cha? Hotti
tayya an hay hato padchung ju chamchama an Hudju chi muntihtikhu an
nehahalla hini khun ju nomnomnomon ay ha-in. 20 Ay ha-in ja narpu ay
Apo Jos hini apfalina' an mangpakak hi napukhit an ispiritu, ja hay hato
chi panginnilaan ju an hennakha' ay Apo Jos an mun-ap-apo.
21 Hi Satanas ja amat ay ni mapfi-ah an takhu an mumpfantay ay ni
pfalay na. Enhahagkhana na hana armas na ta pfantajana hana khina-u

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

na. 22 Muti nu umali hay oha an mapfi'pfi-ah hot apfakona hija ja penloh
na an amin hana armas na an nangehcholana, ja nun-ala na an amin
hana khina-u an naploh ta pun-epfangngad na ay cha nuy tatakhu an
namlohana.
23 Hana tatakhu an achi midchum ay ha-in ja chicha hini pfomopfohhor
ay ha-in. Ja hay hana achi tomolong an mangajakhan hana tatakhu
an mi'-unud ay ha-in ja chicha hana mangapfor hi tatakhu ta achi cha
midchum ay ha-in."

Hini pumpfangngachan ni napukhit an ispiritu ay ni takhu an nakakana

24 Inalin khu Hesus hi, "Nu makak hini oha an napukhit an ispiritu
an neho'long ay ni takhu hot umuy hana lukhar an ma-id nunheto
ta i maningit hi i na pun-enanaan muti ma-id machakngana. Hotti
allona hi, 'Un u gwot pfangngachon chin pfalay an tenayna'.' 25 Hotti
mumpfangngad ja tikhana chin pfalay na an maleneh ja napanuh.
26 Hot epacheh na khu an i mun-aw-agwit hi peto hi munna'naud an
napukhit an ispiritu ta gway pun-ibpfa na an i munheto ay ni pfalay an
tenaynana. Hotti munna'naud an ka'ka-ahi hinuy an takhu mu hichin
pengpenghana."

Hini nahamad hi punchenolan

27 Gwa an khun munhapit hi Hesus ja nun-ugwap han ohan pfupfai ay
chuy an khagong ja inali na ay Hesus hi, "Madmachennor hini ammod
mu an nangto'khong ja nangpa-ilog ay he-a." 28 Muti tempfar Hesus ja
inali na hi, "Munna'naud an machenor hay hana munchongor ja mangat
ay ni hapit Apo Jos."

Chin nangarjan cha ay Hesus ta atona hay milagro

29 Gwa an khun chomchom-or chin tatakhu an immuy an munchongor
ay Hesus ja entoloy na an munhapit ja inali na hi, "Un aju kaykhu
mumpunlahlah an tatakhu ad ugwani an timpo, ti napukhit hini nomnom
ju. Itugtukha ju an mangpfokha hi hay ipatikhaw u hi panginnilaan
ju an narpu ay Apo Jos hitay apfalina'. Muti ma-id, ti un angkhay han
oma'-at chin na-at ay profeta an hi Jonah chi ipatikhaw u ay cha'ju. 30 Ti
chin nanakhuwan Apo Jos ay Jonah chi nanginnilaan hachi eNineveh an
hi Apo Jos chi nannag ay hija. Amat hina khu ay cha'ju ad ugwani. Nu
mummahuwa' hot hijay panginnilaan ju an hi Apo Jos chi nannag ay ha-
in an Na-ilangitan an Takhu. 31 Ja anila ju an hichin pfupfai an reyna ad
Sheba chin nahop ja narpu hichi achawwi an immuy ay ni agawwachaan
Ari Solomon ta i nunchongor chin tukhuna. Ja tayya an ad ugwani ja
gawwa ay cha'ju han napfagpfagto mu hi Solomon muti niya an achi ju

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chonglon hini tukhuna. Machakngan ayya hini arkhaw an Panugijan Apo
Jos hi tatakhu hot mi'ta'chug hitay an pfupfai hot hijay mangpatikhaw
an gway pfahor ju. 32 Ja mi'ta'chug khu hay hachi eNineveh hot chichay
mangpatikhaw an gway pfahor ju. Ti hay hachi eNineveh ja chengngor
cha chin engkasaban Jonah ja chin-ug chay pfahor cha. Ja tayya an ad
ugwani ja gawwa han napfagpfagto mu hi Jonah an muntugtukhun ay
cha'ju ja niya an achi ju chu'khon hana pfahor ju."

Hini hilaw tay achor

33 Inalin khu Hesus hi, "Achi ta-o torkhan hay panor ja i ta-o ihinop
wenno halinan, ta un ta-o gwot epatto' hay napataw ta mahilagwan hay
takhu an humikhop ay nuy an pfalay. 34 Hini mata ju chi hilaw nuy achor
ju. Nu maphod hini pannig ju ja mahilagwan an amin hini nomnom
ju. Muti napukhit ayya hini pannig ju ja munhehellong an amin hini
nomnom ju. 35 Tikhagwun ju mah ta mahihillagwan hini pi'tatagkhuwan
ju ta achi munhehellong. 36 Nu hini hilaw chi magwacha ay cha'ju an ma-
id chi munhehellong hot mahilagwan an amin hini nomnom ju an amat
hi gway mumpfinang an hilaw an manenakhan ay ni pi'takhuwan ju."

Chin namahigwan Hesus hachi Farisee ja memehtolon chi urchin Moses

37 Emmopoh chin khun punhapitan Hesus ja enajakhan han Farisee ta
umuy me'-an ay hija. Hotti immuy hi Hesus ja i ne'-orpfong ay chicha.
38 Tinnig chin Farisee an agkhuy ni'pfulu hi Hesus ja nanannor, ti hinuy
chi khun aton hana Hudju ja un cha mangan. 39 Muti inalin Hesus ay
hija hi, "Cha'ju an Farisee, ipatpatikhaw ju an mangat hi maphod muti
hini pi'takhuwan ju ja na-ikot ja mangakaw. Amat aju ay ni takhu an
ep-ephod na an ulahan hini nangimpfuttay ni pfahu ja chuju, muti achi
na ulahan hini chohar na. 40 Natottot aju an takhu! Un chah hi Apo Jos
an nangephod ay ni mamattikhaw ja agkhuy na ne'-ephod hay hana achi
matikhaw? 41 Tomolong aju hay hana napubli hot malenehan hini puhu
ju.
42 Cha'ju an Farisee, ja manu ti anong un hana munnaud an i'-i'-itang
an i'nut ju ja khun ju ichat hini khaggwan Apo Jos. Muti tayya an achi
mungkhochong hini aton ju an munhugwi, ja ma-id pamhod ju ay Apo
Jos. Hay koma aton ju ja khun ju ichat hini khaggwan Apo Jos muti
achi ju alichuwan an mangunud hay hato napfarpfalor an urchin. 43 Un
aju kaykhu munnaud an Farisee an am-amja-on ju an i umpfun hana
umpfunan chi ap-apo hichi sinagoga. Ja penhod ju khu an gway khun
mangpa'pa-innila ay cha'ju hi acho'lan chi tatakhu. 44 Muti ka-ahi aju,
ti oma'-at aju hi ni-ukah an lupfu' an pungkhakhattinan chi tatakhu, ti
agkhuy cha anila an gway nilupfu'."

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

45 Ja inalin han ohan mehtolon chi urchin Moses hi, “Apo, nidchum
ami an memehtolo an napfa-inan ay tay inalim hay hato Farisee.” 46 Ja
inalin gwot Hesus hi, “Aa, cha'ju an memehtolo ja ka-ahi aju mangkay
khu, ti cho-or hana nalikhat an allon ju hi aton hachi tatakhu an achi
cha pa'-at, muti ma-id oh-ohha hi itolong ju. 47 Ka-ahi aju pay, ti un ju
agkhu khun ep-e-ep-ephod hana lupfu' chin profetan Apo Jos an penatoy
hachi a-apo ju chin nahop. 48 Hotti tayya an cha'ju hitay mangpa-innila
an un aju me'-ampoy hichin enat chin a-apo ju. Ti chichay namatoy hachi
profetan Apo Jos chin nahop ja cha'ju chi khun mun-ephod hi lupfu' cha
ad ugwani. 49 Ja ani'-ilan Apo Jos, hijaot una allon hi, ‘Honakho' hay
hana profeta ja hay hana pfaar u an umuy hay hana Hudju, ja anila' an
patajon cha chi uchumna ja palikhaton chay uchumna.’ 50 Hotti ikhad
aju, cha'ju an tatakhu ad ugwani an ar-arkhaw, ti an amin chin profetan
Apo Jos an nete-a chin hophopapna ingkhana ad ugwani ja penatopatoy
cha. Cha'ju chi manchor hi dusan ni nun-a-atajan chan amin. 51 Nahhun
hi Abel an penatoy cha ja hachi uchumna ingkhanah chin namatajan cha
ay Zekariah an inah-upan cha ay ni numpfattanan ni altar ja hini Templo.
Hotti tayya an allo' ay cha'ju, an cha'ju an tatakhu ad ugwani chi
manchor an amin hi dusa khapo hi nun-a-atajan hato tatakhun Apo Jos.
52 Ka-ahi aju mangkay an memehtolon chi urchin Moses. Ti henalegwa ju
hana tatakhu ay ni aton cha an manginnila ay ni podhon Apo Jos an pe'-
at cha. Achi ju podhon an unuchon ja enchagkha ju khu an nangpagwa
hana mamhod an mangunud.”
53 Emmopoh chin inalin Hesus ja nakak ay chuy an pfalay. Ja limmapoh
chin aton hachi Farisee ja memehtolon chi urchin an mamahiw ay
hija. Inunud cha khu hija ja cho-or chin henanhanan cha, 54 ti un cha
hehemmon nu gway ehallaana ta gway aton cha an mamahiw ay hija.

Achi unuchon hana munlahlah an tatakhu

12 1 Gwa an khun ma-ammu-ammung chin cho-ocho-or an tatakhu
ja khun cha munhihi'-ig. Ja ni'hapit hi Hesus hay hachi disipolo
na ja inali na hi, “Tikhagwun ju otni' ta achi aju ma-alinan hana lahlah
hay hachi Farisee, ti amat ay ni pfino'pfo' an inla-ok ayya hana khun ta-o
anun ja lomanona hini tatam na. 2 Ti an amin chi meha'pfa ja gwa han
arkhaw hot mipapfutay, ja an amin hini mili'-ud ja gwa han arkhaw hot
ma-innila. 3 Hotti nu amat heto, ja an amin chi mili'-ud an hapiton ja gwa
han arkhaw hot ma-innila chamchama. Anong un hay i ju i-am-amu hichi
kwarto ju ta ma-id mangngor ja gwa han arkhaw hot mi'gwap.”

Hay toma'tan ta-o

4 Inalin khu Hesus hi, “Allo' ay cha'ju an khakhayyum u hi achi aju
toma-ot hay hana umali an mamatoy ay ni achor ju. Ti un makhibpfoh

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hini pomatajan cha ja angkhaynana hi ma-at cha ay cha'ju. 5 Muti ipa-
innila' hini i ju toma'tan. Eta-ot juwot ni' hi Apo Jos an gway apfalinana
an mamatoy ay ni achor ja mangtuud ay ni lennagwa hichi impferno.
Hija gwot ni' chi eta-ot ju. 6 Anila ju an anong un hini lema an pfucheng
an mahalape ja ma-id oh-ohha hi alichuwan Apo Jos. 7 Ja anong un hay
hana pfuu' ju ja pfinibpfilang na. Hotti achi aju toma-ot, ti napfarpfalor
aju mu hay hana cho-or an pfucheng."

Hay mangpfaag hi nidchumana ay Hesus ja hay manghaot

8 Inalin khu Hesus hi, "Allo' ay cha'ju, an amin hana achi mangpfa-in
an mangpa-innila hi nidchuman cha ay ha-in, ja ha-in an Na-ilangitan
an Takhu, achi' khu ipfa-in chicha an ipa-innila hana angher Apo Jos
ad langit. 9 Muti hay hana mangpfa-in ay ha-in hi hangon hana tatakhu,
ipfa-in u khu chicha hi hangon hana angher Apo Jos. 10 Ja an amin hana
munhapit hi napukhit an mipfuhur ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu
ja mapakawan cha, muti hana munhapit hi napukhit an mipfuhur ay ni
Espiritu Santo ja achi cha mapakawan. 11 Nu ijuy cha'ju hichi sinagoga ta
i cha'ju echalom hi hangon hay hana a-ap-apo, ja achi aju madanakhan
hi hay aton ju an manongpfatan ay chicha. 12 Ti ay nuy an timpo an
humanguwan ju ja ituchun ni Espiritu Santo hay ehongpfat ju."

Chin pangngarig han natottot an achangjan

13 Ja gwa han oha ay cha chuy an nakhagong an himmapit ja inali na
hi, "Apo, allom adchiya ay ibpfa' ta khaggwona hini pfanoh mi ja inchat
na hini khaggwa'." 14 Muti inalin Hesus hi, "Akhi', ngay nangali ay he-a hi
un ha-in chi hugi an mangaggwa hi pfanoh ju an hin-akhi?" 15 Ja entoloy
Hesus an nangali ay chichan amin hi, "Tikhan ju hini pe'-at ju ta achi aju
omamnaw. Ti hitay pi'takhuwan ja agkhuy netata'-od hi enachangjan."
16 Amat hichi ja inali na hitay pangngarig. "Gwa han ohan achangjan
an lala-e an cho-or han pfento' na. 17 Ja nenomnom na hi, 'Ngachah chi
ato'? Ti tayya an achi omanay hato pang-ittugwa' hay hato pfento' u.'
18 Na-omtang ja nenomnom na ja inali na hi, 'Aa, hitay chi ato'. Paluho'
hay hato alang u ta mumpakhacha' hi o-ot-ottong ta gway pang-ittugwa'
hay hato pfento' u ja hay hato khina-u'. 19 Hot allo' ay tay achor u hi,
"Tayya! Maphod hi punle'le'naam, ti tayya an nehahagkhana an amin
chi mahapor mu hi atagwotagwon. Hotti un a tumuttungaw, ton achor,
ja khun a mangmangan ja khun a umin-inum ja nun-an-anla a." ' 20 Muti
inalin Apo Jos ay hija hi, 'He-a ton natottot an lala-e, ad ugwani an lapfi
ja mapogpog hini pi'takhuwam. Hotti ngay mangan hay hato pfento'
mu?' " 21 Ja en-ang-angonoh Hesus an nangali hi, "Oma'-at heto chi hay
amatan hay hana mangkhimoh an mun-amung hi khina-u muti napubli
cha ay Apo Jos."

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ichat Apo Jos chi mahapor ta-o

22 Ja inalin khu Hesus hay hana disipolo na hi, “Hitay chi khapo na hi
pangarja' ay cha'ju hi achi aju mundanag ay ni pi'takhuwan ju, hi hay i ju
anun ja hay elopfong ju. 23 Hay atakhuwan ja pfu-un hay anun ja elopfong
ja angkhay. 24 Tikhagwun ju akay ni' hay hana hagwiti an achi cha
muntanum ja mumpfoto', ja ma-id alang cha, muti panganun chamchama
Apo Jos chicha. Hotti achi aju mundanag, ti munna'naud an napfalor
aju mu hay hana hagwiti. 25 Ma-id chi oha hi mangpa-anchu'chu'-oy hi
pi'takhuwana khapo hi danag na. 26 Hotti nu achi ju kaya an mangat ay
tay, ja un chah chamchama lumugwon ni danag ju hana mahapor ju?
27 Tikhan ju akay ni' hay hana palagwer an achi cha muntamu ja mun-
apfor. Allo' ay cha'ju an ma-id oha hi me'me'nong chi lopfong na hay hato
palagwer, anong un hi Ari Solomon an pfuher chin lopfong na. 28 Hana
agkhu ni' holo' an un homangaw hon napoolan ja khun lupfungan Apo
Jos hi maphod. Hotti un chah achi om-omod ay cha'ju? It-ittang kaykhu
hini pammati ju! 29 Hotti pfu-un koma hay aton ju an maningit hi anun
ja inumon chi mun-o-onan ay ni nomnom ju. 30 An amin hay hana gwah
to lota an agkhuy namati ja hay hato chi ikhimoh cha an hingiton. Muti
anilan Jos Ama an mahapor ju hay hato. 31 Hotti hay pa-ennongan juwot
ni' ja hini pun-ap-apugwan Apo Jos ay cha'ju, hot an amin hana mahapor
ju ja ichat na.”

Hini nahamad an enachangjan ad langit

32 Inalin khu Hesus hi, “Cha'ju an adalan u, anong un aju tortollo,
ja achi aju toma-ot, ti podpodhon Ama ju an midchum aju ay ni Pun-
ap-apugwana. 33 Epla' ju hana khina-u ju ta ichat ju hay hana napubli.
Ehakhanaan ju gwot hini achor ju ay ni enachangjan ad langit an achi
machonot, achi mapoh, achi ma-akaw ja achi mapfutan. 34 Ti hini ipfilang
ju hi napfalor ay cha'ju ja hinuy chi mun-o-onan ay ni nomnom ju.”

Hana mangpa-ennongan an takhala

35 Inalin khu Hesus hay hachi adalan hi, “Amat aju koma hi takhala
an ehehemad cha an muntamu an amin hi timpo. Ja tenotorkhan cha
hini chilag cha 36 ta hahadchon cha hini pumpfangngachan ni apo
cha an i ne'khagong hi kasar. Ta nu umanamut ayya ja nungkorkug ja
nehahagkhana cha gwot an mangpfughor ay ni pantaw. 37 Uchu'chuna
hay hana an takhala an chakngan ni apo cha an matu-ar ja mahi-ar. Allo'
ay cha'ju hi munhukat hitay apo ta gway atona an mangehakhanaan
hay hato takhala na ja unaot ajakhan ay ni anganan ta panganuna.
38 Uchu'chuna hay hana takhala an chakngan ni apo cha an gwa an
nunhahagkhana, anong un tongan chi lapfi wenno penghan chi talanu.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39 Anila ju an nu khulat ta hini ammod ay ni oha an pfalay ja anila
na hini timpo an umaliyan ni mangakaw, hot mumpfantay ta epagwa
na hi humigpana ay ni pfalay na. 40 Hotti munhahagkhana aju, ti
mumpfangngacha' an Na-ilangitan an Takhu ay ni timpo an agkhuy ju
anila."

Hay oma'-atan hana na'na-unnud an takhala ja hana ngumangannu

41 Ja inalin Peter hi, "Apo, un chah cha'mi an adalan mu chi pangarjam
ay tay an pangngarig wenno ay cha tay an tatakhu?" 42 Tempfar Apo
Hesus ja inali na hi, "Tayya an allo' ay cha'ju hini amatan chi takhala an
manomnom ja mapagtarkan. Hijay potpot-on ni apo na an mangpagpong
ay ni pfalay na, ja managwit ay ni enarkhaw an pe'-an hana papadchung
na an takhala ay ni timpon chi punhapulan cha. 43 Mun-an-anla hini
takhala an chakngan ni apo na an khun mangat ay ni impatamu na.
44 Allo' ay cha'ju hi ehaad tay apo na hitay an takhala ta hijay mumpfantay
an amin ay ni enachangjana. 45 Muti khulat ta nomnomon nuy an takhala
ja allona hi, 'Aa, tayya an mapfajag ja un umanamut hini apo',' ja ente-a na
an mumpanuplit hana padchung na an takhala, ja khun mangmangan ja
khun mi'-in-inum ja napfutong. 46 Umali han timpo an agkhuy inannilan
tay takhala ja umanamut hinuy apo na hot ah-upana hato an khuna aton.
Hot punnauchon nuy apo na an palikhaton hija ja etapar na ad impferno
ta midchum hay hana tatakhu an ngumangannu ta maparpalikhat. 47 Hini
ayya takhala an nanginnila hi ipatamun ni apo na ja una tugwali achi aton
hot munna'naud chi dusa na. 48 Hini ayya takhala an agkhuy nanginnila hi
ipatamun ni apo na ja nehalla hay enat na, ja manghan hini dusa na. Cho-
or chi hengelon Apo Jos hay hana nangchatana hi cho-or, ja munna'naud
chi hengelona hay hana nangchatana hi cho'cho'-olan."

Hi Hesus chi khumapo hi punchichinnu'-ukhan chi tatakhu

49 Inalin khu Hesus hi, "Khapo hi immaliya' heto lota ja humarjaon
Apo Jos an amin chi tatakhu. Ja podho' gwot an mete-a hitay. 50 Anila'
an pachao' hay munnaud an punlikhata' ja munchokhoh hitay nomnom
u ingkhana hi pa-atana. 51 Un chah khemhon ju un hay apanuhan ju chi
immaliya' heto lota? Achi amat heto, ti hitay immaliya' ja mangchat
hi punchichinnu'-ukhan ju. 52 Mete-a ad ugwani ja ma-a-aggwa hana
hen-a-amma. Nu khulat ta lema cha ja na-aggwa cha ta tolo cha ay ni
pangngerna ja chugwa cha ay ni pangngerna. 53 Hini ammod an lala-e
ja chu'khona hini lala-e an empfalay na, ja chu'khon ni empfalay na an
lala-e hi ama na. Amat hina khu ay ni ammod an pfupfai an chu'khona
hini pfupfai an empfalay na, ja chu'khon ni empfalay na an pfupfai hini
ammod na an pfupfai. Ja chu'khon ni ina hini inapuna an pfupfai, ja
chu'khon khu ni na-apo an pfupfai hini ammod ahagwa na."

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hay pangmatunan hi oma'-atan chi ma'ma-at

54 Ja inalin khu Hesus hay hachi atakhutakhu hi, “Nu tikhan ju hichi
alimhan omarkhaw an mahjong ja allon ju hi, ‘Chiya an umuchan,’ ja
umuchan tatagwa. 55 Nu hini ijah ja narpu hichi negpongan chi let-ang
ja allon ju an munnaud an hukhit, ja humkhit tatagwa. 56 Mumpfuhuur
aju! Ti anila ju an mangmatunan ay ni podhonan hapiton hana matikhaw
hichi ad uchu ja heto lota. Ja anagkha mah ta achi ju imatunan hini
podhonan hapiton hay hato khun ma'ma-at ad ugwani an timpo?”
57 Inalin khu Hesus hi, “Anagkha ta achi ju ut-utnuwon hay maphod
hi pe'-at ju? 58 Ti amat aju ay ni gway utang na ja immali hini
nangutangana an mangchalom ay hija. Hay maphod hi atom ja ay ni
khun ju chumalanan an omajan ay ni hugi, ja empacham an mi'hapit ta
epfanag ju. Nu achim ayya aton heto hot echalom chi-a ay ni hugi. Ja
hini hugi ja ichat chi-a ay ni pulih ta ipipfalud chi-a. 59 Ja allo' ay he-a
an achi chi-a ipapfutay hi pfaluchan ingkhana hi pfajacham an amin hini
utang mu.”

Hana achi man-ug hi pfahor cha ja achi cha mi'takhu ay Apo Jos

13 1 Gwacha chin uchumna an takhu an ne'khagong an nangpa-
innila ay Hesus hay hana eGalilee an empapatoy Pilato hi khun
cha pumpadatunan hichi Templo ad Jerusalem. 2 Ja inalin Hesus ay
chicha hi, “Unchah hay nomnom ju ja ot-ottong chi pfahor hay hato mu
hay hana uchumna an eGalilee khapo ta amat heto chi enat cha an nun-
a-atoy? 3 Achi mapfalin an amat heto. Allo' ay cha'ju, nu achi ju chu'khon
hana pfahor ju hot ma-upfah aju khu an amin. 4 Ja ngay tugwali allon
ju chin himpolo ta gwalo an natoy an nakhatnan chin natu'-inan chin
anchu-oy an pfalay ad Siloam? Unchah hay nomnom ju ja munnaud chi
impukhit cha mu hay hana uchumna an mihihidchi ad Jerusalem? 5 Achi
amat hina. Allo' ay cha'ju, nu achi ju chu'khon hana pfahor ju hot ma-
upfah aju khu an amin.”

Chin pangngarig han ajiw an agkhuy pfimmunga

6 Ja inalin Hesus ay chicha hitay pangngarig. “Gwa han lala-e an
nuntanum hi ajiw an higos ay ni lota na. Immuy an i nannig nu gway
pfunga na ja ma-id oh-ohha. 7 Ja inali na ay chuy khuna pungkharchinon
hi, ‘Me-atloh tagwon ad ugwani hi khun u uma-umaliyan an pannikhan hi
pfungan tay an intanum u an ajiw, ja tan agkhuy pfimmungpfunga. Hotti
li-ajomot! Ti tayya an hija agkhu chi mun-onan ay tay lota.’ 8 Tempfar chin
khun mungkharchin ja inali na hi, ‘Apo, hadhachon ta adchiya pay hi ohah
tagwon ta tapfu-a' hichuy puun chuy ajiw. 9 Ja maphochot ni' un pfumunga
ay tay umali an tagwon. Ja un ayya achi ja impali-oy mu.’ ”

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin nangpatengngan Hesus han napfo'-ong an pfupfai hi arkhaw chi ngilin

10 Gwa han Hapfachu an pungngilinan chi Hudju ja khun muntudtuchu
hi Hesus han ohan sinagoga. 11 Ja gwacha han pfupfai an pfino'-ong chi
napukhit an ispiritu hi himpolo ta gwaloh tagwon ja achi ma-an-anchong
hichin khatud na. 12 Unot tinnig Hesus hichuy an pfupfai ja pfinokhaana
ja inali na ay hija hi, "Ad ugwani ja nawaya-an a ay tay likhat mu."
13 Amat hichi ja hen-an Hesus hija ja na-u'jad gwot chin khatud na ja
dinaydayaw na hi Apo Jos. 14 Khapo ay tay enat Hesus ja pfimmungot
chin pangulun chuy an sinagoga. Ja inali na hay hachi tatakhu hi,
"Khinumchang chi arkhaw hi puntamuwan, ja hay hato an arkhaw chi
umaliyan ju an pumpa-akhahan an pfu-un hay Hapfachu an ngilin." 15 Ja
inalin Hesus hi, "Mumpfuhuur aju! Un chah angkhiloh un ngilin ayya
ja achi ju ipfu-aan hana pfakah ja ampfaju ju ta i cha uminum? 16 Nu
khun ju aton hitay an anong un ngilin, ja un chah achi om-omod ay tay
an pfupfai an holag Abraham, an pfinalud Satanas hi himpolo ta gwaloh
tagwon, ja achi agkhu ni' tulungan ta mipfu-aan?" 17 Ay chuy an inalin
Hesus ja pfimma-in hachi achi mamhod ay chuy enat na. Muti mun-an-
anla hachi cho-or an tatakhu khapo hay hachi milagro an khuna aton.

Hay pipadchungan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos

18 Inalin khu Hesus hi, "Amat heto chi pipadchungan tay Pun-ap-
apugwan Apo Jos. 19 Ipadchung u han it-ittang an pfugwan chi lakotta an
enalan han lala-e ja i na intanum ay ni kharchina. Hemmangaw ayya ja
emmotong ja immajiw. Ja hana hepeng na chi pun-emengan chi hagwiti."
20 Ja inalin khu Hesus hi, "Amat heto khu chi pipadchungan tay Pun-
ap-apugwan Apo Jos. 21 Ipadchung u khu ay ni pfino'pfo' an inidchum
han pfupfai han toloh halug an alena. Ja impala'-ukhun chuy it-ittang an
pfino'pfo' hichuy cho-or an alena."

Chin nituchu an nahugkhipfit an pantaw

22 Chin khun omajan cha Hesus hichi ad Jerusalem ja
empacharchallana an muntudtuchu chin pfuglay ja apfarjupfarju an
khun cha agwun. 23 Ja gwa han nangali ay hija hi, "Apo, un chah tortollo
chi tatakhu hi mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi pogpogna?" 24 Tempfar
Hesus ja inali na ay chicha hi, "Pe'hehemad ju gwot ni' an mi'hikhop
ay ni nahugkhipfit an pantaw. Ti tayya han allo' ay cha'ju, an cho-or
mangkay hana mamhod an humikhop muti achi cha mi'hikhop. 25 Hini
ama ay chuy pfalay, nu impfukhot na ayya hini pantaw hot mataynan
aju hina pfutayna. Ja anong un aju mungkorkug an khun ju allon hi,
'Apo, ipfughor mu adni' hitay pantaw,' hot tompfar ja allona hi, 'Ma-id

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

oh-ohhah anila' ay cha'ju!' 26 Ja allon ju khu hi, 'Anagkha an un ami
khun me'-orpfong ay he-a. Ja nuntudtuchu a pay hichi pfuglay mi.'
27 Ja tompfar khu hot allona hi, 'Ma-id numpay anila' ay cha'ju. Hotti
makak aju, cha'ju an khun mangat hi napukhit.' 28 Ja mun-okhab aju
ja mungngelot ay tay pfapfa ju nu tikhan ju cha Abraham, Isaak, ja hi
Jakob, ja an amin hachi profeta an gwahna cha ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos ad langit ja pakakon cha'ju. 29 Ja gwacha hana tatakhu an marpu
ay tay nunlene'gwoh tay lota ta me'-orpfong cha ay ni pumpfehtaan ad
langit. 30 Gwacha hana uchumna an allon cha hi ma-id pfirpfilang na
heto lota, an najuna ja chicha agkhu ni' chi mipapfagpfagto ay ni Pun-ap-
apugwan Apo Jos. Ja gwacha hana allon cha hi napfagpfagto heto lota,
an chicha chi mi-ud-uchichi."

Chin pamhochan Hesus hana tatakhu ad Jerusalem

31 Emmopoh hay hato an inalin Hesus ja immuy hachi uchumna an
Farisee ay hija ja inali cha hi, "Makak a heto ta umuy a hi uchumnah
pfuglay, ti nan podhon Ari Herod an epapatoy chi-a." 32 Ja inalin Hesus
ay chicha hi, "Umuy aju ta allon ju ay nuy na-uti-ot chi nomnom na an
ad ugwani ja hi magwiit ja pun-epakak u hana neho'long an napukhit
an ispiritu ja epatenong u hana munchokhoh, ja ay nuy me-atloh arkhaw
ja khibpfoho' hana tamuwa'. 33 Ja anong un amat hina chin inalin Ari
Herod, ja etoloy u an umuy ad ugwani ja hi magwiit ja hi ahhanchi
hichi ad Jerusalem. Ti ngay atajan ni ohan profetan Apo Jos nu pfu-
un chamchama hichi ad Jerusalem? 34 Haw inay atag kaykhu cha'ju
an tatakhu ad Jerusalem, an un la-ahna ja un ju patajon hana profeta
ja nungkhajang ju an amin hana honakhon Apo Jos ay cha'ju. Khun u
nomnomnomon an manga-allungan ay cha'ju an amat hi upfuwan an
elo'-ob na hana empah na, muti achi ju podhon! 35 Hotti tayya an te-a-an
cha'ju ay Apo Jos ja ipulang na hinuy pfuglay ay cha'ju ta un aju ikhad.
Allo' ay cha'ju hi achiya' mahpay matigtikhaw ay cha'ju ingkhana chin
arkhaw an pangallan ju hi, 'Mabindisyonan hini Hennag Apo Jos an
immali an mun-ap-apo ay chita-o.' "[r]

Chin nangpatengngan Hesus han lala-e hi arkhaw chi ngilin

14 1 Gwa han ohan Hapfachu an ngilin chi Hudju ja i ne'-an hi
Hesus hi pfalay han ap-apon chi Farisee. Ja henehemmon chin
tatakhu hay atona. 2 Ja gwacha han lala-e an numpanga-o'mom chi hu-i
na ja ta'lay na an immuy ay Hesus. 3 Empfokhan Hesus ay cha chuy
Farisee ja memehtolon chi urchin Moses hi, "Mapfalin chah ay ni urchin
Moses chi mangpatenong hi munchokhoh hi timpon chi ngilin?" 4 Muti

---

[r] **13:35** Psalms 118:26

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

khemmegkhenong cha. Amat hichi ja hen-an Hesus chin munchokhoh ja
temmenong, ja inali na hi, “Umanamut a.” 5 Ja inali na ay chicha hi, “Nu
khulat ta gway empfalay ju wenno pfakah ju an na-ubhung hi pfito, ja un
ju chah achi i inaton khapo ta ngilin?” 6 Ja ma-id nampfar cha.

Chin intukhun Hesus hana mummangili ja hana mangili

7 Chin agawwachaan Hesus ay chuy pfalay an i na ne'-anan, ja tinnig
na hachi na-ila an mumpopolloh an i umpfun hachi umpfunan chin napili
an tatakhu. Ja inali na hi, 8 “Nu khulat ta enajakhan chi-a an i mi'-amung
hay kasar ja achi a i umpfun ay ni umpfunan hana napili an tatakhu. Ti
unchani ja umali hini takhu an akha'khaja mu he-a ja hijay umpfun. 9 Ti
umali hini nun-ila ay cha'ju an chugwa hot allona ay he-a hi, ‘I a mannig
hay pi-ipfunam ta ipapfun ta-o hitay mangili.’ Ja apfaloloy ja khun ur-
ulayyon an i mipingngit. 10 Hitay koma chi atom. Nu na-ajakhan a, ja i
a mi-ipfun hichi pingngit na. Hot umali hini nun-ila ay he-a hot i chi-a
ipapfun ay ni mapmaphod an umpfunan. Hot napfagto a hi pannig hana
papadchung mu an mangili. 11 Hini mangpapfagto ay ni achor na ja ma-
ibaba. Ja ma-ipapfagto hana mumpakumbaba.”
12 Ja inalin Hesus ay chuy nun-ila ay hija hi, “Nu mumparti a ayya, ja
achim e-ajag hana khakhayyum mu, ja hana a-akhim, ja hana achangjan
an hakhokhong mu. Ti ilaon chi-a hi piggwana hot ma-ohngan hini
enat mu ay chicha. 13 Hay koma atom ja nu mumparti a ayya ja hana
napubli, hana napechoy, hana napi-on ja hana napfulaw chi ilaom. 14 Hot
madmachennor a ti ma-id epfangngad cha ay he-a, muti hi Apo Jos ja
ohngana hitay maphod an enat mu ay ni arkhaw an pummahuwana hay
hana magpong an tatakhu.”

Chin pangngarig han otongngan an pfehta

15 Unot chengngor han oha an ne'-o-orpfong ay chicha hitay ja inali na
ay Hesus hi, “Madmachennor hini takhu an me'-an ay nuy enhakhanan
Apo Jos ay ni Pun-ap-apugwana ad langit.” 16 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Gwa han ohan takhu an nunchaan ta mumparti. Ja nun-ila hi cho-or hi
tatakhu. 17 Nachakngan chin arkhaw an pumpartiyana ja hennag na chin
takhala na an i nangajakhan hachi tatakhu ta umali cha, ti nehahagkhana
an amin. 18 Muti an amin hay hato an na-ajakhan ja cho-or chin pampfar
cha an homalegwa. Inalin chin oha ay chuy takhala hi, ‘Tan achiya'
mi'jali, ti gwa han ngininaa' an lota, ja tan un u i emamad an tikhan.’ 19 Ja
inalin chin me-aggwa hi, ‘Tan achiya' mi'jali, ti un gwa han ngininaa'
an himpolo an pfakah, ja tan una' umuy ta uja' epacha an i-alachu.’ 20 Ja
inalin khu chin oha hi, ‘Tan una' pa'-arhin hotti achiya' mi'jali.’
21 Numpfangngad hichuy takhala ja inali na an amin hay hato ay chuy
apo na. Pfimmungot hichuy apo na ja inali na hi, ‘Ekhalakhar mu an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

umuy hana kurha ja hana chalan ay tay an pfuglay ta itnud mu hana
napubli ja hana napechoy ja hana napfulaw ja hana napi-on ta i-alim
chicha heto.' 22 Unot na'na'-omtang ja napfanangngad chin takhala ja
inali na ay chuy apo na hi, 'Enat u hini inalim muti tayya an achi pay
mapnu hitay pfalay.' 23 Ja inali na khu ay chuy takhala na hi, 'Nu amat
hina ja umuy a hana nebtaw an kurha ja pfarju ta pilitom hana tatakhu
an umali heto ta gway aton tay pfalay u an mapnu.' 24 Ja inalin chuy apo
hay hachi na-amung ay chuy pfalay na hi, 'Tayya, an allo' ay cha'ju hi
achi pe'tamtam hay hachi nahhun an na-ajakhan an agkhuy immali hitay
enhakhana'.' "

Hana likhat chi mi'-unud ay Hesus

25 Cho-or chin tatakhu an khun mangumangunud ay Hesus ja
nunligkhoh ja inali na ay chicha hi, 26 "An amin hana mamhod an
midchum ay ha-in ja mahapor an ot-ottong hini pamhod na ay ha-in mu
hini pamhod na ay ni ammod na, ahagwa na, empfapfalay na, a-akhi na
ja anong un hini pi'takhuwana ja un mipfilang hi disipolo'. 27 Ja mahapor
khu an pi-ukhona hini kros na[s] ja inunucha'. Achi na ayya aton hay hato
ja achi mipfilang hi disipolo'.
28 Nu khulat ta gwa hay oha ay cha'ju hi munnomnom an mumpakhad
hi pfalay na, ja un chah achi umpfun hi mahhun ta nomnomona nu
omanay chi pela' na hi khahtuwona ingkhanah apfalinana? 29 Nu achi
na nomnomon hini khahtuwona ja ente-a na an mana'-ad ay ni tu-ud,
ja napoh hini pela' na ja ma-id pamalina ay nuy pfalay. Hot kekejan an
amin chi tatakhu an mannig ay tay an ente-a na an pakhachon an pfalay
30 hot allon cha hi, 'Tayya han takhu an nunte-a an mumpakhad muti
chiya an ma-id olog na an mamalin.'
31 Amat khu hina ay ni oha an ari an un himpoloh lipfu chi hinchalo
na ja podhona an khupfaton han ohan ari an chugwam poloh lipfu chi
hinchalo na. Un chah achi umpfun hi mahhun ta munnomnom nu olog na
an khupfaton hinuy ari an cho'cho'-or chi hinchalo na? 32 Nu nomnomona
ta ma-id olog na ja achi na etoloy an i mi'khupfat hotti honakhona hana
takhu na an i mamajaw ay chuy oha an ari." 33 En-ang-angonoh Hesus an
nangali hi, "Hot amat hina khu ay cha'ju nu podhon ju an mumpfalin hi
disipolo', ja mahapor an chu'khon ju an amin hay hana gwa ay cha'ju."

Han penomhaw an ahin

34 Inalin khu Hesus hi, "Hini umunud ay ha-in ja padchung nay ahin an
maphod an mi-ahin. Muti nu achi na etoloy an mi'-unud ja hihiya ay ni

---

[s] **14:27** pi-ukhona hini kros na: hay podhona an hapiton ja hodlona hana likhat an umali khapoh pangunuchana ay Hesus anong un hijay chumalat hi i na atajan.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

penomhaw an ahin an ma-id mahpay tamtam na. Penomhaw ayya ja achi
mi-ahin 35 ja ma-id herpfi na an anong mah ni' un allon hi un itapfu'. Hot
unot etapar. Hotti pa-ennongan ju an munchongor ay tay allo'."

Chin pangngarig han na-utaw an karnero

15 1 Gwa han namenghan an cho-or chi tatakhu an i nunchongor
ay Hesus an nidchuman hana khun munhenger hi pakha ja hana
uchumna an allon cha hi napfahulan an tatakhu. 2 Ja mungngulongor
hachi Farisee ja memehtolon chi urchin Moses ja inali cha hi, "Anagkha
mah hi Hesus ta hanguwona hay hachi nun-apfahulan an tatakhu ja
ne'-orpfong khu ay chicha?" 3 Amat hichi ja inalin Hesus ay chicha hitay
an pangngarig. 4 "Nu khulat ta gway oha ay cha'ju hi hingkhahot chi
karnero na, ja na-utaw chi oha. Ngay tugwali atona? Taynana hini hijam
chi polo ta han hijam an karnero hichi pahto ta i na hingiton hini oha
an na-utaw ingkhanah chakngana. 5 Ja chinakngana ayya hot mun-an-
anla an mami-ug 6 an mang-anamut. Hot ajakhana hana khakhayyum
na ja hahakhokhong na hot allona hi, 'Mun-an-anla ta-o, ti toja an
chinaknga' hitay karnero an na-utaw.' 7 Allo' ay cha'ju hi amat hina khu
an munna'naud chi pun-an-anlaan cha ad langit khapo ay ni ohan takhu
an nan-ug hi pfahor na mu ay ni hijam chi polo ta han hijam an tatakhu
an mangali hi ma-id pfahor cha hotti achi cha mahapor an muntutuju."

Chin pangngarig han na-utaw an pihu

8 Ja entoloy Hesus an nangali hi, "Amat hina khu han pfupfai an gway
himpolo hi pela' na an napfalor, ja na-utaw chin oha. Ngay tugwali
atona? Torkhana hini panor ta gway panikhana, ja munhikhid ta ep-
ephod na an hingiton ingkhana hi chakngana. 9 Chinakngana ayya hot
ajakhana hana khakhayyum na ja hana hahakhokhong na hot allona ay
chicha hi, 'Mun-an-anla ta-o, ti toja an chinaknga' hitay na-utaw an pela'
u.' 10 Allo' ay cha'ju hi amat hina khu an mun-an-anla hi Apo Jos ja hana
angher na khapo ay ni oha an takhu an nan-ug hi pfahor na."

Chin pangngarig han na-utaw an empfalay

11 Ja entoloy Hesus an nangali hi, "Gwacha han ohan lala-e an chugway
empfalay na an linala-e. 12 Inalin chin uchichiyan ay ama na hi, 'Ama,
ichat mu gwot an amin hini epfanoh mu ay ha-in.' Amat hichi ja ene'chan
ama cha chin epfanoh na chin chugwa an empfalay na.
13 Immuy chi at hichi hi arkhaw ja nun-inginan tay uchichiyan hichin
pfanoh na ja enala na chin nungnginaana ja empacheh na. Immuy
hichi achawwi an pfuglay ja khinahto na an amin hi ma-id chi poot na.
14 Napoh chin pela' na ja netongor ja ulat ay chuy an pfuglay ja ma-id i
na pangalan hi mahapor na. 15 Amat hichi ja ine'-op han ohan takhu ay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chuy an pfuglay. Ja hay tamu na ja i khun munchukhan. 16 Munnaud an
munhenaang ja podhona an i me'-an chin anun chi pfapfuy, muti ma-
id mangchat hi anuna. 17 Amat hichi ja nunnomnom ja inali na hi, 'An
akamoh hini khun anun hana takhalan ama ja gwachaa' heto an matoy
hi henaang na. 18 Hotti una-ot mumpfangngad ay ama ta allo' ay hija hi,
numpfahola' ay Apo Jos ja ay he-a. 19 Ja achiya' mipfilang hi empfalay
mu. Muti ipfilanga' adni' hi oha an takhalam.'
20 Amat hichi ja empacheh na an mumpfangngad ay ama na. Achawwi
pay chin agwachaana ja immatunan ama na ja narmu chin otong an
nignikha na. Amat hichi ja temmagtag an i nanittum ja len-om na hija.
21 Ja inalin chin unga hi, 'Ama, numpfahola' ay Apo Jos ja ay he-a. Ja
achiya' mipfilang hi empfalay mu.' 22 Muti inalin gwot ama na hay hachi
takhala na hi, 'Ekhalakhar ju ta i ju alan hini mapmaphochan an lopfong
ta epelopfong ju ay hija. Hinghingan ju ja hinapatuwan ju. 23 Ja i ju alaon
hini matapfa an pfakah ta partiyon ju ta mumpfehta ta-o. 24 Ti khenong
atag chi un natoy hitay empfalay u ja un tumakhu, i nun-utaw ja tayya
an immanamut.' Amat hichi ja numpfehta cha.
25 Hichin panguluwan ja narpu an i nuntamu. Unagkhu gwan me-
atam hi pfalay cha ja chengngor na chin hingalangala. 26 Ja enajakhana
chin ohan takhala ja empfokha na hi, 'Ngachah chuy khun cha aton?'
27 Tempfar chin takhala ja inali na hi, 'Immanamut hi ibpfam hotti
impartiyan amam ay ni empatapfa na an pfakah, ti immanamut an
mamattakhu.' 28 Pfimmungot chin panguluwan ja achi na podhon an
mi'hikhop. Amat hichi ja pfimmutay hi ama na ja inar-alo' na. 29 Muti
inali na hi, 'Tikham akay ni', Ama. Atanay tagwon hi nanganuha' an
nangatan hana impatamum ja inunud u an amin hana inalim ay ha-in.
Ja ma-id mah ni' oha hi khancheng hi inchat mu ta partiyon mi hay
hana khakhayyum u. 30 Ja unagkhu immanamut hitay empfalay mu
an nangahto an amin hana empfanoh mu ay hija hi ma-id chi poot na
ja i na pay empfabpfapfai, ja impartiyam agkhu ni' ay ni empatapfam
an pfakah.' 31 Ja inalin ama na hi, 'Amat heto, ton empfalay u. Ay tay
a-arkha-arkhaw ja gawwacha a ay ha-in ja an amin hato khina-u' ja
khina-um. 32 Hotti un ta-o chah achi mun-an-anla ja impartiyan ta-o? Ti
tayya an khenong atag chi un natoy hi ibpfam ja un tumakhu, i nun-utaw
ja tayya an immanamut.' "

Han nakha'-ila an takhala

16 1 Inalin Hesus hachi disipolo na hi, "Gwacha han ohan achangjan
an nangpapfantay chin enachangjana han takhala na. Inchiklamu
cha ay hija chin khun aton chin takhala na an agkhuy na empa-ennongan
hichuy tamu na. 2 Hotti empapfokha na hichuy takhala na ja inali na
hi, 'Ngachah nuy inali cha an im enat? Ijalim an amin hana lehtaan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an gwa ay he-a, ti tan aanu' he-a ad ugwani.' 3 Nunnomnom hitay an
takhala ja inali na hi, 'Ngachah chi ato'? Ti tan aanuna' ay tay tamu'.
Ad-adchiya' an i mi'tamu hi anu' ja pfuma-ina' khu an mun-achaw. 4 Aa,
anila' mahpay hay ato', ta gway aton chi tatakhu an mange'-op ay ha-in
nu aanuna' ay tay tamu'.' 5 Ja enohha-ohha na an enajakhan hana gway
utang na ay chuy apo na. Inali na chin oha hi, 'Atanay utang mu ay ni
apo'?' 6 Tempfar na ja inali na hi, 'Hingkhahot an angang hi mantika.'
Ja inalin khu chin takhala hi, 'Tayya hitay lihhipfum hotti alaom ta
hukatam gwot hitay nitula' hi un lemay polo hini utang mu.' 7 Ja inali
na khu chin oha hi, 'Atanay utang mu ay ni apo'?' Tempfar na ja inali
na hi, 'Hingkhahot an pfajon hi trigo.' Ja inalin chin takhala hi, 'Tayya
hitay lihhipfum ta hukatam hitay nitula' hi un gwaloy polo hini utang
mu.' 8 Unot inannilan chin apo na hitay enat na ja inali na hi, 'Mu agkhu
ni' an tayya kan kaykhu an nakha'-ila hitay an takhala. Ti anila na hini
aphochan ni pi'takhuwana.' " Ja inalin khu Hesus hi, "Tikhan ju an
munna'naud an nakha'-ila hana agkhuy namati mu hana namati, ti anila
cha an me'kadwa hi papadchung cha an agkhuy namati. 9 Hotti tayya
han allo' ay cha'ju. Hay maphod ja khahtuwon ju hini enachangjan ju
heto lota ay ni ap-aphochan chi tatakhu, ta umali ayya hini apogpokhan
chi pi'takhuwan an ma-id mahpay pungkhahtuwan, ja mun-an-anla hana
tinulungan ju an tatakhu an manittum ay cha'ju ad langit an agwachaan
chi pi'takhuwan an ma-id chi pogpog na.

10 Hini takhu an mapagtarkan an mangpapapto' an mangat hi it-ittang
an tamu ja epapapto' na khu an tamuwan hay ot-ottong. Muti hini
munloko hi it-ittang an tamu ja om-omod an lukuwana hini ot-ottong.
11 Hotti mahapor an anila ju an mangpapto' hana enachangjan heto
lota nu podhon ju an michatan hi nahamad an enachangjan ad langit.
12 Ja mahapor khu an anila ju an manalimun hay hana enachangjan chi
uchumna nu podhon ju an michatan. 13 Hini takhala ja achi mapfalin
an munchehhan an mi'tamu ay ni chugwa an ap-apo, ti hay atona ja
podhona hini oha ja chin-ug na hini oha. Unuchona hini oha ja pinahiw
na hini oha. Amat hina khu ay cha'ju an achi mapfalin an punchehhanon
ju an munserbi ay Apo Jos ja hay enachangjan."

14 Unot chengngor hachi Farisee an mammamhod hi pela' chin inalin
Hesus ja piniwpigwitan cha ja pinahiw cha hija. 15 Ja inalin Hesus ay
chicha hi, "Cha'ju hana tatakhu an mangpatpatikhaw an magpong
aju muti anilan Apo Jos hini nun-u-uttor ay ni nomnom ju. Gwa hana
khun aton chi tatakhu an khemhon chay maphod muti unagkhu
ipapfubpfungot hi Apo Jos.

16 Chin urchin Moses ja chin intula' chin profetan Apo Jos ja hijay
nangtuchu hi aton chin tatakhu ingkhanah immaliyan John Bautista.
Nete-a ay chuy ja khun mekasaba hini Ebanghelyo an mangpa-innila ay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ni umali an Pun-ap-apugwan Apo Jos. Ja cho-or cha an mungkhikhihhu
an mamhod an midchum. 17 Muti anong un ma-upfah hitay lota ja ad
uchu muti achi ma-utaw hini urchin Moses, an anong un hay it-ittang hi
nikhulit.
18 Hini lala-e an manghijan hi ahagwa na ta i pumiggwa ja hihiya an
immilugtap chamchama. Ja hihiya an immilugtap khu hini lala-e an
mangahagwa ay ni pfupfai an nihijan."

Han achangjan ja hi Lazarus

19 Ja inalin Hesus hitay an pangngarig. "Gwacha han ohan pfa'nang an
nun-angingina an amin chi lopfong na, ja a-arkha-arkhaw hon maphod
hini khuna anun. 20 Ja gwacha khu han napubli an hay ngachana ja hi
Lazarus an napoghaan an amin chi achor na. Ja i cha empapekheng
hichin pantaw ni pfalay chuy pfa'nang. 21 Penhod Lazarus an anun hay
makhah ay ni lamehaan ni pfa'nang muti achi cha podhon an ichat.
Me'chagkha khu ja i khun chirchilan hachi aho hay hachi pogha na.
22 Nachakngan chin natajan Lazarus ja in-uy hana angher chin
lennagwa na an i nidchum ay Abraham. Natoy khu chin pfa'nang ja
nilupfu' 23 ja immuy hichi ad chalom, ja munnaud an malikhatan.
Tenangad na ja tinnig na cha Abraham ay Lazarus an ni-a-achawwi. 24 Ja
nun-ugwap ay hi Abraham ja inali na hi, 'Apo Abraham, ka-ahiyana'
adni' ta allom ay Lazarus ta tod-ona hay chanum ta ijali na an itidtid ay
tay himot u. Ti tan munnaucha' an malikhatan ay tay apoy.' 25 Tempfar
Abraham ja inali na hi, 'Nomnomnomom an chin achaam hichi lota ja
maphod an amin chi ni'takhuwam. Hi Lazarus ayya ja ma-id pohodna hi
ni'takhuwana. Ad ugwani ja gwa heto hi Lazarus an mun-an-anla ja gwa
a hina an malikhatan hi munnaud. 26 Ja me'chagkha khu ja tayya han
enephod Apo Jos an numpfattanan ta, hotti achi mapfalin an gway marpu
heto an umali hina. Ja ma-id khu marpu hina hi umali heto.' 27 Tempfar
chin pfa'nang ja inali na hi, 'Ti kan un ayya amat hina ja honakhom
adni' hi Lazarus ta umuy hichi pfalay cha ama. 28 Ti gwacha han lema an
a-akhi', ta i na tukhunon chicha ta achi cha mi'jali heto achaan chi likhat.'
29 Muti inalin Abraham hi, 'Gwa hichi hana impatula' Apo Jos an intuchun
Moses ja hachi profeta an pfahaon cha.' 30 Ja inalin chin pfa'nang hi, 'Achi
omanay hinuy, Apo Abraham, ti nu gwachay natoy an mummahu an umuy
ay chicha hot muntutuju cha.' 31 Muti inalin Abraham hi, 'Nu achi cha
pattiyon chin impatula' Apo Jos an intuchun Moses ja hachi profeta, ja
anong un gway mummahu ja achi cha chamchama mamati.' "

Hini oma'-atan chi mamakawan hi ibpfa

17 1 Ja inalin Hesus hay hachi disipolo na hi, "Umannung an umali
hana khumapo hi pfumahulan chi tatakhu, ti khangayna. Muti

munna'naud an ka-ahi hini takhu an chumalat hi pfumahulan. 2 To'-onot
hi un ekho-od hay machamot an pfato ay ni pfokhang na ja intuud hichi
baybay ta marteng, mu hini un hijay chumalat hi pfumahulan chi oha
an pa'-amati ay ha-in, anong un hay oha an nababa. 3 Hotti pa-ennongan
ju hini pe'-at ju. Ihingar mu hini ibpfam nu pfumahor, ja pakawanom nu
umali an mumpakawan ay he-a. 4 Anong un mumpapeto an pfumahor
ay he-a hi hen-arkhaw hon immali an mumpakawan ja mahapor an
pakawanom hija."

Hay pfi-ah chi pammati

5 Inalin hachi apostol ay Hesus hi, "Ipapfi'pfi-ah mu hitay pammati
mi!" 6 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Nu gwa koma hay pammati ju hi
mipadchung ay ni it-ittang an pfugwan chi lakotta, ja mapfalin an allon
ju ay tay otong an ajiw hi, 'Mapfa'khut a ta i a mitanum hichi baybay!'
hot ma-at."

Hay tamun chi takhala

7 Inalin khu Hesus hi, "Nu khulat ta gwacha ay cha'ju chi gway takhala
na an i nun-alachu wenno nun-enchog hi karnero ja immanamut, ja un
mu chah allon hi, 'Umali a gwot ta umpfun a ta mangan a'? 8 Achim an
hay allom ja, 'I a munhukat ja enhakhanam ta mahhuna' an mangan
ja un a me'-an.' 9 Achi khahin un a munyaman ay ni takhalam. Atona
tugwali hana inalin ni apo na ti tamu na. 10 Amat hina khu ay cha'ju.
Napfalin an enat ju an amin chi inalin Apo Jos an pe'-at ju ja hay gwahna
koma ay ni nomnom ju ja, 'Un ami tugwali takhala, hotti enat mi hitay
tamu mi.' "

Chin nangpatengngan Hesus han himpolo an nun-a-unit

11 Entoloy Hesus chin omajana ad Jerusalem ja ene'gwa na ay nuy
numpfattanan chi Samaria ja Galilee. 12 Ja unagkhu gwa an me-atam
cha han oha an pfarju ja gwa han himpolo an linala-e an nun-a-unit
an alagwona. Tinnig cha chuy an linala-e hi Hesus ja inta'chug cha
ta achi cha mehnot. 13 Ja hi-u-ugwap cha an mangali hi, "Apo Hesus,
ka-ahiyan cha'mi adni'!" 14 Tinnig Hesus chicha ja inali na hi, "Umuy
aju mumpatikhaw hay hana papachi."[t] Ja gwa an khun cha umuy
ja temmenong cha an amin. 15 Tinikhaw chin oha an na-aan chin
unit na ja numpfangngad ja khuna pun-i'gwap an mundayaw ay Apo
Jos. 16 Temmagtag an i nunheppe ay Hesus ja nunyaman. Ja un pay

---

[t] **17:14** Inalin Hesus hi umuy cha mumpatikhaw hay hana papachi ti hana papachi chi mangali nu umannung an na-akhahan hini na-unit. Mapfaha hitay an urchin Moses ay ni Leviticus 14:1-32.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Samaritan hitay an lala-e. 17 Ja inalin Hesus hi, “Un chah achi himpolo
chi temmenong? Chaadma mah hini hijam? 18 Anagkha ta un oha hitay
Hentil chi numpfangngad an nunyaman ay Apo Jos?” 19 Amat hichi ja
inalin Hesus ay hija hi, “Tuma'chug a ta umuy a ay ni omajam, ti tan
temmenong a khapo ay ni pammatim.”

Hini umaliyan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos

20 Gwa hana Farisee an nangpfokha ay Hesus hi, “A'-anunay umaliyan
ni Pun-ap-apugwan Apo Jos ay chita-o?” Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Hini umaliyana ja ma-id pangmatunan hi mamattikhaw. 21 Ja achi
mapfalin an allon cha hi, ‘To heto’ wenno ‘Chiya hichi’ ti tayya an
gawwacha ay cha'ju ad ugwani.”
22 Amat hichi ja inalin khu Hesus hachi disipolo na hi, “Umali han
arkhaw an umijahop aju hi pumpfangngacha' an Na-ilangitan an Takhu,
muti achiya' pay umali. 23 Allon chi tatakhu ay cha'ju hi, ‘Tayya heto hini
Hennag Apo Jos an Mamahhod!’ wenno ‘Chiya hichi!’ Achi ju unuchon
chicha. 24 Ti ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja mumpfangngacha' an
amat hi ilat an mepfachong ad uchu ja tikhan an amin chi tatakhu.
25 Muti hay mahhun ja munlikhata' ja chu'khona' hi tatakhu ad ugwani.
26 Hay oma'-atan ni pumpfangngacha' an Na-ilangitan an Takhu ja
amat chin na-at chin timpon Noah 27 an chin tatakhu ja un cha khun
mangmangan ja mangin-inum ja mumpun-ah-ahagwa ingkhanah chin
arkhaw an himmikhopan cha Noah chin papor. Khe'-emhon cha ja
immali chin lotot ja narteng cha an amin. 28 Hihiya khu hini na-at chin
timpon Lot an un cha khun mangmangan ja mangin-inum, ngumina
ja mungngina, muntamu ja mumpakhad chin tatakhu. 29 Ja unot
nachakngan chin arkhaw an nakakan Lot hichi ad Sodom ja amat hi
uchan chin apoy an narpu ad uchu ja nagpfu cha an amin. 30 Ja amat
hina khu nu mumpfangngacha' an Na-ilangitan an Takhu an marpu ad
langit, an khemhon chi tatakhu una' achi mumpfangngad.
31 Ay nuy an arkhaw an pumpfangngacha' ja hini takhu an gwa hi
partug ni pfalay na ja achi agkhu i humikhop ta alaonay khina-u na, ta
un ato'togna ja empacheh na an lomajaw. Ja hini takhu an gawwa hichi
pajaw ja achi umanamut an mangala hi khina-u na ta un ato'togna ja
lemmajaw. 32 Un ju chah agkhuy anila hichin na-at chin ahagwan Lot?[u]
33 Hini takhu an mangpa-ennongan ay ni pi'takhuwana heto lota ja
angkhay, ja achi mi'takhu ay Apo Jos. Muti hini takhu an man-ug ay ni
pi'takhuwana heto lota ja mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi pogpog na.
34 Allo' ay cha'ju hi, chin pumpfangngacha' ja nu gway chugwa hi takhu
an nunchechelloh an nanallo', ma-ala hini oha ja mataynan hini oha.

---

[u] **17:32** Chin na-at ay chuy ahagwan Lot ja mapfaha ay ni Genesis 19:26.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Ja khulat na ta gwacha hay chugwa hi pfinapfai an khun mungkheleng,
ma-ala hini oha, ja mataynan hini oha. 36 Ja anong un hay chugwa hi
linala-e an khun muntamu, ma-ala hini oha ja mataynan hini oha." 37 Ja
empfokhan hachi adalan hi, "Apo, chaad chi pa-atan hato?" Ja inali na
hi, "Anila ju an ay ni achaan chi natoy ja ma-amung hana hagwiti an i
omman ay ni achor na."[v]

Chin pangngarig han napfalo ja han hugi

18 1 Ja inalin Hesus hay hachi disipolo na hitay an pangngarig ta
ituchu na an mahapor an etortoloy cha an khun mungkalalag ta
achi cha inganuy. 2 Ja inalin Hesus hi, "Gwa han hugi han ohan pfuglay
an ma-id ta-ot na ay Apo Jos. Ja achi na ipfilang hana papadchung nah
takhu. 3 Ja gwa han ohan napfalo ay chuy an pfuglay an omarkhaw an
umuy ay tay hugi an khun i mangamangali hi, 'Tulungana' adni' ay ni
achi ohto an i cha nangchaloman ay ha-in.' 4 Khun umu-umuy hitay an
pfalo hon nginangannun tay hugi. Muti oma'-angonoh ja nenomnom na
hi, 'Anong tatagwa un ma-id ta-ot u ay Apo Jos ja achi' ipfilang hana
papadchung u an takhu 5 ja tulunga' hitay an pfalo ta epadchong u an
hijay omapfak ay ni nangchaloman cha ay hija, ti tan pahikhaona' ay
tay khuna uma-umaliyan.' " 6 Ja inalin Hesus hi, "Nu chengngor ju hitay
inalin tay napukhit an hugi an tulungana hitay an napfalo, 7 ja un chah
achi om-omod ay Apo Jos an tulungana hay hana tatakhu an pinili na
an khun mumpatolong ay hija hi a-arkha-arkhaw ja alapfilapfi? Allo'
ay cha'ju hi achi na ekhenkhenong an 8 manulungan ay chicha. Anong
chamchama un amat heto chi aton Apo Jos ja chin pumpfangngacha'
an Na-ilangitan an Takhu ja cho-or hana humikha ja mangnganuy an
mungkalalag, ti ma-id pammati cha."

Chin pangngarig han Farisee ja han khun munhenger hi pakha

9 Ja inalin khu Hesus hitay pangngarig hay hachi mumpa-akhaja an
tatakhu an nange-ehchor ay ni aphod cha ja khun cha pumahiw hana
uchumna an tatakhu. Ja inali na hi, 10 "Gwa han chugwa an linala-e an
i nungkalalag hichi Templo. Farisee chin oha ja munhenger hi pakha
chin oha. 11 Gwan himmikhop cha ja i nun-ohha an nungkalalag hitay
an Farisee ja inali na hi, 'Agyamana', Apo Jos, ta achiya' amat hana
uchumna an khun omakaw, ja puma'-i hi urchin ja khun umilugtap.
Ja agyamana' ta achiya' amat ay tay khun munhenger hi pakha an
napfahulan. 12 Ti chugwah arkhaw chi pungngilina' hi ohay markhachu
an achiya' khun mangan, ja khun u ichat hini apagkapollon an amin hay

---

[v] **17:37** Hini allon chi uchumna an nun-achar ay tay Biblia ja hini penhod tay an hapiton ja mumpfangngad ayya hi Hesu Kristo ja gwacha hana matikhaw an panginnilaan.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hana khun u i'nut ja pfo'laon.' 13 Muti hitay khun munhenger hi pakha ja
nenebtaw an timmata'chug. Pfuma-in an mangtangad an mungkalalag
muti unaot nun-ug-ug chin pfokha' na ja inali na hi, 'Apo Jos, ka-ahiyana'
adni' an oha an napfahulan.' " 14 Ja inalin Hesus hi, "Tayya han allo' ay
cha'ju, an hitay khun munhenger hi pakha ja immanamut an penakawan
Apo Jos chi pfahor na. Muti hitay an Farisee ja agkhuy napakawan. Ti
hini mangpapfagto ay ni achor na ja ma-ibaba. Ja ma-ipapfagto hini
mumpakumbaba."

Binindisyonan Hesus chin ung-ungungnga

15 Gwa han namenghan an in-uy cha hachi ung-ungungnga ay Hesus,
ti podhon cha an eh-a na hini ngamoy na ta bindisyonana chicha. Unot
tinnig hachi disipolo na ja nun-ihingar cha chicha. 16 Ja enajakhan gwot
Hesus hachi ung-ungungnga ja inali na hachi disipolo na hi, "Anong khu
ja in-ali cha ay ha-in hato ung-ungungnga. Achi ju epagwa, ti hay hana
tatakhu an mi'padchung hi ung-ungungnga ja chicha chi midchum ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos. 17 Umannung hitay allo' ay cha'ju an hini aton
ju an mangapfulut ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos ja mahapor an amat
ay ni aton chi unga an mangakhamid hi michat ay hija. Ti nu achi amat
hetoy aton ju hot achi aju midchum."

Han achangjan an takhu

18 Nunhanhan han ohan ap-apon chi Hudju ay Hesus ja inali na
hi, "Maphod a, Apo. Hotti ngay allom hi ato' ta magwachaana' hi
pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna?" 19 Ja inalin Hesus ay hija hi,
"Anagkha ta allom hi una' maphod? An un hay maphod ja hi Apo Jos ja
angkhay. 20 Anilam ja' hana urchin an allon cha hi, 'Achi aju umilugtap,
ja achi aju pomatoy, ja achi aju omakaw, ja achi aju muntihtikhu hi achi
umannung, ja unuchon ju hana a-ammod ju.' "[w] 21 Tempfar chin lala-e
ja inali na hi, "Khun u unuchon hay hato an urchin, nete-a chin a-ung-
ungnga'." 22 Chengngor Hesus hitay ja inali na hi, "Gwacha pay han oha
an agkhuy mu enat. Epla' mu an amin hana enachangjan mu ja inchat mu
hini pola' na hana napubli, hot michatan a hi enachangjan ad langit. Enat
mu ayya hitay ja immali a ta mitnud a ay ha-in." 23 Unaagkhu chengngor
hitay inalin Hesus ja immayyong hija, ti munnaud chin enachangjana
ja ay-ayyugwana. 24 Emmohchong Hesus hitay an achangjan ja inali na
hi, "Munnaud an nalikhat hana achangjan an midchum ay ni Pun-ap-
apugwan Apo Jos. 25 Nalaklaka agkhu ni' hini kemer an lompfot ay ni
opfot ni tanud mu hini achangjan an midchum ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos." 26 Hachi nangngor ja empfokha cha ay Hesus hi, "Hotti nu

---

[w] **18:20** Exodus 20:12-16; Deuteronomy 5:16-20

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

achi mi'takhu hana achangjan, ja ngay ngachah mah chi hay mi'takhu?”
27 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Hana achi mapfalinan chi takhu ja
mapfalin an amin ay Apo Jos.” 28 Himmapit hi Peter ja inali na ay
Hesus hi, “Hot cha'mi mah an nanaynan hi nunhitugwan mi ta nitnud
ami ay he-a?” 29 Ja inalin Hesus ay chichan amin hi, “Umannung hitay
allo' ay cha'ju, an hana nanaynan hi pfalay cha, ahagwa cha, a-akhi
cha, a-ammod cha ja empfapfalay cha khapo hi punserbiyan cha ay ni
Pun-ap-apugwan Apo Jos 30 ja cho'cho'-olan chi michat ay chicha ay
tay pi'takhuwan cha heto lota, ja oma'-angonoh ja michatan cha khu hi
pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.”

Chin me-atlo an nangpanomnoman Hesus ay ni atajana

31 En-ohhan Hesus hachi hempolo ta chugwa an adalana ja inali na ay
chicha hi, “Chonglon ju! Tayya an umuy ta-o ad Jerusalem ja umannung
an ma-at an amin hana intula' hana profeta an ma-at ay ha-in an Na-
ilangitan an Takhu, 32 an mipulanga' hana Hentil an mangekejan ja
mamahiw ja manuppaan 33 ja manuplit ay ha-in. Patajona' muti ay ni
me-atlon arkhaw ja mummahuwa'.” 34 Muti ma-id oh-ohha hi anilan
hachi adalan chin khun hapiton Hesus, ti khenong chi nahahallinan hini
nomnom cha ja agkhuy cha pay na-awatan hini podhona an allon.

Chin nangpatengngan Hesus han napfulaw

35 Gwa an omatam cha Hesus hichi ad Jeriko ja gwa han napfulaw
an inu-umpfun ay chuy pingngit chi chalan an khun mun-ad-adchaw.
36 Nale'nan chuy an napfulaw an cho-or hachi maloh ja empfokha na
hi, “Ngay ngachan hay hana?” 37 Ja inali cha ay hija hi, “Chiya an un
maloh hi Hesus an eNazaret.” 38 Amat hichi ja ini'gwap chin napfulaw
an nangali hi, “Hesus an holag Ari David, ka-ahiyana' adni'!” 39 Hachi
nangpangpangullu ja inhingar cha hija ta khomenong, muti en-om-omod
chin napfulaw an nangi'gwap hi, “Hesus an holag Ari David, ka-ahiyana'
adni'!” 40 Inta'chug Hesus ja inali na hi, “Ijali ju hichuy napfulaw ay
ha-in.” In-uy cha ay Hesus ja inali na hi, 41 “Ngay podhom hi ato' ay he-
a?” Ja inalin chin napfulaw hi, “Apo, podho' an mitikhaw hitay mata'.”
42 Ja inalin Hesus hi, “Mitikhaw hini matam khapo hi pammatim.” 43 Ja
mitikhaw gwot chin matan chin napfulaw ja nitnud ay Hesus ja khuna
daydayawon hi Apo Jos. Ja an amin hachi tatakhu an nannig ay tay an
na-at ja dinaydayaw cha khu hi Apo Jos.

Hi Hesus ja hi Zakeyus

19 1 Entoloy cha Hesus an umuy ad Jerusalem ja enenggwa cha ad
Jeriko. 2 Ja gwa han lala-e an achangjan hichi ad Jeriko an hay
ngachana ja hi Zakeyus. Oha hija an ap-apon hana khun munhenger hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pakha. 3 Podhona an pi'tikhaw hi Hesus muti khapo ta ho'ho'chod ja
ma-id atona, ti lini-ub chin cho-or an tatakhu hi Hesus. 4 Hotti hay enat
na ja entagtag na ta impangulu na ja emmajat han sikamor an ajiw ta
gway atona an manikhaw ay Hesus an maloh. 5 Unagkhu emmatam hi
Hesus chin agawwachaan Zakeyus ja tenangad na ja inali na ay hija hi,
"Zakeyus, mun-opah a gwot, ti tan mi'jalija' ay he-a ad ugwani hichi
pfalay ju." 6 Khinalakhar Zakeyus an nun-opah ja nun-an-anla an nangali
hi, "Maphod ta mi'jali a hi pfalay mi." 7 Ja an amin hachi tatakhu an
nannig an ni'juy hi Hesus ay Zakeyus ja hingungulungor cha an nangali
hi, "Anagkha ta i mumpamangili hi Hesus ay ni pfalay tay an khun
munhenger hi pakha an napfahulan?" 8 Timma'chug hi Zakeyus ja inali
na ay Apo Hesus hi, "Tayya an ad ugwani ja ichat u hitay khaggwan tay
khina-u' hay hana napubli, ja epfangngad u an amin chi enakaw u hi
mumpa-apat ay ni pfalor na." 9 Ja inalin Hesus ay hija hi, "Ad ugwani ja
immali hini panakhuwan Apo Jos ay tay an pamilya, ti oha khu hija an
numpfalin hi umannong an holag Abraham khapo hi pammati na. 10 Ti
ha-in an Na-ilangitan an Takhu, ja immaliya' an maningit hay hana na-
utaw an tatakhu ta takhuwo' chicha."

Chin pangngarig han ap-apo an nangpakumerchu hi pela' na

11 Nehnot cha ad Jerusalem ja khemhon hachi tatakhu unot
machakngan hini Pun-ap-apugwan Apo Jos nu umuy cha ad Jerusalem.
Hotti entoloy Hesus an nangali ay tay an pangngarig. 12 Ja inali na
hi, "Gwa han oha an ap-apo an umuy han achawwi an pfuglay an i
munhapata ta mun-ari ja unot mumpfangngad ay chuy pfuglay an pun-
ap-apugwana. 13 Empapfokhan tay ap-apo han himpolo an takhala na
ja inchatana chicha an amin hi pela'[x] ja inali na hi, 'Ikumerchu ju hitay
ingkhana hi pumpfangngacha'.'
14 Amat hichi ja empacheh na. Muti khapo ta achi podhon hachi tatakhu
ay chuy pfuglay an pun-ap-apugwana ja hennag cha hachi umuy an i
mangpa-innila an achi cha podhon an mun-ari hija ay chicha. 15 Nunhapata
chamchama an hijay ari hotti numpfangngad. Ja empapfokha na chin
himpolo an takhala an inchatana hi pela' ta annilaona nu atanay intu-u na.
16 Immuy chin oha ja inali na hi, 'Apo, ingkumerchu' chin pela' mu ja tayya
an numpapolo hitay intu-u na.' 17 Ja inalin chin apo na hi, 'Maphod a an
takhala. Empa-ennongam an nangpapto' ay nuy it-ittang an impulang u ay
he-a, hotti pumpfantajo' he-a hi himpolo hi pfuglay.' 18 Immuy khu chin oha
an takhala ja inali na hi, 'Apo, tayya an numpalema hitay intu-un chin pela'
mu.' 19 Ja inalin chin apo na hi, 'Maphod. Hotti pumpfantajo' he-a hi lema hi

---

[x] **19:13** Literal: inchatana chicha hi henohha hi mina. Hitay mina an inchat na ja pfalor chi pfino'la hi toloh pfulan.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfuglay.’ 20 Immuy khu chin oha an takhala ja inali na hi, ‘Apo, tayya atag
an epfangngad u chin pela' mu. Ti un u teneplakhan ja enha'pfa'. 21 Temma-
ota' atag ay he-a, ti anila' an mapfungot a an takhu, ja khun cha'mi alan
ta pungkumerchuwon cha'mi ta gway atom an omachangjan.’ 22 Ja inalin
chin apo na hi, ‘Napukhit a an takhala! Anong un amat hina chi allom
ja ipatikhaw na chamchama an napukhit hitay enat mu. Ti nu anilam an
mapfungota' an takhu ja khun u pungkumerchuwon cha'ju ta gway ato' an
omachangjan, 23 ja anagkha ta agkhuy mu mah ni' i imbangko hinuy pela'
u ta gway ma-ala' hi intu-u na ad ugwani an numpfangngacha'?’ 24 Ja inalin
chin ap-apo hachi numpangata'chug hi, ‘Alaon ju hichuy pela' an gwa ay hija
ta ichat ju ay chuy takhala an cho'cho'-olan chi intu-u na.’ 25 Ja inali cha ay
tay ap-apo hi, ‘Apo, anagkha ta i ta-o agkhu ichat ay hija, ti un ta-o chah i
ug-ugman an un numpapolo hini intu-u na?’ 26 Ja inali na hi, ‘Allo' ay cha'ju
hi hini mangpa-ennongan ay ni nichat ay hija ja ma-ug-ugman. Muti hini
ayya achi mangpa-ennongan ay ni nichat ay hija hot anong un hay it-ittang
hi gwa ay hija ja pfangngachon Apo Jos.’ 27 Ja inali na khu hi, ‘An amin hachi
pfuhur u an achi mamhod an ha-in chi mun-ari ay chicha ja in-ali ju ay ha-in
ta patajon ta-o.’ ”

Chin nangdaydayawan chin tatakhu ay Hesus an umuy ad Jerusalem

28 Emmopoh hay hato an inalin Hesus ja impangulu na ta umuy cha
ad Jerusalem. 29 Un chaagkhu nehnot ad Betfage ja Betani an achaan
chuy pfulludna an nangadnan hi Olibo ja hennag Hesus han chugwa
an disipolo na an inali na hi, 30 “Ipangulu ju ay chuy pfarju hichi
chammangna. Nu omatam aju hot chakngan ju han nekhokho'-od an
pfo'tot an donkey an agkhuy nahak-hakajan. Upfachon ju ja in-ali ju heto.
31 Ja nu gway mangpfokha hi, ‘Anagkha ta alaon ju hitay donkey?’ ja
allon ju hi, ‘Alaon mi, ti nan mahapor Apo ta-o.’ ”
32 Immuy cha ja immannung an amin chin inalin Hesus. 33 Gwa an khun
cha upfachon chin donkey ja inalin chin khun mumpfantay hi, “Anagkha ta
alaon ju hitay donkey?” 34 Ja inali cha hi, “Alaon mi ti nan mahapor Apo ta-
o.” 35 Amat hichi ja enala cha chin donkey ja in-uy cha ay Hesus. Enopnan cha
chin khatud na hi lopfong ja enhakay cha hi Hesus. 36 Gwa an khun umuy ja
nunloh-op cha chin uchumna an lopfong cha hon en-ap-ap cha chin chalan.
37 Gwa an lemmammag cha ay chuy pfulludna an ma-ali hi Olibo
ja an amin chin mimitnud ay Hesus ja ente-a cha an mangi'gwap an
mangdaydayaw ay Apo Jos. Ja nun-an-anla cha khapo hachi tinnig cha an
milagro an enat Hesus. 38 Ja ini'gwap cha an mangali hi, “Madaydayaw a
an Ari an hennag Apo Jos! I-ali nay i ta-o pe'-oh-ohhaan ay Apo Jos. Hotti
mipapfagpfagto hi Apo Jos ad langit!”[y] 39 Ja inalin hachi uchumna an Farisee

---

[y] **19:38** Psalms 118:26

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an ne'khakhawwong hi, “Apo, ihingar mu hay hachi disipolom an khun
mundaydayaw ay he-a!” 40 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Nu khomenong cha
hot mepallog hay hana pfato an mundayaw.”

Kinilaan Hesus hachi tatakhu ad Jerusalem

41 Gwa an enamang Hesus ad Jerusalem ja kinilaana hana tatakhu
hichi, 42 ja inali na hi, “Inannila ju koma ad ugwani hini mangchat hi
pomhochan ju. Muti tayya an achi ju ma-imatunan. 43 Umalin to han
arkhaw an hay hana pfuhur ju ja umali cha an me'papattoy ay cha'ju.
Li'muton cha hini pfuglay ju ja mun-ephod cha hi alad an munlene'gwoh
ay ni pfuglay ju hot ma-id aton ju an lomajaw. 44 Apfakon cha'ju ja
penatoy cha'ju an munheto ja pun-idchum cha hana empfapfalay ju.
Anong un hana pfinatto an pfalay ju ja mun-apa'-i cha. Ti agkhuy ju
tugwali immatunan hini immali an Manakhu ay cha'ju.”

Chin nangpakakan Hesus hachi khun mungngina hichi Templo

45 Ne-atam cha Hesus hichi ad Jerusalem ja himmikhop ay chuy partug
chi Templo. Ja nun-epakak na hay hachi khun mungkumerchu. 46 Ja inali
na ay chicha hi, “Allona ay ni hapit Apo Jos hi, ‘Hitay pfalay u ja pfalay
an pungkalalakhan.’ ”[z] Muti tayya an numpfalinon ju hi a-amungan chi
mangakaw.[a]
47 Nete-a ay chuy ja a-arkha-arkhaw ja khun muntudtuchu hi Hesus
hichi Templo. Muti hay hachi a-ap-apon chi pachi ja memehtolon chi
urchin Moses ja a-ap-apon chi tatakhu, ja podhon cha an patajon hija.
48 Muti ma-id aton cha an mamatoy ti khun gwacha gwachay tatakhu an
mamhod an munchongor ay hija.

Chin nangpfokhaan cha nu ngay narpugwan chi apfalinan Hesus

20 1 Gwa han ohan arkhaw an khun muntudtuchu hi Hesus hichi
Templo an khuna ekasaba hini Ebanghelyo. Ja immuy ay
Hesus hay hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi memehtolon chi urchin
Moses ja hachi uchumna an a-ap-apon chi Hudju. 2 Ja empfokha cha
ay hija hi, “Ngachah chi narpugwan ni apfalinam an mangat hay hato
khun mu aton? Ja ngay nangchat ay tay apfalinam?” 3 Tempfar Hesus ja
inali na hi, “Unchani adchiya ta topfalon ju pay hitay pe'pfokha'. Hotti
allon ju adchiya tugwali, 4 ngay nannag ay John Bautista an immali
an khun mumbautisar? Hi Apo Jos wenno hay takhu?” 5 Ja khun cha
manghempfopfogkha an khun cha allon chi, “Hot ngachah chi allon ta-o
mah? Nu allon ta-o hi un hennag Apo Jos hot allona hi, ‘Nu hi Apo Jos
chi nannag ay John ja anagkha mah ta agkhuy ju pinati hija?’ 6 Ja nu

---

[z] **19:46** Isaiah 56:7 [a] **19:46** Jeremiah 7:11

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

allon ta-o khu hi hennag chi hay takhu hot pungkhajang chita-o hay hato
tatakhu, ti namati cha an profetan Apo Jos hi John." 7 Hotti hay nampfar
cha ay Hesus ja inali cha hi, "Ma-id anila mi nu ngachah chi nannag ay
hija." 8 Tempfar khu Hesus ja inali na hi, "Nu amat hina hot achi' khu
epfaag nu ngay nangchat hi apfalina' an mangat hay hato."

Chin pangngarig hana khun me'pfengpfeng

9 Amat hichi ja inalin khu Hesus hachi tatakhu hitay an pangngarig.
"Gwa han ohan lala-e an nuntanum hi cho-or hi ubas ay ni kharchina
ja unaot epapfengpfeng. Ja nakak an immuy hi achawwi hi pfuglay
ja i napfajag hichi. 10 Unot nachakngan chin ahipokhah ja hennag na
han ohan takhala na ta i me'-aggwa ay chuy penokhah cha an ubas.
Muti hay hato an ne'pfengpfeng ja numpakhuh cha hitay an takhala ja
empapfangngad cha an ma-id oh-ohha hi inchat cha ay hija. 11 Hennag
na khu han oha an takhala na ja numpakhuh cha khu ja pinalikhat cha
ja empapfangngad cha an ma-id oh-ohha hi inchat cha ay hija. 12 Hennag
na khu chin me-atlo an takhala na ja pinalikhat cha ja empapfangngad
cha an nun-ahukhatan. 13 Ja inalin tay nangpapfengpfeng hi, 'Ngachah
ni' chi ato'? Ijam ta honakho' hitay podpodho' an empfalay u ta alom
ja egngor hachi ne'pfengpfeng hija.' 14 Muti unot nangalimutugwan
hachi ne'pfengpfeng hichuy empfalay na ja nunhahapit cha ja inali
cha hi, 'Hijah tay hini empfalay ni khun ta-o pi'pfengpfengan an hijay
mamanoh ay tay lotan ama na. Unot la-ahna ja penatoy ta-o ta chita-oy
manghe'-a ay tay lota.' 15 Amat hichi ja enekak cha ja penatoy cha." Ja
inalin Hesus hachi tatakhu hi, "Ngachah tugwali chi aton tay an takhu
hay hachi ne'pfengpfeng ay hija? 16 Umuy hija ja epapatoy na chicha
ja epapfengpfeng na hi uchumna." Unot chengngor hachi tatakhu chin
inalin Hesus ja inali cha hi, "Achi adni' ma-at hay hato." 17 Emmohchong
Hesus hachi tatakhu ja inali na hi, "Hotti ngay podhona an hapiton ay
tay an nitula' an hapit Apo Jos hi nangarjana hi,

'Hinuy pfato an namlenan hay hana mumpakhad hi pfalay
Ja hijay numpfalin hi na-ahammad an pognad tay an pfalay.'[b]

18 An amin hini makhah ta me'na ay tay an pfato ja mun-igwa-itay. Ja nu
me'na hitay an pfato ay ni takhu hot mun-akhupung."

Chin nangpfokhaan cha nu ichat cha hini pakha cha ad Rome

19 Emmopoh hay hato an inalin Hesus ja podhon hachi memehtolon chi
urchin Moses ja hachi a-ap-apon chi papachi an tiligwon hija. Ti anila
cha an mipfuhur hichuy an pangngarig ay chicha an nan-ug ay Hesus.
Muti agkhuy cha entoloy, ti temma-ot cha hay hachi tatakhu. 20 Muti

---

[b] **20:17** Psalms 118:22

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nanganap cha chamchama hi aton cha an maniliw ay hija. Ja hennag
chaot hachi umuy an i mamarpfali an i muntoon hi pehallaan Hesus
hi hapitona ta gway panghi'-ingan cha an i mangchalom ay hija ay ni
gobernador. 21 Ja inali cha ay Hesus hi, “Apo, anila mi an umannung
hana khun mu allon ja hana khun mu itudtuchu. Ja anila mi khu an
achim lomanon hini ituchum ta ipan-uy mu ay ni penhod hay hana
munchongor muti ituchum chamchama hini umannung an podhon Apo
Jos.” 22 Ja khun cha hempfogpfogkhon an allon cha hi, “Hotti hay podhon
mi adchiya an annilaon ja mapfalin chah ay ni urchin ta-o an Hudju nu
mumpfajad ta-o hi pakha ay ni Emperador ad Rome? Pfajachan mi chah
wenno achi mi?” 23 Na-orman Hesus an un cha toptopngan hija ja inali na
hi, 24 “I-ali ju hay pihu an michat hi pakha ta tikha'.” Inchugwagwa cha
han pihu ja inali na ay chicha hi, “Ngay nang-angah ay tay gwa ay tay
pihu? Ja ngay nang-enngachan ay tay an nitula'?” Tempfar cha ja inali
cha hi, “Hini Emperador.” 25 Ja inalin khu Hesus hi, “Hotti ichat ju ay
ni Emperador hini michat ay ni Emperador, ja inchat ju ay Apo Jos hini
michat ay Apo Jos.” 26 Nanannor cha chin enat na an hemmongpfat, ti
ma-id chi hay nappap cha hi hinapit na hi sangwanan hana tatakhu an
chumalat hi pangchaloman cha ay hija, hotti un cha khemmegkhenong.

Hay amatan chi amahuwan chi tatakhu

27 Gwa hay hana uchumna an Saducee an immuy ay Hesus. Saducee
ayya ja achi cha mamati an gway amahuwan. 28 Ja inali cha ay hija hi,
“Apo, intula' Moses chin urchin ay chita-o an, matoy ayya hini oha an
lala-e an narhin ja ma-id empfalay na, ja mahapor an ahagwaon ni akhi
na an lala-e hitay an pfupfai an napfalo, ta hana empfapfalay cha ja
mipfilang an empfalay nuy natoy an ibpfa na. 29 Hotti gwacha han peto
an hin-a-agkhi an linala-e. Narhin chin panguluwan ja natoy an ma-id
empfalay cha. 30 Hijaot un nepallog chin netob ta enahagwa na khu hitay
an pfalo ja natoy khu an ma-id empfalay cha. 31 Hotti nepallog khu chin
me-atlo ja ingkhana chin me-apeto ja nun-atoy cha an amin an ma-id
empfalay cha. 32 Oma'-angonoh ja ne-etoy hitay an pfupfai an napfalo.
33 Hotti nu allom chi gway amahuwan chi natoy ja ngacha mah ay cha
tay an peto an linala-e chi nang-en-ahagwa ay tay pfupfai nu umali hini
amahuwan chi tatakhu? Ti enahagwa cha mit an amin hitay an pfupfai.”
34 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Hana tatakhu ay tay lota ja
mangahagwa cha. 35 Ja hay hana napili an mamahuwan an mi'takhu
hi ma-id chi pogpogna ja achi cha mangah-ahagwa, 36 an amat cha hay
hana angher an achi cha matmatoy. Ti empfapfalay Apo Jos chicha an
minahuwana. 37 Ja hini ayya amahuwan chi nun-a-atoy, ja anong un hi
Moses ja pi'-ali na an mummahu hana natoy. Ti chin intula' na an oma'-
atan chin ajiw an khun chumalang ja allona an hi Apo Jos ja hijay Jos

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an khun dayawon Abraham, ja hi Isaak ja hi Jakob, anong un napfajag
an nanattoy cha Abraham.[c] 38 An hay podhona an hapiton ja hijay Jos
hana mamattakhu an pfu-un Jos chi natoy, ti ay ni hangon Apo Jos ja
mamattakhu an amin chi lennagwan chi takhu. Hotti niya an khun
aju mehalla nu ehaot ju hini amahuwan chi natoy." 39 Ja inalin hachi
uchumna an memehtolon chi urchin Moses hi, "Maphod hitay intuchum,
Apo!" 40 Ja empokhong cha an munhanhan, ti mun-okhon cha an
mangpfokha hi uchumna.

Hay oma'-atan ni Kristo

41 Ja inalin Hesus ay chicha hi, "Hay nitudtuchu ja hini Hennag Apo
Jos an Mamahhod ja marpu hi holag Ari David. Hotti anagkha tugwali
ta allon khu David hi 'Apo' ay hija? 42 Umannung an hijay Apon David, ti
gwa han intula' David ay ni Libjun chi Psalms an allona hi,
'Inalin Apo Jos ay nuy tenangad u an Apo' hi,
"Umpfun a ay tay nun-appit hi agwan u,
43 Ingkhana hi pangapfaka' an amin hana pfuhur mu ta he-ay
tangachon cha." '[d]
44 Inalin Ari David hi, 'Apo' ti napfagpfagto hitay Hennag Apo Jos an
Mamahhod mu hija. Nu amat heto chi allon David, ja hini hahadchon ju
ja pfu-un la-eng holag David ja angkhay."

Pinahiw Hesus hachi memehtolon chi urchin

45 Gwa an munchochongngor hachi tatakhu ja inalin Hesus hay hachi
disipolo na hi, 46 "Tikhagwun juwot ni' ta achi aju munchunu hay hana
memehtolon chi urchin Moses. Ti hay hana ayya ja un cha mumpa-akhaja
an munlopfong hi makhajad ja podhon cha an gway khun mangpa'pa-
innila ay chicha hi acho'lan chi tatakhu. Ja am-amja-on cha khu an i
umpfun hana umpfunan chi a-ap-apo hichi sinagoga ja nun gwachaan
chi pfehta. 47 Ja pomloh cha hi khina-un chi pfalo ja khurkhulaton cha
an manganchu-oy an mungkalalag ta allon kan kaykhu hana tatakhu hi
nasantuwan cha. Hotti munnaud chi i cha adusaan khapo hay hato khun
cha aton."

Chin inchat chin pfalo an pfupfai

21 1 Unagkhu emmohgwat Hesus ja tinnig na hay hachi a-achangjan
an khun cha pun-itto hay hachi pihu cha chin pun-amungan hi
pihu hichi Templo. 2 Tinnig na khu han oha an napubli an pfalo an ni'juy
na han chugwa an hepeng. 3 Inalin Hesus hi, "Umannung hitay allo' ay
cha'ju. Napfarpfalor hichuy it-ittang an inchat chuy napubli an pfalo mu

---

[c] **20:37** Exodus 3:6 [d] **20:43** Psalms 110:1

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an amin hana inchat hachi uchumna. 4 Ti hay hachi achangjan ja khun
cha mangchat muti un hini upag chi enachangjan cha chi khun cha ichat.
Hichuy ayya an pfalo an napubli ja khapo hi pamhod na an mangchat ja
inunghiw na an inchat hichuy pela' na."

Impa-innilan Hesus hay apa'-iyan ni Templo

5 Khun haphapiton hay hachi uchumna an adalan chin aphod chin
Templo, ti cho-or chin ma'ma'-inah an pfato an apja na ja chin cha'lig
na an na-arkuhan hi khina-u an indaton cha ay Apo Jos. Ja inalin Hesus
hi, 6 "Tayya an matikhaw ju hay hato, muti umali han arkhaw hot mun-
ahagwer ja mun-egwa-at cha hay hachi pfato an apja na."

Hana likhat ja apahigwan chi namati

7 Ja inali cha hi, "Apo, a'-anunay pa-atan hay hato inalim? Ipa-innilam
adchiya hay pangmatunan hi pete-aan hay hato an ma-at." 8 Tempfar
Hesus ja inali na hi, "Tikhagwun ju gwot ni' ta achi aju ma-allilaw.
Ti cho-or hana umali an mangali hi, 'Ha-in hini Hennag Apo Jos an
Mamahhod.' Ja allon cha khu hi, 'Nehnot hini Panugijan Apo Jos hi
tatakhu.' Muti tikhan ju ta achi aju ma-allilaw ja achi ju unuchon. 9 Nu
chonglon ju an gway mungkhukhupfat ja achi aju toma-ot. Ti mahapor
an mahhun an ma-at hay hato muti pfu-un pay hitay chi pogpogna." 10 Ja
inali na ay chicha hi, "Mungkhukhupfat chi apfuglapfuglay ja anong un
hay hana nasyon. 11 Ja gwachay mapfi-ah hi khihu ja gway ulat ja cho-or
chi mun-a-atoy hi chokhoh hi apfuglapfuglay. Ja cho-or pay chi atattata-
ot an ma-at ad uchu an pangmatunan.
12 Muti achi pay ma-at hay hato, an hay mahhun ja tiligwon cha'ju
ja palikhaton cha'ju. Echalom cha'ju hichi sinagoga ja impfalud cha'ju.
Ja echalom cha'ju hay hana ar-ari ja gobernador khapo hi ni'-unuchan
ju ay ha-in. 13 Ja ay tay panumarjaan cha ay cha'ju ja hijay timpo ju an
mangali ay chicha ay ni hapit u. 14 Itanum ju ay ni nomnom ju an ma-id
chi i ju pundanakhan nu ngachah chi allon ju. 15 Ti ha-in chi mangtuchu
ay cha'ju hay allon ju hot ma-id olog ni mamuhur ay cha'ju an mampfar.
16 Anong un hana a-ammod, a-akhi, ja khakhayyum ju ja ichat
cha'ju hay hana mamuhur ay cha'ju. Ja patajon chay uchumnan cha'ju.
17 Pfuhulon cha'ju an amin hi tatakhu khapo hi nangunuchan ju ay ha-in.
18 Muti anong un amat heto ja achi matoy hini lennagwa ju, ti halimunan
Apo Jos. 19 Nu edpor ju hay hato an likhat hot mi'takhu aju hi ma-id chi
pogpogna."

Impa-innilan Hesus hini apa'-iyan ad Jerusalem

20 Inalin khu Hesus hi, "Nu matikhaw ju an li'muton chi hinchalo heto ad
Jerusalem hot annilaon ju an nehnot hini apa'-iyana. 21 Hot lomajaw hana

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gwa ad Judea ta umuy cha hichi pfuludna. Ja hay hana gwah to ad Jerusalem
ja makak cha. Ja hana nakak ad Jerusalem ja achi cha khu mumpfangngad.
22 Ti hay hato chi arkhaw hi pangdusaan Apo Jos ad Jerusalem ta mipa-
annung hini nitula' an hapit na. 23 Munnaud an malikhatan aju ay nuy
an timpo, om-omod hay hana numpunhapfin ja hana khun mumpahuhu!
Ja nunhegla hana atattata-ot an ma-at ay tay an pfuglay ja umali hini
pfungot Apo Jos ay cha tay an tatakhu. 24 Ja patajon hana hinchalo hana
uchumna an tatakhu, ja enala cha hana uchumna hi pfalud ja in-uy cha hana
apfuglapfuglay ay tay lota. Ja hana Hentil chi mehannot heto ad Jerusalem
ingkhana hi mapogpog hana arkhaw an ene'chan Apo Jos ay chicha."

Chin pumpfangngachan Hesus an arpugwana ad langit

25 Inalin khu Hesus hi, "Gwa hana pangmatunan an ma-at ay chuy
hukhit ja pfulan ja hachi pfittuwan nu mehnot hini apogpokhan tay lota.
Ja mungkhongaah ja muntipja'-ong an amin hana chanum heto lota ta
an amin chi tatakhu ja ma-id mapto' hi aton cha. 26 Hegwogwoggwog
cha hi ta-ot cha hay hato an ma-at heto lota, ti makiharpfu ad uchu. 27 Ay
nuy an timpo ja tikhana' an Na-ilangitan an Takhu an marpu ad langit
an midchum ay ni pfonot. Munnaud chi pfinang u ja magwachaana'
hi apfalinan. 28 Nu tikhan ju an mete-a hay hato inali' ay cha'ju an
ma-at, ja ehehemmad ju, ti ay nuy hini khopong chi umaliya', ja hijay
panginnilaan ju an khun homnot hini ipfu-aanan ju."

Hay epa-achar ni ajiw an higos

29 Emmopoh hay hato an inalin Hesus ja inali na khu hitay an
pangngarig. "Nomnomon ju hini ajiw an higos ja hana uchumna an ajiw.
30 Ti hay hato ajiw, nu tikhan ju an tumupfu hot ma-innila an nehnot hini
tijarkhaw. 31 Amat hina khu, nu tikhan ju an khun ma-at hay hato inali',
hot ma-annila ju an nehnot hini pun-ap-apugwan Apo Jos hi tatakhu.
32 Umannung hitay allo' an achi pay matoy an amin chi tatakhu ay tay an
himpangapo hot ma-at an amin hay hato inali'. 33 Hitay lota ja ad uchu ja
ma-upfah cha, muti achi ma-ub-upfah hitay hapit u."

Mahapor an pi'pipitti-an

34 Inalin khu Hesus hi, "Epa-ennongan ju ta pfu-un hana na-inlubungan
an pun-an-anlaan ja apfukngan ja hana pundanakhan heto lota chi mun-
o-onan ay ni pi'takhuwan ju. Ti nu hay hato chi mun-onan ay ni nomnom
ju hot himpfumagkha ja machakngan hini arkhaw an Punhugijan Apo
Jos hot ma-ah-upan aju. 35 Ti ma-id oh-ohha hi takhu ay tay lota hi achi
mahumarja. 36 Pe'hehemad ju ja achi ju epogpokhong an mungkalalag ta
mapfalinan ju an anuhan hay hato ma'ma-at, hot achi aju pfuma-in an
humango ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu ay ni pumpfangngacha'."

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37 A-arkha-arkhaw ja khun muntudtuchu hi Hesus hichi Templo,
ja nadhom ayya hon inhinud na hichi pfulludna an ad Olibo. 38 Gwa
ayya an nannanong hon immuy hachi tatakhu hichi Templo ta i cha
munchongor chin itudtuchu na.

Ni'-apfulut hi Judas hi pamatajan cha ay Hesus

22 1 Gwa an machakngan chin arkhaw an Panganan cha ay
ni Tenapay an Ma-id Pfino'pfo' Na an hitay chi arkhaw an
punnomnoman chi Hudju chin Nalohan chin Angher Apo Jos chin
Pfarpfalay chin A-apo cha ad Egypt. 2 Hachi a-ap-apon chi papachi
ja hachi memehtolon chi urchin ja hehemmon cha hay aton cha an
mamatoy ay Hesus an ma-id manginnila, ti temma-ot cha chin tatakhu.
3 Amat hichi ja neho'long hi Satanas ay Judas Iskariot an oha ay cha
chuy himpolo ta chugwa an adalan Hesus. 4 Ja immuy hi Judas an i
ni'hapit hay hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi a-ap-apon chi gwarja
hichi Templo ta e-agwat na hi Hesus ay chicha. 5 Nun-an-anla cha ja
inali cha hi ichat cha hay pihu an lagpfu na. 6 Ja inapfulut Judas hotti
henehemmona hay timpo an ma-id cho-or hi tatakhu ta gway atona an
mangtuchu ay Hesus ta tiligwon cha.

Chin nanghakhanaan cha Hesus ay ni anun cha ay ni pfehta

7 Nachakngan chin penghan chi arkhaw chi Pfehta an Panganan cha
hi Tenapay An Ma-id Pfino'pfo' Na, ja hichuy hini khun cha pumpartiyan
hi pfo'tot an karnero an Pangnomnoman cha Chin Nalohan Chin Angher
Apo Jos. 8 Hotti hennag Hesus cha Peter ay John an inali na ay chicha
hi, “Umuy aju ta i ju ehakhana hay anun ta-o an pangnomnoman ta-o hi
Nalohan chin Angher Apo Jos.” 9 Ja empfokha cha hi, “Chaamah chi i mi
punhakhanaan?” 10 Tempfar na ja inali na hi, “Chonglon ju. Nu me-atam
aju ad Jerusalem hot chittumon cha'ju han lala-e an nangpipi-ug han
pun-otanan. Unuchon ju hija ay ni pfalay an i na humigpan, 11 ja allon
ju ay ni nunheto hi, ‘Inalin ni Apo ta-o hi chaad mah anu hini kwarto
an pe'-anan mi an adalana ad ugwani an pfehta.’ 12 Hot hini nunheto ay
nuy an pfalay ja ituchu na hini nangenna'jab an otongngan an kwarto
an gwah chi an amin chi mahapor. Ja hichi chi punhakhanaan ju ay ni
anganan ta-o.”
13 Un chaot emmatam ja immannung an amin chin inalin Hesus.
Ja enhakhana cha chin anun cha ay chuy an pfehta an i cha
Pangnomnoman chin Nalohan chin Angher Apo Jos. 14 Unagkhu nadhom
ja ne'-orpfong hi Hesus ay cha chuy apostol na ay chuy an pfalay. 15 Ja
inalin Hesus ay chicha hi, “Otong chi pamhod u an me'-orpfong ay cha'ju
ay tay i ta-o pangnomnoman chin Nalohan Chin Angher Apo Jos ja una-
ot matoy. 16 Hitay chi ang-angonoh hi pe'-ana' ay tay an ngilin ingkhana

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi mipa-annung hini penhod na an hapiton ay ni Pun-ap-apugwan Apo
Jos ad langit." 17 Ja enala na chin pfahu an nittugwan hi chanum chi
ubas ja nunyaman ay Apo Jos ja inali na ay chicha hi, "Hini'-itangon
ju an inumon, 18 ti hitay chi ang-angonoh hi pi'-inuma' hi chanum chi
ubas ingkhanah machakngan chin Pun-ap-apugwan Apo Jos hi tatakhu."
19 Enala na khu han tenapay ja nunyaman ay Apo Jos ja initta-ittang na.
Ja enggwanah na ay chicha ja inali na hi, "Hitay hini achor u an midaton
khapo ay cha'ju. Hitay chi khun ju aton ta pangnomnoman ju ay ha-in."
20 Napfalin chin nanganan cha ja enala na chin pfahu ja inali na hi,
"Hitay chanum chi ubas ja hija hini mun-ajuh an chala' an pangpa-
annungan ay ni pfakhu an ne'tobpfalan Apo Jos ay cha'ju. 21 Ja allo'
ay cha'ju hi hini mangngina ay ha-in ja gawwacha ay cha'ju an ne'-o-
orpfong. 22 Ti ha-in an Na-ilangitan an Takhu ja matoja' an matoy, ti hijah
tay chi empagpong Apo Jos an ma-at. Muti ka-ahi hini mangngina ay
ha-in." 23 Ja ente-a cha an munhahapit an allon cha hi, "Ngay ngachah ay
chita-o chi i mangat heto?"

Chin nunhohongngilan hachi adalan Hesus nu ngay napfagpfagto ay chicha

24 Ente-an hachi adalan an punhohongngilan nu ngay napfagpfagto
ay chicha an amin. 25 Ja inalin Hesus ay chicha hi, "Hana ari heto lota
an khun mangpapto' hi tatakhu ja khun cha ipapilit hini podhon cha.
Ja hana mun-ap-apo an gway apfalinana ja podpodhon cha an epa-
akhaja hana khun cha at-aton. 26 Muti achi koma amat hetoy aton ju.
Hini mamhod an ma-ar-ali ja amat koma hi hijay ung-ungngaan. Ja hini
mamhod an mumpfalin hi pangulu ja mahapor an tulunganay padchung
na an takhu.
27 Ay ni ugalin chi takhu ja ipapfun cha hini napfagto an apo ta
hachona hini ijalin ni takhala an anuna. Muti ha-in an Apo ju ja
impadchung u hitay achor u hi pfaar. 28 Cha'ju ja gawwacha aju ay ha-in
an amin hi uja' nunliglikhatan. 29 Chin enat Ama an nangpadchong hi
uja' pun-ap-apugwan ja hitay khu chi ato' ay cha'ju. 30 Nu umali chin
pun-ap-apugwa' ja me'-an aju ja mi'-inum aju ay ni enhakhana' an
anganan ta-o. Ja umpfun aju hi umpfunan chi ari ta cha'juy mun-ap-apo
hana tatakhu an narpu ay ni himpolo ta chugwa an holag Israel."

Chin nangarjan Hesus hi ehaot Peter hija

31 Ja inalin khu Hesus ay Simon Peter hi, "Simon, chonglom akay
ni' hitay allo'. Inippug Satanas ay Ama ta umali ta pachaona an pa'-
iyon hini pammati ju an adalan u. 32 Muti engkalalakha' he-a, Simon,
ta achi mapa'-i hini pammatim. Inhalimuwat mu ayya ja papfi-ahom
hana papadchung mu an adalan." 33 Tempfar Simon ja inali na hi, "Apo,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ehehemad u an mitnud ay he-a anong un ta mipfalud wenno matoy." 34 Ja
inalin Hesus hi, "Peter, tayya han allo'. Ehaota' ay he-a hi mumpitlo ad
ugwani an lapfi ja unot tumalanu."

Chin nangarjan Hesus hay hachi adalana an ugnan cha chi mahapor cha

35 Ja inalin khu Hesus hi, "Chin nannakha' ay cha'ju ja ma-id inugnan
ju hi pihu ja hape-eng ja hapato. Ja ngay ngachah chi agkhuy nichat ay
cha'ju?" Ja inali cha hi, "Ma-id." 36 Ja unaot khu allon ay chicha hi, "Hot
ad ugwani ja hay allo' ay cha'ju ja hini gway pihu na, ja hape-eng na
ja inugnana. Ja hini ma-id pfangid na ja ingngina na hay lopfong na ta
gway pungngina na. 37 Gwa han nitula' an hapit Apo Jos hi nangarjana
hi, 'Impfilang cha hini Hennag Apo Jos an oha an napfahulan.'[e] Ja
umannung hitay an ma-at ay ha-in ad ugwani." 38 Ja inalin hachi adalan
hi, "Tayya han chugwa an pfangid." Ja inalin Hesus hi, "Hot ammuna."

Chin nungkalalakhan Hesus hichi pfulludna ad Olibo

39 Nakak hi Hesus ad Jerusalem ta umuy hichi pfulludna an Olibo an
empa-engha na an khun omajan. Ja nitnud hay hachi adalana ay hija.
40 Un chaot ne-atam ja inali na ay chicha hi, "Mungkalalag aju ta achi
aju ma-apfak nu matopngan hini pammati ju." 41 Nakhibpfoh chin inali
na ja pfinumtaw ja i nunheppe an nungkalalag. 42 Ja inali na hi, "Ama,
podhom ayya adni' ja ergwanga' ay nuy umali an apalikhata'. Muti pfu-
un hini podho' chi ma-at ta hini podhom." 43 Amat hichi ja numpatikhaw
han ohan angher an narpu ad langit ja impapfi-ah na chin nomnom
Hesus. 44 Khapo chin machamot an punnomnomana ja impapati na an
mungkalalag ja nachalaan chin lengot na an khun muntidtid.
45 Nakhibpfoh chin nungkalalakhana ja timma'chug ja i na tinnig hachi
adalana. Ja chinakngana chicha an nanallo', ti nunheglay immayyungan
cha chin khun allon Hesus. 46 Ja inali na ay chicha hi, "Anagkha ta
mamallo' aju agkhu? Pfumangon aju ta mungkalalag aju ta achi aju ma-
apfak nu matopngan hini pammati ju."

Chin nampapan cha ay Hesus

47 Khun pay munhapit hi Hesus ja emmatam hachi cho-or an tatakhu
an impapangulun Judas an oha ay chicha an adalan Hesus. Ja nehnot
ay Hesus ta enagwar na. 48 Muti inalin Hesus ay hija hi, "Judas, un chah
pamhod mu hitay pangagwalam ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu?
Anila' an hini nangatam ay tay ja ta ituchuwa' ay he-a hay hato tatakhu."
49 Unot na-orman hachi adalan Hesus chin ma-at ja inali cha hi, "Apo,
pumpakhit mi chah hay hato?" 50 Amat hichi ja impakhit tatagwa chin

---

[e] **22:37** Isaiah 53:12

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

oha chin pfangid na ay chuy takhalan chin natakhay an pachi, ja na-aan
chin agwan an inga na. 51 Muti inalin Hesus hi, “Ammuna.” Ja hen-a na
chin hukhat ja nepfangngad chin ingan chin takhala. 52 Amat hichi ja
inalin Hesus hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi a-ap-apon chi gwarja
hichi Templo ja hachi uchumna an a-ap-apo an immuy an mampap ay
hija hi, “Una' chah ngumangannu ta numpfapfangid ja numpun-ochon
aju hi pang-or an immali an mampap ay ha-in? 53 A-arkha-arkhaw ja
gawwacha ta-o an amin hichi Templo ja agkhuja' tiniliw. Muti na-at
chamchama hitay, ti hitay chi ne'cha an timpon chi pangatan ju hi
podhon ju ja hini podhon ni ap-apon chi napukhit an hi Satanas.”

Chin nanghaotan Peter ay Hesus

54 Nun-ugnan cha hi Hesus ja in-uy cha ay ni pfalay chin natakhay an
pachi. Ja khun mangun-unud hi Peter. 55 Ja gwacha han pun-anichuwan
ay chuy partug chuy pfalay, ja ni-ipfun hi Peter an mi'-anichu. 56 Gawwah
chi han takhala an pfupfai ja tinnig na hi Peter, ti nahilagwan chin apoy
an khun cha pun-anichuwan, ja tenoto'-or na hija ja inali na hi, “Oha ja'
hitay an khun mitnud ay chuy lala-e an tiniliw cha.” 57 Enhaot Peter an
inali na hi, “Agkhuy u anila hichuy an takhu.”
58 Gwa an na'na'-omtang ja immatunan khu han oha an takhu ja inali
na ay Peter hi, “Oha a ja' an khun mitnud ay chuy an lala-e.” Tempfar
Peter ja inali na hi, “Achiya' mangkay khun mitnud ay hija!”
59 Immuy chi ohah upfun ja gwa khu han ohan lala-e an impapilit na
an nangali hi, “Ninitnud ay chita hitay ay chuy lala-e an tiniliw cha,
ti un chah pfu-un eGalilee?” 60 Tempfar Peter ja inali na hi, “Ma-id
mangkay anila' ay chuy khun mu hapiton!” Agkhuy na pay empa-opoh
hitay me-atlo an nanghaotana ay Hesus ja timmalanu gwot chin agwitan.
61 Nunligkhoh hi Hesus ja emmomohchong na hi Peter. Ja nenomnom
Peter chin nangarjan Hesus ay hija an “Ehaota' hi mumpitlo ad ugwani
an lapfi ja unot tumalanu.” 62 Pfimmutay hi Peter ja achi anhan chin kila
na khapo hi tutuju na.

Chin napahigwan ja nahuplitan Hesus

63 Hachi khun munggwarja ay Hesus ja ente-a cha an manuntuk ja an
mangekejan ay hija. 64 Ja inukupan cha chin mata na ja inali cha ay hija
hi, “Nu profeta a, pfugwaom adchiya nu ngachah nuy nanuntuk ay he-a.”
65 Ja cho-or pay chi umipapfa-in an inali cha ay Hesus.

Chin nang-ajan chan Hesus ay cha chuy a-ap-apon chi Hudju

66 Unagkhu nagwa-ah ja na-amung hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi
memehtolon chi urchin ja hachi uchumna an a-ap-apon chi Hudju. Ja
empapfokha cha hi Hesus ta munhahapit cha. 67 Ja inali cha ay hija hi, “Epfaag

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mu nu he-a hini Hennag Apo Jos an Mamahhod." Tempfar Hesus ja inali
na hi, "Anong chamchama un u allon ja achiya' pattiyon. 68 Ja nu ha-in chi
mangpfokha ay cha'ju ja achi aju chamchama tompfar. 69 Muti tan allo' ay
cha'ju hi ha-in an Na-ilangitan an Takhu, ja ipapfuna' ay ni nun-appit hi agwan
Apo Jos an gway apfalinana, ta mun-ap-apowa' ad ugwani ja ingkhana."
70 Ja inali cha an amin chi, "Hot he-a chah tatagwa hini Empfalay Apo
Jos?" Tempfar Hesus ja inali na hi, "Ti niya mah an cha'ju chi nangali." 71 Ja
nunhahapit cha ja inali cha hi, "Tayya an chengngor ta-o hay hato inali na
hotti un chah khahin khu un gway muntihtikhu?"

Chin nang-ajan chan Hesus ay Pilato

23 1 Amat hichi ja initnud hachi tatakhu an in-uy hi Hesus ay Pilato an
gobernador ad Judea ta mahumarja. 2 Enchalom cha hi Hesus ja inali
cha hi, "Tinnig mi hitay an takhu an una allilagwon hay hato tatakhu ay tay
an pfuglay mi. Ja intukhuna khu an achi mi ichat hana pakha ay ni Emperador
ad Rome. Ja allona khu chi un hija hini Kristo an Ari an pinilin Apo Jos." 3 Ja
empfokhan Pilato ay Hesus hi, "Un chah he-a hini Arin chi Hudju?" Tempfar
Hesus ja inali na hi, "Ti niya mah an inalim."
4 Amat hichi ja inalin Pilato hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi tatakhu hi,
"Ma-id chi machaknga' hi hay panghi'-ingan hi pangchaloman ay tay an takhu."
5 Muti impapilit cha an khun cha allon hi, "Hitay hini mangchokhochokhor hi
atakhutakhu ta achi cha unuchon hini khupferno. Ente-a na hichi ad Galilee ja
ingkhana ad Judea ja tan ne-atam heto ad Jerusalem."

Chin nang-ajan chan Hesus ay Herod

6 Chengngor Pilato hay hato inali cha ja empfokha na nu eGalilee hi
Hesus. 7 Unagkhu inannilan Pilato an eGalilee hi Hesus ja impa-uy na ay
Herod an Ari hichi ad Galilee, ti netongor ja gawwacha ad Jerusalem.
8 Ja madmachennor hi Herod an nanikhaw ay Hesus, ti napfajag an
penhod na an tikhagwun hija. Ti chengngor na an amin hini ena-enat
Hesus ja podhona an pi'tikhaw hay atona hi milagro. 9 Cho-or chin
empfokhapfokha na muti agkhuy tenomtompfar hi Hesus.
10 Ja chin a-ap-apon chi papachi ja memehtolon chi urchin an
numpangata'chug, ja impapilit cha an gway pfahor Hesus. 11 Amat hichi
ja hi Herod ja hachi hinchalo na ja khun cha kekejan hon pinahiw cha hi
Hesus. Linupfungan cha hija hi maphod an amat hi lopfong chi ari ja un
chaot epapfangngad ay Pilato. 12 Cha Pilato ay Herod ja munchu'-ukhan
cha muti ay chuy an arkhaw ja ente-a cha an mungkhayyum.

Chin nangarjan cha an epepatoy cha hi Hesus

13 Empapfokhan Pilato hachi a-ap-apon chi papachi, ja hachi uchumna
an ap-apo, ja hachi tatakhu. 14 Ja inali na ay chicha hi, "In-ali ju hitay an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

takhu ja inali ju an intudtuchu na hay aton chi tatakhu an ngumangannu.
Muti tayya an chengngor ju an menahmaha' hitay impapfahor ju ay
hija ja ma-id umannung. 15 Anong un hi Herod ja ma-id chinakngana hi
pfahor tay an takhu. Hijaot una empapfangngad ay chita-o. Hotti tayya
an ma-id matikhaw hi uja' panghi'-ingan an pamatajan ay hija. 16 Hotti
ipahuplit u hija ja un u ipfu-aan." 17 Hay khun aton Gobernador Pilato
hi un Pfehtan chin Nalohan chin Angher Apo Jos, ja emmengha ay hija
an khun mangpfu-aan hi oha hi nipfalud an piliyon hachi tatakhu. 18 Ja
nunchechehhan hay hachi tatakhu an nangi'gwap hi, "Epapatoy mu hi
Hesus! Ti hi Barabas chi podhon mi hi ipfu-aam!" 19 Hitay an hi Barabas
ja nipfalud, ti pemmatoy ja nginangannu nay khupferno. 20 Ni'hapit khu
hi Pilato hachi tatakhu khapo hi pamhod na an mangpfu-aan ay Hesus.
21 Muti hi-u-ugwap cha an nangali hi, "Epepfakhat mu! Epepfakhat mu
hi kros!" 22 Ja empetlon Pilato an ni'hapit hachi tatakhu ja inali na hi,
"Anagkha? Ngay tugwali pfahor na? Ma-id ay chita chinaknga' hi enat na
hi panghi'-ingan hi pamatajan ay hija. Hotti tayya an ipahuplit u hija ja
un u ipfu-aan." 23 Muti entotoloy cha pay an nangi'gwap hi, "Epepfakhat
mu hi Hesus hay kros!" Ja na-unud chin khun cha i'gwap.
24 Hotti inapfulut Pilato chin inali cha an epapatoy na hi Hesus.
25 Impfu-aana chin empfokha cha an hi Barabas an ngimmangannu ja
pemmatoy. Ja impulang na hi Hesus ay chicha ta aton cha hini podhon
cha an aton ay hija.

Chin nangpfakhatan cha ay Hesus

26 Ini-itnud hachi hinchalo hi Hesus, ja enalaw cha han hi Simon
an eCyrene an umuy ad Jerusalem. Ininat cha hija ja impapi-ug cha
chin kros ja khuna i-un-unud ay Hesus. 27 Cho-or chin tatakhu an khun
mangun-unud ay Hesus ja khun kumila hachi uchumna an pfinapfai,
ti nignikhaon cha hija. 28 Nunligkhoh hi Hesus ja inali na ay chicha hi,
"Cha'ju an pfinapfai an eJerusalem, achiya' kilaan ta hay hana achor ju
ja hana empfapfalay juwot ni' chi kilaan ju. 29 Ti umali han arkhaw an
punlikhatan ju hot allon ju hi, 'Akha'khaja hana pfinapfai an agkhuy
emmempfalay ja agkhuy numpahuhu ta ma-id me'chagkha hi hay i cha
punlikhatan.' 30 Ay chuy an timpo chi pangarjan chi tatakhu hi, 'Megchay
aju adni', ton pfuludna, ta khapfunan cha'mi.' 31 Nu ay ha-in an ma-id
pfahor na ja palikhatona' hot munna'naud pay hana gway pfahor na."
32 Ini-itnud cha khu han chugwa an pfalud an i cha pe'pfakhat.
33 Ja unchaagkhu ne-atam ay chuy pfurpfulludna an amat hi ulun chi
paang, ja empfakhat cha hi Hesus chin kros. Ne'pfakhat cha khu hachi
chugwa an pfalud ay chi kros cha, ja nun-appit chin oha hi agwan Hesus,
ja nun-appit chin oha hi ikhid. 34 Ja inalin Hesus hi, "Ama, pakawanom
adni' hay hato tatakhu, ti agkhuy cha anila hitay khun cha aton." Ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

numpfeleng hachi hinchalo nu ngay mumpangala hay hachi lopfong
Hesus. 35 Khun titigkhan hachi numpangata'chug an tatakhu hi Hesus ja
ente-an hachi a-ap-apon chi Hudju an mamahiw ay hija ja khun cha allon
hi, “Tinakhu na hana uchumna an tatakhu ja chaad mah ta haniyana
hichuy achor na nu hija chi Kristo an pinilin Apo Jos?” 36 Anong un hachi
hinchalo ja nehnot cha ay Hesus ja ni'pahiw cha hija. Intumu' cha han
pfimmanger an pfajah chin ta-o na 37 ja inali cha hi, “Takhuwom hini
achor mu nu he-a hini Arin chi Hudju.” 38 Ti gwa han nitula' ay chuy kros
Hesus an allona hi, “Hijah tay hini Arin chi Hudju.”
39 Chin oha an pfalud an ne'pfapfakhat ja pinahiw na hi Hesus ja
inali na hi, “Un chah pfu-un he-a hi Kristo? Chaad mah ta takhuwom
hini achor mu ja cha'mi!” 40 Muti chin oha an pfalud ja inhingar na
hija ja inali na hi, “Un chah ma-id ta-ot mu ay Apo Jos ta allom hinuy?
An un ta-o numpapadchung an nahugi an matoy. 41 Ja chita ayya ja
nahugi ta khapo hana enat ta an napukhit. Muti hitay an takhu ja ma-id
napukhit hi enat na.” 42 Amat hichi ja inali na ay Hesus hi, “Achiya' adni'
alichuwan an pi-idchum nu umali a an mun-ap-apo.” 43 Ja inalin Hesus ay
hija hi, “Umannung hitay allo' ay he-a, ad ugwani an arkhaw ja midchum
a ay ha-in ad Paradise.”

Chin natajan Hesus

44-45 Gwa an naha'-ad ja himpfumagkha ja hemmelong chin hukhit
ja munhehellong an amin ay chuy an lota ingkhana hichin napujaw.
Ja hichi Templo ad Jerusalem ja himpfumagkha ja na-ittang chin ma-
u'tor an kurtina an nanahhalin ay chuy Na-assantuwan an Kwarto. 46 Ja
ini'gwap Hesus an nangali hi, “Ama, ichat u ay he-a hitay lennagwa'.”
Nakhibpfoh hitay an inali na ja na-ongoh chin hochohcha na. 47 Unot
tinnig chin kapitan chi hinchalo hichin na-at ja nundaydayaw ay Apo Jos
ja inali na hi, “Umannung an ma-id pfahor tay an takhu.” 48 An amin chin
tatakhu an na-amung an nannig hay hato an na-at ja immanamut cha
ja khun cha pun-ug-ug hachi pfokha' cha hi tutuju cha. 49 Ja hay hachi
nangin-innila ay Hesus ja hay hachi pfinapfai an ninitnud ay hija an
narpu ad Galilee ja nuntaynan cha ta tikhan cha nu ngay ma-at.

Chin nilub-an Hesus

50-51 Gwacha han ohan lala-e an hay ngachana ja hi Josep an
e-Arimatea an provincian chi Judea. Maphod ja magpong hija an takhu.
Oha khu hija an mamannod ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos hi tatakhu.
Ja anong un oha hija an membron chi Sanhedrin ja agkhuy immapfulut
chin nunhahappitanan cha an aton cha ay Hesus. 52 Ja immuy ay Pilato
an i nangippug ta i na ilupfu' chin achor Hesus. 53 Amat hichi ja i na
empah chin achor Hesus ja pinuttiputana hi pfinacha ja unaot ipahikhop

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

han linijangan cha an pfato an lupfu' an ma-id pay i nilupfu'. 54 Ja gwa
an mahilip ay chuy Alemana an arkhaw chi Punhakhanaan hachi Hudju
hotti mete-a hini arkhaw chi ngilin.[f]
55 Hachi ayya pfinapfai an narpu ad Galilee an ninitnud ay Hesus ja
nangunud cha ay Josep. Tinnig cha chin lupfu' ja chin enat Josep an
nanglupfu' chin achor Hesus. 56 Immanamut cha ja nunhakhana cha
hi mumpfango an lanob ta gway epelanob cha chin achor Hesus. Ja
timmungaw cha ay chuy an Hapfachu an mi'ngilin, ti hitay chi urchin
Moses.

Chin nummahuwan Hesus

24 1 Unot nun-inggwi'gwiit an Markhachu an nalahin chin
ngilin, ja pfimmugwah chin pfinapfai an immuy hichi lupfu'
ta in-uy cha chin lanob an enhakhana cha. 2 Un chaagkhu emmatam
ja nangalimutugwan cha an nipapa'-igwin chin tanglib chin lupfu'.
3 Himmikhop cha ja tinnig cha an ma-id hichin achor Apo Hesus. 4 Ja
mun-am-amungaw hay hachi pfinapfai. Unagkhu himpfumagkha ja gwa
han chugwa an linala-e an timmata'chug an pomoo' chi lopfong cha.
5 Nang-entata-ot hachi pfinapfai ja inloppolop cha. Ja inalin hachi angher
ay chicha hi, “Anagkha ta hingiton ju hini mamattakhu ay tay an ilub-
an chi natoy? 6 Ma-id heto, ti nummahu! Nomnomon ju chin inali na hi
agawwachaan ju ad Galilee 7 hi nangarjana hi, ‘Ha-in an Na-ilangitan an
Takhu, ja mahapor an mipulanga' hay hana napfahulan an tatakhu ja
epfakhata' hay kros ja chin me-atloh arkhaw hot mummahuwa'.’ ” 8 Ja
nenomnom mahpay hachi pfinapfai chin inalin Hesus.
9 Numpfangngad cha hichi agawwachaan hachi himpolo ta oha an
adalan ja hachi uchumna an numpun-ibpfa cha. Ja impa-innila cha an
amin chin tinnig cha ja chengngor cha. 10 Chin pfinapfai an cha Mary
Magdalen, ja hi Joana, ja hi Mary an inan James, ja chin uchumna an
pfinapfai an numpun-ibpfa cha chi nangpa-innila ay cha chuy apostol.
11 Muti khemhonot hachi apostol un cha pangar-ali, hijaot un cha agkhuy
pinati chin inali cha. 12 Un angkhay hi Peter chi pfimmutay ja temmagtag
an immuy hichi lupfu'. Unagkhu emmatam ja inhichip na ja un hay
tinnig na ja chin nami'lug cha ay Hesus an negwagwallang. Amat hichi ja
empacheh na ja khuna nomnomnomon hitay an na-at.

Chin numpatikhan Hesus han chugwa an tatakhu an umuy ad Emaus

13 Ay chuy khu an arkhaw ja gwa han chugwa an takhu an khun
umuy ad Emaus an himpolo ta oha chi kilomitlu hi inachawwi na ad

---

[f] **23:54** Hini Hapfachu an khun ngilinon chi Hudju ja mete-a hi Alemana hi nahilip ingkhana hi Hapfachu hi nahilip.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jerusalem. Cha tay an chugwa ja khun cha mitnud ay Hesus chin khuna
puntudtuchugwan. 14 Khun cha haphapiton an amin hachi en-enat chin
tatakhu ay Hesus. 15 Ay chuy an khun cha panaphapitan ja nehnot hi
Hesus ja nitnud ay chicha. 16 Tinikhaw cha muti agkhuy cha immatunan,
ti achi na podhon an mumpa-innila. 17 Ja inalin Hesus ay chicha hi,
“Ngachah atag nuy khun ju haphapiton hi khun ju chumalanan?”
Inta'chug cha ja tinnig na an ahighikha chin angah cha khapo chin khun
cha haphapiton. 18 Inalin chin oha an hi Kleopas hi, “He-a nin ja angkhay
chi i nummangili ad Jerusalem an agkhuy nanginnila chin na'na-at hichi
ay tay immuy an ar-arkhaw.” 19 Inalin Hesus hi, “Ngay ngachah hana
na-at?” Tempfar cha ja inali cha hi, “Hay hana ena-enat cha ay Hesus
an eNazaret. Oha hija an profeta an hennag Apo Jos. Ja matikhaw hana
tatakhu an gway apfalinana an muntudtuchu ja an mangat hi milagro.
20 Muti hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi uchumna an a-ap-apo
mi chi nangpulang ay hija ay Pilato ta hugijona an gway pfahor na ja
empapatoy na. Ja empepfakhat na hija han kros. 21 Hijay enehchor mi
an mangepfangngad ay chita-o an holag Israel ay ni pun-ap-apugwan
ta-o. Ja ad ugwani chi me-atlo hi arkhaw chin natajana. 22 Ja gwa
han nakasda-aw an na-at ad ugwani, ti hana uchumna an ibpfa mi an
pfinapfai ja pfimmugwah cha an immuy hichi lupfu' 23 ja un chaagkhu
inhichip ja ma-id chin achor Hesus. Immali cha an nangali an tinnig
cha hana angher an nangpa-innila an nummahu hi Hesus. 24 Amat
hichi ja immuy hachi uchumna an ibpfa mi hichi lupfu' ja tinnig cha
an umannung hichin inalin hachi pfinapfai muti ma-id tinnig cha ay
Hesus.” 25 Ja inalin Hesus ay chicha hi, “Natottot aju kaykhu, ti nalikhat
hi pamatiyan ju hachi inalin chin profetan Apo Jos! 26 Un ju chah agkhuy
anila an mahapor an hortapon tay an Kristo hato an likhat ja unot
mipapfagto?” 27 Ja impa-innilan Hesus an amin hay hana nitula' an hapit
Apo Jos an ma-at ay hija, nete-a hichin intula' Moses ingkhana hichin
intula' hachi profeta.

28 Gwa an mehnot cha chin pfuglay an omajan cha ja enchapchapoh
Hesus an amat hi achawwi pay chi omajana. 29 Muti impa-ud cha hija
ja inali cha hi, “Achi a umuy ta meheto ta-o, ti chiya an mahilip.” Amat
hichi ja nitnud ay chicha. 30 Inumpfun cha an mangan ja enalan Hesus
chin tenapay ja nunyaman ay Apo Jos ja unaot itta-ittangon an inchat
ay chicha. 31 Ay chuy an nangatana ja immatunan cha mahpay an hija
hi Hesus. Unagkhu amat hichi ja na-upfah hija. 32 Ja khun munhapit cha
chuy an chugwa an inali cha hi, “Anagkha ta agkhuy ta immatunan ad
anachi hi khuna pi'hapitan ay chita hichi chalan? Hijaot un ta khun mun-
an-anla hi nangtuchugwana ay ni hapit Apo Jos.”

33 Amat hichi ja empacheh chaot an numpfangngad hichi ad Jerusalem.
Ja chinakngan cha an na-a-amung hachi himpolo ta oha an adalan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja hachi uchumna an numpun-ibpfa cha. 34 Ja inalin hachi adalan hi,
“Umannung an nummahu hi Apo Hesus, ti numpatikhaw ay Simon Peter.”
35 Amat hichi ja impa-innilan khu chin chugwa chin na-at ay chicha
hichi ad Emaus, an hay nangmatunan cha khu ay Apo Hesus hi nangitta-
ittangana chin tenapay.

Chin numpatikhan Hesus hachi adalana

36 Ay chuy an khun cha punhahapitan ja numpatikhaw hi Hesus an
timmata'chug ay chuy nuntotongngaan cha, ja inali na hi, “Hay lenong
chi magwacha ay cha'ju.” 37 Ja nun-abjot cha ja nang-entata-ot cha, ti
khemhon cha un pfanig hitay tinnig cha. 38 Ja inali na ay chicha hi,
“Achi aju toma-ot ja achi aju munharhalinchugwa. 39 Tikhagwun ju
hay hato hukhat tay ngamoy u ja hay hato hu-i' an un ha-in. Aplohona'
hot annilaon ju an gway achor u ja tungar u. Ti un chah gway achor
ja tungar chi pfanig?” 40 Unaot inali hay hato ja impatikhaw na chin
ngamoy na ja chin hu-i na. 41 Nanannor cha ja mun-an-anla cha an
nannig ay Hesus muti munharhalinchugwa chamchama chin nomnom
cha. Amat hichi ja empfokhan Hesus ay chicha nu gway mapfalin hi ma-
an. 42 Ja inchat cha han negkhong an khachiw 43 ja tittinnig cha an enala
na ja inana.
44 Nakhipfoh an nangan ja inali na ay chicha hi, “Hay hato chin
inali-ali' ay cha'ju chin khun ju pitnuchan ay ha-in, an mahapor an
ma-at ay ha-in an amin chi intula' Moses ja chin intula' chin profeta ja
hini nitula' an libjun chi Psalms.” 45 Amat hichi ja inchatana chicha hi
maphod an nomnom an manginnila ay ni hapit Apo Jos. 46 Ja inali na ay
chicha hi, “Hitay chin nitula' an hapit Apo Jos, an mahapor an matoy
hi Kristo ja unot mummahu ay ni me-atlo hi arkhaw. 47 Ja ekasaba cha
hitay tukhun Apo Jos an allon cha hi, ‘Chu'khon ju hana pfahor ju hot
pakawanon cha'ju ay Apo Jos.’ Heto ad Jerusalem chi pangte-aan cha an
pangtudtuchugwan ja unot hay hana uchumna an apfuglapfuglay.”
48 Ja inalin khu Hesus hi, “Cha'ju chi muntihtikhu an umannung
hay hato an na-at. 49 Ipa-ali' hini Espiritu Santo an inalin Ama. Hotti
hahadchon ju heto ja achi aju makmakak ingkhana hi umali an mangchat
hi apfalinan ju an muntihtikhu.”

Chin timmalakhujan Hesus

50 Emmopoh hay hato an inali na ja initnud na hachi na-amung an
tatakhu ja nakak cha ad Jerusalem. Un chaot ne-atam ad Betani ja
entag-oy na chin ngamoy na ta ijapfana chicha. 51 Ay chuy an khuna
pangijapfan ay chicha ja khun tumalakhuy ad uchu. 52 Ja dinaydayaw
cha hija ja numpfangngad cha ad Jerusalem an nunhegla chi an-anla cha.
53 Ja khun cha umu-umuy hichi Templo an i mundaydayaw ay Apo Jos.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

JOHN

Hini oma'-atan tay an libju

Hini nangtula' ay tay an libju ja hi apostol John an empfalay cha Zebedee ay Salome an eGalilee. Hini khapu na an intula' na hitay ja mapfaha ay tay kapitulo 20 versikulo 31: "…ta gway aton ju an mamati an hi Hesus ja hija hini Empfalay Apo Jos an hini Hennag na an Mamahhod, ja ta magwachaan aju hi nahamad an pi'takhuwan khapo hi pe'-oh-ohhaan ju ay hija." Hotti cho-or hini mapfaha ay tay an Ebanghelyo an mangpatikhaw ay ni kinajos Hesu Kristo an Empfalay Apo Jos. Mapfaha khu hini oma'-atan chi pammati ja hini pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.

Ay ni te'te-an tay libju an intula' John ja impa-innila na an hi Hesus ja hija hini ma-ali an Hapit Apo Jos, ja hitay an Hapit ja numpfalin hi takhu, ja ne'heto heto lota ta tikhagwun chi tatakhu ja ta annilaon chay nomnom ja kinajos tay Ama. Ja inidchum na an intula' ay tay an libju han peto an milagro an enat Hesus an panginnilaan an umannung an Jos hija. Ja hija hay hato: chin nunlomanana hi chanum ta numpfalin hi pfajah (2:1-11); chin nangpatengngana chin empfalay chi ohan opiser chi khupferno (4:46-54); chin nangpatengngana chin lala-e an gwa ad Betsaida (5:1-18); chin namanganana hachi cho-or an tatakhu (6:6-13); chin chimmalanana chin chanum (6:16-21); chin nangakhahana chin napfulaw (9:1-17); chin nanakhuwana ay Lazarus (11:1-15).

Intula' khu John hana nangchipatan Hesus ay ni oma'-atana. Amat chin inalin Hesus an oma'-at hija hi anun (6:35), hija hini hilaw (9:5), hija hini pantaw (10:7), hija hini chalan (14:6), hija hini nahamad an nitanum an ubas (15:1).

Cho-or khu hana ma-achar ay tay an libju an oma'-atan Jos Ama ja hini tamu na, ja amat hina khu ay ni Espiritu Santo. Mapfaha hini ingkarin Jos Ama an pummahuwan chi natoy (5:21), ja hini kinapfagto na (10:29), hini kinasanto na (17:11), ja allona khu an magpong hija an Ama (17:25). Ja ay ni kapitulo 14 ingkhana hi 16 ja mapfaha hini tamun chi Espiritu Santo an muntihtikhu ay ni umannung an tudtuchu, ja hija hini munheto hana namati ay Kristo, ja hija chi tomolong an manuchugwan ay chicha.

Gwacha hana uchumna an inalin Hesus an ay tay an libju chi achakngana ja angkhay: chin ni'hapitana ay Nicodemus hi hay aton an mipiggwa an meto'khong (3:1-21), chin ni'hapitana chin pfupfai an eSamaria hi amatan chi chanum an mangchat hi pi'takhuwan (4:1-2618); chin nuntudtuchugwana chin Pfehta an Pangephochan cha hi A-ab-abpfong (kapitulo 7); chin in-arig na an oma'-atan chi maphod an pastor chi karnero (kapitulo 10); chin nungkalalakhana ay Ama na

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chin khumaju an atajana (kapitulo 17). Hini aha an intuchun John an amin hana intula' na ja hini oma'-atan chi nahamad an pamhod. Impa-innila na chin oha an pfakhu an urchin Apo Hesus an mahapor an mumpepennohhochan ta-o an amat ay ni enat na an namenhod ay chita-o. (13:34)

Hini Hapit an numpfalin hi takhu

1 1 Chin hunhunana an agkhuy na-apja hitay lota, ja hikhud an
gawwacha han Hapit an ma-id uchumna nu pfu-un hi Kristo.
Gawwacha hija ay Apo Jos ja Jos khu hija. 2 Hotti gawwacha hija ay Apo
Jos chin hunhunana. 3 Khapo ay tay an Hapit ja un marmu an amin hana
narmu, ja ma-id oh-ohha hi narmu an agkhuy na limmu. 4 Hitay an Hapit
an hi Kristo ja hijay narpugwan chi pi'takhuwan, ja hitay pi'takhuwan ja
hijay hilaw an manenakhan hi nomnom chi tatakhu. 5 Ti khenong chi un
naherngan hitay lota khapo hi agkhuy nanginnilaan chi tatakhu ay Apo
Jos hotti hi Kristo chi nunhilaw. Ja hitay an hilaw ja achi amehon chi
munhehellong.
6 Gwacha han lala-e an nangngachan hi John,[a] an hennag Apo Jos
7 an muntihtikhu hay oma'-atan tay an hilaw an hi Kristo, ta khapo ay
tay atona ja mamati an amin chi tatakhu. 8 Pfu-un hi John chi ma-ali an
hilaw, an un hija chin hennag Apo Jos an muntihtikhu hay oma'-atan tay
an hilaw. 9 Ti hi Kristo an hini umannung an hilaw ja umali heto lota ta
mahenakhan an amin chi tatakhu. 10 Ja gawwacha ay tay lota an himpfu
na ja anong un hijay Nampfu hi tatakhu ja agkhuy cha immatunan.
11 Anong un chin tatakhu ay chuy pfuglay na ja agkhuy cha inapfulut
hija. 12 Muti chin nangapfulut ja namati ay hija, ja inchatana chicha hi
kalintikhan an mipfilang hi empfapfalay Apo Jos. 13 Hay enat cha an
numpfalin hi empfapfalay Apo Jos ja achi amat ay ni aton ta-o an tatakhu
an meto'khong, ja achi khapo hi pamhod chi hempfalay an magwachaan
hi empfalay cha, ti hi Apo Jos chi nanghumang an pun-empfalay chicha.
14 Hitay ma-ali an Hapit ja numpfalin hi takhu, ja ne'heto ay chita-o
ay tay lota. Impatikhaw na ay chita-o an amin chi khohkhoh Apo Jos ja
hini umannung an oma'-atana. Tinikhaw mi chi kinajos na an oh-ohha
an Empfalay Jos Ama. 15 Hitay chi tinihtikhuwan John ja ini'gwap na an
nangali hi, "Hija chin inali-ali' ay cha'ju an umali an metob ay ha-in an
napfagpfagto, ja gawwacha hija chin hunhunana ja una-ot magwacha."
16 Nakhotkhotap chi maphod an enat na ay chita-o ti otongngan chi
khohkhoh na. 17 Ti chin ayya urchin Apo Jos ja impatula' na ay Moses
hotti impa-innila na, muti hini ayya umannung an oma'-atan Apo Jos ja

---

[a] **1:6** Hitay an hi John ja hi John Bautista, pfu-un chin oha an John an adalan Hesus an nangtula' ay tay an libju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hini khohkhoh na, ja hi Hesu Kristo chi nangpa-innila ay chita-o. 18 Ma-id
chi hay nanikhaw ja nangpa-innila ay Apo Jos, an un angkhay hi Hesu
Kristo an oh-ohha an Empfalay na. Ti Jos khu hija an ninidchum ay Ama
na.

Chin tinihtikhuwan John Bautista

19 Gwa han namenghan an hennag chin a-ap-apon chi Hudju ad
Jerusalem chin uchumna an papachi ja Levita an immuy hichin
agawwachaan John, ta hanhanan cha nu ngay nitakhuwana. 20 Agkhuy
enhaot John an empfaag na hini umannung an pfu-un hija chi Hennag
Apo Jos an Mamahhod.[b] 21 Ja empfokha cha khu hi, “Hotti ngay
nitakhuwam mah? He-a chah chin profeta Elijah an un a nummahu?”
Ja inali na hi, “Pfu-un.” Hen-empfokha cha khu hi, “Hotti he-a chah
hini Profeta an hahadchon mi an umali?” Ja inali na khu hi, “Pfu-un.”
22 Ja hen-empfokha cha khu hi, “Hot ngay nitakhuwam mah? Mahapor
an epfaag mu hini oma'-atam ta gway ipa-innila mi hana nannag ay
cha'mi.” 23 Tempfar John ja inali na hi, “Ti anila ju chin impadtun profeta
Isaiah hi nangarjana hi, ‘Hichi let-ang ja gwacha han khun mun-ugwap
an khuna allon hachi tatakhu hi, “Epaphod ju hini agwun ni umali an
Apo.” ’[c] Ja ha-in hitay hinapit Isaiah.”
24 Gwa hachi uchumna an Farisee an nidchum hay hana hennag
cha 25 ja empfokha cha hi, “Hot anagkha mah ta un he-a hon khun a
mumbautisar un pfu-un he-a hini Mamahhod, ja pfu-un he-a hi Elijah, ja
pfu-un he-a hinuy Profeta an umali?” 26 Tempfar John ja inali na hi, “Ha-
in ayya ja khuna' mumbautisar hi chanum muti gwa han ninidchum ay
cha'ju an achi ju imatunan. 27 Hijay metob ay ha-in muti achi mapfalin an
ipadchunga' ay hija, ti munnaud hija an napfagpfagto.”[d]
28 Na-at hay hato ad Betani ay ni chammang ni gwanggwang an
Jordan, an hichi chi numbautisaran John chin tatakhu.

Hi Hesus chi amat hi pfo'tot chi karnero an midaton

29 Unot chin nun-ingwi'gwiit ja tinnig John hi Hesus an khun umuy
ay chuy agawwachaana, ja inali na hi, “Chuyya hini amat hi pfo'tot chi
karnero an inchat Apo Jos an midaton ta ma-aan hana pfahor ta-o an
tatakhu heto lota. 30 Hitay hichin inali' ay cha'ju an, ‘Gwacha han metob

---

[b] **1:20** Hitay Hennag Apo Jos an Mamahhod ja hijay ma-ali hi Mesias ay ni hapit chi Hudju, ja hi Kristo ay ni hapit chi Griego. [c] **1:23** Isaiah 40:3 [d] **1:27** muti achi mapfalin an ipadchunga' ay hija. Literal: ja achiya' mipfilang an mangaan ay ni hapato na. Ay chuy an timpo ja hini mangaan ay ni hapaton ni apo ja tamun chi nababbabaan an takhala. Hotti hay penhod John an allon ja nababbaba pay hija mu hay nababa an takhala nu mipadchung ay Hesu Kristo.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay ha-in an napfagpfagto, ti gawwacha hija chin hunhunana ja una-ot
magwacha.' 31 Anong un ha-in ja agkhuy u anila hitay an umali. Muti
hijaot una' pfinaar ay Apo Jos an mumbautisar hi chanum ta ipa-innila'
hija ay cha'ju an holag Israel."
32 Ja nuntihtikhu hi John an inali na hi, "Umannung an tinnig u hini
Espiritun Apo Jos an nun-ohop ay hija an narpu ad langit an amat hi
kaloma chin tikhaw na. 33 Agkhuy u immatunan hija muti hi Apo Jos an
namaar ay ha-in an mumbautisar hi chanum, ja hijay nangali ay ha-in hi,
'Hini takhu an tikham an omajan ni Espiritu ja hija hini mumbautisar hi
Espiritu Santo.' 34 Ja na'na-atigkha' an hijah tay chi na-at, ja umannung
hitay tihtikhuwa' ay cha'ju an hija hini Empfalay Apo Jos."

Chin nahhun an adalan Hesus

35 Chin nun-inggwi'gwiit ja gawwah chi khu hi John ja han chugwa
an disipolo na. 36 Unaagkhu tinikhaw hi Hesus an maloh ja inali na hi,
"Chuyya chin inali' an amat hi pfo'tot chi karnero an inchat Apo Jos an
midaton." 37 Unot chengngor chin chugwa an disipolo na hitay an inali
na ja nitnud cha ay Hesus. 38 Nunligkhoh ja tinnig na chicha an ninitnud,
ja inali na hi, "Ngachah chi penhod ju?" Tempfar cha ja inali cha hi,
"Chaadmah chi nunhihittugwam, Rabbi?" Ay ni hapit chi Hudju ja Rabbi
chi pangali cha ay ni khun muntuchu. 39 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Mi'jali aju ay ha-in ta tikhan ju hini nunhihittugwa'." Hotti nitnud cha
ay hija. Emmatam cha chin napujaw, ja ni-ib-ipfun cha.
40 Hay ngachan chin oha ay cha chuy an chugwa an nangngor chin
inalin John an i nitnud ay Hesus, ja hi Andrew an akhin Simon Peter.
41 Amat hichi ja china'puh Andrew an i mannig ay ibpfa na an hi Simon.
Unaot tinikhaw hi ibpfa na ja inali na hi, "Tinikhaw mi mahpay hini
Mamahhod, an hija hini ma-ali an Mesias." Hitay an Mesias ja hi Kristo
hi hapit chi Griego. 42 Ja initnud Andrew hi ibpfa na an hi Simon ja
immuy cha ay Hesus. Unagkhu emmohchong Hesus hi Simon ja inali na
hi, "He-a hi Simon ja hay ngachan amam ja hi John, muti mangadnan a
hi Sefas." Hitay an ngachan an Sefas ja hihiya ay Peter, an hay podhona
an hapiton ja pfato.

Chin nangajakhan Hesus ay cha Philip ja hi Nataniel

43 Gwa khu an nun-inggwi'gwiit ja nenomnom Hesus an umuy ad
Galilee. Tinikhaw na hi Philip ja inali na ay hija hi, "Mi'jali a ay ha-
in." 44 Hi Philip ja eBetsaida an pfuglay khu cha Andrew ay Peter.
45 Inapfulut Philip chin inalin Hesus ja i na tinnig hi Nataniel. Ja inali
na hi, "Chinittum mi hini Mamahhod an hinapit Moses ay ni intula' na
ay ni urchin Apo Jos, ja nitula' khu hachi libjun chi profetan Apo Jos
chin pengpenghana. Hay ngachana ja hi Hesus an eNazaret, an empfalay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Josep." 46 Ja inalin Nataniel hi, "Un chah gway maphod hi marpu ad
Nazaret?" Ja inalin Philip hi, "Mi'jali a akay ni' ta tikham." Ja ni'juy.
47 Unot tinnig Hesus hi Nataniel an gwa an me-atam ja inali na hi, "Tayya
han takhu an nahamad an holag Israel ja ma-id lahlah na." 48 Ja inalin
Nataniel hi, "Ngay nanginnilaam ay ha-in?" Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Tinnig u he-a an inu-umpfun han puun chi ajiw an higos ja unot umali
hi Philip an mangagwit ay he-a." 49 Ja inalin Nataniel ay hija hi, "Rabbi,
umannung an he-a hini Empfalay Apo Jos! He-a hini Ari mi an holag
Israel!" 50 Ja inalin Hesus hi, "Niya an namati a khapo ta inali' hi tinnig
u he-a hi inu-umpfunam han puun chi higos. Cho-or pay chi tikham hi
o-ot-ottong an ma'ma-at mu hitay." 51 Ja inalin khu Hesus hi, "Umannung
mangkay hitay allo' ay cha'ju, an matikhaw ju an mipfughor ad langit.
Ja tikhan ju khu hana angher Apo Jos an munhigwar an khun tomolo an
umuy ad langit hon numpfangngad an umali ay ha-in an Na-ilangitan an
Takhu."

Chin kasar ad Cana

2 1 Nalahin chi chugwah arkhaw, ja gwacha han kasar ad Kana an
provincian chi Galilee. Ja gawwah chi hi Mary an ammod Hesus 2 ja
ne'-ajag cha khu hi Hesus ja hachi disipolo na. 3 Unagkhu khimminagwa
chin kasar ja napoh chin pfajah, ja inalin chin ammod Hesus ay hija
hi, "Chiya an napoh hichuy inumon hachi tatakhu." 4 Ja inalin Hesus
ay hija hi, "Ikhacha', ina, hi ato', ti agkhuy pay nachakngan hini timpo
an pangpa-innilaa' ay ni oma'-ata'." 5 Amat hichi ja inalin ina na hachi
takhala hi, "Unuchon ju nu ngay allona hi aton ju."
6 Gwa han unum an pfato an pfuhih an khun cha pangittugwan hi
chanum an mipfulu. Ti paniyaw ay cha nuy Hudju nu achi cha mumpfulu
hon nangan cha. Ja himpoloh tempfa hi chanum chi mitto ay ni oha an
pfuhih. 7 Amat hichi ja inalin Hesus hachi takhala hi, "Punggwon ju hay
hachi pfuhih hi chanum." Hotti pinnu cha. 8 Ja unaot khu allon ay chicha
hi, "Amat hina ja pinau' ju ta ichat ju ay chuy khun mangpadchong ay
tay kasar." Enat cha 9 hot tenamtaman chin khun mangpadchong ay chuy
kasar chin chanum an numpfalinon Hesus hi pfajah. Muti agkhuy na
anila nu ngay nangalan cha ay chuy pfajah an un angkhay hachi pimmau'
chi nanginnila. Enajakhana hichuy lala-e an nungkasar 10 ja inali na
hi, "Hay ugali ta-o ja ipa-inum ta-o hi mahhun hini mapmaphochan
an pfajah, ja unchani ayya ta cho-or chi ininum chi tatakhu, ja un ta-o
ipapfutay hini achi munnaud an maphod. Muti tan he-a, ja en-ang-
angonoh mu an impa-inum hitay pfuher an pfajah!"
11 Enat Hesus hitay ad Kana an provincian chi Galilee, ja hijah tay
chi pengpenghan chi milagro hi enat na an nangpatikhagwana ay ni
nakaskasda-aw an apfalinana. Ja namati hachi disipolo na ay hija.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Napfalin hitay ja empacheh cha Hesus ja hi ina na ja hachi ibpfa na an
linala-e ja hachi disipolo na, ja immuy cha ad Kapernaum ja nihihidchi cha.

Chin immajan Hesus ay ni Templo ad Jerusalem

13 Gwa an machakngan hichin pfehtan chi Hudju an Pangnomnoman
cha chin Nalohan ni Angher Apo Jos chin Pfalay chin A-ap-apo cha ad
Egypt, ja immuy hi Hesus ad Jerusalem. 14 Unot ne-atam ay chuy partug
chi Templo ja chinakngana hachi khun mungkumerchu hi pfakah, karnero
ja kaloma an hijay khun nguminaan hana tatakhu hi ipidaton cha ay Apo
Jos. Ja tinnig na khu hachi numpanga-umpfun an khun munhukat hi pihun
hachi tatakhu hi pihun chi Hudju. 15 Enala na hachi tali ja enephod na hi
huplit ja nun-epakak na hachi khun mungkumerchu ja hachi karnero ja
pfakah ay chuy partug chi Templo. Nun-ipfu-allo na khu hachi lamehaan an
nun-egwallangan hachi pihu hotti nun-egwa-at cha. 16 Inali na hachi khun
mungngina hi kaloma hi, “Pun-ekak ju hana ingina ju! Achi ju pumpfalinon
hitay pfalay Ama hi pungkumerchuwan!” 17 Ja nenomnom chin disipolo na
hichin nitula' an hapit Apo Jos hi nangarjana hi, “Amat hi chumalang hitay
puhu' khapo hi punnomnoma' ay tay pfalay mu.”[e]
18 Napfalin an tinnig hachi a-ap-apon chi Hudju hichuy an enat Hesus
ja empfokha cha ay hija hi, “Anagkha ta un he-a hon enat mu chi amat
heto? Ipatikhaw mu adchiya ay cha'mi hay panginnilaan an he-a ja gway
apfalinam.” 19 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Pa'-iyon ju hitay Templo
muti un umuy hi toloh arkhaw hot eha'-ad u khu, ta panginnilaan ju ay
ni apfalina'.” 20 Ja inali cha hi, “Apat chi polo ta han unum hi tagwon ja
un mapakhad hitay Templo ja un chah olog mu an mamakhad hi toloh
arkhaw?” 21 Muti hini templo an hinapit Hesus ja hini achor na. 22 Ja chin
nummahuwana ay chuy me-atloh arkhaw hi natajana, ja un nomnomon
hachi disipolo na hitay an inali na. Ja pinati cha mahpay chin nitula' an
Hapit Apo Jos ja hachi inalin Hesus.

Anilan Hesus hini nomnom chi tatakhu

23 Ay chuy an ne'pfehtaan Hesus ad Jerusalem, ja cho-or chi namati
ay hija khapo ta tinnig cha hana ena-enat na an nangpatikhaw an gway
apfalinana. 24 Muti hi Hesus ja agkhuy nunchunu ay chicha, ti ani'-ila
nay nitakhuwan cha. 25 Achi khahin un gway mangpa-innila ay hija ay ni
oma'-atan chi tatakhu ti ani'-ila na hini nomnom cha.

Chin ni'hapitan Nicodemus ay Hesus

3 1 Gwacha han ohan Farisee an ap-apon chi Hudju an hi Nicodemus
chi ngachana. 2 Gwa han ohan nadhom ja immuy hi Nicodemus ay

---

[e] **2:17** Psalms 69:9

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hesus ja inali na hi, “Rabbi, anila mi an he-ay mehtolo an hennag Apo
Jos, ti omod an cho-or hana khun mu aton an achi ma-at chi takhu nu
ma-id hi Apo Jos an mangchat hi apfalinan.” 3 Himmapit hi Hesus ja
inali na hi, “Umannung mangkay hitay allo' ay he-a, an achi midchum
hini takhu ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos nu achi mumpiggwa an
meto'khong.” 4 Ja inalin Nicodemus hi, “Aa, muti ngay aton ni ma-ilog
an meto'khong khu? Unchah mapfalin an mumpfangngad ay ni poton
ina na ta mumpiggwa an meto'khong?” 5 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“Umannung hitay allo' ay he-a an mahapor an meto'khong hini takhu
hi chanum ja ay ni Espiritu Santo ja un midchum ay ni Pun-ap-apugwan
Apo Jos. 6 Hini takhu ja omempfalay hi takhu. Hini ayya Espiritu Santo ja
ichat nay pfakhu an na-ispirituwan an pi'takhuwan. 7 Achi a mamannor
ay ni inali' an mahapor an mumpiggwa aju an meto'khong. 8 Ti un
amat ay ni ijah an mumpfurpfuluud muti ma-id mapto' hi arpugwana
ja omajana, an un ikhad hija. Amat hina khu ay ni Espiritu Santo
an muntamu ay ni takhu ta mumpiggwa an meto'khong.” 9 Ja inalin
Nicodemus hi, “Hot ngay amatana mah?” 10 Tempfar Hesus ja inali na hi,
“He-ay oha an ma-ar-ali an muntudtuchu hana holag Israel ja anagkha
ta achim ma-awatan hitay inali'? 11 Umannung hitay allo' ay he-a, an
anila mi ja tinnig mi hana khun mi hapiton. Anong un amat hina ja
achi ju pattiyon hana khun mi tihtikhuwan. 12 Tayya an impa-innila'
ay cha'ju hini oma'-atan hana gwah to lota ja niya an achiya' pattiyon.
Hotti om-omod an achi aju mamati nu etoloy u an mangpa-innila hana
khun ma'ma-at ad langit. 13 Ti ma-id ohah takhuh immuy ad langit ja
numpfangngad ta ipa-innila na hini oma'-atana, an un angkhay ha-in an
Na-ilangitan an Takhu an narpu ad langit. 14 Hay ma-at ay ha-in ja amat
chin khumo' an ulog an nipfitin chin ajiw an empacho' Moses.[f] Amat
hina khu ay ha-in an Na-ilangitan an Takhu an mipfitina' han kros, 15 ta
an amin hana mamati ay ha-in ja mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna.
16 Ti otong hini pamhod Apo Jos hay hana tatakhu ay tay lota. Hijaot una
impa-ali hini oh-ohha an Empfalay na ta an amin hana mamati ay hija ja
achi cha ma-utaw ta un chaot mi'takhu hi ma-id chi pogpogna.
17 Agkhuy hennag Apo Jos hini Empfalay na an immali heto lota an
manugi hi takhu ta madusa cha, an hay nannakhan Ama na ja umali
an Manakhu hi tatakhu. 18 Hana ayya mamati ay ni Empfalay na ja
achi cha mahugi an madusa. Ja hana ayya achi mamati ja napfalin an
nahugi cha an madusa, ti achi cha pattiyon hini oh-ohha an Empfalay
na. 19 Hini adusaan cha ja immali hini manilagwan hi tatakhu, muti

---

[f] **3:14** Mapfaha hitay ay ni Numbers 21:4-9. Chin agawwachaan hachi Israelitas hichi let-ang ja gwacha han namenghan an cho-or hana enalat chi ulog. Hana na-alat an temmangad ay chuy khumo' an ulog ja agkhuy cha natoy.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

penpenhod cha hini munhehellong mu hini mumpapattar, ti napukhit
hana khun cha aton. 20 Ti hana khun mangat hi napukhit ja pfuhulon cha
hini mumpapattar ja achi cha mehnot ay ni hilaw, ti achi cha podhon
an mapfu-ihan hana napukhit an khun cha aton. 21 Hana ayya khun
mi'takhu hi magpong ja umali cha ay ni hilaw ta matikhaw hana maphod
an khun cha aton khapo ay ni apfalinan Apo Jos.”

Chin nanapitan John Bautista ay ni amatan Hesus

22 Napfalin hay hachi, ja immuy cha Hesus ja hachi disipolo na
hichi provincian chi Judea. Nihihidchi cha hi at hichi hi arkhaw ta
mumbautisar cha. 23 Ja gwacha khu hi John Bautista ad Enon an nehnot
ad Salim. Hichi khuna pumbautisaran an acho'lan chi chanum. Ja gwa
hachi immuy ay hija an numpabautisar. 24 Ay chuy ja agkhuy pay nipfalud
hi John.
25 Ja gwa han nunhohongngilan cha chuy disipolon John ja han ohan
Hudju, an chumalat hini aton an mun-ulah ta maleneh hini takhu hi
pannig Apo Jos. 26 Immuy cha ay John ja inali cha hi, “Rabbi, anilam
chah hini khun aton chin nun-ibpfam an takhu chin agawwachaan ju
hichi chammang chi Jordan, chin khun mu tihtikhuwan ay cha'mi? Gwa
mangkay an khun mumbautisar ad ugwani ja hijay omajan an amin chi
tatakhu.” 27 Ja inalin John hi, “Aa, ti otong hini apfalinana, ja ma-id
apfalinan hi amat hina nu pfu-un hi Apo Jos chi mangchat. 28 Chengngor
ju mit chin inali' an pfu-un ha-in hini Mamahhod muti ha-in hini hennag
Apo Jos an mangpangpangullu ja un umali hija. 29 Ti amat heto, an una'
amat ay ni lala-e an mangpangpangulu ay ni kasar ni khayyum na an
mungkasar. Anong un pfu-un hijay mangahagwa ay ni pfalahang ja otong
chi anla na an manginnila an immali hini lala-e an mangahagwa ay hija.
Amat hina khu ay ha-in, an hini enat u ja enhakhana' hini umaliyan ni
Mamahhod, ja munnaud chi pun-an-anlaa' ti tan immali hija. 30 Mahapor
an hijay ipapfagpfagton chi tatakhu ta pfu-un ha-in.”
31 Hana tatakhu ja gawwacha cha ay tay lota, ja hana gwah to lota chi
khun cha hapihapiton. Hini ayya narpu ad langit ja hijay napfagpfagto
an amin. 32 Hapitona hana tinnig na ja chengngor na muti un tortollo
hana mangapfulut ay ni khuna tihtikhuwan. 33 Ja hana mangapfulut ay
ni khuna tihtikhuwan ja tihtikhuwan cha khu an umannung hana hapit
Apo Jos. 34 Ti hapit Apo Jos hana allon ni Hennag na an muntihtikhu, ti
hijay nangchatan Apo Jos an amin hi apfalinan ni Espiritu Santo. 35 Ti hi
Jos Ama, ja podpodhona hitay an Empfalay na ja impulang na an amin
ay hijay apfalinan ta hijay mangpapto'. 36 Hana ayya mamati ay tay an
Empfalay na ja mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna. Hana ayya man-
ug ay tay Empfalay na ja achi cha mi'takhu, ja ho'mon cha hini ma-id
pogpogna an pundusaan Apo Jos ay chicha khapo hi pfungot na.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin ni'hapitan Hesus han pfupfai an eSamaria

4 1 Inannilan Hesus an chengngor hachi Farisee an cho'cho'-or hachi
khun i mumpabautisar ay hija an numpfalin hi disipolo na mu ay
John. 2 Muti pfu-un hi Hesus chi khun mumbautisar an un hachi disipolo
na. 3 Hotti amat hichi ja nakak cha Hesus ad Judea ja numpfangngad cha
ad Galilee. 4 Ja mahapor an e'gwa cha hichi provincian chi Samaria.
5-6 Gwa an naha'-ad ja ne-atam cha hichi ad Sikar an ohan pfuglay ad
Samaria, an nehnot ay ni lota an empfanoh Jakob chin nahop ay Josep an
empfalay na. Ay chuy an lotan Jakob ja gwa han pfupfun ja inu-umpfun
hi Hesus ay chuy ngapfar na, ti na'-ablay an chimmalachalan.
7-8 Emmo-ohha hi Hesus, ti nakak hachi disipolo na an i ngumina hi anun
cha ay chuy nehnot an pfuglay. Ay chuy inu-umpfunan Hesus ja immuy han
pfupfai an eSamaria ay chuy an pfupfun an i huma'chu. Ni'hapit hi Hesus ja
inali na hi, "Mi'-inuma' adni' ay tay chanum ju." 9 Ja nanannor chin pfupfai,
ti hachi Hudju ja khun cha pahigwon hachi eSamaria ja ugali cha an achi
cha midmidchum ay chicha.[g] Ja inalin chin pfupfai hi, "Aa, muti Hudju a
ja', ja anagkha ta la-ahna ja ha-in an eSamaria chi pumpfokhaam hi hay
inumom?" 10 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Nu inannilam hini ichat Apo
Jos, ja nu imatunana' an nangpfokha ay he-a hi chanum, hot he-aot koma
chi mangpfokha ay ha-in ta ichat u hini chanum an mangchat hi nahamad
an pi'takhuwan." 11 Ja inalin chin pfupfai hi, "Apo, ma-id panggwo' mu ja
adchalum khu hitay an pfupfun. Hot ngay pangalam ay ni allom an chanum
an mangchat hi nahamad an pi'takhuwan? 12 Chin apo mi an hi Jakob chi
nangpfanoh ay tay an pfupfun an khun cha uminuman hachi empfapfalay
na, ja anong un hachi khuna panganun. Un chah hay allom ja napfagpfagto
a mu hi Jakob?" 13 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Hana na-ugaw an uminum
ay tay an chanum ja ma-ugaw cha khu. 14 Muti hini ayya uminum ay ni
chanum an ichat u ja achi mahpay ma-ugaw. Ti hini chanum an ichat u ja
amat hi opfob ay ni achor na an achi matmatchu', ja ichat nay pi'takhuwan
an ma-id chi pogpogna." 15 Ja inalin chin pfupfai hi, "Apo, hot ichatana' mah
ay ni allom an chanum ta achiya' ma-ugaw ja achi khahin una' khun uma-
umali heto an huma'chu." 16 Ja inalin Hesus hi, "Im agwiton hini ahagwam
ja numpfangngad aju heto." 17 Inalin chin pfupfai hi, "Ma-id ahagwa'." Ja
inalin Hesus hi, "Aa, umannung hinuy inalim an ma-id ahagwam ad ugwani.
18 Muti numpalema a an narhin, ja hini ayya lala-e an nun-i-ibpfam ad
ugwani ja pfu-un ahagwam. Hotti umannung hinuy inalim." 19 Ja inalin
khu chin pfupfai hi, "Apo, imatuna' an profeta a. Hotti tayya han epfokha'
ay he-a. 20 Chin a-apo mi an eSamaria, ja hitay an pfuludna chi khun cha

---

[g] **4:9** Wenno: hachi Hudju ja achi cha mi'-usar hay hana pfahu an khun usaron chi eSamaria.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pundayawan ay Apo Jos. Cha'ju ayya an Hudju, ja hay allon ju ja khahin un
ad Jerusalem chi i pundayawan. Ngachah chi mapto' ay tay?" 21 Ja inalin
Hesus ay hija hi, "Mamati a akay ni' ay tay allo', ti umali han arkhaw an
pfu-un hitay pfuludna chi pundayawan chi tatakhu ay Jos Ama ja pfu-un
khu ad Jerusalem. 22 Cha'ju an eSamaria, agkhuy ju inannila hi Apo Jos
an khun ju dayawon. Muti cha'mi an Hudju ja anila mi, ti hini Manakhu
hi tatakhu ja marpu hana Hudju. 23 Muti umali han timpo ja mete-a ad
ugwani, an hana umannung an mundayaw ay Jos Ama ja nahamad hini
aton cha an mundayaw ja mumpa-echalan cha ay ni Espiritu Santo. Hitay
hini podhon Apo Jos an aton chi tatakhu an mundayaw ay hija. 24 Hi Apo
Jos ja ispiritu an achi matikhaw. Hotti hana mundayaw ay hija ja mahapor
an mumpachalan cha ay ni Espiritu Santo ja annilaon cha hini nahamad an
aton an mundayaw." 25 Ja inalin chin pfupfai hi, "Anila' an umali hini Mesias,
an hinuy ma-ali an hi Kristo. Nu umali ja ipa-innila na an amin hana agkhuy
ta-o pay anila." 26 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Ha-in an khun mi'hapit ay
he-a hini inalim an hahadchon ju."

27 Khun pay mi'hapit hi Hesus hi numpfangngachan hachi disipolo na,
ja nanor cha hi nannikhan cha ay Hesus an khun mi'hapit hi pfupfai. Muti
ma-id oha hi nangpfokha nu ngay mahapor chuy pfupfai ja anagkha ta khun
mi'hapit hi Hesus ay hija. 28 Amat hichi ja tenaynan chin pfupfai chin pfanga
an iha'chu na, ja numpfangngad ay nuy pfuglay cha. Ja inali na chin tatakhu
hi, 29 "Umali aju akay ni' ta i ta-o tikhagwun han lala-e an chinittum u ja inali
na an amin hana ena-enat u. Ma-id mapto' un hijah nuy hi Kristo an hini allon
cha an Mamahhod?" 30 Amat hichi ja empacheh cha an i mannig ay Hesus.

31 Gwa an nakak chin pfupfai ja impapilit chin disipolon Hesus ta
mangan hija. 32 Muti inalin Hesus hi, "Gwa han nabnab-on an khun u
anun an agkhuy ju anila chi oma'-atana." 33 Ja khun cha nomnomnomon
hi, "Un chah gway uchumna hi nang-ali hi anun Hesus?" 34 Ja inalin
Hesus hi, "Hay ayya tanud u ja hini pangata' ay ni penhod ni nannag
ay ha-in ja hay ato' an mamalin ay ni ipatamu na. 35 Gwa han khun
ju allon an amat heto. Hini pakhuy an nebkhay ja hachon ta umuy hi
apat chi pfulan ja un mabto'. Muti allo' ay cha'ju hi ahebto' ad ugwani.
Tikhagwun ju hachi tatakhu an khun cha umali. Oma'-at cha hi pakhuy
an natong an munhohhood hi mamto', ti nehahagkhana cha an mamati.
36 Hana i mumpfoto' ja malagpfuwan cha, ja hana pfento' cha ja mi'takhu
cha hi ma-id chi pogpogna. Hotti numpadchung an hini numpfokhay ja
hini numpfoto' ja mun-an-anla cha. 37 Ti umannung hitay khun cha allon,
an egpfay chi oha ja pfot-on chi oha. Amat hina khu ay ni tamun Apo
Jos, an 38 hennag u cha'ju ta i ju pfot-on hana agkhuy ju na-unglan. Hotti
cha'ju hini mamto' hana pfungan chi na-unglan hana nahnahhun."

39 Cho-or hana eSamaria an namati ay Hesus khapo ta inalin chuy
pfupfai hi, "Inalin nuy an lala-e an amin hana ena-enat u." 40 Hotti

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

immuy cha ay Hesus ja inali cha hi, “Achi a adchiya umuy ta mehetheto
ta-o pay.” Hotti nihichi hi Hesus hi chugwah arkhaw. 41 Ja cho'cho'-or
pay hay hachi namati khapo hi nangngolan cha ay chuy khuna itudtuchu.
42 Ja inali cha chin pfupfai hi, “Pfu-un hinuy inalim ja angkhay chi
namatiyan mi, ti enhemad mi an nunchongor ay hija, ja anila mi an
umannung an hija hini Manakhu hi tatakhu.”

Chin nangpatengngan Hesus han empfalay chi ap-apo

43 Nalahin chi chugwah arkhaw ja nakak cha Hesus ad Samaria ta
umuy cha hichi ad Galilee an emmer-erkhana. 44 Immuy hichi hi Hesus ti
hijay nangali hi, “Hini profeta ja achi egngor hana tatakhu ay ni pfuglay
an narpugwana.” 45 Muti un chaagkhu emmatam ad Galilee ja inapfulut
hachi tatakhu hi Hesus, ti tinnig cha an amin hana enat na an pangpa-
innilaana ay ni apfalinana chin ne'pfehtaan cha ad Jerusalem.
46 Amat hichi ja numpfangngad cha Hesus ad Kana an pfuglay hichi
Galilee, an nangephochana chin chanum hi pfajah. Ja gwa ad Kapernaum
han ap-apo an nunchokhoh han empfalay na an lala-e. 47 Unot chengngor
tay ap-apo an nakak hi Hesus ad Judea ta umuy ad Galilee, ja immuy
an i numpakpaka-ahi ay Hesus ja inali na hi, “Apo, mi'jali a adni' hichi
pfalay mi ad Kapernaum ta epatenong mu han empfalay u an lala-e, ti
gwa an ma-u'-u'lud.” 48 Ja inalin Hesus hi, “Tan khahin hi gway tikhan
ju hi panginnilaan ay ni apfalina' ja un aju mamati ay ha-in.” 49 Ja inalin
gwot chin ap-apo hi, “Apo, panga-ahim ta mi'jali a adni' ta achi matoy
hini empfalay u.” 50 Ja inalin Hesus hi, “Umanamut a, ti temmenong hini
empfalay mu.” Pinati na chin inalin Hesus ja empacheh na an umanamut.
51 Gwa an khun umuy ja chinittum na hachi takhala na an nangali ay
hija hi, “Temmenong hini empfalay mu.” 52 Ja henanhanana hi a'-anunay
temmengngana ja inali cha hi, “Temmenong ad akhapfan hi napujaw.”
53 Ja nenomnom chin lala-e an hichuy chin timpo an nangarjan Hesus hi,
“Temmenong hini empfalay mu.” Hotti an amin cha an hen-a-amma ja
namati cha ay Hesus.
54 Piggwana hitay hi nakakan Hesus ad Judea ta umuy ad Galilee an
nangatana hi milagro an nangpatikhaw ay ni apfalinana.

Chin nangpatengngan Hesus han lala-e an munchokhoh ad Jerusalem

5 1 Nalahin chi at hichi hi arkhaw ja gwa han pfehtan chi Hudju ad
Jerusalem, ja immuy hi Hesus an i me'pfehta. 2 Ja gwa han pohong
ad Jerusalem an nangadnan hi Betesda hi hapit chi Hudju, an nehnot
chin Pantaw chi Karnero. Ja gwah chi han lema an piligman 3 an khun
pumpepegkhengan hay hachi mumpunchokhoh. Gway napfulaw, napi-on
ja napechoy, an munhohhood hi puntepja-an chuy chanum. 4 Ti umu-
udchum anu hon khun umuy han angher Apo Jos ay chuy an pohong ta

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ina puntepja-on. Ja hini ayya mahhun an i muntamor nu muntepja', ja
hijay ma-akhahan chi chokhoh na.
5 Ja gwa ay chuy han ohan lala-e an khun munchokhoh hi tolompolo ta
han gwalo hi tagwon. 6 Tinnig Hesus hija an numpepekheng ja inannila
na an napfajag hichuy chokhoh na. Nehnot hi Hesus ja inali na ay hija
hi, "Podhom chah an tomenong hini chokhoh mu?" 7 Tempfar chin
munchokhoh ja inali na hi, "Ti aa, Apo, muti ma-id atag chi mangla'-oy
ay ha-in ta uja' etamor ay chuy chanum nu muntepja'. Ja enhehemad
u an i me'tamor hon nahhun hay hana uchumna." 8 Ja inalin Hesus
hi, "Pfumangon a ja lena'-oy mu hinuy opfog mu ja chimmalan a."
9 Ja pfimmangon ja lina'-oy na chin opfog na ja khun chumalan. Hay
na-atan tay ja Hapfachu an ngilin chi Hudju, 10 hijaot un inalin hachi
uchumna an a-ap-apon chi Hudju ay chuy lala-e an empatenong Hesus
hi, "Hapfachu ad ugwani an ngilin, ja pina'-im hini urchin ta-o ti niya an
inu-ugnam hinuy opfog mu." 11 Tempfar chin lala-e ja inali na hi, "Hini
nangpatenong ay tay chokhoh u chi nangali ay ha-in hi la'-ajo' hitay
opfog u ja chimmalana'." 12 Ja inali cha hi, "Ngay ngachan nuy an lala-e
an nangali ay nuy?" 13 Muti ma-id mapto' hi logngona, ti nunlonoh hi
Hesus ay chuy acho'lan chi nakhagong.
14 Unot achi mapfajag ja immuy hi Hesus hichi Templo ja inah-upana
chin lala-e an empatenong na ja inali na hi, "Niya an temmenong a,
hotti epokhong mu an pfumahor ta ma-id umali hi om-omod an likhat
ay he-a." 15 Nakak chin lala-e ja i na impa-innila hachi a-ap-apon chi
Hudju an hi Hesus chin nangpatenong ay hija. 16 Hijaot un cha ente-a
an namarpalikhat ay Hesus ti i na empatenong hinuy munchokhoh
hi arkhaw an ngilin. 17 Himmapit hi Hesus ja inali na ay chicha hi,
"Tumamutamu hi Ama hi a-arkha-arkhaw ja mahapor an hijay pe'-at u."
18 Chumalat hitay an inali na ja emmomod chin aton hachi a-ap-apon chi
Hudju an munnomnom hi aton cha an mangpapatoy ay hija. Ti pina'-i
na hini urchin cha hi numpatengngana hi chokhoh ay ni arkhaw an
ngilin. Ja me'chagkha khu ja impadchung na hini achor na ay Apo Jos hi
nangarjana hi, hi Apo Jos chi Ama na.

Hini apfalinan ni Empfalay Apo Jos

19 Himmapit hi Hesus ja inali na hi, "Umannung hitay allo' ay cha'ju,
an ha-in an Empfalay Apo Jos, ja achi mapfalin an una' umi-igway an
mangat ay ni ato', an hay khun u aton ja hana khun u tikhan an aton
Ama. Ti an amin hini aton Ama, ja hija khu chi pe'-at u. 20 Ti hi Ama ja
penenpenhocha' an Empfalay na ja khuna ituchu ay ha-in an amin hana
khuna aton. Ja ot-ottong pay chi ituchu na hi ato' an milagro mu hay
hato tinnig ju, hot mamannor aju. 21 Hi Ama ja khuna pummahuwon
hana nun-atoy ta mi'takhu cha. Ja amat hina khu ay ha-in an Empfalay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

na, an ichat u hini nahamad an pi'takhuwan hay hana penhod u an
pangchatan. 22 Ja pfu-un hi Ama hini manugi hi tatakhu, ti inchat na ay
ha-in an Empfalay na hini apfalinan an manugi. 23 Ti penhod na an hay
hachi tatakhu ja padayawona' an Empfalay na, an amat ay ni aton cha
an mangpadayaw ay hija. Achiya' ayya padayawon ja hihiya an achi cha
padayawon hi Ama an nannag ay ha-in.
24 Umannung hitay allo', an hana michatan ay ni nahamad an
pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna ja hana mangawatan ay ni khun
u ituchu ja namati cha ay Ama an nannag ay ha-in. Achi cha mahpay
mahugi ta matoy cha, muti mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna. 25 Ja
umannung khu hitay an allo'. Umali han timpo, ja mete-a ad ugwani, an
hana ma-id pay pi'takhuwan na ay Apo Jos ja chonglon cha hini hapit u
an Empfalay na. Ja hana mangat ay ni chengngor cha ja mi'takhu cha.
26 Hi Ama hini arpugwan chi pi'takhuwan, ja ene'cha na an amat hina
khu hini pi'takhuwa' an Empfalay na. 27 Ja inchatana' khu hi apfalinan
an manugi, ti ha-in hini Na-ilangitan an Takhu. 28 Achi aju masda-aw
ay tay inali', ti umali han arkhaw an chonglon an amin hana nun-a-atoy
hini ajag u 29 hot mumpangapfutay cha ay ni lupfu' cha, ja michatan hana
nangat hi maphod hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna, ja mahugi
hana nangat hi napupukhit ta madusa cha.
30 Achi mapfalin an omo-ohhaa' hon enat uy ato'. Ti nu ha-in chi
manugi ja mahapor an unucho' hini ituchun Apo Jos. Hotti nahamad
hini ato' an manugi, ti pfu-un hini penhod u chi unucho' an hini penhod
nuy nannag ay ha-in. 31 Nu ha-in ja angkhay chi mangali ay ni oma'-
ata' ja mapfalin an allon ju hi achi umannung. 32 Muti gwa han oha
an manihtikhuwan ay ha-in, ja anila' an umannung hini panihtikhu
na ay ha-in. 33 Ja hennag ju khu hachi immuy ay John Bautista an i
nunhanhan, ja impa-innila na hini umannung an oma'-ata'. 34 Achi' allon
hay hato khapo ta munhochola' ay ni nuntihtikhuwan John wenno hay
uchumna hi tatakhu, muti hay pangarja' ja ta mamati aju ta gway aton
ju an mi'takhu. 35 Hi John ja mipadchung hi hilaw an numpfinang, ja
madmachennor aju chin pfinang na hi na'na'-omtang. 36 Muti gwa han
oha an nahamhamad chi panihtikhu na ay ha-in mu hi John, an hija
hay hato milagro an khun u aton an inalin Ama hi ato'. Hay hato chi
panginnilaan an hennakha' ay Ama. 37 Hay oha hi muntihtikhu ja hi
Ama an nannag ay ha-in. Muti agkhuy ju chengchengngor chi hapit na
ja agkhuy ju tintinnig hini oma'-atana, 38 ja agkhuy ju intanum ay ni
nomnom ju hini intuchu na, ti achiya' pattiyon an hennag na. 39 Khun ju
acha-achalon hini nitula' an Hapit Apo Jos, ti hay khemhon ju ja hijay
pangalan ju hi pi'takhuwan hi ma-id chi pogpogna. Muti ha-in hini khun
hapiton hay hato an Hapit na, 40 ja achi ju chamchama podhon an umali
ay ha-in an gway apfalinana an mangchat hi nahamad an pi'takhuwan.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 Achi' khun hapulon chi pundayawan chi tatakhu ay ha-in, muti
anong un u hapulon ja achi aju mundayaw 42 ti anila' an ma-id pamhod
ju ay Apo Jos. 43 Ti hi Ama chi nannag ay ha-in an immali heto lota ja
tan achiya' apfuluton ay cha'ju. Hay hana agkhu ni' uchumna an ma-id
chi nannag ay chicha, an un cha ikhad hon immali cha, hon inapfulut
ju. 44 Pa-appodhon ju nu padayawon cha'ju hay hana i-ibpfa ju, muti
achi ju agkhu pachot-anan hini pedayawan Apo Jos ay cha'ju. Hijaot un
aju achi mamati ay ha-in. 45 Anong un aju amat heto ja pfu-un ha-in chi
mangchalom ay cha'ju ay Ama. Hana intula' Moses an nange-ehcholan
ju chi mangchalom ay cha'ju. 46 Ti nu umannung an pinati ju hi Moses
hot namati aju koma ay ha-in, ti ha-in hini hinapit Moses ay ni intula' na.
47 Muti agkhuy ju pinati chin intula' na, hijaot un aju achi mamati ay ni
hapit u."

Chin namanganan Hesus hachi lemay lipfu an tatakhu

6 1 Immuy chi at hichi hi arkhaw ja pfimmad-ang cha Hesus
chin baybay ad Galilee an nangadnan khu hi Tiberias. 2 Cho-
or chin tatakhu an nangunud ti tinnig cha hana milagro an en-enat
na an nangpatikhaw ay ni apfalinana, ti nun-epatenong na hachi
mumpunchokhoh. 3 Nunti-id cha Hesus ja chin disipolo na han pfulludna
ja inumpfun cha. 4 Metongor ay chuy ja machakngan chin pfehtan chi
Hudju an Pangnomnoman cha chin Nalohan chin Angher Apo Jos.
5 Unagkhu nuntigkhatigkhaw hi Hesus ja tinnig na hachi cho-or an
tatakhu an khun mehmehnot ay hija, ja inali na ay Philip hi, "Chaad nin
chi i ta-o nguminaan hi epa-an hay hato tatakhu?" 6 Inali na hitay ta
toptopngana hi Philip, ti ani'-ilan Hesus hini atona. 7 Tempfar Philip ja
inali na hi, "Anong un inginay pfino'la hi gwaloy pfulan[h] ja achi omanay
hi hini'-itangon cha." 8 Ja inalin Andrew an oha ay cha chuy adalan
Hesus an ibpfan Simon Peter hi, 9 "Tayya han ung-ungnga an lala-e an
nunhohongot hi lema an tenapay[i] ja chugwa an khachiw. Muti achi
omanay ti cho-or hato tatakhu." 10 Ja inalin Hesus hi, "Ipapfun ju hachi
tatakhu." Hotti impapfun cha ay chuy agawwachaan cha an acho'lan
chi holo'. Ja umuy hi lemay lipfu hachi linala-e ay chuy an khagong.
11 Enalan Hesus chin lema an tenapay ja nunyaman ay Apo Jos, ja empe-
ap-apong na hachi tatakhu an numpanga-umpfun. Ja enat na khu chin
khachiw. Nangan cha hotti na-apchan cha an amin. 12 Unagkhu na-
apchan chin tatakhu ja inalin Hesus hachi disipolo na hi, "I ju tipunon
hay hachi nun-ahagwar ta ma-id metapar." 13 Hotti enat cha ja nun-apnu

---

[h] **6:7** Literal: Anong un inginay chugway khahot hi denarius. Hini oha an denarius ja hija hini pfino'lan ni ohan takhu hi hen-arkhaw. [i] **6:9** Hitay an tenapay ja na-apja hi barley, an hija hini khun anun chi napubli.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

han himpolo ta chugwa an pfahkit chin nun-ahagwar ay chuy lema an
tenapay an inan hachi tatakhu.
14 Tinnig hachi tatakhu hichuy enat Hesus an nangpatikhaw ay ni
apfalinana, ja inali cha hi, “Hijah tay hini nipadtu an Profetan Apo Jos
an umali heto lota.” 15 Ani'-ilan Hesus an khun cha nomnomon an piliton
cha hija an mumpfalin hi ari cha. Muti achi na podhon, hotti tenaynana
chicha ja inti-id na khu ay chuy an pfulludna ta iomohha.

Chin chimmalanan Hesus hichin chanum

16 Gwan nahilip ja nunchayyu hachi disipolon Hesus hichi baybay,
17 ja nunlukhan cha han pfalangay ta umuy cha hichi chammangna an
ad Kapernaum. Gwa an nadhom ja ma-id pay tinnig cha hi mangunud
ay Hesus. 18 Unagkhu himpfumagkha ja immali han mapfi-ah an ijah ja
nuntipja'-ong chin chanum. 19 Khun mungkhaud hachi disipolon Hesus
ja unagkhu immachawwi cha hi lema wenno unum hi kilomitlu ay chin
pingngit chi baybay an narpugwan cha, ja tinnig cha hi Hesus an khun
chumalan ay chuy chanum, ja khun mehmehnot ay chicha. Ja nang-
entata-ot cha. 20 Himmapit hi Hesus ja inali na hi, “Achi aju toma-ot ti
ha-in.” 21 Ja nun-an-anla cha an nanglukhan ay hija. Na'na'-omtang ja
emmatam cha chin pingngit chi baybay an negpongan ni i cha omajan.
22 Chin nun-ingwi'gwiit ja gawwacha cha pay hachi tatakhu ay chuy
pingngit chuy baybay an chammang ni immajan hachi disipolon Hesus.
Tinnig cha an ma-id uchumna hi pfalangay, ja anila cha an agkhuy
ni'lukhan hi Hesus chin oh-ohha an nunlukhanan hachi disipolo na.
23 Muti ay chuy an nanong ja gwacha chin uchumna an pfalangay an
narpu ad Tiberias an nangta'chug ay chuy negpongan chin nanganan
hachi tatakhu ay chuy tenapay an nunyamanan Apo Hesus ay Apo Jos.
24 Tinnig hachi tatakhu an ma-id hi Hesus, ja ma-id khu hachi disipolo
na, hotti amat hichi ja ni'lukhan cha chin pfalangay, ja ne'pacheh cha an
umuy ad Kapernaum ta i cha hingiton hi Hesus.

Hi Hesus ja mipadchung hi anun an mangchat hi pi'takhuwan

25 Unot inah-upan hachi tatakhu hi Hesus ay chuy chammangna an ad
Capernaum ja inali cha ay hija hi, “Rabbi, a'-anunay immaliyam heto?”
26 Ja inalin Hesus hi, “Umannung hitay allo', an hini khuna' paningitan
ay cha'ju ja khapo ta inan ju chin tenapay ja na-apchan aju. Achiya'
khun hingiton khapo ta na-awatan ju hana enat u an panginnilaan ju ay
ni apfalina'. 27 Hay maphod hi aton ju ja pfu-un hini anun heto lota chi
epa-ennongan ju an itamu, ti hay hato ja mapogpog. Hay epa-ennongan
ju an hingiton ja hini anun an achi mapogpog, an hijay mangchat hi
pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna. Hini mangchat ay tay an achi
mapogpog an anun ja un angkhay ha-in an Na-ilangitan an Takhu, ti hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ama chi nangchat hi kalintikha'." 28 Ja empfokha cha ay hija hi, "Hot
ngay aton mi an mangat ay ni penhod Apo Jos?" 29 Tempfar Hesus ja inali
na hi, "Hay podhon Apo Jos hi aton ju ja mamati aju ay ha-in an hennag
na." 30 Ja empfokha cha khu hi, "Hot gwacha mah chi ipatikhaw mu ta
panginnilaan mi ay ni apfalinam ta gway aton mi an mamati ay he-a.
Hotti ngay mah atom? 31 Hi Moses ja penangana chin a-apo ta-o hi mana
hichi let-ang. Ti allona ay ni hapit Apo Jos hi, 'Penangana chicha ay ni
anun an narpu ad langit.' "[j] 32 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Umannung
hitay allo', an pfu-un hi Moses chi nangchat ay chuy inan cha an narpu
ad langit, an hi Ama chi nangchat. Ja chin khun cha anun an narpu ad
langit, ja pfu-un hijay nahamad an anun an ichat Apo Jos ay cha'ju ad
ugwani. 33 Ti hinuy nahamad an anun an ichat Apo Jos ja hijah nuy hini
narpu ad langit ta ichat nay pi'takhuwan hay hana tatakhu an mamati
ay hija." 34 Ja inali cha hi, "Apo, khun mu akay mah ichat hinuy allom
an anun ay cha'mi." 35 Ja inalin Hesus hi, "Ha-in hini mipadchung hi
anun an mangchat hi pi'takhuwan. Ti hini mamati ay ha-in ja achi
homenhenaang ja achi ma-ug-ugaw. 36 Muti umannung chin inali', an
anong una' tinikhaw ay cha'ju ja agkhuja' pattiyon. 37 An amin hana
ene'chan Ama an mumpfalin hi tatakhu' ja umali cha ay ha-in. Ja hini
umali ay ha-in ja akhamicho' an achi' epakak. 38 Ti immaliya' an narpu
ad langit ta ato' hini penhod Ama an nannag ay ha-in an pfu-un hini
penenhod u. 39 Hijah tay chi penhod Ama hi ato', an pummahuwo' an
amin hana inchat na ay ha-in ay tay umali an apogpokhan tay lota ta
ma-id oh-ohha hi ma-utaw. 40 Ti hitay hini penhod Ama, ta an amin hana
tatakhu an nanginnila ja namati ay ha-in, ja mi'takhu cha hi ma-id chi
pogpogna. Hotti pummahuwo' chicha chin apogpokhan tay lota."
41 Unot chengngor hachi Hudju chin inali na ja ente-a cha an
mungngulungur, ti achi cha penhod chin inali na an, "Ha-in hini
mipadchung hi anun an narpu ad langit." 42 Ja khun cha allon hi,
"Unchah pfu-un hitay hini empfalay Josep an hi Hesus? Anila ta-o cha
nuy a-ammod na, ja anagkha ta allona hi un narpu hija ad langit?" 43 Ja
inalin Hesus ay chicha hi, "Epokhong ju an mungngulungur. 44 Ma-id chi
hay oha hi mamati ay ha-in an khahin un hi Ama an nannag ay ha-in chi
mangehnot ay chicha. Hana ayya mamati ja pummahuwo' chicha chin
apogpokhan tay lota. 45 Ti gwa han nitula' an hapit Apo Jos an intula'
hachi profeta hi nangarjana hi, 'An amin chi tatakhu ja tuchugwan Apo
Jos.'[k] Hini munchongor ay ni ituchun Ama ja khenokhotana, ja mamati
ay ha-in. 46 Ma-id chamchama nannig ay Ama, ti un angkhay ha-in an
narpu ay hija chi nannig. 47 Umannung hitay allo', hana mamati ay ha-
in ja mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna. 48 Ja ha-in hini mipadchung

---

[j] **6:31** Exodus 16:4-5 [k] **6:45** Isaiah 54:13

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi anun an mangchat hi nahamad an pi'takhuwan. 49 Chin a-apo ju an
nangan chin mana hichin agawwachaan cha hichi let-ang ja nun-a-atoy
cha chamchama. 50 Muti hitay inali' an anun an narpu ad langit, ja hini
mangan hot achi matoy. 51 Ja ha-in hini mipadchung hi anun an narpu
ad langit an mangchat hi pi'takhuwan. Hini mangan ay tay an anun ja
mi'takhu hi ma-id chi pogpogna. Ti hitay an anun ja hija hitay achor u an
ichat u ta gway aton chi tatakhu an mi'takhu."
52 Chengngor hachi Hudju ja ente-a cha khu an nunhohongnger ja inali
cha hi, "Ngay aton tay an takhu an mangchat ay chuy achor na ta anun
ta-o?" 53 Ja inalin Hesus hi, "Umannung hitay allo'. Nu achi aju me'-an ay
tay achor u an Na-ilangitan an Takhu, ja mi'-inum ay tay chala', hot achi
aju magwachaan hi nahamad an pi'takhuwan. 54 Hana ayya me'-an ay
tay achor u ja mi'-inum ay tay chala' ja magwachaan cha hi pi'takhuwan
an ma-id chi pogpogna, ja pummahuwo' chicha chin apogpokhan tay
lota. 55 Ti hitay achor u ja nahamad an anun, ja hini chala' ja nahamad
an ma-inum. 56 Hana me'-an ay tay achor u ja mi'-inum ay tay chala' ja
me'-oh-ohha cha ay ha-in. Ja gawwachaa' khu ay chicha. 57 Hi Ama an
mamattakhu chi nannag ay ha-in, hijaot un gwa ay ha-in hini nahamad
an pi'takhuwan. Amat khu hina hana mangan ay ha-in, an magwachaan
cha hi nahamad an pi'takhuwan. 58 Ti ha-in hini nahamad an anun an
narpu ad langit, an achi amat chin khun anun hachi a-apo ju chin nahop.
Ti hay hachi nangan ay chuy an anun, ja nun-a-atoy cha chamchama.
Muti hana ayya me'-an ay tay an anun, ja mi'takhu cha hi ma-id chi
pogpogna." 59 Inalin Hesus hay hato chin nuntudtuchugwana ay ni
sinagoga ad Kapernaum.
60 Chengngor hachi disipolon Hesus hitay an intuchu na, ja cho-or chay
nangali hi, "Mun-achamot kaykhu hay hato khuna ituchu ja ngachah
chi mangngor?" 61 Inannilan Hesus an khun cha mungngulungur ja inali
na hi, "Un ayya angkhay hay hato inali' ja napukhit hi punnomnoman
ju, 62 ja ngay nomnomon ju nu tikhana' an Na-ilangitan an Takhu an
mumpfangngad ad langit an narpugwa'? 63 Hay allo' ja hini mangchat
ay ni nahamad an pi'takhuwan ja hini Espiritun Apo Jos an pfu-un
hitay lamoh. Ja hana inali' ay cha'ju ja narpu ay ni Espiritun Apo
Jos, hotti hay hato chamchama chi mangchat hi pi'takhuwan. 64 Muti
gwachay uchumna ay cha'ju chi achi mamati ay ha-in." Inalin Hesus
hitay ti napfajag an ini'-ila na hana achi mamati ay hija ja hini oha an
i mangngina ay hija. 65 Ja entoloy Hesus an nangali hi, "Anila' an gway
achi mamati ay cha'ju. Hijaot un u inali hi ma-id chi hay oha hi mamati
ay ha-in an khahin un ekhohkhohan Ama chicha."
66 Chumalat hay hachi nun-ali na ja cho-or hachi ninitnud ay hija an
nun-akak. 67 Ja inalin Hesus hachi himpolo ta chugwa an adalan hi,
"Cha'ju ngay, un ju chah podhon an me-ekak?" 68 Tempfar Simon Peter ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

inali na hi, “Apo, ngay uchumna hi i mi unuchon? An un he-a ja angkhay
chi mangtuchu ay ni aton an mi'takhu hi ma-id chi pogpogna. 69 Ja namati
ami ay he-a ti inannila mi an he-a hini pinilin Apo Jos an nasantuwan.”
70 Ja inalin khu Hesus hi, “Aa, ti ha-in chi namili ay cha'ju an himpolo
ta chugwa an adalan u. Muti anong ja gwa han oha ay cha'ju an amat
ay Satanas hini nomnom na.” 71 Hay pitulungan tay an inalin Hesus ja hi
Judas an empfalay Simon Iskariot. Ti anong un oha hija hay hachi himpolo
ta chugwa an adalan, ja hija chi i mangngina ay Hesus ta patajon cha.

Chin a-akhin Hesus ja agkhuy cha namati

7 1 Napfalin hay hato ja lene'gwoh Hesus ad Galilee. Ja agkhuy immuy
ad Judea ti penhod hachi a-ap-apon chi Hudju an patajon hija.
2 Gwa an machakngan chin pfehtan chi Hudju an Pangephochan cha hi
A-ab-abpfong,[l] 3 ja inalin chin a-akhin Hesus an linala-e ay hija hi, “Ti un
la-ahna ja tenaynam hitay an pfuglay ta mi'jali a ad Judea ta pi'tikhaw
hana disipolom hichi hana milagro an khun mu aton. 4 Hini takhu an
mamhod an ma-ar-ali ja achi na ili'-ud hana khuna aton. Gwacha ay
he-a hini apfalinan an mangat hi milagro, hotti mumpa-innila a hana
tatakhu.” 5 Inali cha hitay, ti anong un chicha an a-akhin Hesus ja agkhuy
cha khu namati ay hija. 6 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Achiya' mi'jali, ti
agkhuy pay nachakngan hini ne'cha an timpo an omaja'. Manu ay cha'ju
ti timpo ju an amin chi arkhaw. 7 Achi cha'ju pfuhulon hay hana tatakhu
heto lota. Muti ha-in ayya, ja tan khuna' pfuhulon, ti khun u ipa-innila
an napukhit hana khun cha aton. 8 Cha'juy umuy an i me'pfeha ti achiya'
mi'jali. Ti agkhuy pay nachakngan hini timpo an pangpa-innilaa' ay ni
oma'-ata'.” 9 Amat hetoy inali na, hotti nuntaynan ad Galilee.

Chin ne'pfehtaan Hesus ad Jerusalem

10 Unot immuy hachi a-akhi na an i me'pfehta, ja nangunud hi Hesus
muti agkhuy numpatpatikhaw. 11 Hachi a-ap-apon chi Hudju ja khun cha
hingiton hi Hesus ay chuy gwachaan chi pfehta, ja khun cha epfogpfokha
hachi tatakhu nu ngay agawwachaana. 12 Muti hachi tatakhu ja un cha
khun i-am-amu an manaphapapit ay hija. Allon chi uchumna hi, “Maphod
hija an takhu.” Ja allon khu chi uchumna hi, “Achi, ti un umallilaw hi
tatakhu.” 13 Muti khun cha ili'li'-ud an hapiton ta achi chonglon hachi
a-ap-apon chi Hudju, ti toma-ot cha.
14 Gwa an nungkhinagwa chin pfehta ja immuy hi Hesus hichi Templo
ja ente-a na an muntudtuchu. 15 Nanannor hachi a-ap-apon chi Hudju

---

[l] **7:2** Hitay an Pfehta an Pangephochan cha hi A-ab-abpfong ja petoh arkhaw. Hana Hudju ja ephod cha hay ab-abpfong hi punnangngan cha ta pangnomnoman cha chin pfimmabpfagwiyan chin a-apo cha hichi let-ang.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja inali cha hi, “An ngay i nangalan tay ay ni la-eng na, an un agkhuy
nun-ehkor?” 16 Ja inalin Hesus hi, “Hay hato khun u ituchu ja agkhuy
narpu ay tay nomnom u, an un narpu an amin ay Apo Jos an nannag ay
ha-in. 17 Hana mangapfulut an mangat ay ni penhod Apo Jos, ja achi cha
munharhalinchugwa an hana khun u itudtuchu ja narpu ay Apo Jos, an
agkhuy narpu ay tay nomnom u. 18 Ti nu hini takhu ja ikhad hija hon
inali na hini gwa ay ni nomnom na, ja hay podhona ja hijay padayawon
chi tatakhu. Muti ay ha-in ja achi amat heto. Ti hay podho' ja hi Apo Jos
an nannag ay ha-in chi madaydayaw, ja hijah tay chi panginnilaan ju an
umannung hana khun u itudtuchu. 19 Umannung an hi Moses chi nangpa-
innila ay cha'ju ay ni urchin Apo Jos. Muti ma-id oh-ohha ay cha'ju hi
khun mangunud ay ni allon ni urchin. Ti khulat ta khun ju aton hot ma-id
i ju punnomnoman an mamatoy ay ha-in.” 20 Tempfar cha ja inali cha hi,
“Un a kaykhu mun-angaw. Ti un chah gway nangali hi un chi-a patajon?”
21 Ja inalin khu Hesus hi, “Unagkhu angkhay chin nangakhaha' hichin
munchokhoh hi Hapfachu an ngilin, ja manoto'-ong aju, ti panijagwon ju
chi muntamu hi ngilin. 22-23 Hot un chah pfu-un tamu hini pumpakugitan
ju ay ni empfapfalay ju an linala-e, an anong un Hapfachu? In-urchin
Moses an mahapor an ipakugit ju hana empfapfalay ju an linala-e ay ni
me-agwalo an arkhaw. Muti pfu-un tatagwa hi Moses chi narpugwan
tay ti nete-a chin timpon hachi nahnahhun an a-apo ju. Ja anong un
metongor hi Hapfachu ja khun ju unuchon ta achi mapa'-i hitay urchin
Moses. Ja anagkha ta mapfungot aju ay ha-in chin nangakhaha' hi
munchokhoh hichin timpon chi ngilin? 24 Achi koma ato'togna hon hinugi
ju hini takhu nu agkhuy ju menahmahan ta emamad ju hini umannung.”

Chin nunnomnoman cha un hi Hesus hini Mamahhod

25 Amat hichi ja inalin chin uchumna an tatakhu ad Jerusalem hi, “Un
chah pfu-un hitay hini Hesus an podhon cha an patajon? 26 Muti tayya an
khun muntudtuchu hi acho'lan chi tatakhu ja ma-id hay ar-allon hachi
a-ap-apo ta-o. Unchani ja un cha inannila an hija hini Hennag Apo Jos
an Mamahhod. 27 Muti pfu-un nin, ti umali ayya hini Mamahhod ja ma-id
oh-ohhah manginnila ay ni arpugwana, ja anila ta-o ja' hini narpugwan
tay an takhu.” 28 Amat hichi ja ini-i'gwap Hesus an muntudtuchu hichi
Templo ja inali na hi, “Mapfalin an anilaa' ay cha'ju ja anila ju hini
narpugwa'. Muti pfu-un ha-in chi nanghumang an immali heto lota, an
gwacha hini nannag ay ha-in. Umannung an amin hini khuna allon muti
agkhuy ju inannila hija. 29 Ha-in ja anila' hija, ti hijay narpugwa' ja hijay
nannag ay ha-in.”
30 Un chaot chengngor hay hato nun-alin Hesus ja penhod cha an
tiligwon hija muti agkhuy na-at, ti agkhuy nachakngan chin ene'chan
Apo Jos an timpo hi pangatan cha. 31 Cho-or chamchama hana tatakhu

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an namati ay hija. Ja khun cha allon hi, “Ti un chah gway umali khu hi
cho'cho'-or chi atona an panginnilaan an narpu hini apfalinana ay Apo
Jos? Hotti hija khuh ni' hini Hennag Apo Jos an Mamahhod.”

Chin nannakhan cha hachi gwarja an i maniliw ay Hesus

32 Chengngor chamchama hachi Farisee chin khun i-am-amun chin tatakhu
an khun cha haphapiton hi Hesus. Hotti hay enat chin Farisee ja hachi a-ap-
apon chi papachi, ja un cha hennag hachi khun munggwarja hichi Templo ta
i cha tiligwon hi Hesus. 33 Ja gwa an khun muntudtuchu hi Hesus ja inali na
hi, “Achi mapfajag hitay pi'hihittugwa' ay cha'ju hot mumpfangngacha' ay ni
agawwachaan nuy nannag ay ha-in. 34 Hotti hingitona' ay cha'ju muti achiya'
machakngan, ti achi mapfalin an mi'jali aju ay ni uja' omajan.” 35 Nunhahapit
khu chin a-ap-apon chi Hudju ja inali cha hi, “Ngay nin i na omajan ta
achi ta-o machakngan? Un chah umuy hija hichi achawwi an pfuglay chi
Griego an agawwachaan hana uchumna an i-ibpfa ta-o an Hudju ta hichi
puntudtuchugwana ad ugwani? 36 Ngay podhona an hapiton ay nuy inali na an,
‘Anong una' hingiton ja achiya' machakngan, ja achi mapfalin an mi'jali aju ay
ni uja' omajan?’ ”

Hini chanum an mangchat hi nahamad an pi'takhuwan

37 Nachakngan chin angonoh an arkhaw chi pfehta an hijah tay hini am-
amchan an pun-an-anlaan chi tatakhu. Ja timma'chug hi Hesus ja khuna
i'-i'gwap an mangali hi, “An amin aju an ma-ugaw, ja umali aju ay ha-in an
uminum. 38 Hijah tay hini nitula' an Hapit Apo Jos an oma'-atan ni takhu an
mamati ay ha-in, an allona hi, ‘Padchungnay gwa ay hija han opfob an khun
pfumutajan ni chanum an mangchat hi nahamad an pi'takhuwan.’ ” 39 Hini
hinapit Hesus ay tay ja hija hini Espiritu Santo an honakhon Apo Jos ta munheto
hana namati. Ti ay chuy an timpo ja achi pay munheto hini Espiritu Santo hi
tatakhu, ti agkhuy pay numpfangngad hi Hesus ad langit an mipapfagpfagto.
40 Hachi uchumna an nangngor ay tay inalin Hesus ja inali cha hi,
“Umannung an hijah tay hini Profetan Apo Jos an hahadchon ta-o.” 41 Ja inalin
chin uchumna hi, “Hijay Kristo an Hennag Apo Jos an Mamahhod.” Ja inalin
khu chin uchumna hi, “Achi ti un chah ad Galilee chi arpugwan ni Mamahhod?
42 Hay nitula' an Hapit Apo Jos an hini ayya Mamahhod ja holag Ari David, ja
meto'khong ad Betlehem an pfuglay an narpugwan Ari David.”
43 Amat hichi ja na-aggwa hachi tatakhu, ti numpfino-ob-on chin
nenomnom cha ay Hesus. 44 Podhon hachi uchumna an tiligwon muti ma-
id hay nangat ay chicha.

Chin agkhuy namatiyan hachi a-ap-apon chi Hudju

45 Amat hichi ja hachi khun munggwarja hichi Templo ja
numpfangngad cha ay chuy gawwachaan hachi a-ap-apon chi papachi ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hachi Farisee an nannag ay chicha. Ja henanhanan cha hi, “Hot chaadma
mah hi Hesus? Anagkha ta agkhuy ju tiniliw?” 46 Tempfar cha ja inali
cha hi, “Agkhuy mi ay chita, ti ma-id chengchengngor mi hi amat ay ni
panudtuchu na.” 47 Ja inalin hachi Farisee hi, “Ma-id ay chita an niya an
anong un cha'ju ja na-allilaw aju. 48 Un chah hay anila ju ja cha'mi an
a-ap-apo ja Farisee ja mamati ami ay hija? Ma-id mangkay oh-ohha ay
cha'mi hi mamati. 49 Hana namati ay hija ja hana agkhuy nanginnila ay
ni urchin ta-o, ja chichay dusaon Apo Jos!” 50 Gawwah chi hi Nicodemus
an oha khu an Farisee. Hitay an hi Nicodemus ja hija chin i ni'hapit ay
Hesus chin ohan lapfi. Inali na hachi numpun-ibpfa na hi, 51 “Ay ni urchin
ta-o, ja achi mapfalin an hugijon hini takhu nu agkhuy pay nahumarja.
Mahapor an humarjaon ta chonglon hay allona ta mapfu-ihan nu gway
enat na an napukhit.” 52 Ja inali cha hi, “Anagkha, un a chah eGalilee?
Muti ep-ephod mu akay ni' an pfahaon hini Hapit Apo Jos hot annilaom
an ma-id allona hi gway profetan Apo Jos an marpu ad Galilee.” 53

Chin pfupfai an nappap an ne-elo' hi lala-e an pfu-un ahagwa na

8 Numpanga-anamut cha an amin 1 muti hi Hesus ja immuy hichi
pfulludna an Olibo. 2 Chin nun-inggwi'gwiit ja pfimmugwah hija
an numpfangngad hichi Templo. Na-amung khu chin tatakhu ja lini-ub
cha hija. Amat hichi ja inumpfun hi Hesus ja ente-a na an muntudtuchu.
3 Gwa an khun muntudtuchu ja immali hachi memehtolon chi urchin
Moses ja hachi Farisee. Ini-itnud cha han pfupfai an inah-upan cha an
ne-elo' han lala-e an pfu-un ahagwa na. Impata'chug cha hichuy pfupfai
ay chuy acho'lan chi tatakhu, 4 ja inali cha ay Hesus hi, “Apo, hitay an
pfupfai ja inah-upan cha an ne-elo' han lala-e an pfu-un ahagwa na.
5 Ja allon ni urchin Moses, an hini pfupfai an amat heto ja pumpfu-or
ingkhana hi matoy. Hotti ngay allom?” 6 Inali cha hitay ta topngan cha
hi Hesus ta mehalla ayya hini pampfar na hot hijay panghi'-ingan cha an
pangchaloman ay hija. Muti agkhuy tenompfar hi Hesus, ja nunjakhotto
ja enerchong na chin lodlochong na an muntula' ay chuy lota. 7 Entoloy
cha an munhanhan ay hija ja lemmeggwat ja inali na hi, “Hay allo' ja
hini ma-id pfahor na ay cha'ju chi mahhun an mam-or ay tay pfupfai.”
8 Amat hichi ja nunjakhotto khu an nangtoloy an nuntula' ay chuy lota.
9 Un chaagkhu chengngor hichuy inali na, ja un ohanna hon nakak,
an impangpangulun hachi mena'ma-ellog. Ja un angkhay hi Hesus chi
nataynan ja chin pfupfai an timmata'chug. 10 Lemmeggwat hi Hesus ja
inali na ay chuy pfupfai hi, “Chaad cha mah? Un chah ma-id chi hay
oh-ohhah nuntaynan ta gway mam-or ay he-a?” 11 Tempfar chuy pfupfai
ja inali na hi, “Ma-id, Apo.” Ja inalin Hesus hi, “Anong un ha-in, ja
achi' hugijon he-a an matoy. Hotti umanamut a, ja achim ipigpiggwa an
pfumahor.”

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hi Hesus chi hilaw tay lota

12 Entoloy Hesus an nangtudtuchugwan hachi tatakhu ja inali na
hi, “Ha-in chi hilaw an manenakhan hana nomnom chi tatakhu heto
lota. Hana mangunud ay ha-in ja achi cha chumalan hi munhehellong,
ti mahenakhan cha ay tay an hilaw an mangchat hi nahamad hi
pi'takhuwan.” 13 Hachi Farisee an ne-e'-egngor ja inali cha hi, “Un
he-a hon tinihtikhuwam hini achor mu. Ngay machoto' nu umannung
hini khun mu allon?” 14 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Anong un ha-
in chi manihtikhuwan ay tay achor u, ja umannung chamchama hini
panihtikhu', ti anila' hini narpugwa' ja hini omaja'. Cha'ju ayya ja agkhuy
ju anila. 15 Achi magpong hini aton ju an munhugi ti un khun marpu
ay cha'ju an tatakhu. Ha-in ayya ja ma-id chi hay oha hi ija' hugijon.
16 Muti khulat ta ha-in chi munhugi ja magpong, ti achiya' omo-ohha, an
gwacha hi Ama an nannag ay ha-in an mi'hugi. 17 Ja allon ni urchin ju
an mahapor an pattiyon hini numpadchung an allon chi hay chugwa hi
muntihtikhu. 18 Ohaa' an manihtikhuwan ay tay achor u, ja me-aggwa
hi Ama an nannag ay ha-in.” 19 Ja empfokha cha hi, “Hot chaad mah hi
amam?” Tempfar Hesus ja inali na hi, “Nu inannilaa' koma ay cha'ju hot
inannila ju khu hi Ama. Muti agkhuja' anila, hijaot un ma-id khu anila
ju ay Ama.” 20 Chin khun puntudtuchugwan Hesus an amin hay hato ja
hichi Templo ay chuy negpongan chuy khun cha pangittugwan hi pihu.
Muti ma-id chi hay i naniliw ay hija ti agkhuy pay nachakngan chin
timpo an ene'chan Apo Jos an atajana.

Chin nangarjan Hesus hi achi mapfalin an mi'juy hana Hudju ay ni omajana

21 Entoloy Hesus an nunhapit ja inali na hi, “Umali han arkhaw ja
tayna' cha'ju ja hingitona', muti matoy aju an agkhuy napakawan hana
pfahor ju. Achi mapfalin an mi'jali aju ay ni omaja'.” 22 Chengngor hachi
a-ap-apon chi Hudju ja khun cha munhahapit an mangali hi, “Anagkha
nin ta allona hi, ‘Achi mapfalin an mi'jali aju ay ni omaja'?’ Una chah
patajon hichuy achor na?” 23 Inalin khu Hesus hi, “Cha'ju ja narpu aju ay
tay lota. Muti ha-in ja narpuwa' ad langit. 24 Hijaot un u inali hi matoy
aju an agkhuy napakawan hana pfahor ju, ti umannung an ma-at nu achi
ju pattiyon chin inali' ay cha'ju an oma'-ata'.” 25 Ja inali cha hi, “Hot
ngay oma'-atam mah?” Tempfar Hesus ja inali na hi, “Hini oma'-ata' ja
hija chin khun u allo-allon nete-a chin pengpenghana. 26 Cho-or hana
mapfalin an allo' ja cho-or koma hana ipapfahor u ay cha'ju. Muti hay
pachot-ana' otni' hi ipa-innila' ja hana chengngor u ay nuy nannag ay
ha-in, ti umannung an amin hana khuna allon.” 27 Hachi nunchongor
ay Hesus ja agkhuy cha na-awatan an hi Jos Ama chi khuna hapiton.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Hotti entoloy Hesus an nangali hi, “Nu makhibpfoh an ipfitina' an Na-
ilangitan an Takhu, hot annilaon ju an umannung hini allo' an oma'-ata'.
Ja annilaon ju an achiya' umi-igway hon empadchong u chi hay ato'. Hay
intuchun Ama ay ha-in chi hapito' ja angkhay. 29 Ja gawwacha ay ha-in
hini nannag ay ha-in an achiya' taytaynan, ti khun u aton an amin hini
podhona.” 30 Ja ay cha chuy an nunchongor ja cho-or chay namati ay hija.

Hana empfapfalay Abraham

31 Amat hichi ja inalin Hesus hachi Hudju an namati ay hija hi,
“Nu epa-ennongan ju an mangat ay ni ituchu' hot cha'juy ma-ali hi
disipolo'. 32 Annilaon ju hana umannung, hot mipfu-aan aju ta achi aju
mahpay himpfut.” 33 Inalin hachi Hudju hi, “Holag cha'mi mangkay ay
Abraham ja ma-id chi hay namenghan hi i mi numpfalinan hi himpfut.
Ja anagkha ta allom hi un ami mipfu-aan?” 34 Tempfar Hesus ja inali na
hi, “Umannung hitay allo', an hini khun pfumahor ja himpfut chi pfahor.
35 Hini himpfut ja un nene'-op ay ni apo na, ja gway arkhaw hot pakakon
wenno ingina na. Achi amat ay ni oha an unga ay ni pamilya na an achi
ma-aan. 36 Hotti nu ha-in an Empfalay Apo Jos chi mangpfu-aan ay cha'ju
ja umannung an mipfu-aan aju. 37 Anila' an hi Abraham chi nangholag
ay cha'ju muti achi aju amat ay hija. Ti niya an achi ju apfuluton hini
itudtuchu', hijaot un aju munnomnom an mamatoy ay ha-in. 38 Hato khun
u hapiton ja hana impatikhaw Ama ay ha-in. Amat hina khu ay cha'ju an
hini khun ju aton ja hini intuchun ni ammod ju.” 39 Ja inali cha hi, “Aa,
muti hi Abraham chi ammod mi.” Ja inalin Hesus hi, “Nu umannung
an holag cha'ju ay Abraham, ja anagkha ta achi ju unuchon hana ena-
enat na an maphod, 40 an hay khun ju nomnomnomon ja hay aton ju an
mamatoy ay ha-in an nangtuchu ay cha'ju hana umannung an chengngor
u ay Apo Jos. Ma-id ay chita amat heto hi enat Abraham. 41 Hini ammod
ju hini inunud ju.” Ja inali cha hi, “Pfu-un cha'mi chi ne-akhah an ma-id
anila mi hi ammod mi. Hi Apo Jos chi ama mi an khun mi unuchon ja
ma-id uchumna.” 42 Ja inalin Hesus hi, “Nu umannung an hi Apo Jos
chi ama ju hot podhona' koma, ti narpuwa' ay hija ja una' umali heto
lota. Pfu-un ha-in chi nanghumang hi immali heto lota an hi Ama chi
nannag ay ha-in. 43 Achi ju ma-awatan hana khun u allon ti un tugwali
ma-id eke-ekejana hi pangngolan ju hana khun u ituchu. 44 Amat aju ay
ni ammod ju an hi Satanas ja podhon ju an unuchon hini penhod na.
Hija ja pemmatopatoy nete-a chin hophopapna. Ipapa'-igwina an amin
chi umannung ti ma-id oh-ohha hi magpong hi ugali na. Lomahlalahlah
ti hijay emmengha hi ugali na ja hijay arpugwan an amin chi lahlah.
45 Muti ha-in, khapo ta umannung hana khun u allon, ja achiya' pattiyon
ay cha'ju. 46 Nomnomon ju man nu ngachah chi hay epapfahor ju ay ha-
in. Ma-id khuh ni'. Ti umannung an amin chi allo' ja anagkha ta achiya'

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pattiyon? 47 Hana tatakhun Apo Jos ja chonglon cha hini tukhuna. Achi ju
khun unuchon hi Apo Jos ti pfu-un cha'juy tatakhu na."

Gawwacha hi Hesus ja un meto'khong hi Abraham

48 Inalin khu hachi Hudju hi, "Umannung man chin inali mi an
Samaritan a an nahuhu'lungan hi napukhit an ispiritu." 49 Ja inalin
Hesus hi, "Achi ju allon hi una' nahuhu'lungan, ti un u khun padayawon
hi Ama, muti niya an una' chochohhon ay cha'ju. 50 Ja achi' allon hitay
khapo ta podho' an madaydayaw, ti hi Ama chi mangdaydayaw ay ha-in
ja hijay manugi hana mamipihhor ay ha-in. 51 Umannung hitay allo', hini
mangunud ay ni ituchu' ja achi matmatoy." 52 Ja inalin hachi Hudju hi,
"Umannung an un a nahuhu'lungan. Ti nun-a-atoy cha Abraham ja chin
profetan Apo Jos, ja anagkha ta allom hi achi matmatoy hana mangunud
ay ni ituchum? 53 Un a chah napfagpfagto mu hi Abraham an apo ta-o
ja hachi profeta an nun-a-atoy? Akamoh kaykhu hini atom ay ni achor
mu." 54 Ja inalin khu Hesus hi, "Nu ha-in chi mangpapfagto ay tay achor
u ja ma-id herpfi na. Gwa han mangdaydayaw ay ha-in, hija hi Ama an
allon ju an Apo Jos ju. 55 Muti munlahlah aju ti agkhuy ju inannila hija.
Ha-in ja anila' hija. Nu allo' hi ma-id anila' ay hija hot omata' ay cha'ju
an munlahlah. Ti umannung an anila' hija ja khun u unuchon hini allona.
56 Hi Abraham an apo ju ja khun mun-an-anla chin atattakhu na ti anila
na an tikhana hini arkhaw an umaliya'. Tinnig na ja nunna'naud chin
anla na." 57 Ja inalin hachi Hudju hi, "Unagkhu ma-id pay lemay polo hi
tagwon mu, ja inalim agkhu hi un mu tinnig hi Abraham?" 58 Tempfar
Hesus ja inali na hi, "Umannung hitay allo'. Agkhuy pay neto'khong hi
Abraham ja gawwachaa'." 59 Un chaagkhu chengngor hitay an inali na ja
numpichit cha hachi pfato ta ipuhit cha ay hija. Muti khun mihalin hachi
tatakhu ja pfimmutay hichi Templo ja tenaynana chicha.

Chin nangakhahan Hesus han lala-e an napfulaw

9 1 Hi khun chumalanan cha Hesus ja inah-upan cha han lala-e an
napfulaw nete-a hichin nitu'khungana. 2 Ja inalin hachi disipolo na
hi, "Rabbi, ngay nangpfahor ta neto'khong hitay lala-e an napfupfulaw?
Unchah hija wenno hana ammod na?" 3 Tempfar Hesus ja inali na hi,
"Pfu-un hay pfahor nay chimmalat hi napfulagwana ja pfu-un khu hay
pfahor hana a-ammod na. Hay umannung hi khapo na ja penhod Apo
Jos an mangpatikhaw ay ni apfalinana hi pangpatenongana ay hija.
4 Mahapor an aton ta-o hana ipatamun Apo Jos an nannag ay ha-in. Achi
ta-o i-un-unchani, ti umali hini timpo an ma-id aton ta-o an mangat.
Amat hana i muntamu an muntamu cha hi a-arkhagwan, ti nadhom ayya
ja ma-id i muntamu. 5 Ay tay agawwachaa' ay cha'ju ja ha-in hini hilaw
an manenakhan hana nomnom chi tatakhu ay tay lota."

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Napfalin an inalin Hesus hitay ja tinuppaana chin lota ja pinilot na
ta numpfalin hi pito'. Enala na, ja in-apjut na chin matan chuy napfulaw.
7 Ja inali na hi, “Umuy a ta i a mun-ihu hichi pohong ad Siloam.” Hitay
ngachan an Siloam ja Nahnag hini podhona an hapiton. Hotti immuy
nun-ihu chin lala-e ja immanamut an mitikhaw mahpay chin mata na.
8 Unagkhu tinnig hachi hahakhokhong na ja hachi uchumna an khun
mannig ay hija an un omanad-adchaw, ja inali cha hi, “Un chah pfu-un
hitay chin napfulaw an u-umpfun an khun mun-ad-adchaw?” 9 Inalin
hachi uchumna hi, “Hija.” Ja inalin hachi uchumna hi, “Pfu-un ay
chita, an un me'me'nong ay hija.” Muti inalin chin lala-e hi, “Ha-in chin
napfulaw.” 10 Ja inali cha hi, “Ngay enat mu ta mitikhaw hini matam
ad ugwani?” 11 Tempfar na ja inali na hi, “Hinuy allon cha an hi Hesus,
ja in-apjut na han pito' ay tay mata', ja unaot allon hi una' umuy mun-
ihu hichi pohong ad Siloam. Inunud u ja immuja' nun-ihu ja tayya an
mitikhaw hitay mata' ad ugwani.” 12 Ja inali cha hi, “Hotti chaad mah
hini allom an hi Hesus?” Tempfar na ja inali na hi, “Ma-id machoto' hi
agawwachaana.”

Nunhanhan hachi Farisee ay chuy napfulaw an na-akhahan

13 Amat hichi ja in-uy cha chin lala-e hachi Farisee ta i cha epfaag an
enakhahan Hesus hija. 14 Hapfachu an ngilin chin nang-apjutan Hesus
chin pito' hi nangakhahana chin napfulaw. 15 Empfokhan hachi Farisee
ay hija hi, “Ngay enat mu ta mitikhaw hini matam ad ugwani?” Ja inali
na hi, “Ti amat heto an in-apjut na han pito' ay tay mata' ja immuja' nun-
ihu. Napfalin ja mitikhaw mahpay hitay mata'.” 16 Ja khun munhahapit
hachi Farisee ja inalin chin uchumna hi, “Hini nangat ay tay ja pfu-un
hi Apo Jos chi nannag ay hija, ti achi na khun unuchon hini urchin Apo
Jos an ma-id muntamu hi ngilin.” Ja inalin hachi uchumna hi, “Un chah
gway apfalinan chi napfahulan an mangat hi amat heto an milagro?” Na-
aggwa cha, 17 hijaot un cha impiggwa an pa-ahhanhanan ay chuy lala-e ja
inali cha hi, “He-a an mangali hi una enakhahan hini matam, ngay allom
hi oma'-atana?” Tempfar na ja inali na hi, “Hay anila' ay hija ja profetan
Apo Jos.”
18 Hachi ayya a-ap-apon chi Hudju ja achi cha mamati an napfupfulaw
hija ja unot mitikhaw hini mata na. Khahin un cha empa-ajag hachi
ammod na 19 ja empfokha cha hi, “Umannung chah an hitay hini
empfalay ju an allon ju an neto'khong ja un tugwali napfupfulaw? Nu
napfulaw ja anagkha ta mitikhaw hana mata na ad ugwani?” 20 Tempfar
hachi ammod na ja inali cha hi, “Aa, hijah tay hini empfalay mi ja
umannung an neto'khong an napfulaw. 21 Muti ma-id anila mi ay ni enat
na an na-akhahan. Ja agkhuy mi khu anila hini nangakhahan ay hija.
Ma-ilog, hotti hijay panghanhanan ju, ti anila nay pampfar na.” 22 Amat

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinay enat cha an nampfar ti toma-ot cha hachi a-ap-apon chi Hudju. Ti
nunhahappitanan hachi a-ap-apo an hini takhu an manihtikhuwan an hi
Hesus hini Mamahhod, ja aanun cha ay ni sinagoga ta achi mimidchum
hana papadchung na an Hudju. 23 Hijaot un cha inali hi, “Ma-ilog, hotti
hijay panghanhanan ju.”
24 Hotti empa-ajag khu hachi Farisee chin lala-e ja inali cha hi,
“Munhapata a ay Apo Jos ta epfaag mu hini umannung! Ti anila mi an
napfahulan an takhu hinuy an nangakhahan ay he-a.” 25 Ja inalin chin
lala-e hi, “Ma-id ni' mapto' hi un napfahulan wenno agkhuy. Ti un hay
anila' ja una' napfulaw ja tan ad ugwani ja mitikhaw hitay mata'.” 26 Ja
inali cha hi, “Muti ngay enat na ta mitikhaw hana matam?” 27 Tempfar
na ja inali na hi, “Un aju humupar! Chun u inali ay cha'ju ad anachi muti
nan un ju achi chonglon. Ja anagkha ta ejarkhaw ju an epfokha. Unchani
ja un ju podhon an mumpfalin hi disipolo na.” 28 Un chaagkhu chengngor
hitay an inali na ja pinahiw cha hija ja inali cha hi, “Un kaykhu he-a
hini disipolo na. Ti cha'mi ayya ja hi Moses chi khun mi unuchon. 29 Ti
anila mi an ni'hapit hi Apo Jos ay Moses. Muti hinuy an takhu ja ma-id
pay anila mi hi narpugwana!” 30 Ja inalin chin lala-e hi, “Haw cha'ju
pay hina, an enakhahana hitay mata' ti gway apfalinana, ja agkhuy ju
pay anila hini narpugwana. 31 Un chah hongpfatan Apo Jos chi kalalag
hana napfahulan an tatakhu? Achi, ti anila ta-o an hana khun mundayaw
ay hija an khun cha unuchon hini allona, ja chichay mahongpfatan chi
kalalag na. 32 Nete-a chin narmugwan tay lota ja ma-id chengchengngor
ta-o hi takhu hi nangakhahan hana neto'khong an napfulaw ta tumikhaw
cha. 33 Achi mapfalin an aton tay an takhu chi amat heto nu pfu-un hi
Apo Jos chi nannag ay hija.” 34 Ja inalin khu hachi Farisee hi, “He-a
agkhu ni' an napfahulan nete-a chin nitu'khungam ja un chah he-ay
mangtuchugwan ay cha'mi?” Amat hichi ja penakak cha hija.

Hini agkhuy namati ja impadchung Hesus hi napfulaw

35 Chengngor Hesus an penakak chin Farisee chin lala-e an
enakhahana, ja i na hiningit. Chinakngana ja inali na hi, “Mamati a
chah ay ni Na-ilangitan an Takhu?” 36 Tempfar na ja inali na hi, “Hotti
ngay ngachana mah, Apo, ta pattiyo'?” 37 Inalin Hesus hi, “Tinnig mu
mahpay, ti khun mi'hapit ay he-a ad ugwani.” 38 Ja inalin khu chin lala-e
hi, “Apo, mamatiya' ay he-a!” Ja nunheppe an nundayaw ay Hesus. 39 Ja
inalin Hesus hi, “Immaliya' heto lota ta ma-innila hana nanginnila ay
Apo Jos ja hana agkhuy nanginnila ay hija. Hana ayya agkhuy nanginnila
ay Apo Jos ja mipadchung cha hi napfulaw, ja aanu' hini pfinulaw cha
ta tumikhaw cha. Ja hana mangali hi anila cha hi Apo Jos muti un
cha munlahlah, ja ipatikhaw u an napfulaw cha.” 40 Chengngor hachi
uchumna an Farisee an gwa an ni'tata'chug ja inali cha hi, “Un chah hay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

allom ja napfulaw ami khu?" 41 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Nu khulat
ta apfuluton ju an napfulaw aju hot mapfalin an mapakawan hana pfahor
ju. Muti nan ipapilit ju an agkhuy aju napfulaw ti anila ju hi Apo Jos, ja
hihiya an achi mapakawan hana pfahor ju."

Chin pangngarig han khun mumpahtor hi karnero

10 1-2 Inalin khu Hesus hi, "Umannung hitay allo' ay cha'ju. Nu
khulat ta gway kular chi karnero, ja hini takhu an manggwa
ay ni pantaw, ja hija hini umannung an khun mumpahtor. Hini ayya
omajat an manggwa ay nuy alad ja un mangakaw wenno pomatoy. 3 Hini
khun mumpfantay an gwa ay ni pantaw ni kular ja ipahikhop na hini
khun mumpahtor ja angkhay. Ja imatunan hana karnero hini hapit na
ja oha-ohaona an ajakhan chicha ta mitnud cha an mi'pfutay. 4 Napfalin
an impfutay na an amin hana karnero ja impangpangullu na. Mangunud
hana karnero ti imatunan cha hini hapit na. 5 Achi cha unuchon hini
agkhuy cha anila, an un chaot lomajaw, ti achi cha imatunan hini hapit
na." 6 Inalin Hesus hitay pangngarig ja agkhuy cha na-awatan hini
podhona an hapiton.

Hi Hesus hini maphod an pahtor

7 Hotti inalin khu Hesus hi, "Umannung hitay allo' ay cha'ju. Ha-in
hini pantaw ni kular chi karnero, an hijay agwun an humikhop. 8 An
amin hana uchumna an nahhun mu ha-in an immali, ja chicha hana
mangakaw ja mamatoy hana karnero. Muti achi chonglon hana karnero
chicha. 9 Ha-in hini pantaw an agwun cha. Hana humikhop ay tay
an pantaw ja takhuwo' chicha. Halimuna' chicha an amat ay ni khun
mumpahtor an halimunana hana karnero hi pfumutajan cha hi icha
anganan ingkhana hi humigpan cha. 10 Hini omakaw, ja ma-id uchumna
hi nomnomona nu pfu-un hini atona an i omakaw, pomatoy ja puma'-i.
Ha-in ayya ja immaliya' ta hana tatakhu an ipadchung u hi karnero' ja
mi'takhu cha hi nahamad an ma-id chi pogpog na.
11 Ha-in hini maphod an khun mumpahtor. Ti nehahagkhanaa' an
matoy khapo ay chicha. 12 Hini ayya khun mapfajachan an mumpahtor
ja taynana hana karnero nu gway umali hi khenger. Taynana ti pfu-un
hijay nanghe'-a. Hot pun-alat ni khenger hana karnero ja nun-apfur cha
ja nun-ahija' cha. 13 Taynan nuy khun mumpfantay ti un hini pfino'la na
chi podhona ja angkhay, ja achi na ihi-ar hana karnero. 14-15 Ha-in hini
maphod an khun mumpahtor. Anilaa' ay Ama ja anila' khu hija. Amat
hina khu an anila' hana karnero' ja anilaa' ay chicha. Halimuna' chicha,
ja nehahagkhanaa' an matoy khapo ay chicha.
16 Gwacha hana uchumna an karnero' an agkhuy pay ni'hikhop ay tay
an kular. Mahapor an pi'pahikhop u chicha. Me-egngor cha ay ni hapit

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

u ja me'-oh-ohha cha hay hana nahhun an na-ajakhan. Ja ohaa' an khun
mumpahtor ay chichan amin. 17 Podpodhona' ay Ama, ti apfuluto' chi
ataja' ta gway ato' an mummahu. 18 Ma-id mangpagpong hi ataja', an ha-
in chi nangapfulut hi ataja'. Ti gwa ay ha-in an mangpagpong ay ni ataja'
ja gwa khu ay ha-in hini apfalinan ta mummahuwa'. Hitay hini inalin
Ama hi ato'."
19 Chimmalat chin inalin Hesus ja na-a-aggwa khu chin Hudju. 20 Cho-
or cha an nangali hi, "Un mangkay ay chita mun-angaw hitay an takhu
ti nahuhu'lungan! Anagkha ta i ta-o chodchonglon hija?" 21 Muti allon
chin uchumna hi, "Nu allon ju hi nahuhu'lungan, ja un chah amat
hinay panaphapit na? Ja un chah olog khu chi napukhit an ispiritu an
mangakhahan hi napfulaw ta tumikhaw?"

Chin namahigwan hachi Hudju ay Hesus

22 Nachakngan chin pfehtan chi Hudju an pangnomnoman cha
chin arkhaw an Nidatunan chin Templo ad Jerusalem. Ja netongor an
ahitungnin. 23 Gawwacha hi Hesus hichi Templo an khun chumalan ay
chuy Pfarkon Ari Solomon. 24 Na-amung hachi Hudju ja lini-ub cha hija
ja inali cha hi, "Epfaag mu gwot hini ohto, ti tan ma-id mapto' hi i mi
punnomnoman. He-a chah hini Hennag Apo Jos an Mamahhod wenno
pfu-un?" 25 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Ina-alli' ay cha'ju muti achiya'
chamchama pattiyon. Hi Ama chi nangchat ay ni apfalina' ta ma-at hay
hana khun u aton, ja hay hato chi panginnilaan ju nu ngay oma'-ata'.
26 Muti tan achiya' chamchama pattiyon ti pfu-un cha'ju hini karnero'.
27 Hay ipfilang u hi karnero' ja hana mangkhongahan ay ni allo'. Anila'
chicha ja unuchona'. 28 Ichat u ay chicha hini nahamad an pi'takhuwan an
ma-id chi pogpogna, hot achi cha ma-utaw, ja ma-id chi hay oha hi gway
apfalinana an mamloh ay chicha ay ha-in. 29 Ti hi Ama chi napfagpfagto
an amin ja hijay nangchat ay chicha ay ha-in. Ja ma-id olog chi uchumna
an mamloh ay chicha ay hija. 30 Ti ha-in ja hi Jos Ama ja un ami oh-ohha."
31 Chengngor hachi Hudju hichuy an inali na ja pimmichit cha khu
hi pfato ta ipuhit cha ay hija. 32 Inalin Hesus ay chicha hi, "Cho-or chi
maphod hi enat u hi inalin Ama hi ato' ja tinnig ju. Ngachah ay cha tay
enat u chi i ju panghi'-ingan hi pangajangan ay ha-in?" 33 Tempfar hachi
Hudju ja inali cha hi, "Pfu-un hay maphod hi enat mu chi pangajangan
mi ay he-a muti hini pangpadchungam ay ni achor mu ay Apo Jos. Un
ta-o numpapadchung an tatakhu ja un chah achi mipfuhur hitay ay Apo
Jos?" 34 Ja inalin Hesus hi, "Un ju chah nalichuwan chin nitula' an Hapit
Apo Jos hi nangarjana hachi a-apo ta-o an Hudju chin hophopapna hi,
'Inali' hi, amat aju hi jos.'[m] 35 Hotti hachi tatakhu an enajakhan Apo Jos

---

[m] **10:34** Psalms 82:6

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an i mangpa-innila ay ni Hapit na, ja ma-ali cha hi jos. Mapfaha hitay ay
ni Hapit Apo Jos ja achi ma-ub-upfah. 36 Hotti un chah achi om-omod ay
ha-in an inumlaan Apo Jos ja hennakha' an immali heto lota? Anagkha
ta allon ju hi un mipfuhur ay Apo Jos hini pangpfaakha' an ha-in hini
Empfalay na? 37 Nu achi' aton hini khun aton Ama hot mapfalin an
achiya' pattiyon ay cha'ju. 38 Muti tayya an khun u unuchon hi Ama.
Hotti hay hato khun u aton chi pattiyon ju nu achi ju pattiyon hana khun
u allon. Hot annilaon ju an gawwacha hi Apo Jos ay ha-in jagawwachaa'
khu ay hija."

39 Chengngor hachi Hudju hitay an inali na ja henlenom cha khu an
maniliw ay hija muti nun-irpfut na ja tenaynana chicha.

40 Amat hichi ja pfimmad-ang hi Hesus chin gwanggwang an Jordan ta
numpfangngad chin khun pumbautisaran John Bautista hachi tatakhu. Ja
nihihidchi hija. 41 Cho-or chin tatakhu an immuy ay Hesus ja inali cha hi,
"Ma-id en-enat John hi milagro muti umannung an amin hini impa-innila
na an oma'-atan tay an takhu." 42 Ja cho-or chin tatakhu hichi an namati
ay Hesus.

Chin natajan Lazarus

11 1-2 Gwacha han tolo an hin-a-agkhi ad Betani an cha Lazarus ja
hi Mary ja hi Marta. Hitay an hi Mary ja hija chi nanghiit chin
mumpfango an lanob chin hu-in Apo Hesus, ja pinu'nahana ay chuy pfuu'
na. Ja hi Lazarus ja khun munchokhoh 3 hotti empepaad chin a-akhi na
an pfinapfai hi Hesus, ta allon cha an hini khayyum na an penpenhod
na ja khun munchokhoh. 4 Chengngor Hesus hitay ja inali na hi, "Hinuy
chokhoh Lazarus ja pfu-un hijay atajana, muti hinuy an nunchoghana ja
ta gway aton Apo Jos an madayaw, ja gway ato' khu an Empfalay na an
madayaw."

5 Penpenhod Hesus cha Marta ay Mary ja hi Lazarus. 6 Muti anong una
inannila an khun munchokhoh hi Lazarus ja una khinulat an entaktak hi
chugwah arkhaw, 7 ja unaot allon hachi disipolo na hi, "Mumpfangngad
ta-o ad Judea." 8 Ja inali cha hi, "Rabbi, agkhuy napfajag chin nakakan ta-o
hi pamhochan hachi Hudju hi pangajangan chi-a. Ja anagkha ta i ta-o khu
mumpfangngad hichi?" 9 Ja inalin gwot Hesus hi, "Himpolo ta chugwah oras
hini a-arkhagwan, ja hini chumalan hi a-arkhagwan ja achi mahalipadchung,
ti gwa hini hilaw ay tay lota an manilagwan ay ni agwuna. 10 Muti hini takhu
an chumalan hi lapfi ja mahalipadchung, ti ma-id ay hija hini hilaw." 11 Ja
entoloy Hesus an nangali hi, "Hi akhi ta-o an hi Lazarus ja nanallo', muti
umuja' ta uja' pfangunon." 12 Ja inalin chin disipolo na hi, "Maphod, Apo, ta
nanallo' ta gway atona an tomenong." 13 Inali cha hinuy ti khemhon cha un
ohto an nanallo' muti hay penhod Hesus hi allon ja natoy hi Lazarus. 14 Hotti
immohag na an nangali ay chicha hi, "Natoy hi Lazarus, 15 muti khapo ay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha'ju ja mun-an-anlaa' ta mama-icha' hi natajana ta gway aton ju an mamati
nu tikhan ju hay ato'. Hotti umuy ta-o hichi pfalay cha." 16 Ja hi Tomas, an
nangadnan hi Nun-eper, ja inali na hachi padchung na an disipolo hi, "Ti
mi'juy ta-o mangkay ad Judea ta patajon cha ayya hi Hesus ja anong kay ja
ne-etoy ta-o ay hija."

Hi Hesus hini pummahuwan ja arpugwan chi pi'takhuwan

17 Emmatam cha Hesus ad Betani ja inannila cha an nalahin chi apat hi
arkhaw hi nilub-an Lazarus. 18 Hitay an Betani ja toloh kilomitlu chi inachawwi
na ad Jerusalem, 19 ja cho-or chin Hudju an immu'-uy ta i cha egwangar
cha Marta ay Mary khapo ta natoy chin akhi cha an hi Lazarus. 20 Unagkhu
inannilan Marta an khun umali hi Hesus ja immuy ta i na chinittum. Ja
nuntaynan hi Mary. 21 Ja inalin Marta ay Hesus hi, "Apo, nu gawwa ah to chin
ar-arkhaw hot agkhuy natoy hi ibpfa'. 22 Muti anong un ad ugwani ja anila'
an ichat Apo Jos ay he-a chi epfokham." 23 Ja inalin Hesus hi, "Pfumangon hi
ibpfam." 24 Ja inalin khu Marta hi, "Anila' an mummahu hija chin ang-angonoh
na an pummahuwan an amin chi natoy." 25 Ja inalin Hesus ay hija hi, "Ha-in
hini pummahuwan ja ha-in hini arpugwan chi pi'takhuwan. Hini mamati ay
ha-in ja, anong un matoy, ja mi'takhu hi ma-id chi pogpogna. 26 Hini takhu
an namati ay ha-in, ja magwachaan hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.
Pattiyom chah hitay?" 27 Tempfar Marta ja inali na hi, "Aa, Apo, pattiyo' an he-a
hi Kristo, hini Empfalay Apo Jos an Mamahhod an umali heto lota."
28 Empa-opoh Marta hitay inali na ja numpfangngad ta i na enajakhan hi
ibpfa na an hi Mary. Ja in-am-amu na hi, "Niya an immali hini Apo ta-o ja
nan epa-ajag chi-a." 29 Unagkhu chengngor Mary hitay ja napfanpfannutay ta
i na chinittum hi Hesus, 30 ti gawwacha pay hija ay chuy i nanittuman Marta
an agkhuy pay ne-atam hichi pfuglay. 31 Hachi Hudju an immuy hi pfalay cha
Mary an i ni-ib-ipfun ja tinnig cha an napfanpfannutay hi Mary. Ja inunud
cha ti khemhon cha un i umiha hichi lupfu'. 32 Unot emmatam hi Mary chin
gwachaan Hesus ja nunheppe ay hija. Ja inali na hi, "Apo, nu gawwa ah to chin
ar-arkhaw hot agkhuy natoy hi ibpfa'." 33 Tinnig Hesus an khun kumila hi Mary
ja hachi Hudju an numpun-ibpfa na, ja machamot chi punnomnomana khapo
hi nignikha na ay chicha. 34 Empfokha na hay i cha nanglub-an. Ja inali cha
hi, "Mi'jali a, Apo, ta i ta-o tikhan." 35 Ja khun mun-a-agkhah chi luwan Hesus
36 ja inalin hachi Hudju hi, "Chiya an otong hini pamhod na ay Lazarus." 37 Muti
inalin hachi uchumna hi, "Gway apfalinana an nangpfangngad ay ni pannig
nuy napfulaw, ja anagkha mah ta agkhuy na empatenong chin chokhoh Lazarus
ta agkhuy natoy?"

Chin timmakhuwan Lazarus an natoy

38 Munnaud an machamot hi punnomnoman Hesus chin immajan cha
hichi lupfu'. Lijang chin nanglub-an cha an natanglipfan hi ampfilog an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfato. 39 Inalin Hesus hi, “Ipa'-igwin ju hichuy tanglib.” Inalin Marta an
ibpfan Lazarus hi, “Apo, anong ja gwa an immakhub ti apat hi arkhaw
chi nalahin hi nilub-ana.” 40 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Aa, muti hay
inali' ja mipatikhaw ay he-a hini kinajos Apo Jos nu mamati a ay ha-
in.” 41 Enaan cha chin tanglib ja entangad Hesus ja inali na hi, “Ama,
agyamana' ta chengngor mu hini inali'. 42 Anila' an khuna' chonglon
ay he-a, muti allo' hitay ta chonglon cha tay tatakhu an ni'tata'chug, ta
gway aton cha an mamati an he-a chi nannag ay ha-in.” 43 Napfalin ja
ini'gwap Hesus an nangali hi, “Lazarus, pfumutay a!” 44 Amat hichi ja
pfimmutay an napuputtiputan chin achor na ja anong un chin ulu na. Ja
inalin Hesus ay chicha hi, “Upfachon ju hichuy nelelepfod an pfinacha ta
gway atona an umanamut.”

Chin nunhahappitanan cha hi pamatajan cha ay Hesus

45 Hachi Hudju an i ni-ib-ipfun ay Mary ja tinnig cha chin enat Hesus,
ja cho-or chay namati ay hija. 46 Muti gwacha gwot kaykhu hachi
uchumna an i nangpfaag hachi Farisee ay chuy enat Hesus. 47 Hotti hachi
Farisee ja hachi a-ap-apon chi papachi ja empa-ajag cha chin uchumna
an a-ap-apon chi Hudju ja inali cha hi, “An ngacha mah ay chita chi aton
ta-o? Ti tan cho-or hana milagro an khun aton nuy an takhu! 48 Nu achi
ta-o epagwa hot mamati an amin hato tatakhu ay hija. Ja hay metob
ja nu chonglon hana eRome an gway ohah mumpfalin hi ap-apo hot
umali cha mangkay an mama'-i ay ni Templon Apo Jos ja hato pfuglay
ta-o an Hudju hot megwa-at ta-o!” 49 Muti gwa han oha ay chicha an hi
Kayfas chi ngachana, hija chi natakhay an pachi ay chuy an tagwon. Ja
inali na hi, “Un chah ma-id oh-ohhah anila ju? 50 Ma-awatan ju koma
an mapmaphochan un gway oha hi matoy ta achi ta-o matoy an amin
ja achi ta-o ma-umah an Hudju.” 51 Hitay an inalin Kayfas ja agkhuy
narpu ay ni nomnom na ti enchalan Apo Jos hija an natakhay an pachi
ay chuy an tagwon, ta ipadtu na an e-atoy Hesus hana Hudju. 52 Ja pfu-
un hachi Hudju ja angkhay chi e-atoy na, muti midchum an amin hana
empfapfalay Apo Jos an negwa-at hi apfuglapfuglay ta mun-oh-ohha cha.
53 Tabpfi na ay chuy ja nenomnom hachi a-ap-apon chi Hudju hay aton
cha an mamatoy ay Hesus. 54 Hotti agkhuy numpatpatikhaw hi Hesus
ja hachi disipolo na hay hachi tatakhu ad Judea. Hotti han enat cha ja
inhinud cha han ohan pfuglay an nangadnan hi Efraim an nehnot hichi
let-ang. Ja nihihidchi cha.

55 Ja gwa an machakngan chin pfehtan chi Hudju an Pangnomnoman
cha chin Nalohan chin Angher Apo Jos hachi Pfalay chin A-apo cha ad
Egypt. Ja cho-or chay tatakhu an narpu hi numpfino-ob-on an pfuglay an
immuy ad Jerusalem ta aton cha chin ugali cha an i khun mun-amoh, ta
maleneh cha hi pannig Apo Jos ja un machakngan chin pfehta. 56 Khun

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha hingiton hi Hesus ja, na-amung ayya hana tatakhu hichi Templo hon
khun cha manghenhahanhan an mangali hi, “Ngay allon ju tugwali?
Achi nin ngata mi'jali hi Hesus an me'pfehta?” 57 Hachi ayya a-ap-apon
chi papachi ja hachi Farisee ja inali cha hi, nu gway nanginnila ay ni
agawwachaan Hesus ja epfaag na ta gway aton chi hay i maniliw ay hija.

Chin nanghiitan Mary chin mumpfango an lanob chin hu-in Hesus

12 1 Unum chi arkhaw ja un machakngan hichin Pfehtan chin
Nalohan chin Angher Apo Jos, ja immuy hi Hesus ad Betani an
pfuglay cha Mary ja hi Marta ja hi Lazarus, chin natoy an minahuwan
Hesus. 2 Ja impartiyan cha hija. Hi Marta chi khun munhakhana ja i ne'-
orpfong hi Lazarus ay cha Hesus. 3 Amat hichi ja enalan Mary han lanob
an munnaud an nangina an maphod chi hunghung na, an allon cha an
nardo. Chugway pfahu chin lanob an empelanob Mary ay ni hu-in Hesus
ja impu'nah na chin pfuu' na. Ja napnu chin pfalay an agawwachaan cha
hi pfangon chin lanob. 4 Gawwah chi hi Judas Iskariot an oha an adalan
an i mangngina ay Hesus. Ja unagkhu gwa an tinnig na chin enat Mary
ja inali na hi, 5 “Anagkha ta agkhuy ju ingngina hinuy an lanob ta ichat
ju hini ngina na hana publi? Un angkhaynana hon napfalor, an pfo'laon
hi ohay tagwon.” 6 Inali na hitay muti najuna gwot ja ma-id nignikha
na hana publi. Ti hini pfalor ni lanob chi nun-o-onan hichin nomnom
na, khapo ta emmengha an hijay mamangchon chin pihun cha Hesus ja
khuna a'-aanan. 7 Ja inalin Hesus hi, “Achi ju papfaholon hitay an pfupfai.
Ikhad hija ti enhaha'pfa na hitay an lanob ta enchaag na an melanob
ay tay achor u ja una' imilupfu'. 8 Hana ayya publi ja gawwacha cha ay
cha'ju hi a-arkha-arkhaw, muti ha-in ja nehnot chin arkhaw an panayna'
ay cha'ju.”

Chin nunhahappitanan cha hi aton cha an mamatoy ay Lazarus

9 Unot chengngor chin cho-or an Hudju an gwacha hi Hesus ad Betani,
ja immuy cha an i nanikhaw ay hija. Ja pfu-un hija ja angkhay chi i cha
tikhan muti penhod cha an pi'tikhaw hi Lazarus an minahuwan Hesus.
10 Ja nunhahappitanan hachi a-ap-apon chi papachi an pi-idchum cha hi
Lazarus an epapatoy. 11 Ti nete-a chin nummahuwana ja cho-or chi Hudju
an nan-ug hachi a-ap-apo cha ta mamati cha ay Hesus.

Chin nundaydayawan cha ay Hesus hi omajana ad Jerusalem

12 Chin nun-inggwi'gwiit ja cho-or chay tatakhu an na-amung ad
Jerusalem an me'pfehta ay ni Pfehtan chin Nalohan chin Angher Apo
Jos. Un chaot chengngor an gwa an omatam hi Hesus 13 ja emmala
cha hachi tupfu an amat hi tupfun chi khattiloy. Ja i cha chinittum
hi Hesus ja khun cha i'gwap an mangali hi, “Madaydayaw hi Apo Jos!

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mabindisyonan hitay an hennag Apo Jos. Madaydayaw hitay Ari ta-o an
holag Israel!” 14 Empa-alan Hesus han pfo'tot an donkey ja nunhakay, ti
hijah nuy chin nitula' an hapit Apo Jos hi nangarjana hi,
15 “Achi aju toma-ot, cha'ju an eSion,
Chiya an khun umali hichuy Ari ju
an nunhahakkay han pfo'tot an donkey.”[n]
16 Agkhuy pay na-awatan chin disipolon Hesus hichuy an enat na,
ingkhana hi nummahu ja un cha annilaon an nipa-annung chin nipadtu
ay ni hapit Apo Jos ja na-at ay hija.
17 Chin cho-or an tatakhu an nannig chin enat Hesus hi namokhaana ay
Lazarus hichi lupfu' ta timmakhu, ja khun cha haphapiton. 18 Nunchongor
hitay an milagro an enat Hesus, hijaot un cho-or chay tatakhu an i
nanittum. 19 Amat hichi ja nunhahapit hachi Farisee an allon cha hi,
“Angkhaynana, ma-id mapfalin ta-o. Ti tayya, an amin hato tatakhu ja
immunud cha ay hija.”

Chin i naningitan hachi Griego ay Hesus

20 Gwacha chin uchumna an Griego an ni'juy ad Jerusalem ta
me'pfehta cha. 21 Immuy cha ay Philip an eBetsaida ad Galilee, ja inali
cha hi, “Apo, podhon mi an mi'hapit ay Hesus.” 22 Immuy hi Philip ay
Andrew an i nangpfaag ay nuy inali cha, ja immuy cha an chugwa
ay Hesus an i mangali. 23 Ja inalin Hesus hi, “Nehnot chin timpo an
ipapfagtuwa' an Na-ilangitan an Takhu. 24 Umannung hitay allo' ay
cha'ju. Hini pfugwa, nu achi mitanum ay tay lota hot achi homangaw
ja achi chom-or an un hihiya an oh-ohha. Muti nitanum ayya ja amat
hi un natoy muti homangaw ja cho-or chi pfunga na.[o] 25 Ti hini takhu
an un hini pi'takhuwana heto lota chi podpodhona ja angkhay, ja achi
mi'takhu ay Apo Jos. Muti hini takhu an man-ug ay ni pi'takhuwana heto
lota ja mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi pogpog na. 26 Hini mamhod an
mangat ay ni penhod u ja mahapor an unuchona' ta an amin chi hay
agawwachaa', ja gawwacha khu hija. Ja ipapfagton Ama hana mangat ay
ni penhod u.”

Chin nangpa-innilaan Hesus ay ni atajana

27 Entoloy Hesus an nangali hi, “Machamot hitay uja' punle'naan ad
ugwani, muti un u chah allon ay Ama hi, ‘Haniyana' adni' ay tay an

---

[n] **12:15** Zechariah 9:9. Hay ugalin chi ar-ari chin nahop ja, nu mehnot cha ay ni oha an pfuglay an i cha khupfaton hon nunhakay cha hi ampfaju. Muti nu maphod hini panggep cha ay ni omajan cha, ja hay donkey chi punhakajan cha. [o] **12:24** Hitay pfugwa an mitanum ja i-arig na hi Hesus an mangchat ay ni achor na an matoy ta mi'takhu an amin hana mamati ay hija.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

umali an punlikhata'?' Achi mapfalin ti hini immaliya' heto lota ja ta
lahino' hini ne'cha an ataja'." 28 Ja inalin khu Hesus hi, "Ama, ipatikhaw
mu hini kinajos mu!" Ja gwacha gwot han tenompfar ad langit an nangali
hi, "Impatikhaw u hini kinajos u ja ipiggwa' khu an aton." 29 Chengngor
hachi na-amung an tatakhu an ni'tata'chug hichuy hapit ja inali cha hi,
"Niya an immichor!" Ja inalin hachi uchumna hi, "Niya han angher Apo
Jos an ni'hapit ay hija." 30 Ja inalin Hesus ay chicha hi, "Cha'ju koma
chi mangngor ay nuy an hapit, ti agkhuy ni-ali hinuy an hapit khapo ay
ha-in. 31 Khumaju an machakngan han panugijan Apo Jos hana tatakhu
ay tay lota, hot ma-apfak hini ap-apo heto lota an hi Satanas. 32 Muti
ha-in nu mipfitina' hot ma-akhuy-uy an amin chi tatakhu an umali ay
ha-in." 33 Inali na hitay ta ipa-innila na ay chicha hini atona an matoy.
34 Tempfar chin tatakhu an inali cha hi, "Hay anila mi hi allona ay ni
hapit Apo Jos ja ma-id chi hay umali hi atajan ni Mamahhod an hi
Kristo. Hotti anagkha ta allom hi mahapor an mipfitin hini Na-ilangitan
an Takhu? Ngay ngachah nuy an Na-ilangitan an Takhu?" 35 Tempfar
Hesus ja inali na hi, "Ha-in an mipadchung hi hilaw ja un na'na'-omtang
chi pipidchuma' ay cha'ju. Hotti pa-ennongan ju gwot an mangat hay
hana itudtuchu' ad ugwani an gawwachaa' ta achi aju ma-ah-upan ay
ni munhehellong. Ti hini chumalan ay ni hehellong ja ma-id mapto' hi
agwuna. 36 Hotti mamati aju akay ni' ay ha-in an manilagwan ay cha'ju
ad ugwani an agawwachaa' ay cha'ju ta mahilagwan hana nomnom ju."

Chin agkhuy namatiyan hachi Hudju

Emmopoh chin inalin Hesus ja tenaynana chicha ja ma-id anila cha hi
immajana. 37 Anong un cho-or chin milagro an enat na ta pannikhan cha
koma an narpu hini apfalinana ay Apo Jos ja achi cha chamchama mamati
ay hija. 38 Hotti nipa-annung chin intula' profeta Isaiah hi nangarjana hi,

"Apo, anagkha mah ta ma-id chi hay namati chin intudtuchu mi,
ja ma-id khu chi hay nanginnila ay ni apfalinam?"[p]

39 Umannung hitay an intula' Isaiah an un honger hachi tatakhu an
mamati. Hijaot un intula' khu Isaiah hi,

40 "Un lo'tat ja pfinulaw Apo Jos hana mata cha ta achi cha tumikhaw,
ja henerngana hini nomnom cha ta un chaot mah achi maka-awat.
Ti allon Apo Jos hi, 'Anagkha tugwali ta achi cha podhon an
tumikhaw ja achi cha podhon an ma-awatan. Ja anagkha ta achi
cha chu'khon hana pfahor cha
ja achi cha mungkalalag ay ha-in ta takhuwo' chicha?' "[q]

41 Intula' Isaiah hitay ti nipatikhaw ay hija hini nakaskasda-aw an
apfalinan Hesus, hijaot una intula' chi oma'-atana. 42 Cho-or chamchama

---

p **12:38** Isaiah 53:1 q **12:40** Isaiah 6:10

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hachi a-ap-apon chi Hudju an namati ay Hesus. Muti agkhuy cha inar-ali,
ti toma-ot cha hay hachi Farisee an nangali hi un cha ánun chicha ay ni
sinagoga nu tihtikhuwan cha an namati cha ay Hesus. 43 Ti napfalor ay
chicha hini pedayawan cha hi tatakhu mu hini dayaw an marpu ay Apo
Jos.

Hana inalin Hesus chi manugi ay ni takhu

44 Ja ini'gwap Hesus an nangali hi, “Hini namati ay ha-in ja pfu-un
ha-in ja angkhay chi pinati na, an pinati na khu hini nannag ay ha-in.
45 Hini nannig ay ha-in ja hihiya an tinnig na hini nannag ay ha-in.
46 Immaliya' heto lota an munhilaw ta achi mahpay maherngan chi
nomnom hana mamati ay ha-in. 47 Hini nangngor ay tay tukhun u ja achi
na unuchon, ja pfu-un ha-in chi manugi ay hija. Ti una' immali heto lota
an manakhu hi tatakhu, an agkhuja' immali an manugi ay chicha. 48 Muti
nu machakngan hini Punhugijan Apo Jos, ja hana tatakhu an nan-ug ay
ha-in ja ay ni tukhun u ja mahugi cha khapo hay hana hapit u an agkhuy
cha pinati. 49 Ti achiya' omo-ohha hon empadchong u hini allo', ti hi
Ama an nannag ay ha-in ja inali na an amin chi hapito'. 50 Ja anila' an
mi'takhu hi ma-id chi pogpogna hini mangat ay ni allon Apo Jos. Hijaot
un an amin hini hapito' ja hana intuchun Ama hi allo'.”

Chin nangulahan Hesus chin hu-in hachi adalana

13 1 Gwa an machakngan chin pfehtan chi Hudju an Pangnomnoman
cha chin Nalohan chin Angher Apo Jos, ja anilan Hesus an
nehnot hini arkhaw an panaynana ay tay lota ta mumpfangngad ay Ama
na. Nete-a chin hopapna ja penpenhod na hana tatakhu na ay tay lota,
muti ad ugwani ja ipatikhaw na hini nunhegla an pamhod na.
2 Ay chuy an nadhom ja na-orpfong cha Hesus ja hachi adalana ja
empanomnom mahpay Satanas ay Judas an empfalay Simon Iskariot
hay atona an mangngina ay Hesus. 3 Hi Hesus ja anila na an impulang
Ama na an amin ay hija ta hijay khun mangpagpong. Ja anilan Hesus an
hi Apo Jos chi narpugwana ja hija khu chi pumpfangngachana. 4 Amat
hichi ja timma'chug hi Hesus ja lenoh-op na chin negtap an lopfong na,
ja enala na han tugwarja ja empfar-oh na. 5 Inhiit na han chanum han
pfatja ja ente-a na an ulahan chin hu-in hachi adalana hon pinu'nahana
ay chuy tugwarja an empfar-oh na. 6 Ja unot negpong ay Simon Peter ja
inalin Peter ay hija hi, “Apo, un chah he-a agkhu chi mun-ulah ay tay
hu-i'?” 7 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Agkhuy mu pay anila hitay khapo
na an pangata' heto, muti unchani hot annilaom.” 8 Ja inalin Peter hi,
“Achi mapfalin unagkhu ni' la-ahna ja he-a chi mangulahan hato hu-i'!”
Ja inalin khu Hesus hi, “Nu achim pa-ulah hini hu-im ay ha-in hot achi
a mangkay mipfilang hi takhu'.” 9 Ja inalin Simon Peter hi, “Ti un ayya

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

amat hina, Apo, hotti ulaham hato hu-i', ja inidchum mu mah an pi'-
ulah hato ngamoy u ja hitay ulu'!" 10 Ja inalin Hesus hi, "Nun-amoh ayya
hini takhu ja maleneh an amin hini achor na, hotti angkhay hana hu-i
chi khun ipiggwa an ulahan. Maleneh aju an amin, muti gwa han oha
ay cha'ju an achi maleneh." 11 Ti ani'-ilan Hesus hini mangngina ay hija,
hijaot una inali hi, "Gwa han oha ay cha'ju an achi maleneh."
12 Napfalin an inulahan Hesus hachi hu-i cha ja inlopfong na khu chin
lenoh-op na an lopfong, ja numpfangngad an i ni-ipfun chin nanganan
cha. Ja inali na hi, "Na-awatan ju chah hitay enat u ay cha'ju? 13 Khun
ju allon hi un ha-in chi Manudtuchu ay cha'ju ja ha-in chi Apo ju, ja
umannung. 14 Muti tayya an anong un ha-in an Apo ju an Manudtuchu ay
cha'ju, ja inulaha' hana hu-i ju. Hotti anong koma un cha'ju ja munhin-
i-innulah aju hi hu-i. 15 Hay nangata' ay tay ja ta gway tuntunchon
ju ta pe'-at ju. 16 Umannung hitay allo' ay cha'ju. Hini takhala ja achi
napfagpfagto mu hini apo na, ja achi khu napfagpfagto hini pfaar mu
hini khun mamaar ay hija. Hotti nu ha-in an Apo ju ja enat u hitay, ja un
chah napfagpfagto aju mu ha-in ta achi ju pe'-at? 17 Tayya an inannila
ju mahpay hitay umannung an tukhun u, hotti madmachennor aju nu
unuchon ju.
18 Pfu-un cha'ju an amin hini nangarja', ti anila' hini oma'-atan an
amin hana pinili'. Mahapor an ma-at hini nitula' an Hapit Apo Jos an
nangarjana hi, 'Hini nan-ug ay ha-in ja oha an khun me'-an ay ha-in.'[r]
19 Ipa-innila' hitay ay cha'ju ja un ma-at, ta tikhan ju ayya an nipa-
annung ja namati aju an ha-in hini Kristo an Mamahhod. 20 Umannung
hitay allo' ay cha'ju, an hini mangakhamid hay hana takhu an honakho'
ja inakhamicha' khu. Ja hini mangakhamid ay ha-in ja inakhamid na khu
hi Ama an nannag ay ha-in."

Chin nangpa-innilaan Hesus hi pangpfaakhan Judas ay hija hana pfuhur na

21 Empa-opoh Hesus hay hato inali na ja machamot hi punnomnomana,
ja enhemad na an nangali chin adalana hi, "Umannung hitay allo'
ay cha'ju. Gwacha han oha ay cha'ju an i mangpfaag ay ha-in hana
pfuhur u." 22 Nanghenmomohgwat hachi adalana ti agkhuy cha anila
nu ngay pitulungan chuy an inali na. 23 Ja gwa han oha an adalan an
penenpenhod Hesus an nechechelloh ay hija. 24 Ja inhinjar Simon Peter
chin nechechelloh ay Hesus ta hanhanana ay Hesus chi ngachan ni
allona an i mangpfaag ay hija hana pfuhur na. 25 Hotti inggwingi na ay
Hesus ja inali na hi, "Apo, epfaag mu man hini adalan an i mangpfaag
ay he-a." 26 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Hini pangchata' ay ni tenapay

---

[r] **13:18** Psalms 41:9

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an ehawhaw u ja hija hini i mangpfaag ay ha-in.” Amat hichi ja enala
na han tenapay ja enhawhaw na, ja inchat na ay Judas an empfalay
Simon Iskariot. 27 Chinugwagwan Judas chin tenapay ja neho'long gwot
hi Satanas ay hija. Ja inalin Hesus ay hija hi, “Umuy aot ta im aton
hini nenonomnom mu an aton.” 28 Hachi uchumna an adalan ja agkhuy
cha na-orman hitay an i inalin Hesus ay Judas. 29 Hay khemhon hachi
uchumna ja un pfinaar Hesus ta i ngumina hay mahapor cha ay chuy
an pfehta, ti hi Judas chi mamangchon chin pihu cha. Ja khemhon khu
hachi uchumna hi unakkay pfinaar Hesus an i mangchat hay tolong hay
hana napubli. 30 Unot enalan Judas chin tenapay ja nakak. Nanadhom ay
chuy an nakakana.

Chin oha an inidchum Hesus an in-urchin

31 Nakak hi Judas ja inalin Hesus hi, “Ad ugwani ja timpo na an
mipapfagpfagtuwa' an Na-ilangitan an Takhu, ja khapo ay ha-in ja
mipapfagpfagto hi Ama. 32 Ja nu mipapfagto hi Apo Jos khapo ay ha-in ja
achi na etantan an mangpapfagpfagto khu ay ha-in.
33 Cha'ju an impfilang u hi empfapfalay, achi mapfajag hot tayna'
cha'ju. Hingitona' ay cha'ju muti tan ipiggwa' an mangali chin inali'
hachi a-ap-apon chi Hudju, an achi mapfalin an mi'jali aju gwot ay
ni omaja'. 34 Ja tayya han oha an idchum u an i-urchin hot unuchon
ju. Mahapor an mumpepennohhochan aju an amat ay ni enat u an
namenhod ay cha'ju. 35 Ti nu mumpepennohhochan aju ja hijay
pangmatunan an amin chi tatakhu an cha'juy disipolo' an immunud ay
ha-in.”

Chin nangpa-innilaan Hesus hi panghaotan Peter ay hija

36 Empfokhan Simon Peter ay Hesus hi, “Hotti ngay mah im omajan,
Apo?” Ja inalin gwot Hesus hi, “Achi mapfalin an mi'jali a chamchama
ay ni omaja', ta unchani ja un a mangunud.” 37 Ja inalin khu Peter
hi, “Anagkha mah, Apo, ta achi mapfalin an mitnucha' ad ugwani?
Nehahagkhanaa' an matoy khapo ay he-a.” 38 Ja inalin Hesus hi, “Un
chah angkhiloh un mu ichat hini pi'takhuwam khapo ay ha-in? Tayya an
allo' hini umannung, an ehaota' ay he-a hi mumpetlo ad ugwani an lapfi
ja unot tumalanu.”

Hi Hesus chi chalan an umuy ay Jos Ama

14 1 Inalin Hesus hi, “Achi aju madanakhan, ta un aju gwot mamati
ay Apo Jos ja mamati aju khu ay ha-in. 2 Hichi pfalay Ama, ja
cho-or chi punhitugwan, hotti umuja' ta ija' ehakhana hini pi'hitugwan
ju. Nu achi umannung hot achi' koma allon ay cha'ju. 3 Nu nakhibpfoh
ayya an enhakhana' hini pi'hitugwan ju hot mumpfangngacha' ta agwito'

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha'ju ta mihihidchi aju ay ni agawwachaa'. 4 Ti anila ju mit hini chalan
an mangedchong ay ni omaja'." 5 Ja inalin Tomas ay hija hi, "Apo, agkhuy
mi anila hini omajam, hotti ngay mah panginnilaan mi ay ni chalan?"
6 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Ha-in chi chalan ja ha-in chi umannung
ja ha-in chi arpugwan chi nahamad an pi'takhuwan. Ma-id umuy ay Ama
nu pfu-un ha-in chi agwuna. 7 Nu inannilaa' koma ay cha'ju hot ni'-annila
ju khu hi Ama. Mete-a ad ugwani ja inannila ju hija ja tinnig ju." 8 Ja
ne'pfokhan Philip ay hija hi, "Apo, ipatikhaw mu mah hi Amam ay cha'mi
ta mapnek ami." 9 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Akamoh kaykhu hini
ninidchuma' ay cha'ju ja agkhuja' pay la-eng inannila ay he-a, Philip,
ja anagkha ta allom hi un u ipatikhaw hi Ama ay cha'ju? Ti hini takhu
an nanikhaw ay ha-in ja tinikhaw na khu hi Ama. 10 Un mu chah achi
pattiyon an hi Ama ja gawwacha ay ha-in ja gawwachaa' khu ay hija?
Hay hato ayya an khun u allon ay cha'ju ja pfu-un ha-in chi narpugwana,
an hi Ama. Gawwacha hija ay ha-in, ja hijay mangat ay ni penhod na an
aton. 11 Mahapor an pattiyon ju an gawwachaa' ay Ama ja gawwacha khu
hi Ama ay ha-in. Nu achi ju ayya pattiyon khapo ta un u khun hapiton, ja
mamati aju koma khapo hay hato milagro an khun u aton. 12 Umannung
hitay allo' ay cha'ju, an hini takhu an mamati ay ha-in ja mapfalin
an atona hana khun u aton, ja gwa pay chi ma-at na hi ot-ottong, ti
mumpfangngacha' ay Ama. 13 Ja an amin hana epfokha ju khapo hi ne'-
oh-ohhaan ju ay ha-in, ja ato' ta gway aton Ama an madaydayaw khapo
ay ha-in an Empfalay na. 14 Hotti an amin hana epfokha ju khapo hi ne'-
oh-ohhaan ju ay ha-in ja ato'."

Chin nangarjan Hesus hi umali hini Espiritu Santo an munheto hay hana namati

15 Inalin Hesus hi, "Hini panginnilaan an gway pamhod ju ay ha-in ja
hini pangunuchan ju hay hana urchin u. 16 Epfokha' ay Ama ta ipa-ali na
hay oha khu hi Tomolong an munheto ay cha'ju hi ma-id chi pogpogna.
17 Hijah tay hini Espiritu Santo an hijay mangtuchu ay cha'ju an amin
hana umannung. Hana ayya agkhuy namati ay ha-in ja achi mapfalin an
apfuluton cha hitay Espiritu Santo, ti achi cha imatunan ja ma-id anila
cha ay hija. Cha'ju ayya ja anila ju, ti gawwacha ad ugwani ja umali han
arkhaw hot munheto ay cha'ju.
18 Anong un u taynan cha'ju ja achi aju mumpfalin hi ngoho, ti
mumpfangngacha'. 19 Achi mapfajag hot achiya' mahpay tikhan hay
hana agkhuy namati. Muti cha'ju ayya, ja hintikhana' khu. Ja khapo ta
matattakhuwa' ja mi'tattakhu aju khu. 20 Ay nuy an timpo ja annilaon ju
an gawwachaa' ay Apo Jos, jagawwacha aju ay ha-in ja gawwachaa' khu
ay cha'ju. 21 Hini takhu an mangapfulut hay hana urchin u ja inunud na,
ja hija hini ma-ali hi gway pamhod na ay ha-in. Ja hini gway pamhod

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

na ay ha-in ja penhod Ama ja penhod u khu, ja ipa-innila' hini oma'-ata'
ay hija." 22 Ja inalin Judas, pfu-un hi Judas Iskariot, hi, "Apo, anagkha
ta cha'mi ja angkhay chi pangpa-innilaam ay ni oma'-atam ja achi an
amin hi tatakhu?" 23 Tempfar Hesus ja inali na hi, "Hini gway pamhod
na ay ha-in ja unuchona hini allo'. Podpodhon Ama hija ja umali ami
an munheto ay hija. 24 Hini ayya ma-id pamhod na ay ha-in ja achi na
unuchon hini allo'. Hay hato an inali' ay cha'ju ja agkhuy narpu ay ha-in
ja angkhay, ti hi Ama an nannag ay ha-in chi khun mangtuchu ay ni
khun u allon.
25 Impa-innila' hay hato ay tay an agawwachaa' ay cha'ju. 26 Ja unchani
ta umali hini Tomolong, an hija hini Espiritu Santo an ipa-alin Ama, ta
etoloy na hini tamu' an mangitudtuchu ay cha'ju, ja epanomnom na an
amin hay hana inali'.
27 Hay tayna' ay cha'ju ja hini nahamad an pomhochan chi pi'takhuwan
ju, an achi amat ay ni khun allon chi tatakhu an pomhochan chi
pi'takhuwan. Hotti achi aju madanakhan ja achi aju toma-ot.
28 Chengngor ju chin inali' hi umuja' muti mumpfangngacha'. Hot nu
umannung an penenhocha' ay cha'ju ja mun-an-anla aju koma hi omaja'
hichi achaan Ama, ti napfagpfagto hija mu ha-in. 29 Impa-innila' hitay
ay cha'ju ja un ma-at ta tikhan ju ayya an nipa-annung, ja namati aju ay
ha-in. 30 Achi' anchu-ajon hitay pi'hapita' ay cha'ju ti nganngani an umali
hini mun-ap-apo heto lota an hi Satanas. Ma-id chamchama apfalinana
an mangapfak ay ha-in, 31 muti apfuluto' hana ene'chan Ama an ma-at ta
gway aton chi tatakhu an manginnila an podpodho' hi Ama. Hijaot un u
aton an amin chi hay inali na hi ato'.
Hot lomeggwat aju ta umuy ta-o."

Hi Hesus ja mipadchung hi nitanum an ubas

15 1 Inalin Hesus hi, "Ha-in hini nahamad an nitanum an ubas ja
hi Ama hini khun manalimun. 2 An amin hana halepeng an achi
pfumunga ja ánun ni khun manalimun. Hana ayya halepeng an khun
pfumunga ja portu-ana ta gway atona an ngumalenge ta chomchom-
or ja pomhod chi pfumungaana. 3 Ja cha'ju an disipolo' hini halepeng
an nalenehan mahpay khapo hana hapit u an intudtuchu' ay cha'ju.
4 Mimidchum aju ay ha-in ja mimidchuma' khu ay cha'ju. Ti amat ay ni
halepeng, an achi pfumunga nu na-aan ay ni achor na. Amat hina khu an
ma-id pfungan ni pammati ju nu achi aju mimidchum ay ha-in."
5 Impiggwan Hesus an nangali hi, "Ha-in hini nahamad an nitanum
an ubas ja cha'ju hana halepeng na. Hini mimidchum ay ha-in ja
mimidchuma' khu ay hija, hot cho-or chi pfunga na. Muti nu umachawwi
aju ay ha-in hot ma-id oh-ohhah ma-at ju. 6 Hini ayya achi mimidchum ay
ha-in ja metapar an amat ay ni halepeng an na-aan ay ni ubas. Unchani

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta malango hana na-aan an halepeng ja tiniptipun ta mapoolan. 7 Nu
mimidchum aju ay ha-in, ja khokhotan ju hana intudtuchu' ta khun
ju unuchon, hot ma-at an amin chi epfokha ju. 8 Hini pfumungaan ju
hi cho-or ja ichat nay dayaw ay Ama. Nu amat heto ayya hot hijay
panginnilaan hi nangunuchan ju ay ha-in. 9 Penpenhocha' ay Ama ja
amat hina khu hini pamhod u ay cha'ju. Hotti mimidchum aju ay ha-in ta
magwachaan aju ay tay pamhod u. 10 Nu khun ju unuchon hana urchin u
hot magwacha ay cha'ju hitay pamhod u. An amat khu ay ha-in, an khun
u unuchon hana urchin Ama ja gawwacha ay ha-in hini pamhod na.
11 Inali' hay hato ta magwachaan aju hi an-anla an amat ay ni anla
an gwa ay ha-in. Ja achi kumuchang chi i ju pun-an-anlaan. 12 Hitay
chi urchin u ay cha'ju, an mahapor an mumpepennohhochan aju an
amat ay ni nahamad an pamhod u ay cha'ju. 13 Hini oma'-atan chi
nahamad an pamhod an ma-id ipadchungana, ja hini pangchatan ay
ni pi'takhuwan ta gway aton hana khakhayyum an matakhu. 14 Ma-ali
aju an khakhayyum u nu khun ju unuchon hana in-urchin u. 15 Achi'
mahpay ipfilang cha'ju hi takhala, ti hini ayya takhala ja achi na ma-
innila hana khun aton ni apo na. Cha'ju ayya ja impfilang u cha'ju hi
khakhayyum, hijaot un u impa-innila ay cha'ju an amin hana chengngor
u ay Ama. 16 Pfu-un cha'juy namili ay ha-in ti ha-in chi namili ay cha'ju
an i mangat ay ni tamun Apo Jos, ja mapmaphod hini pfunga na, an achi
ma-upfah. Nu amat hetoy aton ju hot ichat Ama an amin hana epfokha ju
an namati ay ha-in. 17 Hotti hitay chi urchin u ay cha'ju, an mahapor an
mumpepennohhochan aju."

Hana achi mamati ja pfuhulon cha hana namati ay Hesus

18 Inalin khu Hesus hachi disipolo na hi, "Pfuhulon cha'ju hay hana
tatakhu an agkhuy namati ay ha-in. Muti nomnomon ju an pfinuhula' hi
nahhun ja unot cha'ju. 19 Nu amat aju hay hana agkhuy namati ay ha-
in hot podpodhon cha'ju, ti ipfilang cha'ju hi ibpfa cha. Muti achi aju
amat ay chicha, ti pinili' cha'ju an tatakhu' hot ma-id ni'-ibpfaan ju ay
chicha. Hijaot un cha'ju pfuhulon ay chicha. 20 Hotti nonomnomon ju
chin inali' ay cha'ju, an hini takhala ja achi napfagpfagto mu hini apo
na. Pinalikhata' an Apo ju, hotti anong un cha'ju ja pi'palikhat cha'ju. Ja
khulat ta gway nangapfulut hana intudtuchu' hot apfuluton cha khu hana
itudtuchu ju. 21 Hay pangatan cha heto ja khapo ta cha'juy tatakhu', ti
agkhuy cha anila hi Ama an nannag ay ha-in. 22 Nu agkhuja' immali an
nuntudtuchu ay chicha hot pfu-un pfahor hini achi cha pammatiyan ay
ha-in. Muti tayya an chengngor cha hana hapit u, hotti ma-id pampfar
cha. 23 Hana pfumuhur ay ha-in ja ni'pfuhur cha khu hi Ama. 24 Ja nu
ma-id impatikhaw u ay chicha hi milagro an achi ma-at chi tatakhu hot
pfu-un pfahor hini achi cha pammatiyan ay ha-in. Muti tayya an tinnig

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha hachi milagro, ja pfinuhula' chamchama ja anong un hi Ama. 25 Achi
koma amat heto muti mahapor an mipa-annung hini nitula' an Hapit Apo
Jos hi nangarjana hi, 'Pfinuhula' anong un ma-id nanghunungan cha.'[s]
26 Unchani ta umali hini Tomolong an ipa-ali' an marpu ay Ama, hot
tihtikhuwana' ay hija. Hija hini Espiritu Santo an marpu ay Ama ta
ituchu na an amin chi hay umannung. 27 Hotti cha'ju khu, ja mahapor an
tihtikhuwana', ti cha'juy ini-itnud u nete-a chin nuntudtuchugwa'."

16 1 Entoloy Hesus an nangali hi, "Inali' hay hato ay cha'ju ta gwa
ayya an ma-at ja achi ju epolag hini pammati ju. 2 Allo' ay cha'ju
hi hay hana papadchung ju an Hudju ja ánun cha'ju ay ni sinagoga ta achi
aju mimidchum ay chicha. Ja umali pay han timpo an gway mamatoy
ay cha'ju, ti khemhon cha un maphod ay Apo Jos. 3 Aton cha hay hato ay
cha'ju, ti ma-id anila cha ay Ama, ja ma-id khu anila cha ay ha-in. 4 Muti
impa-innila' hay hato ta nachakngan ayya hini pamalikhatan cha ay
cha'ju, hot mepanomnom an ina-alli' hay hato."

Hini tamun ni Espiritu Santo

Ja entoloy Hesus an nangali hi, "Chin nangte-aa' an nuntudtuchugwan
ja agkhuy u impa-innila hay hato an ma-at ti gawwachaa' ay cha'ju. 5 Ja
tan ad ugwani ja mumpfangngacha' ay ni nannag ay ha-in an immali
heto lota. Muti tan ma-id chi oha ay cha'ju hi mangpfokha hi, 'Ngachah
chi im omajan?' 6 An unagkhu hitay nangarja' ay cha'ju an akaka' chi
nonomnomon ju, ja niya agkhu an immayyong aju. 7 Muti umannung
hitay allo', an hay ap-aphochan juy panayna' ay cha'ju ta umali hini
Tomolong an hija hini Espiritu Santo. Ti nu achiya' umuy hot achi khu
umali hini Espiritu Santo. Hijaot una' umuy ta honakho' hija an umali
ay cha'ju. 8 Ja umali ayya hot hijay mangpa-innila ay cha nuy agkhuy
namati ay ha-in chi oma'-atan chi pfahor, ja ni'pa-innila na hini aphod
u, ja hini oma'-atan chi panugijan Apo Jos ay chicha, ti nehahalla cha.
9 Hitay oha an ipa-innilan ni Espiritu Santo ja pfahor hini agkhuy cha
namatiyan ay ha-in. 10 Hitay khu oha ja ipa-innilan ni Espiritu Santo
an ha-in chi magpong. Hay pangannilaan cha ja hini pummahuwa' an
omaja' ay Ama, ja achiya' mahpay matigtikhaw heto lota. 11 Ja ipa-innila
na khu hini oma'-atan chi panugijan Apo Jos, ti napfalin an nahugi hi
Satanas an khun mun-ap-apo heto lota.
12 Cho-or pay koma chi allo' ay cha'ju muti anila' an achi aju pa'-
ahchor ad ugwani. 13 Unchani ta umali hini Espiritu Santo an mangtuchu
hi umannung hot tulungan cha'ju ta gway aton ju an mangannila an
amin hi umannung. Hana allona ja agkhuy narpu ay hija, an una ipa-
innila hana chengngor na ay Ama, ja ipa-innila na hana ma'ma-at.

---

[s] **15:25** Psalms 35:19; Psalms 69:4

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ipapfagtuwa' ay hija ay ni pangpa-innilaana ay cha'ju hana penhod u
an allon. 15 Ti an amin hana gwa ay Ama ja gwa khu ay ha-in, hijaot un u
allon hi ipa-innilan ni Espiritu Santo ay cha'ju hana allo' ay hija."

Chin immayyungan hachi disipolon Hesus ja mahukatan hi an-anla

16 Entoloy Hesus an nangali hi, "Achi mapfajag hot achiya'
tigtikhan ay cha'ju, ja achi khu mapfajag hot tikhagwuna'." 17 Ja khun
manghinpfopfogkha hachi disipolon Hesus an allon cha hi, "Ngay nin
podhona an allon ay tay nangarjana hi, 'Achi mapfajag hot achiya'
matigtikhaw ay cha'ju, ja achi khu mapfajag hot matikhagwa'?' Ja
anagkha mah ta allona hi, 'Ma-at hay hato ti mumpfangngacha' ay Ama?'
18 Nga khun tay 'achi mapfajag' an hinapit na? Ma-id machoto' nu ngay
podhona an hapiton."
19 Na-orman Hesus an penhod cha an hanhanan ay hija, ja inali naot
hi, "Khun aju manghinpfopfogkha nu ngay penhod u an allon ay tay
nangalla' hi, achi mapfajag hot achiya' tigtikhan ay cha'ju, ja achi khu
mapfajag hot tikhagwuna'. 20 Umannung hitay allo' ay cha'ju, an umali
han timpo an kumilaan ja umayyungan ju, muti hana agkhuy namati
ja mun-an-anla cha. Lumapoh hini umayyungan ju muti unchani hot
mahukatan hi an-anla. 21 Amat ay ni tomo'khong an pfupfai, an ma-
id eke-ekejana hi punle'naana. Unchani ta ento'khong na hini pfu'jug
ja achi na mahpay manomnom chin chokhoh na, ti unot mun-an-anla
khapo ay ni unga an ento'khong na. 22 Amat hina khu ay cha'ju an ma-id
pohodna hi punle'naan ju ad ugwani, muti unchani ta hi pannikhana' ay
cha'ju hot munnaud chi i ju pun-an-anlaan. Ja nehamad hitay an an-anla
ju an achi maploh. 23 Ay nuy an timpo an punchichittuman ta-o ja ma-id
mahpay hanhanan ju ay ha-in. Umannung hitay allo' ay cha'ju. An amin
hana epfokha ju ay Apo Jos khapo hi ni'-ibpfaan ju ay ha-in ja inchat na.
24 Ingkhana ad ugwani ja ma-id empfokha ju khapo hi ni'-ibpfaan ju ay
ha-in. Hotti ete-a ju an khun mun-achaw ta michatan aju, hot munnaud
chi pun-an-anlaan ju."

Enapfak Hesus hana napukhit an gwah to lota

25 Entoloy Hesus an nangali hi, "Hini enat u an nangtudtuchu ay cha'ju
ja un pangngarig. Muti umali han timpo an achi' ipangngarig hini allo'
ay cha'ju ta un u pun-emohag an mangtudtuchu ay ni oma'-atan Ama.
26 Ay nuy an timpo ja hijay pangpfokhaan ju hi mahapor ju khapo hi ni'-
ibpfaan ju ay ha-in. Achi khahin un ha-in chi mangpfokha ay hija. 27 Ti
hi Ama ja podpodhon cha'ju, ti penenpenhocha' khu ay cha'ju ja pinati ju
an narpuwa' ay hija. 28 Ja umannung an narpuwa' ay Ama ja immaliya'
heto lota. Unchani hot makaka' heto lota ta mumpfangngacha' ay Ama."
29 Inalin hachi disipolo na ay hija hi, "Niya mah an nun-emohag mu hini

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

enat mu an nunhapit ad ugwani an agkhuy mu impangngarig. 30 Tan
ma-awatan mi ad ugwani an anilam an amin, anong un hana nomnom
chi tatakhu. Ti anilam hana hanhanan cha ay he-a ja un chaot ehanhan.
Hijaot un mi pattiyon an hi Apo Jos chi narpugwam." 31 Tempfar Hesus
ja inali na hi, "Hotti pattiyona' chah ad ugwani? 32 Muti nonomnomon ju
hitay an allo', an nehnot hini timpo an punhihijanan ju, ja mumpanga-
anamut aju ja taynana' an omo-ohha. Muti achiya' chamchama omo-ohha
ti gawwa hi Ama an pun-i-ibpfa'. 33 Impa-innila' hay hato ta cha'ju
an ninidchum ay ha-in ja magwachaan aju hi lenong. Khangayna an
malikhatan aju an mi'takhu heto lota. Muti ipapfi-ah ju hini nomnom ju!
Ti enapfak u hana napukhit an gwah to lota."

Chin nangkalalakhan Hesus hachi adalana

17 1 Empa-opoh Hesus an nangali hay hato ja entangad na ad uchu
an mungkalalag ay Ama na ja inali na hi, "Ama, nachakngan
hini ene'cham an timpo, hotti ipapfagpfagtuwa' an Empfalay mu, ta
gway ato' an mangpapfagpfagto ay he-a. 2 Ti inchatana' hi apfalinan
an mangpadchong an amin hi tatakhu. Hotti an amin hana pinilim
an tatakhu', ja ichata' chicha hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.
3 Ja hini oma'-atan chi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna ja hija hini
nanginnilaan cha ay he-a an oh-ohha an umannung an Jos, ja ay ha-in an
hi Hesu Kristo an hennag mu an immali heto lota. 4 Empapfagpfagto' he-a
ay ni nangata' hay hana impatamum ay ha-in ta medaydayaw a heto lota,
ja tayya an pfinalin u. 5 Ad ugwani ja mumpfangngacha' ay he-a, Ama,
hotti epfangngad mu ay ha-in hichin glorya' an gawwaay ha-in hi agkhuy
pay narmugwan tay lota ja hi agawwachaa' ay he-a.
6 Impa-innila' he-a hay hana pento' mu an tatakhu'. Tatakhum chicha
ja impulang mu ay ha-in, ja inunud cha hini hapit mu. 7 Hotti ad ugwani
ja inannila cha an narpu ay he-a an amin hana gwa ay ha-in. 8 Intuchu'
ay chicha hana intuchum ay ha-in, ja inapfulut cha. Ja inannila cha an
umannung an he-a chi narpugwa', ja pattiyon cha an he-ay nannag ay
ha-in.
9 Khun u ekalalakhan chicha ad ugwani. Achi' ekalalakhan hana
agkhuy namati, an hay ekalalakha' ja hay hana tatakhu an inchat mu
ay ha-in, ti tatakhum chicha. 10 An amin hana tatakhu' ja tatakhum, ja
tatakhu' an amin hana tatakhum. Ja madaydayawa' ad ugwani khapo ay
chicha. 11 Tan umaliya' ay ni achaam ad ugwani ja tayna' hitay lota, muti
tan gawwacha cha pay ay tay lota. Hotti hay kalalag u ay he-a, Ama an
Nasantuwan, ja halimunam chicha ay ni apfalinam an amat ay ni inchat
mu ay ha-in ta mun-oh-ohha cha an amat ay ni nun-oh-ohhaan ta. 12 Ay
tay ninidchuma' ay chicha ja hinalimuna' chicha ay ni apfalinam an
inchat mu ay ha-in. Ja ma-id oh-ohhah na-utaw ay chicha, an un angkhay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hini oha an ne'cha an ma-utaw, ta gway aton ni nitula' an Hapit mu an
mipa-annung. 13 Ja tan umaliya' ay he-a ad ugwani, hijaot un u allon hay
hato ay chicha ja un u taynan hitay lota, ta munnaud chi pun-an-anlaan
cha ay ha-in. 14 Intuchu' an amin hini tukhun mu ay chicha ta unuchon
cha, hijaot un apfoholan hana agkhuy namati chicha. Ti ma-id ni'-ib-
ibpfaan cha hay hana agkhuy namati an amat khu ay ha-in an ma-id
ni'-ibpfaa' ay chicha an agkhuy namati. 15 Achi' allon hi un mu agwiton
hay hato ta taynan cha hitay lota. Muti ekalalag u ta haniyam chicha ta
achi cha ma-apfak ay Satanas. 16 Ti amat cha ay ha-in an ma-id chi ni'-
ib-ibpfaana hay hana agkhuy namati an tatakhun Satanas. 17 Hini Hapit
mu ja hija hini umannung. Hotti ipa-innilam ay chicha ta chu'khon chay
pfahor ja na'na-unnud cha ay ni umannung an Hapit mu. 18 Hennakha'
an immali heto lota an mangtudtuchugwan hato tatakhu, hotti honakho'
khu chicha an umuy hay hana agkhuy namati ta itudtuchu cha hini
tukhun mu. 19 Khapo hay hato mangapfulut ay ni umannung an tukhun ja
ichat u hitay pi'takhuwa' ta gway aton ni pi'takhuwan cha an me'cha ay
he-a.
20 Pfu-un hay hato ja angkhay chi ekalalakha', an idchum u an amin
hay hana mamati ay ha-in khapo hi puntudtuchugwan cha. 21 Hay
kalalag u, Ama, ja mun-oh-ohha cha koma an amin ja me'-oh-ohha cha
ay chita, an amat ay he-a an gawwacha ay ha-in, ja gawwachaa' khu ay
he-a. Mun-oh-ohha cha koma ta pattiyon chi tatakhu an he-a chi nannag
ay ha-in. 22 Inchat u ay chicha hini glorya an inchat mu ay ha-in ta mun-
oh-ohha cha an amat ay ni nun-oh-ohhaan ta. 23 Ha-in chi gawwacha ay
chicha, ja he-ay gawwacha ay ha-in. Hot mun-oh-ohha cha ja annilaon
chi tatakhu an he-ay nannag ay ha-in, ja penenpenhod mu chicha an
amat ay ni enat mu an namenhod ay ha-in. 24 Hay podho', Ama, ja hay
hana tatakhu an impulang mu ay ha-in ja umali cha an me'heto hina ad
langit an umaliya', ta pi'tikhaw cha hini glorya an inchat mu ay ha-in
khapo ta penenpenhocha' ay he-a nete-a chin agkhuy pay narmugwan
tay lota. 25 Ama an magpong, hana agkhuy namati ja ma-id anila cha ay
he-a. Muti anila' he-a, ja inannilan hay hato an he-a chi nannag ay ha-in.
26 Impa-innila' he-a ay chicha ja etortoloy u an aton, ta hini pamhod mu
ay ha-in ja gawwacha ay chicha, ja gawwachaa' khu ay chicha."

Chin naniligwan cha ay Hesus

18 1 Empa-opoh Hesus an nungkalalag ja empacheh cha ay cha chuy
adalana. Pfinad-ang cha hini henge an Kidron an na-alu-an ja
immuy cha ay chuy chammangna an natamman hi ajiw an olibo. 2 Hi Judas
an nangngina ay Hesus, ja ani'-ila na hichuy an na-alu-an ti hichuy chi
emmengha hi khun omajan Hesus ja hachi adalana. 3 Hotti initnud Judas
han hempfontog an hinchalo ja hachi khun munggwarja hichi Templo an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfinaar hachi a-ap-apon chi papachi ja hachi Farisee, ja immuy cha ay chuy
an na-alu-an. Numpunchilag cha ja numpun-ochon cha hi pfangid ja pang-
or. 4-5 Hi Hesus an nanginnila an amin hana ma-at ay hija, ja i na chinittum
chicha. Ja gwa hi Judas an ni'tata'chug ay chicha. Ja inalin Hesus hi, "Ngay
ngachan nuy hingiton ju?" Tempfar cha ja inali cha hi, "Hini hingiton mi ja hi
Hesus an eNazaret." Ja inali na hi, "Ha-in." 6 Ay chuy nangarjana hi, "Ha-in"
ja nun-ipfugnud cha ja agkhuy cha nale'na ja nun-atu'-in cha. 7 Ja impiggwan
Hesus an nangali hi, "Ngay ngachah nuy hingiton ju?" Ja inali cha khu hi, "Hi
Hesus an eNazaret." 8 Ja inalin Hesus hi, "Ti inali' mit an ha-in hi Hesus. Nu
ha-in ayya hini hingiton ju an tiligwon, ja toja' ja. Muti achi ju pi-idchum hay
hato numpun-ibpfa'." 9 Inali na hitay ta mipa-annung chin inali na ay Ama na
an, "Ma-id oh-ohhah uja' inutaw ay cha tay an tatakhu' an impulang mu ay
ha-in." 10 Inu'noh Simon Peter chin pfangid na ja enhegwat na, ja na-aan chin
agwan an ingan ni ohan takhalan chin Natakhay an Pachi. Ja hini ngachan
chuy an takhala ja hi Malkus. 11 Ja inalin Hesus hi, "Peter, ehe-ot mu hinuy
pfangid mu. Un mu chah chamchama epagwa an un u inapfulut hini ene'chan
Ama an uja' punlikhatan."

Chin nang-ajan cha ay Hesus hi achaan ni Natakhay an Pachi

12 Amat hichi ja hachi hinchalo ja chin ap-apo cha ja hachi gwarja an Hudju,
ja tiniliw cha hi Hesus ja pfina-ud cha chin ngamoy na. 13 Hay nahhun hi nang-
ajan cha ja ay Anas an ammod chin ahagwan Kayfas an Natakhay an Pachi ay
chuy an timpo. 14 Hitay an hi Kayfas chin nangali hachi a-ap-apon chi Hudju
hi, "Mapmaphod un gway oha hi matoy ta achi ta-o matoy an amin an Hudju."[t]

Chin nahhun an nanghaotan Peter ay Hesus

15 Hi Simon Peter ja han oha an nun-ibpfa na an adalan ja nangunud cha ay
cha Hesus. Hichuy oha an adalan ja an-annilan chuy Natakhay an Pachi, hotti
ni'hikhupon cha ay chuy na-alad an partug an nunhitugwan ni Natakhay an
Pachi. 16 Hi Peter ayya ja agkhuy cha an-annila hotti nataynan hichi pfutayna.
Muti ni'hapit chin nun-ibpfa na han pfupfai an khun mumpfantay ay chuy
pantaw ja ni'hikhupona hi Peter. 17 Ja inalin chin pfupfai ay Peter hi, "Oha a ja'
an disipolon chuy lala-e an tiniliw cha." Ja inalin Peter hi "Pfu-un mangkay ha-
in." 18 Tungnin ay chuy an lapfi, hotti nun-apoy hachi takhala ja hachi gwarja
ta gway pun-anichuwan cha. Timmata'chug cha an nalili-ub ay chuy apoy ja
ni'tata'chug hi Peter an khun mi'-anichu.

Chin nanumarjaan ni Natakhay an Pachi ay Hesus

19 Amat hichi ja ente-an chin Natakhay an Pachi an hi Anas an
munhanhan ay Hesus nu ngay amatan hana disipolo na ja ngay

---

[t] **18:14** John 11:50

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngachah hana khuna itudtuchu. 20 Ja inalinot Hesus hi, “Hini enat u an
nuntudtuchu ja chengngor an amin chi tatakhu. Khuna' muntudtuchu hay
hana sinagoga ja hichi Templo an khun pa-amungan an amin chi Hudju,
ja ma-id oh-ohhah intuchu' hi agkhuy cha chengngor. 21 Hotti anagkha ta
epfokham ay ha-in? Hay koma pangpfokhaam ja hay hana nangngor ay
ni intudtuchu', ti anila cha.” 22 Unagkhu inalin Hesus hitay ja henoplat
han ohan gwarja ja inali na hi, “Un chah ma-id pfa-in mu ta amat hinay
pampfar mu ay tay Natakhay an Pachi?” 23 Tempfar Hesus ja inali na
hi, “Allom adchiya tugwali nu ngay inali' hi nehahalla. Ma-id ayya ja
anagkha ta hoplatona'?”
24 Amat hichi ja impi-uy Anas hi Hesus an napfabpfa-ud ay Kayfas
an natakhay an pachi ta hijay munhumarja nu gway machakngan hi
panghi'-ingan an pangchaloman ay hija.

Chin me-aggwa ja me-atlo an nanghaotan Peter ay Hesus

25 Ja gawwacha pay hi Peter an ni'tata'chug an khun mi'-anichu hichi
pfutayna. Ja gwa hana nangali ay hija hi, “He-a khuh ni' hini oha an
disipolon chuy lala-e an tiniliw cha.” Ja enhaot Peter ja inali na hi,
“Pfu-un mangkay ha-in.” 26 Ja gwa khu ay chuy han ohan takhalan ni
Natakhay an Pachi, an akhin ni takhala an khiningahan Peter. Ja inali na
hi, “Un chah pfu-un he-a chin tinikhaw u hichi na-alu-an an ninitnud ay
hija?” 27 Enhaot khu Peter ja timmalanuwot chin agwitan.

Chin nanumarjaan Pilato ay Hesus

28 Napfalin an nahumarja hi Hesus hichi achaan Kayfas ja na'-arkhaw.
Ja in-uy hachi a-ap-apon chi Hudju hija ay Gobernador Pilato. Muti
agkhuy himmikhop hachi Hudju ay chuy pfalay na, ti podhon cha an
me'-an ay chuy Pfehtan chin Nalohan chin Angher Apo Jos an khun
cha ngilinon.[u] 29 Hotti hi Pilato chi pfimmutay ja inali na ay chicha hi,
“Anagkha? Ngay i ju pangchaloman ay tay an takhu?” 30 Tempfar cha ja
inali cha hi, “Ti nu ma-id pfahor na hot agkhuy mi in-ali ay he-a, Apo
Gobernador.” 31 Ja inalin Pilato hi, “Gway urchin ju an Hudju, hotti
ekak ju ta cha'juy manugi.” Tempfar hachi Hudju ja inali cha hi, “Achi,
ti matoy koma hija, muti achi ju mit apfuluton an cha'mi an Hudju chi
mamatoy hay pfimmahor.” 32 Na-at hitay ta mipa-annung chin inalin
Hesus an oma'-atan ni atajana.
33 Himmikhop khu hi Pilato ay chuy punhumarjaan ja empa-ajag
na hi Hesus, ja inali na hi, “Un chah he-a hini arin chi Hudju?” 34 Ja
inalinot Hesus hi, “Narpu chah ay he-a hinuy inalim wenno ngay nangali

---

[u] **18:28** Hay oha hi urchin chi Hudju nu timpon chi pfehta ja paniyaw ay chicha chi mi'hikhop hi pfalay chi pfu-un Hudju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay he-a ja un mu allon?” 35 Ja inalin Pilato hi, “Pfu-una' Hudju, hotti
ngay nanginnilaa' ay he-a? Hachi i-ibpfam an Hudju ja hachi a-ap-apon
chi papachi chi nang-ali ay he-a. Hotti ngachah tugwali chi im enat?”
36 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Hini pun-ap-apugwa' ja pfu-un heto lota.
Ti nu khulat ta gwah to lota hini pun-ap-apugwa', hot me'papattoy hana
tatakhu' ta achiya' ichat hay hana Hudju. Muti achiya' amat ay chicha.”
37 Ja inalin Pilato hi, “Hotti umannung chah an ari a?” Tempfar Hesus
ja inali na hi, “Ti niya mah an inalim. Hitay chi khapo na hi immaliya'
heto lota an neto'khong, ta tihtikhuwa' hini umannung. An amin hana
mamhod an manginnila ay ni umannung, ja chonglon cha hana allo'.”
38 Ja inalin Pilato hi, “Ngay ngachah nuy umannung an khun mu
hapiton?”

Amat hichi ja pfimmutay khu hi Pilato ja inali na hay hachi Hudju
hi, “Ma-id chi machaknga' hi hay panghi'-ingan hi pangchaloman ay
hija. 39 Hotti hay aton ta-o ja hini emmengha an khun ta-o aton, an
machakngan ayya hitay Pfehta hon impfu-aa' hay oha hi pfalud an
penhod ju an mipfu-aan. Hotti podhon ju ayya ja ipfu-aa' hitay Ari ju
an Hudju.” 40 Ja ini'gwap cha gwot an nangali hi, “Achi, pfu-un hija chi
penhod mi hi ipfu-aam ta hi Barabas!” Hitay an hi Barabas ja oha an
pemmatoy.

19 1 Amat hichi ja impahuplit Pilato hi Hesus. 2 Pfinalengawngaw
hachi hinchalo han pagwit ja impihu'lub cha chin ulun Hesus an
amat hi korona. Ja impilopfong cha han mumpfolah an lopfong an amat
hi lopfong chi ari, 3 ja numpenpenalog cha an mehnot ay hija an mangali
hi, “Madaydayaw a, he-a an Arin chi Hudju,” hon henaplat cha.

4 Pfimmutay khu hi Pilato ja inali na hachi Hudju hi, “Tayya an
ipapfutay u hija ta panginnilaan ju an ma-id chi machaknga' hi hay
panghi'-ingan hi pangchaloman ay hija.” 5 Amat hichi ja impapfutay
cha hi Hesus an nunlolopfong hichin mumpfolah, ja inhuhu'lub na
chin pagwit an korona. Ja inalin Pilato hachi tatakhu hi, “Tayya,
ta emohchong ju hitay an takhu.” 6 Unot emmohchong hachi khun
munggwarja hichi Templo ja hachi a-ap-apon chi papachi hi Hesus, ja at
cha hi nangi'gwap an nangali hi, “Epepfakhat mu hija! Epepfakhat mu
hay kros!” Ja inalin Pilato hi, “Hotti tayya, ikhad aju an i mangpfakhat.
Ti tan ay ha-in ja ma-id mangkay oh-ohhah chinaknga' hi panghi'-ingan
hi pangchaloman ay hija.” 7 Muti himmapit hachi Hudju ja inali cha hi,
“Achi, ti gwa han urchin mi an inlukhangeh na hi nangarjana hi un hija
hini Empfalay Apo Jos. Ja hini dusan ni manglukhangeh ay tay an urchin
ja mahapor an matoy.”

8 Unagkhu chengngor Pilato hichin inali cha ja emmom-omod chin ta-ot
na. 9 Amat hichi ja himmikhop khu ay chuy punhumarjaan ja inali na ay
Hesus hi, “Chaad chi narpugwam?” Muti agkhuy tenomtompfar hi Hesus.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ja inalin Pilato hi, “Anagkha ta achiya' topfalon ay he-a? Anilam, ha-in
chi gway apfalinana an mangpfu-aan ay he-a ja an mangpapfakhat ay he-
a.” 11 Tempfar Hesus ja inali na hi, “Aa, muti ma-id ayya hini apfalinam
an inchat Apo Jos ay he-a ja un chah la-ahnaon gway ma-at mu ay ha-in?
Hotti hini takhu an nangpulang ay ha-in ay he-a, ja hijay machamchamot
chi pfahor na.” 12 Unagkhu chengngor Pilato chin inalin Hesus ja ente-a
na an munnomnom hay atona an mangpfu-aan ay hija. Muti impapilit
hachi Hudju an nangi'gwap hi, “Nu ipfu-aam ayya hitay an takhu, ja
hijay panginnilaan mi an achim apfuluton hini Emperador ad Rome! Hini
mangali hi hijay oha an ari ja pfuhur ni Emperador!”[v] 13 Unot chengngor
Pilato hichin inali cha ja impapfutay na khu hi Hesus, ja i inumpfun ay
chuy umpfunan chi hugi ay chuy nacha'cha-an an nginadnan hachi Hudju
hi Gabata. 14 Ja ay chuy ja arkhaw an Punhakhanaan cha ay ni Pfehtan
chin Nalohan chin Angher Apo Jos. Gwa an maha'-ad ja inalin Pilato
hachi Hudju hi, “Tayya, emohchong ju hitay an Ari ju.” 15 Muti ini'gwap
cha an nangali hi, “Epapatoy mu! Epapatoy mu! Epepfakhat mu hi kros.”
Ja inalin Pilato hi, “Un ju chah podhon an epepfakhat u hitay an Ari ju?”
Tempfar hachi a-ap-apon chi papachi ja inali cha hi, “Hini Emperador ad
Rome chi ari mi ja ma-id uchumna!” 16 Hotti inunud Pilato hini penhod
hachi tatakhu ja impulang na hi Hesus hachi mangpfakhat ay hija.

Chin nangpfakhatan cha ay Hesus

Amat hichi ja initnud hachi hinchalo hi Hesus 17 ja impapi-ug cha
hichin kros ay hija. Ja emmatam cha ay chuy pfulludna an nangadnan
hi Golgota ay ni hapit chi Hudju, an hay podhona an allon ja pfulludna
an amat hi ulun chi paang. 18 Ay chuy an lukhar chi nangpfakhatan cha
ay hija ay chuy kros. Ja gwa han chugwa an ne'chehhan an nepfakhat,
ja khinakhawwa cha chin kros Hesus. 19 Ja gwa han intula' Pilato han
tabla ja empepfakhat na ay chuy kros Hesus. Hay intula' na ja, “Hitay hi
Hesus an eNazaret, an Arin chi Hudju.” 20 Chin lukhar an nangpfakhatan
cha ay Hesus ja nehnot ad Jerusalem, hotti cho-or chin Hudju hi naloh
an namaha chin intula' Pilato. Nitula' hi toloh kalahen chi hapit, an hapit
chi Hudju ja Griego ja Latin. 21 Unagkhu angkhay ay chuy nitula' ja khun
mungngulungur hachi a-ap-apon chi papachi ja icha inali ay Pilato hi,
“Agkhuy mu koma intula' an hija hini Arin chi Hudju. Hay intula' mu
koma ja ‘Inalin tay chi hija hini Arin chi Hudju.’ ” 22 Tempfar Pilato ja
inali na hi, “Hichuy chi enat u an nangtula', hotti achi mahukatan.”
23 Napfalin an empfakhat cha hi Hesus ja enalan chin apat an hinchalo
hachi enaan cha an lopfong na, ja en-ap-apong cha. Enala cha khu chin

---

[v] **19:12** Hini Emperador ad Rome chi nanghaad ay Pilato an mun-ap-apo ad Judea. Hotti gway apfalinan ni Emperador an mangaan ay Pilato nu gway pfahor na.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ohan lopfong na an na-apfor an ma-id nuncha'-itana. 24 Ja inalin hachi
hinchalo hi, “Achi ta-o koma i-ittangon hitay ta un ta-o pumpfilingan ta
nangamong hay mangala.” Enat cha ja nipa-annung hitay nitula' an Hapit
Apo Jos hi nangarjana hi,

“Khinakhaggwa cha hana lopfong u,
ja numpfipfilingan cha hini na-apfor an lopfong u.”[w]

25 Ja timmata'chug hi inan Hesus ja han ibpfan ina na an pfupfai, ja hi
Mary an ahagwan Klopas, ja hi Mary Magdalen, an nenehnot cha ay chuy
kros na. 26 Unot inudhungan Hesus chin ammod na ja chin ohan adalana
an penenpenhod na an ni'tata'chug, ja inali na chin ammod na hi, “Ina,
hinuy adalan u chi ipfilang mu hi empfalay mu ad ugwani.” 27 Ja inali na
khu ay chuy an adalana hi, “Ipfilang mu hija hi inam.” Hotti nete-a ay
chuy ja in-anamut chuy adalana hi Mary ta mihihidchi pfalay cha.
28 Inannilan Hesus an napfalin an amin hini nichat an tamuwana heto
lota, ja inali na hi, “Tayya an na-ugaga'.” Inali na hitay ta mipa-annung
chin nitula' an Hapit Apo Jos.[x] 29 Ja gwa han malokong hichi an nanapnu
hi pfajah an pfimmanger. Hotti enalan hachi hinchalo ja entamor cha
han oma'-at hi apoh ay chuy an pfajah ja empa-aw na han paor, ja
intumu' cha ay chuy ta-o na ta inumona. 30 Unot hinihip Hesus hichuy
pfimmanger an pfajah ja inali na hi, “Tan napfalin hini tamuwa' heto
lota.” Injungjung na ja na-ongoh chin hochohcha na.

Chin nanuhakhan cha chin taglang Hesus

31 Amat hichi ja immuy hachi a-ap-apon chi Hudju ay Pilato an
i nangippug ta ipa-ipong cha hachi hu-in hachi tolo an takhu an
nepfapfakhat ay chuy kros cha, ta gway aton cha an matoy ja un
cha opahon chicha. Hay nangatan cha ja Alemana an arkhaw chi
punhakhanaan cha ay ni pfehta, ja Hapfachu an ngilin chi Hudju chin
nun-inggwi'gwiit, hotti ma-id koma mepfapfakhat hi takhu ay chuy
an Hapfachu, om-omod ay chuy an pfehta. 32 Inapfulut Pilato hotti
immuy hachi hinchalo an i numpangipong hachi hu-in hachi chugwa an
ne'chehhan ay Hesus an nepfakhat. 33 Muti un chaagkhu nehnot ay Hesus
ja tinnig cha an natoy, hijaot un cha agkhuy ni'-ipong chin hu-i na. 34 Oha
ay cha chuy hinchalo chi nangchuhag ay chuy hu'-ud na chin taglang
Hesus ja immajuh hachi chala ja chanum.
35 Ha-in an nangtula' ay tay ja allo' ay cha'ju hi umannung hitay
intula' u, ti ha-in chi oha an nannig ay tay an na-at ay Hesus. Enhamad
u an nanihtikhuwan ay tay umannung an na-at ta gway aton ju khu an
mamati. 36 Ti na-at hay hato ta mipa-annung hini nitula' an Hapit Apo Jos
hi nangarjana hi, “Ma-id oh-ohhah ma-ipong ay ni tungar na.”[y] 37 Ja gwa

---

[w] **19:24** Psalms 22:18 [x] **19:28** Psalms 22:15 [y] **19:36** Psalms 34:20

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

khu han oha an nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, “Tikhagwun
cha hichuy an takhu an chinuhag cha.”[z]

Chin nilub-an Hesus

38 Napfalin hay hato ja gwa han oha an lala-e an immuy ay Pilato
an hi Josep an e-Arimatea. Hitay an lala-e ja oha an disipolon Hesus
muti agkhuy na impa-innila khapo hi ta-ot na hachi a-ap-apon chi
Hudju. Immuy ay Pilato an i nangippug ta i na ilupfu' chin achor Hesus,
ja inapfulut Pilato. Hotti enala na chin achor Hesus. 39 Ja ni'juy hi
Nikodemus an chin i ni'hapit ay Hesus chin ohan nadhom. Ja inugnana
han mumpfango an porpoh an mira an nala-okan hi aloes, an nahulok hi
tolompoloh kilo. 40 Amat hichi ja enekak cha chin achor Hesus ja i cha
enala han pfakhu an maphod an pfinacha. Khun cha ittugwan hi porpoh
hon enlepfod cha chin achor na, ti hijah tay chi ugalin chi Hudju nu
gway ilupfu' cha hi natoy. 41 Ay chuy pangnger chin nangpfakhatan cha
ay Hesus ja gwa han na-alu-an an agwachaan han pa'-ephod an lupfu'
an lijang an ma-id pay i nilupfu'. 42 Ay chuy ja arkhaw an Punhakhanaan
chi Hudju chin umali an Hapfachu ja khapo ta gwa an machakngan chin
ngilin, ja hitay nenehnot an lupfu' chi nang-ajan cha chin achor Hesus.

Chin nummahuwan Hesus

20 1 Unot nun-inggwi'gwiit an Markhachu an nalahin chin ngilin, ja
pfimmugwah hi Mary Magdalen an immuy ay chuy nilub-an Hesus.
Ja nangalimutugwana an na-ulin chin pfato an tanglib. 2 Amat hichi ja
temmagtag hi Mary an immuy ay cha Simon Peter ja chin oha an adalan an
penpenhod Hesus. Ja inali na ay chicha hi, “Enala cha chin achor Apo ta-o ti
ma-id hichi lupfu', ja ma-id machoto' hi i cha nang-ajan.” 3 Ja unot inalin Mary
hitay ja empacheh cha Peter an umuy hichi lupfu'. 4 Nun-etagtag cha ja ma-
aher chin oha mu hi Peter, hotti nahhun an ne-atam. 5 Ja unaagkhu inhichip
ja tinnig na chin nami'lug cha ay Hesus an negwagwallang, muti agkhuy
himmikhop. 6 Ne'-atam khu hi Simon Peter ja nunchapchapoh an himmikhop
ay chuy lupfu'. Ja tinnig na chin pfinacha an negwagwallang, 7 ja chin oha
an pfinacha an nepapattang chin pangngerna an naloh-op chin ulun Hesus.
8 Ja ni'hikhop khu chin ohan adalan an nahhun an ne-atam, ja ni'tikhaw na
chin emma'-atana ja pinati na an nummahu hi Hesus. 9 Ti agkhuy cha pay na-
awatan hini nitula' an Hapit Apo Jos an mahapor an mummahu hija.

Chin numpatikhagwan Hesus ay Mary Magdalen

10 Amat hichi ja immanamut hachi chugwa an adalan. 11 Hi Mary ayya
ja nuntaynan an timmata'chug an khun kumila hichi lupfu'. Unaagkhu

---

[z] **19:37** Zechariah 12:10

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

inhichip chin lupfu' 12 ja tinnig na han chugwa an angher Apo Jos an
nunlolopfong hi mumpuchaw. Inu-umpfun cha chin negwagwallangan
chin pfinacha an namuttiput cha ay Hesus. Inu-umpfun chin oha ay
chuy nun-appit hi ullugwan ja inu-umpfun chin oha ay chuy unchayyan.
13 Empfokhan hachi angher ay hija hi, "Anagkha ta khun a kumila?"
Tempfar na ja inali na hi, "Tayya an enala cha chin achor Apo Hesus ja
ma-id machoto' hi i cha nang-ajan." 14 Inali na hitay ja nunggwingi, ja
tinnig na han takhu an timmata'chug, muti agkhuy na immatunan un
hi Hesus. 15 Himmapit hi Hesus ja inali na hi, "Anagkha ta kumila a?
Ngachah ni hingitom?" Khemhon Mary un hija hini khun mumpfantay
ay chuy an lukhar, hijaot una inali hi, "Nu he-a ayya adni', ibpfa', chi
nangala ay ni achor Hesus ja ituchum hini nang-ajam ta uja' alaon."
16 Inalin khu Hesus ay hija hi, "Mary" ja nang-inliligkhoh hi Mary ja inali
na hi, "Raboni!" an hay podhona an hapiton ja mehtolo ay ni hapit chi
Hudju. 17 Ja inalin khu Hesus ay hija hi, "Achiya' ug-ugnan ti agkhuja'
pay numpfangngad ay Ama. Hay atom ja un aot umuy hana i-ibpfa' an
disipolo' ta allom ay chicha hi mumpfangngacha' ay Ama an hijay Ama
ju khu, ja Jos u an Jos ju khu." 18 Hotti empacheh Mary ja immuy ay cha
chuy disipolon Hesus ja inali na hi, "Umannung an tinnig u hini Apo ta-
o." Ja impa-innila na hachi inalin Hesus ay hija.

Chin numpatikhagwan Hesus hachi disipolo na

19 Chin nadhom ay chuy an Markhachu ja na-amung hachi disipolon
Hesus han pfalay. Ja incha-ig cha hachi pantaw, ti toma-ot cha hachi
a-ap-apon chi Hudju. Unagkhu himpfumagkha ja gwacha hi Hesus an
timmata'chug ay chuy nuntotongngaan cha, ja inali na hi, "Hay lenong
chi magwacha ay cha'ju." 20 Empa-opoh na an inali hitay ja impatikhaw
na chin ngamoy na ja taglang na an napfilatan. Ja mun-an-anla hachi
disipolo na an nannig ay hija. 21 Impiggwan Hesus an nangali hi,
"Hay lenong chi magwacha ay cha'ju." Ja entoptop na an nangali hi,
"Honakho' cha'ju an i muntudtuchu, an amat ay ni enat Ama an nannag
ay ha-in." 22 Inhapud na ay chicha ja inali na hi, "Magwachaan aju ay
ni Espiritu Santo. 23 Hijay mangtuchugwan ay cha'ju ta hana ayya allon
ju an napakawan chi pfahor na janapakawan, ja hana ayya allon ju hi
agkhuy napakawan chi pfahor na ja agkhuy."

Chin agkhuy namatiyan Tomas

24 Ay tay an numpatikhagwan Hesus hay hachi disipolo na, ja netongor
ja ma-id chin oha ay cha chuy adalana an hi Tomas, an nginadnan cha
hi Nun-eper. 25 Ja impa-innilan hachi uchumna an disipolon Hesus ay
Tomas an tinnig cha hini Apo cha. Muti inalin Tomas hi, "Mahapor an
tikha' ja inaploh u hini pfilat ni ngamoy na, ja mahapor an aploho' khu

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hini taglang na an natuggwi'. Achi' ayya ja achiya' mamati an nummahu hija.”

26 Unot immuy chi ohay markhachu ja na-am-amamung khu hachi disipolon Hesus ja ni'-amung hi Tomas. Nichacha-ig khu hachi pantaw chuy pfalay an a-adchaan cha muti anong un emmat ja himmikhop chamchama hi Hesus, ja timma'chug ay chuy nuntongngaan cha, ja inali na hi, “Hay lenong chi magwacha ay cha'ju.” 27 Ja inali na ay Tomas hi, “Tayya hato ngamoy u, hot umali a ta aplohom hato pfilat. Ja ni'-aploh mu khu hitay taglang u. Achi a humalihalinchugwa ta un a gwot mamati.” 28 Ja inalin Tomas hi, “Aa, he-a chi Apo' ja Jos u.” 29 Ja inalin khu Hesus ay hija hi, “Namati a ti tinikhagwa'. Muti akha'khaja hana tatakhu an anong una' achi tikhan ja mamati cha ay ha-in.”

Hini khapo na ta nitula' hitay an libju

30 Cho-or pay chin en-enat Hesus an tinnig hachi disipolo na an nangpatikhaw ay ni apfalinana an agkhuy nitula' ay tay an libju. 31 Muti hay hato chi pinili' an intula' ta gway aton ju an mamati an hi Hesus ja hija hini Empfalay Apo Jos an hini Hennag na an Mamahhod, ja ta magwachaan aju hi nahamad an pi'takhuwan khapo hi pidchuman ju ay hija.

Chin numpatikhagwan Hesus han peto an adalana

21 1 Gwacha khu han ohan arkhaw an numpatikhagwan hi Hesus hay hachi adalana ay chuy pingngit chi Baybay an Tiberias. Ja amat heto chin enat na an numpatikhaw ay chicha. 2 Ay chuy an arkhaw ja nunchichittum cha Simon Peter, ja hi Tomas an nangadnan hi Nun-eper, ja hi Nataniel an eKana ad Galilee, ja hachi chugwa an empfalay Zebedee, ja han chugwa pay an adalan Hesus. 3 Inalin Simon Peter hachi numpun-ibpfa na hi, “Tan uja' manapfukur.” Ja inali cha hi, “Hot umuy a ayya ja mi'jali ami.” Amat hichi ja empacheh cha an i nunlukhan han pfalangay. Timmu-ar cha an manapfukur ingkhana hi nagwa-ah, muti ma-id oh-ohha hi enala cha.

4 Unagkhu gwa an nagwa-ah ja timmata'chug hi Hesus ay chuy pingngit chi baybay, muti agkhuy cha immatunan. 5 Himmapit hi Hesus ja inali na hi, “Omod, gwacha chah chi khinachiw ju?” Tempfar cha ja inali cha hi, “Ma-id numpay oh-ohha.” 6 Ja inalin khu Hesus hi, “Ituud ju hinuy tapfukur ju ay ni nun-appit hi agwan ni pfalangay hot gwa han ma-ala ju.” Enat cha ja un chaagkhu lenom an mangujud chin tapfukur ja ad-adchi cha, ti na'-apnu hi khachiw. 7 Chin oha an adalan an penpenhod Hesus ja inali na ay Peter hi, “Hot anagkha ay chita an un hi Apo Hesus hichuy.” Unot inannilan Simon Peter an hi Hesus hini himmapit, ja inlopfong na chin ena'-aana an lopfong ja emma'pfaw an himmalug, ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chimma-ar hichi pingngit na an agawwachaan Hesus. 8 Chin pfalangay
ja achi achawwi ay chuy pingngit na, ti un hingkhahot hi mitlu chi
inachawwi na. Hotti chin ayya numpun-ibpfan Peter ja khun cha eh-
ehnot chin pfalangay ay chuy pingngit na, ja khun cha khu khujuchon
chin tapfukur an napnu hi khachiw. 9 Gwa an emmatam cha ay chuy
palantagna ja tinikhaw cha han apoy. Ja gwa han nenegkhong an
khachiw ja han tenapay an negwagwallang. 10 Ja inalin Hesus ay chicha
hi, “Ijali ju hay tortollo ay nuy khinachiw ju.” 11 Amat hichi ja immuy hi
Simon Peter ay chuy pfalangay ja encha-ar na chin tapfukur an na'-apnu
hi o-otong an khachiw. Hay pfilang na ja hingkhahot ta han lemay polo
ta han tolo (153). Ja anong un at hichi chin pfilang hachi khachiw ja
agkhuy napa'-i chin tapfukur. 12 Inalin Hesus ay chicha hi, “Umali aju
ta mangan ta-o.” Ja khun mun-ong-ongang hachi adalan an mangali
hi, “Ngay ngachan mu?” muti immatunan cha an hija hi Hesus. 13 Ja
enalan Hesus chin tenapay ja empapong na, ja enat na khu chin khachiw.
14 Hitay chi me-atlo an numpatikhan Hesus hachi adalana nete-a chin
nummahuwana.

Chin nangohtan Hesus ay Peter hay oma'-atan chi pamhod na ay hija

15 Napfalin an nangan cha ja inalin Hesus ay Simon Peter hi, “Simon, an
empfalay John, ot-ottong chah hini pamhod mu ay ha-in mu hini pamhod
cha tay i-ibpfam?” Ja inalin Peter hi, “Aa, Apo, anilam an podpodho' he-a.”
Ja inalin khu Hesus hi, “Hotti ipahtulam hana tatakhu an namati ay ha-in,
an amat hi pahtor an mun-enchog hi pfo'tot an karnero.” 16 Ja impiggwan
Hesus an nangali ay Peter hi, “Simon, an empfalay John, podpodhona'
chah ay he-a?” Ja inalin Peter hi, “Aa, Apo, anilam an podpodho' he-a.”
Ja hin-inalin khu Hesus hi, “Hotti halimunam hana tatakhu' an namati
ay ha-in.” 17 Ja impitlon Hesus an nangali hi, “Simon, an empfalay John,
podpodhona' chah ay he-a?” Lo'tat ja pimmukhit chin punle'naan Peter hi
nangpiggwapiggwaan Hesus an nangali hi, “Podpodhona' chah ay he-a?”
Ja inalin Peter hi, “Apo, anilam an podpodho' he-a, ti anilam an amin.” Ja
inalin Hesus hi, “Hotti halimunam hana tatakhu'. 18 Umannung hitay allo'
ay he-a an chin a-ungam ja un a ikhad hon en-apjam chi pfalekeh mu. Ja
nu gway penhod mu hi omajan ja immuy a. Muti unchani ta mala-ay a,
hot u'jachom hana ngamoy mu ja kha-utan chi-a ta ijuy chi-a ay ni achim
podhon an omajan.” 19 Inalin Hesus hitay ta impa-innila na hini aton Peter
an matoy ta michat hini dayaw ay Apo Jos. Ja entoptop na an nangali ay
Peter hi, “Unuchona'.”

Chin nanghanhanan Peter nu ngay ma-at ay John

20 Nunligkhoh hi Peter ja tinnig na an khun mangunud chin ohan
adalan an penpenhod Hesus. Hija hichin nenehnot ay Hesus chin

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nanganan cha an nangali ay Hesus hi, “Apo, ngay ngachan ni mangpfaag
ay he-a hana pfuhur mu?” 21 Unot tinnig Peter ja inali na ay Hesus hi,
“Apo, hichuy mah ibpfa', ngay ma-at ay hija?” 22 Ja inalin Hesus hi, “Achi
khahin un mu annilaon. Ti ikhacha' nu allo' hi matattakhu ingkhana hi
pumpfangngacha'. Muti ay he-aot ni' an hay allo' ja unuchona'.” 23 Khapo
ay tay an inalin Hesus ja gwa hana namati an khun mangali hi achi
anu matmatoy hitay an adalan Hesus. Muti ma-id inalin Hesus hi amat
heto, an un hay inali na ja, “Ikhacha' nu allo' hi matattakhu ingkhana hi
pumpfangngacha'.”

Hini ne-ang-angonoh an nitula'

24 Ha-in an nangtula' ay tay, ja ha-in chin adalan an penenpenhod
Hesus, ja ha-in hitay khun muntihtikhu an amin hato nitula' ay tay an
libju. Ja anila mi an umannung hay hato intula' u. 25 Achi angkhay hay
hato chi enat Hesus, ti cho-or pay. Nu amoton an itula' hot ad-adchi hitay
lota hi pegwallangan chi alibjulibju an mephod.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ACTS

(Aramid)

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay libju an Acts ja hijay nitula-an hana en-enat hachi apostol an toloy ni ebanghelyo an intula' Lukas. Hi Lukas ja oha hija an choktor an umu-udchum hon nitnud ay Apostol Paul chin i na nunlawlagwan an khun mangaskasaba. Hana nitula' ay tay an libju ja hana nakaskasda-aw an en-enat hachi apostol ja chin te'te-an chi i cha nuntudtuchugwan hichi siudad chi Jerusalem ja hichi provincian chi Judea ja Samaria ja an amin hana pfuglay ay tay an lota.

Nalaklaka an ma-awatan hana tamun chin apostol nu annilaon ta-o hini ma-awatan cha an oma'-atan ni Hennag Apo Jos an Mamahhod wenno Kristo ay chuy an timpo. Hini umannung an podhon ni Mamahhod an hapiton ja hini enhaad Apo Jos an umali an mun-ap-apo. Hotti hini mapfaha an allon tay an libju an hahadchon hana Hudju hini umaliyan Kristo wenno hini Mamahhod, ja hay podhonan hapiton ja un cha hahadchon hini pannakhan Apo Jos han ari an mun-ap-apo ay chicha, muti agkhuy cha anila hini ngachan ni ari an hahadchon cha.

Chin nitu'khungan Hesu Kristo ja mangam-ammeh hini siudad ad Rome ti cho-or chi pfuglay hi enameh cha, anong un chin pfuglay chi Hudju an Israel. Unot ente-an Hesus an muntudtuchu ja mangat hachi milagro, ja khemhonot hachi uchumna an Hudju hi alom ja hija chi mangpangulu ay chicha ta apfakon cha hachi eRome an pfuhur cha. Agkhuy cha anila an hini immaliyan Kristo ja ta takhuwona hana tatakhu an napfahulan. Hotti inannilan hachi Hudju an achi podhon Hesus an manulungan ay chicha an mi'khukhupfat hachi pfuhur cha ja agkhuy cha namati un hija hini Kristo an hahadchon cha. Hotti un cha kaen munhohhood. Agkhuy cha gwot anila an hini hahadchon cha ja hija hi Hesus.

Hotti napfalin an numpfangngad hi Hesus ad langit, ja hay tamun hachi apostol ja un cha khun ipa-innila an minahuwan Apo Jos hi Hesus ja hijay panginnilaan an hija hini Mamahhod. Hachi Hudju ja pattiyon cha an Hapit Apo Jos hana nitula' an Da-an an Tulag. Hotti khun epanomnom hachi apostol hana nipadtu ay ni Da-an an Tulag an oma'-atan ni Mamahhod ja hana ma-at ay hija, hon impatikhaw cha an nipa-annung hay hato chin ni'takhuwan ja nummahuwan Hesus.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cho-or hachi Hudju an na-arjan ja namati cha ay Hesus. Cho-or khu hachi Hentil an namati. Muti na-ala agkhu hachi uchumna an Hudju ja un cha ngongohmolon hachi Hentil ja allon cha agkhu hi un cha achi mi'takhu ay Apo Jos nu achi cha unuchon hana ugalin chi Hudju. Hotti hi Apo Jos ja enaramat na hachi apostoles an nangpa-innila an achi akha'khaja hachi Hudju mu hachi Hentil, ti an amin hana mamati ay Apo Hesus ja mi'takhu cha ja magwachaan cha hi Espiritu Santo.

Gwacha khu han mapfaha ay tay an libju an Emperador an eRome ja hana ma-ali an Romano. Hitay Rome ja ot-ottongan an pfuglay ad Italy ja hichi chi agawwachaan ni Emperador an nangato an Ap-apo cha. Hachi hinchalo ad Italy chi nangapfak hana cho-or an pfuglay, hotti an amin hana enapfak cha ja hini Emperador chi numpfalin hi Apo cha. Hitay khu Emperador chi mamili hay mumpfalin hi Ari ja hay gobernador an mangenchog ay ni pfuglay cha. An amin hana takhu an nunheto ad Italy ja chichay ma-ali hi Romano, midchum hana tatakhu an narpu hi uchumna an pfuglay an enapfak cha an nangala hi hichula cha ad Italy. An amin hana ma-ali hi Romano ja gwacha han ma-itolong ni khupferno cha an amat heto. Nu khulat ta gway pfimmahulan ni Romano ja achi cha punhuplit ingkhana an mahumarja. Muti nu pfu-un ayya Romano chi pfumahor ja takhan chay huplit ingkhana an epfaag na hini pfahor na. Ja nu Romano khu ja nu agkhuy cha enep-ephod an hinumarja hini pfahor na ja mapfalin an mumpatolong ay ni nangatngato an mumpfanag hi kaso an hini Emperador. Muti hana pfu-un Romano ja achi mapfalin. Mapfaha ta-o an hi Paul ja Hudju muti nunpalehta hichi ad Rome hotti mipfilang khu hija hi Romano.

Cho-or pay hana mapfaha ta-o ay tay an libju ti cho-or hana nakaskasdaaw an enat hana apostol. Gwacha hana atattata-ot an na-at ay chicha ja hana napalikhatan cha an henorhortap cha. Pfahaon ta-o ta annilaon ta-o an hi Apo Hesus ja hinalimunana hachi apostol ta pfumi-ah koma hini pammati ta-o an chin enat Apo Hesus hana apostol na ja atona khu ay chita-o an namati, ti hini apfalinana ja agkhuy narnarman.

---

1 1 Chin nahhun an intula' u, Apo Teofilus, ja intula' u an amin
chin ena-enat Hesus ja chin intudtuchu na chin nangte-aana an
i nuntudtuchugwan 2 ingkhana chin timmalakhujana ad langit. Chin
agkhuy na pay timmalakhujan ja gwa hana imbilina hachi pinili na an
apostol khapo ay ni apfalinan ni Espiritu Santo. 3 Napfalin an natoy ja
nummahu ja ingkhana chin timmalakhujana ad langit ja apat chi polo hi
arkhaw an khun mumpatikhaw hay hachi apostol na. Ja cho-or chin ena-
enat na an nanginnilaan cha an umannung an nummahu hija, ja khuna
ituchu ay chicha hini oma'-atan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos.
4 Ja gwacha han ohan arkhaw an ne'-anan Hesus hachi apostol ja inali
na ay chicha hi, “Achi aju makak heto ad Jerusalem ta hachon ju hini
ingkarin Jos Ama an ipa-ali na hini Espiritu Santo ay cha'ju, an hijah tay
chin inali' ay cha'ju. 5 Binautisaran John hana tatakhu hi chanum muti
achi mapfajag hot mabautisaran aju hi Espiritu Santo.”

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin timmalakhujan Hesus ad langit

6 Gwacha khu han namenghan an na-amungan hachi disipolo na,
ja numpatikhaw hi Hesus ay chicha ja empfokha cha ay hija hi, “Apo,
unchah ad ugwani chi pangepfangngacham ay tay khupferno ay chita-o
an holag Israel?” 7 Ja inalin Hesus hi, “Achi mapfalin an annilaon ju, ti
ikhad hi Jos Ama an nange'cha hi timpo an a-atan hana ma'ma-at. 8 Muti
ipa-innila' an umali hini Espiritu Santo ay cha'ju ta magwachaan aju hi
apfalinan an i manihtikhuwan ay ha-in heto ad Jerusalem, ja an amin hi
pfuglay ay tay an provincia ad Judea, ja hichi provincian chi Samaria, ja
an amin hi apfuglapfuglay.”
9 Unot inalin Hesus hitay ja timmalakhuy ad uchu ja khun cha
pachipchipuhan ingkhana an hinalinan chi pfonot. 10 Tenattangad cha
ad uchu ja unagkhu himpfumagkha ja gwacha han chugwa an linala-e
an nunlolopfong hi mapuchaw an ni'tata'chug. 11 Ja inalin chuy chugwa
hi, “Cha'ju an eGalilee, anagkha ta tatangngachon ju ad uchu? Hitay
an hi Hesus an tinnig ju an immuy ad langit, ja umali han arkhaw an
mumpfangngad heto lota an midchum hi pfonot, an hihiya ay tay tinnig
ju hi timmalakhujana ad langit.”

Chin numpiliyan cha han mihukat ay Judas Iskariot

12 Napfalin hitay an na-at ay chuy pfulludna an Olibo ja numpfangngad
hachi apostol hichi ad Jerusalem an ohay kilumitluy inachawwi na. 13 Ne-
atam cha ad Jerusalem ja immuy chaot ay chuy nangenna'jab an kwarto an
khun cha punnangngan. Ja hay ngachan hay hachi apostol ja hi Peter, ja hi
John, ja hi James, ja hi Andrew, ja hi Philip, ja hi Tomas, ja hi Bartolomew ja
hi Matthew, ja hi James an empfalay Alfeus, ja hi Simon an oha an Zealot, ja
hi Judas an empfalay James. 14 Ja hay empachot-anan cha an aton ja khun cha
mun-oh-ohha an amin an mungkalalag. Ja khun midchum hachi uchumna an
pfinapfai, ja hi Mary an ammod Hesus, ja hachi a-akhi na an linala-e.
15 Immuy chi at hichi hi arkhaw ja gwahna cha khu an na-amung
hachi namati, ja hay pfilang cha ja hingkhahot ta han chugwampolo. Ja
timma'chug hi Peter ja inali na hi, 16 “A-akhi', mahapor an mipa-annung
chin hapit Apo Jos an impa-innilan ni Espiritu Santo ay Ari David. Chin
intula' Ari David ja nipa-annung ay Judas an hijay nangpangulu hachi
naniliw ay Hesus. 17 Ja anila ta-o an oha hi Judas ay cha'mi an apostol, ti
hija chi oha an napili an mi'tamu ay tay tamu mi.”
18 Hitay chi na-at ay Judas. Chin pihu an linagpfuna hi nangatanah
napukhit ja enepla' cha han lota. Hichuy lota chi nakhahana ja napfughi
chin poto na ja natoy. 19 Chengngor an amin hachi tatakhu ad Jerusalem
hitay an na-at, hijaot un cha nginadnan hichuy lota an nakhahana hi
Akeldama, an hay penhod na an allon ja Lota an Negwa'gwa-an hi Chala.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Ja inalin khu Peter hi, “Chin intula' David han ohan Psalm ja, ‘Un
koma adni' mapfau hini pfalay na ta ma-id munhetheto.’[a] Ja allon ni
oha khu an Psalm hi ‘Gwacha koma hay mepallog ay tay an tamu na.’[b]
21-22 Hotti mahapor an piliyon ta-o hay mihukat ay Judas ta midchum
ay cha'mi an apostol an manihtikhuwan chin nummahuwan Apo
Hesus. Hay piliyon ta-o ja mahapor an oha hija an khun mitnud ay
cha'mi an disipolon Hesus chin agawwachaana heto lota, nete-a chin
numpabautisarana ay John ingkhana chin timmalakhujana ad langit.”
23 Ja inalin hachi na-amung han ngachan han chugwa an lala-e an
pumpiliyan cha, an cha Josep Justus an mungngachan khu hi Barsabas,
ja hi Mattias. 24 Ja nungkalalag cha ay Apo Jos an inali cha hi, “Apo Jos,
he-a chi nanginnila an amin hi nomnom chi takhu, hotti ipa-innilam
hini pinilim ay cha tay chugwa 25 ta mihukat ay Judas an apostol. Ti
chin-ug Judas hini kina-apostol na ja immuy ay ni ne'cha an immajana.”
26 Napfalin cha an nungkalalag ja imbonot cha chin ngachan chin
chugwa ja hay nabonot ja chin ngachan Mattias, hotti hijay nidchum chin
himpolo ta oha an apostol.

Nagwachaan hachi namati ay ni apfalinan ni Espiritu Santo

2 1 Nachakngan chin pfehta an Pentekostes ja na-amung an amin chin
namati ay Hesus han oha an pfalay. 2 Ja unagkhu himpfumagkha ja
gwa han chengngor cha an mumpfuluud an amat hi mapfi-ah an ijah an
narpu ad uchu, ja nun-onan ay chuy an pfalay an agawwachaan cha. 3 Ja
tinnig cha han amat hi chalang chi apoy an numpun-ohop hi oha-ohanna
ay chicha. 4 Ja nagwachaan cha an amin ay ni apfalinan ni Espiritu Santo
ja ente-a cha an hihahapit hi numpfino-ob-on an hapit, ti hijay enchalan
ni Espiritu Santo hi hapiton cha.
5 Ay chuy an timpo ja cho-or hachi Hudju ad Jerusalem an nehamad
chi aton cha an mi'-unud ay ni urchin Apo Jos, ja narpu cha hi numpfino-
ob-on an apfuglapfuglay an numpfino-ob-on chi hapit cha. 6 Ja un
chaagkhu chengngor chin hingalangala ja na-amung hachi cho-or an
tatakhu ay ni gwachaan hachi namati. Ja nanor cha ti un oha-ohanna
ay chicha hon chengngor na hini hapit na an khun ihapit hachi namati.
7 Ja nanor cha ja inali cha hi, “Anagkha ta amat heto? Unchah pfu-un
eGalilee hay hato? 8 Muti anagkha mah ta gwahchinonon hon chengngor
ta-o hini numpfino-ob-on an hapit ta-o an agkhuy cha ja' anila? 9 Ja tan
gwahto ta-o an ePartia, eMedia, e-Elam, ja gwahto hato eMesopotamia,
eJudea, eKapadosya, ja gwahto khu hato ePontus, ja e-Asia, 10 eFrigia,
ePamfilia, e-Egypt, ja hato narpu hachi apfuglapfuglay ad Libya an
nehnot ad Cyrene, ja anong un hato eRome. 11 Ja Hudju chi uchumna

---

[a] **1:20** Psalms 69:25 [b] **1:20** Psalms 109:8

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay chita-o jaHentil chi uchumna an khun mi'-unud ay ni tudtuchun
chi Hudju. Ja gwahto khu hato eKrete ja e-Arabia. Ja an amin hana
numpfino-ob-on an hapit ta-o, ja tayya an chonglon ta-o an ihapit cha ay
ni pangarjan cha hana maphod an khun aton Apo Jos an mangpatikhaw
ay ni kinapfagto na." 12 Ma-id machoto' hi nomnomon cha, ja khun cha
manghinpfopfogkha an allon cha hi, "Anaad ay chita ta amat heto?
Ngachah chi podhona an hapiton?" 13 Muti hachi uchumna ja kenekejan
cha hay hachi an namati ja nun-ali cha hi, "Un mangkay nun-apfutong
hay hachi!"

Chin nangaskasabaan Peter an namatiyan chin toloh lipfu hi tatakhu

14 Timma'chug hi Peter ja hachi himpolo ta oha an ibpfa na an apostol
ja ini'gwap na an nangali hachi atakhutakhu hi, "Cha'ju an papadchung u
an Hudju ja cha'ju an amin an ne'heto ad Jerusalem, ekhongahan ju akay
ni' hitay allo' ta annilaon ju nu ngay amatana. 15 Khemhon ju gwot unami
nun-apfutong muti agkhuy ami ti ma-id pay uminum hi nungkhagwa.
16 Hitay na-at ay cha'mi ja hijah tay chi nipa-annungan chin inalin chin
profetan Apo Jos an hi Joel hichin hopapna hi nangarjana hi,
17 'Hitay chi allon Apo Jos.
Chin angonoh chi ar-arkhaw ja ipa-ali' hini Espiritu' an amin hi
tatakhu,
hot ipadtun hana empfapfalay ju an linala-e ja pfinapfai hay podho'
an ipa-innila ay cha'ju,
ja tikhan hana ungunga an linala-e hay ipatikhaw u ay chicha,
ja empon hana lallakay hay epa-enop u ay chicha.
18 Ja anong un hana pfaar an linala-e ja pfinapfai an namati ay ha-in,
ja pi'chata' khu chicha hi Espiritu Santo ay nuy an arkhaw
ta ipadtu cha hana ipa-innila' ay chicha.
19 Ja gwacha hana ato' hichi ad uchu ja hina lota an nabnab-on an
mangpatikhaw hi apfalina',
hot tikhan chi tatakhu heto lota hay chala ja apoy ja cho-or an aho'.
20 Homelong hichuy hukhit ja pfumlah hichuy pfulan an amat hi chala
ja unot machakngan chin ma-id ipadchungana an arkhaw an
panugijan Apo Jos hi tatakhu.
21 Muti an amin hana takhu an mumpfokha hi tolong ay ha-in ja
takhuwo' chicha an allon Apo Jos.' "[c]
22 Entoloy Peter an munhapit ja inali na hi, "Cha'ju an papadchung u an
holag Israel, chonglon ju adchiya hitay allo'. Hi Hesus an eNazaret ja cho-
odcho-or chi milagro an enat na heto pfuglay ju, ti inchat Apo Jos hini
apfalinana an mangat hana achi kayan chi tatakhu an aton, ta annilaon

---

[c] **2:21** Joel 2:28-32

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ju an hi Apo Jos chi nannag ay hija. Anila ju an umannung hitay. 23 Hitay
an hi Hesus ja ne-agwat ay cha'ju ja empapatoy ju hana napukhit an
tatakhu ta empfakhat cha hi kros. Muti hini umannung an oma'-atana ja
hitay hini nipa-annungan chin ene'chan Apo Jos an ma-at. 24 Empapatoy
ju muti minahuwan Apo Jos hija ta amehona hini patoy, ti achi mapfalin
an munchochodcha hija ay ni patoy. 25 Hi Hesus chi nipa-annungan chin
intula' Ari David chin hopapna hi nangarjana hi,

‘Apo, achiya' toma-ot,
ti anila' an gawwacha a ay ha-in
ja khuna' tulungan an amin hi timpo.
26 Hijaot una' mun-an-anla ja khun u tihtikhuwan hini aphocham, Apo.
Ja anong un matoy hitay achor u ja munchomo-a' ay ni inalim Apo
Jos an atom.
27 Ti ha-in an na'na-unnud an empfalay mu ja anila' an achiya' taynan
hichi lupfu'
ja achim apfuluton an mapfulu' hitay achor u.
28 Ti impa-innilam ay ha-in hini ato' ta mi'takhuwa' ay he-a hi ma-id
chi pogpogna.
Ja he-ay pun-i-ibpfa', hijaot un munnaud chi pun-an-anlaa'.’ ”[d]

29 Entoloy Peter an nunhapit ja inali na hi, “A-akhi', umannung hitay allo'
ay cha'ju, an natoy hi David ja nilupfu' hini achor na, ja ingkhana ad ugwani
ja matikhaw ju an gawwah to lota hini lupfu' na, hotti pfu-un hini achor na
chi khuna hapiton ay tay. 30 Oha hi David an profeta an nanghapataan Apo
Jos an piliyona hay ohah holag na ta mun-ari hi uchum chi tagwon an amat
ay hija. 31 Inannilan David an mahuwan Apo Jos hinuy an holag na an hija
hini Hennag Apo Jos an Mamahhod. Hotti hitay Mamahhod chi impadtu
na an achi mataynan hichi lupfu' ja achi mapfalin an mapfulu' hini achor
na. 32 Hitay an hi Hesus ja hija hini mamahhod an minahuwan Apo Jos. Ja
tihtikhuwan mi an umannung hitay, ti umannung an tinnig mi an amin an
nummahu. 33 Timmalakhuy ad langit ja nipapfagto ay ni nun-appit hi agwan
Apo Jos. Ja inchatan Ama na hi apfalinana an mangpa-ali ay ni Espiritu Santo
ti hijah tay chi ingkari na. Hotti hay hato chengngor ju ja tinnig ju, ja enat ni
Espiritu Santo an impa-alin Hesus. 34 Ti pfu-un hi David chi timmalakhuy ad
langit. Hotti pfu-un hini achor na chi hinapit na ay tay intula' na an,

‘Inalin Apo Jos ay ni Apo' hi,
“Umpfun a ay tay nangappit hi agwan u,
35 Ingkhana hi apfako' hana pfumuhur ay he-a ta he-ay tangachon cha.” ’ ”[e]

36 Ja inalin khu Peter hi, “Hotti pa'pa-allo' ay cha'ju an holag Israel,
an hi Hesus an empepfakhat ju chin kros ja hijay hennag Apo Jos an
mamahhod. Ja hija khu chi impapfagton Apo Jos ta hijay Apo ta-o.”

---

[d] **2:28** Psalms 16:8-11 [e] **2:35** Psalms 110:1

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37 Unagkhu chengngor hachi tatakhu hitay inalin Peter ja nunheglay
enat cha an nuntutuju, ja inali chaot ay Peter ja chin i-ibpfa na an
apostol hi, “A-akhi, ngay mah aton mi?” 38 Tempfar Peter ja inali na hi,
“Chu'khon ju gwot an amin hana pfahor ju ja numpabautisar aju an amin
ta ipatikhaw ju an hi Hesu Kristo chi Apo ju, ta mapakawan an amin
chi pfahor ju ja un ichat Apo Jos hini Espiritu Santo ay cha'ju. 39 Ti hitay
chi ingkarin Apo Jos, an ipa-ali na hini Espiritu Santo ay chita-o ja hana
empfapfalay ta-o ja an amin hana uchumna an tatakhu hi apfuglapfuglay
an ajakhana an midchum ay hija.”
40 Ja cho-or pay chin inalin Peter ja enhamhamad na an nuntukhun an
inali na hi, “Mamati aju ay Hesus ta mi'takhu aju ta achi aju midchum
ay ni adusaan hana tatakhu ad ugwani an napukhit chi ugali cha an
achi mamati.” 41 Cho-or chay namati chin inali na ja numpabautisar cha
gwot ja umuy hi toloy lipfu hana nidchum an namati ay Hesus ay chuy
an arkhaw. 42 Ja impapati cha an khun mun-achar ja an mi'-unud hay
hana itudtuchun hachi apostol. Ja khun cha munlalammong ja mun-oh-
ohha cha an mungkalalag ja an mangan ay ni pangnomnoman cha chin
natajan Hesus.
43 Hachi atakhutakhu ja narmu chin ta-ot cha ay Apo Jos hichin
nannikhan cha hachi cho-or an milagro an ena-enat hachi apostol an
nangpatikhaw hi apfalinan Apo Jos. 44 Amat hichi ja khun ma-am-
amamung hachi namati ja khun cha manghin-i-idchat hi mahapor chi
oha-ohanna ay chicha. 45 Uchumna ja ingngina cha hay khina-u cha
ta gway ichat cha hay hana munlikhat an me-okor ay ni mahapor cha.
46 A-arkha-arkhaw hon nun-oh-ohha cha an immuy hichi Templo. Ja khun
cha ma-amung an mangan hichi pfarpfalay cha an gwachaan hi an-anla,
ja ma-id na-ikot ay chicha. 47 Ja khun cha mundaydayaw ay Apo Jos, ja
penhod an amin chi tatakhu hana maphod an ugali cha. Ja enarkhaw an
khun ug-ugman Apo Jos hachi namati an tinakhuna.

Chin napilay an na-akhahan

3 1 Gwacha han himpumupujaw ja ni'juy cha Peter ay John hichi
Templo ay ni oras an khun pungkalalakhan. 2 Ja gwacha han ohan
napilay an lala-e an achi chumalan nete-a chin nitu'khungana. A-arkha-
arkhaw ja khun cha ijuy hichi Templo hon impapfun cha ay ni pantaw
an nginadnan cha hi Maphod, ta mun-achaw hi pihun hana humikhop.
3 Gwa an tinnig na cha Peter ay John an humikhop cha ja nun-achaw hi
hay ichat cha. 4 Ja emmohchong cha hija ja inalinot Peter hi, “Mohgwaton
cha'mi.” 5 Ja emmohgwat na ay chicha ja hehennod na hay ichat cha.
6 Muti inalin Peter hi, “Ma-id oh-ohha hi pihu' muti hini gwacha ay ha-in
ja hijay itolong u ay he-a. Tomenong a khapo ay ni apfalinan Hesu Kristo
an eNazaret, hotti tuma'chug a ja chimmalan a.” 7 Ja penchon Peter chin

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

agwan an ngamoy na ta tulungana an tuma'chug. Unagkhu hin-a'-alina
ja na-anchong chin hu-i na 8 ja nelaneggwat ja chimmalan ti temmenong.
Ja ni'hikhop hija hichi Templo an khun chumalan ja khun lomatto' an
mundaydayaw ay Apo Jos. 9 Ja tinnig an amin chin tatakhu hija an khun
chumalan ja mundaydayaw ay Apo Jos. 10 Ja immatunan cha an hija chin
u-umpfun an khun mun-ad-adchaw ay chuy pantaw an nangadnan hi
Maphod, ja nanor cha ay chuy an na-at.

Chin nuntudtuchugwan Peter hichi Templo

11 Pfimmutay cha Peter ay John ay ni pfarkon an nginadnan cha hi
Pfarkon Solomon, ja chin lala-e an nepatenong ja pfinijaw na chicha.
Hitatagtag chin tatakhu an umuy hi gwachaan cha ti nanor cha ay chuy
natnat-on an na-at. 12 Unagkhu tinnig Peter ja inali na hi, “A-akhi' an
holag Israel, anagkha ta nanannor aju? Ja anagkha ta pa-emmohchongon
cha'mi? Unchah khemhon ju un cha'mi chi nangpachallan ay tay an
lala-e khapo hi apfalinan mi wenno khapo ta na'na-unnud ami ay Apo
Jos? 13 Mahapor an annilaon ju an hitay an hi Apo Jos an khun dayawon
hachi a-ammod ta-o, an cha Abraham, ja hi Isaak, ja hi Jakob, chi nangat
ta ipapfagpfagto na hini Apo mi an hi Hesus an pfaar na. En-agwat ju hija
hachi a-ap-apo ja chin-ug ju hija chin nunhumarjaan Pilato, an anong
una podhon an ipfu-aan ja in-achi ju. 14 Chin-ug ju hi Hesus an magpong
ja ma-id oh-ohha hi pfahor na, ja inali ju agkhu ay Pilato an hay ipfu-
aana ja chin oha an pemmatoy! 15 Penatoy ju hini khun mangchat hi
pi'takhuwan muti minahuwan Apo Jos chamchama. Ja tihtikhuwan
mi an umannung hitay, ti ni'tikhaw mi. 16 Ja anagkha ta chimmallan
hitay an lala-e? Aa, ti hini apfalinan Hesus ja hini pammati mi ay hija
chi nangpachallan ay tay an lala-e an anila ju ja tinnig ju. Hi Hesus chi
nangpapfi-ah ay ni nomnom na an mamati ay hija, hijaot un temmenong
ad ugwani hi agawwachaan ju.”
17 Entoloy Peter an nunhapit ja inali na hi, “A-akhi', anila' an chin
nangpapatajan ju ay Hesus, ja agkhuy ju anila an hija chi hennag Apo
Jos an mamahhod. Ja anong un chin a-ap-apo ta-o ja agkhuy cha khu
anila. 18 Muti chin natajan Hesus ja nipa-annung chin impadtun hachi
profetan Apo Jos chin hopapna. Ti impa-innilan Apo Jos ay chicha an
mahapor an matoy hini honakhona an mamahhod. Ja tan ad ugwani
chi na-atana. 19 Hotti chu'khon ju hana pfahor ju ja numpfangngad aju
ay Apo Jos ta pakawanona an amin chi pfahor ju. 20 Nu amat hetoy aton
ju, ja i-alin Apo Jos chi pun-ar-alenagwaan ju ja unaot honakhon khu hi
Hesus an umali, hija an pinili na an hahadchon ta-o. 21 Muti mahapor
an mihihidchi hija ad langit ingkhana an machakngan chin arkhaw an
pangpa-annungann Apo Jos an amin chin impa-innila na an inalin hachi
nasantuwan an profeta chin hopapna. 22 Hay oha an impa-innila na ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hitay inalin Moses hi nangarjana hi, ‘Honakhon Apo Jos han profeta an
umali ay cha'ju an amat ay ha-in an profeta na, ja oha hija khu an ibpfa
ta-o an holag Israel, ja mahapor an unuchon ju an amin chi hay allona.
23 Ti an amin chi achi mangngor ja milahin cha hana tatakhun Apo Jos ta
madusa cha.’ ”[f]
24 Entoloy Peter an nunhapit ja inali na hi, “Hachi khu uchumna an
profetan Apo Jos nete-a ay Samuel ja an amin chin netonetob ay hija, ja
impa-innila cha khu hato na'na-at ad ugwani. 25 Chita-o ad ugwani chi
mangagwat hana ingkarin Apo Jos an inalin hachi profeta na, ja nidchum
ta-o chin ne'tobpfalana chin a-ammod. Ti inali na ay Abraham hi, ‘Hini
holag mu chi pomhochan an amin chi tatakhu heto lota.’[g] 26 Hotti chita-o
chi nahhun an nangpa-aliyana ay Hesus an pfaar na ta pomhod hini
pi'takhuwan ta-o, ti tulungan chita-o ay Apo Jos an man-ug hay hana
nihikhud an pfahor ta-o.”

Chin nahumarjaan cha Peter ay John

4 1 Khun pay mi'hapit cha Peter hay hachi tatakhu, ja numpanga-ali
hachi uchumna an papachi ja hini kapitan chi gwarja hichi Templo
ja hana uchumna an Saducee. 2 Ja pfimmungot cha, ti khun itudtuchun
cha Peter ay John an nummahu hi Hesus, hotti mummahu an amin chi
natoy. 3 Hotti chimpap cha cha Peter ay John ja khapo ta madhom, ja
impipfalud cha chicha ta mun-inggwi'gwiit ja un cha mahumarja. 4 Muti
cho-or khu hay hachi ne-egngor an namati chin intuchu cha. Ja hay
pfilang chi linala-e an namati ja umuy hi lemay lipfu.
5 Nun-inggwi'gwiit ja na-amung cha ad Jerusalem hay hachi pangulu
ja hachi uchumna an a-ap-apon chi Hudju ja hachi memehtolon chi
urchin Moses. 6 Ni'-amung han natakhay an pachi an hi Anas, ja hi
Kayfas ja hi John ja hi Alexander ja hana uchumna an a-akhin Anas.
7 Empapfokha cha hi Peter ja hi John ja ente-a chaot an munhanhan an
allon cha hi, “Ngay nangalan ju ay ni apfalinan ju an nangpatenong ay
tay napilay? Wenno ngay nangchat ay ni apfalinan ju?” 8 Nagwachaan hi
Peter ay ni apfalinan ni Espiritu Santo ja inali na hi “Cha'ju an pangulu
ja a-ap-apo, 9 nu mahumarja ami ad ugwani khapo ay ni maphod an na-
at ay tay napilay ja hini enat na an nepatenong 10 ja chonglon ju hitay.
Mahapor an annilaon ta-o an amin chi holag Israel an nepatenong hitay
lala-e an natikhaw ju khapo ay ni apfalinan Hesu Kristo an eNazaret
an empepfakhat ju chin kros muti minahuwan Apo Jos. 11 Hitay an hi
Hesus ja hija hini allona ay ni hapit Apo Jos an mipadchung hi pfato an
namlenan ju an khun mumpakhad hi pfalay, muti hijay numpfalinon
Apo Jos hi na-ahammad an pognad tay an pfalay.”[h] 12 Ja entoloy Peter

---

[f] **3:23** Deuteronomy 18:15, 19 [g] **3:25** Genesis 22:18 [h] **4:11** Psalms 118:22

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an nangali hi, “Hi Hesus ja angkhay chi Manakhu hi tatakhu, ti ma-id
uchumna hi hennag Apo Jos an Manakhu ay chita-o ay tay lota nu pfu-un
hija. Hija hini mahapor an punhocholan ta-o.”
13 Nanor hachi a-ap-apon chi Hudju ay ni impatikhaw cha Peter ay John
an anong un cha agkhuy ne'-ehkor ja ma-id chi nangato hi haad cha, ja
achi cha chamchama toma-ot an homongpfat. Ja na-awatan hachi a-ap-
apo an hay achi cha pfuma-inan ja oha cha an khun mitnud ay Hesus.
14 Ja ma-id ma-ali cha ay cha Peter ay John, ti ni'tata'chug chin lala-e
an nepatenong. 15 Hotti penakak cha chicha ay chuy punhumarjaan ta
gway aton cha an munhahapit. 16 Ja inali cha hi, “Ngay aton ta-o mah ay
cha tay, ti an amin hana tatakhu heto ad Jerusalem ja inannila cha an
gwachay enat cha tay hi otongngan an milagro ja achi mehaot. 17 Mahapor
an ihingar ta-o chicha ta epokhong cha an ihaphapiton hini oma'-atan
Hesus, ta achi chomchom-or chi mangannila.” 18 Hotti empaghop cha khu
cha Peter ay John, ja nun-ihingar cha ta epokhong cha an muntihtikhu
ja an mangtuchu ay ni oma'-atan Hesus. 19 Tempfar cha Peter ay John ja
inali cha hi, “Hotti nomnomon ju adchiya. Maphod chah ay Apo Jos nu
cha'juy ma-unud ta pfu-un hi Apo Jos? 20 Ti ay cha'mi mangkay ja achi
mapfalin an epokhong mi an mangali chin tinnig mi ja chengngor mi ay
Hesus.” 21 Chengngor hachi a-ap-apo hitay ja impiggwa cha an nangali ay
cha Peter an madusa cha nu etoloy cha an muntudtuchu ay ni oma'-atan
Hesus. Muti penakak cha chamchama ti ma-id manomnom cha hi aton cha
gwot an mangdusa ay chicha, ti temma-ot cha hachi cho-or an tatakhu an
khun mundaydayaw ay Apo Jos khapo ay tay milagro an na-at. 22 Hichuy
napilay ja nahulok hi apat chi poloy tagwona ja un tomenong.

Chin nungkalalakhan hachi namati

23 Unot nipfu-aan cha Peter ay John ja immuy cha hachi i-ibpfa cha
an namati ja impa-innila cha an amin chin inalin hachi a-ap-apon chi
papachi ja hachi a-ap-apon chi Hudju. 24 Unagkhu chengngor hachi namati
chin inali cha ja nun-oh-ohha cha an nungkalalag an inali cha hi, “Apo Jos
an Apo mi, he-a chi Nampfu an amin ad uchu ja heto lota ja hichi baybay
ja an amin hana nagwacha. 25 He-a chi nangali hana impatula' ni Espiritu
Santo chin apo mi an hi Ari David an pfaar mu hi nangarjana hi,

‘Anagkha ta hana Hentil ja pfimmungot cha ay Apo Jos,
ja anagkha ta i monnomnom hana Hudju hay i cha aton an ma-id
herpfi na?
26 Ja na-amung hana ar-ari ja a-ap-apo heto lota
ja nehahagkhana cha an mi'khupfat ay Apo Jos
ja ay Kristo an pinili na an Mamahhod.’[i]

---

[i] **4:26** Psalms 2:1-2

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Ja na-at chin impa-innilam, Apo Jos, ti nunchichittum cha Herod ja
hi Pontius Pilato ja hana Hentil ja anong un hana Hudju an holag Israel
ay tay an pfuglay, ja nunhahappitanan cha chin enat cha an namatoy
ay Hesus an nasantuwan an pfaar mu, an enhaad mu an hija hini Kristo
an Mamahhod. 28 Ja umannung an penatoy cha, muti khapo ta he-a chi
khun mangpapto', ja nipa-annung ay tay an enat cha chin ene'cham
chin hopapna an penhod mu an ma-at. 29 Anilam, Apo Jos, hini inali
cha an nanattata-ot ay cha'mi hotti papfi-ahon cha'mi an pfaar mu ta
achi ami toma-ot an i muntudtuchu ay ni hapit mu. 30 Ja ipatikhaw mu
hini apfalinam ta epatenong mi hana mumpunchokhoh ja aton mi hana
uchumna an milagro khapo ay ni apfalinan Hesus an nasantuwan an
pfaar mu."
31 Unot napfalin chin nungkalalakhan cha ja a'-alina ja negwakhot
chin pfalay an i cha na-amungan. Ja nagwachaan cha ay ni apfalinan ni
Espiritu Santo, hotti agkhuy cha temma-ot an i muntudtuchu ay ni hapit
ApoJos.

Manghin-i-idchat hana namati

32 An amin hachi nahhun an namati ja nun-oh-ohha cha hi nomnom
ja le'na. Ma-id na-ikot an un chaot khun manghin-i-idchat hi mahapor
chi oha-ohanna ay chicha. 33 Ja nagwachaan hana apostol hi otong an
apfalinan an i manihtikhuwan ay ni nummahuwan Apo Hesus. Ja otong
hini khohkhoh Apo Jos an amin hana namati. 34 Ma-id chi hay namati
an kumuchang chi mahapor na. Ti hana gway lota wenno pfalay cha
ja ingngina cha 35 ta inchat cha hini pola' na hachi apostol, ta chichay
mangchat hay hana ma-id mapfalina an namati. 36 Amat hina han enat
Josep an ohan holag Levi an eCyprus. Nginadnan hachi apostol hi
Barnabas ti hay podhona an hapiton ja khun mangpapfi-ah hi nomnom.
37 Ingngina na han lota na ja inchat na chin pola' na hachi apostol.

Cha Ananias ay Safira.

5 1 Gwacha han hempfalay an cha Ananias ja hi Safira, ja enepla'
cha han pajaw cha ta gway pi-i'chat cha hachi apostol. 2 Muti
nunhappitanan cha an hempfalay an a'-aanan cha chin pihu an pola'
ni pajaw ja un cha ichat. In-uy Ananias chin uchumna an pihu hachi
apostol, 3 ja inalin Peter hi, "Anagkha he-a Ananias ta inunud mu chin
empanomnom Satanas ja lenahlaham hini Espiritu Santo ta enha'pfam
hini aggwan ni pihu an pola' nuy pajaw ju? 4 Lota ju hinuy hotti gwa ay
cha'ju nu ingina ju wenno achi ju. Ja napfalin an enepla' ju, ja ikhad aju
nu gway penhod ju an aton ay ni pola' na. Anagkha ta nenomnom mu an
mangat heto? Hi Apo Jos mangkay chi lenahlaham an pfu-un hay takhu."
5-6 Unagkhu chengngor Ananias hitay ja natu'-in ja natoy. Ja gwa hichi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hachi uchumna an ungunga an linala-e ja pfini'lukhan cha chin achor na
ja i cha inlupfu'. Ja nang-entata-ot cha an amin an nangngor ay tay an
na-at.
7 Immuy chi toloh oras ja immali hi ahagwan Ananias an hi Safira muti
agkhuy na anila chin na-at ay ahagwa na. 8 Empfokhan Peter ay Safira hi,
"Allom adchiya, un chah angkhay hitay hi pola' ni pajaw ju?" Ja inali na
hi "Aa, angkhay hinuy." 9 Ja inalinot Peter hi, "Anagkha ta nunhappitanan
ju an hempfalay an padpachaon hini Espiritun Apo Jos? Niya an umali
hana i nanglupfu' ay ahagwam ja i chi-a khu pi'lupfu'!" 10 Himpfumagkha
ja natu'-in hi Safira ay chuy negpongan Peter ja natoy. Himmikhop hachi
ungunga an linala-e ja tinnig cha an natoy hija hotti enala cha khu ja i
cha encheloh ay ahagwa na. 11 Nang-entata-ot an amin hana namati ja
amat hina khu an amin hana ne-egngor ay tay an na-at.

Chin cho-or an milagro an enat hachi apostol

12 Khun ma-amung an amin hachi namati ay ni Pfarkon Solomon hichi
Templo ja cho-or chi numpfino-ob-on an milagro an ena-enat hachi
apostol an panginnilaan an gawwa ay chicha hini apfalinan Apo Jos.
13 Anong un hachi agkhuy namati ja khun cha dayawon hachi immunud
ay Hesus, muti mun-okhon cha an midchum ay chicha. 14 Ja khun cha
ma-ug-ugman hachi namati ay Apo Hesus ti cho-odcho-or hachi linala-e
ja pfinapfai an khun midchum an mamati. 15 Cho-or chi enat hachi
apostol an milagro, hijaot un cha nun-i-ali hachi mumpunchokhoh,
ja nun-epapekheng cha chicha hi kama wenno ap-ap hichi pingngit
chi kurha, ta naloh ayya hi Peter ja anong un cha ma-agwaan ay ni
agwa na ja temmenong cha. 16 Numpanga-ali khu hachi tatakhu an
narpu hachi nun-ehnot an pfuglay ad Jerusalem ja nun-i-ali cha hachi
mumpunchokhoh ja hay hachi nahu'lungan hi napukhit an ispiritu, ja
temmenong cha an amin.

Chin nipfaluchan hachi apostol

17 Chin natakhay an pachi ja chin i-ibpfa na an Saducee ja nunlinapoh
chin ámoh cha hachi apostol. 18 Hotti impatiliw cha chicha ta mipfalud
cha. 19 Muti ay chuy an lapfi ja immuy han angher Apo Jos ja i na
impfughor hachi pantaw chin pfaluchan ja impfutay na chicha ja inali
na hi, 20 "Umuy aju hichi Templo an i mangpa-innila hachi tatakhu ay
ni pfakhu an pi'takhuwan an narpu ay Apo Jos." 21 Inunud hachi apostol
chin inali na, hotti gwa an na'-arkhaw ja immuy cha hichi Templo an i
muntudtuchu.
Amat hichi ja inamung chin natakhay an pachi hachi nun-ibpfa na, ja
enajakhan cha an amin hachi a-ap-apon chi Hudju ta munhahapit cha.
Ja hennag cha hachi i mangagwit hachi apostol, ti khemhon cha un

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha gawwa hichi pfaluchan. 22 Muti unagkhu emmatam hachi hennag
cha hichi pfaluchan ja ma-id hachi apostol, hotti numpfangngad cha
hichi punhumarjaan ja inali cha hachi a-ap-apo hi, 23 “Immuy ami hichi
pfaluchan ja nun-atorpfo' ja gawwacha pay hana khun munggwarja
hichi pantaw. Muti un mi agkhu impipfughor ja ma-id hay hachi pfalud.”
24 Unagkhu chengngor chin ap-apon chi gwarja hichi Templo ja chin a-ap-
apon chi pachi ja ma-id machoto' hi nomnomon cha ti agkhuy cha anila
nu ngay pumpfanakhan hachi na'na-at. 25 Ja gwa han immuy ay chicha
an nangali hi, “Chin linala-e an impipfalud ju ja gawwacha cha mangkay
hichi Templo an khun muntudtuchu hana tatakhu.” 26 Hotti immuy hachi
gwarja jachin a-ap-apo cha an imangagwit ay chicha ta epfangngad
cha hichi punhumarjaan. Ja agkhuy cha pinilit chicha ti toma-ot cha hi
pangajangan hachi tatakhu ay chicha.

27 Eneghop cha hachi apostol hichi punhumarjaan ta humarjaon hachi
a-ap-apon chi Hudju, ja inalin chin natakhay an pachi hi, 28 “Inhingar
mi cha'ju ta epokhong ju an i mangitudtuchu ay nuy an takhu an
inunud ju. Muti tan agkhuy ju enegngor ja natuchugwan cha gwot an
amin hato tatakhu heto ad Jerusalem. Ja cha'mi ochot chi papfaholon
ju an nangpapatoy ay hija.” 29 Tempfar cha Peter ja chin i-ibpfa na an
apostol ja inali cha chi, “Aa, ti mahapor an unuchon mi hi Apo Jos an
pfu-un hay takhu. 30 Hi Apo Jos an khun dayawon chin a-ammod ta-o
ja minahuwana hi Hesus an empapatoy ju chin kros. 31 Ja impapfagto
na gwot hi Hesus ta inumpfun ay ni nun-appit hi agwana an mi'-ap-apo.
Ja hija khu chi Ap-apo ja Manakhu ay chita-o an holag Israel ta gway
aton ta-o an man-ug hi pfahor ta-o ja ta gway aton ta-o an mapakawan.
32 Tihtikhuwan mi an umannung an amin hay hato, ja tihtikhuwan khu
ni Espiritu Santo an inchat Apo Jos an amin hana mi'-unud ay hija.”

33 Unagkhu chengngor hachi a-ap-apo hitay ja pfimmungot cha ja
penhod chaot an patajon hachi apostol. 34 Muti gwacha han oha ay
chicha an hi Gamaliel an Farisee. Hitay an lala-e ja mehtolon chi urchin
Moses an lihpituwon chi tatakhu. Timma'chug hija ja impapfutay na
hachi apostol ta umi-igway cha an munhahapit an a-ap-apo. 35 Ja inali
na hi, “A-akhi an holag Israel, pa-anomnomon ta-o gwot ni' hini i ta-o
aton ay cha tay. 36 Nomnomon ta-o chin lala-e an hi Teudas. Khuna allon
hi hijay napfagpfagto ja nidchum chi apat hi khahot an tatakhu ay hija.
Penatoy cha hi Teudas ja nunhihijan hay hachi nun-ibpfa na ja hijah
chuy chi pogpogna. 37 Nepallog khu han oha an hi Judas an eGalilee chin
timpo an pumpalehtaan cha hi ngachan. Cho-or khu hachi immunud ay
hija ja penatoy cha khu, ja nunhihijan hay hachi nun-ibpfa na. 38 Hotti ad
ugwani ja hay itukhun u ay cha'ju, ja ma-id koma at-aton ta-o ay chicha
ta un cha ikhad. Ti nu narpu hi nomnom chi takhu hay hato khun cha
aton hot ma-id toloy na. 39 Muti nu umannung an hi Apo Jos chi khun

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mangat hay hato ja ma-id chamchama olog ta-o an mangpata'chug ay
chicha. Oha khu ja unchani ja ma-id uchumna hi khun ta-o pfuhulon
nu pfu-un hi Apo Jos." 40 Ja enegngor cha chin intukhun Gamaliel.
Impahikhop cha khu hachi apostol ja impahuplit cha chicha ja inhingar
cha ta achi cha ipigpiggwa an i mangali ay ni oma'-atan Hesus. Ja impfu-
aan cha chicha.
41 Amat hichi ja nakak hachi apostol ay chuy punhumarjaan ja khun
cha mun-an-anla, ti impfilang Apo Jos chicha an mi'likhat ja an mapfa-
inan khapo hi ni'-unuchan cha ay Hesus. 42 A-arkha-arkhaw hon immuy
cha hichi Templo ja anong un hana pfarpfalay an imangkaskasaba an hi
Hesus hini Kristo an mamahhod.

Chin namiliyan cha han peto an khun tomolong

6 1 Hichi ad Jerusalem ja khun chomchom-or hay hachi namati.
A-arkha-arkhaw ja gwacha hachi khun manggwanah hay itolong
cha hachi namati an khun makuchangan hi mahapor cha. Muti hachi
Hudju an Griego chi hapit cha ja ne'hohongnger cha hachi Hudju an khun
munhapit hi Hebrew, an allon cha hi khun cha lah-angan hana pfalo an
papadchung cha ta hana pfalo an Hebrew chi hapit cha chi michatan
hi tolong ja angkhay. 2 Chengngor hachi apostol hitay an na-at, hotti
inamung cha an amin hachi namati ja inali cha ay chicha hi, "Pfu-un
cha'mi chi mangpachot-anan ay tay an tamu an khun munggwanah hana
mitolong, ti kan epokhong mi agkhu an i mangkaskasaba ay tay Hapit
Apo Jos. 3 Hotti hay aton ta-o, a-akhi, ja piliyon ta-o hay peto an linala-e
an nidchum ay chita-o an maphod chi ahaphapitan cha ja manomnom ja
nagwachaan cha ay ni apfalinan ni Espiritu Santo, ta chichay ehaad mi
an khun mangchat hana mitolong, 4 ta hay pachot-anan mi an aton ja un
ami mungkalalag ja khun umuy muntudtuchu ay ni hapit Apo Jos."
5 An amin hachi na-amung ja penhod cha chin inalin hachi apostol ja
pinili cha han peto an linala-e. Oha hi Stephen an nehamad chi pammati
na ja nagwachaan ay ni apfalinan ni Espiritu Santo, ja hi Philip, ja hi
Prokoros, ja hi Nikanor, ja hi Timon, ja hi Parmenas, ja hi Nikolaus an
e-Antokya an Hentil muti khun mi'-unud ay ni ugalin chi Hudju. 6 Ja in-
uy cha hay hato peto hay hachi apostol. Ja eneh-an hachi apostol hachi
ngamoy cha ja engkalalakhan cha chicha. 7 Amat hichi ja emmom-omod
pay an nunchongor hitay Hapit Apo Jos ja khun ma-ug-ugman hay hachi
namati ad Jerusalem. Anong un hana papachin chi Hudju ja cho-or chay
namati ay Hesus.

Chin nampapan cha ay Stephen

8 Otong chi tolong Apo Jos ay Stephen ja inchatana hija hi apfalinan
an mangat hi o-otong an milagro ja hana uchumna an achi kayan chi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

takhu an aton, ja tinnig chin tatakhu. 9 Muti gwacha hachi pfimmuhur ay
Stephen an dati an himpfut an nawaya-an, ja khun cha ma-amung han
sinagoga cha. Ja gwacha khu hay hachi uchumna an Hudju an eCyrene,
ja e-Alexandria, ja eSilisya, ja e-Asia, ja immuy cha ni'hongnger ay
Stephen. 10 Muti agkhuy na-ahujan hija ti tinulungan ni Espiritu Santo
ay ni enat na an nunhapit. 11 Hotti i cha pfinajachan hachi uchumna an
linala-e ta munlahlah cha, ja inali cha hi, "Chengngor mi hitay an hi
Stephen ja khun munhapit hi mipfuhur ay ni urchin Moses ja hi Apo Jos!"
12 Enchokhochokhor cha hay hachi tatakhu ja hachi a-ap-apon chi Hudju
ja hachi memehtolon chi urchin Moses, ta chupopon cha gwot hi Stephen
ja in-uy cha hichi punhumarjaan. 13 Ja enajakhan cha hana munlahlah
an muntihtikhu ja inali cha hi, "Hitay an lala-e ja khuna pahigwon
hini nasantuwan an Templo heto ad Jerusalem ja hini urchin Moses.
14 Ti chengngor mi an inali na an hi Hesus an eNazaret ja pa'-iyona hini
nasantuwan an Templo ta-o ja hukatana anu hana ugali ta-o an empfanoh
Moses." 15 Ja hachi na-amung ay chuy punhumarjaan ja emmomohchong
cha hi Stephen ja tinnig cha chin angah na an me'me'nong hi angah chi
angher.

Chin nunhapitan Stephen

7 1 Inalin chin natakhay an pachi ay Stephen hi, "Umannung chah
hitay inali cha?" 2 Tempfar Stephen ja inali na hi, "Cha'ju an
a-ammod ja a-akhi, chonglon ju mah hitay allo'. Anila ju an hi Apo
Jos an napfagto ja numpatikhaw ay Abraham an ammod ta-o chin
agawwachaana ad Mesopotamia hi agkhuy na pay numpfunakhan ad
Haran. 3 Ja inalin Apo Jos ay hija hi, 'Taynam hitay pfuglay ju ja hana
i-ibpfam ta umuy a han lukhar an ituchu' ay he-a.'[j] 4 Hotti nakak cha
Abraham hichi ad Mesopotamia, an nginadnan cha hi Kaldea, ja immuy
cha ad Haran. Napfalin an natoy hi ama na ja un honakhon Apo Jos
hija an umali heto pfuglay ta-o. 5 Agkhuy inchat Apo Jos ay Abraham
hitay an lota, anong mah ni' un hay hinggwanit, muti na-ikari an lota
na ti mepfanoh hay hana holag na. Ja chin nangarjan Apo Jos ay tay an
kari, ja ma-id pay empfalay Abraham. 6 Amat heto chin inalin Apo Jos
ay hija an, 'Hana holag mu ja umuy cha han pfuglay an pfu-un pfuglay
cha, ja palikhaton cha chicha ja pumpfalinon cha hi himpfut hi apat chi
khahot hi tagwon. 7 Muti hugijo' hachi mamarpalikhat ay chicha ja un
cha makak ta umali cha heto, ta heto chi pundayawan cha ay ha-in.' 8 Ja
intuchun Apo Jos an mahapor an makugit cha Abraham ja hana linala-e
an holag na ta hinjar ni ne'tobpfalana ay chicha. Hotti neto'khong hi
Isaak an empfalay Abraham, ja kinugit Abraham ay ni me-agwalo an

---

[j] **7:3** Genesis 12:1

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

arkhaw na. Ja enat khu Isaak chin empfalay na an hi Jakob. Ja enat khu
Jakob chin himpolo ta han chugwa an empfapfalay na an linala-e an
nangholag ay chita-o.
9 Ja anila ju chin enat hachi a-ammod an nangholag ay chita-o an
Hudju. Nunlinapoh chin ámoh cha ay Josep an akhi cha, hotti ingngina
cha ja numpfalin hi himpfut hichi ad Egypt. Muti gawwacha hi Apo Jos
ay hija 10 ja tinulungana an amin chin i na nunlikhatan. Ja inchatan
Apo Jos hi Josep hi nomnom ta un maphod chi pannig chin Faraon ay
hija. Hijaot un enhaad ni Faraon hija hi gobernador hi apfuglapfuglay ad
Egypt, ja impulang na ay hija an amin hachi khina-u na.
11 Amat hichi ja na-ulat cha ad Egypt ja ad Kana-an, ja nunnaud cha an
nalikhatan. Ja ma-id pangalan chin a-ammod ta-o ad Kana-an hi anun
cha. 12 Unot chengngor Jakob an gway anun ad Egypt ja hennag na chin
empfapfalay na an nangholag ay chita-o ta i cha ngumina hi anun cha.
13 Ja chin piggwana an i cha nguminaan ja empfaag Josep an hija chin
akhi cha, ja inannilan khu ni Faraon an gway a-akhin Josep. 14 Ja hennag
Josep chin i mangagwit ay ama na an hi Jakob ja hay hana uchumna an
i-ibpfa cha. Ja petom polo ta han lema cha an immuy ad Egypt. 15 Ne-
atam cha Jakob ad Egypt ja hichi chi natajana. Ja hichi khu chi natajan
chin uchumna an a-ammod ta-o. 16 Ja in-uy cha chin tungar chi nun-atoy
chin lota ad Shekem an ngininaan Abraham ay ni holag Hamor chin
hopapna ja hichi chi nilub-an cha.
17 Gwacha an machakngan chin timpo an pangpa-annungan Apo
Jos chin ingkari na ay Abraham an omajan cha ad Kana-an, ja khun
chomchom-or chin holag Jakob ad Egypt. 18 Immuy chi atagwotagwon
ja khun munhinhinukat hachi mun-ari ad Egypt ja gwacha han oha an
nepallog an nun-ari an ma-id chengchengngor na hi oma'-atan Josep.
19 Ja cho-or chin napukhit an enat na an namarpalikhat chin a-ammod
ta-o ja in-urchina an etapar cha hana pa'-eto'khong ta mun-a-atoy cha.
20 Ay chuy an nun-ariyana chi nitu'khungan Moses an mapmaphod
an unga. Ja toloh pfulan hi nunhalimunan ina na hichi pfalay cha.
21 Napfalin ja in-uy na hichi gwanggwang, ja chinakngan chuy empfalay
ni Faraon an pfupfai. Impa-ilog na ja impfilang na hija hi empfalay
na. 22 Ja natuchugwan hi Moses an amin hi nomnom chi e-Egypt, ja
madayaw an amin chi hapit na ja atona."
23 Entoloy Stephen an nunhapit ja inali na hi, "Gwa an apat chi poloh
tagwon Moses ja nenomnom na an i manikhaw nu ngay amatan hachi
i-ibpfa na an holag Israel. 24 Ja inah-upana chin e-Egypt an khuna
pumpakhuh chin ohan Hudju. Ja tinulungana hichuy ibpfa na ja penatoy
na hichuy e-Egypt. 25 Khemhon Moses un anilan chin i-ibpfa na an
Hudju an hijay usaron Apo Jos an tomolong ay chicha, muti agkhuy
cha. 26 Nun-inggwi'gwiit ja inah-upana khu chin chugwa an Hudju an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

khun mumpatoy. Ja immuy hi Moses an munta-in ja inali na hi, ‘Achi aju
mumpatoy, ti un aju hin-ibpfa.’ 27 Muti chin oha an pfimmahor ay chuy
ibpfa na ja inturchuna hi Moses ja inali na hi, ‘Ngay nanghaad ay he-a
an mun-ap-apo ja manugi ay cha'mi? 28 Una' chah khu patajon an amat
ay ni enat mu ad akhapfan ay nuy e-Egypt?’ 29 Unot chengngor Moses an
na-innila chin enat na ja lemmajaw, ja i ne'heto hichi ad Midian. Narhin
hichi ja en-empfalay na chin chugwa an linala-e.
30 Immuy chi apat chi poloh tagwon ja numpatikhaw ay Moses chin
Angher Apo Jos[k] ay chuy khun munchalang an ajiw an nehnot hichi
pfuludna ad Sinai. 31 Ja nanor hi Moses hotti henontana ta pa'pa-
atigkhana, ja chengngor na hini hapit Apo Jos an inali na hi, 32 ‘Ha-in
chi Jos an khun dayawon chin a-ammod mu an hi Abraham ja hi Isaak ja
hi Jakob.’ Ja gimmoggwog hi Moses hi ta-ot na ja inimit na. 33 Ja inalin
Apo Jos hi, ‘Ánum hini hapatom ti nasantuwan hitay achaam.’ 34 Ja inali
na khu hi, ‘Tinnig u an amin chi enat hachi e-Egypt an namarpalikhat
hana tatakhu' ja chengngor u hini kila cha, hijaot una' umali ta takhuwo'
chicha. Hotti tayya an honakho' he-a an mumpfangngad ad Egypt ta
atom hana penhod u an ma-at ta matulungan cha.’ ”
35 Khun munhapit hi Stephen ja inali na hi, “Hitay an hi Moses ja
agkhuy inapfulut hachi a-ammod ta-o hija an mun-ap-apo, an inali cha
hi, ‘Ngay nanghaad ay he-a an mun-ap-apo ja manugi ay cha'mi?’ Muti
hi Moses chi enhaad Apo Jos an mangpangpangulu ja an tomolong ay
chicha ta makak cha ad Egypt. Ja chin angher an numpatikhaw ay chuy
ajiw an khun munchalang chi temmolong ay hija. 36 Ja hi Moses chi
nangpangulu ay chicha chin nakakan cha ad Egypt. Cho-or chin enat
na hi milagro hichi ad Egypt, ja hichi Baybay an Mumpfolah, ja hichi
khu let-ang hi apat chi poloh tagwon, an panginnilaan an gwa ay hija
hini apfalinan Apo Jos. 37 Hi Moses chi nangpa-innila hachi a-ammod
ta-o an, ‘Honakhon Apo Jos ay cha'ju han profeta an amat ay ha-in. Oha
hija an holag Israel an amat ay chita-o.’ 38 Hi Moses chi ni'hapitan chin
angher Apo Jos chin na-amungan hachi a-ammod ta-o hichi pfuludna
an ad Sinai. Ja hijay nangagwat hana hapit Apo Jos an mangchat hi
pi'takhuwan. Ja hichuy an hapit Apo Jos chi khun mepfanopfanoh ay
chita-o an holag chi Israel.
39 Muti chin a-ammod ta-o, ja chin-ug cha hi Moses an achi cha
pattiyon chin inali na, ti immingoho cha hachi ugalin chi e-Egypt an
tenaynan cha. 40 Chin nunti-ichan Moses ad Sinai ja inalin chin tatakhu
ay Aaron hi, ‘Ephod mu mah hay jos ta-o ta gway mangpangulu ay
chita-o. Ti tan ma-id hinuy mun Moses an nangpangulu ay chita-o chin

---

[k] **7:30** Hitay Angher Apo Jos ja ma-id uchumna nu pfu-un hi Hesu Kristo an numpatikhaw ay Moses.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nakakan ta-o ad Egypt ja ma-id mapto' nu ngay na-at ay hija.' 41 Hotti
hinuy chi nangapjaan cha chin pfolor an oma'-at hi pfo'tot an pfakah ja
impartiyan cha ja pfinehtaan cha ti penhod cha chin enapja cha. 42 Hijaot
un chin-ug Apo Jos chicha ta ikhad cha an mundayaw ay chuy hukhit ja
pfulan ja pfittuwan an gawwacha ad uchu. Ja hitay chin Hapit Apo Jos
an intula' chin profeta na hi nangarjana hi,

'Cha'ju an holag Israel,
pfu-un ha-in chi nangidatunan ju hana naparti an animar ja hana daton ju
chin apat chi poloh tagwon an agawwachaan ju hichi let-ang.
43 Ti khun ju ita-in chin pfa'pfa'lay chin pfolor an ma-ali hi Molok
ja chin pfolor an ma-ali hi Refan an ngachan chi pfittuwan,
ti hay hato chi enephod ju an khun ju dayawon.
Hotti pakako' cha'ju ta umuy aju han pfuglay an achawwi mu ad Babilon.' "[l]

44 Entoloy Stephen an nunhapit ja inali na hi, "Hachi a-ammod ta-o
ja enephod cha chin torcha an apfong an panginnilaan an gawwacha hi
Apo Jos ay chicha hichi let-ang. Ja ene-e'nong cha chin impatikhaw Apo
Jos ay Moses hi aton cha an mun-ephod. 45 Natoy hi Moses ja nepallog
hi Joshua an nangpangpangulu ay chicha chin immaliyan cha heto. Ja
chin torcha an apfong an nepfanoh ay chicha, ja inta-in cha heto chin
nangpakakan Apo Jos hana nunheto ad Kana-an ta nepallog cha. Ja
gawwah to chin apfong ingkhanah chin nun-ap-apugwan Ari David. 46 Ja
penpenhod Apo Jos hi David hotti empfokhan David nu mapfalin an
eha'-ad na hay pfalay an pundayawan hachi holag Jakob ay hija. 47 Muti
pfu-un hi Ari David chi nunha'-ad hi pfalay an pundayawan ay Apo
Jos, ti chin empfalay na an hi Ari Solomon chi nana'-ad. 48 Muti hitay
munnaud an napfagto an Jos ja achi munheto hana pfalay an ephod chi
takhu, ti hitay chi intula' chin profeta chin hopapna 49 an inalin Apo Jos
hi,

'Ad langit chi umpfuna' an mun-ap-apo ja hichi lota chi pangcha'-anga',
hot ngay amatan chi pfalay an ephod ju hi punhitugwa'?
Ma-id chi hay pfalay an nepakhad an maphod hi uja' pun-enanaan.
50 Ti ha-in chi nangephod an amin chi nagwacha.' "[m]

51 Ja inalin khu Stephen hi, "Munnaud aju an ngumangannu an amat
aju hi Hentil an ma-id anila cha ay Apo Jos ja achi cha chonglon hini
allona. Hihiya aju chin a-ammod ta-o chin hopapna, ti tan khun ju
pfuhupfuhulon hini Espiritu Santo. 52 Gwacha chah chi oha an profetan
Apo Jos an agkhuy pinalikhat chin a-ammod ta-o? Penatoy cha an amin

---

[l] **7:43** Amos 5:25-27 [m] **7:50** Isaiah 66:1-2

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hana nangpa-innila ay ni umaliyan Hesus an magpong an empfalay Apo
Jos. Ja tan ad ugwani ja cha'ju chi nangpappap ja nangpapatoy ay hija.
53 Cha'ju chi nangpapfanhan cha chin urchin Apo Jos an in-alin hachi
angher, muti anong ja agkhuy ju chamchama inunud!"

Chin nam-olan cha ay Stephen

54 Chengngor hachi khun munhumarja chin inalin Stephen ja nun-
itti-ittib cha hi pfungot cha. 55 Muti hi Stephen ja nagwachaan ay ni
apfalinan ni Espiritu Santo ja entangad na ad uchu, ja tinnig na hini
pfinang Apo Jos ja tinnig na khu hi Hesus an timmata'chug ay chuy
nun-appit hi agwan Apo Jos. 56 Ja inali na hi, "Chuyya an matikhaw u ad
langit, ja chiya hini Na-ilangitan an Takhu an timmata'chug ay chuy nun-
appit hi agwan Apo Jos!" 57 Unchaot chengngor hitay ja hi-u-ugwap cha
ja empop cha chin inga cha ja hitatagtag cha an i namohpoh ay Stephen.
58 Ja nungkhujud cha hija an in-uy hichi pingngit chi pfuglay ja un cha
pumpfu-or. Ja hachi nangchalom ay Stephen ja nun-egwallang cha hachi
lopfong ay ni timmata'chukhan han unga an lala-e an hay ngachana ja hi
Saul. 59 Ja khun cha pumpfu-or ja khun mungkalalag hi Stephen ja inali
na hi, "Apo Hesus, alaom hitay lennagwa'." 60 Ja nunheppe ja ini'gwap na
an nangali hi, "Apo Hesus, achim ipfilang hitay enat cha hi pfahor cha."
Unaot inali hichuy ja natoy.

Chin namarpalikhatan Saul hana namati

8 1 Ni'-apfulut hi Saul hi namatajan cha ay Stephen. Ja nete-a ay
chuy an arkhaw ja cho-or hachi mamarpalikhat chin namati ad
Jerusalem. Hotti negwa-at hachi namati an immuy hachi apfuglapfuglay
hichi provincian chi Judea ja ad Samaria, ja hachi apostol chi nataynan.
2 Ay chuy natajan Stephen ja immuy hachi namati an linala-e ta i
cha inlapfun, ja munnaud chin immayyungan cha khapo ay hija. 3 Hi
Saul ja penhod na an pa'-iyon hachi namati, hotti khun umuy hachi
numpunhitugwan cha hon pfinalak na hachi linala-e ja pfinapfai, ja
impipfalud na.

Chin nangaskasabaan Philip ad Samaria

4 Chin namati an negwa-at hachi apfuglapfuglay ja khun cha ekaskasaba
hini hapit Apo Jos. 5 Oha hi Philip an immuy ay ni oha an pfuglay ad
Samaria, ja intuchu na an hi Hesus ja hija hini Kristo an hahadchon cha an
marpu ay Apo Jos. 6 Chengngor hachi atakhutakhu hana intuchun Philip
ja tinnig cha khu hay hachi milagro an khuna aton, ja pinati cha. 7 Ti
cho-or hachi napukhit an ispiritu an hi-u-ugwap cha an nun-akak ay cha
chuy tatakhu an nihuhu'lungan cha. Ja chin nun-apechoy ja nun-apilay ja
temmenong cha. 8 Hijaot un nunheglay an-anla cha ay chuy an pfuglay.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hi Simon an mun-anap

9 Gwacha han lala-e ay chuy an pfuglay an hi Simon. Napfajag hitay an
khun mun-anap hotti cho-or chi eSamaria an inapfu na. Mumpa-akhaja
hija an allonay hijay napfagto an takhu. 10 Ja enegngor an amin chin
tatakhu hi Simon, anong un hachi pfapfa'nang ja hana ma-id mapfalina,
an khun cha allon hi, "Hitay an takhu ja na-ab-apfunijanan, ti tan gwa
ay hija hini ma-id ipadchungana an apfalinan Apo Jos." 11 Ja pinati cha hi
Simon ti napfajag an napfalipfalijan hachi tatakhu ay ni atona an mun-
anap. 12 Muti chin namatiyan cha chin engkasaban Philip an Ebanghelyo
an mangpa-innila ay ni oma'-atan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos ja hi Hesu
Kristo, ja numpabautisar cha an linala-e ja pfinapfai. 13 Ja anong un hi
Simon ja ni'pati ja ne'pabautisar. Hotti ninitnud ay Philip ja nanannor
hija hachi khun ma'ma-at an milagro ja hachi uchumna an achi kayan chi
takhu an aton.
14 Chengngor hachi apostol ad Jerusalem an inapfulut chin eSamaria
hini hapit Apo Jos, hotti hennag cha hi Peter ja hi John an umuy hichi.
15 Unchaot ne-atam ja engkalalakhan cha hachi namati ta magwachaan
cha ay ni Espiritu Santo. 16 Ti agkhuy cha pay nagwachaan hi Espiritu
Santo ti un cha nabautisaran hi chanum ja angkhay khapo hi namatiyan
cha ay Apo Hesus. 17 Hotti eneh-an cha Peter ay John hachi ngamoy cha
hay hachi namati ja nagwachaan cha ay ni Espiritu Santo.
18 Unagkhu tinnig Simon hichuy enat cha Peter ta nagwachaan hachi
namati ay ni Espiritu Santo chin nan-aan cha, ja inchugwagwa na han
pihu, 19 ja inali na hi, "Ichatana' mah ay tay an apfalinan ta an amin hana
ho'-o' an takhu, ja magwachaan cha hi Espiritu Santo." 20 Ja inalinot
Peter hi, "Hini mangkay pihum chi mang-uy ay he-a ad impferno. Ti
unchah khemhom un manginaan hini apfalinan an ichat Apo Jos? 21 Achi
a midchum ay tay an tamu, ti anilan Apo Jos an napukhit hini nomnom
mu. 22 Chu'khom hinuy nenomnom mu an napukhit ja nungkalalag a
ay Apo Jos ta pakawanon chi-a nu mapfarpfalin. 23 Ti matikhaw u an
nunhegla hini ámoh mu ja nakha-utan a hi pfahor." 24 Ja inalin Simon hi,
"Ekalalakhana' mah ta achi ma-at ay ha-in hay hato an inalim."
25 Gwa an napfalin chin nuntihtikhuwan cha Peter ay John ja chin
nangtudtuchugwan cha ay ni Hapit Apo Jos, ja numpfangngad cha ad
Jerusalem. Ja khun cha ekasaba hini Ebanghelyo hana enenggwa cha an
apfarjupfarju ad Samaria.

Chin nunchittuman cha Philip ja chin ap-apo an e-Etiopia

26 Gwacha han angher Apo Jos an nangali ay Philip hi, "Munchayyu a
ja enenggwam hichi let-ang ingkhana hi chakngam hini kurha an narpu
ad Jerusalem an mi-uy ad Gaza." 27 Hotti immuy gwot ja chinittum na

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

han lala-e an e-Etiopia an narpu ad Jerusalem an i ne'dayaw ay Apo Jos,
an umanamut hichi pfuglay cha. Hitay an lala-e ja ma-ar-ali, ti hini haad
na ja hijay khun manalimun an amin hi pihun ni Kandace an hinuy chin
pungngachan cha ay ni reyna cha ad Etiopia. 28 Ay chin nunlulugkhanana
an kalesa ja khun mumpfaha ay ni intula' chin profeta an hi Isaiah. 29 Ja
inalin ni Espiritu Santo ay Philip hi, "Hontam hichuy nunlulugkhanana."
30 Temmagtag hi Philip an i nehnot ja chengngor na an khuna pfahaon
chin intula' profeta Isaiah, ja inali na hi, "Ma-awatam chah hini khun mu
pfahaon?" 31 Ja inali na hi, "Achi' numpay, ti ma-id mangtuchu ay ha-in."
Ja inali na ay Philip ta mi'lukhan hija chin kalesa an nunlulugkhanana.
32 Ja hitay hapit Apo Jos an khuna pfahaon ja allona hi,

"Hay enat na, ja oma'-at hi karnero an achi omar-aleggwah hu-un
cha khorton,
ja oma'-at khu hi pfo'tot an karnero an achi mun-ukha hu-un cha
po'lehan.
Ti khemmegkhenong hija.
33 Ja pfina-inan cha hija ja achi mungkhochong chin enat cha an
nanugi.
Ma-id manaphapapit ay ni holag na
ti penogpog cha hini pi'takhuwana heto lota."[n]

34 Ja inalin chin ap-apo ay Philip hi, "Ngachah chi podhon nuy profeta an
hapiton ay tay, hini achor na wenno hay uchumna?" 35 Ja hitay an intula'
Isaiah chi nanghunungan Philip an nangtuchu ay ni oma'-atan Hesus.
36 Khun cha um-umuy ja emmatam cha han gwachaan chi chanum
ja inalin chin ap-apo hi, "Tayya mah han chanum hotti mapfalin chah
an bautisarana'?" 37 Ja inalin Philip hi, "Ti umannung ayya an namati
a ja aton ta." Ja tempfar na ja inali na hi, "Aa, umannung an namatiya'
an hi Hesu Kristo chi Empfalay Apo Jos." 38 Hotti impita'chug chin
ap-apo hichin kalesa ja immuy cha ay chuy chanum, ja numpabautisar
hija ay Philip. 39 Muti un chaagkhu chimma-ar ja himpfumagkha ja
enekak ni Espiritu Santo hi Philip. Ja ma-id mahpay matikhaw chuy
ap-apo ay Philip muti entoloy na an immanamut an khun mun-an-anla.
40 Unagkhu hin-a'-alina ja gwa hi Philip ad Azotus, ja lenawlaw na hachi
apfuglapfuglay an i khun mangkaskasaba ay ni Ebanghelyo ingkhana hi
ne-atamana ad Cesarea.

Chin namatiyan Saul

9 1 Hi Saul ja entoloy na an khun manattata-ot hay hana namati ay
Hesu Kristo ja enat na an amin chi mapfalina ta epapatoy na chicha.
Hijaot un immuy ay ni natakhay an pachin chi Hudju 2 ta epa-apja na

---

[n] **8:33** Isaiah 53:7-8

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hay tula' ta ipatikhaw na hana a-ap-apon hana sinagoga ad Damaskus
an gway apfalinana an mamalak hana ah-upana an namati an linala-e
wenno pfinapfai ta i na ipahumarja chicha hichi ad Jerusalem.
3 Empacheh cha Saul an umuy ad Damaskus ja gwa an omatam cha,
ja himpfumagkha ja gwacha han mumpfinang an narpu ad langit ja
henenakhana chin gwachaan cha Saul. 4 Natu'-in ja chengngor na han hapit
an nangali hi, "Saul, Saul, anagkha ta parpalikhatona' ay he-a?" 5 Ja inalin
Saul hi, "Apo, ngay ngachan mu mah?" Ja inalin chin khun munhapit hi,
"Ha-in hiHesus an khun mu parpalikhaton. 6 Hotti lomeggwat a ta etoloy
mu an umuy ad Damaskus hot mipa-innila ay he-a hini atom." 7 Hay hachi
linala-e an nitnud ay Saul ja inta'chug cha ja na-ukum cha ti chengngor cha
chin hapit, muti ma-id tinnig cha hi khun munhapit. 8 Hotti lemmeggwat
hi Saul ja unaagkhu chijaton ja achi mitikhaw chin mata na, hotti un cha
pepenchon an in-uy ad Damaskus. 9 Ja toloh arkhaw an achi tumikhaw hini
mata na ja agkhuy nangnangan ja immin-inum.
10 Gwa han namati ad Damaskus an hi Ananias ja numpatikhaw hi Apo
Hesus ay hija ja inali na hi, "Ananias!" Tempfar na ja inali na hi, "Toja' ja,
Apo." 11 Ja inalin Apo Hesus hi, "Umuy a hichi pfalay Judas an negpong
ay ni kurha an nangadnan hi Ma-anchong, ta im tikhan han eTarsus an hi
Saul an gwa an khun mungkalalag. 12 Ti impatikhaw u ay hija han lala-e
an nangadnan hi Ananias an immuy nan-a ay hija ta mepfangngad an
mitikhaw hini mata na." 13 Muti inalin Ananias hi, "Aa Apo, muti cho-or
hana nangali an hinuy an lala-e ja munnaud an napukhit hana ena-enat
na an namarpalikhat hay hana namati ay he-a hichi ad Jerusalem. 14 Ja
tan ad ugwani ja gwah to, ti inchatan hachi a-ap-apon chi papachi hi
apfalinana an umali an maniliw ay cha'mi an amin an khun mundayaw
ay he-a." 15 Muti inalin Apo Hesus hi, "Umuy a, ti hijay pinili' an i
mangpa-innila ay ha-in hana Hentil ja anong un hana ari cha ja hana khu
i-ibpfam an holag Israel. 16 Ja ha-in chi mangpa-innila ay hija ay ni atona
an mapalikhat khapo hi pangunuchana ay ha-in."
17 Hotti immuy hi Ananias ja himmikhop ay chuy pfalay an
agawwachaan Saul. Ja hen-a na hi Saul ja inali na hi, "Akhi' Saul, hi Apo
Hesus an numpatikhaw ay he-a ay chuy kurha hi immaliyan ju, ja hijay
nannag ay ha-in ta gway aton ni matam an mitikhaw ja ta magwachaan
a ay ni apfalinan ni Espiritu Santo." 18 Ja unagkhu himpfumagkha
ja gwacha han amat hi lahhip an nalo'gwab ay chuy matan Saul ja
mitikhaw mahpay. Amat hichi ja timma'chug hija ja numpabautisar. 19 Ja
unagkhu nangan ja numpfangngad chin pfi-ah na.

Chin nuntuchugwan Saul ad Damaskus

Ne'nanannong hi Saul hachi namati ad Damaskus hi at hichi hi arkhaw.
20 Ja ente-a naot an i muntudtuchu hay hachi sinagoga, ja intudtuchu na

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an hi Hesus chi Empfalay Apo Jos. 21 Ja nanor an amin hachi nangngor
ja inali cha hi, “Unchah pfu-un hitay chin khun mamarpalikhat hachi
namati ay Hesus ad Jerusalem ta ma-umah cha koma? Ja tan immali
khu heto ta tiligwona hay hana namati ta ijuy na hay hachi a-ap-apon
chi papachi hichi ad Jerusalem.” 22 Muti khun pfumi'pfi-ah hi Saul an
muntudtuchu, ja impatikhaw na an hi Hesus hini Hennag Apo Jos an
Mamahhod. Ja ma-id pampfar hachi Hudju ad Damaskus.
23 Immuy chi at hichi hi arkhaw ja nunhahapit chin Hudju hay aton
cha an mamatoy ay Saul. 24 A-arkhagwan ja anong un lapfi ja gwacha
hachi mumpfopfotta' ay ni agwun an pfumutay ay nuy an pfuglay, ta
maloh ayya hi Saul ja penatoy cha. Muti inannilan Saul hichuy plano
cha. 25 Hotti gwa han ohan nadhom an hachi namati an tinudtuchugwan
Saul, ja in-uy cha hija ay ni alad nuy an pfuglay. Initto cha hija han upfi
ja inujuy cha ta gway atona an makak.

Chin immajan Saul ad Jerusalem

26 Immuy hi Saul ad Jerusalem ja midchum koma hay hachi namati
muti toma-ot cha, ti achi cha pattiyon an umannung an namati hija.
27 Muti initnud Barnabas hi Saul ja in-uy na hachi apostol ja impa-innila
na chin na-at, an numpatikhaw ja ni'hapit hi Apo Hesus ay Saul ay ni
chalan an mi-uy ad Damaskus. Ja inali na khu an hi Saul ja agkhuy
nun-og-okhon an nangkaskasaba ay Hesus hichi ad Damaskus. 28 Hotti
nidchum hi Saul ay chicha ja agkhuy temma'ta-ot an nanglawlaw
an i khun mangitudtuchu ay Apo Hesus ad Jerusalem. 29 Ja i khun
me'hohollahor hi Saul hachi Hudju an munhapit hi Griego muti achi
cha podhon an chonglon ja un chaagkhu podhon an patajon hija. 30 Ja
inannilan hachi uchumna an namati an ma-at hitay, hotti intulud cha
hija hichi ad Cesarea ja impilukhan cha han papor ta umuy hi pfalay cha
ad Tarsus.
31 Amat hichi ja nepokhong chin aparpalikhatan hachi namati hi
apfuglapfuglay hichi ad Judea ja ad Galilee ja ad Samaria, ja khun cha
omer-ellog hi pammati. Khun cha chomchom-or khapo ay ni tolong ni
Espiritu Santo, ja ni'takhu cha an gway ta-ot cha ay Apo Jos.

Chin nangpatengngan Peter ay cha Eneas ay Dorkas

32 Hi Peter ja khuna lawlagwon hachi apfuglapfuglay ta i na
pfihhitaon hana namati. Ja immuy hichi ad Lidda han ohan arkhaw.
33 Ja chinakngana han lala-e an hi Eneas an napechoy an agkhuy
pfimmangpfangon hi gwaloy tagwon. 34 Inalin Peter hi, “He-a Eneas,
epatenong chi-a ay Hesu Kristo hotti tuma'chug a ja linupig mu hini opfog
mu.” Ja natantanna'chug hi Eneas. 35 Cho-or hachi tatakhu ad Lidda ja ad
Sharon an nannig an temmenong hija ja namati cha khu ay Apo Hesus.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 Ja gwacha han ohan pfupfai an namati ad Jopa an hi Tabita, an
hay ngachana hi hapit chi Griego ja Dorkas, an hay podhona an hapiton
ja urha. Hitay an hi Dorkas ja cho-or hana maphod an khuna aton, ja
khuna tulungan hay hana napubli. 37 Ay chuy an agawwachaan Peter ad
Lidda ja nunchokhoh hi Tabita ja natoy. Amat hichi ja enamoh cha ja
empapekheng cha han nangenna'jab an kwarto. 38 Ja chengngor hachi
namati ad Jopa an gwacha hi Peter hichi ad Lidda an nehnot ad Jopa,
hotti hennag cha han chugwa an lala-e an i numpakpaka-ahi an nangali
hi, "Umuy ta-o gwot mah hichi pfuglay mi." 39 Hotti ni'-uy hi Peter ay
chicha. Ne-atam cha ad Jopa ja in-uy cha hija hichin nangenna'jab an
kwarto an gwachaan chuy natoy. Ja khinagong hachi pfalo hi Peter ja
khun cha kumila ja khun cha ipatikhaw hachi lopfong an inukhutan
Dorkas chin atattakhu na. 40 Impapfutay Peter an amin hachi tatakhu
ja nunheppe an nungkalalag. Ja inligkhoh na ay chuy natoy ja inali hi,
"Tabita, pfumangon a!" Unagkhu la-ahna ja chiniyat na, ja tinnig na hi
Peter ja pfimmangon hija. 41 Penchon Peter chin ngamoy na ta tuma'chug,
ja enajakhana hachi pfalo ja hachi uchumna an namati ja impatikhaw
na an timmakhu hi Dorkas. 42 Chengngor an amin hachi tatakhu ad Jopa
hitay an na-at ja cho-or chay namati ay Apo Hesus.
43 Gwacha han hi Simon ad Jopa an khun mun-okhot hi lalat ja hijay
nummangili ay Peter hi at hichi hi arkhaw.

Chin numpatikhagwan chin angher Apo Jos ay Kornelius

10 1 Gwa han ohan lala-e ad Cesarea an hi Kornelius an kapitan
han hingkhahot an hinchalo an nginadnan cha hi Bonggoy chi
Italy. 2 Hitay an lala-e ja pfu-un Hudju muti khun me'daydayaw ay Apo
Jos. Ja amat cha khu hina an amin an hen-a-amma. Cho-or chi khuna
ichat an tolong hay hana ma-id mapfalina an Hudju, ja e-epong na an
khun mungkalalag ay Apo Jos. 3 Gwa han himpumupujaw an khun
mungkalalag, ja gwa han impatikhaw Apo Jos ay hija. Ja na'na-atigkhana
han henongkhop an angher Apo Jos ay chuy a-adchaana. Ja inalin chin
angher ay hija hi, "Kornelius!" 4 Temma-ot hi Kornelius ja nunchiyat na
an nannig ay chuy angher ja inali na hi, "Ngachah nuy, Apo?" Ja inalin
chin angher hi, "Chengngor Apo Jos hana kalalag mu ja tinnig na an
amin hana khun mu aton an tomolong hana napubli, ja inapfulut na.
5 Hotti honakhom hay umuy ad Jopa ta i na pfokhaan han lala-e an hi
Simon Peter 6 an nunnanannong han pfalay Simon an nipipingngit hichi
baybay. Hay tamun Simon ja un khun mun-ekhe ja mun-okhot hi lalat."
7 Unot nakak chin angher, ja enajakhan Kornelius han chugwa an
ene-e'-op na ja han ohan hinchalo na an khun tomolong ay hija ja khun
khu me'dayaw ay Apo Jos. 8 Ja inali na an amin chin na-at, ja hennag na
chicha an umuy ad Jopa.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin impatikhaw Apo Jos ay Peter

9 Chin nun-inggwi'gwiit hi naha'-ad ja gwa an omatam hachi hennag
Kornelius an khun umuy ad Jopa. Netongor ja immuy hi Peter ay
chuy pfopfong ni pfalay Simon an imungkalalag. 10 Hemmenaang hi
Peter ja podhona an mangan. Gwa an khun cha ehakhana chin anuna,
ja gwacha han impatikhaw Apo Jos ay hija. 11 Amat hi nagwangan
ad uchu ja gwacha han amat hi uloh an ampfilog an khun ma-ujuy,
an nun-akha'chan chin nunchinugkhuwana. 12 Ja nipfapfa'jug hachi
numpfino-ob-on an animar ja nidchum hana he-adcha-adchap ay tay lota,
ja hana hetayyatayyap ad uchu, an panijagwon chi Hudju hi ihcha. 13 Ja
gwacha han hapit an nangali hi, "Tayya, Peter, mumparti a hi ihcham."
14 Muti inalin Peter hi, "Achi' aton, Apo, ti ma-id chi inih-ihcha' hi amat
heto, ti paniyaw ay ni urchin." 15 Ja inalin khu chin hapit hi, "Achim
allon hi paniyaw hana allon Apo Jos ad ugwani hi pfu-un paniyaw." 16 Ja
numpitlo an inali na hitay ja un tomolo chin uloh ad uchu.

17 Khun nomnomnomon Peter hini penhod tay tinnig na an hapiton,
ja netongor ja emmatam hachi hennag Kornelius ja impatuchu cha hana
tatakhu hini agwun an umuy hichi pfalay cha Simon. Gwa an emmatam
cha ay chuy pfalay Simon ja immuy cha ay chuy pantaw, 18 ja nun-ali
cha ta hanhanan cha nu hichuy hini pfalay an nunnangngan Simon an
nangadnan khu hi Peter. 19 Hi Peter ja gwa an khuna nomnomnomon chin
impatikhaw Apo Jos ja inalin ni Espiritu Santo ay hija hi, "Nuy han tolo
an linala-e an manapor ay he-a. 20 Hotti khumahad a ta im tikhan. Achi
a mun-okhon an mi'juy, ti ha-in chi nannag ay chicha." 21 Khimmahad
hi Peter ja inali naot hachi linala-e hi, "Ha-in hini khun ju hingiton hotti
ngay mahapor ju?" 22 Ja inali cha hi, "Hennag cha'mi ay Kornelius an
kapitan hichi ad Cesarea. Magpong hija an takhu, ja khun me'dayaw
ay Apo Jos, ja an amin hana papadchung mu an Hudju ja eto' cha hini
aphod na. Ja gwacha han angher Apo Jos an nangali ay hija ta epa-ajag
chi-a hichi pfalay cha ta chonglona hay ituchum." 23 Hotti empaghop
Peter ja minangili na chicha ay chuy nadhom.

Nun-inggwi'gwiit ja ne'pacheh na ay chicha an umuy, ja nitnud
khu hachi uchumna an namati an eJopa. 24 Nun-inggwi'gwiit khu ja
emmatam cha hichi ad Cesarea an punhohhochan cha Kornelius an
hen-a-amma ja chin uchumna an enajakhana an ibpfa na ja khakhayyum
na. 25 Ja gwa an humikhop hi Peter ay chuy pfalay cha ja chinittum
Kornelius ja nunheppe an mundayaw ay hija. 26 Muti empaleggwat
Peter ja inali na hi, "Achi a munheppe ay ha-in. Tuma'chug a, ti un ta
numpadchung an takhu." 27 Ja khun munhapit cha Peter ay Kornelius
hi khun cha humikhupan hichi pfalay ja tinnig Peter hachi cho-or an
tatakhu an na-amung. 28 Ja inali na ay chicha hi, "Anila ju an paniyaw

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay cha'mi an Hudju chi i midchum hana Hentil muti intuchun Apo Jos ay
ha-in hi achi' koma panijagwon chi hay uja' idchuman hana papadchung
u an tatakhu an pfu-un Hudju. 29 Hijaot una' agkhuy nun-ad-achi chin
nangpa-ajakhana' ja tan immalija'. Hotti ngachah ni epfokha ju ay
ha-in?" 30 Ja inalin Kornelius hi, "Ay tay immuy an ar-arkhaw ja gwa
han hinpumupujaw ja khuna' mungkalalag heto pfalay mi. Unagkhu
himpfumagkha ja numpatikhaw han lala-e an timmata'chug an pomoo'
chi lopfong na. 31 Ja inali na ay ha-in hi, 'Kornelius, chengngor Apo Jos
hana kalalag mu ja tinnig na an amin hana khun mu aton an tomolong
hana napubli, ja inapfulut na. 32 Hotti honakhom hay i mamokhaan han
hi Simon Peter hichi ad Jopa an nunnanannong han pfalay Simon an
nipipingngit hichi baybay. Hay tamun Simon ja un khun mun-ekhe ja
mun-okhot hi lalat.' 33 Hotti tan empa-ajag u he-a ja maphod ta immali a.
Ja tan na-amung ami ja anila mi an gawwa hi Apo Jos hotti podhon mi
an chonglon hay inalin Apo Jos hi ipa-innilam ay cha'mi."

Chin nuntudtuchugwan Peter hi pfalay cha Kornelius

34 Ja ente-an Peter an nunhapit ja inali na hi, "Ad ugwani ja inannila'
an munchichipat hini pannig Apo Jos an amin hi tatakhu. 35 Ti apfuluton
Apo Jos an amin hana nahamad chi aton cha an mundayaw ay hija ja
khun cha aton hini podhona, anong un numpfino-ob-on chi narpugwan
cha. 36 Hotti anila ju hini Ebanghelyo an impa-innilan Apo Jos ay
cha'mi an holag Israel an khapo chin enat Hesu Kristo hi natajana hichi
kros ja napogpog chin ni'pfipfinnuhulan ta-o ay Apo Jos. Ja hi Hesu
Kristo chi Apo ta-o an amin an tatakhu. 37 Anila ju an, napfalin chin
nangkaskasabaan John Bautista ay ni aton an mumpabautisar, ja nipa-
innila hana ena-enat Hesu Kristo hichi ad Galilee ja hana uchumna an
apfuglapfuglay ad Judea. 38 Ja anila ju an inchat Apo Jos hini Espiritu
Santo ja hini apfalinana ay Hesus an eNazaret. Hotti an amin chi
immajana ja cho-or chi enat na an maphod, ja empatenong na an amin
hana pinarpalikhat Satanas, ti gwacha hi Apo Jos ay hija. 39 Cha'mi an
apostol ja tinnig mi an amin hana enat na hichi ad Jerusalem, ja hana
uchumna an pfuglay chi Hudju. Ja empepfakhat cha hija han kros ja
natoy. 40 Muti chin me-atlon arkhaw hi natajana ja minahuwan Apo Jos
hija. Ja impatikhaw Apo Jos hija 41 ay cha'mi an timmakhu, ja ne'-an
ami ay hija. Muti agkhuy nipatikhaw an amin hi tatakhu an un angkhay
cha'mi an pinilin Apo Jos an i manihtikhuwan ay ni tinnig mi. 42 Ja hi
Hesus chi nangali ay cha'mi hi i ami mangaskasaba ta ipa-innila mi hana
tatakhu an hijay pinilin Apo Jos an manugi hana mamattakhu ja hana
nun-atoy ay nuy arkhaw an punhugijana. 43 Ja hitay an hi Hesus chin
inalin an amin hachi profetan Apo Jos hi khapo ay hija ja mapakawan
hana pfahor an amin chi mamati ay hija."

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nagwachaan hachi Hentil ay ni apfalinan ni Espiritu Santo

44 Gwa an khun pay munhapit hi Peter ja nagwachaan an amin hachi
nunchochongngor ay ni apfalinan ni Espiritu Santo. 45 Ja nanor hachi
namati an Hudju an nitnud ay Peter, ti tinnig cha an anong un hachi
Hentil ja inchatan Apo Jos ay ni Espiritu Santo. 46 Ti chengngor cha
an khun cha munhapit hi numpfino-ob-on an hapit an pfu-un hapit
cha, ja khun cha mundaydayaw ay Apo Jos. Ja inalin Peter hi, 47 "Tan
nagwachaan hato Hentil hi Espiritu Santo an amat khu ay chita-o, hotti
ma-id koma mangpagwa ay chicha hi abautisaran cha hi chanum."
48 Hotti inalin Peter ta mumpabautisar cha ta ipatikhaw cha an hi Hesu
Kristo chi Apo cha, ja enat cha. Pemmakhomakhoh cha ay Peter ta
mihichi pay hi at hichi arkhaw.

Chin hongpfat Peter hachi namahiw ay hija ad Jerusalem

11 1 Chengngor hachi apostol ja hachi papadchung cha an namati
ad Judea chin na-at, an anong un hana Hentil ja namati cha
ay ni hapit Apo Jos. 2 Chin numpfangngachan Peter ad Jerusalem ja
pinahiw hachi uchumna an Hudju an namati, ti khun cha pay unuchon
an amin hana urchin chi Hudju. Ja inali cha hi, 3 "Achi maphod hini
enat mu ti immuy a ay ni pfalay hana Hentil, ja ne'-an a pay ay chicha!"
4 Hotti enep-ephod Peter an nangpa-innila an amin chin na-at ja inali
na hi, 5 "Hichin achaa' ad Jopa ja gwa han ohan arkhaw an khuna'
mungkalalag, ja gwacha han nipatikhaw ay ha-in. Tinnig u han oma'-
at hi ampfilog an uloh an nun-akha'chan chin nunchinugkhuwana, an
khun ma-ujuy chin achaa'. 6 Ja na'na-atigkha' hay hachi numpfino-ob-
on an animar an nipfa'jug ay chuy uloh. Gwacha hana atap an animar
ja hana he-adcha-adchap ay tay lota ja hana hetayyatayyap ad uchu,
an panijagwon ta-o an Hudju hi ihcha. 7 Ja chengngor u han hapit an
nangali hi, 'Tayya, Peter, mumparti a hi ihcham.' 8 Tempfar u ja inali'
hi, 'Achi' aton, Apo, ti ma-id inih-ihcha' hi amat heto, ti paniyaw ay
ni urchin.' 9 Ja inalin chin hapit an narpu ad uchu hi, 'Achim allon
hi paniyaw hana allon Apo Jos ad ugwani hi pfu-un paniyaw.' 10 Ja
numpitlo an inali na hitay ja un tomolo chin uloh ad uchu. 11 Ja ay
chuy gwot ja emmatam han tolo an linala-e an hennag han kapitan chi
hinchalo ad Cesarea an immali an mamokhaan ay ha-in. 12 Ja inalin
ni Espiritu Santo an mitnucha' ay chicha, an achiya' mun-okhon. Ja
nitnud khu hay hato unum an ibpfa ta-o an namati ja immuy ami hichi
pfalay kapitan Kornelius. 13 Ja impa-innilan Kornelius han tinnig na an
angher an timmata'chug hichi pfalay cha an nangali hi, 'Honakhom
hay umuy ad Jopa an i mangajakhan han lala-e an hay ngachana ja hi
Simon Peter. 14 Ti hijay mangtuchu ay cha'ju an hen-a-amma ay ni aton

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ju an mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi pogpogna.’ 15 Ja unagkhu gwa an
khuna' munhapit ja immali hini Espiritu Santo ay chicha an amat hichin
na-at ay chita-o chin Pentekostes. 16 Ja nenomnom u chin inalin Apo
Hesus an, ‘Binautisaran John hana tatakhu hi chanum muti mabautisaran
aju hi Espiritu Santo.’ 17 Hot tan hay hana Hentil, ja mi'padchung cha
ay chita-o ad ugwani, ti inchat Apo Jos ay chicha hini Espiritu Santo
chin namatiyan cha ay Apo Hesu Kristo. Hotti un chah ha-in an pfaar
Apo Jos chi mangpagwa ay ni penhod na an aton?” 18 Un chaagkhu
chengngor hitay an inalin Peter ja empokhong cha an mamahiw ay hija,
ja nundaydayaw cha ay Apo Jos an allon cha hi, “Hotti amat hina ayya,
ja ekhohkhohan Apo Jos hay hana Hentil, ta gway aton cha an man-ug hi
pfahor cha ta mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna.”

Hana namati ad Antokya

19 Nete-a chin namatajan cha ay Stephen ja khun cha palikhaton hachi
namati ad Jerusalem hotti negwa-at cha. Ja immuy hana uchumna ad
Fenisia ja ad Cyprus ja ad Antokya, ja khun cha muntudtuchu ay ni hapit
Apo Jos, muti hachi Hudju ja angkhay chi tinuchugwan cha. 20 Muti
gwacha hana uchumna an eCyprus ja eCyrene an immuy ad Antokya,
ja inidchum cha khu hay hana Hentil an engkasabaan ay ni oma'-atan
Apo Hesus. 21 Ja khapo ta gwa hini apfalinan Apo Jos ay chicha an
muntudtuchu, ja cho-or chi namati, ja ni'-unud cha ay Apo Hesus.
22 Chengngor hachi namati ad Jerusalem chin na-at ad Antokya hotti
hennag cha hi Barnabas ta umuy hichi. 23 Ne-atam hija ja nun-an-anla
chin nanginnilaana ay ni nangekhohkhohan Apo Jos hachi tatakhu.
Hotti tinukhuna chicha ta ehamad cha an mamati ay Apo Hesus ta
hija ja angkhay chi unuchon cha. 24 Maphod an takhu hi Barnabas an
nagwachaan ay ni apfalinan ni Espiritu Santo ja pammati, ja cho-or chi
tinulungana ad Antokya ta namati cha khu ay Apo Hesus.
25 Immuy hi Barnabas ad Tarsus ta i na hingiton hi Saul.
26 Chinakngana ja initnud na an numpfangngad ad Antokya. Umuy chi
ohay tagwon hi ninidchuman cha ay chuy khun a-am-amungan hachi
namati ja tinuchugwan cha hachi cho-or an tatakhu. Ja hachi namati ad
Antokya chi nahhun an na-ali an Krischano.
27 Hichin nihihidchijan cha Barnabas ay Saul ad Antokya ja gwacha
hana profetan Apo Jos an immali an narpu ad Jerusalem. 28 Ja gwacha
han oha ay chicha an hi Agabus, ja timma'chug hichi na-amungan hachi
namati, ja impa-innilan ni Espiritu Santo ay hija ta allona hi ma-ulat an
amin chi apfuglapfuglay. Ja immannung an na-at chin inali na hichin
nun-ap-apugwan Klaudius an Emperador. 29 Chengngor hachi namati
ad Antokya chin inalin Agabus, ja nunhahapit cha ta ichatan cha hachi
i-ibpfa cha an namati ad Judea hay mapfalin an ichat chi oha-ohanna hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tolong. 30 Ja empachon cha chin amung cha ay cha Barnabas ay Saul ta
chichay mangchat hay hachi mangpangpangulu hi namati ad Jerusalem.

Chin namatajan cha ay James ja chin nipfaluchan Peter

12 1 Ay chuy an timpo ja empapfalak Ari Herod chin uchumna an
namati ad Jerusalem ja pinalikhat na. 2 Ja empapotor na chin
ulun James an ibpfan John. 3 Ja tinnig Herod an penhod hana Hudju chin
enat na hotti impapfalak na khu hi Peter. Netongor ay chuy ja pfehtan
chi Hudju an Panganan cha hi Tenapay an Ma-id Pfino'pfo' na. 4 Gwa an
pfinalak cha hi Peter ja impipfalud na, ja gwacha han himpolo ta han
unum an hinchalo an munggwarja, ta hen-a'pat cha an mumpenallog an
munggwarja ay hija. Ti nenomnom Ari Herod an humarjaon hi Peter ay
ni acho'lan chi tatakhu nu mapfalin chin ngilin ja unaot epapatoy. 5 Hotti
gwinagwarjaan cha hi Peter hichi pfaluchan, muti hachi namati ja pena-
ennongan cha an nungkalalag ay Apo Jos ta tulungana hija.

Chin pfimmutajan Peter hichi pfaluchan

6 Chin mun-inggwi'gwiit ja un hugijon Herod hi Peter, hotti nalo' hija
an napfapfangkelengan hi chugwa hi pfangkeleng, ja khinakhawwan
han chugwa an gwarja. Ja gwacha khu hana nunggwarja chin pantaw
chuy pfaluchan. 7 Unagkhu himpfumagkha ja gwacha han angher Apo Jos
an timmata'chug ay chuy achaan Peter ja nahilagwan chin pfaluchan.
Enegwor na hi Peter ja inali na hi, “Khalakhalom an pfumangon.”
Pfimmangon hi Peter ja na-aan chin pfangkeleng ay chuy ngamoy na.
8 Ja inalin khu chin angher hi, “E-apjam hini pfalekeh mu ja nunhapato
a.” Ja enat Peter ja inalin khu chin angher hi, “Alaom hinuy lopfong mu
ja nitnud a ay ha-in.” 9 Nitnud hi Peter ay chuy angher an pfumutay muti
khemhona un empa-enop Apo Jos hichuy khun ma-at. 10 Linahin cha
chin chugwa an pantaw an nagwarjaan ja gwa an me-atam chin khumo'
an pantaw an mi-uy hichi kurha, ja himpfumagkha ja nipfughor. Gwa
an khun cha chumalan ay chuy kurha ja unagkhu a'-alina ja nama-id
chinangher.
11 Amat hichi ja nunhalemottongan Peter an achi khun mun-en-enop
ja inali na hi, “Immannung an hennag Apo Jos hinuy angher na ta
haniyana' ay ni aton Ari Herod, ja hana napukhit an penhod hana Hudju
an ma-at ay ha-in.”
12 Amat hichi ja immuy hi Peter hichi pfalay cha Mary an inan John
Mark an na-amungan hachi cho-or an namati an khun mungkalalag.
13 Nungkorkug hi Peter ay chuy pantaw ja immuy han takhala an hi Roda
ta i na tikhan. 14 Unaagkhu immatunan chin hapit Peter ja nunheglay
an-anla na ja nalichuwana an mangpfughor chin pantaw, ja unagkhu
temmagtag an i mangpa-innila hachi uchumna an gwacha hi Peter hichi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfutayna an timmata'chug. 15 Ja inali cha hi, “Un a kaykhu mun-angaw!”
Muti impapilit na an umannung, ja inali cha hi, “Unakkay hini angher
na.” 16 Khun mungkomungkorkug hi Peter hotti i cha impfughor. Ja un
chaagkhu tinnig an hija tatagwa ja nanor cha. 17 Penajapan Peter chicha
ta khomenong cha, ja impa-innila na chin enat Apo Jos an nangpapfutay
ay hija hichi pfaluchan. Ja inali na khu hi, “Ipa-innila ju hitay an na-at ay
James an akhin Apo Hesus ja hana uchumna an a-akhi ta-o an namati.”
Ja tenaynana chicha ta umuy han ohan pfuglay.
18 Unagkhu gwa an na'-arkhaw ja ma-id mapto' hi nomnomon hachi
hinchalo an khun munggwarja, ti nama-id hi Peter. 19 Impahingit Ari
Herod hi Peter muti agkhuy cha chinakngan. Ja hinugi na hachi hinchalo
an nunggwarja ta matoy cha. Napfalin hitay ja nakak hi Ari Herod ad
Judea ja immuy ad Cesarea ta nihihidchi.

Chin natajan Ari Herod

20 Chin agawwachaan Ari Herod hichi ja nunlinapoh chin pfungot na
hay hachi tatakhu ad Tiro ja ad Sidon. Hotti khun cha hingiton hay aton
cha an me'pfajaw ay hija, ti hini pfuglay an nun-ap-apugwan Herod chi
khun arpugwan ni anun cha. Hay enat cha ja pinahhun cha an ni'hapit
han hi Blastus an khun munggwarja ay ni pfalay Ari Herod ta tomolong
hija ay ni aton cha an me'pfajaw ay Herod. Ja nun-oh-ohha cha an
immuy ay Herod ta i cha uyyachon chin pfungot na.
21 Nachakngan chin arkhaw an ene'chan Ari Herod hi a-amungan hachi
tatakhu, ja nunlopfong hija hi lopfong chi ari ja inumpfun ay ni trono
na. Ja nunhapit hija hachi atakhutakhu. 22 Chengngor hachi tatakhu ja
ini'gwap cha an nangali hi, “Pfu-un takhu hitay khun munhapit muti oha
an ab-apfunijan an madayaw!” 23 Ja inapfulut Ari Herod an dayawon cha
hija an agkhuy na inali an hi Apo Jos chi madayaw ja angkhay. Hotti ay
chuy gwot ja nunchoghon ni angher Apo Jos hija, ja nun-a-an chi pfekheh
chin achor na ja unot matoy.
24 Ja khun mitudtuchu hini hapit Apo Jos hi apfuglapfuglay ja khun
chomchom-or hachi namati. 25 Ja khinibpfoh cha Barnabas ay Saul chin
tamu cha ad Jerusalem ja numpfangngad cha ad Antokya ja initnud cha
hi John an hi Mark khu chi ngachana.

Chin nannakhan cha ay Barnabas ja hi Saul an i mangaskasaba

13 1 Hichi ad Antokya ja nidchum hay hana namati hana uchumna
an profeta ja hana manudtuchu. Hay ngachan hay hato ja hi
Barnabas, hi Simeon an nangadnan khu hi Niger, hi Lucius an eCyrene,
hi Manaen an nun-ibpfan Ari Herod, ja hi Saul. 2 Gwa han ohan
arkhaw an khun mun-ayunar hay hachi namati ad Antokya ja khun
cha mundaydayaw ay Apo Jos. Ja inalin ni Espiritu Santo ay chicha hi,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

“Et-on ju cha Barnabas ay Saul, ti gwa han ipatamu' ay chicha.” 3 Hotti
entortoloy cha an mundaydayaw ja nun-ayunar ja hen-a cha hi Barnabas
ja hi Saul ta engkalalakhan cha ja un chaot honakhon chicha.

Chin immajan cha Paul ad Cyprus

4 Amat hichi ja enedchong ni Espiritu Santo cha Barnabas ay Saul ta
nunchayyu cha ad Seleusia ja un chaot munlukhan hi papor ta umuy cha
ad Cyprus. 5 Ja nitnud hi John Mark an tomolong ay chicha. Un chaot
emmatam hichi ad Cyprus ja inta'chug cha han pfuglay an ad Salamis,
ja ente-a cha an muntudtuchu ay ni hapit Apo Jos hay hana sinagoga an
khun a-amungan chi Hudju.
6 Lene'gwoh cha ad Cyprus ja ingkhana ad Pafos an nanittuman
cha han ohan Hudju an hi Bar-Jesus an mun-anap, ja allona hi un
profetan Apo Jos hija muti achi umannung. 7 Hitay an mun-anap ja
hijay pun-i-ibpfan han manomnom an Gobernador an hi Sergius Paulus.
Empapfokhan tay Gobernador cha Barnabas ay Saul ti penhod na an
chonglon hini hapit Apo Jos. 8 Muti hi Bar-Jesus an hay ngachana hi
hapit chi Griego ja Elimas, an hay podhona an hapiton ja mun-anap,
ja podhona an pa'-iyon chin khun ituchun cha Barnabas ay Saul ta
achi pattiyon chin Gobernador. 9 Muti hi Saul an nangadnan hi Paul ja
nagwachaan ay ni apfalinan ni Espiritu Santo ja ne'pfottog ay Elimas
10 ja inali na hi, “He-a an empfalay chi diablo, he-a hini pfumuhur an
amin hi magpong. Na-uti-ot hini nomnom mu, ja ehahallam an amin
hana magpong an hapit Apo Jos. 11 Ad ugwani ja dusaon chi-a ay Apo
Jos. Pfulagwon chi-a ta achi mitikhaw hini matam hi at hichi hi arkhaw.”
Unagkhu himpfumagkha ja achi mitikhaw chin matan Elimas ja khun
mun-ap-apo-ap hay mamchon ay hija. 12 Unagkhu tinnig chin Gobernador
hitay an na-at ay Elimas ja namati, ti nakaskasda-aw hini apfalinan Apo
Hesus an khun cha itudtuchu.

Chin immajan cha Paul ad Antokya an provincian chi Pisidia

13 Amat hichi ja nakak cha Paul hichi ad Pafos ja nunlukhan cha
han papor an umuy hichi ad Perga an provincian chi Pamfilia, ja un
muntaynan hi John Mark ta mumpfangngad hichi ad Jerusalem. 14 Amat
hichi ja nakak cha Paul ad Perga ta umuy cha hichi ad Antokya an
provincian chi Pisidia. Ne-atam cha ad Antokya ja unot nachakngan
chin Hapfachu an pungngilinan chi Hudju ja ni'juy cha hichi sinagoga ja
ni-ipfun cha. 15 Napfalin an nepfaha chin intula' Moses ja chin uchumna
an intula' hachi profetan Apo Jos, ja empapfokhan hachi a-ap-apon chuy
sinagoga cha Paul ja inali cha hi, “A-akhi, nu gwacha ayya chi pi'tukhun
ju ja ni'-ali ju mah.” 16 Hotti lemmeggwat hi Paul ja penajapana hachi
tatakhu ta khomenong cha, ja inali na hi, “Cha'ju an a-akhi' an holag

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Israel ja cha'ju khu an Hentil an khun me'dayaw ay Apo Jos, chonglon
ju hitay allo'. 17 Hini Jos ta-o an holag Israel ja pinili na chin a-ammod
ta-o ja nunholakhona chicha ta chenom-or cha hichi ad Egypt. Ja enekak
na chicha ad Egypt khapo ay ni otong an apfalinana. 18 Hinalimunana
chicha hi apat chi polo hi tagwon hichi let-ang ingkhana hi 19 enapfak na
chin peto an nasyon hichi ad Kana-an ja empfanoh na chin a-apo ta-o.
20 Nete-a hichin immajan cha ad Egypt ingkhana chin immajan cha
ad Kana-an ja immuy chi apat hi khahot ta han lemay polo hi tagwon.
Napfalin hitay ja enhaad Apo Jos hana mun-ap-apo ay chicha ingkhana
hi nun-ap-apugwan Samuel an profeta na. 21 Chin nun-ap-apugwan
Samuel ja empfokha cha ay Apo Jos hay Ari cha. Ja pinilin Apo Jos hi
Saul an empfalay Kish an holag Benjamin ta hijay mun-ari, ja nun-ari hi
apat chi poloh tagwon. 22 Ja enaan Apo Jos hi Saul ta empallog na hi Ari
David an mun-ari ay chicha. Ja tinihtikhuwan Apo Jos hini oma'-atan
David hi nangarjana hi, ‘Hinuy empfalay Jesse an hi David, ja podpodho'
hija, ti khuna unuchon an amin hana penhod u hi atona.’[o] 23 Holag David
chin inalin Apo Jos an Manakhu ay chita-o an holag Israel, ja nipa-
annung hitay chin nangpa-aliyana ay Hesus. 24 Nahhun hi John Bautista
an immali ja unot hi Hesus. Ja engkasaban John ay chita-o an holag
Israel an mahapor an chu'khon ta-o hana pfahor ta-o ja numpabautisar
ta-o. 25 Unot gwa an mapfalin chin tamun John ja inali na hi, ‘Ngay anila
ju hi oma'-ata'? Pfu-un ha-in hini mamahhod an Manakhu hi tatakhu.
Hijay metob ay ha-in, ja anong un u podhon an mumpfalin hi himpfut na
ja achiya' mipfilang, ti munnaud hija an napfagto.’ ”
26 Ja entoloy Paul an nunhapit ja inali na hi “A-akhi' an holag
Abraham, ja cha'ju khu an Hentil an khun me'dayaw ay Apo Jos, chita-o
chi nangpa-innilaan Apo Jos ay ni atona an manakhu hi tatakhu. 27 Muti
hachi tatakhu hichi ad Jerusalem ja chin a-ap-apo cha, ja agkhuy cha
immatunan an hi Hesus hini Hennag Apo Jos an Mamahhod. Ja anong
un cha khun pfahaon hi ahapfahapfachu hana intula' chin profetan Apo
Jos chin nahop, ja agkhuy cha na-awatan an hi Hesus hini khun cha
hapiton ay ni intula' cha. Muti impa-annung cha chamchama hay hachi
inalin hachi profeta chin nanugijan cha ay Hesus. 28 Anong un ma-id
pfahor na hi pamatajan cha, ja chinagchag cha hi Pilato ta empapatoy
na. 29 Gwa an napfalin an impa-annung cha an amin chin nitula' an
ma-at ay Hesus ja empah cha hija chin kros ja i cha inlupfu'. 30 Muti
minahuwan Apo Jos hija. 31 Chin nummahuwana ja cho-or chi arkhaw hi
numpatikhana chin numpun-ibpfa na an narpu ad Galilee hi immajan cha
hichi ad Jerusalem. Ja chicha ad ugwani chi mangpa-innila ay Hesus ay
chita-o an Hudju. 32 Hotti tayya an immali ami heto an mangpa-innila ay

---

[o] **13:22** 1 Samuel 13:14

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tay maphod an hapit Apo Jos an hija hitay. Chin ingkarin Apo Jos chin
a-ammod ta-o, 33 ja impa-annung na ad ugwani ay chita-o an holag cha
chin nummahuwan Hesus. Hijah tay chin inalin Apo Jos ay ni me-aggwa
an Psalm hi nangarjana hi,
‘He-a chi empfalay u
Ja ad ugwani ja impatikhaw u an ha-in chi amam.’[p]
34 Ja gwa hana uchumna an ingkarin Apo Jos an nipa-annung ay
Hesus. Hay ingkari na ja mahuwana hi Hesus ta achi khu matoy, ja hitay
chi oha an nitula' an hapit Apo Jos hi nangarjana hi,
‘Ichat u an ichat ay cha'ju an amin hana bindisyon an ingkari' ay Ari
David.’[q]
35 Hi Hesus hini nipa-annungan tay an ingkari na, ti gwacha khu han
allon ni oha an Psalm an inalin Ari David ay Apo Jos hi,
‘Anila' an ha-in an na'na-unnud an empfalay mu, ja achim apfuluton
an mapfulu' hitay achor u.’[r]
36 Hi David ayya, napfalin an enat na hana penhod Apo Jos chin
atattakhu na ja natoy. Ja nilupfu' ay ni nilub-an chin a-ammod na ja
napfulu' chin achor na. 37 Muti hi Hesus ayya ja agkhuy napfulu' chin
achor na ti minahuwan Apo Jos.”
38 Entoloy Paul an nunhapit, ja inali na hi, “A-akhi', mahapor an innilaon
ju hitay. Khapo chin enat Hesus ja mapfalin an mapakawan an amin chi
pfahor ta-o. Hitay chi ipa-innila mi ay cha'ju ad ugwani. 39 Khapo ay tay
enat Hesus ja ipfilang Apo Jos hi magpong an amin hana mamati ay hija,
muti ma-id chi oha hi mipfilang hi magpong hi pannig Apo Jos khapo hi
pangunuchana ay ni urchin Moses. 40 Hotti tikhan ju gwot ni' ta achi ma-
at ay cha'ju chin impatula' Apo Jos chin profeta hi nangarjana hi,
41 ‘Chonglon ju, cha'ju an khun tomangkhatangkha,
ti gwa han ato' ad ugwani an atattakhu ju an natnat-on,
hot masda-aw aju, muti matoy aju chamchama.
Ti achi ju pattiyon,
anong un gway mangpa-innila ay cha'ju!’ ”[s]
Angkhay hitay hi inalin Paul.
42 Gwa an pfimmutay cha Paul ay Barnabas ay chuy sinagoga, ja inalin
chin tatakhu hi, nu mapfarpfalin, ja etoloy cha koma hini itudtuchu cha
ay ni umali an Hapfachu. 43 Pfimmutay cha an amin chin tatakhu ja
cho-or chi nitnud ay cha Paul ay Barnabas an Hudju ja Hentil an khun
mi'-unud ay ni urchin chi Hudju. Ja tinukhun cha Paul ay Barnabas
chicha ta etortoloy cha an monhochor ay ni khohkhoh Apo Jos.
44 Unot nachakngan chin Hapfachu, ja na-amung an amin chin tatakhu
ay chuy an pfuglay ta chonglon cha hini hapit Apo Jos. 45 Unagkhu

---

[p] **13:33** Psalms 2:7 [q] **13:34** Isaiah 55:3 [r] **13:35** Psalms 16:10 [s] **13:41** Habakkuk 1:5

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tinnig chin Hudju hachi atakhutakhu an na-amung ja emma'-amoh
cha. Ja unagkhu nunhapit hi Paul ja ente-a cha an mamahiw ay hija ja
an mama'-i chin khuna hapiton. 46 Muti agkhuy temma-ot cha Paul ay
Barnabas ja inali cha hi, “Mahapor an cha'ju an Hudju chi mahhun an
pangtuchugwan mi ay tay hapit Apo Jos. Muti tayya an chin-ug ju, hotti
un cha'ju hon hinugi ju hini achor ju an achi mipfilang an mi'takhu ay
Apo Jos hi ma-id chi pogpogna. Hotti nangamong aju ta hay hana Hentil
chi i mi pangtuchugwan. 47 Ti amat heto chin inalin Apo Jos an,

‘Pinili' cha'ju an manilagwan hay hana Hentil
ta tuchugwan ju an amin hay hana tatakhu heto lota ay tay hapit u,
ta gway aton cha an mi'takhu ay ha-in hi ma-id chi pogpogna.’ ”[t]

48 Ja unot chengngor hachi Hentil chin inalin Paul ja mun-an-anla cha
ja khun cha haphapiton hini aphod ni hapit Apo Jos an chengngor cha.
Ja an amin hana pinilin Apo Jos an mi'takhu hi ma-id chi pogpogna
ja namati cha. 49 Ja nunchongor chin hapit Apo Jos an amin hachi
apfuglapfuglay hichi. 50 Muti chinagchag chin Hudju hay hachi a-ap-apon
chuy an pfuglay ja hana ma-ar-ali an pfinapfai an khun me'dayaw hachi
Hudju ta mi'pahiw cha ay cha Paul ay Barnabas. Amat hichi ja empakak
cha chicha ay chuy pfuglay cha ad Antokya. 51 Cha Paul ay Barnabas ja
pinu'pu-an cha chin chapor ay chuy chapan cha ta panginnilaan chin
tatakhu ad Antokya an napfalin chin tukhun cha ay chicha hotti un cha
ikhad. Amat hichi ja empacheh cha an umuy ad Ikonium. 52 Ja hay hachi
nataynan an namati hichi ad Antokya ja nagwachaan cha hi an-anla ja ay
ni apfalinan ni Espiritu Santo.

Chin enat cha Paul ad Ikonium

14 1 Emmatam cha Paul hichi ad Ikonium ja immuy cha hichin
sinagoga an khun a-amungan chi Hudju. Jacho-or chi namati an
Hudju ja Hentil ti megngor chin panudtuchu cha. 2 Muti gwacha khu hana
agkhuy namati an Hudju, ja hinurpfuchan cha ta mapa'-i chin nomnom
hachi Hentil ta pfuhulon cha hachi namati. 3 Nihihidchi chamchama cha
Paul ay Barnabas hi at hichi hi arkhaw ja agkhuy cha temma-ot an un
chaot entoloy an nuntudtuchu ay ni oma'-atan ni khohkhoh Apo Jos. Ja
tinihtikhuwan Apo Jos an umannung chin intuchu cha hi nangchatana
ay chicha hi apfalinan an mangat hi milagro. 4 Ja nunchinu'-ukhan chi
nomnom chin tatakhu ay chuy an pfuglay, hotti na-aggwa cha, an gway
ne'-ampoy chin Hudju ja gway uchumna an ne'-ampoy chin apostol.
5 Amat hichi ja hay enat hachi Hudju ja chin a-ap-apo cha ja hachi
uchumna an Hentil, ja nunhahappitanan cha an palikhaton ja pumpfu-or
cha hachi apostol. 6 Unot inannilan cha Paul ay Barnabas chin khun cha

---

[t] **13:47** Isaiah 49:6

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hahapiton ja lemmajaw cha ta immuy cha hichi ad Listra ja ad Derbe an
provincian chi Likonia, ja chin nunlawlaw an pfuglay. 7 Ja engkasaba cha
hini Ebanghelyo an amin hachi apfuglapfuglay an immajan cha.

Chin enat cha Paul ay Barnabas ad Listra an provincian chi Likonia

8 Ja gwacha han lala-e hichi ad Listra an napilay, an agkhuy
chimmarchalan nete-a chin nitu'khungana. 9 Ja ne-egngor tay an
napilay chin khun ituchun Paul. Emmohchong Paul ja na-ormana an
gway pammatin chuy napilay an mepatenong. 10 Ja ini'gwap Paul an
nangali hi, "Tuma'chug a." Ja natantanna'chug hichuy napilay ja khun
munchallachallan. 11 Unagkhu tinnig hachi tatakhu hitay enat Paul ja
hi-u-ugwap cha hi hapit cha ad Likonia ja khun cha allon chi, "Tayya an
immali hay hato ab-apfunijan an numpatikhaw an amat hi takhu." 12 Ja
nginadnan cha hi Barnabas hi Zeus an ngachan chi oha an jos cha. Ja
nginadnan cha khu hi Paul hi Hermes ti hijay khun munhapit. 13 Gwacha
han pfalay hichi pingngit ad Listra an khun cha pundayawan ay Zeus,
ja gwa han mumpfuni an khun mundaton. Ja enalan chuy mumpfuni
hachi pfuta-ar an pfakah ja hachi palagwer ja in-uy na ta mundaton cha
ay cha Paul ay Barnabas. 14 Unagkhu inannilan cha Barnabas ay Paul
hitay i cha aton ja nunhagwek cha chin lopfong cha ta ipatikhaw cha an
napukhit chi punnomnoman cha. Ja entagtag cha an i nun-utor hachi
na-amung an tatakhu. Ja khun cha i'gwap an mangali hi, 15 "Cha'ju an
tatakhu, anagkha ta idatunan cha'mi? An un ami khu takhu an amat ay
cha'ju. Immali ami heto an muntudtuchu ay cha'ju ay tay maphod an
tukhun Apo Jos, ta chu'khon ju hana khun ju pundatunan, ti ma-id ichat
na hi aphochan, ta un aju gwot mi'-unud ay Apo Jos an mamattakhu an
nangapja ay tay lota, ja hichi ad uchu, ja hichi baybay ja an amin chi hay
nagwacha. 16 Chin hopapna ja inikud Apo Jos an dayawon hachi Hentil
hini penhod cha an dayawon. 17 Muti anong un amat heto ja gwa hana
khuna aton an panginnilaan an hijay umannung an Jos, ti khuna ichat
hana aphochan chi tatakhu. Hijay mangchat hi uchan ja papfungaona
an amin chi mitanum ta omanay hi anun ta mi'takhu ta-o an gwachaan
hi an-anla." 18 Ja anong un inalin chin apostol hitay ja nalikhatan cha
chamchama an nangpagwa hachi tatakhu an mundaton ay chicha.
19 Nalahin chi at hichi hi arkhaw ja immali hana Hudju an agkhuy
namati an narpu ad Antokya ja ad Ikonium ta unuchon cha hi Paul. Ja
chinagchag cha chin tatakhu hichi ad Listra ta numpfu-or cha hi Paul.
Ja khinujukhujud cha an in-uy hichin pingngit chuy pfuglay, ti hay anila
cha ja natoy. 20 Muti inunud hay hachi namati ja lini-ub cha hi Paul ja
pfimmangon hija. Ja timma'chug ja chimmalan an numpfangngad ay
chuy pfuglay. Nun-inggwi'gwiit ja empacheh cha Paul ay Barnabas an
immuy hichi ad Derbe.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin me-aggwa an immajan cha Paul ad Antokya an provincian chi Pisidia

21 Emmatam cha hichi ad Derbe ja ente-a cha khu an mangkaskasaba
ay ni Ebanghelyo ja cho-or chin inawis cha an namati ay Hesu Kristo.
Napfalin ad Derbe ja numpfangngad cha khu hichi ad Listra, ja ad
Ikonium, ja unot ad Antokya an provincian chi Pisidia. 22 An amin hay
hato pfuglay an immajan cha ja khun cha muntudtuchu ta papfi-ahon
cha hachi namati. Ja tinukhun cha chicha ta munchochodcha cha ay ni
pammati cha. Ja intuchu cha khu an cho-or hana likhat hi hopkhon chi
namati ja un omatam ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos ad langit. 23 An
amin hana iglesia an immajan cha ja enhaad cha hana mangpangpangulu
hi namati. Ja khun cha mun-ayunar ja mungkalalag, ta ehchor cha hay
hato pinili cha ay Apo Hesu Kristo an pinati cha.
24 Amat hichi ja empacheh khu cha Paul ay Barnabas ja ene-enggwa
cha hichi provincian chi Pisidia ja un chaot omatam ay ni provincian chi
Pamfilia. 25 Ja nuntudtuchu cha ay ni hapit Apo Jos ad Perga an provincian
chi Pamfilia ja un chaot ichayyu an umuy hichi ad Atalia. 26 Oma'-angonoh
ja nunlukhan cha han papor hichi pingngit chi baybay ad Atalia an
mumpfangngad ad Antokya an narpugwan cha, ti pfinalin cha mahpay hana
impatamun Apo Jos ay chicha. Hichi ad Antokya chi nangkalalakhan chin
namati ay chicha an enehchor cha ay Apo Jos ta hijay mangkhohkhohan ay
chicha ay ni pangatan cha ay ni impatamu na ay chicha.
27 Unot emmatam cha Paul ad Antokya ja inamung cha chin namati
ta impa-innila cha an amin chin impatamun Apo Jos ay chicha, ja hini
tolong na hi nangaskasabaan cha hachi Hentil ta gway aton cha khu an
mamati. 28 Ja nihihidchi cha Paul ay Barnabas ay cha chuy papadchung
cha an namati ad Antokya hi at hichi hi arkhaw.

Chin na-amungan hachi namati ad Jerusalem

15 1 Gwacha hachi namati an narpu ad Judea an immuy ad Antokya,
ja khun cha muntudtuchu hi umapfu an khun cha allon hachi
namati hi, “Nu achi aju mumpakugit, achi aju mi'takhu ay Apo Jos, ti
hitay chin urchin Moses.” 2 Muti achi apfuluton cha Paul ay Barnabas ja
ne'hohongnger cha ay chicha. Khapo ta ma-id epfanakhana ja nunhahapit
hay hachi namati ja pinili cha hi Paul ja hi Barnabas ja hana uchumna an
namati, ta chichay hennag cha an umuy hichi ad Jerusalem an i mi'hapit
chin apostol ja hachi papangulun chi namati hichi ta epfanag cha.
3 Empacheh cha an umuy ad Jerusalem ja enenggwa cha ad Fenisia
ja ad Samaria. Ja khun cha ipa-innila hachi namati an gwacha mahpay
hana Hentil an ni'-unud ay Hesus. Mun-an-anla hay hachi namati hi
nangngolan cha ay tay inalin cha Paul.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ne-atam cha ad Jerusalem ja mun-an-anla chin apostol ja hana
pangulun chi namati ja an amin hana namati, ja inali cha hi, “Maphod
ta immali aju.” Amat hichi ja impa-innilan cha Paul chin en-enat Apo Jos
ay chicha. 5 Muti timma'chug hay hachi uchumna an Farisee an namati ja
inali cha hi, “Mahapor an mumpakugit hana Hentil, ja mahapor an allon
ta-o ta unuchon cha hini urchin Moses.”
6 Amat hichi ja na-amung chin apostol ja hachi pangulun chi namati ta
nunhahappitanan cha hitay an inali cha. 7 Uja-ud hi nunhahappitanan cha ja
timma'chug hi Peter ja inali na hi, “A-akhi, anila ju an chin pengpenghana,
ja ha-in chi pinilin Apo Jos ay chita-o an i mangtuchu ay ni Ebanghelyo, ta
gway aton hana Hentil an mangngor ja mamati. 8 Hi Apo Jos an nanginnila
an amin hi nomnom chi takhu chi nangpatikhaw ay chita-o an Hudju an
apfulutona khu hana Hentil, ti inchat na khu ay chicha hini Espiritu Santo
an amat khu ay ni nangchatana ay chita-o. 9 Numpapadchung chi enat Apo
Jos ay chita-o an Hudju ja ay chicha an Hentil, ti penakawana an amin hana
pfahor cha khapo hi namatiyan cha. 10 Hotti un ta-o chah achi ipahikha
hi Apo Jos nu palikhaton ta-o hana Hentil an namati? Anong otni' unchin
a-ammod ja chita-o ja ad-adchi ta-o pa'-at ay ni urchin Moses. 11 Muti
namati ta-o an un ta-o mi'takhu ay Apo Jos khapo hi khohkhoh na an in-
alin Apo Hesus, amat khu hina hay hana Hentil.”
12 Nepallog cha Barnabas ay Paul an nunhapit, ja khemmegkhenong
an amin hachi tatakhu an na-amung ta chonglon cha khu chin pi'-ali
cha. Ja impa-innila cha hana enat Apo Jos chin Hentil hi nangchatana hi
apfalinan cha Paul an nangat chin cho-or an numpfino-ob-on an milagro
an panginnilaan an inapfulut na chin nuntudtuchugwan cha hana Hentil.
13 Un chaot napfalin an nunhapit ja nepallog khu hi James ja inali na hi,
“A-akhi, chonglon ju hitay pi'-ali'. 14 Chengngor ju chin inalin Simon Peter
ad anachi an enat Apo Jos hi nangpatikhagwana ay ni pamhod na hana
uchumna an Hentil ta midchum cha hay hana tatakhu na. 15 Hitay ayya
an enat Apo Jos ay cha tay Hentil ja hijah tay chin inalin Apo Jos an
impatula' na hachi profeta chin nahop hi nangarjana hi,

16 ‘Chin nun-ap-apugwan hachi holag Ari David
ja mipadchung hi pfalay an napa'-i ja agkhuy natoloy.
Muti ha-in an hi Apo Jos ja mumpfangngacha'
ta pfanguno' hini pun-ap-apugwan cha.
17 Ja an amin chi tatakhu ja tomangad cha ay ha-in,
ja midchum an amin hana Hentil an pinili' hi tatakhu'.
18 Hitay chi impa-innilan Apo Jos chin pengpenghana.’ ”[u]

19 Entoloy James an nunhapit ja inali na khu hi, “Hay gwa ay ha-in ja
achi ta-o agkhu palikhaton hana Hentil an namati ay Apo Jos. 20 Hay

---

[u] **15:18** Amos 9:11

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aton ta-o ja muntula' ta-o ay chicha, ta allon ta-o hi achi cha mi-ihcha hi
nabnijan ja achi cha me-elo' hi pfu-un ahagwa cha, ja achi cha khu mi-
ihcha hana agkhuy naglot ja hana chala. 21 Ti hay hato khun ta-o unuchon
an Hudju ja gwa ay ni Urchin Moses an napfajag an khun mitudtuchu hi
ahapfahapfachu hichi sinagogan chi Hudju hi apfuglapfuglay."

Chin tula' an impi-uy cha hachi Hentil an namati

22 Hachi apostol ja hachi pangulun chi namati ja an amin hachi namati,
ja inapfulut cha chin inalin James. Ja pinili cha hay mitnud ay cha Paul
ay Barnabas an mumpfangngad ad Antokya. Hay napili ja han chugwa an
linala-e an cha Judas an mungngadngachan hi Barsabas ja hi Silas. 23 Ja
empachon cha han tula' an hay nitula' ja allona hi,
"Cha'mi an apostol an a-akhi ju hi pammati ja hato khun
mangpangpangulu chi namati heto ad Jerusalem, ja tayya an muntula'
ami ay cha'ju an a-akhi mi an Hentil hina ad Antokya ja ad Syria ja
ad Silisya. 24 Ti chengngor mi an gwacha hana narpu heto an immali
hina achaan ju an nab-on chi i cha intudtuchu, ja na-apfu aju an ma-
id mapto' hi i ju unuchon. Ipa-innila mi an pfu-un cha'mi chi nannag
hay hachi immali hina an nuntudtuchu hi nehahalla. 25 Hijaot un mi
nunhahappitanan an honakhon mi hato chugwa an linala-e an mitnud
ay cha tay podpodhon ta-o an a-akhi an cha Barnabas ay Paul. 26 Ti
anila ta-o an cha Paul ay Barnabas ja impusta cha hini pi'takhuwan cha
an mangat an amin hi tamun Apo ta-o an hi Hesu Kristo. 27 Hotti tan
honakhon mi cha Judas ay Silas an mangali ay ni intula' mi ay cha'ju
28 an empanomnom ni Espiritu Santo ay cha'mi. Ti achi mahapor an i mi
ipapilit ay cha'ju an umunud hana khun mi aton an Hudju. Angkhay hay
hato chi mahapor hi unuchon ju. 29 Achi aju mi-ihcha hi nabnijan ja hi
chala. Ja achi aju khu umihcha hi agkhuy naglot ja achi aju me-elo' hi
pfu-un ahagwa ju. Aphochan ju hay hato nu unuchon ju. Angkhay hay
hato chi penhod mi an allon ay cha'ju."
30 Napfalin an intula' cha ja hennag cha chin linala-e an mang-uy chin
tula' ad Antokya. Ne-atam cha ja inamung cha an amin hachi namati
ja inchat cha chin tula'. 31 Pfinahan chin tatakhu ja mun-an-anla cha
ay chuy maphod an tukhun. 32 Cha Judas ay Silas ja profetan Apo Jos,
hotti cho-or chin intugtukhun cha hachi namati, ja impapfi-ah cha hini
pammati cha. 33 Nihichi cha Judas ay Silas hi at hichi hi arkhaw, ja
chin pumpfangngachan cha ad Jerusalem ja inalin hay hachi namati ad
Antokya hi, "Hi Apo Jos chi manalimun ay cha'ju ingkhanah omataman
ju ad Jerusalem." Ja numpfangngad cha ay cha chuy nannag ay chicha.
34 Muti penhod Silas an muntaynan ad Antokya. 35 Nuntaynan khu cha
Paul ay Barnabas hichi ad Antokya ja ni'lammong cha chin cho-or an
namati an muntudtuchu ja mangkaskasaba ay ni hapit ApoJos.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin nunhijanan cha Paul ay Barnabas

36 Unot immuy chi at hichi hi arkhaw ja inalin Paul ay Barnabas hi, “I
ta mah pfangngachon an tikhan an amin hana intuchugwan ta an namati
ay Apo Jos, ta i ta emamad hini oma'-atan ni pammati cha.” 37 Inapfulut
Barnabas ja penhod na an pi'jajon cha hi John Mark. 38 Muti hi Paul
ja achi na penhod an pitnuchon hi John Mark, ti tenaynana chicha ad
Pamfilia ja agkhuy na entoloy an tomolong ay chicha. 39 Ja nunhongnger
cha Paul ay Barnabas ja nunhijan cha. Initnud Barnabas hi John Mark, ja
nunlukhan cha han papor an umuy ad Cyprus. 40 Pinilin khu Paul hi Silas
hi pun-ibpfa na. Ja engkalalakhan chin namati ad Antokya, ta hi Apo
Jos chi manalimun ay chicha ay ni agwun cha, ja un chaot epacheh. 41 Ja
enenggwa cha hichi ad Syria ja ad Silisya ja nuntugtukhun cha hachi
namati ay Hesus ta me'-er-ellog cha hi pammati.

Chin nidchuman Timoti ay cha Paul ay Silas

16 1 Immuy cha Paul ay Silas hichi ad Derbe ja ad Listra an
agwachaan han namati an hi Timoti chi ngachana. Hi ina na
ja Hudju an namati ja Griego hi ama na. 2 Ja khun haphapiton hachi
namati ad Listra ja ad Ikonium hini kina-aphod Timoti. 3 Penhod Paul
an mangitnud ay Timoti hotti kinugit na khapo hay hana Hudju hichi,
ti anila cha an amin an Griego hi ama na hotti agkhuy nakugit. 4 Amat
hichi ja initnud Paul hi Timoti ja immuy cha hachi apfuglapfuglay an
i mangpa-innila chin nunhahappitanan cha hay hachi apostol ja hachi
pangulun chi namati ad Jerusalem an mahapor an unuchon chin intula'
cha an urchin. 5 Hotti khun me'-er-ellog chin pammatin hachi namati, ja
enarkhaw an khun cha chomchom-or.

Chin impatikhaw Apo Jos ay Paul an eMasedonia an lala-e

6 Ja podhon cha Paul an umuy hichi provincian chi Asia an i muntudtuchu
muti agkhuy cha entoloy ti empagwan ni Espiritu Santo. Hotti ene'gwa cha
hichi provincian chi Frigia ja ad Galatia. 7 Ja ne-atam cha hichi pingngit chi
provincian chi Misia ja penhod cha an umuy hichi provincian chi Bitinia
muti empagwan khu ni Espiritun Apo Hesus. 8 Hotti un cha inchayyu
an umuy hichi ad Troas an ohan pfuglay chi Misia. 9 Ay chuy an lapfi ja
nipatikhaw ay Paul han lala-e an eMasedonia an timmata'chug an khun
mumpakpaka-ahi an mangali hi “Umali aju adni' heto ad Macedonia ta
tulungan cha'mi.” 10 Amat hichi ja nunhakhana cha ja ne'hakhanaa' khu[v] ta
umuy ami ad Macedonia, ti na-awatan mi an enajakhan cha'mi ay Apo Jos
an i mangkaskasaba ay tay Ebanghelyo hay hana tatakhu hichi.

---

[v] **16:10** Hi Luke an nangtula' ay tay an libju ja ni'juy ay chicha.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin namatiyan Lidia ad Filipos

11 Hotti nakak ami ad Troas ja nunlukhan ami han papor an
munchapchapoh an umuy ad Samotrace. Nunnanong ami hichi ja
nun-inggwi'gwiit ja immuy ami khu ad Neapolis ay nuy provincian
chi Macedonia. 12 Emmatam ami ad Neapolis ja enehlong mi hichi ad
Filipos an otongngan an pfuglay an nidchum ay ni pun-ap-apugwan
chi Rome. Manghan hi ohay chumingkhu hi nunnangngan mi hichi.
13 Gwa an nachakngan chin Hapfachu an ngilin chi Hudju ja nakak
ami ay chuy pfuglay ja immuy ami hichi gwanggwang an i manikhaw
hay pungkalalakhan chi Hudju. Ja enataman mi hachi pfinapfai an
na-a-amung, ja ni-ipfun ami ta muntudtuchu ami. 14 Oha ay cha tay
an pfinapfai ja hi Lidia an eTiatira an khun mungngina hi nangina
an pfinacha. Oha hija an khun me'daydayaw ay Apo Jos. Ja inchatan
Apo Jos hija hi pannaka-awat ja namati mahpay chin inalin Paul.
15 Numpabautisar hi Lydia ja chin numpun-ibpfa na an ne'heto hichi
pfalay cha. Napfalin ja inali na hi, “Mi'jali aju mah ta munnanong aju
hi pfalay mi, nu ipfilanga' ay cha'ju hi oha an namati ay Apo ta-o an hi
Hesus.” Achi na pijon an mangali hotti ni'juy ami.

Chin nipfaluchan Paul ad Filipos

16 Gwa han namenghan an umuy ami hichi khun pungkalalakhan, ja
chinittum mi han pfupfai an himpfut an nahuhu'lungan hi napukhit an
espiritu an gway apfalinana an mangali hay hana ma-at ay ni ohan takhu
hi uchum chi arkhaw. Hotti cho-or chi lagpfun tay an mun-anap an khun
alaon hachi apo na.
17 Khun mangumangunud hitay pfupfai ay cha'mi ay Paul ja khuna
i'gwa-i'gwap hi, “Cha tay an linala-e ja pfaar tay napfagto an Jos. Ja
immali cha an mangtuchu ay ni aton an mi'takhu ay Apo Jos.” 18 Ja
a-arkha-arkhaw an amat hetoy khun aton tay an pfupfai, ja lo'tat ja
impahikha na hi Paul. Ja nunligkhoh ja inali na chin nehoho'long an
ispiritu hi, “Ay ni apfalinan Hesu Kristo ja epakak u he-a.” Ja ay chuy an
nangarjana ja nakak gwot chin nehoho'long ay chuy pfupfai. 19 Unagkhu
inannilan hachi apon chuy pfupfai an ma-id mahpay pumpihuwan cha
ja chimpap cha hi Paul ja hi Silas. Ja nungkhujud cha an in-uy hichi
palaha ta ijuy cha hay hana ap-apo ay chuy pfuglay. 20 Ja inali cha hay
hachi a-ap-apo cha an Romano hi, “In-ali mi ay cha'ju hay hato Hudju
an pumapa'-i ay tay an pfuglay ta-o. 21 Ti khun cha itudtuchu hana
ugali cha an mekontra ay ni urchin ta-o ja achi mapfalin an unuchon
ta-o an Romano.” 22 Pinahiw hachi tatakhu cha Paul ja nun-epa-aan
chin a-ap-apo chin lopfong cha ja impahuplit cha chicha. 23 Napfalin ja
impipfalud cha, ja inali cha ay chuy khun munggwarja chin pfaluchan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta hahalichitona an pfantajan chicha. 24 Inunud chuy gwarja chin
inalin chin ap-apo na hotti in-uy na cha Paul hichi pumpfaluchan ja
impahikhop na chicha hichi chohachohar na. Enala na han ajiw an
khun cha pangorpit hi hu-in chi mipfalud, ja inorpit na chin hu-i cha ja
tenorpfo' na.
25 Gwa an temmonga ja khun mungkalalag ja mungkankanta cha
Paul ay Silas an mundaydayaw ay Apo Jos. Ja khun chodchonglon chin
uchumna an nipfalud. 26 Ja unagkhu himpfumagkha ja gwa han mapfi-
ah an khihu. Ja nun-a-egwor an amin chin pfaluchan. Ja un a'-alina
ja nun-ipfughor an amin chin pantaw ja nun-a-aan khu an amin chin
pfangkeleng hachi nun-ipfalud.
27 Ja pfimmangon chin khun munggwarja ja tinnig na chin pantaw an
nun-ipfughor. Ja khemhona un lemmajaw an amin hachi nun-ipfalud,
hotti hinu'nut na chin pfangid na ta patajona hini achor na. 28 Unot tinnig
Paul chin atona ja nun-ugwap an allona hi, “Achim patajon hini achor
mu ti tayya ami heto an amin.” 29 Numpfokha chin gwarja hay hilaw ja
entagtag na an umuy ay chuy achaan cha Paul. Ja khun munggwoggwog
hi ta-ot na ja nunheppe ay chicha. 30 Ja initnud na chicha an pfumutay
ja inali na hi, “A-akhi', ituchu ju adni' hay ato' ta mi'takhuwa' ay Apo
Jos.” 31 Tempfar cha Paul ja inali cha hi, “Mamati a ay Apo ta-o an hi
Hesus hot takhuwon cha'ju, he-a ja an amin aju an hen-a-amma.” 32 Ja
intugtukhun cha Paul hini hapit Apo Jos ay hija ja an amin cha an hen-a-
amma. 33 Ja ay chuy an lapfi ja in-uy chin gwarja chicha han gwachaan
chi chanum ta inulahana chin hukhat cha, ja un cha mumpabautisar
an amin an hen-a-amma. 34 Napfalin ja eneghop na cha Paul ay Silas ay
ni pfalay cha ta panganuna. Ja nunheglay an-anla cha an hen-a-amma
khapo hi namatiyan cha ay Apo Jos.
35 Ja gwa an nanong ja hennag hachi a-ap-apo an Romano hachi polih
an i mangali chin gwarja ta epakak na cha Paul ay Silas. 36 Hotti inalin
chin gwarja ay Paul hi, “Tayya an inalin hana apo mi an makak aju heto
pfaluchan. Hotti amat hina ja makak aju ta ma-id chi hay mannig ay
cha'ju.” 37 Muti inalin Paul hachi polih hi, “Unchah amat hina chi aton mi
an makak? Impapfalud cha'mi an agkhuy cha'mi hinumarja. Allon ju hay
hachi a-ap-apo hi ma-id tinnig ju hi pfahor mi ja impahuplit cha'mi hi
acho'lan chi tatakhu, ja numpapadchung ta-o an Romano. Ja un ju chah
allon hi makak ami an ma-id oha hi manginnila? Achi mapfalin! Allon ju
ta umali hachi a-ap-apo ta chichay mangitnud ay cha'mi an makak.”
38 Amat hichi ja numpfangngad chin polih hay hachi a-ap-apo cha an
i mangpa-innila chin inalin Paul. Unot chengngor chin a-ap-apo an un
Romano cha Paul ja temma-ot cha. 39 Hotti immuy cha hichi pfaluchan
an i numpakawan ay cha Paul. Ja impapfutay cha hi Paul ja hi Silas an
inali cha hi, “Makak aju ta umuy aju hi uchumna hi pfuglay.” 40 Ja nakak

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha Paul ay chuy pfaluchan ja immuy cha hichi pfalay cha Lidia. Ja
tinukhun cha hachi namati ja un cha epacheh.

Chin pimmalinahan hachi agkhuy namati an Hudju ad Tesalonika

17 1 Empacheh cha Paul ay Silas ja ene'gwa cha hichi ad Amfipolis
ja ad Apolonia ja un chaot me-atam ad Tesalonika an achaan han
sinagoga an khun a-amungan chi Hudju. 2 Ja ni'juy hi Paul hichi sinagoga
ti hijah tay chi khuna aton an amin hi apfuglapfuglay hi omajana. Ja
intuchu na hana nitula' an Hapit Apo Jos hi toloh Hapfachu. 3 Ja intuchu
na khu hana impatula' Apo Jos ay ni Hapit na an oma'-atan Hesu Kristo,
an mahapor an matoy ja mummahu. Ja inali na khu hi, “Hitay an hi
Hesus ja hija hini mamahhod an hennag Apo Jos.” 4 Gwacha hachi Hudju
an nidchum ay cha Paul, ti namati cha chin intuchu na. Ja gwacha hachi
cho-or an Griego an khun me'dayaw ay Apo Jos, ja namati cha khu, ja
anong un hachi cho-or an ma-ar-ali an pfinapfai. 5 Muti emmaamoh
hana Hudju an agkhuy namati ja inamung cha hachi achi mangngor an
pfolakpfor ta i cha pumapa'-i ay chuy an pfuglay. Ja enajakhan cha hachi
tatakhu ta muncheche'-op cha an pumalinah. Lini-ub cha chin pfalay
cha Jason ti khemhon cha un gawwa hichi cha Paul ay Silas ta e-agwat
cha hay hachi tatakhu. 6 Khapo ta ma-id chinakngan cha ay cha Paul,
ja chimpap cha hi Jason ja hachi uchumna an namati. Ja nunla'la' cha
chicha an in-uy hay hachi ap-apon chuy an pfuglay. Ja khun cha i'gwap
an mangali hi “Gwa han chugwa an linala-e an khun pumalinah an amin
hi omajan cha. Ja nan immali cha khu heto pfalay ta-o an pumapa'-i. 7 Ja
hitay an hi Jason ja minangili na chicha. An amin cha tay ja achi cha
unuchon hini urchin ni Emperador, ti gwa anu han oha an ari cha an hi
Hesus.” 8 Chengngor hachi a-ap-apo ja hachi tatakhu hitay an ini'gwap
cha ja napukhit hi punnomnoman cha. 9 Ja menortan hachi a-ap-apon
chuy pfuglay cha Jason ja un chaot ipfu-aan chicha.

Chin nuntudtuchugwan Paul hay hana Hudju ad Berea

10 Unot gwa an nadhom ja hennag hachi namati an eTesalonika cha
Paul ay Silas an umuy ad Berea. Gwa an ne-atam cha ja immuy cha khu
hichi sinagoga. 11 Ja mapmaphod chin nomnom hachi Hudju ad Berea
mu hachi Hudju ad Tesalonika. Ti penpenhod cha an munchongor chin
khun ituchun Paul, ja a-arkha-arkhaw ja ingkhimoh cha an pfahaon
hini Hapit Apo Jos ta panginnilaan cha un umannung chin khuna
ituchu. 12 Ja cho-or hachi Hudju an namati, ja anong un hachi ma-ar-
ali an pfinapfai an Griego ja hachi uchumna an linala-e an Griego.
13 Muti unagkhu chengngor hachi Hudju an eTesalonika an gwacha cha
Paul ad Berea an khun muntudtuchu ay ni hapit Apo Jos ja nangunud
cha, ja enchokhochokhor cha hachi tatakhu ta pfuhulon cha cha Paul.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14-15 Inannilan hachi namati ad Berea an numpanga-ali hachi Hudju an
eTesalonika ja initnud cha hi Paul an immuy hichi pingngit chi baybay ta
nunlukhan cha han papor an umuy ad Atenas. Ja nuntaynan cha Silas ay
Timoti ad Berea. Numpfangngad hachi nangtulud ay Paul ja inali cha ay
cha Silas ay Timoti chin empaad Paul ta achi cha mapfajag ja nangunud
cha gwot ad Atenas.

Chin immajan Paul ad Atenas

16 Hi punhohhochan Paul ay chicha ad Atenas ja himmihigkha
an mammannig hachi cho-odcho-or an apfolopfolor an khun cha
daydayawon. 17 A-arkha-arkhaw hon khun umuy hi Paul hichi sinagoga
an khun manudtuchugwan hachi Hudju ja hachi uchumna an khun
me'meha. Nuntudtuchu khu hichi palaha ta me-egngor khu hay hana
gawwah chi. 18 Gwa hana chinittum Paul an khun muntudtuchu, ja
hana uchumna ja Epicureo, ja Estoico hana uchumna, ja khun cha
me'hongnger ay hija.[w] Allon hachi uchumna hi, "Ngachah hana khun
allon tay an ma-id poot na." Ja inalin khu hachi uchumna hi, "Amat una
khun ituchu hana uchumna an jos an khun cha daydayawon hi uchumna
an pfuglay." Inali cha hay hato ti khun ekasaban Paul hini oma'-atan
Hesus ja chin nummahuwana. 19 Hotti pfinokhaan cha hi Paul ja initnud
cha hichi punhumarjaan an Areopagus. Ja inali cha hi, "Podhon mi
adchiya an chonglon hitay nabnab-on an khun mu ituchu. 20 Ti ma-id
chengngor mi hi amat hina hotti podhon mi an annilaon hini penhod
na an hapiton." 21 Ti hachi e-Atenas ja hachi uchumna an ne'heto ay
chuy an pfuglay ja podpodhon cha an ma-amung an munhahhahapit ja
munchongchongor hay natnat-on hi i cha chonglon.
22 Timma'chug hi Paul ay chuy punhumarjaan ja inali na hi, "Cha'ju an
e-Atenas, anila' an munnaud chi pamhod ju an mundayaw. 23 Ti tinnig
u heto pfuglay ju hana cho-or an khun ju pundaydayawan hana jos ju.
Ja gwa han oha an altar an tinnig u an nitutula-an hi, 'Hitayhini altar
an nipfa-i ay ni jos an agkhuy na-innila.' Hitay jos an agkhuy ju anila
chi penhod u an ipa-innila ay cha'ju ad ugwani. 24 Gwacha han Apo Jos
an nangapja ay tay lota ja an amin chi nagwacha, ja hijay ap-apo an
amin hichi ad langit ja heto lota. Ja pfu-un hachi pundayawan an hena'-
ad chi tatakhu chi i na punhitugwan. 25 Ja achi khahin un gway ichat

---

[w] **17:18** Hay hato Epicureo ja hay allon cha ja un amat hina ja narmu hitay lota an ma-id chi hay nampfu. Ja allon cha khu an natoy ayya hini takhu ja na-upfah hini lennagwa na. Hotti hini aton an mi'takhu ja unuchon ta-o hana penpenhod tay achor. Hay hato ayya Estoico ja mi'-apfulut cha an mama-id hini lennagwan ni takhu an natoy. Muti khun cha ituchu an mahapor an unuchon ta-o hana marpu ay tay nomnom, an achi ta-o mahalegwa khapo hi chokhoh wenno hana pun-an-anlaan an khun le'naon chi achor, ta hitay nomnom koma chi mangpapto' ay tay achor.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chi takhu ay hija, ti gwa an amin ay hija, ja hijay narpugwan an amin
chi gwacha, anong un hitay pi'takhuwan ja hochohcha ta-o. 26 Ja hijay
nunlumu chin nahhun an takhu an narpugwan an amin hana numpfino-
ob-on an takhu ay tay lota. Hijay nange'cha an amin hi timpo ja hana
pogpog chi lota an punhitugwan cha. 27 Hitay chi enat na ta gway aton
chi tatakhu an munnomnom ja manginnila ay hija. Ti achi achawwi hi
Apo Jos ay chita-o. 28 Ja amat heto han khun cha allon an, 'Hini nahamad
an madayaw chi narpugwan tay pi'takhuwan ta-o, ja pun-od-odmajan
ta-o, ja matakhu ta-o khapo ay hija.' Ja allon cha khu hi, 'Immannung
an chita-o chi enapjan Apo Jos an empfalay na.' 29 Ja nu chita-o chi
empfalay na ja achi mapfalin an ipadchung ta-o hija hi pfolor an pfalitu'
wenno khumo' wenno pfato an enephod chi nala-eng an tatakhu. 30 Chin
hopapna ja inanuhan Apo Jos hana nehahalla an khun aton chi tatakhu,
ti ma-id pay anila cha ay hija. Muti ad ugwani ja inali na an mahapor
an chu'khon an amin chi tatakhu heto lota hana napukhit an khun cha
aton. 31 Ti enegpong na han ohan arkhaw an pahumarjaan an amin
chi tatakhu an gwa heto lota. Ja gwacha han pinili na an magpong chi
panumarjaana. Ja hay panginnilaan ay hija ja natoy ja nummahu."

32 Ja unot chengngor hachi tatakhu chin inalin Paul an gway natoy
hi nummahu ja ente-an hachi uchumna an mangekejan. Muti hachi
uchumna ja allon cha hi, "Penhod mi pay an munchongor ay ni khun
mu itudtuchu hi piggwana." 33 Amat hichi ja tenaynan Paul chicha. 34 Ja
gwacha hachi uchumna an nangegngor chin intuchu na ja nidchum cha
an namati, an oha hi Dionisius an oha an khun munhumarja, ja han ohan
pfupfai an hi Damaris ja hana uchumna.

Chin na-at ay Paul ad Korinto

18 1 Napfalin chin tamun Paul ad Atenas ja empacheh na an umuy
hichi ad Korinto. 2 Hichi chi nanittumana han hempfalay an
cha Akila ay Priscila. Hitay an hi Akila ja Hudju an narpu ad Pontus.
Unchaot pa'-ali an narpu ad Rome, khapo ta in-urchin Emperador
Klaudius an makak an amin chi Hudju hichi. 3 Ja ni'hihidchi hi Paul ay
cha Akila, ti numpadchung hini pe'pfo'laan cha an mun-ephod hi torcha.
4 Ahapfahapfachu hon khun umuy hi Paul hichi sinagoga an i mi'hahapit
ja muntuchu ay ni hapit Apo Jos, ti penhod na an mamati hana Hudju ja
Hentil.

5 Ja unot immali cha Silas ay Timoti an narpu ad Macedonia ja
ingkhimoh Paul an i ekasabaan hachi Hudju, ja khuna tihtikhuwan an hi
Hesu Kristo hini mamahhod an hennag Apo Jos. 6 Muti khapo ta papa'-
iyon ja papahhigon hachi Hudju chin khun ituchun Paul ja jinagjakhana
chin chapor ay chuy lopfong na ta panginnilaan cha an ma-id i-amuju
cha ay hija. Ja inali na ay chicha hi, "Hotti tayya, cha'juy nangpfahor ay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ni adusaan ju ay Apo Jos. Ma-id pfahor u. Mete-a ad ugwani hot umuja'
hay hachi Hentil ta chichay uja' itudtuchugwan."
7 Hotti tenaynana chicha ja immuy ay ni pfalay han ohan Hentil an
hi Titius Justus an khun me'dayaw ay Apo Jos. Nihihidchi hi Paul chin
pfalay cha an nehahagkhokhong chin sinagoga. 8 Gwa han ap-apon chuy
sinagoga an hi Krispus ja namati cha an hen-a-amma ay Apo Hesus. Ja
cho-or hachi uchumna an eKorinto an namati chin intuchun Paul ja un
chaot mumpabautisar.
9 Gwa han ohan nadhom ja numpatikhaw hi Apo Hesus ay Paul ja inali
na hi, "Achi a toma-ot ja achim epokhong an khun mangamangali ay
tay hapit u, 10 ti ha-in chi pun-i-ibpfam. Ma-id mapfalin hana tatakhu
an mama'-i ay he-a, ja cho-or hana mumpfalin hi tatakhu' ay tay an
pfuglay." 11 Hotti nihihidchi hi Paul ad Korinto hi ohay tagwon ta han
unum chi pfulan an khun muntudtuchu ay ni hapit ApoJos.
12 Nehannot hi Galio an gobernador ay chuy an provincia ad Akaya. Ja
ay chuy nun-ap-apugwana ja chimpap hachi agkhuy namati an Hudju hi
Paul ja in-uy cha hichi punhumarjaan. 13 Ja inali cha ay Gobernador Galio
hi, "Hitay an lala-e ja khuna tugtukhunon hana tatakhu ta nat-on hini
aton cha an mundayaw ay Apo Jos ta mipfuhur ay ni urchin mi." 14 Ja gwa
an tompfar hi Paul muti nahhun hi Galio an nunhapit ja inali na hi, "Nu
gway pina'-i na hi urchin chi khupferno wenno hay enat na an napukhit,
ja mapfalin an ha-in chi nangamong an manumarja ay hija. 15 Muti un
ayya angkhay hana haphapit ja hana ngachan chi takhu ja hana urchin ju
an Hudju hon nunhahannugwan ju, ja achi' mangkay hugijon hana amat
hina, hotti un aju ikhad." 16 Amat hichi ja empakak na chicha an amin.
17 Un chaot pfimmutay ja chimpap cha hi Sostenes, han ohan ap-apon
chi sinagoga. Ja nunhuplihuplit cha ay chuy partug chin punhumarjaan.
Ja gawwacha hi Galio muti una khun hintigtikhon.

Chin numpfangngachan Paul ad Antokya

18 Ja nihihidchi hi Paul hachi namati ad Korinto hi at hichi hi arkhaw.
Napfalin ja pfimmokha ja initnud na cha Priscila ay Akila an umuy
ad Syria. Nunlukhan cha hi papor ja enenggwa cha ad Kenkrea. Ja
numpamullang hi Paul ta panginnilaan an impa-annung na han enhapata
na ay Apo Jos. 19 Ne-atam cha ad Efesus ja immuy hi Paul hichi sinagoga
an i mi'hahapit hachi Hudju. Chin nangpachihana khu ja tenaynana cha
Priscila ay Akila ad Efesus. 20 Penhod hachi Hudju an mihihidchi pay hi
Paul muti agkhuy na inapfulut. 21 Ja gwa an epacheh na ja inali na hi,
"Podhon ayya Apo Jos ja mumpfangngacha' heto hi uchum chi arkhaw."
Ja nunlukhan han papor ta makak ad Efesus.
22 Emmatam hi Paul ad Cesarea ja immuy ad Jerusalem an i mi'hahapit
hachi namati ja un muncha'puh ad Antokya. 23 Nihihidchi hi Paul ad

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Antokya hi at hichih arkhaw ja unot khu umuy hachi apfuglapfuglay ad
Galatia ja ad Frigia, ta i na papfi-ahon hini pammatin hachi namati.

Chin nuntudtuchugwan Apolos ad Efesus ja ad Korinto

24 Ja gwacha han ohan Hudju an hi Apolos an e-Alexandria an immuy
ad Efesus. Nala-eng an muntudtuchu ja cho-or chi anila na ay ni Hapit
Apo Jos. 25 Natudtuchugwan hija ay ni oma'-atan Hesus ja ingkhimoh
na an i muntudtuchu ay ni anila na. Ja agkhuy nehalla muti gwa han
kulang na. Ti un hini intuchun John Bautista an oma'-atan Hesus ja hini
enat John an mumbautisar chi anila na ja angkhay. 26 Ja achi toma-ot hi
Apolos an khun umuy hichi sinagoga an i mi'hahapit ja muntudtuchu. Ja
unot chengngor cha Priscila ay Akila ja inannila cha an kulang chi anila
na, hotti initnud cha hichi pfalay cha, ja enhamhamad cha an intuchu
ay hija hini oma'-atan Hesu Kristo ja hini aton Apo Jos an manakhu
hi tatakhu. 27 Amat hichi ja nenomnom Apolos an umuy ad Akaya, ja
tinulungan hachi namati ad Efesus hija. Empachon cha han tula' ta ichat
na hana i-ibpfa cha an namati ad Akaya ta mangiliyon cha hija. Ja gwa
an ne-atam hi Apolos ad Akaya ja chinakngana hachi namati. Ja cho-
or chi intolong na ay chicha khapo ay ni khohkhoh Apo Jos. 28 Ti gway
apfalinana an me'hohollahor hana Hudju hi acho'lan chi tatakhu, ja
enapfak na. Impatikhaw na ay chicha hana allona ay ni hapit Apo Jos an
hi Hesus hini Mamahhod an Hennag Apo Jos.

Nagwachaan hana namati ad Efesus ay ni apfalinan ni Espiritu Santo

19 1 Chin agawwachaan Apolos ad Korinto, ja nakak hi Paul
ad Frigia ja impfupfuludna an immuy ad Efesus. Gwa hana
chinakngana an namati, 2 ja inali na ay chicha hi, “Enagwat ju chah hini
Espiritu Santo chin namatiyan ju?” Tempfar cha ja inali cha hi, “Agkhuy
mi atag, ti ma-id chengngor mi nu gway Espiritu Santo.” 3 Ja inalin khu
Paul ay chicha hi, “Hot ngay inannila ju ay ni i ju numpabautisaran?” Ja
tempfar cha ja inali cha hi, “Hini pamonjag John.” 4 Hotti inalin Paul hi,
“Chin intuchun John an abautisaran chi tatakhu ja hijay panginnilaan an
chin-ug hachi tatakhu hana pfahor cha. Ja inali na khu hi mamati cha
ay ni metob an umali an hi Hesus.” 5 Un chaot chengngor hitay inalin
Paul ja numpabautisar cha khu ta panginnilaan an namati cha ay Hesus.
6 Unot eneh-an Paul chin ngamoy na ay chicha ta engkalalakhana ja
nagwachaan cha ay ni apfalinan ni Espiritu Santo. Ja nunhapit cha hi
numpfino-ob-on an hapit ja khun cha mumpadtu. 7 Hay pfilang cha an
amin ja himpolo ta han chugwa.

8 Ay chuy toloh pfulan ja ahapfahapfachu hon immuy hi Paul hichi
sinagoga. Ja achi toma-ot an i khun mi'hami'hahapit ja me'hohod-er
hachi Hudju ta ipa-innila na hini oma'-atan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta gway aton cha koma an mamati. 9 Muti gwacha hana ngumangannu
an Hudju an achi mamati, ja ay chuy an na-amungan cha ja pinahiw cha
chin intuchun Paul an pammati ay Hesus. Hotti tenaynan Paul chicha ja
initnud na hachi namati ja immuy cha han puntudtuchugwan Tiranus, ta
entoloy na an nuntudtuchu ja ni'hahapit hi a-arkha-arkhaw. 10 Amat hichi
ja khun muntudtuchu hi Paul hichi hi chugwah tagwon, hotti an amin
hachi tatakhu hichi provincian chi Asia, Hudju ja Hentil, ja chengngor
cha hini hapit ApoJos.

Chin na-at hachi peto an empfapfalay Seva

11 Nakaskasda-aw hana numpfino-ob-on an milagro an enat Paul
khapo ay ni apfalinan Apo Jos. 12 Anong un hay hana panju ja lopfong
an khun egtap Paul ja enalan hachi tatakhu ja in-uy cha hay hana
mumpunchokhoh. Ja numpangatenong chin chokhoh cha, ja nun-akak
khu hana nun-apukhit an ispiritu an nun-eho'long ay chicha. 13 Ja
gwacha hana Hudju an linala-e an khun munlawlaw hi apfuglapfuglay an
khun mangpakak hi nun-eho'long an napukhit an ispiritu. Ja nenomnom
cha khu an mangpakak hi ispiritu ay ni ngachan Hesus, ta allon cha ay
ni napukhit an ispiritu hi, “Epakak mi he-a ay ni apfalinan Hesus an
khun ituchun Paul.” 14 Gwa han namenghan an enat heto han peto an
linala-e an empfapfalay han natakhay an pachin chi Hudju an hi Seva chi
ngachana. 15 Ja tempfar chin napukhit an ispiritu ja inali na hi, “Anila'
hi Hesus ja anila' khu hi Paul muti cha'ju mah?” 16 Ja chin lala-e an
nahuhu'lungan ja chimpap na chicha ja nunhuplihuplit na ja na-apfak
cha. Ja lemmajaw cha an nun-ahukhatan ja nun-amolehan.
17 Chengngor hachi Hudju ja Hentil an gawwa ad Efesus hitay an na-at
ja temma-ot cha, ja khun cha dayawon hi Hesu Kristo. 18 Ja na-am-
amamung hachi cho-or an namati ja impudnu cha chin khun cha aton
an mumpfuni ja mun-anap. 19 Ja inamung hachi uchumna ay chicha
hachi libju an khun cha pangtikhan ay ni khun cha aton an mun-anap,
ja in-uy cha ay chuy acho'lan chi tatakhu ja pinoolan cha. Ja hay pfalor
chin alibjulibju an napoolan ja umuy hi lemay lipfu hi pela'.[x] 20 Hotti
khun chomchom-or hana nunchongor ay ni hapit Apo Jos ja cho-or chay
namati ja nehamad chi pammati cha.

Chin nakiharpfuwan hana tatakhu ad Efesus

21 Amat hichi ja nenomnom Paul an i munlawlaw hichi ad Macedonia
ja ad Akaya ja ingkhana ad Jerusalem. Ja inali na hi, “Nu makhibpfoh
an uja' lawlagwon hay hato an pfuglay ja mahapor an munchapoha'

---

[x] **19:19** Literal: lemay lipfu hi drachma. Hini oha an drachma, an hija chin pihu cha, ja hijay pfo'laon ni ohah takhu hi ohay arkhaw.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ad Rome." 22 Hotti hennag na cha Timoti ay Erastus an khun tomolong
ay hija ta chichay mangpangulu ad Macedonia ja nuntaynan hija ad
Efesus. 23 Ja chin agawwachaana hichi ja nakiharpfu hachi tatakhu ad
Efesus, chimmalat chin nitudtuchu an pammati ay Hesus. 24 Ti gwacha
han lala-e an hi Demetrius an khun muntanag hi khumo' ta ephod na hi
pfapfa'pfa'lay an oma'-at ay ni templo an khun cha pundayawan ay ni
oha an jos cha an hi Artemis. Ja cho-or chi ma-alan cha Demetrius ay
tay an khun cha pe'pfo'laan. 25 Inamung Demetrius an amin hachi khun
me'pfo'la ay hija ja hana uchumna an ni'padchung chi pe'pfo'laan cha ja
inali na ay chicha hi, "A-akhi, anila ta-o an hini pfimma'nangan ta-o ja
hitay khun ta-o pe'pfo'laan. 26 Ja khun ta-o tikhan ja chonglon hana khun
aton tay lala-e an hi Paul. Khuna itudtuchu an achi umannung an jos hay
hana pfolor an enephod chi takhu. Ja nakhujud hachi cho-or an tatakhu
heto ad Efesus ta pinati cha hini ituchu na, ja hana khu apfuglapfuglay
heto ad Asia ja gwacha chi namati. 27 Hotti nu khomegkhenong ta-o
ja pfu-un hitay tamu ta-o ja angkhay chi pahigwon chi tatakhu, muti
midchum hini templo an pundayawan ay ni napfagto an jos ta-o an hi
Artemis. Hot mapa'-i khu hini apfagton Artemis an khun ta-o dayawon
an amin heto ad Asia ja hana apfuglapfuglay."
28 Ja unot chengngor chin tatakhu hitay an inalin Demetrius ja
pfimmungot cha ja hi-u-ugwap cha an nangali hi, "Madaydayaw hi
Artemis an jos ta-o heto ad Efesus." 29 Ja pimmalinah hachi tatakhu ay
chuy an pfuglay ja chimpap cha cha Gayus ay Aristarkus an eMasedonia
an khun mitnud ay Paul. Ja nungkhuykhuy cha an ijuy hichi khun
a-amungan chi tatakhu an pumbuybuyaan hana ay-ayam. 30 Ja penhod
Paul an mangunud ta i mi'hahapit hachi atakhutakhu muti empagwan
hachi namati. 31 Ja anong un hachi uchumna an a-ap-apon chi provincia
an khakhayyum Paul, ja hennag cha han i numpakpaka-ahi ay hija ta
achi mi'juy ay chuy na-amungan hachi tatakhu.
32 Amat hichi ja hingalangala chin tatakhu ti un gwahchinonon hon
ini'gwap cha chin podhona an allon ja ma-id mapto' hi chonglon. Ja
cho-or chin agkhuy nangannila nu anagkha ta i cha ni'-amung. 33 Hachi
uchumna an Hudju an nidchum an ni'-amung ja impata'chug cha hi
Alexander ta ipa-innila na hachi tatakhu an pfu-un chicha an Hudju
chi khimmapo hi nakiharpfuwan cha. Penajapan Alexander hachi
tatakhu ta panginnilaan an gwa han allona. 34 Muti unagkhu immatunan
chin tatakhu an Hudju hija ja nunchechehhan cha an nangi'gwap hi,
"Madaydayaw hi Artemis an jos ta-o heto ad Efesus." Ja khun cha mun-
umun-ugwap ingkhana hi immuy hi chugwah upfun.
35 Oma'-angonoh ja timma'chug han ohan ap-apo ja khemmenong
hachi tatakhu, ja inali na ay chicha hi, "A-akhi, anila ta-o an amin, an
chita-o an e-Efesus chi khun manalimun ay ni templo an pundayawan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay Artemis an madaydayaw, ja chin pfato an pfolor na an nakhah an
narpu ad uchu. 36 Achi mapfalin an gway mun-ad-achi ay tay inali'.
Hotti achi ta-o koma amat heto ta un ta-o khomegkhenong ta achi
ta-o mehalla. 37 Cha tay an linala-e an in-ali ju heto ja ma-id enakaw
cha hichi pundayawan ta-o ja agkhuy cha pinahiw hi Artemis an khun
ta-o dayawon. 38 Hotti nu gway penhod cha Demetrius an echalom, ja
gwacha hana hugi ta-o an khun mangpanuh hi chiklamu, ja gwa hini
arkhaw an khun punhumarjaan. Hotti nu podhon cha ja in-uy cha hichi.
39 Nu gwacha hay uchumna hi podhon ju hi mepfanag ja mahapor an
hachon ta-o hini ne'cha an khun a-amungan chi tatakhu. 40 Unchani ja
chita-oy papfaholon chi khupferno an nangpangpangulu ay tay i ta-o
nakiharpfuwan. Ja nu gway mangpfokha hi anagkha ta amat heto, ngay
pampfar ta-o?" 41 Amat hichi ja nun-ipa-anamut na chin tatakhu.

Chin numpfangngachan cha Paul ad Macedonia ja ad Greece

20 1 Napfalin hitay ja inamung Paul hachi namati ja tinugtukhuna
chicha tapfumi-ah cha hi pammati. Napfalin ja pfimmokha ja
empacheh na an umuy ad Macedonia. 2 Ja an amin hachi apfuglapfuglay
an enenggwana ja tinukhuna hachi namati ingkhana hi ne-atam ad
Greece. 3 Ja nihihidchi hi toloh pfulan. Gwa an mun-ar-alimanman an
munlukhan hi papor an umuy ad Syria ja chengngor na an nunhahapit
hachi Hudju an i cha pfuta-an ta patajon cha hija. Amat hichi ja agkhuy
entoloy Paul an umuy ja numpfangngad ta agwuna khu ad Macedonia.
4 Ja gwacha hana numpun-ibpfa na an cha Sopater an empfalay Pirus
an eBerea, ja cha Aristarkus ay Secundus an eTesalonika, ja hi Gayus an
eDerbe, ja hi Timoti, ja cha Tikikus ay Trofimus an e-Asia. 5 Impangulu
cha an immuy ad Troas ta hichi chi papannochan cha ay cha'mi[y] ja
hi Paul. Ja nuntaynan ami ay Paul ad Filipos. 6 Napfalin chin ngilin
chi Hudju an khun cha anganan hi tenapay an ma-id pfino'pfo' na,
ja nunlukhan ami hi papor an nangunud ad Troas. Immuy chi lemah
arkhaw ja ne-atam ami ja chinakngan mi chin numpun-ibpfa mi an
nangpangpangullu. Ja nihihidchi ami hi ohay markhachu.

Chin nakhahan Eutikus ad Troas

7 Ja chin Hapfachu hi nadhom ja na-amung ami an namati an mangan
ay ni pangnomnoman chin natajan Kristo. Napfalin ja ente-an Paul an
muntudtuchu ingkhana hi temmonga ti inali na hi epacheh mi chin mun-
inggwi'gwiit. 8 Ja cho-or chin hilaw ay chuy nangenna'jab an kwarto ay
chuy pfalay an na-amungan mi. 9 Ja gwa han ohan unga an lala-e an hi
Eutikus an inu-umpfun chin tagwa. Ja khun muntumuntugtukhun hi Paul

---

[y] **20:5** Hi Luke an nangtula' ay tay an libju chi oha an nitnud ay Paul.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja khun michumor hi Eutikus ja na-omtang ja nalo'. Unagkhu a'-alina ja
nakhah ja immuy hichi ahpfuna. Un cha agkhu i lena'-oy ja nanattoy.
10 Amat hichi ja ni'pfutay hi Paul ta tikhana hi Eutikus ja nunjakotto
ja hina'juju na, ja inali na hi, "Achi aju kumila ti matakhu." 11 Ja
henongkhop ami ay Paul ja nangan ami. Ja entoloy Paul an ni'hahapit
hachi tatakhu ingkhana hi na'-arkhaw ja un ami makak. 12 Ja in-anamut
cha hi Eutikus an mamattakhu ja mun-an-anla an amin chin tatakhu.

Chin inalin Paul hachi pangulun chi namati ad Efesus

13 Amat hichi ja nunlukhan ami hi papor ta ipangulu mi an umuy ad
Asos, ti hichi chi inalin Paul hi punhoochan mi ay hija ta echallana
an mangunud. 14 Ja chinakngan cha'mi ad Asos ja ni'lukhan hi Paul
ta umuy ami an amin hichi ad Mitilene. 15 Ja chin nun-inggwi'gwiit ja
enenggwa mi ad Kios. Entoloy mi an umuy ja emmatam ami ad Samos
chin me-aggwah arkhaw ja emmatam ami ad Miletus chin me-atloh
arkhaw. 16 Ti inlahiyan mi ad Efesus an agkhuy mi inta'chug, khapo
ta achi podhon Paul an mahalegwa ami. Ti umi-iyyahop hi pe-ataman
mi ad Jerusalem ta ah-upan mi hini pfehtan chi Hudju an allon cha hi
Pentekostes. 17 Hotti chin agawwachaan mi ad Miletus ja hennag Paul
hana immuy ad Efesus an i mamokhaan hachi pangulun chi namati hichi
ta umali cha an mi'chittum ay cha'mi. 18 Immali cha ja inalin Paul ay
chicha hi, "Anila ju an amin chi en-enat u an nete-a chin immaliya' heto
ad Asia, 19 an enat u an amin chi tamun Apo Jos an na-ugman hi luwa
ja panagpakumbaba. Ja cho-or hachi likhat an henortap u khapo hachi
Hudju an namarpalikhat ay ha-in. 20 Anila ju khu an agkhuy u en-aamoh
an nangtuchu ay ni hapit Apo Jos ti aphochan ju. Hotti intudtuchugwan
cha'ju ay ni khun ju a-amungan ja anong un hichi pfarpfalay ju. 21 Ja
anila ju khu an numpadchung chin intuchu' hachi Hudju ja hachi Hentil,
an mahapor an chu'khon ta-o hana pfahor ta-o ay Apo Jos ta mamati
ta-o ay Apo Hesu Kristo. 22 Ja tayya an umuja' ad Jerusalem ad ugwani,
ti hijah tay chi inalin ni Espiritu Santo, ja agkhuy u anila nu ngay ma-at
ay ha-in hichi. 23 Muti anila' an mipfalucha' ja malikhatana', ti hitay chi
inalin ni Espiritu Santo an amin hi immaja'. 24 Muti achi' nonomnomon
hitay pi'takhuwa', ti hini napfalor ay ha-in ja hini pangibpfoha' ay tay
impatamun Apo Hesus ay ha-in an imanihtikhuwan ay ni Ebanghelyo an
panginnilaan ay ni khohkhoh Apo Jos.

25 Ja ad ugwani ja anila' an cha'ju an engkasabaa' ay ni oma'-atan ni
pun-ap-apugwan Apo Jos, ja angkhaynana an achiya' khu tigtikhan.
26 Hotti chonglon ju hitay allo'. Nu gway achi mamati ay cha'ju an ma-
utaw chi pi'takhuwana ja ma-id pfahor u. 27 Ti ma-id oh-ohha hi agkhuy
u intuchu ay cha'ju ay ni tukhun Apo Jos. 28 Hotti pe'pa-ennongan ju hini
pammati ju. Ja halimunan ju khu hana uchumna an namati an impulang

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ni Espiritu Santo ay cha'ju. Enchokhan ju chicha an oma'-at ay ni khun
mumpahtor hi karnero, ti hi Apo Jos ja numpfalinon chita-o hi tatakhu na
khapo chin chalan Kristo an nun-ajuh chin natajana. 29 Ti tayna' cha'ju ja
anila' an gwa hana uchumna an takhu an umali an mama'-i ay ni pammati
ju, an amat hana atattata-ot an khenger an khun omman hi karnero.
30 Ja anong un hana ninidchum ay cha'ju an namati, ja gwachay
muntudtuchu hi umallilaw, ja makhujud mangkay hana namati ja ni'-
unud cha ay chicha. 31 Hotti pa-ennongan ju ta achi aju ma-allilaw.
Ja nomnomon ju chin nihihinnaa' ay cha'ju hi toloh tagwon an khun
muntudtuchu. Lapfi ja arkhagwan ja intugtukha' an nanukhun ay cha'ju
an na-ugman hi luwa'.
32 Hotti ad ugwani ja ehchor u cha'ju ay Apo Jos ja ay ni ingkari na an
khohkhoh na ay cha'ju. Hijay gway apfalinana an mangpapfi-ah ay ni
pammati ju ja ichat na hana bindisyon an epfanoh na hana numpfalinona
hi tatakhu na. 33 Ma-id enamnagwa' hi pihu ja pfalitu' ja lopfong ju.
34 Ti anila ju an khun u pfo'laon hana mahapor mi hana numpun-ibpfa'.
35 An amin hana enat u ja impatikhaw u an mahapor an mahlo ta-o
an muntamu ta gway itolong ta-o hana ma-id mapfalina. Achi ta-o
alichuwan chin inalin Apo Hesus hi nangarjana hi, 'Akha'khaja hay hana
mangchat mu hay hana chumagwat.' "
36 Napfalin chin inalin Paul ja numpunheppe cha ja nungkalalag cha
an amin. 37 Ja nun-agwar cha hi Paul ja khun cha kumila. 38 Ti ahighikha
chin inalin Paul an achi cha mahpay tigtikhan hija. Amat hichi ja intulud
cha hichi pingngit chi baybay ja nunlukhan han papor.

Chin immajan cha Paul ad Jerusalem

21 1 Tenaynan mi hachi namati an narpu ad Efesus ja nunlukhan
ami han papor an umuy ad Kos. Nun-ingwi'gwiit ja ne-atam ami
ad Rodes ja nuncha'puh ami ad Patara. 2 Hichi ad Patara ja inah-upan
mi han ohan papor an umuy ad Fenisia ja ni'lukhan ami. 3 Amat hichi ja
khun ami umuy ja enamang mi hichi ad Cyprus an nun-appit hi ikhid. Ja
entortoloy mi an umuy ingkhana hi ne-atam ami ad Tiro an provincian
chi Syria an pangpahan cha chin kargan chin papor. Ja ne-eghad ami.
4 Ja chinakngan mi hachi namati ja nihihidchi ami hi ohay markhachu.
Ja inalin hachi namati ay Paul ta achi koma umuy ad Jerusalem, ti impa-
innilan ni Espiritu Santo an gway ma-at ay hija hichi. 5 Anong un amat
hetoy inali cha, muti napfalin chamchama chin nunnangngan mi hichi ja
empacheh mi an umuy. Ja intulud cha'mi an amin hachi namati an anong
un chin pfinapfai ja ung-ungungnga ingkhana hichi pingngit chi baybay,
ja numpunheppe ami an nungkalalag. 6 Napfalin ja nanghempfopfogkha
ami. Hotti nunlukhan ami ja empacheh hachi nangtulud ay cha'mi an
umanamut.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Tenaynan mi ad Tiro ja emmatam ami ad Tolemais, ja imi
enggwangar hachi namati hichi ja nunnanong ami ay chicha hi
ohay lapfi. 8 Chin nun-inggwi'gwiit ja empacheh mi an umuy ad
Cesarea. Emmatam ami ja i ami nunnanong ay Philip an oha an khun
muntudtuchu ay tay Ebanghelyo. Nidchum hija ay cha chuy peto an
pinilin hachi namati ad Jerusalem ta pachot-anan cha hini aton an
manggwanah hachi ma-itolong hana gway mahapor na. 9 Ja gwacha han
apat an pfabpfalahang an empfalay Philip an khun mumpadtu hay hana
ipa-innilan Apo Jos ay chicha.
10 Ja unot immuy hi at hichi hi arkhaw ja immali han ohan profetan
Apo Jos an hi Agabus an narpu hichi ad Judea. 11 Hay enat Agabus ja
khina-utana chin hu-i na ja ngamoy na chin allot Paul an enala na ja
unaot allon hi, “Amat heto hini inalin ni Espiritu Santo an aton hachi
Hudju ad Jerusalem an manga-utan ay ni nang-allot ay tay, ta e-agwat
cha hachi Hentil.” 12 Chengngor mi hitay ja numpakpaka-ahi ami ja hana
uchumna an gwah chi ta achi adni' umuy hi Paul ad Jerusalem. 13 Muti
tempfar Paul ja inali na hi, “Anagkha ta kumila aju, ti tan pakapujon
ju agkhu hitay nomnom u. Ti enhakhana' hitay achor u ta anong kay
ja ipfalucha' wenno patajona' pay khapo hi pangtudtuchugwa' ay ni
oma'-atan Apo Hesus.” 14 Ja agkhuy inapfulut Paul chin inali mi, hotti
timmuchung ami ja inali mi hi, “Hot hay podhon Apo Jos chi ma-at ay
he-a.”
15 Immuy chi at hichi hi arkhaw ja nunhakhana ami an umuy ad
Jerusalem. 16 Ja nitnud hachi uchumna an namati an eCesarea ja in-uy
cha'mi ay chuy i mi punnangngan an pfalay cha Nason. Hi Nason ja
eCyprus ja oha hija hachi nahnahhun an namati.

Chin intukhun James ay Paul hi atona

17 Ja emmatam ami ad Jerusalem ja mun-an-anla hachi namati an
nummangili ay cha'mi. 18 Chin nun-inggwi'gwiit ja immuy ami ay cha
Paul an i mannig ay James, ja na-a-amung an amin hachi pangulun chi
namati. 19 Ja kinabla-awan Paul chicha ja inali na an amin chi ena-enat
Apo Jos hachi Hentil an tinuchugwana. 20 Napfalin an chengngor cha
chin inalin Paul ja dinaydayaw cha hi Apo Jos. Ja inali cha ay Paul hi,
“Akhi mi, amat heto, an linipfulipfu chay Hudju an namati ay Hesus muti
ipapati cha khu an khun unuchon hana urchin Moses. 21 Ja chengngor
cha hini allon hana khun mamahiw ay he-a an khun mu anu tukhunon
hana Hudju an gwa hichi apfuglapfuglay chi Hentil ta chu'khon cha hana
urchin Moses. Ti inalim anu chi achi cha ipakugit hana empfalay cha
an linala-e, ja achi cha khu aton hana ugali ta-o an Hudju. 22 Hotti ngay
aton ta-o mah? Ti unchani ja annilaon cha an gwahto a. 23 Nu ngay amat
heto chi aton ta-o. Gwahto han apat an linala-e an nunhapata ay Apo Jos.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Hotti mitnud a mah ay chicha ta umuy aju hichi Templo ja mi'ngilin a
ay ni ugali ta-o an Hudju. Ja he-a mah chi mamajachan hana animar an
ipidaton cha ta napfalin ja i cha numpamullang an pangtikhan an enat
cha chin enhapata cha. Nu atom hitay ja ma-innila an achi umannung
hini pahiw an chengngor cha, ti matikhaw an anong un he-a ja khun
mu unuchon hana urchin Moses. 25 Muti hachi ayya Hentil an namati ja
achi khahin un cha aton an amin chi urchin ta-o. Tinula-an mi chicha ta
impa-innila mi hana bilin an unuchon cha. Inali mi hi achi cha umihcha
hi nabnijan ja chala ja hay agkhuy naglot, ja achi cha me-elo' hi pfu-un
ahagwa cha."
26 Hotti nun-inggwi'gwiit ja nitnud hi Paul hay hachi apat an linala-e
ta umuy cha hichi Templo ta ngilinon cha hinuy ugalin chi Hudju. Ja
himmikhop hi Paul hichi Templo ta ipa-innila na hay hana papachi
an makhibpfoh ayya chi petoh arkhaw ja un cha ipidaton hini allon ni
urchin Moses.

Chin naniligwan cha ay Paul

27 Ja gwa an nachakngan chin me-apeto an arkhaw ja gwacha hana
uchumna an Hudju an narpu hichi provincian chi Asia an nannig ay cha
Paul hichi Templo. Ja chenokhochokhor cha hachi tatakhu an na-amung
ja chimpap cha hi Paul. 28 Ja ini'gwap cha an nangali hi, "A-akhi mi an
holag Israel, chadchaan cha'mi man ta achi lomajaw hitay an lala-e! Ti
hitay ja khun umuy hiton apfuglapfuglay an ay manukhun hana tatakhu
ta pahigwon chita-o an Hudju ja hini urchin Moses ja anong un hitay
nasantuwan an Templo. Ja me'chagkha khu ja gway impahikhop na an
Hentil ay tay nasantuwan an Templo ja paniyaw hitay." 29 Inali cha hitay
ti tinnig cha an muntutunud cha Paul ay Trofimus an oha an e-Efesus
ad Jerusalem, ja khemhon chaot un oha hija an in-uy Paul hichi Templo,
muti agkhuy na.
30 Ja unot chengngor hachi tatakhu chin inali cha ja hi-u-ugwap cha.
Ja nun-etagtag cha an umuy hichi Templo. Numpohpoh cha hi Paul ja
nungkhujud cha an ipapfutay. Ja incha-ig cha chin pantaw ni Templo.
31 Gwa an khun cha punhuplit hi Paul ta patajon cha, muti gwacha han
immuy nangpfaag ay ni ap-apon chi hinchalo an Romano, ja impa-innila
na an nakiharpfu hachi tatakhu.
32 Amat hichi ja pfinokhaan chuy ap-apo hachi uchumna an kakapitan
ja hachi hinchalo ja hetatagtag cha an umuy ay chuy achaan Paul. Unot
tinnig hachi tatakhu hay hachi hinchalo ja chin apo cha an immali ja
empokhong cha an manoplit ay Paul. 33 Immuy chin ap-apon chi hinchalo
ay Paul ja tiniliw na ja impapfangkeleng na hi chugwah pfangkeleng.
Ja inali na hachi tatakhu hi, "Ngachan tay an takhu ja ngay tugwali
enat na?" 34 Gwahchinonon hon nun-ugwap hachi tatakhu ja achi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

numpapadchung hini allon cha, hotti ma-id mapto' nu ngay umannung.
Hotti inalin chin a-ap-apo hay hachi hinchalo ta ijuy cha hi Paul hichi
kampo. 35 Ja gwa an emmatam cha hichi ti-ichan an umuy hichi kampo
ja emmomod chin pfungot chin tatakhu, ja pini-ug hachi hinchalo hi Paul
ta achi ikhihun hachi takhu. 36 Ja khun mangumangunud hachi tatakhu
an khun cha i'gwap an mangali hi, "Patajon ta-o gwot!"

Chin hongpfat Paul hana epapfahor cha ay hija

37 Ja gwa an ipahikhop cha hi Paul hichi kampo ja inali na ay chuy
ap-apon chi hinchalo hi, "Gwacha han allo' ay he-a." Ja inalin chin ap-
apo hi, "Unchah angkhiloh anilam an munhapit hi Griego? 38 Ti amat
un he-a chin e-Egypt an kimmiharpfu an nangpangulu hi apat hi lipfu
an ngumangannu an lala-e an immuy hichi let-ang." 39 Tempfar Paul ja
inali na hi, "Pfu-un ha-in, ti Hudjuwa' an eTarsus an oha an otongngan
an pfuglay hichi provincian chi Silisya. Hot unchah achi mapfalin an
mi'hahapita' hachi tatakhu?" 40 Ja inapfulut chin ap-apon chi hinchalo,
hotti timma'chug hi Paul ay chuy ha'japfan ja penajapana hachi tatakhu.
Khemmegkhenong cha ja ente-an Paul an munhapit hi hapit chi Hudju.

22 1 Ja inalin Paul hi, "Cha'ju an a-ammod ja a-akhi, chonglon
ju ta annilaon ju hini oma'-atana." 2 Un chaagkhu chengngor
an nunhapit hija hi hapit chi Hudju ja ma-id et-etot, ja entoloy Paul
an nangali hi, 3 "Ha-in ja Hudjuwa' an neto'khong hichi ad Tarsus
an provincian chi Silisya, muti heto ad Jerusalem chi emmerkha'.
Nun-achala' ay Gamaliel an anila ta-o an ma-ar-ali an mehtolo, ja
tinuchugwana' an amin hana urchin chin a-ammod ta-o. Ja nunhegla
hini pamhod u an munserbi ay Apo Jos an amat khu ay cha'ju ingkhana
ad ugwani. 4 Ja pinarpalikhat u hachi namati ay Hesus ti nunchupap u
chicha, linala-e ja pfinapfai, hon impipfalud u ja empapatoy u pay chin
uchumna. 5 Ja anilan ni natakhay an pachi ja hana uchumna an ap-apo
ta-o an umannung hitay allo' ti chichay nangpa-apjaa' hana tula' an
mangpa-innila hana i-ibpfa ta-o an Hudju hichi ad Damaskus an gway
apfalina' an mamalak hay hana namati ay Hesu Kristo, ja an mang-ali ay
chicha heto ad Jerusalem an napfapfangkelengan ta madusa cha.

Chin nanihtikhuwan Paul ay ni enat na an namati

6 Muti chin omaja' ad Damaskus ja unagkhu gwa an me-atama' chin
naha'-ad ja himpfumagkha ja nahenakhana' han pomoo' an narpu ad
langit, 7 ja natu'-ina'. Ja chengngor u han hapit an nangali hi, 'Saul,
Saul, anagkha ta palikhatona' ay he-a?' 8 Ja inali' hi, 'Apo, ngay ngachan
mu mah?' Ja inali na ay ha-in hi, 'Ha-in hi Hesus an eNazaret an khun
mu palikhaton.' 9 Tinnig chin numpun-ibpfa' chin mumpfinang muti
agkhuy cha ne-egngor chin hapit an chengngor u. 10 Ja inali' hi, 'Apo,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngay podhom hi ato'?' Ja inali na hi, 'Lomeggwat a ta umuy a hichi ad
Damaskus ta hichi chi panginnilaam ay ni empadchong Apo Jos hi atom.'
11 Pfinulagwa' ay chuy tinnig u an pomoo'. Hotti una' pepenchon hachi
numpun-ibpfa' an immuy ad Damaskus.
12 Hichi ad Damaskus ja gwacha han ohan lala-e an hi Ananias an
na'na-unnud ay ni urchin ta-o, ja lihpituwon an amin hachi Hudju an
gawwah chi. 13 Ja immali an ni'ta'chug ay ha-in ja inali na hi, 'Akhi'
Saul, ad ugwani ja mitikhaw hini matam!' Ja himpfumagkha ja mitikhaw
mahpay ja tinnig u hija. 14 Ja inalin khu Ananias ay ha-in hi, 'Hi Apo Jos
an khun dayawon chin a-ammod ta-o chi namili ay he-a ta annilaom
nu ngachah ni penhod na hi atom, ja ta gway enat mu an nannig ay ni
magpong an pfaar na an hi Hesu Kristo ja an nangngor ay ni hapit na.
15 Ti honakhon chi-a an i muntihtikhu an amin hi tatakhu ay ni tinnig
mu ja chengngor mu. 16 Hotti ad ugwani ja achim etaktak ta epfokham ay
Apo Jos ta pakawanona hana pfahor mu, ja numpabautisar a.'
17 Chin numpfangngacha' heto ad Jerusalem ja immuja' hichi Templo an
i mungkalalag. Ja gwa han nipatikhaw ay ha-in. 18 Tinnig u hi Apo Hesus
an khun mi'hapit ay ha-in ja inali na hi, 'Khalakhalom ta makak a heto
ad Jerusalem, ti achi apfuluton hachi tatakhu hini khun mu tihtikhuwan
an oma'-ata'.' 19 Ja inali' ay hija hi, 'Apo, anagkha ta achiya' pattiyon, ti
anila cha an ha-in chin khun umuy hichi sinagoga an mumpanoplit ja
mangpapfalud hana namati ay he-a. 20 Ja chin namatajan cha ay Stephen
ja ohaa' an ni'-apfulut chin enat cha an namatoy ay hija, ti ni'tata'chukha'
an nanangchon chin lopfong cha.' 21 Ja inali na khu ay ha-in hi, 'Makak a,
ti honakho' he-a an umuy hichi achawwi an achaan hana Hentil.' "
22 Gwa an khun munchochongngor hachi Hudju, muti unagkhu inalin
Paul hi un napfaar an umuy hana Hentil, ja emmomod chin pfungot cha.
Ja hi-u-ugwap cha an nangali hi, "Patajon ta-o gwot ta achi mi'takhu hitay
amat heto." 23 Ja khun cha mun-umun-ugwap ja nun-egwalaggwag cha chin
lopfong cha ja nun-ipatu'-ug cha chin chapor khapo hi pfungot cha. 24 Hotti
inalin chin ap-apon chi hinchalo hachi hinchalo na ta ipahikhop cha hi
Paul hichi kampo. Ja inali na hi punhuplit cha ja un cha hanhanan nu
ngay enat na an chimmalat chin nun-ugwapan chin tatakhu. 25 Ja gwa an
khina-utan cha hi Paul ta hupliton cha, ja inalin Paul chin oha an kapitan
chi hinchalo an ni'tata'chug hi, "Unchah mapfalin ay ni urchin ta-o an
ipahuplit ju hay Romano nu agkhuy pay nahumarja?" 26 Ja unot chengngor
chin kapitan hichuy inalin Paul ja immuy ay chuy ap-apo cha ja inali na
hi, "Ngay aton ta-o mah? Ti Romano anu hichuy takhu an i mi hupliton."
27 Hotti immuy chin ap-apon chi hinchalo ay Paul ja inali na hi, "Un chah
umannung an Romano a?" Tempfar Paul ja inali na hi, "Aa, ohaa' an
Romano." 28 Ja inalin chin ap-apo hi, "Ohaa' khu an numpfalin hi Romano
muti cho-or chi pfinajacha'." Ja inalin Paul hi, "Ha-in ayya ja neto'khonga'

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an Romano, ti Romano hana ammod u." 29 Hotti numpumpfugnud hachi
hinchalo an manoplit ay hija ti temma-ot cha, ja anong un chin ap-apo cha
ja ne'ta-ot hi i na nangpapfangkelengan ay Paul an oha an Romano.

Chin nahumarjaan Paul

30 Penhod chamchama chin ap-apon chi hinchalo an hanhanan nu
ngay ipapfahor hachi Hudju ay Paul. Hotti chin nun-inggwi'gwiit ja
inamung na hachi a-ap-apon chi pachi ja an amin hachi uchumna an
khun munhumarja ad Jerusalem ta humarjaon cha. Empa-aana chin
pfangkeleng Paul ja in-uy na ay chicha.

23 1 Emmohchong Paul hachi khun munhumarja ja inali na
hi, "A-akhi', nete-a hi a-unga' ja hay anila' ja maphod chi
ni'takhuwa' hi pannig Apo Jos." 2 Ja gwa han natakhay an pachi an hi
Ananias an nangngor ay tay inalin Paul, ja inali na hachi linala-e an
nenehnot ay Paul ta hoplaton cha hini ta-o na. 3 Ja inalin Paul ay hija hi,
"Maphod a kaykhu hi pannig chi tatakhu muti napukhit hini nomnom
mu. Hi Apo Jos chi mangpfalloh ay tay enat mu ay ha-in. Ti hini urchin
Apo Jos chi panghunungan ju an manumarja ay ha-in, ja mipfuhur ay
ni urchin hini nangallam hi hoplatona'." 4 Ja inalin hachi linala-e an
nenehnot ay Paul hi, "Anagkha agkhu ni' he-a ta pfa-inam hitay natakhay
an pachi an enhaad Apo Jos." 5 Tempfar Paul ja inali na hi, "A-akhi,
agkhuy u anila an hija hini natakhay an pachi, ti khulat ta anila' hot
agkhuy u inali hini amat hina. Ti allona ay ni hapit Apo Jos hi, 'Achi ju
haphapiton chi mama'-i hay hana nehaad an mun-ap-apo hi tatakhu.' "[z]
6 Muti natikhaw Paul an hachi uchumna an ni'-amung ja Saducee, ja
chin uchumna ja Farisee. Hotti ini'gwap na an nangali hachi khun
munhumarja hi, "A-akhi, ohaa' an Farisee, ja Farisee chin a-ammod u, ja
tan mahumarjaa' khapo hi pammati' ay ni amahuwan chi natoy."
7 Unchaot chengngor hitay ja ente-an hachi Farisee ja Saducee an
munhahannu ja nanghinchuchu'-ukhan cha hi nomnom. 8 Ti achi pattiyon
hachi Saducee an gway amahuwan chi natoy ja achi cha khu pattiyon an
gway angher ja lennagwa. Muti hana Farisee ja pattiyon cha an amin hay
hato.
9 Amat hichi ja ngemmalawngaw cha, ja timma'chug chin uchumna
an Farisee an mehtolon chi urchin chi Hudju ja inali cha hi, "Ma-id
mangkay machakngan mi hi pfahor tay. Unakkay gwa hay angher wenno
ispiritu an ni'hapit ay hija." 10 Ja unot la-ahna ja en-om-omod cha an
nunhahannu. Ja temma-ot chin ap-apon chi hinchalo ti unchani ja
numpfingit cha chin achor Paul. Hotti inali na hachi hinchalo na ta umuy
cha agwiton hi Paul ta epfangngad cha hichi kampo.

---

[z] **23:5** Exodus 22:28

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ay chuy an nadhom ja numpatikhaw hi Apo Hesus ay Paul ja inali na
hi, “Papfi-ahom hini nomnom mu, ti tinihtikhuwana' heto ad Jerusalem,
ja mahapor an amat hina khu chi atom hichi ad Rome.”

Chin nunhahappitanan hachi Hudju hi pamatajan cha ay Paul

12 Chin nun-inggwi'gwiit hi nanong ja na-amung hachi uchumna
an Hudju ta ikumkumukum cha an munhahapit nu ngay aton cha an
mamatoy ay Paul. Ja enhapata cha ay Apo Jos an achi cha mangmangan
ja umin-inum ingkhana hi patajon cha. 13 Nahulok cha hi apat chi polo
an nangapfulut ay tay an aton cha. 14 Napfalin ja immuy cha hachi a-ap-
apon chi pachi ja hana uchumna an a-ap-apon chi Hudju ja inali cha hi,
“Nunhahapit ami ja enhamad mi an nanghapata ay Apo Jos an achi ami
mangan ja uminum ingkhana hi patajon mi hi Paul. 15 Hotti hay allon mi
hi aton ju an a-ap-apo, ja allon ju ay ni ap-apon chi hinchalo an Romano
hi gwacha pay chi podhon ju an hanhanan ay Paul, ta gway atona an
mangpapfutay ay hija. Ja munhakhana ami ta pfuta-an mi hichi chalan
ta patajon mi.”
16 Muti gwa han lala-e an empfalay han pfupfai an ibpfan Paul an
ne-egngor ay tay nunhahappitanan cha. Ja immuy hichi kampo an i
nangpfaag ay Paul. 17 Ja unot chengngor Paul ja enajakhana han ohan
kapitan ja inali na hi, “Ijuy mu adni' hitay unga ay ni ap-apo ju ti gwa
han ipa-innila na ay hija.” 18 Ja in-uy chin kapitan hichuy unga chin apo
na. Ja inali na hi, “Apo, in-ali' hitay unga ay he-a, ti una' pfinokhaan ay
chuy nipfalud an hi Paul, ja gwa anu hay ipa-innilan tay unga ay he-a.”
19 Ja penchon chin ap-apo hichuy unga ja i na en-ohha, ja inali na hi,
“Ngachah chi allom?” 20 Tempfar na ja inali na hi, “Nun-oh-ohha hana
Hudju ta epfokha cha anu ay he-a ta ipi-uy mu hi Paul hi magwiit hichi
punhumarjaan cha. Ja hay anu pangali cha ja gwacha pay chi hanhanan
cha ay hija. 21 Muti achim adni' apfuluton, ti gwa han nahulok hi apat
chi polo an linala-e an mumpfopfotta' ay hija hichi chalan. Hay hachi an
linala-e ja enhapata cha ay Apo Jos an achi cha mangmangan ja umin-
inum ingkhana hi patajon cha hi Paul. Nunhahagkhana cha hotti un cha
hahadchon hay pangpa-ajam.” 22 Amat hichi ja inalin chin ap-apon chi
hinchalo hi, “Aa, muti achim epfa'pfaag hi uchumna an impa-innilam ay
ha-in hitay.” Ja empakak na.

Chin nang-ajan cha ay Paul ay Gobernador Felix

23 Gwa an nakak chin unga ja enajakhan chuy ap-apo han chugwa an
kapitan. Ja inali na hi, “Ehakhana ju hana hinchalo ta chugway khahot
chi manallan ja petoy polo chi mangampfaju ja chugway khahot khu chi
mumpunhu'-ud, ta ijuy ju hi Paul ad Cesarea ad ugwani an madhom.
24 Mahapor an gway ampfaju hi punhakajan Paul. Ja gwinarjaan ju

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ingkhana hi e-atam ju ay Gobernador Felix." 25 Ja tinula-an chuy ap-apo
hi Gobernador Felix ja inali na hi,
26 "Apo Gobernador Felix, ha-in hi Klaudius Lisias an muntula' ay he-
a. 27 Tayya an ipa-ali' hitay an lala-e an chimpap hachi Hudju. Gwa an
patajon cha, muti inah-upa' ja immuy ami ay cha nuy hinchalo' ja inagwit
mi, ti inannila mi an oha hija an Romano. 28 Ja penhod u an annilaon nu
ngachah ni ipapfahor cha ay hija, hotti in-uy u hichi punhumarjaan cha.
29 Muti un u agkhu chodchonglon chin khun cha punhahappitanan ja ma-
id chinaknga' hi pfahor na hi pangpapatajan wenno pangpipfaluchan cha,
an un angkhay hini nunhohod-ilan cha khapo ay ni urchin cha an Hudju.
30 Muti chengngor u an gwa hana Hudju an nanghapata an mamatoy ay
hija. Hijaot un u gwot impa-ali ay he-a ja inali' khu hana mangchalom ta
he-ay pangchaloman cha."
31 Amat hichi ja inunud hachi hinchalo chin inalin chuy ap-apo cha ja
initnud cha hi Paul. Ja ay chuy an lapfi ja emmatam cha ad Antipatris.
32 Nun-inggwi'gwiit ja numpfangngad hachi hinchalo an nanallan hi
kampo cha ta hachi nangampfaju chi nangitnud ay Paul an immuy ad
Cesarea. 33 Gwa an emmatam cha ja in-uy cha hi Paul ay Gobernador
Felix ja inchat cha chin tula'. 34 Ja unot pfinahan Gobernador Felix ja
empfokha na ay Paul nu ngachah chi provincia hi nitu'khungana. Ja
inalin Paul hi ad Silisya. 35 Ja inalin Gobernador Felix hi, "Humarjao'
he-a hu-un umali hana mangchalom ay he-a ta chonglo' hay pi'-alim." Ja
empagwarja na hi Paul chin hinchalo na ay chuy nunhihittugwana an
pfalay Ari Herod.

Chin nanumarjaan Gobernador Felix ay Paul

24 1 Immuy chi lemay arkhaw hi nipfaluchan Paul ad Cesarea ja un
omatam cha Ananias an natakhay an pachi ja chin uchumna an
a-ap-apon chi Hudju. Ja initnud cha han ohan abugado an hi Tertulus.
Immuy cha ay Gobernador Felix ta echalom cha hi Paul. 2 Empapfokhan
ni gobernador hi Paul ja inalin gwot Tertulus hi, "Madayaw an
Gobernador, otong hitay anla mi, ti ay tay nun-ap-apugwam ja malenong
hay hato apfuglapfuglay ja otong chi penomhochan tay pfuglay mi.
3 Hotti machenor ami ja otong khu chi punyamanan mi ay he-a. 4 Achi'
podhon an tomaktak ay he-a, hot achi' anchu-ajon muti pe-egngor mu
mah hitay ho'ho'chod an hapiton mi.
5 Hay natikhaw mi an oma'-atan tay an lala-e ja napukhit an takhu,
ti hijay chumalat hi akiharpfuwan hana Hudju hi apfuglapfuglay. Hija
khu chi mangpangpangulu hana tatakhu an khun mundayaw han ohan
eNazaret. 6 Penhod na an pa'-iyon hana allon ni urchin an paniyaw hi
aton hichi Templo ad Jerusalem, muti tiniliw mi. Penhod mi an echalom
ay ni urchin mi an Hudju. 7 Muti immali hini ap-apon chi hinchalo an hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lysius, ja pinilit na an inagwit hi Paul ay cha'mi ja impa-ali na heto. 8 Ja
hennag cha'mi ta he-ay pangchaloman mi anu ay hija. Nu humarjaom
hija hot annilaom an umannung an amin hato impapfahor mi ay hija."
9 An amin hachi Hudju ja ne'-ampoy cha an inali cha hi, "Hija piman,
umannung hayhana."
10 Napfalin an nunhapit hi Tertulus ja nunhapiton ni gobernador hi Paul.
Ja inali na hi, "Apo Gobernador, anila' an napfajag an khun a munhumarja
ay cha'mi an Hudju, hijaot una' achi mun-okhon an manongpfat ay tay inali
cha. 11 Mapfalin an hanhanam ay cha tay mangchalom ta annilaom an un
himpolo ta chugwah arkhaw chi immuy ay chuy immaja' ad Jerusalem
an i nundaydayaw ay Apo Jos. 12 Ja ma-id tinnig hato Hudju hi khun u
pe'hohongngilan ja pumapa'-iyan hichi Templo wenno hichi sinagoga ja
anong un hichi pfuglay. 13 Hotti ma-id chi hay ipatikhaw cha hi atikhan an
umannung hana khun cha ipapfahor ay ha-in. 14 Muti apfuluto' an khun u
unuchon chin intuchun Hesus ay ni ato' an mundayaw ay Apo Jos an khun
dayawon chin a-ammod mi, ja hitay hini allon hato nangchalom ay ha-in hi
nehalla. Muti mamatiya' an amin ay ni urchin Moses ja hana uchumna an
intula' hana profetan Apo Jos chin nahop. 15 Numpadchung hini hahadchon
mi ay cha tay Hudju an chin pummahuwan Apo Jos hay hana nun-atoy an
magpong ja hana napfahulan. 16 Hotti hinahalimid u an unuchon an amin
chi podhon Apo Jos ta maphod hitay konsensia' hi sangwanana ja hana
papadchung u an tatakhu.
17 Ja napfajag an mama'-icha' hichi ad Jerusalem muti
numpfangngacha' hichi ta ijuy u han pihu an inchat cha hichi uchumna
an pfuglay an michat hay hana ma-id mapfalina an Hudju. Ja nundatona'
khu ay Apo Jos. 18 Chin gawwachaan mi hichi Templo an mangat ay ni
urchin mi an Hudju ja inah-upana' ay chicha an ma-id cho-or hi numpun-
ibpfa' ja agkhuy ami pimmapa'-i. 19 Muti gwacha hana uchumna an
Hudju an narpu ad Asia an chichay nanginnila ay ni enat u, hotti chicha
koma chi mangchalom nu gway pangchalomana'. 20 Muti tan ma-id cha,
hotti hay hato chi mangali nu gwachay pfahor u hi chinakngan cha
chin nanumarjaan cha ay ha-in hi gwachaan hana a-ap-apo an khun
munhumarja ad Jerusalem. 21 Ja ma-id an un u ini'gwap an nangali ay
chicha hi, 'Mahumarjaa' khapo hi pammati' ay ni amahuwan chi natoy.' "
22 Hi Gobernador Felix ja anila na hini oma'-atan chi pammati ay
Hesus, hijaot una achi podhon an etoloy cha an munhumarja ay chuy an
arkhaw. Ja inali na hi, "Unchani ta umali hini ap-apon chi hinchalo an
hi Lisias ja un u ipanuh hitay chalom ju." 23 Ja inali na han ohan kapitan
ta epagwarja na hi Paul, muti achi cha ijuy hi pfaluchan ja ipalubos cha
hana khakhayyum na an mang-ali hi mahapor na.
24 Immuy chi at hichi hi arkhaw ja immali khu cha Gobernador Felix
ja hi ahagwana an hi Drusila an Hudju. Ja empapfokhan Felix hi Paul

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta chonglon cha hay ituchu na an oma'-atan chi pammati ay Hesus.
25 Ja intuchun Paul hini oma'-atan chi magpong an ugali, ja hay aton an
mangono'nong hi pe'-at, ja hini umali an arkhaw an punhugijan Apo Jos.
Ja temma-ot hi Gobernador Felix ja inali na hi, "Ammuna, umuy a ad
ugwani ta unchani ta piggwana khu." 26 Hay oha hi nangallana ay tay ja
hahadchona hay ichat Paul hi pasuksuk. Hijaot una khun epapfokha hi
Paul ta munhapit cha.
27 Amat hichi ja immuy chi chugwah tagwon ja nehannot hiGobernador
Porcius Festus ay Gobernador Felix. Ja chin na-aanan Gobernador Felix ja
agkhuy na impapfu-aan hi Paul, ti podhona an achi ma-aan hini pamhod
hana Hudju ay hija.

Chin nahumarjaan Paul ay Gobernador Festus

25 1 Ja gwa an chin me-atloh arkhaw hi nungobernadolan Festus
hichi provincian chi Judea ja nakak ad Cesarea ta umuy ad
Jerusalem. 2 Ja unot ne-atam ad Jerusalem ja immuy hachi ap-apon chi
pachi ja hachi uchumna an ap-apon chi Hudju ay Gobernador Festus, ja
impa-innila chaot chin enchalom cha ay Paul. Ja chinagchag cha hija 3 ta
nu mapfarpfalin ja ipa-ali na hi Paul ad Jerusalem, ti nunhahappitanan
cha khu an pfota-an cha hichi chalan ta patajon cha. 4 Tempfar
Gobernador Festus ja inali na hi, "Aa, muti gwacha hi Paul hichi ad
Cesarea an nipfapfalud ja tayya an mumpfangngacha' hichi. 5 Hotti hay
aton ta-o ja mi'-ali hana ap-apo ju ta hichi chi pangchaloman ju ay hija
nu gway pfahor na."
6 Ja nunnanannong hi Gobernador Festus ad Jerusalem hi nahulok hi
ohay markhachu ja un mumpfangngad ad Cesarea, ja nitnud cha chuy
a-ap-apo. Ne-atam cha hichi ja chin nun-inggwi'gwiit ja immuy hini
gobernador hichi punhumarjaan, ja empapfokhana hi Paul. 7 Ja un chaot
in-ali hi Paul ja lini-ub hachi Hudju, ja cho-or chin napukhit an nun-
ali cha an pfahor na, muti ma-id ipatikhaw cha hi un umannung chin
empapfahor cha.
8 Tempfar Paul ja inali na ay Gobernador Festus hi, "Ma-id enat u hi
pfahor an nama'-i ay ni urchin mi an Hudju ja hay mipfuhur ay ni Templo
ad Jerusalem, ja anong un hini urchin ni Emperador ad Rome."
9 Muti penhod Gobernador Festus chamchama an aton hini podhon
hachi Hudju, hijaot una inali ay Paul hi, "Hot nu ngay epapfangngad
chi-a ad Jerusalem ta hichi chi panumarjaa' ayhe-a?"
10 Ja inalin Paul hi, "Anagkha ta khahinon una' umuy hichi? Tan
gwahtowa' hi sangwanam ja he-a mit hini hugi an enhaad ni Emperador,
hotti heto koma chi panumarjaana'. Ja anilam mit an ma-id chi hay
pfahor u hay hana Hudju. 11 Nu gwacha ayya chi pfahor u hi pamatajana'
ja apfuluto' an matoja'. Muti nu agkhuy immannung hay hato enchalom

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha ay ha-in ja achi mapfalin an uja' ichat ay chicha ta patajona'. Hotti
uchu'chuna un hini Emperador ad Rome chi manumarja ay ha-in."
12 Amat hichi ja ni'hapit hi Gobernador Festus hay hachi khun
manukhun ay hija. Napfalin ja inali na ay Paul hi, "Inalim mahpay chi
penhod mu an hini Emperador chi manumarja ay he-a, hotti hijah tay chi
ma-at."

Chin nunchongolan cha Ari Agripa ay Paul

13 Immuy chi at hichi hi arkhaw ja immali cha Ari Agripa ay Bernice
an ibpfa na an pfupfai ad Cesarea, ta i cha pfumihhita ay Gobernador
Festus. 14 Ja nihihidchi cha hi at hichi hi arkhaw ja un ipa-innilan
Gobernador Festus ay nuy ari hini oma'-atan Paul, an inali na hi,
"Gwahto han ohan lala-e an hi Paul an impipfalud Gobernador Felix
chin nun-ap-apugwana. 15 Ja chin immaja' ad Jerusalem ja enchalom
hana ap-apon chi pachi ja hana uchumna an ap-apon chi Hudju, ja
inali cha chi un u hugijon hi Paul. 16 Muti inali' ay chicha hi, ay ni
ugali mi an Romano, ja achi mi ipalubos an dusaon cha hay nipfalud
nu agkhuy cha nunhihinnango ay cha nuy nangchalom ay hija ta gway
atona an manongpfatan hana enchalom cha. 17 Hotti chin immaliyan
cha heto, ja agkhuy u entaktak, ta chin nun-inggwi'gwiit ja immuja'
hichi punhumarjaan ja empapfokha' hi Paul. 18 Ja timma'chug hachi
nangchalom ay hija ta munhapit cha ja khenemho' un cho-or chi
napukhit hi pfahor na muti ma-id, 19 an un cha nunhohongnger ay ni aton
cha an mundayaw ay ni Jos cha ja nunhohongngilan cha khu han natoy
an hi Hesus an inalin Paul hi timmakhu. 20 Ja agkhuy u anila nu ngay
ato' an manumarja hi amat heto, hotti empfokha' ay Paul nu podhona an
umuy ad Jerusalem ta hichi chi panumarjaan cha ay hija. 21 Muti inalin
Paul hi achi, ta hay podhona ja mapfantajan heto ingkhana hi pang-
aja' ay hija ad Rome ta hini Emperador chi manumarja ay hija. Hotti
impipfabpfalud u heto ta nangamong hay pangpa-aja' ay hija ad Rome."
22 Ja inalin Ari Agripa ay Gobernador Festus hi, "Podho' khu an pe-
egngor hay allon tay an hi Paul." Ja inalin Festus hi, "Aa, hotti unchani ta
magwi'gwiit ja un mu chonglon."
23 Chin nun-inggwi'gwiit ja nunlopfong cha Ari Agripa ay Bernice
hi lopfong chi ari. Ja cho-or chin a-ap-apon chi hinchalo ja hachi
uchumna an ma-ar-ali an tatakhu an nitnud ay chicha an ni'hikhop
hichi punhumarjaan. Ja empapfokhan Gobernador Festus hi Paul.
24 Impahikhop cha hi Paul ja nunhapit hi Gobernador Festus ja inali na
hi, "Apo Ari Agripa ja cha'ju an amin an ni'-ali, hitay an takhu ja hijah
tay chi enchalom an amin hana Hudju heto ad Cesarea ja anong un hichi
ad Jerusalem, an numpange'gwapan cha an epapatoy u anu hija. 25 Muti
ma-id chinaknga' hi pfahor na hi pamatajan ay hija. Ja tan penhod na an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hini Emperador chi manumarja ay hija, hotti nenomnom u an ipi-uy ad
Rome. 26 Muti ma-id machoto' nu ngay itula' u ay ni Emperador. Hijaot
un u empa-ajag hija heto ta humarjaon ta-o, om-omod ay he-a Apo Ari
Agripa, ta napfalin ayya an hinumarja ta-o ja annilao' hay itula' u. 27 Ti
una' chah natottot ta uja' ipahumarja chi pfalud an ma-id intula' u hi
pfahor na?"

26 1 Inalin Ari Agripa ay Paul hi, "Hot humapit a ta topfalom hato
enchalom cha ay he-a." Ja timma'chug hi Paul ja ente-a na an
munhapit, ja inali na hi, 2 "Apo Ari Agripa, munchenola' ta he-a chi
pampfala' ad ugwani hato enchalom hachi Hudju ay ha-in. 3 Ti anila'
an anilam an amin chi ugali mi ja hana khun mi punhahannugwan an
Hudju. Hot anuham adni' an munchongor ay tay hapito'.

4 An amin hana papadchung u an Hudju ja anila cha chi emma'-atan
chi ni'takhuwa' hichi pfalay mi ja anong un hichi ad Jerusalem, an nete-a
hichin a-ung-ungnga' ja ingkhana ad ugwani. 5 Napfajag an inannila cha,
nu podhon cha an tihtikhuwan, an ohaa' an ninidchum hana Farisee
an na'na-unnud an amin hana urchin mi an Hudju. 6 Ja tan ad ugwani
ja mahumarjaa' khapo hi pammati' chin ingkarin Apo Jos hay hachi
a-ammod mi chin nahop, an mahuwana chi natoy. 7 Ja hijah tay khu chi
hahalimichon an amin hachi himpolo ta chugwa an tribon chi Hudju
an khun mundaydayaw ay Apo Jos hi a-arkha-arkhaw ja lapfi. Ja hitay
an pattiyon mi, Apo Ari, chi nangchalomana' hana i-ibpfa' an Hudju.
8 Anagkha ta nalikhat hi pattiyon ju an mahuwan Apo Jos hana nun-atoy?

9 Chin im-immuy ja amat hina khu chin pannig u ay Hesus an
eNazaret, an inalin chi uchumna hi nummahu. Hay anila' ja maphod
ay Apo Jos hini cho-or an enat u an nama'-i hay hana namati ay Hesus.
10 Hitay chi enat u ad Jerusalem, an numpa-ephocha' hi tula' hay hana
ap-apon chi pachi an nangchat hi apfalina' an i mangpapfalud hachi
namati ay Hesus. Ja gwacha ayya hay patajon cha ay chicha hon khuna'
mi'-apfulut. 11 Ja enohha-ohha' an immuy hana sinagoga an namalikhat
hana namati ta ipapilit u an chu'khon cha koma hi Hesus. Ja khapo chin
hihhingar u hana namati ja immuja' hachi ni-achawwi an pfuglay chi
Hentil hon nunchopap u ja pinalikhat u chicha.

12 Ja gwa han oha an arkhaw an omaja' ad Damaskus an nanangchona'
khu chin tula' chin ap-apon chi pachi an nangchat hi apfalina' an
mangpapfalud hana namati. 13 Ja unot gwa an naha'-ad hi khun mi
omajan, Apo Ari, ja hin-a'-alina ja tinnig u han pomoo' an narpu ad
langit an munnaud mu hichi hukhit, ja nahenakhan ami an amin. 14 Ja
nun-atu'-in ami ja chengngor u han hapit an nangali ay ha-in ay ni hapit
mi an Hudju hi, 'Saul, Saul, anagkha ta palikhatona' ay he-a? Ma-id
uchumna hi palikhatom nu pfu-un hini achor mu nu ngangannugwom
hini panuplit Apo Jos ay he-a.' 15 Ja inali' hi, 'Apo, ngay ngachan mu

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mah?' Ja inali na hi, 'Ha-in hi Hesus an khun mu palikhaton. 16 Muti
lomeggwat a, ti tayya an numpatikhagwa' ay he-a, ti he-a chi pinili'
an honakhon an i muntihtikhu ay tay nannikham ay ha-in ja hay hana
uchumna hi ipatikhaw u ay he-a. 17 Honakho' he-a an umuy hana Hudju
ja Hentil, ja haniya' he-a ay chicha. 18 Ipa-innilam ay chicha hini oma'-
ata' ta mahilagwan hini nomnom cha ja ta chu'khon cha hana pfahor
cha, ta hi Apo Jos chi unuchon cha an pfu-un hi Satanas. Ja mamati cha
ay ha-in ta mapakawan an amin chi hay pfahor cha ja ta mipfilang cha hi
tatakhun Apo Jos.'

19 Hotti, Apo Ari Agripa, chin chengngor u an hapit Hesus an narpu ad
langit ja inunud u. 20 Ja chin nahhun an intudtuchugwa' ja hana Hudju
adDamaskus ja unot hana Hudju ad Jerusalem ja an amin chi pfuglay
hichi provincian chi Judea ja anong un hana Hentil. Ja intukhun u an
mahapor an chu'khon cha hay pfahor cha ta mamati cha ay Apo Jos, ja
aton cha hana maphod an pangtikhan hi narmanan chi pi'takhuwan cha.
21 Khapo ay tay khun u ituchu ja tiniligwa' hana Hudju hichi Templo ta
patajona'. 22 Muti ingkhana ad ugwani ja khuna' tulungan ay Apo Jos,
hijaot una' tuma'chug an mangpa-innila ay Hesus ay cha'ju an amin,
natakhay ja nababa. Ja hitay an allo' ja ma-id nat-onana chin impa-
innilan Moses ja hachi profetan Apo Jos an ma-at, 23 an mahapor an
matoy hini hennag Apo Jos an mamahhod ta mahhun an mummahu, ta
hilagwana hana nomnom chi atakhutakhu, Hudju ja Hentil, ta annilaon
cha hini aton Apo Jos an manakhu ay chicha."

24 Gwa an khun munhapit hi Paul ja ini'gwap Gobernador Festus
an nangali hi, "Mun-angaw a Paul! Unakkay empa-angaw chi-a ay ni
cho-or an enachar mu." 25 Ja inalin Paul hi, "Achiya' mun-angaw, Apo
Gobernador, ti an amin chi allo' ja nahamad ja umannung. 26 Achiya'
toma-ot an manapit hay hato hi gwachaan Ari Agripa, ti anila na mit
an amin hato inali'. Ja anila' an chengngor na hay hato na'na-at ti
mamallag. 27 Apo Ari Agripa, un a chah achi mamati hachi profetan Apo
Jos? Anila' an namati a." 28 Ja inalin Ari Agripa ay Paul hi, "Unchah
hay khemhom ja unagkhu na-omtang ja namatiya' gwot ay Hesus?"
29 Tempfar Paul ja inali na hi, "Hay ekalalag u ay Apo Jos, ja anong un
na-omtang wenno mapfaypfajag, ja mamati a. Ja mamati aju koma an
amin an munchongor ay tay allo' ad ugwani, ta oma'-at aju ay ha-in, muti
pfu-un hitay napfangkelenga' chi ipadchungan ju, ta hitay pammati'."

30 Ja lemmeggwat cha Ari Agripa ja hi Gobernador Festus ja hi Bernice
ja chin uchumna an ni-i-ibpfun, 31 ja pfimmutay cha ta umi-igway cha an
munhahapit. Ja inali cha hi, "Ma-id pfahor nuy an takhu hi pamatajan
wenno pangpfaluchan ay hija." 32 Ja inalin Ari Agripa ay Gobernador
Festus hi, "Nu agkhuy na inali hi un hini Emperador chi manumarja ay
hija hot mapfalin an mipfu-aan hija ad ugwani."

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin nang-ajan cha ay Paul ad Rome

27 1 Inhumang cha Gobernador Festus an ipi-uy cha hi Paul
ay ni Emperador ad Rome. Hotti impulang cha hija ja hana
uchumna an pfalud ay Julius an ohan kapitan hay hachi hinchalo an
nginadnan cha hi Bonggoy chi Emperador. 2 Nunlukhan ami han ohan
papor an narpu ad Adramitium an manggwa hana apfuglapfuglay hichi
pingngit chi baybay ad Asia. Ja ni'lukhan hi Aristarkus an eTesalonika
an provincian chi Macedonia. 3 Empacheh mi an umuy ja chin nun-
inggwi'gwiit ja inta'chug mi ad Sidon. Ja na-anuh hi Julius ay Paul, ti
inapfulut na an i na egwangar hana i-ibpfa na hichi ta ichatan cha hija
hi mahapor na. 4 Tenaynan mi ad Sidon ta etoloy mi an umuy ja gwa han
puwo' an nanalegwa ay cha'mi, hotti un mi titinnud chin pingngit chi
lota ad Cyprus ta mahahallinan ami. 5 Ja naloh ami ad Silisya ja Pamfilia
ja un ami me-atam ad Mira an provincian chi Lisia. 6 Ja hichi chin
nanakngan chin kapitan han papor an narpu ad Alexandria an umuy ad
Italy, hotti nuntomman ami an nunlukhan.
7 Ja entoloy mi an umuy hi at hichi hi arkhaw muti nun-ur-ulloy chin
papor an umuy khapo chin puwo', ja nalikhatan ami an umuy ay ni
negpongan chi Nidus. Un ami agkhu emmatam ad Nidus ja pfimmi-
ah chin puwo' an khun cha'mi epapfangngad. Hotti titinnud mi chin
pingngit chuy lota ad Krete ja nalahin ami ad Salmone. 8 Ja anong
un mi titinnud chin pingngit chi lota ja nalikhatan ami chamchama.
Ja emmatam ami han pfuglay an nginadnan cha hi "Nahalinan an
Pangta'chukhan chi Papor" an nehnot ad Lasea.
9 Khapo hi nataktakan mi ja nalahin chin Arkhaw an Panagayunar ja
na-ah-upan ami chin ahipuwo'. Hijaot un allon Paul hi, 10 "A-akhi, anila'
an mapa'-i mangkay hitay papor nu khun ta-o umu-umuy, ja gway mun-
etapar hi karga ja gway marteng ay chita-o." 11 Muti chin mummanihu
ja chin nangpapor ja penhod cha an muncha'puh. Ja enegngor chin
kapitan chin inali cha an agkhuy na inunud chin inalin Paul. 12 Ja anong
un hana ibpfa mi ja penhod hachi cho'cho'-or an etoloy mi, ti chin
nangta'chukhan mi ja achi anu maphod hi punnangngan hi ahipuwo'.
Hay penhod cha ja omatam ami koma ad Fenix an ohan pfuglay ad Krete
an nalele'nachan ta mihihidchi ami ingkhana hi malahin chin ahipuwo'.

Chin nangah-upan chin puwo' ay cha Paul hichi baybay

13 Mun-ur-ulloy chin ijah, hotti inali cha hi mapfalin an epacheh mi. Ja
ininat cha chin hangor chin papor ja entoloy mi an tunchon chin pingngit
chi lota ad Krete. 14 Ma-id mapfajag ja gwacha han mapfi-ah an puwo'
an naloh ad Krete. 15 Ja napuwo' chin nunlukhanan mi, hotti ma-id olog
chin mummanihu an mangtoloy. Hotti agkhuy nummanihu ta un chin

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ijah chi nangtulud ay cha'mi. 16 Ja emmatam ami ad Kauda an it-ittang
an pfuglay an lene'gwoh chi baybay, ja nahalinan ami. Nalikhatan cha an
nanglukhan chin pfalangay an neneg-od ay chuy papor ta achi mapa'-i.
17 Unchaot inlukhan chin pfalangay ja khina-utan cha chin papor ta
achi mapa'-i hachi ajiw an apja na. Ja temma-ot cha ti unchani ja in-uy
cha'mi chin puwo' ay ni negpongan chi Libya ja mihakhad hini papor ay
ni panag. Hotti impababa cha chin napfilag an torcha an khun mang-uy
ay ni papor, ta mun-ur-ulloy an umuy, ja khun itulud chin ijah hichuy
papor. 18 Nagwi'gwiit khu ja khun pumupumuwo' hotti nun-epa-a'pfaw
cha chin karga ta jimmagpaw ja temmapaw chin papor. 19 Ja chin khu
nun-inggwi'gwiit ja nun-epa-a'pfaw cha hachi alimatong chuy papor.
20 Ja immuy chi at hichi hi arkhaw an ma-id matikhaw mi hi hukhit
ja pfittuwan ja mapfi-ah pay chin puwo', ja hay anila mi ja hichuy chi
atajan mi.

21 Immuy chi at hichi hi arkhaw hi agkhuy mi nangnanganan ja
timma'chug hi Paul ja inali na hi, "A-akhi, chengngor ju koma chin
inali' hi agwachaan ta-o ad Krete hot achi ta-o agkhu ni' malikhatan
ja ma-id nun-etapar hi karga. 22 Muti anong un emmat heto ja achi aju
madanakhan, ti anila' an ma-id oh-ohha hi matoy ay chita-o an un
angkhay hitay papor chi mapa'-i. 23 Ti ohaa' an takhun Apo Jos an khun
mundaydayaw ay hija ja hennag na han ohan angher an immali ay
ha-in ad a-ukhab. 24 Ja inali na hi, 'Paul, achi a toma-ot, ti mahapor an
mahumarja a ay ni Emperador ad Rome. Ja khapo ay he-a ja ka-ahiya'
cha nuy numpun-ibpfam an ni'lukhan ta ma-id chi hay matoy.' 25 Hotti
achi aju madanakhan ti pattiyo' an hitay impa-innilan Apo Jos ja mipa-
annung. 26 Muti mihakhad hitay papor han lota."

27 Immuy chi chugwah markhachu an gawwachaan mi hichi baybay
ad Mediterranean ja ma-id mapto' hi pangedchongan chin puwo' ay
chuy papor. Ja gwa an temmonga ay ni me-ahimpolo ta apat an arkhaw
ja inannilan mahpay hachi khun muntamu ay chuy papor an gwa an
mehnot ami han lota. 28 Ja lempong cha chin inidchalom chin chanum
ja apat chi poloh mitlu. Ja na'na'-omtang khu ja lempong cha ja un
tolompoloh mitlu chi inidchalom na. 29 Ja temma-ot cha ti unchani ja
mihakhad hichuy papor hi pfato. Hotti enala cha chin apat an hangor an
neneg-od hichi uchichi na, ja engkhah cha ta impata'chug na chin papor.
Ja oha-ohanna ja ijahopan chay pa'-arkhagwana.

30 Hachi khun muntamu ay chuy papor ja penhod cha an lomajaw.
Hotti enala cha chin pfalangay an nilulukhan ja inujuy cha. Ja inali cha
hi un cha e-apja chin uchumna an hangor hichi pangulun chin papor
ta aton cha an munlukhan chin pfalangay ta lomajaw cha. 31 Ja inalin
Paul chin kapitan ja hachi hinchalo hi, "Tikhagwun ju otni', ti nu makak
hay hato khun muntamu ay tay papor ja matoy ta-o an amin." 32 Hotti

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfinoghat hachi hinchalo chin kho-od chin pfalangay ja nakhah ay chuy
chanum.
33 Gwa an ma'-arkhaw ja inalin Paul hi, “Tayya an chugway
markhachuy temmata'tan ju an agkhuy aju nangnangan. 34 Hotti mangan
aju ta gway ijilog ju, ti anila' an ma-id oh-ohha hi matoy ay chita-o.”
35 Inalin Paul hitay ja enala na han tenapay ja nunyaman ay Apo
Jos ta tikhan cha an amin. Inittang na chin tenapay ja nangan. 36 Ja
pfimmi-ah chin nomnom cha ja ne'-an cha. 37 Ja hay pfilang mi an amin
an ni'lulukhan ja chugway khahot ta han petompolo ta han unum.
38 Nakhipfoh ami an nangan ja nun-epa-a'pfaw cha chin uchumna an
agkhuy mi inan ta jimmagpaw chin papor ja temmapaw.

Chin napa'-iyan chin papor an nunlukhanan cha Paul

39 Unot na'-arkhaw ja gwacha han enamang cha an lota an agkhuy
cha anila. Un chaot tinnig chin palantag na ja podhon cha an chuma-ar
chin papor ta khumahad cha. 40 Hotti pfinoghat cha chin kho-od hachi
hangor ta umuy hichin papor, ja enaan cha khu chin nikha-ut ay ni ajiw
an pummanihuwan, ja pfinilag cha khu chin torcha ta gway aton ni ijah
an mang-uy ay ni papor hichi palantag na. 41 Ja empacheh mi an umuy
muti unagkhu la-ahna ja nihu'chud chin ulun chin papor han panag ja
chimma-ar. Ja chin uchichi na ja gwa pay ay ni chanum ja mapfi-ah chin
tepja' hot nun-apa'-i.
42 Hay nenomnom hachi hinchalo ja patajon cha an amin hana pfalud
ta achi cha humalug an lomajaw. 43 Muti achi podhon chin kapitan an
patajon cha hi Paul, hotti empagwa na. Ja inali na hachi nanginnila an
humalug ta chichay mahhun an oma'pfaw hichi baybay ta humalug cha
an umuy hichi lota. 44 Ja un mangunud chin uchumna an omchon hana
tabla ja ajiw an na-aan ay chuy papor. Hitay chi enat mi an amin an
chimma-ar an ma-id oh-ohha hi narteng.

Chin agawwachaan cha Paul ad Malta

28 1 Chimma-ar ami ja inannila mi an hay ngachan chuy an lota
an gwa ay chuy khawwan chuy baybay ja ad Malta. 2 Ja hachi
tatakhu ay chuy an pfuglay ja mapmaphod chi enat cha ay cha'mi. Nun-
apoy cha hi nun-anichuwan mi, ti tungnin ja khun umuchan.
3 Amat hichi ja i namateng hi Paul ja intongo mi. Ja unagkhu immatong
chin pateng ja pfimmutay han ohan ulog an ninidchum. Enehpfat na chin
ngamoy Paul ja nipfipfitin. 4 Unagkhu tinnig hachi eMalta chin nipfipfitin
an ulog ja gwahchinonon hon inali na hi, “Oha ay chita hitay an
pemmatoy ti omod. Anong atag un agkhuy narteng ja matoy chamchama
an pfalloh ni pfahor na.” 5 Muti enggwalaggwag Paul ja nakhah chin
ulog ay chuy apoy ja ma-id na-at ay hija. 6 Hehemmon hachi eMalta nu

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfumlar chin ngamoy Paul wenno matu'-in ta matoy, muti napfaypfajag
an hehennod cha ja ma-id na-at ay hija. Ja narman chin nomnom cha ja
inali cha hi oha hija an ab-apfunijan.
7 Ja hini ap-apo cha ay chuy an pfuglay ja hi Publius an cho-or chi
lota na an nehegkhon ay chuy pingngit chi baybay. Ja maphod chi enat
na an nummangili ay cha'mi hi toloh arkhaw. 8 Netongor ja gwa an
numpepekheng hi aman Publius an penopomtang ja na-ertor. Immuy
hi Paul ay hija ja engkalalakhana an khuna eh-a chin ngamoy na, ja
temmenong hichuy an lakay. 9 Unot chengngor hachi tatakhu hichin na-at
ja numpanga-ali an amin chin mumpunchokhoh ja engkalalakhan khu
Paul hot numpangatenong cha.
10-11 Nihihidchi ami ad Malta hi toloh pfulan ja cho-or chi in-inchat
hachi tatakhu ay cha'mi. Ja gwa han ohan papor an narpu ad Alexandria
an nginadnan cha hi "Nun-eper an Madayaw" an nihihidchi khu ta
malahin chin ahipuwo', ja hichuy chi nunlukhanan mi. Ja nun-ichat
hachi eMalta an amin chi mahapor mi ay ni agwun mi.

Chin immajan cha Paul ad Rome

12 Amat hichi ja ne-atam ami ad Sirakuse ja nunnanong ami hi toloh
arkhaw. 13 Ja empacheh mi khu ja ne-atam ami ad Regium. Chin nun-
inggwi'gwiit ja gwacha han ijah an timmulong an nangtulud ay chuy
papor an nunlukhanan mi. Hotti empacheh mi khu ja emmatam ami
hichi ad Puteoli ay chuy me-aggwan arkhaw. 14 Ja chinakngan mi
hachi uchumna an namati ja enajakhan cha'mi an munnanong hi ohay
markhachu. Napfalin ja entoloy mi an umuy ad Rome.

Chin emmataman cha Paul ad Rome

15 Chengngor hachi namati ad Rome an gwa an omatam ami, ja immali
cha an manittum ay cha'mi. Chinittum mi hana uchumna ay ni pfuglay
an nangngachan hi palahan Apius, ja hana uchumna ja chinittum mi ay
ni pfuglay an allon cha hi "Tolo an Punnangngan". Ja unot tinnig Paul
chicha ja nunyaman ay Apo Jos ja pfimmi-ah mahpay chin nomnom na.
16 Emmatam ami ad Rome ja agkhuy cha impipfalud hi Paul, hotti un
nunhehetto han pun-abangan ja khun gwarjaan han ohan hinchalo.

Chin nuntudtuchugwan Paul ad Rome

17 Immuy chi toloh arkhaw ja empa-ajag Paul hachi a-ap-apon chi
Hudju ad Rome. Na-amung cha ja inali na hi, "A-akhi, anong un ma-
id atag enat u hi napukhit hana i-ibpfa ta-o an Hudju ja agkhuy u
pinahiw hana ugali ta-o an intuchun chin a-ammod, muti impipfalucha'
chamchama ad Jerusalem ja en-agwata' hanaRomano. 18 Hinumarjaa'
hachi Romano ja penhod cha an ipfu-aana' ti ma-id chinakngan cha

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi pfahor u hi pamatajana'. 19 Muti achi penhod hachi Hudju, hijaot
una' napilitan an nangali hi umaliya' heto ad Rome ta hini Emperador
chi manumarja ay ha-in. Anong un emmat heto ja achi' nomnomon
an echalom hana i-ibpfa ta-o ad Jerusalem. 20 Hijaot un u empa-ajag
cha'ju ta munhahapit ta-o, ti tan podho' an ipa-innila ay cha'ju an
napfapfangkelengana' khapo hi pammati' hana ingkarin Apo Jos ay
chita-o an holag Israel, an umaliyan Kristo ja chin amahuwan chi natoy."
21 Ja inali cha ay hija hi, "Ma-id tula' an narpu hay hachi i-ibpfa ta-o ad
Jerusalem hi nanginnilaan mi. Anong un hana uchumna an ibpfa mi an
narpu hichi ja ma-id inar-ali cha hi napukhit hi enat mu. 22 Muti podhon
mi an chonglon nu ngachah chi allom an oma'-atan tay pammati, ti
chengngor mi an khun cha pahigwon hana papadchung mu an namati ay
Hesus hiton apfuglapfuglay." 23 Amat hichi ja enegpong cha han arkhaw
hi a-amungan cha.

Nachakngan chin arkhaw an enegpong cha ja cho-or cha an na-
amung chin nunhihittugwan Paul. Ja nuntudtuchu hija nete-a chin
nannanong ja ingkhana hi nadhom, ta impa-innila na hini oma'-atan
ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. Ja ni'-ali na khu chin intula' cha Moses ja
chin profetan Apo Jos chin hopapna an oma'-atan Hesus ta gway aton
cha an mamati. 24 Ja gwacha chin uchumna an namati muti gwacha
chamchama chin agkhuy. 25 Amat hichi ja gwa an epacheh cha ja khun
cha munhohod-er, ja en-ang-angonoh Paul an nangali hi, "Umannung
chin inalin ni Espiritu Santo hachi a-ammod ta-o an impatula' na ay
profeta Isaiah hi nangarjana hi,

26 'Umuy a ta allom hachi tatakhu hi,
Khun ju chonglochonglon muti achi ju chamchama ma-innila,
"Khun ju tikhatikhan muti achi ju ma-imatunan.
27 Ti tayya an un ju tugwali achi podhon an chonglon
ja achi ju podhon an tikhan
ja achi ju podhon an innilaon.
Ti nu penhod ju ja engkhongahan ju koma ta ma-innila ju
ta mi'takhu aju ay ha-in, an allon Apo Jos." ' "[a]

28 Ja inalin khu Paul hi, "Mahapor an annilaon ju an mituchu hini hapit
Apo Jos hana Hentil, hot ekhongahan cha hot mi'takhu cha ay hija." 29 Ja
unot inalin Paul hitay ja himmanohongnger cha an nun-akak.

30 Nihihidchi hi Paul hi chugwah tagwon ay ni nun-abangana an pfalay,
ja minangili na an amin chi hay immuy ay hija. 31 Ja agkhuy temma-ot ja
ma-id nangpagwa ay hija an mangekaskasaba ay Apo Hesu Kristo ja an
mangtuchu ay ni oma'-atan ni Pun-ap-apugwan Apo Jos.

---

[a] **28:27** Isaiah 6:9-10

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ROMANS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intula' Apostol Paul an nitolong hana namati ad Rome. Gwa hana nangali an intula' na hitay chin agawwachaana hichi provincian chi Akaya hi toloh pfulan (Acts 20:2-3) ay ni pfuglay an Korinto, nete-a chin angonoh ni 55 wenno 56 A.D.

Hay oha hi khapuna hi nuntula-ana ja podhona an ipa-innila hachi eRome hini ina pfumihhitaan ay chicha (1:8-15; 15:22-33). Allona khu hini oma'-atan tay Ebanghelyo, an hija hini planon Apo Jos ta mipfilang hi magpong hana tatakhu hi pannig na. Hitay an kinalinteg an ichat Apo Jos ja mepognad hi pammati ja angkhay (3:22).

Mete-a ay tay an bersikolo ja ente-an Paul an mangpa-innila ay ni oma'-atan chi kinalinteg. Hay nahhun hi impa-innila na ja an amin chi takhu ja napfahulan, Hudju ja Hentil. Hotti ingkapilitan an misina cha ay Apo Jos ja madusa cha an achi cha mipfilang hi magpong hi pannig Apo Jos. Ja impa-innila na khu an achi mumpfalin hi magpong hini takhu khapo hi pangunuchana hana urchin Apo Jos, ti ma-id olog chi takhu an mangunud an amin hi urchin. Hini pangpfilangan Apo Jos hi takhu hi magpong ja khapo hi pammati na ay Kristo ja angkhay (3:20-22).

Ay ni kapitulo 5 ingkhana hi 8, ja inalin Paul hini oma'-atan ni pfakhu an pi'takhuwan an michat hana namati khapo hi namatiyan cha ay Kristo. Maphod hitay an nidchuman chi namati ay Apo Jos ja gwa khu ay chicha hini Espiritu Santo an hija hini tomolong ta mahi-ig hini napfahulan an atatakhu. Ay cha tay an kapitulo ja hapitona khu hini umannung an pe-usaran ni urchin Apo Jos, ja hana napukhit an gwa hi nomnom, ja hini Espiritu Santo an khun tomolong hay hana namati.

Ay ni kapitulo 9 ingkhana hi 11, ja impa-innilan Paul hini planon Apo Jos hana Hudju ja hana Hentil. Inali na an hini nan-ukhan hana cho-or an Hudju ay Kristo ja me'-annolot ay ni planon Apo Jos, ta gway aton hana Hentil an midchum an mi'takhu ay Apo Jos khapo ay ni enat Kristo. Ja inali na khu an hini nan-ukhan chi Hudju ay Kristo ja achi munchochodcha, ti mamati cha ay hija hi uchum chi arkhaw.

Ay ni me-ang-angonoh an kapitulo, ja gwacha hana nitukhun an oma'-atan chi pi'takhuwan chi namati an unuchon cha, om-omod ay ni aton cha an mumpepennohhochan, ja hini aton cha an manghin-a-apfulut hi ohanna ay chicha.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Gwacha pay han oha an nitukhun, an hini namati ja unuchon chay urchin chi khupferno, ja mi'takhu cha an napanuh, ja anila chay maphod hi aton ja hana napukhit an achi aton.

---

1 [1] Ha-in hi Paul an oha an pfaar Kristo Hesus. Piniliya' ay Apo Jos an mumpfalin hi apostol ja enhaacha' an oha an mangkaskasaba ay ni Ebanghelyo an impa-innila na. [2] Hitay an Ebanghelyo ja ina-allin Apo Jos chin nahop ja impa-innila na hay hachi profeta na ja intula' cha ta nidchum ay ni Nasantuwan an Hapit na. [3] Ja hay hapiton tay Ebanghelyo ja hini oma'-atan ni Empfalay na an hi Hesu Kristo. Hini ayya oma'-atan ni kinatakhu na ja narpu ay ni holag Ari David. [4] Ja ay ni kinajos ja kinasanto na, ja nipatikhaw chin nummahuwana an hija hini Empfalay Apo Jos an otong chi apfalinana. Hijay Apo ta-o an amin. [5] Khapo ay hija, ja engkhohkhohana' ay Apo Jos ja enhaacha' hi apostol an i muntudtuchu ay tay Ebanghelyo hana achaan chi Hentil ta alom ja mamati cha ay Kristo ja ni'-unud cha ta hijay medaydayaw hi apfuglapfuglay. [6] Ja cha'ju khu hina, nidchum aju hana tatakhu an enajakhan Apo Jos an ne'-oh-ohha ay HesuKristo.

[7] Tayya an muntula-a' ay cha'ju an amin hina ad Rome an penpenhod Apo Jos ja an pinili na an mumpfalin hi tatakhu na.

Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan ay cha'ju jamangpaphod ay ni pi'takhuwan ju.

Achi anhan hini pamhod Paul an i pfumihhita ad Rome

[8] Hay mahhun hi penhod u an allon ja munyamana' ay Apo Jos khapo ay cha'ju an amin, ti niya an nunchongor hini pammati ju hi apfuglapfuglay. Ja chonglon Apo Jos hitay punyamana' khapo ay Hesu Kristo. [9] Hi Apo Jos an ipapati' an punserbiyan ay tay uja' pangekaskasabaan ay ni Ebanghelyo an panginnilaan ay ni oma'-atan ni Empfalay na, ja anila na an ikhikhimoh u an ekalalakhan cha'ju. [10] Khun u ekalalag ta, penhod ayya Apo Jos, ja alom tatagwa ja umaliya' hina an pfumihhita ay cha'ju. [11] Ti achi hitay pamhod u an umali an mannig ay cha'ju ta tomolonga' ay ni na-ispirituwan an pi'takhuwan ju ta pfumi-ah aju hi pammati. [12] Hay podho' an hapiton ja manghinpipinnapfi-ah ta-o hi nomnom, ti matulungan hini pammati ju khapo ay tay pammati' ja matulungan khu hitay pammati' khapo ay ni pammati ju.

[13] A-akhi, penhod u an annilaon ju an napfajag an khun u nomnomon an umali hina muti khuna' mahamahalegwa ingkhana ad ugwani. Ti achi hitay pamhod u an umali an manuchugwan ay cha'ju ta chom-or hana mamati ay Hesu Kristo, an amat chin nuntudtuchugwa' hana uchumna an pfuglay chi Hentil. [14] Ti impulang Apo Jos ay ha-in hini tamun chi mangaskasaba an amin hi takhu, hana Griego ja hana pfu-un, hana

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gway achar na ja hana ma-id. 15 Hijaot una' mun-e-egkhad an umali an
mangekasaba ay tay Ebanghelyo ay cha'ju hina ad Rome.

Hini apfalinan tay Ebanghelyon Kristo

16 Achi' ipfa-in hitay Ebanghelyo an khun ituchu ti hijah tay chi
epa'gwaan ni apfalinan Apo Jos an manakhu an amin hana mamati. Hay
hana Hudju chi nahhun hi nipa-innilaan tay Ebanghelyo ja unot hana
Hentil. 17 Hitay Ebanghelyo chi panginnilaan hi aton Apo Jos ta mipfilang
ta-o hi magpong, khapo hi pammati ay Hesu Kristo ja angkhay. Ti hitay
hini nangarjana hi, "Hini takhu an ipfilang Apo Jos an magpong khapo
ay ni pammati na ja mi'takhu hi ma-id chi pogpogna."[a]

Hay hana man-ug ay Apo Jos ja omom-omod hini i cha pfumahulan

18 Hi Apo Jos an gwa ad langit ja khuna ipa-innila an dusaona an
amin hana pfumuhur ay hija an khun mangat hi napukhit. Khapo ay ni
napukhit an khun cha aton ja ipa'-igwin cha hini anila cha an umannung
an oma'-atan Apo Jos. 19 Ja achi mehaot hini oma'-atana ti hi Apo Jos chi
nangpa-innila hi tatakhu hotti nalawag ay chichan amin. 20 Nete-a chin
narmugwan tay lota ja mamallag hini kinajos na ja hini apfalinana an
ma-id pogpogna. Ti anong un achi matikhaw hi Apo Jos, jamatikhaw an
amin hay hato enephod na. Hotti ma-id chi hay pampfar chi tatakhu an
manghaot ay ni oma'-atan Apo Jos. 21 Anong un cha ani'-ila an gway Apo
Jos muti agkhuy cha penadayawan. Ja ma-id khu anila cha an munyaman
ay hija. Ja unagkhu nanat-on hini punnomnoman cha an oma'-atan Apo
Jos. Ma-id herpfin ni amat heto hotti umannung an naherngan hini
nomnom cha. 22 Allon cha hi un cha manomnom muti nehahalla cha.
23 Ti na-ala chaagkhu ja achi cha mundayaw ay Apo Jos an napfagto ja
achi matmatoy, ta un cha agkhu mundayaw hana pfolor an enephod cha
an oma'-at hi takhu an khun matoy, wenno amat hi hagwiti an khun
tomajap wenno hana animar an khun chumalan wenno mun-achap.
24 Khapo ta chin-ug cha hi Apo Jos ja tene-a-an Apo Jos chicha ta ikhad
cha an mangat hana napupukhit an podpodhon tay achor. Hijaot un cha
khun aton hana akhakha'-ihaw hi oha-ohanna ay chicha. 25 Ti chin-ug
cha hini umannung an Jos ja inunud cha hana achi umannung an jos. Na-
ala chaagkhu ta hay dayawon cha ja punserbiyan cha ja hana enephod
Apo Jos an pfu-un agkhu hi Apo Jos an Nampfu, hija an madaydayaw hi
ma-id pogpogna. Amen!
26 Hitay chi khapo na ta tene-a-an Apo Jos chicha ta aton cha hana
akhakha'-ihaw an penhod chi achor. Hana ayya pfinapfai ja chin-ug
cha hini ne'cha an aton chi pfupfai ta hana agkhu padchung cha an

---

[a] **1:17** Habakkuk 2:4

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfinapfai chi i cha akhamangon. 27 Ja emmat khu hana linala-e an hay
amnagwan cha ja hana padchung cha an linala-e ta chicha agkhu chi i
cha akhamangon. Apfapfa-in hay hato an khun cha aton. Hotti hitay chi
amatan ni ho'mon cha an pfalloh ni nehahalla an punnomnom cha ay
Apo Jos.
28 Ja khapo ta chin-ug cha hini anila cha an oma'-atan Apo Jos ja tene-
a-ana chicha ta hini napukhit chi mun-o-onan ay ni nomnom cha. Hijaot
un cha en-om-omod an aton chi hay napukhit. 29 Ti gwa ay chicha an
amin chi kalahin chi pfahor. Na-amnagwan cha ja na-amhan. Omaamoh
cha hana khina-un hana ibpfa cha, ja pomatoy cha. Munhohongnger
cha, ja pfarpfalijan cha ja apfoholan cha hana ibpfa cha. Munhapit cha
hi mipfuhur hana ibpfa cha, 30 ja mumpipinnahiw cha. Chu'khon cha hi
Apo Jos. Ma-id lihpito cha hi ibpfa cha, mumpa-akhaja cha ja hini achor
cha chi ipapfagto cha. Mun-ephod cha pay hana uchumna hi i cha aton
an napupukhit. Ja achi cha unuchon hana ammod cha. 31 Ma-id pfa'pfa-
in cha ja achi cha mapagtarkan. Ma-id pamhod ja nignikha cha hi ibpfa
cha. 32 Anila cha hini magpong an urchin Apo Jos an allona chi hana
amat hetoy pi'takhuwana ja ho'monay adusaana hi ma-id pogpogna, muti
khun chaagkhu etortoloy an mangat hay hato. Ja emmomod cha kaykhu
tatagwa ti dayawon cha hana uchumna an mangat hay hato khun cha
aton.

Magpong hini aton Apo Jos an manugi

2 1 Mapfalin an pahigwon ju hay hato napukhit an hinapit u muti achi
ju allon hi ma-id oh-ohha hi hongpfatan ju ay Apo Jos. Ti unchani
ja he-a an manugi ay ni oha an takhu ja khun mu khu pe'-at hini pfahor
na, hotti hongpfatam ay Apo Jos. Ti nu hugijom hija ja un hihiya an
hini achor mu chi hinugim. 2 Inannila ta-o an magpong hini pundusaan
Apo Jos hana amat hina an mangat hi napukhit. 3 Nu ay he-a an manugi
ay ni oha an takhu ja khun mu khu aton hini pfahor na ja un chah
khemhom un mu elajagwan hini aton Apo Jos an manugi ay he-a? 4 Un
mu agkhu tugwali ngongohhajon hitay otong an kina-aphod ja anuh Apo
Jos. Agkhuy mu nenomnomnom an khun ipatikhaw Apo Jos hini kina-
aphod na ta gway atom an man-ug hana pfahor mu. 5 Muti niya an achim
podhon an chu'khon hana pfahor mu ti pfimmato hini nomnom mu. Hotti
un mu inug-ugman hini ho'mom an dusa ay ni arkhaw an pangpatikhan
Apo Jos ay ni pfungot na ja hini magpong an atona an manugwi. 6 Ti
ichat Apo Jos hini lagpfun chi oha-ohanna an me-okor ay ni enat na
chin ni'takhuwana heto lota. 7 Hana tatakhu an nanganuhan an mangat
hi maphod khapo ta podhon cha an hi Apo Jos chi mangpapfagto ja
mangpadayaw ay chicha ja khapo ta podhon cha an mi'takhu ay hija ja
ingkhana, ja chichay ichatana hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Muti hana tatakhu an hini podpodhon tay achor chi i cha pachot-anan
ja khun cha himpo'-iton ay ni umannung an hapit Apo Jos, ta hana
napukhit chi khun cha unuchon, ja ho'mon chan to hini pfungot Apo Jos
ja hini munnaud an pundusaana ay chicha. 9 An amin hana mangat hi
napukhit ja umannung an dusaon Apo Jos chicha hot munnaud cha an
malikhatan, om-omod hana Hudju ja anong un hana Hentil. 10 Muti hana
mangat hi maphod, ja ipapfagton Apo Jos, ja ichatana chicha hi lenong
chi pi'takhuwan, om-omod hana Hudju ja anong un hana Hentil. 11 Ti ma-
id pahhikhon Apo Jos ay ni atona an manugi.

12 An amin hana pfumahor ja umannung an dusaon Apo Jos hi ma-
id pogpogna. Hana ayya Hentil, ja ma-id anila cha hay hana urchin an
impulang Apo Jos hana Hudju. Hotti achi na papfaholon chicha khapo
hi agkhuy cha nangunuchan hay hato urchin. Muti dusaona chamchama
chicha, ti cho-or chi i cha pfimmahulan. Ja hana ayya Hudju, an chicha
hana nangpulangana hana urchina, ja dusaona chicha khapo hi achi
cha khun pangatan hay hato an urchin. 13 Ti hini apfuluton Apo Jos hi
magpong ja pfu-un hana nunchongor ja angkhay ay ni urchina muti hana
mangat ay cha tay an urchin. 14 Hay hana Hentil, anong un ma-id anila
cha ay ni urchin an impulang Apo Jos hachi Hudju, ja umu-udchum
ja me'-annolot hini khun cha aton ay ni allon tay urchin. Hotti hana
maphod an khun cha nomnomon an aton ja hijay amat hi urchin an
mangpapto' ay chicha. 15 Hotti amat hi nitutula' hini urchin Apo Jos ay ni
nomnom cha. Ja hitay konsensia cha ja ipa-innila na nu maphod wenno
napukhit hini enat cha. Ja un chicha hon inamujuwan ja pinasensya chay
achor cha. 16 Hotti hitay chi amatana ay nuy arkhaw an pangpulangan
Apo Jos ay Kristo Hesus ay ni panugijana hay hana ena-enat chi tatakhu,
anong un hana inlili'-ud cha. Ja hitay chi khun u pi'tuchu ay ni khun u
pangpa-innilaan ay tay Ebanghelyo.

Hana takhu an mipfilang hi umannung an Hudju

17 Cha'ju an papadchung u an Hudju hina, tayya han allo' ay cha'ju.
Punhohodlanan ju atag hini kinaHudju ju ja munhochor aju ay ni
pangunuchan ju ay ni urchin ta mi'takhu aju. Ja empa-akhaja ju hini
nanginnilaan ju ay Apo Jos. 18 Ja allon ju kay chi cha'ju an Hudju chi
nanginnila ay ni penhod Apo Jos, ja anila ju an mangmatunan ay ni
magpong, ti nituchu ay ni urchin an inannila ju. 19 Ja nunhohodlanan ju
an cha'ju hini umannung an mangtuchu ay ni oma'-atan Apo Jos hana
tatakhu an amat hi napfulaw, ta mahilagwan hini naherngan an nomnom
cha. 20 Ja nunhohodlanan ju an anila ju an manukhun hana tatakhu an
amat hi ung-ungnga khapo ta agkhuy natuchugwan ja ma-id anila cha
ay ni umannung. Ehnger ju hini urchin Apo Jos an gwa ay cha'ju, an
panginnilaan ay ni umannung. 21 Hotti tayya, nu kaya ju an tuchugwan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hana padchung ju an takhu ja anagkha ta achi ju tuchugwan hini achor
ju? Ituchu ju an achi cha omakaw, muti angkhiloh un aju achi khun
omakaw? 22 Allon ju hi pfahor chi umilugtap, muti angkhiloh un aju achi
khun umilugtap? Pahigwon ju hana pfolor muti angkhiloh un aju achi
khun humikhop hana templo an pundayawan cha hi pfolor ta omakaw
aju? 23 Eh-ehnger ju hini maphod an urchin Apo Jos an inannila ju, muti
khun ju pa'-iyon hini dayaw Apo Jos khapo ay ni achi ju pangatan ay nuy
urchin! 24 Hitay chi hapiton chin nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana
hi, "Hana Hentil ja munhapit cha hi hay mipfuhur ay Apo Jos khapo ay
ni napukhit an ugali ju an Hudju."[b]
25 Hini enat ta-o an Hudju an nakugit ta ma-innila an nidchum ta-o
hana tatakhun Apo Jos, ja napfalor nu khun ta-o unuchon hana urchin
Moses. Muti nu achi ta-o khun unuchon ja ma-id inherpfin ni enat ta-o an
nakugit ti oma'-at ta-o hana Hentil an pfu-un tatakhun Apo Jos. 26 Amat
hina khu hana Hentil, anong un cha agkhuy nakugit, nu me'-annolot hini
khun cha aton ay ni urchin Apo Jos, ja ipfilang na chicha hi tatakhu na
an amat hi nakugit. 27 Hotti hana Hentil an agkhuy nakugit muti khun
cha aton hini ituchun ni urchin Apo Jos ja chichay mangpatikhaw an
pfimmahor ajuan Hudju an nakugit ja natuchugwan ay ni urchin muti
khun ju pa'-iyon.
28-29 Hotti ngachan ni takhu an mipfilang hi umannung an Hudju?
Pfu-un an amin hana holag chi Hudju an khun mangat hana ugalin
chi Hudju. Hini umannung an Hudju ja chicha hana nabarbaliwan
chi nomnom cha. Ja nga chah tugwali hana mipfilang hi umannung
an nakugit? Pfu-un hay hana nakugit chi achor na ja angkhay. Hini
umannung an kugit ja hini tamun ni Espiritu Santo ay ni nomnom ni
ohan takhu ta maleneh hi pannig Apo Jos. Hana amat heto an mipfilang
hi umannung an Hudju ja anong un achi dayawon chi takhu chicha muti
hi Apo Jos chi mangchat hi dayaw cha.

3 1 Nu gway mangpfokha hi, "Hot ngay nin henawwar ni Hudju ay ni
Hentil? Ja un chah ma-id pfalor tay enat ta-o an nakugit?" 2 ja hay
allo' ja munnaud an napfalor hitay kinaHudju ta-o. Hay oha ja chita-o
an Hudju chi nangpulangan Apo Jos hana Hapit na an impitula' na.
3 Ja mapfalin an allona khu hi, "Aa, muti nu gwacha hana uchumna an
agkhuy immunud ay ni Hapitna, ja un chah hay podhona an hapiton
ja epfahhaw Apo Jos hana ingkari na ay chita-o an Hudju?" 4 Nehalla
hitay allona. Munlahlah an amin chi tatakhu muti hi Apo Jos ja
munchochodcha an magpong an achi munlahlah. Ti nitula' ay ni Hapit
Apo Jos an allona hi,

"Ma-innila an umannung, Apo Jos, hana khun mu allon,

---

[b] **2:24** Isaiah 52:5

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja anong un chi-a hugijon hi takhu ja achi a ma-apfak."[c]
5 Nu hay hato i ta-o pfimmahulan an Hudju ja ipatikhaw na an
magpong hi Apo Jos, ja un chah hay allon ta-o ja achi maphod hini aton
Apo Jos an mangdusa ay chita-o an Hudju? Amat hetoy aton chi takhu
an munhapit. 6 Muti nehalla hitay i cha allon, ti nu achi magpong hi Apo
Jos an manugi ay chita-o an Hudju, chaad chi apfalinana an manugi hana
uchumna an tatakhu?
7 Mapfalin an gway tompfar ja allona chi, "Achiya' koma hugijon ay
Apo Jos khapo hi pfahor u. Ti nu matikhaw hini impukhit tay lahlah u,
ja ma'-attikhaw an umannung hi Apo Jos ja mangchat hi cho'cho'-or pay
hi dayaw ay hija." 8 Hini munhapit hi amat heto ja hihiya una inali hi,
"Ti anong ja aton ta-oy napukhit ta ipfunga nay maphod." Achi mapfalin
hitay, muti gwacha chamchama hana pumapa'-i ay ha-in an papfaholona'
an inali' anu hay hato. Hotti ne'cha hini dusa hi ho'mon cha.

Ma-id oh-ohhah takhu hi magpong

9 Un chah hay allon ta-o ja akha'khaja ta-o an Hudju mu hay hana
uchumna? Achi. Ti hitay chi inali' ay cha'ju, an himpfut an amin chi
tatakhu hi pfahor, Hudju ja Hentil. 10 Ti hitay chin nitula' an Hapit Apo
Jos hi nangarjana hi,

"Ma-id chi hay takhu hi magpong hi pannig Apo Jos, anong un hay oh-ohha.
11 Ma-id chi hay oha hi manginnila ay ni oma'-atan Apo Jos
Ja achi cha khu epacha an annilaon.
12 An amin hana tatakhu ja chin-ug cha hi Apo Jos ja pimmukhit an amin hini pi'takhuwan cha.
Ma-id chi hay mangat hi maphod, anong un hay oh-ohha.[d]
13 Hana ta-o cha ja amat hi lupfu' an napnu hi mun-akhub, ti napukhit hana hapit an pfumutay.
Munhapit cha hi pfumarpfali hana i-ibpfa cha.
Ja munhapit cha khu hi apa'-iyan chi ibpfa cha an amat hi pfumininu an angiw chi ulog.[e]
14 Munhapit cha ayya ja un hay tubtub ja pfungot chi pfumutay ay ni ta-o cha.[f]
15 Ja un ak-akidchi hon pomatoy cha.
16 An amin chi hay omajan cha ja chichay chumalat hi apa'-iyan ja apalikhatan chi takhu.
17 Ma-id anila cha an mi'takhu hi maphod an mangpfunga hi malenong an pi'takhuwan.[g]

---

[c] **3:4** Psalms 51:4 [d] **3:12** Psalms 14:1-3; Psalms 53:1-3; Ecclesiastes 7:20
[e] **3:13** Psalms 5:9; Psalms 140:3 [f] **3:14** Psalms 10:7 [g] **3:17** Isaiah 59:7-8

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ja ma-id anila cha an toma-ot ay Apo Jos."[h]
19 Ja tayya an anila ta-o an hana impitula' Apo Jos an urchina ja
pfu-un hana Hentil ja angkhay chi pitulungana, ti nidchum hana Hudju
an chichay nichatan hay hana urchin Moses. Hotti ma-id chi hay oha
hi takhu, Hudju man wenno pfu-un, hi me'tennagwar ay Apo Jos hi
panumarjaana ay ni pfahor cha. Ja an amin chi tatakhu heto lota ja gway
pfahor hi hongpfatana ay Apo Jos. 20 Ti ma-id chi hay oha hi mipfilang
hi magpong hi pannig Apo Jos khapuh pangunuchana hi urchin. Ti hitay
urchin ja una ipatikhaw an napfahulan ta-o.

Ipfilang chita-o hi magpong khapo hi pammati

21 Muti ad ugwani ja impa-innilan Apo Jos hini aton chi takhu an
mumpfalin hi magpong hi pannig na, an achi mepognad hi pangunuchan
hi urchin. Ja hitay aton an mipfilang hi magpong ja tihtikhuwan hana hapit
Apo Jos an nepa'gwa ay Moses ja hana uchumna an profeta. 22 Hay impa-
innilan Apo Jos ja ipfilang na hi magpong an amin hana mangehchor ay
Hesu Kristo khapo hi pammati cha. Ay ni pannig Apo Jos ja ma-id nat-onan
ni Hudju ay ni Hentil, 23 ti an amin chi tatakhu ja pfimmahor cha ja ma-id
oh-ohha hi mipadchung ay Apo Jos an magpong. 24 Muti khapo ay ni ma-id
pfajad na an khohkhoh Apo Jos ay chita-o ja ipfilang chita-o hi magpong
khapo ta pfinajachan Kristo Hesus hana pfahor ta-o chin natajana hichi
kros. 25 Hijay inchat Apo Jos hi matoy ta ha'pfatona hini dusan ni pfahor ta-
o. Ja khapuh chin chala na an nun-ajuh ja gway aton hana pfahor ta-o an
mapakawan nu mamati ta-o ay hija. Hitay chi enat Apo Jos ta annilaon ta-o
an magpong hija ja hugijona an amin chi pfahor. Nete-a chin nahop ja inan-
anuhan Apo Jos hana pfahor chi tatakhu an agkhuy na pay dinusa 26 ta ad
ugwani ja impatikhaw na an nadusa hachi pfahor chin natajan Hesu Kristo.
Hotti matikhaw an magpong hi Apo Jos ja mapfalin ad ugwani an ipfilang
na hi magpong an amin hana mamati ay Hesus.
27 Hotti ngay epa-akhaja ta-o an Hudju? Ma-id. Ti pfu-un hana khun
ta-o aton chi pipfilangan ta-o hi magpong ay Apo Jos muti khapo hi
pammati ta-o ay Hesus. 28 Ti anila ta-o an pfu-un hini pangunuchan
ta-o hi urchin chi tikhan Apo Jos ta mipfilang ta-o hi magpong, an
hay tikhana ja hini pangehcholan ta-o ay Hesu Kristo. 29 Hi Apo Jos
ja pfu-un Jos hana Hudju ja angkhay ti hija khu hini Jos hana Hentil.
Umannung an nidchum hana Hentil, 30 ti na-ohha hi Apo Jos. Hudju man
wenno Hentil, ja oh-ohha hini khapo na hi pangpfilangana ay chicha hi
magpong an hija hini pammati cha. 31 Un chah hay podhona an hapiton
ja etapar ta-o hini urchin ta mepallog hitay pammati ay Kristo? Achi. Ti
khulat ta gway pammati ta-o ay Kristo ja pfalolan ta-o hitay urchin.

---

[h] **3:18** Psalms 36:1

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Khapo ay ni pammatin Abraham ja impfilang Apo Jos hija hi magpong

4 1 Nomnomon ta-o hi Abraham an nangholag ay chita-o an Hudju.
Ngay anila ta-o an na-at ay hija? 2 Nu impfilang Apo Jos hija hi
magpong khapo hi khuna pangatan hi maphod ja mapfalin an hitay chi
eh-ehnger na. Muti ma-id eh-ehnger na hi sangwanan Apo Jos. 3 Ti hini
nitula' ay ni Hapit Apo Jos ja, "Pinatin Abraham chin inalin Apo Jos ja
impfilang Apo Jos hija hi magpong khapo chin pammati na."[i] Hotti pfu-
un lagpfun ni nangunuchana hi urchin.
4 Mapfalin an ipadchung u ay ni khun me'pfo'la. Achi ta-o allon hi
un khohkhoh ay hija hini herchu na ti na-unglana ay man. 5 Hotti amat
heto. Hini takhu an achi munchomo' an mangehchor hay hana khuna
aton, ta un mamati ay Apo Jos an mamakawan hi tatakhu an napfahulan
ta mipfilang cha hi magpong, ja hijay mipfilang hi magpong khapo hi
pammati na. 6 Hijah tay khu chin inalin Ari David hi nangarjana hi
akha'khaja hini takhu an ipfilang Apo Jos hi magpong, an hay khapo na
ja pfu-un hana enat na. 7 Hay inali na ja

"Akha'khaja hini takhu an penakawan Apo Jos hana pfahor na ja
nalichuwana.
8 Akha'khaja hini takhu an achi nonomnomon Apo Jos hini pfahor
na."[j]

9 Ja hana akha'khaja an inalin Ari David, ja un chah hana Hudju an
nakugit ja angkhay? Pfu-un, ti midchum hana Hentil anong un cha
agkhuy nakugit. Ti ipiggwa' an allon hi pinatin Abraham chin inalin Apo
Jos, hijaot un mipfilang hija hi magpong. 10 Ja ngay tugwali anila ju hi a'-
anunay na-atan tay? Hichin chah napfalin an nakugit hi Abraham wenno
chin agkhuy na pay nakugitan? Impfilang Apo Jos hija hi magpong
chin agkhuy na pay nakugitan. 11 Ja chin nakugitan Abraham ja hijay
pangmatunan hi nangpfilangan Apo Jos ay hija hi magpong khapo hichin
pammati na. Hotti hi Abraham ja amat hi aman hana namati an agkhuy
nakugit an mipfilang hi magpong ay Apo Jos khapo hi pammati cha. 12 Ja
hija khu chi aman hana Hudju an nakugit an gway khu pammati cha an
amat chin pammatin tay apo ta-o an hi Abraham chin agkhuy na pay
numpakugitan.

Mipa-annung hana karin Apo Jos hana mipfilang hi holag Abraham

13 Ingkarin Apo Jos ay Abraham hi hija ja hana holag na chi
pangpapfanhana an amin ay tay lota. Muti agkhuy ingkarin Apo Jos
hitay khapo hi nangunuchan Abraham hi urchin. Ingkari na khapo
ta pinatin Abraham chin inali na, hijaot un impfilang Apo Jos hija hi

---

[i] **4:3** Genesis 15:6 [j] **4:8** Psalms 32:1-2

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

magpong. 14 Nu khulat ta hana mangat an amin hana urchin Apo Jos ja
angkhay chi pangchatana hay hato ingkari na, ja ma-id inherpfin tay
pammati ta-o. Ja amat hi achi umannung hitay ingkarin Apo Jos, ti un
chah gway takhu hi mangat an amin hana urchin Apo Jos? 15 Ti hay allon
tay urchin ja dusaon Apo Jos hana achi umunud. Umannung an gwacha
ayya chi urchin ja achi mehalla an gway achi mangunud hot pfumungot
hi Apo Jos.

16 Hotti hana ingkarin Apo Jos ja ma-at hana tatakhu an gway
pammati na ta matikhaw an narpu ay ni khohkhoh na anpfu-un lagpfun
ni enat cha an maphod. Hot ma-at ay chita-o an amin an mipfilang
hi holag Abraham, pfu-un hana Hudju an nanginnila ay ni urchin
Apo Jos ja angkhay muti midchum an amin chi gway pammati na an
amat ay Abraham an hijay mipfilang hi nangholag ay chita-o an amin.
17 Amat heto chin nitula' an hapit Apo Jos an ingkari na ay Abraham hi,
"Pumpfalino' he-a hi ammod chi cho-or an holag hi apfuglapfuglay."[k]

Chin ingkarin Apo Jos ay Abraham ja ma-at an ma-at ti ma-id uchumna
chi nungkari nu pfu-un hi Apo Jos an pinatin Abraham, ja hijay gway
apfalinana an manakhu hi natoy ja an munlumu hana agkhuy narmu
khapo ay ni apfalinan ni hapit na. 18 Pinatin Abraham an ichat Apo
Jos chi cho-or hi holag na, anong un allon hi ma-id namnama cha an
omempfalay, ti nala-ay cha. Hotti numpfalin hi Abraham hi aman chi
cho-or an holag hi apfuglapfuglay ta nipa-annung chin inalin Apo Jos an,
"Hini pfilang ni holag mu ja amat hi pfilang hana pfittuwan ad uchu."[l]
19 Ay chuy an timpo ja hingkhahot chin tagwona an munnaud an lakay.
Hotti hay pfilang na ja un amat hi natoy ti un chah gway amat heto
hi omempfalay? Ja me'chagkha khu ja mumpfahig hi ahagwa na an hi
Sarah. Muti anong ja agkhuy nunharhalinchugwa hini pammati na chin
ingkarin ApoJos. 20 Agkhuy injudjujan Abraham chin pammati na ay ni
karin Apo Jos muti unot pfimmi'pfi-ah ja khun mundayaw ay hija. 21 Ma-id
i na punharhalinchugwaan an hi Apo Jos ja gway apfalinana an mangpa-
annung chin ingkari na. 22 Hijaot un impfilang Apo Jos hija hi magpong
khapo hi pammati na. 23 Muti hitay nangarjana hi, "Impfilang Apo Jos hi
magpong" ja pfu-un hi Abraham ja angkhay chi hapitona 24 ti midchum ta-
o. Ti ipfilang chita-o hi magpong nu mamati ta-o ay Apo Jos an nummahu
ay Apo ta-o an hi Hesus. 25 Inapfulut Apo Jos an matoy hi Hesus khapo hi
pfahor ta-o, ja minahuwana, ta mipfilang ta-o hi magpong hi pannig na.

En-atoy Hesu Kristo hana napfahulan

5 1 Hotti ad ugwani ja impfilang chita-o ay Apo Jos hi magpong khapo
hi pammati ta-o, hijaot un ta-o ne'-oh-ohha ay hija khapo chin

---

[k] **4:17** Genesis 17:5 [l] **4:18** Genesis 15:5

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

enat Hesu Kristo an Apo ta-o. 2 Ja khapo ay tay an enat na ja inidchum
chita-o an mi'takhu ay tay khohkhoh Apo Jos. Ja mun-an-anla ta-o an
munhood ay ni pangpfagpfagtuwan Apo Jos ay chita-o. 3 Pfu-un hay
hato ja angkhay chi i ta-o pun-an-anlaan muti mun-an-anla ta-o khu
hato punlikhatan ta-o. Ti anila ta-o an hay hato an likhat ja ipfunga nay
anuh ta-o an mangedpor. 4 Ja nu gwa ay chita-o hini anuh an mangedpor,
hot apfuluton chita-o ay Apo Jos. Ja nu inapfulut chita-o, ja munchomo'
ta-o an mipapfagpfagto. 5 Ja achi ta-o mapfa-inan an nunchomo' hato an
ingkarin Apo Jos, ti inannila ta-o hini nunhegla an pamhod na khapo ay
ni Espiritu Santo an inchat na ay chita-o.
6 Ma-id olog ta-o an manakhu ay tay achor ta-o muti ay nuy ene'chan
Apo Jos an timpo, ja hennag na hi Kristo ta natoy ta hena'pfatana hini
dusan ni pfahor ta-o an napfahulan an tatakhu. 7 Ja nalikhat an i e-atoy
ni ohan takhu hini ibpfa na an takhu ta takhuwona, anong un maphod
hini ugalin nuy takhu an e-atoy na. Anong nin ja gway mangedpor ta
e-atoy na hay takhu an ma'-aphod chi ugali na. 8 Muti impatikhaw Apo
Jos hitay ma-id ipadchungana an pamhod na ay chita-o. Ti khun ta-o pay
pfumahor ja en-atoy chita-o ay Kristo ta takhuwon chita-o. 9 Hotti nu
impfilang chita-o ay Apo Jos hi magpong khapo chin chalan Kristo an
nun-ajuh chin natajana, om-omod an haniyan chita-o khu ay Kristo ay ni
pundusaan Apo Jos hana napfahulan. 10 Ti umannung an chin hopapna
ja chita-oy pfuhur Apo Jos. Muti ad ugwani ja penogpog na chin pfuhur
ta-o ay hija hichin nang-atajan ni Empfalay na an hi Hesu Kristo. Ja tan
ad ugwani an ne'-oh-ohha ta-o ay Apo Jos, ja om-omod pay an mi'takhu
ta-o khapo chin nummahuwan Kristo.
11 Hay oha khu ja mun-an-anla ta-o ay ni ne'-oh-ohhaan ta-o ay Apo
Jos, ti khapo ay Apo Hesu Kristo ja numpfalinon chita-o hi khayyum Apo
Jos.

Hini pfungan ni pfahor Adam ja patoy, muti ay Kristo ja pi'takhuwan

12 Napfahulan an amin chi tatakhu heto lota khapo ay ni oh-ohha
an takhu an hi Adam an pfimmahor chin hophopapna. Ja khapo ta
pfimmahor ja ipfunga nay atajan. Hijaot un an amin chi takhu ja matoy,
ti ne'pfahor ta-o ay Adam an nangholag ay chita-o an amin. 13 Nete-a
chin timpon Adam ja immali chi pfahor ay tay lota, anong un chin
agkhuy pay nichatan ni urchin Moses. Hotti pfu-un hini nama'-iyan cha
hana urchin hini pfimmahulan cha. 14 Muti anong un ma-id urchin Apo
Jos hi pina'-i cha an amat ay Adam an intulli na chin in-urchin Apo Jos
ay hija, ja ma-innila an khun cha chamchama pfumahor, ti nete-a ay
Adam ja ingkhana ay Moses ja khun cha matoy.
Hi Adam ja etalato na hi Kristo an ingkarin Apo Jos an umali heto lota
ay ni timpo an ene'cha na. Ti hini enat cha an chugwa ja gway na-at na

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an amin hana tatakhu. 15 Muti achi' allon hi numpadchung hini pfungan
ni enat cha, ti munnaud an nat-on hini khohkhoh Apo Jos ay ni pfahor
Adam. Khapo chin pfahor chin oha an takhu an hi Adam, ja impfunga
nay atajan ta-o an amin an tatakhu. Muti ot-ottong hini khohkhoh Apo
Jos, ja khapo ay ni khohkhoh tay oha an takhu an hi Hesu Kristo ja cho-
or hana engkhohkhohan Apo Jos an nipfilang hi magpong. 16 Ja nat-on
khu hitay khohkhoh Apo Jos ay nuy pfahor Adam. Ti chimmalat chin
oh-ohha an pfahor Adam ja napfahulan an amin chi tatakhu ja nahugi
cha an madusa. Muti nat-on hitay khohkhoh Apo Jos. Ti anong un cho-
or chi pfahor chi tatakhu ja mapfalin an mapakawan cha hot mipfilang
cha hi magpong hi pannig Apo Jos. 17 Umannung an chimmalat chin
pfahor nuy oha an takhu an hi Adam ja matoy an amin chi tatakhu. Muti
munna'naud an napfalor chin enat nuy oha an takhu an hi Hesu Kristo. Ti
khapo ay hija, ja an amin hana mangagwat ay ni otong an khohkhoh Apo
Jos ta mipfilang cha hi magpong hi pannig na, ja mi'takhu cha ad langit
an mi'-ap-apo ay Hesu Kristo.
18 Chimmalat chin oha an pfahor chuy oha an takhu an hi Adam ja
nahugi an amin chi tatakhu an madusa. Muti khapo chin magpong
an enat Kristo an nange-atoy hana pfahor, ja mapfalin an mipfilang
hana tatakhu hi magpong hi pannig Apo Jos hot mi'takhu cha hi ma-id
pogpogna. 19 Ja khapo ay ni oha an takhu an hi Adam an nanglukhangeh
ay Apo Jos ja numpfalin an amin chi tatakhu hi napfahulan. Muti khapo
ay ni oha an takhu an hi Hesu Kristo an na'na-unnud ay Apo Jos ja cho-
or chi mumpfalin hi magpong.
20 Chin nangpa-innilaan Apo Jos ay ni urchina ay Moses ja emmomod
an nipatikhaw hana cho-or an pfimmahulan chi takhu. Muti anong un
munnaud hini pfahor chi takhu ja achi na ilahiyan hini munna'naud an
khohkhoh Apo Jos. 21 Amat hi emmapfak hini pfahor an nangpfunga hi
atajan an amin chi tatakhu, muti na-apfak khapo ay ni khohkhoh Apo
Jos. Ad ugwani ja hitay khohkhoh Apo Jos chi mangab-apfak ti, khapo
chin enat Apo ta-o an hi Hesu Kristo, ja mipfilang ta-o hi magpong hi
pannig Apo Jos, hot mi'takhu ta-o hi ma-id chi pogpogna.

Natoy ta-o hi pfahor muti mi'takhu ta-o ay ni pfakhu an pi'takhuwan

6 1 Unchani chah ja gway mangali hi, ti nu amat hina ja etortoloy ta-o
an khun pfumahor ta omom-omod pay an ekhohkhohan chita-o ay
Apo Jos. 2 Achi mapfalin an amat heto. Ti nawaya-an ta-o hi apfalinan
chi pfahor an mangchachalan ay chita-o, ja napogpog hini napfahulan
an pi'takhuwan. Hotti anagkha ta i ta-o khu mi'takhu hi pfahor? 3 Ani'-
ila ju mit an chin numpabautisaran ta-o ta ma-innila an nidchum ta-o ay
Kristo, ja nidchum ta-o khu ay hija an natoy. 4 Hotti hini oma'-atan tay
numpabautisaran ta-o ja nidchum ta-o ay Kristo an natoy ja nilupfu'. Ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nummahu hi Kristo khapo ay ni apfalinan Ama na, hotti ni'mahu ta-o
khu ta mi'takhu ta-o ad ugwani ay tay pfakhu an pi'takhuwan.
5 Nidchum ta-o ay Kristo chin natajana hotti umannung an midchum
ta-o khu chin nummahuwana. 6 Anila ta-o an chin nihikhud an atatakhu
ta-o ja nidchum an nepfakhat chin kros Kristo ja napogpog chin
napfahulan an kinatakhu ta-o, hot achi ta-o mahpay himpfut tay pfahor
an nangakha'-utan ay chita-o. 7 Ti hini takhu an natoy ja nawayawaya-
an ay ni apfalinan chi pfahor. 8 Nidchum ta-o an ne-etoy ay Kristo hotti
mamati ta-o an nidchum ta-o ay ni nahamad an pi'takhuwana.
9 Anila ta-o an nummahu hi Kristo ja angkhaynana an achi mahpay
matmatoy ja ma-id chi apfalinan chi patoy ay hija. 10 Ti chin natajana
ja napfalin an enapfak na an amin chi apfalinan chi pfahor. Hotti
angkhaynana an achi khahin una ipiggwa an matoy. Ja ad ugwani
an nummahu ja gawwa an matattakhu an khun mangat ayni pa-
idaydayawan Apo Jos. 11 Hotti chita-o khu, ja ipfilang ta-o hini achor
ta-o an amat hi natoy, ti tenaynan ta-o hini pfahor an nangakha'-utan
ay chita-o. Ja ad ugwani ja mi'takhu ta-o an khun mangchat hi dayaw
ay Apo Jos khapo hi nidchuman ta-o ay Hesu Kristo. 12 Hitay achor
ta-o ja emmengha an khun pfumahor. Muti ad ugwani ja mahapor an
achi ju apfuluton an hini pfahor chi mangpadchong ay cha'ju ta aton
ju hini napukhit an penhod chi achor. 13 Achi ta-o e-agwat hitay achor
ta-o, anong un hay ohah alimatong na, ta atonay napukhit, ta un ta-o
gwot e-agwat ay Apo Jos hitay achor ta-o ja an amin hini alimatong
na an mangat hi maphod. Ti hitay chi amatan ni takhu an nipfilang hi
natoy muti inchatan Apo Jos hi pfakhu an pi'takhuwana. 14 Hotti ma-id
apfalinan chi pfahor an mangpadchong ay chita-o ti achi ta-o mi'takhu
khapo hi pangunuchan hi urchin muti mi'takhu ta-o khapo hi khohkhoh
Apo Jos.

Nawayawaya-an ta-o hi pfahor

15 Unchani chah ja gway mangali hi, nu amat hina ja etortoloy ta-o
an khun pfumahor ti mi'takhu ta-o ay ni khohkhoh Apo Jos an pfu-un
ay ni pangunuchan hi urchin. Achi mapfalin an amat heto. 16 Anilam
an hini khun mu unuchon ja hijay nang-inhimpfut ay he-a ta unuchom
hini allona. Nu etoloy ta-o an khun pfumahor ja amat ta-o hi himpfut
tay pfahor, ja ma-id uchumna hi ipfunga na nu pfu-un hini pundusaan
Apo Jos ay chita-o hi ma-id pogpogna. Hay maphod ja ichat ta-o hitay
pi'takhuwan ta-o ay Apo Jos an mangunud ay ni penhod na. Hot ipfunga
nay pi'takhuwan an magpong hi pannig na.
17 Otong chi punyamana' ay Apo Jos an anong un aju himpfut chi pfahor
chin hopapna muti ad ugwani ja hinahalichit ju an khun unuchon hana
umannung an tudtuchu an nituchu ay cha'ju. 18 Ja nawayawaya-an aju ay ni

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

apfalinan chi pfahor ta ad ugwani ja hini magpong chi mangpadchong ay ni
pi'takhuwan ju. 19 Tan in-arig u hitay oma'-atan chi himpfut ja ap-apo ta nalaka
hi ma-awatan chi tatakhu, ti achi aju maka-awat hay hato na-unig an khun u
ituchu. Ipiggwa' an allon hi, chin hopapna ja inapfulut ju an hana napupukhit
chi mangpadchong ay ni pi'takhuwan ju ja emmala aju an mangat hi napukhit.
Hotti ad ugwani ja apfuluton ju an hini maphod chi mangpadchong ay ni
pi'takhuwan ju hot khun pompomhod hini magpong an pi'takhuwan ju ay
Apo Jos. 20 Chin hopapna an himpfut aju pay hi pfahor, ja achi mapfalin ay
cha'ju hini magpong an pi'takhuwan. 21 Muti ngay tugwali linagpfu ju an
nangat hay hachi pfahor an pfuma-inan ju ad ugwani? Hay adusaan ay Apo
Jos chi pumpfanakhana. 22 Muti ad ugwani ja nawayawaya-an aju hi pfahor
ja numpfalin aju hi himpfut Apo Jos ta hijay unuchon ju. Hot ipfunga na hini
magpong an pi'takhuwan ju an hay i na pumpfanakhan ja hini pi'takhuwan ad
langit an ma-id chi pogpogna. 23 Hini lagpfun chi napfahulan ja atajan an hija
hini i-achawwiyan ta-o ay Apo Jos ja ingkhana. Muti hini khohkhoh Apo Jos
hana mamati ay Hesu Kristo ja pi'takhuwan an ma-id pogpogna.

Nawayawaya-an ta-o ay ni urchin an nanghimpfut ay chita-o

7 1 A-akhi, anila' an ma-awatan ju hitay uja' allon an oma'-atan chi
urchin. Hotti anila ju an hini apfalinan chi urchin ja miherpfi hana
mamattakhu ja angkhay. 2 Nu khulat ta hini pfupfai an gway ahagwa
na, ja hay allon ni urchin ja me'-adchum ay ni ahagwa na. Muti nu
khulat na ta matoy hini ahagwa na an lala-e ja ma-id ma-alin tay urchin.
Hotti mapfalin an mangahagwa khu. 3 Hotti allon ta-o hi immilugtap
hini pfupfai an mamattakhu pay hini ahagwa na ja ay ne'-op hi oha an
lala-e. Muti natoy ayya hitay ahagwa na ja ma-id ma-alin tay urchin ti
nawayawaya-an. Hot achi pfumahor hi lugtap nu marhin khu.
4 Amat mit hina ay cha'ju, a-akhi, an ne-etoy aju ay Kristo, hotti
nawayawaya-an aju ay ni apfalinan ni urchin an manugi ay cha'ju. Ja
nidchum aju ay hija an nummahu ta gway aton ju an munserbi ay Apo Jos.
5 Chin hopapna ja khun ta-o unuchon hana napukhit an penhod chi achor,
ja tan emmom-omochagkhu hitay pamhod ta-o an mangat hi pfahor khapo
hi nanginnilaan ta-o ay ni urchin. Ja hini ipfungan ni khun ta-o aton ja hini
atajan ta-o ja adusaan ta-o ay Apo Jos hi ma-id pogpogna. 6 Muti ad ugwani,
khapo hi nidchuman ta-o ay Kristo chin natajana ja nawayawaya-an ta-o ay
ni urchin an nanghimpfut ay chita-o. Hotti hini punserbiyan ta-o ay Apo Jos
ad ugwani ja agkhuy nepognad ay ni khun ta-o pangunuchan hi urchin, ti un
pfungan ni pfakhu an pi'takhuwan an inchat ni Espiritu Santo ay chita-o.

Magpong hitay urchin muti ipatikhaw na hini oma'-atan chi pfahor

7 Unchani ja hay nomnomon ju ja hay allo' ja napukhit hitay urchin.
Achi, an maphod. Muti hitay urchin ja ipa-innila na ay ha-in hini oma'-

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

atan chi pfahor. Amat koma ay tay allon tay urchin hi nangarjana hi,
"Achi aju omamnaw." Nu ma-id koma hitay an urchin ja agkhuy u anila
an pfahor chi khun omamnaw. 8 Muti khapo ta una' napfahulan ja amat
hi pfimmi-ah hini pfahor an gwa ay ha-in hi nanginnilaa' ay tay urchin,
ja narmu agkhu chi cho-or hi uja' omamnagwan. Muti nu ma-id hitay
urchin ja ma-id pfi-ah tay pfahor an mamalud ay ha-in. 9 Chin agkhuy
u pay nanginnilaan ay ni penhod tay urchin an hapiton, ja mappokha'
ay ni khun u pe'pe'-at. Muti un u agkhu na-awatan hini penhod tay
urchin an hapiton ja matikhaw an un otong hini pfahor u, ja na-awata'
an hay pfilang u ja una' nanattoy hi pannig Apo Jos. 10 Ja tayya an hitay
urchin an mangtuchu hi hay aton ta mi'takhu ta-o ay Apo Jos, ja hijay
nanumarja ay ha-in an matoy khapo hi achi' khun pangunuchan ay tay
urchin. 11 Ja khapo ta una' napfahulan ja na-apfuwa'. Ti khemho' gwot
una' mumpfalin hi magpong khapo hi pangunucha' hi urchin. Muti
najunaot ja khun u pa'-iyon hana urchin hot nahumarjaa' an matoy.
12 Hotti ma-id i ta-o pamahigwan ay tay urchin ti narpu ay Apo Jos, ja an
amin hana urchina ja nasantuwan ja magpong ja maphod.

13 Un chah hay podhona an hapiton ja hitay maphod an urchin Apo Jos
ja hijay mangedchong hi tatakhu ay ni i cha atajan, an hija hini adusaan
cha hi ma-id pogpogna? Achi amat heto, ti hini nangedchong ay chita-o
ja hitay pfahor ta-o. Hay hato urchin ja maphod, muti khapo ta khun ta-o
pfumahor ja hitay urchin chi usaron Apo Jos an manugi ay chita-o. Hotti
khapo ay tay urchin, ja mipatikhaw hini munlinapoh an impukhit chi
pfahor.

Ma-id apfalinan ta-o an mangat hi maphod nu achi tomolong hi Hesu Kristo ay chita-o

14 Anila ta-o an hay hato urchin ja me'-annolot ay ni penhod Apo Jos ti
hijay narpugwan cha. Muti ay ha-in ja nihikhud hitay pfahor an gwa ay
ha-in ja oma'-ata' hi himpfut chi pfahor. 15 Achi' ma-awatan hitay achor
u. Ti hana maphod an penhod u an aton ja achi' khun aton, ja hinujagkhu
khun u pfuhulon an napukhit an achi' podhon an aton, ja hija agkhu chi
khun u aton. 16 Nu khun u pfuhulon hay hato napukhit an khun u aton
ja matikhaw an ay tay nomnom u ja apfuluto' an maphod hitay urchin.
17 Achi' khun khurkhulaton an khun aton hay hato muti hini napfahulan
an atatakhu' chi khumapo hi pangata'. 18 Anila' an amin hini gwa ay ha-
in ja ma-id oh-ohhah maphod hi pannig Apo Jos. Gwa hitay pamhod u
an mangat hi maphod muti khuna' matu'chud ti ma-id olog u an mangat.
19 Ti achi' khun aton hana maphod an penhod u an aton ja hinujagkhu
napukhit an achi' podhon hini khun u aton. 20 Hotti nu hitay chi oma'-
atana ja achi' khurkhulaton an khun mangat hi napukhit muti amat hi
khuna' makhujud ay tay pfahor an nihikhud ay tay achor u.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Hotti hitay chi matikhaw u hi oma'-atana, an podho' ayya an mangat
hi maphod hon timmu'chud hini pfahor an gwa ay ha-in. 22 Ti ay tay
nomnom u ja podpodho' hini urchin Apo Jos 23 muti natikhaw u an nat-
on hini khun mangpadchong ay tay achor u, an hija hitay napfahulan an
atatakhu' an mi'khukhubpfat ay tay urchin Apo Jos an podpodho', hot
khuna' pfumahor. Hotti una' tugwali amat hi himpfut chi pfahor. 24 Haw
he-a pay hitay amat heto an pi'takhuwan! Ti tan hitay napfahulan an
achor ja ijuy chita hi atajan ja nga chah chi manakhu ay ha-in? 25 Otong
chi punyamana' ay Apo Jos ti khapo chin enat Hesu Kristo an Apo ta-o ja
hijay nanakhu ay chita-o.

Hotti hitay chi oma'-atana, an ay tay nomnom u ja podho' an unuchon
hato urchin Apo Jos muti khapo ta napfahulana' ja khuna' pfumahor.

Hini pi'takhuwan an khun epapto' ni Espiritu Santo

8 1 Hotti ay chita-o an nipfilang hi magpong khapo hi nidchuman ta-o
ay Kristo Hesus ja achi ta-o mahugi an madusa. 2 Ti khapo chin enat
Kristo Hesus an nange-atoy ay chita-o, ja nagwachaan ta-o hi pfakhu an
pi'takhuwan an inchat ni Espiritu Santo. Hitay Espiritu chi nama'-i ay ni
apfalinan chi pfahor an namabpfalud ay chita-o ja mang-uy ay chita-o hi
atajan. 3 Hini ayya urchin ja ma-id olog na an mama'-i ay ni apfalinan chi
pfahor ti un ta-o tatakhu an napfahulan ja ma-id olog ta-o an mangat an
amin hay hato in-urchin Apo Jos. Muti hini achi ma-at tay urchin ja enat
Apo Jos. Hennag na hini Empfalay na an numpfalin hi takhu an amat ay
chita-o ta nepallog hija an nadusa khapo hi pfahor ta-o. Ja hitay chi enat
Apo Jos an nama'-i ay ni apfalinan chi pfahor an mamabpfalud ay chita-o
an tatakhu 4 ta gway aton ta-o an mi'takhu an mangunud an amin hana
nahamad an in-urchin Apo Jos. Ja hini aton ta-o an mangunud ja achi
ta-o unuchon hana napukhit an penhod chi achor ta un ta-o mi'takhu
ay ni penhod ni Espiritu Santo hi i ta-o pi'takhuwan. 5-6 Hini takhu an
khun mangunud ay ni napukhit an penhod ni achor na, ja hay hana chi
khuna nomnomnomon ta hijay at-atona. Ja hini ipfungan chi amat heto
ja atajan hi ma-id chi pogpogna. Hini ayya takhu an mangunud ay ni
Espiritu Santo, ja hini penhod niEspiritu chi mun-o-onan ay ni nomnom
na. Ja hay ipfunga na ja malenong an nomnom ja pi'takhuwan an ma-id
pogpogna. 7 Hana tatakhu an hay epa-ennongan cha ja hana napukhit an
penhod chi achor ja pfuhur Apo Jos hini amat heto. Ti un cha tugwali
ilukhangeh hitay urchin Apo Jos ja ma-id olog cha an mangat ay ni
penhod na. 8 Hay hato takhu an khun mangunud ay ni penhod ni achor
cha ja ma-id oh-ohha hi ma-at cha an mangpachenor ay ApoJos.

9 Muti cha'ju ayya, ja pfu-un hana penhod chi achor chi khun
mangpapto' ay cha'ju ti nagwachaan aju ay ni Espiritu Santo, ja hijay
khun mangpadchong ay ni pi'takhuwan ju ad ugwani. Nu khulat ta hay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

takhu an ma-id ay hija hini Espiritu Santo an narpu ay Kristo, ja pfu-
un takhun Kristo hija. 10 Muti nu gawwa hi Kristo ay chita-o, anong un
matoy hitay achor ta-o khapo hi pfahor, ja mi'takhu ta-o, ti impfilang
chita-o hi magpong ay Apo Jos. 11 Ja khapo ay ni apfalinan ni Espiritu
Santo ja minahuwan Apo Jos hi Hesu Kristo, hotti amat hina khu, anong
un ta-o matoy, ja takhuwon khu Apo Jos hitay achor ta-o, khapo ay ni
apfalinan ni Espiritu na an gwa ay chita-o.
12 Amat heto, a-akhi, hini enat Apo Jos. Hotti hay mahapor ja pfu-un
hana napukhit an penhod tay achor chi mangpapto' ay chita-o ta hini
Espiritu Santo. 13 Ti nu etoloy ta-o an khun unuchon hana napukhit an
penhod chi achor ja achi mehalla an dusaon chita-o ay Apo Jos hi ma-id
pogpogna. Muti nu mumpatolong ta-o ay ni Espiritu Santo ta mapogpog
chin napfahulan an kinatakhu ta-o, ja magwachaan ta-o hi pi'takhuwan
an ma-id pogpogna.
14 An amin hana echalan ni Espiritun Apo Jos ja chichay empfapfalay
Apo Jos. 15 Ti hitay Espiritu Santo an gawwa ay chita-o ja agkhuy chita-o
numpfalinon hi himpfut ta tomatta-ot ta-o ay Apo Jos khapo hi pfahor ta-
o. Muti numpfalinon chita-o hi empfapfalay Apo Jos. Hijaot un mapfalin
an allon ta-o hi “Ama” ay hija. 16 Ja hitay an Espiritu chi muntihtikhu ay
tay nomnom ta-o an umannung an empfapfalay chita-o ay Apo Jos. 17 Ja
khapo ta empfapfalay chita-o ay Apo Jos ja midchum ta-o ay Kristo an
mangala hana mun-aphod an pfanoh. Anila ta-o an umannung hitay ti
inapfulut ta-o an mapalikhatan ta-o an oma'-at chin na-at ay Kristo ta
midchum ta-o khu ay ni apfagtona.

Hahadchon ta-o hini pamaligwan Apo Jos an amin hi gwacha

18 Ti ay ha-in ja anong kay kaen ja hen-om hay hato punlikhatan ta-o
ad ugwani, ti achi agkhu ni' me'nong ay ni pangpapfagtuwan Apo Jos ay
chita-o hi uchum chi arkhaw. 19 Ja an amin hato matittikhaw an limmun
Apo Jos ja me'hohhood cha ay ni timpo an pangpatikhan Apo Jos ay ni haad
ta-o an empfapfalay na. 20 Ti hay hato matittikhaw an limmun Apo Jos ja
narman chin maphod an panuh cha chin hophopapna. Muti un chah chicha
chi nunnomnom ja emmat heto, an un hitay chi ene'chan Apo Jos hi atona,
muti achi munchochodcha ja ingkhana. 21 Umali han arkhaw an anong un
hay hato limmun Apo Jos ja ipapfakhu na ta mapogpog hini i cha apa'-iyan
ja apfulu-an. Hotti mipfu-aan cha an amat ay chita-o an empfapfalay Apo
Jos ay nuy arkhaw an pangpapfagtuwana ay chita-o. 22 Ja anila ta-o an hay
hato limmun Apo Jos, an nete-a chin hophopapna ja ingkhana ad ugwani ja
khun cha mun-ajomom an amat hi pfupfai an mumpalikhat an tomo'khong.
23 Ja pfu-un hay hato matittikhaw chi munlikhat ja angkhay, ti anong un
chita-o an nichatan ay ni Espiritu, ti hitay Espiritu chi pfilang na an nahhun
an inchat Apo Jos ay chita-o an namati. Ja mun-ajomom ta-o heto puhu ta-o

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an manghehemad an mamannod ay ni timpo an pangpatikhan Apo Jos ay
ni haad ta-o an empfapfalay na, ja panukatana ay tay achor ta-o hi hay achi
matmatoy. 24 Hitay chi hahadchon ta-o nete-a chin namatiyan ta-o. Agkhuy
na-at hay hato, hijaot un ta-o hahadchon. Ti nu napfalin ayya an na-at ja
ngay i ta-o hahadchon? 25 Muti khapo ta agkhuy pay na-at hay hato ja an-
anuhan ta-o an munhohhood ingkhana hi a-atana.
26 Hitay punchomo-an ta-o ay ni mamahhod an pi'takhuwan ta-o
ay Apo Jos ja khun chita-o papfi-ahon. Ja amat hina khu an gwa hini
Espiritu Santo an tomolong ay chita-o an amin hi pungkulangan ta-o.
Amat ay ni aton ta-o an mungkalalag an ma-id anila ta-o ay ni penhod
Apo Jos hi i ta-o epfokha. Muti hitay Espiritu chi tomolong ay chita-o
an khun mun-ajomom an mangali ay Apo Jos hana achi ma-ali hi hapit.
27 Ja hi Apo Jos an nanginnila ay tay nomnom ta-o ja anila na khu hini
nomnom ni Espiritu na. Ti hana khun ekalalag ni Espiritu ay chita-o an
tatakhu na, ja me'-annolot ay ni penhod na.
28 An amin chi hay ma-at ja pumpfalinon Apo Jos hi aphochan ta-o an
namati an mammamhod ay hija ja an enajakhana ta mipa-annung hini
penhod na an ma-at ay chita-o. 29 Nete-a chin hophopapna ja ini'-ilan Apo
Jos hana mumpfalin hi empfalay na. Ja hay hato chi pinilin Apo Jos hi
pumpfalinona hi oma'-at ay Hesu Kristo an Empfalay na ta hi Hesus chi
mipfilang hi pangulluwan ta-o an hin-a-agkhi an namati. 30 Ja chita-o an
pinili na, ja enajakhana an mamati ay Kristo. Ja chita-o an enajakhana ja
nipfilang ta-o hi magpong hi pannig na khapo ay tay namatiyan ta-o ay
Kristo. Ja an amin ta-o an impfilang na hi magpong ja ma-id ehallaana
an ipapfagpfagto chita-o ay Apo Jos.

Ma-id mang-achawwi ay chita-o ay ni pamhod Kristo

31 Hotti hitay chi ma-awatan ta-o. Nu gwacha hi Apo Jos ay chita-o, ja
ngachah chi hay pfumuhur hi mangapfak ay chita-o? 32 Anong un hini
mismo an Empfalay na ja agkhuy na in-ikot ta inapfulut na an natoy
hija khapo ay chita-o. Nu inchat Apo Jos hitay Empfalay na ja una chah
achi pi-idchum an ichat an amin chi mahapor ta-o? 33 Anong un gway
manghaliw ay chita-o an pinilin Apo Jos, ja achi mangapfak, ti impfilang
chita-o ay Apo Jos hi magpong. 34 Ja ngay mangchalom ay chita-o? Hi
Kristo ja natoy, ja nummahu, ja timmalakhuy ad langit, ja inumpfun ay ni
nun-appit hi agwan Jos Ama, ja hijay khun mangekalalakhan ay chita-o.
35 Hotti ma-id chi hay oha hi gway apfalinana an mang-achawwi ay
chita-o ay ni otong an pamhod Kristo. Anong un cho-or chi punlikhatan,
ja pumalikhat, ja anong un ma-id anun, anong un ta napubli, anong un
gway tomattata-ot ja pomatoy, muntortoloy ta-o chamchama ay ni otong
an pamhod Kristo. 36 Hana amat heto an likhat chi hinapit tay impatula'
Apo Jos hi nangarjana hi,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Khapo hi ni'-unuchan mi ay he-a, Apo, ja un mi hahangkhaon chi
atajan hi a-arkha-arkhaw.
Mipadchung ami hi karnero an nehahagkhana an maparti."[m]
37 Muti anong un amat heto chi apalikhatan ja omapfak ta-o an
omapfak khapo ay Kristo an otong chi pamhod na ay chita-o. 38 Ja
munchomo-a' an umannung an, anong un hini patoy, ja hana likhat tay
pi'takhuwan, ja hana angher, ja hana dimonyo, ja hana khun ma'ma-at
ad ugwani ja uchum chi arkhaw, ja hana uchumna an gway apfalinana
heto lota, 39 ja ad uchu, ja ad Chalom, ja an amin hana matigtikhaw,
ja ma-id chi oha ay cha tay hi gway apfalinana an mang-achawwi ay
chita-o ay ni pamhod Apo Jos, khapo hi nidchuman ta-o ay Kristo Hesus
an Apo ta-o.

Munchokhoh hi punnomnoman Paul khapo hi achi pamatiyan hana papadchung na an Hudju

9 1 A-akhi, umannung hitay allo' ay cha'ju. Ti takhuwa' ay Kristo
hotti achiya' munlahlah. Ipa-innilan tay konsensia' an empadchong
ni Espiritu Santo an umannung hay hato uja' hapiton. 2 Hay penhod u
hi allon ja tayya an munnaud an munchokhoh hitay uja' punnomnoman
khapo hi achi pamatiyan hana papadchung u an Hudju ay Kristo. 3 Aa
ja ha-in chi mana'pfat ay ni adusaan cha ay Apo Jos ta mapogpog hitay
pi'takhuwa' ay Kristo hu-unot ni' mapfalin ta chichay mi'takhu. 4 Chicha
hana holag Israel an pinilin Apo Jos hi empfapfalay na. Chichay
nangpatikhagwana ay ni pfinang na ja chichay khuna pe'totobpfalan.
Chichay nangpa-innilaana hay hana urchina ja nangtuchugwana
hana aton cha an mundayaw ay hija. Ja maphod hana ingkari na ay
chicha. 5 Hachi nangholag ay chicha ja hachi ma-ar-ali an tatakhu chin
hopapna. Ja padchung cha an Hudju hini nangholag ay ni narpugwan
Kristo ay ni kinatakhu na. HiKristo chi Jos an khun mangpapto' an
amin ja hijay madayaw hi ma-id pogpogna. Amen!
6 Achi' allon hi ma-id chi hay inuntungpalan hachi karin Apo Jos
ay chicha. Ti hini oma'-atana ja achi an amin hana holag Israel ja
umannung an tatakhun Apo Jos. 7 Ja achi an amin hana holag Abraham
ja mipfilang cha hi empfapfalay Abraham an me'pfanoh hana ingkarin
Apo Jos. Ti hitay chin inalin Apo Jos ay Abraham an, "Hi Isaak chi
puun hana mipfilang hi holag mu." 8 Hay penhod na an hapiton ja hana
holag Isaak ja angkhay chi mipfilang hi holag Abraham, ti hi Isaak chi
nitu'khung khapo chin ingkarin Apo Jos. Hana ayya holag ni empfalay
Abraham ay ni oha an pfupfai ja achi cha mipfilang hi holag na. 9 Ti
hitay chin ingkarin Apo Jos an inali na hi, "Malahin chi ohay tagwon hot

---

[m] **8:36** Psalms 44:22

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tikhagwun ju hitay apfalina' ti tomo'khong hi Sarah hi lala-e an empfalay
ju."[n]
10-11 Ja oha khu ja nomnomon ta-o chin inalin Apo Jos chin apo ta-o
an hi Isaak. Impa-innilan Apo Jos an hini atona an mumpili ay ni takhu
an ekhohkhohana ja pfu-un khapo hi maphod an enat nuy an takhu.
Ekhohkhohana khapo ti hinuy chi inhumang na an aton. Ti inhapfin
Rebeka an ahagwan Isaak chin nun-eper an cha Jakob ay Esau, ja hi
Isaak chi ama cha an chugwa. Agkhuy cha pay neto'khong ja ma-id pay
oh-ohha hi enat cha hi maphod wenno napukhit, 12 ja ina'-allin Apo Jos
ay Rebeka hi, "Hini pangpangulluwan ja epadchong nuy uchichiyan."[o]
13 Ja nitula' khu ay ni Hapit Apo Jos an allona hi, "Pinili' hi Jakob an
penhod u muti hi Esau ja chin-ug u."[p]
14 Un chah hay allon ta-o ja, achi magpong hi Apo Jos ti niya an pinili
na hini penhod na an ekhohkhohan? Achi. 15 Kalintikhan Apo Jos an
mangat ay tay, ti hitay chin inali na ay Moses an,

"Ekhohkhoha' hana penhod u an ekhohkhohan,
Ja nignikhao' hana penhod u an nignikhaon."[q]

16 Hotti hitay chi panginnilaan ta-o an hini namiliyan Apo Jos ay ni
ohan takhu ja agkhuy nepognad ay ni penhod nuy an takhu wenno hay
maphod hi enat na, ti narpu ay ni khohkhoh Apo Jos. 17 Ja mapfalin
khu an gwa hana uchumna an achi ekhohkhohan Apo Jos, amat ay ni
Faraon an chin ari ad Egypt, an nitula' ay tay Hapit Apo Jos chin inalin
Apo Jos ay hija an, "Enhaad u he-a hi ari ta mipatikhaw hini otong an
apfalina' ay ni ato' an pfumuhur ay he-a, hot munchongor hini ngachan
u hi apfuglapfuglay."[r] 18 Hotti matikhaw ta-o an ekhohkhohan Apo Jos
hana penhod na an ekhohkhohan ja kalintikhana khu an epapfato hini
nomnom chi ohan takhu nu penhod na.
19 Unchani ja gway mangali hi, "Nu amat hina hi Apo Jos, ja achi
na koma papfaholon hana tatakhu, ti umannung an un chah gway
apfalinan ta-o an manukatan ay ni inhumang Apo Jos an ma-at?" 20 Achi
mapfalin an amat hinay allom. Ti un ta-o takhu ja ngay kalintikhan
ta-o an mi'hullig ay Apo Jos? Amat koma ay ni pfuhi, una chah allon
ay ni nangapja ay hija hi, "Anagkha ta amat hetoy im enat an nangapja
ay ha-in?" 21 Achi mapfalin hini amat heto. Ti hini mangapja hi pfuhi ja
ikhad hija ay ni penhod na an oma'-atan ni ephod na. Mapfalin an alana
hini oha an natep-or hi uklit ja ephod na hi chugwah kalahin chi pfuhi,
hini aha ja pfuher an hinalitan, ja hini aha ja un angang. 22 Oma'-at
hina khu ay Apo Jos. Kalintikhana an mangat ay ni penhod na an aton.
Podhona an ipatikhaw hini pfungot na khapo hi pfahor ja hini apfalinana

---

[n] **9:9** Genesis 18:10 [o] **9:12** Genesis 25:23 [p] **9:13** Malachi 1:2-3 [q] **9:15** Exodus 33:19
[r] **9:17** Exodus 9:16

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an mangdusa hana tatakhu an pfimmahor. Muti inan-anuhana hana
khumapo hi pfimmungtana an chicha hana nehnot chi apa'-iyan cha. 23 Ti
penhod na an ipa-innila hini ma-id ipadchungana an dayaw na ay chita-o
an penhod na an ekhohkhohan, an ene'cha na an mi'takhu ay ni maphod
an pi'takhuwan ad langit. 24 Ja chita-o hini allona an ekhohkhohana
ti enajakhan chita-o. Ja pfu-un cha'mi an Hudju ja angkhay chi na-
ajakhan ti midchum aju khu an Hentil. 25 Hitay chi inalin Apo Jos ay tay
impatula' na ay ni profeta an hi Hosea,

"Ipfilang u hi tatakhu' hana agkhuy u impfilang chin hopapna,
Ja chin nasyon an pfinuhur u ja podpodho' chicha ad ugwani."[s]

26 Ja oha khu hi impatula' ApoJos ja,

"Hay hana pfuglay an agwachaan hana tatakhu an nangarja' hi pfu-
un tatakhu' chicha,
Ja machakngan han arkhaw hi pangalla' ay chicha hichi hi ipfilang
u chicha hi empfapfalay u, ha-in an Jos an mamattakhu hi ma-id
pogpogna."[t]

27 Ja hachi ayya Hudju an holag Israel, ja hitay chin impadtun Isaiah hi
nangarjana ay chicha chin nahop hi,

"Anong makay un amat hi pfilang chi panag hichi baybay chi pfilang
ta-o an holag chi Israel, ja un ta-o tortollo an takhuwon ApoJos.
28 Ti un himpfumagkhaot ehemad Apo Jos an dusaon hana tatakhu
heto lota."[u]

29 Ja gwa khu hitay inalin profeta Isaiah an,

"Oma'-at ta-o koma hana tatakhu ad Sodom ja ad Gomorah an
dinusan Apo Jos ja na-umah cha an amin.
Muti khemmohkhoh hitay Napfagto an Jos, ja hinalimunana han
tortollo ay chita-o ta achi mapogpog hitay holag ta-o."[v]

Hini agkhuy namatiyan hachi Hudju ay Hesu Kristo

30 Hotti hitay chi penhod u an ipa-innila. Hay hana Hentil an agkhuy
cha enhehemad an hingiton nu ngay aton cha an mipfilang hi magpong
ay Apo Jos, ja emmat an impfilang na chicha hi magpong khapo hi
namatiyan cha ay Kristo. 31 Muti hana holag Israel an nanghehemad an
mangunud ay ni urchin Moses ta mumpfalin cha hi magpong hi pannig
Apo Jos ja natu'chud cha. 32 Anagkha tugwali ta amat heto? Khapo ta
nunhochor cha ay ni pangunuchan cha ay ni urchin ta mipfilang cha
hi magpong hi pannig Apo Jos. Ja agkhuy cha anila an hana ipfilang
Apo Jos hi magpong ja hana namati ay Hesu Kristo. Pfomopfohhor cha
ay Kristo, ti amat hi pfato an humalipadchung ay chicha. 33 Hitay chin
impatula' Apo Jos ay nuy Hapit na hi nangarjana hi,

---

[s] **9:25** Hosea 2:23 [t] **9:26** Hosea 1:10 [u] **9:28** Isaiah 10:22-23 [v] **9:29** Isaiah 1:9

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Tikhan ju, epognad u han pfato hina ad Sion an ahalipadchungan
chi tatakhu,
Ja hijay mangkhah ay chicha.
Muti hana mamati ay hija ja ma-id chi hay i cha pipfapfa-inan."[w]

Mi'takhu ta-o khapo hi pammati ay Hesu Kristo

10 1 A-akhi, achi anhan hitay pamhod u an mi'takhu hay hato
papadchung u an Hudju, ja hijah tay hini e-arkhaw u an ekalalag
ay Apo Jos. 2 Achi mehaot an matikhaw an pi'hahalichit cha an munserbi
ay Apo Jos muti achi cha ma-awatan hini penhod Apo Jos hi aton cha
an munserbi. 3 Ti achi cha penhod an annilaon hini enat Apo Jos ta
mipfilang hana tatakhu hi magpong hi pannig na, ja hinujagkhu pa-
ennongan cha ja hini pangunuchan cha ay ni urchin Moses ta magpong
cha koma. Hotti agkhuy cha inapfulut chin inalin Apo Jos hi aton ta
mipfilang ta-o hi magpong. 4 Ti, khapo chin enat Kristo, ja napogpog hini
punhocholan ta-o hi urchin ta an amin hana mamati ay hija ja chichay
mipfilang hi magpong.
5 Hitay chin intula' Moses an aton chi takhu an mumpfalin hi magpong
khapo hi pangunuchan hi urchin, an "Hini takhu an mangat an amin hay
hato urchin, ja mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id pogpogna."[x] 6 Muti hana
tatakhu an nipfilang hi magpong khapo hi pammati na ja me'-ampoy cha
ay tay impatula' Apo Jos ay Moses an "Achi ta-o allon hi, 'Ngay nin umuy
ad langit?' " An hay podhona an hapiton ja gway umuy ta agwitona hi
Kristo an umali an manakhu ay chita-o. 7 "Ja achi ta-o khu allon hi, 'Ngay
nin umuy ad Chalom an gwachaan hana nun-atoy?' "[y] An hay podhona
an hapiton ja gway umuy ad Chalom an i mangagwit ay Kristo. Achi
ta-o allon hitay ti napfalin an immali hi Kristo heto lota an manakhu
ay chita-o ja nummahu mahpay. 8 Muti chita-o an namati ay Kristo ja
hay allon ta-o ja amat chin intula' Moses an inalin Apo Jos hi, "Agkhuy
ni-a-achawwi ay cha'ju hitay tukhun u. Mapfalin ju an nomnomon ja
haphapiton."[z] Ja hitay itukhun Apo Jos ja mahapor an mamati hana
tatakhu ay Kristo, ja hija hini khun mi ekasaba. 9 Ti nu tihtikhuwan ju
an hi Hesus chi Apo ju ja nehamad hini pammati ju an minahuwan Apo
Jos hija, ja mi'takhu aju. 10 Ti hini nehamad chi pammati na ja khuna
tihtikhuwan, ja ipfilang Apo Jos hi magpong hot mi'takhu. 11 Ja nitula' ay
tay Hapit Apo Jos hi, "An amin chi mamati ay hija ja ma-id chi hay i cha
pipfapfa-inan."[a] 12 Nidchum an amin chi takhu ay tay, an numpapadchung
hana Hudju ja hana Hentil. Ti un na-ohha hini Apo ta-o an amin, ja achi
mapogpog hini khohkhoh na an amin hana mumpatolong ay hija. 13 Ti

---

[w] **9:33** Isaiah 28:16 [x] **10:5** Leviticus 18:5 [y] **10:7** Deuteronomy 30:12-13
[z] **10:8** Deuteronomy 30:14 [a] **10:11** Isaiah 28:16

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hitay hini inalin tay Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, “An amin hana
mumpfokha hi tolong ay Apo Jos ja takhuwona.”[b]

Ma-id pampfar hana Hudju hi achi cha pamatiyan ay Hesu Kristo

14 Ma-id aton cha an mumpatolong ay Apo Jos nu agkhuy cha namati
ay hija. Ja ma-id aton cha an mamati nu ma-id chengchengngor cha hi
oma'-atana. Ja ma-id munchongor nu ma-id hay mangaskasaba. 15 Ja ma-
id aton cha an mangaskasaba nu achi honakhon Apo Jos chicha. Muti hay
hato Hudju ayya ja ma-id pampfar cha ti gwacha hana hennag Apo Jos an
i nuntuchu ay chicha. Ti impitula' Apo Jos hitay an allona hi,

“Mun-an-anla ta-o hana umali an mangkaskasaba hana maphod an
impa-innilan Apo Jos.”[c]

16 Muti un tortollo hana Hudju an namati ay tay Ebanghelyo. An amat
chin inalin Isaiah hi nangarjana hi, “Apo Jos, anagkha mah ta ma-id chi
hay namati chin intudtuchu mi?”[d] 17 Hini ayya armugwan chi pammati ja
hini khun punchongolan ay ni Hapit ApoJos. Ja chonglon ta-o hini Hapit
Apo Jos khapo hana mangkaskasaba ay ni oma'-atan Kristo.

18 Un chah agkhuy namati hana Hudju khapo ta ma-id
chengchengngor cha? Achi amat heto. Ti gwa han impatula' Apo Jos an
allona hi,

“Hana khun cha itudtuchu ja nunchongor an amin ay tay lota,
Ja hana inali cha ja nipa-innila an amin hi apfuglapfuglay.”[e]

19 Hotti chengngor hachi holag Israel muti un chaakay agkhuy na-
awatan? Na-awatan cha, ti anong un hachi Hentil ja na-awatan cha. Ja
gwa han impatula' Apo Jos ay Moses an inali na hana Hudju hi,

“Omaamoh aju ja pfumungot aju nu tikhan ju hini ato' an
mangekhohkhohan hana Hentil an ngongohmolon ju, ti allon ju hi
ma-id anila cha ay ha-in.”[f]

20 Ja hay hato chi nun-emohag Isaiah an inalin Apo Jos hi,

“Chinakngana' hay hana Hentil an achi khun maningit ay ha-in.
Anong un cha agkhuy nunhanhan nu ngay oma'-ata' ja
numpatikhagwa' chamchama ay chicha.”[g]

21 Muti hay hato ayya holag Israel ja allon Apo Jos hi,

“Akamoh kaykhu an napfajag hi pangchuchuwagwaa' ay tay ngamoy
u ay chicha,
muti una' tugwali ilukhangeh ja pfinuhula' ay chicha.”[h]

---

[b] **10:13** Joel 2:32 [c] **10:15** Isaiah 52:7 [d] **10:16** Isaiah 53:1 [e] **10:18** Psalms 19:4. Ay nuy Psalm 19:4 ja hana matikhaw an limmun Apo Jos chi khuna hapiton, an chichay manihtikhuwan ay ni apfalinan Apo Jos an Nampfu. Muti ay tay tula' Apostol Paul an enchalan ni Espiritu Santo, ja khuna hapiton hini pangkaskasabaan ay ni Ebanghelyo hi apfuglapfuglay. [f] **10:19** Deuteronomy 32:21 [g] **10:20** Isaiah 65:1 [h] **10:21** Isaiah 65:2

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hini achi mapogpog an khohkhoh Apo Jos hana Hudju

11 1 Hotti un chah hay podhona an hapiton ja chin-ug Apo Jos
hana holag Israel an tatakhu na? Achi amat hina. Ti ohaa' khu
an holag Israel an engkhohkhohan Apo Jos. Narpuwa' ay Benjamin an
holag Abraham. 2 Agkhuy chin-ug Apo Jos hana tatakhu na an pinippili
na chin hophopapna. Nomnomon ju chin inalin Elijah an mapfaha ay
tay Hapit Apo Jos. Nunlili hija ay Apo Jos khapo hana khun aton hay
hana papadchung na an holag Israel, ja inali na hi, 3 "Apo Jos, tayya an
penatoy cha an amin hana profetam, ja pina'-i cha hana altar an khun
cha pamoolan hi hay idaton cha ay he-a. Ja tan oh-ohhaa' an nataynan
an khun mangunud ay he-a, ja anagkha mah ti tan podhona' khu an
patajon." 4 Muti amat hetoy enhongpfat Apo Jos ay hija an, "Achi a oh-
ohha. Ti gwacha han petoy lipfu an linala-e an pinili' hi tatakhu', ja
agkhuy cha ne'dayaw ay nuy pfolor an Baal."[i] 5 Hitay chi inalin Apo Jos,
ja amat hina khu ad ugwani an khapo ay ni khohkhoh Apo Jos ja gwa
han tortollo an Hudju an pinili na hi tatakhu na. 6 Hotti hitay khohkhoh
Apo Jos chi nangpognachana chin namiliyana ay chicha, an pfu-un hay
maphod an enat cha. Ti nu nepognad ay ni maphod an khun aton ja pfu-
un khohkhoh Apo Jos.

7 Hay penhod u hi ma-awatan ju, ja hini mano'cho'-or ay chicha an
holag Israel ja agkhuy cha chinakngan hini khun cha hingiton. Angkhay
hana tortollo an pinilin Apo Jos chi nanakngan. Hana uchumna ja
henerngan Apo Jos chin nomnom cha. 8 Ti hitay chi hapiton tay impatula'
Apo Jos hi nangarjana hi,

"Hay dusan Apo Jos ay chicha ja henerngana hini nomnom cha ta
achi cha ma-awatan.
Ingkhana ad ugwani, anong un gway mata cha ja achi cha
tumikhaw,
Ja anong un gway inga cha ja achi cha chomngor."[j]

9 Ja inalin khu Ari David hi,

"Matiliw cha koma ay ni khun cha pumpfehtaan an amat hi hagwiti
an napfagwor,
Wenno hay animar an nakhah hi pfito, ta madusa cha koma.
10 Maherngan koma hini nomnom cha ta achi cha ma-awatan hini
umannung,
Ja machamtan cha koma hi cho-or hi likhat ja ingkhana."[k]

11 Un chah hay podhona an hapiton ja nun-a-akhah hay hato Hudju an
agkhuy namati ja achi cha pfumangpfangon? Achi amat hina. Ti khapo
ay tay nan-ukhan cha ay Kristo ja gway aton hana Hentil an mi'takhu.

---

[i] **11:4** 1 Kings 19:1-18 [j] **11:8** Isaiah 29:10; Deuteronomy 29:4 [k] **11:10** Psalms 69:22-23

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ja hitay chi inhumang Apo Jos an oma'-atana, ta omaamoh hana Hudju
ta alom ja penhod cha khu an mi'takhu. 12 Ti chin pfimmahulan hachi
Hudju, ja impfunga na chi aphochan hana tatakhu hi anasyonasyon an
pfu-un Hudju. Ja ot-ottong pay chi ipfunga na nu mamati ay Kristo an
amin hana Hudju an pinilin Apo Jos.

Achi epa-akhajan hana Hentil hini namiliyan Apo Jos ay chicha

13 Hotti hitay chi penhod u an ipa-innila ay cha'ju an Hentil,
an enhaacha' ay Apo Jos hi apostol ta cha'ju an Hentil chi uy u
tudtuchugwan. Ja hahalichito' an muntudtuchu ay cha'ju 14 ta alom ja
omaamoh hana papadchung u an Hudju hot mi'-unud cha an mamati ta
mi'takhu cha.
15 Ti khapo hi achi cha pamatiyan ay Kristo ja tenaynan Apo Jos chicha
ja inapfulut na hana uchumna an tatakhu an namati ay Kristo ta me'-
oh-ohha cha ay hija. Hotti mapmaphochan pay nu mi'-unud hay hato
Hudju ta apfuluton Apo Jos chicha, an amat cha hi natoy muti tumakhu
cha. 16 Mipadchung hato Hudju hi tenapay an nidaton hini ittang na ay
Apo Jos, ja an amin hini chumchum nuy an tenapay ja mipfilang an
ni'daton. Ja mipadchung cha khu hi ajiw, an nidaton ayya hini lamot na,
ja nidchum hana hepeng na an ni'daton.
17 Hini nasyon an Israel ja mipadchung hi ajiw an olibo an khun
halimunan Apo Jos. Ja hana uchumna an nasyon an Hentil ja
mipadchung hi ajiw an olibo an hemmangaw hichi acha an ma-
id manalimun. Ja khapo ta hini mano'cho'-or an Hudju ja achi cha
apfuluton hini aton an mi'takhu, ja nunhopa' Apo Jos hana uchumna an
hepeng, an chicha hana Hudju an agkhuy namati. Ja cha'ju an hepeng
nuy oha an ajiw an namati ay Kristo, ja enhepeng cha'ju ay Apo Jos
ay nuy ajiw an khuna halimunan. Hotti nidchum aju hana hepeng an
agkhuy nahpa', ja nidchum aju khu an me'pfanoh hana ingkarin Apo
Jos an pfanoh cha Abraham ja hana holag na. 18 Muti achi ju agkhu
ngongohmolon hay hato hepeng an nahpa', ti un chah cha'ju an hepeng
chi atakhuwan tay an ajiw, an unagkhu tatagwa hini lamot. 19 Mapfalin
an allon ju hi, “Aa, muti nahpa' cha an hepeng ta mepallog ami.”
20 Umannung hitay muti nomnomon ju an hini khapo na an nahpa' cha ja
hini achi cha pamatiyan ay Kristo. Ja cha'ju ayya, ja nehepeng aju khapo
hi namatiyan ju ay Kristo. Hotti achi aju mumpa-akhaja ta un ju gwot
pa-ennongan. 21 Ti nu nunhopa' Apo Jos hato an hepeng ja un chah cha'ju
agkhu ni' an Hentil ja un cha'ju achi punhopa' ay Apo Jos nu epolag ju
hini pammati ju ay Kristo?
22 Hotti matikhaw ta-o hini oma'-atan Apo Jos an ma-agkhohkhoh
muti anila na khu an mangdusa. Hay hato Hudju an nanglukhangeh ay
Apo Jos ja tenamtaman cha hini dusa na ti nunhopa' na chicha. Ja cha'ju

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ayya, ja impatikhaw na hini khohkhoh na ay cha'ju. Ja etoloy cha'ju an
ekhohkhohan nu etortoloy ju an mi'-unud. Muti nu achi ju ayya ja un
chah cha'ju agkhu ni' ja un cha'ju achi punhopa' ay Apo Jos? 23 Ja anong
un hato Hudju an nan-ug ay Apo Jos, nu mumbaliw cha ta mamati cha
hot mepfangngad cha ay nuy nahpa-an cha, ti apfalinan Apo Jos an
mangpfangngad khu ay chicha. 24 Ti nu cha'ju an pfu-un Hudju an na-ala
ay nuy oha an olibo ja mapfalin an mehepeng aju ay nuy nat-on an olibo
an khun halimunan Apo Jos, ja nalaklaka agkhu hana Hudju an nunhopa'
na hi epfangngad na ay ni nahpa-an cha.

Engkhohkhohan Apo Jos hana Hudju ja hana Hentil

25 Cha'ju an a-akhi' an Hentil, gwa han agkhuy impa-innilan Apo Jos
chin hopapna an penhod u hi ma-awatan ju ta achi ju allon hi un aju
akha'khaja ay Apo Jos mu hana Hudju an holag Israel. Hay ipa-innila' ja
matoloy hitay pan-ukhan hana mano'cho'-or an Hudju ay Kristo ingkhana
hi mahi'nut an mamati an amin hana Hentil an pinilin Apo Jos. 26 Ja
metob an amin chi Israel an takhuwon Apo Jos. An amat ay tay nitula' ay
tay Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,

> "Hini umali an Manakhu ja marpu ay ni pfuglay chi Hudju ad Sion,
> An hijay mamogpog an amin hana mipfuhur ay Apo Jos an ugalin
> chi Hudju an holag Jakob.
> 27 Ja pakawano' chi pfahor cha ta mipa-annung chin ne'totobpfala' ay
> chicha chin hopapna."[l]

28 Khapo ta agkhuy inapfulut hato Hudju hini Ebanghelyo ja mipfilang
cha hi pfuhur Apo Jos. Ja aphochan ju an Hentil an namati an inidchum
Apo Jos ay ni tatakhu na. Muti khapo chin ingkarin Apo Jos hachi a-apo
cha an Israel an pinili na, ja munchochodcha hini pamhod Apo Jos ay
chicha. 29 Ti agkhuy intutujun Apo Jos chin namiliyana ay chicha an
tatakhu na ja chin nangekhohkhohana ay chicha. 30 Cha'ju an Hentil an
agkhuy nangunud ay Apo Jos chin hopapna, ja engkhohkhohan cha'ju
khapo hi agkhuy immunuchan hachi Hudju. 31 Ja ad ugwani ja hato
Hudju hana achi mamati ta khapo hi nangkhohkhohan Apo Jos ay cha'ju
ja pe'-awat cha khu hini khohkhoh na. 32 Ti penhod Apo Jos an matikhaw
hini oma'-atan ta-o an tatakhu an napfabpfalud hi pfahor, ta matikhaw
ta-o hini otong an khohkhoh na an nanakhu ay chita-o an amin.

Hi Apo Jos chi madaydayaw

33 Natnat-on hitay khohkhoh Apo Jos. Achi malukud hitay nomnom ja
la-eng na. Ad-adchi ta-o pa'-innila hana khuna nomnomon ja hana at-
atona. 34 Ti hitay chin impatula' Apo Jos hi nangarjana hi,

---

[l] **11:27** Isaiah 59:20-21; Jeremiah 31:31-34

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Un chah gway oha hi manginnila hi nomnom Apo Jos?
Ja un chah gway oha hi mangpadchong ay ni atona?[m]
35 Ja un chah gway oha hi gway inchat na ay Apo Jos ta gway
hengelona?"[n]
36 Ti an amin chi gwacha ja hijay narpugwana. Limmu na an amin, ja
hijay mumpapto' an amin, ta an amin ja ichat chay dayaw ay hija. Hotti
madaydayaw hi Apo Jos hi ma-id chi pogpogna. Amen.

Idaton hitay achor ay Apo Jos

12 1 A-akhi, umannung an otong hitay khohkhoh Apo Jos ay chita-o,
hotti hay pa'pa-allo' hi aton ju ja ichat ju hini achor ju ay Apo
Jos, ta hija chi daton ju an mamattakhu ja nasantuwan ja maka-ay-ayu,
ti hitay hini umannung an aton an mundayaw. 2 Achi ju eng-enghon hana
ugalin chi agkhuy namati, ta un ju apfuluton hini punlomanan Apo Jos
ay ni nomnom ju ta ipapfakhu na hini pi'takhuwan ju. Hot annilaon ju
hana penhod Apo Jos hi pe'-at ju an maphod ja magpong ja maka-ay-ayu
ay hija.
3 Khapo ay tay apfalina' an inchat Apo Jos ay ha-in an oha an apostol
na ja hay itukhun u hi oha-ohanna ay cha'ju, a-akhi, ja achi koma
nangato chi punnomnoman ju ay ni achor ju, ta un ju gwot e-e'nong ay ni
lukud ni sagot an inchat Apo Jos ay cha'ju. 4 Ti amat ay tay achor an cho-
or chi alimatong na, muti achi numpapadchung hini ma-at cha. 5 Amat
hina khu ay chita-o an namati, an cho-or ta-o muti oma'-at ta-o hi oha
hi achor khapo hi ne'-oh-ohhaan ta-o ay Kristo ja mun-oh-ohha ta-o an
amin an alimatong tay oha an achor. 6 Ja numpfino-ob-on hana apfalinan
an inchat Apo Jos ay chita-o khapo hi khohkhoh na, ja nu nga chah chi
inchat na an apfalinan khapo ay ni khohkhoh na ja mahapor an usaron
ta-o. Nu khulat ta inchat Apo Jos ay he-a hini apfalinan an mumpadtu,
ja atom an me-okor ay ni lukud ni pammatim. 7 Nu sagot muy munserbi
ja hijay atom. Ja nu manudtuchu ja muntuchu a. 8 Ja nu manugtukhun,
ja muntukhun a. Ja nu hini sagot mu ja un a mangchat ja ma'ma-idchat
a. Ja nu sagot muy mumpangulu, ja hahalichiton. Ja nu sagot muy
munnignikha ja mun-an-anla a an mangat.
9 Nahamad koma hini pamhod ju hi ibpfa juh takhu. Chu'khon ju hana
napukhit ta khokhotan ju hana maphod. 10 Mumpepennohhochan aju
an amat hi hin-a-agkhi, ja cha'juy mangte'te-a an mangpadayaw ay ni
ibpfa ju an takhu ta pfu-un hini achor ju chi padayawon ju. 11 Achi aju
mungngongohhay ta pe'hehemad ju an muntamu ay tay tamun Apo Jos.
Ja achi la-ahna ja napfau hini pamhod ju, ta etotoloy ju an munserbi ay
Apo Jos. 12 Nomnomnomon ju hana ingkarin Apo Jos an hahadchon ju

---

[m] **11:34** Isaiah 40:13 [n] **11:35** Job 41:11

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta gway mangpa-anla ay cha'ju. Anuhan ju an amin chi hay likhat ju, ja
ikhikhimoh ju an mungkalalag. 13 Epa-engha ju an khun tomolong hana
padchung ju an tatakhun Apo Jos nu gway mahapor cha, ja mangiliyon ju
chicha.
14 Hana ayya mamalikhat ay cha'ju ja ekalalag ju ay Apo Jos ta
ekhohkhohana chicha, ta achi ju agkhu itubtupfan. 15 Me'-anla aju hana
khun mun-an-anla, ja mi'kila aju hana khun kumila. 16 Mun-oh-ohha
aju koma. Ja achi aju mumpa-akhaja, ja mumpakumbaba aju ta gway
aton ju an midchum hana nababa an takhu. Achi ju allon chi un cha'ju
ja angkhay chi gway nomnom na. 17 Achi ju epfalloh hay napukhit hi
enat chi takhu ay cha'ju. Epacha ju an aton hana ipfilang chi tatakhu an
maphod ja magpong. 18 Aton ju an amin chi apfalinan ju ta mapanuh hini
aton ju an mi'takhu an amin hi tatakhu, nu mapfalin.
19 A-akhi, achi la-ahna ja i ta omepfalloh, ta nangamong hi Apo Jos an
mangpfalloh nu gway enat cha ay chita-o. Ti nitula' ay ni hapit Apo Jos
an allona hi,

"Ha-in an hi Apo Jos chi gway apfalinana an mangpfalloh hi
napukhit,
Ja ha-in chi mangdusa hana pfumahor."[o]

20 Hay aton ja unuchon ju hitay oha an impatula' Apo Jos hi nangarjana
hi,

"Nu munhenaang hini pfuhur ju, ja panganun ju.
Ja nu ma-ugaw, ja pina-inuman ju.
Nu aton ju heto ja pfuma-in cha ay cha'ju."[p]

21 Tikhan ju ta pfu-un hini napukhit chi mangapfak ay cha'ju, ta un ju
gwot apfakon hini napukhit khapo hi pangatan ju hi maphod.

Unuchon ta-o hana a-ap-apo an nehaad

13 1 An amin chi takhu ja mahapor an unuchon cha hana a-ap-
apo an muntamu hi khupferno. Ti ma-id mun-ap-apo nu pfu-un
hi Apo Jos chi nangchat ay ni kalintikhana, ja hi Apo Jos chi khun
mangehaad hana mun-ap-apo. 2 Ja khulat ta ngangannugwon hana
tatakhu hay hana a-ap-apo, ja hay nginangannu cha ja hitay enhaad Apo
Jos. Hotti hana achi mangunud ja madusa cha. 3 Hay hato a-ap-apo ja
achi ta'tan hana khun mangat hi maphod, ta hana mangat hi napukhit ja
chichay tomatta-ot. Hotti nu penhod ju an achi tomatta-ot hay hana a-ap-
apo ja aton chi maphod hot edayaw cha'ju. 4 Ti enhaad Apo Jos chicha
ta gway mangitamu hi ap-aphochan ju. Hotti nu aton ju chi napukhit, ja
toma-ot aju koma, ti umannung an gway apfalinan cha an mundusa ay
cha'ju. Ti chichay usaron Apo Jos an mundusa hana mangat hi napukhit.

---

[o] **12:19** Deuteronomy 32:35 [p] **12:20** Proverbs 25:21-22

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Hijaot un mahapor an unuchon ta-o hay hana nehaad an a-ap-apo,
pfu-un khapo hi ta-ot ta-o hi pundusaan Apo Jos ja angkhay, muti khapo
ta anila ta-o an hitay chi maphod hi aton. 6 Ja hitay chi khapo na an
khun ta-o mumpfajad hi pakha. Ti hana khun mun-ap-apo ja khun cha
munserbi ay Apo Jos ay ni khun cha pangatan ay ni nehaachan cha.
7 Hotti pfajachan ta-o hana pakha ja hichula ta-o, ja lihpituwon ta-o hana
khun mun-ap-apo ja hana uchumna an gway haad na.

Mahapor an mumpepennohhochan ta-o

8 Achi ju epa-engha an achi khun mumpfajad hi utang ju. Muti hini
pumpepennohhochan ta-o ja hija ja angkhay hini amat hi utang an
ma-id chi apogpokhana. Ti hini gway pamhod na hi i-ibpfa nah takhu
ja inunud na hana urchin Apo Jos. 9 Ti hana urchin an allon cha hi,
"Achi aju umilugtap, achi aju pomatoy, achi aju omakaw, ja achi aju na-
amnagwan"[q] ja hana uchumna an urchin, ja ne-ohha cha ay tay oha an
urchin an allona hi, "Podpodhon ju hini ibpfa ju an takhu an amat ay
ni pamhod ju ay ni achor ju."[r] 10 Ti nu gway pamhod hi ibpfah takhu ja
achi ta-o aton chi napukhit ay chicha. Hotti amat heto ja unuchon ta-o an
amin chi urchin Apo Jos.

Mi'takhu ta-o ay ni mumpapattar

11 Mahapor an aton ta-o heto ti anila ta-o hini oma'-atana ad ugwani
an ar-arkhaw. Timpo na an pfumangon aju ta pi'hahalichit ju. Ti napfalin
an namati ta-o ja khun um-umuy chi arkhaw, hotti khun mehmehnot
chin pumpfangngachan Hesu Kristo an manakhu ay chita-o. 12 Ja amat hi
munhehellong ad ugwani muti khumaju an ma'-arkhaw. Hotti chu'khon
ta-o hana tamun chi hehellong ta ihu'lub ta-o hana armas chi hinchalo
an i me'papattoy hi a-arkhagwan. 13 Ad ugwani ja mi'takhu ta-o koma
ay ni mumpapattar, an hay penhod na an allon ja matikhaw koma ay tay
pi'takhuwan ta-o an nahilagwan ta-o hi na-ispirituwan. Achi ta-o khun
mapfutong ja i midchum hana na-inlubungan an pun-an-anlaan. Achi ta-o
umilugtap ja achi ta-o aton chi umipapfa-in. Achi ta-o me'hohongnger ja
achi ta-o omaamoh. 14 Hay aton ta-o ja unuchon ta-o chin ni'takhuwan
Apo ta-o an hi Hesu Kristo ta matikhaw ay chita-o hini atatakhu na. Ja
ammuna, achi ju nomnomon an aton hana napukhit an podpodhon chi
achor.

Achi hugijon hini ibpfa an namati

14 1 Nu gway ibpfa an agkhuy pay hemme'nad hini pammati na ja
apfuluton ju, ja achi aju agkhu i mi'tukki ay hija khapo ta achi

---

q **13:9** Exodus 20:13-15, 17 r **13:9** Leviticus 19:18

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mi'padchung hini nomnom na ay cha'ju. 2 Nu khulat ta hana mihcha, ja
gwacha hana achi mun-okhon an ihcha cha an amin. Ja gwacha khu hana
uchumna an agkhuy pay hemme'nad chi pammati na, ja un hamcha' chi ihcha
cha, ti mun-okhon cha an umihcha hi karne. 3 Hotti he-a an khun mangihcha
an amin hi mihcha ja achim pahigwon hana umihcha hi hamcha' ja angkhay.
Ja amat hina khu ay he-a an achi umihcha hi karne ja achim hugijon hana
mangihcha an amin hi mihcha, ti inapfulut Apo Jos chicha. 4 Un chah he-a chi
mumpapfahor ay ni ohan takhu an khun munserbi ay ni apo na? Hini apo na
chi gway apfalinana an manugi nu maphod hini enat na wenno napukhit. Ja
nu hi Hesu Kristo chi Apo an punserbiyan ta-o ja apfulutona hini enat ta-o, ti
gway apfalinana an tomolong ay chita-o an mangat hi maphod.
5 Ja nu khulat ta hana arkhaw an pundayawan ay Apo Jos, ja gwacha
hana tatakhu an mamati an ngilinon cha hana uchumna an arkhaw. Ja hana
uchumna ja mamati cha an numpapadchung an amin chi arkhaw. Mahapor
an ehemad hini nomnom ta-o hana maphod an aton ta achi ta-o tantan-uy
hay allon chi uchumnah takhu. 6 Hana tatakhu an gway ngilinon cha hi
arkhaw ja agkhuy cha nehalla, ti hay punnomnom cha ja pa-idayawan Apo
Jos. Ja amat hina khu hana umihcha an amin chi ihcha, ti hijay aton cha
an pa-idayawan Apo Jos, ti khun cha munyaman ay Apo Jos ta gway ihcha
cha. Ja anong un hana achi umihcha hi uchumna an panijagwon cha, ja
daydayawon cha chamchama hi Apo Jos, ti khun cha khu munyaman ay Apo
Jos ta gway ihcha cha. 7 Hotti chita-o ayya an namati ja pfu-un chita-o chi
mangpadchong ay tay pi'takhuwan ta-o, ja pfu-un chita-o chi mangpadchong
ay ni i ta-o atajan. 8 Ti mamattakhu ta-o ayya ja mi'takhu ta-o an munserbi ay
Apo Hesus. Ja nu matoy ta-o ja matoy ta-o an pa-idayawana. Hotti matakhu
ta-o man wenno matoy ta-o, takhu chita-o ay Kristo an Apo. 9 Ti natoy ja
nummahu hi Kristo ta hijay Apo ta-o an amin an mamattakhu ja anong un
hana nun-atoy.
10 Hotti achi ta-o koma papfaholon ja pahigwon hay ibpfa ta-o an
namati, ti humango ta-o an amin ay Apo Jos ta hugijon chita-o. 11 Ti
nitula' ay ni Hapit Apo Jos an allona hi,

"Ha-in an mamattakhu an Jos, ja allo' ay cha'ju hi
An amin chi takhu ja mumpunheppe cha ay ha-in
Ja oha-ohanna ay chicha ja mi'-apfulut cha an ha-in chi Jos an madayaw."[s]

12 Hotti hachon ta-o chin ahumarjaan ta-o ay Apo Jos ta hijay mangali nu
maphod wenno napukhit hana ne'-at chi oha-ohanna ay chita-o.

Achi ta-o mun-ephod hi pfumahulan chi ohah padchung an namati

13 Hotti achi ta-o mumpipinnapfahor ta un ta-o gwot ep-ephod an
nomnomon ta ma-id chi hay i ta-o aton hi chumalat hi epfahhagwan ja

---

[s] **14:11** Isaiah 45:23

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

atopngan chi hay padchung ta-o an namati. 14 Ad ugwani an namatiya' ay
Apo Hesus, ja anila' an ma-id ihcha hi mipfilang hi paniyaw ay Apo Jos.
Muti hini ohan namati an pattiyona an paniyaw hana uchumna an ihcha
muti ni'tan-uy ja ni-ihcha, ja pfahor na. 15 Nu mapa'-i hini pammatin ni
oha hi ibpfa khapo hi nangihchaan ta-o ay ni ipfilang na hi paniyaw, ja
achi amat hetoy aton an mangpatikhaw hi pamhod ay hija. Hotti pa-
ennongan ta-o ta achi angkhay ay ni anun ja mapa'-i chi pammatin ni
oha an ibpfa, ti en-atoy khu Kristo hini pi'takhuwana. 16 Ja tikhan ju ta
hitay wayawaya ju an mangat hana allon ju an maphod ja achi chumalat
hi apahigwan tay pammati ta-o. 17 Hini napfalor ay ni pun-ap-apugwan
Apo Jos ja pfu-un hay i ta-o anun ja inumon muti hini magpong an
pi'takhuwan, ja pun-oh-ohhaan, ja anla an narpu ay ni Espiritu Santo.
18 Nu amat hetoy aton an munserbi ay Kristo ja pa-anlaona hi Apo Jos ja
apfuluton chi tatakhu.

19 Hotti hahalichiton ta-o an mangat hana mangpfunga hi pun-oh-
ohhaan ta-o an tomolong hi pfumi-ahan ni pammatin chi oha-ohanna
ay chita-o. 20 Achi hulit hi anun ja i ta-o pina'-i hini tamun Apo Jos ay ni
pi'takhuwan ni ibpfa ta-o. Umannung an ma-id paniyaw hi anun hi pannig
Apo Jos muti pfahor ta-o chamchama nu hini pangihchaan ta-o ja chumalat
hi pfumahulan ni oha an ibpfa. 21 Hay maphod hi aton ja un la-ahna ja
achi ta umihcha hana karne an panijagwon cha, ja achi ta-o uminum hi
pfumutong, wenno aton hay uchumna an chumalat hi pfumahulan ni oha
an padchung ta-o an namati. 22 Cha'ju an hemme'nad chi pammati na an
kaya ju an mangat hana achi apfuluton chi uchumna, ja un hi Apo Jos
chi nanginnila. Uchu'chuna hini takhu an achi pahigwon ni nomnom na
hana enat na, ti inunud na hana anila na an maphod hi aton. 23 Hini takhu
an mun-okhon an mangan hay hana uchumna an anun muti impapilit na
an inan, ja pfimmahor, ti hini enat na an nangan ja agkhuy nepognad hi
pammati an maphod hitay ina enat. Ja an amin hana i ta-o aton an agkhuy
ta-o anila an omepachenor ay Apo Jos hon enat chamchama, ja pfahor.

Nomnomon ta-o hini aphochan ni ibpfa an takhu

15 1 Chita-o an nehamad chi pammati na ja anuhan ta-o hana
pungkulangan hana agkhuy hemme'nad chi pammati na, ja pfu-un
hitay achor ja angkhay chi khun ta-o nomnomon, 2 ta un oha-ohanna hon
enat nay aphochan hay hana ibpfa an tatakhu ta pfumi-ah cha hi pammati.
3 Ti hi Kristo, chin agawwachaana heto lota, ja pfu-un hini penhod ni achor
na chi nomnomnomona, ti inunud na hi Ama na. An amat ay tay impatula'
Apo Jos hi nangarjana hi, "Chin namahigwan chi tatakhu ay he-a, Apo
Jos, ja nidchuma' an napahiw."[t] 4 Ja an amin hana impatula' Apo Jos chin

[t] **15:3** Psalms 69:9

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nahop ja nitula' ta gway pun-achalan ta-o. Hot hitay Hapit Apo Jos ja papfi-
ahonay nomnom ta anuhan ta-o an hahadchon hana maphod an inalin Apo
Jos an ichat na hi uchum chi arkhaw.
5 Hi adni' Apo Jos an arpugwan chi anuh ja pfi-ah chi nomnom chi
tomolong ta gway pun-oh-ohhaan ju, ti hitay chin impatikhaw Hesu
Kristo. 6 Hot mun-oh-ohha aju an mundayaw ay Apo Jos an Jos ja Aman
Hesu Kristo an Apo ta-o.
7 Manghin-a-apfulut aju an amat ay ni enat Kristo an nangapfulut ay
chita-o ta madayaw hi Apo Jos. 8 Achi ta-o alichuwan an hi Kristo ja
immali ta tulungana hana Hudju ta ipatikhaw na an umannung hi Apo
Jos. Ti impa-annung na hachi inali na hachi a-ammod cha chin nahop.
9 Hay khu oha hi in-aliyana ja ta hachi Hentil ja dayawon cha hi Apo Jos
khapo ta ninignikha na chicha. Hitay chi hapiton tay impatula' Apo Jos
hi nangarjana hi,

"Midchuma' hana Hentil an mundayaw ay he-a, Apo Jos,
Ja ekanta' hana pundayaw u ay he-a."[u]

10 Ja gwa khu han impatula' na hi nangarjana hi,

"Cha'ju an Hentil, me'-an-anla aju hay hana pinilin Apo Jos an
tatakhu na."[v]

11 Ja gwa khu han oha an allona hi,

"An amin aju an Hentil, dayawon ju hi Apo Jos,
Ja an amin aju an tatakhu, ja me'dayaw aju."[w]

12 Ja gwa khu han intula' profeta Isaiah hi nangarjana hi,

"Gwacha han marpu ay ni holag Jesse
An ipapfagton Apo Jos ta hijay mangpapto' hana Hentil,
Ja hija chi pangehcholan cha."[x]

13 Hi Apo Jos an khun ta-o pangehcholan chi mangchat hi an-anla ja
lenong ay cha'ju an namati ay hija, ta khapo ay ni apfalinan ni Espiritu
Santo ja mehamhamad pay chi i ju pangehcholan hana inalin Apo Jos.

Hini tamu an impulang Apo Jos ay Paul

14 A-akhi, achiya' munharhalinchugwa an umannung an maphod
hini ugali ju. Ja ma-awatan ju hi ohto hini oma'-atan tay pammati ta-o
ja anila ju an manghintitinnukhun. 15 Muti anong ja tayya an nun-ali'
ay tay tula' u hana uchumna hi achi' penhod hi alichuwan ju. Ja hini
kalintikha' an mangat heto ja narpu ay Apo Jos an nangkhohkhohan ay
ha-in. 16 Hijay nanghaad ay ha-in ta munserbiya' ay Kristo Hesus ay tay
khun u puntudtuchugwan ay cha'ju an Hentil. Ti khun u ekasaba hitay
Ebanghelyo ay cha'ju, ja omata' hi pachi an mangdaton ay cha'ju ay Apo

---

[u] **15:9** Psalms 18:49; 2 Samuel 22:50 [v] **15:10** Deuteronomy 32:43 [w] **15:11** Psalms 117:1
[x] **15:12** Isaiah 11:10

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jos ta maka-ay-ayu aju ay hija khapo ay ni tamun ni Espiritu Santo ay
cha'ju an tatakhu na.
17 Khapo hi ne'-oh-ohhaa' ay Kristo Hesus ja mun-an-anlaa' an mangpa-
innila hay hato an enat u an tamun Apo Jos. 18 Ma-id uchumna hi uja'
hapiton nu pfu-un hato enat Hesu Kristo ta ni'-unud hana Hentil khapo
hana tinnig cha an enat u ja hana chengngor cha an intuchu'. 19 Ti cho-or
hana enat u an milagro ja hana achi kayan chi takhu an aton khapo ay
ni apfalinan ni Espiritu Santo an gwa ay ha-in. Hotti nete-a ad Jerusalem
ja ingkhana ad Ilirikum ja enlawlalawlaw u an nangkaskasaba ay tay
Ebanghelyon Hesu Kristo. 20 Ti hini podho' an aton ja umuja' hana
pfuglay hana agkhuy nanginnila ay Kristo ta hichi uja' pangkaskasabaan
ay tay Ebanghelyo. Ti pfu-un tamu' chi i megtap hi ente-an chi uchumna
an mangaskasaba. 21 Hitay an khun u aton ja me'-annolot ay tay nitula' ay
ni Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,

"Hana agkhuy natudtuchugwan ay ni oma'-atana,
ja mitudtuchugwan to ta ma-innila cha,
Ja hana agkhuy nangnangngor ay ni oma'-atana,
ja chonglon chan to ta ma-awatan cha."[y]

Penhod Paul an i omegwangar ad Rome

22 Hijaot una' mahalehalegwa an umali hina achaan ju. 23 Muti ad
ugwani ja tan nakhibpfoh hitay tamu', ti angkhaynana an ma-id pay
uchumna hi omaja' heto. Ja napfajag an penpenhod u an umali hina an
mi'-in-innila ay cha'ju. 24 Hotti hay nenomnom u ja umalija' pay hina
achaan ju chin omaja' ad Spain. Ja mapfalin an mumpatolonga' ay cha'ju
hay hana mahapor u ta etoloy u an umuy ad Spain. Muti mihinaa' pay
ay cha'ju hi at hichi hi arkhaw ta mun-an-anla ta-o an munchichittum.
25 Muti achi' pay epacheh ad ugwani, ti tan umuja' ad Jerusalem ta ijuy u
han mitolong hana tatakhun Apo Jos hichi. 26 Ti tayya agkhu ni' an hay
hana namati ad Macedonia ja ad Greece ja nun-amung cha hi pela' ta
gway i-uy hi mitolong hana napubli an tatakhun Apo Jos hichi. 27 Anong
un cha Hentil ja un chicha ja nenomnom cha an tomolong hay hachi Hudju
an namati. Amat heto tugwali aton cha ti nomnomon cha hini utang cha
hana namati an Hudju. Ti khapuh nangaskasabaan hana Hudju ja nidchum
cha an nangala hana na-ispirituwan an bindisyon Apo Jos hay hachi
Hudju. Hotti ad ugwani an khun malikhatan hana Hudju ja mahapor an
tomolong cha khu ay chicha. 28 Hotti nakhibpfoh ayya an inchat u hitay
inamung an pihu ay chicha ja epacheh u an umuy ad Spain ja agwu' hina
gwachaan ju. 29 Ja anila' an, ay ni panggwaa' hina, ja munnaud chi i ta-o
pun-an-anlaan khapo hana cho-or an pammindisyon Kristo ay chita-o.

---

[y] **15:21** Isaiah 52:15

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 A-akhi, hay itugtukha' an epfokha ay cha'ju ja tulungana' ta ipapati
ju adni' an khun mangekalalakhan ay ha-in khapo ta tatakhu chita-o ay
Apo Hesu Kristo, ja khapo ay ni pamhod ta-o hi oha-ohanna an narpu
ay ni Espiritun Apo Jos. 31 Ekalalag ju ta haniyana' adni' ay Apo Jos ta
ma-id chi hay napukhit hi aton hay hana agkhuy namati ad Judea ay ha-
in. Ja ekalalag ju khu ta hana Hudju an tatakhun Apo Jos ad Jerusalem
ja mun-an-anla cha an mangagwat hay hato ijuy u. 32 Hay hato chi
ekalalag ta-o ta nu apfuluton Apo Jos ja umaliya' hina an magwachaan
hi an-anla, hot munnaud an pfumi-ah hitay nomnom u ay ni umaliya'
an punggwangwalan ay cha'ju. 33 Hi Apo Jos an khun mangpaphod hi
pi'takhuwan chi gawwa ay cha'ju an amin. Amen.

Chin me-ang-angonoh an tukhun Paul hachi namati ad Rome

16 1 Penhod u an ipa-innila ay cha'ju hitay oha an pfupfai an ibpfa
ta-o an namati, an hi Febe chi ngachana, an khun tomolong hay
hana namati ad Kenkrea. 2 Hotti mangiliyon ju hu-un umali hina ti hitay
chi aton ta-o an tatakhun Apo Jos hay hana ibpfa ta-o an khun munserbi
ay Apo Hesus. Nu gway mahapor na ja tikhan ju ta ichat ju, ti hitay an
pfupfai ja cho-or chi tinurtulungana, ja ha-in chi aha.
3 Pakumustaa' cha nuy hempfalay an cha Priscila ay Akila. Hay hato
chi nun-ibpfa' an khun munserbi ay Kristo Hesus. 4 Impusta cha hini
pi'takhuwan cha khapo ay ha-in hotti otong chi utang u ay chicha,
ja pfu-un ha-in ja angkhay, ti anong un hana Hentil an namati hi
apfuglapfuglay. 5 Ja pi-idchum u an pakumustaan hana uchumna an
namati an khun mummeha hina pfalay cha.
Pakumustaa' hi Epenetus an pfelot u an khayyum. Hija chi nahhun
an namati ay Kristo heto provincian chi Asia. 6 Pakumustaa' hi Mary
an nangpapati an nuntamu hi ap-aphochan ju. 7 Pakumustaa' khu cha
Andronikus ay Junia an padchung u an Hudju, ti chichay nun-ibpfa'
an nipfalud chin immuy an timpo. Cha tay ja ma-ar-ali cha an apostol,
ja nahnahhun cha mu ha-in an namati ay Kristo. 8 Pakumustaa' khu hi
Ampliatus an pfelot u an khayyum khapo hi ne'-oh-ohhaan mi ay Apo
Hesu Kristo. 9 Amat hina khu ay Urbanus an padchung ta-o an khun
munserbi ay Kristo, ja hi khu Stakis an oha khu an pfelot u an khayyum.
10 Pakumustaa' khu hi Apeles an matikhaw an nehemad chi pammati
na ay Kristo, anong un cho-or hana ina atopngan. Ja amat hina khu ay
cha Aristobulus an pamilya 11 ja hi Herodion an padchung u an Hudju,
ja hana pamilyan Narsisus an namati ay Apo Hesus. 12 Pakumustaa' khu
cha Trifena ay Trifosa an mangpapati an munserbi ay Apo Jos, ja hi khu
Persis an pfelot u an khayyum, an mangpapati an mangat ay ni tamun
Apo Hesus. 13 Pakumustaa' khu hi Rufus, an na-innila khapo hi khuna
punserbiyan ay Apo Hesus, ja pakumustaa' khu hi ina na an impfilang

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

u khu hi ammod u. 14 Pakumustaa' khu cha Asinkritus, Flegon, Hermes,
Patrobas ja hi Hermas ja hana uchumna an namati an numpun-ibpfa
cha. 15 Pakumustaa' khu cha Filologus ja hi Julia, ja cha Nereus ja hini
ibpfa na an pfupfai, ja hi Olimpas ja an amin hana tatakhun Apo Jos an
numpun-ibpfa cha.

16 Mumpipinnakumusta aju an mangpatikhaw an mumpepennohhochan
aju. An amin hato namati ay Kristo ja pakumustaan cha'ju khu.

17 Panga-ahi ju, a-akhi, ta tikhan ju hay hana tatakhu an nehahalla
hini khun cha itudtuchu, ti mipfuhur hana umannung an tudtuchu an
enachar ju. Tan un cha pa'-iyon hini pun-oh-ohhaan ju ja mun-ephod cha
hi i ju epfahhagwan hi pammati. Tikhan ju ta achi aju i midmidchum ay
chicha. 18 Ti hay hana mangat hi amat heto ja pfu-un hi Apo ta-o an hi
Kristo chi khun cha punserbiyan an un hini napukhit an penhod ni achor
cha. Apfugwon cha hay hana un-unud an tatakhu khapo hana panaphapit
cha an mun-ayyo-ayyoh. 19 Hay pangarja' ay tay ja nunchongor hini
nangunuchan ju ay tay Ebanghelyo. Ja tayya kaykhu an mun-an-anlaa'
khapo ay cha'ju. Muti hay podho' ja luma-eng aju an mangat hi maphod,
an khenong chi ma-id anila ju an mangat hi napukhit. 20 Achi mapfajag
hot hi Apo Jos an arpugwan chi lenong chi pi'takhuwan ja ichat nay
apfalinan ju an manglamchit ay Satanas hot apfakon ju hija.

Hi Apo ta-o an hi Hesus chi mangkhohkhohan ay cha'ju.

21 Hi Timoti an khun tomolong ay ha-in ja pakumustaan cha'ju, ja
pakumustaan cha'ju khu ay cha tay padchung u an Hudju an cha Lucius
ja hi Jason ja hi Sosipater. 22 Ha-in khu an hi Tertius an nangpatula-
an Paul ay tay an tula' ja oha an ibpfa ju an namati ay Apo Hesus,
pi'pakumustaa' cha'ju. 23-24 Pakumustaan cha'ju khu ay Gayus an
nummangili ay ha-in ja nangpfalay ay ni khun mi pummehaan. Ja
pakumustaan cha'ju khu ay Erastus an Tosereron chi Municipio ja hitay
akhi ta-o an hi Kwartus.[z]

25 Madayaw hi Apo Jos. Hijay gway apfalinana an mangpapfi-ah hi
pammati ju ay tay Ebanghelyo an khun u ekasaba, an hijay panginnilaan
ay ni oma'-atan Hesu Kristo. Hitay an Ebanghelyo ja napfajag an agkhuy
nipa-innila 26 muti ad ugwani ja impa-innilan Apo Jos. Ja hitay khu
chi impatula' Apo Jos hay hachi profeta na chin hopapna. Ja hi Apo
Jos an ma-id te'te-aana ja ma-id apogpokhana, ja in-urchina an mipa-
innila hitay Ebanghelyo an amin hi tatakhu hi apfuglapfuglay ta gway
aton cha an mamati ja an mi'-unud ay hija. 27 Hi Apo Jos ja angkhay chi
nanginnila an amin. Madaydayaw hija hi ma-id chi pogpogna khapo ay
Hesu Kristo. Amen.

---

[z] **16:23, 24** Nidchum hitay versikulo 24 hay hana uchumna an manuskrito: Hi Apo ta-o an hi Hesus chi mangkhohkhohan ay cha'ju an amin.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 KORINTO

Hini oma'-atan tay an libju

Chin me-aggwa an nunlawlagwan Apostol Paul an i nangkaskasaba ay ni Ebanghelyo ja immuy pfimmihhita ad Korinto an ohan otong an pfuglay ad Akaya, an nidchum chin pun-ap-apugwan chi eRome. Otong hitay an siudad an hijay pfuglay chi Griego, Romano, ja Hudju. Khapo ta hitay an pfuglay ja nehnot hichi baybay ja cho-or hachi umuy hichi an i mungkumerchu. Hana khun cha ilukhan ja hana papor. Nunchongor hitay an pfuglay hi enachangjan, ja hana cho-or an lilijon hachi tatakhu hichi, ja hana khun cha umilugtapan, ja hana khun mangat hana uchumna pay an nun-apupukhit an ugali. Hi Paul ja nihihidchi hi chugwa hi tagwon an nangaskasaba ja cho-or hachi namati.

Nalahin chi toloh tagwon an nihihidchi hi Paul ad Efesus an nangaskasaba, ja gwa han chinagwat na an tula' an narpu hana khun mummeha ad Korinto (1 Korinto 7:1). Ja pfinaha na hachi inali cha an khun punhahannugwan hachi namati ja hana uchumna pay an problema cha. Hotti hini enhongpfat Paul ay tay an tula' cha ja hitay gwa ay tay nahhun an tula' Paul hana namati ad Korinto. Hotti ay tay an tula' na ja un nuntukhun ma-ipanggip ay ni khun cha punhohongngilan, ja hini achi cha pangaanan hana khun umilugtap an nidchum ay ni iglesia cha. Inidchum na khu an intula' hini hongpfat ni khun cha epfokha, an ngay aton chi tatakhu an marhin, ja hana pfalo, ja hana pay uchumna an ma-id ahagwa na, ja hana anun an ne'nong hana pfolor. Intukhuna khu hini panuh chi aton cha un cha ma-amung an mummeha, ja hana numpfino-ob-on an tamun ni Espiritu Santo ja hini pi-usarana. Hay oha hi intukhun Paul ja hini panuh ni aton cha an mun Santa Sena an hija hini pangnomnoman chin natajan Hesu Kristo, ti chengngor na an agkhuy napanuh hini khun cha aton. (1 Korinto 11:17-34) Ja en-angonoh na hana amahuwan hana natoy.

Hitay an tula' ja gway pfalor na ay chita-o, ti ma-achar hini problema an immali hana pa'-ihu'pap an namati an khun mummeha hichi Korinto an acho'lan chi pagano. Amat heto hana problema an khun umali ay chita-o an namati ad ugwani. Hitay khu chi pun-achalan hana enhongpfat Apo Jos hato an problema.

---

1 1 Ha-in hi Paul an enajakhan Apo Jos an numpfalin hi apostol Kristo
Hesus, ti hitay chi penhod na. Tayya an cha'mi ay tay ibpfa ta-o an
hi Sostenes ja muntula' ami 2 ay cha'ju an tatakhun Apo Jos an khun ma-
am-amamung an mummeha hina ad Korinto. Numpfalinon cha'ju ay Apo

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jos hi nasantuwan an tatakhu na khapo hi nidchuman ju ay Kristo Hesus.
Ja pfu-un cha'ju ja angkhay chi enajakhana muti nidchum an amin hana
tatakhu hi apfuglapfuglay an khun mundayaw ay Apo Hesu Kristo ti hijay
Apo ta-o an amin.
3 Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan
ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan ni pi'takhuwan ju.

Chin nunyamanan Paul khapo chin nangkhohkhohan Apo Jos hay hana namati ad Korinto

4 Achi' epokhong an munyaman ay Apo Jos ti matikhaw an
engkhohkhohan cha'ju ay hija khapo hi nidchuman ju ay Hesu Kristo.
5 Ti, khapo ay tay ne'-oh-ohhaan ju ay hija, ja nichatan aju hay hana
nun-apfalor an khun ichat Apo Jos hi tatakhu na, an amat ay ni
nanginnilaan ju ay ni umannung an tudtuchu ja ay ni apfalinan ju an
khun mangi-ali. 6 Ti limmamot ay ni nomnom ju hana tinihtikhuwan mi
an oma'-atan Kristo. 7 Hijaot un ma-id i ju nungkulangan hana numpfino-
ob-on an na-ispirituwan an apfalinan ay tay i ju punhohhoochan ay
ni pumpfangngachan Hesu Kristo an Apo ta-o. 8 Hijay mangpapfipfi-
ah ay ni pammati ju ta ma-id pungkulangan ju chin arkhaw an
pumpfangngachana an Punhugijana hi tatakhu. 9 Ti matalek hi Apo Jos
an nangajakhan ay cha'ju ta me'-oh-ohha aju ay tay Empfalayna an hi
Hesu Kristo an Apo ta-o.

Chin himminglan Paul hana pumapa'-i hi pun-oh-ohhaan

10 A-akhi, tayya han itukhun u ay cha'ju khapo ay ni apfalinan tay Apo
ta-o an hi Hesu Kristo. Mahapor an munlalammong aju ta achi la-ahna
ja i aju ma-aggwa-aggwa ta un aju mun-oh-ohha hi nomnom. 11 Allo'
hitay, a-akhi, ti gwa han chengngor u an impa-innilan ni pamilyan Kloe
an khun aju munhohongnger. 12 Hini chengngor u ja gwa anu hana khun
mangali hi, “Cha'mi ayya ja hi Paul chi nidchuman mi.” Ja allon khuy
uchumna hi, “Ja cha'mi ja hi Apolos chi nidchuman mi.” Ja allon khuy
uchumna hi “Ja hi Peter chi nidchuman mi.” Ja hana uchumna khu ja
allon cha hi, “Ti cha'mi ayya ja hi Kristo chi nidchuman mi.” 13 Un agkhu
kaykhu la-ahna ja i ju khinaggwakhaggwa hi Kristo! Un chah ha-in an
hi Paul chi natoy hichi kros khapo hi pfahor ju? Ja un chah ha-in khu
chi nidchuman ju chin numpabautisaran ju? 14 Hinaot ni' kaen ta ma-
id chi hay binautisara' ay cha'ju, an angkhay cha Krispus ay Gayus.
15 Hotti ma-id chi oha ay cha'ju hi gway panghi'-ingana an mangali hi
numpabautisar ta midchum ay ha-in. 16 Aa ta'gwa, ja gwacha khu cha
Stefanas an pamilya an binautisara' ja angkhaynana khuh ni' hi anila'.
17 Ti agkhuja' hennag ay Kristo ta uja' mumbautisar, muti una' hennag an
i mangkaskasaba ay tay Ebanghelyo. Ja achi' khun pa-akha'khajaon hini

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ato' an mangaskasaba ta ipatikhaw u hini kinala-eng u, ti achi' podhon
an ma-a'-aanan hini apfalinan ni puntudtuchugwa' ay ni enat Kristo an
natoy hichi kros.

Chin natajan Hesu Kristo chi atikhan ni kinala-eng Apo Jos

18 Hitay khun mekasaba an enat Kristo chin natajana hichi kros, ja achi
pfalolan hana tatakhu an ma-utaw chi pi'takhuwana. Muti ay chita-o an
khun takhuwon Apo Jos ja anila ta-o an hitay chi atikhan ni otong an
apfalinan Apo Jos an manakhu hi tatakhu. 19 Amat ay tay nitula' an hapit
Apo Jos hi nangarjana hi,

> "Pa'-iyo' hana enat chi tatakhu an nangehchor ay ni kinala-eng cha,
> Ja hini la-eng chi tatakhu an epa-akhaja cha, pumpfalino' hi ma-id
> herpfina."[a]

20 Ja emmat, ti anong un hana manomnom an tatakhu, ja hana gway
achar na, ja hana khun mundibati hana oma'-atan hana gwah to lota,
ja ma-id itolong na. Ti impatikhaw Apo Jos an ma-id herpfin tay na-
inlubungan an kinala-eng. 21 Ja hay ene'chan Apo Jos khapuh kinala-eng
na, ja umad-adchi hini kinala-eng chi tatakhu ta ma-annila cha hini
oma'-atana. Hay penhod na ja takhuwona hana mamati ay Kristo khapo
ay ni umannung an tudtuchu an khun mi ekasaba, an allon hana agkhuy
namati hi ma-id herpfi na. 22 Achi pfalolan hachi Hudju ti hay penhod
cha hi tikhagwun ja hana milagro an pangtikhan ay ni apfalinan Apo
Jos ja un cha mamati. Ja pahigwon khu hachi Hentil ti hay penhod cha
ja hana na-unig an tudtuchu an narpu hi nomnom chi takhu. 23 Muti hay
khun mi ekasaba ja chin natajan Kristo hichi kros, ja pahigwon hachi
Hudju ti apfopfohor hi pangngolan cha, ja hachi ayya Hentil ja ma-id
herpfi na ay chicha. 24 Muti ay chita-o an enajakhan Apo Jos, Hudju man
wenno Hentil, ja anila ta-o an hitay enat Kristo chi panginnilaan ay ni
apfalinan ja kinala-eng Apo Jos. 25 Ti hana enat Apo Jos an allon chi
tatakhu hi ma-id chi pfalor na, ja najunaot ja hijay napfarpfalor mu hini
kinala-eng cha. Ja hini allon cha an na-apfakan Apo Jos khapo hi natajan
Kristo ja najunaot ja hijay atikhan ni apfalinan Apo Jos an ot-ottong mu
hini apfalinan chi tatakhu heto lota.

26 A-akhi, nomnomon ju chin oma'-atan ju chin nangajakhan Apo Jos
ay cha'ju. Ma-id chi cho-or ay cha'ju hi nun-achar ay ni kinala-eng chi
takhu. Ja ma-id khu chi cho-or ay cha'ju an gway nangato hi haad na, ja
empfapfalay chi gway mapfalina. 27 Ti pinilin Apo Jos hana ma-id achar na
ja la-eng na hi pannig chi tatakhu ta mapfa-inan hana mangeh-ehnger ay
ni achar cha. Ja pinili na khu hana amat hi ma-id pfirpfilang na an tatakhu
ta mapfa-inan hana mangeh-ehnger hi apfalinan cha. 28 Pinilin Apo Jos

---

[a] **1:19** Isaiah 29:14

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hana milulumlum an tatakhu heto lota, ja hana mapahpahiw, ja hana
allon cha hi ma-id herherpfi cha, ta ipatikhaw na an ma-id herpfin hana
khun pfalolan chi tatakhu. 29 Hotti ma-id oha hi takhu hi mumpa-akhaja hi
sangwanana. 30 Ja hi Apo Jos chi nangidchum ay chita-o ay Kristo Hesus
an hijay pangmatunan ay ni umannung an kinala-eng Apo Jos. Khapo
ay Kristo ja nipfilang ta-o hi magpong, ja numpfalin ta-o hi nasantuwan
an tatakhun Apo Jos, ja nawayawaya-an ta-o hi pfahor ja patoy. 31 Hotti
unuchon ta-o hitay impatula' Apo Jos hi nangarjana hi, "Hini mamhod an
gway eh-ehnger na, ja hini koma enat Apo Jos chi ehnger na."[b]

Chin engkasaban Paul ja nepognad ay ni la-eng Apo Jos, pfu-un hay la-eng chi tatakhu

2 1 A-akhi, chin immaliya' hina an nangkaskasabaan ay ni oma'-atan
Kristo an impa-innilan Apo Jos ad ugwani, ja agkhuja' nunhapit
ay cha'ju hi nun-a-unig an hapit, wenno hay la-eng chi takhu. 2 Ti
hay nenomnom u ja nu umaliya' hina ja un u ohhaon an ituchu hini
oma'-atan Hesu Kristo, om-omod chin natajana hichi kros. 3 Ja chin
nihihinnaa', ja mun-og-okhona' ja toma-ota', ti unchani ja achi' ma-at an
amin hini penhod Apo Jos an ato'. 4 Ja chin enat u an nangaskasaba ja
agkhuja' nunhapit hi mangujukhuy ay cha'ju ta mipa-innila hini kinala-
eng u, ti un hini apfalinan ni Espiritu Santo chi nipatikhaw ay ni khun
u pungkaskasabaan. 5 Amat heto chi enat u an nuntudtuchu ta hini
pammati ju ja achi mepognad hi kinala-eng chi takhu ta un mepognad ay
ni apfalinan Apo Jos.
6 Gwacha chamchama hana na-unig an khun mi itudtuchu hana
hemme'nad chi pammati na, muti agkhuy ni'padchung ay ni kinala-eng
chi takhu ay tay lota, ja anong un hini la-eng hana khun mun-ap-apo
heto lota an mapogpog chi apfalinan cha. 7 Hitay kinala-eng an khun mi
hapiton ja hini kinala-eng Apo Jos an hija chin plano na an inhumang
na an aton chin agkhuy pay narmugwan tay lota, an midchum ta-o an
namati ay ni kinapfagto na. Muti agkhuy na impa-innila hitay hana
tatakhu hichin hopapna. 8 Hachi pangpangulu ay tay lota, ja agkhuy cha
na-aw-awatan hitay an plano na. Ti nu na-awatan cha koma hot agkhuy
cha empepfakhat hini napfagto an Apo ta-o ay chuy kros. 9 Hitay khun mi
hapiton ja hija hitay nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,

> "Hana enhakhanan Apo Jos an michat hana mamhod ay hija
> ja agkhuy tinnig chi tatakhu ja agkhuy cha chengngor,
> ja ad-adchi cha pa'-anomnom."[c]

10 Chita-o an namati chi nangpa-innilaan Apo Jos hay hato khapo ay ni
Espiritu na an gawwacha ay chita-o. Ti hini Espiritun Apo Jos ja ma-id

---

[b] **1:31** Jeremiah 9:24 [c] **2:9** Isaiah 64:4

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

oh-ohha hi agkhuy na anila, anong un hana na-unig an nomnom Apo Jos.
11 Ma-id nanginnila ay ni nomnom ni ohan takhu nu achi na ipa-innila,
ti hija ja angkhay chi nangila ay ni gwa ay ni nomnom na. Hotti amat
hina khu ay Apo Jos an ma-id nanginnila ay ni nomnom na nu pfu-un
hini Espiritu na. 12 Ay chita-o an namati ja pfu-un hay na-inlubungan an
nomnom chi enagwat ta-o ta un hini Espiritun Apo Jos, ta ma-awatan
ta-o an amin hana inchat Apo Jos ay chita-o.
13 Hotti gwa ayya ta muntudtuchu ami, ja hana khun mi ituchu ja
agkhuy nepognad hi kinala-eng chi takhu heto lota, ti narpu ay ni
Espiritu Santo. Ipa-innila mi hay hato na-ilangitan an umannung an
tudtuchu hana tatakhu an nagwachaan hi Espiritu Santo. 14 Hini ayya
agkhuy namati an ma-id hini Espiritun Apo Jos ay hija, ja achi na
agwaton hana ipa-innilan tay Espiritun Apo Jos, ti ay ni nomnom na ja
ma-id herpfi na ay hija. Ja achi na khu ma-awatan ti khahin un gwacha
hini Espiritun Apo Jos ay ni ohan takhu ja una ma-awatan. 15 Hini ayya
namati an gwa hini Espiritu ay hija ja kaya na an imatunan an amin
nu ngachah chi maphod ja nu ngachah chi napukhit. Muti hini agkhuy
namati an ma-id hini Espiritu ay hija, ja achi na ma-awatan hini gwa ay
ni nomnom hana namati. 16 Ti gwa han impatula' Apo Jos hi nangarjana
hi,

"Un chah gway nanginnila hi nomnom Apo Jos?
Ja un chah gway takhu hi mapfalin an i manukhun ay hija?"[d]

Muti ay chita-o an namati ja amat ay ni nomnom Kristo hini punnomnom
ta-o.

Agkhuy pay hemme'nad hini pammatin hana namati ad Korinto

3 1 A-akhi, chin nuntudtuchugwa' ay cha'ju ja agkhuy u impadchung
ay ni ato' an manudtuchugwan hana hemme'nad chi pammati na
an khun echalan chi Espiritu Santo. Ti ipfilang u pay cha'ju hi unga ay
ni pammati ju ay Kristo, ti khun ju pay unuchon hana penhod ni achor
ju. 2 Chin pengpenghana ja intuchu' hana nalaklaka hi ma-awatan ju
an amat hi khatah an ipa-inum cha hi pfu'jug, ti ma-id pay olog ju an
mangawatan hana naliglikhat an mituchu, an mipadchung hana khun
anun chi ma-ilog. Muti tayya an ingkhana ad ugwani ja un aju pay
khun unga-unga, 3 ti khun ju pay unuchon hana penhod ni achor ju. Ja
umannung hitay, ti un aju omarkhaw an munhohongnger ja manghen-e-
ennaamoh. Ja nu amat hetoy aton ju, ja matikhaw an khun ju unuchon
hana penhod ni achor ju, an amat hi tatakhu an na-inlubungan hini
nomnom ja ugali cha. 4 Ja nu gway mangali an, "Hi Paul chi nidchuman
mi" ja allon khuy uchumna hi, "Ja hi Apolos ay cha'mi" ja un chah achi

---

[d] **2:16** Isaiah 40:13

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

khu ipatikhaw ni amat heto an hini ugali ju ja un hihiya hana tatakhu an
na-inlubungan chi ugali cha?

Agkhuy cha na-awatan hini aton cha Paul ay Apolos an khun munserbi ay Apo Jos

5 Mahapor an nomnomon ju hini oma'-atan mi ay Apolos. Ti un ami
numpadchung an pfaar Apo Jos ja angkhay. Khapo ay cha'mi ja namati
aju, muti un mi enat hini tamu an ene'chan Apo Jos hi aton chi oha-
ohanna ay cha'mi. 6 Hotti ay ha-in ja tamu' chi muntanum, ja hi Apolos
chi nangtamu hi munhipfug, muti hi Apo Jos chi khun mangpahe'he'-on
ay ni nitanum. 7 Hotti achi khahin un mabigbig nu ngay nuntanum ja
ngay nunhipfug, ti hini mabigbig ja hi Apo Jos an khun mangpahe-on
hi nitanum. 8 Hotti ma-id nat-onan ni nangtamu hi muntanum ay ni
nangtamu hi munhipfug, ti mun-oh-ohha ami ay tay tamu. Ja lagpfuwon
cha'mi ay Apo Jos an me-okor ay ni enat chi ohanna ay cha'mi. 9 Ti
cha'mi an manudtuchu, ja un ami numpapadchung an khun munserbi
ay Apo Jos. Ja cha'ju chi mipadchung hi pajaw Apo Jos an khun mi
puntamuwan.

Ja mipadchung aju khu ay ni pfalay an khun pakhachon Apo Jos.
10 Ja mipadchunga' hi ohan takhu an nala-eng an mumpakhad hi pfalay
khapo ay ni apfalinan an inchat Apo Jos ay ha-in. En-apja' hini pfato
an ipattu-an nuy pfalay ja entoloy hana uchumna an mumpakhad. Muti
hini mangtoloy an mumpakhad ja pa-ennongana hini atona. 11 Ti achi
mapfalin an maparkhan hini ne-apja an pfato an ipattu-an chi tu-ud
an ma-id uchumna nu pfu-un hi Hesu Kristo. 12 Muti mapfalin an achi
mumpapadchung hana e-apjan hay hana mangtoloy an mumpakhad ay
tay an pfalay. Ti uchumna ja e-apja chay pfalitu' ja hana nun-angina
an khumo' ja pfato. Ja uchumna ja e-apja cha chi ajiw ja khulun ja
chakhami. 13 Chin arkhaw an Panugijan Apo Jos hi tatakhu, ja ma-innila
hini pfalor ni en-apjan ni oha an numpakhad, ti pachaon Apo Jos hini
penakhad na hi apoy nu maghob wenno achi. 14 Ja hini takhu an achi
maghob chi penakhad na, ja gway lagpfu na an nuntamu. 15 Muti hini
ayya takhu an naghob hini penakhad na ja ma-id chi hay linagpfu na.
Mi'takhu muti ma-id oh-ohha hi lamo' na.

16 Anila ju mit an cha'ju an namati hini templo an punhitugwan Apo
Jos, ti gawwacha hini Espiritun Apo Jos ay cha'ju. 17 Hotti nu gway
mama'-i ay ni panuh ja aphochan tay templo ja dusaon Apo Jos hija. Ti
hitay an templo ja pfalay Apo Jos, ti cha'ju hini templo na.

18 Achi ju allilagwon hini achor ju. Nu gway ohanna ay cha'ju
an mangali hi un manomnom an amat ay ni allon chi tatakhu an
manomnom ja uchu'chuna una chu'khon hitay na-inlubungan an
nomnom, ja usarona hini umannung an nomnom an marpu ay Apo Jos.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Ti hitay na-inlubungan an nomnom ja ma-id herpfi na ayApo Jos.
Ti allona ay ni hapit Apo Jos hi, “Hana tatakhu an mangeh-ehnger ay
ni na-inlubungan an kinala-eng cha, ja hitay kinala-eng cha ja hijay
pumpfalinon Apo Jos hi amat hi pfito an akhahan cha.”[e] 20 Ja gwa khu
hitay nitula' hi nangarjana hi, “Anilan Apo Jos an ma-id herpfin chi
nomnom hana nun-ala-eng an tatakhu.”[f] 21 Hotti achi ju epa-akhaja hini
ohan takhu an inunud ju. Ti an amin chi maphod ja nichat ay cha'ju
ta ap-aphochan ju an amin. 22 Ha-in an hi Paul ja hi Apolos ja hi Peter,
ja amat hi nichat ami ay cha'ju, ti enajakhan cha'mi ay Apo Jos an
munserbi ay cha'ju. Ja anong un hitay lota ja hini pi'takhuwan ju ja hini
atajan ju, ja hay hato arkhaw ad ugwani ja hana umali an ar-arkhaw,
impulang Apo Jos an amin ay cha'ju. 23 Ja cha'ju ayya ja nidchum aju ay
Kristo. Ja nidchum hi Kristo ay Apo Jos.

Hachi apostol Hesu Kristo ja henortap chay likhat

4 1 Hay koma pannig ju ay cha'mi ja pfaar Kristo an nangpulangan
Apo Jos ay ni puntudtuchugwan ay tay umannung an tudtuchu
an agkhuy nipa-innila chin hopapna. 2 Ja hini allon cha an maphod an
pfaar ja mahapor an mapagtarkan. 3 Muti un hihiya ay ha-in nu cha'ju
wenno hay uchumna an tatakhu chi manugi nu maphod hitay enat u
an nuntamu wenno achi. Anong un ha-in ja achi' hugijon hana enat u.
4 Ma-id chamchama anila' hi enat u hi napukhit muti achi na podhon an
allon hi ma-id pfahor u. Hi Apo Hesu Kristo ja angkhay chi manugi ay ha-
in. 5 Hotti achi la-ahna ja i ju hinugi hini aton ni padchung ju an takhu
an munserbi ay Apo Jos. Hachon ju hini pumpfangngachan Apo Hesus
an umali ta ipa-innila na an amin hana nehaha'pfa, ja pfu-ihana hana
nomnom chi tatakhu. Hot oha-ohanna hon enagwat na ay Apo Jos hini
dayaw an me-okor ay ni enat na.

6 A-akhi, an amin hay hato intula' u ay cha'ju, ja cha'mi ay Apolos chi
enala' hi pangchipatan ju ta achi mahurpfuchan hana nitula' an tukhun.
Ma-id koma ohanna ay cha'ju hi mangali hi un napfarpfalor hini oha
an khun manudtuchu ja ma-id herpfin ni oha. 7 Ngay nangali hi un aju
natnat-on mu hana uchumna an tatakhu? Ja ngachah chi gwa ay cha'ju
an agkhuy inchat Apo Jos? Hotti nu hi Apo Jos chi nangchat ja anagkha
ta mumpa-akhaja aju an amat hi cha'ju chi nang-intamu?

8 Anagkha agkhu ni', cha'ju an eKorinto! Ti niya an hay nomnomon
ju ja gwa ay cha'ju an amin hana apfalinan an ichat ni Espiritu Santo ja
hana uchumna an khun ichat Apo Jos! Ja hay anila ju ja numpfalin aju
gwot hi ari an mun-ap-apo, hotti inlahiyan cha'mi an apostol ti achi ami
pay mun-ari. Umannung koma an mun-ari aju ta anong kay ja midchum

---

[e] **3:19** Job 5:13 [f] **3:20** Psalms 94:11

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ami ay cha'ju an mun-ari! 9 Hay anila' an oma'-atana ja enhaad cha'mi
an apostol ay Apo Jos ay ni nababbabaan an haad, an mipadchung ami
hana tatakhu an nahumarja an matoy hi publiko ta tigtikhan chita kan
kaykhu hi tatakhu ja hana khuh angher. 10 Khapo ay tay punserbiyan ay
Kristo ja ipfilang cha'mi hi natottot. Muti niya an ay cha'ju ja nala-eng
aju khapuh namatiyan ju ay Kristo. Ay cha'mi ja ma-id anu apfalinan mi
muti cha'ju ayya ja kaya ju an amin. Cha'ju khu hana khun dayawon chi
tatakhu muti cha'mi ayya ja khun cha'mi ngongohmolon. 11 Ingkhana ad
ugwani ja munhenaang ami ja na-ugaw, ja ma-id pohodna hi pe'lopfong
mi. Khun cha'mi palikhaton ja ma-id pohodna hi i mi punhitugwan.
12 Mun-an-anuh ami an i mi'tamu ta gway anun mi. Nu gway pumippiloh
ay cha'mi hon engkalalakhan mi ta ekhohkhohan Apo Jos chicha. Ja nu
gway mamalikhat ay cha'mi hon inanuhan mi. 13 Ja nu gway mamahiw
ay cha'mi ja ma-uloy chi panongpfat mi. Muti ingkhana ad ugwani ja hay
pangpfilangan cha ay cha'mi ja amat ami hi khinalot an metapar wenno
amat hi chi-a an ma-ulahan.

14 Agkhuy u intula' hay hato ta pfa-ina' cha'ju. Muti hay khapo na
ta intula' u hay hato ja ta matukhun aju, cha'ju an impfilang u hi
empfapfalay an podpodho'. 15 Ti anong un linipfulipfu hana khun
manalimun ay cha'ju ay ni pangunuchan ju ay Kristo, nomnomon ju an
ha-in ja angkhay chi ama ju. Ti numpfalina' hi ama ju chin namatiyan
ju ay Kristo khapo hi nuntudtuchugwa' ay ni Ebanghelyo. 16 Hotti hay
pa'pa-allo' ay cha'ju ja tuntunchona'. 17 Hijaot un u honakhon hi Timoti
an ipfilang u hija hi empfalay an podpodho' ja oha an mapagtarkan an
munserbi ay Apo Hesus. Epanomnom na ay cha'ju hini oma'-atan hay
hato khun u aton khapo hi pammati' ay Kristo, ja hija khu chi khun u
ituchu an amin hana namati hi apfuglapfuglay.

18 Hana uchumna ay cha'ju ja mumpa-akhaja cha anu, an khemhon
cha gwot una' achi mumpfangngad an mannig ay cha'ju. 19 Muti achi
mapfajag hot umaliya' hina, nu hijay penhod Apo Jos, ta tikha' adchiya
nu umannung an gway apfalinan cha tay an mumpa-akhaja wenno
un cha munhaphapit ja angkhay. 20 Ti hini pangtikhan ay ni pun-ap-
apugwan Apo Jos ay chita-o ja pfu-un hana khun ta-o hapiton muti hini
apfalinan Apo Jos an matikhaw ay tay pi'takhuwan ta-o. 21 Hotti ikhad
aju nu ngay penhod ju. Nu achi ju epaphod hini aton ju hot umaliya' ta
pun-ihingar u cha'ju. Muti epaphod ju ayya ja ipatikhaw u hini pamhod
ja a-uloy u ay cha'ju.

Hay aton chi iglesia ay ni namati an khun pfumahor

5 1 Gwa han chengngor u an khun cha allon hi gwa han oha ay cha'ju
an khun mangat hi akhakha'-ihaw, an enahagwa na han pfupfai
an enahagwan khuh ama na! Anong un hana agkhuy namati ja achi

cha aton chi amat heto. 2 Ja mumpa-akhaja aju agkhu, ja achi aju pay
pfuma-in ja umayyong ay tay napukhit an khun ma'ma-at. Mahapor an
pakakon ju hinuy an lala-e ta achi midchum ay cha'ju an khun ma-
am-amamung an mummeha. 3 Ti anong una' mama'-id ay cha'ju, ja ay
tay nomnom u ja gawwachaa' hina. Hotti khapo ay tay apfalina' an
inchat Apo Hesus ay ha-in an pfaar na, ja hinugi' hinuy an takhu an
pfimmahor an amat hi gawwachaa' ay cha'ju. 4-5 Hotti ma-amung aju
ayya ja gawwa ay cha'ju hini apfalinan Apo ta-o an hi Hesus, e-agwat ju
hinuy an lala-e ay Satanas ta palikhaton Satanas hini achor na ta gway
atona an matitilod ja muntutuju, ta mi'takhu hija ay nuy arkhaw an
pumpfangngachan Apo Hesus. Ja pi'-apfulut u hitay an aton ju an amat
hi gawwachaa' ay cha'ju.

6 Manuwot ni' nun pa-akhaja ju ja achi aju agkhu pfuma'pfa-in ay ni
napukhit an enat ni ohan ibpfa ju hina. Un ju chah agkhuy anila an hini
oh-ohha an khun mangtoloy an mangat hi pfahor ja ma-alinan aju an
amin, an amat ay ni it-ittang an pfino'pfo' an ipala'-ukhu na hini cho-or
an alena? 7 Hotti mahapor an epokhong ju chin napukhit an ugali ju an
mipadchung hi pfino'pfo', ja enat ju hana maphod an me'-annolot ay ni
pangpfilangan Apo Jos ay cha'ju hi magpong. Mahapor an aton ju hina
ta mipadchung aju hi tenapay an ma-id pfino'pfo' na an midchum ay
ni pfo'tot chi karnero an khorton chi Hudju hu-un cha me'pfehta ay ni
Pangnomnoman cha chin Nalohan chin Angher Apo Jos. Ti hi Kristo
an etalaton ni pfo'tot chi karnero ja nidaton mahpay chin natajana ta
nawayawaya-an ta-o hi pfahor. 8 Hotti ay tay khun ta-o pe'pfehtaan, ja
achi ta-o koma anun hay tenapay an gway pfino'pfo' na. An hay penhod
u an allon ja, ay tay pi'takhuwan ta-o an namati, ja achi ta-o koma
unuchon hana napupukhit an ugali, ta un ta-o unuchon hana maphod ja
umannung an ugali an agkhuy nidchuman hi napukhit.

9 Chin oha an tula' u ja inali' ay cha'ju hi achi aju midchum hana
tatakhu an mangat hi akhakha'-ihaw. 10 Muti pfu-un hana agkhuy
namati chi allo' hi chu'khon ju nu aton cha hina. Ti nu podhon ju an
chu'khon hana agkhuy namati an khun me-elo' hi pfu-un ahagwa cha
ja hana na-amnagwan ja hana mangakaw ja hana khun mundayaw hi
achi umannung an jos, ja khahin un aju makak ay tay lota. 11 Muti hay
penhod u an allon hi achi ju pidchuman, ja hana khun mangali hi un cha
namati ja khun cha chamchama me-elo' hi pfu-un ahagwa cha, wenno
na-amnagwan, wenno khun mundayaw hi achi umannung an jos, wenno
khun pumahiw hi ibpfa cha an takhu, wenno khun mapfutong, wenno
mangakaw. Achi aju pay i me'-orpfong ay ni amat heto an takhu. 12-13 Ma-
id kalintikhan ta-o an manugi hana agkhuy namati, ti nangamong hi Apo
Jos an manugi ay chicha. Muti tamu ju chamchama chi manugi hana
ninidchum an khun me'meha ay cha'ju. Ti gwa han impatula' Apo Jos

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi nangarjana hi, “Ánun ju hini takhu an ninidchum ay cha'ju an khun mangat hi napukhit.”[g]

Hini ohan namati ja achi na koma echalom hini padchung na an namati

6 1 Nu gway agkhuy ju nungkina-awatan, ja anagkha ta achi aju
pfuma-in an i mangchalom ay ni padchung ju an namati ay ni
hugi an agkhuy namati? Allakhu chi hay padchung ju an namati chi
mangpfanag. 2 Un ju chah agkhuy anila an chita-o an tatakhun Apo
Jos chi manugi hay hana tatakhu heto lota hi uchum chi arkhaw? Nu
amat hetoy aton ju, ja kaya ju koma ad ugwani an mangpfanag hana
chumalat hi punhohongngilan ju. 3 Ja anong un hana angher ja chita-
oy manumarja. Nu amat hetoy oma'-atana, ja om-omod koma an kaya
ta-o an mamanuh hana mepfanag an khun ma'ma-at heto lota! 4 Hotti
nu gway epfanag ju ja anagkha ta i aju mumpapfanag hana achi ipfilang
chi iglesia an takhu? 5 Intula' u hay hato ta gway aton ju an pfuma-in.
Un chah ma-id oh-ohha ay cha'ju hi gway la-eng na an mumpfanag
hi kaso ju an namati? 6 Muti niya an echalom ni oha an namati hini
padchung na an namati. Ja hay khu agkhuy namati chi manugi. 7 Anong
un hini aton ju an manghenchachalom ja ipatikhaw na an na-apfak aju hi
napukhit. Hay mapmaphochan ja un ju anuhan hana mangat hi napukhit
ay cha'ju. Anong un cha'ju pfarpfalijan ta alan chay khina-u ju ja achi
aju i munchalom. 8 Muti niya kaykhu an cha'ju pay chi khun mangat hi
napukhit ja khun pfumarpfali ta alan juy khina-un chi uchumna, anong
un hana papadchung ju an namati. 9 Anila ju mit an hana khun mangat hi
napukhit ja achi cha midchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. Achi aju
ma-allilaw. Ti hana mangat hi akhakha'-ihaw, ja hana khun mundayaw
hi achi umannung an jos, ja hana khun me-elo' hi pfu-un ahagwa cha, ja
hana linala-e an akhamangon cha hini padchung cha an lala-e, achi cha
midchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos. 10 Ja achi khu midchum hana
mangakaw, ja hana na-amnagwan, ja hana khun mumpfutong, ja hana
khun pumahiw hi ibpfa cha an takhu, ja hana khun pomloh. 11 Amat hina
hana uchumna ay cha'ju chin agkhuy ju pay namatiyan. Muti ad ugwani,
khapo chin nidchuman ju ay Apo Hesu Kristo, ja khapo ay ni apfalinan
ni Espiritun Apo Jos an gawwa ay cha'ju, ja na-ulahan hana pfahor ju ja
numpfalin aju hi nasantuwan an tatakhun Apo Jos, ja ipfilang cha'ju an
magpong.

Achi ta-o me-elo' hi pfu-un ahagwa

12 Gwa hana uchumna ay cha'ju an mangali hi, “Nawayaa' an mangat
an amin hi penhod u an aton.” Umannung an nawaya-an ta-o muti

---

g **5:12-13** Deuteronomy 17:7

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

achi an amin hini aton ja ap-aphochan. Ay ha-in, anong un gway achi
mepagwa hi aton, ja achi la-ahna hon enat u nu matikhaw an makha-
utana' ay nuy penpenhod u an aton. 13 Allon khu hana uchumna hi,
"Hitay poto ja munherpfi ay ni anun, ja hini anun ja munherpfi ay tay
poto." Umannung hinuy, ti hijah tay chi enephod Apo Jos hi piherpfiyana,
ja umali han arkhaw hot pogpokhona hay hato. Muti achi na penhod
an allon an enephod Apo Jos hitay achor ta aton ta-o hana napukhit
an penpenhod ta-o. Ti na-apja hitay achor ta-o ta gway aton ta-o an
munserbi ay Apo Hesus. Ja hi Apo Hesus, khuna halimunan hitay achor
ta-o. 14 Munherpfi pay hitay achor ta-o hi uchum chi arkhaw, ti mahuwan
chita-o ay Apo Jos ay ni apfalinana an amat chin nummahuwana ay Apo
Hesus.

15 Anila ju an hay hato achor ta-o an namati ja padchungnay numpfino-
ob-on an alimatong ni achor Kristo. Hotti un chah alan hini achor an
nidchum ay Kristo ta idchum ay ni pfupfai an putah? Achi mapfalin!
16 Ma-awatan ju koma an nu gway lala-e an me-elo' ay ni amat hina
an pfupfai ja mumpfalin cha hi ohah achor. Ti hitay hini hapiton ni
impatula' Apo Jos ay ni hapit na hi nangarjana hi, "Hini chugwa ja
mumpfalin cha hi oh-ohha an achor."[h] 17 Muti hini takhu an nidchum
ay Apo Hesus, ja ne'-oh-ohha ay hija hi na-ispirituwan. 18 Hotti achi
aju i me-elo' hi pfu-un ahagwa ju. Chu'khon ju hana amat hina an
pfumahulan. Ti hana uchumna an pfahor an khun aton chi takhu ja
achi midchum hitay achor. Muti hini takhu an umilugtap ja hini achor
na chi khuna pfumahulan. 19 Anila ju mit an hini achor ju ja templo
an punhitugwan ni Espiritu Santo an inchat Apo Jos ay cha'ju. Pfu-
un kokgwa ju hini achor ju ti un kokgwan Apo Jos, 20 ti napfalor chin
numpfajad Apo Jos ay cha'ju. Hotti tikhan ju hini piherpfiyan ni achor ju
ta miherpfi hana pedayawan ApoJos.

Hay oma'-atan chi mun-ahagwa

7 1 Hay hato chi ehongpfat u hana empfokha ju ay ni tula' ju ay
ha-in. An hay maphod ja achi marhin hini ohan takhu, 2 muti
khapo ta cho-or hana khun matopngan hon i cha ne'-akhamang, hotti
mapmaphochan nu marhin aju ta gwahchinonon hon gway ahagwa na.
3 Cha'ju an linala-e ja achi aju khun mun-inad-achi hana ah-ahagwaan
ju an pfinapfai, ja amat khu hina ay cha'ju an pfinapfai. Ti hitay chi
kalintikhan chi hen-ahagwa. 4 Ti ay ni nun-ahagwaan ju ja inchat ni
pfupfai hini achor na ay ni ahagwana an lala-e, hot gway kalintikhana
ay hija. Ja amat hina khu ay ni lala-e. 5 Hotti cha'ju an hempfalay ja achi
aju manghin-a-achi. Mapfalin an mungkhipid aju hi at hichi hi arkhaw

---

[h] **6:16** Genesis 2:24

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nu nunhappitanan ju, ta gway aton ju an mangpapati an mungkalalag.
Ja napfalin ja un aju khu malo' an hempfalay ta achi aju matopngan ay
Satanas an i umilugtap khapo ta achi ju kaya an edpor hini le'nan chi
achor. 6 Intula' u hay hato ta annilaon ju an i-apfulut u an marhin aju,
muti pfu-un urchin hitay. 7 Ti nu mapfarpfalin koma ja oma'-at aju an
amin ay ha-in an kaya' an achi marmarhin. Muti gwahchinonon hon
gway apfalinana an inchat Apo Jos ja agkhuy numpapadchung.
8 Ja hitay khu chi pi'-ali' ay cha'ju an ma-id ahagwa na ja cha'ju an
pfalo. Maphod nu munchochodcha aju an achi marhin an amat ay ha-in.
9 Muti nu male'na ju an ad-adchi aju pa'-edpor ay ni le'nan ni achor ju an
marhin, ja marhin aju. Mapmaphochan hini un ta marhin mu hini un ta
e-edpor hini achi anhan an le'nan chi achor.
10 Ja ay cha'ju ayya an gway ahagwa na ja hitay chi urchin ay cha'ju,
an agkhuy narpu ay ha-in muti in-urchin Apo Hesus, an hini pfupfai
ja achi na ihijan hini ahagwa na. 11 Muti khulat ta gway chumalat ja
inhijana, ja achi khuh i marhin hi uchumna. Munchochodcha an mun-
enla-ah wenno un mumpfangngad ay ni ahagwa na. Amat hina khu ay
cha'ju an linala-e an achi ju ihijan hana ah-ahagwaan ju an pfinapfai.
12 Cha'ju ayya an nun-arhin an agkhuy pay namati hini ah-ahagwaan
ju, ja hitay chi anila' hi maphod hi pe'-at ju. Ti ma-id in-urchin Apo
Hesus hi aton hana amat heto. Cha'ju an linala-e an namati an agkhuy
namati chi ahagwa na ja achi ju ihijan hinuy agkhuy namati, nu
apfulutona an etoloy ju an munhempfalay. 13 Ja cha'ju khu an pfinapfai
an namati, achi ju ihijan hini ahagwa ju an lala-e an agkhuy namati, nu
apfulutona an etoloy ju an munhempfalay. 14 Ti anong un agkhuy namati
hini oha, ja hini aton ju an munhempfalay ja magpong hi pannig Apo
Jos khapo ay he-a an namati. Nu achi umannung hitay ja mi'padchung
hana empfapfalay ju hana empfapfalay chi agkhuy namati. Muti hini
umannung an oma'-atana ja nipfilang cha hi nidaton ay Apo Jos. 15 Muti
khulat na ta hini agkhuy namati ja penhod na an ihijan hini namati an
ahagwa na, ja apfuluton ju. Achi khahin un ju epagwa. Ti hay penhod
Apo Jos ja malenong hini pi'takhuwan ta-o heto lota. 16 Ay he-a an
namati an pfupfai ja ngay nanginnilaam nu he-a agkhu ni' chi khumapo
hi pamatiyan ni ahagwam? Ja he-a khu an lala-e an namati, ngay
nanginnilaam nu he-ay khumapo hi pamatiyan ni ahagwam?
17 Muti anong un ngachah ni oma'-atan ni haad ju chin nangajakhan
Apo Jos ay cha'ju, ja etoloy ju an munserbi ay Apo Jos ay nuy haad
an inchat na ay cha'ju. Hitay hini khun u ituchu an amin hana namati
hi apfuglapfuglay. 18 Nu khulat ta hini ohan takhu ja nakukkugit chin
nangajakhan Apo Jos ay hija, ja achi na koma ehaot hini nakugitana.
Ja hini ayya agkhuy nakugit ja achi khahin un mumpakugit. 19 Achi
pfalolan Apo Jos nu nakugit a wenno agkhuy a, ti hini pfalolana ja hini

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pangunuchan ta-o ay ni urchina. 20 Hotti nu ngachah ni oma'-atan chi
ohan takhu chin nangajakhan Apo Jos ay hija, ja achi na koma hukatan.
21 Nu khulat ta himpfut a, ja achi a madanakhan ay ni oma'-atam. Muti
mipfu-aan a ayya otni' ta mawaya-an a an himpfut ja maphochot. 22 Ti nu
himpfut a chin nangajakhan Apo Hesus ay he-a ja nawaya-an a hi pfahor
ta hijay punserbiyam. Ja he-a an pfu-un himpfut, ja numpfalin a hi
himpfut Kristo chin namatiyam ay hija. 23 Napfalor chin numpfajad Apo
Jos ay chita-o ta numpfalin ta-o hi tatakhu na, hotti achi ta-o i-apfulut
an hay takhu chi manalegwa hi punserbiyan ta-o ay hija. 24 Hotti
ipiggwa' an allon ay cha'ju, a-akhi, an nu ngachah ni oma'-atan ju chin
nangajakhan cha'ju ay Apo Jos ja hijay etortoloy ju ay ni pidchuman ju ay
hija.

25 Cha'ju ayya an agkhuy narhin, ja ma-id in-urchin Apo Hesus hi ipa-
innila' ay cha'ju. Muti pfilang an ohaa' an mapagtarkan an pfaar Apo
Jos khapo hi khohkhoh na ay ha-in, ja allo' hitay anila' an maphod hi
unuchon ju. 26 Cho-or hana khun ta-o horhortapon an likhat ad ugwani
an ar-arkhaw, hijaot un u allon hi munchochodcha aju an mumpun-enla-
ah. 27 Muti cha'ju ayya an linala-e an nannarhin ja achi ju ihijan hini
ahagwa ju. Hini ayya ma-id ahagwa na ja achi i maningit hi ahagwa
na. 28 Muti marhin aju ayya ja pfu-un pfahor. Amat hina khu ay cha'ju
an pfabpfalahang an achi aju pfumahor nu marhin aju. Muti hay allo' ja
mapmaphochan pay nu achi ta marhin, ti achi' podhon an hortapon ju
hana likhat chi hempfalay ay tay pi'takhuwan heto lota.

29 Podho' an ma-awatan ju hitay, a-akhi. Tan un ho'ho'chod hitay timpo
an i ta-o punserbiyan ay Apo Hesus. Hotti mete-a ad ugwani ja hini gway
ahagwa na ja pi'hahalichit na an mi'serbi ay Apo Jos an amat hana khun
aton chi ma-id ahagwa na. 30 Nu gway umayyungan ja pun-an-anlaan,
ja achi koma homalegwa ay ni aton an munserbi ay Apo Jos. Ja hana
khun mungkumerchu ja achi homalegwa hini kumerchu hi punserbiyan
ay Apo Jos. 31 Ja hana khun mangusar hana khina-u heto lota, ja pfu-un
koma hijay mun-o-onan ay ni nomnom cha ta achi cha khu mahalegwa.
Ti hitay lota ja hitay pi'takhuwan ad ugwani ja achi munchochodcha ti
mapogpog cha.

32 Hay podho' ja ma-id koma cho-or hi i ju pundanakhan heto lota.
Hini lala-e an ma-id ahagwa na ja e-ohha na hini nomnom na ay ni atona
an mangpa-anla ay Apo Hesus ja an munserbi ay hija. 33 Hini ayya gway
ahagwa na ja hini aton an mi'takhu heto lota chi oma-ayyan ni nomnom
na, ja hay atona an mangpa-anla ay ni ahagwa na, 34 hotti makhaggwa
hini nomnom na. Amat hina khu ay ni pfalahang ja hini pfupfai an mun-
enla-ah. An e-ohha na hini nomnom na an munserbi ay Apo Hesus ja an
khun mangdaton ay ni achor ja nomnom na ay hija. Hini ayya pfupfai an
narhin ja hini aton an mi'takhu heto lota chi oma-ayyan ni nomnom na,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja hay atona an mangpa-anla ay ni ahagwa na. 35 Ap-aphochan ju hay
hato an inali'. Ti unchani ja khemhon ju un u epagway marhin, ja achi.
Hay pangalla' hato ja ta maphod ja mapanuh hini pi'takhuwan ju heto
lota, ja ma-id chi hay homalegwa ay ni aton ju an munserbi ay Apo Jos.
36 Nu khulat ta hini lala-e ja ni'hahhapit hi pfupfai hi ahagwaona muti
mun-okhon ti unchani ja pfahor na hi un marhin, hay maphod hi atona
ja etoloy na an ahagwaon hini pfupfai, om-omod nu achi anhan hini
pamhod na an marhin. Achi pfumahor hu-una etoloy an marhin. 37 Ja
hini lala-e an nehamad hini nomnom na an achi na etoloy an ahagwaon
hini pfupfai an ni'hapitana, ti podhona an achi marmarhin, ja maphod
hitay achi na arhinan, nu agkhuy napilitan, ja nu kaya na an edpor
hini le'nan ni achor na. 38 Hotti nu etoloy na an ahagwaon wenno achi
na, ja numpadchung an maphod. Muti mapmaphochan pay nu achi na
ahagwaon.
39 Hini pfupfai an gway ahagwa na ja achi mapfalin an pumiggwa
nu matattakhu pay hini ahagwa na. Muti natoy ayya hini ahagwa na ja
mapfalin an marhin khu ay ni penhod na an ahagwaon nu namati ay
Hesu Kristo. 40 Muti hay allo', ja uchu'chuna nu munchochodcha an mun-
enla-ah. Ja hay anila' ja hija khu chi penhod ni Espiritu Santo an khun
mangpadchong ay tay nomnom u.

Hay oma'-atan chi ihcha an nabnijan

8 1 Hitay chi ehongpfat u ay ni empfokha ju ay ni oma'-atan chi ihcha
an nabnijan. Umannung chin inali ju, an ani'-ila ta-o hini oma'-
atan chi pfuni. Muti nomnomon ju hitay. Nu allon ta-o hi gway anila
ta-o ja lo'tatna ja numpa-akhaja ta-o. Muti nu gway pamhod ta-o, ja hini
ap-aphochan chi uchumnay nomnomon ta-o. 2 Nu hini ohan takhu ja
nomnomona an cho-or chi anila na, ja matikhaw an agkhuy na pay anila
hini penhod Apo Jos hi annilaona. 3 Hini ayya mammamhod ay Apo Jos
ja hijay ipfilang Apo Jos hi takhu na.
4 Hotti hay hongpfat u hato empfokha ju ja amat heto. Anila ta-o an
hana pfolor ja achi cha umannung an jos. Ja anila ta-o khu an un oh-
ohha hini umannung an Jos. 5 Ti anong un cho-or hana khun dayawon
chi tatakhu an allon cha hi jos cha an gwah to lota ja ad apfunijan, 6 muti
achi ta-o khun pattiyon. Ti chita-o an namati, ja un oha hini apfuluton
ta-o an Jos, an hijay Ama ta-o. Hijay narpugwan an amin chi nagwacha,
ja hijay khun ta-o punserbiyan ay tay pi'takhuwan ta-o. Ja oha khu hini
Apo ta-o an hi Hesu Kristo. Hijay nangpa'gwaan Apo Jos ja un mephod
an amin chi nagwacha, ja hijay narpugwan tay pfakhu an pi'takhuwan
ta-o.
7 Muti achi an amin chi namati ja na-awatan cha hitay. Ti hana
uchumna ja emmengha cha an khun mundayaw hi achi umannung an jos

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chin agkhuy cha namatiyan. Nu mi-ihcha cha hana ihcha an nabnijan,
ja ay ni nomnom cha ja amat hi pfinangngad cha chin khun cha aton an
mundayaw hi pfolor. Hini konsensia cha ja agkhuy nehamad, hotti napa'-i
khapo hi punharhalinchugwaan cha. 8 Achi' allon hi munchenor hi Apo
Jos ay chita-o khapo hi anun. Achi mapa'-i hitay i ta-o ni'-ibpfaan ay
Apo Jos khapo hi achi ta-o pi-ihchaan. Ja achi pomhod hini ni'-ibpfaan
ta-o ay hija khapo hi pe'-anan ta-o. 9 Muti tikhan ju ta hitay an waya ju
ja achi chumalat hi pfumahulan ni ibpfa ju an munharhalinchugwa chi
nomnom na. 10 Ti nu khulat ta he-a an nangawatan ay tay, ja ni'juy a an i
me'-an hichi templo an pundayawan hi achi umannung an jos. Nu gway
takhu hi maloh an agkhuy nehamad hini konsensia na ja tikhan chi-a an
khun me'-orpfong, ja mapfalin an hijay chumalat hi i na idchuman an i
me'-an, anong un pfahor hi punnomnomana. 11 Hotti khapo ay tay an eh-
ehnger mu an na-awatam ja pina'-im hini pammatin tay oha an agkhuy
hemme'nad chi pammati na. Ja hija khu chi oha an ibpfam an en-atoy
Hesu Kristo. 12 Nu pfimmahor a ay tay ibpfam an agkhuy hemme'nad chi
pammati na an he-ay nama'-i ay ni konsensia na an agkhuy nehamad, ja
pfimmahor a khu ay Hesu Kristo. 13 Hotti nu pfumahor hini oha an ibpfa
an namati khapo hi pangihchaa' hi nabnijan ja achi' ipigpiggwa an ihcha
chi amat hina ta pfu-un ha-in chi chumalat hi i na pfumahulan.

Agkhuy henenger Paul hana kalintikhana an apostol

9 1 Ay ha-in ja kalintikha' an mangpadchong ay ni pe'-at u nu anila'
an maphod. Ja umannung an ohaa' khu an apostol, ti ni'tikhaw u hi
Hesus an Apo ta-o. Ja namati aju khapo ta enat u hini impatamun Apo
Hesus ay ha-in. 2 Anong un achi apfuluton chi uchumna hi una' apostol,
ja cha'ju ayya ja achi aju koma munharhalinchugwa. Ti chin nidchuman
ju ay Apo Hesus chi panginnilaan ju an umannung an apostola'.
3 Hitay chi pampfar u hana khun munhanhan ay tay haad u. 4 Un
chah ma-id kalintikhan mi an mangala hana mahapor mi an ichat hana
khun mi itudtuchugwan? 5 Ja nu khulat ta gway ahagwa mi an namati,
ja un chah ma-id kalintikhan mi an mangi-itnud ay chicha ay tay i mi
pangaskasabaan, an amat ay cha Peter ja hana uchumna an apostol ja
hachi a-akhin Hesus? 6 Wenno un chah cha'mi ay Barnabas ja angkhay
chi ma-id kalintikhana an munhenger hi mahapor mi ta un cha'mi
hon intamu mu hini anun mi? 7 Achi koma amat hina, ti un chah gway
hinchalo hi achi malagpfuwan ta khahin un i muntamu hi uchumna ta
gway pangalana hi mahapor na? Ja un chah gway muntanum an ma-id
kalintikhana an mangan ay ni na-unglana? Ja un chah gway mun-enchog
hi karnero an ma-id kalintikhana an mi'-inum ay ni khatah?
8 Hay hato an intula' u ja pfu-un nomnom chi takhu ja angkhay, an
un hihiya hini ituchun ni urchin Moses. 9 Ti allon ni urchin Moses hi,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Achi ju i ukupan hini ta-on ni pfakah an khun mun-ili'."[i] Un chah hana
pfakah chi ihihi-ar Apo Jos ay tay an impatula' na? 10 Achi, ti nidchum
ta-o an tatakhu, ta hana khun mun-alachu ja hana mumpfoto', ja gwa
hini hahadchon cha an linagpfu cha nu machakngan hini ahebto'. 11 Amat
hina khu ay cha'mi, an mipadchung ami hi muntanum an intanum mi
hini hapit Apo Jos an nangpfunga hi namatiyan ju ay Kristo. Hotti un
chah napukhit nu hengelon mi hay ichat ju an mahapor mi an mi'takhu
ay tay lota? 12 Nu gway kalintikhan hana uchumna an nuntudtuchu ay
cha'ju an munhenger hi mahapor cha ay cha'ju, ja om-omod koma ay
cha'mi an nahhun an nanuchugwan ay cha'ju.

Anong un amat heto chi kalintikhan mi ja ma-id henenghenger mi
ay cha'ju, ti khun mi an-anuhan an khun malikhatan an mamo'la hi
mahapor mi ta ma-id chi hay homalegwa ay cha'ju an munchongor ay tay
Ebanghelyo an mangpa-innila ay Kristo an khun mi itudtuchu. 13 Ja anila
ju an hana khun muntamu hichi Templo ja kalintikhan cha an me'-an ay
ni anun an khun ijuy hana tatakhu an midaton ay Apo Jos. Ti hana khun
mundaton ay ni altar ja gway alan cha hi pfingay cha ay ni impadaton
cha ay chicha. 14 Amat khu hina hana khun mangkaskasaba ay tay
Ebanghelyo, ti in-urchin Apo Hesus an ma-id uchumna hi pangalan cha
hi mahapor cha nu pfu-un hana khun cha itudtuchugwan.

15 Muti ay ha-in ja agkhuy u henenghenger hini kalintikha' ja achiya'
muntula' ta hengelo' ay cha'ju ad ugwani. Mapmaphochan pay una'
matoy mu hini un u pa'-iyon hitay inali'. 16 Achi' tatagwa epa-akhaja hitay
khun u pangkaskasabaan ay tay Ebanghelyo, ti hitay chi nanghaachan
Apo Jos ay ha-in. Ja nu achi' ayya aton ja ukumona' ay Apo Jos. 17 Nu ha-
in ayya chi numpili ay tay an tamu ja malagpfuwana' koma. Muti khapo
ta hi Apo Jos chi nangpulang ay tay tamu ay ha-in, ja ato' chamchama
anong un ma-id linagpfu'. 18 Hotti ngay mah tugwali lagpfu'? Ma-id
uchumna nu pfu-un hitay anla' an nangkaskasaba ay tay Ebanghelyo an
ma-id oh-ohha hi enagwat u hana monchongor, anong un u kalintikhan
an munhenger hi mahapor u.

19 Ma-id oha hi mangakha'-utan ay ha-in khapo ta khuna' pfajachan.
Muti anong un amat hina ja numpfalino' hitay achor u an amat hi
himpfut an amin chi tatakhu ta cho'cho'-or pay chi makhujukhuy u an
mamati ay Kristo. 20 Nu khulat ta midchuma' hana Hudju, ja unucho'
hana urchin ja maphod an ugali an mahapor an unuchon chi Hudju ta
gway ato' an mangujukhuy ay chicha. Nakha-utan cha ay tay urchin
Moses ja kapilitan unuchon cha. Ja pfu-un mahpay hitay urchin chi
mangpapto' ay ha-in, muti unucho' ta ma-id homalegwa ay ni ato' an
mangujukhuy ay chicha an mamati ay Kristo an intudtuchu' ay chicha.

---

[i] **9:9** Deuteronomy 25:4

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Amat hina khu an nidchuma' ayya hana Hentil an achi khun mi'-unud
hana urchin chi Hudju, ja ipatikhaw u khu an achi' unuchon hana urchin
ta gway ato' an mangujukhuy ay chicha an mamati ay Kristo. Achi' allon
hi achi' khun unuchon hana urchin Apo Jos, ti hay umannung ja khun
u unuchon hana in-urchin Kristo. 22 Nu midchuma' khu hana tatakhu
an agkhuy hemme'nad chi pammati na an gwacha pay chi ab-apfig cha,
ja epababa' hitay achor u ay ni lukud ni pammati cha ta gway ato' an
mangpapfi-ah ay ni pammati cha. Hotti an amin chi kalahen chi tatakhu
ja ato' an amin chi mapfalin u an mangpatikhaw an oma'-ata' ay chicha
ta gway panghi'-ingan an mangedchong ay chicha ta mi'takhu cha. 23 Ato'
an amin hato ta chom-or hana mamati ay tay Ebanghelyo ta midchuma'
ay chicha an mangagwat hana maphod an ichat Apo Jos.
24 Anila ju, nu gway uk-ukkit chi tomagtag ja cho-or hana mangte-a
an tomagtag muti un oh-ohha hini mangapfak ja hija chi michatan hi
linagpfu. Hotti pe'hehemad ju hini pi'-unuchan ju ay Kristo ta agwaton
ju hini ichat Apo Jos an linagpfu ju. 25 Hana mi'-uk-ukkit ja epokhong
cha an aton hay hana mangpakabsut hi achor ta un cha gwot aton hana
tomolong an mangpapfi-ah ay ni achor cha. Amat hina khu ay chita-o,
an epokhong ta-o an aton hana achi mangpapfi-ah hi pammati ta hay
aton ta-o ja hana tomolong an mangpapfi-ah ay tay pammati ta-o. Hay
hato ja aton cha ta omagwat cha hay linagpfu an mapogpog. Muti chita-o
ayya, ja aton ta-o ta omagwat ta-o hay linagpfu ta-o an achi mapogpog.
26 Hijaot una' amat hi khun mi'-uk-ukkit, an ipapati' an me'tagtag an achi'
pfutpfutigwon hitay mata' ingkhana hi omatama' ay ni pepogpokhan ni
tomagtakhan. Ja omata' khu hana khun me'pfok-heng an mepmepto' chi
panapa' na. 27 Hotti disiplinao' hitay achor u ta pfu-un hini penpenhod
na chi unucho'. Ti khemhon ja khun ta imangaskasaba hana uchumna an
tatakhu ja najunaot ja achi chita ipfilang ay Apo Jos.

Achi ta-o i midchum hana khagong an pundayawan hi achi umannung an jos

10 1 A-akhi, penhod u an nomnomon ju hana na'na-at chin a-ammod
ta-o an impangpanguluwan Moses. An naligman cha an amin
chin pfonot an enhakhanan Apo Jos an mangedchong ay ni agwun cha.
Ja pfinad-ang cha chin baybay an nangadnan hi Mumpfolah ja ma-id ar-
ali ay chicha. 2 Hini oma'-atana ja amat hi nabautisaran cha chin pfonot
ja ay chuy baybay, ta panginnilaan an nidchum cha an amin ay Moses an
nangpangpangulu ay chicha. 3 Ja khun cha mangan an amin ay ni anun
an khun ichat Apo Jos. 4 Ja khun cha uminum an amin ay ni chanum an
inchat Apo Jos. Hay etalaton chin pfato an pfimmutajan chin chanum ja
hi Kristo an hija tatagwa chi ninitnud ay chicha an khun mangchat hana
mahapor cha. 5 Anong kaykhu tatagwa un otong chin tolong Apo Jos ay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chicha an amin, ja cho-or ay chicha chi nangpapfungot ay Apo Jos khapo
hi nan-ukhan cha ay hija. Hijaot un dinusan Apo Jos chicha ja nun-a-atoy
cha hichi let-ang.
6 Hana na-at ay chicha ja pun-achalan ta-o ta ma-aan ay chita-o hini
pamhod an mangat hana nun-apukhit an penpenhod cha an aton. 7 Achi
ta-o midchum hana khagong an pundayawan hi achi umannung an jos
an amat chin enat hana uchumna. Ti nitula' ay tay Hapit Apo Jos chin
enat cha an, "Numpanga-umpfun hachi tatakhu an khun mangan ja
uminum hay hana indaton cha ay nuy pfolor cha, ja napfalin ja nanajaw
cha hana lumihog an panaytajaw."[j] 8 Ja achi ta-o me-elo' hi pfu-un
ahagwa an amat hana enat cha. Ti nadusa cha khapo hay hato an enat
cha ja nunchechehhan chin chugwam polo ta han tolo an lipfu (23,000)
an tatakhu an natoy ay ni ohan arkhaw. 9 Mahapor an achi ta-o topngan
hi Kristo an amat ay ni enat hachi uchumna ja hempfat chi ulog chicha,
hot nun-a-atoy cha. 10 Ja achi ta-o mungngulungor hana pangpangulu
ta-o an amat chin enat hachi uchumna, ja hennag Apo Jos hini angher
an namatoy ay chicha. 11 Hay hato an na-at ay chicha ja na-at ta gway
pun-achalan ta-o. Ja impatula' Apo Jos ta chita-o an khun mi'takhu ad
ugwani an ang-angonoh chi ar-arkhaw, ja toma-ot ta-o an mangat hay
hana enat cha. 12 Hotti nu nomnomon ju an nahamad hini pammati
ju, ja pa-ennongan ju ta achi aju pfumahor. 13 An amin hana umali an
atopngan ja un khangayna ay chita-o an tatakhu. Muti mapagtarkan hi
Apo Jos hotti achi na apfuluton an matopngan aju ay ni achi ju kaya an
hodlon. Ti ay ni atopngan ju ja ichat na hini apfalinan an mahapor ju ta
achi aju pfumahor.
14 Hotti, hay allo' ay cha'ju a-akhi' an podpodho', ja chu'khon ju hana
pundayawan cha hi achi umannung an jos. 15 Anila' an nanomnoman
aju, hotti cha'ju ja nomnomon ju nu umannung hitay allo' wenno achi.
16 Nu alaon ta-o hini chanum chi ubas ja nunyaman ta-o ay Apo Jos ja
ni'-inum ta-o, ja ipatikhaw na an nilammong ta-o an nidchum ay Kristo
ta mi'lak-am ta-o hana mun-aphod an agwaton ta-o khapo chin chala na
an immajuh chin natajana. Ja nu me'-an ta-o ay ni tenapay an na-itta-
ittang ja ipatikhaw na an nilammong ta-o ay ni achor Kristo an hija hana
namati. 17 Khapo ta oha hini tenapay ja anong un ta-o cho-or ja oh-ohha
ta-o an achor, ti nangan ta-o an amin ay ni oh-ohha an tenapay. 18 Ja
nomnomon ju hana khun aton hana Hudju an holag Israel. Ay ni khun
cha pi-ihchaan hana animar an impadaton cha ay Apo Jos ja ipatikhaw
cha an nilammong cha an me'daydayaw ay hija.
19 Na-awatan ju chah hini penhod u an allon? Achi' allon hi umannung
an gway apfalinan chi pfolor, ja achi' khu allon hi gway nat-onan hana

---

[j] **10:7** Exodus 32:6

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ihcha an nabnijan ja hana uchumna an ihcha. 20 Hay penhod u an allon
ja hana khun idaton chi agkhuy namati hay hana jos cha ja pfu-un hi Apo
Jos chi khun cha pangdatunan, an un hana dimonyo. Ja achi' podhon an
gway i ju pi'-ibpfaan hana dimonyo. 21 Achi mapfalin an me'-an ja mi'-
inum aju hana khun ta-o pangnomnoman chin natajan ni Apo ta-o an hi
Kristo, ja idchum ju an i me'-an ja mi'-inum hana nidaton hi dimonyo.
22 Nu khulat ta aton ta-o hina ja achi mehalla an mun-imun hi Apo Jos.
Ja un chah khemhon ju un aju mapfi'pfi-ah mu hi Apo Jos?
23 Gwa ay cha'ju hana khun mangali hi, kalintikha' an mangat an amin
hi penhod u an aton. Umannung an nawaya ta-o muti achi an amin chi i
ta-o aton ja aphochan ta-o. Ja achi an amin chi aton ta-o ja papfi-ahonay
pammatin chi ibpfa ta-o. 24 Achi ta-o hapulon hini aphochan ta-o, ta hay
nomnomon ta-o ja hini aphochan hana papadchung ta-o an takhu.
25 Nawaya aju an umihcha an amin hi karne an khun cha ingina,
ja achi khahin un aju i munhanhan nu nabnijan wenno agkhuy. 26 Ti
gwa han impatula' Apo Jos hi nangarjana hi, hitay lota ja an amin chi
nagwacha ja kokgwan Apo Jos.[k] 27 Ja nu khulat ta gway agkhuy namati
an mangajakhan ay he-a ja penhod mu an mi'juy, ja ihcham hana e-ajag
na, ja achi a munhanhan nu ngay narpugwan ni ihcha. 28 Muti nu khulat
ta gway ne'-orpfong ay cha'ju an mangali hi nabnijan hini mihcha, ja
achim ihcha khapo ay ni oha an ibpfa, ta achi mapa'-i hini konsensia
na. 29 Mahapor an nomnomom hini konsensian chi uchumna, pfu-un
hini achor mu ja angkhay. Ti anong un a achi makonsensia an mi-
ihcha, ja ngay herpfi na nu mapa'-i hini konsensian ni ibpfam an takhu?
30 Nu mangana' an gwachaan hi panagyaman ay Apo Jos ja anagkha ta
pahigwona'?
31 Hotti pa-ennongan ju ta an amin chi aton ju, anong un hini aton ju
an mangan ja uminum, jaaton ju ta pa-idaydayawan Apo Jos. 32 Achi ju
aton chi hay homalegwa hi pammatiyan chi ibpfa an takhu, Hudju man
wenno Hentil wenno hana namati an tatakhun Apo Jos. 33 Hitay chi khun
u unuchon, ti epacha' an aton hini aphochan chi takhu. Ja hay khun u
nomnomon ja pfu-un hini aphochan tay achor u, muti hini aphochan chi
cho'cho'-or hi takhu ta alom adni' ja mi'takhu cha.

11 1 Hotti tunchon ju hato maphod an khun u aton an amat ay ni ato'
an mangunud ay Kristo.

Hachi pfinapfai ja mundalongdong cha hichi meha

2 Ja tayya an maphod hini khun ju aton, ti khuna' nomnomnomon ja
khun ju unuchon hana tudtuchu an impa-innila' ay cha'ju. 3 Muti gwa han
oha an penhod u an ma-awatan ju an amat heto. Hi Kristo chi pangulun

---

[k] **10:26** Psalms 24:1

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an amin chi linala-e. Ja hana linala-e chi pangulun hana pfinapfai an
ah-ahagwaan cha. Ja hi Apo Jos chi pangulun Kristo. 4 Hotti hini lala-e
an mundalongdong an mungkalalag wenno mumpadtu hichi meha,
ja pa'-iyona hini dayaw Kristo an pangulu na. 5 Muti hini pfupfai an
mungkalalag wenno mumpadtu ja agkhuy nundalongdong ja pa'-iyona
hini dayaw ni ahagwa na an lala-e an hijay pangulu na. Ti apfapfa-in an
hihiya ay ni pfupfai an mumpamullang. 6 Achi ayya podhon ni pfupfai
an mundalongdong ja anong kay kaen ja numpapo'leh an amat hi lala-e
wenno mumpamullang. Muti apfapfa-in ay ni pfupfai an imumpapo'leh
wenno mumpamullang, hotti mahapor an mundalongdong nu ime'meha.
7 Hitay chi khapo na an achi mundalongdong hini lala-e hichi meha,
ti enephod Apo Jos hini lala-e an oma'-at ay hija, ja ichat nay dayaw ay
Apo Jos. Hini ayya pfupfai ja hijay mangpatikhaw ay ni dayaw ni lala-e
an ahagwa na. 8 Ti chin nangephochan Apo Jos ay ni pengpenghan chi
lala-e ja pfupfai, ja pfu-un hini lala-e chi na-ala hi pfupfai. Hini pfupfai
ja hijay na-ala hi lala-e. 9 Ja hay oha pay, ja agkhuy enephod Apo Jos hini
lala-e khapo ay ni pfupfai, an enephod nay pfupfai ta gway pun-ibpfan ni
lala-e. 10 Hotti mundalonglong hini pfupfai ta mipatikhaw an apfulutona
hini ahagwa na an lala-e an mangpangpangulu ay hija. Ja nomnomona
an anong un hana angher Apo Jos ja titigkhan cha hato khun ta-o aton.
11 Anong un amat hina, nu ay tay pi'takhuwan ta-o an namati ay Apo
Hesus ja mahapor ni pfupfai hini lala-e, ja mahapor khu ni lala-e hini
pfupfai. 12 Umannung an chin pengpenghan chi pfupfai ja na-ala hi
lala-e, muti nete-a ay chuy ja an amin chi lala-e ja narpu cha hi pfupfai.
Muti hi Apo Jos chi narpugwan ta-on amin, linala-e ja pfinapfai, ja an
amin chi gwacha.
13 Hotti cha'ju mah, ngay anila ju hi umannung? Maphod chah hi
un achi mundalongdong hini pfupfai an mungkalalag ay Apo Jos hichi
meha? Achi kan maphod. 14 Ani'-ila ta-o an ay ni ugalin chi tatakhu ja
apfapfa-in ay ni lala-e nu ipa-anchu-oy na hini pfuu' na. 15 Muti ay ni
pfupfai ja dayaw ay hija hini anchu-oy an pfuu' na. Ti hijay inchat Apo
Jos an maphod an halin ni ulu na. 16 Nu gway mamhod an mi'tukki ay
tay inali', ja hay allo' ay cha'ju ja hitay chi ugali an khun mi itudtuchu, ja
hitay chi khun unuchon an amin hana namati.

Hini panuh ni pun-amungan ta-o an pangnomnoman chin natajan Apo Hesus

17 Tayya han allo' ay cha'ju. Ti lo'tat ja tan humingala', ti na-amung aju
ayya agkhu kaykhu an mundaydayaw ja ma-id maphod hi ipfunga na ta
un hay napukhit. 18 Hay oha hi chengngor u ja ma-am-amamung aju ayya
an mummeha hon nanghentoto'-onan aju. Ja mamatiya' an umannung
khuh ni' hitay an chengngor u, 19 ti khangayna nu gway achi ju pun-

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

oh-ohhaan hi nomnom, ta ma-innila hana apfuluton Apo Jos an khun
mangunud ay ni umannung. 20 Muti hay impukhit na ja na-amung aju
ayya an mangat ay ni pangnomnoman ju chin natajan Apo Hesus ja pfu-
un hija chi khun ju nomnomon. 21 Cha'ju an uchumna ja mun-e-egkhad
aju an mangan hana hengngot ju, ja achi ju nomnomon hana ma-id
pe'-ana. Hotti gway napfutong anu, ja munhenaang pay chi uchumna.
22 Munnaud aju kaykhu! An un gwachay numpunhitugwan ju hi anganan
ju. Hotti un ju khuh ni' ngongohhajon hitay iglesian Apo Jos ay tay pama-
inan ju hana uchumna an ma-id mapfalina. Un chah hay khemhon ju ja
padayawo' cha'ju nu amat hetoy aton ju? Achi mapfalin!
23 Ipiggwa' an ituchu hato anintudtuchun Apo Hesus an intudtuchu'
khu ay cha'ju. Ay chuy an lapfi an ne-agwat hi Hesus hachi pfuhur na, ja
na-orpfong cha hachi adalana. Enala na han tenapay 24 ja nunyaman ay
Apo Jos. Napfalin ja initta-ittang na ja inali na hi, "Hitay hini achor u an
midaton khapo ay cha'ju. Hitay chi khun ju aton an pangnomnoman ay
ha-in." 25 Napfalin an nangan cha ja enala na khu chin pfahu an nittugwan
chi chanum chi ubas. Ja inali na hi, "Hitay chanum chi ubas ja hija hini
mun-ajuh an chala' an ipa-annungan ni pfakhu an ne'tobpfalan Apo Jos ay
cha'ju. An amin chi pangatan ju ay tay ja inumon ju an pangnomnoman ju
ay ha-in." Hitay chi inalin Apo Hesus. 26 Ti an amin chi pangatan ju ay tay,
an anun ju hini tenapay ja inumon ju hini chanum chi ubas, ja ipa-innila
ju chin natajan Apo Hesus ingkhana hi pumpfangngachana.
27 Hotti hini takhu an me'-an ay ni tenapay ja mi'-inum ay ni chanum chi
ubas, nu achi na nomnomon hini umannung an piherpfiyana, ja pfumahor
ay Apo Hesus, ti achi na pfalolan hini achor ja chala na. 28 Ohannaon
khempong na hini achor na nu umannung hini punnomnomana, ja unot
me'-an ja mi'-inum. 29 Ti hini takhu an me'-an ja mi'-inum an achi na
nomnomon hini pun-oh-ohhaan ta-o an achor Kristo, ja dusaon Apo Jos.
30 Hijaot un cho-or cha hina an nunchokhoh ja kimmapoy ja gwacha pay
hana nun-atoy. 31 Nu inut-utnu ta-o koma hini achor ta-o hot achi chita-o
agkhu ni' dusaon ay Apo Jos. 32 Muti nu hugijon chita-o ad ugwani ay Apo
Jos ja atona ta matukhun ta-o, ta achi ta-o midchum ay ni pundusaan Apo
Jos hana agkhuy namati chin Panugijana hi tatakhu.
33 Hotti hitay chi aton ju, a-akhi. Nu na-amung aju an mangat ay tay
inalin Apo Hesus, ja ipatikhaw ju hini pun-oh-ohhaan ju. 34 Nu gway
munhenaang ja mangan pay hichi nunhitugwana ta na-amung aju ayya ja
ma-id chumalat hi adusaan ju. Ja hana uchumna an aton ju ja allo' to hi
umaliya' hina.

Hini oma'-atan hana apfalinan an ichat ni Espiritu Santo

12 1 A-akhi, penhod u an innilaon ju hini umannung an oma'-atan
hay hana apfalinan an ichat ni Espiritu Santo. 2 Nomnomon

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ju an chin agkhuy ju pay namatiyan ja un loglokhomna hon inunud
ju. Ti inallilaw cha'ju ta dayawon ju hana pfolor an achi humapit.
3 Hotti, ta achi aju ma-allilaw, ja ituchu' hini aton ju an mangmatunan
nu umannung an hini Espiritu Santo chi narpugwan ni allon ni ohan
takhu. Hini takhu an khun echalan ni Espiritu Santo, ja achi na allon
hi, “Milunud hi Hesus.” Ja ma-id chi hay mangali hi, “Hi Hesus hini
umannung an Apo,” nu pfu-un hini Espiritu Santo chi mangchalan ay
hija.
4 Numpfino-ob-on hana apfalinan an michat ay chita-o an namati
muti un oh-ohha hini khun mangchat an hija hini Espiritu Santo. 5 Ja
numpfino-ob-on khu hini aton an munserbi muti un oh-ohha hini khun
ta-o punserbiyan an hi Apo Hesus. 6 Numpfino-ob-on khu hini apfalinan
an nichat ay chita-o hi usaron ta-o an munserbi, muti un oh-ohha hi Apo
Jos an narpugwan hana apfalinan chi oha-ohanna ay chita-o.
7 Oha-ohanna ay chita-o an namati ja nichatan hi apfalinana an
mangpatikhaw ay ni apfalinan ni Espiritu Santo an gwa ay hija. Ja an
amin hato apfalinan ja nichat ay chita-o ta usaron ta-o an tomolong an
amin hay hana namati. 8 Hana uchumna ja ichat ni Espiritu Santo ay
chicha hini apfalinan an mangawatan hana planon Apo Jos ta ipa-innila
cha. Ja hana uchumna ja ichat nay apfalinan cha an mangpa-innila
hana impa-innilan ni Espiritu Santo ay chicha. 9 Ja hana uchumna ja
ichat ni Espiritu Santo ay chicha hini nehamad an pammati. Ja hana
uchumna ja ichat ni oh-ohha an Espiritu hini apfalinan an mangpatenong
hana munchokhoh. 10 Hana uchumna ja michatan cha hi apfalinan an
mangat hi milagro. Ja hana uchumna ja michatan cha hi apfalinan
cha an mumpadtu. Ja hana uchumna ja michatan cha hi apfalinan an
mangmatunan nu umannung an narpu ay ni Espiritu Santo hini inalin
hana numpadtu. Ja hana uchumna ja michatan cha hi apfalinan an
munhapit hi natnat-on an hapit. Ja hana uchumna ja michatan cha hi
apfalinan an mangpatarus ay ni natnat-on an hapit. 11 Hini oh-ohha an
Espiritu Santo chi mange'cha hay hato apfalinan hana namati. Hija ja
angkhay chi mangpadchong hay hana apfalinan an penhod na an ichat hi
oha-ohanna.

Oha hitay achor Kristo muti cho-or hana alimatong na

12 Hitay achor ja un oh-ohha, muti cho-or chi alimatong na. Ja hay hato
alimatong na, anong un cha cho-or, ja ne-ohha ay ni oh-ohha an achor.
Amat hina khu ay Kristo ja hana namati ay hija. 13 Chin numpabautisaran
ta-o, ja chinagwat ta-o an amin hini oh-ohha an Espiritun Apo Jos, Hudju
man wenno Hentil, himpfut man wenno pfu-un, hotti numpfalin ta-o hi
oh-ohha hi achor. Ja hini Espiritun Apo Jos chi gawwacha ay chita-o an
amin.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ja chita-o an achor Kristo ja amat ta-o ay tay achor an cho-or chi
alimatong na an achi oh-ohha. 15 Nu khulat ta humapit hitay hu-i ta
allona hi, “Pfu-una' mangkay ngamoy, hotti pfu-una' alimatong tay
achor” muti anong un amat hetoy allona ja ninidchum chamchama an
alimatong chi achor. 16 Ja nu khulat ta humapit khu hitay inga ta allona
hi, “Pfu-una' mangkay mata, hotti pfu-una' alimatong tay achor” muti
anong un amat hetoy allona ja ninidchum chamchama an alimatong chi
achor. 17 Ja nu khulat ta hitay achor ja un hay mata chi alimatong na ja
angkhay, ja ngay mah pangngor hu-un ma-id inga? Ja nu khulat ta hitay
achor ja un hay inga chi alimatong na, ja ngay mah ihunghung hu-un ma-
id olong? 18 Muti achi amat hina hitay achor, ti hi Apo Jos chin nange'cha
ay ni penhod na an panuh an amin tay alimatong na. 19 Ti achi ma-ali
hi achor nu oh-ohhay alimatong na. 20 Hini umannung an oma'-atana ja
cho-or hana numpfino-ob-on an alimatong muti un oh-ohha an achor.
21 Amat heto khu an achi mapfalin an allon tay mata ay ni ngamoy hi,
“Achi' mahapor he-a.” Ja achi khu mapfalin an allon tay ulu ay ni hu-i
hi, “Achi' mahapor he-a.” 22 Ti anong un hana alimatong tay achor an
nahalinan heto unig, ja mahahapor chamchama. 23 Ja hana alimatong an
allon ta-o hi achi maphod hi tikhan, ja hana mahamma hi ipatpatikhaw,
ja ep-ephod an halimunan ja hophopan. 24 Achi khahin un aton hina
hana allon ta-o hi maphod hi tikhan. Hini khapo na an amat hetoy enat
Apo Jos an namanuh hay hato alimatong tay achor ja ta halimunan ja
pfalolan ta-o hana amat hi ma-id piherpfiyana an alimatong, 25 ta an
amin hay hato an alimatong ja achi cha mumpunchu'-ukhan ta un chaot
muntitinnolong. 26 Ja nu gwa ayya hay oha ay tay alimatong chi achor hi
mahukhat ja male'na an amin ay tay achor. Ja nu gwa ayya hay oha an
mipfilang hi napfalor ja mun-an-anla cha an amin.
27 Hay in-arig u ay tay ja chita-o an namati an achor Kristo, ja oha-
ohanna ay chita-o ja mipadchung hi oha hi alimatong na. 28 Ja ay tay an
achor Kristo ja gwa hana enhaad Apo Jos an numpfino-ob-on chi tamu
na. Hay nahhun ja gwa hana enhaad na an numpfalin hi apostol. Ja hini
me-aggwa ja gway profeta. Ja hini me-atlo ja gwacha hana muntudtuchu
ay ni Hapit Apo Jos. Ja unot hana khun mangat hi milagro, ja hanakhun
mangpatenong hi munchokhoh, ja hana khun tomolong hi tatakhu, ja
hana khun mangpadchong ja mangpanuh ay ni iglesia, ja hana khun
munhapit hi natnat-on an hapit. 29 Achi an amin ja mehaad cha hi
apostol, ja achi an amin ja profeta cha, wenno manudtuchu ay ni Hapit
Apo Jos, wenno mangat hi milagro, 30 wenno mangpatenong hi chokhoh.
Ja achi an amin ja munhapit hi natnat-on an hapit wenno mangpatarus
ay ni nat-on an hapit. 31 An amin hay hato apfalinan an ichat Apo Jos
ja maphod, muti hay mapmaphod hi epfokha ju koma ay hija ja hana
napfarpfalor an apfalinan an tomolong ay cha'ju an amin.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ja ipa-innila' pay hini mapmaphochan hi unuchon ju.

13 1 Anong un gway apfalina' an munhapit hi numpfino-ob-on an hapit chi takhu, wenno hapit chi angher, nu ma-id matikhaw hi pamhod u hana i-ibpfa' an takhu ja una' amat hi khangha an homo'leng. 2 Ja anong un gway apfalina' an mangpa-innila hana impa-innilan Apo Jos ay ha-in, ja anila' an amin anong un hana agkhuy empfaag Apo Jos hi uchumna, ja anong un otong hitay pammati' ta kaya' an mangpa'-igwin hachi pfuludna, muti ma-id matikhaw hi pamhod ay tay pi'takhuwa', ja ma-id chamchama herpfi'. 3 Ja anong un u pun-ichat an amin chi gwa ay ha-in hana napubli, ja apfuluto' an mapalikhatan hitay achor u ta gway eh-ehnger u, muti nu agkhuy narpu hi pamhod ja ma-id oh-ohha hi lagpfu'.

4 Hini atikhan an gway pamhod ni ohan takhu ja na-anuh ja ma-uloy. Achi omaamoh ja achi mumpahija ja achi mumpa-akhaja. 5 Ja achi na aton chi hay umipapfa-in, ja achi mumpapilit ay ni penhod na, ja achi mabmapfungot, ja achi na-ulu'. 6 Hini gway pamhod na ja achi mun-an-anla nu gway napukhit hi ma-at, ti hay pun-an-anlaana ja hana magpong. 7 Ja hini gway pamhod na, ja achi humikha an manganuhan hana aton chi takhu ay hija. Munchunu hana ibpfa na an takhu ja gway namnama na an pomhod hini pe'-at cha. Ja anong un napukhit hini aton cha ay hija, ja una an-anuhan.

8 Hini pamhod ja achi mapogpog. Achi amat hana apfalinan an ichat ni Espiritu Santo, an amat ay ni aton an mumpadtu, ja hini apfalinan an munhapit hi natnat-on an hapit, ja hini panginnilaan hay hana penhod Apo Jos an ipa-innila, an mapogpog an amin hay hato. 9 Ti hana anila ta-o ja gway tumunaana. Ja anong un hana nipadtu ja gway tumunaana. 10 Nu umali hini ma-id akuchangana ja mapogpog an amin hay hato apfalinan.

11 Amat chin a-ung-ungnga', an hana hapit u ja hapit chi ung-ungnga, ja amat hina khu hini ato' an munnomnom. Muti ad ugwani an immilokha' ja tenayna' hana khun aton chi ung-ungungnga. 12 Ja amat hina khu ay chita-o an namati, an agkhuy ta-o emmanapot ay ni panginnilaan ta-o ay ni oma'-atan Apo Jos. Hay pannig ta-o ay hija ja amat ay ni angah an matikhaw hi na-uhpuwan an chagkhar. Muti umali han arkhaw an humango ta-o hot mattag hini pannig ta-o. Ay chuy an arkhaw ja ma-id mahpay akuchangan tay panginnilaa' ay hija, ti un mi'padchung ay ni nanginnilaana ay ha-in.

13 Hotti munchochodcha hitay tolo, an hini pammati, ja namnama, ja hini pamhod. Muti hini napfarpfalor ay cha tay an tolo ja hini pamhod.

Hay itukhun Paul hana mamhod an munhapit hi natnat-on an hapit

14 1 Pachot-anan ju hini aton ju an mumpepennohhochan, ja ni'hahalichit ju khu hana numpfino-ob-on an apfalinan an ichat

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ni Espiritu Santo, om-omod hini apfalinan an mumpadtu an hija hini
pangpa-innilaan hay hana impa-innilan Apo Jos. 2 Ti hini munhapit hi
natnat-on an hapit ja hi Apo Jos ja angkhay chi khuna pi'hapitan an
pfu-un hana munchongor, ti achi cha ma-awatan hini khuna allon. Hini
Espiritu Santo chi khun mangchalan ay hija muti ma-id nanginnila ay
ni khuna hapiton. 3 Hini ayya mumpadtu ja hana tatakhu hini khuna
pi'hapitan, ja hapitona hana tomolong ay ni pammati cha, ja hana
tukhun, ja hana mangpapfi-ah ay ni nomnom cha. 4 Hini munhapit hi
natnat-on an hapit ja hini pammati na chi khuna papfi-ahon ja angkhay.
Hini ayya mumpadtu ja papfi-ahona hini pammatin hana papadchung
na an na-amung an khun mummeha. 5 Ay ha-in ja maphod nu munhapit
aju an amin hi natnat-on an hapit, muti hay pa-appodho' ja mumpadtu
aju an amin. Ti hini mumpadtu ja cho'cho'-or hini ma-itolong na mu hini
munhapit hi natnat-on an hapit, nu achi ma-ipatarus ta matulungan koma
hana khun ma-am-amamung an mummeha.
6 A-akhi, nu umaliya' hina ja khuna' munhapit hi natnat-on an hapit
an achi ju ma-awatan, ja un chah gway ma-itolong ni amat heto? Hini
gway ma-itolong na ay cha'ju ja hini umalija' ja muntudtuchuwa', wenno
ipadtu' hana impa-innilan Apo Jos ay ha-in an ituchu na, ja hay na-awata'
an oma'-atana, wenno hay itudtuchu' an pfumi-ahan ni pammati ju. 7 Ti
anong un hana instrumento an amat hana tungngali ja tadcheng, nu
agkhuy napanuh hini aton cha an khumangoh ja ngay panginnilaan nu
ngachah nuy khun cha tukalon? 8 Ja nu achi ma-imatunan hini khangoh
ni tolompeta ja ngay panginnilaan hana hinchalo an gway mun-ajag ta
i cha mi'khukhubpfat? 9 Amat hina khu nu munhapit aju hi natnat-on an
hapit, ti ngay mangawatan ay ni khun ju hapiton? Hotti un ma-id herpfin
ni khun ju allon.
10 Umannung an cho-or hana numpfino-ob-on an hapit heto lota ja an
amin ja gway penhod na an hapiton. 11 Muti nu achi' ma-awatan hini
hapit ni ohan takhu ja achi na khu ma-awatan hitay hapit u, ja anong un
at hichi hini aton mi an munhapit, ja achi ami chamchama mungkina-
awatan. 12 Ja tan mun-e-egkhad aju an omagwat hana apfalinan an ichat
ni Espiritu Santo, hotti hahalichiton ju hana apfalinan an mangpapfi-ah
hi pammatin hana papadchung ju an na-amung an mummeha.
13 Hotti hini takhu an khun munhapit hi natnat-on an hapit ja
mungkalalag koma ay Apo Jos ta michatan khu ay ni apfalinan an
mangpatarus ay ni hapit an inali na. 14 Ti nu mungkalalakha' hi natnat-on
an hapit, ja khuna' echalan ay ni Espiritu Santo, muti achi' ma-awatan
hana khun u allon. 15 Hotti ngay mah ato'? Hay ato' ja mungkalalakha'
hi hapit an narpu ay ni Espiritu Santo ja mungkalalakha' khu hi mismo
an hapit u an ma-awatan hana na-amung. Mungkantaa' hi hapit an narpu
ay ni Espiritu Santo, ja mungkantaa' khu ay ni mismo an hapit u. 16 Ti

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nu khulat ta mungkalalag a an munyaman ay Apo Jos hi natnat-on an
hapit an narpu ay ni Espiritu Santo, ja ngay nin aton hana uchumna an
ni'-amung an mi'-apfulut? Ti agkhuy cha na-awatan hini inalim. 17 Hotti
anong un maphod hini atom an munyaman ay Apo Jos ja achi na papfi-
ahon hini pammatin chi uchumna.
18 Munyamana' ay Apo Jos ti ay ni ato' an munhapit hi natnat-on an
hapit ja ma-id chi hay oha ay cha'ju hi mangapfak ay ha-in. 19 Muti nu
me'mehaa' ja napfarpfalor hini lemah hapit hi hapito' an muntuchu ta
matuchugwan hana namati an na-amung mu hay himpoloh lipfu chi
hapit hi hapito' hi natnat-on an hapit an achi cha ma-awatan.
20 A-akhi, nu ma-ipanggep hato an apfalinan ja achi aju koma
amat hi ung-ungungnga an ma-id nomnom na. Nu ay ni pangatan hi
pfahor ja oma'-at aju koma hi pfu'jug an ma-id anila na an mangat hi
napukhit. Muti nu ma-ipanggep hato apfalinan ja nehamad koma chi
punnomnoman ju an amat hi ma-ilog. 21 Ja allona ay ni hapit Apo Jos hi,
"Gwa hana honakho' an marpu hi achawwi an natnat-on chi hapit cha,
ta ipa-innila cha hato tatakhu' hana penhod u an ipa-innila. Muti achiya'
chamchama chonglon."[l] 22 Hini allona ay tay ja nu gway munhapit hi
natnat-on an hapit ja ipatikhaw na hini pun-ukuman Apo Jos hana
agkhuy namati, ti achi cha ma-awatan hini ipa-innila na. Muti hitay ja
achi mipa-ay hana namati. Ja nu gway mangpa-innila hay hana impa-
innilan Apo Jos ta ma-awatan hana munchongor, ja ipa-innila na an
ipfilang Apo Jos hana namati ay hija.
23 Hotti na-amung aju ayya an mummeha ja gwahchinonon hon
nunhapit hi natnat-on an hapit, ja ngay nin allon hana agkhuy namati an
ni'jali? Hay nin allon cha ja un aju kaykhu mumpun-angaw. 24 Muti nu
hana munhapit ja khun cha ipa-innila hana impa-innilan Apo Jos ay ni
hapit an ma-awatan ju an amin, ja gway immali hi agkhuy namati, hot
ma-awatan cha hana nitudtuchu ja ma-innila cha an napfahulan cha hot
hugijon Apo Jos chicha. 25 Ja khapo ay tay chengngor cha, ja mapfu-ihan
hana nehaha'pfa an napukhit an nomnom cha, hot mumpunheppe cha an
mundayaw ay Apo Jos, an allon cha hi, "Umannung an gawwa hi Apo Jos
ay cha'ju."

Mahapor an napanuh hini aton an mummeha

26 Hitay chi aton ju, a-akhi, hi un aju ma-amung an mummeha. Un
ohanna hon gway pe'-at na. Mungkantay oha, ja muntudtuchuy oha,
ja mumpadtuy oha, ja gway munhapit hi natnat-on an hapit, ja gway
mangpatarus ay nuy an nat-on an hapit. Muti tikhan ju ta an amin hay
hato an aton ju ja tomolong an mangpapfi-ah ay ni pammati ju. 27 Nu

---

[l] **14:21** Isaiah 28:11-12

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gwa hana munhapit hi natnat-on an hapit ja ammuna un chugwa wenno
tolo ja angkhay chi munhapit, ja achi cha munchechehhan ta un cha
mumpenpenalog. Ja mahapor an gway mangpatarus ay ni hapiton cha.
28 Nu ma-id anila ju hi mangpatarus ja anongkay ja khemmenong hana
khun munhapit hi natnat-on an hapit, ta khenong ta umi-igway cha
ja un cha mi'hapit ay Apo Jos. 29 Ja amat hina khu hana mumpadtu,
an ammuna hay chugwa wenno tolo chi munhapit. Ja mahapor an
chodchonglon hana uchumna ta tikhan cha nu umannung an narpu ay
Apo Jos hana impadtu cha. 30 Nu khulat ta khun munhapit hini oha an
mumpadtu ja nu gwachay impa-innilan Apo Jos ay ni oha an inu-umpfun,
ja khomenong hini khun munhapit ta mepallog hini oha an mumpadtu.
31 Nu amat hetoy aton ju, ja mapfalin an munhapit an amin hana echalan
ni Espiritu Santo, muti mahennohennohha aju ta matuchugwan aju
an amin ja pfumi-ah hini nomnom ju. 32 Ti hini namati an echalan ni
Espiritu Santo an mumpadtu, ja anila na an mangpapto' ay ni atona.
33 Achi munchenor hi Apo Jos nu ma-uh-uhu hini aton ta-o an mummeha,
ti hay penhod na ja hini napanuh.

34 Hana pfinapfai ja khomegkhenong cha hichi meha, ti hitay chi khun
aton an amin hana tatakhun Apo Jos. Achi koma huhumlu hana pfinapfai
an munhapit ta un cha na'na-unnud, ti hijah tay hini nitula' an urchin
Apo Jos. 35 Nu gway penhod hana pfinapfai an hanhanan ja khenong ta
umanamut cha ja un cha epfokha hana ah-ahagwaan cha an linala-e. Ti
apfapfa-in nu khun munhaphapit hana pfinapfai hichi meha.

36 Un chah khemhon ju un cha'juy narpugwan ni Hapit Apo Jos ta
ikhad aju ay ni aton ju? Ja un chah cha'ju ja angkhay chi nituchugwan
ay tay Hapit Apo Jos? 37 Nu gway mangali hi un nichatan hi apfalinan an
mumpadtu wenno khun epadchong ni Espiritu Santo hija, ja apfulutona
an in-urchin Apo Hesus hay hato intula' u. 38 Achina ayya apfuluton ja
achi khu ma-apfulut hija.

39 Hotti, pi'hahalichit ju, a-akhi, ta pe'-agwat ju hitay apfalinan chi
mumpadtu, muti achi ju epagwa hana khun munhapit hi natnat-on an
hapit. 40 Ja tikhan ju ta napanuh an amin chi aton ju an mummeha an
ma-id apahigwana.

Umannung an nummahu hi Kristo

15 1 A-akhi, podho' an epanomnom ay cha'ju hini Ebanghelyo an
engkasaba' ay cha'ju. Hija chin pinati ju ja hijay nangpognachan
ju ay ni pammati ju ad ugwani. 2 Ja hijay panginnilaan ju ay ni aton ju an
mi'takhu, nu ehemad ju an mamati. Muti khulat ta agkhuy nehamad chin
namatiyan ju, hot ma-id herpfi na.

3 Hay hato hana nipa-innila ay ha-in an napfarpfalor an mahapor an
annilaon, ja hija khu hato intuchu' ay cha'ju. En-atoy Kristo hana pfahor

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta-o ta mipa-annung chin nitula' an Hapit Apo Jos. 4 Nilupfu' ja nummahu
chin me-atloh arkhaw ta mipa-annung hini nitula' an Hapit Apo Jos.
5 Numpatikhaw ay Peter ja unot khu mumpatikhaw hay hachi uchumna
an adalana. 6 Nakhibpfoh hitay, ja numpatikhaw khu hachi nahulok
hi lemay khahot an namati an na-a-amung. Natoy hana uchumna
muti cho'cho'-or ay chicha chi mamattakhu ingkhana ad ugwani.
7 Numpatikhaw khu ay James ja unot khuh an amin hana apostol. 8 Ang-
angonoh na ja numpatikhaw khu ay ha-in, anong una' amat hi pfu'jug an
neto'khong ay ni pfu-un ohto an timpo na. 9 Ti ha-in hini kababa-an hana
apostol ja achiya' mipfilang an ma-ali hi apostol, ti nunlinapoh chin enat
u an namalikhat hachi namati an tatakhun Apo Jos. 10 Muti khapo chin
khohkhoh na ja numpfalinona' hi apostol na. Ja hitay khohkhoh na ay ha-
in ja matikhaw an maphod hitay pfimmungaana, hijaot un munna'naud
hini enat u an nuntamu mu hana uchumna an apostol. Muti hitay ayya
ja agkhuy narpu ay ni pfi-ah u, an un atag khohkhoh Apo Jos ay ha-
in. 11 Hotti anong un ha-in chi mangaskasaba wenno hana uchumna an
apostol, ja un numpapadchung hini ekasaba mi an amin, ja hijah tay hini
pinatiju.

Umannung an mummahu hana nun-atoy

12 Hay khun mi ekasaba ja minahuwan Apo Jos hi Kristo. Ja allon
hana uchumna ay cha'ju chi un achi anu mummahu hana achor chi
nun-atoy. 13 Muti nu ma-id amahuwan chi natoy ja hi Kristo ja agkhuy
khu nummahu. 14 Ja nu agkhuy nummahu hi Kristo ja ma-id inherpfin
ni khun mi ekasaba, ja ma-id khu herpfin ni pammati ju. 15 Me'chagkha
khu ja, nu amat hetoy allon ju ja hay penhod ju an hapiton ja nunlahlah
ami. Ti khun mi tihtikhuwan an minahuwan Apo Jos hi Kristo, ja achi
umannung hitay nu achi mummahu hana nun-atoy. 16 Nu achi mahuwan
Apo Jos hana nun-atoy hot un hay allon ju ja agkhuy minahuwan Apo
Jos hi Kristo. 17 Ja nu umannung an agkhuy na minahuwan hi Kristo hot
ma-id herpfin ni pammati ju, ja un kan munchochodcha hini pfahor ju an
agkhuy napakawan. 18 Ja amat hina ayya hot anong un hay hana namati
ay Kristo an nun-atoy, ja na-utaw cha an achi cha mi'takhu ay Apo Jos.
19 Nu umannung hitay, an ma-id chi hay hahadchon ta-o hi pi'takhuwan
ay Kristo ta un mepogpog hini nidchuman ta-o ay hija heto lota, ja chita-
oy munna'naud an ka-ahi.
20 Muti hini umannung ja minahuwan Apo Jos hi Kristo, ja hitay chi
panginnilaan an mahuwan Apo Jos an amin hana natoy an namati.
21 Chin enat ni oh-ohha an takhu an hi Adam chi khapo na an matoy ta-o
an amin. Ja khapo khuh ay ni enat ni oh-ohha an takhu an hi Kristo,
ja mummahu an amin hana natoy an namati. 22 Matoy ta-o an amin
khapo ta holag chita-o ay Adam. Ja amat hina khu an mahuwan Apo

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jos an amin ta-o an namati khapo hi nidchuman ta-o ay Kristo. 23 Hi
Kristo chi namangulu an namahuwan, ja chin pumpfangngachana ja
mahuwan Apo Jos an amin chi tatakhu na. 24 Napfalin ja machakngan
hini apogpokhan tay lota an pangapfakan Kristo an amin hana pfuhur na
an gway apfalinana an mun-ap-apo ja an mangpapto' heto lota, ja unaot
ipulang hini pun-ap-apugwana ay Jos Ama. 25 Ti ene'chan Apo Jos an hi
Kristo chi mun-ap-apo ingkhana hi apfakona an amin chi pfuhur na. 26 Ja
hini omangonoh an pfuhur an apfakon Kristo ja hini patoy. 27 Ti gwa han
impatula' Apo Jos hi nangarjana hi, "Impulang Apo Jos ay hija an amin
chi nagwacha ta epapto' na."[m] Muti ma-awatan ta-o an agkhuy nidchum
hi Apo Jos an epapto' Kristo, ti hi Apo Jos chi nangpulang an amin hana
nagwacha ta epapto' Kristo. 28 Napfalin an nipulang an amin ay Kristo an
Empfalay Apo Jos ja ipulang khu Kristo hini achor na ay Ama na, ta hi
Apo Jos chi mangpapto' an amin.

29 Nomnomon ta-o khu hitay amahuwan chi natoy. Gwacha hana
uchumna ay cha'ju an numpabautisar ta hijay mipfilang hi bautisar hana
natoy an agkhuy nabautisaran. Hotti gway pammati cha an machakngan
hini arkhaw an mummahu hana nun-atoy an enta'chokhan cha hi
bautisar. Ti nu achi amat heto hini pammati cha, ja un cha la-ahnaon
enat cha chi amat hina? 30 Ja ay cha'mi, ja anagkha tugwali ta ipusta
mi hitay pi'takhuwan mi hi a-arkha-arkhaw nu ma-id hahadchon hi
amahuwan chi natoy? 31 A-akhi, umannung an mun-an-anlaa' ay cha'ju, ti
nidchum aju ay Kristo Hesus an Apo ta-o. Ja umannung khu an a-arkha-
arkhaw ja humangowa' hi patoy. 32 Munlinapoh hana likhat an henortap
u heto ad Efesus khapo hana khun pfumuhur ay ha-in. Ja ngay linagpfu'
an nangedpor hi likhat nu omata' hana agkhuy namati an achi mamati
an gway amahuwan? Hotti nu umannung an achi mummahu hana nun-
atoy ja to'-onot un ta-o unuchon hini allon cha an, un ta mangmangan
ja umin-inum ad ugwani, ti mapfalin an matoy ta-o hi magwiit ja
angkhaynana.[n]

33 Achi aju ma-allilaw hay hana munhapit hi amat heto. Ti umannung
hini allon cha an midchum ta-o ayya hana nun-apukhit chi nomnom cha
ja lo'tat ja ma-alinan ta-o ja pumukhit chi ugali. 34 Punhalemottongan ju
gwot ja chu'khon ju hana pfahor ju. Ti gwacha hana uchumna hina an
ma-id oh-ohhah anila cha ay Apo Jos ja umipapfa-in hitay.

Maparkhan hitay achor an matoy hi achor an me-ajaw ad langit

35 Nu gway mangpfokha hi, "Ngay nin aton hana nun-atoy an
mummahu? Ngay nin oma'-atan ni achor cha?" 36 ja un natottot. Ti nu
ipadchung ay ni pfugwa, nu itanum ja achi homangaw nu achi mapfulu'

---

[m] **15:27** Psalms 8:6 [n] **15:32** Isaiah 22:13

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hini pfugwa. 37 Hini tikhaw hana numpfino-ob-on an pfugwa an meho',
an amat hana pakhuy ja hana uchumna, ja achi mipadchung ay ni tikhaw
ni hangaw cha. 38 Hitay chi oma'-atana ti hi Apo Jos chi nange'cha ay ni
oma'-atan hana numpfino-ob-on an homangaw an pfugwa. Ja an amin
chi pfugwa an meho' ja hi Apo Jos chi nange'cha ay ni tikhaw ni neho'
an hemmangaw. 39 Achi mumpapadchung an amin chi achor chi mun-od-
odmay. Ti nat-on hini achor chi takhu ay ni achor chi animar, ja nat-on
khu hini achor chi hagwiti, ja hana khu khachiw. 40 Hini tikhaw hana
gwa ad uchu ja nat-on ay ni tikhaw hana gwah to lota. Hotti hana aphod
hana gwa ad uchu ja achi mi'padchung ay ni aphod hana gwah to lota.
41 Anong un hana gwa ad uchu ja numpfino-ob-on hini aphod cha. Ti hini
aton ni hukhit an humilaw ja achi amat ay ni hilaw chi pfulan, ja achi
khu amat ay ni pfittuwan an himitimiti. Ja anong un hachi pfittuwan ja
numpfino-ob-on hini aton cha an mumpfinang.

42 Amat hina khu an nat-on hini achor ta-o ad ugwani ay ni achor ta-o
hu-un mahuwan Apo Jos. Ti hini achor ta-o ad ugwani ja matoy hot
mapfulu', muti hini achor an mahuwan Apo Jos ja achi matmatoy. 43 Hini
achor ta-o ad ugwani ja achi maphod hini tikhaw na. Muti namahuwan
ayya ja ma'-aphod chi tikhaw na. Hitay achor ta-o ad ugwani ja nalaka
an omjad, muti namahuwan ayya ja mapfi-ah an achor. 44 Nichatan ta-o
hi achor an me-ajaw ay tay pi'takhuwan heto lota, ja michatan ta-o khu
hi achor an me-ajaw ay ni pi'takhuwan ad langit. Nu gway achor an me-
ajaw ay ni pi'takhuwan heto lota, ja gwacha khu hini achor an me-ajaw
ay ni pi'takhuwan ad langit.

45 Hija khu hitay nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, "Chin
nahnahhun an takhu an hi Adam ja nichatan hi pi'takhuwan heto lota."[o]
Muti akha'khaja hi Kristo an hija hini me-angonoh an Adam an hi Kristo,
ja naparkhan hini achor na hi pfakhu an achor an me-ajaw ad langit, hijay
khun mangchat hi na-ilangitan an pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.
46 Muti hini oma'-atana ja nichatan ta-o pay hi achor an me-ajaw heto lota,
ja hachon ta-o hini amahuwan an pichatan ni achor an me-ajaw ad langit.
47 Chin nahhun an takhu ja me-ajaw heto lota hini achor na, ti hay apja
na ja lota. Muti hini me-aggwa an takhu an hi Kristo ja nichatan hi achor
an me-ajaw ad langit. 48 An amin chi tatakhu heto lota ja holag Adam an
lota hini na-apja hi achor na, hotti oma'-at cha ay hija. Muti chita-o an
nidchum ay Kristo an narpu ad langit ja michatan ta-o hi achor an amat ay
hija. 49 Ay chita-o ad ugwani ja oma'-at ta-o ay Adam an takhu ay tay lota,
muti umali han arkhaw an mi'padchung ta-o ay Kristo an narpu ad langit.

50 Hay penhod u an hapiton ay tay, a-akhi, ja hitay achor ta-o ad
ugwani an khun matoy, nu achi maparkhan ja achi mapfalin an midchum

---

[o] **15:45** Genesis 2:7

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos an gwachaan hana achi matmatoy.
51 Chonglon ju hitay nakaskasda-aw an impa-innilan Apo Jos an ma-at
ay chita-o an namati. An achi ta-o matoy anamin ja un mumpfangngad
hiApo Hesu Kristo, muti an amin ta-o ja maparkhan hitay achor ta-
o. 52 Ti un hin-a'-alina ja ma-at hay hato hu-un machakngan hini
pumpfangngachana. Magngor hini abpfuun Apo Jos an hinjar an
nachakngan hini apogpokhan tay lota. Ja khimmangoh ayya hitay abpfuu
ja mahuwan Apo Jos hana achor hay hana namati an nun-atoy ja achi
cha mahpay matmatoy. Ja chita-o an mamattakhu ja parkhana khu hitay
achor ta-o. 53 Ti hitay achor ta-o an khun matoy ja mapfulu', ja mahapor
an maparkhan hi maphod an achor an achi matmatoy. 54 Nu ma-at hitay
hot mipa-annung hini Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, hini Patoy ja
apfakon Apo Jos, hot angkhaynana an ma-id chi patoy.[p] 55 Hotti mapfalin
ta-o an allon hi, "Ma-id apfalinan chi patoy an mangapfak. Ja ma-id
apfalinan chi patoy an tomattata-ot."[q] 56 Hini pangalan chi patoy ay ni
apfalinana ja hini khun ta-o pfumahulan. Ja hini pangapfak ni pfahor
ay chita-o ja hini achi ta-o khun pangunuchan ay ni urchin Apo Jos.
57 Muti munyaman ta-o ay Apo Jos, ti inchatan chita-o hi apfalinan an
mangapfak hi pfahor ja patoy khapo chin natajan ja nummahuwan Hesu
Kristo an Apo ta-o. 58 Hotti hay aton ju, cha'ju an a-akhi an penpenhod
u, ja etortoloy ju an mamati, ja achi aju ma-alinan hana nehahalla an
tudtuchu, ja pfumi-ah aju an munserbi ay Apo ta-o an hi Hesu Kristo, ti
an amin chi aton ju an munserbi ay hija ja anila ju an gway piherpfiyana.

Hay itolong cha hana i-ibpfa cha an namati ad Jerusalem

16 1 Hana ayya amung an mipi-uy an i cha itolong hana tatakhun
Apo Jos ad Jerusalem, ja hay allo' ja maphod nu unuchon ju hini
amat ay ni intukhun u hana namati ad Galatia. 2 Hotti oha-ohanna ay
cha'ju ja chinumingkhu an ipa'-igwina hini amung na an me-okor ay ni
kaya na an ichat ta mehahagkhana, ta achi ju e-ehhod ay ni umaliya'.
3 Ta immaliya' ayya hina ja empachon ta-o hini amung ju hay hana
tatakhu an pinili ju an mang-uy ad Jerusalem. Ja idchum u han tula' ta
i-an-annila' chicha hay hana namati hichi. 4 Muti tikha' ta mahahapor
ayya an mi'juja' ja un ami muntutunud an umuy.

Nenomnom Paul an i manggwangar hay hachi eKorinto

5 Hini nenomnom u an aton ja mahhun pay an umuja' ad Macedonia
an i muntudtuchu hichi ja una' umali hina achaan ju an omegwangar.
6 Alom ja mapfaypfajag an mihihinnaa' ay cha'ju ingkhanah malahin
hini ahitungnin ta tulungana' hana mahapor u an umuy hana uchumna

---

p **15:54** Isaiah 25:8 q **15:55** Hosea 13:14

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an pfuglay an omaja' pay. 7 Muti pfu-un pay ad ugwani, ti achi' penhod
an un na'na'-omtang chi pihihinnaa' ay cha'ju, ta mapfaypfajakha'
an mihihinna nu penhod Apo Hesu Kristo. 8 Muti tayya kaykhu an
mehethettuwa' pay ad Efesus ingkhana hi machakngan hitay umali an
pfehtan chi Pentekostes. 9 Ti anong un cho-or hato pfumuhur ay ha-in,
muti cho-or chamchama hato khun u itudtuchugwan ja napfalor hitay
pfunga na.

10 Nu umali hi Timoti hina achaan ju ja ep-ephod ju an mangiliyon,
ti oha khu hija an khun mangat ay tay tamun Apo Hesus an amat ay
ha-in. 11 Tikhan ju ta achi ju u-ungngohan hija, ta un ju gwot tulungan
ta numpfangngad ayya heto ja maphod chi ina punnomnoman ay cha'ju.
Ti tayya an hahadcho' hija ja hana uchumna an namati an pun-ibpfa na.
12 Hi ayya akhi ta-o an hi Apolos ja khun u chagchakhon an mitnud koma
hana a-akhi ta-o an namati an umali hina an manggwangar ay cha'ju. Ja
hay allona ja achi na penhod an umali ad ugwani muti umalin to anu nu
gway timpo na.

13 Khun ju gwot pa-ennongan, ja khenokhotan ju hini pammati ju. Ja
tikhan ju ta achi aju tomatta-ot, ta un aju gwot pfumi-ah hi pammati.
14 Ja an amin hini aton ju ja aton ju an gwachaan hi pamhod.

15 A-akhi, anila ju an cha Stefanas ja hini pamilya na chi nahhun
an namati ad Greece, ja impapati cha ingkhana ad ugwani an khun
munserbi hay hana tatakhun Apo Jos. Tikhan ju adni', a-akhi, 16 ta
lihpituwon ju hana tatakhu an amat heto, ja hana uchumna an khun
tomolong ay ni tamun Apo Hesus. 17 Nunhegla hitay pun-an-anlaa' ay tay
immaliyan cha Stefanas ja hi Fortunatus ja hi Akaykus. Tan impuhuy u
hitay ingoho' ay cha'ju khapo ay tay immaliyan cha. 18 Tayya an impapfi-
ah cha hitay nomnom u, ja anila' an amat khu heto an papfi-ahon cha'ju
ay ni pumpfangngachan cha hina achaan ju. Hana amat heto an tatakhu
ja lihpituwon ju.

19 Hay hato namati heto ad Asia ja pakumustaan cha'ju. Pakumustaan
cha'ju khu ay cha Akila ja hi Priscila, ja hana uchumna an khun
mummeha ay ni pfalay cha. Podhon cha an ipa-innila an podpodhon
cha'ju khapo hi ne'-oh-ohhaan ju ay Hesu Kristo. 20 An amin hato
a-akhi heto ad Efesus ja pakumustaan cha'ju an namati ad Korinto.
Ja manghenpfopfogkha aju khu an hin-a-agkhi hina an pangtikhan hi
pumpepennohhochan ju.

21 Tayya an ha-in an hi Paul ja permaa' hitay tula' u ay cha'ju. Omod
hini pi'takhuwan ju hina. 22 Hini achi mamhod ay Apo Hesu Kristo ja
dusaon Apo Jos. Umali a adni', Apo Hesus. 23 Hi Apo ta-o an hi Hesu
Kristo chi mangkhohkhohan ay cha'ju. 24 Umannung an podpodho' cha'ju
an amin an nidchum ay Kristo Hesus.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 KORINTO

Hini oma'-atan tay an libju

Chin nahhun an tula' Paul hana namati ad Korinto, ja nuntukhun hija khapo hana khun cha punhahannugwan ja hana uchumna an problema cha. Hotti immuy khu an i pfimmihhita hichi muti un cha hihiya an agkhuy cha enegngor hichin intukhuna. Hotti munnaud chi chokhoh chi i na punnomnoman hi numpfangngachana ad Efesus. Amat hichi ja immuy an i nangaskasaba ad Troas ja ad Macedonia. Hichi chi nanittumana ay Titus an narpu ad Korinto, ja munnaud chi pun-an-anlaan Paul, ti inalin Titus hini numbarbarliwan hana eKorinto an chin-ug cha mahpay hana pfahor cha ja maphod hini nomnom cha ay Paul (2 Korinto 7:5-7). Hotti hichin gwachaana hichi ad Macedonia ja intula' na hitay me-aggwa an tula' na hana eKorinto.

Gwa han apat an importante an inalin Paul ay tay an tula'. Nahhun ja inali na hini maphod an punnomnomana ja an-anla na khapo hi nan-ukhan cha hana pfahor cha. Me-aggwa ja inali na khu hini oma'-atan chi pi'takhuwan ja hana itudtuchun hana apostoles an khun munserbi ay Kristo. Me-atlo ja inali na an amungon cha gwot hini amung cha an mitolong hana namati ad Jerusalem. Me-apat ja inali na hini apfalinana an apostol an inchat Kristo ay hija. Ti gwacha pay hana nidchum hana namati ad Korinto an mamapa'-i ay ni kina-apostol Paul, ja allon cha khu hi chicha anu hana umannung an apostoles.

---

1 1 Ha-in hi Paul an numpfalin hi apostol Kristo Hesus, ti hitay chi
penhod Apo Jos. Hitay nun-i-ibpfa' heto ja hi akhi ta-o an hi Timoti.
Tayya an muntula' ami ay cha'ju an tatakhun Apo Jos an khun ma-am-
amamung an mummeha hina ad Korinto, ja ay cha'ju khu an amin an
gwahna ad provincian chi Akaya.
2 Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan
ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan chi pi'takhuwan ju.

Hi Apo Jos chi tomolong hi un ta-o malikhatan

3 Edaydayaw ta-o hi Apo Jos an hijay Jos ja Aman Hesu Kristo an
Apo ta-o. Hitay Ama ta-o ja otong chi khohkhoh na ja hijay khun
arpugwan an amin chi tolong. 4 Ja tulungan chita-o an amin hi i ta-o
punlikhatan, ta gway aton ta-o an tomolong khu hana i-ibpfa ta-o hi un

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha malikhatan an amat ay ni khun aton Apo Jos an tomolong ay chita-o.
5 Ti anong un nunheglay punlikhatan ta-o an oma'-at chin nunlikhatan
Kristo, ja en-ar-ala na an otong hini tolong Apo Jos ay chita-o an ne'-
oh-ohha ay Kristo. 6 Hotti anong khu ja cho-or hay hato horhortapon
mi an likhat hu-un aju gwot matulungan ta mi'takhu aju ay Apo Jos. Ja
khapo ta khun cha'mi tulungan ay Apo Jos ja anila mi an tulungan cha'ju
khu ta edpor ju hana likhat an khun ju horhortapon an amat ay cha'mi.
7 Munchomo' ami an madpor aju ti anila mi an anong un aju midchum ay
cha'mi hi likhat ja midchum aju khu ay cha'mi an tulungan Apo Jos.
8 A-akhi, podhon mi an ipa-innila an nunlinapoh chin nunlikhatan
mi chin agawwachaan mi hichi provincian chi Asia. Nunhegla chi i mi
nunlikhatan, hotti hay anila mi ja un angkhaynana an achi ami mi'takhu.
9 Ja khemhon mi un hijay atajan mi. Muti na-at hay hato an nunlikhatan
mi ta achi ami munhochor ay ni apfalinan tay achor mi ta hi Apo Jos
an manakhu hana nun-atoy chi punhocholan mi. 10 Ja umannung an
hinalimunan cha'mi hi gwa an atajan mi, ja anong khu hi uchum chi
arkhaw. Ja munchomo' ami an etortoloy na an khun manalimun ay
cha'mi. 11 Hotti hay mahapor hi pe'-at ju, ja tulungan cha'mi hi kalalag.
Hot hongpfatan Apo Jos hana cho-or an kalalag ju ta ekhohkhohan
cha'mi, hot cho-or chi munyaman ay hija.

Hini khumapo an agkhuy natoloy chin nenomnom Paul an omajan ad Korinto

12 Ja achi ami mun-okhon an muntihtikhu an ma-id oh-ohha hi anila
mi hi enat mi an napukhit hi tatakhu ja om-omod ay cha'ju. Ti hi Apo
Jos chi nangpadchong ay cha'mi, hotti magpong an amin chi enat mi,
ja ma-id pfinarpfalijan mi. Ja an amin hato enat mi ja agkhuy nepognad
hi nomnom chi takhu, an un narpu ay ni khohkhoh Apo Jos. 13-14 Hana
intula' mi ay cha'ju ja ma-id chi hay inlili'-ud mi hi penhod mi an
hapiton, ti nalaka hi pfahaon ja ma-awatan. Ja nu gway agkhuy ju pay
na-awatan ja munchomo-a' an uchum chi arkhaw hot annilaon ju. Hot
chin arkhaw an pumpfangngachan Apo Hesus ja mun-an-anla aju khapo
ay cha'mi an amat khu ay ni pun-an-anlaan mi khapo ay cha'ju.
15 Anila' an immingoho aju an manikhaw ay ha-in. Hotti hay
nenomnom u ja mumpiggwaa' an umali an manggwangar ay cha'ju ta
mapiggwa aju an matulungan. 16 Chin nenomnom u an aton ja mun-
agwaa' koma hina ay ni omaja' ad Macedonia. Ja ay ni pumpfangngacha'
ja mun-agwaa' khu hina ta tulungana' ay ni omaja' ad Judea. 17 Agkhuy
natoloy hitay nenomnom u an aton ja unchani ja hay allon ju ja un
munhempfalang chi nomnom u, muti achi. Achi' unuchon hini ugalin chi
tatakhu heto lota, an anong un cha allon hi, “Aa,” muti hini gwa ay ni
nomnom cha ja, “Achi.” 18 Achiya' amat heto ti mapagtarkan hi Apo Jos

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja amat hina khu ay ha-in an chin inali' ja pfu-un agkha-agkhah. 19 An
amat khu ay Hesu Kristo an Empfalay Apo Jos an engkaskasaba mi ay
Silas[a] ja hi Timoti chin agawwachaan mi ay cha'ju. Achi munhempfalang
hini nomnom Kristo, ti an amin hini allona ja ipa-annung na. 20 Ti an
amin hana ingkarin Apo Jos ja nipa-annung khapo ay Hesu Kristo.
Hijaot un ta-o apfuluton an nahamad hana ingkarin Apo Jos, hotti hijay
madaydayaw. 21 Hi Apo Jos chi mangpapfi-ah ay cha'mi, ja amat khu ay
cha'ju, ta mehamad hini pammati ta-o ay Kristo, ti hijay nanghaad ay
chita-o. 22 Ja inchat na hini Espiritu Santo ay chita-o an pangmatunan
an chita-oy tatakhu na. Ja khapo ay tay Espiritu Santo an gawwacha ay
chita-o ja munchomo' ta-o an ipa-annung Apo Jos an amin hana ingkari
na.

23 Ja anilan Apo Jos an umannung hitay allo', an agkhuy natoloy hini
nenomnom u an umali an manggwangar ay cha'ju khapo ta achi' podhon
an umali hina ad Korinto ja una' humingar hay hana nangat hi napukhit.
24 Ja achi mi podhon an gway mangali hi un cha'mi hon empagpong mi
hini pammati ju, ti matikhaw an nehamad hini pammati ju. Hay penhod
mi ja un ami tomolong ta machumchuman chi i ju pun-an-anlaan.

2 1 Ti chin immaliya' hina ja inhingar u cha'ju ja chimmalat hi
immayyungan ju. Hotti hay nenomnom u ja achi' ipiggwa an umali
ta pa-ayyungon cha'ju khu. 2 Ti umayyung aju ayya ja ngachah kaykhu
chi mangpa-anla ay ha-in? 3 Hijaot una' nuntula' ay cha'ju ta alom adni'
ja matukhun aju, ti achi' kaykhu podhon an umali hina ta pa-ayyungona'
ay cha'ju an punhohodlana' an mangpa-anla ay ha-in. Ti anila' an hini
pun-an-anlaa' ja me'-an-anla aju an amin. 4 Ja chin nuntula-a' ay cha'ju
ja un na-ugman hi luwa, ti munnaud an munchokhoh hi punnomnoma'
hana ena-enat ju. Muti agkhuja' nuntula' ta pa-ayyungon cha'ju ti hay
penhod u ja annilaon ju hitay otong an pamhod u ay cha'ju.

Pakawanon hay ibpfa an pfimmahor hu-un muntutuju

5 Hinuy oha an ibpfa ju an pfimmahor ja hijay chimmalat hi
immayyungan ta-o. Ja pfu-un ha-in ja angkhay muti niya an anong
un cha'ju. Ja anong ja agkhuy aju nin immayyong an amin, ti unchah
la-ahna ja uja' hinurpfuchan. 6 Hotti ammuna ti nujan chamuna aju an
nanitilod ay nuy an pfimmahor. 7 Ti nujan nuntutuju, hotti hay aton
ja pakawanon ju hija, ja tinulungan ju ta achi ma-apfak chi nomnom
na khapo ay ni munnaud an immayyungana. 8 Hotti tikhan ju adni' ta
ipatikhaw ju hini otong an pamhod ju ay hija.

9 Ja hay oha hi khapo na hi nuntula-a' ay cha'ju ja podho' an tikhan
hi un ju khun unuchon an amin chin tukhun u ay cha'ju. 10 Ja niya an

---

[a] **1:19** Hay allona ay ni Griego ja Silvanus, an nangadnan khu hi Silas.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

inunud ju. Hotti penakawan ju ayya hini pfimmahor ja anong un ha-
in ja pakawano' khu hija. Ja nu gwacha pay chi uchumna hi pfahor an
mapakawan ja khapo ay Kristo ja pakawano' cha'ju, ti ap-aphochan
ju. 11 Ti achi khulaton an ichatan hi Satanas hi hay panghi'-ingana hi i
na pangapfakan ay chita-o. Ti ani'-ila ta-o hana na-uti-ot an nomnom
Satanas.

Chin nangaskasabaan Paul ad Troas

12 Chin immaja' ad Troas an i nangkasabaan ay tay Ebanghelyon Kristo
ja maphod chi impfunga na, ti matikhaw u an enhahagkhanan Apo Jos
hachi tatakhu an nangapfulut ay ni intuchu'. 13 Muti mun-o-onan ay tay
nomnom u hini agkhuy immaliyan ni akhi ta-o an hi Titus an marpu hina
an manittum koma ay ha-in ad Troas. Hotti tenayna' hachi tatakhu ad
Troas ja nuncha'puha' an immuy ad Macedonia, ja hichi chi nanittuma'
ay hija.

Hi Kristo chi mangab-apfak

14 Muti otong chamchama chi punyamana' ay Apo Jos, ti cha'mi an
manudtuchu ja amat hi nidchum ami hana tiniliw Kristo an pfuhur na
an impfulog na ta pangtikhan chi tatakhu hi emmapfakana. Ja khun
cha'mi honakhon an i mangali hi apfuglapfuglay ay ni oma'-atan Kristo,
an me'me'nong hi mumpfango an insenso an hunghungon chi tatakhu an
amin hi omajan mi. 15 Ti hini pangtudtuchugwan mi ay ni Ebanghelyon
Kristo ja amat hi insenso an nidaton ay Apo Jos an hunghungon an
amin chi munchongor, hana mamati an takhuwon Apo Jos ja hana achi
mamati an ma-u'-utaw chi pi'takhuwana. 16 Hana tatakhu an takhuwon
Apo Jos ja amat hi mumpfango hi panonghongan cha ay ni itudtuchu mi,
ti pattiyon cha hot michatan cha hi pi'takhuwan hi ma-id chi pogpogna.
Hana ayya achi mi'takhu ja amat hi mun-akhub hi panonghongan cha
ay tay itudtuchu mi, ti achi cha pattiyon hot madusa cha hi ma-id chi
pogpogna. Munnaud an machamot hitay an tamun chi muntudtuchu,
hotti un chah olog chi takhu an mangat? 17 Muti aton mi khapo ta hennag
cha'mi ay Apo Jos, ja anila na an umannung hini itudtuchu mi, ti inunud
mi hi Kristo. Achi ami amat hana cho-or an manudtuchu an alan cha
hitay hapit Apo Jos hi pumpihuwan.

Hini apfalinan cha Paul ja narpu ay Kristo

3 1 Unchani ja gway khu mangali hi un hitay achor mi chi epa-akhaja
mi. Unchah khahin un gway napermaan hi tula' hi ipatikhaw mi
ay cha'ju ta annilaon ju an gway apfalinan mi an muntudtuchu? Ja
unchah khahin un gway tula' ju hi ipatikhaw mi hana uchumna an
apfuglapfuglay an khun mi omajan? Hitay chi khun aton chi uchumna

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muti ay cha'mi ayya ja khahinon hato. 2 Ti hini pi'takhuwan ju ja amat
hi tula' an nitutula' ay tay nomnom mi, ja nalaka hi pfahaon chi hay
takhu an manikhaw ay ni maphod an pfungan ni tamu mi ay cha'ju. 3 Ja
matikhaw an cha'ju chi tula' Kristo khapo ay cha'mi an nuntudtuchu.
Muti pfu-un hay tinta chi nanula' na an hini Espiritun tay mamattakhu
an Jos. Ja agkhuy khu nitula' hi pfato an amat chin nitula-an chin urchin
Apo Jos, muti intula' Kristo ay ni nomnom ju.
4 Hay nangarjan mi ay tay ja hi Apo Jos chi punhocholan mi khapo ay
Kristo. 5 Ma-id chi hay i mi panghunungan hi i mi pangallan an gway
apfalinan mi an mangat ay tay an tamu. Muti hi Apo Jos chi nangchat
ay tay an apfalinan mi 6 hi nanghaachana ay cha'mi an muntudtuchu ay
tay pfakhu an ne'tobpfalana hi tatakhu. Ja hitay pfakhu an ne'tobpfalana
ja achi amat chin nitula' an urchin, ti un nepognad ay ni tamun ni
Espiritu Santo. Ti chin nitula' an urchin ja chimmalat hi adusaan chi
tatakhu hi ma-id chi pogpogna. Muti hini ayya Espiritu Santo ja ichat nay
pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.

Napfarpfalor hitay pfakhu an ne'tobpfalan Apo Jos hi tatakhu

7 Chin nangchatan Apo Jos ay ni urchina ay Moses ja impatikhaw na
hini pfinang na. Ti chin nang-ataman Moses ay chuy urchin an nitula'
hi pfato, ja pomoo' chin angah na. Ja anong un khun ma-a'-aanan chin
pfinang na ja pomoo' chamchama, hotti hachi holag Israel ja achi cha
me'pfottog ay Moses. Amat heto chin impatikhaw Apo Jos an kinajos
na chin nangchatana ay ni urchin an chumalat hi adusaan hi ma-id
pogpogna. 8 Hotti ejar-alana an matikhaw hini kinajos ja apfalinana ay
ni pangchatana ay ni Espiritu Santo khapo ay tay Ebanghelyo an khun
mi itudtuchu. 9 Ti nu matikhaw hini kinajos Apo Jos ay ni nangchatana
ay ni urchin an manugi hi tatakhu ja ejar-alana an matikhaw ay ni atona
an mangaan hi pfahor ta mipfilang ta-o hi magpong. 10 Hini oma'-atana
ja amat hi napfau hini apfalor chin urchin Moses nu ipadchung ay tay
pfakhu an ne'tobpfalan Apo Jos an munnaud an napfalor. 11 Ti nu allon
ta-o an gway pfalor hana khun malahin ja mapogpog, ja munna'naud an
napfarpfalor hana nepallog an munchochodcha ja ingkhana.
12 Hitay chi khun mi punhocholan, hijaot un mi achi ipfa-in an
mangpa-innila hay hana khun mi itudtuchu. 13 Achi ami amat ay Moses
an khahin una uklupan hini angah na ta achi tikhagwun hana holag
Israel hini a-upfahan chin pfinang na. 14 Muti pfimmato hini nomnom
cha hotti agkhuy cha na-awatan hichin na-at ay Moses. Ja ingkhana ad
ugwani ja oma'-at hina hana Hudju an holag cha. Nu mumpfaha cha ay
ni Da-an an Tulag, ja amat hi na-u-uklupan hini nomnom cha, ti achi
cha ma-awatan hini penhod na an hapiton. Ja achi ma-aan hitay an
nanguklupan ay ni nomnom cha ingkhana hi midchum cha ay Kristo.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Un chah achi umannung hitay, an niya mah an gwa ayya chi mamaha
ad ugwani ay ni urchin Moses hon achi cha ma-awatan, an amat hi gway
nanahallinan ay ni nomnom cha. 16 Muti nu mamati cha ta midchum cha
ay ni Apo ta-o hot ma-aan hini nunhahhalin ay ni nomnom cha. 17 Hitay
Apo an khun u hapiton ja hija hini Espiritu Santo. Ja hini takhu an
nagwachaan ay tay Espiritu Santo ja amat hi nipfu-aan. 18 Hotti chita-o
an namati ja agkhuy nahalinan hitay angah ta-o ti matikhaw ay chita-o
hini apfagton Apo Hesus. Ja khuna papapphochon hitay pi'takhuwan ta-o
ja ingkhana hi me'me'nong ta-o ay hija. Hini mangat ay tay ja hini Apo
an hija hini Espiritu Santo an khun muntamu ay tay pi'takhuwan ta-o.

Hilagwan Apo Jos hana mamati ay hija

4 1 Hitay tamun chi muntudtuchu ja impulang Apo Jos ay cha'mi
khapo hi khohkhoh na, hotti achi ami humikha. 2 Ja chin-ug mi
hana nilili'-ud an apfapfa-in an khun aton chi takhu, ja achi ami khun
pfumarpfali. Ja achi mi khu khun hurpfuchan hini Hapit Apo Jos, an
un mi epachot-anan an ipa-innila hini umannung an mitudtuchu. Ja
ma-id i mi pfuma-inan hi tatakhu, ti apfuluton cha an maphod hini
khun mi aton hi pannig Apo Jos. 3 Gwacha hana uchumna an amat
hi na-u-uklupan hini nomnom cha hijaot un cha achi pi'-innila hitay
Ebanghelyo an khun mi itudtuchu, ti chicha hay hana madusa hi ma-id
chi pogpogna. 4 Ti hi Satanas an khun unuchon hay hana agkhuy namati
ja henerngana hana nomnom cha ta achi cha pi'-innila hitay khenong
chi hilaw an Ebanghelyo an mangpa-innila ay ni apfagton Kristo. Ti
matikhaw an amin ay Kristo hini oma'-atan Apo Jos, 5 hot hijah tay hini
khun mi ekaskasaba an pfu-un hitay achor mi. Ja hay khun mi allon ja
hi Hesu Kristo chi Apo, ja hijay inunud mi ay tay khun mi punserbiyan
ay cha'ju. 6 Ti hi Apo Jos chi nangali hi, "Marmu ah ton hilaw!"[b] ta gway
manilagwan hi munhehellong. Ja hi Apo Jos chi nanilagwan ay tay
nomnom mi ta annilaon mi hay oma'-atan jos ay Kristo.
7 Otong chi pfalor tay Ebanghelyo an hijay panginnilaan ay ni oma'-
atan Kristo, ja impulang Apo Jos ay cha'mi an ma-id nitagtakhuwana, ta
mipatikhaw an narpu ay hija hitay ma-id nipadpadchungana an apfalinan
an agkhuy narpu ay cha'mi. 8 Cho-or hana numpfino-ob-on an likhat an
khun mi hortapon, muti achi ami ma-apfak. Ja hin-umu-udchum hon
ma-id mapto' hi i mi aton, muti achi ami chamchama makhilat. 9 Khun
cha'mi palikhaton, muti achi cha'mi te'te-a-an ay Apo Jos. Un khun
odche-odchehna an patajon cha'mi, muti tayya an mamattakhu ami.
10 Ay tay a-arkha-arkhaw an khun mi punlikhatan ja amat hi nipapippi-
ug ay tay achor mi chin natajan Hesus, ta gway atona an matikhaw

---

[b] **4:6** Genesis 1:3

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay tay achor mi hitay pi'takhuwan an narpu ay hija, ti khun cha'mi
takhuwon. 11 Ti ay tay an pi'tatagkhuwan mi ay tay lota ja khenong chi
un mitotopfo'-or chi atajan khapo hi ni'-unuchan mi ay Hesus, ta hini
achi mapogpog an pi'takhuwan Hesus ja matikhaw ay tay achor mi an
gway pogpogna. 12 Hotti tayya an ay cha'mi ja un metata-echer hini
atajan ay cha'mi, muti ipfunga na ay cha'ju chi pi'takhuwan hi ma-id chi
pogpogna.
13 Gwa han nitula' an Hapit Apo Jos an inalin han oha an khun
munlikhat an, "Namatiya' ay Apo Jos, hijaot un u hinapit hini oma'-
atana."[c] Ja amat hina khu ay cha'mi, an anong un ami khun munlikhat ja
pun-i-ali mi hitay pinati mi. 14 Ti anila mi an hi Apo Jos ja minahuwana
hi Apo Hesus, hotti mahuwan cha'mi khu khapo hi ne'-oh-ohhaan mi
ay hija. Ja amat hina khu ay cha'ju, ta amungon chita-o an namati ta
midchum ta-o ay ni gawwachaana. 15 Hotti tayya an un mi an-anuhan
hay hato likhat, ti hay penhod mi ja ipfunga nay ap-aphochan ju. Ja
chom-or ayya hana tatakhu an ekhohkhohan Apo Jos, hot chom-or khu
chi munyaman ay hija, ta hi Apo Jos chi mipapfagpfagto.
16 Hotti achi ami humikha ti, anong un khun omjad hitay achor ta-o
muti a-arkha-arkhaw ja khomenkhentongan hitay na-ispirituwan an
pi'takhuwan ta-o. 17 Ti un na-omtang hot malahin hato an khun ta-o
punlikhatan hotti amat hi ma-id chamot na nu i ta-o ipadchung ay
ni lagpfu an ichat Apo Jos ay chita-o. Ti hato an likhat ja un chita-o
ehakhana ay ni i ta-o idchuman ay ni mapmaphod an pi'takhuwan ad
langit an ma-id chi pogpogna ja ipadchungana. 18 Hotti pfu-un hana
mamattikhaw an gwah to lota chi pachot-anan ta-o, ta hay pachot-anan
ja hana gwa ad langit an achi matikhaw. Ti an amin hana gwah to lota
an mamattikhaw ja mapogpog cha, muti hana gwa ad langit an achi
tikhan ad ugwani, ja munchochodcha cha ja ingkhana.

Umijahop ta-o ay ni aparkhan tay achor hi na-ilangitan an achor

5 1 Ja tayya an anila ta-o an maju'ma ayya hitay khenong chi pfagwi
an nunhitugwan ta-o heto lota, an hija hitay achor ta-o, ja mepallog
hini pfakhu an achor an ichat Apo Jos. Hitay pfakhu an achor ja achi
ephod chi takhu, ti hi Apo Jos chi mangephod ja un munchochodcha
ja ingkhana. 2 Tayya an omella-er ja umijahop ta-o ay ni aparkhan
tay achor ta mepallog hini na-ilangitan an achor, 3 ta hitay lennagwa
ja achi mummumukhikhi muti magwachaan hi punhitugwan. 4 Ay
tay pi'tatagkhuwan ta-o ad ugwani ja cho-or chi likhat, ja tan un ta-o
omella-er, achi khapo hi pamhod ta-o an manaynan ay tay achor an khun
matoy, muti penhod ta-o gwot an mepallog hini pfakhu an achor an achi

---

[c] **4:13** Psalms 116:10

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

matmatoy. 5 Hi Apo Jos chi nangehakhana ay tay an aparkhan tay achor
ta-o, ja inchat na ay chita-o hini Espiritu na ta panginnilaan ta-o an
umannung an atona.
6 Hijaot un ami mun-an-anla hi a-arkha-arkhaw. Ja ad ugwani an
gawwachaan mi heto lota ja anila mi an agkhuy ami pay nidchum ay
Apo Hesus ay ni gawwachaana. 7 Ti hitay pi'takhuwan mi ja nepognad hi
pammati ay Kristo an pfu-un hana mamattikhaw heto lota. 8 Ja mun-an-
anla ami chamchama, ti mapmaphochan nu taynan hitay achor ta umuy
ami me'heto ay Apo Hesus. 9 Hotti anong un ami gwa heto lota wenno
gwacha ami hichi ad langit an agawwachaana, ja hini gwa ay cha'mi ja
aton mi hini omepa-anla ay hija. 10 Ti an amin ta-o ja humango ta-o ay
Kristo an manugi ay chita-o. Hot un ohanna hon enagwat na hini lagpfun
chi maphod an ne'-at na ja ohong chi napukhit an ne'-at na heto lota.

Penogpog Apo Jos chin ni'pfipfinnuhulan ta-o ay hija

11 Anila mi an mahugi ami ay Apo Hesus, hijaot un mi aton hitay tamu
mi ta gway aton chi tatakhu an makhujukhuy an mamati ay hija. Ja
anilan Apo Jos an maphod hini gwa ay tay nomnom mi, hotti alom ja
amat hina khuy nomnom ju ay cha'mi. 12 Achi mi khun hapulon chi hay
pangpapfagtuwan ju ay cha'mi, an hay penhod mi ja aton mi hay maphod
ta gway panghunungan ju an mangpa-akhaja ay cha'mi. Hot hitay chi eh-
ehnger ju hana tatakhu an hay pa'pa-atigkhan cha ja hay haad chi takhu
an pfu-un hini maphod an nitakhuwana. 13 Nu khulat ta hay pannig chi
tatakhu ay cha'mi ja un ami mun-angaw ja anong khu kaen, muti hi Apo
Jos chi khun mi punserbiyan. Ja khulat ta allon chi uchumna hi maphod
hitay nomnom mi ja hay ipfunga na ja ap-aphochan ju. 14 Hini pamhod
Kristo chi khun mangpapto' an amin hana khun mi aton. Ja anila mi an,
khapo hi natajan ni oha an takhu an hi Kristo, ja mipfilang hi natoy ta-o
an amin. 15 Natoy hija khapo hi tatakhu ta chita-o an mamattakhu ja
pfu-un hini penhod tay achor chi unuchon ta-o, an hini penhod Kristo an
natoy khapo ay chita-o ja nummahu.
16 Ad ugwani ja achi mi itikhaw ay ni ohan takhu an gway haad na
heto lota. Ti chin hopapna ja nehalla hini enat mi an nangmatunan
ay ni oma'-atan Kristo, ti un narpu ay tay nomnom mi an takhu. Muti
nahukatan ad ugwani. 17 An amin hana nidchum ay Kristo ja numpfalin
cha hi pfakhu an takhu. Ti chin nihikhud an atatakhu ja napogpog,
ja tayya an nepallog hitay pfakhu an pi'takhuwan. 18-19 Hi Apo Jos ja
angkhay chi mangat ay tay. Penogpog na chin ni'pfipfinnuhulan ta-o ay
hija chin natajan Kristo hichi kros, ja impulang na ay cha'mi hitay tamu
an i mangpa-innila ay tay enat na, ta me'-oh-ohha chi tatakhu ay hija.
Hot hay pfilang na ay Apo Jos ja ma-id pfahor cha ti napakawan. Hitay
chi impulang Apo Jos hi i mi itudtuchu. 20 Tayya an hi Kristo chi khun mi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

eta'chokhan, ja hi Apo Jos chi khun mungkhujukhuy hi tatakhu khapo
hana khun mi itudtuchu. Hotti hay pa'pa-allon mi hana tatakhu ja me'-
oh-ohha cha ay Apo Jos. 21 Ja hitay chi enat Apo Jos an aphochan ta-o, ti
hi Kristo an ma-id pfahor na ja empaha'pfat Apo Jos ay hija hana pfahor
ta-o, ta ipfilang chita-o hi magpong khapo hi nidchuman ta-o ay Kristo.

6 1 Tayya an khun ami tomolong ay tay tamun Apo Jos. Ja
hay ipakpaka-ahi mi an allon ja achi ju adni' chu'khon hitay
nangkhohkhohan Apo Jos ay cha'ju ta matikhaw chi hay ipfunga na ay ni
pi'takhuwan ju. 2 Ti gwa han impatula' Apo Jos hi nangarjana hi,

"Ay ni timpo an nenomnom u an nignikhaon chi-a
ja chengngor u hini kalalag mu.
Ja ay ni arkhaw an takhuwo' he-a
ja emmat an tinulungan chi-a."[d]

Chonglon ju hitay inalin Apo Jos an ad ugwani chi timpo na an agwaton
hini khohkhoh na ti ad ugwani chi timpo na hi panakhuwana hi tatakhu.
3 Cha'mi an manudtuchu ja khun mi pa-ennongan an amin chi aton mi ta
ma-id chumalat hi achi pamatiyan hana tatakhu, hot ma-id koma chi hay
pamahigwan cha ay tay tamu an impulang Apo Jos ay cha'mi. 4 An amin
chi aton mi ja un mi ipatikhaw an hi Apo Jos chi khun mi punserbiyan.
Ti khun mi an-anuhan an mangedpor hana apalikhatan ja hana cho-
or an khun pundanakhan ja hana atattata-ot an khun ma-at ay cha'mi.
5 Amat heto hana uchumna an likhat an henortap mi, an nahuplihuplit ja
nipfalupfalud ami hon tenattata-ot cha'mi hana cho-or an tatakhu. Na'-
ablay ami an khun muntamu ja cho-or chi timmu-alan mi ja anong un
hay hemmenaangan khapo ay tay tamun Apo Jos. 6 Ma-innila an hi Apo
Jos chi khun mi punserbiyan ti maleneh chi nomnom mi ja inannila mi
hi Apo Jos. Ja na-anuh ja ma-uloy ami. Ja gwacha hini Espiritu Santo ay
cha'mi ja nahamad hitay pamhod mi hi tatakhu. 7 Umannung hini khun
mi itudtuchu, ja nagwachaan ami hi apfalinan an narpu ay Apo Jos. Ja
hitay magpong an pi'takhuwan mi chi amat hi pfangid ja hapiyaw mi an
mangapfak hay hana mipfuhur ay Apo Jos. 8 Ay tay khun mi punserbiyan
ay Apo Jos ja gwacha hana khun mangpapfagto ay cha'mi ja gwacha
khu hana mangongohmor ay cha'mi. Ja gwacha hana mangpadayaw ay
cha'mi muti gwacha khu hana mamappahiw ay cha'mi. Ja gwacha hana
mangali hi un ami munlahlah muti hini khun mi atag allon ja hana
umannung. 9 Gwacha hana mangali hi ma-id nitagtakhuwan mi muti
nunchongor chi ngachan mi. Netotopfo'-or ami hi atajan muti tayya an
mamattakhu ami. Hato likhat an henortap mi ja hijay amat hi nanuplit
Apo Jos ay cha'mi, muti agkhuy na inchuja' an matoy ami. 10 Cho-or chi
khun mi umayyungan muti nunchochodcha hitay an-anla mi. Ma-id pihu

---

[d] **6:2** Isaiah 49:8

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mi muti cho-or hana khun michatan hi nahamad an enachangjan khapo
hana khun mi itudtuchu. Ja ma-id chi hay khina-u mi heto lota muti an
amin hana nahamad an itakhuwan ja gwacha ay cha'mi.
11 Cha'ju an a-akhi mi hina ad Korinto, ja ma-id chi hay inli'li'-ud mi, ti
enopot mi an amin chi gwa ay tay nomnom mi an inali ay cha'ju khapo hi
otong an pamhod mi. 12 Ja agkhuy mi in-ik-ikot hitay otong an pamhod mi,
muti niya an cha'juwot hini nang-ikot ay ni pamhod ju ay cha'mi. 13 Hotti
cha'ju an impfilang u hi empfapfalay, ja lamon ju mah ni' an ipatikhaw
hay pamhod ju ay cha'mi ta khenong hi ojoh tay pamhod mi ay cha'ju.

Achi me'-adchum chi namati hana agkhuy namati

14 Cha'ju an namati, achi aju me'-adchum hana agkhuy namati, ti achi
mun-unnuchan chi magpong ja napukhit. Ja achi mapfalin an mun-
adchum chi mumpapattar ja munhehellong. 15 Ti hi Kristo ja hi Satanas ja
umannung an achi cha mun-unnuchan hi nomnom. Hotti amat hina khu
hana namati ja hana agkhuy namati. 16 Achi mapfalin an midchum hana
pfolor hichi Templon Apo Jos. Ja amat hina khu ay chita-o, ti chita-o hini
templo an punhitugwan ni mamattakhu an Jos. Ti inalin Apo Jos hi,

"Mi'takhuwa' ay chicha ja mimidchuma' ay chicha.
Hot ha-in chi Jos cha ja chichay tatakhu'."[e]

17 Hijaot un inalin khu Apo Jos hi,

"Taynan ju hana agkhuy namati,
Ja umachawwi aju an amin hana napukhit hot apfuluto' cha'ju.[f]
18 Hot mipfilanga' hi Ama ju, ja mipfilang aju hi empfapfalay u."[g]

Hay hato chi inalin Apo Jos an achi malukud chi apfalinana.

7 1 A-akhi an podpodho', khapo ay tay karin Apo Jos ay chita-o
ja chu'khon ta-o an amin chi napukhit an khun ta-o aton ja
nomnomnomon, ja epa-ennongan ta-o an mi'takhu hi magpong khapo hi
ta-ot ta-o ay Apo Jos.

Chin nunlinapoh an nun-an-anlaan Paul

2 Achi aju adni' amat hina ta ipatikhaw ju adchiya hini pamhod ju ay
cha'mi. Ti ma-id chi hay enat mi hi napukhit ay cha'ju, ja ma-id chi oha
ay cha'ju hi pina'-i mi chi pammati na, ja ma-id ohanna hi pfinarpfalijan
mi. 3 Agkhuy u inali hay hato ta amujuwa' cha'ju, ti ina-alli' an napfalor
aju ay cha'mi. Ti anong un ngay amatana ay tay pi'takhuwan ta-o ja
anong un ta-o matoy ja achi umap-apud hitay pamhod mi ay cha'ju.
4 Nahamad hitay punchomo-a' ay cha'ju ja cha'juy khun u eh-ehnger hana
uchumna an tatakhu. Hijaot un pfumipfi-ah hitay nomnom u ja khuna'
mun-an-anla, anong un cho-or hay hato likhat an khun mi hortapon.

---

[e] **6:16** Leviticus 26:11-12 [f] **6:17** Isaiah 52:11 [g] **6:18** Hosea 1:10; Isaiah 43:6

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ti anong un chin emmataman mi heto ad Macedonia ja un hihiya an
ma-id chi hay pun-enanaan chi achor ja hitay nomnom mi khapo hana
cho-or an likhat an henortap mi. Ti gwacha hana mabmapfohhor ay
cha'mi ja un hay hato chi akurkulan tay nomnom mi. 6 Muti hi Apo Jos
an khun tomolong hana emmenglay an tatakhu, ja impapfi-ah na hato
nomnom mi chin emmataman Titus an narpu hina gwachaan ju. 7 Ja
pfu-un chin immaliyan Titus ja angkhay chi pfimmi-ahan chi nomnom
mi muti emmomod chi pun-an-anlaan mi hi nangpa-innilaana ay ni enat
ju an nangpa-anla ay hija. Ja inali na hi podpodhon ju anu an manikhaw
ay ha-in, ja nunlinapoh anu chin tutuju ju hichin napukhit an enat ju.
Inali na khu hi khuna' eta'chokhan ay cha'ju nu gway mamahiw ay ha-in.
Hijaot un emmom-omod hitay uja' pun-an-anlaan.
8 Chin nuntula-a' ay cha'ju ja nundanakha', ti anila' an machamot hi
punle'naan ju ay ni intula' u an hingar u ay cha'ju. Anong kay muti nuja
an un na-omtang ja na-akhahan. Ja tan ad ugwani ja achiya' muntutuju
hi nuntula-a'. 9 Ti tayya an una-ot mun-an-anla, pfu-un khapo ay ni
machamot an lene'na ju, muti mun-an-anlaa' ti hitay an machamot
an lene'na ju ja impfunga nay nan-ukhan ju ay ni pfahor ju. Hitay an
nunchoghan chi nomnom ju ja apfuluton Apo Jos hot achi mapa'-i
hini pammati ju khapo hay hachi intula' u. 10 Ti hini puntutujuwan an
apfuluton Apo Jos ja ipfunga nay pan-ukhan chi tatakhu ay ni khun cha
pfumahulan, hot mi'takhu cha ay hija. Ja ma-id ohah muntutuju ayni
nan-ukhana hi pfahor na. Muti nat-on hini puntutujuwan chi agkhuy
namati, ti achi cha chamchama chu'khon hini khun cha pfumahulan,
hot madusa cha hi ma-id chi pogpogna. 11 Nomnomon ju adchiya hini
maphod an impfungan ni nunchoghan chi nomnom ju an apfuluton Apo
Jos. Ti niya an podhon ju an ipatikhaw an agkhuy aju nidchum ay ni
napukhit an enat nuy ibpfa ju. Hihigkhaon ju chin enat na an umipapfa-
in, ja toma-ot aju an madusa khu. Penhod ju an mepfangngad hitay
pun-oh-ohhaan ta-o, hotti emmamad ju an nangdusa ay nuy oha an
pfimmahor. Ja khapo ay cha tay an enat ju ja impatikhaw ju an ma-id chi
mapfalin hi ipapfahor cha ay cha'ju. 12 Ja pfu-un hini pfimmahor ja hana
pfimmahulana ja angkhay chi khapo na an nuntula-a'. Muti nuntula-a' ta
ipatikhaw Apo Jos ay cha'ju an umannung hinuy pamhod ju ay cha'mi nu
unuchon ju hana intukhun u. 13 Hijaot un pfimmi-ah hitay nomnom mi, ti
nipa-annung an amin hato.
Muti pfu-un hay hato ja angkhay chi pun-an-anlaan mi, ti na-ug-ugman
pay hitay anla mi chin nannikhan mi ay Titus an mun-an-anla khapo ta
na-aan hini khuna pundanakhan ay cha'ju. 14 Ti khun u eh-ehnger cha'ju
ay Titus ja tayya an agkhuja' napfa-inan khapo hato inali mi. Ti ni'tikhaw
na an umannung chin khun mi allon an oma'-atan ju. An amat khu hana
khun mi allon ay cha'ju an umannung cha. 15 Hotti tayya an pfimmi-ah

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hitay pamhod Titus ay cha'ju ad ugwani. Ti khuna nomnomon hini enat
ju an nunlihpito ay hija khapo hi ta-ot ju nu pfumahor aju ay Apo Jos, ja
hini enat ju an immunud an amin chin inali na. 16 Ja mun-an-anlaa' khu,
ti otong chi punchomo-a' ay cha'ju.

Hini namati ja ichat nay tolong na

8 1 A-akhi, penhod mi an ipa-innila ay cha'ju hana maphod an
pfungan ni nangkhohkhohan Apo Jos hana namati ad Macedonia.
2 Ti anong un cha nunnaud an nalikhatan ja otong chamchama chi an-
anla cha. Ja anong un cha nunnaud an napubli, ja cho-or chin inchat cha
hana papadchung cha an namati. 3 Ja tihtikhuwa' an hitay inchat cha ja
agkhuy me-o-okor ay ni nitakhuwan cha, muti chenchen-or cha ja narpu
ay ni puhu cha an mangchat. 4 Ja impapilit cha an pi'-i'chat hay tolong
cha hay hana tatakhun Apo Jos ad Jerusalem hu-un mi apfuluton. 5 Hotti
inapfulut mi, muti unagkhu munna'naud chin enat cha mu hichin khun
mi nomnomnomon an aton cha. Ti pinahhun cha an nangdaton ay ni
pi'takhuwan cha an munserbi ay Apo Jos, ja inunud cha hana inali mi. Ti
inannila cha an hijay penhod Apo Jos. 6 Hotti chin immaliyan Titus hina,
ja ina-alli na ta mun-amung aju hi hay pi-i'chat ju. Ja na'na'-allon mi
ay hija ta mumpfangngad hina ta tikhana an ichat ju an amin hini inali
ju an itolong. 7 Gwacha ay cha'ju an amin hana nahamad an mahapor,
an hini pammati ju, ja hini aton ju an muntudtuchu jahini enat ju an
nanginnila ay Apo Jos. Ja maliya' aju an munserbi ay hija, ja otong hini
pamhod ju ay cha'mi. Hotti tikhan ju ta ekhohkhohan ju hana i-ibpfa ju
ja chenchen-or juy ichat ju an tolong ay chicha.
8 Achi' i-urchin hitay ta chagchakhon cha'ju an tomolong, muti un u
ipa-innila hini pamhod hana uchumna an mangchat, ta tunchon ju ayya
ja hijay panginnilaan an nahamad hini pamhod ju. 9 Ti anila ju hini
lukud ni khohkhoh Hesu Kristo an Apo ta-o, an anong un munnaud an
achangjan ad langit, ja tenaynana hinuy enachangjana ja neto'khong an
napubli khapo ay chita-o. Khapo ay tay nangapfulutana an numpfalin
hi napubli ja ipfunga na chi omachangjanan ta-o hi na-ispirituwan. 10 Ja
hay itukhun u ay cha'ju ja etoloy ju chin nenomnom ju ad tagwonan
an amungon hay pi'tolong ju hana napubli an namati. Ja nahhun aju
an nangte'te-a ja otong hini pamhod ju an mangat, hotti hay maphod
ja hi'nuton ju an ichat chin inali ju an ichat. 11 Hotti etoloy ju gwot
ingkhanah mahi'nut. Nun-an-anla aju chin nunhahappitanan ju hay aton
ju an tomolong, hotti mahapor an mun-an-anla aju khu an mangat ay ni
nenomnom ju an aton. 12 Ti otong ayya hini pamhod ju an mangchat hi
tolong an me-okor ay ni gwacha ay cha'ju, ja apfuluton Apo Jos. Achi na
hengelon hini achi ju kaya an ma-ichat. 13-14 Ja achi' allon hi tomolong
aju hi pfuma'nangan chi uchumna ta cha'juy malikhatan. Muti khapo ta

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

achi aju khun makuchangan ad ugwani, ja ad ugwani chi tumulungan
ju hana ibpfa ju an khun makuchangan. Ti uchum chi arkhaw an cha'ju
chi makuchangan ja chichay tomolong khu ay cha'ju. Nu amat hetoy
aton ta-o hot mumpapadchung an ma-id chi akuchangan ta-o an amin
an namati. 15 Amat heto chin nitula' an hapit Apo Jos an nanapitana chin
enat hachi Hudju an nun-amung hi mana hichi let-ang, an nangarjana
hi, "Hachi tatakhu an cho'cho'-or chi inamung na ja ma-id chi hay
nahagwar. Ja hachi tatakhu an tortollo chi inamung na ja un ammuna hi
inan cha."[h]

Chin pannakhan Paul ay cha Titus an mang-uy chin tolong cha

16 Munyamana' ay Apo Jos, ti hijay nangchat ay ni pani-ar Titus an
tomolong ay cha'ju, an hihiya ay ni pani-ar u ay cha'ju. 17 Ti un mi
timpug ja penhod na an umali hina, ti nenonomnom na tugwali an
umali an mannig ay cha'ju. 18 Ja tayya han honakhon mi an pun-ibpfan
Titus an umali hina an akhi ta-o an namati, ja lihpituwon an amin chi
namati khapo hi pangkaskasabaana ay tay Ebanghelyo. 19 Ja hija khu
hini pinilin hana namati hi apfuglapfuglay an mitnud ay cha'mi an
mang-uy ad Jerusalem hana amungon ju an tolong, ja hana inamung
hana uchumna an namati hi apfuglapfuglay. Hot madaydayaw hi Apo
Hesus ay tay aton mi, ja ipatikhaw mi hini pamhod mi an tomolong hana
napubli. 20 Hini khapo na an gway mitnud hi pun-ibpfa mi ja tayya an
u-ugnan mi hitay cho-or an inamung, hotti ma-id chi hay mangali hi un
nat-on chi nang-atan mi ay nuy pihu. 21 Ti penhod mi an ep-ephod an
epadchong hini aton mi ta magpong hi pannig Apo Jos ja anong un hi
pannig chi tatakhu. 22 Ja tayya khu han oha an ibpfa ta-o an namati an
honakhon mi an mitnud ay cha Titus. Ja tihtikhuwan mi an maliya' hija
an munserbi ay Apo Jos. Ja umannung ti penachapacha mi. Khapo ta
munchomo' ay cha'ju ja om-omod hini pamhod na an tomolong ay cha'ju.
23 Hi Titus ayya ja hija chi pun-ibpfa' ay tay tamu' an tomolong ay cha'ju.
Ja hana a-akhi ta-o an pun-ibpfana an umali hina, ja chichay hennag
hana namati an khun ma-amung an mummeha. Ja khun madaydayaw hi
Kristo khapo ay chicha. 24 Hotti emmatam cha ayya hina ja impatikhaw
ju hini pamhod ju ay chicha, ta tikhan hana namati hi apfuglapfuglay an
umannung hini khun u allon an aphod ju hina.

9 1 Achi khahin una' muntula' ta ituchu' chi aton ju an mangchat hi
tolong hana tatakhun Apo Jos ad Judea. 2 Ti anila' an podpodhon
ju an tomolong. Ja hitay hini khun u hapihapiton an pedayawan ju hato
namati heto ad Macedonia. Khun u allon an nehahagkhana aju hina ad
Akaya an tomolong, nete-a ad tagwonan. Ja tayya an nakhujukhuy hato

---

[h] **8:15** Exodus 16:18

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uchumna an umchat khapo hi nangngolan cha ay ni pamhod ju an khun
mangchat. 3 Muti honakho' chamchama hay hato a-akhi ta-o an tomolong
ay cha'ju ta mehakhana aju an mangat ay ni khun u hapihapiton an inali
ju an aton. Ti unchani kaykhu ja hana tatakhu an khun u ipangarjan
ay tay en-aphod ju, ja numpfalinon cha hi un haphapit ja angkhay an
ma-id ina pumpfanakhan. 4 Ti una-akkay umali hina ja gway pun-ibpfa'
an eMasedonia, ja una' chah achi mapfa-inan nu tikhan cha an achi
umannung chin nunhohodlana' an nehahagkhana hini tolong ju? Ja
mapfa-inan aju khu. 5 Hijaot un u nenomnom an mahapor an honakho'
hato a-akhi ta-o an mangpangpangullu an umali hina ta tomolong cha ay
ni aton ju an mun-amung hana inali ju an itolong ju, ta mehahagkhana
ja una' umali hina. Nu aton ta-o heto ja matikhaw an enat ju khapo hi
pamhod ju an agkhuy aju nachagchag.
6 Hitay hini oma'-atana, an hini takhu an una e-aamoh ja un tortolloy
egpfay na ja un khu tortolloy pfot-ona. Ja hini takhu an agkhuy na-
amhan ta cho'cho'lonay egpfay na ja cho-or khu chi pfot-ona. 7 Hotti
ohanna hon nenomnom na nu atanay ichat na, ta un marpu ay ni puhu
na an agkhuy nachagchag. Ti podpodhon Apo Jos hana gway an-anla na
an umchat. 8 Ti hi Apo Jos an gway apfalinana ja ichat na an amin chi
maphod ay cha'ju, ta machachaan an magwacha an amin chi mahapor ju
ja ug-ugmana pay, ta gway aton ju an tomolong an amin hi maphod an
tamun Apo Jos. 9 Ja gwa han impatula' Apo Jos an oma'-atan ni magpong
an takhu hi nangarjana hi,

> "Ma'ma-idchat hija ti pun-ichat na chi mahapor hana nun-apubli.
> Hot achi malidlichuwan hitay an aphod na."[i]

10 Hi Apo Jos an khun mangchat hi pfugwa an khun ta-o itanum, ja hija
khu chi mangchat hi khun ta-o anun, ja hijay mangchat ja mangpacho-or
an amin hi gwa ay cha'ju, ta ma-ug-ugman pay hini maphod an pfungan
ni khun ju umchatan. 11 Ja ichatan cha'ju hi cho'cho'-or ta gway aton
ju an ma'ma-idchat an amin hi timpo. Hot cho-or hana munyaman ay
Apo Jos an pichatan hana tolong ju an epachon ju ay cha'mi. 12 Hotti
hitay itolong ju hana tatakhun Apo Jos ja pfu-un hini mahapor cha ja
angkhay chi michat, muti chomchom-or khu hana khun munyaman ay
hija. 13 Hitay chi pangmatunan chi tatakhu an umannung hini pammati
ju, hot cho-or chi mundayaw ay Apo Jos khapo hi ni'-unuchan ju ay
ni Ebanghelyon Kristo an inapfulut ju. Ja dayawon cha khu hi Apo Jos
khapo ay tay otong an tolong ju ay chicha ja hana uchumna an tatakhu.
14 Ja ekalalakhan cha'ju an nangchat, ja ma-ugman hini pamhod cha
ay cha'ju, ti matikhaw cha ay cha'ju hini achi malukud an khohkhoh
Apo Jos. 15 Hotti munyaman ta-o ay Apo Jos khapo ay ni inchat na an

---

[i] **9:9** Psalms 112:9

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ma-id ipadpadchungana, anma-id uchumna nu pfu-un hi Hesu Kristo an
Empfalay na.

Chin nepognachan ni apfalinan Apostol Paul an muntudtuchu

10 1 Ha-in an hi Paul, ja gwacha han ipakpaka-ahi' an allon ay
cha'ju. Ti niya an gwacha anu hana khun mangali hi una' toma-
ot an me'hangngab an humingar ay cha'ju an manu anu una' muntula'
ja pun-emohag uy hingar u. Hotti tayya an ep-ephod u an mangali ay
cha'ju, khapo ay ni anuh ja nignikhan Kristo an khun u unuchon, 2 ja
tikhan ju adni' hini aton ju ta achi khahin un u ipatikhaw hini tulid u
an humingar ay cha'ju una' umali hina. Ti achiya' toma-ot an humingar
hana khun mangali hi un mi khun tuntunchon hana at-aton chi agkhuy
namati. 3 Umannung an un ami takhu, muti hini aton mi an mi'khupfat
hi napukhit, ja achi mi e-ehchor ay ni apfalinan mi. 4 Ti hini armas mi
an mi'khupfat ja achi amat hana armas chi tatakhu ay tay lota. Ti hi Apo
Jos chi nangchat hato napfagpfagto an armas mi, an gway apfalinana
an mangapfak an amin hi pfuhur na. 5 Hitay chi pangapfak mi hana
nalubchi an nomnom, ja hana anomnonomnom chi mumpa-akhaja an
takhu an un chichay manahhachuy hana tatakhu ta achi cha pi'-innila
hi Apo Jos. Muti a-abpfakon mi hana napukhit an nomnom hot pi'panuy
cha ay ni penhod Kristo. 6 Hotti ipatikhaw ju gwot an khun ju unuchon
an amin hana penhod Kristo, ti unchani ja hi umaliya' ja ma-annila hana
khun manglukhangeh hay hato intuchu', hot hortapon cha hini allo' an
dusa cha.
7 Cha'ju ayya ja niya an un hini mamattikhaw an atatakhun chi ohan
takhu chi titigkhan ju. Hana tatakhu hina an munchomo' an tatakhun
Kristo chicha ja pa-anomnomon chaot ni', ti anong un cha'mi ja tatakhu
cha'mi ay Kristo. 8 Anong un ha-in chi khun manapihapit ay tay
apfalinan mi an apostol ja achiya' pfuma-in, ti hi Apo Jos chi nangchat
ay tay apfalinan mi an mangpapfi-ah ay ni pammati ju, ja achi mi alan
hi pama'-i ay cha'ju. 9 Achi' atag tattata'ton cha'ju hato tula' u. 10 Ti
gwacha hana khun mangali hi, muntula-a' ayya hon hijay pangpatikha'
hi apfalina' an apostol ja hijay pumpangarja' hana mun-achamot, ja
gwachaa' ayya anu ay cha'ju ja achiya' mata'tan ti ma-id anu herpfin ni
khun u hapiton. 11 Hana khun munhamunhapit ja podhon mi an annilaon
cha an hana khun mi itula' ay ni tula' mi, ja hihiya an aton mi hu-un ami
umali hina.

Enta'chokhan Paul hini tamu an inchat Kristo ay hija

12 Achi mi ipadchung hitay achor mi ay cha nuy tatakhu an mangpa-
akhaja ay ni achor cha. Ti chicha ayya ja un ma-id nomnom cha, an un
cha khemhon hi un chicha chi pangchipatan hana uchumna an tatakhu, ti

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hay ipfilang cha hi maphod ja hana khun mangunud ay ni khun cha aton.
13 Cha'mi ayya ja achi mi khun hurpfuchan hay hato khun mi hapiton
an en-enat mi. Ti ma-id chi hay i mi ehnger an un atag hini tamu mi an
impulang Apo Jos chi empa-ennongan mi, ja midchum aju an pfungan ni
intamu mi. 14 Hotti achi mi khun hurpfuchan hato khun mi haphapiton
an enat mi hina adchaan ju, ti un chah achi umannung an cha'mi chi
nangte-a an nangtudtuchugwan ay cha'ju ay tay Ebanghelyon Kristo. 15 Ja
achi ami khun pomloh hi tamun chi uchumna ta gway khun mi ehnger. Ti
hini hahadchon mi ja hay khomentongan chi pammati ju 16 ta gway aton
mi an muntomman an i mangkaskasaba ay tay Ebanghelyo hana uchumna
an ni-ad-achawwi an pfuglay an ma-id pay muntudtuchu. Ti achi mi
penhod an i khottapan chi hay tamun chi uchumna ja inali mi hi un tamu
mi. 17 Ti hijah tay chin impatula' Apo Jos hi nangarjana hi, "Hini takhu an
podhona an gway eh-ehnger na, ja hay ehnger na ja hana enat Apo Jos."[j]
18 Achi apfuluton Apo Jos hini takhu an un hijaon hinapit na chi kina-
aphod na, ti hini apfulutona ja hana tatakhu an madayaw hi pannig na.

Napilitan hi Paul an nangeta'chokhan ay ni kina-apostol na

11 1 Achi aju akay ni' amat hina ta anuhana' ay cha'ju. Ti tayya
kaykhu an omata' hi napfongang, ti tan lo'tat ja nachagchakha'
an mangtannong hon hinapihapit u hitay achor u, muti achi aju adni'
amat hina ta chonglon ju hitay allo'. 2 Tayya kaykhu an achi anhan hitay
olom u ay cha'ju an amat ay ni a'loman Apo Jos ay cha'ju. Ti ichipat u
cha'ju hi oha hi pfalahang an inhapit u an me'-ahagwa ay Kristo. Hijaot
un u halimunan cha'ju ta ma-id chi hay machakngan hi khinit ju hu-un
machakngan chin arkhaw an pe'-adchuman ju ay Kristo. 3 Ti unchani
ja gway apfalijan ju ja nehalla aju ja hijay chumalat hi panaynan ju ay
ni nahamad an pamhod ju ay Kristo, an amat ay Eva an pfinarpfalijan
chin ulog. 4 Ti niya an khun ju chonglon hana natnat-on an khun
ekasaban hana khun umali hina an achi mipadchung chin engkasaba
mi an oma'-atan Hesus. Ja niya an achi ju ut-utnuwon hon inakhamid
ju chi nat-on an espiritu ja nat-on an ebanghelyo, an pfu-un Espiritu
Santo ja pfu-un hini Ebanghelyon Kristo an hunan chi inapfulut ju.
5 Achi' mangkay apfuluton an nunchacharmona' hana khun mangali hi
un cha napfagpfagto an apostol ju. 6 Anong un u achi pe'-at hini aton
chi uchumna an khun mumpfugpfukhu' an munhapit muti ani'-ila' an
amin hini khun u hapiton. Ti an amin hi nuntudtuchugwa' ay cha'ju ja
enhemahemad u an nangpa-innila ay ni umannung an mitudtuchu.
7 Ma-id oh-ohha hi empfokha' ay cha'ju hi ojoh tay nangkaskasabaa' ay
tay Ebanghelyon Apo Jos, anong un hay hepheppeng. Empajah-op u hitay

---

[j] **10:17** Jeremiah 9:24

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

achor u ta inanuha' an khun me'pfo'la hi hay mahapor u ta gway aton ju
an matulungan hi panudtuchugwa' ay cha'ju. Hotti un chah pfahor hitay
an enat u? 8 Hini umannung an oma'-atana ja khenonga' hi mangakaw,
ti khuna' omagwat hi tolong an narpu hay hana namati hi uchumna an
pfuglay ja pfu-un chichay khun u punserbiyan an cha'ju. 9 Ti napohana'
ayya hi mahapor u ja agkhuja' numpfogpfokha ay cha'ju, ti gwacha hana
khun i-alin hana a-akhi ta-o an namati hichi ad Macedonia. Hotti agkhuy
u pinalikhat cha'ju khapo hi hay mahapor u, ja ma-id nenonomnom
u an mun-achaw ay cha'ju hi uchum chi arkhaw. 10 Hitay chi anila'
an maphod, an achiya' munhenghenger ay cha'ju, ja anong un hana
uchumna an namati hi apfuglapfuglay hina ad Akaya, ta achi mapa'-i
hitay an inali'. Ja umannung hay hato inali' ti gawwacha hi Kristo ay
ha-in. 11 Ja ma-awatan ju koma an enat u hitay khapo hi pamhod u ay
cha'ju. Ja tihtikhuwan Apo Jos an umannung an otong hitay pamhod u
ay cha'ju.

12 Ja etoloy u an achi mun-achaw hi tolong ay cha'ju ta ma-id panghi'-
ingan hana achi umannung an apostol an mumpa-akhaja an mangali hi
ma-id nat-onan ni khun mi aton ay ni khun aton cha Paul. 13 Hato ayya
an tatakhu ja achi cha umannung an apostol Kristo, ti un cha khun eng-
enghon hini aton chi umannung an apostol. Ti un mangkay pamarpfali
hini khun cha ituchu ay cha'ju. 14 Achi aju masda-aw ay tay, ti anong un
hi Satanas ja khun mumpatikhaw an amat hi mumpfinpfinang an angher
Apo Jos. 15 Hotti achi ta-o khun masda-aw nu hana khun mangat ay ni
penhod Satanas ja mumpatikhaw cha an amat hi magpong an tatakhu an
khun munserbi ay Apo Jos. Muti oma'-angonoh ja madusa cha ta ohong
hana napukhit an enat cha.

16 Tayya an allo' khu hi achi ju koma allon hi un ma-id nomnom u
khapo ta un hitay achor u chi khun u hapihapiton. Anong un hijay allon
ju ja ne-egngor ju akay hitay pi'-ar-ali'. 17 Achi' podhon chi mumpa-
akhaja, ti ma-id intuchun Apo Hesus hi amat heto, muti tayya an un lo'tat
ja nachagchakha' an mangeta'chokhan ay tay achor u, an amat hi un
ma-id nomnom u. 18 Ti cho-or cha hina hana mangpa-akhaja hay hana
allon chi tatakhu an napfalor heto lota. Hotti tayya an pi'-ali' hitay oma'-
ata' 19 ta alom ja chonglon ju. Ti niya an nichukhah hini amanomnom ju,
ti na-ala aju agkhu ja mun-an-anla aju an munchongor hana tatakhu an
ma-id nomnom na. 20 Anong un cha'ju alan hi pfaar, ja me'-opot cha khu
hana khahto ju, ja khun cha'ju puntakhalan, ja anong uncha'ju ilalait,
ja khun cha'ju hoplaton, ja akamoh kaykhu un la-ahna ja inanuhan ju
chicha. 21 Ja tan ha-in agkhu kaykhu hitay napfa-inan. Muti allo' hini
umannung, an ma-id olog u an mangat hay hato khun cha aton.

Nu ngachah nuy an itulid cha an epa-akhaja, ja mapfalin khu an
me'pa-akhajaa', anong kay kan un mahahamma hitay hi allon. 22 Ti nu

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

epa-akhaja cha an Hudju cha ja ti Hudjuwa' khu. Ja nu allon cha hi holag
Israel chicha ja ti holakha' khu. Ja nu allon cha hi narpu cha ay ni holag
Abraham, ja hijay narpugwa' khu. 23 Allon cha hi khun cha anu munserbi
ay Kristo. Ja manahkhu ni' kaykhu ja tan un lo'tat ja khenong chi una'
mun-ang-angaw an mangali ay tay, muti ngay aton, ti tan mahapor an
allo' an hini ato' an munserbi ay Kristo ja munnaud an napfarpfalor mu
chicha. Ti naliglikhat hini enat u an nuntamu mu chicha. Ja cho'cho'-
or chi uy u nipfaluchan. Ja achi mapfilang chin uja' nahuplihuplitan, ja
un khun odche-odchehna an matoja'. 24 Ja numpalema hi nanuplitana'
hana papadchung u an Hudju hi numpatolompolo ta hijam an huplit.
25 Ja gwa khu han numpetlo hi namang-upang-ulana', ja namenghan
hi nangajangana'. Ja numpitlo khu chi uy u nunlukhanan hi papor an
nunlinong. Ja gwa chin oha an papor an ni'lukhana' ja nunlinong, ja
limmablapfi ja emma-arkhagwa' an mi-annu-annud ay chuy baybay.
26 Ja cho-or hana atattata-ot an na-at ay ha-in hi khun u punlawlagwan.
Gway chatong, ja namta-ana' hi chalan, ja gway namalikhatana' hana
papadchung u an Hudju, ja uchumna ja Hentil. Hotti tayya an cho-or
hato atattata-ot an na-ana-at ay ha-in hi achaa' hi pfuglay ja hichi let-ang
ja hichi baybay. Ja pinalikhata' khu hana achi umannung an namati. 27 Ja
agkhuy u enepfot an khun muntamu ingkhanah nablaja'. Ja timmu-atu-
ala', ja penacha' chi nahichingan ja na-ugaw, ja la-ahnaon nalichuwa'
an mangan khapo ay tay tamu'. Ja penacha' chi pfimmaneng ti un uy-
ujabpfot chin lopfong u. 28 Ja me'chagkha khu ja a-arkha-arkhaw ja khun
u nomnomnomon nu ngay amatan hana namati hana apfuglapfuglay. 29 Ti
nu gway kimmapoy chi pammati na ja me'le'naa' ay chicha. Ja nu gway
natopngan ja pfimmahor, ja ma-id an munchokhoh hi punnomnoma'.
30 Achi' podhon an amat hi mumpa-akhaja muti tan lo'tat ja
nachagchakha' an manapit ay tay oma'-ata'. Hotti hay hato matikhaw chi
tatakhu an pungkuchanga' chi eh-ehnger u. 31 Hi Apo Jos an Jos ja Aman
Apo Hesus ja anila na an pfu-un lahlah hitay khun u allon. Madaydayaw
hija hi ma-id chi pogpogna. 32 Hichin agawwachaa' ad Damaskus ja
penhod ni gobernador an enhaad Ari Aretas an mangpatiliw ay ha-in.
Hotti hennag na hachi hinchalo an i munggwarja an amin hana chalan
ta ma-id lompfota' an pfumutay ay chuy an pfuglay. 33 Muti gwa hana
temmolong ay ha-in. Hotti inuynuwa' han otong an pfahkit ja inujuja' han
tagwa ay ni alad chuy an pfuglay, ja empacheh u an lomajaw.

Hana natnat-on an impatikhaw Apo Hesus ay Paul

12 1 Ma-id ma-itolong ni un ta mumpa-akhaja, muti tayya an una'
nachagchag an amat hi mangpa-akhaja ay tay achor u. Hotti
allo' ay cha'ju hana natnat-on an impatikhaw ja impa-innilan Apo Hesus
ay ha-in. 2-3 Gwa han anila' an ohan namati ay Kristo an nipatolo ad

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

langit an gawwachaan Apo Jos.[k] Himpolo ta apat an tagwon chi nalahin
hi na-atan tay. Ja ma-id machoto' nu ngachah chi immuy ad langit,
hini lennagwa na ja achi ayya ja nidchum hini achor na, hi Apo Jos
chi nanginnila ja angkhay. An un hay anila' ja nipatolo hitay an takhu
ay ni Paradise. 4 Ja hichi ad langit chi nangngolana hana natnat-on an
tumuna chi hapit an manaphapit, ja achi podhon Apo Jos an i khun
hapiton chi tatakhu. 5 Hini amat heto chi padayawo', muti khapo ta ha-in
hini khun u hapiton an immuy ad langit ja achi mapfalin an ehnger u.
Ti hini ehnger u ja hana mangpatikhaw an ma-id mihmu hi apfalina'.
6 Cho-or hana mapfalin an ehnger u nu penhod u, ja achi mapfalin an
allon cha hi ma-id nomnom u, ti umannung hana khun u allon. Muti un
u engkhegkhenong ta pfu-un hato chi khumapo hi pangpadayawan chi
tatakhu ay ha-in. Ti hay podho' hi panghunungan cha an manginnila
hi atatakhu' ja hini tinnig cha an enat u ja chengngor cha an inali'. 7 Ja
achi penhod Apo Jos an uja' epa-akhaja hato natnat-on an nipatikhaw ay
ha-in, hotti inapfulut na an impa-alin Satanas hay apalikhata' ta achiya'
mumpa-akhaja, an amat hi tenompfo' an khun munchomunchokhoh nu
achi ma-aan.
8 Ja numpitlo an ene'chaw u ay Apo Hesus ta ánuna hitay an khun
u apalikhatan. 9 Muti una agkhu tompfar ja inali na hi, "Omanay hini
khohkhoh u ay he-a, ti mipatikhaw hini apfalina' ay ni takhu an ma-
id apfalinana." Ja munnaud chi punchenola' ay ni a-id chi apfalina' ta
mipatikhaw hini apfalinan Kristo an gawwa ay ha-in. 10 Ja khapo ay
Kristo ja apfuluto' nu umali chi pungkapujan ja hana uchumna an likhat
ja hana atattata-ot an ma'ma-at. Ja apfuluto' khu nu gway ipfapfa-inan
ja apalikhatan khapo hi ni'-unucha' ay Kristo. Ti ma-id ayya apfalina' ja
ipapfi-aha' ay Apo Jos.

Hay nunnomnoman Paul hana eKorinto

11 Tayya kaykhu la-ay an omata' hi natottot an khun mangpa-akhaja hi
achor na. Muti cha'ju chi chumalat hi pangata' hi amat heto. Ti hini amatana
ja cha'ju koma chi mangpapfagto ay ha-in. Ti anong un ma-id herherpfi'
muti ma-id mangatiw ay ha-in hana achi umannung an apostol an allon chay
chichay napfagpfagto. 12 Umannung an hi Apo Jos chi nanghaad ay ha-in hi
apostol, ti matikhaw ju ay cha tay enat u hina an milagro ja hana uchumna
an achi ma-at chi takhu. Ja anong un cho-or chi homalegwa ja inanuha'. 13 Ja
allon ju adchiya hay maphod hi enat u hana namati hi uchumna an pfuglay
an agkhuy u enat ay cha'ju. Ma-id, an un numpapadchung, an angkhay hini

---

[k] **12:2-3** Literal: nipatolo ay ni me-atlo an langit. Tolo hini hapiton tay Biblia an langit—hini mahhun ja ad ulop an gwachaan chi pfonot, hini me-aggwa ja ad uchu an gwachaan chuy hukhit, pfulan ja pfittuwan, ja hini me-atlo ja hini gwachaan Apo Jos.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

agkhuy u nunhengelan hi mahapor u ay cha'ju. Muti nu allon ju ayya hi un
napukhit hitay, ja una' pakawanon ay cha'ju!
14 Tayya an enhahagkhana' khu an umali hina. Hotti me-atlo hitay an
umaliya' an panggwangalan ay cha'ju. Achi' palikhaton cha'ju khapo
hi mahapor u, ti pfu-un hay khina-ujuy hapulo', an cha'juy mahapor u.
Ti impfilang u cha'ju hi empfapfalay u, ja pfu-un hana empfapfalay chi
mangchat hi khahton ni ammod, an hana ammod chi mangchat hi mahapor
hana empfapfalay. 15 Otong chi uja' pun-an-anlaan nu mapohana' hi pela' ja
pfi-ah khapo hi punserbiya' ay cha'ju. Ja anagkha ta un agkhu khun omot-
ottong hitay pamhod u ay cha'ju ja khun ma-a'-aanan hini pamhod ju ay
ha-in? 16 Inapfulut ju an agkhuja' nun-ad-achaw hi mahapor u ay cha'ju muti
niya an najuna ja gway khun mangali hi un u pfinarpfalijan cha'ju ja gway
nange-encharmo' hi napukhit an enat u. 17 Hotti allon ju adchiya nu ngay
enat u an namarpfalijan ay cha'ju. Un chah pfinarpfalijan cha'ju hana hennag
u an immali hina? 18 Amat ay Titus ja chin nun-ibpfa na an chinagchag u an
immali hina. Un cha'ju chah pfinarpfalijan? Agkhuy cha. Hotti nu maphod
chi nomnom cha Titus ay cha'ju ja ngay nat-onan cha ay ha-in an nannag ay
chicha an immali hina?
19 Unchani ja hay khemhon ju ja un mi khun paphochon hitay achor mi.
Achi, ti nidchum ami ay Kristo ja hongpfatan mi ay Apo Jos an amin chi
hurpfuchan mi an hapiton. Ja ma-id uchumna hi ihihi-ar mi nu pfu-un
hini pfumi-ahan ni pammati ju an a-akhi mi. 20 Mun-okhona' nu umaliya'
hina ja chakngan cha'ju an khun mangat ay ni achi' podhon an khun ju
aton. Ja nu amat heto, hot hini khuh achi ju podhon an ato' chi titigkhan
ju ay ha-in. Hini pun-okhona' ja unchani ja gway khun munhahannu, ja
ma'ma-aamoh, ja mabmapfungot, ja un hitay achor chi pachot-anan, ja
hana pepappahiw, ja hana peleleppot, ja hana mumpa-akhaja ja ma-id
panuh ju. 21 Mun-okhona' ti unchani ja mapfa-inana' khu ay Apo Jos nu
umaliya' ja napukhit hana khun ju aton hina. Ja unagkhu kaykhu hay
uja' kumilaan khapo hana pfimmahor an agkhuy cha pay chin-ug hana
akhakha'-ihaw an khun cha aton an amat hana me-elo' hi pfu-un ahagwa
cha, ja aton cha hana napukhit an penhod chi achor.

Hay angonoh chi nuntukhunan Paul hana eKorinto

13 1 Me-atlo hitay an umaliya' an panggwangalan ay cha'ju. Ja
unchani ja gway iliput ju an pfimmahulan chi oha an ibpfa ju an
namati, ja unuchon ta-o chin impatula' Apo Jos hi nangarjana hi, "Nu gway
mangchalom hi padchung na an takhu ja mahapor an gway chugwa, ja achi
ayya ja tolo an mun-oh-ohha an muntihtikhu an umannung hini ipapfahor
na."[1] 2 Chin me-aggwa hi immaliya' hina ja ina-alli' hana pfimmahor

[1] **13:1** Deuteronomy 19:15

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an dusao' an dusaon chicha hi pumpfangngacha' nu achi cha chu'khon
hana pfahor cha. Ja amat hina khu nu gway uchumna an pfimmahor.
Ni-a-achawwiya' muti tayya an allo' khu ad ugwani 3 hi dusao' chicha ta
pangtikhan ju an umannung an hi Kristo chi khun mangtuchu ay tay khun u
allon. Ma-id pungkuchangan ni apfalinan Kristo hotti matikhaw ju hini otong
an apfalinana an mangdusa hi tatakhu an gway pfahor na. 4 Chin natajan
Kristo hichi kros ja amat hi ma-id apfalinana. Muti nummahu ja matattakhu
an nagwachaan hi apfalinan Apo Jos. Ja cha'mi khu, ja ma-id apfalinan mi
an amat ay Kristo an nidchuman mi. Muti anong ja mi'takhu ami ay Kristo
ad ugwani, ja gwa ay cha'mi hini apfalinan Apo Jos, ja hijay ipatikhaw mi hi
un ami umali an mangdusa ay cha'ju.

5 Cha'juy managjagpaw ay ni khun ju aton ta annilaon ju nu umannung
hini pammati ju. Toptopngan ju hini pammati ju. Nahamad koma an hi
Kristo ja gwa ay cha'ju, ti ma-id ayya ja hijay panginnilaan ay ni agkhuy
namati ay hija. 6 Ja hay penhodu ja annilaon ju khu an umannung an
apostol cha'mi ay Kristo. 7 Khun mi ekalalag ay Apo Jos ta achi ju aton
chi napukhit. Ti ma-id ni' chi hay nomnom u hi, anong kay ja enat juy
napukhit ta gway pangkha-icha' an humingar ay cha'ju, ta pangtikhan
ju ay ni apfalina' an apostol Kristo. Anong kay ja ma-id tikhan ju hi
apfalina' hu-unot ni' magpong hini pi'takhuwan ju. 8 Pfu-un tamu mi chi
manalegwa hay hana mi'-unud ay ni umannung an tudtuchu, ti un ami
gwot tomolong ay ni pi'-unuchan cha ay ni umannung. 9 Mun-an-anla ami
hu-un omot-ottong hini pammati ju ta achi khahin un mi ipatikhaw hini
apfalinan mi khapuh huminglan mi ay cha'ju. Hijaot un mi khun ekalalag
ay Apo Jos ta pompomhod hini pe'-at ju.

10 Hotti tayya an intula' u an amin hato an gawwachaa' pay heto,
ta immaliya' ayya adni' hina ja achi khahin un u ipatikhaw chi hay
apfalina' an mumpanghingar ay cha'ju. Hini nangchatan Apo Hesus ay
tay an apfalina' ja ta papfi-aho' cha'ju hi pammati, an pfu-un agkhu hay
apa'-iyan ju.

11 Hotti tayya an hay me-angonoh hi allo' ay cha'ju an a-akhi', ja
epaphod ju hini ugaliju, ja chonglon ju hato an intukhun u. Mun-oh-ohha
aju koma hi nomnom ta malenong hini pi'takhuwan ju. Hot hi Apo Jos an
arpugwan chi pamhod ja lenong chi magwacha ay cha'ju.

12 Manghenpfopfogkha aju an mangpatikhaw hi pumpepennohhochan
ju. 13 Omod aju anu hina an allon hato a-akhi ju an tatakhun Apo Jos an
gwa heto.

14 Hini adni' khohkhoh Apo Hesu Kristo ja hini pamhod Apo Jos ja hini
itata'-ichilan chi Espiritu Santo chi munchochodcha ay cha'ju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

GALATIA

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intula' Apostol Paul hay hachi namati ad Galatia. Hato eGalatia an namati ay Kristo ja agkhuy cha narpu hi ohan pfuglay. Allon hana nun-achar ay tay Biblia an hini allon Paul hi Galatia ja hato pfuglay an Iconia, Listra, Derbe, ja Antokya ad Pisidia. Hay hato an pfuglay ja chichay immajan cha Paul ay Barnabas chin pengpenghan chi i cha nunlawlagwan ta i cha engkaskasaba hini Ebanghelyon Hesu Kristo (Acts Kapitulo 13 ja 14). Choor hachi tatakhu ay cha tay an pfuglay chi namati chin khun cha itudtuchu. Muti unot nakak cha Paul ja gwa hachi Hudju an immuy ta nepallog cha an i nuntudtuchu ja inallilaw cha hachi namati. Hay allon cha ja hana munhochor ay ni namatiyan cha ay Kristo ja angkhay ja achi cha mi'takhu ay Apo Jos. Mahapor anu an unuchon chin Urchin Moses an nichat ay chicha an Hudju. Pinahiw cha khu hi Paul, ti allon cha an achi umannung hini khuna itudtuchu, ti un narpu ay ni nomnom na. Ja allon cha hi pfu-un umannung an apostol hija ti agkhuy nidchum hachi apostol an khun mitnud ay Hesus chin agawwachaana heto lota.

Hotti unot chengngor Paul hato ja nuntula' hay hachi namati ad Galatia ta annilaon cha hini umannung an ituchun Apo Jos an oma'-atan hay hato. Intukhun Paul an ma-id uchumna hi aton cha an mi'takhu nu pfu-un hini i cha pamatiyan an hi Hesu Kristo chi natoy khapo hi pfahor cha, hot mahaniyan cha hi i cha adusaan ay Apo Jos, an achi hini pangunuchan cha ay ni Urchin Moses. Ja inali na khu an hi Hesu Kristo chi namili ay hija an numpfalin hi apostol, ja inapfulut khu hachi pangpangulun chi namati an gway kalintikhana an muntudtuchu. Hay hato chi intula' Paul.

---

1 1 Ha-in hi Paul an oha an apostol Hesu Kristo. Pfu-un hay takhu chi
nannag ja namili ay ha-in an mumpfalin hi apostol. Ti hay namili
ay ha-in ja hi Hesu Kristo ja hi Jos Ama an nummahu ay hija. 2 Tayya an
muntula-a' ay cha'ju an namati an khun ma-am-amamung an mummeha
hay hana apfuglapfuglay hinad Galatia. Ja tayya an hato i-ibpfa an
namati heto ja pi'pakumustaan cha'ju.
3 Hi Jos Ama ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan ay cha'ju ja
mangchat hi pomhochan chi pi'takhuwan ju. 4 Hi Hesu Kristo ja inchat
na chin achor na hi nang-atajana hana pfahor ta-o, ta mergwang ta-o hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

i ta-o elakhatan hana napupukhit an khun aton chi tatakhu ad ugwani,
ti hitay chi penhod Jos Ama hi ma-at. 5 Hi Apo Jos chi mipapfagpfagto hi
ma-id chi pogpogna. Amen.

Un na-ohha hini Ebanghelyon Apo Jos

6 Ngay ngachah ni chengngor u an un aju agkhu pa'-ihu'pap an namati
ja chin-ug ju gwot hi Apo Jos an nangajakhan ay cha'ju ta mi'takhu
aju khapo ay ni khohkhoh Kristo. Ja inunud ju agkhu hana nat-on an
tudtuchu an khemhon ju un umannung an Ebanghelyo muti pfu-un.
7 Hay oma'-atana ja ma-id uchumna hi Ebanghelyo, ti un na-ohha. Muti
hay hana uchumna an immali hina gwachaan ju ja un cha'ju ulagwon,
ja podhon cha an lomanon hitay Ebanghelyon Kristo. 8 Hay allo' ja nu
gway mangaskasaba hi achi mi'padchung chin engkasaba mi ay cha'ju,
ja dusaon Apo Jos hi ma-id chi pogpogna. Ti anong un cha'mi an apostol
ja anong un hay angher an narpu ad langit, nu lomanon mi chin intuchu
mi, ja madusa ami. 9 Hitay chin ina-alli mi ja tan ipiggwa' an mangali ad
ugwani, an hay mangaskasaba hi achi mi'padchung ay ni Ebanghelyo an
inapfulut ju chin hopapna, ja madusa ad impferno hi ma-id chi pogpogna.
10 Ay tay khun u puntudtuchugwan ja pfu-un hay pa-idayawa' hi takhu
chi mahapor u an hay dayaw Apo Jos ay ha-in. Ja pfu-un khu hana
tatakhu chi penhod u an pa-anlaon, ti nu amat hina ayya hot achiya'
mipfilang hi pfaar Kristo.

Hi Apo Jos chi nangpa-innila ay Paul hana khuna ekasaba

11 A-akhi an namati, hay podho' hi ipa-innila ja hitay ayya Ebanghelyo
an engkasaba' ja agkhuy narpu hi nomnom chi takhu. 12 Pfu-un hay
takhu chi nun-achala' ja ma-id oh-ohha hi nangtuchu ay ha-in, an un hi
Hesu Kristo chi nangpa-innila aytay khun u ituchu.
13 Inannila ju chin nitagtakhuwa' an oha an Hudju, an limmapoh chin
enat u an namarpalikhat hay hana tatakhun Apo Jos an namati ay Hesu
Kristo ta ma-umah cha. 14 Ja enapfak u hachi cho-or an papadchung u an
Hudju ay ni enat u an nangunud hay hana pammati mi, ti enephod u an
khenokhotan chin ugali an intuchun chin a-apo mi hichin hophopapna.
15 Muti engkhohkhohana' ay Apo Jos, ti piniliya' chin agkhuy u pay
nitu'khungan, ja tayya an enajakhana' ad ugwani an munserbi ay hija.
16 Hi Apo Jos ja inhumang na an nangpa-innila ay ha-in ay ni oma'-atan
Hesu Kristo an Empfalay na, ta ekasaba' ay cha nuy Hentil. Ma-id oh-
ohhah takhu hi numpatuchugwa', 17 ja agkhuja' immuy ad Jerusalem an i
mi'hapit hachi nahnahhun an apostol, an una' immuy hichi ad Arabia ja
una' mumpfangngad ad Damaskus.
18 Ja umuy hi toloy tagwon hi namatiya' ja una' umuy ad Jerusalem
an i mi'-an-annila ay Peter, hotti nunnanannonga' hi agawwachaana hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chugwah markhachu. 19 Ma-id uchumna hi apostol hi chinittum u, an un
angkhay hi James an akhin Apo Hesus. 20 Anilan Apo Jos an umannung
hay hato khun u itula' an achiya' munlahlah.
21 Nakhibpfoh hato ja immuja' hana pfuglay ad Syria ja ad Silisya.
22 Hachi ayya namati ay Kristo ad Judea ja agkhuja' pay tinikhaw, 23 an
un cha chengngor ja angkhay an, "Chin takhu an namarpalikhat ay
chita-o an namati ta gway aton ta-o an man-ug ay tay pammati ja niya
an ad ugwani ja khuna ekasaba hitay pinahiw na." 24 Hijaot un cha
dinaydayaw hi Apo Jos khapo hi nunlomanana ay tay pi'takhuwa'.

Chin ni'-amungan Paul hana uchumna an apostol

2 1 Nalahin chi himpolo ta han apat hi tagwon ja immuy ami khu
ay Barnabas hichi ad Jerusalem, ja initnud mi hi Titus. 2 Immuja'
hichi, ti hijah tay chi empanomnom Apo Jos hi ato', ta ipa-innila' hana
namati hichi hini Ebanghelyo an khun u ekaskasaba ay cha nuy Hentil.
Emmatam ami hichi ad Jerusalem ja enajakha' hachi papangulun chi
namati hotti un ami immi'-igway. Ja nun-ali' an amin ay chicha hana
khun u itudtuchu ta mapto' un cha apfuluton. Ti unchani kaykhu ja achi
me'-oh-ohha hato an papangulu ja ma-id kan inherpfin hachi intudtuchu'
hana Hentil chin hopapna ja ingkhana ad ugwani. 3 Hotti inapfulut cha, ti
hi Titus an nun-ibpfa' an Hentil, ja agkhuy cha impapilit an mumpakugit
an amat ay ni khun aton chi Hudju. 4 Ti gwacha hana uchumna an ni'-
amung aycha'mi an khun mangali hi uncha namati, muti agkhuy cha.
Hay hato ja ni'-amung cha ta e-ellengan cha nu ngachah chi khun mi
aton an namati ay Kristo an achi khun mangunud hana urchin chi Hudju.
Unagkhu la-ahna ja hay penhod cha ja un mi pfangngachon hay hana
urchin an namabpfalud ay cha'mi. 5 Muti agkhuy mi mangkay inunud
hato an penhod cha, ta achi marmarman hitay umannung an Ebanghelyo
an i ta-o pinati. 6 Ja hay hachi papangulun chi namati ad Jerusalem ja
ni'-apfulut cha hana khun u itudtuchu, ti ma-id ma-ali cha ay ha-in. Achi'
kaykhu ehnger hay hato papangulu an nangapfulut hana intudtuchu',
ti ay Apo Jos ja ma-id allona hi akha'khaja khapo hi haad na. 7 Hotti
hay hachi papangulu ja na-orman cha an impulang Apo Jos ay ha-in an
mangtuchu ay ni Ebanghelyo hay hana Hentil, an amat khu ay Peter an
impulang Apo Jos ay hija an manudtuchugwan hay hana Hudju. 8 Ti hi
Apo Jos chi nangchat ay ni apfalinan Peter an manudtuchugwan hachi
Hudju, ja hija khu chi nangchat ay tay apfalina' an manudtuchugwan
hana Hentil. 9 Hotti hay hachi nipfilang hi nun-atakhay an papangulun
chi namati ad Jerusalem, an cha James ja hi Peter ja hi John, ja un
chaagkhu inannila an hi Apo Jos chi nangchat ay tay apfalina', ja ni'-
alamanu cha ay cha'mi ay Barnabas ta pangtikhan an apfuluton cha'mi
an midchum ay chicha an muntamu ay ni tamun Apo Jos. Ja hay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nunhahappitanan mi ja cha'mi ay Barnabas chi umuy hana Hentil ta
ikhad cha an manudtuchugwan hana Hudju. 10 Hay oha an empfokha cha
ja etoloy mi koma an tulungan hay hana napubli an Hudju, ja hijah tay
chi ehehemad u an aton.

Chin nanghinglan Paul ay Peter ad Antokya

11 Numpfangngad ami ad Antokya ja immali hi Peter. Ja inhingar u
hija, ti gwa han impukhit na. 12 Ti chin pengpenghana ja maphod chi
khuna pe'-at an, anong un Hudju wenno Hentil, hon khun me'-orpfong.
Muti unagkhu immali hachi narpu ad Jerusalem an hennag apostol
James ja khun cha allon hi paniyaw chi mimidchum hay hana namati an
Hentil an agkhuy nakugit.[a] Toma-ot hi Peter hi pamahigwan cha ay hija,
hotti empokhong na an khun me'-orpfong hi Hentil. 13 Hachi uchumna an
namati an Hudju ad Antokya, ja ne'ta-ot cha ja achi cha khu podhon an
midchum hachi Hentil an anong un cha anila an nehahalla hitay. Anong
un hi Barnabas ja ne'-ampoy ay chicha.
14 Hi nanginnilaa' an achi cha khun unuchon hitay umannung an
Ebanghelyo, ja nun-ihingar u hi Peter ay chuy acho'lan chi namati
ja inali' hi, “Anagkha ta un he-aon impapilit mu an unuchon hato
Hentil hana ugalin chi Hudju? Chun he-a ja Hudju a, ja tenaynam chin
ni'takhuwam khapo hi namatiyam ay Hesu Kristo, hotti amat a hi Hentil
ad ugwani.”
15 Ja nun-echalanchan u an nangali ay Peter hi, “Neto'khong ta an
Hudju. Hotti achi ta mi'padchung hana Hentil an achi khun umunud
hana urchin Moses. 16 Muti ani'-ila ta an pfu-un hini pangunuchan ay ni
urchin Moses chi khapo na hi pipfilangan ay Apo Jos hi magpong, ti un
hini pamatiyan ay Hesu Kristo ja angkhay. Hotti chita khu an Hudju ja
namati ta ay Kristo Hesus ta ipfilang chita hi magpong ay Apo Jos khapo
hi namatiyan ta, an achi khapo hi ita pangunuchan ay ni urchin Moses.
Ti ma-id oh-ohha hi mipfilang hi magpong khapo hi khuna pangunuchan
hi urchin. 17 Ja hay penhod ta ja ipfilang chita ay Apo Jos hi magpong
khapo hi nidchuman ta ay Kristo. Ja tayya an inapfulut ta an ma-id
nat-onan ta hay hana Hentil an un ta-o numpapadchung an napfahulan.
Unchani ja gway mangali hi, ‘Niya an hi Kristo chi khumapo hi
pfumahulan cha, ti achi cha unuchon hana urchin.’ Munnaud an nehalla
hitay hi icha allon. 18 Ti hitay urchin ja una ipatikhaw an pfimmahor
ta-o, ti ma-id olog ta-o an mangunud an amin ay ni urchin. Hotti, nu
pfangngacho' hini punhochola' hi urchin ja pfumahola'.

---

[a] **2:12** Hay allon ni Urchin Moses ja achi mapfalin an me'-an chi Hudju hana pfu-un Hudju an ma-ali hi Hentil, ti hana uchumna an khun ihchan chi Hentil ja paniyaw ay chicha an Hudju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Chin khun u punhocholan ay ni urchin Moses ja anila' an ma-id olog
u an mangunud an amin ay ni allona, hot dusaona' chamchama ay Apo
Jos khapo ay ni urchin. Hijaot un ad ugwani ja pfu-un hini urchin chi
punhohodlana' ta gway ato' an mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi pogpogna.
20 Nidchuma' an ne-etoy ay Kristo hichi kros, hotti hi Kristo mahpay chi
mamattakhu ay ha-in. Ti hini nepognachan tay pi'takhuwa' ad ugwani ja
hitay pammati' ay Kristo an Empfalay Apo Jos, an nangpatikhaw ay ni
pamhod na ay ha-in hi nangchatana ay ni pi'takhuwana. 21 Hotti achi' ipa'-
igwin hitay khohkhoh Apo Jos. Ti nu hini pangunuchan ay ni urchin Moses
chi khapo na ja un ta mipfilang hi magpong hot ma-id inherpfin chin
natajan Kristo." Hay hato chi nun-ali' ay Peter ad Antokya.

Achi punhohodlan hini urchin an mangchat hi pi'takhuwan

3 1 Natottot aju an eGalatia! Ngay nangapfu ay cha'ju ta iaju na-
allilaw? Anagkha ta emmat aju hina? Chu-un nalawag chin enat mi
an nangtuchu ay cha'ju ay ni oma'-atan chin natajan Hesu Kristo hichi
kros. 2 Epfokha' adchiya tugwali ay cha'ju, ngay enat ju ta nagwachaan
aju ay ni Espiritu Santo? Un chah khapo hi ni'-unuchan ju ay ni urchin
Moses? Pfu-un, ti nagwachaan aju ay ni Espiritu Santo khapo hi
namatiyan ju ay ni Ebanghelyo an chengngor ju. 3 Un aju munnaud an
natottot! Chu-un chin namatiyan ju ja khun aju munhochor ay ni Espiritu
Santo. Ja anagkha ta unagkhu ad ugwani ja hay toloy ni khun ju aton
ja un aju agkhu munhochor ay ni apfalinan ju an mangpaphod ay ni
pi'takhuwan ju? 4 Un chah ma-id chi hay impfungpfungan hay hana cho-
or an maphod an enat Kristo ay tay namatiyan ju? Alom adni' ja achi
amat hina. 5 Nomnomon ju akay nu ngay khapo na ta khun ichat Apo
Jos hini Espiritu na ay cha'ju ja khun ma-at chi milagro ay cha'ju. Pfu-
un mangkay hini ni'-unuchan ju hi urchin Moses, muti khuna aton hato
khapo hi namatiyan ju ay ni chengngor ju an Ebanghelyo.
6 Nomnomon ta-o hi Abraham. Allon ni Hapit Apo Jos hi, "Pinatin
Abraham hi Apo Jos, hijaot un impfilang Apo Jos hija hi magpong."[b]
7 Hotti niya an ituchu na ay cha'ju an hana gway pammati na, ja
mipfilang cha hi holag Abraham. 8 Ja ene'chan Apo Jos chin hunhunana
an mipfilang hi magpong hana Hentil nu mamati cha. Hitay hini
penhod na an hapiton chin nangpa-innilaan Apo Jos ay Abraham hi
nangarjana hi, "Khapo ay he-a, Abraham, ja ekhohkhoha' hana tatakhu
hi apfuglapfuglay."[c] 9 Hotti an amin hana nahamad chi pammati na ay
Apo Jos an amat ay Abraham, ja midchum cha an mekhohkhohan.
10 Hana ayya munhochor ay ni khun cha pangunuchan ay ni urchin
Moses ja ma-id chamchama olog cha an mangunud an ami-amin, hot

---

[b] **3:6** Genesis 15:6 [c] **3:8** Genesis 12:3; Genesis 22:18

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

dusaon Apo Jos chicha hi ma-id chi pogpogna. Ti allona ay ni hapit Apo
Jos hi, “Madusa hi ma-id chi pogpogna hana achi khun mangunud an
amin hay hana urchin an impatula' Apo Jos.”[d] 11 Hotti matikhaw ta-o
an ma-id oh-ohhah takhu hi mipfilang hi magpong ay Apo Jos khapo hi
khuna pangunuchan hay hana urchin. Ti amat heto chin impatula' Apo
Jos hi nangarjana hi, “Hana mipfilang hi magpong khapo hi namatiyan
cha ay ha-in ja chicha hana mi'takhu ay ha-in.”[e] 12 Muti munnaud an nat-
on hitay pammati ay ni pangunuchan hi urchin. Ti allon tay Hapit Apo
Jos hi, hini mamhod an mi'takhu ay Apo Jos khapo hi pangunuchana
ay ni urchin Moses ja mahapor an unuchona an amin hana ni-urchin.[f]
13 Muti ma-id olog ta-o an mangunud an amin hana urchin hotti madusa
ta-o koma an amin, muti immali hi Kristo ta hinaniyan chita-o ay ni i
ta-o adusaan, ja hijay nepfakhat hichi kros ta pfu-un chita-o. Hijah tay
hini nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, “Nu gway patajon cha
hi takhu an i cha impfitin hi ajiw, ja hitay chi panginnilaan an dinusan
Apo Jos hija.”[g] 14 Enat Hesu Kristo hitay ta gway aton hana Hentil
an midchum an me'pfanoh hana ingkarin Apo Jos ay Abraham, ja ta
magwachaan ta-o ay ni ingkari na an Espiritu Santo khapo hi pammati
ta-o.

Nahhun chin ne'tobpfalan Apo Jos ay Abraham ja un michat hini urchin Moses

15 Hotti tayya a-akhi, han pangchipatan an khun aton chi tatakhu, an
hini napermaan an tulag, ja achi mapfalin an mapa'-i. Achi mapfalin an
a'-aanan ja chumchuman. 16 Hotti amat hina khu hana ingkarin Apo Jos
ay Abraham ja hini oha an holag na. Allo' hi un oha chi holag na, ti chin
hapit an impatula' Apo Jos an “holag” ja pfu-un hana cho-or an Hudju an
holag Abraham, muti hay podhona an hapiton ja hini oha an holag na an
hi Kristo. 17 Ma-awatan ju koma an nahhun chin ne'tobpfalan Apo Jos ay
Abraham, ja umuy chi apat hi khahot ta han tolompolo hi tagwon ja un
ichat Apo Jos chi urchin hay hachi Hudju. Hotti chin nangchatan Apo Jos
hay hana urchin ay Moses ja achi mapfalin an ipa'-igwina chin ingkari
na ay Abraham. 18 Ma-id chi inherpfin ni ingkarin Apo Jos nu khahin un
unuchon an amin hana urchin Moses ja un michat hini ingkari na. Hay
umannung an oma'-atana ja inchat Apo Jos ay Abraham chin ingkari na
khapo ta inali na, an pfu-unkhapo hi nangunuchan Abraham hi urchin.
19 Unchani ja allon ju hi, “Un chah ma-id itolong tay urchin an inchat
Apo Jos?” Ja gwacha, ti hini nangchatan Apo Jos ay ni urchin ja ta
annilaon hana tatakhu an khun cha pfumahor khapo hi achi cha khun

---

[d] **3:10** Deuteronomy 27:26 [e] **3:11** Habakkuk 2:4 [f] **3:12** Leviticus 18:5
[g] **3:13** Deuteronomy 21:23

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pangatan ay ni urchin. Gawwacha hini urchin ingkhana chin immaliyan
chin holag Abraham an hi Kristo ja un mipa-annung chin ingkarin Apo
Jos. Matikhaw an napfarpfalor chin ingkarin Apo Jos ay Abraham mu
hini urchin, ti chin nangpa-innilaan Apo Jos chin urchin ja hennag
na hachi angher an i nangpa-innila ay Moses ja unaot ipa-innila chin
tatakhu. 20 Muti chin ne'tobpfalan Apo Jos ay Abraham ja ma-id uchumna
hi hennag na, ti inhimung Apo Jos an ni'hapit ay Abraham.
21 Unchani ja khemhon ju un hay podhona an hapiton ja un munchu'-
ukhan hana urchin ja hana ingkarin Apo Jos. Achi mapfalin. Agkhuy
numpapadchung hini itolong cha muti achi cha munchu'-ukhan. Nu
gwa koma hay inchat Apo Jos hi urchin an pangalan hana immunud hi
pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna, hot mapfalin an un cha ikhad hon
numpfalin cha hi magpong ay Apo Jos khapo hi pangunuchan cha ay nuy
urchin. 22 Muti ma-id. Ti allona ay ni nitula' an hapit Apo Jos hi an amin
chi tatakhu ja nakhakha'-utan cha hi pfahor. Hotti hana mamati ay Hesu
Kristo chi pangchatan Apo Jos hana maphod an ingkari na.
23 Chin agkhuy immaliyan Kristo an pinati ta-o ja napfabpfalud ta-o
ay ni urchin an khenong chi hijay nangalad ay chita-o ingkhana chin
nangpa-innilaan Apo Jos ay ni oma'-atan chi pammati. 24 Hotti hay hachi
urchin chi nangpadchong ay chita-o ingkhana hi immaliyan Kristo, ja un
ta-o mipfilang hi magpong khapo hi namatiyan ta-o ay hija. 25 Ad ugwani
ja pfu-un mahpay hini urchin chi mangpadchong ay chita-o, ti immali
mahpay hi Kristo an pinati ta-o.

Hana umannung an empfapfalay Apo Jos

26 Anong un cha'ju an Hentil, khapo hi pammati ju ay Kristo Hesus, ja
numpfalin aju hi empfapfalay Apo Jos. 27 Ti an amin hana numpabautisar
khapoh namatiyan cha ay Kristo ja nidchum cha ay hija ta hini atona ja
hijay pe'-at cha. 28 Hotti oh-ohha ta-o an amin ay Kristo Hesus, Hudju
ja Hentil, himpfut ja pfu-un, lala-e ja pfupfai. Ma-id allon Apo Jos hi
akha'khaja ay chicha an un numpapadchung. 29 Hotti gwacha ta-o ayya
ay Kristo hot mipfilang ta-o an holag Abraham, ja me'pfanoh ta-o an
amin hana ingkarin Apo Jos hi ichat na ay Abraham ja hana holag na.

4 1 Hitay chi oma'-atana, an hini ung-ungnga an mamanoh an amin
ay ni enachangjan ama na, ja un mipadchung chamchama hi
himpfut. 2 Ti gwacha hana pfantay na, ja gwacha hana mangpapto' ay ni
pfanoh, ingkhana hi machakngan chin arkhaw an ene'chan ama na an
pipulangan ni pfanoh ay hija. 3 Amat hina khu ay chita-o chin agkhuy
ta-o namatiyan, an un ta-o amat hi unga, an cho-or chi un-unuchon ta-o
an ugalin chin a-ammod ta-o. 4 Muti unot nachakngan chin timpo an
ene'chan Apo Jos ja hennag na hini Empfalay na ta eto'khong han ohan
pfupfai. Ni'takhu hija an khun mi'-unud hana urchin Moses, 5 ta matoy

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an mangpfu-aan hana napfalud hi urchin, ta gway aton cha an mipfilang
hi empfapfalay Apo Jos. 6 Ja hay enat Apo Jos an nangpatikhaw hi
nang-empfalajan chita-o ay hija, ja hennag na hini Espiritu Santo an
ingkarin Hesu Kristo an Empfalay na ta me'gawwacha ay chita-o. Hijaot
un ta-o allon hi "Ama" ay Apo Jos. 7 Hotti pfu-un aju mahpay himpfut, ti
empfapfalay cha'ju ay Apo Jos, ja me'pfanoh aju hana pfanoh an michat
hana empfapfalay na.

Chin pani-ar Paul hachi eGalatia

8 Chin agkhuy ju pay nanginnilaan ay Apo Jos ja himpfut aju hay hachi
khun ju daydayawon an pfu-un umannung an jos. 9 Muti ad ugwani ja
inannila ju hi Apo Jos, an hijay nangi'-innila ay cha'ju. Ja anagkha ta
podhon ju an pfangngachon hay hachi khun ju dayawon an ma-id herpfi
cha ja ma-id apfalinan cha an manakhu ay cha'ju? Un ju chah podhon an
mumpfalin khu hi himpfut cha? 10 Allo' hitay, ti niya an khun ju unuchon
hay hana urchin chi Hudju an khun mungngilin hi arkhaw, ja pfulan, ja
pfehta, ja tagwon! 11 Gwacha han ta-ot u, ti unchani ja ma-id pfungan
chin pfinlay u an nangtudtuchugwan ay cha'ju.
12 A-akhi, tayya han ilulud u an itukhun ay cha'ju. Aton ju koma hitay
enat u an anong una' Hudju, ja numpfalino' hitay achor u an amat ay
cha'ju an Hentil an agkhuy nakha-utan ay ni urchin chi Hudju. Ja ma-
id chi hay pukhito' ay cha'ju. 13 Anila' an agkhuy ju nalichuwan chin
nun-agwaa' hina gwachaan ju khapo ta nunchokhoha'. Ja hichuy chin
pengpenghan chi nangkasabaa' ay cha'ju ay ni Ebanghelyo. 14 Anong
un aju nalikhatan khapo ay chuy nunchogha' ja ma-id impatikhaw ju hi
napukhit an agkhuja' enenghay ay cha'ju. Minangiliya' an amat hi angher
Apo Jos ja amat khu ay Kristo Hesus. 15 Ja tihtikhuwa' hini otong an
pamhod ju, an un ad-achi hot u-iton ju hinuy mata ju ta ichat ju ay ha-in.
Ngay chimmalat ta napfau chin pamhod ju? 16 Un aju chah pfimmuhur
ay ha-in khapo ay ni umannung an khun u allon? Achi adni' amat hina.
17 Hay hana khun muntudtuchu hi nehahalla ja inaku-akuy cha'ju, muti
nange-enchallomot hini napukhit an nomnom cha. Podhon cha pay
an mi-achawwiya' ay cha'ju ta chichay tangachon ju. 18 Achi napukhit
chi mangakuy hi takhu nu ma-id chi hay napukhit hi nomnom cha. Ti
maphod hinuy enat ju ay ha-in chin agawwachaa' hina, ja alom ja etoloy
ju ad ugwani. 19 Cha'ju an empfapfalay u, nunhegla chin nunlikhata'
ay cha'ju an amat ay ni punlikhatan chi pfupfai hu-un tomo'khong, ta
gway enat ju an namati ay Kristo. Ja tan amat hi un u ipiggwa an amat
hi tomo'khong, ti tan etoloy u an munlikhat ingkhana hi matikhaw
ay ni pi'takhuwan ju hini oma'-atan Kristo. 20 Gawwachaa' koma hina
gwachaan ju ta ma-uyyad hitay nomnom u, ti tayya an ma-id mapto' hi
uja' aton ay cha'ju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hini ipadchungan cha Hagar ay Sarah

21 Cha'ju an mamhod an mi'-unud hay hana urchin Moses ta gway
aton ju an mi'takhu ay Apo Jos, anila ju chah hini podhona an hapiton?
22 Ti allona ay ni hapit Apo Jos an chugwa chin empfalay Abraham an
linala-e. Chin oha ja empfalay na chin himpfut an hi Hagar, ja chin ayya
aha ja empfalay na ay Sarah an ahagwana an pfu-un himpfut.[h] 23 Chin
ayya empfalay na hi himpfut ja nihapfin khapo hi nomnom chi takhu.
Chin ayya empfalay na ay ahagwa na an hi Sarah ja nihapfin an me'-
annolot ay ni ingkarin Apo Jos. 24 Gwa han ituchun tay an na-at. Hay
hato pfinapfai ja ipatikhaw cha chin chugwa an ne'tobpfalan Apo Jos
hi tatakhu. Hi Hagar ayya ja ipatikhaw na chin ne'tobpfalan Apo Jos ay
Moses hichi pfuludna an Sinai ad Arabia an nangchatana chin urchin
chi Hudju. Ja hana ayya holag Hagar ja chicha chi himpfut chin urchin
Moses. 25 Hi Hagar ja mipadchung ay ni pfuludna an Sinai ad Arabia.
Ja mipadchung khu ay ni pfuglay an Jerusalem ad ugwani, ja amat hi
ammod an amin chi Hudju an khun munhochor ay ni pangunuchan cha
hi urchin Moses ta mi'takhu cha ay Apo Jos, hotti himpfut cha hi urchin.
26 Hi Sarah ayya an pfu-un himpfut ja ipatikhaw na hini na-ilangitan
an Jerusalem an amat hi hija chi ina ta-o an namati an nawaya-an ay ni
urchin an namabpfalud ay chita-o. 27 Ti allon ni hapit Apo Jos hi,

"Mun-an-anla a an pfupfai an mumpfahig.
Mun-ugwap a an mangpa-innila ay ni pun-an-anlaam,
he-a an pfupfai an agkhuy namacha hi likhat chi tomo'khong.
Ti hini pfupfai an tenaynan ahagwa na, ja cho'cho'-or chamchama
hay hana empfapfalay na
mu hay hana pfinapfai an agkhuy nihijan."[i]

28 A-akhi, chita-o an namati ay Kristo, ja oma'-at ta-o ay Isaak, an
numpfalin ta-o hi empfapfalay Apo Jos khapo chin kari na. 29 Amat khu
chin na-at ay Isaak an nihapfin khapo ay ni apfalinan ni Espiritun Apo
Jos, an pinalikhat chin ibpfa na an hi Ismael an un nihapfin khapo hi
nomnom chi takhu. Ni'padchung ad ugwani, an pfuhulon hana pfinalud
chi urchin hay hana numpfalin hi empfapfalay Apo Jos khapo hi
namatiyan cha ay Kristo. 30 Muti nomnomon ta-o hitay nitula' an Hapit
Apo Jos hi nangarjana hi, "Pakakom hini pfupfai an himpfut ja hini
empfalay na. Ti achi me'pfanoh hini empfalay chi himpfut ay ni pfanoh

---

[h] **4:22** Chin enat Ismael an empfalay Hagar an nitu'khung ja mapfaha ay ni Genesis 16:1-16; chin enat Isaak an empfalay Sarah an nitu'khung ja mapfaha khu ay ni Genesis 21:1-7. [i] **4:27** Isaiah 54:1. Hay ituchun Paul ay tay ja hana mipadchung hi empfalay Sarah ja hana namati ay Hesu Kristo an neto'khong hi na-ispirituwan. Ja cho'cho'-or hay hato mu hana Hudju an holag Abraham muti ma-id pammati cha ay Kristo.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ni empfalay chi pfu-un himpfut."[j] 31 Hotti chita-o ayya, a-akhi, an namati
ja achi ta-o ma-ali hi empfalay chi himpfut, ti empfapfalay chita-o hi pfu-
un himpfut.

Impfu-aan Kristo hana himpfut ni urchin Moses

5 1 Impfu-aan chita-o ay Kristo ta achi ta-o munchochodcha an
himpfut. Hotti hitay chi eta'chokhan ju an achi ju khu pfangngachon
hini urchin Moses ta mumpfalin aju khu hi himpfut. 2 Chonglon ju
hitay allo'. Ha-in an hi apostol Paul, ja hay allo' ay cha'ju ja nu khulat
ta apfuluton ju an mi'pakugit, hot ma-id inherpfin chin enat Kristo ay
cha'ju. 3 Ti ipiggwa' an allon ay cha'ju an hini lala-e an mumpakugit
ja mahapor an unuchona an amin hay hana urchin Moses. 4 Cha'ju an
mangehchor ay ni khun ju pangunuchan hi urchin ta mumpfalin aju hi
magpong, ja un aju immachawwi ay Kristo, ti chin-ug ju hini khohkhoh
ApoJos. 5 Chita-o ayya an nange-ehchor ay Kristo, ja un ta-o hahadchon
hot pumpfalinon chita-o ay Apo Jos hi magpong. Hitay chi mamahhod hi
ma-at khapo hi pammati ja apfalinan ni Espiritu Santo an gawwacha ay
chita-o. 6 Ti nu nidchum ta-o ay Kristo ja pfu-un hay i ta-o nakugitan chi
tikhan Apo Jos, ti hay podhona ja gway pammati ta-o ay Kristo Hesus,
hotti matikhaw koma ay ni aton ta-o an mamhod hana i-ibpfa an tatakhu.
7 Chin pengpenghana ja maphod chin ni'-unuchan ju ay Kristo. Ja
ngachah chi hemmalegwa ay ni immunuchan ju ay ni umannung an
tukhun? 8 Hini khun cha aton an mamarpfali ay cha'ju ja agkhuy narpu
ay Apo Jos an nangajakhan ay cha'ju. 9 Un ammuna ay ni oh-ohha an
takhu an muntuchu hi nehahalla ja ma-alinan aju an amin, an amat
ay ni it-ittang an pfino'pfo' an ipala'-ukhu na hini cho-or an alena.
10 Munchomo-a' an inapfulut ju hini intuchu' an umannung an tukhun
khapo ay Kristo. Hotti dusaon Apo Jos nu ngachah nuy an takhu an
mangallilaw ay cha'ju.
11 A-akhi, achi ju pattiyon hini allon cha an anong un ha-in, ja khun u
anu ekasaba an mumpakugit hana Hentil an namati. Nu umannung hitay
ja anagkha mah ta pahipahigwona' hana Hudju ingkhana ad ugwani?
Hay pfom-onan cha ay ha-in ja hini khun u itudtuchu an un angkhay chin
natajan Hesus hichi kros chi punhocholan ta-o. Hotti nu pi-idchum u an
ituchu chi mumpakugit hot ma-id koma pamahigwan cha ay ha-in. 12 Hay
hana khun umali hina an komorkor hi nomnom ja epa-akhaja cha hini
nakugitan cha, ja anong khu ja e-ar-alla chaot mah ta mumpapnah cha!
13 A-akhi, enajakhan chita-o ay Apo Jos ta mawaya-an ta-o hi urchin.
Muti ad ugwani an nawaya-an ta-o ja achi ta-o unuchon hana napukhit
an penhod chi achor, ta un ta-o gwot muntitinnolong khapo hi pamhod.

---

j **4:30** Genesis 21:10

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 An amin hana urchin Apo Jos ja ne-ohha ay tay an oha an urchin hi
nangarjana hi, “Podpodhon ju hana papadchung ju an tatakhu, an amat
ay ni pamhod ju ay ni achor ju.”[k] 15 Muti nu khulat ta mumpipinnahiw
aju ja amat aju hi aho an pomanapattoy, ja tikhan ju ti lo'tat na ja mapa'-i
chi oha-ohanna ay cha'ju ja hini pun-oh-ohhaan ju.

Hini Espiritu Santo chi mangpadchong ay ni pi'takhuwan ta-o

16 Hitay chi itukhun u ay cha'ju, a-akhi. Apfuluton ju hini aton ni
Espiritu Santo an mangpadchong ay ni pi'takhuwan ju. Hotti achi
ju unuchon hana napukhit an penhod chi achor. 17 Ti hana napukhit
an penhod chi achor ja mipfuhur ay ni penhod ni Espiritu Santo. Ja
hana penhod ni Espiritu Santo ja mipfuhur hana penhod chi achor.
Munchichinnu'-ukhan cha, hotti achi ta-o ma-at hana penhod ta-o an
aton. 18 Nu hini Espiritun Apo Jos chi mangpadchong ay chita-o ja achi
ta-o mahpay himpfut chi urchin.
19 Matikhaw hay hato napukhit an khun aton chi achor, an amat ay
ni pe-er-an hi pfu-un ahagwa, ja hana napupukhit an penhod chi achor
an khun aton hana agkhuy nanginnila an pfuma-in. 20 Ja amat ay ni
pundayawan hi achi umannung an jos, ja hana pfuni, anap ja hiblot,
ja pumpfipfinnuhhulan, hahannu, olom, pfungot, ja un hitay achor chi
pachot-anan. Ja amat ay ni punchichinnu'-ukhan, 21 ámoh, pfinutong,
ja hana numpfino-ob-on an na-inlubungan an pun-an-anlaan, ja hana
uchumna an amat heto. Ina-alli' ay cha'ju, ja tan ipiggwa' an allon ad
ugwani, an hana khun mangat hay hato ja achi cha midchum ay ni Pun-
ap-apugwan Apo Jos.
22 Muti hay hato hini pfungan ni Espiritu Santo an gwa ay ni ohan
takhu. Gway pamhod na, mun-an-anla, malenong chi nomnom na,
na-anuh, ja magmakhohkhoh. Ja atona chi maphod hi padchung na
an takhu, mapagtarkan, 23 na-upfay, ja natukhun. Ma-id urchin hi
mangpagwa ay cha tay maphod an ugali. 24 Hotti chita-o an tatakhun
Hesu Kristo, ja nepfakhat hana na-inlubungan an nomnom ta-o hichi
kros ja an amin hana napukhit an penpenhod chi achor. 25 Nichatan ta-o
hi pi'takhuwan an narpu ay ni Espiritu Santo, hotti mahapor an hijay
mangpadchong ay ni aton ta-o an mi'takhu. 26 Achi ta-o mumpa-akhaja,
ja manengehenger, ja manghen-e-ennaamoh.

Aton ta-o chi maphod an amin hi tatakhu

6 1 A-akhi, nu khulat ta gway ma-innila hi pfimmahor ay cha'ju,
ja cha'ju an khun echalan ni Espiritu Santo ja tukhunon ju hini
pfimmahor ta chu'khona. Ep-ephod ju an tukhunon ja pa-ennongan ju,

---

[k] **5:14** Leviticus 19:18

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ti unchani ja nakhujud aju ja ne'-at ju hini pfahor na. 2 Hay maphod
hi aton ja, nu gway machamot hi punlikhatan chi ohanna ay cha'ju, ja
manghintitinnolong aju. Hitay chi aton an umunud hana in-urchin Kristo.
3 Ja nu khulat ta gway mumpa-akhaja anong un ma-id chi epa-akhaja
na, ja un hini achor na chi lenahlahana. 4 Oha-ohanna hon inut-utnu
na hini ne'-at na ta maphod ayya ja munchenor. Ja achi khahin una
ipadchupadchung hini enat na hi enat chi uchumna. 5 Ti gwahchinonon
hon ikhad hija ay ni enat na.

6 Hini takhu an natuchugwan ay ni Hapit Apo Jos, ja mahapor an
ichatan na hini nangtuchugwan ay hija hana maphod an gwa ay hija.

7 Achi mapfalin an lahlahan hi Apo Jos, hotti achi ju pfarpfalijan hini
achor ju. Ti hini itanum ni ohan takhu ja hijay pfot-ona. 8 Hotti hini
takhu an mangat ay ni napukhit an penhod ni achor na ja padchungnay
un nuntanum hi napukhit, ja hay pfot-ona ja hini apa'-iyana an ma-id chi
pogpogna. Hini ayya muntanum hi maphod an ituchun ni Espiritu Santo,
ja hay pfot-ona ja hini nahamad an pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna
an ichat ni Espiritu Santo. 9 Achi ta-o humikha an khun mangat hi
maphod, ti umali han timpo ja maphod han pfot-on ta-o nu achi ta-o
inganuy. 10 Hotti, an amin hi timpo nu mapfalin, ja aton ta-o chi maphod
an amin hana tatakhu, om-omod hana i-ibpfa ta-o an namati.

Hini gway pfalor na ja hini nunlomanan Apo Jos ay tay pi'takhuwan ta-o

11 Tayya an ha-in chi muntula' ay tay ang-angonoh na, hotti ma-
imatunan ju, ti mango-otong hitay panula' u.[l] 12 Gwacha hana mamhod
an madayaw cha hi tatakhu ja chicha hana mangpapilit an mumpakugit
aju. Ti anila cha an palikhaton hana i-ibpfa cha an Hudju chicha nu
ituchu cha an angkhay chin natajan Hesu Kristo hichi kros hi pipfilangan
hana namati hi magpong ay Apo Jos. 13 Muti anong un hana nakugit, ja
achi cha khun unuchon an amin hana urchin Moses. Hay podhon cha
ja mumpakugit aju ta gwa kan kaykhu chi ehnger cha khapo ta chichay
nangali. 14 Ay ha-in, ja ma-id uchumna hi uja' eh-ehnger nu pfu-un chin
natajan Apo Hesu Kristo hichi kros ta en-atoy na hana pfahor ta-o. Ja
padchungnay nidchuma' an ne'pfakhat ay Kristo hotti chin-ug u an amin
hana pfalolan chi agkhuy namati heto lota, ja achi khu pfalolan hay hana
agkhuy namati hana ipfilang u hi napfalor ad ugwani. 15 Ma-id akha'khaja
ay cha nuy nakugit wenno agkhuy, ti un hihiya an numpadchung, ti hay
napfalor ja hini nunlomanan Apo Jos ay tay pi'takhuwan ta-o.

---

[l] **6:11** Hay khun aton Apostol Paul ja khuna ipatula' hana tula' na hay skriba an amat hi sekretario. Muti ay ni angonohna hon hijay numperma ta panginnilaan an narpu ay hija hini tula'.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Hay kalalag u ay cha'ju an khun mangunud ay tay intuchu', ja
epaphod koma Apo Jos hini pi'takhuwan ju ja nignikhaon cha'ju. Ja amat
hina khu an amin hana tatakhun Apo Jos.
17 Mete-a ad ugwani ja mepokhong hini khun cha pamalikhatan ay ha-
in, ti tan napfilapfilatan hitay achor u khapo hi ni'-unucha' ay Hesus, ja
hitay chi panginnilaan an ohaa' an pfaar na.
18 Angkhaynana hi allo', a-akhi', hotti hi adni' Apo Hesu Kristo chi
mangkhohkhohan ay cha'ju. Amen.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

EFESUS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an Efesus ja otong an pfuglay ay ni provincian chi Asia. Ja gwah chi han enha'-ad cha an napfarpfalongabpfingan an templo an hijay khun cha pundayawan ay ni didiosen cha an hi Artemis. Hi Apostol Paul chi nangepfangon ay ni iglesia ad Efesus ja chugwah tagwon chin nuntudtuchugwana hichi. (Acts 19:1-41; 20:17-38)

Chin nangtula-an Paul ay tay an tula' ja nipfabpfalud hija khapo hi nangtudtuchugwana ay ni Ebanghelyon Apo Hesu Kristo. Mapfalin an ad Rome chi nipfapfalluchana. Pfahaon hini kapitulo 3:1, kapitulo 4:1, ja kapitulo 6:20. Ay chuy an timpo ja inidchum na an nuntula' ay Filemon ja tinula-ana khu hachi namati ad Kolosas. Empachona hitay tolo an tula' ay Tikikus ja nitnud hi Onesimus (Kolosas 4:7-9; Filemon 10-12; Efesus 6:21-22) Chin me-apat an tula' na ay chuy an timpo ja chin intula' na hay hachi namati ad Filipos.

Hay mahhun an ituchun Paul ay tay tula' ja ipa-innila na an hi Apo Jos chi namanuh an amin hana gwah to lota ja hana gwah chi ad langit, ja hi Kristo chi Apo cha. Itukhuna khu hana namati an un cha mun-oh-ohha hi nomnom khapo hi nidchuman cha ay Kristo, ta me'-annolot hini pi'takhuwan cha ay ni podhon Apo Jos.

Gwa hana allon Paul an pipadchungan ni aton chi namati an mun-oh-ohha. Allona an hana namati ja mipadchung cha hi alimatong chi oh-ohha an achor, ja hi Hesu Kristo chi ulun chi achor. Allona khu an hay hana namati ja mipadchung cha hi pfalay ja hi Kristo chi pognad. Ja ipadchung na khu hana hempfalay ay Kristo ja hana namati ay hija.

Ma-achar ta-o khu ay tay an tula' hana nahamad an ugalin chi hempfalay, ammod ja empfapfalay na, himpfut ja ap-apon chi himpfut.

Hay me-ang-angonoh an ituchun Paul ay tay an tula' ja ma-achar hana armas an inchat Apo Jos hana namati ta usaron cha an mangapfak ay Satanas an khun manoptopngan ay chicha.

---

1 1 Ha-in hi Paul an enhaad Apo Jos an numpfalin hi apostol Kristo
Hesus. Tayya an muntula-a' ay cha'ju an tatakhun Apo Jos hina ad
Efeso an na'na-unnud ay Kristo Hesus.
2 Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan
ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan chi pi'takhuwan ju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hana na-ispirituwan an ap-aphochan chi namati

3 Madayaw hi Apo Jos an Jos ja Aman Hesu Kristo an Apo ta-o, ti
inchat na an amin chi na-ispirituwan an aphochan tay pi'takhuwan ta-o
an narpu ad langit, khapo hi nidchuman ta-o ay Kristo. 4 Chin agkhuy
pay narmugwan tay lota ja pinippili chita-o ay Apo Jos an midchum
ay Kristo ta mumpfalin ta-o hi magpong hot ma-id i ta-o hongpfatan
hi pfahor. 5 Khapo hi pamhod na ja ene'cha na an mumpfalin ta-o hi
empfapfalay na khapo ay Hesu Kristo. Hitay chi penhod na ja inhumang
na hi aton. 6 Hotti daydayawon ta-o hija khapo ay tay khohkhoh na an
ma-id ipadpadchungana khapo hi nidchuman ta-o ay ni podpodhona an
Empfalay na. 7 Khapo chin chalan Hesus an immajuh chin natajana, ja
nipfu-aan ta-o ay ni pfahor an namabpfalud ay chita-o, ti napakawan
cha an amin. Achi malukud hitay napfalor an khohkhoh Apo Jos 8 an
pun-ipatikhaw na ay chita-o. 9 Magpong hini kinala-eng Apo Jos, ja
impa-innila na ay chita-o hana agkhuy na pay empfaag an ene'cha na an
ma-at, an nenomnom na an ipa-annung Kristo. 10 Hotti nachakngan ayya
chin timpo an akhibpfohan an amin hana mahapor an ma-at, ja pun-oh-
ohhaon Apo Jos an amin chi gwa ad langit ja heto lota ta hi Kristo chi
apo cha.
11 Hi Apo Jos chi nanghumang an amin hana ma-at, ti gway apfalinana
an mangpadchong an amin. Ja pinippili cha'mi chin hunhunana ta gway
aton ni penhod na an ma-at, 12 ja ta madayaw hini kinajos na khapo ay ni
pi'takhuwan mi an nahnahhun an namati ay Kristo. 13 Ja amat khu hina
ay cha'ju. Chengngor ju hini umannung an Hapit Apo Jos an Ebanghelyo,
an panginnilaan ay ni aton an mi'takhu ay hija, ja namati aju ay Hesu
Kristo. Hotti enat Apo Jos chin ingkari na an impa-ali na hini Espiritu
Santo ta un me-a-achor ay cha'ju ta panginnilaan an cha'juy tatakhu na.
14 Ja hitay agawwachaan ni Espiritu Santo ay chita-o chi panginnilaan an
ipa-annung Apo Jos an ichat an amin hana ingkari na an pfanoh ta-o ta
madayaw hini kinajos na.

Chin khun ekalalakhan Paul hay hana namati ad Efeso

15 Nete-a chin nanginnilaa' ay nuy pammati ju ay Apo Hesus ja ay ni
pamhod ju an amin hana i-ibpfa ju an tatakhun Apo Jos, 16 ja agkhuy u
empokhong an munyaman ay Apo Jos khapo ay cha'ju, hotti khun cha'ju
pi-i-pi-idchum hi kalalag u. 17 Hay khun u epfokha ay tay madayaw an
Ama ta-o, an Jos tay Apo ta-o an hi Hesu Kristo, ja ichat na hay maphod
hi nomnom ju, ja ipa-innila na ay cha'ju hini kinajos na, ta pa'-annilaon
ju. 18 Hay kalalag u ja hilagwan Apo Jos hini nomnom ju ta annilaon ju
hini maphod an i ta-o hahadchon khapo hi nangajakhana ay chita-o. Achi
mapfilang hana nun-apfalor an bindisyon an ichat Apo Jos ay chita-o

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an tatakhu na. 19 Hay oha khu hi kalalag u ja ta annilaon ju adni' hini
achi malukud an apfalinan Apo Jos an gwa ay chita-o an namati. Hitay
apfalinan Apo Jos an gwa ay chita-o ja hihiya chin apfalinana 20 an
nipatikhaw chin nummahuwan Kristo ja chin timmalakhujana ad langit
ta inumpfun ay ni nun-appit hi agwan Apo Jos. 21 Hot gawwacha hichi
hi Kristo an mun-ap-apo ja mangpangulu an amin hi gway apfalinana ad
uchu ja anong un hana a-ap-apo heto lota. Ma-id oh-ohha hi napfagpfagto
mu hi Kristo, ad ugwani ja anong un hana umali an ar-arkhaw. 22 Enhaad
Apo Jos hi Kristo an napfagto ta hijay tangachon an amin chi a-ap-apo,
ja hija khuy enhaad Apo Jos hi mangpangulu an amin hi namati. 23 Hotti
an amin ta-o an namati ay Kristo ja chita-o chi achor na, ja hija chi ulu.
Hot ma-id i ta-o pungkulangan ti an amin hana gwa ay hija ja gawwa
ay chita-o an achor na. Ja hijay mangpaphod an amin chi nagwacha ta
magpong cha.

Hana namati ay Kristo ja nichatan cha hi pfakhu an pi'takhuwan

2 1 A-akhi, nomnomon ju hichin agkhuy ju namatiyan, an natoy aju
hi pannig Apo Jos khapo hana pfahor ju. 2 Ti khun ju pe'-at hana
napukhit an khun aton chi agkhuy namati ja hini ap-apon chi napukhit an
ispiritu ad uchu, an khun mangtagtakhadtad hana tatakhu ta ngumanu cha
ay Apo Jos. 3 Ja an amin ta-o ja amat ta-o ay chicha an khun ta-o aton hana
nihikhud an napukhit an ugali ta-o. Khun ta-o unuchon hana napukhit an
nomnom ja penhod chi achor. Hotti nidchum ta-o hana tatakhu an madusa
ay Apo Jos, ti hijah tay chi ohong ni pfahor ta-o. 4 Muti magmagkhohkhoh
hi Apo Jos ja otong hini pamhod na ay chita-o. 5 Ti anong un ta-o natoy
khapo hi pfahor, ja inchatan chita-o ay ni pfakhu an pi'takhuwan khapo
hi nidchuman ta-o ay Kristo. Hotti un angkhay hi khohkhoh Apo Jos ja
tinakhu chita-o ta achi ta-o madusa. 6 Khapo ta ne'-oh-ohha ta-o ay Kristo
ja nidchum ta-o ay hija an minahuwan Apo Jos, ja impapfagto chita-o ta ni-
ipfun ta-o an mi'-ap-apo ay hija ad langit. 7 Enat Apo Jos hay hato ta mete-a
ad ugwani ja ingkhana ja ipatikhaw na hini munnaud an napfalor an
khohkhoh na ja oloy na ay chita-o khapo hi ne'-oh-ohhaan ta-o ay Kristo.
8 Ma-id uchumna hi khapo na ta tinakhu chita-o nu pfu-un hitay enat Apo
Jos an nangkhohkhohan ay chita-o nete-a hichin i ta-o namatiyan. Ja pfu-
un chita-oy narpugwana an hi Apo Jos chi nangat, 9 hotti achi la-ahnaon
gway ehnger, ti pfu-un chita-oy nang-intamu. 10 Lemman Apo Jos hitay
pi'takhuwan ta-o ta me'-oh-ohha ta-o ay Kristo an mangat hana maphod an
ene'cha na hichin hunhunana hi i ta-o aton.

Nun-oh-ohhaon chita-o ay Apo Jos

11 Hotti nomnomon ju chin oma'-atan ju an un aju holag chi Hentil.
Ma-id pfirpfilang ju an allon hana Hudju, ti agkhuy aju nakugit. Allon

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha hi chicha ja angkhay chi tatakhun Apo Jos, ti chicha chi ma-ali an
Nakugit. Muti hitay enat cha ja un takhu chi nungkugit, ja un hini achor
cha ja angkhay. 12 Nomnomon ju an chin agkhuy ju pay namatiyan ja
ni-achawwi aju ay Kristo. Agkhuy aju nidchum hachi holag chi Israel an
pinilin Apo Jos hi tatakhu na ja agkhuy aju nidchum chin ne'tobpfalan
Apo Jos ay chicha an honakhona han umali an Manakhu hi tatakhu.
Hotti ay chuy an timpo an i ju ni'tatagkhuwan ja ma-id hahadchon ju hi
i ju aphochan, ja ma-id anila ju ay Apo Jos. 13 Ad ugwani ja achi amat
hina, ti nidchum aju mahpay ay Kristo Hesus, ja hijay nangehnot ay
cha'ju ay Apo Jos khapo chin chala na an immajuh chin natajana. 14 Ti
hi Kristo chi pognad chi nun-oh-ohhaan ta-o an Hudju ja Hentil. Nun-
oh-ohhaon chita-o chin i na nangaanan hi hay i ta-o numpfapfattanan.
15-16 Inchat na chin achor na ja natoy ta napogpog chin urchin chi
Hudju an na-ugman hi numpfino-ob-on an a-urchi-urchin. Hotti
numpfalinon chita-o an namati ay Kristo hi oh-ohha an achor na, Hudju
man wenno Hentil. Khapo hi natajana chin kros ja napogpog chin
numpfipfinnuhhuulan ta-o an Hudju ja Hentil. Numpapadchung ta-o ad
ugwani an enehnot Kristo ay Apo Jos an oh-ohha an achor. 17 Hijah tay
chi immaliyan Kristo heto lota, ta engkasaba na hini aton an me'-oh-ohha
ay Apo Jos ta midchum aju an nun-i-achawwi, ja anong un cha'mi an
Hudju an nun-ehnot ay hija. 18 Hotti khapo ay tay enat Kristo, ja mapfalin
an mehnot ta-o an amin ay Jos Ama khapo ay ni tolong ni Espiritu Santo
an gawwacha ay chita-o an amin. 19 Agkhuy aju nilalahin, ti nidchum
aju mahpay hana tatakhun Apo Jos. Hot hen-a-amma ta-on amin ay hija.
20 Mipadchung ta-o hi nehamad an pfalay an empognad hachi profetan
Apo Jos ja hachi apostol ay Kristo Hesus, an hija hini na-ahammad an
pognad tay an pfalay. 21 Hijay neta'chan ta-o an amin an khenong chi
alimatong tay an pfalay. Khapo ay tay ne'-oh-ohhaan ta-o ay Kristo ja
khun omot-ottong hitay an pfalay ja mumpfalin ta-o hi nasantuwan an
templon Apo Jos. 22 Nidchum aju khu khapo hi ne'-oh-ohhaan ju ay Kristo
ta mapakhad ta-o hi punhitugwan Apo Jos khapo ay ni Espiritu Santo an
gawwacha ay chita-o.

Enhaad Apo Jos hi Paul an manudtuchugwan hana Hentil

3 1 Hotti ha-in an hi Paul an oha an pfalud khapo hi nangunucha' ay
Kristo Hesus, ja khun cha'ju ekalalakhan. Ja hay nipfalucha' ja khapo
hi nanudtuchugwa' ay cha'ju an Hentil. 2 Anila ju an impulang Apo Jos ay
ha-in hitay tamu' an mangpa-innila ay cha'ju an Hentil ay ni khohkhoh na.
3 Ti impa-innilan Apo Jos ay ha-in hini penenhod na an aton an agkhuy nipa-
innila hichin hophopapna. Ja hijah tay chi khun u hapiton ay tay ho'ho'chod
an intula' u. 4 Nu pfahaon ju hot ma-awatan ju hini nanginnilaa' ay ni
ene'chan Apo Jos an mipa-annung khapo ay Kristo. 5 Hitay an penenhod na

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an aton ja agkhuy impa-innilan Apo Jos hana tatakhu chin hophopapna. Ad
ugwani chi nangpa-innilaan ni Espiritu Santo hana apostol ja profetan Apo
Jos an pinili na. 6 Ja hini impa-innila na ja amat heto. Anong un hana Hentil
an mangapfulut ay tay Ebanghelyo, ja midchum cha ay cha'mi an Hudju an
mi'takhu ay Apo Jos, hotti mun-oh-ohha ta-o an namati an achor Kristo.
Ja me'pfanoh chi Hentil an amin hana ingkarin Apo Jos an michat hana
ninidchum ay Kristo Hesus.
7 Khapo ay ni khohkhoh Apo Jos an nangchat hi apfalinan ay ha-in an
mangat ay tay tamu na, ja numpfalinona' hi pfaar na an manudtuchu ay tay
Ebanghelyo. 8 Anong un ha-in chi kababa-an an amin hi tatakhun Apo Jos ja
piniliya' an mangaskasaba ay cha'ju an Hentil hana nun-apfalor an pun-ichat
Kristo an achi ma-awatan chi tatakhu. 9 Ja ne-ehnakha' khu ta ipa-innila' an
amin hi tatakhu hana ene'cha na chin hunhunana an ma-at. Hi Apo Jos an
Nampfu an amin, ja agkhuy na impa'pa-innila hitay penenhod na an aton
10 ta ad ugwani chi atikhagwana ay chita-o an namati. Ja hana a-ap-apon chi
angher ad langit ja hana napukhit an ispiritu an khun mangpapto' ad uchu,
ja tikhan cha hitay pun-oh-ohhaan ta-o an namati ja immunud ay Hesus, hot
annilaon cha hana numpfino-ob-on an nomnom Apo Jos. 11 Hitay enat Apo
Jos ja hijah tay chi nenomnom na an aton chin agkhuy pay narmugwan tay
lota, ja ma-at ad ugwani khapo ay Kristo Hesus an Apo ta-o. 12 Hotti chita-o an
nidchum ay hija ja munchomo' ta-o an mungkalalag ay Apo Jos, ti chonglona
khapo ay tay namatiyan ta-o ay Kristo. 13 Hotti allo' ay cha'ju hi achi aju
humighikha khapo ay tay punlikhata', ti hay ap-aphochan juy ipfunga na.
14 Gwa ayya ta nomnomo' hay hato hon nunheppeya' an mungkalalag ay
Jos Ama 15 an ammod an amin chi pamilya heto lota ja ad langit. 16 Khuna'
mungkalalag ay Apo Jos an gwachaan an amin chi apfalinan ta ichat ni
Espiritu na hay pfi-ah ni nomnom ju. 17 Ja ekalalag u khu ta hi Kristo chi
munheto ay cha'ju an namati ay hija, ja ta lumamot ja mehamad hini pamhod
ju, 18 ta cha'ju ja an amin ta-o an tatakhun Apo Jos ja mapfalin ta-o an
annilaon hini lukud tay nehamad an pamhod Kristo ay chita-o. 19 Anong un
ma-id olog chi takhu an mangawatan an amin ay tay pamhod Kristo, muti ma-
ug-ugman koma hini anila ju an pamhod na, ta pompomhod hini aton ju an
mi'takhu, ingkhana hi amat ay Apo Jos an magpong.
20 Madaydayaw hi Apo Jos an achi malukud chi apfalinana. Ti, khapo
ay tay apfalinana an khun muntamu ay tay pi'takhuwan ta-o, ja atona an
amin chi hay epfokha ja cho'cho'-or pay chi atona an ad-adchi ta-o pa'-
anomnom. 21 Madaydayaw hi Apo Jos hi ma-id chi pogpogna khapo ay
Kristo Hesus ja khapo an amin hay hana namati an tinakhu na. Amen.

Mun-oh-ohha hana namati

4 1 Hotti hitay chi itukhun u, ha-in an pfalud khapo ay Apo Hesus.
Allo' ay cha'ju hi mi'takhu aju an me'-annolot ay ni na-ajakhan ju

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay Apo Jos. 2 Mahapor an mumpakumbaba ja ma-uloy aju. Anuhan ju
hay hana pungkulangan hana papadchung ju an tatakhu, ti hitay chi
amatan chi mumpepennohhochan. 3 Epa-e-ennongan ju an aton an amin
chi hay ma-at ju ta munchochodcha hini pun-oh-ohhaan ju an inchat ni
Espiritu Santo. Ti nun-oh-ohhaon cha'ju ay Apo Jos hi nomnom. 4 Chita-o
an gawwacha ay Kristo ja un ta-o oha an achor, ja un oha hini Espiritu
Santo an gawwacha ay chita-o an amin. Amat hina khu an un na-ohha
hini hahadchon ta-o an pi'takhuwan ay Apo Jos an nangajakhan ay
chita-o. 5 Oh-ohha hini Apo ta-o an amin, ja na-ohha hitay pammati
ta-o, ja na-ohha hini i ta-o nabautisaran. 6 Un oh-ohha hi Apo Jos an
Ama ta-o an amin, hijay gawwacha ay chita-o an khun mangpapto' ay
tay pi'takhuwan ta-o ja epadchong chita-o an amin an namati ta ma-at
hini penhod na. 7 Ja khekhempong Kristo hana empe-apong na an na-
ispirituwan an apfalinan an inchat na hi oha-ohanna ay chita-o. 8 Ti hitay
hini nitula' an Hapit Apo Jos an allona hi,

"Chin numpfangngachana ad langit
ja impfulog na hana cho-or an pfuhur na ta matikhaw an enapfak
na,
ja gwa han nun-ichat na hana tatakhu na."[a]

9 Allon tay Hapit Apo Jos hi numpfangngad hija ad langit, hotti ma-
awatan ta-o an immali hi nahhun heto lota. 10 Hotti hi Kristo an immali
heto lota ja timmalakhuy ad langit ta hija chi mangpapto' an amin ad
langit ja heto lota.

11 Ja hay hato hana numpfino-ob-on an na-ispirituwan an apfalinan
an inchat na. Enhaad nay apostol, uchumna ja profeta, ja uchumnay
ebanghelista an i mangtudtuchu ay ni Ebanghelyo ay cha nuy agkhuy
namati. Enhaad na khuy uchumna hi papastor an manalimun hana
namati ja an manudtuchu. 12 Inchat na hay hato na-ispirituwan an
apfalinan ta matuchugwan an amin hana tatakhun Apo Jos hot
mehahagkhana cha an munserbi ay hija. Ja hay ipfunga na ja pfumi-ah
ta-o an namati an ma-ali hi achor Kristo, 13 ingkhana hi mun-oh-
ohha ta-o hi pammati ja hi anila ta-o ay ni Empfalay Apo Jos. Hot
khomentongan hini pammati ta-o ja hana ugali ta-o ta mi'padchung ay ni
ugalin Kristo an ma-id kumuchangana. 14 Ti hay podhon Apo Jos ja achi
ta-o amat hi ung-ungungnga an nalaka an ma-arjan wenno amat hi papor
an kompormi hini pang-edchongan chi ijah. Achi ta-o ma-allilaw ay cha
nuy itudtuchun hay hana nun-ala-eng ja mumpunlahlah an tatakhu.

---

[a] **4:8** Psalms 68:18. Hini allona ay ni Psalm 68:18 ja "Chin nunti-ichana ja impfulog na …" ja hay hapitona ja chin nunti-ichan ni arin chi Israel ad Jerusalem ta mun-ap-apo. Hay allon Paul ay tay an texto ja etalato na hi Kristo an numpfangngad ad langit ja nangchat hi na-ispirituwan an apfalinan hay hana tatakhu na.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Hay aton ta-o ja epognad ta-o hitay pi'takhuwan ta-o ay ni umannung
an tudtuchu ja hi pamhod, hot khun homa'ha'jab hini pomhochan ni
pi'takhuwan ta-o ingkhana hi mipadchung ay ni nitakhuwan Kristo.
Hijay ulu ta-o, 16 ti hijay mangpadchong ja mangpanuh ay chita-o an
alimatong tay achor na ta mepmephod an mumpun-ummum. Hotti
nu gwahchinonon hon empa-ennongana chi hay tamu na, hot pfumi-
ah ja pomhod hitay achor Kristo. Hijah tay chi i ta-o oma'-atan nu
mumpepennohhochan ta-o.

Mi'takhu ta-o ay ni mumpapattar

17 Hotti chonglon ju hitay allo' ay cha'ju khapo ay ni apfalinan an
inchat Apo Hesus ay ha-in. Chu'khon ju chin ni'tatagkhuwan ju an
ninidchuman ju hay hana agkhuy namati an un hini nomnom cha chi
unuchon cha an ma-id poot na. 18 Naherngan hini nomnom cha ti ma-id
ay chicha hini pi'takhuwan an marpu ay Apo Jos. Khapo ta ngumanu
cha ja achi cha podhon an annilaon hi Apo Jos. 19 Un ne-a-achor ay
chicha an amin hana napukhit hijaot un ma-id anila cha an pfuma-in.
Aton cha an amin hini napupukhit an penhod chi achor ja achi cha
humikha an mangat. 20 Muti cha'ju ayya, an chin namatiyan ju ay Kristo
ja inannila ju an achi amat hina hini podhona an i ju pi'takhuwan. 21 Ti
ay tay immunuchan ju ay hija, ja nituchu ay cha'ju hini umannung an
Ebanghelyo an nipatikhaw ay ni ni'takhuwan Hesus. 22 Hotti hay aton
ju ja chu'khon ju hana napukhit an nomnom ja ugali ju chin agkhuy ju
namatiyan. Ti unot umallilaw ja puma'-i ay ni pi'takhuwan ju. 23 Mahapor
an marman hana napukhit an nomnom ju. 24 Mepallog koma hini pfakhu
an nomnom an marpu ay Apo Jos ta mipatikhaw hini oma'-atan Apo Jos
an magpong ja nasantuwan.
25 Hotti epokhong ju an munlahlah, ta hay umannung chi i allon ay
ni ibpfa an takhu, ti un ta-o oh-ohha an achor ay Kristo. 26 Nu gway
pfumungtan ju ja tikhan ju ta pfu-un hijay i ju pfumahulan. Ma-uyyad
koma hini pfungot ja un ma-uynu hini hukhit. 27 Nu achi ma-uyyad
hini pfungot ju hot chenor Satanas an mangtuja ay cha'ju an pfumahor.
28 Hini takhu an khun omakaw ja mahapor an epokhong na ad ugwani,
ta un mi'liya' ta gway pangalana hi hay mahapor na, ja hay ika-ahi
na hana uchumna an manmanikha. 29 Achi aju munhapit hi napukhit.
Hay hapiton ju ja hay hana maphod an mahaphapapit, ta matulungan
hana munchochongngor. 30 Achi ju pa-ayyungon hini Espiritu Santo an
inchat Apo Jos ay cha'ju an markan hana tatakhu na an panginnilaan
an umali han arkhaw an pangpfu-aanan Apo Jos ay chita-o hi pfahor.
31 Hotti ánun ju hana chokhoh chi nomnom, hihigkha ja pfungot.
Achi aju munhohongnger ja mumpipinnahiw. Chu'khon ju an amin
hana khun aton an mama'-i hi ibpfah takhu. 32 Hay maphod hi aton ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muntitinnolong ja mungkikinna-ahi aju. Ja mumpepennakawan aju, an
amat ay ni enat Apo Jos an namakawan ay cha'ju khapo chin nangchatan
Kristo ay ni pi'takhuwana.

5 1 Podpodhon cha'ju ay Apo Jos an empfapfalay na, hotti hijay
tuntunchon ju. 2 Ja mi'takhu aju koma an magwachaan hi pamhod
an amat ay ni pamhod Kristo ay chita-o, an impatikhaw na chin
nangchatana ay ni achor na an natoy khapo ay chita-o. Inchat na ay Apo
Jos hini pi'takhuwana an amat hi mumpfango an insenso an nidaton.
3 Cha'ju hana nasantuwan an tatakhun Apo Jos hotti tikhan ju ta
ma-id chi i ju aton hi chumalat hi panaphapitan cha'ju hi tatakhu hi
un aju khun me-elo' hi pfu-un ahagwa ju ja napukhit chi nomnom ju ja
na-amnagwan aju. 4 Achi koma nalukhit hini aton ju an munhuhupfug,
ja achi ju koma hapiton hana napupukhit ja hana ma-id chi poot na. Hay
gwot haphapiton ju ja hay hana panagyaman ay Apo Jos. 5 Ti hana khun
me-elo' hi pfu-un ahagwa cha ja hana khun mangat hay hana napupukhit
an penhod chi achor ja achi cha midchum ay ni Pun-ap-apugwan Kristo
ja hi Jos Ama. Achi khu midchum hana tatakhu an na-amnagwan, ti un
hana khina-u heto lota chi jos cha.
6 Achi ju pattiyon hana mangali hi pfu-un pfahor hay hato, ti
munlahlah cha. Ti hini umannung ja hortapon hay hato ngumangannu
hini pfungot Apo Jos. 7 Hotti achi aju imimidchum hay hana amat hina,
8 ti nalahin chin ni'takhuwan ju an munhehellong. Gawwacha aju ay
ni mumpapattar ad ugwani khapo hi nidchuman ju ay Kristo. Hotti
mi'takhu aju ay ni mumpapattar an pi'takhuwan. 9 Hana ipfungan ni
takhu an nahilagwan ja hana maphod ja magpong ja umannung an pe'-at
na. 10 Achalon ju nu ngachah ni podhon Apo Jos ja hija chi atonju.
11-12 Achi aju midchum an mangat hana khun aton hay hana khun
mi'takhu ay ni munhehellong an pi'takhuwan an khun mangat hana
ma-id chi poot na. Achi koma mahaphapapit hana khun cha ili'-ud an
aton, ti apfapfa-in. Etoloy ju an mangat hi maphod ta gway aton cha an
manginnila ay ni pinukhit ni khun cha pe'-at. 13 Ti nu mahilagwan hana
gwa ay ni hehellong hot matikhaw hini pinukhit cha. 14 Ja an amin hana
mahilagwan hot pomatar. Hijah tay hini oha an nitula' an allona hi,

"He-a ton nanallo' ja pfumangon a,
He-a ton natoy ja tumakhu a
Hot hilagwan Kristo hini nomnom mu."

15 Hotti pa-ennongan ju an mi'takhu ta unuchon ju hana khun aton
hana mun-anomnom an tatakhu an pfu-un hay hana nun-atottot.
16 Mehahagkhana aju koma an amin hi timpo an mangat hi maphod, ti ad
ugwani ja cho-or hana khun pfumahor. 17 Achi aju munggwonggwong ta
un ju gwot annilaon nu ngachah chi podhon Apo Jos hi pe'-at ju. 18 Tikhan
ju ta achi aju khun mumpfutong, ti hitay chi apa'-iyan ju. Pfu-un koma hini

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfinutong chi mangechalan ay cha'ju ta hini Espiritu Santo. 19 Hotti na-
amung aju ayya ja engkankanta ju hana hapit Apo Jos an Psalm, ja hana
uchumna an kantan chi namati an pundayaw ay Apo Jos ja mangpapfi-ah
hi pammati. Ja mun-an-anla aju an mungkanta, ti hi Apo Jos chi khun ju
ekantaan. 20 Anong un ngachah chi hay i na amatan, ja achi ju alichuwan an
khun munyaman ay Jos Ama khapo hana enat Apo Hesu Kristo.

Hay mitukhun hi hempfapfalay

21 Khun aju manghin-u-upfay khapo ta e'khonan ju hi Kristo an Apo ju
an amin. 22 Cha'ju an pfinapfai, mahapor an na'na-unnud aju hay hana
enah-ahagwaan ju, an amat ay ni aton ju an mangunud ay Hesu Kristo
an Apo ta-o. 23 Ti hini lala-e ja hijay ulun ni ahagwa na, an amat khu ay
Kristo an ulun hana namati an achor na. Ja hi Kristo khu chi Manakhu
an amin hi namati. 24 Hotti hini aton chi namati an umunud ay Kristo ja
hija khu hini aton chi pfupfai an umunud ay ni ahagwa na.
25 Cha'ju ayya an linala-e, mahapor an podpodhon ju hana enah-ahagwaan
ju an amat ay ni pamhod Kristo ay chita-o an namati. Hitay pamhod Kristo
ja nipatikhaw chin natajana khapo ay chita-o. 26 Ja pumpfalinona chita-o hi
nasantuwan an tatakhun Apo Jos, ti na-ulahan ta-o khapo chin nangngolan
ja nangunuchan ta-o ay ni hapit na, ja natihtikhuwan chin numpabautisaran
ta-o hi chanum. 27 Hitay chi enat Kristo, hot mumpfangngad an mangagwit
ay chita-o an namati an mipadchung hi napintas an pfalahang an
ahagwaona. Ay chuy ja ma-id oh-ohhah pfahor ta-o, ja mapmaphod ta-o
hi pannig na, ti magpong ta-o. 28 Hotti amat hina koma chi aton ju an
linala-e an mamhod hana enah-ahagwaan ju, an amat khu ay ni pamhod
ju ay ni achor ju. 29 Ti un chah gway oha hi achi mamhod hi achor na?
Ma-id an gwahchinonon hon hinalimunana hini achor na. Ja amat hina
chi enat Hesus ay chita-o an namati, 30 ti impfilangchita-o hi alimatong ni
achor na. 31 Gwacha han nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, "Hijaot
un mahapor an taynan ni lala-e hi ama na ja hi ina na ta i midchum ay ni
ahagwa na an pfupfai ta mumpfalin cha hi oh-ohha an achor."[b] 32 Gwa han
na-unig an ma-achar ay tay, ja hay allo' ja etalato na hini ne'-oh-ohhaan ta-o
an tatakhun Apo Jos ay Kristo. 33 Muti gwacha khu han ituchu na ay cha'ju
an hempfapfalay an amat heto. Hini lala-e ja podpodhona hini ahagwa na
an amat ay ni atona an mamhod ay ni achor na. Ja hini ayya pfupfai, ja
mahapor an lihpituwona hini ahagwa na an lala-e.

Hay mitukhun hana hen-a-amma

6 1 Cha'ju an ung-ungungnga, unuchon ju hana tukhun chi a-ammod
ju, ti hitay chi maphod hi aton hana immunud ay Apo Hesus.

---

[b] **5:31** Genesis 2:24

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Nomnomon ju chin urchin Apo Jos an allonay, “Dayawom cha amam
ay inam.” Hitay hini nahhun an urchin an gway kari na, an allona hi,
3 “Nu aton ju hitay hot pomhod ja chumu'chu'-oy chi pi'takhuwan ju
heto lota.”[c] 4 Ja cha'ju ayya an a-ammod, achi ju khun papfungton hana
empfapfalay ju. Un ju gwot ituchu hini penhod Apo Hesu Kristo an pe'-at
cha, ja inhingar ju nu pfumahor cha.

Hay mitukhun hana himpfut ja hana apo cha

5 Cha'ju an himpfut, mahapor an unuchon ju hana apo ju heto lota.
Ta'tan ju chicha ja pena-ennongan ju an mangat ay ni allon cha, ti ma-id
uchumna hi khun ju pangatan nu pfu-un hi Kristo. 6 Unuchon ju chicha,
an achi khapo ta tittinnig cha'ju ta gway aton cha an mamhod ay cha'ju,
muti amat aju hi himpfut ay Kristo an gway pamhod na an mangat ay
ni penhod Apo Jos. 7 Hotti ep-ephod ju an aton hana tamu ju, ti ma-id
uchumna hi khun ju pangatan nu pfu-un hi Apo Hesus, an pfu-un hay
takhu ja angkhay. 8 Ja anila ta-o an, nu ngachah nuy maphod an enat chi
ohah takhu, himpfut ja pfu-un, ja lagpfuwon Apo Jos chicha.
9 Cha'ju khu an ap-apon chi himpfut, mahapor an maphod khu chi
aton ju. Achi ju tata'ton chicha hu-un aju humingar. Ti anila ju an
numpapadchung an himpfut ta-o an amin ay ni Apo ta-o an gwa ad
langit, ja punchichipatona hini atona an amin hi tatakhu.

Hana armas chi namati

10 Hitay chi angonoh chi itukhun u ay cha'ju. A-arkha-arkhaw ja
munhochor aju ay ni apfalinan Apo Hesu Kristo an michat hana
nidchum ay hija, ta mehamad hini pammati ju. 11 Ja usaron ju an amin
hana inchat Apo Jos an armas, ta gway pangapfak hay hana na-uti-ot
an pangilor Satanas ay cha'ju. 12 Ti pfu-un takhu hini khun ta-o pe'-
ahchangan, an hay hana a-ap-apon chi dimonyo ad uchu ja an amin hana
napukhit an ispiritu ja hana achi matikhaw an gway apfalinana an khun
mangedchong hay hana tatakhu ay tay pi'takhuwan an munhehellong.
13 Hijaot un mahapor an ihu'lub ju hana an armas an inchat Apo Jos
ta gway hakhanib ju an mi'khupfat hana tamun chi munhehellong, ta
nakhibpfoh ayya ja gwacha aju pay an timmata'chug an agkhuy na-apfak.
14 Hotti mehahagkhana aju an mi'khukhubpfat. Ja hay hato
chi hakhanib chi hinchalo an mahapor ta mehakhana ta-o an
mi'khukhubpfat. Hay pfalekeh chi namati ja hini umannung an
intudtuchun Apo Jos. Ja hay hanin chi achor ta-o ja hini magpong an
pi'takhuwan ay Apo Jos. 15 Ja hay hapato ta-o ja hini pi'takhuwan an
nehahagkhana an mangpa-innila ay ni Ebanghelyo. 16 Hay khu oha an

---

[c] **6:3** Deuteronomy 5:16

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mahahapor ja hini hapiyaw ta-o an ihani hay hana khun munchalang an
panan Satanas an hija hini pammati ta-o ay Kristo. 17 Ja hay ihermet ta-o
ja hini khun panakhuwan Apo Jos ay chita-o. Ja hay pfangid ta-o ja hini
Hapit Apo Jos an epanomnom ni Espiritu Santo. 18 Ay ni pangusaran an
amin hay hato hakhanib, ja mahapor an mungkalalag aju ay Apo Jos an
amin hi timpo, ta epfokha ju hana epanomnom ni Espiritu Santo. Hotti
pe'hehemad ju an mungkalalag, ja ni-idchum ju an pe'kalalakhan an
amin hana tatakhun Apo Jos.
19 Ja pi-idchuma' adni' an pe'kalalakhan ta ituchun Apo Jos hay
hapito', ja ta achiya' pfuma-in an mangpa-innila ay ni Ebanghelyo an
agkhuy nipa-innila hichin hopapna. 20 Ti hennakha' ay Kristo ta ituchu'
hitay Ebanghelyo an chimmalat hi uja' nipfapfalluchan ad ugwani. Hotti
ekalalakhana' ta achiya' toma-ot an muntudtuchu, ti hitay chi mahapor
hi uja' aton.
21 Penhod u an ipa-innila ay cha'ju hitay oma'-ata' ja hay hato khun u
aton. Hijaot un u hennag hi Tikikus an umali hina. Oha hija an akhi ta-o
an podpodho' ja punchenla' an munserbi ay Apo Jos. Hotti hijay mangpa-
innila ay cha'ju hay hato khun ma'ma-at. 22 Hennag u hija ta annilaon ju
hini oma'-atana heto ja alom adni' ja mehamad hini nomnomju.
23 Cha'ju an a-akhi an namati, hay kalalag u ja hi Apo Jos an Ama ja hi
Apo ta-o an hi Hesu Kristo chi mangchat hi pomhochan chi pi'takhuwan
ju hina, ja mangpapfi-ah ay ni pammati ju, ta mehamad hini aton ju an
mumpepennohhochan. 24 Hi Apo Jos chi mangkhohkhohan an amin ay
cha'ju an munchochodcha chi pamhod na ay Hesu Kristo an Apo ta-o.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

FILIPOS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intolong Apostol Paul hay hana namati ad Filipos, chin nahhun an iglesia an pfinangon Paul hichi provincian chi Masedonia ad Europa. (Acts 16:6-40) Chin nuntula-an Paul ja gwa an nipfabpfalud khapo hi i na nangkaskasabaan ay ni Ebanghelyon Apo Hesu Kristo.

Hay oha hi nuntula-an Apostol Paul ja podhona an munyaman hachi namati ad Filipos hana tolong an impipaw-it cha ay hija. Podhona khu an tukhunon chicha ti unchani ja na-upay cha khapuh nipapfalluchana ja hachi cho-or an likhat an horhortapon cha khapuh namatiyan cha.

Intukhuna khu ay chicha an un-unuchon cha hini enat Kristo an impa-umlong na hini achor na chin gwachaana heto lota. Ja nomnomon cha koma hana ap-aphochan chi ibpfa cha an takhu ta pfu-un hini achor chay nomnomon cha ja angkhay. Empanomnom na ay tay an tula' an tinakhun Apo Jos chicha khapo ay ni otong an khohkhoh na ja hini pammati cha ay Hesu Kristo ja angkhay, ta achi cha punhohodlanan hini pangatan cha ay ni urchin Moses ja hana uchumna an allon chi tatakhu hi ma-unud. Inali na khu ay tay an tula' an ichat Apo Jos chi lenong hana khun mungkalalag ay hija ja ichat na khu hana linagpfun an amin hana namati chin pidchuman ta-o ay Kristo ad langit.

---

1 1 Ha-in an hi Paul, ja hitay nun-ibpfa' an hi Timoti, an pfaar Kristo
Hesus, ja tayya an muntula' ami ay cha'ju an tatakhun Apo Jos hina
ad Filipos. Tula-an mi cha'ju an khun mangpangpangulu hana namati
hina ja cha'ju an khun tomolong ay chicha, ja an amin aju an nidchum
ay Kristo Hesus. 2 Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi Apo Hesu Kristo chi
mangkhohkhohan ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan chi pi'takhuwan
ju.

Hana nunyamanan Paul ay Apo Jos khapo hana namati ad Filipos

3 Gwa ayya ta nenomnom u cha'ju hon nunyamana' ay Apo Jos.
4 Ja mun-an-anlaa' an amin hi khun u pangkalalakhan ay cha'ju.
5 Munyamana' ay Apo Jos khapo chin enat ju an temmolong ay ha-in
hi khun u puntudtuchugwan ay tay Ebanghelyo, nete-a chin namatiyan
ju ja ingkhana ad ugwani. 6 Hitay tolong ju chi oha hi panginnilaan an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ente-an Apo Jos an mangpaphod ay ni pi'takhuwan ju. Ja anila' an hitay
tamu an ente-an Apo Jos ay ni pi'takhuwan ju ja ipacha'puh na ingkhana
chin arkhaw an pumpfangngachan Kristo Hesus. 7 Amat heto tugwali
chi punnomnoma' ay cha'ju, ti otong hitay pamhod u. Nidchum aju ay
ha-in an engkhohkhohan ay Apo Jos ay tay uja' nipfapfalluchan ja ay tay
khun u puntudtuchugwan ay tay Ebanghelyo an khun u eta'chokhan. 8 Ja
anilan Apo Jos an otongngan hitay ingoho', ti podpodho' cha'ju an amat
ay ni pamhod Kristo Hesus ay cha'ju.
9 Hay kalalag u ja omot-ottong koma hini pamhod ju, ja mehamad
hini nomnom ju, ja annilaon ju hana pe'-at ju, 10 ta gway aton ju an
mangmatunan ay ni mapmaphochan an i ju aton. Nu amat hina hot
ma-id iju apahigwan, ja maleneh aju hi pannig Kristo ay ni arkhaw an
pumpfangngachana. 11 Ja tulungan cha'ju ay Hesu Kristo ta magpong an
amin chi aton ju, hot edayaw ja ipapfagton chi tatakhu hi Apo Jos.

Hini maphod an impfungan chin nipfaluchan Paul

12 A-akhi an namati, podho' an ipa-innila ay cha'ju an hay hato
nunlikhata' ja maphod chi impfunga na, ti chenomchom-or chay
nunchongor ay tay Ebanghelyo. 13 An amin hana hinchalo heto
ja hana uchumna an tatakhu, ja inannila cha an nepfabpfalucha'
khapo hi nangunucha' ay Kristo. 14 Ja khapo ay tay nepfapfallucha'
ja nehamhamad hini aton hay hana cho-or an a-akhi an namati an
munhochor ay Apo Hesus. Ja en-ar-ala cha an pfimmi-ah ja achi cha
toma-ot an muntudtuchu ay ni Hapit Apo Jos.
15 Anila' an hana uchumna ja khun cha ekasaba hi Kristo khapo hi
ámoh ja pfohor cha ay ha-in. Ja hana ayya uchumna ja khun cha ekasaba
khapo ta maphod hini nomnom cha. 16 Ti ekasaba cha hi Kristo khapo
ta gwa ay chicha hini pamhod, ti anila cha an piniliya' ay Apo Jos an
mangeta'chokhan ay tay Ebanghelyo. 17 Muti hana ayya muntudtuchu an
na-amhan ja un hini achor chay epa-akhaja cha, ja anong un hi Kristoy
ekasaba cha ja nat-on hini nange-encharmon cha, ti chenor chaot una
ejar-alla hana punlikhata' ay tay an nipfapfallucha'. 18 Ja anong kay un
amat heto muti ay ha-in ja maphod man wenno napukhit hini nomnom
cha an khun muntudtuchu, ja mun-an-anlaa', ti hi Kristo chamchama
hini khun cha ipa-innila. Ja khapo ay tay ja etoloy u an mun-an-anla, 19 ti
anila' an khapo hay hana kalalag ju ja hini tolong ni Espiritu Santo an
inchat Hesu Kristo ja hay aphocha' chi ipfungan tay na-at ay ha-in.
20 Ja otong hitay pammati' an achiya' mipfapfa-in ay tay uja'
puntudtuchugwan ay ni oma'-atan Kristo. Ja munchochodcha an achiya'
toma-ot ti, matakhuwa' man wenno matoja', ja mipapfagpfagto hi
Kristo ay tay pi'takhuwa'. 21 Ti ha-in ayya, ja ay tay pi'takhuwa' heto
lota ja itamu' hay pa-idaydayawan Kristo. Ja nu hitay chi chumalat hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ataja' ja mapmaphochan pay, ti umuja' ay ni gawwachaana. 22 Muti
nu muntortoloja' an mi'takhu heto lota hot chomchom-or chi pfungan
tay khun u itamu. Hotti ma-id mapto' hi uja' piliyon, 23 ti matikhaw u
an maphod cha tay an chugwa. Nu hay ap-aphocha' chi nomnomo' ja
angkhay, hot penhod u gwot an matoy ta umuja' ay Kristo, ti munnaud
an mapmaphochan hinuy an pi'takhuwan mu hitay pi'takhuwan heto
lota. 24 Muti tayya an matikhaw u an mahapor an mi'takhuwa' pay heto
lota khapo ay cha'ju. 25 Anila' an hitay chi oma'-atana, hijaot un ma-id
uja' punharhalinchugwaan an mi'tagtakhu pay heto lota ta gway ato'
an mangtoloy an tomolong ay cha'ju, ta omer-ellog aju hi pammati,
ja munna'naud chi i ju pun-an-anlaan. 26 Nu makaka' heto pfaluchan
ta umaliya' hina agwachaan ju, hot munnaud chi iju punchenolan an
mundayaw ay Kristo Hesus.

27 Hay itukhun u ay cha'ju, a-akhi, ja pe'-ampoy ju hana khun ju
pe'-at ay tay Ebanghelyo an mangpa-innila ay Kristo. Hotti umaliya'
man wenno achiya', ja hay podho' hi chonglon ja mun-oh-ohha aju hi
nomnom, ja muntitinnolong aju an mangeta'chokhan ay tay Ebanghelyo.
28 Achi aju matmata-ot hana pfomohor ay cha'ju, ti hijay panginnilaan an
tinakhu cha'ju ay Apo Jos muti chichay madusa hi ma-id chi pogpogna.
29 Ti khapo hi khohkhoh Apo Jos ja namati aju ay Kristo. Ja achi aju
mamati ja angkhay, ti in-apfulut na an mi'likhat aju khapo ay Kristo. 30 Ja
hay hana khun ju horhortapon an likhat ja hihiya chin namalikhatan
cha ay ha-in hichin nunnanangnga' hina ad Filipos. Ja anila' an khun ju
chonglon an khun ma'ma-at ingkhana ad ugwani.

Unuchon ta-o chin enat Hesus an numpakumbaba

2 1 Anila ju an pfimmi-ah hini nomnom ju khapo hi ne'-oh-ohhaan
ju ay Kristo, ja mun-an-anla aju khapo hi pamhod na ay cha'ju.
Ja gawwacha hini Espiritu Santo an nidchum ay cha'ju. Ja anila ju an
mumpepennohhochan ja manghinkikinna-ahi. 2 Hotti hay hato chi
nomnomnomon ju ta mun-oh-ohha aju hi nomnom ja pamhod, ja mun-
oh-ohha aju khu hi panggep. Nu amat hetoy atonju hot munnaud chi ija'
pun-an-anlaan. 3 Pfu-un hini achor ju chi pachot-anan ju ja angkhay ja
achi aju mumpa-akhaja ta un aju gwot mumpakumbaba, ta ipfilang ju
hana ibpfa ju an takhu hi napfarpfalor mu hini achor ju. 4 Pfu-un hini
ap-aphochan ju chi nomnomon ju ja angkhay ta pe'nomnom ju khu hay
ap-aphochan chi uchumna. 5 Mahapor an tunchon ju hini na-upfay an
nomnom Kristo. 6 Ti hi Kristo, ja anong un gwa ay hija hini kinajos, ja
empfaja na hitay apfagton chi Jos, 7 hotti tenaynana hitay an haad na ja
numpfalin hi takhu, ja impfilang na hini achor na hi pfaar chi tatakhu.
8 Chin numpfalinana hi takhu an immaliyana heto lota ja numpakumbaba
ja na'na-unnud ay ni penhod Apo Jos, anong un hijay khimmapo hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

natajana ja nipfapfa-inana hichi kros. 9 Hijaot un empapfagton Apo Jos
hija ja inchatana hi napfagpfagtuwan an haad ja ngachan 10 ta madayaw
hija. Ti an amin hana gwah chi ad langit ja hana gwah to lota ja hana
nun-atoy ja umajong cha hot mumpunheppe cha ay hija. 11 Hot an amin
cha ja tihtikhuwan cha an umannung an hi Hesu Kristo ja hijay Apo, ja
hitay chi mangchat hi otong an dayaw ay Jos Ama.

Mahapor an na'na-unnud ta-o ay ni penhod Apo Jos

12 Hotti hitay chi pa'pa-allo' ay cha'ju an a-akhi an penpenhod u. Chin
agawwachaa' ay cha'ju ja khun ju unuchon hi Apo Jos, hotti om-omod
koma ay tay a-a'-icha'. Hay mahapor ja ehemad ju an mangunud ay Apo
Jos an gwachaan aju hi ta-ot, ta mipa-annung hini panakhuwana ay
cha'ju. 13 Ti hi Apo Jos chi khun mangchat ay ni pamhod ju an umunud,
ja ay ni apfalinan ju an mangat ay ni penhod na.
14 Aton ju an amin hini penhod Apo Jos an ma-id munlillili ja
munhohongnger, 15 ta ma-id oh-ohhah i ju apahigwan ja ma-id chi hay
nange-encharmon ju hi napukhit an nomnom. Anong un aju gawwacha
ay tay lota an achaan hana tatakhu an khun pfumahor, ja magpong koma
hini pi'takhuwan ju ta amat aju hi pfittuwan ad uchu an manilagwan
ay chicha 16 ay ni pangpa-inilaan ju ay tay Hapit Apo Jos an mangtuchu
ay ni aton an mi'takhu hi ma-id chi pogpogna. Hot mun-an-anlaa' ay ni
arkhaw an pumpfangngachan Kristo, ti hay hato chi pangtikhan an gway
herpfin ni na-ungla' an nanudtuchugwan ay cha'ju. 17 Hini pammati ju ja
mipadchung hi daton an idaton ju ay Apo Jos. Ja khapo ta khumaju an
patajona', ja mipadchung khu hitay pi'takhuwa' ay ni chanum chi ubas
an midchum an midaton.[a] Anong un amat hina ja munchenola' ja me'-an-
anlaa' ay cha'ju an amin. 18 Ja amat hina khu an me'-an-anla aju ay ha-in.

Chin nannakhan Paul ay cha Timoti ay Epafroditus

19 Hay khun u nomnomnomon ja achi nin mapfajag hot honakho' hi
Timoti an umali hina hu-un apfuluton Apo Hesus, ta annilao' adchiya nu
ngay oma'-atan ju hina ta mun-ar-alenagwa akay hitay puhu'. 20 Ma-id
uchumna hi anila' hi mapmaphochan hi honakho' nu pfu-un hi Timoti
ti nahamad chi pani-ar na ay ni ap-aphochan ju. 21 Ti hana uchumna ja
un hini ap-aphochan cha chi khun cha hapulon, an pfu-un hay pun-an-
anlaan Hesu Kristo. 22 Muti anila ju hi Timoti an achi mapfilang hini
tolong na ay ha-in ay ni khun u puntudtuchugwan ay tay Ebanghelyo.
Amat ami hi hen-ama ay ni atona an tomolong. 23 Hijaot un hijay
nenomnom u hi honakho' an umali hina. Muti khenong adchiyaot ni' ta

---

[a] **2:17** Hay ituchun ni Urchin Moses ja nu gway animar an idaton cha ay Apo Jos ja gwacha khu han chanum chi ubas an ihiit cha an pi'daton.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

annilao' nu ngay ma-at ay ha-in ja un u honakhon ta umali. 24 Ja anong
un ha-in ja munhochola' ay Apo Hesus an achi mapfajag hot umaliya'
hina.
25 Hay nomnomo' ja mahapor an pumpfangngacho' hina hi Epafroditus
an akhi ta-o hi pammati, an hennag ju an immali heto an temmolong, ja
nangpachonan ju ay ni tolong ju ay ha-in. Ipfilang u hija hi ibpfa' an khun
mi'tamu ay ha-in ja amat hi hinchalo an natulid an mangeta'chokhan ay
tay Ebanghelyo. 26 Muti mumpfangngad koma hija hina, ti tan munnaud
chi ingoho na ay cha'ju, ja madanakhan hi nanginnilaan ju ay ni
nunchoghana. 27 Ja umannung an nunchokhoh hija ja gwa an ma-u'lud.
Muti ninignikhan Apo Jos ja temmenong. Ja ninignikhaa' khu ay Apo
Jos ta agkhuy na-u'lud ta achi ma-ug-ugman chi hay uy u umayyungan.
28 Hitay khu oha an pannakha' ay hija hina, ja ta mun-an-anla aju an
muntitinnikhaw, ja ta mun-ar-alenagwa hi punnomnoma'. 29 Hotti mun-
an-anla aju an mangapfulut ay hija hi umanamutana hina, ti oha hija an
pfaar Hesu Kristo. Amat hina koma chi aton ju an mangpfilang hi hay
tatakhu an amat ay hija. 30 Ti khayyukhayyudna an matoy khapo ay tay
tamun Kristo. Ja chin-ug na hini pi'takhuwana ta gway atona an mangat
ay ni penhod ju an itolong na ay ha-in.

Pfu-un hini pangunuchan hi urchin chi khumapo hi pangpfilangan chita-o hi magpong

3 1 A-akhi, mun-an-anla aju khapo hi ne'-oh-ohhaan ju ay Apo Hesus.
Achiya' humikha an khun mangali hay hato, ti hitay ja ap-aphochan
ju. 2 Tikhan ju ta achi aju ma-allilaw hay hana tatakhu an mangpapilit
an mumpakugit aju ta unuchon ju hini urchin cha an Hudju. Un cha
khurkhulaton an hukhatan chi achor, an amat cha hi na-akhar an aho an
omalat. 3 Ti hini oma'-atana ja chita-o hini ipfilang Apo Jos hi umannung
an nakugit, pfu-un chicha, ti chita-o hana khun mundayaw ay Apo Jos an
nagwachaan hi Espiritu Santo. Mun-an-anla ta-o ay Hesu Kristo an hijay
ponhocholan ta-o an pfu-un hini pangunuchan ay ni urchin.
4 Nu khulat ta mapfalin chi mi'takhu ay Apo Jos khapo hay hato khun
cha epa-akhaja, hot ha-in koma chi oha. Nu allon cha agkhu ni' hi gway
pangehcholan hi amat heto, hot munna'naud ay ha-in. 5 Ti nakugita'
chin me-agwalo an arkhaw hi nitu'khunga'. Ja nitu'khunga' an Hudju ti
holakha' hi Hudju an apon Benjamin an holag Israel. Ja nu epa-akhaja
cha hini khun cha pangunuchan ay ni urchin Moses, ja achiya' apfakon,
ti ohaa' an Farisee. 6 Ja otong chin pamhod u an mangeta'chokhan ay
nuy pammati mi an Hudju, hijaot un u pinarpalikhat hachi namati ay
Hesu Kristo. Ja chin khun u pangunuchan ay tay urchin Moses, ja ma-
id oh-ohha hi impahiw chi Hudju ay ha-in. 7 Khenemho' una' mi'takhu
ay Apo Jos khapo hay hato an uja' nunhohodcholan, muti ad ugwani ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chin-ug u khapo ta namatiya' ay Kristo. 8 Nu ngachah man hana napfalor
ay ha-in ja achi' mahpay ipfilang, ti ma-id oh-ohhah inherpfi cha nu
ipadchung ay ni nanginnilaan ay Kristo Hesus an Apo. Khapo ay hija ja
chin-ug u an amin. Impfilang u hi lukhit, ta gway ato' an manginnila
ay Kristo 9 ja an midchum ay hija. Hot ipfilanga' ay Apo Jos hi magpong
khapo hi ne'-oh-ohhaa' ay Kristo. Achiya' munhochor hi pangunucha'
ay ni urchin ta ipfilanga' hi magpong, ti hini pangpfilangan Apo Jos ay
ha-in hi magpong ja nepognad ay tay namatiya' ay Kristo. 10 Hay pachot-
ana' ja annilao' hi Kristo, ja pe'pacha' hini apfalinan an gwa ay hija ta
nummahu. Ja pachot-ana' khu ta anong kajadchiya ja ni'hortap u hana
likhat an henortap na, ja anong una' matoy an amat ay Kristo. 11 Hay hato
chi pachot-ana' ta mi'mahuwa' an mi'takhu ay ApoJos.

Pe'hehemad an mi'-unud ingkhanah alaon ta-o hini linagpfu

12 Muti achi' allon hi gwachaot ay ha-in an amin hay hato. Ja achi' khu
allon hi ma-id oh-ohha hi uja' pfumahulan. An hay oma'-atana ja pa-
ennonga' hini pe'-at u ingkhanah ato' an amin hini penhod Kristo Hesus,
ti piniliya' ay hija an numpfalin hi takhu na. 13 A-akhi, anila' an gwacha
pay chi pungkulanga', hotti hay ato' ad ugwani ja achi' gwigwingngijon
hini narpugwa' ta un u gwot hahalichiton an mangtoloy ingkhana an
chaknga' hini hahadcho' an pi'takhuwan ay Apo Jos. 14 Mipadchunga' hi
mi'-uk-ukkit an ipfi-ah na ta mangapfak ta gway atona an mangala ay ni
lagpfu na. Pi'pfipfi-ah u hini pe'-at u ta mi'juja' ad langit, ta pe'-ala' hini
linagpfu' an ichat Apo Jos an amin hana enajakhana an ne'-oh-ohha ay
Kristo Hesus.
15 Amat hina koma chi nomnom ta-o an amin an mena'ma-ellog hi
pammati. Ja nu khulat ta gway nabnab-on chi nomnom na, ja hi Apo Jos
chi mangtuchu ay hija. 16 Hotti hana maphod an khun ta-o unuchon ja
mahapor an achi ta-o eponag.
17 A-akhi, nu ngachah chi tinnig ju hi khun u aton an umunud ay Apo
Jos, ja hijay pe'-at ju. Ja tikhan ju khu hana khun mangat ay ni khun u
aton ta hijay unuchon ju an amin. 18 Ti cho-or chay tatakhu an mangali hi
ni'-unud cha ay Kristo muti agkhuy cha, ti matikhaw ay ni pi'takhuwan
cha an un cha pfumuhur ay tay pinati ta-o, an en-atoy Hesu Kristo hana
pfahor ta-o hichi kros. Khun u allo-allon ay cha'ju hay hato, ja tayya
an mun-a-agkhah chi luwa an mangali khu ay cha'ju. 19 Muti madusa
hana amat heto hichi impferno hi ma-id chi pogpogna. Hay jos cha ja
hini achor cha, ti hini napupukhit an penhod ni achor cha chi khun
cha unuchon. Achi cha pfuma-in hay hana ugali cha an un chaagkhu
epa-akhaja. Ja hay hana gwah to lota chi khun cha pachot-anan ja
angkhay. 20 Muti chita-o ayya, ja ad langit chi gwachaan chi nahamad
an punhitugwan. Hotti umijahop ta-o an mamannod ay ni Manakhu ay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chita-o an marpu ad langit, an ma-id uchumna nu pfu-un hi Apo Hesu
Kristo. 21 Gwa ay hija hini apfalinan an mangpapto' an amin, hotti gway
apfalinana khu an manukatan ay tay achor ta-o heto lota ta mipadchung
ay ni na-ilangitan an achor na.

Hay tukhun Paul hana namati hichi ad Filipos

4 1 Hotti cha'ju an podpodho' an a-akhi, ja ehemad ju koma
hini pammati ju ay Apo Hesus. Umijahopa' an umali hina ta
muntitinnikhaw ta-o khu. Ti hay pun-an-anlaa' ja linagpfu' ay tay uja'
nuntudtuchugwan ay tay Ebanghelyo, ja hini nahamad an pammati ju.
2 Ja tayya han allo' ay cha'ju Euodia ay Sintike. Epfanag ju adni' chin
nunhod-ilan ju, ti hin-akhi aju hi pammati ay Apo Hesus. 3 Ja he-a khu
an e-ehchor u an akhi', hay allo' ay he-a ja tulungam cha tay chugwa
an pfinapfai. Ti ne'lengot cha an temmolong ay ha-in an inangpa-innila
ay tay Ebanghelyo. Ja amat hina khu ay Klement ja hana uchumna an
ni'tamu, an ne'lehta chi ngachana ay ni libju an nitula-an chi ngachan
hana mi'takhu ay Apo Jos.
4 Ja ipiggwapiggwa' an mangali hi mun-an-anla aju koma. A-arkha-
arkhaw ja mun-an-anla aju khapo hi ni'-ibpfaan ju ay Apo Hesus. 5 Hay
koma anuh chi matikhaw chi tatakhu ay cha'ju. Ti achi mapfajag hot
mumpfangngad hi Apo Hesus. 6 Anong un ngachah chi ma-at ay cha'ju
ja achi aju madanakhan ta un ju gwot ekalalag ay Apo Jos an amin chi
mahapor ju, ja achi ju alichuwan an khun munyaman ay hija. 7 Hot ma-id
mahpay i ju pundanakhan, ti magwachaan aju hi lenong chi nomnom
an marpu ay Apo Jos an achi ma-awatan chi tatakhu. Haniyana hini
nomnom ju khapo hi ne'-oh-ohhaan ju ay Kristo Hesus.
8 A-akhi, hay me-angonoh hi itukhun u ja hana mun-o-onan koma heto
nomnom ta-o ja hay hato. Nomnomon ta-o an amin hana umannung,
hana gway herpfi na, hana magpong ja achi mapahiw, hana mapmaphod
ja hana omepachenor. Hotti an amin hana mapmaphod ja madayaw, ja
chichay mun-o-onan heto nomnom ta-o.
9 Mahapor an etoloy ju an khun mangat hana intudtuchu' ay cha'ju,
ja an amin hana chengngor ju an inali' ja hay hana tinnig ju an khun
u aton. Hot hi Apo Jos an khun mangchat hi lenong chi magwacha ay
cha'ju.

Chin nunyamanan Paul hachi khun itolong chi namati ad Filipos ay hija

10 Otong hitay uja' pun-an-anlaan khapo ay tay inchat ju. Ja
munyamana' ay ApoJos ta nenomnom ju an ihalimuwat an tomolong. Ti
napfajag an nataktak aju an tomolong muti anila' an agkhuja' nalichuwan
ay cha'ju. 11 Achi' allon hitay khapo hi pungkuchanga' hi mahapor u,
ti empa-engha' hitay achor u an mun-an-anla nu ngachah man chi hay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

oma'-atan chi pi'takhuwan. 12 Penacha' chi hay makuchangan ja penacha'
khu chi hay magwachaan. Enachar u an mappog nu ngachah ni gwacha
ay nuy an timpo. Anila' hini oma'-atan ni timpo an acho'lan chi khina-u
ja anun, ja anong un hi akuchanga' ja punhenaanga'. 13 Mapfalin an ato'
an amin hay hato, ti gwa hi Kristo an mangchat hi pfi-ah u.
14 Anong un amat heto ja maphod ta khuna' tulungan hay hato cho-
or an punlikhata'. 15 Ja agkhuy ju nin nalichuwan chin enat ju hichin
namatiyan ju ay ni khun u itudtuchu an Ebanghelyo. Ti chin nakaka'
ad Macedonia, ja ma-id uchumnah namati hi temmolong ay ha-in nu
pfu-un cha'ju ad Filipos ja angkhay. 16 Ja anong un hichin agawwachaa'
ad Tesalonika ja khun u ala-alan chin khun ju ipa-ali an tolong ju ay
ha-in. 17 Pfu-un hay hato khun ju ichat chi pachot-ana' an hapulon,
ti hay khun u nomnomon ja hinujot ni' pangug-ugman Apo Jos ay ni
lagpfu ju khapo hay hato khun ju aton. 18 Gwa ay ha-in an amin chi
hay mahapor u ja tan na-ugman pay, ti enala' hay hana empachon ju
ay Epafroditus. Hitay tolong ju ja amat hi mumpfango an insenso an
poolan cha an pundaydayaw ay Apo Jos. Apfuluton Apo Jos hitay indaton
ju ja podpodhona. 19 Ja anila' an hitay Jos an khun ta-o unuchon ja
ekhohkhohan cha'ju, ta ichat na an amin chi hay mahapor ju khapo hi
ne'-oh-ohhaan ju ay Kristo Hesus. Ti hi Apo Jos chi Nampfu an amin
hotti achi malukud hini atona an mangchat. 20 Madaydayaw hi Apo Jos
an Ama ta-o hi ma-id chi pogpogna. Amen.
21 Pakumustaa' an amin hana tatakhun Apo Jos an namati ay Kristo
Hesus an gwa hina. Pakumustaan cha'ju khu hato numpun-ibpfa' an
namati heto. 22 Ja pakumustaan cha'ju khu an amin hana uchumna
an tatakhun Apo Jos, om-omod hana khun muntamu ay ni pfalay ni
Emperador. 23 Hay kalalag u ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan
ay cha'jun amin.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

KOLOSAS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intolong Apostol Paul hachi namati ad Kolosas an ohan pfuglay ad Asia an negpong hichid Efeso hi pfutajan omarkhaw. Pfu-un hi Paul chi i nangte-a ay ni tamun Apo Jos hichi ja agkhuy na tinnig hay hachi namati, muti gwa hini otong an pani-ar na ay chicha, ja ikhimoh na khu an mangekalalakhan ay chicha.

Chengngor Paul an gwa hana immuy ad Kolosas an khun muntudtuchu hi nehalla. Hay ituchu cha ja maphod hi Apo Jos muti pfu-un hijay Nampfu ay tay lota, ti gwacha anu hana napukhit an achi matikhaw an gway apfalinana ja chicha anu chi nangephod ay tay lota. Hotti an amin hana gwah to lota ja napukhit cha. Hay ehongpfat Paul ja hi Apo Jos chi Nampfu ay tay lota ja hi Hesu Kristo chi nangpa-apjaana (1:16). Ja enapfak Kristo an amin chi napukhit chin natajana ay ni kros, hotti ma-id i ta-o toma'tan hay hachi napukhit an espiritu (2:9-10).

Hay oha hi khun cha ituchu ja napukhit hitay achor. Hotti achi cha apfuluton an immali hini Mamahhod an numpfalin hi takhu. Ja achi anu mapfalin an mepfakhat hini Mamahhod hi kros. Hotti hay pannig cha ay Hesus ja un pfanig, wenno pfu-un hija hini Mamahhod. Hay ehongpfat Paul ja gwa an amin ay Kristo hini kinajos Apo Jos (1:19). Ja hi Kristo chi natoy ta gway aton chi pfahor an mapakawan (1:19-20). Hotti importante an hana namati ja achi cha mehalla ta i cha unuchon hana paniyaw ja hana in-urchin chi takhu, ta hi Kristo chi unuchon ja punhocholan cha.

---

1 1 Ha-in hi Paul an numpfalin hi apostol Hesu Kristo, ti hitay chi
podhon Apo Jos. Ja hitay nun-ibpfa' heto ja hi Timoti an akhi ta-o.
2 Tayya an muntula' ami ay cha'ju an nasantuwan ja mapagtarkan an
a-akhi hina ad Kolosas ti nidchum ta-o an amin ay Kristo.

Hi Apo Jos an Ama ta-o chi mangkhohkhohan ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan chi pi'takhuwan ju.

Chin nangkalalakhan Paul hay hana namati ad Kolosas

3 An amin chi pangkalalakhan mi ay cha'ju ja khun ami munyaman
ay Apo Jos an Aman Hesu Kristo an Apo ta-o, 4 ti chengngor mi hini

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

oma'-atan ni pammati ju ay Kristo Hesus ja hini pamhod ju an amin
hana tatakhun Apo Jos. 5 Hitay pammati ja pamhod ju ja nepognad ay
tay mamahhod an enchachaag Apo Jos an michat hay hana namati ay
hija. Ja inannila ju hini oma'-atan tay enhahagkhanan Apo Jos ad langit
chin nangngolan ju ay tay umannung an Ebanghelyon Kristo. 6 Pfu-
un cha'ju ja angkhay chi nanginnila, ti nunchongor hitay Ebanghelyo
hana apfuglapfuglay, ja maphod hini khuna ipfunga ay ni pi'takhuwan
hana namati. Ja amat hina khu hini pfunga na ay cha'ju nete-a chin
nunchongolan ja nanginnilaan ju ay ni umannung an oma'-atan ni
khohkhoh Apo Jos. 7 Hi Epafras an oha an podpodhon mi an pun-ibpfa
ay tay punserbiyan mi ay Kristo chi nahhun an nanuchugwan ay cha'ju.
Mapagtarkan hija an pfaar Kristo an khun mi honakhon an tomolong ay
tay tamu mi. 8 Hijay nangpa-innila ay cha'mi ay ni otong an pamhod ju
hay hana tatakhun Apo Jos khapo ay ni Espiritu Santo an gawwacha ay
cha'ju.

9 Nete-a chin nangngolan mi hay hato, ja ingkhimoh mi an
mangkalalakhan ay cha'ju. Hay kalalag mi ja hini Espiritu Santo ja
ichat na koma an amin hini pannaka-awat ja maphod an nomnom ta
annilaon ju hini penhod na an pe'-at ju. 10 Hot mi'takhu aju an me-anag
hay hana nidchum ay Apo Hesus ta aton ju hana omepa-anla ay hija ja
pe'hehemad ju an amin hana maphod an khun ju aton, hot ma-ug-ugman
hini panginnilaan ju ay Apo Jos. 11 Hay kalalag mi ja papfi-ahon cha'ju ay
Apo Jos khapo ay ni nakaskasda-aw an achi malukud an apfalinana, ta
mun-an-anla aju an mangedpor nu ngachah chi hay ma'ma-at ay cha'ju.
12 Khun aju koma munyaman ay Jos Ama, ti hijay nangpfilang ay chita-o
an me'pfanoh hana mun-aphod an enchachaag na an ichat hana tatakhu
na, chita-o an ni'tattakhu ay ni mumpapattar an pi'takhuwan. 13 Enekak
chita-o ay Apo Jos ay ni munhehellong an pun-ap-apugwan Satanas ja
inidchum chita-o ay ni mumpapattar an pun-ap-apugwan ni podpodhona
an Empfalay na. 14 Khapo chin natajan tay Empfalay na ja nawayawaya-
an ta-o, ti napakawan mahpay an amin chi pfahor ta-o an nidchum ay
Kristo.

Hi Kristo chi napfagpfagto an amin

15 Hi Kristo chi pannikhan ay ni oma'-atan Apo Jos an achi matikhaw.
Gawwacha hija chin agkhuy narmugwan tay lota ja napfagpfagto hija mu
an amin chi hay limmun Apo Jos. 16 Ti hi Kristo chi nangpa-apjaan Apo
Jos an amin hana gwa ad langit ja hana gwah to lota, hana matikhaw
ja hana achi matikhaw, ja hana a-ap-apon chi angher ja hana uchumna
an achi matikhaw an gway apfalinana. An amin hana narmu ja hijay
nunlumu ta madaydayaw hija. 17 Gawwacha hi Kristo hi narmugwan an
amin chi nagwacha, ja hijay khun mangpapto' ja mamanuh an amin. 18 Ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hijay ulu ta-o an amin an namati, ti hijay mangpapto' ay chita-o an achor
na, ja hijay arpugwan tay pfakhu an pi'takhuwan ta-o. Hija hini nahhun
an nummahu an achi mahpay matmatoy ta hijay napfagpfagto an amin.
19 Ti hay ene'chan Apo Jos ja gwa an amin ay Kristo hini kinajos na. 20 Ja
hijay ene'chan Apo Jos hi mangehnot ay hija an amin hana gwah to lota
ja hichi ad langit. Ja khapo chin chala na an nun-ajuh chin natajana hichi
kros ja ne'-oh-ohha cha ay Apo Jos.
21 Ja hijah tay chi na-at ay cha'ju. Chin hopapna ja ni-achawwi aju
ay Apo Jos, ja pfuhur cha'ju ay hija khapo chin nomnom ja ugali ju
an napukhit. 22 Muti penogpog Apo Jos chin pfimmuhulan ju ay hija
chin natajan Kristo an i na nangdatunan chin achor na, ta magpong
ja maleneh aju hi pannig na, ja ma-id oh-ohha hi iju apahigwan.
23 Muti mahapor an tikhan ju ta etoloy ju an mamati ja ma-id i ju
punharhalinchugwaan ja pehallaan. Achi aju koma makhinu ay ni
pammati ju ta un juwot pi'hahalichit hini hahadchon ju an ichat Apo
Jos khapo hi namatiyan ju ay ni Ebanghelyo an chengngor ju. Hitay an
Ebanghelyo ja hija khu hini khun mekasaba hi apfuglapfuglay. Ja ha-in
an hi Paul, hija khu chi khun u itudtuchu.

Hini nunserbiyan Paul ay ni iglesia

24 Mun-an-anlaa' ad ugwani khapo hay hato aparpalikhata', ti ipfunga
nay ap-aphochan ju. Hay hato an uja' punlikhatan ja toloy hana likhat
an ene'chan Kristo an horhortapo' ay tay khun u punserbiyan hay hana
namati ay hija an chichay achor Kristo. 25 Ha-in ayya ja enhaacha' ay
Apo Jos an tomolong an amin hi namati ja impulang na ay ha-in hitay
tamu' an mangpa-innila an amin ay tay hapit na ay cha'ju an Hentil. 26 Ti
nete-a chin hophopapna ja gwacha an agkhuy impa'pa-innilan Apo Jos
hi tatakhu, muti ad ugwani ja impa-innila na ay chita-o an tatakhu na.
27 Hitay hini plano na an impa-innila na ad ugwani, an ipatikhaw na hini
ma-id ipadpadchungana an khohkhoh na ay cha'ju an Hentil. Ad ugwani
ja gwacha hi Kristo ay cha'ju ja hijah tay chi panginnilaan an ichatan
cha'ju ay ni mapmaphod an pi'takhuwan ay Apo Jos ad langit. 28 Hotti
hi Kristo chi khun mi ipa-innila an amin hi tatakhu. Aton mi an amin
chi hay manomnom mi hi aton an manukhun ja manudtuchugwan an
amin hi tatakhu ingkhanah mi'-ilog chi oha-ohanna ay ni pammati na ay
Kristo. 29 Hotti tayya an ehehemad u an mangat ay tay impatamun Apo
Jos khapo ay ni pfi-ah ja apfalinan an inchat Kristo ay ha-in.

2 1 Penhod u an annilaon ju hitay otong an pani-ar u an mangat
hana ap-aphochan ju ja hana namati ad Laodisea ja an amin
hana uchumna an agkhuy pay nannig ay ha-in. 2 Ti podho' an pfumi-
ah hini nomnom ju ja pomhod hini pun-oh-ohhaan ju khapo hi
numpepennohhochan ju. Ja podho' khu an magwachaan aju hana

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

napfalor an bindisyon an pfungan chi punchomo-an ju ay ni na-awatan ju
an oma'-atan Kristo an agkhuy impa-innilan Apo Jos hichin hophopapna.
3 Hi Kristo ja angkhay chi pangalan ay tay napfalor an la-eng ja nomnom
ta ma-innila hitay planon Apo Jos an agkhuy na impa-innila. 4 Inali'
hay hato ta achi aju mepfallong hana hapit hay hana khun pfumarpfali.
5 Anong una' mama-id hina ja khun cha'ju chamchama nomnomnomon.
Mun-an-anlaa' an nangngor hi khun ju pun-oh-ohhaan hi nomnom ja hi
agwachaan chi nehamad hi pammati ju ay Kristo.

Hini pfakhu an pi'takhuwan ay Kristo

6 Inapfulut ju mahpay hi Kristo Hesus an Apo ta-o, hotti mahapor an
mi'takhu aju an amat ay ni pi'takhuwan chi ohan takhu an nidchum ay
hija. 7 Hotti hini pammati ju ay hija ja amat koma hi ajiw an anchu-oy
chi lamot na, ja amat hi pfalay an napakhad ja nehamad chi tu-ud na.
Amat heto chi nituchu ay cha'ju hotti aton ju hay hato an gwachaan hi
panagyaman.
8 Tikhan ju ta achi aju mepfallong hana munhapit hi umallilaw ja
hana ma-id chi poot na, an nepognad hi nomnom ja urchin chi tatakhu.
Achi mi'padchung hay hato ay ni umannung an oma'-atan Kristo. 9 Ti
hay umannung an oma'-atan Kristo ja numpfalin hi takhu muti gwacha
chamchama ay hija an amin hini kinajos Apo Jos. 10 Hotti napfagpfagto
hi Kristo mu an amin chi achi matikhaw an gway apfalinana, ja khapo
hi ne'-oh-ohhaan ju ay hija ja gwa an amin chi mahapor ay ni pfakhu an
pi'takhuwan ju.
11 Ja khapo ay tay nidchuman ju ay hija ja mipfilang aju hi nakugit.
Muti pfu-un hini kugit an khun aton chi takhu, ti hini penhod u an allon
ja hini nangaanan Kristo ay ni napfahulan an atatakhu ju. 12 Ti chin
numpabautisaran ju, ja nidchum aju an ni'lupfu' ja ni'mahu ay Kristo
khapo ay ni pammati ju ay ni apfalinan Apo Jos an nanakhu ay Kristo.
13 Chin pengpenghana, ja natoy aju hi pannig Apo Jos khapo hi pfahor
ju ja khapo ta agkhuy na-aan hana nihihikhud an napukhit an atatakhu
ju. Muti ad ugwani, ja inchatan cha'ju ay ni pi'takhuwan an gwa ay
Kristo, ja penakawana hana pfahor ju. 14 Ti hachi nitula' an urchin Apo
Jos ja amat hi hijay nangchalom ay chita-o. Muti ma-id mahpay ma-at
tay urchin ti enalan Apo Jos hini lehtaan chi pfahor ta-o ja empfakhat
na hichi kros Hesus, hotti na-upfah. 15 Ja enameh Apo Jos hini apfalinan
hana a-ap-apon chi nun-apupukhit an ispiritu ja hana uchumna an
napukhit an gway apfalinana. Ja impatikhaw na chin natajan Kristo chin
nangamehana ay chicha ta ma-innila an enaana hini apfalinan cha chuy
an ispiritu.
16 Hotti achi ju chonglon hana manugi ay cha'ju khapo ta achi aju
me'-ampoy hana allon cha an paniyaw, an amat hana ma-u'mun, ja hana

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

metennagwon ja pfinulan an ngilin, ja hana Hapfachu an ngilin. 17 Hay
hato an khun mitudtuchu ja un ágwan hana mepallog an umannung
an ma-unud. Ti immali hini umannung an hija hi Kristo, hotti ma-id
koma hana paniyaw. 18 Achi ju ekhokhongngahan hana tatakhu an
mamahiw ay cha'ju, an mangali hi achi aju mi'takhu ay Apo Jos khapo
ta achi ju khun dayawon hana angher ja achi ju unuchon hini khun
cha ipatpatikhaw an aton cha an mumpakumbaba. Allon cha hi un cha
akha'khaja khapo hana nabnab-on an nipatikhaw ay chicha. Muti achi
umannung, an un cha mumpa-akhaja, ti hini na-inlubungan an nomnom
cha chi mangpadchong ay chicha. 19 Agkhuy cha neta-od ay Kristo an
ulu ta-o an namati. Chita-o an achor na chi neta-od ay hija. An amin
hato alimatong chi achor ja nun-oh-ohha cha khapo hay hana ulat an
nangaputan hana laman, ja hana khalutkhut an nano'-op hana tungar.
Ja nu neta-od cha ay ni ulu hot pfumi-ah ja pomhod cha. Amat hina khu
hini penhod Apo Jos ay chita-o, an meta-od ta-o ay Kristo ta mun-oh-
ohha ta-o, ja pomhod hini pangunuchan ta-o ay hija. 20 Khapo ta ne-etoy
aju ay Kristo ja pfu-un mahpay hana urchin chi takhu chi mangpadchong
ay cha'ju. Hotti anagkha ta khun ju pay unuchon hana ugalin chi na-
inlubungan an tatakhu? Achi ju koma unuchon hana allon cha an,
21 "Paniyaw hi ugnan, paniyaw hi tamtaman, paniyaw hi ho'-on." 22 Hay
hato ja un ab-apfig ja nehahalla an tudtuchu an enephod chi takhu. Ma-
id inherpfi cha, ti hay hato khun cha panijagwon ja inchat Apo Jos ta
gway anun ja inumon ja angkhay. 23 Oma'-at hi maphod hato an unuchon,
ti ipapilit cha hini aton chi takhu an mange-ar-alla an mundayaw, ja hini
aton an mumpakumbaba ja hana aton an mamalikhat ay tay achor. Muti
ma-id oh-ohha hi ma-itolong cha ta mepagwa hana napukhit an podhon
tay achor.

3 1 A-akhi, khapo ta nidchum aju ay Kristo an ni'mahu, ja hay
nomnomon ju ja hana gwa ad langit an gwachaan Kristo an inu-
umpfun ay ni nun-appit hi agwan Jos Ama. 2 Hana gwa ad langit chi
nomnomnomon ju, pfu-un hana gwah to lota. 3 Ti natoy chin kanaman
an nitakhuwan ju, ja nichatan aju hi pfakhu hi pi'takhuwan ay Kristo an
gwa ay Ama na ad langit. 4 Ja machakngan ayya chin ipatikhagwan ni
gloryan Kristo an narpugwan tay pfakhu an pi'takhuwan, ja matikhaw
khu hini glorya ta-o an ninidchum ayhija.

Chu'khon ta-o chin napfahulan an pi'takhuwan

5 Mahapor an chu'khon ju chin napukhit an nomnom ja ugali ju. Epokhong
ju hana akhakha'-ihaw an ugali, amat hana me-elo' hi pfu-un ahagwa, ja hana
khun mangat ay ni napukhit an penhod chi achor. Achi aju na-amnagwan,
ti hana na-amnagwan ja un hana khina-u heto lota chi jos cha. 6 Khapo hay
hato an ugali ja umali hini pfungot Apo Jos hana tatakhu. 7 Amat heto chin

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nitakhuwan ju chin agkhuy ju immunuchan ay Apo Jos. 8 Muti ad ugwani ja
epokhong ju an amin hay hato: hana pfungot, ja hana puma'-iyan hi ibpfah
takhu, ja hana pahiw, ja an amin chi hay napukhit hi hapit. 9 Ja achi aju
munlahlah hi ibpfa ju hi takhu, ti chin-ug ju hana napukhit an nomnom ja
ugali ju chin agkhuy ju namatiyan, 10 ja inchat Apo Jos ay cha'ju hini pfakhu
an nomnom, ja khuna khu ipabpapfakhu ingkhanah oma'-at aju ay hija ja
umannung an annilaon ju hija. 11 Ay tay an pfakhu an pi'takhuwan ad ugwani
ja numpapadchung ta-o an ma-id chi hay akha'khaja, Hudju ja Hentil, nakugit
ja agkhuy, ja hana narpu hi uchumna an pfuglay an numpfino-ob-on chi hapit
ja ugali cha, ja hana ma-id achar na, himpfut ja pfu-un. Hi Kristo chamchama
ja angkhay chi ma-ar-ali ja gawwacha hija ay chita-o an amin an namati.
12 Hotti cha'ju an pinilin Apo Jos an tatakhu na ja an podpodhona,
ja hay hato chi aton ju. Manghinkikinna-ahi aju ja muntitinnolong aju.
Mumpakumbaba aju ja na-umlong ja na-anuh aju. 13 Anuhan ju hana
pungkulangan hana papadchung ju an tatakhu, ja manghempepennakawan
aju nu gway pfimmahor ay cha'ju an amat ay ni enat Apo Jos an namakawan
ay cha'ju. 14 Ja achi omanay hay hato, ti mahapor an gway pamhod. Ti nu
makha-utan aju ayya hi pamhod hot mehamad hini pun-oh-ohhaan ju.
15 Pachot-anan ju hini i ju pun-oh-ohhaan hi nomnom khapo hi
ne'-oh-ohhaan ju ay Kristo. Ti enajakhan chita-o ay Apo Jos ta mun-
oh-ohha ta-o an amat hi ohah achor. Ja khun aju munyaman ay hija.
16 Hay hana hapit Kristo ja etoloy ju an khokhotan ta pa'-innilaon ju.
Inchatan cha'ju hi maphod an nomnom ta khun aju manghintitinnuchu
ja manghintitinnukhun. Ekanta ju hana Hapit Apo Jos an Psalm, ja hana
uchumna an kantan chi namati an pundayaw ay Apo Jos ja mangpapfi-ah
hi pammati an gwachaan hi panagyaman ay Apo Jos. 17 Cha'juy tatakhun
Hesus an Apo ta-o hotti mahapor an pa-ennongan ju an amin chi aton ja
hapiton. Ja khun aju munyaman ay Jos Ama khapo ay ni enat Hesus.

Hay mitukhun hana pamilya

18 Cha'ju an pfinapfai, mahapor an na'na-unnud aju hana enah-
ahagwaan ju, ti hitay chi aton chi hay nidchum ay Apo Hesus. 19 Ja cha'ju
an linala-e, mahapor an podpodhon ju hana enah-ahagwaan ju ja achi
aju mabmapfungot ay chicha.
20 Cha'ju khu an empfapfalay, unuchon ju an amin hana tukhun
hana a-ammod ju, ti hitay chi penhod Apo Jos an ugalin chi namati.
21 Cha'ju an a-ammod an linala-e, tikhan ju ta achi munheglay aton ju an
humingar hay hana empfapfalay ju, ti pfumanug cha.

Hay mitukhun hana himpfut ja hana a-ap-apo cha

22 Cha'ju an himpfut, unuchon ju an amin chi allon hana a-ap-apo ju
heto lota. Pa-ennongan ju an muntamu, anong un cha'ju achi titigkhan,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ti pfu-un hay takhu ja angkhay chi khapo na hi i ju puntamuwan ta
podpodhon cha'ju, muti aton ju khapo ta podhon ju, ja podhon ju
khu an munserbi ay Apo Hesu Kristo. 23 Nu ngachah ni tamuwan ju
ja ipa-annung ju koma, ti hi Kristo chi punserbiyan ju an pfu-un hay
padchung ju an takhu. 24 Ti anila ju an gway lagpfu ju an hija hini
pfanoh an ichat Kristo, ti hi Kristo hini Apo an khun ju punserbiyan.
25 Muti hana ayya muntortoloy an mangat hi napukhit ja hay pundusaan
Apo Jos chi hahadchon cha, ti ma-id chi hay akha'khaja ay Apo Jos, ti
punchichipatona hini atona an manugi hi tatakhu.

4 1 Cha'ju an a-ap-apon chi himpfut, ja ono'nongon ju ta hay magpong
chi aton ju ay chicha. Ti anila ju an anong un cha'ju ja gway Apo ju
ad langit an manugi ay cha'ju.

Hay mitukhun an amin hana namati

2 Hay oha hi allo' ay cha'ju an amin, ja itugtukha ju an khun
mungkalalag, ja enhehemad ju, ja khun aju munyaman ay Apo Jos.
3 Mungkalalag aju ayya ja khun cha'mi pi-idchum an ekalalakhan.
Epfokha ju ay Apo Jos ta hijay mangpa'-igwin hay homalegwa ay ni i
mi aton an mangtudtuchu ay ni oma'-atan Kristo an agkhuy nipa-innila
chin hophopapna. Hitay an khun mi itudtuchu chi khimmapo hi uja'
nipfaluchan ad ugwani. 4 Ekalalakhana' ta hini ato' an muntudtuchu
ja nalaka hi ma-awatan, ti hitay chi amatan chi muntudtuchu. 5 Ep-
ephod ju an mi'takhu ta ma-id koma pahigwon hana agkhuy namati, ja
mehahagkhana aju an amin hi timpo an mangali ay ni oma'-atan Kristo.
6 Tikhan ju ta megngor ja ma-uloy hini aton ju an mangali ja annilaon ju
koma hini maphod an pampfar ju hi oha-ohanna an gway epfokha na.

7 Hi Tikikus ja oha an akhi an namati an podpodhon ta-o. Hijay
honakho' ta ipa-innila na ay cha'ju an amin hana na'na-at ay ha-in.
Mapagtarkan hija an khun tomolong ay ha-in, ja padchung u an khun
munserbi ay Apo Hesus. 8 Hijaot un u honakhon hija ta ipa-innila na
hini oma'-atan mi heto ja ta ipapfi-ah na hini nomnom ju. 9 Hi Onesimus
an narpu hina ja oha khu an mapagtarkan an ibpfa an podpodhon ta-o.
Hijay pun-ibpfan Tikikus an umali hina ja ipa-innila cha an amin hana
na'na-at heto.

10 Hi Aristarkus an ni'pfabpfalud ay ha-in ja pakumustaan cha'ju, ja amat
khu ay Mark an ibpfan Barnabas. Hi Mark chin inali' an mangiliyon ju
hu-un umali hina. 11 Ja pakumustaan cha'ju khu ay Hesus Justus. An amin
hana Hudju heto an namati, ja un angkhay hay hato tolo chi nun-i-ibpfa' an
khun muntudtuchu hato tatakhu ta gway aton cha an midchum ay ni Pun-
ap-apugwan Apo Jos. Mun-an-anlaa' khapo hi tolong cha ay ha-in.

12 Hi Epafras an narpu hina gwachaan ju an khun munserbi ay Kristo
Hesus, ja tan pakumustaan cha'ju. Itugtukha na an mangkalalakhan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay cha'ju ta mehamad hini pammati ju ja pa'-innilaon ju an amin hana
penhod Apo Jos. 13 Tihtikhuwa' hana liya' na an khun manamuwan hay
hana ap-aphochan ju, ja hay hana khu namati ad Laodisea ja Hierapolis.
14 Ja pakumustaan cha'ju khu ay Luke, hini podpodhon ta-o an choktor,
chicha ay Demas.

15 Allon ju hana i-ibpfa ta-o an namati hichi ad Laodisea an
pakumustaa' chicha, ja amat khu ay Nimfa ja hana namati an khun
mummeha ay ni pfalay na. 16 Napfalin ayya an empfaha ju hitay tula' ja
impi-uy ju ad Laodisea ta pe'pfahan hana namati an khun ma-amung an
mummeha hichi. Ja gwa khu han tula' u hichi ad Laodisea hotti pe'pfaha
ju khu nu ipa-ali cha ay cha'ju. 17 Ja allon ju ay Arkipus ta ikhibpfoh na
hini tamu an impulang Apo Hesus ay hija.

18 Ha-in an hi Paul chi nangkhulit ay tay me-ang-angonoh an tula'.
Omod aju hina? Achi ju alichuwan an nipfabpfalucha' pay hotti
ekarkalalakhana'.

Hi Apo Jos chi mangkhohkhohan ay cha'ju an amin.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 TESALONIKA

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an Tesalonika ja oha an pfuglay ay ni provincian chi Masedonia. Hitay chi nangpfangunan Apostol Paul hi oha an iglesian chi namati ay Hesu Kristo chin narpugwana ad Filipos.

Unot ma-id mapfajag ja hachi Hudju ja munhohongnger cha khapo ay hija, ti omaamoh cha hachi cho-or an Hentil an namati an pfungan chin enat Paul an mangaskasaba. Ja khapo hato ja enakhakhan Paul an makak ja immuy hichi ad Berea ja ad Atenas. Chin gawwachaana hichi ja chengngor na an anong un hachi namati ad Tesalonika ja naparpalikhatan cha khu. Hotti hennag Paul hi Timoti an nun-ibpfa na ta hijay immuy ta i na papfi-ahon chicha ay ni pammati cha, ja immuy khu hi Paul ad Korinto.

Gawwah chi pay ad Korinto hi Paul ja immanamut cha Timoti ay Silas an narpu ad Tesalonika, ja inali cha an nehamad chin pammatin hachi eTesalonika anong un cha maparpalikhatan. Amat hichi ja nuntula' hi Paul ta papfi-ahona hini nomnom cha ja pammati cha ay Apo Jos.

Ay tay tula' na ja khun munyaman hi Paul ay Apo Jos khapo ay ni otong an pammati ja pamhod cha. Hay oha an impa-innilan Paul hay hana eTesalonika ja hini oma'-atan hana nun-atoy an namati ay Kristo, ja hana ma'ma-at chin pumpfangngachana. Gwacha khu hana inali na ay tay tula' na an mahapor an annilaon cha an oma'-atan chi pi'takhuwan an omepachenor ay Apo Jos.

---

1 1 Ha-in an hi Paul, ja hato numpun-ibpfa' an hi Silas ja hi Timoti,
ja tayya an muntula' ami ay cha'ju an khun ma-am-amamung an
mummeha hina ad Tesalonika, cha'ju an tatakhun Jos Ama ja hi Apo ta-o
an hi Hesu Kristo.

Hi Apo Jos chi mangkhohkhohan ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan
chi pi'takhuwan ju.

Hini maphod an pammatin hana eTesalonika

2 An amin hi pungkalalakhan mi, ja achi cha'ju alichuwan an khun
idchum an ekalalakhan, ja khun ami munyaman ay Apo Jos khapo ay
cha'ju. 3 Ti khun epanomnom Apo Jos an Ama ta-o hana khun ju aton an
atikhan chi pammati ju, ja hini liya' ju an tomolong hi ibpfa ju hi takhu

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

khapoh pamhod ju ay chicha, ja hini anuh ju an umunud ay Hesu Kristo
khapo ta hahadchon ju hini pumpfangngachana an panakhuwana ay
cha'ju. 4 Ja anila mi an ni'pili cha'ju an a-akhi mi an podpodhon Apo Jos
ta mi'takhu aju ay hija, 5 ti chin nangtuchugwan mi ay ni Ebanghelyo ja
pfu-un hini inali mi ja angkhay chi chengngor ju, muti ni'tikhaw ju hini
apfalinan ni Espiritu Santo. Hotti ma-id imi punharhalinchugwaan an
umannung an amin hana intudtuchu mi. Ja tinikhaw ju an maphod chi
ugali mi chin ninidchuman mi ay cha'ju, ti hachi khun mi aton ja ap-
aphochan ju. 6 Hay oha khu ja inunud ju hini khun mi aton ja chin enat
Apo Hesu Kristo. Ti anong un at hichi hana nunlikhatan ju, ja inapfulut
ju chamchama chin intuchu mi an hapit Apo Jos, ti gwacha hini Espiritu
Santo an nangpa-anla ay cha'ju. 7 Ay nuy an enat ju ja mipatikhaw chi
hay maphod hi unuchon hana namati hina ad Macedonia ja hichi khu
ad Akaya. 8 Ti nete-a ay cha'ju hitay nunchongolan tay hapit Apo Jos
ay tay chugwa an provincia. Ja an amin hi apfuglapfuglay ja inannila
cha hini oma'-atan ni pammati ju, hotti achi khahin un mi ipa-innila
khu. 9 Ti tan chichay mangali ay ni nangapfulutan ju ay cha'mi chin
immaliyan mi hina, ja khun cha hapiton chin enat ju an nan-ug hay
hana achi umannung an jos an khun ju ongngan, ta hini umannung an
mamattakhu an Jos chi khun ju unuchon. 10 Ja allon cha khu an khun ju
hahadchon hini pumpfangngachan Hesu Kristo an marpu ad langit, an
hijay Empfalay Apo Jos an minahuwana, ja hijay mananiyan ay chita-o
ay ni pundusaan Apo Jos nu umali hini Panugijana hi tatakhu.

Chin maphod an ugalin cha Paul hachi eTesalonika

2 1 A-akhi, anila ju an chin immaliyan mi an nuntudtuchugwan ay
cha'ju ja mapmaphod chi pfunga na ay ni pi'takhuwan ju. 2 Anila
ju khu an naparpalikhat ja napfa-ipfa-inan ami chin immajan mi ad
Filipos, muti inchatan cha'mi ay Apo Jos hi tulid. Hotti agkhuy mi
impfa-in an nangtudtuchu ay cha'ju ay ni Ebanghelyo an impa-innila na,
anong un cho-or khu hana pumapa'-i ay cha'mi hina ad Tesalonika. 3 Ti
achi omepfahhaw hini khun mi itudtuchu, ja achi mi khun nomnomon
an mangat hay hana napukhit an penhod chi achor, ja achi ami khun
pfumarpfali. 4 Muti hay amatana ja inapfulut Apo Jos an cha'mi chi
ipulangan tay pangtudtuchugwan ay tay Ebanghelyo. Ja achi mi
unuchon hini penhod chi takhu an allon mi, ta hini penhod Apo Jos an
nanginnila an amin hi nomnom chi tatakhu. 5 Ja anila ju an agkhuy ami
nuntuchu ta pfarpfalijan mi chi tatakhu, ja ma-id chi hay inli'-ud mi
hi hay imi nenomnom hi aton ta omachangjan ami. Anilan Apo Jos an
umannung hitay. 6 Ja ma-id inali mi hi daydayawon cha'mi ay cha'ju ja
hay uchumna an tatakhu, 7 anong un ami apostol Kristo an mapfalin an
mipapfagpfagto. Ti un ami ma-uloy an amat hi ammod an manalimun hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

empfapfalay na. 8 Khapo ay tay otong an pamhod mi ay cha'ju ja nun-
an-anla ami an nangitudtuchu ay tay Ebanghelyo, ja inchat mi hitay
pi'takhuwan mi an tomolong ay cha'ju, ti munnaud aju an napfalor ay
cha'mi.
9 A-akhi an namati, agkhuy ju nin nalichuwan chin pfinlay mi an
khun muntamu chin agawwachaan mi hina. Ti engkasaba mi ay cha'ju
hini Ebanghelyo an impa-innilan Apo Jos, ja ingkhikhimoh mi khu an
ime'pfo'la hi a-arkha-arkhaw ja anong un lapfi ta achi aju malikhatan
an mangchat hi mahapor mi. 10 Cha'ju ja hi Apo Jos chi tihtikhu mi an
inunud mi hini podhona an pe'-at mi chin agawwachaan mi ay cha'ju an
namati. Magpong chi ugali mi, ti ma-id oh-ohhah tinnig ju hi napukhit
hi enat mi. 11 Ja tinukhun mi chi oha-ohanna ay cha'ju an amat hi
panukhun chi ammod ay ni empfalay na. 12 Impapfi-ah mi hini pammati
ju hon tinukhutukhun mi cha'ju ta mi'takhu aju an me'-annolot ay ni
penhod Apo Jos. Ti hijay nangajakhan ay cha'ju an midchum ay ni Pun-
ap-apugwana ja ay ni kinapfagto na.
13 Etortoloy mi an khun munyaman ay Apo Jos, ti inapfulut ju hini
hapit na an chengngor ju ay cha'mi. Ja inannila ju an umannung an
hapit Apo Jos, an pfu-un hapit chi takhu ja angkhay. Ti hitay hapit Apo
Jos chi munloman hi pi'takhuwan ta-o khapo ta pinati ta-o. 14 Matikhaw
an umannung an namati aju, ti hihiya an na-at ay cha'ju chin na-at
hay hachi tatakhun Apo Jos an namati ay Kristo Hesus hichi ad Judea.
Ti inapfoholan hay hana ka-iliyan cha an Hudju, ja amat hina khu ay
cha'ju an inapfoholan cha'ju hay hana ka-iliyan ju. 15 Hudju hay hachi
namatoy chin profetan Apo Jos chin nahop, ja hachi holag cha an Hudju
chi namatoy ay Apo Hesus. Ja hachi papadchung cha an Hudju chi khun
mamarpalikhat ay cha'mi. Un cha ipahikha hi Apo Jos, ja apfoholan chay
tatakhu 16 an epacha cha an mangpagwa ay cha'mi an manuchugwan
hana Hentil ta achi cha mi'takhu ay Apo Jos. Hotti khun ma-ug-ugman
hato an pfahor cha, ja tayya an lo'tat ja hinugin Apo Jos chicha ta
madusa cha.

Immingoho hi Paul hay hachi eTesalonika

17 Ay cha'mi an a-akhi ju, tayya an munnaud hitay ingoho mi ay tay at
heto an arkhaw an nanaynan mi ay cha'ju. Agkhuy cha'ju nalichuwan ja
empacha mi an umali an omegwangar. 18 Pa-appodhon mi an umali an
mannig ay cha'ju. Ja ay ha-in an hi Paul, ja numpacho-or an nenomnom
u an umali hina, muti khuna' halegwaon ay Satanas. 19 Maphod nu
umali ami hina, ti munchomo' ami an nunchochodcha hini nehamad an
pammati ju, hijaot un otong hitay an-anla mi khapo ay cha'ju. Ja cha'juy
mipatikhaw chin pumpfangngachan Hesu Kristo an pfungan chi i mi
enat. 20 Hotti cha'ju tatagwa chi mangchat hi dayaw ja an-anla mi.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 1-2 Ja khapo ta achi medpor chin ingoho mi ay cha'ju ja
nunhahappitanan mi ay cha Timoti ta hija mah ni' chi immali an
nanggwangar ay cha'ju, ti tan nuntaynan ami heto ad Atenas. Hi Timoti ja
oha an akhi mi an khun mangitamtamu ay Apo Jos an khun muntudtuchu ay
ni Ebanghelyon Hesu Kristo. Hennag mi hija an immali hina an manukhun
ay cha'ju ja mangpapfi-ah ay ni pammati ju 3 ta mapfalin ju an hodlon hay
hana umali an apalikhatan ju hina. Ti anila ta-o an amat hina chi i ta-o
pi'takhuwan ay Kristo. 4 Chin nidchuman mi ay cha'ju ja ina-alli mi an gway
umali hi likhat ta-o an namati. Ja anila ju an hijah tay tatagwa hini na-at.
5 Hijaot un u hennag hi Timoti, ta annilao' hini emma'-atan ni pammati ju ti
ma-id eke-ekejana hi punnomnoma'. Ti unchani ja natopngan aju ay Satanas
ja na-apfak aju, ja ma-id inherpfin ni pfinlay mi an nuntudtuchu ay cha'ju.
6 Ja tayya an numpfangngad hi Timoti an narpu hina gwachaan ju ja mun-
an-anla ami ay tay impa-innila na an intortoloy ju hini pammati ja pamhod
ju ay Apo Jos. Ja inali na khu an mun-an-anla aju nu nonomnomon cha'mi, ja
immingoho aju anu an amat khu ay cha'mi. 7 Hotti tayya an anong un cho-
or hato khun mi hortapon an apalikhatan, ja mun-an-anla ami chamchama
khapo ay ni hemme'nad an pammati ju. 8 Ja maphod hi punle'naan mi, ti anila
mi an nehamad hini aton ju an mi'-unud ay Apo Jos. 9 Achi ami humikha an
munyaman ay Apo Jos ay ni pangkalalakhan mi ay cha'ju, ti otong chi pun-an-
anlaan mi khapo ay ni pammati ju. 10 Ja ipapati mi an mungkamungkalalag ay
Apo Jos ta gway aton mi an umali an manggwangar ay cha'ju, ta ipapfi-ah mi
hini pammati ju, ja ituchu mi hana agkhuy ju pay anila.
11 Hay khun u ekalalag ja hi adni' Apo Jos an Ama ta-o ja hi Apo ta-o
an hi Hesus chi tomolong ta ma-id homalegwa hi umaliyan mi ay cha'ju.
12 Ja epa-ot-ottong adni' Apo Jos hini pamhod ju ta mumpepennohhochan
aju ja podhon ju khu an amin chi tatakhu, an amat ay ni pamhod mi
ay cha'ju. 13 Hot hi Apo Hesus chi mangpapto' ay ni pi'takhuwan ju ta
ma-id apahigwan ju ta magpong aju hi pannig Apo Jos an Ama ta-o chin
pumpfangngachan Apo Hesus ja hana tatakhu na.

Hini pi'takhuwan an mapmaphod ay Apo Jos

4 1 A-akhi, khapo ay ni apfalinan an inchat Apo Hesus ay cha'mi,
ja intudtuchu mi ay cha'ju hini podhon Apo Jos an aton ju an
mi'takhu. Ja maphod ti niya an khun ju unuchon. Hotti hay ipakpaka-ahi
mi ay cha'ju, ja pe'hehemad ju pay an mangat hi maphod. 2 Ti anila ju
hana tukhun an narpu ay Apo Hesus an impa-innila mi ay cha'ju. 3 Ja hay
podhon Apo Jos hi aton ju ja chu'khon ju an amin chi napukhit an amat
hana khun me-elo' hi pfu-un ahagwa cha. 4 Cha'ju an linala-e, achalon ju
koma an manalimun hana ah-ahagwaan ju[a] ta unuchon ju hini penhod

[a] **4:4** Wenno: achalon ju koma an mangor-olo'la ay ni aton ju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apo Jos hi aton chi hempfalay an mi'takhu hot ma-id apahigwan ju.
5 Achi aju koma makhujud hay hana akhakha'-ihaw an le'nan chi achor
an amat hay hana agkhuy namati an agkhuy nangannila ay Apo Jos.
6 Ina-alli mi ay cha'ju an dusaon Apo Jos hana khun mangat hay hato.
Hotti achi la-ahna ja i ta pimma'-i ay ni ohan takhu khapo hi i pamlohan
hi ahagwana. 7 Ti enajakhan chita-o ay Apo Jos ta achi ta-o aton hay hato
napukhit an penhod chi achor ta un ta-o gwot mi'-unud ay ni magpong
an pi'takhuwan ay hija. 8 Hotti hana achi mangunud ay tay intuchu mi ja
pfu-un takhu chi nginangannu cha, an hi Apo Jos an khun mangchat ay
ni Espiritu Santo ta gway aton ta-o an mangaan hay hato napukhit.
9 Achi khahin un mi itula' hay aton ju an mamhod hi padchung ju an
namati. Ti intuchun Apo Jos chi aton ju an mumpepennohhochan. 10 Ja
tan matikhaw hini aton ju an mamhod an amin hana papadchung ju an
namati ad Macedonia. Muti hay itukhun mi ay cha'ju, a-akhi, ja pfumi-
ah aju pay an mangat ay tay, 11 ja pa-ennongan ju an mi'takhu. Achi aju
koma tomatabpfi-ang an mangat hi tamun chi uchumna ta un ju gwot
ihi-ar an mangat ay ni tamu ju, ti hijay pangalan ju hi mahapor ju. Hitay
chi intuchu mi hi aton ju 12 ta ma-id chi hay panghi'-ingan hana agkhuy
namati an mamahiw ay cha'ju, ja ta achi ju punhohodlanan chi hay ichat
chi takhu hi mahaporju.

Chin pumpfangngachan Apo Hesus

13 A-akhi, podhon mi an annilaon ju hini emma'-atan hana nun-atoy an
namati ta achi aju umayyong an amat hay hana agkhuy namati an ma-id
anila cha hi amahuwan chi natoy. 14 Ti namati ta-o an natoy hi Hesus ja
nummahu. Hotti mamati ta-o an mahuwan khu Apo Jos hana nun-atoy
an namati ja ipitnud na chicha ay Hesus chin pumpfangngachana. 15 Ja
hitay chi intuchun Apo Hesus an allon mi ay cha'ju, an hay amatana
ja chita-o ayya an mamattakhu chin pumpfangngachana ja achi ta-o
mahhun an i mi'chittum ay hija ta mataynan hana nun-atoy. 16 Ti amat
heto, an mumpfangngad hi Apo Hesus an marpu hichi ad langit ja mun-
ugwap an mun-ajag. Ja midchum an magngor hini hapit ni pangpangulun
hana angher Apo Jos, ja khumangoh khu hini abpfuun Apo Jos. Ja
hay amatana ja mahhun an mummahu hay hana nun-atoy an namati
ay Kristo. 17 Ja chita-o an mamattakhu ja midchum ta-o ay chicha an
mipatolo an umuy ad uchu an i mi'chittum ay Apo Hesus. Hot mi'takhu
ta-o ay hija hi ma-id chi pogpog na. 18 Hotti hay hato chi haphapiton ju ta
manghinpipinnapfi-ah aju hi nomnom ta achi aju umayyong.

Hini punhakhanaan ay ni pumpfangngachan Hesu Kristo

5 1 Tayya, a-akhi, achi khahin una' muntula' ay cha'ju an mangpa-
annila nu a'-anunay pumpfangngachan Hesu Kristo. 2 Ti anila ju an

hini ayya pumpfangngachan Apo Hesus ja ma-id nanginnila, an amat ay
ni mangakaw nun madhom an achi na ipa-annila hini umaliyana. 3 Ja ay
nuy an timpo ja khemhon hana tatakhu hi un malenong ja mapmaphod
hini pi'takhuwan cha, ja himpfumagkha ja na-ah-upan cha ay ni umali
an pundusaan Apo Jos ja ma-id i cha ihaniyan. Ti hini pumpfangngachan
Hesu Kristo ja amat ay ni tumu'khungan ni pfupfai an nachakngan
ayya hini timpo ja achi mapfalin an etaktak na. 4 Muti cha'ju, a-akhi,
ja achi aju amat hay hana agkhuy namati an naheherngan chi nomnom
cha. Hotti achi aju koma tomakhaw nu mumpfangngad hi Kristo, ti
ani'-ila ju. 5 Hinilagwan chita-o ay Apo Jos ja en-egwer chita-o ay ni
mumpapattar an pi'takhuwan. Hotti achi ta-o amat hay hana agkhuy
namati an naheherngan chi pi'takhuwan cha. 6 Amat cha hi nanallo'
an achi cha anila nu ngachah chi khun ma'ma-at. Hotti chita-o ayya ja
un ta-o pi'hahalimuwat ja enan-ano'nong chi khun pe'-at. 7 Hana malo'
ja lapfi chi alo-an cha an munhehellong, ja lapfi khu chi apfukngan
hana i mumpfutong. 8 Muti chita-o an namati ja mi'takhu ta-o ay ni
mumpapattar, hotti mahapor an khun ono'nongon chi pe'-at. Achi ta-o
alichuwan hini pammati ta-o ay Kristo ja hini pamhod hi ibpfa ta-o
hi tatakhu. Ti hini pammati ja pamhod ta-o ja hijay hapiyaw ta-o. Ja
munchomo' ta-o ay ni hahadchon ta-o an panakhuwan Apo Hesu Kristo
ay chita-o, ti hijay hermet ta-o. 9 Ja tan ene'chan Apo Jos an achi ta-o
tamtaman hini pfungot na khapo hi pfahor, ta un ta-o mi'takhu khapo
ay ni enat Hesu Kristo 10 an nang-atoy hi pfahor ta-o. Ja midchum ta-o
an mi'takhu ay Kristo hi pumpfangngachana, mamattakhu ta-o man
wenno natoy ta-o. 11 Hotti etortoloy ju gwot an manghintitinnukhun ja
muntitinnolong an mangpapfi-ah hi pammatin chi oha-ohanna.

Chin me-ang-angonoh an tukhun Paul hana eTesalonika

12 Hay ipakpaka-ahi mi ay cha'ju, a-akhi, ja achi ju ngangannugwon
hana mang-an-anuh an manuchugwan ay cha'ju, ti hi Apo Jos chi
namili ay chicha an mangpadchong ja manukhun ay cha'ju. 13 Egngor
ju ja ipatikhaw juy otong hi pamhod ju ay chicha, ti ehehemad cha an
muntamu hi ap-aphochan ju. Ja mun-oh-ohha aju an amin.
14 Ja hay khu oha hi allon mi ay cha'ju a-akhi, ja tukhunon ju hay hana
nahachot ta lumiya' cha. Ja ipaturid ju hay hana matmata-ot ja hay hana
mun-enabpfakon. Hotti an-anuhan ju an tomolong hi ibpfa ju an tatakhu.
15 Nu gwachay mangat hi napukhit ay cha'ju ja achi ju epfalloh. Un ju
gwot nomnomon hay maphod hi aton ju hi oha-ohanna ja an amin hi
tatakhu.
16 Mun-an-anla aju hi a-arkha-arkhaw ay ni pi'takhuwan ju ay Hesu
Kristo. 17 Ja achi ju inganuy an khun mungkalalag. 18 Maphod man chi
pi'takhuwan ju, ja anong un nalikhat, ja achi ju alichuwan an munyaman

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay Apo Jos. Ti hay hato chi podhona an aton ta-o an namati ay Hesu
Kristo.
19 Achi ju halegwaon hini tamun ni Espiritu Santo, 20 ja achi ju
pipillohon hana tatakhu an echalan ni Espiritu an mumpadtu. 21 Muti
orman ju hana inali cha nu me'-annolot ay ni penhod Apo Jos ta
khokhotan ju hana maphod. 22 Ja chu'khon ju an amin chi napukhit.
23 Hay kalalag u ja hi Apo Jos chi mangpadchong ay ni pi'takhuwan ju
ta ma-ulahan ta ma-id oh-ohhah napukhit. Ja hija adni' chi mangchat hi
pomhochan chi pi'takhuwan ju ja manalimun ay ni achor ju, ja nomnom
ju, ja ay ni lennagwa ju. Ja un cha'ju adni' i-achawwi hi i ju pfumahulan
ingkhana chin pumpfangngachan Apo ta-o an hi Hesu Kristo. 24 Ja hi
Apo Jos an nangajakhan ay chita-o ja atona hay hato ay cha'ju, ti achi
munlahlah.
25 A-akhi, achi cha'mi alichuwan an khun ekalalakhan.
26 Manghenpfopfogkha aju an amin an namati an mangpatikhaw hi
pumpepennohhochan ju. 27 Ja pa'pa-allo' ay cha'ju ta ehapata ju ay
Apo Hesu Kristo ta epfaha ju an epfaha hitay tula' u an amin hay hana
namati hina. 28 Ja hay kalalag u ja hi Apo ta-o an hi Hesu Kristo chi
mangkhohkhohan ay cha'ju an amin.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 TESALONIKA

Hini oma'-atan tay an libju

Anong un pfinahan hachi namati ad Tesalonika chin nahhun an tula' Apostol Paul ja munharhalinchugwa cha pay ay ni oma'-atan ni pumpfangngachan Hesu Kristo. Ti gwacha kaykhu tugwali hachi khun khu mangali hi un nakhigkhibpfoh an numpfangngad hi Hesu Kristo. Hijaot un impiggwan Paul an nuntula' ta ipa-innila na ay chicha an mahhun an pfumutay hana allon cha an Ma-am-amchan an Pfomopfohhor ay Apo Jos ja chom-or hana pfumahulan chi tatakhu ja unot machakngan hini pumpfangngachan Hesu Krsito.

Intukhun khu Paul an mun-an-anla cha an mamati ja mangat hana maphod, anong un cho-or hana apalikhatan cha khapo ay ni pammati cha. Ja gwacha hana uchumna an nahachot an muntamu ti allon cha hi nehnot anu chin pumpfangngachan Hesu Kristo hotti ay-ayyu hini liya' cha. Hotti intukhun khu Paul an achi cha munhadhachot, ta un cha koma maliya' an amat ay hija.

Chin punhugijan Hesu Kristo hi tatakhu chin pumpfangngachana

1 1 Ha-in an hi Paul, ja hato numpun-ibpfa' an hi Silas ja hi Timoti,
tayya an muntula' ami khu ay cha'ju an khun ma-am-amamung
an mummeha hina ad Tesalonika an namati ay Apo Jos an Ama ta-o ja
ay Apo ta-o an hi Hesu Kristo. 2 Hi Jos Ama ja hi Apo Hesu Kristo chi
mangkhohkhohan ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan chi pi'takhuwan
ju.

3 Mahapor an etortoloy mi an khun munyaman ay Apo Jos khapo
ay cha'ju an a-akhi. Maphod hitay hi khun mi aton, ti niya an khun
pompomhod hini pammati ju ja hini aton ju an mumpepennohhochan.
4 Hijaot un cha'ju chi khun mi padayawon nu munhahapit ami hana
uchumna an namati ay Apo Jos, ti agkhuy ju enenghay hini pammati ju,
an anong un cho-or hana pfumuhur ay cha'ju ja hana likhat ju.

5 Hitay an panganuhan ju hi punlikhatan ja hijay pangtikhan an
magpong hini aton Apo Jos an munhugi. Ti mapalikhatan aju khapo hi
nangunuchan ju ay Apo Jos, hot ipfilang cha'ju ay hija an midchum ay ni
Pun-ap-apugwana. 6 Ja hi Apo Jos ja magpong an hugi, hotti palikhatona

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hana mamarpalikhat ay cha'ju, 7ja mapogpog chi i ju punlikhatan ja
amat hina khu ay cha'mi. Ma-at hay hato chin pumpfangngachan Apo
Hesus an marpu ad langit, ja mitnud hana napfagto an angher na. Ja
midchum han khun mungkhelab an apoy 8 an pangdusa na hana agkhuy
nanginnila ay Apo Jos ja agkhuy ni'-unud ay ni Ebanghelyon Apo Hesus.
9 Madusa cha hi ma-id chi pogpog na ja mi-achawwi cha ay Apo Hesus,
hotti achi cha tikhan hini apfalinana an ma-id chi ipadchungana. 10 Ay
tay an pumpfangngachana ja mipapfagpfagto hija khapo hi nanakhuwana
hana tatakhu na. Ja mipfilang aju hi tatakhu na, ti namati aju hana
intudtuchu mi ay cha'ju. 11 Hijaot un mi khun eka-ekalalag ta matulungan
aju an mi'takhu an me'-annolot ay ni podhon Apo Jos an nangajakhan
ay chita-o. Ja khun mi khu epfokha ta magwachaan aju hi apfalinan Apo
Jos an mangat an amin hana maphod an nenomnom ju an aton khapo hi
pammati ju. 12 Hitay chi kalalag mi ta hini pi'takhuwan ju ja mangchat hi
ipapfagtuwan Hesus an Apo ta-o, ja ta ipapfagpfagto cha'ju khu ay hija,
khapo ay ni khohkhoh Apo Jos ja hi Apo ta-o an hi Hesu Kristo.

Hini Ma-am-amchan an Pfomopfohhor ay Apo Jos

2 1 A-akhi, gwa han podhon mi an ituchu ay cha'ju ta annilaon ju
hini amatan chin pumpfangngachan Apo ta-o an hi Hesu Kristo,
ja chin i ta-o a-amungan an pi'chittuman ay hija. 2 Ja hay allon mi ay
cha'ju a-akhi, ja achi aju mun-inabpfugwon, ja achi aju manongchongor
hay hana khun muntudtuchu an mangali hi un nalahin hini arkhaw
an pumpfangngachan Apo Hesus an panugijana hana tatakhu. Achi
ju chodchonglon chicha, anong un cha allon hi impa-innilan ni
Espiritu Santo, wenno hay intuchu mi wenno hay intula' mi ay chicha.
3 Tikhagwun ju ta achi aju ma-apfu, ti achi pay machakngan chin
arkhaw an pumpfangngachan Hesu Kristo ingkhana hi chom-or hay hana
pfumuhur ay Apo Jos ja ma-annila hinuy takhu an hijay Ma-am-amchan
an Pfomopfohhor ay Apo Jos ja hini khu urchina. Hitay an pfuhur Apo
Jos ja hijay ne'cha an mituud ad impferno. 4 Pfuhulona an amin chi hay
allon cha hi jos ja hana khun dayawon chi tatakhu, ti podhona an mun-
oha an mipapfagpfagto. Humikhop pay hija hichi Templon Apo Jos ja
inumpfun ja allona hi, "Ha-in hi Apo Jos."
5 Alom ja agkhuy ju nalichuwan an hay hato chin ingkhimoh u an allon
ay cha'ju chin nihihinnaa' hina ad Tesalonika. 6 Inannila ju an gwa han
manalegwa ay tay an pfuhur Apo Jos ta achi mumpatikhaw ingkhana hi
machakngan hini ne'cha an arkhaw an pumpatikhagwana. 7 Anong un cho-or
hana khun ma'ma-at ad ugwani an pfumuhur ay ni urchin Apo Jos, muti achi
pay ma-innila hichuy Ma-am-amchan an Pfomopfohhor ay hija ingkhana hi
machakngan chin timpo an pangpa'-igwinana ay nuy manalegwa 8 ta ma-
annila hichuy pfuhur na. Muti ma-apfak hija chin pumpfangngachan Apo Hesus

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an magwachaan hi pfinang ja mahongapfan hija ay ni apfalinan ni hapit Hesus.
9 Muti ay ni pfumutajan tay an takhu ja ichatan Satanas hija hi apfalinan an
mangat hi numpfino-ob-on an milagro ta gway aton hana tatakhu an ma-
allilaw. 10 Hay hana mapfalijan ay ni lahlah tay an pfuhur Apo Jos ja chicha
hana umuy ad impferno, ti achi cha podhon an apfuluton hini umannung an
tudtuchu ta gway aton cha an mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id pogpogna. 11 Hotti
lomanon Apo Jos hini nomnom cha khapo ay ni apfalinana ta ma-allilaw
cha hot pattiyon cha hini lahlah ni pfuhur na. 12 Hotti hini oma'-angonoh
an amatana ja mahugi ja madusa an amin hay hana agkhuy immunud ay ni
umannung an hapit Apo Jos, ti penpenhod cha an mangat hi napukhit.

Hana namati ad Tesalonika ja pinilin Apo Jos an mi'takhu ay hija

13 A-akhi mi an podpodhon Apo Hesu Kristo, mahapor an etortoloy
mi an khun munyaman ay Apo Jos, ti pinili cha'ju chin hunhunana an
mi'takhu khapo ay ni apfalinan ni Espiritu Santo an nangpaphod ay ni
pi'takhuwan ju, ja khapo hi namatiyan ju ay ni umannung an tudtuchu.
14 Enajakhan cha'ju khapo ay tay Ebanghelyo an intudtuchu mi ta
midchum aju an mipapfagpfagto ay Apo Hesu Kristo. 15 Hotti pe'hehemad
ju, a-akhi, ja khokhotan ju hay hana intudtuchu mi chin agawwachaan
mi hina ad Tesalonika, ja chin tukhun an intula' mi ay cha'ju.
16 Hay kalalag mi ja hi Apo Hesu Kristo ja hi Jos Ama chi tomolong
ay cha'ju. Ti penenhod chita-o ay Apo Jos, ja ichat na hini hahadchon
ta-o an pi'takhuwan ja pun-an-anlaan an ma-id chi pogpog na, ti
magmakhohkhoh hija. 17 Hay ekalalag mi ja papfi-ahona hini nomnom ju
ja tulungan cha'ju an mangat ja mangali an amin hi maphod.

Chin nangarjan Paul hi ekalalakhan cha hija

3 1 Hotti tayya, a-akhi, an hay podhon mi hi allon ja mahapor mi hini kalalag
ju, ta khagkhaju an chom-or hana munchongor ay ni hapit Apo Jos an
khun mi itudtuchu, ja apfuluton cha an amat ay ni enat ju hina ad Tesalonika.
2 Ekalalag ju khu ta hi Apo Jos ja haniyan cha'mi hay hana achi matukhun an
tatakhu an napukhit chi ugali cha. Ti achi an amin chi tatakhu ja gway pammati
cha. 3 Muti anong un amat heto ja hi Apo Jos ja mapagtarkan hot papfi-ahon
chita-o ja haniyan chita-o hay hana napukhit an aton Satanas. 4 Ja khapo hi ne'-
oh-ohhaan ta-o ay Apo Hesus ja munchomo' ami an khun ju unuchon hana inali
mi an aton ju, ja etortoloy ju an khun aton. 5 Hay ekalalag mi ja tulungan cha'ju
ay Apo Jos ta ma-ug-ugman hini anila ju ay ni oma'-atan ni pamhod na ja hini
aton ju an manganuhan hi likhat, an amat ay ni enat Kristo.

Hay nitukhun hana nahachot

6 A-akhi, cha'mi an hennag Apo ta-o an hi Hesu Kristo, ja tayya an
allon mi ay cha'ju hi achi aju mimidchum hana ibpfa ju an namati an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nahachot an muntamu hi anun cha, ti pfu-un hitay chi intukhun mi
ay cha'ju. 7 Ja anila ju mit chin enat mi hi nihihinnaan mi ay cha'ju an
agkhuy ami himmachot. Hotti hitay koma chi pe'-at ju. 8 Pfinajachan
mi an amin hini inchat ju an inan mi. Ja inhihi-ar mi an i ne'pfo'la hi
a-arkhagwan ja anong un lapfi, ta achi aju malikhatan an mamangan ay
cha'mi. 9 Ti cha'ju koma chi mamangan ay cha'mi an khun mangtudtuchu
ay ni hapit Apo Jos muti agkhuy mi enehchor ay cha'ju ta gway aton mi
an mangpatikhaw ay ni maphod an unuchon ju. 10 Ti hitay chi inali-ali mi
chin agawwachaan mi ay cha'ju, an hini nahachot an i muntamu ja achi
mangan. 11 Ja tayya an ipiggwa mi an mangali ay cha'ju, ti chengngor
mi an nahachot hana uchumna ay cha'ju an i muntamu. Ingnganuy cha
an i muntamu ja enchagkha cha khu an i tomaktak hay hana tamun
chi uchumna. 12 Hotti hay pa'pa-allon mi hay hato an nahachot ja hay
podhon Apo ta-o an hi Hesu Kristo ja pa-ennongan cha an muntamu ta
gway pangalan cha hi mahapor cha. 13 Ja cha'ju khu an a-akhi, achi aju
humikha an mangat hana maphod.

14 Unchani ja gway achi mangat ay tay inali mi ay tay tula'. Ja tikhan
ju ta achi aju midchum ay chicha ta gway aton cha an pfuma-in. 15 Muti
achi ju ipfilang chicha hi pfuhur ta un jugwot ihingar ja tinukhun ju
chicha an amat hi akhi ju.

Hay kalalag Paul hay hachi eTesalonika

16 Hi adni' Apo Hesu Kristo chi mangchat hi malenong an pi'takhuwan
ju an amin hi timpo, anong un ngachah chi hay amatana, ti hijay
arpugwan chi lenong. Hi Hesu Kristo chi magwacha ay cha'ju an amin.

17 Omod aju, a-akhi, hina? Ha-in hi Paul an nangtula' ay tay. Hitay chi
khun u itula' an amin hi tula' u ta pangmatunan ju an narpu ay ha-in.
18 Hay kalalag u ja hi Apo ta-o an hi Hesu Kristo chi mangkhohkhohan ay
cha'ju an amin.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 TIMOTI

Hini oma'-atan tay an libju

Hi Timoti ja unga an lala-e an narpu ad Lystra an namati ay Hesu Kristo. Chinittum Apostol Paul chin khuna pangasabaan ad Likonia. Khapo ta nehamad chin pammatin tay an unga ja initnud Paul ta tomolong ay ni i na pangasabaan ja puntudtuchugwaan. Ad Efesus an ohan pfuglay an i cha nangaskasabaan chi nanaynan Paul ay Timoti ta hija chi manalimun hachi namati hichi. Napfaypfajag hi nihihidchijan Timoti, hijaot un tinula-an Paul hija.

Hini oha an intula' Paul ay tay tula' ja mipanggip hana khun muntudtuchu hi nehahalla. Inalin Paul ay Timoti ta epagwa na hato nat-on an muntudtuchu. Hana uchumna ja khun cha ituchu an penhod ayya ni takhu an mi'takhu ja cho-or hana paniyaw an achi cha anun, ja achi cha anu khu marhin.

Hay oha hi intula' Paul, ja hay aton hachi khun mummeha an mungkalalag ja mundayaw ay Apo Jos. Ja intula' na hini oma'-atan chi nitakhuwan hay mapfalin an mapili an mangpangpangulu hi namati, ja hana khu mapili an tomolong hana mangpangpangulu. Ja inalin Paul hana itukhun Timoti hana numpfino-ob-on an grupon chi namati, amat hana pfalo, ja hana ap-apo ja himpfut.

Hini khu oha an intukhun Paul ay Timoti ja hini atona an manalimun ay ni iglesia an tatakhun Apo Jos. Ay ni angonoh tay an tula' ja intuchu na khu hana mitukhun hana mamhod an omachangjan ja hini oma'-atan chi umannung an enachangjan.

---

1 [1] Ha-in hi Paul an numpfalin hi apostol Kristo Hesus, ti hijah tay chi
inalin Apo Jos an nanakhu ay chita-o, ja hi Kristo Hesus an khun
ta-o punhocholan. [2] Tayya an muntula-a' ay he-a, Timoti, an impfilang u
hi umannung an empfalay hi pammati.
Hi Jos Ama ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan ja
munnignikha ay he-a ja mangchat hi pomhochan chi pi'takhuwam.

Ihingar Timoti hana khun muntudtuchu hi nehahalla

[3] Gwa chin inali' ay he-a ja una' umuy ad Macedonia, ja tayya an hija
hitay ipiggwa' an allon ay he-a, an mihihinna a pay hina ad Efesus ta
gway khun manghingar hay hana tatakhu an khun mangtudtuchu hi
nehahalla ta epokhong cha. [4] Allom ay chicha ta ammuna hana hudhud

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an ma-id chi poot na, ja hana achi mapogpog an pun-umanan cha hana
i cha narpugwan. Ti un hay punhohongngilan chi ipfungan hay hato
an pfu-unagkhu hay panginnilaan ay ni penhod Apo Jos an ma-at. Ti
hini panginnilaan ja pangunuchan ta-o ay tay penhod Apo Jos ja khapo
hi pammati. 5 Hini khapo na hi nangarja' hay hato an ipa-innilam ay
chicha, ja ta mapfangon hini pamhod an marpu hi maleneh an nomnom
ja maphod an konsensia ja nahamad an pammati. 6 Hana uchumna
an tatakhu ja immachawwi cha ay tay maphod an tudtuchu, ta hana
agkhu ma-id chi poot na chi lupiton cha an hapihapiton. 7 Penhod cha
an mumpfalin hi memehtolon chi urchin Apo Jos, muti achi cha anila
hini khun cha hapiton. Anong un hana ipapilit cha an ituchu ja achi cha
ma-aw-awatan.
8 Anila ta-o an hini urchin Apo Jos ja maphod, nu hana mangtuchu ja
anila cha hini umannung an piherpfiyana. 9 Nomnomon ta-o an agkhuy
enephod Apo Jos hitay urchin khapo hana magpong an tatakhu, muti
enephod na khapo hana agkhuy natukhun, ja hana achi mangngor, ja
hana khun pfumuhur ay Apo Jos ja achi cha unuchon hini penhod na,
pahigwon cha hana allon Apo Jos an maphod, ja patajon chay ammod
cha, ja pomatoy cha hi ibpfa chah takhu. 10 Me-elo' cha hi pfu-un
ahagwa cha, akhamangon hana linala-e hay hana padchung cha an
linala-e, omelajaw cha hi tatakhu, ja munlahlah cha, tihtikhuwan chay
achi umannung, ja aton cha hana uchumna an achi mi'-apfulut ay ni
umannung an tudtuchu. 11 Hay hato an nitudtuchu ja machakngan ay
ni Ebanghelyo an impulang tay napfagto ja madayaw an Jos ay ha-in ta
ipa-innila'.

Chin nunyamanan Paul ay Hesu Kristo khapoh nangekhohkhohana ay hija

12 Munyamana' ay Kristo Hesus an Apo ta-o an nangpapfi-ah ay ha-
in an khun muntudtuchu ay tay Ebanghelyo khapo ta impfilanga' hi
mapagtarkan, ja enhaacha' an munserbi ay hija. 13 Chin agkhuy u pay
namatiyan ja nunlinapoh chi enat u, ti nunhapita' hi mipfuhur ay Apo
Jos, ja pinarpalikhat u ja pfina-ipfa-ina' hija. Muti anong un amat hetoy
enat u ja engkhohkhohana' chamchama ay hija, ti agkhuy u anila an
napukhit hay hato an ena-enat u, ti agkhuja' pay namati. 14 Otong hini
khohkhoh Apo Jos ay ha-in, ti inchatana' hi pammati ja pamhod khapo
hi ne'-oh-ohhaa' ay Kristo Hesus. 15 Tayya han napfalor an tudtuchu an
mahapor an pattiyon an amin chi tatakhu, an hi Kristo Hesus ja immali
heto lota ta takhuwona hana napfahulan. Ja umannung an ha-in chi am-
amchan an napfahulan muti tinakhuwa' ay Apo Jos. 16 Ja hay khapo na
hi nangekhohkhohana' ay Apo Jos, ja impatikhaw Hesu Kristo hini ma-id
pogpogna an anuh na ay ha-in an oha an munlinapoh an napfahulan,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta gway pangtikhan hana uchumna an mamati ay hija, ta pe'-agwat
cha hini pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna. 17 Hotti hini Ari an ma-id
pogpog chi i na pun-ap-apugwan chi medaydayaw ja mipapfagpfagto ja
ingkhana. Hija ja angkhay chi Jos an achi matikhaw ja achi matmatoy.
Amen.

18 Timoti an empfalay u, hay hato an inali' hi atom ja hihiya chin
impadtun hachi pangpangulun chi iglesia an pe'-at mu. Nu hay hato chi
unuchom hot apfakom an amin chi napukhit. 19 Hotti khokhotam hini
pammatim ja hini maphod an konsensiam. Tikham akay ni' an napa'-i
hini pammatin hana uchumna an tatakhu, ti agkhuy cha inunud hini
konsensia cha. 20 An amat ay cha Himeneus ja hi Alexander, an lo'tat
ja en-agwat u chicha ay Satanas ta gway aton cha an matukhun ta
epokhong cha an mangtudtuchu hana nehahalla an mipfuhur ay ApoJos.

Hini maphod an apanuhan chi meha

2 1 Hotti hitay chi pa'pa-allo' ay he-a ta allom hana namati ta pa-
ennongan cha an mangekalalakhan an amin hana padchung cha an
tatakhu. Ja ekalalag cha ta ekhohkhohan Apo Jos chicha, ja khun cha
munyaman hana maphod an khuna aton ay chicha. 2 Pe'kalalakhan cha
khu hana ar-ari ja an amin hana a-ap-apo, ta un adni' malenong ja ma-id
ar-ali ay tay pi'takhuwan ta-o, ja un ta-o na'na-unnud ay Apo Jos, ja hay
mapmaphod chi aton ta-o hana i-ibpfa an tatakhu. 3 Nu amat hetoy aton
ju an mungkalalag, hot maphod ja omepachenor ay Apo Jos an nanakhu
ay chita-o. 4 Ti hay podhon Apo Jos ja an amin chi tatakhu ja mi'takhu
cha ay hija, ja annilaon cha hana umannung an tudtuchu. 5 Ti un na-
ohhay Apo Jos ja oh-ohha khu hini khun mangepfattan hi tatakhu ay Apo
Jos, an ma-id uchumna nu pfu-un hi Kristo Hesus an numpfalin hi takhu.
6 Inapfulut nay natajana ta hijay hugwar chi pfahor an amin chi tatakhu,[a]
ja na-at hitay ay chuy timpo an ene'chan Apo Jos hi a-atana. Hitay chi
nangpatikhana an podhona an mi'takhu hana tatakhu ay hija. 7 Hitay
khu chi khimmapo hi uja' nehaachan an muntudtuchu, ja an numpfalin
hi apostol, ta gway mangkaskasaba hana Hentil ay ni umannung an
tudtuchu ta gway aton cha an mamati. Ja umannung hitay allo' an pfu-
un lahlah.

8 Ja an amin chi hay i ju a-amungan an pundaydayawan, ja hay podho'
ja hana linala-e chi mangpangpangulu hi kalalag. Muti tikhan cha ta
hini pi'takhuwan cha ja me'-annolot ay ni penhod Apo Jos, ja achi cha
mabmapfungot ja achi cha khun me'hohongnger. 9 Ja hay hato khu chi

---

[a] **2:6** Hitay ja achi na penhod an allon an mi'takhu an amin chi tatakhu, ti hana achi mamati ay Hesus an nange-atoy hi pfahor ta-o ja achi cha mi'takhu. Muti an amin hana mamati an munhochor ay Hesus ja achi mehalla an mi'takhu cha hi ma-id chi pogpogna.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

allo' hi pe'-at hana pfinapfai nu mummeha aju. Pi'tikhaw cha hini aton
cha an me'lopfong ta achi cha ma-arti an mun-usar hana nun-angina ja
napfalitu-an an ar-arkos chi achor ja pfuu' ja lopfong, ta pa'pa-atigkhan
kan kaykhu chi tatakhu chicha. 10 Achi maphod hini amat heto, ti hay
maphod hi ahaphapitan ja hini mapmaphod an khun aton chi oha
an pfupfai an mangali hi un namati ay Apo Jos. 11 Hana pfinapfai ja
khomegkhenong cha nu gway khun muntudtuchu ay ni Hapit Apo Jos
ta ekhongahan cha ja lihpituwon cha hini khun muntuchu. 12 Achi'
ipalubos an ngongohmolon hana pfinapfai hay hana linala-e ta chicha
agkhu chi manuchugwan ja mangepadchong ay chicha. Khomenong cha
koma ta munchongor cha. 13 Ti chin nangephochan Apo Jos hi takhu ja
hi Adam chi nahhun an enephod na ja unot hi Eva. 14 Ja pfu-un hi Adam
chi nahhun an na-allilaw an chin pfupfai an hi Eba, an hijay nahhun an
pfimmahor ay Apo Jos. 15 Hitay chi khapo na an khun malikhatan hana
pfinapfai ay ni i cha tumu'khungan, muti mi'takhu cha chamchama
ay Apo Jos hi ma-id chi pogpogna nu pa-ennongan cha an mi'takhu hi
magpong ta magwachaan cha hi pammati ja pamhod hi ibpfah takhu, ja
maphod an amin chi pe'-at cha.

Hay atatakhun hana mapili an mumpfalin hi pangulu

3 1 Tayya han napfalor an tudtuchu, an hini gway pamhod na
an mumpfalin hi pangulun chi namati ja pfuher hitay hi i na
pi'tamuwan. 2 Hotti hini mapili an mangpangulu ja mahapor an ma-
id apahigwana. Un ohay ahagwana, na-umlong chi nomnom na, ja
manomnom, malihpito, mangiliyonay takhu, ja anila na an muntudtuchu.
3 Achi khun mapfutong ja achi mabmapfungot ta un ma-uloy an achi
ak-akidchi hon ne'hohongnger, ja pfu-un hay pela' chi mun-o-onan ay
ni nomnom na. 4 Ja mahapor an anila na an mangepapto' hi pamilya na,
ja tikhana an nalihpito ja na'na-unnud hana empfapfalay na ay hija. 5 Ti
nu ma-id anila na an mangepapto' hi pamilya na, hot om-omod an ma-id
anila na an mangepapto' hay hana namati ay Apo Jos. 6 Achi mapfalin
an mehaad hini pa'-ihu'pap an namati, ti khenemhon ja numpa-akhaja
ja chumalat hi i pundusaan Apo Jos ay hija an amat ay ni enat na ay
Satanas. 7 Hini pangulu ja mahapor an gway lihpiton chi tatakhu ay
hija, anong un hana agkhuy namati. Ti napukhit ayya hini ugali na hot
pahigwon chi tatakhu ja hitay hini aton Satanas an mangapfak ay hija.

Hay atatakhun hana mapili an tomolong hana pangpangulun chi namati

8 Amat khu heto hini mehaad an tomolong hana pangpangulu. An
mahapor an gway lihpiton chi tatakhu ay hija ja achi cha munlahlah. Ja
achi khun mapfutong ja pfu-un hay pela' chi mun-o-onan ay ni nomnom

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

na. 9 Mahapor an khokhotana hini umannung an tudtuchu an impa-
innilan Apo Jos an nagwachaan hi maphod an konsensia. 10 Hay amatana
ja matopngan pay hi mahhun hana ugali na. Ja nu matikhaw an ma-id
mapahiw ay ni pi'takhuwana ja mapfalin an mehaad ta tomolong hana
pangpangulu.
11 Ja mahapor an hana ah-ahagwaan cha ja gway lihpiton chi tatakhu
ay chicha, ja achi cha munhapit hi apa'-iyan chi ibpfa cha hi takhu, na-
umlong cha ja mapagtarkan cha.
12 Hay mehaad an tomolong, ja un ohay ahagwa na ja anila na an
mangpapto' ay ni pamilya na ja hana uchumna an nidchum an ne'heto
ay chicha. 13 Ti nu ep-ephod cha an tomolong hot lihpituwon chi tatakhu
chicha, hot pfumi-ah cha an muntihtikhu ay ni oma'-atan ni pammati cha
khapo hi ne'-oh-ohhaan cha ay Hesu Kristo.

Impa-innilan Apo Jos ad ugwani hini oma'-atan Kristo

14-15 Alom ja achi mapfajag hot umaliya' hina. Muti unchani ja
mataktaka' hotti tayya an intula' u an amin hay hato ta annilaom hini
atom an mangpapto' ay ni pamiryan Apo Jos an hija hana namati an
iglesian tay mamattakhu an Jos. Ti chita-o an namati chin nangpulangan
Apo Jos ay tay umannung an tudtuchu ta mepmephod an mituchu ja
achi ta-o ehahalla. 16 Achi mehaot an hini pinati ta-o an oma'-atan
Kristo Hesus ja munnaud an napfalor. Agkhuy impa-innilan Apo Jos chin
hopapna muti ay chita-o ad ugwani an timpo chi nangpa-innilaana.

Ti immali hi Kristo an numpfalin hi takhu.
Impa-innilan ni Espiritu Santo an magpong hija.
Ja tinnig hana angher,
Nekasaba hini nitakhuwana hi apfuglapfuglay,
Ja hana tatakhu heto lota ja pinati cha.
Ja timmalakhuy ad langit ta mipapfagpfagto.

Hana khun cha itudtuchu an nehahalla

4 1 Achi mehalla hini impa-innilan ni Espiritu an chin ang-angonoh
chi ar-arkhaw ja gwacha hana man-ug ay ni pammati cha khapo
ta egngor chaagkhu hana achi umannung ja omepfahhaw an tudtuchu.
Ma-id uchumna hi nun-achalan cha hay hato an nehalla an tudtuchu nu
pfu-un hana dimonyo. 2 Narpu hay hato an napukhit an tudtuchu hana
umallilaw ja munlahlah an tatakhu an napa'-i chi konsensia cha, hotti
achi cha imatunan chi hay maphod ja napukhit. 3 Hay hato an tatakhu
ja epagwa chay marhin ja mangan hana uchumna an anun an paniyaw
anu ay Apo Jos. Hay umannung ja hi Apo Jos chi nangephod an amin
hay hato an khun anun, ta chita-o an namati ay Kristo ja an nanginnila
ay ni umannung an tudtuchu, ja anun ta-o an amin hato enephod Apo

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jos an gwachaan ta-o hi panagyaman. 4 An amin hana anun ja ihcha an
enephod Apo Jos ja maphod, hotti ma-id chi hay allon ta-o hi paniyaw
hu-un ta-o i anun. Hotti anun ta-o an amin hana inchat Apo Jos an
gwachaan ta-o hi panagyaman. 5 Ti netpfar hini anun ja ihcha khapo ay
ni Hapit Apo Jos ja hay kalalag.

Hini maphod an pfaar Hesu Kristo

6 Ituchum hay hato an tukhun hana a-akhi ta-o hina hot maphod
hini atom an munserbi ay Hesu Kristo. Ja hijay pangtikhan an khun
mu achalon hana maphod an tudtuchu an khun mu unuchon ja hijay
khun pfumi-ahan ni pammatim. 7 Achim ay chodchonglon hana hudhud
chin nahop an ma-id chi poot na, ti agkhuy narpu ay Apo Jos. Un
mu gwot epa-engha an aton hini penhod Apo Jos. 8 Hitay ayya achor
ja matulungan an pfumi-ah nu epa-engha ta-o an manchuwon. Muti
cho'cho'-or hini ma-itolong na nu epa-engha ta-o an unuchon hini
podhon Apo Jos. Ti ipfunga nay mapmaphod an pi'takhuwan, ay tay
achaan ta-o ay tay lota ja anong un hichi ad langit. 9 Hay hato chi
umannung, hotti mahapor an pattiyon ta-o an amin. 10 Hitay chi khapo
na hi pangkhimohan ta-o an muntamu, ja panganuhan ta-o hi likhat. Ti
hi Apo Jos an mamattakhu chi hahadchon ta-o an manakhu ay chita-o. Ti
hay penhod Apo Jos ja mi'takhu koma an amin chi tatakhu, ja umannung
an takhuwona an amin hana mamati ja munhochor ay hija.
11 Ituchum an amin hay hato an inali' ay he-a, ja allom ta unuchon
cha. 12 Achi mapfalin an pahigwon chi-a hay hana namati khapo hi
a-ungam. Hay gwot atom ja ipatikhaw muy maphod ta gway unuchon
hana namati. An amat ay ni atom an munhapit ja an mi'takhu, ja hini
pamhod mu hi ibpfam an takhu. Ipatikhaw mu hini punchomo-am ay
Apo Jos ja hini magpong an ugalim. 13 Pachot-anam hay hato inali' ay
he-a ingkhana chin umaliya' hina. Khun mu epfaha hini hapit Apo Jos
an amin hi akhawngan chi namati, ja impfipfi-ah mu an mangkaskasaba
ja mangtudtuchu ay tay Hapit Apo Jos. 14 Pa-ennongam ta achi la-
ahna ja na-ubtiw hini apfalinan an inchat ni Espiritu Santo ay he-a
hichin nangeh-aan hachi pangpangulun chi namati hi ngamoy cha hi
nangekalalakhan cha ay he-a ja numpadtuwan cha an magwachaan a ay
nuy apfalinan.
15 An amin hay hato inali' ay he-a, ja hijay pa-ennongam an aton,
ta tikhan an amin chi tatakhu hini khun pompomhochan chi atom
an munserbi. 16 Pa-ennongam hini pe'-at mu ja hini khun mu ituchu,
ti nu amat hetoy atom ja mi'takhu a ay Apo Jos, ja amat khu hana
tinuchugwam.

5 1 Nu gway pfumahulan hana lallakay ja achim i punhonglar chicha
ta un mu gwot ep-ephod an tukhunon an amat hi ammod mu. Ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

amat hina khu hana linala-e an ungunga mu he-a, ja tukhunom khu
chicha an amat hi a-akhim. 2 Amat hina khu hana pfabpfakit, an amat
hi chichay inam. Ja hana pfinapfai an ungunga mu he-a, ja amat hi
a-akhim. Muntukhun a ay chicha an ma-id koma chi hay napukhit hi
nomnom.

Hay aton an tomolong hana pfinapfai an napfalo

3 Tulungam hana pfalo an pfinapfai an ma-id tomolong ay chicha.
4 Muti gwacha ayya chi empfapfalay ja a-apon nuy an pfalo, ja annilaon
cha an hay mahhun hi aton cha an munserbi ay Apo Jos ja hay
panalimunan cha hana a-ammod ja a-apo cha ta humupfalit cha ay
chicha, ti hitay chi podhon Apo Jos. 5 Hini pfalo an ma-id manikhaw ay
hija, ja ma-id uchumna hi anila na hi tomolong nu pfu-un hi Apo Jos.
Hotti etortoloy na an mungkalalag hi a-arkha-arkhaw ja lapfi ta hi Apo
Jos chi tomolong ay hija. 6 Muti hini pfalo an un hay pun-an-anlaan ni
achor na chi at-atona, ja hay pannig Apo Jos ja pfilang nay natoy anong
un khun mun-od-odmay.
7 Allom hay hana namati hina ta aton cha hay hato ta ma-id chi hay
panghunungan chi tatakhu an mamahiw ay chicha. 8 Ti hini namati an
achi na ichat hini mahapor hana ammod na wenno a-akhi na ja hini
pamilya na, ja ma-id herpfin ni pangallana hiun namati ay Apo Jos.
Hini namati an amat heto chi atona ja munnaud an napukhit mu hana
agkhuy namati, ti anong agkhu ni' un hana agkhuy namati ja anila cha
an tomolong hi ammod cha.
9 Hana mun-impfalo an melehta an matulungan ja hana muntagwon
hi unum chi polo ja mumpangato, ja agkhuy cha inlugtap hana enah-
ahagwaan cha. 10 Mahapor khu an hini maphod an pi'takhuwana ja
an-annilan chi tatakhu, an amat ay ni maphod an enat na an nangpa-ilog
hay empfapfalay na. Ja mangiliyonay tatakhu, ja na-umlong an tomolong
hana tatakhun Apo Jos, ja ekhohkhohana hana maliglikhatan, ja maphod
an amin chi atona.
11 Muti hana ungunga an napfalo ja achim pe'lehta, ti unchani ja
gway le'na cha pay an marhin, ja nama-id chin ingkari cha an un cha
ohhaon an munserbi ay Kristo. 12 Pfumahor cha nu hitay chi i cha aton,
ti nahhun an enhapata cha an munserbi ay Kristo. 13 Hay khu oha hi
achim pangidchuman ay chicha ja unchani ja himmachot cha, ja un cha
i gumananggwangar hi pfarpfalay ja ingkhimoh cha an i mi'-ay-ayyupfu,
ja haphapiton chay apukhitan chi ibpfa chah tatakhu. 14 Nu ay ha-in ja
hay allo' ja un cha gwot marhin, ta omempfalay cha ja hinalimunan cha.
Hot ma-id panghi'-ingan hana agkhuy namati an mamahiw ay chita-o.
15 Itukhun mu hay hato, ti gwacha gwot hana pfalo an chin-ug cha hini
maphod ja immunud cha ay Satanas.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Hotti hini pfupfai an namati an gway ammod wenno a-akhi na an
pfalo ja hija chi tomolong ay chicha ta achi na ehchor hana i-ibpfa cha an
namati. Intakhinon hana pfalo an ma-id oh-ohha hi tomolong ay chicha
chi tikhan chi iglesia ta tulungan cha.

Mipanggep hi papangulun chi namati

17 Hana mangpachot-anan an mangpangpangulu hana namati ja
michatan cha hi ot-ottong an linagpfu, om-omod hana manghihi-ar an
khun mangkaskasaba ja mangtudtuchu ay tay Hapit Apo Jos. 18 Ti allona
ay ni hapit Apo Jos hi, "Achim ukupan hini ta-on ni pfakah an khun mun-
ili' ta gway atona an mangan."[b] Ja allon khu tay Hapit Apo Jos hi, "Hana
khun muntamu ja kalintikhan cha an malagpfuwan."[c] 19 Nu gway ipapfahor
cha hi ohanna ay cha nuy khun mangpangpangulu hi namati ja achim
ekhokhongngahan ingkhana hi gway chugwa wenno tolo an mun-oh-ohha
an muntihtikhu an gway enat na hi napukhit. 20 Ja umannung ayya an gway
pfahor na ja achi na podhon an chu'khon, ja inhingar mu ta chodchonglon
hana khun mummeha ta gway aton cha an toma-ot ta achi cha pe'-at.
21 Hotti tayya an allo' ay he-a Timoti, khapo ay Apo Jos ja hi Hesu
Kristo ja hana nasantuwan an angher na an mammangngor hay hato allo'
ay he-a, ta un mu adni' unuchon an amin hay hato inali' an atom, ta un
mu punchichipaton chi atom hi tatakhu an ma-id chi akha'khaja.
22 Pa-ennongam ta achi a mungkhekhelah an mangehaad[d] hi mangat hi
tamu ay ni iglesia. Ti unchani ja ma-innila an gway pfahor na ja amat hi
un a ne'jat. Tikham ta umachawwi a an amin hi pfahor.
23 Gwacha ta'gwa han itukhun u ay he-a an pfu-un hay chanum ja
angkhay chi khun mu inumon, muti khun a uminum hi hay it-ittang hi
chanum chi ubas an narpoh, hot poh-ona hini khun munchomunchokhoh
ay ni potom.
24 Hotti nu mumpili a ayya hi hay mehaad an mangat ay ni tamun Apo
Jos, ja pa-ennongam. Ti gwacha hana uchumna an, anong un cha agkhuy
pay nahugi, ja matikhaw chamchama an gway pfahor cha. Ja gwacha khu
hana uchumna an achi ma-innila an gway pfahor cha ingkhana hi ep-
ephod an hanhanan. 25 Amat hina khu hana khun mangat hi maphod. Hana
uchumna ja matikhaw hini maphod an khun cha aton, ja hana uchumna ja
achi. Muti anong un achi, ja ma-annila nu ep-ephod an hanhanan.

Hay mitukhun hana himpfut an namati

6 1 Hay allo' ja an amin chi himpfut an namati ja lihpituwon cha hana
apo cha ta ma-id chi hay chumalat hi pamahigwan cha ay Apo Jos

---

[b] **5:18** Deuteronomy 25:4 [c] **5:18** Luke 10:7 [d] **5:22** Literal: achi a mungkhekhelah an mangeh-a ay ni ngamoy mu hay mehaad ...

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja hana umannung an pinati ta-o an khun mitudtuchu. 2 Ja hana ayya
himpfut an namati chi apo na, ja achi cha agkhu allon chi, tan namati
hitay apo' hotti anong kay ja achi lihpituwon. Mahapor an ipatikhaw cha
chi hay mapmaphochan pay hi i cha aton ay ni apo cha, ti hini khun cha
pi'tamuwan ja padchung cha an namati an podpodhon Apo Jos. Hotti hay
hato chi pa'pa-arjom ja ituchum hana namati hina.

Hini umannung an enachangjan

3 Nu gway mangtudtuchu hi hay nabnab-on ja pfuhulona hana
umannung an hapit tay Apo ta-o an hi Hesu Kristo ja hana umannung
an tudtuchu an mangedchong ay chita-o hi najusan an pi'takhuwan, 4 ja
chicha hana mumpa-akhaja an ma-id oh-ohha hi anila cha. Hini takhu an
amat heto ja un cha podpodhon an khun mi'tumi'tukki hi ma-id chi poot
na. Khapo hato ja narmu chi ámoh, punhohongngilan, punhapitan hi
napukhit hi ibpfa, ja hana napukhit an elom hi ibpfah takhu an anong un
achi umannung, 5 ja hana khun punhahannugwan. Napukhit hini amat
heto an nomnom cha, ti immachawwi cha ay ni umannung an tudtuchu,
an hay anila cha ja un hay omachangjanan hini pangunuchan ay Apo
Jos.
6 Ja umannung an pfa'nang ta-o nu mamati ta-o ay hija, ja mappog
ta-o ay ni gwacha. 7 Nomnomon ta-o akay ni' an un ta-o neto'khong heto
lota an ma-id chi hay khina-u hi inu-ugnan ta-o. Ja amat hina khu an un
ta-o taynan hitay lota an ma-id oh-ohhah khina-u hi ekak ta-o. 8 Hotti
un ta-o mappog nu gwachay khun pe'-an ja gway khun pe'lopfong. 9 Hini
takhu an hay i na omachangjanan chi i na nomnomnomon ja nalaka an
masulisog, ja mahiw hay hana cho-or an ma-amnagwan, an mama'-i
ja mangutaw ay ni pi'takhuwan ay Apo Jos. 10 Hini otong an pamhod
chi takhu hi pela' ja hijah tay chi te'te-an chi punnomnoman hi cho-
or an napukhit hi at-aton. Ja khapo ay tay ja cho-or hana nan-ug ay ni
umannung an pinati ta-o, ja hitay khu chi nangalan cha hana cho-or an
punchoghan chi nomnom.

Hana tukhun Paul ay Timoti

11 Muti ay he-a Timoti, an oha an khun munserbi ay Apo Jos, ja
umachawwi a hay hato, ta hay pachot-anam ja hini magpong ja
nasantuwan an pi'takhuwan ja hini pammatim, ja hini pamhod ja anuh,
ja un a ma-uloy. 12 Pi'pfipfi-ah mu an mamati ja munserbi ay Apo Hesus
an amat hi mi'-ap-appot an podhona an mangapfak, hot ma-alam hini
linagpfum an pi'takhuwan hi ma-id chi pogpogna. Ti pinili chi-a ay Apo
Jos ja tinihtikhuwam hini pammatim hi acho'lan chi tatakhu. 13 Tayya
han allo' ay he-a Timoti, khapo ay Apo Jos an arpugwan an amin chi
pi'takhuwan ja khapo ay Hesu Kristo an nuntihtikhu ay Pontius Pilato

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay ni umannung an me-e'-egngor ay tay allo' ay he-a. 14 Ta un mu adni'
khokhotan hay hato an inali' an atom, ja tikham ta achi ma-alinan hay
hato maphod an tudtuchu hi hay nehalla, ta ma-id chi hay apahigwana
ingkhana chin arkhaw an pumpfangngachan Hesu Kristo an Apo ta-o.
15 Hitay an pumpfangngachana ja ma-at ay ni timpo an ene'chan tay
oh-ohha an madayaw an Jos, an hija ja angkhay chi pangulu, ja Arin
an amin chi a-ari-ari ja Apon an amin chi a-ap-apo. 16 Hija ja angkhay
chi achi matmatoy ja hijay arpugwan chi pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna. Munnaud an mumpfinang hi Apo Jos, hotti achi mapfalin an
mehnot chi takhu. Ja ma-id oh-ohha hi nannig ay hija, ti achi olog chi
takhu an me'pfottog ay hija. Hija chi madaydayaw ja mun-ap-apo hi ma-
id chi pogpogna. Amen.

17 Hitay khu chi itukhun mu, Timoti, hana a-achangjan heto lota ta
achi cha epa-akhaja hini enachangjan cha, ja achi cha punhohodlanan,
ti mapogpog. Ta unchaot ehchor ay Apo Jos an khun mangchat an amin
hi pun-an-anlaan ta-o an namati. 18 Allom ta hay maphod chi aton cha,
ja pfuma'nang cha hana maphod an khun aton ta pfu-un hay khina-u
ja angkhay. Ja allom khu ta achi cha i-ikot hini enachangjan cha ta
itolong cha hana i-ibpfa cha an tatakhu. 19 Nu amat hetoy aton cha hot
ma-amung ad langit chi hay enachangjan cha. Hijah tay chi nahamad hi
epognachan chi enachangjan cha hi uchum chi arkhaw, hot michat ay
chicha hini umannung an pi'takhuwan.

20 Hay allo' ay he-a, Timoti, ja khokhotam hay hato nipulang ay he-a
an itudtuchum ta umachawwi a hana ikhimoh cha an hapiton an ma-
id herpfi na hi pannig Apo Jos, ja hana nehahalla an tudtuchu an allon
hana uchumna an tatakhu an narpu ay ni kinala-eng cha. 21 Khapo ay tay
allon cha an tudtuchu ja la-eng cha ja immachawwi cha ay ni umannung
an pammati.

Hi Apo Jos chi mangkhohkhohan ay cha'ju an amin.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 TIMOTI

Hini oma'-atan tay an libju

Chin nangtula-an Paul ay tay me-aggwa an tula' na ay Timoti, ja gawwa hija hichi pfaluchan ad Rome khapo hi khuna pangtudtuchugwan ay ni Ebanghelyon Kristo. Hi ayya Timoti ja gawwacha pay hichi ad Efesus an khun muntudtuchu hachi namati hichi.

Ay tay an tula' na ja cho-or hana inalin Paul an mangpapfi-ah hi nomnom ta anuhan Timoti an mangaskasaba, ja atona pay hana uchumna an tamu an inalin Apo Jos hi atona, anong un gwa hana mamapa'-i ay hija ja hana achi mangapfulut ay ni ituchu na. Empanomnom na khu ay Timoti hana napukhit an at-aton chi tatakhu nu umali chin ang-angonoh chi arkhaw. Intukhuna an chu'khon Timoti an amin chi napukhit ja achi i midchum hana munhahapit hi ma-id chi poot na an achi omepachenor ay Apo Jos, ta unaot aton hini tamun chi manudtuchu, ta ituchu na hana umannung an narpu ay Apo Jos.

Anilan Paul an achi mapfajag hot patajon cha hija, hijaot una inali ay Timoti ta umali gwot an manggwangar ay hija (4:6).

---

1 [1] Ha-in hi Paul an numpfalin hi apostol Kristo Hesus, ti hitay chi podhon Apo Jos, ta honakhona' an imangpa-innila ay ni amatan chi pi'takhuwan an inalin Apo Jos hi michat hana nidchum ay Kristo Hesus.

[2] Tayya an muntula-a' ay he-a Timoti an podpodho' an empfalay u hi pammati. Hi Jos Ama ja hi Kristo Hesus an Apo ta-o chi mangkhohkhohan ja munnignikha ay he-a ja mangchat hi pomhochan ni pi'takhuwam.

Khokhotan Timoti hana umannung an tudtuchu

[3] Maphod hitay konsensia' an munserbi ay Apo Jos amat chin a-ammod mi an Hudju. A-arkha-arkhaw ja lapfi ja khuna' munyaman ay tay Jos hi pangekhalalakha' ay he-a. [4] Khun u khu nomnomnomon chin khun mu kumilaan chin nunhijanan ta, ja tan achi anhan hitay ingoho' an mannig ay he-a ta mehamad hi uja' pun-an-anlaan.

[5] Anila' an nahamad hini pammatim. Ja achiya' munharhalinchugwa an hinipammatim ja amat chin pammatin apom an hi Lois ja hi inam an hi Eunice, chicha an nahnahhun an namati.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Hijaot un u allon ay he-a ta pachot-anam an mangusar ay ni na-
ispirituwan an apfalinan an inchat Apo Jos chin nangeh-aa' ay tay
ngamoy u hi nangkalalakha' ay he-a. 7 Achi a toma-ot an mangat ay tay
apfalinam, ti hini Espiritu Santo an impa-alin Apo Jos ay chita-o ja pfu-
un ta-ot chi ichat na, an ichat nay apfalinan an munserbi ay Apo Jos ja
an mamhod hi ibpfah takhu, ja an mangpa-ennongan an amin hi pe'-at.
8 Hotti achi a pfuma-in an manihtikhuwan ay Apo Hesus, ja achiya' khu
ipfa-in ay tay nipfapfallucha' khapo hi punserbiya' ay hija. Khapo ay ni pfi-ah
an ichat Apo Jos ja un mu gwot anuhan an mi'likhat hay hana likhat an khun
ta-o hortapon khapo hi khun ta-o puntudtuchugwan ay tay Ebanghelyo.
9 Hi Apo Jos chi nanakhu ja nangajakhan ay chita-o an mi'takhu an me'-
annolot ay ni penhod na. Hitay ja pfu-un khapo hi hay ita-o enat muti khapo
ta nenomnom Apo Jos an nangkhohkhohan ay chita-o. Ti chin agkhuy pay
narmugwan tay lota ja implanon Apo Jos an mangpatikhaw hi khohkhoh
na ay chita-o khapo ay Kristo Hesus. 10 Ja umannung an impatikhaw nay
khohkhoh na ad ugwani, ti immali hi Kristo Hesus an nanakhu ay chita-o.
Enapfak nay apfalinan chi patoy ja impa-innila na an hana tatakhu an
mamati ay ni Ebanghelyo ja magwachaan cha hi pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna. 11 Ja piniliya' ay Apo Jos an numpfalin hi apostol ja manudtuchu
ja mangkasaba ay tay Ebanghelyo. 12 Hitay chi khapo na hi khun u
panortapan hato cho-or likhat, Muti achiya' pfuma-in, ti anila' hi Hesu Kristo
an pinati' ja achiya' munharhalinchugwa an gway apfalinana an manalimun
hana impulang na ay ha-in ingkhana ay ni arkhaw an pumpfangngachana.
13 Hana nehamad an tudtuchu an chengngor mu ay ha-in ja hijay
pangpatnucham ay ni atom an muntudtuchu. Ja khun mu ipatikhaw hini
amatan chi pammati ja pamhod an gwacha ay chita-o khapo hi i ta-o
ne'-oh-ohhaan ay Kristo Hesus. 14 Hini apfalinan ni Espiritu Santo an
gwacha ay chita-o chi tomolong ay he-a ta halimunam hana nehamad an
tudtuchu an impulang Apo Jos ay he-a, ta achi la-ahna ja i nahukatan.
15 Anilam an cho-or hana namati hina ad Asia an nan-ug ay ha-in,
nidchum cha Figelus ja hi Hermogenes. 16 Muti hi Onesiforus ja hi Apo
Jos chi mangkhohkhohan ay chicha an pamilya. Ti hijay khun uma-
umali an manggwangar ja mangpa-anla ay ha-in ja achi na ipfa-in hitay
nipfapfallucha'. 17 Ti chin immaliyana heto ad Rome ja ingkhimoh na an
maningit ay tay nipfapfallucha' ingkhana hi emmamad na an nannig ay
ha-in. 18 Ja anilam khu an amin hana enat Onesiforus an temmolong ad
Efesus. Hotti hi adni' Apo Jos chi mangkhohkhohan ay hija ay ni umali
an punhugijan chi tatakhu.

Hini madpor an hinchalon Apo Hesus

2 1 He-a Timoti an empfalay u hi pammati, mahapor an pfumi-ah
a khapo ay ni khohkhoh Kristo Hesus. 2 Hato chengngor mu an

intudtuchu' an khun tihtikhuwan hachi cho-or an tatakhu, ja ipa-innilam
hana mapagtarkan an namati ta chicha khu chi manuchugwan hana
uchumna.
3 Mi'-anuh a koma an mangedpor hi likhat an umali ay chita-o an
namati ay Kristo Hesus an amat ay ni aton chi hinchalo an mangedpor
an amin hi i na hortapon. 4 Ti ma-id hinchalo hi mangat hi tamun chi
sibiliyan, ti hini tamun chi hinchalo chi pachot-anana an omepachenor
ay ni apo na. 5 Amat ay ni mi'-uk-ukkit an achina ma-ala hini lagpfu na
an emmapfak nu achi na ep-ephod an unuchon hini urchin chi mi'-uk-
ukkit. 6 Amat hina khu ay ni mangkhikhimoh an muntamu an hija chi
mahhun an mangala ay ni pfungan ni inliya' na. 7 Hato an inali' ay he-a
ja ep-ephod mu an nomnomon, ti hi Apo Hesus chi tomolong ay he-a ta
annilaom hini podhona an ipa-innila.
8 Achim alichuwan hi Hesu Kristo an holag Ari David, an natoy ja
nummahu. Hijah tay hini Ebanghelyo an khun u ekasaba. 9 Khapo
hi pangtudtuchugwa' ay tay Ebanghelyo ja tayya an mapalikhata' ja
napfangkelengana' an amat hana i khun pomatoy. Muti anong una' aton
heto, ja hitay hapit Apo Jos ja un chah chamchama mapfangkelengan?
10 Hijaot un u anuhan an amin hato likhat an horhortapon khapo hana
tatakhu an pinilin Apo Jos ta gway aton cha an mi'takhu khapo hi ne'-
oh-ohhaan cha ay Kristo Hesus ta magwachaan cha hi mapmaphod an
pi'takhuwan ad langit hi ma-id chi pogpogna. 11 Umannung hitay nitula'
an allona hi,

Nidchum ta-o ayya an ne-etoy ay Kristo chin natajana,
ja mi'takhu ta-o khu ay hija hichi ad langit.
12 Nu anuhan ta-o an amin chi likhat
ja midchum ta-o ay hija an mun-ap-apo.
Muti ehaot ta-o ayya hini nidchuman ta-o ay hija,
ja ehaot chita-o ay ni arkhaw an panugijan Apo Jos ay chita-o.
13 Nu achi ta-o mamati ay hija,
ja munchochodcha an mapagtarkan hija,
ti achi mapfalin an i na ehalla hini inali na.

Hini maphod an ministron Apo Jos

14 Khun mu epanomnom hay hato hana tatakhu khapo ay Apo
Jos ta achi angkhay hay haphapit an ma-id chi poot na hon i cha
nunhohongngilan, ti ma-id chi hay itolong na, an una pa'-iyon hini
pammatin hana munchochongngor. 15 Muti he-a ja un mu gwot ehemad
an ep-ephod an ituchu hitay umannung an Hapit Apo Jos. Hot ma-apfulut
a an amat hi takhu an khun muntamu an ma-id pfuma-inana nu ngachah
ni tamu an khuna pe'pe'-at. 16 Achi a imimidchum hana tatakhu an un
cha munhaphapit hana ma-id herpfi na ay Apo Jos. Ma-id itolong na, ti

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

unaagkhu i-achawwi chi tatakhu ay ni penhod Apo Jos. 17 Hana khun cha
ituchu ja amat hi chokhoh an lomo'lo' an amin heto achor. Nidchum cha
Himeneus ay Filetus an khun muntuchu hi amat heto. 18 Immachawwi
cha ay ni umannung an tudtuchu ti allon cha hi napfalin anu hini
amahuwan chi namati. Ja hitay hini chimmalat an napa'-i hini pammatin
chi uchumna. 19 Muti anong un gway muntudtuchu hi nehahalla, ja hitay
ayya Hapit Apo Jos ja nehamad. Ti mipadchung hi nehamad an pfato an
epognachan chi pfalay, ja hitay an pfato ja gwa han nitula' an allonay,
"Hi Apo Jos ja anila na hana tatakhu na."[a] Ja inali na khu hi, "Hini
mangali hi namati ay Apo Jos ja mahapor an chu'khona an amin hana
napukhit."
20 Ay ni pfalay chi pfa'nang ja gwacha hana pengkhan ja malokong
an pfalitu' ja khampfang chi apja na, ja gwacha khu hana napa-ot an
ajiw, ja gwacha hana lotay apja na. Hay hana napfarpfalor ja ma-usar
hi nahamad an khagwong, ja hana uchumna ja ma-usar hi kompormi
an khagwong. 21 Amat heto chi aton Apo Jos hi tatakhu. Hana tatakhu
an umachawwi hana napukhit an ugali hot gwacha han napfalor an
pangusaran cha ay Apo Jos, ti me-anag ja nehahagkhana cha an ma-
usar ta aton cha hana maphod an epa-at Apo Jos. 22 Hotti chu'khom
hana napukhit an podpodhon chi ungunga an khun at-aton, ta un mu
gwot pachot-anan hini magpong an pi'takhuwan ja hana mangpaphod
ay ni pammatim. Ja pachot-anam an mamhod hi uchumna an tatakhu,
ja hapulom hini pun-oh-ohhaan ju an namati. Midchum a hana
khun munhochor ay Apo Jos an maleneh chi nomnom cha. 23 Achim
chodchonglon hana ma-id chi poot na an khun hapihapiton hana tatakhu
an ma-id anila cha, ti mangchat hi punhohongngilan. 24 Ti hini khun
munserbi ay Apo Hesus ja achi khun me'hohongnger, ta unaot nignikhaon
hana tatakhu. Nala-eng an manudtuchu ja na-anuh. 25 Ep-ephod na
an manudtuchugwan hana pumapa'-i ay tay nahamad an tudtuchu, ta
alamadni' ja lomanon Apo Jos hini nomnom cha, ta chu'khon cha hana
pfahor cha ja ni'-innila cha hini umannung an tudtuchu. 26 Nu amat heto
hot mipfu-aan cha ay ni enat Satanas an namalud ay chicha ta aton cha
hini penhodna.

Hana ma'ma-at ay ni ang-angonoh chi ar-arkhaw

3 1 Mahapor an ma-awatam an ay ni ang-angonoh chi ar-arkhaw ja
gwacha han umali an timpo an munnaud chi likhat. 2 Ti hay ugalin
chi tatakhu ja hini achor chay nomnomon cha ja angkhay, ja un hay pela'
chi mun-o-onan ay ni nomnom cha, ja mumpa-akhaja cha ja hini achor
chay padayawan cha. Pahigwon cha hana ibpfa chah tatakhu, ja achi cha

[a] **2:19** Numbers 16:5

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ekhongahan chi ammod cha. Ma-id anila cha an munyaman, ja achi cha
unuchon hini penhod Apo Jos. 3 Hen-a-amma ja hin-i-inna ja achi cha
mumpepennohhochan, ja achi cha mumpepennakawan. Munhapit cha
hi napukhit hi ibpfa chah tatakhu. Ja un cha ngumanu ja mun-apfungot
cha. Ja pfuhulon chay maphod. 4 Pililipput cha ja un cha achi matukhun
ja epa-akhaja chay achor cha. Ja un hay na-inlubungan an an-anla chi
podpodhon cha, an pfu-un hi Apo Jos. 5 Uchumna ja ipatpatikhaw cha an
khun cha mundayaw ay Apo Jos, muti achi cha apfuluton hini apfalinan
Apo Jos an munloman hana napukhit an ugali cha. Achi a mimidchum
hana amat heto an tatakhu. 6 Uchumna ja umuy cha hana pfarpfalay ta
ar-alo-on cha hana pfinapfai ta pattiyon cha hana nehahalla an khun
cha itudtuchu. Gwa hachi pfinapfai an nalaka cha an ma-allilaw, hana
ma-id nomnom na an nakhakha-utan hi pfahor, hot makhujud cha an
mangat hana napukhit an podhon chi achor. 7 Podpodhon hato pfinapfai
an achalon hay khun cha ituchu, ja achi cha imatunan hini umannung an
tudtuchu ta hija koma chi khokhotan cha. 8 Ja hato an khun mangallilaw
hay hana pfinapfai ja nehahalla hini nomnom cha. Khemhon chaot ja
hitay an ipatpatikhaw cha an pammati ja ma-id inherpfi na ay Apo Jos.
Ti mipfuhur ay ni umannung an tudtuchun Apo Jos, an amat ay cha
Janes ja hi Jambres an kemmontra ay Moses. 9 Muti achi munchochodcha
hitay i cha khun pamarpfalijan hi tatakhu, ti ma-annila chamchama an
ma-id nomnom cha an amat cha ay Janes ja hi Jambres.

Mapalikhatan hana umunud ay Kristo

10 Muti ay he-a Timoti, ja inannilam chi oma'-atan chin intudtuchu'
ja hay oma'-atan chi ugali' ja hay panggep u ay tay pi'takhuwa'. Ja
anilam khu hini oma'-atan chi hay pammati' ja anuh u ja pamhod
u hi ibpfah tatakhu, ja hini nangedpola' hi likhat. 11 Ti cho-or hana
uja' napalikhatan an amat chin na-at ay ha-in hichi ad Antokya ja ad
Ikonium ja ad Listra. Muti anong un amat heto chi likhat hi uja' henortap
ja hi chamchama Apo Jos chi nanalimun ay ha-in. 12 Ja pfu-un ha-in
ja angkhay chi munlikhat hi amat heto, ti an amin hana mamhod an
mi'takhu hi maphod khapo hi pammati cha ay Kristo Hesus ja palikhaton
hachi papadchung cha an takhu. 13 Ja hana tatakhu an khun mangat hi
napukhit an khun mangallilaw hana i-ibpfa cha an tatakhu, ja khun cha
omala, ja ikhimoh cha an i mangallilaw hi tatakhu an amat ay chicha
an khun ma-allilaw. 14 Muti he-a ayya ja khokhotam hana umannung an
enad-achar mu an pinatim, ti anilam hana nangitudtuchu ay he-a hay
hato. 15 Ja nomnomom an nete-a chin a-ung-ungngam ja ina'-annilam
hato an impatula' Apo Jos an hijay nangpadchong ay ni nomnom mu
ta mi'takhu a khapo ay ni pammatim ay Kristo Hesus. 16 An amin
hato an nitula' an Hapit Apo Jos ja hijay narpugwana, ja ma-usar hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

puntuchugwan hi umannung, ja panginnilaan nu gway pfimmahulan.
Hijay manukhun ta mahukatan hana napukhit an ugali, ja hijay
mangtuchu ay ni oma'-atan chi magpong an pi'takhuwan, 17 ta chita-o
an khun munserbi ay Apo Jos ja ma-id chi i ta-o akuchangan ta un ta-o
koma mehahagkhana an mangat an amin hi maphod.

Cho-or hana man-ug ay ni umannung an tudtuchu

4 1 Allo' ay he-a Timoti, an unuchom hitay itukhun u khapo ay
Apo Jos ja hi Kristo Hesus an manugi an amin hi tatakhu, hana
mamattakhu ja anong un hana nun-a-atoy. Hay pangalla' ay tay ja
nehnot chin pumpfangngachan Hesu Kristo an mun-ap-apo. 2 Hotti
mehahagkhana a an amin hi timpo an mangkaskasaba ay tay Hapit Apo
Jos, podhon cha man an chonglon wenno achi cha. Ja ipa-innilam ay
chicha ta gwa ayya chi hay nehallaan ja pfimmahulan cha ja chu'khon
cha. Ipapfi-ah mu chicha an mangat hi maphod. Ep-ephod mu an
mangpatikhaw hi hay anuh mu an manudtuchu ay chicha. 3 Ti umali
han timpo an achi podhon hana tatakhu an chonglon hana nehamad an
tudtuchu. Ja khapo ta podhon cha an aton hana napukhit an nitanum
ay ni nomnom cha, ja ajakhan cha hana cho-or an mangtudtuchu hi
nehahalla an hija hini podhon cha an chonglon. 4 Hotti khun cha himpo'-
iton ay ni umannung an tudtuchu ta hay agkhu chonglon cha ja hana
nehahalla an hudhud chi tatakhu chin nahop. 5 Muti he-a ja mahapor an
pa-ennongam. Nu umali chi likhat ja anuham. Ja etortoloy mu gwot an
mangtuchu ay tay Ebanghelyo ja pa-ennongam an mangat ay tay tamu an
inalin Apo Jos an atom.
6 Ti tan ha-in ja nakhajuhan hini timpo an pa-idatuna'. Hotti nehnot
tatagwa chin arkhaw an panayna' ay tay pi'takhuwan heto lota. 7 Ja
nu ipadchung u hini enat u an nunserbi ay Apo Jos hi uk-ukkit, ja
enhehemad u an ni'-uk-ukkit ingkhanah empa-opoh u. Ja enep-ephod u
an inunud hana umannung an tudtuchu an pinati ta-o ja hinalimuna' ta
agkhuy narnarman. 8 Hotti ad ugwani ja anila' an gwacha hini hahadcho'
an linagpfu' an ichat Apo Jos an magpong an hugi ay ni arkhaw an
Panugijana hi tatakhu. Ja pfu-un ha-in ja angkhay chi michatan hi
linagpfu muti midchum an amin hana munhohhood hi pumpfangngachan
Hesu Kristo.

Hana empfokhan Paul ay Timoti

9 Achi a adni' amat hina ta umali a gwot heto ta gway pun-ibpfa'.
10 Ti tayya an tene-a-ana' ay Demas ja empacheh naagkhu an immuy ad
Tesalonika, ti nahiw hay hana ma-amnagwan ay tay lota. Ja hi Kreskens
ja immuy ad Galatia ta hichi punserbiyana ay Apo Jos. Ja amat hina
khu ay Titus an immuy ad Dalmatia. 11 Ja tan un hi Luke ja angkhay chi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gwahto an pun-i-ibpfa'. Umali a ayya ja initnud mu hi Mark ti cho-or chi
ma-itolong na ay tay tamu' heto. 12 Ti tan hennag u khu hi Tikikus an
immuy ad Efesus. 13 Achim alichuwan ta alaom chin oha an lopfong u an
gwa hichi pfalay Karpus ad Troas. Pi'-ugnam khu hana libju ja panga-
ahim ta pe'-alam hana nalolo-ot an lalat.
14 Hi Alexander an oha an khun munluchit ja munnaud an napukhit
hana enat na ay ha-in. Muti hi Apo Jos chi nangamong hi mangdusa ay
hija khapo hay hato an ena-enat na. 15 Hotti khun mu tikhan hitay an
takhu, ti impapati na mangkay an mama'-i hana khun mi itudtuchu.
16 Chin pengpenghan chi ija' nanumarjaan ja ma-id oh-ohha hi
nangeta'chokhan ay ha-in, ti an amin cha ja tenaynana'. Alom adni' ja
pakawanon Apo Jos hitay an enat cha. 17 Muti anong un amat heto chi
enat cha ay ha-in ja hi Apo Jos chamchama ja agkhuja' tene-a-an. Ja una'
gwot impapfi-ah ta gway enat u an nanghakhujahid an nangituchu ay tay
Hapit Apo Jos hachi cho-or an tatakhu an Hentil. Ja energwanga' khu
hana atattata-ot an likhat. 18 Anila' an hi Apo Jos ja ergwanga' an amin
hana napukhit an ma'ma-at ingkhana chin pang-ajana' ay ni Pun-ap-
apugwana ad langit. Hijay madaydayaw hi ma-id chi pogpogna. Amen.
19 Pakumustaam cha Priscila ja hi Akila, ja hi khu Onesiforus ja hini
pamilya na. 20 Hi Erastus ja nuntaynan hichi ad Korinto ja tenayna' khu
hi Trofimus ad Miletus, ti nunchokhoh. 21 Nu mapfalin ja umali a gwot ja
un machakngan chin ahitungnin. Kumusta a anu an allon cha Eubulus,
Pudens, Linus ja hi Claudia ja an amin hato akhi ta-o an namati.
22 Hi Apo Jos chi gwa ay he-a, Timoti, ja mangkhohkhohan ay cha'ju
an amin.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

TITUS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intula' Apostol Paul ay Titus an oha an Hentil an namati. Hi Titus ja matalek ja maliya' an khun tomolong ay Apostol Paul. Initnud cha Paul ay Barnabas chin immajan cha ad Jerusalem an i ni'hapitan hachi papangulun chi namati. Ja enat na khu chin inalin Paul an tamuwana ad Korinto. Hijay imbilin Paul an mangamung han pihu an mitolong hachi namati ad Jerusalem. Ja hija khu chi nangeta'chokhan ay ni kalintikhan Paul an apostol hay hachi khun mummeha ad Korinto, ta mepfangngad hini maphod an punnomnoman cha ay hija. Nuntunud cha Paul ay Titus hi i cha nuntudtuchugwan ad Krete, ja tenaynan Paul hija ta etoloy na an manudtuchugwan hachi namati hichi.

Chin nangtula-an Paul ay tay an tula' ja hachi khun mummeha ad Krete ja napukhit chi ahaphapitan cha. Ti cho-or chi khun muntuchu hi achi umannung ja cho-or hana nepfahhaw chi pammati na. Ja ma-id khu chi hay napili hi mangpangpangulu hato namati ta gway mangtuchu ay ni umannung an mituchu. Hijaot un nuntula' hi Paul ay Titus ta ituchu na hay aton Titus an mangpanuh hato an problema.

Gwacha han tolo an importante an intula' Paul ay tay an tula'. Hini mahhun ja impa-innila na ay Titus hini maphod an atatakhun chi mapili hi pangulun chi namati. Ti ay chuy an pfuglay ja gway khun mangtuchu hi nehahalla, ja khun cha aton chi napukhit. Hini me-aggwa ja intula' na hana nehamad an mitudtuchu an amin hana kalahin chi tatakhu, an amat hana lallakay, pfabpfakit ja hana ungunga an linala-e ja hana himpfut. Hini me-atlo ja intuchu na khu hini pi'takhuwan an unuchon chi namati.

---

1 1 Ha-in hi Paul an oha an pfaar Apo Jos ja apostol Hesu Kristo. Piniliya'
an mangtudtuchu ay tay Ebanghelyo ta papfi-aho' hini pammatin hana
tatakhun Apo Jos an pinili na. Hitay chi nannakhana' ay Apo Jos ta gway aton cha
an mangannila ay tay umannung an tudtuchu ta mi'takhu cha hi najusan. 2 Hot
annilaon cha an magwachaan cha hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna, ti hitay
chi ingkarin Apo Jos chin agkhuy pay narmugwan tay lota ja achi munlahlah hija.
3 Ay ni enegpong Apo Jos an timpo ja impa-innila na hitay maphod an
tukhun an impulang na ay ha-in ja hija hitay khun u ekasaba, ti hitay chi
inalin Apo Jos an nanakhu ay chita-o.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Tayya an muntula-a' ay he-a Titus, an impfilang u hi umannung an
empfalay khapo hi i ta-o nun-oh-ohhaan hi pammati. Hi Jos Ama ja hi
Kristo Hesus an nanakhu ay chita-o chi mangkhohkhohan ay he-a ja
mangchat hi pomhochan ni pi'takhuwam.

Hini tamun Titus ad Krete

5 Tenayna' he-a hina ad Krete ta etoloy mu an panuhon hana agkhuy
mi pay pinanuh an pe'-at hana namati hina, ja ta unuchom chin inali' an
ehaad mu khu hay mangpangpangulu hana namati hi apfuglapfuglay an
gwachaan cha. 6 Hana ehaad mu an mangpangpangulu ja ma-id koma
chi hay i cha apahigwan, ja un henohhay ahagwa cha ja angkhay. Ja
hana khu empfapfalay cha ja namati cha, ja achi cha mapahiw khapo
hi pangatan cha hana na-inlubungan an pun-an-anlaan, ja achi cha
ngumangannu. 7 Hini khun mangpangpangulu hana namati ja mahapor
an ma-id chi hay i na apahigwan ti hija hini nipulangan ni ipatamun Apo
Jos. Hotti mahapor an na-umlong, ja achi mabmapfungot ja achi khun
mapfutong, ja achi malilichi', ja pfu-un hay pela' chi mun-o-onan ay ni
nomnom na. 8 Hay maphod ja mangiliyonay tatakhu, ja gway pamhod na
an mangat hi maphod, ja pa-ennonganay atona, magpong chi atona, ja
nasantuwan ja manomnom. 9 Mahapor an khokhotana ja eta'chokhana
hana nehamad an tudtuchu, ta papfi-ahona hini pammatin hana
papadchung na an namati, ja ta apfakona hana pumahiw ay ni ituchu
na. 10 Umannung an cho-or hana achi matukhun an khun munhaphapit
hi ma-id chi poot na. Un cha allilagwon hana tatakhu, om-omod hachi
Hudju an mangali hi mahapor an mumpakugit an amin chi namati,
anong un hana pfu-un Hudju. 11 Mahapor an epagwam hay hato, ti un cha
allilagwon hana cho-or an pamilya khapo hana nehahalla an khun cha
itudtuchu, ja un cha khun pumpihpihuwan chicha.
12 Gwacha chin padchung cha an eKrete an manomnom an takhu, ja
hijay nangali hi, “Hay hato eKrete ja un cha munlahlah, ja hini ugali
cha ja hihiya hana atap an animar. Nun-ahachot cha an muntamu muti
nahopo cha an mangan.” 13 Hitay an inalin tay an eKrete ja umannung.
Hotti tikham ta pun-ihingar mu chicha ja intuchugwam chicha ta gway
aton hana pammati cha an mepognad hay hana nehamad an tudtuchu.
14 Allom ta achi cha chodchonglon hana ma-id chi poot na an hudhud
chi Hudju ja hana in-urchin chi tatakhu an nan-ug ay ni umannung an
tudtuchu.
15 Hana maphod chi nomnom cha, ja an amin hana enephod Apo Jos ja
maphod ay chicha. Muti hana tatakhu an napfahulan an achi mamati ay
Apo Jos, ja ma-id anila cha hi hay maphod. Hotti cho-or hana paniyaw
ay chicha, ti un nalukhit hini gwa ay ni nomnom cha ja napa'-i hini
konsensia cha. 16 Allon cha hi anila cha hi Apo Jos muti agkhuy cha, ti

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

matikhaw ay ni khun cha aton an un cha umipahingar ja ngumangannu,
ja ma-id oh-ohhah anila cha an mangat hi maphod.

Hana maphod an itudtuchun Titus

2 1 He-a ayya Titus, ja tikham ta ituchum hana me'-annolot ay ni
umannung an tudtuchu. 2 Tukhunom hana lallakay ta pa-ennongan
cha ja ne'-ep-ephod cha hini pe'-at cha, ta un cha pe'hemad hini pammati
ja pamhod cha, ja edpor chay likhat. 3 Ja amat khu hetoy itukhun mu
hana pfabpfakit, ta mi'takhu cha an me'-annolot ay ni penhod Apo Jos.
Mahapor an achi cha munhaphapit hi apukhitan chi hay ibpfa cha, ja
achi cha khun mapfutong. Un chaot ituchu hana maphod an podpodhon
Apo Jos 4 ta matukhun hana ungunga an pfinapfai ay ni aton an
mangpatikhaw hi pamhod cha hana enah-ahagwaan ja empfapfalay cha.
5 Ja mahapor an pa-ennongan cha ja magpong chi ugali cha, ja ipanuh
chay pfalay cha. Ma-uloy cha ja na'na-unnud hana enah-ahagwaan cha,
ta ma-id chumalat hi pamahigwan cha ay ni Hapit Apo Jos an inunud
cha. 6 Pi'tukhun mu hana ungunga an linala-e ta pa-ennongan cha hini
pe'-at cha.

7 Hotti he-a ja ep-ephod mu an amin chi hay pe'-at mu ta hijay
tuntunchon hana i-ibpfam an tatakhu. Nu muntudtuchu a ja ipatikhaw
mu an nehamad ja napfalor hini atom an muntuchu. 8 Tikham khu ta an
amin hini ituchum ja umannung an achi mapahiw. Nu amat hetoy aton
hot pfuma-in hana pumapa'-i ay chita-o ti ma-id chi hay allon cha hi hay
impukhit ta-o.

9 Ituchugwam hana himpfut an namati ta na'na-unnud cha hi hay
allon chi apo cha, ja enep-ephod cha an munserbi. Achi cha hallengpfat
10 ja achi cha elepfahan hana apo cha, ta un cha gwot ipatikhaw an
mapagtarkan cha ja magpong an amin hini pe'-at cha, ta annilaon ni
apo cha an nehamad hini nitudtuchu ay chicha an oma'-atan Apo Jos an
nanakhu ay chita-o.

11 Ti impa-innilan Apo Jos an amin hi tatakhu hini khohkhoh na ta
gway aton cha an mi'takhu. 12 Ti hitay an khohkhoh Apo Jos ay chita-o
ja hijay pun-achalan ta-o an mahapor an taynan ta-o an amin hana achi
me'-annolot ay ni podhon Apo Jos ja chu'khon ta-o hana napukhit an
podpodhon chi achor. Mahapor an khun ta-o ono'nongon chi pe'-at, ja
magpong ja najusan hini aton ta-o an mi'takhu ad ugwani an a-adchaan
ta-o ay tay lota, 13 an panpanochan ay ni arkhaw an pumpfangngachan
Hesu Kristo an mamahhod, hija an madayaw an Jos an nanakhu ay
chita-o. 14 Inapfulut nay natajana ta mipfu-aan ta-o hay hana pfahor ta-o
ja ta ulahana an amin chi napukhit ay tay pi'takhuwan ta-o. Enat na
hitay ta pumpfalinon chita-o hi tatakhu na an mangpipitti-an an mangat
hi maphod.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Hay hato an nun-ali' ja ituchum. Achi a mun-okhon ta tukhunom
hana namati, ja inhingar muy mangat hi napukhit, ti hi Apo Jos chi
nanghaad ay he-a. Hotti tikham ta achi cha ngongohmolon hana allom.

Hana maphod an unuchon chi namati

3 1 Epanomnom mu hana namati hina an mahapor an unuchon cha
hana papangulu ja hana a-ap-apo ay tay khupferno. Ja ituchum ta
mehahagkhana cha an mangat hi maphod. 2 Allom ta achi cha pumahiw
ja mi'hahannu, ta un cha ma-uloy ja maphod chi ipatikhaw cha an amin
hi tatakhu. 3 Ti chin hopapna ja un ta-o natottot, ja ngumangannu, ja na-
allilaw. Pfinalud chita-o hana cho-or an napukhit an podpodhon chi achor.
Chin oma'-atan ni ni'takhuwan ta-o ja un ta-o mabmapfohhor ja na-amhan.
Cho-or chi achi mamhod ay chita-o ja cho-or khu chi achi ta-o podhon. 4 Muti
nachakngan chin timpo an hi Apo Jos an nanakhu ay chita-o ja impa-innila
na hini khohkhoh ja pamhod na. 5 Tinakhu chita-o khapo hi khohkhoh na
an pfu-un hay magpong an enat ta-o. Tinakhu chita-o chin nangulahana
hana pfahor ta-o, ja inchatan chita-o hi pfakhu an pi'takhuwan an narpu ay
ni Espiritu Santo. 6 Ja agkhuy in-ik-ikot Apo Jos an nangchat ay ni Espiritu
Santo khapo ay Hesu Kristo an nanakhu ay chita-o. 7 Ja khapo ay ni khohkhoh
na ja mipfilang ta-o hi magpong hi pannig Apo Jos, ja michatan ta-o hi
pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna an hija hini pfanoh an hahadchon ta-o.
8 Nehamad hato an mitudtuchu. Hotti hay podho' hi atom ja pa'pa-
allom ta hana munhochor ay Apo Jos ja pi'hahalichit cha an mangat
hi maphod. Hay hato an tukhun ja napfalor ja aphochan an amin hi
tatakhu. 9 Chu'khom hana ma-id chi poot na an punhohongngilan, ja pun-
umanan cha hana i cha narpugwan ja punhohongngilan khapo hi urchin
Moses. Ma-id herpfin hato ti ma-id itolong na.
10 Nu gway takhu hi chumalat hi punchichinnu'-ukhan chi namati, ja
tukhunom hija hi mumpenghan, achi ayya ja mumpiggwa ta una ayya
ilukhangeh, ja achim pi-idchumon ta un ikhad hija. 11 Ja anilam an hini
amat hina ja nepfahhaw chi nomnom na. Anila na an pfahor hini khuna
aton ja una tugwali khurkhulaton.

Hana me-ang-angonoh an intula' Paul ay Timoti

12 Nu omatam ayya hi Artemas, ja pfu-un ayya ja hi Tikikus, an
honakho' an umali hina an mepallog ay he-a, ja empacheh mu adni' an
umali ta munchittum ta ad Nikopolis. Ti inhumang u an umuy hichi ad
ugwani an ahitungnin. 13 Atom chi mapfalin mu an tomolong ay nuy
abugado an hi Zenas, ja hi Apolos, ta etoloy cha an umuy ay ni omajan
cha. Tikham ta magwacha an amin chi mahapor cha. 14 Tuchugwam hana
i-ibpfa ta-o an namati hina an mangat hi maphod ta tomolong cha hana
munhapor hi tolong ta matikhaw an gway piherpfiyan ni pammati cha.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Omod a anu hina an allon an amin hato nun-ibpfa' heto.
Pakumustaam khu hana i-ibpfa ta-o hi pammati hina an manghihi-ar ay
chita-o.
Hi Apo Jos chi mangkhohkhohan ay cha'ju an amin.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

FILEMON

Hini oma'-atan tay an libju

Hi Filemon ja oha an namati. Mapfalin an oha hija an membron chi iglesia hichi ad Kolosas. Pfa'nang hija ja hi Onesimus chi oha an himpfut na. Gwa han ohan arkhaw an lemmajaw hi Onesimus ja tenaynana hi Filemon an apo na. Enedchong Apo Jos hija an immuy ay ni gawwachaan Apostol Paul an nipfabpfalud khapo hi ina nangkaskasabaan ay ni Ebanghelyo. Hotti khapu ay Paul ja numpfalin hija hi oha an Krischano. Ay tay an tula' Paul ay Filemon, ja hay allona ja mahapor an honakhona hi Onesimus ta mumpfangngad ay Filemon. Ja omatam ayya hi Onesimus hichi pfalay Filemon ja apfulutona koma an pfu-un la-eng himpfut muti ipfilang na khu hi oha an akhi an namati ay Kristo.

---

1 Ha-in hi Paul an pfalud khapo ay Kristo Hesus ja hitay nun-ibpfa'
an hi Timoti an akhi ta-o. Tayya an muntula-a' ay he-a Filemon, an
podpodhon mi an akhi an khun tomolong ay tay tamun Apo Jos. 2 Ja
midchum cha Apia an akhi ta-o, ja hi Arkipus an padchung ta-o an
hinchalon Kristo, ja an amin aju an khun mummeha ay ni pfalay mu.
3 Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan
ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan ni pi'takhuwan ju.

Hini pamhod ja pammatin Filemon

4 Akhi' Filemon, khuna' munyaman ay Apo Jos an amin hi
pangekalalakha' ay he-a. 5 Ti khun u chonglon hini oma'-atan ni
pammatim ay Apo Hesu Kristo ja hini khun mu aton an mammamhod
hana papadchung mu an tatakhun Apo Jos. 6 Hay kalalag u ja hitay koma
im ne'-oh-ohhaan ay cha'mi hi pammati ja pfumunga hi nahamhamad pay
hi atom an manginnila hana bindisyon Apo Jos ay tay pi'takhuwan ta-o ay
Kristo. 7 Ja hini pamhod mu, akhi', ja inchat nay munnaud hi uja' nun-an-
anlaan, ja maphod hi le'na', ti impa-anlam hana tatakhun Apo Jos.

Hini impakpaka-ahin Paul ay Filemon an atona ay Onesimus

8 Hotti tayya han ipakpaka-ahi' ay he-a. Ikhacha' koma an mangali
hi hay atom ti ohaa' an apostol Kristo. 9 Muti achi, ti khapo hi pamhod

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

u ay he-a ja un u ep-ephod an ippug ta atom adni' hitay allo', pfilang
na an ha-in ja ma-ilokha' ja pfalud khapo ay ni pangtudtuchugwa' ay ni
oma'-atan Kristo Hesus. 10 Hitay allo' ay he-a, ja achi a adni' amat hina
ta ka-ahiyam hi Onesimus an chin himpfut mu an nanaynan ay he-a. Ti
tayya an numpfalin ad ugwani hi empfalay u hi pammati ay tay an uja'
nipfapfalluchan. 11 Ma-id inherpfin Onesimus hichin agawwachaana ay
he-a, muti ad ugwani ja gwacha chi ma-itolong na ay he-a ja ay ha-in.
12 Hotti tayya an honakho' ta mumpfangngad ay he-a, ja tan
munchokhoh hitay nomnom u ti podpodho' hija. 13 Ti hay podho' ja
mehehetto koma hi Onesimus ta tomolong ay ha-in ay tay an uja'
nipfapfalluchan khapo ay tay Ebanghelyo, ta hijay mipfilang hi tolong
mu ay ha-in. 14 Muti anong un amat heto chi penhod u, ja honakho'
chamchama hi Onesimus ta, nu penhod mu an tomolong hija ay ha-in,
ja marpu koma ay he-a. Ja podho' an ipa-annila ay he-a, an achi' ipapilit
hitay penhod u nu achim apfuluton.
15 Hay nin aphod tay i chi-a nanaynan hi na'na'-omtang ay Onesimus
ja tan mumpfangngad ad ugwani ta mihihinna ja ingkhana. 16 Ja pfu-un
mahpay himpfut ja angkhay, ti oha hija an podpodhon ta-o an akhi ay
Kristo. Napfalor hija ay ha-in, ja en-ar-allana ay he-a, ti himpfut mu ja
numpfalin hi akhim ay Apo Hesus.
17 Hotti, nu ipfilanga' hi ibpfam an namati, ja apfulutom koma hija
an amat hi atom an mangapfulut ay ha-in. 18 Ja nu gway enat na hi
napukhit wenno enala na ay he-a, ja ha-in chi manukatan. 19 Hotti tayya
an penermaa' hitay tula' u an ha-in an hi Paul chi manukatan an amin,
nu gway enalan Onesimus ay he-a. Ja tayya an ha-in chi mahenger ad
ugwani an amat hi gway utang u ay he-a. Amat khu hina ay he-a an
utang mu ay ha-in hini pi'takhuwam ay Kristo. 20 Hotti achi a amat hina,
Filemon, ta apfulutom hitay inali' ay he-a, ti hin-akhi ta khapo ay Apo
Hesu Kristo, ta maphochakkay hi punnomnoma'.
21 Munchomo-a' an muntula' ti anila' an atom hato inali', ja mapfalin
an ug-ugmam pay. 22 Hotti hay khu epfokha' ay he-a ja ehakhanaana'
hi kwarto hi alo-a' nu umaliya'. Ti mamatiya' an hongpfatan Apo Jos
hana kalalag ju ta ipapfutaja' heto pfaluchan ta gway ato' an umali hina
gwachaan ju.
23 Hi Epafras an nun-ibpfa' an nipfalud khapo ay Kristo Hesus, ja tayya
an pakumustaan cha'ju. 24 Ja pakumustaan cha'ju khu ay cha Mark,
Aristarkus, Demas ja hi Luke an khun tomolong ay tay tamun Apo Jos
heto.
25 Hi Apo ta-o an hi Hesu Kristo chi mangkhohkhohan ay cha'ju an
amin.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

HEBREWS

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja nitolong hana namati an Hudju wenno Hebrew ta pfumi-ah cha hi pammati. Ti cho-or chi likhat cha, ja gwa an inganuy cha hini pammati cha ay Kristo ta munpfangngad cha hana tudtuchun chi Hudju. Hotti hini enat ni nuntula' an mangpapfi-ah ay chicha ja una impa-innilana hini apfagton Hesu Kristo.

Gwa han tolo an importante an nipa-innila ay tay an tula' an oma'-atan Hesu Kristo. Hini mahhun ja hija hini Empfalay Apo Jos hi ma-id chi pogpogna. Ja khapo ta hijay Empfalay Apo Jos ja napfagpfagto hija mu hana profeta ja hi Moises ja hay hana angher. Me-aggwa ja hini enat Kristo ja napfarpfalor mu hini khun aton chi pachin chi Hudju. Hotti hi Kristo chi nepallog an khun mangeta'chokhan hi tatakhu ay Apo Jos hi ma-id chi pogpogna. Me-atlo ja umannung an mi'takhu hini takhu an mamati ay hija, ti hija hini magpong an daton an namogpog hana ugali ja animal an daton chi Hudju ay Apo Jos.

Hini nuntula' ja ipatikhaw na hini oma'-atan chin pammatin hachi Hudju chin nahop, ta hay hato Hudju an namati ay Hesus ja etortoloy cha an mamati anong un munnaud chi i cha apalikhatan. Ay ni angonoh tay an tula' ja itukhuna an achi cha umachawwi ay Apo Jos ta un cha gwot unuchon hini maphod an pi'takhuwan an mangchat hi i cha pun-an-anlaan.

Napfagpfagto hini haad ni Empfalay Apo Jos mu hana angher

1 1 Chin timpon chin a-ammod ta-o, ja gwacha ayya chi penhod Apo
Jos an allon ay chicha ja khuna epa'gwa hay hachi profeta na. Ja
gwacha hana numpfino-ob-on an inalin Apo Jos ay chicha hi aton cha
an mangpa-innila. 2 Muti ad ugwani an angonoh chi arkhaw ja hi Hesu
Kristo an Empfalay Apo Jos chi nangpa-innila ay chita-o hana penhod
Apo Jos an allon. Hitay an Empfalay na chi nangpa-apjaana an amin chi
nagwacha, ja hijay pinilin Apo Jos an mamanoh an amin hato na-apja.
3 An amin hini aphod ja apfagton Apo Jos ja matikhaw ay hija, ti un
angkhay hija chi mangpatikhaw ay ni umannung an oma'-atan Apo Jos.
Khapo ay ni apfalinan ni hapit tay Empfalay Apo Jos ja epapto' na an
amin hay hato nagwacha. Napfalin an en-atoy nay pfahor chi tatakhu ta

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mapakawan cha ja timmalakhuy ad langit ja inumpfun ay ni nun-appit hi
agwan ni Napfagto an Jos.
4 Hijaot un nichatan hi Kristo hi haad an napfagpfagto mu hini haad
hana angher Apo Jos. Hay pangmatunan ja nipa-innila an hija hini
Empfalay Apo Jos an ma-id ipadpadchungana, an pfu-un angher. 5 Ti
ma-id chi oha hi angher hi nangallan Apo Jos ay tay impatula' na hi
nangarjana hi,
"He-a hini Empfalay u,
ad ugwani chi pangpatikhagwa' an ha-in chi Amam."[a]
Ja pfu-un khu angher chin nangallan Apo Jos hi,
"Ha-in chi Ama na
ja hijay Empfalay u."[b]
6 Ja hay hato chi inali-alin Apo Jos ja unaot honakhon hini oh-ohha an
Empfalay na an umali heto lota, an allona hi,
"An amin aju an angher u,
ja mahapor an dayawon ju hija."
7 Ja hitay chi inalin Apo Jos hi oma'-atan hana angher na, an
"Hana angher u, ja un pfaaru,
an amat cha hi ijah ja apoy."[c]
8 Muti hay allona an oma'-atan ni Empfalay na ja,
"He-a Apo Jos, chi mun-ap-apo hi ma-id chi pogpogna,
ja magpong hini atom an mun-ap-apo.
9 Hana magpong chi podhom an khun ma-at
ja pfuhulom hana napukhit an ma-at.
Hijaot un ha-in an Jos mu ja pinili chi-a
ja inchatan chi-a hi ot-ottongan an dayaw mu hana numpun-ibpfam
ta magwachaan a hi an-anla."[d]
10 Ja oha khu hi inalin Apo Jos an oma'-atan ni Empfalay na ja,
"Chin hunhunana, ja he-a an Apo chi Nampfu ay tay lota
ja an amin chi gwa ad uchu.
11 Umali han arkhaw an ma-upfah an amin hato,
muti he-a ja munchochodcha a.
Mapa'-i cha an amat hi lopfong an machonot.
12 Ipa'-igwin mu an amat hi napfajag an lopfong ta mahukatan.
Muti he-a ja achi a marmarman
ja ma-id apogpokhan chi pi'takhuwam."[e]
13 Ja ma-id oh-ohha hi angher hi nangallan Apo Jos ay tay inali na ay ni
Empfalay na an,
"Umpfun a ay tay nun-appit hi agwan u,

---

[a] **1:5** Psalms 2:7 [b] **1:5** 2 Samuel 7:14 [c] **1:7** Psalms 104:4 [d] **1:9** Psalms 45:6-7
[e] **1:12** Psalms 102:25-27

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ingkhanah apfako' hana pfuhur mu."[f]
14 Hotti ngay haad chi angher? Chichay pfaar Apo Jos an achi matikhaw
an khuna honakhon an tomolong hana tatakhu an takhuwona.

Madusa hini achi mangunud ay ni tukhun Apo Hesus

2 1 Hijaot un mahapor an pa-ennongan ta-o hana umannung an
chengngor ta-o ta achi ta-o mepfahhaw. 2 Nipa-innila an umannung
chin urchin Apo Jos an inalin hachi angher na chin hopapna, ja nu gway
mangtello ay tay an urchin wenno achi mangunud ja madusa, ti hijay
ohong ni enat na. 3 Hotti nu amat hina chi na-at hachi nangtello chin
urchin Apo Jos an impa-innilan hana angher ja achi mehalla an om-
omochot an madusa ta-o nu inganuy ta-o hini napfalor an intudtuchun
Apo Hesus, an hija hini aton an mi'takhu ay Apo Jos. Ti hi Apo
Hesus hini nahhun an nangpa-innila ay tay an tudtuchu, ja hay hana
nunchongor ay hija chi nanihtikhuwan ay chita-o an umannung hay hato.
4 Ja tinihtikhuwan khuh Apo Jos hi nangpatikhagwana hi numpfino-ob-
on an milagro an ena-enat na ja hana uchumna an achi apfalinan chi
takhu an aton. Ja ene'cha-e'cha na hana apfalinan an inchat ni Espiritu
Santo ay ni penhod na an pangchatan.

Hi Hesu Kristo hini magpong an Manakhu

5 Hini khun mi allon an umali an pun-ap-apugwan ja pfu-un hana
angher chi enhaad Apo Jos hi mun-ap-apo muti hay takhu. 6 Ti gwa han
nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,

"Anagkha agkhu ni' cha'mi an tatakhu an im nomnomnomon Apo
Jos, ja khun mu ekhohkhohan?
7 Ja enhaad mu khuy tatakhu an nababbabaan mu hana angher hi
na-omtang,
muti ene'cham an machaknganto hini arkhaw an
pangpapfagpfagtuwam ay chicha ta ichatam chicha hi otong an
dayaw.
8 Ja nun-ap-apugwom hana tatakhu ta chichay mangpapto' an amin
chi nagwacha."[g]

Nu amat heto, ja ma-id chi hay oha hi achi epapto' chi takhu, muti
achi ta-o pay matikhaw ad ugwani. 9 Muti ay Hesus ja nipa-annung.
Ti numpfalin hi nababbaba mu hana angher Apo Jos chin immaliyana
heto lota. Numpfalin hi takhu ta e-atoy nay pfahor chi tatakhu khapo
hi khohkhoh Apo Jos. Ja anila ta-o an ad ugwani ja nipapfagpfagto ja
nichatan hi otong an dayaw khapo chin enat na an nunlikhat hi i na
natajan.

---

[f] **1:13** Psalms 110:1 [g] **2:8** Psalms 8:4-6

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Magpong hitay an enat Apo Jos an Nampfu an amin chi nagwacha
ta hijay medaydayaw. Ti ene'cha na an munlikhat hi Hesus ta mumpfalin
hi magpong an Manakhu an amin hi empfapfalay Apo Jos ta cho-or chi
midchum an mipapfagpfagto ay hija ad langit. Ti hi Hesus chi arpugwan
ni pi'takhuwan ta-o ay Apo Jos. 11 Hi Hesus chi khun mangulahan hi
pfahor ta-o. Ja chita-o an inulahana ja hija an nangulahan ay chita-o ja
un oha hini Ama ta-o. Hijaot un chita-o achi ipfa-in ay Hesus an ipfilang
hi a-akhi na. 12 Ti inali na ay Apo Jos hi,

"Ipa-innila' he-a hana a-akhi',
ja ekanta' he-a hi agwachaan an amin hana ma-amung an
mundaydayaw ay he-a."[h]

13 Ja inali na khu hi,

"Munhochola' ay Apo Jos."

Ja unaot khu allon hi,

"Toja' ja, ja hay hato empfapfalay Apo Jos an impulang na ay ha-in."[i]

14 Hay hato empfapfalay Apo Jos an inali na ja tatakhu cha an gway
achor cha an matoy. Hotti hi Hesus ja numpfalin hi takhu ta gway atona
an matoy, ta khapo chin natajana ja enapfak na hi Satanas an hijay
nanangchon hi apfalinan chi patoy. 15 Ti hay nangakha'-utan hay hana
tatakhu ja hini nihikhud an ta-ot cha hi patoy. Muti winayawaya-an
Hesus chicha.
16 Umannung an pfu-un hana angher hana wayawaya-ana muti chita-o
an tatakhu an mipfilang hi holag Abraham. 17 Hijaot un mahapor an
numpfalin hija hi takhu ta amat ay chita-o an a-akhi na, ta gway atona
an mumpfalin hi natakhay an pachi an gway nignikha na ja mapagtarkan
an khun munserbi ay Apo Jos. Hijay nana'pfat hi ohong chi pfahor ta
gway aton ta-o an mapakawan. 18 Ti khapo ta penacha nay likhat ja
natopngan hot anila na an tomolong ay chita-o an tatakhu hi hay i ta-o
atopngan.

Napfagpfagto hini haad Hesus mu hi Moses

3 1 Hotti cha'ju an a-akhi an pinilin Apo Jos, ja enajakhana an
midchum ay hija ad langit, nonomnomon ta-o hi Hesus an hennag
Apo Jos an Apostol, ja Natakhay an Pachin tay pammati an khun ta-o
tihtikhuwan. 2 Na'na-unnud ay Apo Jos an nanghaad ay hija, an amat
khu ay Moses an na'na-unnud an nangpuno' ay ni pamilyan Apo Jos.
3 Muti hi Hesus chi napfagpfagto an madayaw mu hi Moses. Amat ay ni
numpakhad hi pfalay an ot-ottong hini dayaw na mu hini pfalay. 4 Ma-
id pfalay nu ma-id numpakhad, ja hi Apo Jos chi nangapja an amin chi
nagwacha. 5 Umannung an mapagtarkan hi Moses an nunserbi hachi

---

[h] **2:12** Psalms 22:22 [i] **2:13** Isaiah 8:17-18

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

i-ibpfa na an pamilyan Apo Jos muti un takhalan Apo Jos hija. Ja hana
enat na ja ipatikhaw na hay hana ipa-innilan Apo Jos hi uchum chi
arkhaw. 6 Hi ayya Kristo, ja pfu-un pfaar Apo Jos ja angkhay an hija hini
Empfalay na an mapagtarkan an mangpuno' ay ni pamilyan Ama na.
Ja midchum ta-o ay tay pamilyan Apo Jos nu etortoloy ta-o an mange-
ehchor ay Hesu Kristo ja munchochodcha hini otong an an-anla ta-o ay ni
hahadchon ta-o an pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.

Hini enhakhanan Apo Jos an pun-enanaan hana empfalay na

7 Hotti mahapor an unuchon ta-o chin intukhun ni Espiritu Santo hi
nangarjana hi,
"Ad ugwani, ja chonglon ju hini tukhun Apo Jos,
8 ja achi ju ilukhangeh
an amat chin enat chin a-ammod ju an ngimmangannu ay Apo Jos
chin i cha nanopngatopngan ay hija hichi let-ang.
9 Allon Apo Jos hi, 'Anong un cha khun tikhan hachi milagro an ena-
enat u hi apat chi polo hi tagwon,
ja khuna' topngatopngan.
10 Hijaot un lo'tat ja impapfungota' hay hachi tatakhu,
ja khun u nomnomnomon hi, manahkhu ni' hato tatakhu una'
chu'khon ay chicha
hon inlukhalukhangeh cha hana tukhun u.
11 Impapfungota' ja enhapata'
ta achi cha me'-atam ay ni enhakhana' an i pun-enanaan hana
tatakhu'.' "[j]
12 Hotti pa-ennongan ju, a-akhi, ta alom ja ma-ichadni' chi oha ay
cha'ju hi ngumangannu an achi mangunud ay ni tukhun Apo Jos. Ti
unchani ja immachawwi aju ay ni pammati ju ay tay mamattakhu an
Jos. 13 Ad ugwani gwot chi allon Apo Jos hi timpo an unuchon ta-o hini
tukhuna ta ma-id malachaw. Hotti un aju gwot manghintitinnukhun hi
a-arkha-arkhaw ta ma-id chi oha ay cha'ju hi mapfunggwitan hi pfahor,
ja ta achi pfumato hini nomnom ju. 14 Ti mimidchum ta-o ay Kristo
nu khokhotan ta-o hini ente-a ta-o an pammati ta munchochodcha ja
ingkhana.
15 Epanomnom u pay ay cha'ju hitay impatula' Apo Jos an nangarjana
hi,
"Ad ugwani, ja chonglon ju hini tukhun Apo Jos
ja achi ju ilukhangeh
an amat chin enat hachi a-ammod ju an ngimmangannu ay Apo
Jos."[k]

---

j **3:11** Psalms 95:7-11 k **3:15** Psalms 95:7-8

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Ngachah tugwali hana nunchongor ay ni tukhun Apo Jos ja inlukhangeh
cha chamchama? Chicha hana impanguluwan Moses an nakak ad Egypt.
17 Ja ngay ngachan hachi nangpapfungot ay Apo Jos hi apat chi polo hi
tagwon? Chicha khu hana pfimmahor an nun-a-atoy hichi let-ang. 18 Ja
ngay ngachah hay hachi nanghapataan Apo Jos an achi cha me'-atam ay ni
enhakhana na an i pun-enanaan hana empfapfalay na? Chicha khu hana
ngimmangannu ay hija. 19 Hotti hay ma-achar ta-o ay tay ja immannung
an agkhuy cha ne'-atam ay ni enhakhanan Apo Jos an i pun-enanaan hana
empfapfalay na khapo hi agkhuy cha namatiyan ay hija.

4 1 Muti chin ingkarin Apo Jos an enhakhana na an i pun-enanaan
ja mapfalin pay an mipa-annung ay chita-o. Hotti eta-ot ta-o ta
ma-id chi oha hi machakngan an achi mipfilang an me-atam ay tay pun-
enanaan. 2 Ti chengngor ta-o hitay maphod an ingkarin Apo Jos an amat
chin a-ammod ta-o. Muti ay chicha ja ma-id inherpfin chin nunchongolan
cha ti agkhuy cha inunud. 3 Chita-o an namati ja angkhay chi me-atam
ay tay pun-enanaan, an hay panginnilaan ja hitay impatula' Apo Jos hi
nangarjana hi,

"Impapfungota' ja enhapata'
ta achi cha me'-atam ay ni enhakhana' an i pun-enanaan hana
tatakhu'."[l]

Hay oma'-atana ja hitay pun-enanaan an ingkari na ja napfalin an
nechachaag chin hunhunana an nun-enanaan Apo Jos chin nakhibpfohan
chin nangapjaana ay tay lota. 4 Ti anila ta-o hitay allon tay Hapit Apo
Jos an na-at chin me-apeto an arkhaw, an allona chi, "Chin me-apeto an
arkhaw ja nun-enana hi Apo Jos, ti nakhibpfoh mahpay chin tamu na."[m]
5 Ja inali na khu hi,

"Impapfungota' ja enhapata'
ta achi cha me'-atam ay ni enhakhana' an i pun-enanaan hana
tatakhu'."

6 Hotti matikhaw ta-o an hachi nahhun an nangngor ay nuy maphod
an ingkarin Apo Jos ja agkhuy cha ne'-atam ti ngimmangannu cha. Muti
gwacha hana uchumna an me-atam ay tay i pun-enanaan an enchachaag
Apo Jos an michat hay hana tatakhu na. 7 Hotti chin timpon Ari David,
anong un at hichi hi tagwon chi nalahin chin ni'tatagkhuwan hachi
agkhuy ne'-atam ay tay i pun-enanaan, ja gwa han impatula' Apo Jos ay
Ari David hi nangarjana hi,

"Ad ugwani ja chonglon ju hini tukhun Apo Jos,
ja achi ju ilukhangeh."

Ja matikhaw ta-o an enchaag Apo Jos han ohan timpo an idchuman hana
tatakhu ay tay pun-enanaan, ja ad ugwani chi inali na an timpo. 8 Anila

---

[l] **4:3** Psalms 95:11 [m] **4:4** Genesis 2:2

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta-o khu an hitay pun-enanaan an ingkarin Apo Jos, ja pfu-un hichuy
pfuglay ad Kana-an an nangedchongan Joshua hachi a-ammod ta-o. Ti nu
ad Kana-an chi i pun-enanaan ja anagkha ta ikhu allon Apo Jos hi gway
ohah timpo hi idchuman hana tatakhu ay tay pun-enanaan? 9 Hitay chi
panginnilaan an gwacha pay chi pun-enanaan an nechachaag hay hana
tatakhun Apo Jos an amat chin nun-enanaan Apo Jos chin me-apeto
an arkhaw. 10 Ti hana me-atam ay tay an i pun-enanaan an enchachaag
Apo Jos ja mun-enana cha hi tamu an amat ay Apo Jos an nun-enana hi
nakhibpfohan chin nangapjaana ay tay lota.

11 Hotti pe'hehemad ta-o ta gway aton ta-o an me'-atam ay tay an
pun-enanaan ay Apo Jos ta ma-id koma chi oha ay chita-o hi achi me'-
atam, an amat chin a-ammod an nanglukhangeh chin inalin Apo Jos.
12 Ti hitay Hapit Apo Jos ja gway apfalinana ja cho-or chi ma-at na, ja
matadtachom mu hay henalong an chugway tachom na an mepfogwo'
ayya ja chakngana hini tungar. Hitay Hapit Apo Jos ja munchagchakhah
ta pfu-ihana hana enhaha'pfa ta-o heto nomnom ja puhu. 13 Achi mili'-
uchan hi Apo Jos, ti titigkhana an amin. Ja hongpfatan ta-o ay hija an
amin chi hay ne'ne'-at ta-o ay tay an ni'tatagkhuwan.

Hi Hesus chi Natakhay an Pachi

14 Hotti khokhotan ta-o hini pammati an khun ta-o tihtikhuwan. Ti hi
Hesus an Empfalay Apo Jos ja numpfalin hi Natakhay an Pachi ja immuy
ad langit an mangta'chokhan ay chita-o an tatakhu ay Apo Jos. 15 Ja hitay
Natakhay an Pachi ta-o ja me'le'na hay hana arngujan ta-o an tatakhu an
khun matopngan. Ti penacha na an amin chi oma'-atan chi matopngan, muti
hija ja agkhuy pfimmahpfahor. 16 Hotti achi ta-o mun-okhon an mehnot ay
Apo Jos an magmakhohkhoh. Ja anila ta-o an nignikhaon chita-o ja ichat na
hini mahapor ta-o ay ni timpo an mahapor ta-o hay tolong na.

5 1 Hana ayya khun mehaad hi Natakhay an Pachin chi Hudju, ja hay
oha an padchung cha an takhu ta eta'chokhana chicha ay Apo Jos.
Hija chi khun mangdaton ay Apo Jos hana animar ja hana uchumna an
khun idaton ta mapakawan chi pfahor. 2 An-anuhana hana tatakhu an khun
pfumahor ja khun mipfahhaw khapo ta agkhuy cha anila hini maphod, ti
padchung cha an takhu an gway pungkapujana. 3 Ja khapo ta padchung
cha an takhu hini pachi an khun me'pfahor ja mahapor an gway idatona
hi animar ta mapakawan chi pfahor na, an amat ay ni atona an mundaton
ta mapakawan hana pfahor chi tatakhu. 4 Pfu-un hini takhu chi manghaad
ay ni achor na an mumpfalin hi Natakhay an Pachi, an hi Apo Jos chi khun
manghaad, an amat chin nanghaachana ay Aaron.

5 Amat hina khu ay Kristo an pfu-un hijay nanghaad ay ni achor na an
numpfalin hi Natakhay an Pachi, an hi Apo Jos chi nanghaad ay hija, ja
una allon hi,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"He-a hini Empfalay u,
ad ugwani chi pangpatikhagwa' an ha-in chi Amam."[n]
6 Ja inalin khu Apo Jos ay hija hi,
"Mehaad a an pachi hi ma-id pogpogna
an amat ay Melkizedek an pachi."[o]
7 Hichin agawwachaan Hesus heto lota, ja chin nungkalalakhana ja
ini'gwap na ja ingkila na hini kalalag na, ti anila na an gway apfalinan
Apo Jos an mangergwang ay hija hi patoy. Hotti chengngor Apo Jos chin
kalalag na ti numpakumbaba hija ja inunud na an amin chin penhod
Ama na. 8 Ti anong un Empfalay Apo Jos ja inannila na chi amatan chi
oha an na'na-unnud khapo ta cho-or chi i na nunlikhatan. 9 Khapo ta
empapadchong na an nangunud an amin hi penhod Ama na, hotti hijay
Manakhu an amin hana mi'-unud ay hija ta mi'takhu cha hi ma-id chi
pogpogna. 10 Ja hijay enhaad Apo Jos an Natakhay an Pachi an amat ay
Melkizedek.

Mahapor an umilog ta-o hi pammati

11 Cho-or pay koma hana penhod u an ipa-innila ay cha'ju an oma'-atan
hay hato khun u allon, muti nalikhat chi manghalocha'cha' an mangali
ti niya an pfimmato hini nomnom ju. 12 Hot akamoh an napfajag hitay
namatiyan ju hotti cha'ju koma chi manudtuchugwan hana uchumna.
Muti tan achi, ti niya an mahapor ju pay hay manuchugwan ay cha'ju
hana mahmahhun an tudtuchu an pangpognachan ay tay pammati ta-o
ay Apo Jos. Un aju amat hi pfu'jug an khun mun-inum an ma-id olog na
an mun-utay. 13 Hini takhu an khun pay mun-inum ja hija hini ma-id pay
anila na an mangmatunan hi maphod. 14 Muti hini mipadchung hi ma-
ilog an olog na an mangutay, ja hija hini immilog hi pammati an enachar
na an mangmatunan hi maphod ja hay napukhit.

6 1 Hotti achi ta-o munchochodcha hachi pengpenghan chi tudtuchun
Kristo an enad-achar ta-o, ta lamon ta-o an me'ha'ha'jab ta gway
aton ta-o an me'-er-ellog. Ti napfalin an inannila ju hachi pengpenghan
chi tudtuchun Kristo an hija hay hato. Chin nan-ukhan ta-o hachi ugali
ta-o an ma-id herpfi na ta hi Apo Jos chi pinati ta-o, 2 ja hana mitudtuchu
an aton an mumpabautisar, ja hini aton an mungkalalag an eh-a hini
ngamoy, ja hana oma'-atan chi amahuwan chi natoy, ja hini panugijan
Apo Jos hi tatakhu an adusaan cha hi ma-id chi pogpogna. 3 Achi ta-o
lupiton hay hato ta un ta-o gwot me'ha'ha'jab hi pammati. Omer-ellog
ta-o koma khapo hi tolong Apo Jos.
4-5 Gwa hana uchumna an nahilagwan ja inannila cha hini aton an
mi'takhu ay Apo Jos, ja penacha cha hana na-ispirituwan an bindisyon

---

[n] **5:5** Psalms 2:7 [o] **5:6** Psalms 110:4

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja anong un hini apfalinan ni Espiritu Santo, ja penacha cha hini aphod
tay Hapit Apo Jos, ja penacha cha hini oma'-atan ni apfalinan Apo Jos
an ipatikhaw na hi uchum chi arkhaw. Muti unagkhu unchani ja chin-
ug cha ja pinahiw cha hitay pammati ay Kristo, ja pukhid na an achi
mapfalin an epfangngad chicha ta chu'khon cha khu hana pfahor cha.
6 Ti nu pahigwon cha hato inannila cha an maphod ja ma-id aton cha an
muntutuju, ti amat hi un cha ipiggwa an mangpfakhat ay ni Empfalay
Apo Jos hot mipfapfa-in hija hi tatakhu.
7 Ipadchung ta-o akay ni' ay ni lota an khun ma-ucha-uchanan. Nu
pomhod hini nitanum hot mun-an-anla hini nanglota ti gway pfot-ona.
Ja hini takhu an amat ay tay an lota ja bindisyonan Apo Jos. 8 Muti nu
khulat ta hay holo' chi homangaw ay ni lota hot muntubtub hini nanglota
ja pinoolana, ti ma-id inherpfi na. Amat hina khu an dusaon Apo Jos
hana tatakhu an amat ay tay an lota.
9 A-akhi' an penpenhod u, anong un amat heto hana intula' u ja
mamatiya' an ma-id chi amat hina hi ma-at ay cha'ju, ta hay agwaton ju
ja hana mapmaphochan an ichat Apo Jos hana tinakhu na. 10 Ti hi Apo
Jos an magpong ja achi na alichuwan hana impapati ju an enat, ja hini
pamhod ju ay hija an impatikhaw ju ingkhana ad ugwani ay ni khun ju
tumulungan hana i-ibpfa ju an tatakhun Apo Jos. 11 Hotti hay podho' ja
oha-ohanna ay cha'ju ja etortoloy na an hahadchon hini ipa-annungan
an amin hana enchaag Apo Jos ingkhana chin omangonoh an arkhaw.
12 Achi ju e-enghay hini aton ju an me'ha'ha'jab ta ichipat ju chin enat
hachi nahnahhun an nangagwat hana ingkarin Apo Jos khapo hi anuh ja
pammati cha.

Nahamad chin ingkarin Apo Jos

13 Nomnomon ta-o chin nanghapataan Apo Jos chin kari na ay
Abraham. Ma-id chi hay nangatngato mu hija hi punhapataan, hijaot
un hini ngachanay nanghapataana. 14 Jahay ingkari na ja inali na ay
Abraham hi, "Umannung an ekhohkhoha' ja punholakho' he-a."[p] 15 Hotti
hi Abraham ja agkhuy himmikha an nanannod ingkhana an enagwat
na hitay karin Apo Jos ay hija. 16 Hay hana tatakhu, nu penhod cha
ayya an ehemad hini allon cha, ja munhapata cha an pfugwaon cha hay
nangatngato an ngachan. Hotti chengngor cha ayya hitay an hapata hon
empokhong cha an munhohongnger. 17 Amat hina khu chin nanghapataan
Apo Jos ay Abraham, an nunhapata hija ta pa'-annilaon hana mangagwat
ay tay ingkari na an achi marman hana inali na an ma-at. 18 Ma-id
lahlah Apo Jos hot achi marman chin kari na ja hapata na. Hitay chi
mangpapfi-ah ay chita-o an khun mangehchor ay hija ta mehamad hini

---

p **6:14** Genesis 22:16-17

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pammati ta-o ay ni hahadchon ta-o an pi'takhuwan ay hija. 19 Hitay an
ita-o punhocholan chi mangpapa-ud ay chita-o ta achi makhinkhinu hini
pammati ta-o ay hija. Khapo ay tay pammati ta-o ja impahikhop chita-o
ay ni presensyan Apo Jos an amat ay ni khun humigpan ni Natakhay
an Pachi ay ni Na-assantuwan an Kwarto hichi Templo an nahalinan
chin kurtina. 20 Impangpangullun Hesus an himmikhop ta hijay khun
mangepfattan ay chita-o ay Apo Jos. Ti hijay nehaad hi Natakhay an
Pachi hi ma-id chi pogpogna an amat ay Melkizedek an pachi.

Chin nipachiyan Melkizedek

7 1 Hitay an hi Melkizedek ja Ari ad Salem, ja oha khu an pachin
ni Napfagto an Jos. Chin numpfangngachan cha Abraham chin i
cha nangupfatan hachi ar-ari ja immuy hi Melkizedek an i nanittum
ta bindisyonana hi Abraham. 2 Ja inchat Abraham ay Melkizedek
chin intapig na an apagkapollon an amin chin khina-un hachi ar-ari
an enapfak na. Hay podhonan hapiton ay tay ngachan an Melkizedek
ja magpong an ari. Ja hija khu chi arin chi lenong, ti hichuy pfuglay
an nun-ariyana ad Salem ja lenong hini podhona an hapiton. 3 Ma-id
nanginnila nu ngay nang-empfalay ay hija ja ngay holag hi narpugwana.
Ja ma-id khu nanginnila nu chaah chi nitu'khungana ja natajana.
Hotti hitay an apachi na ja mipadchung ay ni Empfalay Apo Jos an
munchochodcha an pachi hi ma-id chi pogpogna.
4 Tikhan ju akay ni' an nangatngato hi Melkizedek. Ti hi Abraham
an khun ta-o tangachon an nangholag ay chita-o an Hudju, ja inchat na
pay ay Melkizedek chin apagkapollon chin enala na an khina-un hachi
ar-ari. 5 Nu holag Levi hi Melkizedek ja ma-awatan nu anagkha ta inchat
Abraham hini apagkapollo ay hija. Ti gwa hitay urchin ta-o an Hudju
an allona hi, hana holag Levi an chicha hana mehaad hi pachi, chi
pangchatan hachi papadchung cha an Hudju ay ni apagkapollon hana
khun cha iliya', anong un cha numpapadchung an holag Abraham.[q] 6 Muti
hi Melkizedek ja pfu-un holag Levi, ja inchat chamchama Abraham hini
apagkapollo ay hija. Me-aggwa ja binindisyonan Melkizedek hi Abraham,
anong un hi Abraham chin nangarjan Apo Jos hay hana ingkari na.
7 Ja anila ta-o an nangatngato hini gway apfalinana an mumbindisyon
mu hini mabindisyonan. 8 Me-atlo ja hana holag Levi an khun mangala
ay ni apagkapollon hana tatakhu, ja tatakhu cha an matoy. Muti hi
Melkizedek ja ma-id allon tay Hapit Apo Jos hi natajana, an hay allona
ja munchochodcha hija an pachi hi ma-id pogpogna. 9 Me-apat ja anong
un cha Levi an khun mangala hi apagkapollo, ja amat hi nidchum cha ay

---

[q] **7:5** Chin enat Apo Jos an nanghaad hachi holag Levi an pachi ja mapfaha ay ni Numbers 1:47-54

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Abraham an nangchat hi apagkapollo cha ay Melkizedek. 10 Ti anong un
agkhuy pay nitu'khung hi Levi chin nanittuman Melkizedek ayAbraham,
ja hitay an enat Abraham ja mipfilang hi enat cha an amin, ti hijay
nangholag ay cha Levi.

Hini nipachiyan Hesu Kristo

11 Chin nangchatan Apo Jos ay ni urchin hay hachi Hudju ja enhaad
na hana holag Levi an mumpachi ta chichay mangat hana allon ni
urchin. Muti hitay tamu cha an papachi ja achi na kaya an pumpfalinon
hana tatakhu hi magpong. Hijaot un mahapor chi hay oha hi pachi an
mepallog, an hija hi Hesu Kristo. Hija hini Natakhay an Pachi an amat ay
Melkizedek, an pfu-un holag Aaron an narpu ay Levi. 12 Ja nu maparkhan
hana papachi ja kapilitan an maparkhan khu hana urchin an khun ta-o
unuchon an Hudju. 13-14 Hotti hi Hesu Kristo an Apo ta-o an inalin Apo
Jos hi mumpfalin hi pachi an amat ay Melkizedek ja pfu-un holag Levi.
Anila ta-o an narpu hija ay ni ohan tribo an holag Judah. Ja ma-id oh-
ohhah holag Judah an numpfalin hi pachi an khun mundaton. Ja ma-id
khuh inalin Moses hi gway holag Judah an mumpfalin hi pachi.
15 Nalaklaka an ma-awatan ad ugwani hitay namarkhan Apo Jos chin
nahhun an aton chi pachi an mehaad ja hini khu urchin an khun cha
unuchon, nu nomnomon ta-o an hi Hesus an nepallog ja natnat-on an
pachi an amat ay Melkizedek. 16 Chin numpfalinan Hesus hi pachi ja
agkhuy nepognad ay ni holag an narpugwana khapo hi urchin, muti
nepognad ay ni apfalinana an narpu ay ni pi'takhuwana an ma-id chi
pogpogna. 17 Hijah tay chin impatula' Apo Jos hi nangarjana hi,

"Mehaad a hi pachi hi ma-id pogpogna
an amat ay Melkizedek an pachi."[r]

18 Hijaot un naparkhan chin urchin, ti ma-id apfalinan chi urchin an
mangehnot hana tatakhu ay Apo Jos, ja ma-id itolong na 19 ta mumpfalin
hana tatakhu hi magpong. Ja nehamhamad hitay punhocholan ta-o, ti
khapo ay Hesus ja mapfalin an mehnot ta-o ay ApoJos.
20-21 Hay khuh oha hi pangtikhan an nangatngato hi Hesus an pachi ja
nunhapata hi Apo Jos hi nanghaachana ay hija ja inali na hi,

"Ha-in an Apo Jos ja nunhapataa'
ja achi marmarman hitay enhapata'
an mehaad a hi pachi hi ma-id pogpogna."[s]

Muti hana ayya holag Levi an numpfalin hi pachi ja ma-id amat heto hi
enhapatan Apo Jos. 22 Khapo ay tay ingkarin Apo Jos, ja hi Hesus chi
punchomo-an an mipa-annung hini mapmaphochan an ne'tobpfalan Apo
Jos ay chita-o. 23-24 Hay oha khu hi aphod Hesus an pachi ta-o ja achi

---

[r] **7:17** Psalms 110:4 [s] **7:20-21** Psalms 110:4

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

matmatoy, hotti munchochodcha an mumpachi hi ma-id chi pogpogna.
Achi amat hachi cho-or an numpenpenalog an holag Levi, ti khun cha
matoy hotti khun mapogpog hini aton cha an munserbi. 25 Khapo ta achi
matoy hi Hesus ja achi mapogpog hini apfalinana an manakhu hay hana
mehnot ay Apo Jos khapo hi pammati cha ay hija, ti matakhu hija hi
ma-id chi pogpogna an khun mangekalalakhan ay chicha. 26 Hijaot un hi
Hesus hini Natakhay an Pachi an mahapor ta-o. Ti nasantuwan ja ma-id
chi hay pfahor ja khinit na. Achi mi'padchung ay chita-o an napfahulan,
ti hijay munnaud an napfagpfagto an amin, anong un hana gwa ad
langit. 27 Hi Hesus ja achi amat hachi uchumna an Natakhay an Papachi
an khun mundaton hi a-arkha-arkhaw, ti mahapor an gway idaton cha ta
mapakawan hana pfahor cha ja un chaot mundaton ta mapakawan hana
tatakhu. Muti ay Hesus ja namengpenghan an indatona hini achor na ay
Apo Jos ta mapakawan hana pfahor chi tatakhu, ingkhana ad ugwani ja
anong un hana umali an ar-arkhaw. 28 Chin intuchun ni urchin Moses
an mehaad hi Natakhay an Pachi ja hay holag Levi an padchung ta-o an
tatakhu an napfahulan. Muti hini oma'-atan chin enhapatan Apo Jos an
netob chin urchin, ja mehaad hini Empfalay na an mumpfalin hi pachi an
ma-id oh-ohhah akuchangana.

Chin pfakhu an ne'tobpfalan Apo Jos hi tatakhu

8 1 Hay podho' hi ma-awatan ju ay tay khun u allon ja gwacha hitay
Natakhay an Pachi ta-o, an i inumpfun ay ni nun-appit hi agwan
tay Napfagto an Jos ad langit. 2 Hini nahamad an khuna punserbiyan ja
ay ni agawwachaan Apo Jos an enephod na, an pfu-un chin ma-ali hi
Na-assantuwan an Kwarto ay chuy tabernakulo an enephod chi takhu
chin nahop. 3 An amin chi Natakhay an Pachi ja chichay nehaad an
mangdaton ay Apo Jos hana animar ja hana uchumna an midaton. Hotti
hitay Natakhay an Pachi ta-o, ja mahapor an gwa khu chi idatona ay Apo
Jos.[t] 4 Muti pfu-un heto lota chi pumpachiyana. Ti nu gwacha pay koma
heto lota ja achi ma-ali an pachi, ti gawwacha hana papachi an khun
mangdaton hana allon ni urchin Moses. 5 Muti hini khun cha punserbiyan
heto lota ja un talato ja ágwan ni umannung an oma'-atana ad langit. Ja
chin nunhakhanaan cha Moses an pamakhachan cha ay ni tabernakulo
ja intuchun Apo Jos hini aton cha, an inali na ay Moses hi, “Tikham ta
pakhachon ju ayya hini tabernakulo ja e'-e'nong ju chin impatikhaw u
ay he-a hichi pfuludna ad Sinai.”[u] 6 Muti hini tamu an impulang Apo Jos
ay Hesus ja napfarpfalor mu hini tamun chin nahnahhun an papachi, ti
napfarpfalor hitay pfakhu an ne'tobpfalan Apo Jos hana tatakhu khapo

---

[t] **8:3** Hi Kristo an Natakhay an Pachi ta-o ja ma-id chi hay animar hi indatona ti un hini mismo an chala na. (Hebrews 9:12) [u] **8:5** Exodus 25:40

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay Kristo, ti nepognad hichin napfarpfalor an karin Apo Jos. 7 Ja nu ma-id
nungkulangan chin nahhun an ne'tobpfalana ja achi koma mahapor chi
hay oha khu. 8 Muti impa-innilan Apo Jos an ad-adchi chin nahhun an
ne'tobpfalana hi nangamujuwana hana tatakhu an nangarjana hi,
"Allon Apo Jos hi, 'Umali han arkhaw an pangephocha' han pfakhu
an pe'tobpfala' hana tatakhu' an holag Israel ja holag Judah,
9 an achi amat chin enat u an ne'tobpfar chin a-ammod cha
hi nangekaka' ay chicha ad Egypt.
Ti entello cha chin ne'tobpfala' ay chicha,
hijaot un u tene-a-an chicha.
10 Amat heto hini pfakhu an pe'tobpfala' hana holag Israel.
Uchum chi arkhaw ja ichata' chicha hi pfakhu an nomnom
ta ma-awatan cha hana urchin u,
ja lomano' hana puhu cha
ta marmuy pamhod cha an umunud.
Hot ha-in chi Jos cha
ja chicha hana tatakhu'.
11 Ay chuy an timpo ja achi mahapor an munhintitinnuchu ja
munhintitinnukhun cha
ta gway aton cha an manginnila ay ha-in.
Ti annilaona' ay chichan amin,
anong un hana nabnababba ingkhana hana nun-atakhay an tatakhu.
12 Nignikhao' chicha ja pakawano' hana pfahor cha,
ja alichuwa' hana nun-apukhit an ena-enat cha.' "[v]
13 Ay tay nangarjan Apo Jos hi gway pfakhu hi pe'tobpfalana ja impa-
innila na an naparkhan chin nahhun. Ja anila ta-o an ma-upfah hana
napfajag an ma-id mahpay herpfi na.

9 1 Hichin nahhun an ne'tobpfalan Apo Jos ay chicha ja gwacha hana
ni-urchin an unuchon chi tatakhu ay ni aton cha an mundayaw
ay Apo Jos. Ja gwacha khu hichin tabernakulo an pundayawan heto
lota. 2 Hitay an tabernakulo ja chugway kwarto na an nun-ahalinan hi
kurtina. Hini mahhun an kwarto an humigpan ja hija hini ma-ali an
Nasantuwan an Kwarto. Hijay gwachaan ni hilaw ja hini lamehaan an
khun pegwallangan ni tenapay an Netpfar ay Apo Jos. 3 Hini oha an
kwarto an nahalinan ay ni me-aggwa an kurtina ja hija hini ma-ali hi Na-
assantuwan an Kwarto. 4 Gwa ay tay an kwarto chin napfalitu-an an altar
an khun cha puntorkhan ay ni insenso. Ja gwa khu chin napfalitu-an an
kahon an nittugwan hana chugwa an pfato an nitula-an chin himpolo an
urchin Apo Jos. Ja hana uchumna an ninitto ja chin pfunguhan Aaron
an hemmalepeng, ja chin napfalitu-an an khalapun an nittugwan chin

---

[v] **8:12** Jeremiah 31:31-34

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mana. 5 Ay nuy uhun tay an kahon ja gwacha chin chugwa an enephod
cha an kerubim an hijay hinjar ni gawwachaan Apo Jos. Ay ni chaor
ni nanaja-ag an paja' cha tay kerubim ja hijay panggwala'khiyan ni
Natakhay an Pachi ay ni chala an apakawanan chi pfahor hana tatakhu.
Ja cho-or pay muti achi khahin un u op-opngon an mangali an amin.
6 Hotti oma'-at heto hini panuh chi aton an khun mundayaw. A-arkha-
arkhaw hon himmikhop hana papachi ay ni mahhun an kwarton ni
tabernakulo an i mangat ay ni ne'cha an tamu cha. 7 Muti ay ni ayya
me-aggwa an kwarto, ja un angkhay hini Natakhay an Pachi chi khun
humikhop, ja un mamenghan hi ohay tagwon. Ja ay ni humigpana ja
u-ugnana hay chalan chi animar an idaton ta gway aton hana pfahor na
an mapakawan ja midchum an mapakawan hana pfahor chi tatakhu an
agkhuy nanginnila an gway numpfahulan cha. 8 Hay ma-achar ta-o ay
tay ja ituchun ni Espiritu Santo an achi ta-o apfalinan an mehnot ay Apo
Jos hu-un ta-o munchochodcha hichin urchin chi aton an mundayaw, ti
ma-id apfalinan chi takhu an mi'hikhup ay ni Na-assantuwan an Kwarto.
9 An amin hay hato ja gway ituchu cha ay chita-o ad ugwani. Ipa-innila
cha an hana animar ja hana uchumna an midaton ja achi na apfalinan an
mangpaphod hi konsensian hana khun mundayaw. 10 Ti hay hato an urchin
ja un munherpfi ay ni achor chi takhu, amat hana khun anun ja inumon
ja hini aton an mumpfulu. Hay hatoy khun ma-unud hichin agkhuy pay
nangephochan Apo Jos ay ni pfakhu an mapmaphochan an ne'tobpfalana.
11 Ad ugwani ja immali hi Kristo an numpfalin hi Natakhay an Pachi
ta gway aton ta-o an mangagwat hana maphod an enchachaag Apo Jos.
Hini khuna punserbiyan ja hinuy Na-assantuwan an Pundayawan an ma-
id ipadpadchungana. Hitay an Pundayawan ja munna'naud an madayaw
mu chin khun cha pundayawan chin hopapna, ti pfu-un takhu chi
nangephod ja pfu-un heto lota chi nangephochana an ad langit. 12 Hitay
an himmigpan Kristo ay tay Na-assantuwan an Pundayawan ja un
namengpenghan an achi na ipiggwa. Ja chin inhikhup na an chala ja pfu-
un chalan chi khancheng ja pfakah muti hini mihmu an chala na. Ja un
ammuna hitay an enat na ja nawayawaya-an ta-o hi pfahor ja ingkhana.
13 Gwachay khun piherpfiyan ni chalan chi khancheng ja pfakah, ja hini
chapor ni napoolan an pfakah an inggwala'khi cha hana tatakhu. Hijay
khun cha punleneh ay ni nitakhuwan cha an achi maleneh hi pannig Apo
Jos ta gway aton cha khu an me'dayaw. 14 Muti munnaud an napfarpfalor
hini chalan Kristo. Ti khapo ay ni apfalinan ni Espiritu Santo an achi
matmatoy ja indatona hini achor na ay Apo Jos, hija an ma-id oh-ohhah
akuchangana ja pfahor na hi pannig Apo Jos. Hini chala na ja otong chi
apfalinana an manganchong ay tay nomnom ta-o. Hotti malenong chi
aton ta-o an munserbi ay tay mamattakhu an Jos, hot achi ta-o mahpay
aton chi hay napukhit an i ipfallungan ay patoy.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Hotti munherpfi mahpay hitay pfakhu an ne'tobpfalan Apo Jos, ti
hi Kristo chi mangeta'chokhan hi tatakhu ay Apo Jos. Hotti epfanoh
na hana achi mapogpog an bindisyon an ingkari na ay chita-o an
enajakhana. Ti chin natajan Kristo ja pfinajachana hana pfahor ta-o ta
achi ta-o madusa khapo hi agkhuy ta-o nangunuchan ay ni urchin an
nepognad chin nahhun an ne'tobpfalan Apo Jos.
16 Amat ay ni ohah takhu an e'cha na hana epfanoh na ja unot matoy.
Achi cha pay khekhe'-ojon hato an mepfanoh an ingkhana hi umannung
an natoy 17 ja un cha mahpay alaon hini pfanoh cha. Ti hini ene'cha
na ja achi michat ay cha nuy epfanhana hu-un mamattakhu. 18 Amat
hina khu chin nahhun an ne'tobpfalan Apo Jos, an ma-id pfalor na nu
ma-id mun-ajuh hi chala an mumpfalin hi tihtikhu an gway natoy. 19 Ti
chin enat Moses ja impa-innila na hana tatakhu an amin hana urchin
Apo Jos. Ja enala na han chalan chi pfo'tot an pfakah ja chinammana.
Ja enala na khu han chutchut chi karnero an nitina hi mumpfolah, ja
empa-aw na han hepeng chi hisopo. Napfalin ja entamor na ay ni chala ja
inggwala'khi na ay chuy nalo-ot an tula' an nitula-an ni urchin Apo Jos,
ja gwinala'khiyana khu hachi tatakhu ta malenehan cha hi pannig Apo
Jos. 20 Ja inali na hi, "Hitay an chala chi mangtihtikhu ay ni ne'tobpfalan
Apo Jos an in-urchina chi unuchon ju."[w] 21 Napfalin ja gwinala'khiyana
khu chin tabernakulo ja an amin hachi khina-u an nun-egwallang ta
malenehan cha an ma-usar ay ni pundayawan ay Apo Jos. 22 Ti hay
ituchun ni urchin ja ma-id uchumna hi punleneh nu pfu-un hini chala. Ja
ma-id pfahor hi mapakawan hu-un ma-id chala hi midaton.

Mapakawan chi pfahor khapo chin natajan Hesu Kristo

23 Hitay tabernakulo ja hana khina-u ja un amat hi ágwan ni
umannung an aton an mundayaw ay Apo Jos, muti mahapor chamchama
an malenehan cha hi chalan chi animar an nidaton. Hotti hini
mangpasanto ay ni umannung an pundayaw ay Apo Jos ad langit ja
mahapor hay munnaud an napfarpfalor an midaton. 24 Ja chin Na-
assantuwan an Kwarto an enephod chi takhu ja una etalato ad langit
an gawwachaan Apo Jos. Ja pfu-un hijay himmikhupan Kristo muti
umannung an numpfangngad ad langit. Hotti gawwa hichi an hijay khun
mangeta'chokhan ay chita-o an namati ay Apo Jos. 25 Chin enat Kristo
ja achi amat ay ni khun aton ni Natakhay an Pachin chi Hudju. Ti hija
ayya ja metennagwon an humikhop ay ni Na-assantuwan an Kwarto an
u-ugnana hay chalan chi animar an nidaton. Muti hi Kristo ja agkhuy na
impiggwapiggwa an nangdaton ay ni achor na. 26 Ti nu amat hetoy enat
na hot numpiggwapiggwa koma an nunlikhat nete-a chin narmugwan

---

[w] **9:20** Exodus 24:8

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tay lota. Muti hini oma'-atana ja, ay tay an angonoh chi arkhaw, ja
namengpenghan an immali heto lota an nangdaton ay ni achor na ta
gway aton chi pfahor an mapakawan. 27 Ti ne'cha an mamenghan an
matoy chi takhu ja un chaot mahugi ay Apo Jos. 28 Ja amat heto khu
an un namenghan an nidaton hi Kristo ta ha'pfatona chi pfahor hana
cho-or an tatakhu. Ja mumpfangngad hija muti achi umali ta e-atoy na
khuy pfahor, an una agwiton hana manahalimid an manahalichit ay ni
pumpfangngachana ta mi'takhu cha ay Apo Jos hi ma-id chi pogpogna.

10 1 Hini urchin Moses ja un amat hi ágwan ni oma'-atan hana
maphod an bindisyon an ichat Kristo, ti pfu-un hitay hini oma'-
atana. Hijaot un anong un tennagwon an mundaton hana mundayaw
ay Apo Jos ay ni inalin ni urchin hi midaton ja ma-id apfalinana
an mangaan hi pfahor ja mangpagpong ay ni pi'takhuwan cha. 2 Ti
nu umannung an na-ulahan hana pfahor cha hot achi cha mahpay
nonomnomon an napfahulan cha ja empokhong cha koma an mundaton.
3 Muti hini umannung an oma'-atana ja hay hato ayya metennagwon
an idaton cha ja una epanomnom ay chicha an napfahulan cha. 4 Ti
umannung an ma-id apfalinan ni chalan chi pfakah ja khancheng an
mangulahan hi pfahor. 5-6 Hitay chi khapo na an chin umaliyan Kristo
heto lota ja inali na ay Ama na hi,

"Tayya an pfu-un hana khun maparti an animar
ja hana uchumna an daton chi penhod mu,
ja achi a ma-ay-ayu hana animar an mapoolan ay ni altar
ja hana uchumna an midaton khapo hi pfahor.
Hijaot una' enephochan hi achor ta gway midaton ay he-a."

7 Ja inali na khu hi,

"Toja' ja, Apo Jos, an mangat ay ni penhod mu ta mipa-annung hini
nitula' an Hapit mu."[x]

8 Nomnomon ta-o hini podhon Hesu Kristo an hapiton ay tay inali na,
an achi podhon Apo Jos hana animar an khun cha idaton ja khun cha
poolan, ja hana chalan chi animar an idaton cha ta gway aton chi pfahor
an mapakawan. Pfu-un hay hato chi mangpachenor ay hija, anong un
in-urchin Moses. 9 Ja unaot allon hi, "Toja' ja an mangat ay ni penhod
mu." Hitay an hinapit na chi panginnilaan an lemman Kristo hichin
khun cha aton an mundaton ja empallog na hini achor na an nidaton, ti
hijah tay chi penhod Apo Jos. 10 Ja inunud Hesu Kristo hitay penhod Apo
Jos, hijaot un ta-o na-ulahan hi pfahor khapo chin namengpenghan an
nangdatunan Hesu Kristo ay ni achor na.
11 Hachi papachin chi Hudju ja a-arkha-arkhaw an tuma'chug cha
an mangat ay ni tamu cha. Ja mumpiggwa cha ay ni ohan arkhaw an

---

[x] **10:7** Psalms 40:6-8

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mundaton ja un hihiya hini khun cha idaton. Muti ma-id oh-ohhah
apfalinan hato an daton an mangaan hi pfahor. 12 Muti hi Kristo ayya
ja namengpenghan an indatona hini achor na. Ja un ammuna hitay an
enat na ja na-aan chi pfahor ja ingkhana. Ja napfalin hitay an tamu na
ja inumpfun ay ni nun-appit hi agwan Apo Jos, 13 hotti gwa hichi an
munhohhood ingkhana hi apfakon Apo Jos hana pfuhur na. 14 Ja khapo
ay tay namengpenghan an nangdatunana ay ni achor na, ja an amin
hana nalenehan chi pfahor cha ja pumpfalinona chicha hi magpong ja
ingkhana. 15 Ja tihtikhuwan ni Espiritu Santo an umannung hay hato ti
amat heto chin impatula' na an,

16 "Allon Apo Jos hi, 'Amat heto hini pfakhu an pe'tobpfala' hana
Israelitas.
Uchum chi arkhaw ja ichata' chicha hi pfakhu an nomnom
ta ma-awatan cha hana urchin u,
ja lomano' hana puhu cha
ta marmuy pamhod cha an umunud.' "[y]

17 Ja unaot allon hi,
"Alichuwa' an amin chi pfahor cha ja hana nun-apukhit an ena-enat
cha."[z]

18 Hotti nakhibpfoh an napakawan hay hato an pfahor ja penogpog na an
khahinon chi mundaton khuh.

Ma-id homalegwa ay ni ehnotan ta-o ay Apo Jos

19 A-akhi, khapo chin chalan Hesus an nun-ajuh chin nang-atajana
hi pfahor ta-o, ja achi ta-o toma-ot an mehnot ay ni agawwachaan Apo
Jos an e'-e'nongan chin Na-assantuwan an Kwarton ni tabernakulo.
20 Ti chin natajana ja mipadchung chin nahakgwi-an chin kurtina an
nanahhalin chin Na-assantuwan an Kwarto, hotti nipfughor hini pfakhu
an agwun ta-o an umuy ad langit an ma-id uchumna nu pfu-un hi Hesu
Kristo an mamattakhu. 21 Hi Hesus chi pachi ta-o ad ugwani an ma-id
ipadchungana, ja hijay mangpapapto' ay ni pamilyan Apo Jos. 22 Hotti
achi ta-o mun-okhon an mehnot ay Apo Jos ti nagwachaan ta-o hi
nehamad an pammati ja nalenehan hato nomnom ta-o an nun-apukhit,
an amat hi nagwala'khiyan ay ni chalan Hesu Kristo ja amat hi na-ulahan
hato achor ta-o hi maleneh an chanum. 23 Mahapor an khokhotan hini
pammati ta-o hana maphod an ingkarin Apo Jos hi hahadchon ta-o
an hija hitay khun ta-o tihtikhuwan. Achi ta-o munharhalinchugwa
ti achi munlahlah hi Apo Jos an nangali. 24 Ja nomnomon ta-oy aton
an muntitinnolong ta om-omlot chi i ta-o pumpepennohhochan ja
pangatan hi maphod. 25 Ja achi ta-o inganuy hitay khun ta-o aton an

---

[y] **10:16** Jeremiah 31:33 [z] **10:17** Jeremiah 31:34

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ma-am-amamung an mundayaw ay Apo Jos an amat ay ni khun aton
hana uchumna, ta un ta-o gwot koma e-ar-alla an manghinpipinnapfi-
ah hi pammatin chi ohanna ay chita-o, ti matikhaw ta-o an khun
homhomnot hini arkhaw an pumpfangngachan Hesu Kristo. 26 Ti
napfalin ayya an inannilan ni ohan takhu hini umannung an oma'-
atan chin nang-atajan Hesus hi pfahor ja una tugwali khurkhulaton an
khun pfumahor, ja angkhaynana an ma-id khuh uchumna hi midaton
an mangaan hi pfahor na. 27 Hotti un hay hahadchona ja hini atattata-
ot an adusaan ja hini khun mungkhelab an apoy an mamoolan hana
pfuhur Apo Jos. 28 Nomnomon ta-o hini khun cha aton ay ni ohan takhu
an nanglukhangeh ay ni urchin Moses. Nu gway chugwa wenno tolo
an mun-oh-ohha an muntihtikhu ja mapfu-ihan an pfimmahor hija, ja
patajon cha an ma-id harhalinchugwaana. 29 Nu amat heto hini dusan ni
oha an nanglukhangeh ay ni urchin Moses, ja un chah achi om-omod hini
adusaan ni takhu an mangpa'-igwin ja man-ug ay ni Empfalay Apo Jos, ja
pinahiw na khu hini Espiritu Santo an nangkhohkhohan ay hija? Cho-or
chi hongpfatana ay Apo Jos ti achi na pfalolan hini chalan Hesu Kristo an
mangtihtikhu ay ni ne'tobpfalan Apo Jos hi tatakhu an hijay nangulahan
hi pfahor. 30 Ti inannila ta-o hi Apo Jos an nangali hi, "Un angkhay ha-in
chi mangchat ay ni ohong chi numpfahulan cha." Ja gwacha khu hitay
nitula' hi nangarjana hi, "Hugijon Apo Jos hana tatakhu na."[a] 31 Atattata-
ot mangkay nu hitay mamattakhu an Jos chi mangdusa ay chita-o.
32 Nomnomon ju an khapo chin namatiyan ju an nanilagwan Apo Jos hi
nomnom ju, ja inanuhan ju chin cho-or an likhat. 33 Ja gwa chin timpo
an napfa-inan aju hi acho'lan chi tatakhu ja napalikhat aju. Ja nu gway
padchung ju an namati an pinalikhat cha ja agkhuy ju enhaot an ibpfa
ju, 34 ja ninignikha ju hana i-ibpfa ju an nipfalud. Ja inanuhan ju hay
namlohan cha hana khina-u ju, ja un aju gwot mun-an-anla, ti anila ju
an mapmaphochan hana enachangjan an enchachaag Apo Jos an michat
ay cha'ju, ja munchochodcha cha ja ingkhana. 35 Hotti punchochodchaon
ju hini pammati ju, ti otong hini lagpfu ju nu achi ju epfot. 36 Ja
mahapor chi anuh an mangat ay ni penhod Apo Jos ta gway aton ju an
mangala hana maphod an ingkari na. 37 Ti gwa han impatula' Apo Jos hi
nangarjana hi,

"Achi mapfajag hot umali hini hahadchon ju an achi mataktak.
38 Hana magpong an takhu' ja mi'takhu cha an nepognad hi pammati,
muti hana man-ug hi pammati cha, ja achiya' ma-ay-ayu."[b]

39 Muti chita-o ayya, ja agkhuy ta-o nidchum hay hana nan-ug hi
pammati cha an dusaon Apo Jos hi ma-id chi pogpogna, ti namati ta-o
hotti mi'takhu ta-o ay ApoJos.

---

[a] **10:30** Deuteronomy 32:35-36 [b] **10:38** Habakkuk 2:3-4

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hini oma'-atan chi pammati

11 1 Hotti ngachah chi oma'-atan chi pammati? Hini gway pammati
na ja munhochor an michat hana hahadchon ta-o an ingkarin
Apo Jos. Ja anong una agkhuy pay tinnig, ja anila na an umannung cha.
2 Hachi a-ammod ta-o chin nahop ja gway pammati cha, hijaot un ma-
ay-ayu hi Apo Jos ay chicha. 3 Khapo ay tay pammati ja inannila ta-o an
hitay lota ja an amin chi nagwacha ja limmun Apo Jos ay ni apfalinan
ni hapit na. Hotti enephod na an amin hana matikhaw khapo ay ni
apfalinana an achi matikhaw.
4 Nomnomon ta-o akay ni' hi Abel, an khapo hi pammati na ja
napfarpfalor hi pannig Apo Jos chin indatona mu chin daton Kain. Ja
khapo khu hi pammati na ja impfilang Apo Jos hija hi magpong. Hotti
anong un natoy hi Abel ja khun pay munhapit ay chita-o an nanginnila
ay ni amatan tay an pammati na.
5 Hay khu oha an gway pammati na ja hi Enok. Khapo hi pammati na
ja enalan Apo Jos hija an mamattakhu an agkhuy natoy. Ja hiningi-hingit
cha ja agkhuy cha chakngan, ti enalan Apo Jos hija. Ja gwa han impatula'
Apo Jos hi nangarjana hi, chin a-adchaan Enok heto lota ja ma-ay-ayu
hi Apo Jos ay hija. 6 Ja nu ma-id pammati ja un chah ma-ay-ayu hi Apo
Jos? Ti hini mamhod an mehnot ay Apo Jos ja mahapor an pattiyona an
gwachay Apo Jos ja pattiyona khu an gway lagpfun hana maningit ay hija.
7 Oha khu hi Noah an khapo hi pammati na ja enegngor na chin inalin
Apo Jos an ma-at, anong una agkhuy tinnig, ja enephod na chin da-ong ta
atakhuwan cha an pamilya. Inunud na hi Apo Jos khapo hi pammati na,
hot nipatikhaw an napfahulan an amin hana tatakhu an agkhuy namati.
Hotti oha hija an impfilang Apo Jos hi magpong khapo hi pammati na.
8 Hi khu Abraham ja inunud na chin inalin Apo Jos khapo hi pammati
na. Ti chin nangarjan Apo Jos hi umuy ay ni lukhar an epfanoh na ay hija
ja empacheh na an umuy, an anong una agkhuy anila hini omajana. 9 Ja
khapo ay tay pammati na ja immuy an i pfimmagwi ay chuy an lukhar
an mepfanoh ay hija. Ja nunhehetto han apfong an torcha ja amat khu
ay cha Isaak an empfalay na ja hi Jakob an apo na, an nidchum cha an
michatan ay ni pfanoh an ingkarin Apo Jos. 10 Inanuhan Abraham hay
hato ti munchomo' hija an mi'takhu ay ni hahadchona an munchochodcha
an pfuglay ad langit an enephod Apo Jos. 11 Ja khapo hi pammatin
Abraham ja nagwachaan cha hi empfalay anong un nunnaud an nala-ay ja
numpfahig hi Sarah an ahagwa na. Nunhochor ay Apo Jos an mangat chin
ingkari na.[c] 12 Hotti hay pfilang Abraham ja achi munholag ti nunnaud an

---

[c] **11:11** Wenno: Ja khapo hi pammati na ja nunhapfin hi Sarah anong un pfakit, ti nunhochor ay Apo Jos an mangat chin ingkari na.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nala-ay. Muti unagkhu la-ahna ja nunholag hija, ja chin holag na ja amat
hi pfilang chi pfittuwan ad uchu, ja amat khu hi panag an achi mapfilang.
13 An amin hay hato tatakhu an hinapit u, ja natoy cha an agkhuy
pay nachakngan hini timpo an pangchatan Apo Jos hana ingkari na
ay chicha. Muti amat chamchama hi ena'-amang cha hana inalin Apo
Jos hi ma-atto an penpenhod cha an agwaton. Anila cha an un cha
pfimmabpfagwi an ma-id mismo hi pfuglay cha heto lota. 14 Hitay
an nomnom cha ja matikhaw an gwa hini umannung an pfuglay an
hahadchon cha. 15 Ja pfu-un hachi pfuglay an tenaynan cha chi khun cha
nomnomnomon. Ti un amat hot numpfabpfangngad cha. 16 Muti achi, ti
hini hahalichiton cha an podhon cha an omajan ja hini mapmaphochan
an pfuglay ad langit. Hijaot un inapfulut Apo Jos an hijay Jos cha. Ja
umannung hitay ti enhakhanaana chicha hi pfuglay ad langit.
17-18 Nomnomon ta-o chin pammatin Abraham an natikhaw ay chin
natopngana. Hi Abraham chi nangallan Apo Jos an hi Isaak an oh-ohha
an empfalay na chi ihunaan chi holag na. Muti khapo hi pammati na ja
agkhuy na intulli chin inalin Apo Jos an patajona hi Isaak ta midaton.
19 Ti pattiyon Abraham an gway apfalinan Apo Jos an takhuwon hi Isaak.
Ja amat un immannung an tinakhu na hi Isaak, ti entoloy koma Abraham
an indaton nu agkhuy empagwan Apo Jos.
20 Hi Isaak ja inijapfana cha Jakob ay Esau an empfapfalay na khapo
hi pammati na, ja in-ijab na chi hay aton Apo Jos an mumbindisyon
ay chicha hi uchum chi arkhaw. 21 Amat khu hina ay Jakob, an gwa an
khumaju an matoy ja ingkhu-ad na chin pfunguhana ta timma'chug an
nundayaw ay Apo Jos. Ja khapo hi pammati na ja inijapfana hana a-apo
na an empfapfalay Josep. 22 Hi khu Josep an gwa an khumaju an matoy,
khapo ay ni pammati na ja impadtu na chin akakan an amin chin holag
Israel ad Egypt. Ja ni'-ali na khu hi pe-ekak cha chin tungar na ta i cha
ilupfu' ay ni pfuglay an omajan cha.
23 Hachi a-ammod Moses ja gway pammati cha khu. Hotti chin
nitu'khungana ja agkhuy cha temma-ot an nanglukhangeh ay ni in-
urchin chin ari an patajon cha hana pa'-eto'khong an linala-e an
empfalay chi Hudju. I cha inhinop hi toloh pfulan ti tinnig cha an
maphod hija an unga.
24 Immilog hi Moses ja khapo hi pammati na ja agkhuy na inapfulut
an pun-empfalay chin pfupfai an empfalay ni Faraon. 25 Ti napfarpfalor
ay hija hini i-idchumana hana tatakhun Apo Jos an maparpalikhat mu
hana pun-an-anlaan hana khun pfumahor an un na-omtang ja napogpog.
26 Un cha ngongohmolon hija khapo ay ni pammati na ay ni Mesias.
Muti napfarpfalor ay hija hitay khuna apahigwan khapo ay Kristo mu
hini una alaon an amin hini enachangjan ad Egypt. Ti inhihi-ar na an
gway linagpfu na an michat ay hija hi uchum chi arkhaw. 27 Khapo hi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pammati na ja nakak ad Egypt an ma-id ta-ot na hu-un pfumungot hini
ari. Inanuhana hay hato nunlikhatana ti amat hi khuna tikhan hi Apo
Jos an achi matikhaw. 28 Ja khapo hi pammati na ja intuchugwana hana
papadchung na an Israelitas hi aton cha ay ni alohan chin angher an
mamatoy hana pangpanguluwan an empfalay hachi e-Egypt. Inali na
hi alaon cha hini chalan chi karnero ta igwala'khi cha ay ni pantaw, ta
maloh ayya hini angher ja achi na pe'patoy hana pangpanguluwan an
empfapfalay cha.
29 Khapo hi pammatin hachi Israelitas ja pfinad-ang cha chin
nangadnan hi Mumpfolah an Baybay, ti un himpfumagkha ja napegwa'
chin chanum ja nephod han mamakha an chalan an enenggwa cha. Ja
unot gwa an me'pfad-ang chin e-Egypt ja nun-a'jum khu chin chanum ja
nun-arteng cha. 30 Ja khapo hi pammati cha ja khun cha le'gwole'gwohon
ad Jeriko hi petoh arkhaw ja un mituchor chin nunlene'gwod an alad
chuy an pfuglay. 31 Ay chuy an pfuglay ja gwa hichuy pfupfai an hi
Rahab chi ngachana an putah. Khapo ta gway pammati na ay Apo
Jos ja minangili na hachi hennag Joshua an i mun-eleng ad Jeriko, ja
tinulungana chicha. Hijaot un cha agkhuy inidchum an ne'patoy hija chin
namatajan cha hay hachi ka-iliyana an ngimmangannu ay Apo Jos.
32 Cho-or pay hini mapfalin an istoryao' an oma'-atan chi pammatin
chin a-ammod ta-o, muti ammuna otni' hitay ti munnaud an umanchu-
oy nu pfo-ajo' an amin hana enat cha Gideon ja hi Barak ja hi Samson
ja hi Jefta ja hi Ari David ja hi Samuel ja chin uchumna an profeta.
33 An amin cha tay ja gway pammati cha. Ja khapo hi pammati cha, ja
gwa ay chichay mangab-apfak hi khukhupfat, empapadchong cha an
nun-ap-apo, ja enagwat cha hana ingkarin Apo Jos. Chin uchumna ja
khapo hi pammati cha ja ni'tim hachi ta-on chi layon ta achi cha omalat.
34 Intuud chay uchumna hi apoy ja agkhuy cha naghob, ja chin uchumna
ja nergwang cha hachi mamhod an mamatoy ay chicha. Ma-id pfi-ah chi
uchumna muti inchatan Apo Jos chicha hi pfi-ah. Chin khu uchumna ja
pfimmi-ah cha an mi'khukhubpfat, hot empata-ot cha hachi hinchalo an
narpu hi uchumna an pfuglay an mi'khupfat ay chicha. 35 Ja gwa chin
pfinapfai an namati an timmakhu chin empfapfalay cha an nun-atoy.
Ja chin uchumna, ja angkhay un cha achi penhod an ehaot chin
pammati cha ja inapfulut cha an mipfabpfalud. Hotti naparpalikhat cha
ingkhanah nun-atajan cha. Hay nenonomnom cha ja mapmaphochan hini
hahadchon cha an amahuwan ja hini pi'takhuwan ad langit. 36 Khapo hi
pammati cha ja natangkhatangkhaan chin uchumna, ja nahuplit cha, ja
napfangkelengan cha an nipfalud. 37 Chin uchumna ja un cha numpfu-
or chicha hi pfato ja ingkhanah natajan cha. Ja un cha nungkhahakhah
an nun-ittang chin achor chi uchumna, ja nun-apfagwo' chin uchumna
ingkhanah natajan cha. Chin uchumna ja munnaud an ahighikha ti

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

napalikhat cha ja ma-id i cha pangalan hi mahapor cha. Chin atag
lopfong cha ja un op-op chi karnero ja khancheng, 38 ja ma-id i cha
panghinchan, hotti un ato'togna hichi let-ang hon pfimmagwi cha, achi
ayya ja hichi pfuludna ja un hay lijang hon nalo' cha. Khapo ay tay otong
an pammati cha ja achi me-ajaw hitay lota hi punhitugwan cha.
39 An amin hay hato ja na-apfulut cha ay Apo Jos khapo hi
pammati cha, muti agkhuy cha ne'-ah-up hana ingkari na. 40 Gwa han
mapmaphochan an inhumang Apo Jos an aton, ta un omod na ta gway
aton ta-o an midchum ay chicha, ta pumpfalinon chita-o an amin hi
magpong an tatakhu na.

Hi Apo Jos ja tukhunon chita-o

12 1 Hotti hay hato tatakhu chin nahop an nahamad chi pammati
cha ay Apo Jos chi nomnomon ta-o an amat hi khun chita-o
titigkhan, ta gway managchag ay chita-o an mangtoloy an mi'-unud
ingkhana hi me'-atam ta-o ay ni immajan cha. Hotti mahapor an eponag
ta-o an amin chi homalegwa ja hana pfahor an amat hi ha'pfat an
machamot. 2 Hi Hesus ja angkhay chi pattiyon ja punhocholan ta-o, ti
hija chi pangulu ta-o an mangpagpong ay ni pammati ta-o. Inanuhana
an nunlikhat hichi kros ja agkhuy na nenomnom chi hay ipfapfa-inana.
Ti hay empa-ennongana an hahalichiton ja hini anla an agwatona. Hotti
inumpfun ad ugwani ay ni nun-appit hi agwan ni tronon Apo Jos hotti
madaydayaw hija.
3 Nonomnomon ju chin enat Hesus an nangedpor chin nunlinapoh
an pfimmuhulan chi napfahulan an tatakhu ay hija, ta achi la-ahna
ja i ju ingnganuy ja i aju himmikha an mi'-unud. 4 Nalikhatan aju an
ni'khupfat hi pfahor muti ma-id pay oha ay cha'ju hi penatoy cha khapo
hi pammati na. 5 Amat hi nalichuwan ju chin intukhun Apo Jos ay cha'ju
an empfapfalay na chin nangarjana hi,

"Heton empfalay u, achim ngongohhajon hini aton Apo Jos an
manukhun ay he-a,
ja achi a madismaya nu ihingar chi-a.
6 Ti tukhunon Apo Jos hini empfalay na an podpodhona,
hijaot una hupliton hato an impfilang na hi empfapfalay na."[d]

7 Hotti anuhan ju hana umali an likhat, ti hitay chi aton Apo Jos an
manukhun ay cha'ju. Ti hitay chi panginnilaan an impfilang cha'ju ay
Apo Jos hi empfapfalay na. Ti un chah gway empfalay hi achi tukhunon
ni ammod na? 8 Hotti tukhunon Apo Jos an amin hana empfapfalay na.
Ja nu achi ju pe'pacha chi panukhun Apo Jos, ja hijay panginnilaan an
agkhuy aju nidchum hana umannung an empfapfalay na. 9 Hana ayya

---

[d] **12:6** Proverbs 3:11-12

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ammod ta-o heto lota ja khun chita-o tukhunon ja enegngor ta-o chicha.
Hotti om-omod koma an unuchon ta-o hitay Ama ta-o an gwa ad langit
ta gway aton ta-o an mi'takhu hi ma-id chi pogpogna. 10 Hini panukhun
chi a-ammod ja un mamagpong, ti immilog ta ayya ja emmopoh chi
puntukhunan cha. Napopogpog hini anila cha an maphod an aton chi
muntukhun. Muti hini aton Apo Jos an manukhun ja aphochan ta-o ta
gway aton ta-o an amat ay hija an ma-id pfahor na. 11 Tukhunon chita-o
ayya ja ma-id chi ay pun-anlaan ti munchokhoh hi punle'naan. Muti
unchani ta ar-alegwohgwohon ja matikhaw ta-o hini maphod an ipfunga
na an lenong chi nomnom ja hini magpong an pi'takhuwan.

Ipapati ta-o an mi'-unud ay Apo Jos

12 Hotti achi ju epfot hini aton ju an mi'-unud ja achi aju humikha
ta un ju gwot khun ipfi'pfi-ah. 13 Unuchon ju hini magpong an chalan
ta pangtikhan hana munharhalinchugway nomnom na, ta achi cha
e-enghay ta gway aton cha an manghehemad an mi'-unud ay Apo Jos.
14 Un ju gwot ihihi-ar an itamu hini pun-oh-ohhaan ju an namati. Ja
ipapati ju an mi'takhu ay ni magpong an pi'takhuwan, ti hini takhu an
achi magpong ja achi mi'takhu ay Apo Jos. 15 Pa-ennongan ju ta achi
la-ahna ja gwacha chi hay man-ug ay ni khohkhoh Apo Jos. Ja tikhan
ju ta ma-id chi hay man-ug ay ni umannung an pammati ju, ti hini ayya
takhu an amat hina ja un amat hay nitanum an pfumininu chi pfunga na.
Nu home-on hitay ja cho-or hana ma-alinan an amat hi napfininuwan.
16 Ja pa-ennongan ju ta achi la-ahnaon immilugtap aju. Ja achi ju
unuchon chin enat Esau an ma-id hi Apo Jos ay ni nomnom na. Angkhay
chin henaang na ja inhugwar na chin pfanoh na an panguluwan chin
namenghan an nanganana. 17 Anila ju an otong chin tutujun Esau chin
enat na, ti podhona an hay ijab chi panguluwan chi i-ijab ama na ay hija
muti agkhuy na-apfulut hija. Ja anong una ingkila an mumpakpaka-ahi,
ja ma-id mapfalin.
18 Hotti ipapati ta-o an mi'-unud a-akhi, ti mapmaphochan hini
ne'tobpfalan Apo Jos ay chita-o ad ugwani mu chin ne'tobpfalana chin
a-ammod ta-o hichin nahop. Ti hay enat cha an nanginnila ay Apo Jos ja
khun cha tikhan hana mamattikhaw an atattata-ot. Tinnig cha han khun
mumpfilachaw an apoy ay chuy pfuludna ad Sinai, ja hemmelong ad
uchu ja pimmuwo'. 19 Ja chengngor cha chin abpfuu ja chin atattata-ot an
hapit Apo Jos. Khapo hi ta-ot cha ja inali cha hi, "Anong kay ayya ja achi
etoloy Apo Jos an mi'hapit ay chita-o." 20 Ti achi cha pa'-ahcha' chin khun
punhapitan Apo Jos an nangarjana hi, "Nu gway mangcha'-ang ay tay
pfuludna ja pungkhajang ju ingkhana hi matoy, anong un hay animar."[e]

---

[e] **12:20** Exodus 19:12-13

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Munnaud an atattata-ot hato tinnig cha, hotti anong un hi Moses ja
inali na hi, “Khuna' munggwoggwog hi ta-ot u.” 22 Muti chita-o ayya ja
nehnot ta-o ay ni pfuludna an Sion an hija hini Jerusalem an gwa ad
langit. Nehnot ta-o ay ni pfuglay ni mamattakhu an Jos, an a-amungan
hana linipfulipfu an angher an mun-an-anla an khun mundayaw ay
Apo Jos. 23 Nidchum ta-o hana impfilang Apo Jos hi panguluwan an
empfapfalay na an nelehta chi ngachan cha ad langit. Gawwacha ta-o
ay ni presensyan Apo Jos an Manugi hi tatakhu, ja ne'-oh-ohha ta-o
hay hana magpong an nun-atoy an tatakhu an lemman Apo Jos chi
nitakhuwan cha ta ma-id akuchangan cha. 24 Ja nidchum ta-o ay Hesus
an hijay nihunungan ni nephochan ni pfakhu an ne'tobpfalan Apo Jos ay
chita-o. Chin chala na an nun-ajuh, ja napfarpfalor hini ma-at na mu chin
chalan Abel an mangpfokha hi pfalloh chin namatajan Kain ay hija.
25 Tikhan ju ta achi ju itulli hini tukhun Apo Jos. Ti chin khun aton
Apo Jos an mi'hapit chin a-ammod ta-o ja hay takhu chi nunhapitona
hi a-adchaan cha ad Sinai. Ja nadusa hay hana agkhuy nangunud hana
inali na. Hotti om-omod ay chita-o an madusa ta-o nu chu'khon ta-o
hana impa-innilan Apo Jos an gawwa ad langit. 26 Ja chin nunhapitan
Apo Jos ad Sinai ja nungkhihu. Ja gwacha han inalin Apo Jos an agkhuy
pay na-at an allona hi, “Mamenghan pay ja egwakhot u khu hitay lota,
ja midchum an megwakhot ad uchu.”[f] 27 Chin nangarjana hi mamenghan
pay an egwakhot na hitay lota ja podhona an hapiton an upfahona an
amin hana limmuna an achi munchochodcha. Angkhay hay hana achi
makhinu chi mataynan. 28 Hotti munyaman ta-o ay Apo Jos ti nidchum
ta-o ay ni Pun-ap-apugwana an achi makhinu. Hot daydayawon ja
lihpituwon ta-o hija ta mi'panuy ay ni penhod na. 29 Ti hini aton tay Jos
ta-o an mundusa hi tatakhu ja amat hi apoy an khomhob.

13 1 Etoloy ju an mumpopohhochan an amat hi hin-a-agkhi. 2 Ja
tikhan ju ta khun ju mangiliyon hay marpu hi uchumna hi
pfuglay an umali hina pfalay ju. Ti gwacha hana nummangili, ja un
najuna agkhu ja angher Apo Jos hana minangili cha. 3 Nignikhaon ju
hana nipfapfalud an amat hi ni'pfapfalud aju. Ja nignikhaon ju khu hana
maliglikhatan an amat hi nidchum aju ay ni punlikhatan cha. 4 Tayya han
allo' ay cha'ju an amin. Hini arhinan ja mahapor an pfalolan ju ta achi
la-ahna hon i aju immilugtap ja me'-akhamang. Ti dusaon Apo Jos hini
mangat heto. 5 Pfu-un koma hini pamhod ju hi pela' chi mangpadchong
ay ni aton ju an mi'takhu, ta un aju koma mappog nu nga chah ni gwa ay
cha'ju. Ti hi Apo Jos chi nangali hi, “Achi cha'ju taytaynan ja te'te-a-an.”[g]
6 Hotti munchomo' ta-o an mangali hi,

“Hi Apo Jos chi khun tomolong ay ha-in,

---

[f] **12:26** Haggai 2:6 [g] **13:5** Deuteronomy 31:6

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hotti ma-id chi hay uja' toma'tan
hi hay aton chi tatakhu ay ha-in."[h]

7 Nomnomon ju hachi nahnahhun an pangpangulu ju an nangpa-innila
ay tay Hapit Apo Jos ay cha'ju. Nomnomon ju hini maphod an pfungan
chin ni'takhuwan cha ta tuntunchon ju chin pammati cha. 8 Ti hi Hesu
Kristo ja achi marmarman, an chin oma'-atana chin hunhunana ja hija khu
chi oma'-atana ad ugwani ja ingkhana. 9 Hotti achi aju ma-allilaw hana
natnat-on an khun mituchu an achi mi'panuy ay ni umannung an tudtuchu.
Hini mangpapfi-ah ay tay nomnom ta-o ja hini khohkhoh Apo Jos an pfu-
un hini urchin chi anun. Hay hato an khun cha unuchon ja ma-id chi hay
itolong na ay ni pammati cha. 10 Ja hana mumpapilit an mangunud an amin
hana urchin Moses ja ma-id kalintikhan cha an me'-agwat hana maphod
an ichat Apo Jos ay chita-o khapo hi nangdatunan Hesu Kristo ay ni achor
na. 11 Hini ayya chalan chi animar an nidaton ay Apo Jos ja ihikhop ni
Natakhay an Pachi ay ni Na-assantuwan an Kwarto ta gway aton chi pfahor
chi tatakhu an mapakawan. Muti achi cha ihcha hini achor ni animar an
nidaton khapo hi pfahor, an un cha ekak ay ni pfuglay cha ta icha poolan.
12 Ja amat khu ay Hesus, an enekak cha ay ni pfuglay ad Jerusalem an i cha
epfakhat. Ja natoy ta gway aton hana pfahor ta-o an ma-ulahan khapo chin
chala na an nun-ajuh. 13 Hotti me-ekak ta-o ta umuy ta-o ay hija, an hay
podhona an hapiton ja taynan ta-o hachi ugalin chin nahop ja midchum
ta-o ay hija an mapahiw. 14 Ti pfu-un heto lota chi achaan chi punhitugwan
hi ma-id chi pogpogna, ti hini uchukhon ta-o ja hini pfuglay ad langit
an hijay punhitugwan ta-o hi ma-id pogpogna. 15 Ja hay khun ta-o koma
idaton ay Apo Jos khapo ay Hesus ja hini pundayawan ja punyamanan ta-o
ay hija. Hay hato chi idaton hana tatakhu an mangali hi hijay Apo cha.
16 Ja achi ta-o khu alichuwan an mangat hi maphod ja an tomolong hana
papadchung ta-o. Hay hato chi daton an omepachenor ay Apo Jos.

17 Unuchon ju ja na-upfay aju hana khun mangpangpangulu ay cha'ju,
ti chichay khun manalimun ay ni pammati ju, ja anila cha an hongpfatan
cha ay Apo Jos hini aton cha an munserbi. Hotti unuchon ju ta mun-
an-anla cha an mangat ay ni tamu cha. Ti nu achi ju unuchon ja ma-id
pohodna hi i cha punserbiyan ja cha'juy ka-ahi.

18 A-akhi, etotoloy ju an mangekalalakhan ay cha'mi, ti anila mi an
maphod hitay konsensia mi ja podpodhon mi an mi'takhu an ma-ichadni'
chumalat hi apahigwan Apo Jos ay cha'mi. 19 Achi aju adni' amat hina ta
ekalalakhana' ta alom ja achi umijahop ja empfangngacha' ay Apo Jos ay
ni gwachaan ju.

20-21 Hi Apo Jos an arpugwan chi lenong chi nummahu ay Apo Hesus.
An hija hini madayaw an Pastor an khun manalimun ay chita-o an amat

---

[h] **13:6** Psalms 118:6-7

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi karnero na, ja hini chala na an nun-ajuh chi nangpa-innila ay ni achi
mapogpog an ne'tobpfalan Apo Jos ay chita-o. Hay kalalag u ja hitay
an Jos ja ichat na ay cha'ju an amin chi mahapor ju ta gway aton ju an
mangat ay ni penhod na. Ja pumpfalinona chita-o hi tatakhu an maka-ay-
ayu ay hija khapo ay Hesu Kristo an nidchuman ta-o. Hijay madaydayaw
hi ma-id chi pogpogna. Amen.

22 Hay allo' ay cha'ju, a-akhi, ja achi ju adni' ilukhangeh ta apfuluton ju
hay hato tukhun u ay tay ho'ho'chod an tula' u ay cha'ju.

23 Podho' an ipa-innila ay cha'ju an pfimmutay hini ibpfa ta-o an hi
Timoti hichi pfaluchan. Nu umali gwot heto hot mitnud ay ha-in an
umali hina gwachaan ju.

24 Pakumustaan ju hana mangpangpangulu ay cha'ju ja an amin hana
tatakhun Apo Jos hina. Hato a-akhi ta-o an namati an narpu ad Italy ja
pakumustaan cha'ju khu. 25 Hi Apo Jos chi mangkhohkhohan ay cha'ju
an amin. Amen.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

JAMES

(Santiago)

Hini oma'-atan tay an libju

Hini nangtula' ay tay ja hi James an pangulun chin nahnahhun an namati ay Hesu Kristo an gawwa ad Jerusalem. Intolong na hitay an tula' an amin hana namati an numpanguy hana apfuglapfuglay ay tay lota. Cho-or hana intula' na an pangpadchungan ta gway aton an manginnila hana tukhun hi amatan chi maphod an nomnom ja hay hana maphod an ugali ja atatakhun chi oha an namati. Ay tay tula' James ja inlawlawag na hana apalikhatan chi umunud. Gwacha khu hana intukhuna hay hana achangjan ja hana napubli. Allona hi mahapor an punchichipaton hini aton hi tatakhu, ja or-olo'laon hini aton an munhapit.

Hini oha an impa-innila na ja ma-id inherpfin ni pammati nu ma-id midchum hi maphod an khun aton an atikhan ni nidchuman ta-o ay Kristo.

---

1 1 Ha-in hi James, an pfaar Apo Jos ja hi Apo ta-o an hi Hesu Kristo.
Tayya an muntula-a' ay cha'ju an tatakhun Apo Jos an gwa hi
apfuglapfuglay ay tay lota. Omod hini pi'takhuwan ju hina?

Anuhan hana umali an likhat

2 A-akhi, anong un umali chi numpfino-ob-on an punlikhatan ju ja
un aju gwot mun-an-anla. 3 Ti anila ju an hay hana umali an atopngan
ja hijay pfumi-ahan chi pammati ta munchochodcha an madpor aju nu
gway umali hi likhat. 4 Hotti un ju etortoloy an mun-an-anuh nu gway
likhat ta mehamad hini pammati ju ja ma-id oh-ohhah akuchangan ju hi
pannig Apo Jos.

5 Nu khulat ta ma-id anila ta-o hi penhod Apo Jos pe'-at ta-o, ja un
ta-o epfokha ay Apo Jos. Ti hi Apo Jos ja ma'ma-idchat ja tulungana
an amin hana mumpatolong ay hija, an achi humingar. 6 Muti nu gway
epfokha ja mahapor an nahamad hini aton an munhochor ay Apo Jos ta
achi munhalinchugway nomnom. Ti hini takhu an munhalinchugway

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nomnom na ja un amat ay ni chanum hichi baybay an muntipja'-ong.
7 Achi na nomnomon an aton Apo Jos hini epfokha na, 8 ti achi na e-ohha
hini nomnom na an mangat ay ni penhod Apo Jos ja agkhuy nehamad an
amin hini pe'-at na.

Hini amatan chi enachangjan

9 Cha'ju an ibpfa an namati an nun-apubli, ja mun-an-anla aju,
ti empapfagpfagto cha'ju ay Apo Jos. 10 Ja cha'ju khu an gway
enachangjana, ja mun-an-anla aju hi nangpababaan Apo Jos ay cha'ju
chin namatiyan ju, ti pfu-un hini enachangjan ju chi pfalolana. Ti hay
hana achangjan ja hana enachangjan cha heto lota ja un malemat ja
nama-id, an oma'-at hana hapfong an un na'na'-omtang hon narngoy cha.
11 Ti ay ni pfumi-ahan chi hukhit ja ma'leng hana holo', na'khah hana
hapfong cha ja napa'-i hini maphod an tikhaw cha. Oma'-at hina khu ay
ni achangjan an makhimoh an mungkumerchu ja natoy hot taynana hana
enachangjana.

Hini atopngan chi namati

12 Akha'khaja hini takhu an achi na epfot an umunud ay Apo Jos
nu umali chi likhat. Ti napfalin ayya an nangapfak ay ni atopngana ja
apfuluton Apo Jos hot michatan hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpog na,
ti hijah tay chi ingkari na an lagpfun hana mamhod ay hija. 13 Nu gwa
ayya hay natopngan ja pfimmahor, ja achi na koma amujuwan hi Apo
Jos. Ti hi Apo Jos ja achi mapfalin an matopngan ta atonay napukhit ja
achi na khu topngan chi takhu ta aton chay napukhit. 14 Ti hini mangchat
hi pfumahulan chi ohan takhu ja hini napukhit an penhod ni achor na
an chumalat hi punnomnomana an pangatan hi napukhit. 15 Ja unuchona
ayya hay hato napukhit an nomnom na ja ipfunga nay pfahor. Ja
emmengha ayya hini pfahor ay hija ja ipfunga nay patoy.
16 Cha'ju an penpenhod u an a-akhi, achi aju ma-allilaw ta allon ju
an hi Apo Jos chi arpugwan chi pfumahulan. 17 Ti hini umannung an
oma'-atana ja hi Apo Jos an gwa ad langit chi arpugwan chi maphod, ja
an amin hana ichat na ja ma'-aphod. Hijay Nampfu ay chuy hukhit, ja
pfulan ja pfittuwan. Ja hay hato an khun munhilaw ja gwachay armanan
cha, muti hija ja munchochodcha ja ingkhana. 18 Numpfalinon chita-o hi
empfapfalay na nete-a hi namatiyan ta-o ay ni umannung an hapit na,
ti hitay chi inhumang na hi aton, ta chita-oy napili an amin hay hana
himpfu na.

Unuchon hini chengngor an urchin Apo Jos

19 A-akhi an podpodho', ekhongahan ju hitay allo'. An amin ta-o ja
ehehemad ta-o an chonglon hini hapit Apo Jos ta annilaon hini penhod

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

na an allon. Ja achi ta ay uh-uhaha an manapit hana marpu ay tay
nomnom. Ja achi ak-akidchi hon pfimmungot ta-o. 20 Ti hini pfungot
ja ma-id chi hay ipfunga na an magpong hi pannig Apo Jos. 21 Hotti
mahapor an ánun ta-o an amin hay hana akhakha'-ihaw an khun ta-o
aton ja nomnomon. Hay maphod ja na'na-unnud ta-o ay ni hapit Apo
Jos an nitanum ay tay nomnom ta-o, ti gway apfalinana an manakhu ay
chita-o. 22 Achi omanay hini un chonglon hini hapit Apo Jos ja angkhay,
ti un ta-o allilagwon hitay achor ta-o. Mahapor an unuchon. 23 Hini takhu
an munchongor ay ni hapit Apo Jos muti achi na unuchon, ja oma'-at ay
ni takhu an nunchagkhar 24 an una tinnig an nalukhitan hini angah na,
muti achi na lenehan an una empacheh ja nalichuwana hini tinnig na.
25 Muti hini takhu an mangpa-ennongan an mangachar an amin hana
magpong an urchin Apo Jos an mangwayawaya hi tatakhu ta gway aton
cha an mangat ay ni penhod na, ja etoloy na an khun unuchon an achi na
alichuwan, hot epaphod Apo Jos an amin hini atona.

26 Hini takhu an mangali hi nehamad hini atona an mi'-unud ay Apo
Jos muti achi na or-olo'laon hini atona an munhapit, ja un hini achor na
chi allilagwona hot ma-id inherpfin ni atona an mi'-unud. 27 Hini ipfilang
Apo Jos an Ama ta-o hi umannung chi aton an mi'-unud ja hini panakha-
ujan hi ngoho, ja tumulungan hana pfalo hi likhat chi pi'takhuwan, ja
hini pan-ukhan hana napukhit an khun aton hana agkhuy namati.

Punchichipaton hini aton hi tatakhu

2 1 Cha'ju an a-akhi an namati ay tay napfagpfagto an Apo ta-o an
hi Hesu Kristo, punchichipaton ju hini aton ju hi tatakhu ta ma-id
koma chi hay ipfilang ju hi akha'khaja. 2 Nu khulat ta mummeha aju ja
gway chugwa hi takhu hi umali an midchum. Pfuher hini lopfong ni oha
ja nunhehengheng hi pfalitu', ja hini oha ja napubli an nakhaykhajot
chi lopfong na. 3 Ja achi maphod nu allon ay ni achangjan hi, “Maphod
ti tayya an immali a, hotti umpfun a ay tay nehakhana an umpfunan,”
ja inali ay ni napubli hi, “Tuma'chug a ay chuy wenno umpfun a ay tay
cholong.” 4 Napukhit hini amat heto an nomnom ja un chumalat hi achi
pun-oh-ohhaan chi namati.

5 Chonglon ju akay ni' hitay, a-akhi an podpodho'! Hana napubli an
ma-id mapfalinana heto lota ja pinilin Apo Jos ta ipatikhaw na hini
otong an khohkhoh na ay chicha khapo hi pammati cha, ja midchum
cha ay ni pun-ap-apugwana. Ti hijah tay chi inali na hi atona hay hana
mammamhod ay hija. 6 Muti niya an cha'ju ja pumpfa-inan ju hay hana
napubli. Ja ngay tugwali khun mamalikhat ay cha'ju, ja ngay khun
mangchalom ay cha'ju nu pfu-un hay hana achangjan? 7 Chicha khu chi
khun munhapit hi mipfuhur ay Hesu Kristo an hija hini magpong an Apo
an nidchuman ta-o.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 A-akhi, hay maphod hi aton ja unuchon ta-o hitay napfalor an in-
urchin Apo Jos hi nangarjana hi, "Podpodhon ju hini padchung ju
an takhu an amat ay ni pamhod ju ay ni achor ju."[a] 9 Muti nu achi
munchichipat hini aton ta-o hi tatakhu ja pfimmahor ta-o, ti agkhuy ta-o
inunud hitay an urchin Apo Jos. 10 Ti anong un ta-o unuchon an amin
hay hana urchin Apo Jos ja gwacha ayya chi oha hi agkhuy ta-o inunud,
ja hihiya an intulli ta-o hini urchin Apo Jos ja mahugi ta-o ay hija. 11 An
amat ay tay urchin Apo Jos an achi ta-o umilugtap,[b] ja inali na khu hi
achi ta-o pomatoy.[c] Mapfalin an achi ta-o umilugtap muti pemmatoy ta-o
ayya ja hihiya an intulli ta-o hini urchina.
12 Pa-ennongan ju hini hapiton ju ja hini aton ju hi ibpfa ju hi tatakhu,
ti anila ju an hugijon chita-o ay Apo Jos an mepognad ay ni in-urchina
an aton an mi'takhu ta mergwang ta-o hay adusaan khapo hi pfahor.
13 Ti hitay hini allona, an hini takhu an achi omekhohkhoh ja achi
ekhohkhohan Apo Jos ay ni arkhaw an punhugijana. Ja hini takhu an
ma-agkhohkhoh ja mun-an-anla, ti ma-id i na toma'tan ay ni umali an
Punhugijan Apo Jos.

Hini nahamad an pammati ja ipfunga nay maphod

14 A-akhi, ngay herpfi na nu gway mangali hi namati ay Hesu Kristo
muti ma-id ipatikhaw na hi maphod an khuna aton hi padchung na an
takhu? Un chah takhuwon Apo Jos hini takhu an amat hina chi pammati
na? 15 Nu khulat ta gway ibpfa hi namati an ma-id pohodna hi pe'lopfong
na ja pe'-ana, 16 ja ngay inherpfi na nu allom ay hija hi, "Un adni' hi Apo
Jos chi tomolong ay he-a ta ep-ephod mu an me'lopfong ja mangan!"
muti ma-id oh-ohha hi ichat mu hi tolong ay hija? 17 Hotti anong un allon
hi gway pammati, nu ma-id midchum hi maphod an khun aton ja ma-id
herpfi na.
18 Unchani ja gway mangali hi, "Hana uchumna ja mi'takhu cha khapo
hi pammati cha ay Apo Jos ja angkhay, ja hana uchumna ja mi'takhu cha
khapo hana maphod an khun cha aton hi tatakhu." Ja hay allo' ay hija ja,
"Ngay panginnilaan un nahamad hini pammatin ni ohan takhu nu ma-id
midchum hi maphod an khuna aton? Muti ha-in ayya ja ipatikhaw u an
nahamad hitay pammati' khapo hana maphod an khun u aton."
19 Manu ti pattiyon ju an un oh-ohhay Apo Jos, muti achi omanay
hinuy. Ti anong un hay hana napukhit an espiritu ja pattiyon cha
ja munggwoggwog cha hi ta-ot cha. 20 Ja he-a an natottot an takhu,
ipatikhaw u ay he-a an ma-id pfungan chi pammati an un khun hapiton
ja angkhay ja ma-id maphod hi khun aton. 21 Nomnomon ta-o akay
ni' nu anagkha ta impfilang Apo Jos hi Abraham hi magpong. Khapo

---

[a] **2:8** Leviticus 19:18b [b] **2:11** Exodus 20:14 [c] **2:11** Exodus 20:13

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta inunud na hini inalin Apo Jos an i na patajon hini empfalay na an
hi Isaak ta idatona ay Apo Jos.[d] 22 Hotti matikhaw ta-o an muntunud
hini pammati na ja chin enat na an nangunud chin inalin Apo Jos. Ti
hitay an enat Abraham ja impatikhaw na an nahamad hini pammati
na. 23 Ja impatikhaw na an umannung hitay nitula' an hapit Apo Jos hi
nangarjana hi, "Pinatin Abraham hi Apo Jos, hijaot un impfilang Apo
Jos hija hi magpong."[e] Ja impfilang na khuh hi Abraham hi khayyum
na.[f] 24 Hotti matikhaw ta-o an achi angkhay hini pammati ja ipfilang
chita-o hi magpong, an mahapor an midchum hini maphod an khun
aton. 25 Amat khu ay Rahab an putah, an impfilang Apo Jos hi magpong
ay chuy enat na an nummangili chin hennag Joshua ja intuchu na hay
agwun cha an lomajaw.[g] 26 Amat khu ay tay achor an nakak ayya hini
lennagwa ja ma-id ma-at na, ti natoy. Amat hina khu an ma-id herpfin chi
pammati an ma-id ipfunga na hi maphod an khun aton.

Or-olo'laon hini aton an munhapit

3 1 A-akhi, achi aju koma mun-e-egkhad an amin an mumpfalin hi
manudtuchu ay tay hapit Apo Jos. Ti anila ta-o an machamchamot
hini aton Apo Jos an manugi hana manudtuchu mu hana khun cha
tudtuchugwan. 2 Ti an amin ta-o an tatakhu ja cho-or hana ehallaan ta-o,
om-omod ay ni aton ta-o an munhapit. Hotti hini takhu an nanginnila
an mangor-olo'la ay ni atona an munhapit ja ma-id akuchangana ti anila
na an mamanuh an amin hi pe'-at na. 3 Amat ay ni ampfaju an ammuna
hini it-ittang an khumo' an nepa-angaw ja unuchona hini pangedchongan
ni munhakay. 4 Amat khu ay ni papor an anong un otongngan, ja mapfi-
ah hini ijah an mangtulud, ja un ammuna hini it-ittang an ajiw an apja
na an hijay usaron ni mummanihu, ja edchong na ay ni penhod na an
pangedchongan. 5 Amat hina khu hini himot chi takhu, an anong un
it-ittang ja otong hini apfalinana an puma'-i. Nomnomon ta-o khu hini
it-ittang an apoy an nehonor ayya ja hakhapfana hini otong an pfuludna.
6 Hitay chi pipadchungan tay himot, ti lumugwonay cho-or hi napukhit
an mama'-i ay ni atatakhu ta-o. Ja hay hato napukhit ja narpu ay Satanas
ja mipadchung hi apoy an puma'-i ay tay enarkhaw an pi'takhuwan.
7 Mapfalin an amuwon hana numpfino-ob-on an he-od-odmay ay tay lota,
an hay hana atap an animar, hana hagwiti, ja hana khun mun-achap ay tay
lota, ja hana he-od-odmay hichi baybay. Ti khun cha aton hato. 8 Muti ma-id
oha hi takhu hi mangamu ay ni himot na. Achi na epokhong an munhapit
hi napukhit, ja amat hi pfininu an pomatoy. 9 Hitay himot chi mundayaw
ay Apo Jos an Ama ta-o, ja hija khu chi muntubtub ay ni ibpfa an takhu an

---

[d] **2:21** Chin enat Abraham ja mapfaha ay ni Genesis Kapitulo 22. [e] **2:23** Genesis 15:6
[f] **2:23** 2 Chronicles 20:7; Isaiah 41:8 [g] **2:25** Joshua 2

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

limmun Apo Jos an oma'-at ay hija. 10 Oh-ohha hitay ta-o muti hapitonay
dayaw ay Apo Jos ja hapitona khuy tubtub. Achi koma amat heto chi aton,
a-akhi. 11 Ti un chah pfumutay hini napukhit ja maphod an chanum ay
ni oha an opfob? 12 A-akhi, hini ajiw an higos, achi na ipfunga hay olibo.
Ja hini ubas, achi na ipfunga hay higos. Ja hini opfob an pfumutajan chi
napukhit an chanum ja ma-id khu pfumutay hi maphod an chanum.

Hini nomnom an narpu ay Apo Jos

13 Nu gway mangali hi manomnom hija ja cho-or chi anila na, ja
matikhaw koma ay ni maphod an pi'takhuwana. Ja hini manomnom
ja achi na epa-akhaja hini maphod an khuna aton. 14 Muti nu gwa ay
chita-o hini ámoh, ja hini penhod ta-o chi ipapilit ta-o, ja achi ta-o allon
hi un ta-o manomnom, ti un ta-o munlahlah. 15 Hay hato an nomnom ja
agkhuy narpu ay Apo Jos an un narpu ay ni na-inlubungan an nomnom
chi tatakhu ja me'-annolot ay ni penhod Satanas. 16 Ti hana omaamoh
ja mangpapilit ay ni penhod cha, ja chichay chumalat hi achi apanuhan
ja pangatan chi cho-or an pfahor. 17 Muti nu hi Apo Jos chi arpugwan
ni nomnom ni takhu, hot umachawwi hija hi pfahor. Napanuh hini
pi'takhuwan na, ja ma-uloy, ja matukhun, ja gway nignikha na. Atona
an amin chi maphod, ja punchichipatona hay pannig na hi tatakhu, ja
ma-id ili'-ud na. 18 Ja hana napanuh chi pi'takhuwan cha an khun mangat
hi pun-oh-ohhaan chi tatakhu, ja amat cha hi nuntanum hi pfugwa an
mangpfunga hi magpong an pi'takhuwan.

Achi amnagwan hana gwah to lota

4 1 Allo' ay cha'ju hana khun chumalat hi pumpapattajan ja
punhahannugwan. Marpu hay hana napukhit an podhon chi achor
ja khupfatona hini maphod an nomnom. 2 Cho-or hana pa-appodhon
ju an alaon muti achi ju ma-ala, hijaot un ju podhon an patajon hana
mangpagwa. Ja cho-or khu chi amnagwan ju muti achi michat, hijaot un
aju munhahannu ja mumpapattoy. Achi michat ay cha'ju hini podhon ju,
ti niya an achi ju epfokha ay Apo Jos. 3 Ja anong un ju epfokha ja achi
chamchama michat, ti napukhit hini nenomnom ju an un aju mun-achaw
hi pun-an-anlaan ni achor ju ja angkhay.
4 Achi aju mapagtarkan ay ni aton ju an mi'-unud ay Apo Jos. Ti un ju
chah agkhuy anila an hana mamhod an mangat hana napukhit an pun-
an-anlaan heto lota ja pfumuhur cha ay Apo Jos? Hotti hana mumpapilit
an mangat hay hato napukhit ja mumpfalin cha hi pfuhur Apo Jos. 5 Ti
un ju chah allon hi ma-id inherpfin tay impatula' Apo Jos hi nangarjana
hi, “Ma'lom hini Espiritu Santo an inchat Apo Jos ay chita-o nu achi ta-o
e-ohha hitay pamhod ta-o ay Apo Jos ja angkhay.” 6 Muti otongngan hini
khohkhoh Apo Jos. Hijaot una impatula' hitay hi nangarjana hi,

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Pfuhulon Apo Jos hay hana mumpa-akhaja,
ja ekhohkhohana hana napakumbaba an tatakhu."[h]
7 Hotti na'na-unnud aju ay Apo Jos. Muti achi ju unuchon hi Satanas ta
un ju khupfaton hot lomajaw.
8 Hontan ju hi Apo Jos hot hakha-ujon cha'ju. Cha'ju an khun
pfumahor, epokhong ju an pfumahor! Ja cha'ju an munhalinchugway
nomnom na, ohhaon ju hini aton ju an mi'-unud ay Apo Jos! 9 Ikila ju an
muntutuju ay ni pfahor ju. Achi aju agkhu komeke ta un aju kumila. Ja
achi aju agkhu mun-an-anla ta un aju umayyong. 10 Mumpakumbaba aju
ay Apo Jos hot ipapfagpfagto cha'ju.
11 A-akhi, achi aju manghinpapa'-i. Ti hini pumahiw ja manugi ay ni
padchung na an takhu, ja hihiya an pinahiw ja hinugi na hitay urchin
Apo Jos an allona hi mumpepennohhochan ta-o. Muti pfu-un chita-oy
hugi an mangali nu napukhit wenno maphod hini urchin, ti hini aton
ta-o ja un ta-o unuchon. 12 Ti hi Apo Jos ja angkhay chi narpugwan ni
urchin ja hija khu chi gway apfalinana an munhugi. Ja ma-id uchumna
hi gway apfalinana an manakhu ja mangdusa ay ni ohan takhu. Hotti
anagkha ta un cha'ju hon hinugi ju hini padchung ju an takhu?

Ehchor ay Apo Jos an amin hana pe'-at

13 Chonglon ju hitay allo', cha'ju an mangali hi, "Ad ugwani wenno
hi magwi'gwiit, ja umuy ami hi uchumna an pfuglay ja mihihidchi ami
hi ohay tagwon an mungkumerchu ta gway aton mi an omachangjan."
14 Amat heto hini gwa ay ni nomnom ju muti agkhuy ju pay anila nu ngay
ma-at hi magwiit. Ti hitay pi'takhuwan ja amat hi aho' an un na'na'-
omtang ja na-upfah. 15 Hay koma allon ju ja "Nu penhod Apo Jos ja etoloy
mi an mi'takhu ami ta aton mi hitay wenno umuy ami hichi." 16 Muti niya
an un cha'ju hon empa-akhaja ju hana nenomnom ju an aton. Napukhit
hini amat hina. 17 Hotti nomnomon ju an hini takhu an nanginnila hi
maphod muti achi na aton, ja pfimmahor ay Apo Jos.

Hay nitukhun hana achangjan

5 1 Cha'ju an a-achangjan, chonglon ju hitay allo'! Mun-okhab aju
an kumila, ti umalin to hini punlikhatan ju. 2 Ti niya an ma-id
herpfin hana enachangjan an enhaha'pfa ju, ti napa'-i cha. Ja hana
pfuher an lopfong ju ja napfutan. 3 Hana pfalitu' ja pela' an inamung ju
ja nunlati, ja hitay lati chi mangpatikhaw an pfimmahor aju khapo ta
na-amnagwan aju. Hotti hitay chi khapo na an dusaon cha'ju ay Apo
Jos, ja hinuy lati ja amat hi apoy an omman ay ni achor ju. Ja tayya
an umalin to hini Panugijan Apo Jos an amin hi tatakhu, hot hay hana

---

[h] **4:6** Proverbs 3:34

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

inamung ju an enachangjan ja ma-id inherpfi na. 4 Nomnomon ju an
agkhuy ju pay inchat hini pfino'lan hay hana tatakhu an nuntamuwon ju
an i ne-ebto', hot khun cha kumila ay Apo Jos. Ja chengngor Apo Jos an
achi malukud chi apfalinana hini aton cha an mumpakpaka-ahi. 5 Pfuher
hini ni'takhuwan ju heto lota ja enlamo' ju hini enachangjan ju. Amat
aju hi pfakah an khun mangamangan ta tomapfa, muti agkhuy cha anila
an maparti cha. 6 Enchalom ju ja empapatoy ju hana tatakhu an ma-id
pfahor na ay cha'ju, ja agkhuy pfimmuhur ay cha'ju.

An-anuhan ta-o an munhood ay ni pumpfangngachan Hesu Kristo

7 A-akhi, an-anuhan ta-o hana umali an likhat ingkhana chin
pumpfangngachan Hesu Kristo an Apo ta-o. Amat ta-o koma ay ni
muntamu hi pajaw an an-anuhana an munhood ay ni penghan ja
angonoh chi uchan ta pomhod hini intanum na ta gway pfot-ona.
8 Hotti amat hina khu chi pun-an-anuhan ta-o! Papfi-ahon ta-o gwot
hini nomnom ta-o, ti nehnot hini pumpfangngachan Apo ta-o an hi
Hesu Kristo. 9 A-akhi, achi ta-o manghinpipinnapfahor ta achi chita-o
hugijon ay Apo Hesu Kristo. Hijay manumarja ay chita-o ja nehnot hini
pumpfangngachana.
10 Nomnomon ta-o akay ni', a-akhi, hay hachi profeta an hennag Apo
Jos an nangali ay ni hapit na. Chichay punchipatan ta-o ti anong un cho-
or chi nunlikhatan cha ja inanuhan cha. 11 Allon ta-o un hana amat ay
chicha an nangedpor hi likhat ja apfuluton Apo Jos. Chengngor ta-o chin
oma'-atan chin anuh Job. Anong un munnaud an nalikhatan ja entoloy na
an munhochor ay Apo Jos. Ja emma'-angonoh ja na-innila hini maphod
an planon Apo Jos ay hija. Ti hi Apo Jos ja ma'ma-agkhohkhoh ja gway
nignikha na.
12 A-akhi, hay pa'pa-allo' ay cha'ju ja achi ta-o koma ehapata hini
hapiton hay hana napfagto an ngachan ad langit, ja heto lota, ja hana
uchumna pay an ngachan. Nu allon ta-o hi, “Aa, ato',” ja aton. Ja nu allon
ta-o khu hi, “Achi' aton,” ja achi gwot aton. Amat heto chi aton ta achi
ta-o madusa ay Apo Jos.
13 Nu gwacha chi malikhatan ay cha'ju ja hay atona ja mungkalalag.
Ja nu gwacha chi oha an gway pun-an-anlaana ja hay atona ja
mungkankanta an mundayaw ay Apo Jos. 14 Ja nu gwachay munchokhoh
ay cha'ju ja epapfokha na hana pangpangulun chi namati ta ekalalakhan
cha hija. I-apjut cha hay lanob ja nungkalalag cha khapo ay ni apfalinan
Apo Hesu Kristo. 15 Ja hini kalalag cha an nepognad ay ni pammati cha
ay Apo Hesus, ja hijay mangpatenong ay hija ti akhahan Apo Jos. Ja nu
gway numpfahulan ni munchokhoh ja midchum an mapakawan. 16 Hotti
manghinpupudnu ja manghinpepennakawan aju nu gway pfimmahulan
chi oha-ohanna ay cha'ju, ja mungkikinnalalag aju ta gway aton ju an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tomenong. Ti hini kalalag ni magpong an takhu ja gway apfalinana ta
otong chi ma-at na. 17 Amat ay Elijah an un takhu an amat ay chita-o,
ja impapati na an nungkalalag ta achi umud-uchan, ja agkhuy immud-
uchan hi tolo ta han khaggwa hi tagwon. 18 Ja unot khu mungkalalag ta
umuchan ja immuchan tatagwa ja pfimmunga hachi nitanum.[i]

19 A-akhi, nu gwachay oha hi immachawwi ay tay nahamad an tukhun
Apo Jos ja tukhunon ju koma ta mumpfangngad an mi'-unud ay Apo
Jos. Nu chu'khona hinuy pfahor na, 20 ja hay nomnomon ni nanukhun ay
hija ja otong hitay tolong na ay ni pfimmahor, ti achi madusa hi ma-id
chi pogpogna, ta unot mi'takhu ay Apo Jos. Ja midchum an mapakawan
hana cho-or an pfahor na.

---

[i] **5:18** 1 Kings 17:1; 1 Kings 18:42-45

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 PETER

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja hi Apostol Peter chi nangtula', an intolong na hana namati an gawwacha ay ni lema an provincia ad Asia. Hini nuntula-ana ja podhona an papfi-ahon hana nomnom cha, ti munnaud hini aparpalikhatan cha khapo hi pammati cha. Hotti ay tay tula' na, ja epanomnom na ay chicha hini maphod an hahadchon cha an nepognad ay ni natajan ja nummahuwan Kristo ja hini pumpfangngachana. Ti anilan Peter an nomnomon cha ayya hana hahadchon cha an gwa ad langit, hot edpor cha hato an liglikhat cha. Ja epanomnom na khu ay chicha an unuchon cha hana na-ispirituwan an oma'-atan chi pi'takhuwan, ja unuchon cha hana nehaad an mangpangpangulu ay chicha.

---

1 1 Ha-in hi Peter an oha an apostol Hesu Kristo. Tayya an muntula-a'
ay cha'ju an pinilin Apo Jos hi tatakhu na, an pfimmabpfagwi heto
lota, cha'ju an gawwa hina ad Pontus, ja ad Galatia, ja ad Kapadosya, ja
ad Asia, ja ad Bitinia. 2 Hi Jos Ama chi namili ay cha'ju, ti hijah tay chi
ene'cha na an ma-at. Ja pumpfalinon cha'ju hi magpong ay ni Espiritu
Santo an gawwa ay cha'ju. Pinili cha'ju ta hi Hesu Kristo chi unuchon ju
ja ta malenehan aju ay ni chala na.[a]

Hay kalalag u ja ma-ug-ugman hini khohkhoh Apo Jos ay cha'ju ja hini pomhochan ni pi'takhuwan ju.

Hana nahamad an hahadchon chi namati

3 Madaydayaw hi Apo Jos an hijay Jos ja Aman Hesus Kristo an
Apo ta-o! Otong hini khohkhoh na ti inchatan chita-o hi nahamad an
pi'takhuwan khapo chin nummahuwan Hesu Kristo. Hijaot un ta-o
munchomo' an gway hahadchon ta-o 4 an epfanoh Apo Jos. Hitay pfanoh
ta-o ja achi mapa'pa'-i ja achi pumugpukhit ja achi ma-ub-upfah, an
nehahagkhana ad langit. 5 Namati aju ay Apo Jos an otong chi apfalinana

---

[a] **1:2** Allona ay ni hapit Apo Jos ay ni Da-an an Tulag an hachi Hudju ja nagwala'khiyan cha hi chalan chi nidaton an pfakah ta hinjar chin ne'tobpfalan Apo Jos ay chicha. Hay allon Peter ay tay ja hini chalan Hesu Kristo an nun-ajuh chin natajana chi panginnilaan ay ni ne'tobpfalan Apo Jos hana tatakhu na khapo ay Hesu Kristo.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an manalimun ay cha'ju ingkhanah umaliyan chin omangonoh an ar-
arkhaw. Hot mipa-annung chin ene'chan Apo Jos an ma-at, an takhuwon
cha'ju.
6 Hotti hitay chi pun-an-anlaan ju, anong un aju maliglikhatan ad
ugwani. Ti mahapor an munlikhat aju hi na'na'-omtang hi numpfino-
ob-on an likhat 7 ta mapacha hini pammati ju nu nehamad. Ti anong un
hay pfalitu' an ma-upfah hi uchum chi arkhaw ja ujangon cha hi apoy ta
emamad nu namahmah an pfalitu'. Hotti om-omod pay an mahapor an
mapacha hini pammati ju ti napfarpfalor mu hay pfalitu'. Ja nehamad
ayya hot edayaw ja ipapfagto cha'ju chin arkhaw an pumpfangngachan
Hesu Kristo. 8 Agkhuy ju tinnig hija muti podpodhon ju chamchama. Ja
anong un ju achi tikhan hija ja pinati ju. Hijaot un aju nagwachaan hi an-
anla an achi ma-i-ali ti ma-id nipadpadchungana. 9 Ti khapo hi pammati
ju ja ente-a ju mahpay an mi'takhu ay Apo Jos hi ma-id chi pogpogna.
10 Hitay ayya an pi'takhuwan ay Apo Jos ja impadtun hachi profeta na
hitay khohkhoh na hi nanakhuwana ay chita-o. Ja agkhuy cha inannila
chin khun cha ipadtu ja khun cha nomnomnomon nu ngay podhona an
hapiton. 11 Ti gawwa hini Espiritun Kristo ay cha chuy an profetan Apo
Jos ja impa-innila na hana impadtu cha an punlikhatan Kristo ja unot
chin pipapfagtuwana. Ja empacha cha an annilaon chin timpo an a-atana
ja hini atona an ma-at, muti agkhuy cha chamchama inannila. 12 Ja impa-
innilan Apo Jos ay chicha an hay impadtu cha ja hini aphochan ju an
pfu-un hini aphochan cha. Ti hay hato khun cha allon chin nahop ja hija
khu chin inalin hachi nangaskasaba ay cha'ju ay ni Ebanghelyo. Enchalan
ni Espiritu Santo chicha an narpu ay Apo Jos ad langit ta impa-innila cha
ay cha'ju, ja anong un hana angher ja podpodhon cha an pi'-annila.

Mi'takhu ta-o an nasantuwan

13 Hijaot un mahapor an mehahagkhana aju an mangat ay ni penhod
Apo Jos. Hotti khun ju ono'nongon chi hay pe'-at ju. Ja hahalichiton
ju an hahadchon hana maphod an ichat Apo Jos ay cha'ju chin
pumpfangngachan Hesu Kristo. 14 Na'na-unnud aju koma an empfapfalay
Apo Jos. Achi la-ahnaon inunud ju hana napupukhit an podpodhon chi
achor an emmengha ay cha'ju chin agkhuy ju nanginnilaan ay Apo Jos.
15 Hay mahapor ja hini pi'takhuwan ju ja nasantuwan an amat ay Apo
Jos an nangajakhan ay cha'ju an numpfalin hi tatakhu na. 16 Ti gwa han
impatula' Apo Jos hi nangarjana hi, "Mahapor an nasantuwan aju ti ha-in
ja nasantuwana'."[b]
17 Ma-id chi allon Apo Jos hi akha'khaja ti munchichipat an hugijona
chi tatakhu an me-okor ay ni ne'ne'-at chi oha-ohanna. Hotti nu allon

---

[b] **1:16** Leviticus 11:44-45

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ju chi hija chi Ama ju ja eta-ot ju koma ay tay pi'takhuwan ju heto lota.
18 Ti winaya-an cha'ju ta taynan ju chin ma-id herpfi na an pi'takhuwan
an empfanoh chin a-ammod. Ja anila ju an chin numpfajad Apo Jos ta
napakawan hana pfahor ta-o ja pfu-un hay pela' ja pfalitu' an ma-upfah
chi pfalor na, 19 muti hay numpfajad na ja chin napfalor an chalan Kristo
an ma-id oh-ohhah pfahor na, ja mipadchung hi pfo'tot chi karnero an
machengeh an midaton ay Apo Jos. 20 Chin agkhuy pay narmugwan tay
lota ja ene'chan Apo Jos an hi Kristo chi manakhu ay ni tatakhu na. Ja
ad ugwani an omangonoh an ar-arkhaw ja immali heto lota ta tinakhu
chita-o. 21 Khapo ay hija ja namati aju ay Apo Jos ti minahuwana ja
impapfagpfagto na hija. Hijaot un hi Apo Jos chi pangehcholan ju ja hijay
neta'chan ni pammati ju.

22 Na-ulahan aju hana napukhit an ugali ju khapo hi ni'-unuchan ju
ay tay umannung an Ebanghelyo, hotti nahamad hini pamhod ju hana
i-ibpfa ju an namati. Hotti ehemhemad ju pay an mumpepennohhochan.
23 Ti nipiggwa aju an neto'khong ja hitay pfakhu an pi'takhuwan ju
ja agkhuy narpu hi takhu an matoy, an narpu ay ni apfalinan ni achi
marmarman an Hapit Apo Jos an intanum na ay ni nomnom ju. Hitay
Hapit na ja munchochodcha ja ingkhana, ja gway apfalinana, ti otong
hini ma-at na ay ni pi'takhuwan ni ohan takhu. 24 Hijah tay khu chi
impatula' Apo Jos hi nangarjana hi,

> "An amin chi tatakhu ja mipadchung cha hi holo',
> ja hini aphod cha ja oma'-at hi hapfong chi holo'.
> Mipadchung cha hi holo' an un na-omtang hon narngoy,
> ja ma'khah hini hapfong na.

25 Muti hini Hapit Apo Jos ja achi marmarman."[c]
Hitay allona an Hapit Apo Jos ja hijah tay hini Ebanghelyo an
nekaskasaba ay cha'ju.

Hi Kristo ja hana namati ay hija ja mipadchung cha hi mamattakhu an pfato

2 1 Hotti tayya an nagwachaan aju hi nahamad an pi'takhuwan.
Hijaot un mahapor an chu'khon ju an amin chi napukhit ja achi aju
lomahlalahlah ja pfumalipfali. Ma-id chi hay ámoh ja pahiw. 2 Amat aju
koma hi pa'-eto'khong an pfu'jug an omarkhaw an mun-inum. Ma-ugaw aju
koma ta uminum aju ay ni na-ispirituwan an khatah an hija hini umannung
an Hapit Apo Jos. Hot omer-ellog aju hi pammati ja mi'takhu aju ay Apo Jos
hi nahamad. 3 Ti tenamtaman ju mahpay hini aphod ni khohkhoh Apo Jos.[d]

4 Mehnot aju ay tay arpugwan chi pi'takhuwan an hi Kristo, an
mipadchung hi mamattakhu an pfato an pognad chi pfalay. Hitay an

---

[c] **1:25** Isaiah 40:6-8 [d] **2:3** Psalms 34:8

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfato ja chin-ug chi tatakhu muti pinilin Apo Jos ja napfalor ay hija.
5 Mehnot aju ta amat aju khu hi mamattakhu an pfato an e-apjan ni
Espiritu Santo ay tay oh-ohha an na-ispirituwan an pfalay. Pinili cha'ju ay
Apo Jos hi papachi na an khun mangdaton ay hija hana na-ispirituwan an
daton an apfulutona khapo ay Hesu Kristo an nangdaton ay ni achor na.
6 Ti allona ay ni hapit Apo Jos hi,

"Tayya an pinili' han napfalor an pfato
an pognad chi pfalay an empaha'-ad u ad Sion.
An amin hana mamati ay hija ja achi cha muntuttutuju an
umunud."[e]

7 Hotti chita-o ayya an namati ja impfilang ta-o hija an napfalor. Muti
hana ayya agkhuy namati, ja nomnomon cha koma an umannung hitay
impatula' Apo Jos hi nangarjana hi,

"Hini pfato an namlenan hay hana khun mumpakhad hi pfalay,
ja hijay numpfalinon Apo Jos hi na-ahammad an pognad tay an
pfalay."[f]

8 Ja allona khu hi,

"Hitay an pfato ja chumalat hi ihorpi-an chi tatakhu
ta matu'-in cha."[g]

Matu'-in cha ti ilukhangeh cha hini Hapit Apo Jos ja hijah tay chi
ene'chan Apo Jos an dusa cha.
9 Muti cha'ju hini napili an pamilyan Apo Jos ja papachi an munserbi
ay hija an Ari ta-o. Cha'ju khu hini pun-ap-apugwan Apo Jos an
nidaton ay hija ti pinili cha'ju an tatakhu na. Enajakhan cha'ju ay ni
munhehellong ta empoy cha'ju ay ni mumpapattar an pi'takhuwan an
ma-id pipadpadchungana. Pinili cha'ju ta ipa-innila ju hay hato ma'-
aphod an ena-enat na. 10 Chin hopapna, ja pfu-un aju tatakhun Apo Jos
muti tayya an ad ugwani ja numpfalinon cha'ju hi tatakhu na. Chin
hopapna ja agkhuy ju penacha hini nignikha na muti tayya an penacha ju
ad ugwani.

Na'na-unnud ta-o hana enhaad Apo Jos an mun-ap-apo

11 A-akhi, un aju pfimmabpfagwi ay tay an lota ja un na'na'-omtang
hitay pfumagwiyan ju. Hotti chu'khon ju adni' hana napukhit an
penhod chi achor an mama'-i ay ni aton ju an mi'takhu ay ni penhod
Apo Jos. 12 Hay mahapor ja matikhaw koma hana agkhuy namati an
hahakhokhong ju hini maphod an aton ju an mi'takhu. Ti nu amat hetoy
aton ju, ja anong un cha'ju papahhigwon an allon chay napukhit hana
ugali ju, ja khun cha chamchama tikhan hana maphod an khun ju aton,
hot dayawon cha hi Apo Jos ay nuy arkhaw an panakhuwana ay chicha.

---

[e] **2:6** Isaiah 28:16 [f] **2:7** Psalms 118:22 [g] **2:8** Isaiah 8:14

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Hay podhon Apo ta-o an hi Hesu Kristo ja unuchon ta-o an
amin hana gway haad na an ap-apo, an amat ay ni Ari an hijay
napfagpfagtuwan an ap-apo. 14 Ja unuchon ta-o khu hana gobernador an
inchatan Apo Jos hi haad ta gway aton cha an mangdusa hana mangat
hi napukhit ja ta padayawon cha hana mangat hi maphod. 15 Ti penhod
Apo Jos an hay maphod chi aton ju ta mapfa-inan hana napfongang an
tatakhu an achi mamhod an manginnila ay ni umannung hon pinahiw
cha'ju. 16 Umannung an achi aju himpfut chi takhu hot matikhaw
koma ay ni pi'takhuwan ju an nawayawaya-an aju. Muti achi na allon
an hitay wayawaya ju chi panghunungan ju hi pangatan hi napukhit.
Nawayawaya-an aju ta numpfalin aju hi pfaar Apo Jos. 17 Lihpituwon ju
an amin chi tatakhu ja podpodhon ju hana i-ibpfa ju an namati. Hi Apo
Jos chi toma'tan ju ja haluchuwon ju hini Ari.

Hay tukhun Peter hana himpfut

18 Cha'ju an himpfut, mahapor an na'na-unnud aju an amin hana apo
ju an maphod ja na-anuh, ja anong un hana malilichi'. Mahapor an
lihpituwon ju chicha. 19 Ti nu khapo hi nanginnilaan ju ay Apo Jos ja
enedpor ju chi pamalikhatan cha ay cha'ju anong un ma-id khapo na,
hot edayaw cha'ju. 20 Achi' allon hi maphod nu gway enat ju hi napukhit
ja inanuhan ju an nahuplit. Ma-id dayaw ju ay nuy. Muti nu palikhaton
cha'ju khapo ta maphod chi khun ju aton, ja padayawon cha'ju ay
Apo Jos nu anuhan ju hitay an likhat. 21 Ti hay oha an khapo na an
nangajakhan chita-o ay Apo Jos ja ta edpor ta-o hana likhat. Ti anong un
hi Kristo ja enedpor nay likhat khapo ay chita-o ja impatikhaw na hini
aton ta-o. 22 Ma-id oh-ohhah enat Kristo hi pfahor ja agkhuy nunlahlah.
23 Pinahiw cha ja pinarpalikhat cha muti agkhuy na empfalloh. Hay
enat na ja enehchor na ay Apo Jos an hijay magpong an munhugi. 24 Hi
Kristo chi nana'pfat hana pfahor ta-o chin natajana an nepfakhatana
ay ni kros, ta taynan ta-o hana pfahor ja ta mi'takhu ta-o hi magpong.
Hijay nahukhatan ta mi'takhu ta-o.[h] 25 Ti chin hopapna ja amat aju hi
karnero an ma-id mapto' hi i na agwun. Muti tayya an ad ugwani ja
numpfangngad aju ay Kristo an hijay Mumpahtor ja Mun-enchog ay
cha'ju.

Hay tukhun Peter hana hempfalay

3 1 Cha'ju an pfinapfai an nun-arhin, mahapor an unuchon ju hana
enah-ahagwaan ju, ta nu gwacha ay chicha chi agkhuy immunud
ay ni Hapit Apo Jos ja ma-awis cha an mi'-unud. Anong un ma-id chi hay
ar-allon ju ja mamati cha, 2 ti matikhaw cha hana magpong an ugali ju ja

---

[h] **2:24** Literal: Hijay nahukhatan ta na-akhahan ta-o. Isaiah 53:5,6

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hini ta-ot ju ay Apo Jos. 3 Hini ipatikhaw ju an aphod ju ja pfu-un koma
hana lumapoh an ar-artin chi pfinapfai, an amat hana na-apid an pfuu',
ja pangpfuungan ja panghinghingan hi pfalitu', ja hana nun-apfalor an
lopfong. 4 Ipatikhaw ju koma hini maphod an nomnom an gwa ay cha'ju.
Ti hini aphod chi ma-uloy ja na-anuh an takhu ja achi marmarman, ja
munnaud an napfalor ay Apo Jos. 5 Hay hato chi ugali an inunud hachi
nasantuwan an pfinapfai chin nahop an nangehchor ay Apo Jos. Chin
aphod cha ja chin khun cha pangunuchan chin enah-ahagwaan cha.
6 Hitay chi enat Sarah, an inunud na hi Abraham an ahagwa na, ja
impfilang na hi Abraham hi apo na. Ja amat aju ay Sarah nu aton ju khu
hini maphod an achi aju tomatta-ot.
7 Amat hina khu ay cha'ju an linala-e an nun-arhin, mahapor an ma-
awatan ju hana enah-ahagwaan ju, ja enep-ephod ju an halimunan ti
nakapkapoy cha mu chita-o. Pi'pfipfilang ju khu hana enah-ahagwaan ju
an pfinapfai, ti midchum cha an michatan ay ni pi'takhuwan an ma-id
pogpogna an ichat Apo Jos. Unuchon ju hay hato ta achi mahalegwa hay
hana kalalag ju.

Hay aton chi namati hu-un mapalikhat

8 Hotti hay me-ang-angonoh hi allo' ay cha'ju an amin ja mun-oh-ohha
aju hi nomnom, ja manghinkikinna-ahi aju. Ja mumpepennohhochan aju
an hin-a-agkhi an namati. Mahapor an ma-agkhohkhoh ja napakumbaba
aju. 9 Achi la-ahnaon empfalloh ju chi hay enat cha ay cha'ju hi napukhit
wenno hay pahiw cha, ta un ju gwot ekalalakhan ta ekhohkhohan Apo
Jos chicha. Ti enajakhan cha'ju ay Apo Jos ta ekhohkhohan cha'ju. 10 Ti
gwa han impatula' Apo Jos hi nangarjana hi,

"Hini mamhod an mi'takhu hi maphod heto lota ja mamhod an
mun-an-anla,
mahapor an achi munhapit hi napukhit ja achi munlahlah.
11 Mahapor an chu'khonay napukhit ta hay maphod chi atona,
ja mahapor an hapulonay pun-oh-ohhaan chi tatakhu ja inunud na.
12 Ti titigkhan Apo Jos hana magpong an tatakhu
ja chodchonglona hana kalalag cha. Muti hana mangat hi napukhit
ja chu'khona."[i]

Hitay chi impatula' Apo Jos.
13 Hotti nu pa-ennongan ju an mangat hi maphod ja un chah gway
mamalikhat ay cha'ju? 14 Muti anong un aju malikhatan khapo ay ni
magpong an pi'takhuwan ju ja mabindisyonan aju chamchama. Hotti
achi aju toma-ot hana mamarpalikhat ay cha'ju ja achi aju mundanag,
15 ta ipfilang ju hi Kristo hi nasantuwan an Apo ju. Mahapor an

---

[i] **3:12** Psalms 34:12-16

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mehahagkhana hay ehongpfat ju hana munhanhan nu ngay oma'-atan ni
pinati ju. Muti tikhan ju ta ep-ephod ju hini ehongpfat ju ta ma-uloy chi
aton ju an munhapit. 16 Tikhan ju ta ma-id chi hay i ju aton hi napukhit ta
ma-id chi hay panghunungan cha an mamahiw ay cha'ju. Nu amat hetoy
aton ju, ja anong un gway mamahiw ay cha'ju khapo ay ni maphod an
pi'takhuwan ju an Krischano, ja mapfa-inan cha. 17 Ti akha'khaja un aju
malikhatan khapo hi pangatan ju hi maphod, nu hinuy chi penhod Apo
Jos, mu hini un aju malikhatan khapo hi pfahor. 18 Ti anong un hi Kristo
ja nalikhatan ja en-atoy na hana pfahor ta-o. Namengpenghan an natoy,
achi mahapor an ipiggwa na. Hija an magpong ja nang-atoy ay chita-o an
napfahulan ta ehnot chita-o ay Apo Jos. Penatoy cha chin achor na muti
matakhu hija ay ni kinajos na. 19-20 Ja ay ni kinajos na ja immuy hachi
tatakhu chin timpon Noah ja inali na ay chicha hini tukhun Apo Jos.
Muti ngimmangannu cha, hijaot un nipfabpfalud hana lennagwa cha ad
ugwani. Ay chuy an timpo an khun pangephochan Noah chin da-ong ja
nunhohhood hi Apo Jos ta mamati koma hana tatakhu ay hija. Muti un
cha tortollo an agkhuy narteng chin nartotan tay lota, ti gwaloh tatakhu
ja angkhay chi himmikhop ay chuy da-ong an agkhuy narteng ay chuy
chanum. 21 Chin chanum ja etalato na hini bautisar. Ti numpabautisar
ta-o ja tinakhu chita-o ay Apo Jos khapo chin nummahuwan Hesu Kristo.
Hini oma'-atan tay bautisar ja pfu-un hitay achor chi malenehan ta ma-
aan chi chi-a. Hay oma'-atana ja ehemad ta-o an mi'-unud ay Apo Jos
khapo ta penakawana hana pfahor ta-o. 22 Ja napfalin an nummahu hi
Kristo ja numpfangngad mahpay ad langit, hotti gawwacha hija ay ni
nun-appit hi agwan Apo Jos an khun mangpapto' hay hana angher ja an
amin chi hay achi matikhaw an gway apfalinana.

Narman hitay pi'takhuwan ta-o an namati

4 1 Hi Kristo ja nalikhatan hichin ni'takhuwana heto lota ja natoy,
hotti me'hakhana aju khu an mi'likhat. Amat hi ne-etoy aju ay
Kristo hotti tenaynan ju chin napukhit an ugali ju. Ja hini takhu an
nanaynan ay ni napukhit an pi'takhuwana ja ipatikhaw na an chin-ug
nay pfumahulana. 2 Hotti ehakhana ju hini nomnom ju, ta mete-a ad
ugwani ja ingkhana hi apogpokhan tay pi'takhuwan ju ay tay lota, ja
chu'khon ju hana napukhit an penhod chi achor ta hini podhon Apo
Jos chi unuchon. 3 Intakhinonot ni' chin ne'-ane'-at ju an khun aton
hachi agkhuy nanginnila ay Apo Jos. Hotti ammunana hato nalukhit an
pi'takhuwan ja umipapfa-in an penpenhod chi achor, ja hana pfinutong,
ja hana lumapoh an an-anlan tay achor, ja hini pundayawan hi achi
umannung an jos an puma'-i ay ni urchin Apo Jos. 4 Hachi numpun-ibpfa
ju ja achi cha ma-awatan nu anagkha ta empokhong ju an midchum
ay chicha an mangat hachi akhakha'-ihaw. Hijaot un cha'ju pipillohon.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Muti hongpfatan cha ay Kristo hay hato khun cha aton, ti nehnot chin
panugijana hana mamattakhu ja anong un hana nun-atoy. 6 Ja hijah tay
chi khapo na an nekasaba hitay Ebanghelyo hay hana namati an nun-
atoy. Natoy chin achor cha ti hijay hortapon an amin chi tatakhu khapo
hi pfahor. Muti nitudtuchu ay chicha hitay Ebanghelyo ta mi'takhu cha hi
ma-id chi pogpogna, an amat ay Apo Jos.

Usaron ta-o hana apfalinan an inchat Apo Jos hi oha-ohanna

7 Nehnot chi apogpokhan an amin chi gwah to lota, hotti mahapor an
epaphod juy punnomnoman ju, ja khun ju ono'nongon hay pe'-at ju ta
ehemad juy pungkalalakhan ju ay Apo Jos. 8 Elanna ta achi la-ahna ja
ingnganuy ju hini pamhod ju hi oha-ohanna, ti nu mumpepennohhochan
aju hot alichuwan ju hana pfimmahulan chi oha-ohanna ay cha'ju.
9 Mun-an-anla aju an mummangili hana namati an narpu hi uchumna
an pfuglay. 10 Hana ayya inchat Apo Jos an apfalinan chi oha-ohanna,
ja usaron ju an muntitinnolong ta mipfilang aju hi na'na-unnud an
pfaar Apo Jos an khun mangpatikhaw ay ni numpfino-ob-on an sagot
na. 11 Hana ayya nichatan hi apfalinan an muntudtuchu, ja achi cha
alichuwan an Hapit Apo Jos hini khun cha itudtuchu. Hana ayya
nichatan hi apfalinan an tomolong hi tatakhu, ja achi cha alichuwan an
hi Apo Jos chi khun mangchat ay ni apfalinan cha an tomolong. Ja an
amin chi khun ju aton, tikhan ju ta hi Apo Jos chi pangchatan ju an amin
hi dayaw khapo ay Hesu Kristo an nidchuman ju.

Hi Apo Jos chi madaydayaw ja hijay mun-ap-apo hi ma-id chi
pogpogna. Amen.

Hay oma'-atan chi punlikhatan chi namati

12 A-akhi an penpenhod u, achi aju tomakhaw khapo hay hato
nunlinapoh an likhat ju, ti hijah tay chi oma'-atana tugwali, ta
matopngan hini pammati ju nu nehamad. 13 Hay aton ju koma nu
umali chi punlikhatan ja mun-an-anla aju, ti nidchum aju ay Kristo an
nunlikhat chin agawwachaana heto lota, hot munnaud chi i ju pun-an-
anlaan chin arkhaw an atikhan ni apfalinan ja pfinang na. 14 Akha'khaja
hini mapahiw khapo hi pammati ay Kristo ti hini pamahigwan cha ay
chita-oy panginnilaan an gwa ay chita-o hini napfagto an Espiritun Apo
Jos. 15 Muti nu khulat ta pomatoy aju, wenno omakaw aju, wenno aton
juy napukhit, wenno o-ongngohan juy ibpfa juh takhu, ja hijay chumalat
hi apalikhatan ju, ja achi maphod hay hato. 16 Hay allo' ja nu hini
pammati ju ay Kristo chi chumalat hi apalikhatan ju ja achi aju pfuma-
in ta un ju gwot dayawon hi Apo Jos, ti nipfilang aju hi tatakhun Kristo.
17 Nete-a gwot ad ugwani hini panugijan Apo Jos hi tatakhu, ja chita-o an
pamilya na chi pahhunona ja unot hana uchumna. Hay hato punlikhatan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta-o chi ete-aana, muti munna'naud pay hana ma-at hana achi umunud
ay tay Ebanghelyo an impa-innilan Apo Jos. 18 Umannung hitay impatula'
Apo Jos hi nangarjana hi,
"Anong un hana magpong an tatakhu ja nalikhat hini aton cha an
mi'takhu ay Apo Jos.
Hotti un chah hana napfahulan an ngumangannu ay Apo Jos ja
mi'takhu cha?"[j]
19 Hotti, nu penhod Apo Jos an munlikhat aju, ja etortoloy ju gwot
an mangat hi maphod ja impulang ju hini achor ju ay tay Nampfu, ti
mapagtarkan hija an mangat an amin ay ni inali na.

Hay tukhun Peter hana mangpangpangulu ja hana uchumna an namati

5 1 Allo' ay cha'ju an khun mangpangpangulu ay ni iglesia hina, an
ohaa' khu an mangpangpangulu hi namati, ja ohaa' an ni'tikhaw
chin nunlikhatan Kristo, ja ohaa' khu an midchum an mipapfagto ay
Kristo chin pangpatikhagwana ay ni kinapfagto na. Gwa han penhod
u an itukhun ay cha'ju. 2 Ep-ephod ju an halimunan hana namati hina
gwachaan ju, ti mipadchung cha hi karneron Apo Jos an impulang na
ay cha'ju. Mun-an-anla aju koma an mangat ay tay tamu ju ta achi aju
agkhu mungngulungur an mangali hi una' napirpilitan an munserbi.
Pfu-un hini pfuma'nangan ju chi khapo na hi pangatan ju ay tay an tamu
ti napukhit. Tomolong aju koma khapo hi pamhod ju an mangat. 3 Achi
la-ahnaon impapilit ju hini penhod ju hay hana tatakhu an impulang Apo
Jos ay cha'ju. Mahapor an cha'ju chi mangte'te-a an mangat hi maphod
ta gway tuntunchon cha. 4 Nu aton ju hay hato hot maphod chi lagpfu
ju. Ti chin pumpfangngachan Hesu Kristo, an hijay napfagpfagto an
mangpangpangulu hi namati, ja mipapfagto aju hi ma-id chi pogpogna.
5 Cha'ju khu an ungunga, mahapor an unuchon ju hana
mangpangpangulu ay cha'ju an namati. An amin aju an namati, mahapor
an mumpakumbaba aju ja muntitinnolong aju. Ti gwa han impatula' Apo
Jos hi nangarjana hi,
"Pfuhulon Apo Jos hana mumpa-akhaja,
ja ekhohkhohana hana mumpakumbaba."[k]
6 Hotti mumpakumbaba aju ay Apo Jos an otong chi apfalinana, ta
ipapfagpfagto cha'ju ay nuy arkhaw an ene'cha na hi ipapfagtuwan ju.
7 Ehchor ju an amin hana likhat ju ay Apo Jos ti hijay manalimun ay
cha'ju.
8 Mahapor an khun ju ono'nongon hay pe'-at ju ja ne'hehemad ju. Ti
hinuy pfuhur ta-o an hija hini Diablo wenno hi Satanas ja mipadchung
hi khenger an khun mun-uliyod an lome-ole-od an maningit hi hay

---

[j] **4:18** Proverbs 11:31 [k] **5:5** Proverbs 3:34

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chupopona ta anuna. 9 Ehemad ju hini pammati ju ta gway aton ju
an manchor hana aton Satanas an umallilaw. Ti anila ju an hay hato
an likhat ju ja hija khu chi khun ma-at an amin hana i-ibpfa ta-o an
namati hay hana numpfino-ob-on an pfuglay heto lota. 10 Achi mapfajag
hitay punlikhatan ju, hot hi Apo Jos ja epaphod cha'ju ta ma-id
pungkuchangan ju. Ipapfi-ah cha'ju ta mehemad hini pammati ju, ti hija
hini magmagkhohkhoh an Jos an nangajakhan ay cha'ju ta midchum
aju ay ni kinapfagto na an ma-id pogpogna khapo hi ne'-oh-ohhaan ju
ay Kristo. 11 Madaydayaw hi Apo Jos an hijay mun-ap-apo hi ma-id chi
pogpogna! Amen.

12 Tayya an intula' u hitay ho'ho'chod an tula' ay cha'ju, ja temmolong
hi Silvanus an impfilang u hi mapagtarkan an ibpfa ta-o an namati.
Nuntula-a' ta tukhuno' cha'ju ja ta tihtikhuwa' hini umannung an oma'-
atan chi khohkhoh Apo Jos. Achi la-ahna ja chin-ug ju hini khohkhoh na.

13 Pakumustaan cha'ju anu hay hana i-ibpfa ju an namati ad Babilon an
pinilin khu Apo Jos. Ja kumusta aju anu khu an allon Mark an impfilang
u hi empfalay. 14 Ja manghenpfopfogkha aju khu hina an mangpatikhaw
hi pumpepennohhochan ju.

An amin aju an nidchum ay Kristo ja pomhochadni' hini pi'takhuwan
ju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 PETER

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intula' Peter an intolong na hana namati ay Hesu Kristo an gwa ay ni provincian chi Asia Minor. Intula' Peter hitay me-aggwa an tula' na ta pa'-iyona hana khun cha aton an nehahalla ja akhakha'-ihaw an pfungan chi khun itudtuchun hana achi umannung an manudtuchu. Hotti hay tukhuna ja achi cha ay makhujud hay hato an nehahalla ta un cha gwot omot-ottong ay ni aton cha an manginnila ay ni khohkhoh Apo ta-o an hi Hesu Kristo.

Hay khu oha hi nehahalla an khun cha itudtuchu ja achi anu munpfangngad hi Hesu Kristo, ti akamoh an napfajag ja ma-id umali. Hotti intula' Peter an hini khapo na an ahop ja achi mumpfangngad ja khapo hi pamhod na hana tatakhu an napfahulan. Ti podhon Apo Jos an ichatan hi timpo an muntutuju cha ta achi cha madusa ta un cha koma mi'takhu hi mid pogpogna.

Maphod hitay an tula' ti papfi-ahona hini pammati ta-o an mumpfangngad hi Kristo. Ja tihtikhuwana khu an hitay Biblia ja agkhuy narpu hi nomnom chi takhu, ti hana profeta ja hana uchumna an nunhapiton Apo Jos ja hini Espiritu Santo chi nangchalan ay chicha an mangali.

---

1 1 Ha-in hi Simon Peter an oha an khun munserbi ay Hesu Kristo
ja ohaa' ay cha nuy pinili na hi apostol na. Muntula-a' ay cha'ju
an nichatan hi pammati an ma-id nat-onana ay ni pammati mi khapo
ta hi Hesu Kristo an magpong an Jos ta-o an Nanakhu ay chita-o, ja
numpapadchungona hini enat na ay chita-on amin.
2 Hay kalalag u ja ma-ug-ugman koma hini khohkhoh Apo Jos ay cha'ju
ja hini pomhochan ni pi'takhuwan ju khapo hi nanginnilaan ju ay hija ja
hi Hesus an Apo ta-o.

Pinili ja enajakhan chita-o ay Apo Jos

3 Khapo ay ni apfalinana an Jos ja narman hitay pi'takhuwan ta-o
ta gway aton ta-o an mi'takhu hi najusan. Mapfalin an aton ta-o hitay,
ti inannila ta-o hija an nangajakhan ay chita-o an mi'takhu hi amat
heto an pi'takhuwan, ta midchum ta-o ay ni kinapfagto ja kina-aphod
na. 4 Khapo ay tay kinapfagto ja kina-aphod na ja engkhohkhohan
chita-o ta immachawwi ta-o hana napupukhit an khun unuchon hana

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tatakhu ay tay lota an puma'-i hi achor ja nomnom. Ti inchatan chita-o
hana napfarpfalor an ingkari na ta mi'takhu ta-o ay tay najusan an
pi'takhuwan. 5 Khapo ta otong hay hato enat Apo Jos ay chita-o, mahapor
an pe'hehemad ta-o ta chita-o an namati ay Hesu Kristo, ja khun ta-o
aton an amin chi maphod. Ja achalon ta-o khu an mangmatunan hi
maphod hi pe'-at. 6 Ja nu inannila ta-o hini maphod ja mahapor an
achi ta-o unuchon hana napukhit an penhod chi achor. Ja mun-an-
anuh ta-o khu, ja mi'takhu ta-o hi najusan an pi'takhuwan. 7 Ja hay
oha khu hi mahapor ja muntitinnolong ta-o an amat hi hin-a-agkhi, ja
mumpepennohhochan ta-o pay. 8 Ti nu pompomhod hini aton ta-o an
mangat hay hato ja ipfunga nay nehamhamad an aton ta-o an manginnila
ay Hesu Kristo an Apo ta-o. 9 Muti nu gway achi mangunud hay hato ja
mipadchung hi napfulaw wenno na-ulap. Ti nalichuwana an napakawan
ja na-ulahan chin pfahor na.

10 Hotti pe'hehemad ju a-akhi, an mi'takhu ay tay magpong an
pi'takhuwan ta munchomo' aju ay ni namiliyan ja nangajakhan Apo Jos
ay cha'ju. Nu amat hetoy aton ju hot achi aju makhah hi pammati. 11 Ja
mun-an-anla hi Apo Jos an mangidchum ay cha'ju ay ni achi mapogpog
an pun-ap-apugwan Hesu Kristo an Apo ta-o an Nanakhu ay chita-o.

12 Hijaot un u e-arkhaw an epanomnom hay hato ay cha'ju, anong un ju
ina'-annila ja nehamad hini khun ju pangunuchan hay hana umannung
an tudtuchu an chengngor ju. 13 Hay anila' hi maphod hi ato', ja etoloy
u an khun epanomnom hay hato ay cha'ju ad ugwani an atattakhu'. 14 Ti
anila' an nehnot hini ataja', ti hitay chi impa-innilan Hesu Kristo ay ha-
in. 15 Hotti ato' an amin hini apfalina' ta anong un u taynan hitay lota ja
achi ju alichuwan hato, ti nitanum mahpay ay ni nomnom ju.

Nipatikhaw hini pfinang ja kinapfagton Kristo

16 Annilaon ju an hachi intuchu mi an oma'-atan ni apfalinan Apo Hesu
Kristo ja chin pumpfangngachana, ja pfu-un hudhud an enephod chi
nala-eng an takhu. Ti umannung an tinnig mi hini kinajos Hesu Kristo.
17-18 Ti cha'mi chi nun-ibpfa na an immuy chin nasantuwan an pfuludna
hi nangpatikhagwan Jos Ama ay ni pfinang ja kinapfagton ni Empfalay
na. Chengngor mi chin hapit tay Napfagto an Jos an narpu ad langit chin
nangarjana hi, "Hitay hini podpodho' an Empfalay u. Mun-an-anlaa' ay
hija."[a]

19 Hotti munchomo' ta-o an ma-id nehallaan chin inalin hachi profeta
chin nahop. Ja egngor ju hay hato inali cha, ti amat hi chilag an
humilaw hi nun lapfi ingkhana hi magwa-ah an ahilagwan ta-o ay ni
Mamikhat an Pfittuwan an ma-id uchumna nu pfu-un hi Hesu Kristo

---

[a] **1:17-18** Matthew 17:1-9

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hichin pumpfangngachana. 20 Hay mahapor an pa'-innilaon ju ja an amin
hana nipadtu an impatula' Apo Jos hay hachi profeta ja agkhuy narpu hi
nomnom chi takhu. 21 Pfu-un hay takhu chi nangali ay ni impadtu cha, ti
hi Apo Jos chi nangpanomnom ay ni penhod na an allon, ja enchalan ni
Espiritu Santo hachi profeta ta impa-innila cha.

Madusa hana achi umannung an apostol ja manudtuchu

2 1 Muti anila ju an gwa hachi papadchung cha an Israelitas an
numpadtu, muti achi umannung ti agkhuy narpu ay Apo Jos.
Ja amat hina khu ad ugwani, an gwacha hana midchum ay cha'ju an
muntudtuchu hi achi umannung. Ili'li'-ud cha an mangtuchu hi natnat-
on an apa'-iyan chi pammati, ja ehaot cha hi Apo Hesu Kristo an
namajachan hi pfahor. Achi mapfajag hot dusaon Apo Jos hay hato. 2 Ja
cho-or hana ma-allilaw ja ni'-unud cha hana akhakha'-ihaw an ugalin
cha tay. Ja hitay chi chumalat hi pamahigwan hana agkhuy namati ay
tay umannung an tudtuchu an i ta-o pinati. 3 Khapo ay ni ongoh cha ja
ituchu cha hato nehahalla hana tatakhu ta gway aton cha an mangala hi
pela' ay chicha. Muti agkhuy nanallo' hi Apo Jos an manugi ay chicha, ti
inu'-ukkom na chicha chin nahop ja nehahagkhana hini i cha adusaan.
4 Hay panginnilaan an madusa cha ja anila ta-o an dinusan Apo
Jos hachi angher an pfimmahor chin nahop. Intuud na ad chalom ja
nipfabpfalud cha han munhehellong an lukhar ingkhanah chin arkhaw
an panugijana ay chicha. 5 Dinusan khu Apo Jos hachi tatakhu an
ngimmangannu chin timpon Noah, ti lentot na hitay lota ja nun-arteng
cha. Muti hi Noah an magpong an takhu an manudtuchu ay chicha ja
tinakhun Apo Jos, nidchum chin peto an membron chi pamilya na. 6 Ja
dinusan Apo Jos hachi tatakhu ad Sodom ja Gomorah, ja naghob cha
an amin ja anong un chin pfuglay cha, ta pangtikhan hana tatakhu an
ngumangannu ay Apo Jos. 7-8 Muti tinakhu na hi Lot an ne'heto ay chicha
ad Sodom ti magpong hija an takhu. A-arkha-arkhaw ja khuna tikhan ja
chonglon hana napupukhit an khun aton hachi tatakhu an pfumuhur ay
ni urchin Apo Jos, ja munnaud an munchokhoh hi punnomnomana.
9 An amin hay hato an na-at chin nahop ja hijay panginnilaan an anilan
Apo Jos an manakhu hana mi'-unud ay hija hi timpon chi punlikhatan
cha. Ja hana ayya ngumangannu ay hija ja enchachaag na hini adusaan
cha ay ni arkhaw an Panugijana hi tatakhu. 10 Machamchamot pay hini
dusan hana khun mangat ay ni napukhit an penhod ni achor cha, ja
pahigwon cha hini apfalinan hana nangatngato mu chicha.
Hachi muntudtuchu hi achi umannung ja ma-id pfa-in cha ja
ipapilit cha hini penhod cha. Ja achi cha pfuma-in an mamahiw hay
hana munnaud an napfagpfagto mu chicha. 11 Hana ayya angher an
tumata'chug ay ni agwachaan Apo Jos, ja anong un ot-ottong hini pfi-ah

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ja apfalinan cha mu hay hato munlahlah an muntudtuchu, ja achi cha
pahigwon hana kakadwa cha an angher an pfimmahor. 12 Muti hato
agkhu kaykhu an tatakhu ja un amat hina hon pinahiw cha hana maphod
an tudtuchu an un cha achi ma-aw-awatan. Oma'-at cha hay hana animar
an un lokhomna hon enat cha hini penhod cha an aton, ja hehennod cha
hini appapan cha an apartiyan cha. Ja amat hina khu hato munlahlah an
muntudtuchu, an hini hahadchon cha ja hini adusaan cha hi ma-id chi
pogpogna. 13 Hortapon cha hana likhat an pfalloh hana napukhit an enat
cha. Hay anila cha hi pun-an-anlaan ja aton cha an amin hini penhod
ni achor cha, ja ma-id anila cha an pfuma-in.[b] Mipadchung cha hi lukhit
an mummansa hi pfakhu an lopfong, ti khun cha me'-orpfong ay cha'ju,
ja pa'-iyon cha hini khun ju a-amungan ay ni khun cha pangatan hay
hato na-inlubungan an pun-an-anlaan cha. 14 Ti hay mun-o-onan ay ni
nomnom cha ja hay i cha punlukuwan hi pfupfai hi tikhan cha, ja achi
cha mappog ay ni pfahor an khun cha aton. Ja pfalipfalijan cha hana
agkhuy nehamad chi pammati na ta pe'-at cha hay hato khun cha aton.
Nitanum mahpay ay ni nomnom cha hini achi cha appokhan an mangat
ay ni penhod ni achor cha. Umannung an hay hato ja dusaon Apo Jos
chicha. 15 Tenaynan cha hini magpong an agwun ta immuy cha ay ni
nehahalla an chalan. Inunud cha chin enat Balaam an empfalay Bosor
an nunnomnom an mangat hi napukhit ta gway atona an malagpfuwan.
16 Muti chin asnu an nunhahakkajana an achi koma humapit hi hapit
chi takhu, ja inhingar na hi Balaam ta achi na etoloy hini na-uti-ot an
nenomnom na an aton.[c]

17 Hay hato khun muntudtuchu hi achi umannung ja gwa han munnaud
an munhehellong an pfaluchan an enhakhanan Apo Jos hi pangtuuchana
ay chicha. Ti mipadchung cha ay ni opfob an natchu' an ma-id maha'chu,
ja amat cha hi pfonot an in-uladchib chi ijah hot ma-id mang-ali hi
uchan. 18 Ja cho-or hana epa-akhaja cha an ituchu an amat hi maphod
hi pangngolan muti ma-id ma-achar. Ituchu cha an pfu-un pfahor hini
pangunuchan hi napukhit an penhod chi achor. Ja hana pa'-ihu'pap an
namati ja mapfalijan cha ta mumpfangngad cha khu an me'-at hana
pfahor chin kakadwa cha. 19 Ituchu cha an nawayawaya-an hi urchin
hini takhu an mangat ay ni napukhit an khun cha aton. Agkhuy cha
gwot anila an anong un chicha ja nakhakha'-utan cha ay cha tay pfahor
an khun cha aton an mama'-i ay chicha. Ti hini takhu ja mumpfalin hi
himpfut ni mangchachalan ay hija. 20 Gwa hana takhu an nanaynan
hana napupukhit an khun aton hana agkhuy namati khapo ta chengngor
cha hini oma'-atan Apo Hesu Kristo an Manakhu hi tatakhu. Ja nu

---

[b] **2:13** Literal: achor cha anong un a-arkhagwan. Hay ma-awatan ja ma-id pfa-in cha an mangat hi napukhit, anong un hi sangwanan chi tatakhu. [c] **2:16** Numbers 22

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mumpfangngad cha an mumpfalin khu hi himpfut chin pfahor cha, ja
munnaud an ka'ka-ahi cha. 21 Akhaja un cha agkhuy inannila hini chalan
an mangedchong hi magpong an pi'takhuwan mu hini un cha annilaon
hitay maphod ja i cha khu chin-ug hay hato nasantuwan an urchin.
22 Hini takhu an mangat heto ja hija hini pitulungan ni umannung an
khun cha allon, an hini aho an immuta ja pfinangngad na khu an anun
hini uta na. Ja hini pfapfuy an na-amoh ja numpfangngad an numpfilud
ay ni petla'.

Na-ikari hini pumpfangngachan Kristo

3 1 A-akhi an penpenhod u, me-aggwa hitay an tula' u ay cha'ju. Ay
tay chugwa an tula' u ja penhod u an epanomnom hana umannung
an Hapit Apo Jos ta mehamad hini aton ju an munnomnom. 2 Achi ju
koma alichuwan hachi inalin hachi nasantuwan an profetan Apo Jos
chin nahop ja hana in-urchin ni Apo ta-o an Manakhu ay chita-o, an
impa-innilan hachi apostol ay cha'ju. 3 Pa'pa-allo' ay cha'ju hi mahapor
an ma-awatan ju an chin ang-angonoh chi ar-arkhaw ja gwa hana
tatakhu an un cha puntakhalan hitay Hapit Apo Jos ja unuchon cha
hana napukhit an penhod ni achor cha. Kekejan cha'ju 4 an allon cha
hi, “Hot chaad mah kaykhu hini inalin Hesu Kristo an mumpfangngad?
Toja an nun-a-atoy hachi a-apo ta-o ja agkhuy pay immali. Ja nete-a
chin narmugwan tay lota ingkhana ad ugwani ja tayya mah an un
nunchochodcha.” 5 Un cha tugwali lumlumugwon hay hato an allon
cha ti ani'-ila cha chin nunlototan Apo Jos ay tay lota. Chin hunhunana
ja nunhapit hi Apo Jos ja narmu hitay lota ja hana gwa ad uchu. Hini
chanum chi numpfalinon Apo Jos hi lota hotti hitay chanum chi linumti-
an tay lota. 6 Ja hitay chanum chi inusar Apo Jos an nunlotot ay tay
lota ja un ma-upfah. 7 Ja hitay lota ad ugwani ja hana gawwa ad uchu,
ja epadchong Apo Jos an aton hini inali na an pfantajana ingkhana
chin arkhaw an Punhugijana. Ay nuy an arkhaw ja khobhona hitay lota
ja hana gawwa ad uchu, ja hugijona hana tatakhu an achi mamati ta
madusa cha hi ma-id chi pogpogna.

8 A-akhi an penpenhod u, achi ju alichuwan an ay Apo Jos ja hini
hinlipfu an tagwon ja un hihiya hi ohay arkhaw. Ja hini ohay arkhaw ja
mapfalin khu an hihiya hi hinlipfuh tagwon. 9 Nehalla hini khun allon
chi uchumna an un khun etaktaktak Apo Jos an mangat hana inali na.
Ti hini umannung ja un cha'ju an-anuhan ay Apo Jos, ti achi na podhon
an gway oha hi takhu hi ma-utaw, hotti inchatana hana tatakhu hi
timpo ta chu'khon cha hana pfahor cha. 10 Muti umali an umali hini
arkhaw an pumpfangngachan Apo Hesu Kristo, ja oma'-at hi omakaw ti
ma-id oh-ohha hi nanginnila. Ay nuy an arkhaw ja gway otong an apoy
an mungkhehom ad uchu ja ma-umah. Ma-ujang hichuy hukhit ja hini

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfulan ja hana pfittuwan. Ja anong un hitay lota ja mapoolan, ja an amin
hana enapjan chi tatakhu an gwa ay tay lota.[d]
11 Tayya an amat heto hini apa'-iyan an amin chi gwacha, hotti
mahapor an tikhan ta-o ta magpong ja nasantuwan hini aton ta-o an
mi'takhu 12 ad ugwani an panpanochan ta-o ay nuy arkhaw an Panugijan
Apo Jos hi tatakhu. Pi'hahalichit ta-o koma an mi'takhu hi nasantuwan
ta khagkhaju an umali hi Apo Hesus. Ay nuy an arkhaw ja mapoolan ad
uchu, ja an amin hana gwah chi ja ma-ujang cha. 13 Muti mahukatan ad
uchu ja hitay lota hi pfakhu, ja magpong hini pi'takhuwan an amin hana
munheto. Hotti un ta-o hahadchon hinuy a-atan hay hato ingkarin Apo
Jos.
14 A-akhi an penpenhod u, hay hato chi hahadchon ju hotti mahapor
an pa-ennongan ju ta ma-id chi hay oh-ohha hi pamahigwan Apo Jos ay
cha'ju, ja mehamad hini pe'-oh-ohhaan ju ay hija. 15 Nomnomon ju an
hini khapo na ta na-anuh hi Apo Jos hi tatakhu ja ta ichatana pay chicha
hi timpo hi puntutujuwan, ta chu'khon cha hana pfahor cha ja ni'takhu
cha. Hija khu chi intula' akhi ta-o an hi Paul an podpodhon ta-o, khapo
ay ni la-eng an inchat ApoJos ay hija. 16 An amin hana intula' na an amat
heto chi hapitona ja un hihiya an hitay chi ituchu na. Muti gwa hana
uchumna an intula' na an nalikhat hi ma-awatan. Ja na-ala hana tatakhu
an agkhuy natuchugwan ja ma-id nehamad hi pammati cha, ja hinuhunni
cha hato intula' na ja anong un hana uchumna an nitula' an Hapit Apo
Jos. Ja khapo hato at-aton cha ja madusa cha hi ma-id chi pogpogna.
17 Muti cha'ju, a-akhi an penpenhod u, ani'-ila ju hini oma'-atan hay
hato napfahulan an tatakhu an khun muntudtuchu hi achi umannung.
Hotti pa-ennongan ju ta achi la-ahna ja i aju nakhujukhuy hay hana i
cha nehahallaan, ta achi aju umachawwi ay ni nehamad an pammati
ju. 18 Ta un ju gwot epappaphod hini maphod an ugali ju an atikhan
ni nangekhohkhohan Hesu Kristo ay cha'ju. Ja ma-ug-ugman khu
hini panginnilaan ju ay hija an Apo ta-o ja Manakhu ay chita-o. Hijay
medaydayaw ad ugwani ja ingkhana. Amen.

---

[d] **3:10** mapoolan: hay nitula' hana uchumna an manuskrito ja ma-upfah.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 JOHN

Hini oma'-atan tay an libju

Hini nangtula' ay tay ja hi John an oha an adalan Hesus an ninitnud ay hija chin agawwachaana heto lota. Intolong na hitay an tula' na hachi namati an numpanguy hachi apfuglapfuglay hichi provincian chi Asia. Lakay hija chin nangtula-ana ay tay an tula'.

Hini khapo na an nuntula' hi John ja gwa hachi khun me'meha an nakak cha ja icha khun itudtuchu hana achi umannung an oma'-atan Hesus. Ituchu cha an, an amin chi gwa ay tay lota ja na-alinan hi napukhit, anong un hitay achor ta-o. Hotti achi cha apfuluton an numpfalin hi Kristo hi takhu an gway achor na. Ja khun cha khu itudtuchu an hi Hesus, ja pfu-un hija hini Hennag Apo Jos an Mamahhod. Ja pfu-un hini tudtuchu cha ja angkhay chi nehahalla, ti nidchum hini khun cha aton, ti allon cha hi achi khahin un ta-o chu'khon hana pfahor.

Hotti hitay an tula' John ja epanomnom na hana mamaha an hi Hesu Kristo ja umannung an empfalay Apo Jos an numpfalin hi takhu. Ja inali na khu ay tay tula' na an hana mamhod ay Apo Jos ja podpodhon cha khu hini padchung cha an takhu ja inunud cha khu hana tukhun Apo Jos.

Hini arpugwan chi pi'takhuwan

1 1-2 Tayya an muntula' ami ay cha'ju ta ipa-innila mi hi Hesu
Kristo an hija hini ma-ali an Hapit Apo Jos, an gawwacha
an ninidchum ay Apo Jos chin hunhunana ja un marmu hitay
lota. Hitay an Hapit Apo Jos ja hijay arpugwan chi pi'takhuwan
an ma-id chi pogpogna. Numpfalin hi takhu ja ni'takhu ay tay
lota, ja khun mi'hapit ay cha'mi, ja immannung an tinnig mi ja
mapfalin an ma-ugnan hija. Hini pi'takhuwana ja ma-id te'te-
aana ja ma-id pogpogna, ti gawwacha hija an ninidchum ay
Apo Jos an Ama ta-o. Hitay an tinnig mi ja hijah tay chi khun
mi tihtikhuwan. 3 Hotti tayya an ipa-innila mi ay cha'ju hay
hato tinnig mi ja chengngor mi ta gway aton ju an midchum ay
cha'mi an me'-oh-ohha ay Apo Jos an Ama ta-o ja ay Hesu Kristo
an Empfalay na. 4 Intula' mi hay hato ta makhotop hitay pun-an-
anlaan ta-o.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mi'takhu ta-o ay ni mumpapattar

5 Hitay ipa-innila mi ja hijay chengngor mi ay tay Empfalay Apo
Jos, an hi Apo Jos ja hijay hilaw ja ma-id munhehellong ay hija. 6 Nu
khulat ta gway oha hi mangali hi un ne'-oh-ohha ay Apo Jos muti hini
pi'takhuwana ja munhehellong, ja un munlahlah hija, ti agkhuy na
inunud hini umannung an hapit Apo Jos. 7 Ja khulat ta nehamad hini
pi'takhuwan ta-o ta nahilagwan ta-o an amat ay Apo Jos an gawwa ay
ni mumpapattar, hot maphod hini pun-oh-ohhaan ta-o an namati. Ja
midchum khu an ma-ulahan hato pfahor ta-o khapo ay ni chalan Hesu
Kristo an immajuh chin natajana. 8 Nu allon ta-o hi ma-id oh-ohha hi
pfahor ta-o ja un ta-o lahlahan hitay achor ta-o, ti agkhuy ta-o inapfulut
hini umannung an hapit Apo Jos. 9 Muti nu ipudnu ja empakawan ta-o
hana pfahor ta-o ay Apo Jos, ja pakawanona, ja ulahana khu an amin
hana napukhit ay tay pi'takhuwan ta-o. Atona hitay an inali na, ti
magpong hija. 10 Nu allon ta-o hi ma-id pfahor ta-o, ja un ta-o ipatikhaw
an agkhuy limmamot hini hapit Apo Jos ay tay pi'takhuwan. Ja un ta-o
pumpfalinon hi Apo Jos hi munlahlah, ti achi amat hetoy allon ni hapit
na.

Hi Hesu Kristo chi natoy khapo hi pfahor

2 1 Cha'ju an impfilang u hi empfapfalay, itula' u hay hato ta achi aju
pfumahor. Muti nu gway i ta-o pfumahulan ja gwa hi Hesu Kristo
an ma-id oh-ohhah pfahor na an hijay mangeta'chokhan ay chita-o ay
Apo Jos an Ama ta-o ta pakawanon chita-o. 2 Ti hitay an hi Hesu Kristo
ja hijay nana'pfat ay ni dusan ni pfahor ta-o ta mapakawan. Ja pfu-
un hini pfahor ta-o ja angkhay chi en-atoy na muti hana tatakhu ton
apfuglapfuglay.

Hana ne'-oh-ohha ay Apo Jos ja unuchon cha hana urchina

3 Nu unuchon ta-o hana urchin Apo Jos, ja hitay chi panginnilaan an
inannila ta-o hija. 4 Hotti hini ayya mangali an inannila na hi Apo Jos ja
achi na khun aton hana in-urchina ja un munlahlah, ti ma-id ay hija hini
nahamad an tudtuchu. 5-6 Hini ayya khun mangat ay ni urchin Apo Jos
ja hijay umannung ja nahamad chi pamhod na ay hija. Hotti hini ayya
mangali hi "Ne'-oh-ohhaa' ay Apo Jos" ja mahapor an e'-e'nong na hini
pi'takhuwana chin ni'takhuwan Hesu Kristo. Nu amat hetoy aton ta-o ja
hijay panginnilaan an nahamad hini nidchuman ta-o ay Apo Jos.
7 Cha'ju an penpenhod u, hitay itula' u ay cha'ju ja napfajag an inannila
ju. Ti nete-a chin namatiyan ju ay Hesu Kristo ja khun ju chonglon hitay
an in-urchin Apo Jos, an mahapor an mumpepennohhochan ta-o. 8 Muti
amat un ad ugwani ja un ta-o annilaon hitay an in-urchina, ti khahin un

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

impatikhaw Hesu Kristo ay ni pi'takhuwana hini oma'-atan chi pamhod.
Ja tayya an ad ugwani ja un ta-o mahpay unuchon. Ma-id mahpay
munhehellong, ti khun humilaw hini umannung an hilaw.
9 Nu gway mangali hi nahilagwan chi nomnom na, muti ma-id
pamhod na hi ibpfa na an namati, ja un hihiya an munhehellong hini
pi'takhuwana. 10 Hini ayya mamhod hi ibpfa na an namati ja hija hini
nahilagwan an mi'takhu ay ni mumpapattar hot ma-id pukhiton Apo Jos
ay hija.[a] 11 Muti hini takhu an ma-id pamhod na hi ibpfa na an namati ja
hija hini khun mi'takhu hi munhehellong, an ma-id mapto' hi omajana, ti
naheherngan hini pannig na.
12 Cha'ju an impfilang u hi empfapfalay, muntula-a' ay cha'ju, ti
napakawan mahpay hana pfahor ju khapo chin enat Hesu Kristo.
13 Cha'ju an mena'ma-ellog, muntula-a' ay cha'ju, ti inannila ju hi Hesu
Kristo an hijay gawwacha chin hunhunana. Ja cha'ju khu an ungunga,
muntula-a' ay cha'ju, ti nan enapfak ju hi Satanas. 14 An amin aju an
empfapfalay u hi pammati ja muntula-a' ay cha'ju, ti inannila ju hi Apo
Jos an Ama ta-o. Ja tayya an ipiggwa' an mangali hi muntula-a' ay cha'ju
an mena'ma-ellog, ti inannila ju hi Hesu Kristo an hijay gawwacha chin
hunhunana. Ja cha'ju khu an ungunga, muntula-a' ay cha'ju, ti nehamad
hini pammati ju, ja gawwacha ay ni nomnom ju hini hapit Apo Jos, ja
enapfak ju hi Satanas.

Chu'khon ta-o hana gwah to lota

15 Tayya han aha an itukhun u ay cha'ju. Chu'khon ta-o hana gwah to
lota an pfumuhur ay Apo Jos. Ti podpodhon ta-o ayya hana pfumuhur
ay hija ja ma-annila an un ma-id pamhod ta-o ay Apo Jos an Ama ta-
o. 16 Cho-or hana napukhit an nomnom chi tatakhu heto lota an amat
hana napukhit an podpodhon tay achor, ja hana khun tikhan an ma-
amnagwan ja hana pa-akhaja. Hay hato ja un marpu hi nomnom chi
tatakhu heto lota an agkhuy narpu ay Apo Jos. 17 Ti heto lota ja hana ma-
amnagwan ja mapogpog. Muti hay hana mangat ay ni podhon Apo Jos ja
mi'takhu cha ay hija hi ma-id chi pogpogna.

Hana pfumuhur ay Apo Jos

18 Cha'ju an impfilang u hi empfapfalay, allo' ay cha'ju hi nehnot hini
pumpfangngachan Hesu Kristo an apogpokhan tay lota. Ti nipa-a'-annila
ay cha'ju an hay mahhun an umali ja hini Antikristo an Pfuhur Kristo.
Ja tayya an ente'te-a na an chom-or hay hana pfumuhur ay Kristo. Hay
hato chi panginnilaan an nehnot hini pumpfangngachan Kristo. 19 Hay
hato ayya an pfimmuhur ay Kristo ja ninidchum cha ay chita-o chin

---

[a] **2:10** Wenno: hot achi chumalat hija hi pfumahulan ni ibpfa na an namati.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pengpenghana, muti tayya an ad ugwani ja tenaynan chita-o, ti pfu-un
ibpfa ta-o hi pammati. Ti nu khulat ta ni'padchung chi pammati cha ay
chita-o hot agkhuy chita-o tenaynan. Hotti hitay an nakakan cha chi
panginnilaan an ma-id ni'-ibpfaan cha ay chita-o hi pammati.
20 Cha'ju ayya ja gawwacha ay cha'ju hini Espiritu Santo an
manuchugwan ay cha'ju, hijaot un ju inannila hini umannung. 21 Hotti
achi' allon hi muntula-a' khapo ta ma-id anila ju ay ni umannung
an tukhun Apo Jos, muti muntula-a' khapo ta anila' an ani'-ila ju. Ja
inannila ju mahpay an ma-id lahlah hi nidchum ay ni umannung an
tukhun.
22 Hay hana khun munlahlah ja pfuhur Apo Jos, om-omod hay hana
mangali an hi Hesus ja pfu-un hija hini Hennag Apo Jos an Mamahhod.
Chicha hana pfumuhur ay Kristo an achi mangapfulut ay Jos Ama ja hi
Kristo an empfalay na. 23 Ti an amin chi man-ug ay ni Empfalay Apo
Jos ja ma-id ay hija hi Apo Jos an Ama na. Hana ayya mangapfulut ay
ni Empfalay Apo Jos ja gwa ay chicha hi Jos Ama. 24 Hotti hay hato
umannung an tudtuchu an chengngor ju nete-a chin namatiyan ju, ja
khokhotan ju. Nu amat hetoy aton ju, hot me'-oh-ohha aju ay Jos Ama
ja hi Hesus an Empfalay na ja ingkhana. 25 Ti hijah tay chi ingkarin Apo
Jos, an mi'takhu ta-o ay hija hi ma-id chi pogpogna.
26 Intula' u hay hato ta imatunan ju hini oma'-atan hana mamhod an
mangallilaw ay cha'ju. 27 Muti gawwacha ay cha'ju hini Espiritu Santo an
inchat Kristo, hotti achi khahin un gway uchumna hi mangtuchugwan ay
cha'ju ay ni oma'-atan chi umannung ja achi umannung. Ti hini Espiritu
Santo chi mangtuchu an amin ay ni umannung an ma-id pi'tuchu na hi
lahlah. Hotti unuchon ju hini ituchu na, ja punchochodchaon ju hini pe'-
oh-ohhaan ju ay Hesu Kristo.

Hay amatan chi empfapfalay Apo Jos

28 Cha'ju an impfilang u hi empfapfalay, hay allo' ay cha'ju ja etoloy
ju an mimidchum ay Kristo ta achi aju toma-ot ja pfuma-in ay hija ay
ni pumpfangngachana. 29 Ani'-ila ju an magpong an amin chi aton Apo
Jos. Hotti anila ju khu an empfapfalay Apo Jos hana khun mangat hi
magpong.

3 1 Otongngan hini pamhod Apo Jos ay chita-o an ma-id
ipadchungana. Ti impfilang chita-o hi empfapfalay na, ja umannung
an empfapfalay chita-o ay Apo Jos. Muti hana agkhuy namati ja achi cha
imatunan hana empfapfalay Apo Jos, ti agkhuy cha inannila hi Apo Jos
an Ama ta-o. 2 A-akhi, tayya an numpfalin ta-o mahpay hi empfapfalay
Apo Jos. Achi pay matikhaw hini oma'-angonoh an pumpfalinan ta-o.
Muti ani'-ila ta-o an mipadchung ta-o ay Kristo ay ni pumpfangngachana,
ti matikhaw ta-o mahpay hini umannung an oma'-atana. 3 Hotti an

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

amin hana mamannod ay ni pumpfangngachan Kristo, ja chu'khon cha
hana pfahor cha ta magpong hini pi'takhuwan cha an amat ay Kristo an
magpong.
4 Hana pfumahor ja chicha hini achi umunud ay ni urchin Apo Jos. Ti
hitay hini amatan chi pfahor, an hini achi pangunuchan ay ni urchin Apo
Jos. 5 Hi Kristo ayya ja ma-id oh-ohhah pfahor na muti immali heto lota
ta aanunay pfahor ta-o. 6 Hotti hana me'-oh-ohha ay Kristo ja chu'khon
cha hana pfahor cha. Ti anila ta-o an hana khun pfumapfumahor ja
agkhuy cha na-awatan hini umannung an oma'-atan Kristo, ja ma-id anila
cha ay hija.
7 Cha'ju an impfilang u hi empfapfalay, hay allo' ay cha'ju ja hana
khun mangat hi maphod ja chicha hana magpong an takhu an amat ay
Hesu Kristo. Hotti tikhan ju ta achi aju ma-allilaw nu gway umali hina
an muntudtuchu hi nabnab-on. 8 Hana achi mangta'chug an pfumahor
ja hi Satanas hini khun cha unuchon. Ti nihikhud hini pfahor an hijay
ni'takhuwan Satanas. Muti immali hini Empfalay Apo Jos heto lota ta
pina'-i na an amin hini tamun Satanas. 9 An amin hana empfapfalay Apo
Jos ja epokhong cha an pfumahor khapo ta gawwacha ay ni pi'takhuwan
cha hini atatakhun Apo Jos. Ja achi mapfalin an muntortoloy cha an
khun pfumahor, ti numpfalinon Apo Jos chicha hi empfapfalay na. 10 Hay
pangmatunan ay ni empfalay Apo Jos wenno Satanas ja matikhaw ay ni
ugali na. Pfu-un empfalay Apo Jos hini khun mangat hi napukhit ja ma-id
pamhod na hi ibpfa na hi tatakhu.

Mumpepennohhochan ta-o

11 Nete-a chin namatiyan ju ja ingkhana ad ugwani, ja khun ju
chonglon hitay khun mituchu an mumpepennohhochan ta-o. 12 Achi
ta-o amat ay Kain an inunud na hini podhon Satanas ja penatoy na hi
ibpfa na. Anagkha tugwali ta enat na hitay? Penatoy na ti napukhit hini
ugali na ja magpong hana khun aton ibpfa na.[b] 13 Hotti achi aju masda-
aw, a-akhi, nu hay hana agkhuy namati ja pfomopfohhor cha ay cha'ju.
14 Muti chita-o ayya ja anila ta-o an achi ta-o mahpay amat hi nanattoy hi
pannig Apo Jos, ja nichatan ta-o hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna,
ti podpodhon ta-o hana papadchung ta-o an namati. Hini ayya ma-id
pamhod nah ibpfa nah takhu ja hihiya hi natoy, ti ma-id pi'takhuwana ay
Apo Jos. 15 Ti hini humihigkha hi ibpfa nah takhu ja hihiya hi pemmatoy.
Ja anila ta-o an hay hana pomatoy ja ma-id ay chicha hini pi'takhuwan
an ma-id chi pogpogna.
16 Hitay chi panginnilaan ay ni oma'-atan chi pamhod, an amat ay
ni enat Hesu Kristo an nangchat ay ni pi'takhuwana khapo hi pamhod

---

[b] **3:12** Chin enat cha Kain ay Abel ja mapfaha ay ni Genesis 4:1-8.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

na ay chita-o. Hotti amat khu hina ay chita-o, an ipatikhaw ta-o hini
pamhod hi ibpfah takhu, an anong un hijay khumapo hi atajan. 17 Nu
khulat ta hini ohan takhu ja gway mapfalinana muti achi na nignikhaon
hini ibpfa na an takhu an ma-id mapfalinana ja ma-innila an ma-id ay
hija hini pamhod Apo Jos. 18 Hotti hay allo' ay cha'ju an impfilang u hi
empfapfalay, ja hay aton ta-o an mamhod hi ibpfah takhu ja pfu-un hapit
ja angkhay muti un ta-o gwot ipatikhaw hini maphod an marpu ay tay
puhu an aton ta-o ay chicha.
19 Mumpepennohhochan ta-o ayya ja hitay chi panginnilaan an
inunud ta-o hini nahamad an tudtuchu. Hot achi ta-o mahpay toma-ot
an humango ay Apo Jos. 20 Nu umu-udchum ta nomnomon ta-o ayya
an napfahulan ta-o ay Apo Jos, ja achi ta-o chamchama mun-okhon an
mungkalalag. Ti manomnomnom hi Apo Jos mu chita-o ja anila nan
amin. 21 A-akhi an penpenhod u, nu anila ta-o an napakawan hana
pfahor ta-o, ja achi ta-o mun-okhon an mungkalalag ay Apo Jos. 22 An
amin chi achagwon ta-o ay hija ja ichat na ay chita-o an khun mangunud
hana in-urchina ja khun mangat hi maphod an punchenolana. 23 Ja
hitay hini in-urchin Apo Jos an mamati ta-o ay Hesu Kristo an Empfalay
na. Ja mumpepennohhochan ta-o, ti hijah tay chi in-urchina. 24 Nu
unuchon ta-o ayya hana in-urchin Apo Jos hot me'-oh-ohha ta-o ay hija
ja gawwacha hi Apo Jos ay chita-o. Ja hay panginnilaan an gawwacha hi
Apo Jos ay chita-o, ja inchat na hini Espiritu Santo ay chita-o.

Hay pangmatunan hi hapit an marpu ay ni Espiritu Santo ja hana achi

4 1 A-akhi, achi an amin chi hay mangali hi un hini Espiritu Santo chi
khun mangchalan ay chicha ja pinati ju. Un ju gwot pachaon chicha
ta annilaon ju hu-un hi Apo Jos chi narpugwan ni khun cha allon. Ti cho-
or gwot hana achi umannung an profeta an numpangoy hi apfuglapfuglay
an i muntudtuchu. 2 Hay pangmatunan hu-un narpu hi Espiritun Apo Jos
hini khun cha allon ja tihtikhuwan cha an hi Hesus Kristo ja umannung
an numpfalin hi takhu ja immali heto lota. 3 Muti achi ayya mi'padchung
hini ituchu cha ay tay ja hijay panginnilaan ju an pfu-un hi Apo Jos chi
narpugwana, an un narpu ay ni Antikristo an Pfuhur Kristo. Chengngor
ju an gwa hini Pfuhur Apo Jos an umali ja anong un ad ugwani ja gwa
hana amat hina an pfumuhur ay Hesu Kristo.
4 Cha'ju ayya an impfilang u hi empfapfalay, ja cha'juy tatakhun
Apo Jos, hijaot un ju enapfak hichin mumpunlahlah ja agkhuy aju na-
allilaw. Ti hini Espiritun Apo Jos an gawwa ay cha'ju ja ot-ottongan
chi apfalinana mu hi Satanas an khun unuchon hana agkhuy namati.
5 Hay hana ayya munlahlah an muntudtuchu ja mi'takhu cha ay ni
pi'takhuwan an mipfuhur ay Apo Jos, ja amat hina khu hini itudtuchu
cha. Hotti hana agkhuy namati chi mammamhod an munchongor ay

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

chicha. 6 Muti chita-o ayya an tatakhun Apo Jos, ja hana mamhod an
munchongor ay chita-o ja hana ibpfa ta-o an nanginnila ay Apo Jos. Ti
achi chita-o egngor hana pfu-un empfapfalay Apo Jos. Hotti hay hato chi
pangmatunan ay ni tudtuchu an narpu ay ni umannung an Espiritu ja
hana lahlah Satanas.

Hay amatan ni pamhod Apo Jos

7 A-akhi, etoloy ta-o an mumpepennohhochan, ti hini pamhod ja narpu
ay Apo Jos. Hotti hana gway pamhod na hi ibpfa nah takhu, ja chicha
chi empfapfalay Apo Jos ja chicha chi nanginnila ay hija. 8 Hini ayya
ma-id pamhod na hi ibpfa nah takhu ja una agkhuy ni'-innila hi Apo Jos,
ti nihikhud ay Apo Jos an gway pamhod na. 9 Ja hitay chi enat Apo Jos
an nangpatikhaw hi pamhod na ay chita-o, an hennag na hini oh-ohha
an Empfalay na an immali heto lota an nang-atoy hi pfahor ta-o ta gway
aton ta-o an mi'takhu ay hija hi ma-id chi pogpogna. 10 Ti hini oma'-atan
chi umannung an pamhod ja hini enat Apo Jos an namenhod ay chita-o
an pfu-un hini enat ta-o an namenhod ay hija. Ti hennag Apo Jos hini
Empfalay na ta hijay nana'pfat ay ni dusan ni pfahor ta-o chin natajana
hichi kros ja un ta-o mapakawan. 11 Hotti tayya a-akhi an penpenhod
u, an otong hitay an pamhod Apo Jos ay chita-o, hotti mahapor an
mumpepennohhochan ta-o khu. 12 Anong un ma-id ohah nannig ay Apo
Jos, nu mumpepennohhochan ta-o, hot matikhaw an gawwa hi Apo Jos
ay chita-o, ja ma-at hini penhod na an ma-at ay chita-o khapo ay ni otong
an pamhod na.
13 Inchat Apo Jos hini Espiritu Santo ay chita-o hot hijah tay chi
panginnilaan an ne'-oh-ohha ta-o ay hija ja gawwacha hija ay chita-o.
14 Ja cha'mi ayya, umannung an tinnig mi hini Empfalay Apo Jos,
ja tihtikhuwan mi an hennag Jos Ama hitay Empfalay na an immali
heto lota an nanakhu hi tatakhu. 15 Hotti hini takhu an mamati ja
tihtikhuwana an hi Hesus ja hija chi Empfalay Apo Jos, ja gawwa hi Apo
Jos ay hija ja ne'-oh-ohha ay Apo Jos. 16 Hotti ehchor ta-o ay tay otong an
pamhod na an inannila ta-o.
Un nihikhud ay Apo Jos an gway pamhod na. Hotti hini takhu an
nagwachaan hi pamhod ay Apo Jos ja hana i-ibpfa nah takhu, ja nehemad
hini ne'-oh-ohhaana ay Apo Jos ja gawwa hi Apo Jos ay hija. 17 Nu amat
heto hot omot-ottong hini pamhod ta-o ay Apo Jos ingkhanah ma-id i na
pungkuchangan. Hijaot un ma-id i ta-o toma'tan hu-un machakngan hini
arkhaw an Panugijan Apo Jos hi tatakhu. Ti nu gway pamhod ay chita-o,
hot amat ta-o ay Kristo chin agawwachaana heto lota. 18 Ja khapo ay tay
pamhod ta-o ay Apo Jos hot ma-id i ta-o toma'tan ay hija. Ti hini nahamad
an pamhod ja hi-ikhona hini ta-ot. Hotti hini takhu an tomatta-ot hi
adusaan, ja ma-annila an gway pungkuchangan ni pamhod na ay Apo Jos.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Narmu hini pamhod ay chita-o khapo ta nahhun an penenpenhod
chita-o ay Apo Jos. 20 Hotti un munlahlah hini mangali hi gway pamhod
na ay Apo Jos ja ma-id pamhod na hi ibpfa nah takhu. Ti nu ma-id
pamhod na hi ibpfa nah takhu an mamattikhaw ja un chah agkhu ni' hi
Apo Jos an achi matikhaw ja una podhon? 21 Hotti hitay chi in-urchin
Apo Jos ay chita-o, an hini gway pamhod na ay Apo Jos ja podhona khu
hini ibpfa na an takhu.

Hini pammati ay Hesus an Empfalay Apo Jos

5 1 An amin hana mamati an hi Hesus ja hija hini Hennag Apo Jos an
Mamahhod, ja chichay empfapfalay Apo Jos. Ja hana gway pamhod
na ay Apo Jos an Ama ta-o ja gwacha khu hini pamhod cha hana tatakhu
an empfapfalay na. 2 Hotti nu gway pamhod ta-o ay Apo Jos ja khun
ta-o unuchon hana urchina, ja hitay chi panginnilaan an gway pamhod
ta-o khu hana i-ibpfa ta-o an empfapfalay Apo Jos. 3 Ti hini atikhan
ni pamhod ta-o ay Apo Jos ja hija hini pangunuchan ay ni urchina. Ja
achi nalikhat hini urchina, 4 ti gway apfalinan ta-o an empfapfalay na
an mangapfak hana napukhit an gwah to lota an mipfuhur ay hija. Hay
pangapfak ta-o ja hini pammati ta-o ay Hesu Kristo. 5 Ti ma-id chi hay
mangapfak hana napukhit an gwah to lota nu pfu-un hana namati an hi
Hesus ja hija hini Empfalay Apo Jos.
6 Hitay an hi Hesu Kristo ja numpabautisar hi chanum chin
agawwachaana heto lota ja immajuh khu chin chala na hi natajana.
Pfu-un chin numpabautisarana ja angkhay chi panginnilaan an hija
chi Kristo muti chin khu immajuhan chin chala na. Ja tihtikhuwan ni
Espiritu Santo an hi Hesus ja hija hini Manakhu, ti umannung an amin
hini ituchun ni Espiritu Santo. 7 Tolo cha hana muntihtikhu ay ni oma'-
atan Hesu Kristo. 8 Hini mahhun ja hini Espiritu Santo, ja hini me-aggwa
ja chin numpabautisarana hi chanum, ja me-atlo chin immajuhan chin
chala na hi natajana. Ja mumpapadchung hini impa-innilan tay an
tolo. 9 Nu pattiyon ta-o hana tihtikhun chi tatakhu, ja om-omod koma
an pattiyon ta-o hini tihtikhuwan Apo Jos an amatan ni Empfalay na,
ti napfagto hi Apo Jos an nangali. 10 Hini mangapfulut ja mamati ay ni
oma'-atan ni Empfalay Apo Jos ja munchomo' hija an umannung hitay
an tinihtikhuwan Apo Jos. Hini ayya achi mamati ay ni inalin Apo Jos
ja amat hi pumpfalinona hija hi munlahlah, ti achi na pattiyon hini
inalin Apo Jos an amatan ni Empfalay na. 11 Ja hay umannung ja inchat
Apo Jos ay chita-o hini pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna, ja hitay an
pi'takhuwan ja chakngan ta-o ay Kristo an Empfalay na nu mamati ta-o
ay hija. 12 Hotti hini takhu an ne'-oh-ohha ay Hesus an Empfalay Apo Jos
ja mi'takhu ay hija hi ma-id chi pogpogna. Hini ayya achi mamati ja achi
mi'takhu.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Cha'ju an namati ay Hesus an Empfalay Apo Jos, intula' u hay
hato ta ma-emamad ju an gway pi'takhuwan ju hi ma-id chi pogpogna.
14 Munchomo' ta-o an mungkalalag ay Apo Jos, ti anila ta-o an chonglona
hana epfokha ta-o nu me'-annolot ay ni penhod na. 15 Ja nu anila ta-o an
chonglona hana epfokha ta-o ja pattiyon ta-o khu an ichat na.
16 Hay allo' ay cha'ju, ja hay aton nu gway ibpfa hi namati an
pfimmahor ja amat heto. Nu anila ju an mapakawan hini pfahor na ja
ekalalakhan ju hija, hot pakawanon Apo Jos ta etoloy na an mi'takhu.
Muti gwacha han pfahor an mamogpog ay ni pi'takhuwan ni takhu ay
Apo Jos ja achi' allon hi ekalalakhan ju hana pfumahor hi amat heto.
17 An amin hana napukhit an aton ja pfahor ay Apo Jos. Muti achi an
amin hana pfahor ja pogpokhonay pi'takhuwan ay Apo Jos.
18 Anila ta-o an hana empfapfalay Apo Jos ja achi cha etoloy an khun
pfumahor, ti hi Hesus an Empfalay Apo Jos ja halimunana chicha, hotti
ma-id aton Satanas an mama'-i. 19 Anila ta-o khu an empfapfalay chita-o
ay Apo Jos, muti hana ayya tatakhu ay tay lota an agkhuy namati ja hi
Satanas chi khun mun-ap-apo ay chicha. 20 Ja anila ta-o khu an immali
hini Empfalay Apo Jos heto lota ja hinilagwanay nomnom ta-o ta gway
enat ta-o an nanginnila ay ni umannung an Jos. Ja me'-oh-ohha ta-o
ay hija, ja me'-oh-ohha ta-o khu ay ni Empfalay na an hi Hesu Kristo.
Hija hini umannung an Jos an arpugwan chi pi'takhuwan an ma-id chi
pogpogna.
21 Cha'ju an impfilang u hi empfapfalay, hay me-ang-angonoh hi
itukhun u, ja achi ju dayawon hana achi umannung an jos ta hi Apo Jos
ja angkhay chi dayawon ju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 JOHN

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay me-aggwa an tula' John ja mitolong ay ni pfupfai an pinilin Apo Jos ja hana empfapfalay na. Mapfalin an hay etalaton tay pfupfai ja hini oha an iglesia. Ja hana ayya empfapfalay na ja chicha hana kamkameng na.

Hitay ja oha an tukhun hi hay aton cha an mumpepennohhochan. Ja itukhun khu John hay hana namati ta achi cha ma-allilaw hay hana khun muntudtuchu hi nehahalla.

---

1 Ha-in hi John an oha an pangpangulun chi namati. Tayya an
muntula-a' ay he-a an pfupfai an pinilin Apo Jos, ja hay hana khu
empfapfalay mu. Umannung an podpodho' cha'ju, ja an amin hana
nanginnila ay ni umannung an Tukhun Apo Jos ja podpodho' khu
cha'ju. 2 Khun ta-o mumpepennohhochan, ti gawwacha ay chita-o hini
umannung an Tukhun Apo Jos ja ingkhana.
3 Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi Hesu Kristo an Empfalay na chi
mangkhohkhohan ja munnignikha ay chita-o, ja mangchat hi pomhochan
chi pi'takhuwan ta-o. Hay hato chi akhajaon ta-o an namati an khun
umunud ay ni umannung an Tukhun, ja an nagwachaan hi pamhod an
narpu ay Apo Jos.
4 Mun-an-anlaa' ti impa-annila cha ay ha-in hini amatan cha nuy
uchumna an empfapfalay mu, ja niya an khun cha unuchon hini
umannung an tukhun an hija chin in-urchin Apo Jos ay chita-o.
5 Ad ugwani ja gwa han podho' an itukhun ay cha'ju. Mahapor an
mumpepennohhochan ta-o. Achi angkhay ad ugwani chi pangngolam
ay tay an ni-urchin, ti khun mituchu nete-a chin namatiyan ta-o. 6 Ja
matikhaw hini pamhod ta-o ay ni pangunuchan ta-o hay hana Urchin
Apo Jos. Ja hitay chi in-urchina chin pengpenghana an mahapor an
mumpepennohhochan ta-o.
7 Epanomnom u hay hato ay cha'ju khapo ta cho-or gwot hana
numpangoy hi apfuglapfuglay an mangulaw hana tatakhu. Achi cha
apfuluton an hi Kristo ja numpfalin hi takhu. Hay hato hana mangallilaw
an pfumuhur ay Kristo. 8 Hotti pa-ennongan ju ta achi ma-utaw hana na-

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

unglan ju ta michat ay cha'ju an amin hana enchaag Apo Jos an lagpfu
ju. 9 Hini takhu an achi mangtortoloy an mi'-unud ay ni tudtuchun Kristo
ta una hurpfuchan, ja matikhaw an ma-id hi Apo Jos ay hija. Hini ayya
muntortoloy an mi'-unud ay ni tudtuchun Kristo ja ma-innila an gwa
ay hija hi Jos Ama ja hi Hesu Kristo an Empfalay na. 10 Hotti nu gway
umali hina an muntudtuchu ja pfu-un hini tukhun Kristo chi ituchu cha,
achi ju mangiliyon ja achi ju lamon an i mi'haphapit ay chicha. 11 Ti nu
mangiliyon ju chicha ja hihiya an nidchum aju ay ni napukhit an khun
cha aton.

12 Cho-or pay hana podho' an allon ay cha'ju muti achi' podhon
an itula'. Ti hay nenomnom u ja umaliya' an manggwangar ay cha'ju
ta munhahhahapit ta-o. Hot munnaud chi i ta-o pun-an-anlaan nu
muntitinnikhaw ta-o.

13 Omod a anu an allon hato empfapfalay tay ibpfam an pfupfai, an
pinilin khu Apo Jos.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 JOHN

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an me-atlo an tula' John ja mitolong han oha an khayyum na an hi Gayus an pangpangulun chi namati. Dayawona hi Gayo khapo ta khuna mangiliyon an amin hana namati. Ja tukhunona hi Gayus ta achi munchomo' ay Diotrefes, ti napukhit hini khuna aton.

---

1 Ha-in hi John an oha an pangpangulun chi namati. Tayya an
muntula-a' ay he-a, Gayus, ti umannung an podpodho' he-a.
2 Akhi', khun u ekalalakhan he-a ta pomhod hini pi'takhuwam. Ja alom
adni' ja ma-id ar-ali ay he-a, ja anila' an amat hina khu ay ni pammatim.
3 Otong chi pun-an-anlaa' ti gwa hana ibpfa ta-o an namati an narpu
hina gwachaan ju ja tihtikhuwan cha hini khun mu aton an mangtortoloy
an mi'-unud ay ni umannung an Tukhun Apo Jos, ja an mi'takhu ay ni
podhona. 4 Ti ma-id uchumna hi pun-an-anlaa' nu pfu-un hini pangngola'
an hana impfilang u hi empfapfalay hi pammati ja khun cha etortoloy an
mi'-unud ay ni umannung an Tukhun.
5 Akhi', maphod hini khun mu aton an mummangili hay hana ibpfa ta-o
an namati. Ti, anong un mu agkhuy anila chicha, ja khun a tomolong. 6 Ti
impa-innila cha ay cha'mi an namati heto hini namenhod mu ay chicha.
Maphod nu atom an amin chi mapfalin mu an tomolong ay chicha ja
hana uchumna, ti tamun Apo Jos hini khun cha aton. 7 Ti hi Hesu Kristo
chi khun cha ituchu hay hana khun cha omajan, ja ma-id tolong hi ma-
ala cha hay hana agkhuy namati ay Apo Jos. 8 Hotti gwa ay chita-o an
namati ay Kristo an mummangili ay chicha ta muntitinnolong ta-o ay ni
aton an mangpa-innila ay ni umannung an tukhun Apo Jos.
9 Gwacha chin namenghan an nuntula-a' ay cha'ju an namati hina muti
hi Diotrefes ja agkhuy na enegngor, ti achi na apfuluton hini kalintikhan mi
an mumpangulu. Ti hay podhona ja hijay mumpfalin hi pangulu ju. 10 Hotti
nu umaliya' hina, pun-ali' hana napukhit an inali na an mama'-i ay ha-in. Ja
achi angkhay hitay, muti achi na pay khun mangiliyon hana i-ibpfa an namati
an khun umali hina. Ja empagwa na khu hana namati an mummangili ay
chicha, ja aton cha ayya ja epagwa na chicha an mi'-amung ay cha'ju.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Akhi', achim unuchon hana mangat hi napukhit ta hay hana
mangat hi maphod chi unuchom. Hini mangat hi maphod ja empfalay
Apo Jos, muti hini mangat hi napukhit ja ma-id anila na ay Apo Jos.
12 Hi Demetrius chi oha an khun cha allon an maphod an takhu. Ja
umannung hitay ti matikhaw ay ni pi'takhuwana. Ja anong un cha'mi, ja
tihtikhuwan mi an maphod hija an takhu, ja anila ju an umannung hini
khun mi allon.
13 Cho-or pay hana podho' an allon ay he-a, muti achi' podhon an
itula'. 14 Ti hay nenomnom u ja umaliya' hina an mannig ay he-a ta un
taot munhapit.
15 Hi Apo Jos chi mangchat hi pomhochan ni pi'takhuwam.
Omod a anu an allon hato a-akhi heto. Ja oha-ohaom khu an
pakumustaan hana a-akhi hina.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

JUDE

Hini oma'-atan tay an libju

Hitay an tula' ja intula' Jude an uchichiyan James (Santiago). Intolong na hitay an tula' hana namati, muti ma-id mapto' nu ngay pfuglay hato an tinula-ana. Hini khapo na an nuntula' ja tukhunona hana namati ta achi cha i midchum hana khun muntudtuchu hi nehahalla. Hay ituchu cha ja allon chay mapfalin an anong un ta namati ja enat hana akhakha'-ihaw, muti hi Apo Jos ja ma-agkhohkhoh hotti mammakawan. Nuntula' hi Jude ta ipa-innila na hachi namati hana napukhit an ugalin hay hato khun muntudtuchu hi nehahalla ja hini i cha adusaan ay Apo Jos. Ja tinukhuna khu hana namati ta pa-ennongan cha an unuchon hini umannung an tudtuchu an narpu ay Apo Jos.

---

1 Ha-in hi Jude an uchichiyan James, an oha an khun munserbi ay
Hesu Kristo. Tayya an muntula-a' ay cha'ju an na-ajakhan an numpfalin
hi tatakhun Apo Jos. Hitay Jos Ama ja podpodhon cha'ju ja a-allungan
cha'ju ingkhana chin pumpfangngachan Hesu Kristo.
2 Hay kalalag u ja ug-ugman Apo Jos hini nignikha ja pamhod na ay
cha'ju ja hay pomhochan ni pi'takhuwan ju.

Mahumarja hana khun muntudtuchu hi nehahalla

3 Cha'ju an a-akhi an penpenhod u, hay itula' u koma ay cha'ju ja hini
aton Apo Jos an manakhu ay chita-o an namati, ti hitay chi penpenhod
u an allon. Muti tayya an nat-on hitay itula' u, ti mahapor an allo' ay
cha'ju ta eta'chokhan ju hini umannung an tudtuchu an pinati ta-o. Ti
hitay umannung an tudtuchu an impa-innilan Apo Jos hana tatakhu na
ja achi marmarman. 4 Hotti itula' u hay hato ay cha'ju ti gwacha anu
hana uchumna an nidchum ay cha'ju an achi mangunud ay Apo Jos, an
gway nange-encharmon cha hi napukhit an nomnom. Ti podhon cha an
lomanon hini podhona an hapiton ay ni khohkhoh Apo Jos, an allon cha
hi achi humingar hi Apo Jos nu unuchon ta-o hana napukhit an penhod
chi achor, ti ma-agkhohkhoh anu. Ja achi cha apfuluton an hi Hesu Kristo
ja angkhay chi Apo an unuchon ta-o. Napfajag an nipa-innila ay ni Hapit
Apo Jos hini umali an adusaan hay hato tatakhu an nan-ug ay hija.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ani'-ila ju hitay hapito' an dusaon Apo Jos hana pfimmahor chin
nahop, muti penhod u khu an epanomnom ay cha'ju. Nomnomnomon ju
an tinakhun Apo Jos[a] hachi Israelitas an tatakhu na chin nangpakakana
ay chicha ad Egypt. Muti gwacha hana agkhuy namati ay hija, hijaot una
dusaon chicha ja nun-a-atoy cha hichi let-ang.[b] 6 Nomnomon ju khu hay
hachi angher an achi mappog ay ni haad an inchat Apo Jos ay chicha ja
tenaynan cha agkhu ni' hini maphod an gwachaan cha ad langit. Hijaot
un pfenangkelengan Apo Jos chicha hi pfangkeleng an achi mahopchot,
ja impfalud na chicha han munhehellong an lukhar hichi ad Chalom,
ingkhana hi machakngan hini arkhaw an Punhugijana. 7 Dinusan khu
Apo Jos hana tatakhu ad Sodom ja ad Gomorah ja hana nunlenawlaw
an pfuglay an pfimmahor an amat chin pfimmahulan hachi angher.[c]
Ti hachi tatakhu ja khun cha akhamangon hana pfu-un ahagwa cha, ja
nunhegla hini aton cha an mangat hi akhakha'-ihaw. Hijaot un khenhob
Apo Jos chicha ja hachi pfuglay cha, ja hitay enat na chi pun-achalan
ta-o an dusaon Apo Jos hana achi umunud ay hija hi apoy an achi
madmachop.[d]
8 Ja hija khu chi oma'-atan hay hato muntudtuchu hi nehahalla. Hini
khun cha empon ja hijay panghunungan cha ay ni khun cha aton, muti
un khuminit ay ni achor cha. Achi cha apfuluton an gway mun-ap-apo
ay chicha, ja pahigwon cha pay hana angher. 9 Hi agkhu ni' Michael an
pangpangulun an amin hana angher Apo Jos, ja mun-okhon an mamahiw
hi angher. Ti chin ni'hongilana ay Satanas hi hay gway kalintikhana an
mangala chin achor Moses, ja agkhuy na intubtupfan hi Satanas. Un hay
inali na ja, "Nangamong hi Apo Jos an manghingar ay he-a." 10 Muti hay
hato tatakhu ja munlinapoh chi pamahigwan cha hana achi cha ma-
awatan. Mipadchung cha hay hana animar an un lokhomna hon enat cha
hini podhon cha an aton. Amat hina khu ay chicha an unuchon cha hana
napukhit an penhod chi achor cha, ja hija hini mama'-i ay chicha.
11 Ka'ka-ahi cha ti atattata-ot hini i cha adusaan! Gwa ay chicha
hini napukhit an nomnom Kain.[e] Amat cha khu ay Balaam[f] an ephod
cha hay pfumahulan chi uchumna ta gway aton cha an pfuma'nang.
Ngumangannu cha hay hana ap-apo cha an amat ay Korah[g] an
nanglukhangeh ay Moses an enhaad Apo Jos. Machamot chin dusan
Korah ja amat hina khu ay cha tay, an dusaon Apo Jos chicha hi ma-id
chi pogpogna.

---

[a] **1:5** Hay nitula' hana uchumna an manuskrito ja tinakhun Kristo. [b] **1:5** Hitay an na-at chin Israelitas ja mapfaha ay ni Numbers 14:26-35. [c] **1:7** Allon chi uchumna an hay hato angher ja khun cha elo' hana pfinapfai heto lota. Mapfaha ay ni Genesis 6:2-4 ja 2 Peter 2:4. [d] **1:7** Pfahaon hini Genesis 19:1-28. [e] **1:11** Pfahaon hini Genesis 4:1-8. [f] **1:11** Pfahaon hini Numbers Kapitulo 22-24 ja 31:16, ja Apokalipsis 2:14. [g] **1:11** Pfahaon hini Numbers 16:1-35.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Hay hato ja un cha pa'-iyon hini khun ju a-am-amungan an
panganan ja pangnomnoman chin natajan Kristo. Achi cha mun-okhon
an me'-orpfong ja ma-alum cha an mangan, ti hini achor cha chi anila
cha ja angkhay. Ma-id herpfi cha, an amat cha hi pfonot an ni-ijah an
ma-id i-ali na hi uchan. Ja amat cha khu hi ajiw an achi pfumunga
hi ahipfungaan, ja nun-a'leng ti napfa'khut. 13 Hana khun cha aton ja
munnaud an umipapfa-in. Amat cha ay ni lukhit an inin-in chi mapfi-
ah an tepja' hichi baybay. Amat cha khu hi pfittuwan an ma-id mapto'
hi i cha pangedchongan. Hotti enhakhanan Apo Jos han munnaud an
munhehellong an pipfaluchan cha ja ingkhana.
14 Hi Enok an aleman chi apon Adam, ja impadtu na hini adusaan
hay hato khun muntudtuchu hi nehahalla. Inalin Enok hi, "Chonglon
ju. Umali an umali hini Apo ja hay hana linipfulipfu an nasantuwan
an angher na 15 ta hugijona an amin chi tatakhu. Ukumona hana
napfahulan an tatakhu khapo hana pfahor ja napukhit an ugali cha.
Ukumona hana tatakhu an gway inali na hi mipfuhur ay hija." Hitay chi
impadtun Enok. 16 Hay hato ja un cha nangulungulan ja un cha ma'ngoh
an achi cha mapmappog. Unuchon cha hini penhod ni achor cha, ja hini
pidaydayawan ni achor cha chi hapihapiton cha. Ja khun cha e-ar-alla
an padayawan hana uchumna an tatakhu ta alom ja gway aton cha hi
maphod ay chicha.
17 Muti cha'ju an penpenhod u an a-akhi, achi ju alichuwan chin impa-
innilan hachi apostol Apo Hesu Kristo an ma-at. 18 Inali cha mit ay cha'ju
hi, "Chin ang-angonoh chi ar-arkhaw ja gwa hana umali an khun mangat
ay ni napukhit an podpodhon chi achor cha an mipfuhur ay Apo Jos,
ja epoy cha hi hupfug hini pammati ay Apo Jos." 19 Unuchon cha hini
nomnom cha an tatakhu ti ma-id ay chicha hini Espiritun Apo Jos. Hay
hato chi chumalat hi apa'-iyan ni pun-oh-ohhaan ju an namati.
20 Muti cha'ju ayya, a-akhi an penpenhod u, ehemad ju hini pammatin
chi oha-ohanna ay tay umannung an tudtuchu an narpu ay Apo Jos.
Tikhan ju ta hini Espiritu Santo chi mangpadchong ay ni aton ju an
mungkalalag. 21 Achi aju umachawwi ay ni pamhod Apo Jos ad ugwani
an panpanochan ju ay ni pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna an michat
ay cha'ju khapo ay ni khohkhoh Hesu Kristo an Apo ta-o. 22 Tulungan ju
hana munharhalinchugwa chi nomnom na ta mehamad hini pammati
cha. 23 Ja nu gway na-allilaw ja lapchu-on ju ta achi meloh an makhah ay
ni apoy. Nignikhaon ju khu hana khun pfumahor, muti chu'khon ju hini
pfahor an khun cha aton ta achi aju ma-alinan.
24-25 Madaydayaw hi ma-id chi pogpogna hini oh-ohha an Jos an
Nanakhu ay chita-o khapo ay Hesu Kristo an Apo ta-o. Gway apfalinana
an manalimun ay cha'ju ta achi aju ma-utaw khapo hi pfahor. Ja gway
apfalinana ta pumpfalinon cha'ju hi magpong ta mehnot aju ay hija, ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

munlinapoh hini anla ju an manikhaw ay ni glorya na. Madayaw hija ti hija hini natakhay an Jos an achi malukud chi apfalinana, ja hija chi khun mangpapto' nete-a chin hunhunana ingkhana ad ugwani ja ma-id chi pogpogna. Amen.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

APOKALIPSIS

(Paltiing)

Hini oma'-atan tay an libju

Chin nuntula-an Apostol John ay tay Apokalipsis ja emmom-omod an naparpalikhat hachi namati ay Hesu Kristo. Hotti inalin Hesu Kristo hi tula-an John hana papadchung na an namati ta papfi-ahona hini nomnom cha ta mun-an-anuh cha, anong un cho-or hana apalikhatan cha khapo hi namatiyan cha.

Hini cho'cho'-or an nitula' ay tay libju ja hana impatikhaw Hesu Kristo ay John an amat hi en-enop an gway podhona an hapiton. Mapfalin an hachi namati chin timpon John ja na-awatan cha hato an en-enop. Muti ad ugwani an timpo ja achi nalaka hi ma-awatan hana uchumna. Anong un amat heto ja gwacha hana pangngarig an intula' John an ma-awatan. An amat koma ay ni allona an mata, an hay podhona an hapiton ja kinala-eng. Ja hini allona an ha'khud ja hija hini apfalinan. Ja hini allona an hu-i ja hija hini nahamad. Nalaka khu hi ma-awatan hini nitula' ay tay libju an na-apfak an amin hana pfuhur Kristo, nidchum hi Satanas ja an amin hana napukhit an angher na, khapo chin natajan Kristo hichi kros. Hotti oma'-angonoh hot madusa cha ad impferno hi ma-id chi pogpogna. Ja nitula' khu hini aton Apo Jos an mangchat chi linagpfun an amin hana muntortoloy an namati ay hija.

Ay ni ang-angonoh tay libju ja gwacha hana nitula' an pun-an-anlaan chi nomnom, an hija hini ehakhanan Apo Jos an mapmaphod an pi'takhuwan ay hija ad langit.

---

1 [1] Hitay nitula' ay tay an libju ja hija hini impa-annilan Apo
Jos ay Hesu Kristo ta ipa-innila na hay hana namati ay hija
hana khumaju an ma-at. Hijaot un hennag Hesu Kristo han angher
na an immali ay ha-in an hi John, an oha an pfaar na. [2] Ja ay tay
tula' u ja tihtikhuwa' an amin hay hana impatikhaw na ay ha-in, ti
umannung an hapit Apo Jos hay hato an impa-innilan Hesu Kristo.
[3] Akha'khaja hana tatakhu an i mangpfaha hay hato nipadtu. Ja
akha'khaja khu hana munchongor ja mangat. Ti achi mapfajag hot
ma-at hay hato.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chin tula' John chin peto an iglesia ad Asia

4 Ha-in hi John an muntula' ay cha'ju an namati ay Apo Jos an khun ma-
am-amamung an mummeha ay nuy peto an iglesia hina provincia ad Asia.
Hi Apo Jos ja hini Espiritu naan gawwacha ay ni trono na[a] ja hi Hesu
Kristo chi mangkhohkhohan ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan ni
pi'takhuwan ju. Hi Apo Jos ja gawwacha chin hunhunana ja ingkhana ad
ugwani ja ma-id apogpokhana. 5 Hi Hesu Kristo ja umannung an amin
chin intudtuchu na hi agawwachaana heto lota. Hija hini nahhun an
nummahu an achi matmatoy ja hija khu chi khun mangpapto' an amin
hana ap-apo heto lota.
Penpenhod chita-o ay Kristo ja winayawaya-an chita-o hay hana pfahor
ta-o khapo chin chala na an nun-ajuh chin natajana. 6 Inidchum chita-o
ay ni pun-ap-apugwana ja numpfalinon chita-o hi papachi an munserbi
ay Apo Jos an Ama na. Hi Hesu Kristo chi medaydayaw ja hijay mun-ap-
apo hi ma-id chi pogpogna! Amen.
7 Pa-ennongan ju ti mumpfangngad hi Hesu Kristo an marpu ad uchu.
Mun-opah hija an midchum hi pfonot ja tikhagwun an amin chi tatakhu.
Anong un chin nangpfakhat ay hija hichi kros ja pi'tikhaw cha. Ja an
amin hana tatakhu ay tay lota an agkhuy namati ja kumila cha hi tutuju
cha. Umannung an ma-at hay hato. Amen.
8 Hi Apo Jos an achi malukud chi apfalinana ja allona hi, "Ha-in hini
Alfa ja Omega,"[b] an hay penhod na an allon ja gawwacha hija chin
hunhunana ja ingkhana ad ugwani ja ma-id apogpokhana.
9 Ha-in hi John an akhi ju an namati ay Hesu Kristo. Khapo hi
nidchuman ta-o ay Hesus, ja midchuma' ay cha'ju an mangedpor hi
punlikhatan chi namati ja midchuma' khu ay cha'ju ay ni pi'-ap-apugwan
ta-o ay Kristo. Hay enat cha ay ha-in ja in-aliya' an impipfalud heto ad
Patmos an pfuglay an lene'gwoh chi baybay. Hay nangpapfaluchan cha
ay ha-in ja hini nangpa-innilaa' ay ni hapit Apo Jos ja hana tudtuchu an
impa-innilan Hesu Kristo. 10 Gwa han oha an Markhachu an arkhaw chi
Pundayawan ay Apo Jos, ja immali hini apfalinan ni Espiritu Santo ay
ha-in ja chengngor u han makhangoh an hapit an negpong ay tay khatud
u an khenong chi abpfuu. 11 Ja inalin tay hapit hi, "Itula' mu an amin
hana mipatikhaw ay he-a, ta ipi-uy mu hana khun ma-am-amamung an
mummeha ay tay an peto an pfuglay, an ad Efesus, ja ad Smirna, ja ad
Pergamum, ja ad Tiatira, ja ad Sardis, ja ad Filadelfia, ja ad Laodisea."

---

[a] **1:4** Literal: hini peto an Espiritu. Ay tay hapit Apo Jos ja hay podhona an hapiton ay nuy pfilang an peto ja kompleto. Ja hitay Espiritu Santo ja ma-id oh-ohhah pungkuchangana hotti umannung an kompleto hija. [b] **1:8** Hini Alfa ja hija hini mahhun an letter ay ni alphabet chi Griego, ja hini ang-angonohna ja hija hini Omega.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Nalanigkhuha' an manikhaw nu ngachah chuy khun mi'hapit ay
ha-in, ja tinnig u han peto an ipattu-an chi hilaw an pfalitu'. 13 Ay ni
khawwan hachi ipattu-an chi hilaw ja gwacha han oma'-at hi takhu
chi tikhaw na, an nunlolopfong hi makhajad ja nun-epfalangon han
pfalitu' an amat hi allot ay ni pfokha' na. 14 Chin pfuu' na ja munnaud
an mapohja' an amat hi apoh, ja chin mata na ja amat hi apoy an
mumpfinang. 15 Chin hu-i na ja pomoo' an amat hi khampfang an
munlengaw. Chin hapit na ja amat hi chanum an mungkhongaah. 16 Inu-
ugnana ay chuy agwana han peto an pfittuwan, ja gwa han pfangid an
chugway tachom na an khun pfumutay ay chuy ta-o na.[c] Ja chin angah
na ja pomoo' an amat ay ni hukhit hi nun maha'-ad.
17 Ay chuy nannikha' ja natu'-ina' ay chuy negpongana ja omata' hi
natoy. Muti eneh-a na chin agwan an ngamoy na ay ha-in, ja inali na hi,
"Achi a toma-ot. Ha-in chi gawwacha chin hunhunana ja gawwachaa'
khu chin ang-angonohna. 18 Ha-in hini matakhu, ta anong una' natoy
muti nummahuwa' ja achiya' matmatoy. Ha-in chi nanangchon ay ni
pi'takhuwan chi tatakhu ja ha-in khu chi mangpadchong ay ni omajan ni
lennagwan chi takhu an natoy.
19 Hotti itula' mu an amin hana ipatikhaw u an ma-at ad ugwani ja
hana ma-at hi uchum chi arkhaw. 20 Hitay peto an pfittuwan an tinnig
mu ay tay agwan u, ja hato peto an pfalitu' an ipattu-an chi hilaw, ja
gwa han podhon cha an hapiton an ipa-annila' ay he-a. Hato peto an
pfittuwan ja chicha hana pinilin Apo Jos an khun manalimun hay hana
namati ay ni peto an pfuglay. Hay hato ayya ipattu-an chi hilaw ja chicha
hana namati an khun mummeha ay ni peto an pfuglay."

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Efesus

2 1 Inali na khu ay ha-in hi, "Hay hato chi itula' mu ja impi-uy mu ay
nuy pinilin Apo Jos an khun manalimun hay hana namati an khun
ma-am-amamung an mummeha hichi ad Efesus.
'Ha-in an nanangchon ay tay peto an pfittuwan ay tay agwan u, ja
gawwachaa' ay ni achaan tay peto an pfalitu' an ipattu-an chi hilaw, ja
hitay chi allo' ay cha'ju an namati ad Efesus.
2 Anila' hini ni'takhuwan ju an maliya' aju an muntamu ja na-anuh
aju an mangedpor hi likhat. Anila' an achi ju ma-anuhan hay hana khun
muntudtuchu hi nehahalla, ja penacha ju hay hana khun ituchun hay
hana mangali hi un cha apostol, ta annilaon ju hana pfu-un apostol
an un cha munlahlah. 3 Anila' an na-anuh aju ti enedpor ju hay hana
empahortap cha ay cha'ju khapo hi pangunuchan ju ay ha-in, ja agkhuy
ju enenghay hini pammati ju.

---

[c] **1:16** Hitay pfangid ja hijah tay hini Hapit Apo Jos an gway apfalinana.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Muti gwa han oha an achi' podhon ay ni pi'takhuwan ju. Hini
pamhod ju ay ha-in ja achi amat hichin pengpenghana. 5 Nomnomon
ju hichin otong an pamhod ju chin pengpenghana ta annilaon ju nu
ngachah nuy an pfimmahulan ju ta chu'khon ju. Ti nu achi ju epfangngad
chin otong an pamhod ju ay ha-in ja umaliya', ta ánu' hinuy hilaw ay
cha'ju[d] hot mate-a-an aju. 6 Muti gwacha han oha an maphod ay cha'ju,
an achi ju podhon hana ugalin chi Nikolaita[e] an achi' khu podhon.
7 An amin aju an khun munchongor, chonglon ju hitay allon ni
Espiritun Apo Jos ay cha'ju an namati. Cha'ju an mangameh hi napukhit,
ha-in chi mangali hi mangan aju ay ni pfungan ni ajiw an mangchat hi
pi'takhuwan[f] an gawwacha hichi Paradise an gawwachaan ApoJos.' "

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Smirna

8 Ja unaot khu allon ay ha-in hi, "Hay hato khu chi itula' mu ja impi-uy
mu ay nuy pinilin Apo Jos an khun manalimun hana namati an khun ma-
am-amamung an mummeha ad Smirna.
'Ha-in an gawwacha chin hunhunana ja gawwachaa' khu chin ang-
angonohna, ha-in an natoy ja nummahu, ja hitay chi allo' ay cha'ju an
namati ad Sardis.
9 Anila' hana likhat ju, ja oha pay ja napubli aju, muti hini umannung
ja gwa ay cha'ju hini nahamad an enachangjan an narpu ay ha-in. Anila'
khu an khun cha'ju pahigwon hana Hudju. Allon chay chichay tatakhun
Apo Jos ti Hudju cha, muti hay umannung ja chichay tatakhun Satanas.
10 Achi aju toma-ot hana umali an punlikhatan ju. Hay allo' ja ipipfalud
Satanas hana uchumna ay cha'ju ta matopngan hini pammati ju. Ja
mapalikhatan aju hi mapoloh arkhaw. Munchochodcha ajuwot ay ni
pammati ju ay ha-in, anong un hijay pamatajan cha ay cha'ju, hot ichatan
cha'ju ay ni korona an hija hini pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.
11 An amin aju an khun munchongor, chonglon ju hitay allon ni
Espiritun Apo Jos ay cha'ju an namati. Cha'ju an mangameh hi napukhit,
achi aju matoy ay ni me-aggwa an atajan.' "

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Pergamum

12 Ja unaot khu allon ay ha-in hi, "Hay hato khu chi itula' mu ja impi-
uy mu ay nuy pinilin Apo Jos an khun manalimun hana namati an khun
ma-am-amamung an mummeha hichi ad Pergamum.

---

[d] **2:5** Literal: ta ánu' hitay ipattu-an ni hilaw ju ay ni nehaha'-achana. [e] **2:6** Hay hato Nikolaita ja khun cha itudtuchu hini nehahalla, an allon cha hi mapfalin anu ay ni ohan Krischano an umunud ay ni napukhit an penhod chi achor. Ja mapfalin khu anu an idchum na hana ugalin chi pagano ay ni pammati na ay Kristo. [f] **2:7** Hini oma'-atan tay an ajiw ja mapfaha ay ni Genesis Kapitulo 2 ja 3.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

‘Ha-in an nanangchon ay ni pfangid an chugway tachom na, ja hitay
chi allo' ay cha'ju an namati ad Pergamum.
13 Anila' hinuy pfuglay ju, an hijay nipapabpfunan ni tronon Satanas
an khun mun-ap-apo. Anong un amat hina, ja anila' an nehamad hini
pammati ju, ja agkhuy ju enenghay, anong un chin namatajan cha ay
Antipas an oha an na'na-unnud ay ha-in. Penatoy cha hina pfuglay ju an
agwachaan Satanas khapo ay ni nanihtikhuwana ay ha-in. 14 Muti gwa
hana achi' podhon ay ni pi'takhuwan ju. Hay oha ja hini nangidchuman
ju hay hana immunud chin tukhun Balaam. Hitay an hi Balaam ja
intukhuna ay Balak chin enat na an namalijan hachi holag Israel ta gway
enat cha an pfimmahor. Hotti napfalijan cha an i ni-ihcha hana nabnijan
ja an ne-elo' hi pfu-un ahagwa cha. 15 Hihiya khu ay cha'ju, ti gwacha
hana uchumna hina an khun mangunud ay nuy khun ituchun cha nuy
Nikolaita. 16 Hotti chu'khon ju gwot hay hato an pfahor. Ti achi ju ayya ja
achi mapfajag hot umaliya' hina ja pun-ehegwat u hitay pfangid an khun
pfumutay ay tay ta-o' an me'patoy hay hana pfimmahor hi amat heto.[g]
17 An amin aju an khun munchongor, chonglon ju hitay allon ni
Espiritun Apo Jos ay cha'ju an namati. Cha'ju an mangameh hi napukhit,
ichat u ay cha'ju hini nechachaag an anun ad langit[h] an achi matikhaw
ad ugwani. Ichat u khu hi oha-ohanna ay cha'ju han mapuchaw an pfato
an nitula-an han nabnab-on an ngachan. Ja ma-id chi hay nanginnila ay
nuy an ngachan, an angkhay hini nichatana.’ ”

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Tiatira

18 Ja unaot khu allon ay ha-in hi, “Hay hato khu chi itula' mu ja impi-
uy mu ay nuy pinilin Apo Jos an khun manalimun hana namati an khun
ma-am-amamung an mummeha hichi ad Tiatira.
‘Ha-in an Empfalay Apo Jos an khun mumpfinang chi mata na an amat
hi apoy, ja pomoo' chi hu-i na an amat hi khampfang an munlengaw, ja
hitay chi allo' ay cha'ju an namati ad Tiatira.
19 Anila' chi ni'takhuwan ju, hini pamhod ja pammati ju, ja hini khun
ju aton an tomolong hay hana padchung ju an tatakhu, ja hini anuh ju an
mangedpor hi likhat. Anila' khu an penompomhod hini khun ju aton ad
ugwani mu chin pengpenghana an namatiyan ju. 20 Muti gwa han oha an
achi' podhon ay ni pi'takhuwan ju. Ti ne'-opon ju ay ni pummehaan ju
hinuy pfupfai an oma'-at ay Jezebel an nangallilaw hachi Israelitas chin
nahop.[i] Inali na chi un profetan Apo Jos hija. Muti pfu-un an unagkhu

---

[g] **2:16** Hitay pfangid an i-arig na ja hija hini hapit na an otong chi apfalinana. Pfahaom khu hinuy John 11:38-44 ja Efesus 6:17. [h] **2:17** Literal: hini mana, an hija chin inan hachi Israelitas chin agawwachaan cha hichi let-ang. [i] **2:20** Mapfaha hana napukhit an enat chin pfupfai an hi Jezebel ay ni 1 Kings 21:1-25.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nab-on chin intuchu na, an una intudtuchugwan hay hana immunud
ay ha-in an i me-elo' hi pfu-un ahagwa cha ja an ni-ihcha hi nabnijan.
21 Henod u hay puntutujuwana ay nuy pfahor na an i khun umilugtap
muti achi na podhon an muntutuju. 22 Hotti ichat u hay chokhoh
an mangpaletna' ay hija, ja palikhato' khu hana linala-e an khun
mangakhamangan ay hija nu achi cha chu'khon hitay an pfahor cha.
23 Patajo' khu hay hana khun mangat ay ni khuna itudtuchu. Ato' hay
hato ta panginnilaan an amin hay hana namati, an ha-in chi nanginnila
hi nomnom chi tatakhu ja hini podhon cha. Ichat uy lagpfun chi oha-
ohanna ay cha'ju an me-okor ay ni ne'-at na.

24 Cha'ju ayya an uchumna an eTiatira an agkhuy ne'-at hay hana
napukhit an khun cha ituchu, ja agkhuy ne'-achar ay nuy allon cha an
lemmochalod an nomnom Satanas, achi' ug-ugman hini allo' an pe'-at ju,
25 an un ju gwot khokhotan hana umannung an ni'-innila ju ingkhanah
pumpfangngacha'. 26 Cha'ju an mangameh hi napukhit, ja khun
mangamangat ay ni penhod u ingkhana hi apogpokhan chi pi'takhuwan
ju, ja ichat u ay cha'ju chi apfalinan an mun-ap-apo hi apfuglapfuglay,
27 an amat ay ni enat Ama an inchat na chi apfalinan ay ha-in. An amat
ay nuy nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,

> "Mun-ap-apo hija ja ma-id chi mangapfak ay hija.
> Ja punchehecheh na hana mangat hi napukhit
> ta amat cha hi nun-agmu' an pfanga."[j]

28 Cha'ju an mangameh hi napukhit, ichat u ay cha'ju hini pfinang u an
amat ay ni pfinang ni mamikhat an pfittuwan.

29 An amin aju an khun munchongor, chonglon ju hitay allon ni
Espiritun Apo Jos ay cha'ju an namati.' "

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Sardis

3 1 Ja unaot khu allon ay ha-in hi, "Hay hato khu chi itula' mu ja impi-
uy mu ay nuy pinilin Apo Jos an khun manalimun hana namati an
khun ma-am-amamung an mummeha hichi ad Sardis.

'Ha-in an gwachaan ni Espiritun Apo Jos an peto chi numpfino-ob-on
an apfalinana, ja nanangchon ay tay peto an pfittuwan, ja hitay chi allo'
ay cha'ju an namati ad Sardis.

Anila' hini ni'takhuwan ju, an khun cha allon hi nahamad hini
pammati ju muti achi, ti nan un aju amat hi nanattoy. 2 Hotti un ju gwot
pi'halimuwat an mangpapfi-ah ay ni pammati ju, ti niya an ma-o'-ongoh.
Ti matikhaw u an nan ad-adchi hi mangpachenor ay Apo Jos hinuy khun
ju at-aton. 3 Un ju gwot nonomnomon ja khenokhotan chin intuchutuchu
cha ay cha'ju an pinati ju, ja chin-ug ju hana pfahor ju. Ti nu achi ju

---

j **2:27** Psalms 2:9

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ihalimuwat ja un mangkay amat hi mangakaw an ma-id manginnila hi
umaliya' hot dusao' cha'ju.
4 Muti gwacha han tortollo ay cha'ju hina ad Sardis an epa-e-
ennongan cha an ma-id khun cha aton hi napukhit. Hotti chichay
mipfilang hi pun-i-ibpfa' ay ni pun-ap-apugwa', ja mimitnud cha ay
ha-in ja mumpunlopfong cha hi mapuchaw. 5 Cha'ju an mangameh hi
napukhit chi munlopfong ay ni mapuchaw an lopfong. Ja achi' upfahon
hini ngachan ju ay nuy libju an nitula-an chi ngachan hay hana gway
pi'takhuwana hi ma-id chi pogpogna. Ja tihtikhuwa' ay Ama ja hana
angher na an tatakhu' cha'ju.
6 An amin aju an khun munchongor, chonglon ju hitay allon ni
Espiritun Apo Jos ay cha'ju an namati.' "

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Filadelfia

7 Ja unaot khu allon ay ha-in hi, "Hay hato khu chi itula' mu ja impi-uy
mu ay nuy pinilin Apo Jos an khun manalimun hana namati an khun ma-
am-amamung an mummeha hichi ad Filadelfia.
'Ha-in chi nasantuwan ja umannung, ja ha-in chi mangu-udnan ay ni
torpfo' ay nuy khun Pun-ap-apugwan Apo Jos.[k] Nu ipfughor u ja ma-id
olog chi hay mangpfukhot, ja nu ipfukhot u ja ma-id khu olog chi hay
mangpfughor. Hitay chi allo' ay cha'ju an namati ad Filadelfia.
8 Anila' hini ni'takhuwan ju an anong un it-ittang hini apfalinan ju, ja
inanuhan ju an mangat an amin hana inali-ali' an aton ju, ja agkhuy ju
enha'haot hini pammati ju ay ha-in. Hotti impfughor u hini pantaw ta
gway aton ju an mi'hikhop ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos ja ma-id olog
chi hay mangpfukhot.
9 Chonglon ju khu hitay. Anila ju hay hana Hudju hina an khun
mangali hi tatakhun Apo Jos chicha, muti un cha munlahlah ti chichay
tatakhun Satanas. Punhippiyo' chicha ay cha'ju ta panginnilaan cha an
cha'juy umannung an tatakhu' an podpodho'. 10 Khenokhotan ju chin
inali' an pangedpolan ju an amin hi likhat an hortapon chi namati. Hotti
halimuna' cha'ju hu-un umali chin timpo an pamalikhatan Apo Jos hay
hana tatakhu hina lota.
11 Nehnot hini umaliya' hotti ehemad ju hini pammati ju ta achi la-
ahna ja i aju na-allilaw, ti ma-utaw hini korona an lagpfu ju. 12 Cha'ju an
mangameh hi napukhit, pumpfalino' cha'ju hi tu-ud an neha'-ad ay ni
Templon Apo Jos, an hay podhona an hapiton ja munchochodcha aju ay
hija. Emarka' hini ngachan Apo Jos ay cha'ju ja hini ngachan ni pfuglay
na, an pfakhu an Jerusalem an marpu ay hija ad langit. Emarka' khu hini
pfakhu an ngachan u ay cha'ju.

---

[k] **3:7** Literal: mangu-udnan ay ni torpfo' Ari David.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 An amin aju an khun munchongor, chonglon ju hitay allon ni
Espiritun Apo Jos hay hana namati.' "

Chin tukhun Hesu Kristo hay hana namati hichi ad Laodisea

14 Ja unaot khu allon ay ha-in hi, "Hay hato khu chi itula' mu ja impi-
uy mu ay nuy pinilin Apo Jos an khun manalimun hana namati an khun
ma-am-amamung an mummeha hichi ad Laodisea.
'Ha-in hini nangadnan hi "Amen" ti nahamad ja umannung hini ato' an
mangpa-innila ay ni Tukhun Apo Jos. Ha-in khu chi nete-aan an amin chi
enapjan Apo Jos. Hitay chi allo' ay cha'ju an namati ad Laodisea.
15 Anila' hini ni'takhuwan ju an oma'-at aju hi chanum an mun-at-
atong, an achi lumahu ja achi khu manottoneng, ti ad-adchi hini enat ju
an immunud ay ha-in. Hay podho' koma ja lumahu aju. Un aju ayya achi
ja to'-onot un aju manottoneng.[l] 16 Muti niya an un aju mun-at-atong,
hot ipfula' cha'ju. 17 Allon ju hi un aju achangjan ti gwa an amin hana
mahapor ju hina lota. Muti ma-id chamchama an un aju ahighikha ay ni
pi'takhuwan ju ay Apo Jos, ti un aju napubli, napfulaw, ja nummomolleh
hi pannig na ay cha'ju. 18 Hotti hay itukhun u ay cha'ju ja umali aju ay
ha-in an me'-ala ay ni umannung an pammati an amat hi namahmah an
pfalitu', ta ma-ali aju an achangjan. Ja me'-ala aju hi pe'lopfong ju an
mapuchaw ta achi aju pfumapfa'-in. Ja me'-ala aju khu hi akhah chi mata
ta gway aton ju an tumikhaw.
19 Hana podpodho' ja tukhuno' ja huplito' chicha. Hotti pa-ennongan
ju gwot ta chu'khon ju hana pfahor ju. 20 Tayya an timmata'chukha'
an khun mungkorkug ay ni pantaw. Hini ayya mangngor ay ni hapit
u ja impfughor na hot humikhopa' ja me'-orpfonga' an me'-an ay hija.
21 Cha'ju an mangameh hi napukhit, ichat u hini kalintikhan ju an mi-
ipfun ay ha-in an mi'-ap-apo, an amat ay ha-in an enameh uy napukhit, ja
tayya an mi-i-ibpfuna' ad ugwani ay Ama an mun-ap-apo.
22 An amin aju an khun munchongor, chonglon ju hitay allon ni
Espiritun Apo Jos ay cha'ju an namati.' "

Hana mundaydayaw ad langit

4 1 Emmopoh hay hato an inali na ja entangad u ja tinnig u han pantaw
ad langit an nipfupfughor, ja chengngor u khu chin makhangoh an
hapit an khenong chi abpfuu. Ja inali na hi, "Hongkhop a ta ipatikhaw u ay
he-a hay hana ene-e'chan Apo Jos an ma-at." 2 Ay chuy gwot ja immali hini
apfalinan ni Espiritun Apo Jos ay ha-in, ja tinnig u han trono ad langit an
gwa han inu-umpfun 3 an khun munlitto' hi pannig u an oma'-at hay hana

---

[l] **3:15** Hini penhod Hesu Kristo hi allon ja to'-onot un cha agkhuy namati mu hini un cha allon hi gway pammati cha ja achi cha pe'hehemad.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

munlitto' an pfato, an hinuy haspe ja karnelya. Ja gwa han atipfungalon
an neneggwod ay chuy trono an amat ay ni pfato an esmeralda chi tikhaw
na. 4 Ja gwa han chugwam polo ta han apat an trono an nunlawlaw ay
chuy nuntotonga an trono, ja gwa khu han chugwam polo ta han apat an
pangulu an numpanga-umpfun ay cha chuy an trono. Numpunlopfong cha hi
mumpuchaw ja numpungkorona cha hi napfalitu-an an korona. 5 Ja tinikhaw
u han ilat ja chengngor u han mungkhikhinlunud an ichor an narpu ay chuy
nuntotonga an trono. Ja gwacha han peto an hilaw an khun pfumilachaw ay
chuy negpongan chuy an trono, an hija hini Espiritun Apo Jos.[m] 6 Ja gwacha
khu ay nuy negpongan chuy trono han amat hi chagkhar an baybay an
munletaa'.

Ja gwa han apat an himpfun Apo Jos an khun mun-od-odmay an
nunlene'gwoh ay chuy nuntotonga an trono, ja namataan an amin chin
achor cha. 7 Chin oha ja amat hi layon, chin me-aggwa ja amat hi pfuta-ar
an pfakah, chin me-atlo ja chin angah na ja amat hi angah chi takhu, ja chin
me-apat ja amat hi tugwi an khun tomajap. 8 Hay hachi apat an khun mun-
od-odmay ja hengkhogchang cha hi paja', ja namataan chin numpfinahher an
paja' cha. Ja a-arkha-arkhaw ja achi cha epogpokhong an mungkankanta an,

"Hi Apo Jos an munnaud an nasantuwan ja achi malukud chi apfalinana,
ma-id uchumna hi mipadchung ay ni kinasanto na.
Gawwacha hija chin hunhunana ingkhana ad ugwani ja ma-id
apogpokhana."

9 Hay hato an apat an he-od-odmay ja khun cha dayawon hichin inu-umpfun
ay chuy nuntotonga an trono, ja ipapfagpfagto cha hija an mamattakhu hi
ma-id chi pogpogna. Ja khun cha munyaman ay hija. Gwa ayya an mundayaw
chin apat an he-od-odmay 10 hon nunjongot chin chugwam polo ta apat an
pangulu chin negpongan chuy inu-umpfun ay chuy nuntotonga an trono, hon
dinaydayaw cha hija an matakhu hi ma-id chi pogpogna. Hon egwallang cha
chin korona cha ay chuy agwachaan chin trono hon inali cha hi,

11 "He-a an Apo mi ja Jos mi,
he-a ja angkhay chi mipapfagpfagto ja medaydayaw,
ja achaan chi apfalinan.
Ja he-ay nampfu an amin chi nagwacha.
Narmu cha ja nagwachaan cha hi pi'takhuwan khapo ta hitay chi
penhod mu."

Chin impatikhaw Apo Jos ay John an nalolo-ot an tula' ja hini Pfo'tot an Karnero

5 1 Ja tinnig u khu an chin inu-umpfun ay chuy nuntotonga an
trono ja inu-ugnan chin agwana han nalolo-ot an tula'. Natula-

---

[m] **4:5** Literal: hini peto an Espiritu.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an chin numpfinahher ja numpapeto an nalo-ot ja nun-asilyuwan ta
achi mapfilag. 2 Ja tinnig u khu han mapfi-ah an angher Apo Jos an
khuna i'gwap an mangali hi, “Ngay gway apfalinana an mangaan hay
hachi silyo ta pfilakhona hichuy tula'?” 3 Muti ma-id chi hay oha hi
gway apfalinana an mamilag chin tula' ta pfahaona, anong un hichi ad
langit ja heto lota ja ad chalom. 4 Amat hichi ja ene'khab u an kumila,
ti ma-id oh-ohha hi machakngan hi gway apfalinana an mamilag chin
tula'. 5 Muti inalin chin oha ay cha chuy an pangulu ay ha-in hi, “Achi a
kumila, ti tayya hini Mangab-apfak an hija hini nunchongor an holag Ari
David an nangadnan hi layon ni tribon Judah. Hijay nangapfak an amin
hi napukhit hotti hijay gway apfalinana an mangaan ay chuy silyo ta
pfilakhona hichuy tula'.”

6 Un u agkhu emmohgwat ta tikha' chin impatikhaw na ja tinnig u han
pfo'tot an karnero an timmata'chug chin negpongan chuy nuntotonga an
trono, an linili-ub hachi apat an he-od-odmay ja hachi chugwam polo ta
apat an pangulu. Ja hay tikhaw chuy pfo'tot ja napfilatan chin hukhat
na an amat hi un cha pinarti. Ja gwa han peto an ha'khud na, ja peto
khu han mata na. Hay hato an mata ja talaton ni Espiritu Santo,[n] an
khun honakhon Apo Jos ta magwacha hija ay tay nunlene'gwoh ta lota.
7 Ja hitay an pfo'tot ja i na enala chin nalolo-ot an tula' an inu-ugnan
chuy inu-umpfun ay chuy nuntotonga an trono. 8 Enala na chin tula' an
nalolo-ot, ja numpunheppe cha ay hija chin apat an he-od-odmay ja chin
chugwam polo ta apat an pangulu. Ja gwahchinonon ay chicha hon gway
inugnana hi tadcheng, ja han pfalitu' an malokong an napnu hi insenso
an hijah tay hay hana kalalag hana tatakhun Apo Jos. 9 Ja nabnab-on han
chengngor u an kantan hachi papangulu an khun cha allon hi,

“He-a ja angkhay chi gway apfalinana an mangala ay chuy tula'
ja an mangaan hay hachi silyo na ta pfilakhom.
Ti penatoy chi-a ja nun-ajuh chin chalam
ta napfajachan hana pfahor chi tatakhu,
ta gway mumpfalin hi empfapfalay Apo Jos
an amin hana numpfino-ob-on an holag ja tribo hichi lota an
numpfino-ob-on chi hapit cha.
10 Inidchum mu chicha ay ni Pun-ap-apugwam
ta mi'-ap-apo cha ay he-a hichi lota,
ja numpfalinom chicha hi papachi an munserbi ay Apo Jos.”

11 Emmohchong u khu, ja chengngor u chin hapit hachi linipfulipfu
an angher an achi mapfilang. Ja lini-ub cha chin nuntotonga an trono ja
hachi apat an he-od-odmay ja chin chugwam polo ta apat an pangulu.
12 Ja ma'gwap chin hapit hachi angher an allon cha hi,

---

[n] **5:6** Literal: ni peto an Espiritu.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Hini Pfo'tot an Karnero an penatoy cha, ja hijay medaydayaw,
mipapfagpfagto ja ma-ar-ali,
ti gway apfalinana, ja gway enachangjana, ja manomnom, ja hijay
mapfi'pfi-ahan."
13 Ja chengngor u khu chin hapit an amin hachi mun-od-odmay hichi
ad langit, ja heto lota, ja ad chalom ja hichi baybay an khun cha allon hi,
"Ma-ar-ali hichuy inu-umpfun ay chuy trono
ja hichuy Pfo'tot an Karnero,
ja mipapfagpfagto ja medaydayaw cha hi ma-id chi pogpogna,
ti otong hini apfalinan cha."
14 Hon inalin hachi apat an he-od-odmay hi, "Amen." Hon nunjongot
chin chugwam polo ta apat an pangulu ta dayawon cha hichuy Pfo'tot an
Karnero ja hichuy inu-umpfun ay chuy nuntotonga an trono.

Nipatikhaw ay John hini Pangaanan Hesu Kristo ay ni unum an silyo ay chuy tula'

6 1 Ja tinnig u an enaan chin Pfo'tot an Karnero chin oha an silyo ay
chuy tula', ja chengngor u han amat hi ichor an hapit chi oha ay cha
chuy he-od-odmay, ja inali na hi, "Umali a." 2 Ja napfanpfannutay han
ampfaju an mapuchaw. Han nunhahakkay ay chuy an ampfaju ja inu-
ugnana han pana ta i me'papattoy, ja gwa han nichat ay hija an korona.
Ja empacheh tay an mangam-ameh ta i na apfakon hana pfuhur na.
3 Amat hichi ja tinnig u khu chin Pfo'tot an Karnero an enaana
chin me-aggwa an silyo ay chuy tula', ja chengngor u chin me-aggwa
an khun mun-od-odmay an nangali hi, "Umali a." 4 Ja pfimmutay
khu han ohan ampfaju an mumpfolah. Han nunhahakkay ay chuy an
ampfaju ja gwa han nichat an otong an khampfelan, an hay tamu na
ja una i pumpapattajon hana tatakhu heto lota ta gway aton cha an
manghinpapatoy.
5 Amat hichi ja tinnig u an enaan ni Pfo'tot an Karnero chin me-atlo
an silyo ay chuy tula', ja chengngor u chin me-atlo an mun-od-odmay
an nangali hi, "Umali a." Tinnig u ja gwacha gwot han ampfaju an
mangmangitit. Han nunhahakkay ay chuy an ampfaju ja inu-ugnana han
kiluwan. 6 Ja chengngor u han hapit an narpu chin gwachaan hay hachi
he-od-odmay an nangali hi, "Gwa han umali an timpon chi ulat, ja hay
nginan chi ohah hupa hi pfokhah ja ammuna hi pfo'laon chi muntamu
hi ohay arkhaw, ja ammuna khu hi nginan chi toloh hupa hi khahhilang.
Muti achi ju punnauchon chi nginan hana mantika ja chanum chi ubas."
7 Amat hichi ja tinnig u an enaan ni Pfo'tot an Karnero chin me-apat an
silyo ay chuy tula'. Ja chengngor u chin me-apat an khun mun-od-odmay
an nangali hi, "Umali a." 8 Ja tinnig u ja gwa han ampfaju an immu-
ubhat. Ja hay ngachan chuy nunhahakkay ja Hi Patoy, ja nenettob ay hija

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hini allon cha an Ad Chalom. Gwa ay chicha hini apfalinan an mamatoy
ay ni me-apat hi pfilang hi khaggwan chi tatakhu heto lota hi khupfat, ja
ulat, ja chokhoh, ja hana pomatoy an animar.
9 Amat hichi ja tinnig u an enaan ni Pfo'tot an Karnero chin me-alema
an silyo ay chuy tula'. Ja tinnig u ay ni chaor ni altar hana lennagwan
hana penatoy cha khapo hi i cha nangpa-innilaan ay ni hapit Apo Jos ja
hini nangeta'chokhan cha ay ni umannung an tudtuchu na. 10 Hi-u-ugwap
cha an nangali hi, "Jos an Napfagpfagto, nasantuwan a ja atom an amin
chi inalim hi atom. Hotti a'-anunay panugijam hana tatakhu ta epfalloh
mu chin namatajan cha ay cha'mi?" 11 Ja nichatan cha an amin hi lopfong
an mapuchaw, ja chengngor cha han nangali ay chicha hi mun-an-anuh
cha, ti agkhuy pay emmopoh hana a-akhi cha an pfaar Apo Jos an
patajon cha an amat ay ni enat cha an namatoy ay chicha.
12 Amat hichi ja tinnig u an enaan ni Pfo'tot an Karnero chin me-
adchang an silyo ay chuy tula'. Himpfumagkha ja gwacha han mapfi-ah
an khihu. Ja ngimmitit chin hukhit an amat hi mangmangitit an lopfong,
ja pfimmolah chin pfulan an amat hi chala. 13 Ja nun-a-akhah hachi
pfittuwan heto lota an amat hi pfunga an mun-epfornag hu-un pumuwo'.
14 Ja na-upfah ad uchu an amat hi nalupig an paper. Ja an amin hachi
pfuludna ja hachi pfuglay an lene'gwoh chi baybay, ja nepangnger cha.
15 Ja temma-ot an amin chi tatakhu heto lota. Gwacha hana ar-ari ja
uchumna an a-ap-apo, ap-apon chi hinchalo, hana achangjan, ja hana
gway apfalinana, ja hachi uchumna pay, anong un takhala, ja immuy
cha an i numpunhinop hi lijang ja hana pfato hichi pfuludna. 16 Ja hi-u-
ugwap hachi tatakhu an nangali hachi pfuludna ja pfato hi, "Megchay aju
adni' ta khapfunan cha'mi, ta achi cha'mi tikhan ay chuy inu-umpfun ay
chuy trono, ja ta achi mi tamtaman hini pfungot chuy Pfo'tot an Karnero.
17 Ti nachakngan hini arkhaw an pundusaan cha ay cha'mi, ja achi ami
pa'-edpor!"

Nipatikhaw ay John hini amarkaan han hingkhahot ta han apat chi polo ta han apat an lipfu (144,000) an tatakhu

7 1 Unot napfalin hay hato ja tinnig u han apat an angher Apo Jos
an nepnepong an timmata'chug ay chuy apat an chugkhun tay lota
ta hagwanan cha an amin chi ijah, ta achi na ijahan hitay lota ja hana
baybay ja hana ajiw. 2 Hay hato hana inchatan Apo Jos hi apfalinan
an mama'-i ay tay lota ja baybay. Ja tinnig u khu han ohan angher an
timmalakhuy an narpu hichi pfutajan omarkhaw, ja inu-ugnana hini
khun pummarka hana ni'-unud ay ni mamattakhu an Jos. Ja nun-ugwap
hija an nangali hay hachi apat an angher hi, 3 "Achi ju pa'-iyon hana
lota ja baybay ja ajiw ingkhana hi mamarkaan hay hana tu'paw hana
khun munserbi ay Apo Jos." 4 Napfalin an namarkaan cha ay ni markan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apo Jos ja gwa han nangali ay ha-in an hay pfilang hachi namarkaan
ja hingkhahot ta han apat chi polo ta han apat hi lipfu (144,000), ja
chicha hachi holag chin himpolo ta chugwa an empfapfalay Israel. 5 Hana
namarkaan an holag Judah ja himpolo ta han chugway lipfu (12,000)
chi pfilang cha. Ja himpolo ta han chugway lipfu khu chin holag Ruben.
Ja himpolo ta han chugway lipfu chin holag Gad. 6 Ja himpolo ta han
chugway lipfu chin holag Aser. Ja himpolo ta han chugway lipfu chin
holag Naftali. Ja himpolo ta han chugway lipfu chin holag Manaseh.
7 Ja himpolo ta han chugway lipfu chin holag Simeon. Ja himpolo ta han
chugway lipfu chin holag Levi. Ja himpolo ta han chugway lipfu chin
holag Isakar. 8 Ja himpolo ta han chugway lipfu chin holag Zebulun.
Ja himpolo ta han chugway lipfu chin holag Josep. Ja himpolo ta han
chugway lipfu chin holag Benjamin.

Nipatikhaw ay John han cho-odcho-or an tatakhu ad langit

9 Nakhibpfoh hitay ja tinnig u hachi cho-odcho-or an tatakhu an
achi mapfilang! Narpu cha an amin hana numpfino-ob-on an holag ja
tribo ay tay lota an numpfino-ob-on chi hapit cha. Timmata'chug cha ja
henahhakhang cha chin nuntotonga an trono ja hini Pfo'tot an Karnero.
Numpunlopfong cha hi mapuchaw ja numpun-ochon cha hi tupfu an
amat hi tupfun chi lijog. 10 Ja ini'gwap cha an nangali hi,

"Ma-id chi uchumnah Nanakhu ay cha'mi
nu pfu-un hi Apo Jos an inu-umpfun ay chuy trono,
ja hini Pfo'tot an Karnero."

11 Ja an amin hachi angher ja khinagong cha chin nuntotonga an trono
ja hachi apat an he-od-odmay ja chin chugwam polo ta apat an pangulu.
Numpunjongot cha ta daydayawon cha hi Apo Jos an inu-umpfun ay chuy
trono, 12 ja khun cha allon hi,

"Amen! Hi Apo Jos chi medaydayaw ja mipapfagpfagto hi ma-id chi
pogpogna.
Hijay pangchatan ta-o hi panagyaman.
Manomnom hija ja ma-ar-ali, ja nagwachaan hi apfalinan ti hijay
mapfi'pfi-ahan! Amen!"

13 Ja inalin han oha ay cha chuy pangulu ay ha-in hi, "Anilam chah nu
ngay ngachah hay hato numpunlopfong hi mapuchaw ja ngay numpun-
arpugwan cha?" 14 Ja inali' hi, "Apo, ma-id anila' ti he-a chi nanginnila."
Ja inali na ay ha-in hi, "Hay hato hana tatakhu an nangedpor hay hana
nunlinapoh an likhat. Ja mapuchaw hachi lopfong cha ti inulahan cha ay
ni chalan ni Pfo'tot an Karnero. 15 Hijaot un cha mapfalin an humango
ay ni tronon Apo Jos ja munserbi hichi Templo na an amin hi timpo. Ja
hi Apo Jos an gawwacha an inu-umpfun ay chuy trono na ja halimunana
chicha. 16 Achi cha mahpay homenaang ja ma-ugaw. Ja ma-id aptangan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha hi hukhit ti angkhaynana an ma-id mahpay hukhit. 17 Ti hini Pfo'tot
an Karnero an gwa ay chuy a-adchaan chuy nuntotonga an trono ja hijay
mumpahtor ay chicha, ja edchong na chicha hana opfob an mangchat hi
pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna. Ja pu'nahan Apo Jos an amin chi
luwa cha."

Nipatikhaw ay John hini aton Hesu Kristo an mangaan ay ni me-apeto an silyo ay chuy tula'

8 1 Ay chuy nangaanan chuy Pfo'tot an Karnero chin me-apeto an
silyon chin nalolo-ot an tula', ja an amin hana gwa ad langit ja
khemmenong cha hi khaggwah upfun. 2 Ja tinnig u hachi peto an angher
an numpangata'chug ay chuy gwachaan chi tronon Apo Jos, ja nichatan
cha hi henohhah abpfuu.
3 Immali khu han ohan angher an nanangchon hi pfalitu' an pangittugwan
hi insenso, ja i timma'chug ay chuy agwachaan chi napfalitu-an an altar
an gwa ay chuy negpongan chi tronon Apo Jos. Ja nichatan hija hi cho-or
hi insenso ta idchum na hana kalalag an amin hana tatakhun Apo Jos ta
idatona ay chuy altar. 4 Immaho' chin insenso an inu-ugnan chuy angher an
nidchuman hachi kalalag chi namati ja temmolo ay ni gwachaan Apo Jos.
5 Amat hichi ja enalan chuy angher chin pangittugwan hi insenso ja pinnu na
hi pfala an enala na ay chuy altar, ja impuhit na ay tay lota. Ja ente-an chin
ichor an mungkhikhinlunud ja khun mun-ilat ja khun mungkhihu.

Nipatikhaw ay John chin peto an angher an mun-abpfuu nu timpon chi pundusaan Apo Jos hi tatakhu

6 Amat hichi ja enhakhanan chin peto an angher chin abpfuu cha.
7 Nun-abpfuu chin oha an angher ja nun-epochag hachi chalallo ja apoy
heto lota an nidchuman hi chala. Ja napoolan chi me-atloh ittang tay lota
ja hay me-atloh ittang chi a-aji-ajiw ja an amin chi holo'.
8 Nun-abpfuu khu chin me-aggwa an angher ja gwa han amat hi otong
an pfuludna an khun chumalang an nituud hichi baybay. Ja hay me-atloh
ittang chuy baybay ja numpfalin hi chala, 9 ja me-atloh ittang hachi he-
od-odmay hi baybay ja nun-a-atoy cha. Ja me-atloh ittang hachi papor
hichi baybay ja nun-apa'-i cha.
10 Nun-abpfuu khu chin me-atlo an angher ja nakhah han otong an
pfittuwan an narpu ad uchu. Khun pfumichang an amat hi chilag ja me-
atloh ittang an amin chi gwanggwang ja opfob ja eno'pfana. 11 Hichuy an
pfittuwan ja nangadnan hi Mumpa-it. Pimma-it chi me-atloh ittang chi
chanum ja cho-or hana nun-atoy an takhu an imminum.
12 Nun-abpfuu khu chin me-apat an angher ja hemmelong chi me-atloh
ittang chuy hukhit ja pfulan ja hana pfittuwan. Ja me-atlo an ittang ni
a-arkhagwan chi hemmerngana ja amat khu ay ni lapfi.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Tinnig u khu ja gwa han tugwi an khun tomajap hichi ad uchu. Ja
chengngor u an khuna i'gwap hi, “Ka-ahi hana tatakhu heto lota. Ti
munnaud an atattata-ot chi hay ma-at ay chicha hi un mi'-abpfuu hachi
tolo an angher.”

9 1 Nun-abpfuu chin me-alema an angher. Ja tinnig u han oma'-at
hi pfittuwan an nakhah an narpu ad uchu an immali heto lota.
Ja nichat ay hija hini torpfo' ni pantaw nuy pfito an ma-id pogpogna.
2 Impfughor chin oma'-at hi pfittuwan hichuy pantaw ja pfimmutay han
aho' an amat hi aho' chi otong an poor. Nahalinan hichuy hukhit ja
hemmelong ad uchu. 3 Ja gwa hana chuchun an pfimmutay ay chuy aho'
ja nun-ohop cha heto lota. Nichat ay chicha hini apfalinan an tumilod
an amat hi oneneper. 4 Ja gwa han nangali ay chicha hi achi cha pa'-iyon
hana holo' ja hana ajiw ja hana uchumna an hemmangaw, ta hay tilochon
cha ja hana tatakhu ja angkhay an agkhuy namarkaan chi tu'paw na ay
ni markan Apo Jos. 5 Ma-id apfalinan hay hachi chuchun an mamatoy
hachi tatakhu, an un cha palikhaton chicha hi lemah pfulan. Tumilod
cha ayya ja amat hi tilod chi oneneper an ma'-agkhoh. 6 Hotti ay nuy an
lemah pfulan an apalikhatan hachi tatakhu ja podhon cha an matoy muti
achi mapfalin. Anong un cha epacha an mamatoy ay ni achor cha ja achi
cha chamchama matoy.

7 Hay hachi an chuchun ja amat cha hi ampfaju an punhakajan
hana i mi'khukhubpfat. Numpumpfato-ong cha hi amat hi pfalitu' an
korona, ja chin angah cha ja amat hi angah chi takhu. 8 Chin pfuu' cha
ja amat hi pfuu' chi pfupfai, ja amat hi pfapfan chi layon chin pfapfa
cha. 9 Nahophopan hachi pfokha' cha han amat hi khumo'. Tomajap cha
ayya hon khimmangoh hachi paja' cha an amat hi ongor chi cho-or hi
kalesa an mapfi-ah ja ma-aher an umuy. 10 Ja gwachay tilod chi igwit
cha an amat hi oneneper, ja gwa ay ni igwit cha hini apfalinan cha an
mamarpalikhat hachi tatakhu hi lemah pfulan. 11 Ja gwa han apo cha
an khun mangpapto' ay chicha, ja hijah tay hini napukhit an angher an
mun-ap-apo ay nuy pfito an ma-id pogpogna. Hini ngachana hi hapit chi
Hudju ja Abadon. Ja Apolyon hi hapit chi Griego.[o] 12 Hitay hini mahhun
an atattata-ot an ma-at. Nalahin ayya ja gwacha pay han chugwa an
atattata-ot an ma-at.

13 Nun-abpfuu chin me-a-unum an angher. Ja chengngor u han hapit an
narpu ay chuy apat an chugkhun chuy napfalitu-an an altar an gawwacha
ay chuy negpongan ni tronon Apo Jos. 14 Inalin chin nunhapit ay chuy mi-
a-unum an angher an nanangchon hi abpfuu hi, “Umuy a ay ni otongngan
an gwanggwang ad Eufrates ta im ipfu-aan chin apat an angher an
nun-akha-utan!” 15 Immuy hija ja impfu-aana hachi apat an angher an

---

[o] **9:11** Hay podhona an hapiton ay cha tay chugwa an ngachan ja Pumapa'-i.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nehahagkhana ay chuy an ene'chan Apo Jos an oras, ay chuy an arkhaw,
ay chuy an pfulan ja tagwon, ta patajon cha chi me-atloh pfilang hi
khaggwan chi tatakhu ay tay lota. 16 Ja gwa han nangali ay ha-in an
hini pfilang hachi hinchalo cha an imi'khukhubpfat ja chugway khahot
hi milyon (200,000,000). 17 Ja ay tay an impatikhaw Apo Jos ay ha-in ja
tinnig u hachi ampfaju ja hachi numpunhakay. Toloy kalahin chin tikhaw
chuy hophop chin pfokha' cha. Gway mumpumpfolah an amat hi apoy,
ja gway khortang an amat hi pfato an safiro, ja gway muntitipfa an amat
hi asufre. Amat hi ulun chi layon chin ulun hachi ampfaju, ja gway apoy,
aho' ja asufre an khun pfumutay chin ta-o cha. 18 Natoy chi me-atloh
pfilang hi khaggwan hay hachi tatakhu khapo ay chuy tolo an likhat,
an hini apoy ja hini aho' ja hini asufre an khun pfumutay ay chuy ta-on
hachi ampfaju. 19 Ti hini apfalinan chin ampfaju ja gwa ay chuy ta-o cha
ja ay chuy igwit cha. Ti chin igwit cha ja amat hi ulog an gway ulu cha,
ja hijay panengot cha hachi tatakhu.

20 Hay hachi uchumna an tatakhu an agkhuy ne-etoy ja achi cha
chamchama muntutuju ja agkhuy cha chin-ug chin enat cha an nun-
apukhit. Agkhuy cha empokhong an khun mundaydayaw hay hana
napukhit an ispiritu ja hana enephod cha an pfolor an pfalitu' ja hana
pfolor an munlitto', ja hana uchumna an pfolor an khumo', pfato ja ajiw,
an achi tumikhaw ja achi chomngor, ja achi chumalan. 21 Ja agkhuy cha
khu intutuju hana khun cha pomatajan, pumpfunijan, omakagwan ja pe-
er-an cha hi pfu-un ahagwa cha ta epokhong cha.

Nipatikhaw ay John han oha an angher an nanangchon hi tula'

10 1 Tinnig u khu han mapfi-ah an angher Apo Jos an nun-ohop
an narpu ad langit. Nali'nupan hi pfonot chin achor na ja gwa
han atipfungalon an nele'gwoh ay chuy ulu na. Pomoo' chin angah na
an amat hi hukhit, ja amat hi apoy an khun chumalang hachi hu-i na.
2 Ja inu-ugnana han it-ittang an tula' an napfipfi'lag. Encha'-ang na chin
agwan an hu-i na ay chuy baybay ja chin ikhid na ay tay lota. 3 Nun-
ugwap ja amat hi layon an mun-uliyod. Ja tenompfar hachi peto an ichor
an mungkhikhinlunud. 4 Chengngor u chin inalin hachi ichor ja gwa an
itula' u. Muti chengngor u han hapit an narpu ad langit an nangali hi,
"Achim epfaag hini inalin hachi ichor, ja achim itula'!"

5 Amat hichi ja chin angher an tinnig u an timmata'chug ay chuy
baybay ja ay tay lota, ja entag-oy na chin agwan an ngamoy na 6 ta
ehapata na hini napfagto an ngachan Apo Jos an ma-id apogpokhana, an
Nampfu hichi ad uchu, heto lota ja hichi baybay, ja an amin hana gwa
ad uchu ja heto lota ja hichi baybay. Ja inalin chin angher hi, "Ma-at
an amin hana inalin Apo Jos an ma-at an achi mapfalin an metantan.
7 Umali ayya chin timpo an mun-abpfuu hini me-apeto an angher ja ma-at

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an amin hana ene'chan Apo Jos an ma-at, an inali na hachi profeta an
pfaar na muti agkhuy nipa-innila hana uchumna an tatakhu."
8 Ja chengngor u khu chin hapit an narpu ad langit an nangali hi,
"Umuy a ta im alaon hichuy napfipfilag an tula' an inu-ugnan chuy
angher an nangchacha'-ang ay chuy baybay ja ay chuy lota." 9 Nehnota'
ay chuy angher ja inippug u ta ichat na hichuy tula'. Ja inali na hi, "Toja.
Alaom ja inan mu. Munlameeh nu tamtamam an amat hi chilu, muti
puma-it nu umuy hina potom." 10 Enala' chin it-ittang an tula' an inu-
ugnana ja inan u. Ja munlameeh an amat hi chilu hi nanamtama', muti
un u agkhu inu'mun ja nale'na' an mumpa-it heto poto'. 11 Ja gwa han
nangali ay ha-in hi, "Mahapor an ipa-innilam khu hitay an impadtun
Apo Jos an ma-at hana numpfino-ob-on an holag ja tribo ay tay lota an
numpfino-ob-on chi hapit cha, ja hana a-ari-ari."

Nipatikhaw ay John hini chugwa an profeta an honakhon Apo Jos

11 1 Amat hichi ja nichat khu ay ha-in han lopong an amat hi
pfunguhan. Ja gwa han nangali ay ha-in hi, "Umuy a ta im
lopngon hichuy Templon Apo Jos ja hichuy altar, ja pfinilang mu nu
atana hana khun mundaydayaw hichi. 2 Muti achim pe'lopong hini
nangimpfuttay an partug ni Templo, ti hijay michat hana pfu-un tatakhun
Apo Jos an khun mangat hi napukhit ay chuy an nasantuwan an Siudad
Apo Jos hi apat chi polo ta han chugway pfulan, 3 wenno hinlipfu ta han
chugway khahot ta han unum chi polo (1,260) hi arkhaw. Pfaalo' hana
chugwa an profeta' an umuy hichi an muntihtikhu. Munlopfong cha hi
kamma, ja ichata' chicha hi apfalinan an mangpa-innila hana ipa-innila'
ay chicha." Angkhaynanah inali na.
4 Cha tay an chugwa an profeta ja chicha chin na-ali an chugwa an
ajiw an olibo, ja chugwa an ipattu-an chi hilaw an gawwacha ay Apo Jos
an Apo ta-o an amin ay tay lota.[p] 5 Nu gway pfuhur cha hi munnomnom
an manukhatan ay chicha hon pfimmutay han apoy ay ni ta-o cha ta
patajona chicha. Amat heto hini ne'cha an atajan hana manukhatan ay
chicha. 6 Michatan cha hi apfalinan an mangpita'chug ay ni uchan ta, ay
ni tolo ta han khaggwa an tagwon an khun cha pangpa-innilaan hana
ipa-innilan Apo Jos ay chicha, ja achi umud-uchan. Ja mapfalin cha khu
an pumpfalinon hana opfob hi chala. Ja gwacha khu chi apfalinan cha an
mangchat an amin hana numpfino-ob-on an likhat chi takhu nu penhod
cha.
7 Nu nakhibpfoh an impa-innilan cha chuy an chugwa an profeta
hana impa-innilan Apo Jos ay chicha, ja pfumutay han atattata-ot an
animar an marpu ay nuy pfito an ma-id pogpogna ta me'patoy ay chicha.

---

p **11:4** Tikhan ay ni Zechariah 4:1-14.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amehona ja patajona chicha 8 ja mun-egwallang hini achor cha ay ni
kurhan ni otong an Pfuglay an nepfakhatan ni Apo cha hichin kros.
Hitay an pfuglay ja amat ad Sodom ja ad Egypt. 9 Hana tatakhu an narpu
hi numpfino-ob-on an holag ja tribo ay tay lota an numpfino-ob-on
chi hapit cha ja epagwa cha an milupfu' hachi chugwa an nun-atoy ta
ipatikhaw cha hi toloh arkhaw ta han khaggwa hi atakhutakhu ay tay
nunlene'gwoh tay lota. 10 Ja mun-an-anla hachi agkhuy namati hi natajan
cha chuy chugwa an profeta hotti mumpfehta cha. Ja manghin-i-idchat
cha hi legalo ti achi anhan hini anla cha. Ti napfalin chin inchat cha
chuy an profeta an punlikhatan hachi tatakhu hichin atattakhu cha.
11 Muti mapfalin chin toloh arkhaw ta khaggwa ja takhuwon Apo Jos
chin chugwa an natoy hot pfumangon cha. Hot mang-entata-ot hachi
mannig. 12 Ja chonglon chin chugwa an profeta han ma'gwap an hapit an
marpu ad langit an khun mangali hi, "Umali ajuh to!" Ja tikhan hachi
pfuhur cha an tumalakhuy chin chugwa an profeta ad langit an nidchum
hi pfonot. 13 Ay chuy gwot ja gwa han mapfi-ah an khihu ja mapa'-i
chi cho-or hi pfalay ay chuy an pfuglay,[q] ja petoy lipfu an tatakhu chi
matoy. Ja toma-ot hachi tatakhu an mataynan hot daydayawon cha hini
apfalinan Apo Jos an gwa ad langit. 14 Hitay hini me-aggwa an atattata-ot
an ma-at. Nalahin ayya ja gwa khu han me-atlo an umali.

Nipatikhaw ay John hini me-apeto an angher an mun-abpfuu

15 Nun-abpfuu chin me-apeto an angher ja gwacha hana ma'gwap an
hapit ad langit an inali cha hi,

"Mete-a ad ugwani ja ma-id uchumna hi mun-ap-apo hina lota nu
pfu-un hini Apo ta-o ja hini Hennag na an Manakhu hi tatakhu,
ja achi mapogpog hitay Pun-ap-apugwana!"

16 Napfalin ja hachi chugwam polo ta apat an pangulu an inu-umpfun
ay chuy trono cha an nehahangot ay Apo Jos, ja nunjongot cha an
mundaydayaw 17 an khun cha allon hi,

"Apo Jos an achi malukud chi apfalinam,
gawwacha a chin hunhunana ja ingkhana ad ugwani.
Munyaman ami ta impatikhaw mu hini otong an apfalinam
ja ente-am mahpay an mun-ap-apo.
18 Pfimmuhur an amin chi tatakhu,
ja nachakngan ad ugwani hini pangpatikhagwam ay ni pfungot mu
ay ni atom an manugi an amin hana nun-atoy.
Nachakngan khu chin timpo an pangchatam hi linagpfun hay hana
profeta an pfaar mu,
ja an amin hana tatakhum an nanginnila an toma-ot ay he-a,

---

q **11:13** cho-or hi pfalay ay chuy an pfuglay. Literal: "one tenth" ay chuy an pfuglay.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

natakhay man wenno nababa.
Timpo na an madusa hana tatakhu an namarpalikhat hana gwa hina lota!”

19 Nipfughor chin Templon Apo Jos hichi ad langit ja matikhaw chin
kahon an nangittugwan cha chin chugwa an pfato an nitula-an chin
himpolo an urchin Apo Jos. Ja mun-ilat ja mungkhikhinlunud chin ichor,
ja nungkhihu ja immuchan hi cho-or hi chalallo.

Nipatikhaw ay John han pfupfai ja han dragon

12 1 Amat hichi ja gwa khu han nabnab-on an nipatikhaw ad uchu
an pangmatunan. Tinnig u han pfupfai an timmata'chug ay chuy
pfulan. Pomoo' chi lopfong na an amat hi hukhit, ja nungkokorona hi
himpolo ta chugway pfittuwan. 2 Khumaju an tomo'khong hichuy an
pfupfai hotti khun mun-okhab hi chokhoh na.
3 Ja gwacha khu han oha an pangmatunan an tinnig u ad uchu.
Nipatikhaw han otongngan an mumpfolah an dragon[r] an peto chi ulu
na an numpunkorona ja himpolo chi ha'khud na. 4 In-akhamid na chin
igwit na hachi me-atloh khaggwan chi pfilang hachi pfittuwan ad uchu
ja empa-a'pfaw na heto lota. Immuy timma'chug ay chuy gwachaan chin
pfupfai an tomotto'khong ta henehemmona hi pfumutajan chin pfu'jug
ta anuna. 5 Muti unagkhu ento'khong chuy pfupfai chin empfalay na an
lala-e ja himpfumagkha ja nala'-oy hichuy unga an timmalakhuy ay chuy
agawwachaan Apo Jos an inu-umpfun ay chuy trono na. Hitay an empfalay na
ja umali han timpo an mun-ap-apo hija an amin hana tatakhu ay tay lota ja
ma-id chi hay mangapfak ay hija. 6 Chin ayya pfupfai ja lemmajaw ja immuy
han lukhar an ma-id chi nunheto an enhakhanan Apo Jos ta mahalimunan hi
himpolo ta han chugway khahot ta han unum chi polo (1,260) an arkhaw.
7 Himpfumagkha ja nungkhukhubpfat cha ad langit. Hana angher
Apo Jos an impanguluwan Michael[s] ja khinupfat cha chin dragon. Ja
hichuy an dragon ja hachi numpun-ibpfa na an napukhit an angher ja
himmango cha an mi'khukhubpfat. 8 Muti na-apfak chin dragon ja hachi
numpun-ibpfa na an napukhit an angher, hotti ma-id kalintikhan cha
an mihihidchi ad langit. 9 Hotti nituud chin dragon ja chin angher na
heto lota. Hitay an dragon ja hijah tay chin numpatikhaw an ulog chin
hophopapna.[t] Hitay hini allon cha an hi Satanas wenno hini Diablo an
khun umallilaw hana tatakhu hi apfuglapfuglay.
10 Napfalin ja chengngor u han ma'gwap an hapit ad langit an nangali
hi,

---

[r] **12:3** Hini dragon ja hija han atattata-ot an animar an khun cha hudhuchon an oma'-at hi pfugwaja. Ja hitay an dragon ja etalato na hi Satanas. [s] **12:7** Hi Michael ja oha an pangpangulun chi angher. [t] **12:9** Genesis 3

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Nachakngan hini panakhuwan Apo Jos hay hana tatakhu na.
Impatikhaw na hini ma-id ipadpadchungana an apfalinana an mun-ap-apo.
Hi Kristo an hennag na an Mamahhod ja impatikhaw na hini apfalinana.
Ti hi Satanas an khun umuy ay Apo Jos hi a-arkha-arkhaw ta papfaholona hay hana a-akhi ta-o an namati
Ja penakak Apo Jos ad langit.
11 Enapfak hana a-akhi ta-o hi Satanas khapo ay ni chalan ni Pfo'tot an Karnero an nun-ajuh chin natajana,
ja khapo hi nanihtikhuwan cha ay ni oma'-atana.
Ti agkhuy cha inay-ayyugwan hini pi'takhuwan cha,
anong un cha matoy khapo hi pammati cha.
12 Hotti mun-an-anla aju an amin an gwa heto ad langit!
Muti ka-ahi aju an gwa hina lota ja hichi baybay.
Ti engkhah cha hi Satanas hina gwachaan ju ja munnaud an mapfungot,
ti anila na an un ho'ho'chod hini timpo an pangatana ay ni podhona an aton."
13 Unot nunhalemottongan tay an dragon an nituud hija heto lota,
ja numpuchug na chin pfupfai an nangto'khong chin pfu'jug an lala-e.
14 Muti nichatan hichuy pfupfai hi chugwah o-otongngan an paja' chi
tugwi ta gway enat na an temmajap ta immuy han lukhar an ma-id chi
nunheto an enhakhanan Apo Jos. Ja mahalimunan hija hichi hi toloh
tagwon ta han khaggwa, ja ma-id mapfalin chuy dragon an umuy ay
chuy an lukhar. 15 Hotti impapfutay chuy dragon han chanum an narpu
ay chuy ta-o na ta chimmatong ta mi-anud hichuy pfupfai. 16 Muti
natulungan chin pfupfai, ti naknga' chin lota ja na-unog chin chanum
an narpu ay chuy ta-on chuy dragon. Hotti agkhuy ni-anud chin pfupfai.
17 Hijaot un pfimmungot chin dragon ay chuy pfupfai ja empacheh na
an ay mangupfat hachi nataynan an holag chuy pfupfai, an chicha hana
khun mangunud ay ni urchin Apo Jos ja khun manihtikhuwan ay ni
umannung an oma'-atan Hesu Kristo. 18 Ja immuy chin dragon ay chuy
pingngit chi baybay ja timmata'chug.

Nipatikhaw ay John han atattata-ot an animar

13 1 Ja tinnig u khu han oha an atattata-ot an animar an chimmaar hichi baybay. Peto chin ulu na ja himpolo chin ha'khud na an numpunkorona. Ja an amin chin ulu na ja gwa han nitula' an ngachan Apo Jos ti una khun tortorpon hini apfalinana. 2 Oma'-at hi khenger hini tikhaw na muti chin hu-i na ja amat hi hu-in chi bear, ja amat hi layon chin ta-o na. Inchat chin dragon ay hija hini apfalinana ja hini

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nangato an kalintikhana an mun-ap-apo. 3 Chin oha an ulun tay atattata-
ot an animar ja gwa han lemmo'lo' an hukhat an mamatoy ay hija, muti
napoynan chamchama. Ja nanor hachi tatakhu heto lota ja nakhujud cha
ta namati cha ay chuy an animar. 4 Dinaydayaw cha chin dragon ti hijay
nangchat hi apfalinana. Ja dinaydayaw cha khu chin animar ja inali cha
hi, "Ngay ngachah ay chita tay an animar an achi ma-ab-apfak ti ma-id
chi hay ipadchungana!"
5 Hitay an animar ja himmapit. Ja numpa-akhaja ja nunhapit hi
mipfuhur ay Apo Jos. Ja nichatan hija hi apfalinan an mun-ap-apo hi
apat chi polo ta han chugwa hi pfulan. 6 Ja ingkhimoh na an munhapit
hi napukhit ta pa'-iyona hini ngachan Apo Jos ja hini punhitugwana
ad langit, ja an amin hana gwa hichi. 7 Ja nichatan hija hi apfalinan an
me'patoy an amin hana tatakhun Apo Jos ja an mangapfak ay chicha. Ja
nichatan khu hija hi apfalinan an mun-ap-apo an amin hana numpfino-
ob-on an holag ja tribo ay tay lota an numpunpfino-ob-on khu chi hapit
cha. 8 Hotti cho-or chi tatakhu hi mundaydayaw ay chuy an atattata-ot an
animar, an amin hana agkhuy nitula' chi ngachana ay ni libju an nitula-
an hana mi'takhu hi ma-id chi pogpogna. Nituttula' hay hana ngachan
hana mi'takhu ay tay an libjun ni Pfo'tot an Karnero an nidaton ta natoy
khapo hi pfahor, nete-a hi agkhuy pay narmugwan tay lota.
9 Tayya han allo' ay cha'ju an namati, hotti chonglon ju. 10 Gwa hana
uchumna ay cha'ju an ne'cha an chupopon hana pfuhur Apo Jos. Ja
ne'cha khu hana uchumna an patajon cha. Ja ma-at an ma-at hay hato.
Hotti hana tatakhun Apo Jos ja mahapor an ehemad cha hini pe'-at cha
an mi'-unud ay hija ta gway aton cha an mangedpor hay hato an likhat.
11 Tinnig u khu han nabnab-on an atattata-ot an animar an pfimmutay
ay tay lota. Chugwa chin ha'khud na an amat hi ha'khud chi pfo'tot an
karnero, ja amat hi dragon chin hapit na. 12 Pfinanoh na chin apfalinan
chin oha an atattata-ot an animar an nannag ay hija, ja impapilit
na hachi tatakhu ay tay lota ta dayawon cha hichuy an animar an
lemmo'lo' chi hukhat na an napoynan. 13 Hitay metob an animar ja
cho-or chi impatikhaw na hi numpfino-ob-on an milagro. Impa-ali
na han apoy an narpu ad uchu ja tittinnig hachi tatakhu. 14 Inallilaw
na hana agkhuy namati an tatakhu heto lota khapo ta tinnig cha hini
apfalinana an pfinanoh na chin nahhun an animar. Ja inalin tay an
animar hachi tatakhu ta mun-ephod cha hi pfolor an me'me'nong chin
animar an lemmo'lo' chi hukhat na an napakhit hi pfangid ja agkhuy
natoy. 15 Ja nichatan hichuy netob an animar hi apfalinan an mangchat
hi hochohchan chuy pfolor ta mapfalina an humapit, ja an mamatoy an
amin hana achi mundayaw ay hija. 16 Ja impapilit chuy netob an animar
ta an amin chi tatakhu, nababa ja natakhay, achangjan ja napubli,
himpfut ja pfu-un, ja mamarkaan cha ay ni agwan an ngamoy cha wenno

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay ni tu'paw cha. 17 Ja hini takhu an agkhuy namarkaan ja mepagwa
ay chicha chi ngumina ja mungngina. Hitay an memarka ja hijah tay
hini ngachan chin nahhun an animar wenno hini pfilang chi ngachana.
18 Mahapor an manomnom aju an tatakhu ta annilaon ju nu ngay podhon
tay pfilang an hapiton. Ti hitay an pfilang an ngachan ni animar an
unum chi khahot ta han unum chi polo ta han unum (666) ja pfilang an
ngachan chi takhu.

Chengngor John hana tinakhun Apo Jos an khun mungkanta

14 1 Tinnig u khu ja gwacha chin Pfo'tot an Karnero an timmata'chug
hichi pfuludna ad Sion. Ja ni'tata'chug hachi hingkhahot ta han
apat chi polo ta han apat chi lipfu (144,000) an tatakhu an nun-emarka
ay ni tu'paw cha hini ngachan ni Pfo'tot an Karnero ja hini ngachan Ama
na. 2 Chengngor u han hapit an narpu ad langit an amat hi munchojaah
hi chanum ja amat khu hi mungkhikhinlunud an ichor. Ja hitay an
chengngor u an hapit ja amat hi gwa hana khun manadtadcheng. 3 Hitay
an hingkhahot ta apat chi polo ta apat chi lipfu (144,000) an tatakhu
ja henahhakhang cha chin nuntotonga an trono ja chin apat an he-od-
odmay ja hachi pangulu. Ja khun mungkankanta hay hachi an tatakhu hi
nabnab-on an kanta an ma-id uchumna hi nanginnila nu pfu-un chicha
an winayawaya-an Apo Jos hichi lota. 4 Hay hato hana ma-id pfahor na
ay ni Pfo'tot an Karnero ti hija ja angkhay chi nidchuman cha an ma-id
uchumna. An amin chi omajan ni Pfo'tot an Karnero, hon nangu-unnud
cha. Chicha chi winayawaya-ana an napili an amin hana tatakhu heto
lota an mi'takhu ay Apo Jos ta midaton cha ay hija ja ay ni Pfo'tot an
Karnero. 5 Ja ma-id i cha nunlahlahlahan ja ma-id i cha apahigwan.

Nipatikhaw ay John han tolo an angher an nangpadtu ay ni adusaan hana tatakhu ad Babilon

6 Amat hichi ja tinnig u han oha an angher Apo Jos an khun tomajap
hichi ad uchu. Ja gwa ay hija hini achi marmarman an Ebanghelyo
an ipa-innila na hana numpfino-ob-on an holag ja tribo ay tay lota an
numpunpfino-ob-on chi hapit cha. 7 Ja ini'gwap na an nangali hi, “Eta-
ot ju hi Apo Jos ja dayawon ju hija an Napfagpfagto! Ti nachakngan
hini Panugijana an amin hi tatakhu. Dayawon ju hija an Nampfu ad
uchu ja heto lota ja hachi baybay ja hay hana opfob!” 8 Ja nangunud
khu han ohan angher an nangali hi, “Napa'-i mahpay hinuy ma-ar-
ali an pfuglay an Babilon! Hay hachi eBabilon ja impa-inum cha hini
pfajah cha hay hana tatakhu heto lota ta mapfutong cha, ti inallilaw
cha hana tatakhu ta ne'-at cha hana akhakha'-ihaw an khun cha aton.”
9 Pfimmutay khu han me-atlo an angher ja ini'gwap na an nangali
hi, “An amin chi mundaydayaw ay nuy atattata-ot an animar ja ay ni

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pfolor an me'me'nong ay hija, ja nun-amarkaan hini tu'paw cha wenno
hini ngamoy cha hi ngachana, 10 ja inumon cha hini pfajah Apo Jos an
napkhot. An hay podhon tay an hapiton ja male'na cha hini nunlinapoh
an pfungot Apo Jos. Ja tikhan hana nasantuwan an angher Apo Jos
ja hini Pfo'tot an Karnero hinuy apalikhatan cha ay ni asufre an khun
muncharchalang. 11 Ja achi madmachop hitay an apoy an mamarpalikhat
ay chicha. Ja munchochodcha hini apalikhatan cha an achi ma-a'-
aanan, ti chicha hana nundaydayaw ay chuy atattata-ot an animar ja
ay ni pfolor, ja namarkaan cha ay ni ngachana. 12 Hotti hana tatakhun
Apo Jos an khun mangat hana in-urchina ja etoloy cha an mi'-unud ay
Hesus, ja mahapor an ehemad cha hini pammati cha ta gway aton cha
an mangedpor hana apalikhatan cha an achi umunud ay ni atattata-ot an
animar."
13 Amat hichi ja chengngor u khu han hapit an narpu ad langit an
nangali hi, "Itula' mu hitay allo'. Mete-a ad ugwani ja akha'khaja hana
matoy an namati ay Kristo ta midchum cha ay hija!" Ja allon ni Espiritu
Santo hi, "Umannung hitay inalim, ti mun-eblajan cha hi akhibpfohan ni
machamot an tamu cha ti hitay hini pfungan ni maphod an enat cha."

Chin pumpfot-an Apo Jos heto lota

14 Tinnig u khu ja gwa han mapuchaw an pfonot an inu-umpfunan
han oma'-at hi takhu an nungkokorona hi pfalitu', ja inu-ugnana han
matachom an kumpay. 15 Ja gwa khu han oha an angher an pfimmutay
hichi Templo ad langit, ja inggwapana chin inu-umpfun ay chuy pfonot
ja inali na hi, "Lajatom hinuy kumpay mu ta ete-am gwot an mumpfoto'!
Ti ahebto' hichi lota ja natong cha hay hana mabto'!" 16 Amat hichi ja
numpfoto' chin inu-umpfun ay chuy pfonot ja pfinalina chin pfoto' heto
lota.
17 Ja tinnig u khu han ohan angher an pfimmutay ay chuy Templo ad
langit, ja inu-ugnana khu han matachom an kumpay. 18 Ja gwacha khu
han ohan angher an pfimmutay an narpu ay chuy negpongan chuy altar
an hija hini khun manalimun ay ni apoy hichi altar. Ja inggwapana
hichuy angher an nanangchon hi kumpay ja inali na hi, "Pe'lajat mu
hinuy kumpay mu ta pokhahom hachi ubas hichi lota ti chiya an nun-
alom cha!" 19 Amat hichi ja nun-e-egwah chin angher hichuy kumpay
na heto lota ja inamung na hachi pfungan chi ubas. Ja intuud na hachi
ubas han nalu'-ungan an pfato an khun cha pangkhamchitan ta pfumutay
hini chanum na. Hay etalaton tay ja hini nunlinapoh an pfungot Apo
Jos hi tatakhu. 20 Ja nun-ikhamchit na hachi ubas ay chuy pfato ja
numpangapfutay chi chala. Ja immajuh hichuy chala hi toloy khahot
ta han chugwam polo (320) hi kilomitlu ja hinta'chug chin inu'tor chuy
chala.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nipatikhaw ay John han peto an angher an nichatan hi malokong

15 1 Amat hichi ja gwa khu han nabnab-on an tinnig u ad langit an
pangmatunan. Gwa han peto an angher ja gwa ay chicha hini
peto an me-ang-angonoh an mamarpalikhat hi tatakhu. Ti hay hato chi
ang-angonoh chi likhat an ichat Apo Jos heto lota. 2 Ja tinnig u khu han
oma'-at hi chagkhar an baybay an khun umapoy. Tinnig u khu hachi
tatakhu an nangameh chin atattata-ot an animar khapo hi agkhuy cha
nundayawan chin pfolor na ja agkhuy cha numpamarkaan chin pfilang
chin ngachana. Timmata'chug cha ay chuy pingngit chi amat hi chagkhar
an baybay, ja inu-ugnan cha hachi tadcheng an inchat Apo Jos ay chicha.
3 Ja khun cha kankantaon chin kantan Moses an pfaar Apo Jos an hija
khu chin kantan ni Pfo'tot an Karnero, an khun cha ekanta hi,

"Apo Jos an achi malukud chi apfalinam!
Napfagpfagto a ja ma-id mangat hana khun mu aton!
He-a an arin an amin chi tatakhu,
magpong a ja maphod an amin chi khun mu aton.
4 Ja mata'tan a Apo, ja ma-ar-ali hini ngachan mu ti napfagpfagto a.
Ma-id chi hay mi'padchung ay he-a an nasantuwan.
He-a chi daydayawon an amin chi tatakhu hi apfuglapfuglay,
ti tinnig cha an magpong hana khun mu aton."

5 Napfalin hato ja tinnig u an nipfughor chin Na-assantuwan an
Kwarton chi Templo ad langit an gawwachaan hachi nitula-an chin
urchin Apo Jos. 6 Ja pfimmutay ay chuy Templo hachi peto an angher
ja gwa ay chicha hachi peto an likhat. Ja maleneh an munherhelat
chin lopfong cha ja napfalitu-an hachi nun-elepfod chin pfokha' cha.
7 Ja oha ay cha chuy apat an he-od-odmay chi nanggwanah han peto
an pfalitu' an malokong ay cha chuy peto an angher. Ja hay nun-itto ay
cha tay an malokong ja hini pfungot Apo Jos an hija chi mamattakhu
hi ma-id chi pogpogna. 8 Unagkhu la-ahna ja napnu hichi Templo hi
aho' ti impatikhaw Apo Jos hini dayaw ja apfalinana. Hotti ma-id chi
hay humikhop hichi Templo ingkhana hi mapoh an ma-at hachi peto an
likhat an gwa ay chuy malokong an nichat hachi peto an angher.

Nipatikhaw ay John hini peto an me-ang-angonoh an likhat an pundusaan Apo Jos hi tatakhu

16 1 Amat hichi khu ja chengngor u han ma'gwap an hapit an
narpu ay chuy Templo ja inali na ay chuy peto an angher hi,
"Ijuy ju hana malokong ta ihichug ju hini pfungot Apo Jos hichi lota."
2 Hotti immuy chin oha an angher ja inhichug na hichin ninitto ay chuy
malokong an inu-ugnana. Inhichug na ja hachi tatakhu an nundayaw
ay chuy pfolor chin atattata-ot an animar ja an nun-amarkaan ay ni

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngachana, ja nunlikhat cha hi pogha an akharkhalamha ja achi megpor
chi chokhoh na.
3 Ja chin me-aggwa an angher ja inhichug na chin malokong an inu-
ugnana hichi baybay. Ja numpfalin chin chanum hi amat hi cholong.
Hotti an amin hay hachi mun-od-odmay hichi baybay ja nun-a-atoy cha.
4 Inhichug khu chin me-atlo an angher chin malokong an inu-ugnana
hachi gwanggwang ja opfob, ja numpfalin hachi chanum hi chala.
5 Ja chengngor u chin inalin ni angher an khun manalimun hana
chanum an inali na hi,
"Nasantuwan an Jos an gawwacha ad ugwani ja anong un chin
hunhunana,
magpong hitay atom an mangdusa hachi tatakhu.
6 Ti chicha hana namatoy ja nangpa-ajuh hichin chalan hachi profeta
an hennag mu ja hana uchumna an tatakhum.
Hotti ad ugwani ja hay chala chi inchat mu hi inumon cha ta hijah
tay chi pfalloh chin enat cha."
7 Chengngor u khu han hapit an narpu ay chuy altar ja inali na hi,
"Apo Jos an achi malukud chi apfalinam,
umannung an magpong hini atom an mangdusa hi tatakhu!"
8 Inhichug khu chin me-apat an angher chin malokong an inu-ugnana
ay chuy hukhit. Ja pfimmi-ah hichuy hukhit ja nun-alahuwan hachi
tatakhu. 9 Muti anong agkhu ni' tugwali un linahuwan chi hukhit chin
achor cha ja un chaagkhu intubtupfan hi Apo Jos an gway apfalinana an
mangchat ay chuy likhat cha, ja achi cha podhon an man-ug hi pfahor
cha ja an mundayaw ay hija.
10 Inhichug khu chin me-alema an angher chin malokong an inu-
ugnana hichin pfuglay an gawwachaan chin atattata-ot an animar. Ja
hemmelong an amin hachi pfuglay an nun-ap-apugwana. Ja nun-itib
hachi tatakhu chin himot cha khapoh chokhoh chin pogha cha, 11 ja
intubtupfan cha hi Apo Jos an gwa ad langit, ja agkhuy chaagkhu
chu'khon chin napukhit an khun cha aton.
12 Inhichug khu chin me-a-unum an angher chin malokong an inu-
ugnana ay chuy otong an gwanggwang an Eufrates. Ja natchu' hichuy
gwanggwang ta gway agwun hachi ari an marpu hichi pfutajan
omarkhaw. 13 Unagkhu la-ahna ja tinnig u han tolo an nun-apupukhit
an ispiritu an amat cha hi tu-a'. Hini oha ja pfimmutay ay chuy ta-on
chuy dragon, ja hini oha ja pfimmutay ay chuy ta-on chuy nahhun an
atattata-ot an animar ja pfimmutay hini oha ay chuy ta-on chuy me-
aggwa an atattata-ot an animar, an hijah tay hini munlahlah an profeta.
14 Hay hato an napukhit an ispiritu ja gway apfalinan cha an mangat
hi milagro. Immuy cha an amin hi agwachaan hana a-ari-ari heto lota
ta amungon cha chicha ta chichay mi'khukhupfat ay Apo Jos an achi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

malukud chi apfalinana chin arkhaw an Panugijana hi tatakhu. 15-16 Hotti
inamung hachi napukhit an ispiritu hachi ari ay ni pungkhukhubpfatan
cha an ma-ali hi Armagedon hi hapit chi Hudju. Muti allon Hesu Kristo
hi, “Chonglon ju! Umaliya' ay ni timpo an ma-id oh-ohhah nanginnila,
an amat hi mangakaw. Akha'khaja aju an mangpipitti-an hi umaliya', ti
apfapfa-in hu-un cha'ju ah-upan an agkhuy nunhahagkhana.”
17 Inhichug khu chin me-apeto an angher chin malokong an inu-ugnana
hichi ad uchu. Ja magngor han makhangoh an hapit an narpu ay chuy
trono an gwa hichi Templo ad langit an nangali hi, “Angkhaynana,
hijah tay hini omangonoh an ma-at.” 18 Amat hichi ja hi-i'-ilat ad uchu
ja mungkhikhinlunud chin ichor ja mapfi-ah chin khihu. Nete-a chin
narmugwan chi tatakhu ja hitay chi mapfi'pfi-ahan hi khihu an na-
at heto lota. 19 Ja nun-atlo an na-ittang chin otongngan an siudad ad
Babilon. Ja nun-apa'-i khu hachi uchumna an siudad heto lota. Ti agkhuy
nalichuwan Apo Jos an dusaon hana tatakhu ad Babilon hotti hitay chi
nangpale'naana ay chicha ay ni otong an pfungot na. 20 An amin hachi
lota an nunlene'gwoh chi baybay ja nalimoh cha, ja na-upfah an amin
hachi pfuludna. 21 Ja immuchan khu hi chalallo an atotot hi pfato an
himpipi-ug. Ja nun-e'na hachi tatakhu ja khun cha muntubtub ay Apo Jos
ti munnaud cha an malikhatan.

Nipatikhaw ay John han napukhit an pfupfai an nunhahakkay han atattata-ot an animar

17 1 Napfalin hay hato ja immali ay ha-in han oha ay cha chuy peto
an angher an nanangchon hi malokong. Ja inali na ay ha-in hi,
“Hichuy otong an pfuglay an acho'lan chi gwanggwang, ja amat hi putah
hana tatakhu ay chuy an pfuglay. Hot umali a ta tikham hichuy adusaan
cha.[u] 2 Amat hi ni'khayyum hana ari heto lota ay tay an putah ti khun
cha pe'-at hana akhakha'-ihaw an ugali na an pfumutong an amat hi
pfajah. Ja amat hi napfutong hana tatakhu heto lota an ni'-inum ay nuy
pfajah na ti ne'-at cha hana akhakha'-ihaw an khuna aton.”
3 Gwacha ay ha-in hini apfalinan ni Espiritu Santo ja in-uja' ay ni
angher hichi let-ang ta ipatikhaw na hay hato napukhit an ma-at. Ja hay
tinnig u ja han pfupfai an nunhahakkay han atattata-ot an mumpfolah
an animar an natula-an an amin chin achor na ay ni ngachan Apo Jos,
ti una khun tortorpon hini apfalinana. Peto chin ulu na ja himpolo chin
ha'khud na. 4 Hichuy an pfupfai ja nunlolopfong hi pfuher an mumpfolah.
Ja nungkhikhina-u hi numpfino-ob-on an pfalitu' ja chin uchumna an

---

[u] **17:1** Hitay an pfuglay an hapitona, an ngadnan John hi Babilon, ja mapfalin an hija hinuy siudad an Rome. Ti chin timpon John ja cho-or hana lukhar an nun-ap-apugwan chi eRome ja nunlinapoh chin enat cha an namarpalikhat hachi namati ay Kristo.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nun-angingina an pfato ja perlas. Ja inu-ugnana han pfahu an pfalitu'
an napnu hi pfahor, an hija hana akhakha'-ihaw an khuna aton. 5 Ja
natula-an chin tu'paw na hi ngachan an gwa han na-unig an podhona an
hapiton. Ja hay nitula' ja, “Hitay hini Babilon an pfuglay an nunchongor
heto lota, an ammod an amin chi putah ja hay hana akhakha'-ihaw chi
ugali na.” 6 Matikhaw an munnaud chin pfinutong chuy an pfupfai khapo
hachi ininum na an chalan hachi tatakhun Apo Jos an penatopatoy cha
khapo hi nangunuchan cha ay Hesus.

Nanola' hi nunlinapoh an nannig ay chuy an pfupfai 7 ja inalin
chin angher ay ha-in hi, “Anagkha ta nanannor a? Ipa-innila' ay he-a
hini oma'-atan chuy an pfupfai ja hichuy an atattata-ot an animar an
nunhahakkajana an peto chi ulu na ja himpolo chi ha'khud na. 8 Hichuy
an animar an nipatikhaw ay he-a ja gawwacha chin pengpenghana muti
ma-id ad ugwani. Hi uchum chi arkhaw ja mumpfangngad hija an marpu
ay nuy pfito an ma-id pogpogna, muti angonohna ja umuy ay ni adusaana
an ma-id chi pogpogna. Ja hachi tatakhu heto lota an agkhuy nitula' chi
ngachana ay ni libjun chi pi'takhuwan nete-a chin narmugwan tay lota,
ja manoto'-ong cha an mannig ay nuy an animar khapo ta gawwacha
chin penghana ja ma-id ad ugwani muti pfumutay khu.

9 Mahapor an manomnoman chay tatakhu ta annilaon chay oma'-atan
hachi peto an ulun chuy animar. Hini peto an ulu na ja chicha han peto
an natakhay an pfuglay 10 an pun-ap-apugwan han peto an ar-ari. Natoy
hachi lema ay chicha ja khun mun-ap-apo chin me-a-unum ja ugwani
pay hi umaliyan nuy me-apeto an mun-ap-apo, muti un na'na'-omtang hi
pun-ap-apugwana. 11 Hichuy an animar an nunhahakkajan chuy pfupfai
an gawwacha chin pengpenghana ja ma-id ad ugwani, ja hijay oha ay
cha chuy peto an ari ja nu pfumutay hija ja hijay me-agwalo an ari.
Muti hay angonohna ja umuy ay ni adusaana an ma-id chi pogpogna.
12 Hay hachi himpolo an ha'khud an tinnig mu ja chicha han himpolo an
ari an agkhuy pay nichatan hi apfalinan cha an mun-ap-apo. Midchum
cha an mi'-ap-apo ay ni atattata-ot an animar hi hin-upfun. 13 Mun-oh-
ohha hato an himpolo an ari ta ichatan cha hinuy atattata-ot an animar
ay ni apfalinan ja haad cha. 14 Khupfaton cha hini Pfo'tot an Karnero
muti apfakona chicha, ti hija chi Apon chi a-ap-apo heto lota ja Arin an
amin chi a-ari-ari. Ja midchum hana pinili na an na'na-unnud ay hija ja
an enajakhana ta mitnud cha ay hija.” 15 Ja inalin khu chin angher hi,
“Hachi gwanggwang an tinnig mu an inu-umpfunan chuy putah ja chicha
hana numpfino-ob-on an holag ja tribo ay tay lota an numpfino-ob-on
chi hapit cha. 16 Ja pfuhulon chin tinnig mu an himpolo an ari ja chin
animar hichuy pfupfai an putah. Ja alaon cha khu an amin hana khina-u
na ta un mummomolleh. Anun cha hini lamoh na ja khenhob cha hay
nahagwar ay ni achor na. 17 Ti hi Apo Jos chi nangpanomnom ay chicha

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an mangat ay tay penhod na. Hotti mun-oh-ohha cha ta ichat cha an
amin hini apfalinan cha ay ni atattata-ot an animar ingkhana hi ma-at
chin inalin Apo Jos. 18 Hichuy tinnig mu an pfupfai ja hija hini otong an
pfuglay an punhippiyan an amin hana ari heto lota."

Nipa-annila ay John an dusaon Apo Jos hana tatakhu ad Babilon

18 1 Napfalin hay hato ja tinnig u han oha khu an angher an khun
mun-ohop an narpu ad langit. Nagwachaan hija hi otong an
apfalinan ja nahenakhan an amin hitay lota ay ni pfinang na. 2 Ini'gwap
na an nangali hi, "Napa'-i hichuy otong an pfuglay an Babilon! Ma-id
mahpay chi munheto, angkhay hana dimonyo ja napukhit an ispiritu,
ja hana numpfino-ob-on an hagwiti an napukhit ja paniyaw hi ihcha.
3 Nadusa hachi tatakhu ay chuy an pfuglay, ti inallilaw cha an amin chi
tatakhu an nangat hana akhakha'-ihaw an khun cha aton, an amat hi
mumpa-inum hi pfajah ta gway aton chi tatakhu an mapfutong. Nidchum
khu hana mun-ap-apo heto lota an nadusa, ti amat hi ni'khayyum cha
ay chuy an putah ti khun cha pe'-at hachi akhakha'-ihaw an khun aton
hachi eBabilon. Ja emmachangjan hachi khun mungkumerchu heto lota
ti khun cha ikumerchuwan hachi cho-or an numpfino-ob-on an khina-u
an amnagwan hana tatakhu ay chuy an pfuglay."
4 Chengngor u khu han oha an khun munhapit ad langit an nangali
hi, "Cha'ju an tatakhu' an namati ay ha-in, makak aju ad Babilon ta achi
aju midchum hay hana pfahor na, ja achi aju midchum an madusa. 5 Ti
chimmamot hana pfahor na an amat hi na-upon an pfato an emmatam
ad langit. Ja nenomnom Apo Jos hana napukhit an enat na ta dusaona
hija. 6 Mepfangngad ay hija hi mumpiggwa hini pallog hana napukhit an
ena-enat na. Padchungnay una pina-inuman hachi tatakhu hi mumpa-it,
hot michat khu chi ma-apa'-it an inumona. 7 Empapfagto na hini achor
na ja nun-amung hi enachangjan. Hotti hini lopong hay hana empa-
akhaja na ja hija khu hini lopong hana likhat an hortapona. Khuna
nomnomnomon hi, 'Tayya an inumpfuna' hi trono an mun-ap-apo.
Achiya' umayyong an amat hi pfalo ti ma-id ar-ali ay ha-in.' 8 Amat hetoy
khuna nomnomnomon muti un na-omtang hot munchechehhan hana
numpfino-ob-on an apalikhatana, ti munchokhoh ja mun-ayyong ja ma-
ulat, ja maghob hini achor na. Ti otongngan hini apfalinan Apo Jos an
mangdusa ay hija." Angkhaynanah inalin chin nunhapit.
9 Kumila hana a-ari-ari heto lota an nangat hana akhakha'-ihaw an
ena-enat na ja ne'lamo' cha khu ay ni enachangjana. Kilaan cha hichuy
an pfuglay nu tikhan cha hini aho' hi aghopfana. 10 Memebtaw cha ti
toma-ot cha an midchum ay chuy aghopfana. Ja allon cha hi, "Inay atag!
Ka-ahi hichuy an pfuglay an Babilon, ti anong un otongngan an pfuglay
ja ma-ar-ali ja un hin-upfun ja chiya an napa'-i ti nadusa!"

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Anong un hana khun mungkumerchu ja mi'kila cha ja umayyong
cha, ti ma-id mahpay chin ngumina ay ni khun cha ikumerchu. 12 Ma-
id chi hay ngumina ay ni pfalitu' cha, ja hana mun-ilag an khumo', ja
nun-apfalor an pfato ja perlas. Ma-id ngumina ay ni numpfino-ob-on an
nun-angina an pfinacha cha. Amat khu hina hana mumpfango an ajiw, ja
hana na-apja an na-ala hi pagweng chi elepan ja hana numpfino-ob-on an
nangina an ajiw, ja hana khacheng, ja hana khumo', ja hana marmol an
pfato. 13 Ma-id khu chi hay ngumina ay ni cinamon cha, ja hana uchumna
an likado, insenso, mira ja lanob an olibano. Amat hina khu hana pfajah,
mantika, alena, hapfug, pfakah, karnero, ampfaju ja kalesa, ja hana
tatakhu an himpfut an ingina cha. 14 Allon hana khun mungkumerchu
ay hija hi, "Ay-ayyu a! An na-upfah an amin hana mun-aphod an
enamnagwam ja enachangjan mu, ja hana numpfino-ob-on an khina-um,
ja angkhaynana an achi mumpfangngad ay he-a."
15 Hay hato an emmachangjan ay ni enat cha an nungkumerchu ay
chuy an pfuglay ja memebtaw cha, ti toma-ot cha an midchum ay ni
likhat na. Kilaan cha ja umayyong cha 16 an allon cha hi, "Inay atag!
Ka-ahi hichuy ma-ar-ali an pfuglay an Babilon. Ay tay immuy an timpo
ja pfuher chin lopfong hachi tatakhu hichi an amat hi lopfong chi ari. Ja
cho-or chin khina-u cha an pfalitu' ja nangina an pfato ja perlas. 17 Muti
tayya an un hin-upfun ja na-upfah an amin hini enachangjan cha."
Ja memebtaw khu hana khun mungkumerchu an kapitan chi papor, ja
hana khun muntamu ay ni papor, ja hana khun mi'lukhan. 18 Tikhagwun
cha hini aho' hi aghopfana hot allon cha hi, "Angkhaynana! Ma-id
uchumnah pfuglay hi mipadchung ay chuy an ma-ar-ali an pfuglay."
19 Hot chapolan cha hini ulu cha khapo hi chokhoh chi nomnom cha, ja
kumila cha ja umayyong cha an mangali hi, "Inay atag! Ka-ahi hichuy
ma-ar-ali an pfuglay! Atanay gway papor na an emmachangjan an
nungkumerchu ay chuy an achangjan an pfuglay. Ja tan un hin-upfun ja
na-upfah an amin chin gwa ay hija!" Hitay chi allon cha.
20 Mun-an-anla aju an gwa ad langit, ti napa'-i hinuy an pfuglay. Mun-
an-anla aju an tatakhun Apo Jos, cha'ju an apostol ja profeta! Ti dinusan
Apo Jos hana eBabilon khapo hana enat cha an namarpalikhat ay cha'ju.
21 Amat hichi ja gwa han mapfi-ah an angher, ja lena'-oy na han
otongngan an pfato an at hi khelengan, ja intuud na hichi baybay. Ja
inali na hi, "Amat heto hini atattata-ot an punlikhatan ju an eBabilon.
Ti etapar Apo Jos hinuy otong an pfuglay ju hot angkhaynana an ma-
upfah. 22 Ja angkhaynana an ma-id magngor hana manadtadcheng
ja hana mungkanta, hana manongngali ja hana mangabpfuu. Ma-id
mahpay oh-ohhah muntamu hina pfuglay ju ja ma-id magngor hi imug
chi mumpfaju. 23 Ja ma-id am-amungit hi matorkhan hi hilaw, ja ma-id
magngor hi mun-an-anla hi timpon chi kasar. Chin pengpenghana ja

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha'juy nangpangpangulu an khun mungkumerchu heto lota, ja cho-or
chin inallilaw ju an tatakhu ti inunud cha hana napukhit an ena-enat ju.
Muti tayya an madusa aju! 24 Ja cha'ju an tatakhu hina ad Babilon chi
ipfa'jukhan chi dusa khapo hi natajan hana profeta ja hana uchumna an
tatakhun Apo Jos an penatopatoy cha hi apfuglapfuglay."

Chengngor John hana khun mundaydayaw ad langit.

19 1 Napfalin hay hato ja chengngor u han hapit chi cho-ocho-or an
tatakhu an narpu ad langit, ja hay khun cha allon ja,
"Madaydayaw hi Apo Jos!
Dayawon ta-o hi Apo Jos an nanakhu ay chita-o.
Napfagpfagto hija ja gwacha ay hija chi apfalinan!
2 Umannung an magpong hini atona an mangdusa!
Dinusa na hinuy mahaphapapit an pfupfai
an nama'-i hi cho-or an tatakhu hichi lota.
Ti hitay an pfupfai ja khinujukhuy na chicha ta pe'-at cha hana
akhakha'-ihaw an khuna aton.
Nadusa hija khapo ta hijay namatoy hana namati an pfaar Apo Jos."
3 Ja ini'gwap cha khu an nangali hi,
"Madaydayaw hi Apo Jos ti magpong hija an munhugi.
Khenhob na hinuy otong an pfuglay ja khun tomolo hini aho' na
ja ma-id apogpokhan ni likhat na."
4 Nunheppe chin chugwam polo ta apat an pangulu ja chin apat an he-
od-odmay ta dinayaw cha hi Apo Jos an inu-umpfun ay chuy nuntotonga
an trono, ja inali cha chi, "Amen! Madaydayaw hi Apo Jos!"
5 Ja gwacha han hapit an narpu ay chuy negpongan chuy trono ja inali
na hi,
"Cha'ju an pfaar Apo Jos an nanginnila an toma-ot ay hija, natakhay
man wenno nababa, mundayaw aju an amin ay Apo Jos."

Hini kasar ni Pfo'tot an Karnero

6 Ja chengngor u han hapit chi cho-or an tatakhu an amat hi khongaah
chi chanum, ja amat hi ichor an mungkhikhinlunud. Chengngor u an
inali cha hi,
"Madaydayaw hi Apo Jos an Apo ta-o!
Ti hija hini Jos an achi malukud chi apfalinana an khun mun-ap-apo.
7 Mun-an-anla ta-o ja dayawon ta-o hija an Napfagpfagto!
Ti nachakngan chin pungkasalan ni Pfo'tot an Karnero
ja nunhahagkhana hini pfupfai an ahagwaona.[v]

---

[v] **19:7** Hay penhod tay an hapiton ja umali hi Hesus an mangala an amin hana ne'-oh-ohha ay hija ta mi'takhu cha ay hija.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Nichatan hitay an pfupfai hi pfuher ja maleneh ja munlitto' an
lopfong."
Angkhaynanah inali cha. Hay hato an pfuher an lopfong na ja hijah tay
hana magpong an ugalin hana tatakhun Apo Jos. 9 Ja inalin ni angher ay
ha-in hi, "Pi'tula' mu hitay. Akha'khaja aju an na-ila an me'khagong ay ni
kasar ni Pfo'tot an Karnero." Ja inali na khu hi, "Umannung an hapit Apo
Jos hay hato." 10 Emmopoh hitay an inali na ja nunheppeya' ta dayawo'
koma hichuy an angher muti inali na ay ha-in hi, "Achiya' dayawon ay
he-a! Ti ohaa' khu an pfaar Apo Jos an amat ay he-a ja cha nuy i-ibpfam
an namati, an amin aju an khun mi'-unud ay ni umannung an tukhun an
narpu ay Hesus. Hi Apo Jos ja angkhay chi madayaw! Ti hitay magpong
an tudtuchu ja hija hana khun ipa-innilan hana profetan Apo Jos."

Nipatikhaw ay John hi Hesu Kristo an nunhahakkay hi ampfaju

11 Entangad u khu ja nipfughor ad langit ja tinnig u han mapuchaw
an ampfaju. Ja hini nunhahakkay ja hija hini ma-ali hi Mapagtarkan
ja Umannung. Magpong hija an manugi, ja magpong khu hini atona an
mi'khupfat hay hana pfuhur na. 12 Chin mata na ja amat hi apoy an khun
pfumichang, ja cho-or chin korona na. Gwa han ngachan an nitula' ay
ni achor na ja ma-id nanginnila ay ni podhona an hapiton nu pfu-un
hija ja angkhay. 13 Chin lopfong na ja netamor hi chala. Ja hay allon
cha hi ngachan tay nunhahakkay ja Hapit Apo Jos.[w] 14 Ja nitnud hachi
cho-or an hinchalo ad langit. Numpunhakay cha hi ampfaju an mun-
apuchaw ja numpunlopfong cha hi maleneh ja mumpuchaw an lopfong.
15 Hichuy khun mangpangpangulu ay chicha ja gwa han matachom
an pfangid an khun pfumutay ay chuy ta-o na,[x] ja hijay pangapfak
na hay hana pfuhur na an tatakhu hi apfuglapfuglay. Ay ni pun-ap-
apugwana ay chicha, ja dusaona an amin hana achi mangapfulut ay ni
apfalinana, ti pun-ikhamchit na an amat ay ni mumpfaypfay hi pfungan
chi ubas ta pfumutay hini chanum na. Hitay chi pangpatikhagwana
ay ni munlinapoh an pfungot Apo Jos an achi malukud chi apfalinana.
16 Nitula' han ngachana ay ni lopfong na ja ay ni orpo na. Ja hay nitula'
ja, "Arin an amin chi a-ari-ari ja Apon an amin chi a-ap-apo."
17 Tinnig u khu ja gwa han angher an timmata'chug ay chuy hukhit.
Inggwapana hay hachi hagwiti an khun tomajap ad uchu ja inali na hi,
"Umali aju ta me'-orpfong aju ay tay enchachaag Apo Jos! 18 Umali aju
ta pun-a-an ju hay hato lamoh hana ari, kapitan ja hinchalo an nun-a-
atoy ti na-apfak cha. Ja ne'-an ju hay hato lamoh hana ampfaju ja hana
numpunhakay ja hana cho-or an tatakhu, himpfut ja pfu-un, natakhay ja
nababa!"

---

[w] **19:13** John 1:1. [x] **19:15** Efesus 6:17.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Napfalin ja tinnig u chin atattata-ot an animar ja hana ar-ari heto
lota ja hana hinchalo cha an na-amung ta me'papattoy cha ay chuy
nunhahakkay ay chuy mumpuchaw an ampfaju ja hana hinchalo na.
20 Muti nappap chin atattata-ot an animar ja chin munlahlah an profeta
an nichatan hi apfalinan an mangat hi milagro. Ja hay hachi an milagro
chi nangallilaw na hay hana tatakhu an nun-amarkaan ay ni pfilang an
markan ni atattata-ot an animar, ja hay hana nundayaw ay ni pfolor na.
Hitay atattata-ot an animar ja hitay munlahlah an profeta, ja nituud cha
an mamattakhu ay chuy pfannaw chi asufre an khun munchalang. 21 Ja
chin nunhahakkay ay chuy mumpuchaw an ampfaju ja nun-ehegwat
na chin pfangid an khun pfumutay ay chuy ta-o na ja nun-a-atoy hachi
hinchalon hachi a-ari-ari. Ja nun-a-an hachi hagwiti chin lamoh cha
ingkhana hi nun-abhug cha.

Hini pun-ap-apugwan Hesus ay ni hinlipfun tagwon.

20 1 Tinnig u khu ja gwa han ohan angher an khun mun-
ohop an marpu ad langit. Inu-ugnana han machamot an
pfangkeleng ja han torpfo' ni pantaw nuy pfito an ma-id pogpogna.
2-3 Chimpap chuy angher chin dragon an hija hini Diablo wenno hi
Satanas an numpatikhaw ay Eva chin hophopapna an amat hi ulog.[y]
Pfinangkelengana ja intuud na ay chuy pfito. Impfukhot na chin pfito ja
unaot silyuwan ta ma-id mahpay aton Satanas an mangallilaw hay hana
tatakhu hi apfuglapfuglay ingkhana hi umuy chi hinlipfu an tagwon.
Napfalin hitay ja mipfu-aan muti un na'na'-omtang.
4 Tinnig u han numpanga-umpfun hi trono an nichatan hi apfalinan
an munhugi. Ja tinnig u khu hana lennagwan hana nun-a-atoy khapo hi
khun cha ipanihtikhuwan ay ni oma'-atan Hesus ja hini hapit Apo Jos.
Hay hato hana agkhuy ne'dayaw ay ni atattata-ot an animar ja hini pfolor
na, ja agkhuy khu ne'pamarka hi tu'paw ja ngamoy cha ay ni pfilang an
ngachana. Timmakhu cha ja ni'-ap-apo cha ay Kristo hi hinlipfun tagwon.
5 Hitay hini penghan chi amahuwan chi tatakhu. Hana uchumna an nun-
a-atoy ja achi cha mi'mahu ingkhana hi malahin hini hinlipfun tagwon.
6 Akha'khaja hana midchum ay nuy penghan chi amahuwan ti mun-
an-anla cha, ja achi cha hortapon hinuy likhat ay ni me-aggwa an atajan.
Munserbi cha an amat hi papachi ay Apo Jos ja ay Kristo, ja mi'-ap-apo
cha ay Kristo ay ni hinlipfun tagwon.

Hini a-apfakan Satanas

7 Nalahin ayya hitay an hinlipfun tagwon ja mipfu-aan hi Satanas ay
ni nipfapfalluchana 8 hot epacheh na khu an i mangallilaw ay ni allon

---

[y] **20:2-3** Genesis Kapitulo 3.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha an Gog ja Magog, an hijah tay hachi numpfino-ob-on an holag an
amin ay tay lota. Amungon Satanas chicha ta i cha mi'khukhupfat, ja
cho-odcho-or cha an amat hi panag an achi mapfilang. 9 Megwa-at cha
hi apfuglapfuglay ay tay lota, ja li'muton cha hini pfuglay an penpenhod
Apo Jos an agwachaan hana tatakhu na. Muti makhah han apoy an
marpu ad langit hot mumpun-agpfu hachi tatakhu an inamung Satanas.
10 Hi Satanas ayya an mangallilaw ay chicha ja mituud ay chuy pfannaw
chi asufre an khun munchalang ja midchum ay ni atattata-ot an animar
ja chin munlahlah an profeta. Hot maparpalikhat cha hi a-arkha-arkhaw
hi ma-id chi pogpogna.

Hini ahumarjaan an amin chi tatakhu

11 Ja tinnig u han otongngan ja mapuchaw an trono, ja tinnig u khu
hini inu-umpfun. Himpfumagkha ja na-upfah hitay lota ja hana gwa ad
uchu, ja ma-id mahpay matikhaw.
12-13 Ja tinnig u khu an amin chin nun-a-atoy, nun-atakhay ja nababa,
an timmata'chug cha an nanahhangot ay chuy trono. Numpummahu
chin nun-atoy hichi baybay ja chin uchumna an natoy ja anong un hachi
gwa ad chalom. Pfinilag Apo Jos hini libju an nitula-an chi ngachan hay
hana mi'takhu hi ma-id pogpogna. Ja pfinilag na khu hachi uchumna an
libju an nitula-an chi ena-enat hachi tatakhu chin atattakhu cha. Ja oha-
ohanna hon nahugi ay ni ena-enat na. 14-15 An amin hana agkhuy nitula'
chi ngachana ay ni libjun chi pi'takhuwan, ja nituud cha ay chuy pfannaw
chi asufre an khun munchalang. Hitay hini allon cha an me-aggwa an
atajan. Ja angkhaynana an hini Patoy ja hini allon cha an Ad Chalom, ja
intuud Apo Jos ay chuy pfannaw an apoy an khun munchalang.

Naparkhan hitay lota ja ad uchu

21 1 Tinnig u khu ja gwa han pfakhu an lota an nepallog chin
nahhun an na-upfah an lota, ja amat khu ad uchu an naparkhan,
ja anong un baybay ja na-upfah. 2 Ja tinnig u hini nasantuwan an Siudad
Apo Jos an khun mun-ohop an marpu ad langit. Hitay hini pfakhu an
Jerusalem, an hija hana tatakhun Apo Jos an amat cha hi pfalahang an
enep-ephod na an nunlopfong ta mehahagkhana an i manittum ay ni
mangahagwa ay hija.
3 Chengngor u han ma'gwap an hapit an narpu ay chuy negpongan chi
nuntotonga an trono ja inali na hi, “Ad ugwani ja me'heto hi Apo Jos hi
tatakhu ja ipfilang na chicha hi tatakhu na. Mimidchum hija ay chicha ja
hija chi Apo Jos cha. 4 Pu'nahana an amin chi luwa cha, ja mapogpog chi
atajan cha ja umayyungan cha, ja kumilaan cha ja an amin chi chokhoh
cha. Ti angkhaynana an nalahin hachi khun ma'ma-at ta nepallog hini
pfakhu.”

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ja inalin chin inu-umpfun ay chuy nuntotonga an trono hi, “An amin
chi nagwacha ja parkha' hi pfakhu.” Ja inali na ay ha-in hi, “Itula' mu
hay hato allo' ti umannung ja nahamad.” 6 Ja hay inali na ja, “Ma-at an
ma-at hay hato. Ha-in hini ma-ali an Alfa ja Omega, an hay podhona an
hapiton ja ha-in chi gawwacha chin hunhunana ja ingkhana chin ang-
angonohna. Ichata' hana ma-ugaw ay ni chanum an achi manginaan, an
marpu ay ni opfob an mangchat hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.
7 Hitay chi linagpfun hana mangab-apfak. Chichay empfapfalay u ja
ha-in chi Jos cha. 8 Muti hana manghaot ay Kristo khapo hi ta-ot cha,
ja hana ma-id pammati na, ja hana mangat hi akhakha'-ihaw, ja hana
khun pomatoy, ja hana khun me-elo' hi pfu-un ahagwa na, ja hana khun
mumpfuni, ja hana khun mundayaw hi achi umannung an jos, ja hana
mumpunlahlah, ja hay omajan cha ja hichuy pfannaw an asufre an khun
munchalang. Hitay hini me-aggwa an atajan.”

Hini pfakhu an Jerusalem

9 Hini oha ay cha chuy peto an angher an numpangchon chin
peto an malokong an ninittugwan ay ni peto an me-ang-angonoh an
mamarpalikhat hana tatakhu, ja hija chi nangpatikhaw ay ha-in ay ni
pfuglay Apo Jos. Immali ay ha-in ja inali na hi, “Umali a ta ipatikhaw u
hini pfupfai an ahagwaon ni Pfo'tot an Karnero.” 10 Gawwacha ay ha-
in hini apfalinan ni Espiritu Santo ja in-uja' ay ni angher han munnaud
an nata'nang an pfuludna. Impatikhaw na ay ha-in hini Nasantuwan an
Siudad Apo Jos an Jerusalem an khun mun-ohop an marpu ay Apo Jos ad
langit. 11 Ja munlitto' hichuy an pfuglay ti nabnangan ay ni pfinang Apo
Jos. Ja hini tikhaw chuy an pfuglay ja munherhelat an amat hi chagkhar,
ja amat ay ni napfalor an pfato an allon cha hi haspe. 12-13 Nata'nang
ja nehamad chin apat an nunliniblib an ator na, ja hintotlo chi pantaw
na, tolo an pantaw hi nun-appit hi pfutajan omarkhaw ja amat khu hi
alimhan omarkhaw, ja ay ni chugwa an numpfinahher, hotti himpolo
ta chugwa an amin hachi pantaw. Ja ohah pantaw hon ohay angher an
munggwarja. Ja natula-an hato an pantaw ay ni ngachan chin himpolo ta
chugwa an empfalay Jakob an nangholag hana Israelitas. 14 Hini pognad
chin ator chuy pfuglay ja himpolo ta han chugwa an pfato an natula-an
ay ni ngachan hachi himpolo ta chugwa an apostol ni Pfo'tot an Karnero.
15 Chin angher an ni'hapit ay ha-in ja nichatan hi pfalitu' an pfunguhan
an punlopong na hachi pantaw ja ator ja hichuy an pfuglay. 16 Lempong
na ja numpapadchung chin inanchu'-oy chuy apat an ator an nunliniblib.
Chugway lipfu ta han apat hi khahot (2,400) hi kilomitlu chin inampfilog
na, ja chin inanchu'-oy na ja tena'nang na. 17 Ja lempong chin angher
hichuy ator ja unum chi polo ta han unum chi mitlu chin tena'nang
na. Chin mitlu an panglukud na ja hihiya ay ni mitlu an panglukud chi

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

takhu. 18 Hichuy an pfuglay ja pfalitu' an namahmah ja munlenang an
amat hi chagkhar. Ja chin ator na ja haspe. 19 Hana pfato an pognad chuy
ator ja na-arkuhan cha hi numpfino-ob-on an nun-angingina an pfato.
Chin oha an pfato ja haspe, chin me-aggwa ja safiro, chin me-atlo ja
kalsedonya, chin me-apat ja esmeralda, 20 chin me-alema ja sardonika,
chin me-a-unum ja karnelya, chin me-apeto ja krisolito, chin me-agwalo
ja berilo, chin me-ahijam ja topasyo, chin me-ahimpolo ja krisoprasyo,
chin me-ahimpolo ta oha ja hasinto, ja chin me-ahimpolo ta chugwa ja
amatista. 21 Ja henohenohha an perlas chi nephod ay cha chuy himpolo ta
chugwa an pantaw. Hachi kurhan chuy pfuglay ja namahmah an pfalitu'
ja amat hi chagkhar an munlenang.
22 Ma-id tinnig u hi templo ay chuy an pfuglay ti gawwa hichi hi Apo
Jos an achi malukud chi apfalinana, ja gwacha khu hichi hini Pfo'tot an
Karnero, hotti achi khahin un gway pfalay hi pundayawan ay chicha.
23 Ja achi mahapor chi hilaw ni hukhit ja pfulan, ti nahehennakhan
hichuy pfuglay ay ni pfinang Apo Jos ja hini Pfo'tot an Karnero.
24 Nahehennakhan an amin hana tatakhu hi apfuglapfuglay ay ni pfinang
tay an pfuglay, ja ijuy hay hana a-ap-apo heto lota hay hana enachangjan
cha ay chuy an pfuglay ta midchum an mangchat hi dayaw ay Apo
Jos. 25 Ja mipfupfughor hachi pantaw ti un a-arkhagwan an ma-id chi
lapfi. 26 An amin hana aphod ja enachangjan hachi numpfino-ob-on an
apfuglapfuglay ja ihikhop cha ay chuy an pfuglay. 27 Muti achi pahigpon
Apo Jos hay hana ipfilang na an nalukhit, an amat hana akhakha'-ihaw
chi khuna aton ja hana mumpunlahlah. Angkhay hana machakngan ay
chuy libjun ni Pfo'tot an Karnero an nitula-an ni ngachan hana mi'takhu
hi ma-id chi pogpogna chi humikhop.

Nipatikhaw ay John hini gwanggwang ja ajiw an mangchat hi pi'takhuwan an ma-id pogpogna

22 1 Impatikhaw ni angher ay ha-in hini gwanggwang an arpugwan
ni chanum an mangchat hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.
Mamakhanah hichuy an gwanggwang an khun pfumutay ay chuy
negpongan chi tronon Apo Jos ja hini Pfo'tot an Karnero. 2 Ja titinnud
tay an gwanggwang hini khawwan ni ampfilog an kurhan chuy an
pfuglay. Ay chuy nunchinammangan chuy gwanggwang ja gwa han ajiw
an mangchat hi pi'takhuwan. Pfinnulan an pfumunga hitay an ajiw hotti
mumpahimpolo ta chugwa an pfumunga hi hentagwon. Ja hana tupfu na
ja ichat nay pomhochan chi achor ta ma-id munchogchokhoh.
3 Ma-id oh-ohhah machakngan hi napukhit hi dusaon Apo Jos ay
chuy an pfuglay. Gawwacha hichi hini tronon Apo Jos ja hini Pfo'tot
an Karnero, ja an amin hana khun munserbi ja daydayawon cha hija.
4 Tikhagwun cha hini angah na ja mitula' hini ngachana ay ni tu'paw

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

cha. 5 Ma-id mahpay hehellong hichi ja achi cha mahapor chi hilaw ja
hukhit, ti hi Apo Jos chi manenakhan ay chicha. Ja mi'-ap-apo cha ay
hija hi ma-id chi pogpogna.
6 Inalin ni angher ay ha-in hi, "Umannung ja nahamad hay hato nipa-
innila ay he-a. Ti hi Apo Jos an khun mangchat ay ni Espiritu na hay
hachi profeta, chi nannag ay ha-in an angher na, ta ipa-innila' ay cha'ju
an pfaar na hay hato khumaju an ma-at."

Mumpfangngad hi Hesus.

7 Allon Hesus hi, "Pa-ennongan ju, ti ma-id umijahop hot
mumpfangngacha'. Madmachennor an amin hana khun mangat hay
hato nipadtu ay tay an libju an intuchun Apo Jos." 8 Ha-in hi John
an nangngor ja nanikhaw an amin hato an intula' u. Napfalin an
impatikhaw chin angher an amin hay hato ja nunheppeya' ta dayawo'
hija. 9 Muti inali na hi, "Achiya' dayawon ay he-a. Ti una' oha khu an
pfaar Apo Jos, an amat ay he-a ja hana numpun-ibpfam an profeta ja an
amin hana khun mangat hay hato nitula' an tukhun ay tay an libju. Hotti
hi Apo Jos chi dayawon ta-o an amin." 10 Ja entoloy na an nangali hi,
"Achim eha'pfa hay hato an nipadtu ay tay an libju an impa-innilan Apo
Jos, ta un mu gwot ipa-innila hi tatakhu, ti khumaju an ma-at hay hato.
11 Ja nachakngan ayya hini timpo an pa-atan hay hato, ja hana khun
mangat hi napukhit ja akhakha'-ihaw, ja etortoloy cha an mangat. Ja hay
hana magpong chi pi'takhuwana ja na'na-unnud cha ay Apo Jos, ja etoloy
cha."
12 Allon khu Hesus hi, "Pa-ennongan ju ti achi mapfajag hot
mumpfangngacha' ta ijali' hini linagpfun chi oha-ohanna an me-okor ay
ni ne'-at na ay ni ni'tatagkhuwana. 13 Ha-in hini ma-ali an Alfa ja Omega,
ti ha-in chi nahhun ja me-ang-angonoh, ja ha-in chi gawwacha chin
hunhunana ja chin ang-angonohna.
14 Akha'khaja aju an na-ulahan chi lopfong na, an hay podhona an
hapiton ja na-ulahan hana pfahor ju, ti cha'juy gway kalintikhana an
humikhop ay ni pantaw nuy pfuglay Apo Jos ja an me'-an ay ni pfungan
ni ajiw an mangchat hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna. 15 Muti achi
mi'hikhop hana khun mangat hi napukhit, hana mumpfuni, hana me-elo'
hi pfu-un ahagwa na, hana khun mundayaw hi achi umannung an jos,
hana mumpunlahlah, ja hana khun mangallilaw hi tatakhu.
16 Ha-in hi Hesus an nannag ay ni angher u ta ipa-innila na hay hato
hana khun ma-am-amamung an mundayaw ay ha-in hana numpfino-
ob-on an pfuglay. Ha-in hini holag Ari David ja ha-in hini ma-ali an
mamikhat an pfittuwan."
17 Hini Espiritu Santo ja hana namati an ahagwaon ni Pfo'tot an
Karnero ja khun cha allon hi, "Umali aju, cha'ju an ma-ugaw ta michatan

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aju ay ni achi manginaan an chanum an mangchat hi pi'takhuwan an ma-
id chi pogpogna." Ja an amin khu hana mangngor ay tay ja mahapor an
pi'-ali cha hi, "Umali aju ta midchum aju!"

Chin ang-angonoh an intukhun John

18 Ha-in an hi John ja hay allo' ay cha'ju an mangngor ay cha tay
nipadtu ay tay an libju an impa-innilan Apo Jos, ja achi ju hulukan hato
nitula'. Ti hana manulukan ja dusaon Apo Jos chicha ay ni likhat an
nitula' ay tay an libju. 19 Ja hana manga'-aanan ay cha tay inalin Apo Jos
an nipadtu ay tay an libju, ja achi apfuluton Apo Jos an me'-an cha ay ni
pfungan ni ajiw an mangchat hi pi'takhuwan. Hot achi cha mi'takhu ay
ni Nasantuwan an Siudad Apo Jos an na-ali ay tay an libju. 20 Hi Hesu
Kristo an nangpa-innila hay hato intula' u ja allona hi, "Achi mapfajag
hot mumpfangngacha'." Amen. Umali a, Apo Hesus!
21 Hi Apo Hesus chi mangkhohkhohan ay cha'ju an amin an tatakhun
Apo Jos.

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Read the New Testament daily

January

date	*Scripture*	*date*	*Scripture*
1	Matthew 1:1–2:12	17	Matthew 12:1-21
2	Matthew 2:13–3:6	18	Matthew 12:22-45
3	Matthew 3:7–4:11	19	Matthew 12:46–13:23
4	Matthew 4:12-25	20	Matthew 13:24-46
5	Matthew 5:1-26	21	Matthew 13:47–14:12
6	Matthew 5:27-48	22	Matthew 14:13-36
7	Matthew 6:1-24	23	Matthew 15:1-28
8	Matthew 6:25–7:14	24	Matthew 15:29–16:12
9	Matthew 7:15-29	25	Matthew 16:13–17:9
10	Matthew 8:1-17	26	Matthew 17:10-27
11	Matthew 8:18-34	27	Matthew 18:1-22
12	Matthew 9:1-17	28	Matthew 18:23–19:12
13	Matthew 9:18-38	29	Matthew 19:13-30
14	Matthew 10:1-23	30	Matthew 20:1-28
15	Matthew 10:24–11:6	31	Matthew 20:29–21:22
16	Matthew 11:7-30		

February

date	*Scripture*	*date*	*Scripture*
1	Matthew 21:23-46	15	Mark 1:1-28
2	Matthew 22:1-33	16	Mark 1:29–2:12
3	Matthew 22:34–23:12	17	Mark 2:13–3:6
4	Matthew 23:13-39	18	Mark 3:7-30
5	Matthew 24:1-28	19	Mark 3:31–4:25
6	Matthew 24:29-51	20	Mark 4:26–5:20
7	Matthew 25:1-30	21	Mark 5:21-43
8	Matthew 25:31–26:13	22	Mark 6:1-29
9	Matthew 26:14-46	23	Mark 6:30-56
10	Matthew 26:47-68	24	Mark 7:1-23
11	Matthew 26:69–27:14	25	Mark 7:24–8:10
12	Matthew 27:15-31	26	Mark 8:11–9:1
13	Matthew 27:32-66	27	Mark 9:2-29
14	Matthew 28:1-20	28	Mark 9:30–10:12

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

March

date	*Scripture*	*date*	*Scripture*
1	Mark 10:13-31	17	Luke 2:36-52
2	Mark 10:32-52	18	Luke 3:1-22
3	Mark 11:1-26	19	Luke 3:23-38
4	Mark 11:27–12:17	20	Luke 4:1-30
5	Mark 12:18-37	21	Luke 4:31–5:11
6	Mark 12:38–13:13	22	Luke 5:12-28
7	Mark 13:14-37	23	Luke 5:29–6:11
8	Mark 14:1-21	24	Luke 6:12-38
9	Mark 14:22-52	25	Luke 6:39–7:10
10	Mark 14:53-72	26	Luke 7:11-35
11	Mark 15:1-47	27	Luke 7:36–8:3
12	Mark 16:1-20	28	Luke 8:4-21
13	Luke 1:1-25	29	Luke 8:22-39
14	Luke 1:26-56	30	Luke 8:40–9:6
15	Luke 1:57-80	31	Luke 9:7-27
16	Luke 2:1-35		

April

date	*Scripture*	*date*	*Scripture*
1	Luke 9:28-50	16	Luke 18:1-17
2	Luke 9:51–10:12	17	Luke 18:18-43
3	Luke 10:13-37	18	Luke 19:1-27
4	Luke 10:38–11:13	19	Luke 19:28-48
5	Luke 11:14-36	20	Luke 20:1-26
6	Luke 11:37–12:7	21	Luke 20:27-47
7	Luke 12:8-34	22	Luke 21:1-28
8	Luke 12:35-59	23	Luke 21:29–22:13
9	Luke 13:1-21	24	Luke 22:14-34
10	Luke 13:22–14:6	25	Luke 22:35-53
11	Luke 14:7-35	26	Luke 22:54–23:12
12	Luke 15:1-32	27	Luke 23:13-43
13	Luke 16:1-18	28	Luke 23:44–24:12
14	Luke 16:19–17:10	29	Luke 24:13-53
15	Luke 17:11-37	30	John 1:1-28

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

May

date	*Scripture*	*date*	*Scripture*
1	John 1:29-51	17	John 9:1-41
2	John 2:1-25	18	John 10:1-21
3	John 3:1-21	19	John 10:22-42
4	John 3:22–4:3	20	John 11:1-53
5	John 4:4-42	21	John 11:54–12:19
6	John 4:43-54	22	John 12:20-50
7	John 5:1-23	23	John 13:1-30
8	John 5:24-47	24	John 13:31–14:14
9	John 6:1-21	25	John 14:15-31
10	John 6:22-40	26	John 15:1-27
11	John 6:41-71	27	John 16:1-33
12	John 7:1-29	28	John 17:1-26
13	John 7:30-52	29	John 18:1-24
14	John 7:53–8:20	30	John 18:25–19:22
15	John 8:21-30	31	John 19:23-42
16	John 8:31-59		

June

date	*Scripture*	*date*	*Scripture*
1	John 20:1-31	16	Acts 10:34-48
2	John 21:1-25	17	Acts 11:1-30
3	Acts 1:1-26	18	Acts 12:1-23
4	Acts 2:1-47	19	Acts 12:24–13:12
5	Acts 3:1-26	20	Acts 13:13-41
6	Acts 4:1-37	21	Acts 13:42–14:7
7	Acts 5:1-42	22	Acts 14:8-28
8	Acts 6:1-15	23	Acts 15:1-35
9	Acts 7:1-29	24	Acts 15:36–16:15
10	Acts 7:30-50	25	Acts 16:16-40
11	Acts 7:51–8:13	26	Acts 17:1-34
12	Acts 8:14-40	27	Acts 18:1-21
13	Acts 9:1-25	28	Acts 18:22–19:12
14	Acts 9:26-43	29	Acts 19:13-41
15	Acts 10:1-33	30	Acts 20:1-38

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

July

date	*Scripture*	*date*	*Scripture*
1	Acts 21:1-16	17	Romans 4:1-12
2	Acts 21:17-36	18	Romans 4:13–5:5
3	Acts 21:37–22:16	19	Romans 5:6-21
4	Acts 22:17–23:10	20	Romans 6:1-23
5	Acts 23:11-35	21	Romans 7:1-14
6	Acts 24:1-27	22	Romans 7:15–8:6
7	Acts 25:1-27	23	Romans 8:7-21
8	Acts 26:1-32	24	Romans 8:22-39
9	Acts 27:1-20	25	Romans 9:1-21
10	Acts 27:21-44	26	Romans 9:22–10:13
11	Acts 28:1-31	27	Romans 10:14–11:12
12	Romans 1:1-17	28	Romans 11:13-36
13	Romans 1:18-32	29	Romans 12:1-21
14	Romans 2:1-24	30	Romans 13:1-14
15	Romans 2:25–3:8	31	Romans 14:1-23
16	Romans 3:9-31		

August

date	*Scripture*	*date*	*Scripture*
1	Romans 15:1-21	17	1 Korinto 11:2-16
2	Romans 15:22–16:7	18	1 Korinto 11:17-34
3	Romans 16:8-27	19	1 Korinto 12:1-26
4	1 Korinto 1:1-17	20	1 Korinto 12:27–13:13
5	1 Korinto 1:18–2:5	21	1 Korinto 14:1-17
6	1 Korinto 2:6–3:4	22	1 Korinto 14:18-40
7	1 Korinto 3:5-23	23	1 Korinto 15:1-28
8	1 Korinto 4:1-21	24	1 Korinto 15:29-58
9	1 Korinto 5:1-13	25	1 Korinto 16:1-24
10	1 Korinto 6:1-20	26	2 Korinto 1:1-11
11	1 Korinto 7:1-24	27	2 Korinto 1:12–2:11
12	1 Korinto 7:25-40	28	2 Korinto 2:12-17
13	1 Korinto 8:1-13	29	2 Korinto 3:1-18
14	1 Korinto 9:1-18	30	2 Korinto 4:1-12
15	1 Korinto 9:19–10:13	31	2 Korinto 4:13–5:10
16	1 Korinto 10:14–11:1		

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

September

date	*Scripture*	*date*	*Scripture*
1	2 Korinto 5:11-21	16	Galatia 2:17–3:9
2	2 Korinto 6:1-13	17	Galatia 3:10-22
3	2 Korinto 6:14–7:7	18	Galatia 3:23–4:20
4	2 Korinto 7:8-16	19	Galatia 4:21–5:12
5	2 Korinto 8:1-15	20	Galatia 5:13-26
6	2 Korinto 8:16-24	21	Galatia 6:1-18
7	2 Korinto 9:1-15	22	Efesus 1:1-23
8	2 Korinto 10:1-18	23	Efesus 2:1-22
9	2 Korinto 11:1-15	24	Efesus 3:1-21
10	2 Korinto 11:16-33	25	Efesus 4:1-16
11	2 Korinto 12:1-10	26	Efesus 4:17–5:2
12	2 Korinto 12:11-21	27	Efesus 5:3-33
13	2 Korinto 13:1-14	28	Efesus 6:1-24
14	Galatia 1:1-24	29	Filipos 1:1-26
15	Galatia 2:1-16	30	Filipos 1:27–2:18

October

date	*Scripture*	*date*	*Scripture*
1	Filipos 2:19–3:6	17	1 Timoti 2:1-15
2	Filipos 3:7–4:1	18	1 Timoti 3:1-16
3	Filipos 4:2-23	19	1 Timoti 4:1-16
4	Kolosas 1:1-20	20	1 Timoti 5:1-25
5	Kolosas 1:21–2:7	21	1 Timoti 6:1-21
6	Kolosas 2:8-23	22	2 Timoti 1:1-18
7	Kolosas 3:1-17	23	2 Timoti 2:1-21
8	Kolosas 3:18–4:18	24	2 Timoti 2:22–3:17
9	1 Tesalonika 1:1–2:9	25	2 Timoti 4:1-22
10	1 Tesalonika 2:10–3:13	26	Titus 1:1-16
11	1 Tesalonika 4:1–5:3	27	Titus 2:1-14
12	1 Tesalonika 5:4-28	28	Titus 2:15–3:15
13	2 Tesalonika 1:1-12	29	Filemon 1:1-25
14	2 Tesalonika 2:1-17	30	Hebrews 1:1-14
15	2 Tesalonika 3:1-18	31	Hebrews 2:1-18
16	1 Timoti 1:1-20		

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.

November

date	*Scripture*	*date*	*Scripture*
1	Hebrews 3:1-19	16	Hebrews 13:1-25
2	Hebrews 4:1-13	17	James 1:1-18
3	Hebrews 4:14–5:14	18	James 1:19–2:17
4	Hebrews 6:1-20	19	James 2:18–3:18
5	Hebrews 7:1-19	20	James 4:1-17
6	Hebrews 7:20-28	21	James 5:1-20
7	Hebrews 8:1-13	22	1 Peter 1:1-12
8	Hebrews 9:1-10	23	1 Peter 1:13–2:10
9	Hebrews 9:11-28	24	1 Peter 2:11–3:7
10	Hebrews 10:1-18	25	1 Peter 3:8–4:6
11	Hebrews 10:19-39	26	1 Peter 4:7–5:14
12	Hebrews 11:1-16	27	2 Peter 1:1-21
13	Hebrews 11:17-31	28	2 Peter 2:1-22
14	Hebrews 11:32–12:13	29	2 Peter 3:1-18
15	Hebrews 12:14-29	30	1 John 1:1-10

December

date	*Scripture*	*date*	*Scripture*
1	1 John 2:1-17	17	Apokalipsis 8:1-13
2	1 John 2:18–3:2	18	Apokalipsis 9:1-21
3	1 John 3:3-24	19	Apokalipsis 10:1-11
4	1 John 4:1-21	20	Apokalipsis 11:1-19
5	1 John 5:1-21	21	Apokalipsis 12:1-18
6	2 John 1:1-13	22	Apokalipsis 13:1-18
7	3 John 1:1-14	23	Apokalipsis 14:1-20
8	Jude 1:1-25	24	Apokalipsis 15:1-8
9	Apokalipsis 1:1-20	25	Apokalipsis 16:1-21
10	Apokalipsis 2:1-17	26	Apokalipsis 17:1-18
11	Apokalipsis 2:18–3:6	27	Apokalipsis 18:1-24
12	Apokalipsis 3:7-22	28	Apokalipsis 19:1-21
13	Apokalipsis 4:1-11	29	Apokalipsis 20:1-15
14	Apokalipsis 5:1-14	30	Apokalipsis 21:1-27
15	Apokalipsis 6:1-17	31	Apokalipsis 22:1-21
16	Apokalipsis 7:1-17		

The New Testament in Mayoyao Ifugao of the Philippines; 1st ed. © 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc.